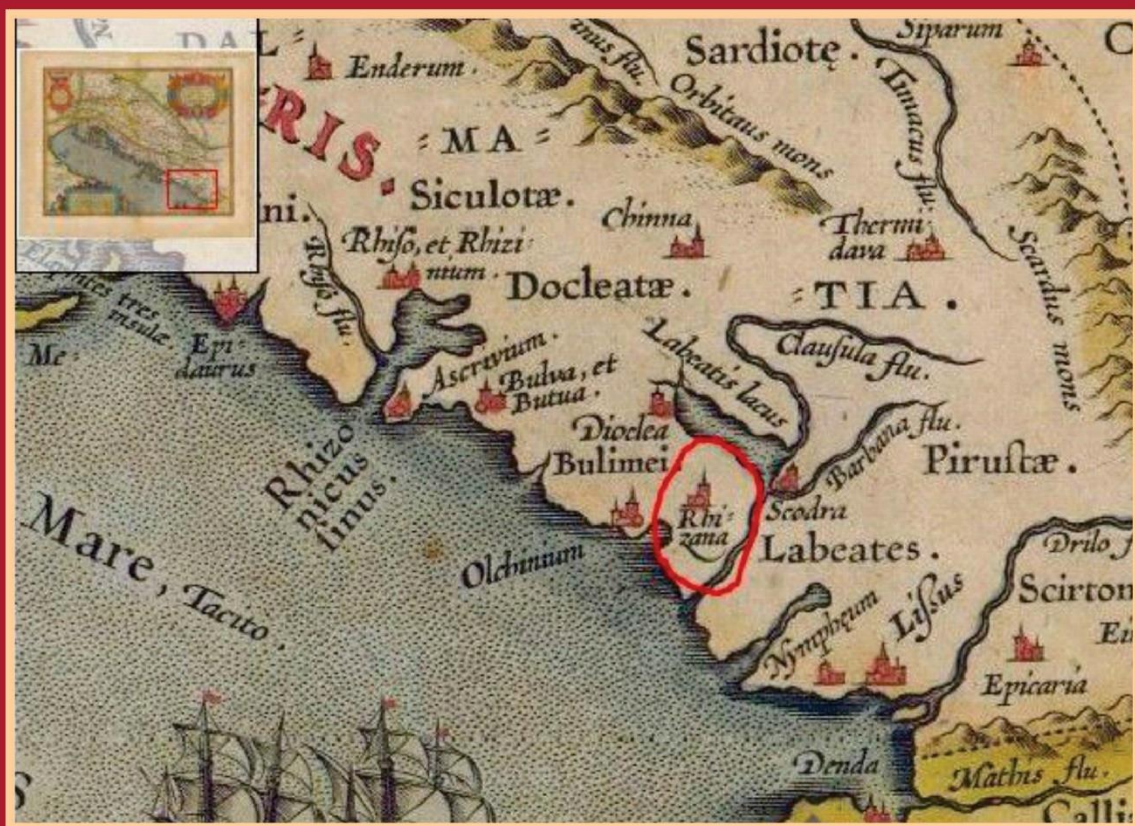

MUHAMET NIKA

SHASI E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

MUHAMET NIKA

SHASI E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

TROKITJE NË MITE DHE REALITET
(multidisiplinë)
MUHAMET NIKA

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Boton

Shoqata e Artistëve dhe Intelektualëve “Art Club”

Për botuesin

Ismet Kallaba

Redaktor teknik

Qazim Muja

Copyright © Art Club, 2021

Libri u botua me mbështetjen e
Fondit për Mbrojtjen dhe Realizimin e të Drejtave të Pakicave
të Malit të Zi

MUHAMET NIKA

MUHAMET NIKA

SHASI E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Trokitje në mite dhe realitet
(multidisiplinë)

ART CLUB
Ulqin, 2023

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Parathënie

Në fakt vetë emri i qasjes së librit nga këndi multidisiplinar tregon që është një studim shkencor jo linear – i njëtrajtshëm, por shumë disiplinor dhe pa paragjykime të mundshme, e ku zakonisht – miti (besimi) kundërshton shkencën dhe realitetin dhe anasjelltas që në libër Nika bënë përpjekje të i tregojë në bashkëveprim. Dhe kështu libri bëhet një studim rreth të njëjtit problem i vështruar nga kënde të ndryshme. Ashtu siç bëhen sot kudo në botë dhe mungojnë në kulturën shqiptare.

Thjeshtë, për të shkruar për shqiptarët – nga këndi i mundshëm antropologjik, autori kryesisht bazohet ndër autorë të huaj që ishin objektivë ndaj historisë më të vjetër shqiptare dhe ilire madje edhe atëherë kur krijimi i vetë shtetit nga shqiptarët dukej të ishte punë e harruar e Shqipërisë.

Autori duke marrë dije nga të gjitha këndet –shkroi, ose zbuloi të vërtetën për Shasin dhe ilirët e cila si e vërtetë qëllimisht u burgos nga potentët e politikës – kuptohet, me qëllime jo të sinqerta ndaj tyre, duke bërë përpjekje për t'iu humbur për një milenium primatin ilir të shtetësisë në këto hapësira të Ballkanit, atëherë, por edhe sot prorre të trazuar.

Libri mori shkas, si një kundër argument, ndaj idesë së përvetësimit të qytetit të vdekur të Shasit, nga kisha ortodokse serbe dhe kundër vullnetit të popullsisë vendase si dhe të besimeve tjera monoteiste në Mal të Zi. Pasi për momentin, Shasi – si monument i kulturës është edhe pa mbikëqyrjen e nevojshme të institucioneve vendore - nga të cilat mungon përkujdesja specialiste të dhënat e shtruara në libër, sikur ndihmojnë zbrëthimin e mitit dhe realiteti që tash, kur pritet të ndodhë ndarja e 2 kishave ortodokse në Mal të Zi - pas fitimit të pavarësisë së shtetit, e bën këtë libër më se të nevojshëm.

Në libër ndodh të shpjegohet me vija të trasha se si vetë kodi gjenetik në gjakun shqiptarë njëjtëson dhe pajton shqiptarët në origjinë, me ilirët – pra mitin me realitetin. E duke jetësuar kështu atë thënien e Angelo Moskit, se *"Për shqiptarët nuk është shkruar kurrë asgjë e saktë"?!!*

Mbi këto parime Nika, arrin e zbulon, përse Shasi, për herë të parë përmendet nga Papa rreth shekullit 10 si Shas, kurse më herët arrin e vërteton se, po ashtu, qyteti quhej Rrizanë. Ndërsa në të njëjtën kohë, bën përpjekje për të zbuluar dhe shpjeguar në multidisiplinë shkaku bashkë me shkasin e gjërave që ndodhën në këtë qytet. Autori, për t'i ardhur në ndihmë lexuesit shpesh largohet nga tema me qëllim duke krijuar mundësi interpretimi nga multidija duke u ndalur në jetësimin e asaj thënies te

studimet më të reja të shkencëtarëve të Universitetit të Kalifornisë Coop dhe Ralph, rreth zbulimeve shkencore të tyre mbi origjinën e përbashkët të popujve evropianë. E ku M. Nika veçon konstatimin e tyre që është rreth origjinës sonë, se: dy italianë të sodit, kanë më pak kushërinj të lashtë të përbashkët se 2 shqiptarë. Dhe se dy shqiptarë të sodit, kanë më shumë farefis të përbashkët në lashtësi se çdo popull tjetër i Evropës.

Ai, bazuar në kulturën e gjerë botërore të tijën, për natyrën e njëjtë të miteve si origjinë, mundohet të vënë paralele ndërmjet Mitit të Gilgameshit me këngën për ILIN (ILIADËN), duke konkretizuar gjithë këtë me këngën autoktone të folklorit nën Rumi: “Na i ra mjegulla Buenas”?!.

Shih se si për krahasim ai veçon vargjet për Iliadën në të mirë të paraleleve që prekin mitet duke i zërthyer për krahasim përmes epit të Homerit, kur thotë:

“O mbret Zeus Dodonas pellazgjik dhe popull hyjnor, i pjellë drejtpërdrejtë nga dheu...”, etj., që janë vargje të marra nga – ILIADA (këngë për Zotin) - sepse IL- AL dhe EL është njëri nga emrat e Zotit, e ku nuk ka dyshim se për autorin Muhamet Nika janë vetë këngët e para shpirtërore të njerëzimit që përcillen të ruajtura përmes folklorit shqiptar – më thjeshtë po veçojmë, shestanas. Shih, ai vëren se si populli hyjnor – polli (pra nuk lindi) nga toka – ashtu si te Gilgameshi, edhe këtu Iliri, lind nga një njeri dhe nga një kafshë deti - sirenë – gjysmë peshk gjysmë njeri. Nga kjo, andaj, për shqiptarët shpellat ishin shumë të dashura për pellazgët sepse ishin “vend i pjelljes“, ngase vetë shpella duhet të jetë formuar nga fjala pjellë - shpellë...?! Ashtu si në Epin e Gilgameshit.

Thjeshtë – Nika, gjithashtu, mundohet të argumentojë që këtu e ka origjinën edhe miti i flijimit njerëzor nën mure kalash të vjetra – e të cilat kanë fatin të bëhen troje – kudo që janë, sepse njerëzimi nuk e respektoi marrëveshjen me Zotin për ndërtimin e qyteteve për të cilët njerëzimi i kësaj kohe nuk kishte njohuri, po dhe sot nuk ka shpjegim për teknikat e këtij ndërtimi me gurë gjigandë.

Sipas mitit dhe autorit këto godina të para të njerëzimit pellazg – që nisin që nga Qabeja -Troja dhe Rozafati - si qytete del se u ndërtuan me marrëveshjen e një mbreti pellazg të Trojës – Lamidonit, përkundrejt një kompensimi që do të duhej të paguante ai ndaj punës që bënë muratorët alienë për ndërtimin e murit të Trojës nga Deti. Ndërtimin po e bënte Zoti Posejdon i cili ndryshe është edhe një Apollon (- shqip - Apo luan). Pasi pellazgët – refuzuan të paguajnë hakun perëndive - Ngjarja vazhdoi t'i ndjek si dënim e po vazhdon si fat të përsëritet gjatë shekujve në folklorin

shqiptar. Duke na shoqëruar si mallkim – si fat i truar më vonë edhe në këngën për Bajlozin e Detit, që Nika e gjen në origjinalitet edhe në Varrin e Selmnit - në variantin lokal edhe në Anë të Malit.

Ata, hyjnorët (perënditë), u pa se atëherë në Trojën e dikurshme po e bënin këtë punë konform një dënimi kryengritës ndaj perëndisë supreme i cili po iu shlyente dënimin me punë të detyrueshme për trojanët njerëzorë.

Dhe çfarë ndodhë pas mbarimit të ndërtimit të murit të Trojës? Sipas mitit, pason hidhërimi i perëndisë pasi trojanët shkelën ujdinë me Zotin duke refuzuar pagesën e hakut. Pra, nuk u pagua haku i mjeshtrit – muratorëve masonë. Pasi u shkel betimi hyjnor, Perëndia, sipas mitit, për të zbutur hidhërimin vendosë se konform ujdisë së re nga perënditë, përkundrejt taksës trojanëve t’u kërkohet flijimi i një qenie njerëzore – femre, të cilën, përsëri ngjashëm, banorët e ILIONIT (Qytetit të Zotit), nuk e bënë dhe atëherë në shenj hakmarrjeje bëhet një luftë ndërmjet palëve për të çuar në vend fjalën e Zotit. Në fund pas mposhtjes së Trojanëve në fund vendoset paqja e arritur me krahun e alienëve në qytet nga vetë djali i mbretit rebel i cili kishte pranuar se haku ndaj ish perëndive të dënuara duhej paguar.

Kurse banorët e ILIT të mundur – apo pellazgët të cilët ne njohim, vazhduan shpërnguljen masive prej Trojës aziatike drejt kontinentit më të vjetër. Ndërsa pjesa tjetër e banorëve të Qytetit të Zotit (sipas autorit) të përfaqësuar nga një djalë i cekur i mbretit Leudamit, i cili kishte qenë kundër asaj që t’u hahet haku perëndive u la të sundojë me Trojën. Por Troja, vazhdoi t’i ndjekë trojanët kudo që shkonin si një mallkim dhe qindra e qindra qytete që ata ngrinin kishin me vete peshën e mëkatit të borxhit ndaj muratorëve dhe për këtë sipas qasjes së autorit, në ILIRI kemi disa qytete po me këtë emër, por edhe vetë shtëpitë e braktisura shqiptarët për çudi në subkoshiençë vazhdojnë t’i quajnë Troje.

Autori me një studim të këtillë bën përpjekje që gjithë këtë histori me qytetin e Zanave të Zeusit – me Shasin antik e mitik, e ku flet për origjinën e këtij qyteti nga miti e deri te realiteti, thotë se zbulon të vërtetën e fshehur.

Autori, rreket dhe zbulon që edhe mjedisi i botës materiale – mendimi fillestar i matjes së kohës – te njerëzimi – njeriu fillon ideja e matjes së saj si kohë të cilën e lidh, sa me legjendën për 365 kishat e Shasit, po aq me vetë Piramidat e Egjiptit, me Malin e Rumisë. E në të cilën njeriu i parë komunikoi me të përtejmen nga maja e tij dhe ku ai heton nga këndi i multidisiplinës që Rumija prodhoi vetë kulturën, po dhe ndarjen e saj në dy kultura, të lindjes dhe të perëndimit si në formë, si dhe në përmbajtje, ndërsa kufiri midis tyre tash 3 mijë vjet kalon mbi Bunën - pranë Rrizanës (Shasit).

Për të mos u zgjatur autori - zbërthen se si kufiri mes botës Lindore dhe Perëndimore nis me vetë Malin e Rumisë që çuditërisht shënon fundin perëndimor të meridianit që prek piramidat e Egjiptit ku Ekuinoku (alien) që bëri përlllogaritjen e kohës të cilën ne sot si njerëzim festojmë në festat e motmotit.

Kurse kjo rrënjë si fjalë ndeshet sa në lindje aq në perëndim, sa në gjuhë të vjetra e të shenjta, aq edhe në realitetin historik.

Pra, është ky mal ai që diktoi emrin e perandorisë dhe perandorëve të lashtë, sipas autorit, e ku ky si toponim bëhet i shpjgueshëm vetëm përmes shqipes dhe i jep shpjegimin bazë vetë kuptimit të mitit fillestar. Ku miti i lindjes së njeriut - siç u cek, i ofrohet atij të Gilgameshit sepse edhe këtu – polli nga një kafshë - pra nuk lindi.

Këtu, mu me këtë mal si etimologji e emrit shqip Rumi, konkretizon autori, lindi edhe vetë ideja (emri) për pagëzimin e Romës së Parë, Romës së Dytë, dhe Romës së Tretë.

Sot madhësisht së emrit në origjinë të këtij Mali i ka mbetur vetëm “Biskupada” hijerëndë e Tivarit si të ishte një vend i një “gjeneralit” – pa ushtri, të mundur apo të rralluar, por jo. Mali –Rum-i, për inat të kohëve, zbulon autori në “biskupaten” e vet, vuri normat shpirtërore të krishterimit në dukje të tij, për sa i takon veshjes së priftit – pamjes së tij, martesës etj. duke e diferencuar atë nga ai ortodoks, duke u bërë kështu në fund një kufi dhe si simbol shpirtëror i dy civilizimeve lindje perëndim.

Këto shpjegime të **“lindjes nga toka”** me të drejtë e nxisin Nikën, të konstatojë edhe atë -sipas autorëve, përse trashëguesit e popullit pellazg në këto hapësira janë vetëm shqiptarët.

Këtë ata sikur e dëshmojnë me fjalën Atdhe dhe Mëmëdhe apo edhe vendlindjeje të cilat ai i kupton si bazën e vet të mitit (besimit të parë) të shqiptarët. Pra, se si vetë njeriu (shqiptari) lindi - polli në shpellë dhe nga dheu. E prej këtu - nga ky leksik, kuptohet se si dhe përse miti pellazg thotë që Zeusi (një alien) polli në shpellë nga Dhia – Amaltia e cila e rriti Zeusin. Dhe simboli i saj deri sot njihet si simbol, përkrenare, e atyre që e trashëgojnë si popull – që është kurora e familjes mbretërore shqiptare.

Kujtojmë se në Shas, autori konstaton se ekziston edhe toponimi Shpella e Fratit, kurse si arkeologe më provokon edhe një legjendë shqiptare sipas të cilës babai i rregullave kanunore shqiptare dhe gjenerali i Skënderbeut, Lekë Dukagjini, e la amanet që trupi i tij të mos varrosej, por të vendosej në një shpellë, e për këtë një grup arkeologësh po kryejnë hulumtimet e nevojshme për të konstatuar nëse legjenda është e vërtetë, pasi saktësisht ruhet gojëdhëna se për cilën shpellë bëhet fjalë. E kjo sikur

i lidhë edhe më shumë shqiptarët me kujtesën që janë të lindur nga shpellat dhe me këtë e familjarizojnë këtë çështje të shtruar.

Tjetër - jo rastësisht autori, sikur zbulon në simbolikë atë thënie okultiste të studiuesit shqiptar okultist – Altin Bogdani, kur nxjerr konstatimin se e Kuqja në antikitet simbolizon zjarrin, kurse e kaltra ujin – pra, ngjyrat e jetës, d.m.th. e gjithë bota eterike dhe materiale. Prandaj edhe në lashtësi Zeusi, njëhej edhe si Zot i shkreptimës dhe bubullimës (Zanit), që do të thotë se ky është burimi dhe bartësi i jetës - pra i RRI+ZANËS - Shasit.

Ndërsa nga ana tjetër: gjetja e tempullit pellazg të Kadmit dhe Harmonisë në Shas (në hartat e vjetra), ashtu siç janë gjetjet e legjendave pellazge për vetë Bjeshtë e Nëmura, të cekur nga autorë të ndryshëm shpesh në libra, sikur dëshmon nevojën e këtij studimi për të pasuruar gjenezën që përmendin vetë dëshmitë folklorike etj. rreth mbretit të parë pellazg i cili ishte shpërngulur në rrethana të panjohura në Shas e ku trashëgimtarë të tij janë shqiptarët vendas të Anës së Malit.

Andaj vargjet e përmendura të Iliadës e të mbjella edhe në gjuhën , janë vetë çelësi i të kuptuarit dhe zbrërthimit të etnogjenezës shqiptare. Thjeshtë, këto konstatime ndihmojnë për të kuptuar gjenezën e Shasit, aty ku arkeologjia mbet memecë si shkencë dhe disiplinë e cila plotëson çdo të thënë e të pathënë deri më tash.

Andaj, si arkeologe, nuk mund të lë pa konstatuar se kur toponimet dhe gjetjet arkeologjike shpjegohen drejtë ashtu siç vepron autori në këtë libër, janë historia e vërtetë e atij populli që jeton aty, por e pa shkruar.

Vetëm ndërhyrja e tillë inter dhe multi disiplinare lë pa gojë atë pjesë të mendësisë shkencore e cila origjinën e mikrotoponimeve të kësaj ane, si p.sh. Ulqin, Shas (Svaç) etj. tenton ta zbrërthejë në origjinë se gjoja është nga kultura greke dhe romake.

Dhe vërtetë, vetëm qasja e problemit nga këndi epik homerik si një kulturë para helenike dhe për Greqi para homerike e homerike, si vargje të fusin përtej thellësisë 1500 vjeçare të kohës kur akejtë - po themi grekët e sodit, zbritën në Greqi, aty ku banonin pellazgët. Nika, me këto qasje arrin e të bindë në libër duke zbuluar historinë e vërtetë të popullit që jetoi aty në Rrizanë – Shas që në gjenezë të vetë mitit e këtej.

Muhameti, të fascinon kur vë lidhje mitologjike ndërmjet një toponimi të gjetur tek autorët e vjetër, për Shasin, me emrin Rrizanë dhe me këtë i ndihmon arkeologjisë. Sepse, për zbardhjen e misterit të Shasit nevojitet jo vetëm ndihma e arkeologut, historianit të artit – por edhe ndihmesa e gjuhëtarit, folkloristit i cili i jep mish asaj e cila, e fshehur në

nëntokë, është vetëm skelet i atij civilizimi që nis me Shasin mitologjik dhe sot realitet misterioz.

Ambiciet e tij nuk përfundojnë me kaq, ai duke iu referuar shkencave okultiste e ku vëren se te okultistët - fjala kult+urë, zërthehet nga kult që do thotë kulturë (të asaj bote që nuk shihet). Kështu, ai bënë përpjekje që botën kulturore të Shasit ta lidhë me botën e kulturës materiale duke iu qasur trajtimit Pitagorian të problemit i cili foli për kalimin e botës së padukshme (Gajbit) në botën materiale – Torusit .

Fjala është për filozofin mendimtar të cilin ne e njohim si studiues i matematikës dhe muzikës, por në fakt ai është edhe njëkohësisht themelues i numerologjisë dhe gematrisë - okultizmit etj. E ku e para studion botën e numrave që thamë se lidhen me format e padukshme të materies eterike (të pakapshme për sy) dhe të gematrisë, që do thotë të shkencës së shkronjave - alfabetit. Duke mësuar se pas çdo numri të botës eterike rri një shkronjë nga alfabeti me vlerë ekuivalente.

Cekim se vetë Pitagora pat propaganduar që në vetvete toroidi – torusi apo bota materiale e cila formohet nga e padukshmja që mësojnë okultistët se ajo ekziston si energji - valë elektromagnetike, rreze iks, fushë magnetike etj. dhe kjo shpesh bëhet temë trajtimi për autorin kur zërthen mitet që i hyjnë në punë për të kuptuar Shasin. Apo si fjalë (që përmendin librat e shenjtë) ose siç ai e quan si më shkencë - të njohur ndryshe edhe si tingulli i parë primordial. Që si dije nuk është e huaj as për Shasin antik.

Edhe vetë autori duket që është i bindur për atë që thuhet se mu nga ai –tingulli (fjala), lindi fillimisht vetë bota materiale.

E që këto forma, konstaton ai më tej si autor i librit, se në shkencë i gjithë njerëzimi ka formuar fjalët shqipe që njihen përmes subkoshiaencës shqiptare. Kuptohet, pa një marrëveshje paraprake.

Për fund - Nika, mundohet të arsyetojë se si këto shkronja të fjalëve - apo forma të materies eterike (botës së ndjesive) të botës së padukshme mund të kuptohen vetëm në shqip. Duke menduar me libër sikur thua që perëndia foli fillimisht vetëm shqip.

Kristina Pëgjoni

SAKRIFICA NJERËZORE SI MIT, BESIM DHE REALITET NË MULTIDISCIPLINË NGA LUFTA E TROJËS E KËTEJ

Rasti është të kujtoj se si gjithnjë si fëmijë nga vendlindja ime në Rashtishë - Ulqin, më kanë intriguar kureshtjen dhe fantazitë fëmijërore do rrënoja të do godinave të larta që ngriheshin në mënyrë imponante mbi malin e Shasit e, pasi na ndante një hapësirë bukur e mirë, nuk mund ta dija që mu aty – të ishte një qytet tejet i lashtë dhe aq më tepët deri vonë nuk e kam ditur që diku para 3000 vjetësh me urdhrin e një Kafke të Kristaltë të cilën e posedonte një orakull i këtyre anëve iu kumtua Mbretit Fenikas – Kadmi, me bashkëshorten e tij Harmonia - që të vendosen mu këtu – në këtë vend e ku do të lindnin një fëmijë të cilin do ta quanin Ilir – reptilian dhe se si prindërit e Ilirit aty, në prag të vdekjes, u transformuan në gjarpërinj për të ruajtur fëmijën dhe fisin e rrënjës ilire. E nga këtu, si duket, mu nga ky qytet nisi edhe popullimi i Evropës së lashtë.

Nga prindërit po ashtu mësova se për këtë qytet ekzistonte mendimi se kishte aq kisha sa ditë kishte edhe vetë motmoti.

E prej kësaj, filloi të më intrigojë çështja, përse në këtë qytet të kishte veç lutje e matje të kohës gjatë gjithë vitit, nga ku rrezatonin mesazhe e lutje hyjnore të cilat sikur thoshin që vendlindja ime të ishte mbretëria e parë e familjes së parë mbretërore e cila u vendos këtu, në këtë vend, dhe nga këtu popullzoi gjithë Evropën.

Pra, vetëdija jonë njerëzore e cila nis nga subkoshienca që ekziston një kohë – mendja njeh kohën – nis edhe mendimi për matjen fillestare të saj. Andaj, më vonë, në libër do tregojmë përse mu këtu ku nisi matja e kohës do të duhej të bëhej edhe vetë kurdisja imagjinare e kohës – meridiani Zero, dhe jo ai i cili supozohet se është i pari, ai i Griniçit që prek dy qytetet - Parisin dhe Londrën.

Sipas nesh miti i matjes së kohës te kjo familje nisi që në momentin kur Zoti Zeus grabiti motrën apo të bijën e Kadmit, Evropën, dhe atëherë, i fyer dhe i prekur në nder, mbreti iu vuri urdhër djemve të tij të nisnin të kërkonin motrën e grabitur, dhe nëse nuk e gjenin atëherë të mos kthehen pas sepse nuk do të kishin ku të ktheheshin sepse edhe ai do ta lëshojë atë vend. Pra, pasi kaloi do kohë (koha u mat) atëherë Kadmi lëshoi qytetin e tij të parë Tebën – për të populluar tokën – Bukëmirë pranë Liqenit të Shasit në të cilin u krijua edhe Tempulli i parë ilir i Kadmit dhe Harmonisë.

Më pas, pasi u qartësua interesimi intelektual e sidomos në momentin kur Qyteti Gjermadhë i ëndrrave të mia po tentohej të përvetësohej nga kisha serbe, si gjithë të tjerët, nisa të hulumtoj për ta edhe më shumë, e që përfundoi me këtë libër për çka do të flasim edhe më poshtë. Kurse

interesimi sa vinte e rritej, sidomos kur nga një autor pata lexuar disa rreshta që edhe vendndodhjen e Trojës mitike të Iliadës së Homerit e vendosnin si mundësi reale nga grykëderdhja e lumit Buna e deri te grykëderdhja e lumit Neretva...?!

Në këtë kohë rreth kësaj filloi të më intrigonte sidomos kënga legjendare e këtyre anëve – balada NA I RA MJEGULLA BUENAS (si shembulli i sakrificës njerëzore) që, e rrëfyer si gojëdhënë, do të ishte kështu: **Ç'farë thotë gojëdhëna.**

"... I ra mjegulla Bunës dhe e mbuloi të tanë. Tri ditë e tri netë kjo mjegull mbeti aty. Mbas tri ditësh e tri netësh një erë e hollë fryu dhe iku mjegulla. E iku (naltoi) dhe e dërgoi (shpuni) deri në kodrën e Valdanuzit. Aty në maje të kodrës tre vllazën punojshin. Ndërtojshin një kështjellë. Po, murin që ndërtonin (naltoshin) ditën u prishej natën, e kësisoj muri nuk ndërtohej dot. Na kalon aty një plak i mirë. - Puna e mbarë, o tre vllazën. - Të mbarë paç, o plak i mirë. Po ku e shef ti të mbarën tonë? Ditën punojmë, natën na shembet. A din me na diftue ndoj fjalë të mirë, çka të bajmë që t'i mbajmë muret më kambë? - Unë di, ju thotë plaku, por kam frigë me jua thanë se është mëkat. Atë mëkat hidhe mbi kokat (krytin) tona, se na duem të ndërtojmë një kështjellë. Plaku i mirë mendohet e pyet; - A jeni të martuem, trima? A i keni ju të tri nuset (varzat) e jueja? - Po të martuem jemi - i thonë ata. - Edhe të tre i kemi nuset tona. Na thuej pra ç'farë të bajmë që të qëndrojnë k'jo kështjellë e paprishur?

- Në daçi me qëndrue, lidhuni me besa-besë dhe nuseve mosë ju tregoni (diftoni), në shtëpi mosë kuvëndoni për fjalët që do t'ju thom unë. Njëra prej tri nuseve që do të vijë nesër me ju sjellë (pru) bukë, ta merrni e ta murosnin të gjallë në murë të kështjellës. Atëhere keni me pa se muri ka me nzanë vënd e me qëndrue për jetë e motë. Plaku kështu tha dhe shkoi: Tani (njitash) u pa dhe u zhduk. Medet! Vëllai i madh e shkeli besën e fjalën. Kuvëndoi në shtëpi, i tregoi nuses së vet kështu e kështu, i tha të mos vinte atje të nesërmen. Edhe i dyti e shkeli besën dhe fjalën; ia tregoi të gjitha (tana) nuses së vetë. Vetëm i vogli e mbajti besën dhe fjalën e dhënë: nuk kuvëndoi asgja në shtëpi, nuk i tregoi nuses së vetë. Në mëngjes (nadje), të tre ngrihen shpejt e shkojnë në punë. Çekanët dhe varreja kerciste me të madhe, gurët copëtohen, zëmrat rrahin, muret naltohen.

Në shtëpi, nana e djemve s'din gja, ajo po i thotë nuses së madhe; - Mojë nuse e madhe, mjeshtrit duen bukë e ujë; duen kungullin me verë. Dhe nusja e madhe ia kthen: - Besa, nanë, sot s'mundem të shkoj se jamë e sëmurë. Kthehet i thotë të dytës: - Mojë nuse e mesme, mjeshtrit duen bukë e ujë; duen kungullin me verë. - Besa, nanë, sot nuk mundem të shkoj, se

kam me shkue te vllëzërit e mij për me fjetë (bujtë). Nana e djemve i kthehet nuses së vogël: - Moj nuse e vogël... Nusja e vogël çohet në kambë: - Urdhëro, nanë! - Mjeshtrit duen bukë e ujë; duen kungullin me verë. - Besa nanë, unë po shkoj, po e kam djalin të vogël. Drue se donë gji me pi e kjan. - Nisu, shko, se djalin ta shikjojmë ne, s'ta lamë me kja - i thonë kunatat. Ngrihet e vogla, e mira, merr bukë e ujë, merr kungullin me verë, e puth djalin në të dy faqet, niset e bjen në Kazenë, aty ngjit kodrën e Valdanuzit, i afrohet vëndit tek punojnë të tre vllëzërit (të dy kunetrit dhe i shoqi). - Puna mbarë, o mjeshtër; - Të mbar paç. Po ç'asht njikështu? Çekanët ndalen, po zemrat rrahin fort e fort. Fëtyra i zbehet, kur e shefë i vogli të shoqen, hedh çekiçin prej dore, mallkon gurin e murin. E shoqja i thotë: - Ç'ke ti, o im zot? Pse mallkon gurin e murin? Hidhet kunati i madh: - Ti paske lindë në ditë të zezë, mojë kunata jonë. Na e kemi ba me fjalë me të murue të gjallë në mur të kështjellës.

- Shëndosh ju, o kunetër, vetëm unë do t'ju la një porosi; - Kur t'më muroni në mur, synin e djathtë të ma lini jashtë, dorën e djathtë të ma lini jashtë, kambën e djathtë të ma lini jashtë, gjinin e djathtë të ma lini jashtë. Se djalin e kam të vogël. Kur të nisë të qajë (kajë); - me njërin sy do ta shikjoj, me njërin dorë do ta ledhatoj, me njërin kambë do ti lëkund (tund) djepin, e me njërin gji do ti japë me pi. Gjiri im u nguroftë, kështjella juaj përjet qëndroftë, djali i jem u trimnoftë, u baftë mbret dhe mbretnoftë!

Ata e marrin nusen e vogël dhe e murojnë në themel të kështjellës. Muret ngrihen, naltohen dhe nuk shemben ma si ma parë. Po rranxë tynë gurët janë edhe sot të lagun e të myshkun, sepse vahdojnë me pikue lotët e nanës për të birin e sajë... I biri u rrit, luftoi dhe trimëroi." (marrë nga ROZAFÄ VIKIPEDIA...)

Prej këtu më mbeti të arrij e të zbuloj - përse kemi një kontakt të ngjashëm të ustallarëve me një plak (zot) këshillëdhënës, se si duhej të mbesë në këmbë kjo godinë, përmes një sakrifice që duhej bërë si rezultat i një hidhërimi për ndonjë borxh të papaguar me të cilin banorët e Rozafës, ose të parët e sojit të tyre (mbase edhe të ardhur) paskan trashëguar si shkelje betimi për një godinë të kryer e të pa paguar.

Gjithashtu, më intrigonte edhe emri i BUNËS që lidhej po duket me vetë emrin BUN – që del të jetë vend i lindjes – ose BANESA, pra nga ai që BAN - BANI në ilirishte ishte MBRETI...?! Që duke kërkuar një kuptim për gjithë këtë emër BUENAS – ka kuptimin sipas kësaj rrënje BANESA – nga BUENESA e BANIT (mbretit), sepse godinat e para ishin të ndërtuara sipas islamit nga dijet e zbritura të alienëve - ustallarëve masonë...?!

PSE NDODHI LUFTA E TROJËS?

Por duke pasur si synim të flasim më shumë për shkasit se sa për shkakun. Ose sa për shkakun aq për shkasit pasi hetuam lidhshmëri ndërmjet luftës së Trojës dhe përsëritjen e emrit Troje e ILION si në Azi të Vogël ashtu edhe në gjeografinë e trekëndëshit Shkodër – Lezhë – Ulqin do përpiqemi të tregojmë se fjala është për një ngjarje e cila si fat ka ndjekur popullin tonë, si fat përgjatë mitit.

Fillimisht e përbashkëta e kësaj ngjarjeje të mitit është fakti se legjendat e mbledhura për Luftën e Trojës – përse ndodhi ajo - janë nga më të shumtat dhe kemi bindjen se ku mbaron njëra ngjarje për shkakun e Luftës së Trojës – fillon një legjendë tjetër, pastaj një tjetër, e një tjetër?! Dhe, sipas nesh, është kështu sepse vetë luftërat kanë shkase të paparapara – thjeshtë bëhen edhe sot nga Zoti dhe nuk mund të parandalohen edhe pse mund të parashikohen. Sepse po të dihej Shkasi i saj, ashtu si dihet shkaku i çdo lufte atëherë doemos që do të kishte njerëz të mirë duke mos lënë të ndodhi pikërisht ai shkak – për t’u bërë shkas...?!

Dhe nëse ka shumë përfundime nga legjendat që përpiqen të zbulojnë shkasit e luftës ne do të merremi më shumë me atë se lufta ishte fillimisht një luftë brenda një familjeje pellazge dhe pastaj, nëse nisi brenda një familjeje ajo përfshiu si diferencim vetë një popull pellazgo-ilir, por kalimthi po themi assesi grek sepse emri grek nuk përmendet në Iliadë përveç se një here si Helen një fis i vogël në raport me Pellazgët - Trojanët...?!

PSE ILIRO PELLAZGËT – FRIGASIT QË LUFTUAN ME TROJANËT ISHIN I NJËJTI POPULL DHE NUK KISHIN TË BËNIN ME EGJIPTIANËT?!

Herodoti i antikitetit grek – si autor i cili deklaroi se mblodhi legjendat e antikitetit nga grekët - te pellazgët e lashtë - pra edhe ata që sot merren për burime historike të lashtësisë greke - tregojnë se si frigasit që sipas tyre shtriheshin nga tema e Durrësit – nga Shasi e deri në Peloponez të ishin më të lashtë se egjiptianët.

Herodoti duke dëshmuar këtë, rrëfen në librin Historia – libri i dytë, paragrafi i dytë se si Faraoni egjiptian për të dëshmuar se kush janë më të vjetër – frigasit apo egjiptianët, u kujtua dhe futi në një dhomë dy fëmijë duke i lënë aty për 2 vjet, për të parë se cilën fjalë do të shqiptojnë

ata dhe rezultoi që fjala e parë e tyre ishte fjala bek (bukë - bukë shqip) dhe atëherë ai ceku që pasi kjo ish fjala e parë si gjuhë frigase – e thënë nga subkoshienca njerëzore (shpirti) tregon se si frigasit ishin më të vjetër se egjiptianët... Dhe nga këtu, po del që nëse duam të zbulojmë vjetërsinë duke bërë pajtimin në multi disiplinë të dijeve si çështje e dorës së parë qenkësh të zbulosh pajtimin e dijeve duke vënë e ndërtuar raporte – çka edhe tenton ky libër.

Duke kërkuar pajtimin e mitit (si besim i deformuar) - mitit shqiptar, religjionit dhe të shkencës, në këtë libër, na imponohet të themi që sipas mitit dhe dijes islame rezulton që planeti tokë të ishte krijuar para se në to të shfaqej raca njerëzore.

Ndërsa miti shqiptar iliro-pellazg mëson që njeriu i parë ra në tokë nga thellësitë e kozmosit që përputhet në mënyrë ekzakte me mësimet e Kuranit. Nga ana tjetër greqisht – *gozmos* do të thotë diçka e bukur. Andaj sipas mitit ilirio-pellazg - dijes pellazge te miti i krijimit shohim që edhe perandori i tyre quhej Hyllos - thjeshtë ata adhuronin qiellin duke kujtuar se fara e tyre në tokë ra nga qielli.

Bile në Anë të Malit do të dëgjojmë se si edhe rruga e qumështit në qiell të quhej Kashta e kumbarës e cila shkonte drejt qiellit ose vinte nga ai me qerren e tij e cila iu derdh me kashtën që kishte. Ndërsa për sa i përket farës së asaj kashte që zbriti në tokë si e tillë, ajo zbulohet edhe nga vetë natyra e gjuhës shqipe, si mendim, sepse vetë emri *fara* në esencë, duke dalë si fjalë shqipe, ndeshet te FARA+on, pra jep një fara(j)onë e cila që në Egjiptin e lashtë ruante kujtesën e rënies nga lart ashtu si edhe vetë fjala Ra... nga Kashta e kumbarës etj.

Pasi këtë çështje do e zbërthejmë në vazhdim tashti për fillim po themi që sipas mësimet të shenjtë (të islamit), planeti Tokë në fillim ishte banuar nga një qenie në të cilën dominonin epshet shtazarake – xhinët, që sillnin trazira në tokë – gjakderdhje, dhe për këtë thuhet se Zoti i dënoi ata me një shkatërrim nga qielli e i cili sipas shkencës si katastrofë natyrore ishte e barabartë me një shpërthim nuklear...?! Xhinët, mëson islami, pas këtij ndëshkimi u dëbuan nga kontinenti, larg nëpër do ishuj të detit, ku mbahen larg krijesës së re - mëkëmbësit (njeriut), që me dëshirën e Zotit u zëvendësua me mision nga vullneti i tij në tokë dhe quhet njeri.

Thuhet që para se të niste krijimi i ri me qenien e re pas shkatërrimit shtazarak të civilizimit - atje lart në laboratorin e Zotit – Parajsë (Xhenet), Zoti kishte urdhëruar engjëllin të zbresë në tokën e “bombarduar” për të marrë nja 3 grushte dhë planeti nga kontinenti i bardhë, i zi dhe i kuq për të ngjizur sërish një qenie më të përsosur - njeriun e racës që neve njohim

apo trashëgojmë sot. E gjithë kjo merret vesh nga shkrimi i shenjtë te bisedat që bëri Zoti me engjëjt të cilët e pyetën atë: a dëshiron të krijosh në tokë prapë atë që krijoi gjakderdhje, dhe Ai u përgjigj: unë di diçka që ju nuk e dini. Nga kjo që po thuhet - sikur na duket se engjëjt janë më tepër si robotë që ne i njohim për nga epsheet që u mungojnë. Thjeshtë, nëse robotin e urdhëron të punojë mirë, ai kurrsesi nuk punon keq sepse nuk ka të futur brenda tij epsheet, e njeriu i njeh edhe epsheet – pra njeh edhe dredhinë dhe këtu është, po duket, dallimi. Por t'i kthehemi çështjes: Zoti, para se të shkatërrohte komunitetin e xhinëve nga ushtria e engjëjve të qiellit thuhet se në tokë engjëjt e zbritur për ndëshkim të tyre - në atë gjendje të tërbimit të sojit të tyre kishin gjetur vetëm një xhin i cili nuk bënte luftë, por i lutej Zotit për shpëtim dhe për këtë Zoti urdhëroi që, para se të shkatërrohet raca e xhinëve, ta merrnin edhe atë në qiell me vete, dhe kështu ndodhi - xhini i vetëm u vendos në parajsë.

Po nëse ndalemi te struktura e dheut që engjëlli mori nga toka (për ne si krijim-mëmë) shtrohet një pyetje se, athua, çfarë mund të ketë pasur në atë grusht dhë të planetit?!

Të paktën vetë kodi gjenetik i njeriut sikur tregon se trashëgon do kromozome shtazarake që gjen edhe sot te njeriu me natyrë shtazarake - majmuni. Kjo është ajo, po duket, që hutoi Darwinin e të besojë në origjinën tonë prej majmuni.

Duke ndërprerë me mësimet islame për origjinën e jetës në tokë shtojmë se ajo krijesë paraprake e planetit, e vetme në tokë, e cila treguam se ishte duke u falur deri sa specia tjetër luftonte, pasi mëkëmbësi i ri i planetit - Njeriu, ishte i krijuar nga balta, kurse ai nga zjarri - rryma..., atje në Parajsë nga smira nuk iu përul atij - thjesht nga mendjemadhësia dhe kështu u bë armik i sojit njerëzor, duke nxitur hidhërimin e krijuesit pasi nuk u përul para Ademit a.s. dhe u bë shoqëruesi ynë në mëkat deri në ditën e gjykimit. Ai pas mosdëgjimit të urdhrat të Zotit iu lut Atij të mos e dënojë dhe t'i japë afat deri në ditën e gjykimit të ri i cili pritet të bëhet. Ai duke u endur si substancë e flaktë në qenien njerëzore – shejtan, edhe gjuhësisht është i ndarë nga ne, andaj edhe quhet djalli – shqip (gegërisht, kemi fjalën - Dasi, Dani, djalli, Daniell etj...) Për çudi sipas shqipes edhe vetë njerëzit quhen gjin(d) që është barazi me xhin, kurse në nëndialektin shqip verilindor xhin quhen vetë njerëzit. Fjala, emri, ruhet në vetë fjalën universale shqipe gen – geni - gjeni, gjini, gjinija – gjiri (amësia), por edhe Gega nga Gogu - qenia e parë që përmend Bibla etj.

SI U TRANSFORMUA DJALLI NË TRUPIN NJERËZOR NGA KRIJIMI YNË NË PARAJSË, I GËRSHETUAR SIPAS MITIT DHE BESIMIT?!

Pse shtëpia në shqip quhet edhe godinë – godina që ka kuptimin *god-ujdi - kontratë* e jona me dikë i cili u mor vesh me dike për të ndërtuar diçka – banim për ne?!

POROSIA HYJNORE SI AMANET POPULLOR – MOS E HA HAKUN E MJESHTRIT?!

- Si e shpjegon miti pellazg, besimi i vjetër shqiptar, zakonin e flijimit në themele kalash dhe pse bëhej ai ...?! Kush është Troja...?!

Titulli dhe fjalët e para të këngës së parë të ILIADËS janë: ILI (mbreti dardan, që themeloi Trojën, 3500 vjet p.e.s.), **hasi në *mninë* (mërinë - magjinë) e perëndisë e cila edhe sot në gegërisht quhet *mëni* - “me ba mni”**, ose kur nuk shkon një punë themi: “Ka të bame meni”?!

Pra, nuk shkon mbarë për arsye të një mërie të cilën na e ka bërë një forcë mistike që neve si njerëz nuk e kontrollojmë ashtu si vetë pellazgët që, siç po duket, kishin kontakte me të. Pra, miti pellazgjik i kësaj kohe rrëfen për një zot i cili sërish prishi ujdinë me njeriun, ashtu si në Parajsë edhe tani pasi kishim zbritur në Tokë. Sepse njerëzit nuk i ndenjen fjalës për të paguar hakun për ndërtimin e Trojës që quhej ILION. Ndërsa ne plotësojmë se IL (ZOTI) ...?!

Në enciklopedinë botërore shkruhet gjithashtu se në Iliadën e Homerit grekët apo helenët nuk përmenden asnjëherë. Iliada u mbledh si e shkruar në shekullin VIII para erës së re dhe flet për ngjarjet e ditëve të fundit sipas thënieve gojore të rënies së Trojës si rezultat “i mnisë ..” që kishte Zoti me ta për të cilat do të flasim – për sa u takon dhe se gjithashtu po përmbyllim që të bëmat e Trojës nuk kanë të bëjnë fare me helenët – grekët, për të cilët dihet botërisht se ngulën në Greqi në shekullin VI. (***NJËKOMB: ORG/Vazhdimësia e pellazgjishtes në Gjuhën Shqipe...***)

Mirëpo, pasi përsëri kjo genie e krijuar nga Zoti, në çift bëri mëkat, duke ngrënë pemën e ndaluar dhe bëri ndarjen e qelizës duke e kaluar nga një qelizë jokonsumatore në konsumatore, duke gëlltitur të keqën (mollën), infektimin, ai u zbrit përsëri në planet E KJO ËSHTË E AFATIZUAR deri sa të marrë fund pastrimi nga epshi që u nxit nga molla-djalli dhe për këtë përsëri shohim se kemi bashkëveprim dhe bashkëkuptim të mitit – besimit dhe shkencës.

Sipas mitit dhe besimit njeriu, edhe pse u zbrit në tokë , ai (profeti

Adam – Ademi as.) nuk u la në qiell të hapët, por iu krijua banesa e parë, shtëpia e parë që e kishte njëkohësisht për banim dhe lutje. Sipas mitit dhe besimit, ajo u krijua, jo nga ai, por nga engjëjt dhe një e tillë ishte Kaba (qabja). Dhe jo vetëm kaq, por të gjitha shtëpitë e para të njerëzimit në tokë quheshin me emrin e ndërtuesit dhe të cilat edhe sot hasën në tokë si mikrotoponime të qyteteve të dikurshme fillestare të krijuara nga engjëjt - alienët dhe që njihen sipas emrave të vetë Zotit i cili në gjuhët e para të njerëzimit dihej se quhej AL, EL, IL. Nga kjo edhe është e kuptueshme se si vetë godinat e tilla supergjigande në shkrimet e vjetra dhe në civilizimet e vjetra mbanin këtë emër kaq të dashur, si Ilia (kështu quhej qyteti i Jerusalemit), pastaj Ilion (Troja) –Ilios quhej edhe Lezha. Ijon ndeshim të quhet edhe një vend në Skoci, pastaj kështu emërtime të tilla gjen edhe në Rusi. Thjesht, ishin qytetet e para faktore që ndërtonin Alienët në tokë – pra engjëjt. Duke pasur parasysh vjetërsinë e jetës në tokë, atëherë lirisht mund të themi se, në të mirë të tezës sonë janë sërish mësimet islame, të cilat thonë se Qabën - shtëpinë e parë të Zotit në tokë - për mëkëmbësin (njeriun) në tokë, e kishin ndërtuar në lashtësi engjëjt - melekët. Kurse themelet e saja – aty ku është sot, i gjeti më vonë në kohë Profeti Ibrahim, duke e rindërtuar atë me Ismailin dhe transmetohet se për të gjetur themelet e para të saj, Ai u inspirua në shkretëtirë nga një re e cila i printe në mision dhe u ndal mbi themelet e saj, Qabesë.

I gjithë ky rrëfim do të na hyjë në punë për të kuptuar mitin pellazgo-ilir i cili flet se si edhe Troja ishte ndërtuar nga engjëjt apo, siç na kanë mësuar evolucionistët, nga perënditë e rangut më të ulët se perëndia e madhe.

Por, një gjë mendojmë se nuk kuptohet në këtë mes e cila shtie konfuzion kur pohohet se Troja e lashtë gjendej këtu apo atje. Në fakt Trojë – apo Ilion, Ilios dhe Iliadë, siç u përmend më lart, duhet të kenë qenë disa. Sepse ishin vetë qytetet e shenjta që ndërtoheshin nga koha kur ende ishin të pashkëputur njerëzit e rëndomtë të planetit nga ndërhyrjet e alienëve me dijet e tyre. Dhe e themi këtë sepse për kohën e gurit që njeh historia evolucioniste si diçka tejet të prapambetur, ajo nga këndi i rrëfimit të mitit dhe besimit, por të vërtetuar edhe nga arkeologjia, na del të jetë krejt ndryshe, pra ishte shumë e shumë e zhvilluar. Shkenca as sot nuk di t'u japë shpjegim ndërtimeve të popujve të lashtë të cilat nuk kanë mundur të bëhen nga njeriu primitiv i kohës së gurit. Kurani mëson se godina (shih etimologjikisht *godi-di-ujdi*) të tilla ndërmjet njerëzimit dhe një bote tjetër ka ekzistuar deri te vetë profeti Solomon. Pra fjala na qenkësh për porosi hyjnore të njerëzve me mjeshtërit jotokësor të cilëve u jepej një farë haku,

për të mos u mbetur borxh për mjeshtërllekun që bënin. Andaj, kur ai nuk jepej, sipas nesh, konkretisht për Ilionin, (godina nga mjeshtarit e Zotit quhej Ilion), pasonte mallkimi – shkretimi i qytetit - godinës duke u bërë një Trojë - mallkim. Andaj edhe sot thuhet se mjeshtrit nuk bënë t'i hahet haku sepse të truan.

Sipas mitit pellazgjik – pellazgët, ishin një popull i kohës së artë që respektoheshin shumë nga Perëndia, madje sipas besimit të tyre, ishin në marrëveshje partneriteti me Zeusin (Zotin) e vet, që edhe punët më të zakonshme rreth ndërtimit të kalave të qytetit – godinat e para si dije, del se i bënin nga dora e vetë Zotit (engjëjve). Zoti Zeus e donte shumë djalin e vet Dardanin, nga i cili edhe sot, jo larg Trojës (Ilit- Ilionit) ka mbetur emri Dardan + ELE (kupto Dardani i ilit - Zotit).

Prandaj, mu për këtë dije, në besimet e vjetra ekziston miti mbi “dorën e mjeshtrit të madh” edhe si simbol. Kështu ndodhi edhe me muret në kalanë e Trojës, kur Zeusi i detyroi perënditë e veta të punonin në ndërtimin e saj me një marrëveshje të tij (Zeusit), dhe ku hakun e dorës duhej t’ua paguanin trojanët. Në këtë situatë, puna e detyruar bëhej si dënim për perënditë, pasi ishin përfshirë në një komplot për rrëzimin e tij.

Këtë që cekëm e ndeshim te ngjarja e mbretit pellazg LAOMEDONIT - mbi ndërtimin e mureve të Trojës nga deti në bazë të një ujdie së cekur paraprake me ndërtuesit - perëndi.

Pasi këtu, përveç tjerash, për çështje bazë kemi edhe zërthimin e këtij miti kryesor që po na e fshehin – ne si popull i lashtë, andaj edhe po e shkruajmë këtë libër. Mirëpo para se të citojmë dhe zërthojmë mitin nga fjalori mitologjik, po shtojmë për sa vijon duke përmendur edhe një traumë nga privatësia ime fëmijërore e cila më lidhë diku thellë në bazë me mitin - besimin pellazgjik: Mbaj mend që si fëmijë, gjithherë kur vinte si festë fetare - Bajrami Vogël (Kurban Bajrami), pasi në shtëpinë tonë flijonim kurban” - sepse paska thënë hoxha se na qenka urdhër i Zotit... shqetësohesha tej mase?! Për vete - nga tmerri i thikës që depërtonte deri sa prekte ashtin e “gërklanit” të dashit të cilin, unë si fëmijë e doja tej mase – çdo vit në këto data - përjetoja një vuajtje shpirtërore të madhe, duke mos mundur të kuptoja këtë egërsi njerëzore - përse duhej bërë në mënyrë rituale prerja e dashit, si kafsha më e mjerë... Ato shikime kafshësh edhe sot më ndjekin dhe, ndoshta më mirë se askush, e kuptoj atë shqetësimin e piktorit Gjelosh Gjokaj që fliste për shikimin e një dashi të tij që para syve ia therën italianët...?!

Por gjithashtu, njëkohësisht më dhembnin edhe gjelat, kur nganjëherë e pësonin edhe ata në vend të kurbanit në themele shtëpish. Nga ana tjetër, prindërit pëlqenin në kohën e tyre këngët legjendare të murimit në kala të

Shkodrës...?! Tmerret dhe traumat vazhdonin dhe kjo më nxiste të ndjek enigmën e flijimit. Vërtetë Zoti (zotat) të ishin kaq mizorë...?!

Duke pasur para syve këtë gjak që kërkonte perëndia në zakonet rituale të parëve tanë, si fëmijë nuk dija kë të fajësoja më parë - njerëzit apo perëndinë. Të mos them tani as për këtë edhe as për atë, por po them se në vend të dashurisë dhe respektit për Zotin, fillova të kem më tepër vetëm një frikë-respekt ndaj tij...?!

Nuk më kënaqnin as shpjegimet që jepte hoxha i fshatit rreth asaj që flijimi bëhej demek në shenj të respektit dhe përluljes ndaj veprimit të Zotit, dhe as dhënia e besës së Ibrahimit a.s. që nëse do të fitonte një fëmijë - djalë, ky i fundit do ta flijonte për hatër të Zotit, porsa të arrinte moshën madhore. Kjo, si arsye, disi nuk më mjaftonte...?! **Më vonë, gjatë studimeve, duke gjurmuar në këtë punë, pashë që së fundmi – në mitin shqiptar (besimin e vjetër), arsyet përse duhet bërë flijimi, ishin disi shumë më bindëse. Pashë dhe u binda se Zoti kishte të drejtë - sepse nuk ishte mbajtur fjala e dhënë e ujdisë rreth hakut të mbarimit të një pune – ndërtimit të një kalaje dhe për këtë godina e mbaruar mbi një god-ujdi-pasoi mallkimi apo troja që përsëritej shpesh me sojin pellazgjik, sepse besa po shkelej.**

Bile më fascinonte dhe njëkohësisht me tmerronte fakti që te legjendat e murosjes në Rozafat (Kalaja e Shkodrës), punonjësit e Institutit Albanologjik, si variant të këngëve të flijimit në mure kalash, kishin përzgjedhur të botonin variantin e këngës së Rozafatit të mbledhur në një fshat nën Rumi – si më origjinalin. Gjithashtu, në legjendat e trevës së këtyre anëve përsëri nuk po mund ta kuptoja, përse edhe Gjergj Elez Alia – te kënga e Bajlozit të detit (përbindëshit që del nga deti), i kishte kërkuar popullatës një vashë dhe një dash – si një punë takse, apo dënimit për popullin, dhe po ashtu, ngjashëm me këtë, nuk e kuptoja as poetin B. Çapriqi i cili shkroi në një poezi, se Shasi u dogj nga mongolët sepse nuk ishte paguar një hak rreth ndërtimit të Kalasë së Shasit, përndryshe edhe Shasi do të kishte shpëtuar si vetë Ulqini.

Pasi rashë në kontakte me mite të këtilla të kulturës së popujve arianë, vërejtja, nga këndi tjetër, që të gjitha kulturat kishin një mit të tillë të flijimit, dhe pas studimit të miteve, më duket që gjetëm përgjigjen se përse ndodhë flijimi – sipas mitit pellazgjik që e hasëm në fjalorin mitologjik, dhe i cili na jep mundësi të vënies së një dimensionit lidhshmërie rreth qëllimit të flijimit, si dhe përse ai ndodh në folklorin tonë e sidomos varianti bazë i flijimit në mitin e Trojës pellazgjike e në të cilin vetë emri Troje - tregon përse Trojanët ishin të truar nga perënditë.

Sipas mitit del që trojanët*, të mallkuarit, fillimisht ishin një popull jo i zakonshëm, të cilët perëndia (Zeusi), i donte aq shumë, sa që për të ndërtuar muret e Trojes, kishte angazhuar perënditë e rangut më të ulët për të punuar për vetë trojanët. Mirëpo pas ndërtimit të Trojës – trojanët, nuk iu paguan hakun e punës perëndive dhe kjo nxiti tërbimin e perëndisë (Zeusit) dhe perëndive tjera. Sipas mitit del që Troja u themelua për Dardanët (ku Dardania na del të jetë Kosova e sotme), kurse vëllai i tij quhej Jason që kishte dijen e fluturimit me postin e dashit...?! Pra, të dy këto djem të Zeusit kishin njohuri mahnitëse ndërtimi dhe komunikimi. Kjo dije e transportit me mjete fluturuese – qilima, përmenden deri te Sollomoni.

Andaj, duke u kthyer në bisedë, na duket se të gjitha flijimet lidheshin dhe lidhen në legjenda me hakun e papaguar të pellazgëve për punën që bënë perënditë – mbi bazën e një kontrate të parespektuar e cila jeton në kohë dhe jeton edhe sot. Madje te disa legjenda kemi përpjekje edhe me abuzim të këtyre dijeve hyjnore nga mjeshtërit hyjnorë nga të cilët njerëzit dëshironin t’ua vidhnin dijet (shiko te hebraikët), kulti i masonëve apo i dorës së artë. Por dhe urimi më i mirë ndër shqiptarët na del se është: *të lumshin duart*.

MITI PELLAZG

“LAOMEDONTI - mbret i Trojes, djalë i Ilit (shih: IL, AL, EL, ka kuptimin ZOT) dhe i Eurodikës (Shih jo rastësisht ruajtjen edhe deri sot të emrit euro+di); si siguri dhe baba i Prijamit dhe i Hesionës. Por ka edhe një shprehje pezhorative – i pa rod, ose i pa soj që doemos duhet lidhur me kujtesën në gjakun e zgjedhur blu të shqiptarëve... si rod i zgjedhur përkundrejt të tjerëve.

Ai, asi zuri vendin e të atit në fron, ndërtoi muret e kështjellës së Trojës, me ndihmën e Apollonit dhe Posejdonit të dërguar nga Zeusi në tokë në mërgim (internim) nga që kishin marrë pjesë në komplotin kundër tij. Por Laomedonti edhe përkundër marrëveshjes, nuk ua dha atyre hakun e punës e që ishin të gjitha bagëtitë e lindura atë vit në tokën e tij... Pasi që kjo nuk ndodhi Apolloni u hakmor duke dërguar në Trojë një epidemi të tmerrshme, kurse Posejdoni përmbyti qytetin dhe dërgoi në tokë një përbindësh nga deti. Një orakull (profet) tha që gjithçka do të qetësohej po të flijohej për çdo vit një vajzë për përbindëshin (shih, si te Gjergj Elez Alia). Pas disa vitesh, radha që të flijohej për përbindëshin i takoi Hesionës, vajzës së Laomedonit. Herakli, gjersa po kalonte nëpër Trojë, premtoi se do ta vriste përbindëshin dhe do ta çlironte Hesionën në këmbim të kuajve

hyjnor të Troit. As me Herakliun mbreti nuk e mbajti premtimin, dhe heroi atëherë organizoi ekspeditën kundër qytetit dhe vrau Laomedontin me gati të gjithë fëmijët e tij. Shpëtuan vetëm Prijami, që kishte kundërshtuar të atin e tij që u bë mbret i ri i Trojës dhe i të motrës së tij, Hesionës, që iu dha nuse Telemonit. Gruaja që bashkëjetonte me Priamin, Laota, u bë nënë e Polidorit dhe e Likaonit, mbretit të parë pellazg e të cilin, më vonë, do të shohim që edhe këtë e ndëshkon Zeusi që kishte një adet të keq – të ushqej me mish njeriu...?!” (Barbara Colonna - Fjalor mitologjik - botoi Toena - Tiranë 2005, f.205).

Prej këtu, fillova ta kem të qartë që perëndia nuk ishte e pa drejtë me njeriun dhe flijimi na qenka si pagesë për mosshlyerjen e hakut të dorës (punës). Kjo ngjashëm ndodh edhe me hakun e tre ustallarëve që ndërtojnë kalanë në Rozafat – ditën ndërtojnë e natën shembet, kështu ndodhë edhe me Vashat dhe Dashin për bajloz të detit, etj.

A FILLON ME MITIN PELLAZG EDHE VETË – DIJA E USTALLARËVE TË MURATORËVE MASONË FENIKAS TË CILËT DUHET TË KISHIN NDËRTUAR EDHE TEMPULLIN E SHASIT?!

Le të mos harrojmë – çdo prosperitet njerëzor si arritje e një civilizimi të caktuar, matet me mjeshtërinë e ndërtimit, ndërsa mjeshtëria e ndërtimit matet me arritjet teknike të tij dhe të cilat na del të jenë të shpikura nga ”mjeshtri i madh...”, në rastin tonë po themi - një forcë, po themi, aliene që ka dominuar në tokë në shërbim të njeriut. Po çfarë ndodhë sipas mësimeve islame me këto teknika ndërtimi?!

Deri me ardhjen e kohës së profetit Sollomon - Sylejman a.s., në shtetin e tyre hebre - të një race që shkoi dhe e cila jetonte me qindra vjet - mendojmë në atë që historia e njej si koha e gurit, ndërtimtaria përdorte edhe dijen aliene, ose të botës paralele...?! Kurani, mëson se Sylejmanit a.s. i ishte dhënë një dije me të cilën ai sundonte edhe botën e xhinëve, të kafshëve, insekteve etj. të gjithë i nënshtroheshin atij, kurse xhinët i kishte punëtorë – mjeshtër ndërtimi dhe që kishin aftësi - teknika, që nga fundi i detit të nxirrnin diamante e xhevahire për të zbukuruar ndërtimet. Ky konstatim Kuranor për Sylejmanin a.s. sikur dëshmon edhe për kohën kur ndërtimi i Trojës mund të jetë bërë, ashtu si na e thotë vetë miti pellazgjik- “me punë të detyruar” të perëndive... ”që i kishte angazhuar Zoti i tyre për ndërtimin e murit rrethues të Trojës dhe kur Lamidoni – mbreti i saj, pas ndërtimit refuzoi të paguajë hakun?! Pra situatat janë të ngjashme në të dy

rastet. Mirëpo nuk mund të aludohet që Laomidoni i mitit pellazgjik - që nuk pagoi hakun e dorës (punës), të jetë vetë Sylejmani a.s., sepse Kurani e thotë qartë se si vdiq ai deri sa po ndërtohej PALLATI DHE SE SI AI VETË IU LUT ZOTIT QË PAS TIJ – PROFETËT QË DO VININ TË MOS KININ NJË PUSHTET KAQ TË MADH MBI “GJIND” DHE MBI XHIND?! Gjithashtu cekim se një popull i cili zotëronte këto dije ndërtimi ishte edhe një popull po aq i lashtë dhe i shkathtë, e që ishin fenikasit – muratorë të zot që jetonin pranë hebrenjve por që besimin e kishin të ngjashëm me Babilonasit.

Për historinë e Anës Malit, sipas hartave të vjetra njëri nga mbretërit Fenikas ishte edhe Kadmi i cili martoi Harmoninë për grua si vajzë e perëndeshës Afërdita dhe që fëmijë të parë patën Ilirin dhe se në Rrizanë Shas – kishin të ndërtuar Tempullin e Kadmit dhe të Harmonisë - kur rrinte Zana, sepse vetë Harmonia ishte Zanë – Za e lindur nga mbarësimi i Afërditës me Zeusin - apo *zësin* që quhej *zan* - pra mund të jetë *rri+zan* – RRIZANI ose RRIZOTI, sepse vetë harmonia është shkencë e muzikës - zërit me kombinime...?!

Është interesante dhe sikur ia vlen të cekët që kjo dije e ndërtimit me ndihmën e botës tjetër ishte e përhapur edhe ndër mbretëritë tjera - por kryesonte kjo e Sylejmanit a.s. - te hebrenjtë nga se kishte edhe mbretëri tjera e njëra ndërto ishte edhe mbretëria e Sebës (Tebës) mbretëresha e të cilës quhej Belkize - Kuran, nga ku ish edhe Kadmi si mbret. Këto mbretër, ky popull fenikas përveç tjerash njiheshin edhe si mjeshtër të mirë të punimit të qelqit në mbretërinë e vet. Prandaj, për të treguar epërsinë e dijeve të veta mbi këtë mbretëreshë transmetohet që ajo kur pa arritjet e dijës së Sylejmanit - pushtetit të gjithanshëm të tij mbretëresha e pranoi fenë (dinin - dijen) dhe pushtetin e tij me vetëdëshirë. Për të befasuar mbretëreshën, në Kuran thuhet se deri sa mbretëresha po hynte në pallat shpërvoli fustanin e vet që i shkonte për tokë sepse hyrja e pallatit ishte e punuar nga qelqi poshtë të cilit ishte uji, kurse ajo, duke mos e hetuar qelqin, e çoi fustanin që të mos lagej nga uji.

Po çka ka këtu interesante për ne, do të thoshit ju?! Interessant – provokues është vetë emri i saj shqip - Belkize (belin si kizë - drapër dore) – meshollë që përmend në shqip Kurani?! Dhe është interesant se - ky emër deri vonë ishte shumë i përhapur në Anë të Malit e mbase edhe sot ka mbetur edhe ndonjë plakë e moshuar po me këtë emër?! – Pra, identiteti ynë kolektiv nuk është se gjendet jashtë këtyre çështjeve në onomastikë dhe në ndërtim...?! Është pikërisht Kadmi i cili ndërtoi një tempull në Shas që shënohet në hartat e vjetra dhe emri anamalas Belkize që na provokon dhe që do shtjellohet më poshtë.

ÇFARË THOTË KRISHTËRIMI NË KËTË MES PËR FLIJIMIN

Se rrëfenjat e Besëlidhjes së Re janë vazhdim i logjikshëm i Besëlidhjes së Vjetër, për shumëçka, e sidomos me abuzimet për vrasjen e fëmijëve të pafajshëm (bërja kurban - sakrifica) në parim na e dëshmon edhe një paralelizëm logjik i Ungjilli sipas Mateut, ku del se hasim qartë shprehjet në formë të prerë:

“Mos t’ju shkojë ndër mend se erdha për ta shlyer Ligjin, ose profetët!

Jo, s’erdha të shlyej, por të përkryej. Për të vërtetën po ju them: deri sa të jetë qielli e toka, asnjë germë dhe asnjë presje nuk do t’i hiqet ligjit, por do të zbatohet në të gjitha” (Bibla: 1388). Kjo vlen në çdo tekst që trajtojnë argumentet e rrëfyera - pra edhe në betimet e vjetra në vrasjen e fëmijëve të pafajshëm. Në kuptimin mos e the betimin tënd..., ndreqi sa më shpejt me kundërshtarin tënd... pajtoju, ruani se i bëni veprat e mira tuajat në sy të njerëzve për t’u parë prej tyre (sakrifikimin)...

Prej këtu, sipas qëllimit që kanë këto tekste, vërehet se kanë karakter përgjithësues dhe si të tilla u barten në kohë përgjatë gjithë historisë së njerëzimit me të cilat, nga thëniet, logjika ta ngrit dyshimin se mund të ketë pasur abuzime në ligjet e Zotit për qëllime spekulative, andaj po vinte edhe vetë Jezusi si garant i kontratës së shenjtë Zot - njeri.

E përbashkëta e gjithë kësaj është vetë uniteti i përrallës njerëzore që u bart nga çeta e profetëve të familjes profetike dhe që ruhet si kujtesë edhe sot.

SYRI I MJESHTRIT MITIK - MJESHTRIT TË MADH

Të masonerisë së dritës dhe jo diabolike – djallëzores...?!

Miti i dijes mase (hyjnore) të ustallarëve - kryemjeshtrit të madh – të një engjëlli apo alieni që me urdhra ndërtuan kalatë e para si strehë dhe tempuj për njerëzimin – piramidën (pushtetin) - është më i lashti që njihet kujtesa njerëzore dhe ekziston bashkë me të në kohë. Falë syrit të tretë, dijes së mjeshtrit të madh që nënkupton futjen e mendimit në ne, është tejet interesant. Sot njerëzimi ruan një simbol në kohë të ndryshme i cili lidhet me kryqin që e hasim në kulturat e vjetra dhe të vona që në formë është i njëjtë, por me domethënie të ndryshme. Ky është vetë simboli i kryqit të cilin jemi në gjendje ta kuptojmë si një përcaktim të botës në rrafshin material dhe shpirtëror, që njihet ndryshe edhe si bosht numerik material

me plus-minus infinitin. E ku horizontalja në kryq na jep vlerat materiale tokësore të njeriut në kohë, dhe vertikalja – vlerat e përjetësisë (shpirtit) i cili nuk e njeh kohën në konceptin poshtë-lart.

Prej këtu del se gjërat lidhen Brenda nesh me ndërjegjen dhe me nënvetëdijen, shpirtëroren, ose koshientën dhe sup koshientën. Ajo shpirtërore që vepron tek ne, e quajmë syri i ëndrrës ZOTIT (shpirtit), që vazhdimisht sheh atë që syri i thjeshtë nuk e sheh . Në popull thuhet: *si me ma ndie zemra*. Si duket termi aludon në syrin e mjeshtëreve të mëdhenj - perëndive shpikëse (engjëjve ndërtues –gurëgdhendës) të fillimeve të njerëzimit i cili, për të devotshmit, edhe pse u zbritëm në tokë... kurrë nuk u braktisëm. Miti pellazg na mëson që në fazën e parë alienët me urdhër të Zeusit, po bënin punë të detyrueshme për njerëzimin e Zanafillës – fillimisht në Qabe (mëson Kurani), si një banesë e njeriut të parë dhe tempull... e pastaj Jerusalemit dhe më pas, sipas mitit, edhe kalatë tjera të botës së vjetër - Kalanë e Trojës. Miti thotë se e gjithë kjo po bëhej me punë të detyruar. Prandaj gjithkund atje ku përmenden emrat e rrënjës Al (Alban) Il (ilminat) El (lias) nënkuptojnë mjeshterin e madh apo të gjithëdijshmin, por për këtë më votë. Një dije e tillë, sipas nesh, duhet të jetë si një përvojë e përsëritur te populli pellazg që ne trashëgojmë si një nëmë simbolike, të shprehur edhe në folklor si akt i murimit në kala – Kalaja e Rozafatit, në ura etj. Emri i Mjeshtrit të Madh - shikuar në esencë është vetëm një përsëritje e mitit të Trojës – si në legjenda, si në besim, për nga motivi i flijimit që do të jetë temë bosht e librit.

Miti vë një lidhje të kohëpaskohëshme dhe përmend gjithherë prezencën e mjeshtëreve të mëdhenj – të atyre që vazhdimisht erdhën të mishëruar në trajtë njeriu, të këtyre mjeshtëreve – priftërinjve (profetëve) që nuk vdesin. Për shembull, ata vijnë brenda cikleve kohore të mishëruar në formën e Ekuinokut - për të cilin u ngrit Piramida e Keopsit – që në fakt ishte e tija (e Ekuinokut). Ky, më vonë, vjen i mishëruar në formën e Thotit (thonë konspiracionistët), dhe pastaj të Thotit Egjiptian, dhe, nëse këtë e trajtojmë nga prizma fetare – si profet, ai erdhi si Krisht, jetoj ca kohë në tokë dhe iku duke e pritur sërish të vij si *Zbritja e Jezuit* – Isait a.s. Thjeshtë, një mason përsëri do të zbrësë në tokë që do vij për të shpëtuar njerëzimin nga e keqja, pra – Anti Krishti. Kuptimin e këtyre e ka edhe një Piramidë që e gjejmë tek egjiptianet, tek hebrenjtë – tek dollari amerikan e kështu me radhë. Vendet ku jetuan – ose ku jetoj 3 magistras (tre herë mjeshtëri), është Egjipti. Kurse pikat tjera në tokën e vjetër përveç Egjiptit, gjegjësisht Piramidave, janë edhe trojet shqiptare – Dodona, sepse, siç do të shohim, çdo lëvizje për të populluar tokën nisë pastaj nga profecitë e një orakulli i cili i mëson nga një vend i caktuar se kah duhet t'ia mësyjnë mbretëria e

një familjeje të shenjtë, si puna e Kadmit dhe Harmonisë që, do shihni, me urdhër të Orakullit, zunë vend në Rrizanë, ose Shasi në mit, ashtu siç flet p.sh. Kurani ...për misionin që pati profeti Ibrahim a.s. gjegjësisht Abrahami, kur me urdhër të Zotit – gjysmën e familjes së tij e vendosi aty ku është Qabeja.

Për sa u përket dijeve masone dhe mitit shtojmë se, teoritë e dijeve masone të mjeshtëreve – ustallarëve të gurit, të cilët trashëgojnë dijen e punimit të tij, do të jenë një trajtim në vete në librin, një bisedë antike-arkaike në Anë të Malit, nën Rumi, për të kuptuar çështjen sa më thjeshtë. Pohojmë se miti pellazg, po ashtu konfirmon krejt qartë përse mjeshtërit e mëdhenj, ustallarët duarartë që paskan pasur mision human me inspirim hyjnorë, ishin vetë bota e engjëjve për të ndërtuar godinat e gurit në KOHËN E GURIT, dhe të cilët duket të jenë me bazë nga koha e ndërtimit të Trojës. Këtë na e rrëfen miti pellazg. Këtë konstatim më së miri e kupton vetëm mendja shqiptare - por të vërtetën e kësaj na e fshehin të tjerët – konspiracionistët. ***Prandaj jo rastësisht nga kjo që u tha - mbi piramidën si godinë, sot në kultura të ndryshme na vjen një sy si simbol mason.***

Civilizimi njerëzor, po duket se mori fund me kohën e gurit, më pas çdo gjë nuk ishte aristokratike dhe e qytetëruar, sepse kjo dije u çua nga toka. Andaj në vete shohim që edhe sot guri është aristokratik – asnjëherë nuk del nga moda.

Për këtë dije të ndërtimit për njeriun, për ndryshim nga qenie tjera johumanoide, flet çdo njeri nga këndi i vet, si edhe librat monoteistë.

Njeriut – mbretërve pellazg u ishte mundur, që qenie të një bote tjetër dhe shumë të qytetëruar – me dije jashtëtokësore të ndihmonin në ndërtimin e tempujve - shih tempullin e profetit Solomon, Sylemanit a.s. që i ishin vënë në shërbim xhinët... Si duket, ky ishte mbreti i fundit që kishte këto dije të cilat humben dhe përflitet të kenë mbetur në shkallën e sekretit, për një pakicë tepër të vogël njerëzish masonë e të cilët sundojnë me njerëzimin. Kurse dijet islame e hedhin fare poshtë këtë doktrinë që dikush tjetër sot e trashëgon këtë dije ndërtimesh në të gjitha kohët.

I ashtuquajturi nga të tjerët - Syri i tretë (apo i mjeshtrit, apo shpirtit – parandjenjë – nënvetëdije), në fakt gjendet në një qendër mbrojtëse tiroide. Nga fotografitë e dhëna shihet se gjendet brenda nesh dhe na ndihmon të parandiejmë rrezikun - pavarësisht nga ndërjegjja jonë, por edhe kur ndodhë rreziku - të mbijetojmë dhimbjet e tmerret në çastet e fundit edhe atëherë kur duket se çdo gjë po vdes. Vetëm vala si shikimi i tretë i këtij syri, jo vetëm se është vetë shpirti i mbledhur..., por duket se në këtë vend rumbullakohet si materie dhe si energji inorganike... si valë kuantike që reflekton deri në skajet e Universit?!

Po shtojmë se - kjo gjëndër mbrojtëse tiroide, në Anë të Malit njihet si ajo që i thonë “pash një ëndërr – syri i ëndrrave” që do të thotë, një paralajmërim se do të më ndodhte diçka - si një çip i montuar në tru që më kontrollon...?! Përvojat e kësaj ndjesie janë nga më të çuditshmet dhe janë realitet. Por nëse na vjen e realizuar edhe në hieroglifet egjiptiane, atëherë besohet se ata (egjiptianët) do të duhej të ishin në dijeni të këtij syri i cili shikonte drejt skajeve të universit. Është në fakt një energji kuantike – valë e jonë e cila ndoshta tek ne – tani më nuk kryen ndonjë funksion – por vetëm te disa veta të zgjedhur që janë në gjendje të shohin tablo të fatit që i prët – përmes.

- Në këto raste në pyetje është funksionimi i një gjëndre tiroide e vendosur thellë në tru - si syri i ëndrrave (tretë). Praktika iliro-pellazge që trashëgojmë ne është e mbushur përplot me këso rrëfimesh...?!

Kujto vargjet e Fishtës, *DEKA* - se si ky funksionon te Oso Kuka – kur sheh një ëndërr të keqe - në momentin kur cubat malazezë natën kishin rrethuar godinën e tij mbrojtëse në Vraninë?!

Tjetër, ajo që provokon në rastin tonë, nëse fenomenin e gjëdrës bëjmë përpjekje ta lidhim me gjuhën shqipe dhe me emrat e saj, atëherë të provokon edhe vetë emri i qytetit të Ulqinit i cili shpjegohet se ka lidhje me qytetin e diellit dhe me gjëdrën tiroide të trurin për të cilin besimet flasin se mund të aktivizohet vetëm me mendim – meditim i cili detyrimisht futë si kuptim ekzistencën e Zotit (diellit), dritës së përjetshme për të cilën popujt menduan dhe besuan në forma të ndryshme. Te disa vjen si mit e te disa si besim. Ndërsa për atë që cekëm, emri Olkinoi (Ulqin), kështu, gjen shpjegim edhe përmes emrit të tij të gjetur në harta të vjetra si Olkinoi. E në fakt OLKINOI sipas teorive konspirative i bie që të quhej “dielli i madh” OLKINOI, që ka kuptimin “më i larti” si dritë – apo i larti fare që sheh çdo gjë e me të cilin, pavarësisht nga ne, shpesh përmes ëndrrës qëndron në kontakt syri i tretë i yni...?! Ndërsa vetë ëndrra cilësohet në numër, si shenja e 40 e profecisë së njerëzve që lëvizin nga një vend në tjetrin. Logjika numerike në këto raste është e thjeshtë, 33 është numri më i përsosur si matematikë dhe gjeometri – një katror në mes të rrethit, dhe nëse këtij cikli i shtojmë edhe numrin 7 të mjeshtrit të madh, atëherë fitojmë numrin 40 që është nga më të veçuarit.

Mbase Olkinoi - Ulqini paraqet rrugën tonë më të shkurtër të Olkinoit të vendosur në shkallën 33.

Doemos që edhe në këtë situatë del të na bashkohen në një pikë miti, shkenca, matematika etj. me etnogjenezën tonë iliro-pellazge dhe besimin në diell ngase edhe në islam është një dije profetike e cila realizohet në kohët e faljes rituale që thellësisht u nënshtrohet fazave të lëvizjes diellore krejt kohën, 5 herë në ditë, e ku 3 fjalë më të rëndësishme 5 herë në ditë përsëriten 33 herë.

Në fakt besimtari e bind veten se është në kontakt përmes energjisë kuantike - valore dhe mendimit të tij me Zotin e Madh – diellin që quhet dritë...?! Për më shumë do flitet në libër...?!

**DISA TEORI ETNOKULTURORE RRETH MITEVE TË
ORIGINËS SË POPUJVE DHE RACAVE ?!
ÇFARË THOTË KUR'ANI PËR ZËVËNDËSIMIN E NJË
POPULLI ME NJË POPULL TJETËR**

KURANI, SURJA 6, ajeti 133: *"Zoti yt është i Vetëmjaftueshëm dhe Zotërues i mëshirës. Nëse do, ju zhduk dhe sjell pas jush çfarë të dojë, ashtu si ju ka krijuar nga paraardhësit e popujve të tjerë"* - Gjërat këtu janë të qarta.

Gjithashtu, nga Harun Jahja pak më parë lexuam për "Historinë e popujve të zhdukur". Ndërsa në shumë ajete Kuranore e sure të Tij, libri i shenjtë është i mbushur me skena të ndëshkimit dhe dënimit të popujve tjerë të rënë në mëkate dhe mosmirënjohje ndaj furnizuesit. Thjeshtë, ai nuk e shpjegon teorinë darviniste ashtu siç jemi mësuar ta dëgjojmë. Andaj, nga e gjithë kjo që u tha, sikur imponohet të bëjmë analizën e rrëfimit të miteve të popujve si teori duke ecur në binarët paralelë: Shkrime të Shenjta, mite dhe, sa është e nevojshme, referime në të dhëna shkencore, për të nxjerrë vetë pastaj konkluzën për mitin - besimin popullor qoftë edhe të një treve.

Ç është miti?

Ka disa përkufizime për mitin, si rrëfim, tregim për kohën e shkuar, por në kuptimin në të cilin ne do ta përdorim në këtë libër - miti është besim rreth origjinës - vetë besimi i vjetër fillestar i popujve të lashtë në fjalën porosi të Zotit - AMANETIN. Fjalë hyjnore e cila është e marrë nga ne si ruajtje - në amanet, për misionin tonë njerëzor që kemi në këtë realitet, deri në një takim tjetër me krijuesin - Zot...?! Pasi u vetëshpallëm si popull ateist miti-besimi injorohej si besëtytni-fall etj. Ose edhe më qartë - miti del se është - beja, betimi, apo ajo që në religjion njihet si amanet (qëllimi i krijimit) dhe çfarë morëm ne si qenie njerëzore (kur ishim shpirtra) nga Krijuesi. Thjeshtë thuhet se për të kuptuar drejtë mitin, fillimisht duhet të kuptosh misionin njerëzor që një shoqëri beson se e ka të pranuar - miratuar si paraprojekt e projekt të ekzistencës nga vetë Zoti. Ndër popuj ruhej praktika e të mësuarit përmendësh të amanetit, ose besimit për ngjarje të shkuara të së kaluarës dhe origjinës sonë, por që u zbehën ose u deformuan si tregime - rrëfime dhe për këtë zbriti amaneti i fundit i cili, sipas islamit, është vetë Kurani, si udhëzues e garanci e fjalës hyjnore e që më nuk pritet të ketë zbritje të tilla.

Si garanci hyjnore mësohet që këtë libër e kemi për obligim ta mësojmë përmendësh dhe kjo sikur na dëshmon që si praktikë paska qenë e kamotshme sa vetë raca hyjnore. Ai u shpall, kuptohet, në gjuhën arabe, por tërhiqet vërejtja që ai është "Një Kuran i lavdishëm, në pllakën e ruajtur mirë (Leuhin

Mahvudhin)”. Pra, ky qenkësh dhe u lexuaka i përkthyer. Sepse, përkundrazi, ai është i ruajtur mirë: “Në të vërtetë ne e kemi shpallur Kuranin në gjuhën arabe, për ta kuptuar Ju, e Ai te ne është në Librin Kryesor. (*Gilman Kazaz, udhëzues metodik për mësim të Kuranit, Shkodër “2017*). Në vende tjera tregohet se si Allahu i kupton të gjitha gjuhët e vet flet në gjuhën hyjnore e cila tek ne do të aktivizohet, pa përjashtim, në botën tjetër e në të cilën do ta kuptojmë...?!

Ateistët e injorojnë mitin si kulturë besimi e sidomos ne shqiptarët që ishim të shpallur me dekret, Kushtetutë, shtet ateist dhe kjo doemos që paraqet një varfëri kolektive të pavetëdijshme të nocionit rreth mitit, kuptohet, duke mos e kuptuar atë si një interpretim të fjalës së Zotit, por thjeshtë si një “përrallë të të parëve të largët”?! Më qartë cekim se në esencë, të gjithë shpeshherë e përdorim fjalën kulturë dhe na pëlqen kur dikush na quan të kulturuar ose ofendohemi kur dikush na quan të pakulturuar, mirëpo në esencë ndodhë që shpesh nuk e dimë saktë as vet definicionin e cekur se çka quhet kulturë në origjinë.

Fjala kulturë fsheh në vete fjalën **kult** e cila lidhet me kultin që besojmë – pra me kulturën e besimit si adhurim, e nëse nuk besojmë, atëherë jemi (sipas kësaj pikëpamje) të pakulturuar...?! Kuptohet se zbatimi i urdhëresave si marrje e amanetit, misionit, çdo popull e krijoj në mënyrën e vet, andaj edhe u krijuan shumë kultura të ndryshme. Kështu që trajtimi i atyre veçmas shpesh të futë në një rrugë të pashpresë për të gjetur mirëkuptimin e ekzistencës së qetë ndër popuj si një diversitet kulturor të **kultit**. Prandaj qasjet dhe ri qasjet e tyre janë një sfidë edhe për qytetërimin që ne jetojmë. Meqë, në masë të madhe, po duket se ne shqiptarët në këtë aspekt nuk po e kuptojmë rëndësinë e mitit dhe besimit, shohim që shpesh në mungesë të njohjes së tij, jemi kah çorodisim edhe vetë kulturën tonë shpirtërore ose duke e trajtuar atë në mënyrë të mangët. Kuptohet, edhe pse nuk do jenë objekt studimi i joni. Në fillim po cekim disa teori folkloristike të udhëtimit të miteve nga gjeneza e tyre e deri në ditët tona. Para se të flasim për pikëpamjet tona multidisiplinare po flasim për teoritë të cilat nuk mund të vërtetohen në praktikë dhe lypin qasje multidisiplinare.

Nga ky kënd i studimit do të shohim, në fund të fundit, se si edhe vetë medicina e shekullit të cilin jetojmë na vërteton sipas nesh vetë mitin që kemi rreth origjinës sonë ilire.

Teoria mitologjike

Klasifikimi i mitologjive të ndryshme te popujt indoevropianë nxitit përshtypjen e ngjashmërisë së habitshme që kishin mitet. U zbulua që personazhet mitike, edhe pse kishin emra të ndryshëm, simbolizonin dhe kryenin të njëjtat funksione..., dukej se ngjashmëria e tyre nuk mund të shpjegohej ndryshe përveç se me origjinën e përbashkët të tyre. Kjo teori u quajt teoria mitologjike

Teoria e Huazimeve

Kjo teori, ka afinitet të shpjegojë, se rrugët që ndjekin shoqëritë njerëzore, gjatë zhvillimit të vet shoqëror, janë identike (të ngjashme), për sa i përket zhvillimit të mitit, andaj si rezultat i kësaj natyre, kemi edhe ngjashmëritë në mes tyre....

Teoria psikologjike

Ithtarët e kësaj teorie, duke analizuar mite dhe poema popujsh të ndryshëm, arritën në konkluzionin se shumë nga këto krijime, kanë lindur në kushte psikologjike të veçanta, siç janë ëndrrat dhe halucinacionet e vdekjes, dhe kjo i bën ata të jenë të ngjashëm.

Por ajo që mitin te shqiptarët e bënë interesant për nga vjetërsia dhe autoktonia është vjetërsia e vetë gjuhës shqipe.

Teoria Antropologjike

Kjo teori ka afinitet të shpjegojë se rrugët që ndjekin shoqëritë njerëzore, gjatë zhvillimit të vet shoqëror, janë identike (të ngjashme), për sa i përket zhvillimit të mitit, andaj si rezultat i kësaj natyre, kemi edhe ngjashmëritë në mes tyre.... Ndërkaq, në fotografinë e pemës së gjuhëve indoevropiane shihet se shqipja paraqet degëzimin e parë djathtas nga toka (parahistoria e pemës/rrenjëve..)?! Ky konstatim u bë nga disa shkencëtarë të njohur, të huaj dhe joshqiptarë. Nëse është kështu dhe shqipes i takon vendi i nderit, atëherë kjo vetvetiu nënkupton që gjuha te njerëzimi u paraqit me vetë shkrimin – në fakt me shkrimin e shenjtë (hyjnor), dhe kjo e bën gjithë këtë diskutim edhe më interesant. Po veçojmë këtu një mendim të Aristidh Kolës, i cili, në librin e tij *Gjuha e Perëndive*, konstaton se populli pellazg është jo vetëm paraardhës i ilirëve, por edhe i grekëve dhe shpërndarës i qytetërimit në pjesën më të madhe të botës. Pellazgët, si popull nga të cilët dolën ilirët - shqiptarët, ishin populli më i qytetëruar, besohet se ata nuk ua dhanë elementet e qytetërimit të tyre vetëm grekëve, por edhe fenikasve, babilonasve dhe popujve të tjerë. Këta ishin monoteistë dhe Zotin e tyre e quanin Aila?! Jo pa qëllim themi se profeti i fenikasve ishte vetë Noja apo Nuhi a.s. Ka elemente se gjuha e fenikasve ishte tepër e përafërt me shqipen dhe se në aspektin gjuhësor ka shumë fjalë të shqipes aktuale të cilat mund të shpjegohen vetëm me kuptimin, që bartin vetë fjalët e gjuhëve të popujve të vjetër e të zhdukur.

Çfarë thotë shkrimi i shenjtë, për zhdukjen e civilizimeve

Për këto arsye, të përmendura edhe për vetë pikëpamjet e formuara për Pellazget, dhe gjithë enigmat e popujve të zhdukur, duhen konsideruar si krejt të gabuara në nxjerrjen e konkluzioneve për hipotezat indoevropiane sipas teorive të përmendura, merret vesh, nëse në këtë histori të krijimit përjashtohet mundësia e kuptimit të historive të tyre përmes fjalës së shenjtë e arkaike në multidisiplinë dimensionesh tjera nga arritjet e reja të vetëdijes njerëzore, të legjendave dhe mësimëve monoteiste.

Fakti që, te kulturat e lashta nga Evropa e deri në Indi, ndoshta edhe më gjerë, ekzistojnë bashkësi të cilat kanë lënë gjurmë të forta të kalimit të tyre që nga Ballkani Veri-Perëndimor e gjer në Indi e Tibet; gjithsesi, ka shpjegim me shkrimin e shenjtë që përshkruan gjendjen arkaike të këtyre popujve. Kjo qasje është përpjekje që gjërat të trajtohen nga dimensionet e normales dhe paranormales, po dhe të religjionit dhe multidisiplinës.

Karroca e diellit – Dielli, thjesht, ndër mite është një fat, pra, fati i jonë, që njihet edhe si miti i diellit – Heliosit, i Fatjonit (djalinjtë të mbretit pellazg) që ne e ruajmë edhe si emër personal.

Në këtë drejtim, ne shqiptarët, si duket, përpjekjet intelektuale si tërësi ende vazhdojmë t'i kemi shumë të vonuara?! Nëse gjërat kërkojmë t'i zbërthejmë nga dijet e shenjta do kishim pohuar se, sipas Kuranit, shumë civilizime të lashta Zoti i zhduk sepse ishin mosmirënjohës për furnizimin dhe për shkallën e arritjes teknike që përjetuan mbi bazën e qenies superiore e duke harruar shpikësin – si inspirim Zotin. Sipas shkrimit Kuranor, Zoti e zhduk një popull dhe në vend të tij vë një tjetër, gjithmonë kur ai të dojë. Ose, ai po ashtu, një popull të padrejtë e lufton me një popull tjetër.

Kurani thotë: ”Sa vendbanime, banorët e të cilëve kanë qenë mohues i kemi shkatërruar e pas tyre kemi vendosur popuj tjerë. (EL-Nebija: 11).”

Nëse me paanshmëri logjikojmë drejtë vetëm dy parimet e përmendura më lart, atë se shqipja qenkësh gjuhë e parë e historisë dhe atë të Kuranit, që thotë se mohuesit “i kemi shkatërruar e pas tyre kemi vendosur popuj tjerë...” duke iu shmangur teorive për mitet e cekura, po na del që ai popull i cili u zëvendësua me popull tjetër dhe pasi shqipja qenkësh gjuhë e parë (e popullit të parë), më së pakti rezulton se u dëmtua si popull nga ndëshkimet dhe se, pikërisht këtë gjuhë zoti e la si dëshmi për të kuptuar zëvendësimin e një populli me popull tjetër. Këtë sikur e rrëfen pema gjenealogjike e tyre.

Kurse prej këtu edhe sot ruhet konstatimi i asaj që më së shumti i druhen në etnopsikologji e që është mallkimi – troja kolektive nga “lart”, andaj, pra, edhe vendbanimet e zhdukura në shqip quhen Troje?! Kujto shprehjen: *ruaju se të vret Zoti*, që të gjithë e dimë.

Përsa u tha - Zoti, garanton se ka lënë shumë dëshmi të gjalla (por nuk i numëron), për të kuptuar realitetin e hidhur të shkatërrimit dhe zhdukjes së popujve.

Madje, ai në disa vende i nxitë me fjalë njerëzit, të udhëtojnë nëpër vende të ndryshme për të bërë hulumtime arkeologjike, dhe thotë se, veç një pakicë e njerëzve e bëjnë dhe e kuptojnë këtë punë. Të tjerët, e kanë kraharorin(zemrën) të ngushtuar nga besimi.

Gjithashtu, Zoti mëson se Ai, e do cilësinë e jo sasinë - kualitetin dhe jo numrin. Nuk është e tepërt të shtohet, se shpallja “Nga lart”, që u bë, te të gjithë popujt dhe kulturat e ndryshme në gjuhën e tyre, për Kultin - kulturën..., shpalljet nisin me fjalët intelektuale të vetë inteligjencës supreme që është: *lexo, mëso, studio*. Ndërsa çdonjëri libër i shpalljeve është i shenjtëruar duke u ruajtur me fanatizëm?!!!

Ky shpjegim metafizik i zhdukjes së popujve, nuk është e thënë se nuk lë vend, që gjuhëtarët, në bazë të gjuhësisë krahasimtare, dhe arritjeve të tjera tekniko informative, të mos kenë hapësirë për të zbuluar lidhshmërinë në mes popujve të zhdukur dhe të atyre që i trashëguan edhe nga aspekti i fondit të përbashkët të fjalëve.

ÇFARË RRËFEN DIJA ISLAME PËR ORIGINËN E RACAVE NJERËZORE DHE PËR POPUJT QË SHKUAN E DO VIJNË?!

Islami del se është një dije e thellë e të tanishmes e të shkuarës dhe të së ardhmes së popujve në formën e një profecie të vërtetë dhe duke na bindur për saktësi, duke na e dhënë origjinën e racave dhe popujve të shkuar dhe të tanishëm, mbi bazën e asaj që ndodhi dhe, kuptohet, pritet të ndodhë. Pastaj, sipas nesh ai flet edhe për tensionet që priten në mes tyre – e ku ky besim u bë burim i trajtimit të tij si fe fundamentaliste.

Dhe si rezultat i këtyre zhvillimeve dramatike që priten e parashihen në profeci, sot ke disa sekte (doktrina) brenda vetë besimit islam që mohojnë njëra-tjetrën. E tash të cekim në pika të shkurtra, çfarë mëson islami për origjinën e popujve.

Pas përmytjes së madhe e cila ngjau në kohën e Nuhit a.s. nga barka e të shpëtuarve të njerëzve që mbijetuan katastrofën, profeti Muhamed a.s. na mëson se nga të mbijetuarit e barkës - Allahu bëri që të gjithë të mos kishin pasardhës, përveç 3 djemve të Nuhit a.s. e që ishin Hami, Sami dhe Jafithi.

Për këtë transmetim të profetit - Sejdi Ibin Usejd ka thënë se nga 3 djemtë e Nuhit - Zoti bëri gjithashtu që secili prej tyre të ketë për pasardhës edhe nga 3 grupe të mëdha të popujve.

Prandaj - për këtë del që Nuhi a.s. (Noja) është vetë shën Ndou, te shqiptarët i cili llogaritet për baba të dytë të njerëzimit.

Sipas transmetimit të cekur nga SAMI i NUHIT a.s., dolën 3 grupet e mëdha të popujve që janë arabët, bizantinët*, shqiptarët dhe persianët.

Nga Jafithi dolën fiset e koptëve, zezakëve dhe berberëve... E nga Hami, dolën turqit, sllovenët, jexhuxhët dhe mexhuxhët.

Nga grupi i tretë i popujve të Hamit, zoti bëri që të jenë të mbyllur pas një pende - nën tokë (mali), 2 grupet më të mëdha të popujve që pritet të dalin - jexhuxhet dhe mexhuxhet...

Ata, mëson islami - do të dalin pikërisht pas një lufte të madhe në të cilën do të triumfojnë myslimanët mbi hebrenjtë dhe kur të vijë kjo kohë toka do nxjerrë 2 popujt më mizorë e zullumqarë (rasa e verdhë) që janë të ngjuar pas një pende ku i mbylli prijësi me *BRI DHIJE* - Dhul Karnej. Gjithashtu transmetohet se pas këtyre do dalë Anti Krishti i paralajmëruar, kurse mu në këtë kohë, do të zbresë në ndihmë vetë myslimanëve – vetë Jezusi i cili do të luftojë gjithë armiqtë duke vendosur paqen e shumëpritur e të paralajmëruar nga të gjithë besimet monoteiste. (*shfrytëzuar*: Yotube KORISNA NAUKA - IZLAZAK JEDZUDZA I MEDZUDZA)

Dhe tani, nëse folëm mjaftueshëm për mitin pellazg të origjinës së

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

popujve dhe dijes njerëzore për ngritje të vendbanimeve në tokë, që nis me syrin e mjeshtrit të madh i cili ka fituar inspirim nga mega-dielli i madh – drita hyjnore, ku në mitin shqiptar të 3 ustallarëve dhe 3 netëve që mbesin në mjegull të Buenasë (Vendbanimit afër ujit *bunit), vërejmë që fati mbyllet me numrin 9 te miti shqiptarë, kujto simbolikën popullore 9 plagët e Gjergj Elez Alisë, 9 vjetë, 9 male dhe një fushë – ku në çdo gjë të del një piramidë nga vetë operacionet matematikore të numrit 9 në piramidë – pra në 3 piramidat, për çka do shpjegojmë edhe më poshtë në situata të ndryshme...

leetakeuchi.tumblr.com

$$1 \times 8 + 1 = 9$$

$$12 \times 8 + 2 = 98$$

$$123 \times 8 + 3 = 987$$

$$1234 \times 8 + 4 = 9876$$

$$12345 \times 8 + 5 = 98765$$

$$123456 \times 8 + 6 = 987654$$

$$1234567 \times 8 + 7 = 9876543$$

$$12345678 \times 8 + 8 = 98765432$$

$$123456789 \times 8 + 9 = 987654321$$

PERENDIA SUPREME EL – si Perëndi supreme e Universit

Si perëndi diellore njihet nga të gjithë popujt semitik, por shqiptarët, po duket, ruajnë origjinalitetin në përjetimet dhe mësimet e imazhet e kësaj perëndie. Emrat tjerë të tij janë edhe Il dhe Al. Shqiptarët që po ashtu e njohin këtë perëndi, po duket që me këtë rrënjë të fjalës – Al, preferuan ta quajnë veten, kurse me emrin Il, të quajnë qytetin e vet Ilionin i cili përsëritet disa herë në gjeografinë e tyre. Ndërsa ndeshet edhe si Lisus - Lezhë – kuptohet, jo fort larg Shasit si qytet i vdekur. Tjetër - Ilahi, do të

thotë sundimtari im. Kurse vetë Iliada është një përrallë e kësaj kohe si vepër e Homerit. Po nëse është kështu, doemos që kjo perëndi e meriton edhe një qytet të kultit - adhurimit. Është interesant të thuhet që ky Elah - Alah apo Ilah për shqipen është i pandarë nga emri Trojë (Ilionit - qytet i Zotit) dhe bashkëjeton me te, përgjatë gjithë historisë së tyre. (*Barbara Kolanno - Fjalor Mitologjik Toena Tiranë- 2005. f. 96*)

Nëse, po thuaj që çdo njeri sado i zakonshëm të jetë, përveç emrit e bartë edhe një sinonim, atëherë është plotësisht e kuptueshme që edhe një perëndi supreme të ketë ndër gjuhë të ndryshme, e sidomos në 4 gjuhët më të vjetra të botës - Shqip, Arabisht, Hebraisht dhe Armenisht emrat tjerë, si Zan, Zot, Zeus - Je zot(JE ZU-s), JEHOVE etj.

ATI - ATUMI

Perëndi Diellore e Eliopolisit.” Sipas legjendës Ati, lindi nga Uji i Zanafillës, si qenie e parë, krijoi vetveten (duke pështyrë e duke masturbuar), pastaj perëndinë Shu dhe gruan e tij Tefnut. Në vijim u bë perëndi e diellit të muzgut, dhe pasi dielli zhduket në perëndim ku egjiptianët mendonin se është mbretëria e të vdekurve - Ati, kish edhe përgjegjësinë të mbronte shpirtrat e të vdekurve.

Në fillim kjo perëndi është paraqitur si një zog - me kokë shqiponje, pastaj si një disk nga pjesa e poshtme e të cilit dilnin vazhdimisht rreze që në fund bëheshin duar të cilat e ofronin çiftit mbretëror në shenjë të jetës... Perëndia e këtillë kishte si të shenjtë Feniksin..” (*Pun i cit., f. 57*)

ATHINA (A THËNA - e thëna, vërejtja jonë) - fjala e thënë ose e dhënë - betimi, ISHTE PERËNDESHË E VIRGJËR

(Ishte perëndi e arteve, drejtësisë dhe e punëve publike - shtetit)

Pati vetëm një djalë, Eriktonin, i lindur nga fara e Hefestit që, i mahnitur nga bukuria e saj, lagu një këmbë të perëndeshës. Pas kësaj ajo u thâ në diell dhe nga masa e mbetur në këmbën e saj, e gjuajti atë në tokë – poshtë në dhe. Toka e fekonduar ngjizi fëmijën që Athina e njohu si birin e saj dhe e bëri atë të pavdekshëm. Për këtë Athina konsiderohej si mbrojtëse e vegjetacionit, bujqësisë dhe e filozofisë. Kafshët e shenjta për to ishin gjeli dhe kukuvajka. Bima e saj ishte ulliri. Vajzë e Zusit dhe e Metit, “Lindi nga koka e të atit, e çarë nga Hefesti, kur Zeusi kishte gëlltitur më parë gruan e tij të parë, Metin (mençurinë), nënën e Athinës duke pasur frikë që ajo mund të lindte një vajzë e cila do t’i zinte fronin. Në kohën e luftës së Trojës, mori anën e akejëve dhe pati një rol përcaktues në kthimin e Odhiseut në Itakë. Ishte perëndeshë, (punim i cit. 57). Prej kësaj, si duket, shqiptarët trashëgojnë shprehjen bir i dheut (burrë i dheut) - mëmë dhe –

vendlindje etj. Duket se lëvizjet në vallet e tyre folklorike ku lehtë hidhen kur kërcëjnë mbi tokë, sikur kujtojnë që po shkelin mbi nënën dhe kërcëjnë lehtë sepse është e thënë nga nëna – mëma dhe – e thënë – Athina.

ARKADI (Emri zbërthehet, si Arka e dijes – v. jonë) Ishte djalë i Zeusit dhe nimfës Kalisto

“Kalistoja u shndërrua nga Hera, xheloze dhe e zemëruar, në arushë dhe djali i saj Arkadi u rrit nga Maja. I dha emrin Arkadisë dhe u mësoi shtetasve të tij artin e bujqësisë dhe të endjes. Një ditë Arkadi, duke gjuajtur, ndeshi në një arushë që ish e ëma e transformuar. Zeusi, duke pasur frikë se mos e vriste e shndërroi edhe atë në ari dhe i dërgoi në qiell. Kalisto u bë arusha e madhe, ndërsa Arkadi, arusha e vogël si yllësi. (Pun. i cit.49, f. 50). Edhe ky emër - Arkadi, gjuhësisht në shqip për çudi del të ketë rrënjën e njëjtë Ari - ariu?! Me këtë emër duhet të lidhet pastaj emri ARKONDO si titull fetar.

- Nimfat ishin krijesa femërore gjysmë peshk, gjysmë femër – ashtu si Harmonia – nëna e Ilirit. Ndërsa i kësaj origjine mitike del të jetë edhe emri *nuse* ndër shqiptarët, kurse në Anë të Malit emri nimfa ruhet në trajtën *nifa - Nifja*?!

Shih: shpella e Nifës – në Kravar, Ana e Malit - sipas legjendës shpella quhej kështu, sepse një ditë u rrëmbye nga gryka e saj, nga një Xhind (gjin - gjigand) i cili e mori atë dhe e çoi në banesën nëntokësore. Duke na korresponduar me rrëmbimin e Persefonit – bijës së Demetrës, nga Hadi – zoti i nëntokës

ARMAITI

Ruan po ashtu rrënjën armë - armatësi, gjeni femërore e tokës - te rrizonidët në Shas, kështu quhej perëndia lokale e luftës - armata...?!

ALETI

Edhe sot në Anë të Malit ekziston si emër në nëndialekt, dhe ka kuptimin e një njeriu të pa fre në hidhërim, zemërim, i tërbuar dhe gjigand.

Thuhet se tundë - pa pushim, një urë zjarri mbi viktimat e saj, asaj i druhej edhe vetë Hadi ishte vajzë e Akeronit (lum i skëterrës) dhe e Natës. (Pun i cit, 33). Në përshkrim ia përngjet Urës së Siratit që përmend Kurani - doemos që si fjalë e mitit “shqiptar” e njeh edhe sot fondi leksikor i gjuhës shqipe. – Siratul - si rrugë - urë mbi xhehenem - ferr?!!!

ALKINOI (GR)

Perëndi greke e fenikasve.

Sipas disave shpjegohet me emrin e qytetit të Ulqinit. Ishte nip i perëndisë së detit, Posejdonit dhe kishte bijë Nausikën. Shohim se emrin Nausika, Ushaku e lidh me emrin shqip *nuse*, me rrënjë të gjuhëve indoevropiane, me këtë emër njihen nusët e detit. Baseni i popujve të

Mesdheut dhe të brigjeve aziatike besojnë se në nuse deti, transformohen femrat e mbytura në det, nga njerëzit ose ato që bëjnë vetëvrasje. Ose Nimfa – gjysmë njeri, gjysmë peshk. Në mitologjinë shqipe (Ulqin), sipas Ushakut, ruhet ”miti i Bukurinës”, e cila, duke ikur si vajzë nga rrëmbyesit, u hodh në det, duke u shndërruar në një peshk, shumë të bukur, të njohur nga ulqinakët me emrin – Bukurina. Një gjë dihet, që fenikasit ishin popull i vjetër, që jetoi buzë detit, dhe disa pohojnë se i këtij populli ishte edhe profeti Noja, që përjetoi përmbytjen...?!

Por sipas nesh ashtu si ekziston dielli i vogël që ne shohim dhe të cilit i lutemi çdo ditë në mite dhe besime (islami, që lutjet ditore – namazi, përcjellin fazat e tij) ekziston edhe dielli Madh – Drita me të cilën ruajmë kontaktet përmes– syrit të tretë (çipit) të trurit dhe se ky diell i madh quhej ALKENOI.

Pra, për të kuptuar drejtë origjinën e emrit Ulqin duhet ta zbërthejmë me këtë teori konspirative. E nëse dielli që ne shohim e ngrohë Ulqinin me shkëlqim mesatar vjetor për 218 ditë, atëherë kjo shifër është më e lartë se 2700 orë në vit, ose 7,4 orë në ditë. Ka mundësi që vetë qyteti jonë të jetë i vendosur nën trajektorën e diellit të madh Alkeon dhe nga kjo zbërthehet edhe emri Ulqin.

AMAZONAT, gra luftarake të Kapadakisë, të prejdardhura nga Aresi dhe nimfa Harmonia – edhe këto në etimologji sot njihen nga shqipja. Shih, edhe Iliri ish nga Harmonia - pra motra të Ilirit dhe po ashtu si vetë ai, edhe këta ndeshen si qenie mitologjike në Anë të Malit.

Me origjinë nga Kapo - dakia, nuk pranonin meshkuj në komunitetin e tyre. Shih emrin zana e malit. Ata shkonin për t’u bashkuar njëherë në vit me gargarenët dhe nga fëmijët që kishin mbanin vetëm femrat, kurse meshkujt i vrisnin. Perëndesha më e arritur nga Amazonat ishte Artemida, e cila i ndihmoi Aleksandrit të Madh të vijë në jetë deri sa po lindte (ia preu kërthizën)...?! Pas vdekjes së Hektorit luftuan në anën e Trojanëve, kurse mbretëresha e tyre Pentisiella u vra nga Akili. (*Punim i cit., f. 38*) Fjala është për perëndeshën Artemidë e cila ditën e lindjes, duke qenë e zënë me lindjen e Aleksandrit të Madh – Herostrati shfrytëzoi rastin dhe i dogji tempullin, sepse dëshironte ta shënonte historia, qoftë edhe për një punë të keqe...?!

DARDANI

“Dardani, djalë i Zeusit dhe i Oqeanisë Elektra. Themelues mitik i Trojës. Erdhi në Frigji nga një vendbanim i njohur, Troada, (sipas një burimi tjetër nga Samotrakia ose Italia), pas vdekjes së vëllait Iason, i goditur nga rrufetë e Zeusit. U martua me Batean, vajzën e mbretit Teuker, që i solli në pajë gjysmën e pasurisë së të atit. Këtu themeloi Dardaninë që nga Troi, djalë i djalit të Erikontit, u quajt më pas Troja. (*Punim i cit., f. 80*). Shih ende edhe sot në Anë

të Malit ruhet adeti i trashëgimisë së pasurisë nga prindi i një vajze që trashëgon nga babai...?!

Miti thotë se mbretin Fenikas Kadmi, djalë i Agës (Agenorit) dhe i Telefasë, babai e dërgoi me vëllezërit në kërkim të motrës – Evropa, që ish e rrëmbyer nga Zeusi ndërsa me ta në kërkim u nis edhe e ëma. Kuptohet që për të pasur njoftime mbi fatin e Evropës dhe drejtimin në të cilin duhej kërkuar Kadmi, ndaloi në Tempullin e Delfit, ku shkoi të marrë këshilla nga orakulli (profeti) i Delfit - djellit si profet. Kurse ngjashëm vepruan edhe dy vëllezërit tjerë duke u nisur në drejtime të ndryshme.

Urdhri nga babai mbret, ish i prerë – nëse nuk e gjeni Evropën - mos m'u ktheni në shtëpi...?! Ajo nuk u gjet, andaj edhe vëllezërit, kuptohet se nuk u kthyen kurrë më në shtëpi të veta dhe familja mbretërore u shpërbë, në fakt u zgjerua sepse po krijohej një popull – kontinent i ri, i cili fitoi edhe emrin pellazgo-ilir - Evropa. Shih këtu një moment – sipas mitit një farë Kadmi iku dhe u vendos në Shas te enkelejtë ilirë. A thua se pikërisht ky të kishte themeluar edhe Shasin... Dhe kështu pra, shohim që ngjau që deri sa Fenikasi, pas bredhjes kishte ndaluar dhe themeluar qytetin e Finiqit - Sarandë. Kadmi nga ana e tij, me këshillat e Orakullit, të Delfit ndoqi nga pas lopën të cilën e takoi në rrugë dhe aty ku lopa ndaloi, e sipas profecisë së dëgjuar në Delf – Kadmit i duhej të ndalojë dhe ai. Kadmi u ndalua këtu për të ndërtuar Tebën (mbase shqip toben – Trojen - mallkimin) – qytetin në të cilin sundoi një kohë të caktuar e duke u martuar më pas me HARMONINË - bijën e Afërditës (gjysmë peshk, gjysmë njeri), ai edhe këtu nuk qëndroi gjatë...?! Sa për mrekullitë e Lopës si kafshë, kemi edhe një sure në Kuran e cila po ashtu lidhet me enigma e dilema. Thuhet që Hefesi e urrente këtë martesë dhe mundësoi që në ditën e dasmës Harmonia të pranojë nga burri si dhuratë gjerdanin e dashurisë së artë me një fuqi kobzeze e fatale që kishte ai pasi ishte punuar nga Hefesi, farkëtari dhe dhëndër i Zeusit. Urrejtja ndërmjet Hefesit dhe Afërditës, vinte nga fakti që Harmonia ishte fryt i dashurisë së Aresit dhe Afërditës të cilën Hefesi e kishte bashkëshorte. Me gjithë këtë, duke iu kthyer familjes së Kadmit dhe Harmonisë, do cekur se - me kalimin e kohës, duke mos i ditur arsyet përse ndodhi kështu - shohim se si në një moment Kadmi dhe Harmonia lanë në fshetësi qytetin e Epirit, të Ilirisë së Jugut, për të shkuar te fisi ilir i enkelejtë në Ilirinë e Veriut, e ku mbretëruan si sovranë dhe lindën djalin e tyre Ilirin. Më në fund edhe kjo nuk përfundoi me kaq, sepse Kadmi dhe Harmonia – vendosën dhe u shndërruan në gjarpërinj dhe u ngjitën fushave të humbura. (*Barbara Colonna – fjalor mitologjik – Toena f.176 Ngjashëm, edhe sot në Anë të Malit besohet se pikërisht ky gjarpër mbron vetë familjen e dalë nga ky transformim prindëror për të ruajtur familjen e re...*)

ARESI:

(*Flesh gjumit ranë - rëndë*) popullote. Në kuptimin mos u çofsh prej gjumi - vdeksh...)?!

Edhe pse në dukje është një nëmë – mallkim, ajo fsheh një ndodhi të popujve të vjetër e besimtarë - mendojmë ne...

Kujtojmë se - sipas mitit dhe mësimëve islame njerëzit e kohës së arit nuk vdesin, veçse i zë gjumi i rëndë dhe nuk mund të zgjohen më. Profeti islam mëson që deri sa flemë shpirtrat shkojnë te Zoti dhe në mëngjes ai i kthen sërish në trup, e nëse dëshiron i ndal te vetja. Pra, këta njerëz nuk e përjetojnë, po duket, ferrin

Aresi - ishte Zot i luftës, djalë i Zeusit dhe i Herës. Me Afërditën lindën Harmoninë (nënë e Ilirit), përndryshe Harmonia ishte një nimfë uji - gjysmë femër gjysmë peshk. Ai pati shumë fëmijë – ishte baba i Amazonave të dhunshme dhe luftarake (*Barbara Colanno-f. 47*). Koha e tij ishte koha e artë, njerëzit e kësaj kohe jetonin gjatë dhe thuhet se ata nuk vdisnin, por vetëm se flinin dhe nuk zgjoheshin nga Gjumi. Gjithashtu nuk i njihnin as sëmundjet dhe dhimbjet tjera te njeriu. Mbase edhe emri i tij do të thotë AR+ është... Ndoshta e kësaj kohe, është edhe shprehja popullore në Anë të Malit, e cila është "*Flesh gjumit ran(rëndë)*" – në kuptimin *vdeksh*?!

Te shqiptarët emri i kësaj perëndie identifikohet me Gjonin (Jovanin) i cili përfaqëson aktivitetin luftarak që u fut edhe në krishterim – si hero i krishterimit dhe i kishës së vet. Kisha e Shën Gjonit. Po ashtu, shih edhe baladën e dashurisë shestanase – *Ku ra Gjoni – bini ftoni / Ku ra Blga – bini Shega...?!!* Edhe këtu si në mite – të rinjtë u dhimbsen perëndive dhe për t'iu kursyer jetën i transformojnë në bimë frutore, dhe kjo është esenca e transformimit.

AFËRDITA

(*E mira te keqin-o, e keqa te mirin-o*), popullore. Pse duhet të jetë kështu si fat në dashuri te shqiptarët. (Shih legjendën si më poshtë- për vetë mbretëreshën e dashurisë – që mbron dashurinë e të tjerëve - kurse nuk ishte në gjendje të mbronte të sajën në kuptimin, ta zgjedh si fat, pasi kishte marrë një mashkull të shëmtuar). Mbi këtë bazë të pësimit dhe përvojës mitike deri vonë, familjet shqiptare nuk këqyrnin fort se si ishte mashkulli për vajzën e tyre – vetëm se të ishte i fortë dhe i pasur?!)

"Bijë e Zusit dhe e Dionës" Një version shumë i përhapur i mitit, nuk flet për lindjen e saj nga Zeusi dhe Diona, por nga shkuma e detit (afro-s), zbërthe rrënjën afro-farë e detit, (KUPTO A-ËSHTË; FARË DETI) - fekonduar nga fara e Uranit (tek Hesiodi...). Zefirët e dërguan menjëherë në Kitera dhe pastaj në Qipro. Këtu orët (stinët) e veshën dhe e nderuan si perëndi dhe ia paraqitën

zotave të Olimpmit. Pra, këtu simbolikisht mësohet se orët - janë vetë stinët e të cilat simbolikisht – Koha - Zoti, i vesh me bukurinë e natyrës. Thjesht, sipas mitit pellazg, natyra gëzon në vete aftësinë dhe për imitim, dhe njerëzit i gëzohen asaj si makro botë, pasi vetë jemi mikro. Por, të kthehemi të fati i saj. Me vullnetin e Zeusit, Afërdita iu dha për nuse të shëmtuarit Efes, farkëtari hyjnor. E dashur për perënditë dhe vdekatarët, pati prej Aresit Harmoninë. Dashuria e saj me bukuroshin Adon, përkujtohej në Festat Adonike. Përveç kësaj, origjina e saj detare bënte që të mbronte marinarët dhe lundëtarët me epitetet Eupolia ”që bënë lundrim të mbarë dhe Pontia detare”. Pëllumbat ishin shpendët e shenjtë për to, ata tërhiqnin karrocën e saj. Mërsina dhe trëndafilu ishin bimët e saj të preferuara ”B. C. Pun. i cit. 25.26”. Pra detaria – u lidhka me emrin edhe të Afërditës...?!

Pasi Erosi (Era) ishte fëmijë i saj, shohim që ajo të jetë e dashur në Ulqin edhe nga nuset e marinarëve, në një këngë të mbledhur nga Bahri Brisku, erërave të detit u këndohej kështu: *“Ju mori erna gjithka fryni / burrin tem në shpi ma bini,/ nëse ma ktheni në shtëpi / u jap florijt që kam në gji,/ nëse ma ktheni në fushë / u jap florijt që kam në gushë?!”*

Në Anë të Malit, në shenjë të simpatisë së saj për pëllumba, edhe sot ata nuk vriten dhe as nuk hahen. Kurse trëndafilu mbetet simbol i dashurisë. Kujto këngët e rusicave – festën e trëndafilut që imponohet edhe në krishterim - rosalie, por pëlqehet edhe në islam. Arabeskat e artit arab më së miri e dëshmojnë këtë.

Kurse emri i saj - Afërdita, po shihet që nis nga emri “fara“ që u gjet në det dhe Dita që është dielli. Ajo në këngë trajtohet edhe si mbrojtëse e dashurive të njerëzve sepse edhe vetë ajo si yll i dritës tërë natën bridhte qiellit duke bërë dashuri qiellore. Shih këngën popullore *“Moj xhemile – ku të zu ylli dritës...?! Po dhe lugu i Xhemilës...?!”*

Feniksi: vërtetohet se është fjalë nismëtare e shqipës, shih në shkrimin e shenjtë, në Ungjill - *“ Në fillim ”...?!Dhe kjo Fjalë si e tillë u arrit të kuptohej vetëm nga mendja shqiptare që e dinte kuptimin e emrit në Fillim* nga se kishte mbetur e pa përkthyer nga gjuha e shenjtë në latinisht?! Pra, vetëm ky fakt mjafton për të kuptuar se shqipja është më e lashtë se latinishtja dhe se ishte gjuhë bazë e vetë perëndisë me të cilën ai i foli Moisiut ose gjuhë bazë të cilën njihte Moisiu - Musa a.s.

Shqipja për kuptimin e kësaj fjale të hapë dimension kuptimplote. Nga fjalori i Colannos, veçamse Feniksi ishte “Mbret i dollapëve, djalë i Aminorit, joshi dashnoret e të atit, që të hakmerrej për nënën e tradhtuar. Babai e verboi, e mallkoi dhe e përzuri nga atdheu. Gjetei strehë tek Peleu, mbret i Ftisë (ftija – Fteja, v.j.)?!, që e dërgoi tek Kironi i cili i ktheu shikimin. U bë më vonë mik dhe mësues i Akilit në luftën e Trojës, si ekspert në artin e diplomacisë. Vëzhgoi

garën e karrove gjatë lojërave funebre për nderë të Patrokllit. Pas vdekjes së Akilit u vu në shërbim të Neoptolemit. Vdiq gjatë rrugës së kthimit dhe Neoptolemi i bëri një varrim madhështor.

Djalë i Aginorit dhe Argiopës, u dërgua bashkë me vëllezërit në kërkim të motrës Evropë, e rrëmbyer nga Zeusi. U vendos në krahinë që kishte emrin e tij Feniki dhe shpiku alfabetin dhe pëlhurën. *Shih: Finiqi afër Sarandës dhe misteret e humbura këtu.* A thua se nga këtu (Finiqi i Sarandës) – të ketë udhëtuar miti për në Egjipt - me dijen e alfabetit?! Apo është e kundërta...?!

Ky zog mitik i zanafillës së Arabisë, çdo pesëqind vjet digjej nga dielli në follenë e tij dhe rilindte nga hiri i tij. Për egjiptianët ai lidhej me kultin e diellit. Sipas astrologëve klasikë një fazë e jetës së tij përputhej me “Motin e Madh”, ose revolucionin yjor. Nga grekët paraqitej si një shqiponjë, me pendë të kuqe, të bardhë dhe të pruarua”. Megjithatë edhe islami sikur e pranon, kur pohon se reformat ndodhin në çdo 100 vjet përmes personaliteteve.

Megjithatë ajo që thuhet në legjendë për Ilirin (ilirët) rreth adn-ësë së tyre, do të shohim se gjaku i feniksit (si tregtar...), paraqitet diku me 19 % në gjakun ilir - nga prindi, kurse 30 % mbetet gjak ilir (nga nëna Harmonia ilire)...?!

Kadmi:

”Djalë i Agenorit dhe i Telefasë. Babai e dërgoi me vëllezërit në kërkim të motrës, Evropës, e rrëmbyer nga Zeusi. Me ta u nis edhe e ëma, siç u cek në fillim. Ajo çfarë e bën edhe Kadmin, një prijës të kapshëm për botën popullore të këtyre anëve, ishte shprehja e tij, e bijve dhe gruas së tij që, nëse nuk e gjeni motrën, mos u ktheni gjallë në shtëpi. Dhe familja e

mbretit Kadmi nuk u kthye kurrë - kështu siç ngjasin edhe sot shqiptarët kur nëse nuk e gjejnë një gjë të rëndësishme – të humbur thonë, ”mos u ktheni në shtëpi...”?! Në kuptimin të humbim – të shpërngulemi të gjithë duke lënë vetëm trojet...?!

Sipas mitit shqiptar, nëse atë si trokitje në mite dhe realitet, mundohemi ta lidhim me realitetin e familjes së sotme Evropiane se: Ajo do të bashkohej vetëm kur vëllezërit – trashëgimtarët e Kadmit ta bashkojnë (Evropën) – pasi ta kenë gjetur atë.

Ja përse shqiptarët edhe sipas mitit duhet ta gjejnë Evropën e cila i detyrohet si emër shqipes dhe mitit, por edhe integritit të saj si familje e madhe në Evropën e Kadmit dhe të HARMONISË ILIRE..?! Përjetimi i humbjes së Evropës dhe rrugëtimi i gjatë sfilites i të ëmës, për ta gjetur atë, te shqiptarët (Anë të Malit) la si kujtesë edhe një emër që është Tlef - Jam ba Tlef - kam ra copë... (jam bërë grima-grima)?!

Telefi (Telefasa)

Nëna e Kadmit, Kilicës, Feniksit dhe Evropës, qe nisur për të kërkuar Evropën e rrëmbyer nga Zeusi, duke bredhur gjithë andej deri sa u sfilit. Për çudi, në të folmen e trevës përreth Shasit, edhe sot hasim shprehjen ”jam lodh e jam ba telef tuj kërku diçka.”, mbase në kujtim të Telefit mitik, në kuptimin këmbëngulës?! Por në cilin Telef mendohet, nuk dihet. Deri këtu, qartas vërehet çdo gjë.

Sipas kësaj që u tha, ka mbetur të shtohet se çdo emër i përmendur është shqiptar edhe pse thuhet ”grek”. Andaj, kur për ilirët thuhet që ata nuk e shkruan gjuhën e tyre, dhe për ta dimë aq sa shkruajnë autorët e huaj, atëherë këtu diçka nuk është në rregull me përfaqësuesit e këtyre thënieve sepse, nga legjenda dhe nga kodi gjenetik, del që shqiptarët të ishin fillimi - feniksi, të ishin shkrimi (alfabeti), muzika (Harmonia) - kurse në Anë të Malit - në Shas ishte tempulli i Kadmit dhe i Harmonisë. Ndërsa trajtimi i gjarprit si roje e shtëpisë – aludon në vetë mbretin Fenikas - Kadmin dhe Harmoninë që të jenë shndërruar në Gjarpinj. *Në Shas, vërejmë se si, e kaluara, miti (legjenda), riti (Zakoni) popullor dhe Kodi Gjenetik plotësojnë njëra-tjetrën dhe sikur dëshmojnë që përse edhe monumenti (Tempulli) i Kadmit dhe Harmonisë do duhej të jetë shtrirë aty ku sot është vetëm qyteti gërmadhë i Shasit. A thua se edhe emri i tij i vënë nga pushtuesi, Shas, do të thotë **fshas - fshisë, ose fsheh...?!***

RRUGA E QUMSHTIT REALITET DHE NJËKOHËSISHT - MIT (besim) ANAMALAS E PELLAZGO-ILIR?!

Ilirët gjithëherë me besimin (mitin) e vet, besonin që ishin të rënë në tokë nga yjet - Parajsa që në origjinën e vet. Por jo vetëm kaq, ata besojnë se mbretërit dhe mbretëreshat e tyre shpeshherë në situata të jashtëzakonshme transformoheshin ose ktheheshin "në hyllësi." duke fituar amshimin?!!

Edhe perandori i parë i tyre quhej Hyllos - së fundmi një port me emrin e tillë, zbulohet të ketë qenë poshtë në jug të tempullit të Kadmit dhe Harmonisë në Shas. Kurse vërejmë që shqiptarët edhe sot kanë shprehje të veta karakteristike popullore e të cilat flasin për njohuritë e lashta të besimit të tyre për astrologjinë dhe krijimin e Galaktikës. Galaktikën e quajnë "Ruga e Qumshit", sipas mitit-besimit shqiptar "grek". Në Anë të Malit, kjo "rrugë e qumështit" ndryshe quhet edhe "Kashta e Kumarës" dhe thuhet që ajo shënon rrugën e qerres diellore të kumbarës i cili duke e nga atë nëpër qiell gjyshet na mësonin se ajo iu derdh rrugës duke mbetur atje si kashtë.

Këtë përrallë e kam dëgjuar nga gjyshet tona si fëmijë dhe mirë bënë që na e mësuam sepse, doemos që me te, nxitën imagjinatën tonë fëmijërore. Qerrja diellore, po del se paska mbetur ende e ruajtur në besimin popullor të trevës te miti pellazg i Anës së Malit - Por më tepër sot në trevë nuk dihet rreth saj...?!

Ja disa variante të mitit, si u krijua GALA (e mbyllëta në qiell - Galaktika):

Galaktika (Udha e Qumështit), u krijua nga disa pika të qumështit të Herës, e detyruar nga Zeusi, me këshillën e Athinës, që t'i jepte qumësht Herakliut foshnje, për ta bërë atë të aftë dhe të pavdekshëm. Përgjatë kësaj udhe, vegimet e bardha në të..., në popull besohet se ishin vendosur godinat e perëndive dhe atë e përshkonin heronjtë - njerëzit, për t'u ngjitur në qiell – gjegjësisht Kumbarët (vërejtja jonë).

U krijua kur Rea njomi me qumështin e saj lëkurën e dhisë me të cilën mbështillte gurin që i jepte Kronosit në vend të Zeusit. Sepse ai i hante fëmijët e vet nga frika e marrjes së pushtetit.

E kishte zanafillën në vragat që la Qerrja e Diellit e drejtuar tragjikisht nga Feaoni (Fajtoni), (*Punim i cit. f. 10.*) Ky variant sikur ofrohet me legjendën - Kashta e Kumbarës, shënuar në Anë të Malit (pra dielli qenka fat..., shpëtim i joni)?!

Hefesi

Edhe kjo perëndi është në etimologjinë shqipe dhe sikur emrin e merr nga Fesi (plisi – qeleshja - qe fesi) - habitore nëndialektore – HE FESI, që vazhdimisht barte në kokë HEFESI si perëndi dhe të cilin sot e trashëgojnë shqiptarët. Me vullnet të Zeusit ishte bashkëshort i Afërditës e cila ishte

dashuruar në zotin e Luftës, Aresin. Por jo vetëm kaq, ajo shpesh bënte dashuri edhe me vdekatarë...?! Me këtë në Anë të Malit, duhet të lidhet kënga e Xhemiles: *Moj xhemile – ku të zu ylli natës (Afërdita) / më ka xanun te fushat e Matës / Moj xhemile, ku të zu ylli i Dritës (Afërdita) / më ka zanun te Fushat e Dibrës*. Sipas besimit ky yll i mbron të dashuruarit e natës?! Në Ulqin kemi edhe Lugu i Xhemiles. Zakonisht Xhemilet ishin të bukura. Kurse në Anë të Malit edhe një kërcim mashkull femër quhet VALLJA E XHEMILËS.

Për këtë perëndeshë të dashurisë, thuhet se ishte flokëverdhe, kurse për çudi, të gjithë mbretërit e familjes shqiptare del të ishin flokëverdhe andaj edhe quheshin me emrin Pirro (qimekuq)!!! Edhe një moment i cili të shtynë të mendosh se si familja mbretërore shqiptare edhe në ngjyrë trashëgonte Afërditën... Racë e bardhë?!

Edhe pse, nuk mund të vihen paralele – për sa u përket bredhjeve nëpër qiell dhe ngjitjes lartë në qiell si mundësi njerëzore, kjo nuk është fare e pamundur dhe besimtarët islamë e dinë se si – brenda një nate të vetme, profetit të tyre iu mundësua nga Allahu përmes kafshës burak (vetëtima) - Zeusi?! Të ngjitej nëpër 7 fish qiej, dhe se si iu mundësua atij, që në praninë e të gjithë profetëve të falej në Xhaminë e Shenjtë të Jerusalemit. Këtë e cekëm sa për të kujtuar lashtësinë e kësaj përralle – miti - besimi, që po del të ruhet, që nga koha, kur komunikimet me qiej të njerëzimit të shkuar, ishin ende të pashkëputura te racat njerëzore superiore...?! PRA, KY MUND TË ISHTE NJË “MIRAZH” I KOHËVE TË SHKUARA...?!

te Herakliut

OSE SIPAS

të
i
xh
ur pa se
ë kaq të
a Olimpi.
u u rrit nga
nëntë vjet.
një shpellë
litë i dërgoi
ë, por kur
të ngrihej
nxhirë të
tën më kot

Hefesti

e dasmës dhe
(Gjea) që pasta
Sidoqoftë dy
lidhura, sep
në artet d
Romakët
Vullkanin.
HEIDRUN
DHI HYJNOI
Dhi gjigant
të pishës Le
gjinjtë e saj r
për perëndit
qumësht.

HEIMDALL
DJALË I C
FLOÇKAVE
Roje i urë
gjelin Gulini

Një gjë dihet, Hefesi zbuloi se si bashkëshortja e tij Afërdita flokëverdhë, tinëz bënte dashuri me zotin Ares. Këtë atij ia tha dielli i cili e zbuloi se Afërdita natën bënte dashuri me Aresin, dhe kjo ndodhi derisa rojën e Aresit, Alektrionin - një natë e kishte zënë gjumi, dhe dashnorët u zunë në befasi nga dielli që i tregoi Hefesit, burrit të Afërditës gjithçka që kishte parë. Alektrioni, për këtë gabim të tijin u shndërrua në gjel, i detyruar të këndonte gjithmonë me të parë lindjen e Diellit. (**B. C. pun i cit. f. 33**).

Ndërsa sipas islamit, gjeli “detyrohet të këndoje” çdo mëngjes, sepse ai sheh engjëllin (melekun) i cili ndan të mirën nga e keqja – terrin (shejtanin) nga dielli (drita) që e zbulon çdo të keqe...?! A të jetë Dielli një melek – engjëll apo robot super gjigand ashtu si shumë planetë për të cilët kemi kujtesën e tyre në mitin pellazg si besim i parë...?!

Biat

Po shtojmë gjithashtu për çudi që vajzat e nënave në shqip quhen me emrin bijat, kurse, sipas mitit, emrin e trashëgojnë nga vajzat e perëndeshave të kohës së artë - kurse vetë emri bia, në fakt do të thotë dhunë...?! Pra ata nuk ishin femra si gjitha të tjerat – të seksit të dobët, por të fuqishme, që mbronin familjen. Sipas mitit njëra nga këto ishte vajza e Palantitit dhe e zanës Stige. Si - shoqe e Arestit – djalit të Zeusit dhe Herës (zot i luftës) në luftërat e dhunshme dhe të përgjakshme të tij. *Shqipja, për herën, ka një shprehje interesante për këtë kur tërheqim vërejtjen për një konflikt me fjalët, si “hera e parë dhe hera e fundit që ndodhë...” Pra kur përmendet hera - ajo simbolikisht paralajmëron një konflikt...* Bia - ishte edhe shoqe e Zeusit me vëllezërit Nikën (fitoren) dhe Kratin - pushtetin, me Zelon – zjarrin duke e ndihmuar atë në luftërat me gjigandët - Pra bijat në etnokulturë edhe sot janë diçka e madhe dhe të mahnitshme. Të gjithë emrat e cekur paraprakisht të mitit, edhe sot njihen nga shqipja. Në familjen shqiptare anamalase - prindi ende nuk bën asnjë aktivitet të rëndësishëm pa u konsultuar me bijat e veta. Njëra nga këto doemos që ishte edhe ajo që njihet me emrin shqip - Fortuna..., mbrojtëse e burrave, e grave të martuara dhe të vetë martesës etj. Shih, pra, se si edhe kjo - tingëllon shqip...?! Po shqip tingëllon edhe emri Krati (Krah ti), më vonë do shpjegomë se si në Anë të Malit, ruhet fjala *krat* - ai që të mban ..., plepi është dru që nuk ka *krat*, nuk të mban zjarrin... lisi po ?!! Nuk ka krah – nuk të mban në krah – *krat* (shtet).

BOREA – (pun i cit. B.Co...)

Si emër i takon leksikut të shqipes duke bartë të gjithë kuptimin e emrit shqip Borë. Në Anë të Malit ka krijuar edhe mikrotoponimin Bore...?!

Paraqitet si djalë i Eosit dhe Astreut. Në Anë të Malit, sipas mitit grek, kështu del të quhej era e veriut, që banonte me vëllezërit e saj në një shpellë të Trakisë - erë shumë e ftoftë. Sipas një varianti tjetër, qëndronte e burgosur në

ishullin Elea, nga mbreti i erërave Eol. Ai, u rrëmbye nga vajza e Erekteut dhe me te lindi Boreadat. Nga dashuria për pelat e Dardanit, Borea u shndërrua në kalë dhe ngjizi dymbëdhjetë pela të shpejta si era... Në shqip, për kuajt e shpejtë, thuhet fluturojnë, si era. Shih – dorinë e Aga Ymerit?!

Buti – (Pun. Cit. B. Co...)

Djalë i Bores - gjithashtu emri But, ashtu si Bora, ka kuptim në shqip - i butë. Si emër HIPER BOREA PLAKSHA – fjali në subkoshiençë *nën vetëdije, që del të jetë e gjitha shqip me kuptim fare të qartë *S(H)ipër bora plakë* - kështu quhej poli i veriut në harta të vjetra dhe ku si kuptim apo mendim shqip, na e argumenton edhe Homeri – kur përmend hipër boreanët për të cilët Homeri thotë se jetonin gjatë – plaksh-a ...deri në 600-700 vjet... bile mërzhiteshin nga jeta...?!

Dembelja - (pun . cit.)

Sipas shqipes kështu quhet femra përtace, e cila e ka bezdi të punojë. Dhe që adhuron gjumin e natës duke u zgjuar tepër vonë - fjala ruhet vetëm në shqip si kuptim, grekët e përdorin si emrin e Afërditës, por nuk u ka kuptim gjuhësor në mendje.

Në gjuhën greke, është perëndi alegorike romake, vajzë e gjumit dhe e natës. Ajo nuk i dëgjoj këshillat e Vullkanit dhe për këtë u shndërrua në breshkë.

Ajo paraqitej si një grua që mbante në dorë një orë rëre. Si konkordancë, në besimin popullor anamalas dihet se edhe për breshkën ruhet besimi që ajo dikur, kishte qenë, një nuse dembele e që u transformua në breshkë...?!

Këto shpjegime të figurave mitike do të kërkojnë një studim të veçantë, kurse ne veçuan vetëm disa sosh që merren për figura nga mitologjia greke, mirëpo nga emrat janë emra mitik shqiptarë...?!

QYTETTRIMET E LASHTA 8000 VJEÇARE

Bazuar mbi mësimet e Biblës, njerëzimi, që ne njohim në tokë nuk mund të kapë më shumë se 12 mijë vjet, ndërsa për popujt e vjetër dhe të humbur të civilizimit të parë, Zoti në Kuran thotë: *“Secilin prej tyre e kemi dënuar për shkak të mëkatit të vet; disa i shkatërroam me krismë nga qielli, disa prej tyre ne i goditëm me furtunë plot rërë, kurse disa të tjerë i sharruam në tokë dhe disa përmbitem në ujë.*

- *Allahu nuk u bëri atyre ndonjë padrejtësi, por ata vetes së tyre i bënë padrejtësi...*)

NGA ana tjetër, shkenca e shekullit 20, civilizimin e parë njerëzor e vendos në luginën e Mesopotamisë dhe argumenton tezën se nuk është më i vjetër se 8000 vjet. Ky qytetërim, u zhvilluan në hapësirën, e cila përfshinë

vendet, nga mali Turus, në Turqinë e sodit dhe vazhdon në tokën e Sirisë dhe Irakut, duke shkuar, deri te Gjiri Persik. Kjo hapësirë u quajt nga grekët (pellazgo-ilirët) - Mesopotami, apo toka mes dy lumenjve... Në këtë tokë u paraqitën popujt e lashtë të cilët i njih historia, por i përmend edhe shkrimi Biblik e Kuranor. Sipas këtyre shkrimeve, që para 8000 vjetëve e deri te paraqitja e krishterimit, sipas radhës, kemi këto qytetërime: **Sumerët (8000 vjetë p.e.r)** - këta ishin kryesisht bujq të mirë. Si duket qysh para 10000 vjet, këta popuj kishin filluar të mbillnin farërat e para të drithërave. Nga mitet dhe legjendat e popullsisë sumere shohim se sumerët, mbretërit e vet i trajtonin si zota, ndërsa pas vdekjes, e kishin zakon të këndonin dhe flitnin shumë për sipërmarrjet heroike të tyre. Rrëfimet e veta i ruanin në pllakat prej argjilës, kurse si rrëfimi më i bukur i kësaj kohe trajtohet *Epi i Gilgameshit*. Për këtë, shtojmë se, te popujt e Mesopotamisë dhe te popujt e tjerë biblikë deri te mbretëria hebraike e Solomonit (Sylejmanit a.s.) prijësit e popujve të vjetër, zakonisht në mesin e tyre del të ishin edhe tiranë.

Babilonasit (4500 vjet p.e.r.) – BABËYLLIN

Këta arrijnë e zhvillojnë qytetërimet e para në Mesopotami, kanë sukses gjithashtu të zhvillojnë shkrimin e vet, të vëzhgojnë qiellin dhe vënë bazat e astronomisë. Ndërsa njëri nga mbretërit më të rëndësishëm të kësaj kohe duhet të jetë Hamurabi i cili, me ligjin e vet, rregullonte jetën familjare, shoqërore etj. **Karakteri i këtij ligji, gjithashtu, në natyrë duket se i përmbahet kryesisht mësimi të shenjtë. Gjurmë të këtij ligji janë nga ana TJETËR, shpesh vetë ligjet që rregullojnë botën e familjes së shoqërisë së vetë shqiptarëve.**

Kështu që nga kjo kohë shihet se ne shqiptarët trashëgojmë shumë kode civile të cilat ndeshen në kanunet e ndryshme shqiptare. Po përmendim, për konkretizim, se vetë ligjin e martesës (kurorës) si shqiptarë **e kemi plotësisht të rregulluar sipas ligjit të Hamurabit**. Dhe zakonisht, siç u cek, një pjesë e ligjeve të tij i gjejmë edhe në Dhjatën e Vjetër e cila njëkohësisht është edhe Dhjatë shqiptare...?!!

Hititët (3500 vjet p.e.r) - rreth viteve 1500 arrijnë në Anadoll, luftojnë egjiptianët, dhe më pas mbretëria hetite zhduket... Ishin popull shumë luftarak. Këtyre u përshkruhet për herë të parë, pasja e simbolit të shqiponjës me dy krerë që kemi sot edhe ne shqiptarët...?! Edhe gjuhësisht del se kemi afri gjuhësore.

Rekonstrukcioni grafik i qytetit Hatusha

Ja disa fjalë hitite, që janë edhe fjalë shqipe:

Ni; Ni (nji); Ata - At-i; Asht - Asht-i, Mat - Mat-ënj (Shestan...), Njoj – Njoh, Wit - Vit-i, Ane - Anë, Gjun - Gju, Qend - Qind, Ili - Yll, Bait – Baj (Anamalit - Shestan – bait), Et - e të (Ana e Malit ngjashëm në nëndialekt e ka, et), Lile - lule, dorë – dorë, mial - mjaltë, Vesha (Ana e Malit Vesha) veshje, urim - urim, Shur - shur, Turija - (Ana e Malit - Turija) -Turi, Ara (Ana e Malit - ara), arë, shkal (Ana e Malit - shkel) - shkallmoj, lejti - lehtë, lissi – lis.

Por, më shumë se kjo do të gjejmë shqiponjën me dy krerë, prej te hetitët e deri te heroi kombëtar i shqiptarëve – Skënderbeu. Madje e gjen te të ashtuquajturit grekë, romakë, bizantinë e tutje te kushërinjtë dhe armiqtë tanë:

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Shqiponja e gdhendur në gur, e gjetur në të ashtuquajturën Turqi, te hititët, por që u ruajt e trashëguar vetëm te Iliria historike... Prandaj kjo dëshmon se turqit me të ardhur në Turqi morën adetet dhe mënyrën e veshjes, mitologjinë vendase – hetite iliro-pellazge dhe sot na duket që ata veshje dhe zakone që kemi të i kemi mësuar nga turqit dhe jo se është e kundërta. Shih turqit e Anadollit, aziatikët dallojnë shumë nga këta të tjerët...?!

Ilire po shihet që ishte edhe vetë Italia - romakët, andaj edhe nga këta buronte armiqësia kundër ilirëve dhe e urrenin këtë popull bashkë me trashëgimtarët e tyre.

Asirianët (3500 vjet p.e.r) - arrijnë deri në Anadoll dhe formojnë kolonitë e para tregtare. Fenikasit (1500 vjet p.e. r.) në këtë kohë, paraqiten dhe sulmojnë e plaçkitin Babilonin - njihen si popull Biblik. Krijohet përshtypja, se te ky popull, gruaja kishte një status më të ulët se te babilonasit dhe hetitët. Ky popull gjithashtu shquhet për artin e tij të lartë të zbukurimit në statuja dhe tempujt e vet.

Fenikasit (1500 vjet p.e.r.) - gjithashtu popull Biblik, këto nisin e formojnë mbretërinë e madhe të vetën, ndërsa përmendeshin si detarë të zot, brigjeve të tokës së Kananit. Sipas Biblës (faqja 39), kishin fituar ftesë nga mbreti i hebraikëve për të ndërtuar Tempullin e Jerusalemit (Solomonit

– Sylejmanit a.s.)..., ishin mjeshtër të rrallë të qelqit i cili vinte nga Mesopotamia dhe Egjipti, si dhe të punimeve prej ari. Profeti i tyre ishte Noja (Nuhi a.s.), kurse studiuesit, (GATTONI; COLLI), me këtë popull e lidhin edhe origjinën e gjuhës ilire...?! Si mjeshtër të zot të qelqit kishin ndërtuar edhe pallatin e Solomonit - Sylejmanit, për të cilin pallat Kurani cek se si, kur shkeli mbi xhamin në hyrje të pallatit, mbretëresha Belkize – kishte ndjesinë që po ecte mbi ujë, andaj u shpërvol...?!

Ishin tregtarë të zot që lundronin kryq e tërthor nëpër dete ku blinin dhe shisnin mallra me shkathtësi. Quheshin edhe populli i Tirit dhe Sidonës, qytete tejet të mëdha të kohës. Besimin dhe gjuhën e kishin të ngjashme me babilonasit. Pushtimet e tyre ishin paqësore dhe ata i pushtonin të tjerët duke çuar mall atje me leverdi. Ajo që i bëri ata me famë ishte tregtia me stofrat me ngjyra të purpurta. (*Historia e Shkurtër e Botës, ERNEST-H: GOMBRIFI Elena Gjika tiranë 1999-f. 46*). Shumëkush sot nga fqinjët druhen se do të pushtohen nga shqiptarët të cilët gëzojnë shkathtësitë ekonomike.

Thuhet se, si në rrethana misterioze, një mbret i tyre, Kadmi, pasi iku te Taulantët, i martuar me të bijën e mbretit ilir Nimfën - floçkën (Nusen e Ujërave) - Harmonia, nguliti në Shas dhe atje themeloi Tempullin e Kadmit dhe të Harmonisë, nga ku lindi edhe qyteti i Shasit që ne njohim dhe në të lindi iliri i parë – i rrënjës, që ndryshe u quajtën Rrizanas sipas vetë vendit ku rrinin Zanat. Shasi dhe qytetet tjera të Adriatikut deri në deltën e Shkodrës dhe Kotorrit u quajtën po me këtë emër.

Thjeshtë, duke shpikur shkrimin, ky popull tregtar më shumë se luftarak, kudo që shkonte me anijet e veta nuk e ndiente më veten larg shtëpisë sepse komunikonte me letra që vetë shpiku si dhe linjave me tregti mallrash në Mesdhe...

Nga këta mjeshtër të mirë – brilant sikur edhe sot, ekziston shprehja duarartë – mjeshtër i madh (magnum mestër - master) e me ta lidhet doemos edhe dija e mjeshtërve të dorës dhe kulti i dorës së mjeshtërit të madh ndër kultura, besime dhe popuj. Ana Malit, ka një nëmë – mallkim (Trojë), si, *T'u thaftë dora!* Këtu po shtojmë se kjo si shprehje nuk komentohet me gjuhën që flet Amfillohije, që thotë se e ndërtoi Shasin, kishën e Shën Gjonit, kurse nga ana tjetër dëshmohet se nga ajo i kanë hequr të gjitha simbolet e qemerit të hyrjes duke fshehur gjenezën shqiptaro-ilire...

Sepse fenikasit ishin vetë fillimi - zogu fenikas që lind si mbretëri çdo 500 vjetë nga pluhuri i tij.

Çifutët (1500 vjet p.e.r.), nisin e migrojnë me urdhër të Zotit e nën udhëheqjen e Abrahamit (Ibrahimit a.s.), nga Babilonia në Kanan (tokën e Izraelit - Kanan, d. m. th. *tokë*), dhe po në këtë kohë emigrojnë, përmes Jakovit,

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

me 12 bijtë e vet (12 fiset e ardhshme çifute) në Egjipt, dhe gjithashtu ky migrim vazhdon me urdhër të Zotit. Si më i preferuari profet i tyre mbetet Moisiu, kurse shkrimi i shenjtë i tij, i shkruar në pllaka argjile ruhej në arkë të veçantë. Përmendet se njëri nga arkat e shkrimit të shenjtë e cila u rrëmbye nga babilonasit u asgjësua fare duke mos u gjetur kurrë më...?!

Në Kuran vërtetohet që ata ia kishte shkruar Moisiut vetë Zoti me dijen e vet në gjuhën e Moisiut. Për çudi, ajo sikur sot, si gjuhë kuptohet nga shqipja që arrin dhe e dekodon shkrimin e Moisiut, që e vërtetojnë edhe albanologët.

Karakteristikat e këtij populli në pushtet janë tepër të veçanta, edhe pse veten e llogarisin si raca më e zgjedhur. Gjatë historisë, kanë përjetuar persekutimet më të mëdha nga diktatorë dhe tiranë, por njëkohësisht, ishin dhe janë populli më i arsimuar. Ky civilizim Biblik, edhe sot vazhdon të sundohet sipas besimit - fesë së vet të Moisiut, për dallim nga të krishterët. Këta, të krishterët, shihet se e humbin pushtetin hyjnor në tokë të shkrimit të shenjtë kishtar, me revolucionin Borgjez – Françez; ndërsa edhe islami e humb të drejtën e Kalifatit, me rënien e sulltanit turk – çifutët vazhdojnë ta kenë edhe ata besimin e vet dhe atë e zbatojnë edhe në geto - si shtet brenda shtetit... Por me bisedat më të thukëta të këtij populli, për të krahasuar disa raporte me kulturat e popujve tjerë, e sidomos të shqiptarëve, do të merremi më poshtë kohë pas kohe.

Edhe sot në botë besimi dhe kultura e tyre është shumë e urryer

Studiusi, De Porto, ilirët dhe ilirishten, për nga origjina i lidhë me hebraikët. Moisiu (Musa a.s.), foli shqip, ndërsa Çelebi, ilirët - shqiptarët, i lidh me fisin kurejsh, të profetit Muhamed a.s., prifti arbëresh, Gjuzepe Catapano?!

Nomadët arabë (800 - 600 vjet p.e.re), arrijnë e formojnë shtetet e veta. Sipas shkrimit të shenjtë, Ungjillit dhe Kuranit, mbretëresha e Sebit (Belkizja) viziton mbretin Solomon në Jerusalem dhe mahitet nga qytetërimi i shtetit të Solomonit dhe, në fund, pranon mbretërinë e tij. Derisa po ecte nëpër pallat ngriti fustanin sepse kujtonte se do t'i lagej nga uji, e në fakt po ecte mbi qelq të tejdukshëm...?!

Duket se të gjithë këta qytetërimi duhet të jenë paraqitur pas përmytjes që ndodhi në kohën e Nojës (Nuhit a.s.). Të paktën, lloji njerëzor deri te njeriu i parë Adami me Evën (Ademi a.s. me Havanë), duket të shkojë edhe nja 4 mijë vjet më herët. Pra, raca njerëzore të cilën e njohim sot duhet të jetë jo më e vjetër se 12 mijë vjet, kuptohet sipas shkrimeve të shenjta...

Pas mbretit Solomon, mbretëria çifute ndahet në dy pjesë, dhe në mbretërinë e ndarë fillojnë përleshjet e ndërsjella... Në fund pason okupimi

i tyre. Fillimisht, kjo gjë bëhet nga asirianët, pastaj babilonasit, grekët e deri te romakët.

Romakët qeverisin me Jerusalemin dhe Palestinën që nga viti 63 i erës sonë. Paraqitja e krishterimit në këtë kohë lidhet me "tretjen e Jezusit" (kryqëzimin). Ndoshta gjuhësisht, nga teksti i shkruar, ia vlen të veçohet emri i mbretëreshës së Sebit që ishte, shqip - *Bel kize* (pra, *bel kize - meskëputur*). Ky emër deri dje ishte, gjithashtu, një emër vetjak në Anë të Malit dhe kjo zë e të mahnitë?! Nuk kemi dëgjuar që në zona tjera shqiptare të ndeshet ky emër – si Belkize?!

Gjithë këta popuj të fuqishëm shquhen për botën e vet shpirtërore në kulturë, kurse indi i miteve - besimeve të tyre përshkohet nga miti që ndeshet te ilirët, dhe sot te shqiptarët - bile shqipja është aq e fortë në shpjegimin e mitit të tyre, sa që për mendjen shqiptare është qartë i definuar në vetë kodin moral dhe civil të tyre. Dhe, disa prej tyre nuk do të mund të kuptoheshin, sikur shqiptarët të mos ishin direkt trashëgimtarë të ilirëve.

POPULLI I NDËSHKUAR DHE I ZHDUKUR I SALIHUT – APO GJIGANDËT E FUNDIT QË PËRMEND KUR’ANI - SI PARAARDHËS TË ARABËVE, POR EDHE TË GEGËVE - GOGUT BIBLIK

Në fakt, Kur’ani flet për shumë popuj të zhdukur, kurse ne po veçojmë vetëm popullin e Salihut - të drejtit e të cilët, në arkitekturë, na kujtojnë këngët kreshnike tonat; ku shkallët në të cilat ecin kreshnikët e Ilirisë dhe dyert e pallateve të tyre janë tejet të mëdha, si ata të qytetit të Petros - gurit...?!

Derisa nuk kisha dëgjuar për mrekullitë e Petros, kam dyshuar në vërtetësinë e ekzistencës që përmend folklori ynë i kreshnikëve si kujtesë në ta.

Për çudi, atë që e përmend Kurani Famëlartë, eposi i kreshnikëve e ruan në kujtesë, por kjo nuk ceket?!

Qyteti i Petros, si dëshmi e ndëshkimit të popullit gjigand - krahaso lartësinë e një deveje me lartësinë e një pallati të gjigandëve dhe teknikën e latimit të shtëpisë në shkëmb, për civilizimin tonë ende të pa njohur...?!

Një mrekulli e teknikave të lashta të latimit të gurit që habitë edhe civilizimin e sodit doemos se janë - gdhendjet në gur. Të gjitha janë kryer nga makineritë që gdhendnin gurin nga brenda duke mos e thyer fare atë në përpunim të formave me një precizitet të skajshëm. Sipas Kur’anit, nga ky popull shumë i avancuar, më pas dolën arabët që ranë në një injorancë të thellë. Kurse profeti i dërguar ndër ta, ishte Salihu a.s. Përmendet se karshi Ismailit dhe Muhamedit a.s. edhe Salihu ishin nga arabët - fqinjë të vetë shqiptarëve?! Pra, të atyre kreshnikëve gjigandë që hasim në folklorin tonë dhe të cilët si popull janë identikë.

- **Salihu, si profet** - Salihu kishte mrekullinë ëndërruese - syrin e tretë, dhe nuk mund të zihej nga armiku edhe kur ishte fjetur. Nga kjo kohë ne ruajmë shprehjen dhe besimin – “*pash një ëndërr të keqe?!*”

Pa dyshim që ky ishte një popull gjigand diku rreth 26 parakrahë – Kur’ani i krahason pas shkatërrimit me pallmat e shkultura si të lartë e pallati i tyre kuptohet që kishte përmasa tejet të mëdha – një deve duket si diçka tepër e vogël, para hyrjes së pallatit të gjigandëve si në fotografi.

Allahu thotë se e shkatërroi si popull sepse ishte mosmirënjohës ndaj Zotit dhe këtë rrënojë e la, si dëshmi për brezat e ardhshëm, për të dëshmuar superioritetin e këtij populli në raport me popujt që do vinin. Pra, na duket se folklori ynë këtë racë të popujve e ruan në kujtesë si populli gjigand – gegantë (gegëjanë) - Divat, apo kreshnikët - (vetë emri *divi*, ka kuptimin e parë *dëgjim* – *zë* (*zeus*) - vërejtja jonë?! Dhe është pellazgoilir nga koha e vendbanimit të tyre të parë në Azinë e Vogël, që e ruajtën pastaj si fjalë turqit dhe që na e kujtuan, po duket, përsëri. Ndërsa - mbetjet e tyre arkeologjike në Shqipëri, besohet se u asgjësuan nga komunistët?!

Kurse fizikun e tyre dhe objektet në të cilat silleshin – shkallët e pallatit të gjigandëve - kreshnikëve, këpucët – mustaqet etj. të cilat i hasim në mitet shqiptare, sikur na bëhen të vërteta, vetëm po t’i këndojmë këngët tona kreshnike para qytetit të Petros...?!

Andaj, vetëm para këtyre pallateve këngët kreshnike të eposit tonë, do të na dukeshin si reale. Ne mendojmë dhe besojmë se cikli i këngëve kreshnike duhet të jetë i kësaj kohe, Kohës së Gurit...?!

Rrëfëhet se fabrikat e tyre, sipas Kur’anit, ishin të vendosura në male dhe njiheshin si mjeshtër të punimit të gurit - si askush tjetër. Shih në një vend tjetër, të cekur në Kur’an, për ndërtimin e pallatit të Sollomonit, i cili u ndërtua nga hititë – paraardhësit tonë të largët. Na rrëfëhet se si, përveç dijes së xhinëve të Sollomonit - Sylejmanit a.s., u zotuan se do t’ia sjellin fronin e mbretëreshës Belkizë në prag të vizitës - për sa zgjatë një ulu e çohu nga karrigia e Sylejmanit a.s. nga vetë pallati i saj që ishte me kilometra larg. Ai i cili kishte dije (pra, njeriu mjeshtër) nga Ilmi - libri i dijes, u zotua se do ta sjellë fronin e mbretëreshës sa çel e mbyll sytë...?! Nga këtu merret vesh se paskan ekzistuar dije nga librat e shenjtë tek njerëzimi, më shumë se te ky qytetërim që njohim ne. Kur’ani edhe në këtë vend bën lidhje të popullit që shkoi - kreshnikëve, me këta që po vinin – arabët - arbërit (shqiptarë)?!

Por, ata ishin mohues të dijeve të veta, duke thënë se nuk i kanë nga Zoti dhe se nuk varen prej tij. Andaj, për t’i bindur që kishte “mjeshtër“ edhe më të mirë se vetë ata në këtë punë, Salihut – si profet, iu dha

mundësia si mrekulli për të bindur popullin në profeci, duke nxjerrë nga guri një deve të kuqe dhe të mbarësuar e në muajin e nëntë të lindjes – pra, si bast për ta pranuar epërsinë e dijes së tij si profet. Vërejmë se në këtë bast, Zoti e dëgjoji lutjen - lidhjen me kusht të Salihut. Mirëpo ata, megjithatë, nuk i besuan Salihut dhe as nuk e dëgjuan këshillën që mos ta vrasin devenë. Atëherë ata, megjithatë, e vranë devenë edhe pse Salihu i paralajmëroi se do t'i arrijë ndëshkimi.

Për çudi, populli i Salihut e shkeli besën dhe vrasjen e devesë e bënë me arsyetimin që po u pinte shumë ujë dhe nuk vinin në rend për të pirë ujë bagëti e tyre. Atëherë Zoti i dënoi ata me tufan nga qielli, pasi Salihu ishte larguar nga vendngjarja?! Një gjë dihet te besimi islam – dija që Zoti i ka urdhëruar të besojnë në një Zot, por të besojnë edhe se “dija” ka vetëm një Zot. Që duhet nënkuptuar se në këtë besim, të besuarit pa dije është përsëri një injorancë?! **Amar Halid, Historia e Profetëve, Shkup 2010 – Profeti Salih.**

Një lutje perëndisë në agim - ritual parahistorik i popullit kelt – te gurët në fushat e Evropës.

Ky ritual sot të kujton lutjen - në sabah (agim) te myslimanët. Shih, edhe keltët ta kenë dashur ngjyrën e bardhë si në Anë të Malit dhe me lutje të kenë adhuruar pesë fazat ditore të diellit?!

EPOKA E ARTË – PERIUDHA MITIKE

Kjo që themi këtu, nuk ka të bëjë fare me atë ndarje të epokave historike që njih shkenca dhe është krejt e kundërta e saj e shikuar nga

këndi i mitit.

Dallimi është se derisa shkenca, sipas konceptit darvinist, këtë periudhë e quan kohë primitive - religjioni dhe miti e konfirmojnë si shkallën më të lartë të njerëzimit që ende nuk është arritur?!

Sipas mitit: “Për Hesionin është periudha në të cilën zoti – Kroni (që e njeh mendja e gjuhës shqipe) mbretëronte në qiell, përpara se të shfaqej Zeusi.

Në tokë njerëzit rronin si perëndi, pa dhembje dhe pleqëri dhe me bollëk. Toka i prodhonte frutat në mënyrë të vetvetishme, nëpër lumenj rridhte qumësht dhe mjaltë. Ndërsa vdekja ishte një gjumë i gjatë... Periudhë e lumtur dhe e shkëlqyer në të cilën askush nuk vritej për ushqim, sepse frutat dhe perimet ishin të mjaftueshme. Shtëpitë ishin pa dyer, sepse nuk kishte vjedhje: ishte mbretëria e drejtësisë dhe e mirëbesimit...” **Punim i cit. f 103.** Me pak fjalë, gjithë kjo që na rrëfëhet nga Hesioni për epokën e artë, te një besimtar i Kur’anit dhe njohës të tij, çdo gjë është më se e qartë se – Hesioni jep imazhet autentike të Parajsës, nga ku u dëbua Ademi a.s. dhe e cila pritet sërish të vijë pas ringjalljes. Kjo sipas një dëshmie profetike edhe është e mundur, sepse merret vesh që Zotit i pëlqen mëkati kur atë e shoqëron pendimi dhe se sikur njerëzit të ishin të pa gabuar – jo mëkatarë (si në këtë kohë), atëherë Zoti do t’i zëvendësonte me një popull mëkatar - mëson islami. Mesa duket, populli i kësaj kohe ishte më tepër hyjnor dhe planeti ishte parajsë e vërtetë po aq mikpritëse sa vetë parajsa. Andaj edhe, për këtë, po duket se gjendja u ndryshua me pellazgët si popull që shpejt filluan të bien në mëkate e të ndërrojnë vetë gjendjen e mirë me të keqën ku u zhdukën. Kështu del se u ndërpre komunikimi me, po themi, qytetërimin *alien* i cili përcillte dijen te njerëzimi në të gjitha lëmenjtë. Puna degjeneroi dhe sot ruan vetëm legjenda nga mrekullitë aliene (engjëllore) në tokë.

Nëse analizojmë mitet e ndryshme mbi të bëmat e heronjve mitikë do të shihni se atje, ashtu si në Kur'an, përmenden situata "të arta, ku lumenjtë janë me mjaltë, verë dhe qumësht...?!"

Më pas, me epokën e argjendtë, Zeusi donte të ndëshkonte njerëzit që ishin bërë arrogantë dhe më të korruptuar. Kjo sikur ka mbështetje edhe në Kur'an, ku Zoti, garanton se Ai, nuk e ndërron gjendjen e një populli deri sa ai popull nuk e ndërron vetë gjendjen e tij. Në kuptimin që koha e artë u çua dhe pllakosi e keqja, sepse njerëzit u korruptuan dhe u bënë gjithnjë e më tepër arrogantë - iu larguan paqes...?! Kjo periudhë u ndoq nga epoka e Bronzit, ku u shfaqen grindjet dhe dhuna, ku toka duhej të punohej gjithë mundim që të prodhonte. Epoka e hekurit është larja e gabimeve njerëzore, me tërmete dhe krahura si dhe me përmytjen. **Punim i cit. f. 103.**

Nëse i besojmë kësaj ndarjeje të Hesionit, atëherë bie poshtë teoria e evolucionit, për nga natyra me origjinë prej majmunit të njeriut, dhe kemi të kundërtën - prej njeriut drejtë majmunit.?! Kurse kjo sikur zë e bëhet e vërtetë, kur islami tregon dialogun e Zotit me engjëjt, deri sa ata e pyetën: A mos dëshironi përsëri t'i krijoni në planetin tokë ata që bënë shkatërrime, gjakderdhje dhe trazira?!

Kurse Ai u përgjigj se di diçka që ata nuk e dinin dhe jep njëkohësisht për të kuptuar që engjëjt - ata që ateizmi i quan perëndi të miteve, e dinin që planeti kishte qenë dominuar nga një civilizim shkatërrimtarësh që krijuan vetëzhdukjen e llojit të vet me hidhërim dhe ndëshkim të Zotit. Mbase ata edhe bënë bombardim bërthamor si qytetërim shumë i civilizuar i cili mund të ketë krijuar çarjet të kontinentet ekzistuese dhe cunamet që kushtëzuan përmytjet të cilat i përmendin mitet anë e kënd planetit.

BESIMI NË PRARIMIN E DUARVE SI MIT – FUQIA E DIJES SË TYRE NËSE NJERËZIT BESOJNË – NJOHIN DIJEN E EKZISTENCËS SË NJË ZOTI

Tjetër, ky dialog me engjëjt dhe Zotin - sipas Kur'anit, u krijua pasi që engjëlli ishte urdhëruar të zbrësë në tokë për të marrë me dorën e tij një grusht dhë nga kontinenti i kuq nga dheu, i bardhë dhe i zi, e për të krijuar me dijen e dorës së tij në laboratorin *Parajsë* njeriun e parë i cili kishte mision sërish të popullonte planetin tokë.

Zoti, merret vesh, e dinte, pra, kishte njohuri për mëkatën e tij që do të pasonte për nga natyra djallëzore që kishte ai i cili, si krijesë njerëzore që ne trashëgojmë, do të lindte nga planeti tokë. Aty ku ishte shuar një

specie paraprake njerëzore në të cilën dominoi arsyeja SHTAZARAKE. Mësohet që Zoti kishte marrë masat paraprake. Kështu Ai, për të siguruar një banor më human si qenie kishte marrë masa dhe i kishte dëbuar djajtë e tokës (që krijuan trazirat...) duke i ngujuar ata, në do ishuj të largët në tokë - mbase në polin e jugut?!

Po çfarë mund të ketë pasur në dheun e tokës të marrë me grusht nga engjëlli?! Doemos që do të kishte pasur mbetje gjenetike të asaj kafshe, majmun – njeri, e cila mungon në zinxhirin e racës njerëzore për të cilën flet Darvini, por që edhe sot ruhet në kodin gjenetik njerëzor deri te soji i vetë Adamit – një njeri i racës së zezë biologjike që u shfaq në tokë.

Me gjithë këtë, teoritë janë teori. Mirëpo sipas mitit - besimit pellazg, me të vërtetë mësohet që zotat – me urdhër të Zeusit, iu kishin mësuar pellazgëve se si të ndërtonin kala me teknikën e gurit, duke i furnizuar ata me fletore të këtyre dijeve për mjeshtrit. Gjithë mjeshtrit e parë del të ishin alienë sipas mitit pellazg.

Nga këtu, po duket, rrjedh edhe vetë simboli i dorës së mjeshtrit të madh nga qielli që ruhet në simbolet masonë hebraike, si simbol i mbrojtjes qiellore. Mirëpo ndeshet edhe në epikën legjendare të flijimit në Rozafat, te balada e murimit në dijet që ofron si dëshmi besimi pellazg –ilir dhe shqiptar.

Kujto, fjala vjen, në legjendën si mit - gruaja 'Rozafë' lutet t'ia lënë njëren dorë dhe njërin gjë jashtë, për të ushqyer me *qumësht* djalin e saj të vogël. Me trupin e saj, pra *Rozafa* i dha jetë një fëmije?! Këtu përsëri kemi të bëjmë me atë dijen e fshehur dhe të ardhur në tokë si mjeshtri ndërtimi nga jashtë - si në mitin e Trojës në të cilin njeriu e pëson sepse nuk e paguan hakun, dhe si pësim përsëritet gjatë gjithë historisë njerëzore në truarje e mallkime...?!

Miti i dorës në islam njihet edhe si dora e Fatimes, që është parashikuese e fatit dhe del e shoqëruar me pe të kuq?! Në Anë të Malit, ndeshet edhe "si simbol i dorës me pe të kuq", me të cilën besohet që goditet e keqja. Madje në ritualin e vdekjes preferohet që kufomës t'i vihet peri me ngjyrë të kuqe në gishtin e gjymtyrës për të trembur djallin për të mos u futur në trupin e të ndjerit deri sa ai të takohet me krijuesin. Kjo doemos se ishte një dije nga ata pellazge-ilire që ruhet nga brezi ynë.

Pra, e njohur si fall kjo praktikë, mbase është një mbetje nga kulti i besimi të vjetër aborixhin.

**NJË STUDIM INTER E MULTI DISIPLINAR NË
ETNOKULTURË:
PSE DUHET TË KISHTE NGJARË LUFTA E TROJËS?!**

Po le t'i ofrohemi kohës së artë të mitit pellazg nga të cilët grekët e vjetër thonë se morën besimin të shfaqur 8 mijë vjet para tyre .

Dijet islame përmendin se shtëpia e parë e Zotit në tokë KABJA në MEKË U NDËRTUA NGA ENGJËJT - ASHTU SI EDHE VETË TROJA SIPAS MITIT?! Ndërsa, pasi ka ngjashmëri të mësimit mitik dhe fetar, sipas Hesionit do të kishim këtë rrëfim:

”Laomedoni, mbret i Trojës, djalë i Ilit dhe i Euridikës dhe baba i Prijamit dhe i Hesionës, pasi zuri vendin e të Atit në fron, ndërtoi muret e kështjellës së Trojës, me ndihmën e Apollonit dhe Prijamit e të Posejdonit - të dërguar më parë nga Zeusi në mërgim, nga se kishin marrë pjesë në komplotin kundër tij. Laomedoni, pas ndërtimit të murit, nuk iu dha atyre shpërblimin sipas marrëveshjes për ndërtim, që ishin të gjitha bagëtitë e lindura atë vit në tokat e tij. Andaj, pasi borxhi, nuk po kthehej - Apolloni u hakmor duke dërguar në Trojë një epidemi të tmerrshme, ndërsa Posejdoni përmbyti qytetin dhe dërgoi një përbindësh nga deti...?! “

Epidemitë, stuhitë dhe dalja e përbindëshave nga deti - për popullin e detit, vazhdojnë gjatë tërë historisë së tyre. E hasen sidomos në këngët legjendare të shqiptarët, por edhe të grekët, maqedonët dhe bullgarët që në origjinë mbetën të gjithë dardanë - me stërgjysh të përbashkët. Nga kjo, një përbindësh i tillë ndeshet në mit ngjashëm me emrin si: *harapi i detit, bajlozi i zi* edhe në Anë të Malit etj. në folklorin tejet të lashtë shqiptarë dhe të popujve të përmendur, dikur të dalë nga trungu pellazg.

Trojanët shohim se u hynë në hak atyre që po ndërtonin - perëndive, dhe për këtë i zë mallkimi - *troja*, sepse nuk iu paguan hakun e dorës mjeshtëreve që u ndërtuan murin e Trojës. Më pas për këtë ndodhi edhe vetë Lufta e Trojës...?!

Pra, Lufta e Trojës nuk ishte një luftë për pushtim territori, e as për punë të një femre (Helenës) - grabitja e saj ishte vetëm shkasi, por jo edhe shkaku.

Kështu ngjau që, trojanët i zuri mallkimi - *TROJA* e perëndisë?! Borxhi, taksa duhej paguar...?!

Na e ha mendja që edhe sot si kujtim, kur punët punohen mbrapsht dhe pa pëlqim, për hak të ndërtimit edhe sot në Anë të Malit, në vijën e mitit, dëgjohet shprehja mallkuese “*Mos ia pashë hajrin*” një gjëje...?! Ose

për të shkuar puna mbarë, duke mos provokuar hidhërim të Zotit, si trashëgimtarë të trojanëve fajtorë, ekziston bindja se mëria e hakut të pa paguar mund të kalojë vetëm duke bërë një flijim të ri.

Nga ky pësim kolektiv i racës sonë pellazge, si duket edhe sot e trashëgojmë në Anë të Malit thënien e cekur interesante popullore që "haku nuk bën të ahahet" sipas ujdisë, dhe është vetë një marrëveshje e njeriut me Zotin?!

Kjo është një çështje - themel pa të cilin nuk bën miti pellazg dhe as që mund të kuptohen adetet e flijimit në Kala...?! Gjetja e këtyre këngëve legjendare të flijimit edhe në këto anë, ose flasin për përvojë të ngjashme ose na kujtojnë mallkimin e pare të ndërtimit të Trojës së parë.

ÇFARË MËSUAM NGA USHAKU PËR RUAJTJEN E KËTIJ MITI NE KOHË

Në esencë, në mënyrë të tërthortë origjinalitetin e këtij miti dhe trashëgimin e tij, nga shqiptarët na e pranojnë, po duket, edhe të huajt kur i kthehen temës si rasti i romanit aventurier frëng – Florimont, i shkruar në vitin 1188 – siç vëren R. Ushaku, në studimet e veta, ndërsa shprehet, se: "Në këtë roman me temë shqiptare ballkanike, shumë ngjarje legjendare lidhen me mjedisin detar, pra edhe me mjedisin bregdetar të principatës Albanie (Shqipërisë) me qendër në Durrës. Ndër këto dallohet episodi mbi dyluftimin e princit shqiptar me përbindëshin e detit (guivre volant) i cili i kanoset tokës shqiptare dhe kërkon për çdo ditë si flijim, apo ushqim një njeri apo një dash..."- **Ruzhdi Ushaku –Simpozium Shkencor Ndërkombëtar, Ulqin 2011 - letërsia gojore...f. 64.** Pra, ne këtu shohim vetëm një përsëritje të subjektit si fat kolektiv.

Sipas nesh, doemos se me këtë mit pellazg, duhet të lidhet edhe zakoni i dhënies së dhuratave, gjatë shkëmbimit të vizitave (që në esencë) është një, si të thuash, flijim e me të cilin në Anë të Malit besojnë se u shtohen dashuritë e ndërsjella. Ky ligj është i njohur në tërë botën...

KOHA KUR NGA NJERIU SHKELET UJDIA - BESA?!

Një orakull (profet) tha se gjithçka do të qetësohej po të flijohej çdo vit një vajzë për përbindëshin. Pas disa vitesh radha që të flijohej për përbindëshin i takoi Hesionës, vajzës së Lamidonit. Herakliu, tek po kalonte nëpër Trojë, premtoi se do ta vriste përbindëshin dhe do ta çlironte

Hesionën, në këmbim të kuajve hyjnorë të Troit...?! Ekzistimi i kuajve hyjnorë të përmendur sikur flet se komunikimet e njeriut me alienët ende nuk ishin ndërpre. (Kujto mitin “Kashta e Kumbarës”, Ana Malit?!). Po çfarë ndodhi me Herakliun? Mbreti nuk e mbajti premtimin dhe heroi atëherë organizoi ekspeditën kundër qytetit dhe vrau Laomedonin me gati të gjithë fëmijët e tij. Shpëtuan vetëm Priami, që e kishte kundërshtuar të atin, dhe u bë kështu mbreti i ri, si dhe Hesiona, që iu dha nuse Telamonit. **Punim i cit . f. 2005.**

Nga ky rrëfim sikur mësohet që zanafilla e grindjeve pellazge e njeh luftën, pra, një luftë e cila zgjati 10 vite dhe sikur paskësh filluar për mosmbajtje të premtimit e mosshlyerje të hakut të punës për ndërtimin e mureve rrethuese të Trojës.

Tjetër, shihet që perëndia Apollon kishte filluar disiplinimin e trojanëve me ndëshkim të tyre sepse trojanët nuk i ndenjën as ujdisë së dytë - pagesës së flijimit për të zbutur mallkimin sipas premtimit edhe me flitë njerëzore, si vajzën e mbretit e kështu me radhë...?! Me fjalë të tjera, populli i qytetit degjeneroi, u bë i pabesë, andaj edhe u trua – u mallkua, dhe kjo është e tërë esenca e një kohe që po vinte dhe tjetra që po perëndonte. Kjo që po vinte, sikur po e prishte epokën e Kohës së Artë. Fjala e dhënë - amaneti, tashti më nuk kishte vlerë ...?!

Me këtë luftë shoqëria e atëhershme po hynte në një etapë të re, ku jo e moralshmja po bëhej normë njerëzore krejt normale. Dhe kjo prishje e moralit në periudhat që pasuan çuan në përsëritje fatesh të njëjta – luftëra, mërgime, vdekje e ndëshkime dhe ku shohim që përbindëshi i Posejdonit, te pasardhësit e largët – iliro-pellazgët tanimë bëhet fat legjendar - një Bajloz Deti që kërkon si dikur në Trojë, për çudi ngjashëm, për çdo ditë një vashë, bagëti etj. Dhe kjo është një dije pellazge që njihej si mit-besim shqiptar që trashëguan iliro-pellazgët.

SAKRIFICA SI VEPRIM PËR TË ZBUTUR MËRINË MITIKE

Flijimi – sakrifica, po duket janë bërë e bëhen tek njerëzit, nga ajo kohë – vetëm si një element për të zbutur zemërimin e perëndive. Mosmbajtja e premtimit – amanetit (dhe mosshlyerja e hakut), u bë element i lindjes së këngëve më të bukura në folklorin tonë të së kaluarës epiko-legjendare, baladave, si jehonë.

Iliada e kënduar nga Homeri, u këndua dhe këndohej si një *fatum* i cili na ndoqi gjatë ndërtimit të të gjitha kalave të qyteteve të Ilirikut – mureve të kështjellave, pra godinave që njihen në aspektin etimologjik

edhe si *god- godi-* apo marrëveshje. Sepse në shqip, në Anë të Malit, fjala *godi* është në kuptimin e një kontrate, marrëveshjeje që lidhet me *godin* - marrëveshjen apo amanetin e parë që e quajmë *besë* apo besim të cilën popujt që këtë e humben, habiten kur e gjejnë tek ne si kulturë marrëveshjeje në komunikim. Dhe zakoni i besës ruhet si institucion, sepse ruhet nga vetë garantimi hyjnor që një shqiptar as sot nuk guxon ta shprehë e ta shkelë duke mos e respektuar besën. Dhe si kolektiv kemi dijen - besimin që shkelja e saj është një ogur i keq.

Nga këtu, sipas nesh, duhet të niste edhe zakoni i flijimit - prerja e fëmijëve të parë (bërja e tyre kurban), nëse lindnin djem, te të gjithë popujt që i përkisnin familjes së Abrahamit - Ibrahimit a.s. e të cilët, pasi morën lajmin që perëndia në praktikë i liroi nga mallkimi i parë i hakut dhe se Zoti, nuk kishte nevojë për flijime që vazhdojnë në mite e besime tjera, ata edhe sot bëjnë festën e Kurban Bajramit. Ajo simbolikisht na kujton që epoka e cila po vinte – nuk e kishte më në vete hidhërimin mitik. Zoti iu fali këtë mëkat duke i ftuar ata në një simbolikë që vazhdimisht ia kujton sojtit njerëzor - ngjarjen e Ibrahimit a.s., kur në vend të njeriut për flijim, sot dhe vazhdimisht presin një dash.

MITI I ROZAFATIT ËSHTË I KËSAJ KUJTESE

Duke u nisur nga miti, shohim se flitë njerëzore, siç shihet, ishin të pëlqyeshme për perënditë - siç jemi mësuar të themi, e që ndahen në perëndi të së mirës dhe të së keqes. Pra, është një botë paralele që ekziston mes nesh dhe civilizimit - qytetërimit tjetër me të cilin njerëzimi ishte në komunikim, dhe që as islami nuk e përjashton, por tërheq vërejtjen në ekzistimin e asaj bote e cila edhe përcakton fatin. Pra, nëse bëheshin fli, ata, si duket, kishin funksion të caktuar, ndoshta nga dijet e hershme, ashtu si edhe sot, që u zbulua se shumë sekte nga origjina e Kaballës e preferojnë edhe sot flijimin njerëzor. Sipas këtij riti thuhet (mësohet) që ushqimi më i mirë është të kujtojmë se si përputhet miti i flijimit njerëzor te pellazgët – TROJA, me mitin e Rozafatit, që na qenkësh pirja e gjakut – sepse qelizat trupore ushqehen direkt me qelizë.

Ky mit përveç se te Rozafati, ndeshet në shumë kultura të së shkuarës, shih edhe atë të veprave klasike greke (IFIGJINIA NË TAURIDË - ESKILI), festa e Kurban Bajramit etj. me legjendën e murimit - kur nën murin e Rozafatit shohim që gjërat të prishen natën, dhe kjo vazhdon e vazhdon të përsëritej e përsëritej për të zbutur me sakrificë njerëzore mërinë, ashtu si të Akilit në Iliadën e Homerit. E kjo praktikohet edhe sot në adetet shqiptare të sakrificës, por që shpjegohen edhe nga fetë.

Në mitin shqiptar, Orakulli - plaku i ditur në këtë këngë, shohim se i mëson ustallarët shkodranë se çfarë të bëjnë – që të flijojnë njeriun - nusen e tretë të ustallarëve, për të mbetur në këmbë ajo që ata ndërtonin ditën (përsëri një Ilion i ri).

Këtu një gjë duhet evidentuar kalimthi, që emri plaku - ose plakonija, janë emra, po duket, të subkoshencës njerëzore që ndeshen gjithandej ku u shtri kultura e popullit pellazg dhe shpjegohen edhe sot nga shqipja. Pra, ashtu si sot, që në organizim shtetëror, mjeshtërit - ata që *masin* (bëjnë matjen) – masonët, janë magjistarët – alienë, plaku ose kryeplaku, i bie të jetë ligjdhënësi, kurse mjeshtri – masonët (ekzekutivi)...?! Dhe tani, pasi jemi te roli i këtyre ndërtimeve – godinave (shih në Anë të Malit), fjala *god-godi* (si e kemi pasur *godin*, popullorçe) ka kuptimin e ujdisë – kontratës që bëhet në mes të dy palëve. A thua se janë këngët tona të flijimit - kujtesë e këtyre sipërmarrjeve tona të atij qytetërimi pellazg që trashëgojmë dhe të cilat flasin për ujdinë tona me këto qenie, që ishin në shërbim tonin përkundrejt një kontrate për hak ... i cili shpesh u shkel, u prish, dhe për këtë pati edhe ndëshkime.

E një kala e Rozafatit si godinë e tillë – doemos se duhet të ketë qenë edhe vetë Shasi të cilit ia kushtojmë këtë studim. Sepse parimi i sakrificës është zakon gjithëshqiptar duke na bërë kështu edhe me folklor - si pasues të profetit Ibrahim a.s. (Abrahamit).

Ja pra sa të lashta janë këngët e murimit njerëzor dhe sidomos ajo e ndërtimit në kala të Shkodrës, e të cilën folkloristika e variantit serb e vendos atë në shekullin 12-13?!! Thamë se është e vjetër më të paktën 2-3 mijë vjet...

Si duket këto flijime pellazge bëhen fat i vetë etnopsikologjisë shqiptare, vëren Ruzhdi Ushaku, duke iu kaluar edhe popujve të rejonit dhe i gjen ato në disa raste të cilat flasin për episodin e luftimit të heroit shqiptar me përbindëshit e detit të cilat, siç thamë, na rikujtojnë këngët tona epiko legjendare.

E për fund, me romanin francez me subjekt shqiptar, Ushaku veçoi edhe duke përmendur dyluftimin e Perseut i cili mbyti oktapodin gorgonë. Pastaj nga folklori ynë kemi si kujtesë dhe përvojë mitike edhe legjendën pagane të krishterizuar mbi Shën Gjergjin që shpëton princeshën nga Kuçedra, etj.

Në disa këngë të tjera kreshnike – legjendare, përbindëshi mitik na del si harap i zi , bajloz i zi, harap deti, harap zullumqari. **Simpozium Shkencor – punim i cit. 64-70.** Pra, është një kujtesë e përsëritur e Posejdonit i cili dërgoi atje një përbindësh për të shembur muret e Trojës...

Diçka ngjashëm veprojmë edhe sot në Anë të Malit - kur sakrifkohet Kurhani në themele shtëpiash –zakonisht një dash, duke na kujtuar çmimin e gjithë prodhimeve blegtorale të një viti të cekur më lart...?!

E sa për ritualin e flijimit njerëzor, e sidomos të fëmijëve etj., që edhe sot hasen në disa sekte satanike të cilat veten e llogarisin mbi 33 shkallë, pra, shkojnë mbi 40 shkallë, thuhet se ata ishin që në lashtësi të lidhura me botën djallëzore – satanike e cila, po të gjakosej njeriu, e sidomos po të pinin gjak të fëmijëve, atëherë me këtë veprim i kënaqin djajtë e të cilët paskan mundësi të parashikojnë fatin për ngjarje të ndryshme - fatkeqësi etj. Mirëpo, gjithashtu, flitet edhe për rituale satanike në të cilat për çdo vit – vetëm në Amerikë shkon deri në 800 mijë fëmijë, ndërsa në botë 8 milionë. Ndoshta dijet që duke marrë adrenokromën nga fëmijët pasi ata të terrorizohen – siç ndodhë sot, edhe atëherë të kenë pasur mundësinë që me atë substancë - lloj droge, të pasurit të fitonin rininë e përjetshme. Të gjitha kultet e këtilla të sakrificës njerëzore të cilat bëhen sot nga shoqëri të fshehta mbase kanë të bëjnë edhe me të tanishmen – me ndërrim të ADN-ËSË... Shih përse nevojitet flijimi i Rozafës – për të kënaqur muratorët dhe atë me një fëmijë – fetus. Që të hedh në dyshime të asaj që ndodhi në të kaluarën me atë që po ndodhë sot me shoqëri që duan të ndërrojnë kodin gjenetik njerëzor, për të ndryshuar sjelljet njerëzore përmes marrjes së adn-së nga fetuset fëmijërore e duke i futur me injektim në llojin tonë njerëzor.

Miti pellazg të hapë kështu dimensionë interpretimi.

ÇËSHTJA E KRIJIMIT DHE RINGJALLJES SIPAS MËSIMIT TË SHENJTË

Për të kuptuar drejtë temën e nisur për të vërtetën që fshihet rreth Shasit, mbase është e drejtë të thuhet se në kulturat e shumta të religjioneve të botës, ka pikëpamje të ndryshme, rreth krijimit, madje dallimi i “krijimit” është bazë e polemikave dhe dallimeve në mes tyre që shkojnë deri në mohim të njëra tjetrës. Kurse divergjencat, ekzistojnë edhe në islam, por vetëm në lidhje me atë, se a ishin 7 ditët e krijimit sikurse ditët tona apo secila ditë ka qenë sikur një mijë vjet, ashtu siç numërojmë ne?! Që të hapet kjo çështje lind si nevojë, pasi që Shasi ishte në mes dy civilizimeve – kufi i kulturave e ku bashkëjetojnë të dyja, si duket, që nga koha e mitit.

“Një ditë te Zoti yt është sa një mijë vjet, sipas llogarisë suaj” (el-haxh:47)- shpjegohet në Kur’an

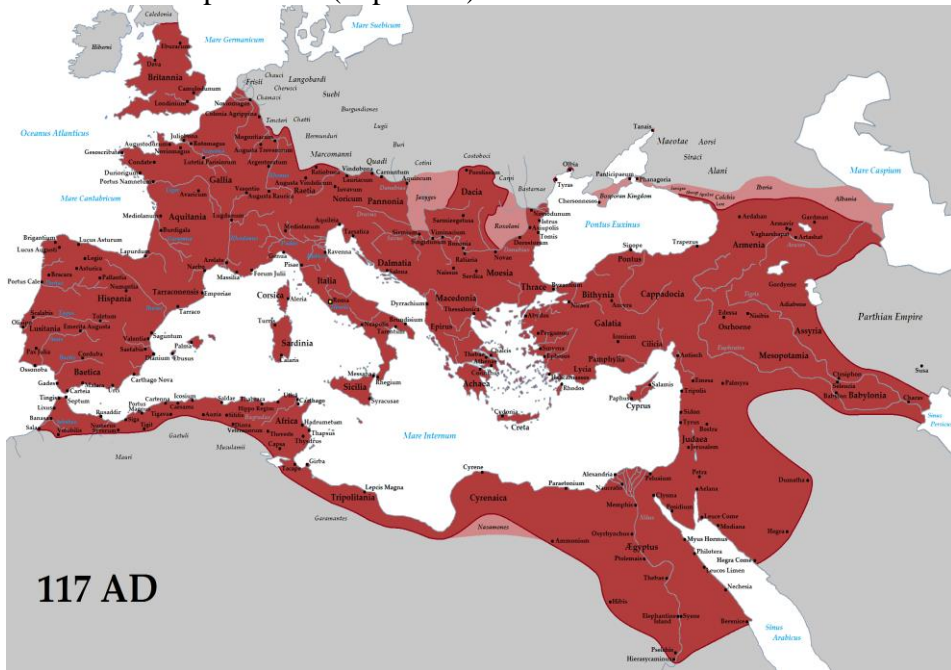
Sipas dijes Kuranore Zoti, pra mëson, që një ditë e jona zgjatë sa njëmijë vjetët e juaja. Kjo zgjatje u shkon më shumë në favor shpjegimeve

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

shkencore të konceptit ditë sipas kuptimit të ditëve tona.

Për të sqaruar, përmendim që edhe në kulturën shqiptare ruhet vetëdija e formimit të Universit në gjashtë ditë. Dhe nëse Zoti, siç cekë Kur’ani, nuk u lodh gjatë krijimit të parë, andaj as pati nevojë të ulej e të pushojë, siç pretendojnë çifutët dhe të krishterët – ditën e gjashtë, në fakt të 7-të, mëson islami...?!

Këtu është edhe esenca e dallimit në mes të besimeve, për sa i përket krijimit, si dhe procesit të ardhshëm..., “rreth një krijimi të ri ...”, për të cilin krijim, Kur’ani thotë se të tjerët janë të hutuar dhe nuk e kanë besimin e drejtë...?! Ndërsa preras ka urdhëruar me Kur’an që po sa të mbaroni faljen – namazin e Xhumasë – shpërndahuni për të kryer punët...?! Pra, nuk thotë vazhdoni pushimin (të panisur)...?!

ÇFARË MËSON ISLAMI PËR RINGJALLJEN

Është interesant të veçohet se edhe pjesa e parë e shenjtoreve të krishterë nuk e kanë të përpunuar çështjen e botës së përtejme (krijimit të ri), ajo kuptohej si zgjatje e fantazmës së njeriut. Më për së afërmi këtë çështje e përpunon shumë më vonë Shën Augustini...?!

Në Dhjatën e Vjetër - çifutët nuk e kanë të përpunuar çështjen e botës së

përtejme e as liritë njerëzore. Në te flitet vetëm për lirinë e një kombi, ndërsa Moisiu ishte profet luftarak i tyre.

Te të krishterët, kjo botë është vuajtje kurse e ardhmja në botën tjetër nuk është në detaje e përpunuar

Burimet islame pohojnë se: "Të gjithë njerëzit, kur dalin nga varri do të jenë realë ashtu siç ishin në këtë botë dhe lakuriq" duke vazhduar se, "ata nuk kanë ujë me se të lahen e pastrohen dhe nga do që të shohësh shikon njerëz që thërrasin - Vetja ime, vetja ime", thotë Amar Halid, në librin e vet, Mbi Botën Tjetër.

Kurse te ne, shqiptarët, si duket nuk është i përpunuar sa duhet, njëkohësisht, as koncepti i ringjalljes, e as koncepti i shpirtit, po edhe i religjionit në tërësi. Ndërsa, si duket, kësaj i kontribuoi në masë të madhe edhe përpjekja për të ndërtuar kombin ateist, gjatë periudhës komuniste (mjerisht kjo bindje, ekziston ende, në mënyrë të pavetëdijshme te një pjesë e potencialit intelektual dhe kulturor). Këta në esencë nuk e pranojnë që janë ateistë, por as nuk bëjnë korrigjimin e dorëshkrimeve të gabuara të kohës komuniste me të cilat shërbehen në memorien e vet.

Mendojmë që komunizmi si kohë, bëri mëkatën më të madh kur mohoi traditën e Rilindjes, të cilën me aq mundë e përgjegjësi e ndërtuan rilindësit. Ata punuan paralelisht, në krijimin e botës shpirtërore dhe identitetit kombëtar duke nisur me vëllezërit Frashëri, e Lidhjen e Prizrenit, e deri te rilindësi i vonë Fishta me shokë.

Duke e ndier se, si komb, jemi shumë të mangët në këtë aspekt, po cekim, sipas nesh, fillimisht arsyet që penguan formimin e botëkuptimit të drejtë për shpirtin (botën shpirtërore) te ne shqiptarët. E më vonë, do të vazhdojmë të flasim për procesin e krijimit...

HISTORIKU I KOMUNIKIMIT

Të menduarit rreth gjuhës është po aq i vjetër sa vetë filozofia, këtë e konfirmon Platoni (427-347 p.e.r.), ndërsa Aristoteli (384-322 p.e.r.) dhe shumë filozofë të tjerë të mesjetës janë marrë me tema të ndryshme filozofike - gjuhësore, të cilat edhe sot janë aktuale lidhur me pikëpamjet e tyre se ç'është ajo e cila gjendej në mes mendimit dhe gjuhës, te komunikimet e ndryshme në popuj të ndryshëm. Për këtë, në librin e fundit të shenjtë krijuesi thotë që ne u krijuam në fise dhe popuj që të njihni njëri-tjetrin dhe të na adhuroni ne. Pra, dallimet në gjuhë janë të bashkëlindura. Andaj, mund të nxirret edhe përfundimi se gjuha e njeriut, si formë e përhershme e komunikimit me të tjerët – ashtu si ngjyra etj., është dhunti e trashëguar, e cila atij i hyn në punë për të siguruar një ekzistencë normale. Kjo formë e shtyrjes së përhershme të njeriut për dialog në

Greqinë e lashtë kishte për qëllim parësor arritjen e së vërtetës. Dialogu për grekët ishte një veprim i përgjithshëm i lirë, i çdo njeriu të lirë, që shërbente për të arritur deri te e vërteta. Gjithashtu, në këtë kohë njerëzit filluan të dialogojnë ose komunikojnë, mjerisht, vetëm për hir të dialogut, i cili bie deri te paraqitja e mbylljes së komunikimit dhe për pasojë edhe të vetë dhunës, diçka ashtu si sot, e ku kulturat për këtë qasje nuk arrijnë të vënë komunikim.

IDENTITETET DHE DHUNA - TEORITË

Konstatohet se kur identitetet janë në harmoni, në shoqëri ekziston paqja e kur jo, mbretëron dhuna..., ndërsa dhuna, nganjëherë di të reflektojë në vetë unin e individit duke manifestuar një agresivitet në sjelljen e tij.

Nga shtresimet e identiteteve që dalin nga natyra hyjnore e njeriut, pikësëpari, duhet veçuar identitetin, i cili e dallon atë si krijesë e Zotit. Shtresimi i dytë është identiteti i tij i prejardhjes nga një çift njerëzor... Shtojmë se ky identitet i religjionit për të gjithë popujt është integruar.

Si identitet të tretë duhet veçuar identiteti i besimit... Çdo njeri e ka aftësinë e besimit dhe është lënë i lirë në zgjedhjen e besimit të drejtë apo devijues, por për moszgjedhjen e drejtë të besimit do të ndëshkohet - pas vdekjes - ditën e gjykimit, mëson religjioni islam..

Ndërsa, kur është fjala te identiteti kombëtar ai bazohet mbi bazën e tri teorive kryesore, që janë:

- E para, është ajo e cila thotë se identiteti kombëtar, është produkt i injektiveve të paraardhësve tanë që na injektuan me vlerat që i trashëgojmë dhe të cilat duhet zhvilluar dhe kultivuar detyrimisht brez pas brezi.

- E dyta, e cila thotë se kombi është prodhim historik dhe që do të shuhet vetvetiu, pasi ta ketë kryer misionin, të cilin e pati në kohën e unifikimit të kapitalit dhe tregjeve... Kjo teori është më tepër marksiste. Mirëpo, ç'është e vërteta, koha e integritimeve dhe globalizmi është duke e lëkundur dukshëm ekzistimin e kombit sepse është duke rrafshuar shumë shtresime të ndryshme identitetesh dhe

- E treta, është ajo teori e cila propagandon se kombi është i përjetshëm...

Te ne shqiptarët, që në kohën e themelimit të shtetit shqiptar, e sidomos në kohën e komunizmit, ndodhi një devijim - çoroditje e pakuptimtë e formimit të kombit ateist - kombit pa fe. Fillimisht koncepti ishte se identiteti kombëtar duhej të ishte suprem mbi atë fetar... dhe, bile, e injoronte krejtësisht atë...

Elita e regjimit të kësaj kohe, bazohej kryesisht në konceptin e "uniformitetit", që kishte për qëllim t'i fusë të gjithë njerëzit në një kallëp... Të gjithë duhen të vishen njëloj, duhet të përdorin të njëjtat shprehje gjuhësore, të

shohin të njëjtat emisione televizive. Komenti mbi ngjarjet ishte i njëjtë, por ajo çfarë ishte dhe është më e rrezikshmja, është dëshira për t'i bërë njerëzit të mendojnë njëloj. E gjithë kjo kishte për rezultat varfërinë intelektuale dhe shterjen e qenies kombëtare

Kjo nuk ishte praktikë e kombeve të lashta e të qytetëruara dhe paraqiste një deformim. Ky koncept për kombin shqiptar ateist ishte negativ sepse kombin e përjeton pa vlerat e veta metafizike – shpirtërore dhe pa vlerat e thella kombëtare. Kujto përkundrejt kësaj, kombin izraelit, të cilin e bashkojnë dhe unifikojnë vetëm vlerat metafizike - shpirtërore, kurse identitetin e vet gjuhësor e kanë të dallueshëm - jo të gjithë çifutët flasin të njëjtën gjuhë si popull, por të gjithë besojnë zotin e vet të cilit i përlulën skajshëm.

Këto teori për kombin ateist, të këtyre elitave shpeshherë, nuk lejojnë që shtresimet e ndryshme të identiteteve të vetë popullit të jetojnë në harmoni me vetveten, por edhe me bashkësitë tjera të popujve e racave?!

Kjo qasje ndaj problemit disa herë krijoi edhe problematikën e etnocentrizmit, i njohur sipas parimit, që grupi kulturor i dikujt është më superior ndaj të gjitha grupeve tjera kulturore... Nisur nga këto pozita, ai di të jetë barrierë dhe ekstrem, e sidomos kur pengon edhe qasjen për të kuptuar tjetrin në kulturën e tij.

Po shtojmë se për të arsyetuar këtë pikëpamje, përveç tjerash u shfrytëzua edhe një trajtesë televizive e ***Milazim Krasniqit, poet dhe kritik nga Kosova***

Në fund të kësaj që u tha, duhet cekur se njeriu, nuk është vetëm prodhim i gjakut të trashëguar, por është edhe prodhim i nivelit kulturor të mjedisit, në të cilin jeton. Nisur nga niveli kulturor i ndryshëm, mund të vërehet se, fjala vjen, dy shqiptarë, apo shqiptare, që jetojnë në nivele kulturore të ndryshme, të manifestojnë krejtësisht pikëpamje të kundërta rreth një problemi të caktuar kombëtar. Për shembull, një shqiptare, bashkëkohanike e Nënës Terezë, e rritur në Shqipërinë e kohës, dallon tepër, në bindjet e saja humane e gjithënjëzore, nga vetë Nëna Terezë, që u rrit dhe u edukua në një mjedis të krishterë të huaj. Ajo, po të jetonte në Shqipërinë e kohës, nuk do të arrinte të bëhej misionare e shenjtë e humanizmit, pa marrë parasysh prejardhjen. Kurse tjetra, ta zëmë, e kohës së Enverit, po të jetonte në Kalkutë, nëse nuk do të bëhej Nënë Terezë, ajo megjithatë nuk do të bëhej ateiste, dhe realisht, nëse do të ndodhte të jetonte atje, ajo do të kishte shanse minimale të bëhej ateiste, përsëri pa marrë parasysh origjinën e gjakut të saj shqiptar?!!! E njëjta gjë do të vlente edhe për dy zezakë, të të njëjtit gjak, por që jetojnë në vende të ndryshme – Afrikë dhe Amerikë. Si duket pasojat e kombit të vonuar me Rilindjen Evropiane dhe kalimi i menjëhershëm në një shtet ateist, doemos që u ndihmua edhe për të keq nga gojë e huaja të liga, duke na bërë njëkohësisht popull i vonuar dhe “popull i ndaluar...”?!!

SHQIPTARËT SIPAS TË HUAJVE, NUK DININ SE ÇKA ËSHTË SHPIRTI...?!

Lakshman Lepai: Koncepti i shpirtit është i huaj për shqiptarët “të cilët madje nuk kanë term të saktë për të përkthyer si duhet këtë fjalë”?!

Dhe ky konstatim i Lepai-t, sikur të obligon të nxjerrësh konstatimin e radhës që është, se kultivimi i trashëgimisë shpirtërore është barrikada e parë e lirisë së një populli...?! Thënien e historianit Lepai, e mësova ta këtë thënë diku - dikush, të cituar e cila edhe pse - si konstatim më turbulloi, nuk ia vura veshin...?! Andaj le të më falni nëse gaboj?! Mirëpo, pashë që së fundmi, të huajt madje paskan të drejtë - kur mendojnë dhe deklarojnë kështu. Sepse vetë ne - si intelektualë shqiptarë krypto-komunistë e ateistë, marrë së bashku – vazhdojmë të gabojmë kur në mendje ndajmë kulturën e Shasit - nga Kulti (besimi) i Shasit. S’do mend që ky besim këtu ishte besimi ilir shumë i vjetër (shqiptar) me përmasa pellazge. I cili del të përmendet te autorë të ndryshëm të antikitetit me emrat e njohur, si: Albiginët (Papa), Manekizma, Katarasit dhe Bogumilët. Të gjitha këto terma, sipas nesh, del të jenë si emra për të njëjtin besim që arriti nga lindja – Azia e Vogël e më tej. Durham, këtë besim në shkrimet e veta e përmend edhe si Besimi i Vjetër Shqiptar që ajo e identifikoi të pranishëm në Shqipëri, kuptohet, në kohën e qëndrimeve të saj atje?! Duke pasur parasysh që këtë besim nga shqiptarët, pak kush po e potencon ose po e quajnë me një emër që nuk e meriton - si paganizëm, do të bëjmë përpjekje ta përmendim indirekt duke trajtuar mitin dhe realitetin e Shasit i cili, përsëri po shohim të jetë bërë temë dite nga kisha ortodokse serbe e cila me çdo kusht dëshiron ta përvetësojë pa të drejtë Shasin, si kult besimi të vetin?! Andaj, nga këta pozita, na duket se Shasin jemi kah e duam si qytet të vjetër, por nuk arrijmë të kuptojmë anën funksionale që kishte ky qytet për Besimin e Vjetër Shqiptar. Doemos se shqiptarët, përveç besimit të vet të parë njihnin edhe besime tjera, ndërsa ekzistenca dominuese e besimit të vjetër, sa vinte e venitej dhe se gjatë kohëve mbretëritë e ndryshme sollën edhe besimet e veta. Por do të shohim se çuarja dorë nga njëri besim dhe kalimi në tjetrin, doemos që bëhej në kushte dhe rrethana të ndryshme, bile edhe në situata tejet dramatike e me mjaft të papritura, kushtëzime dhe profite. Mendoj që Shasi, lulëzimin e vet si qendër shpirtërore ndër shekuj duhet ta këtë përjetuar me një dramatikë tejet ekstreme edhe në kohën e rrethanave të konvertimit të Primatit të manastirit - Ohrit, sepse dëshmohet që Shasi si qytet i takonte primatit të Pejës - të ritit bizantin, e në të cilin gjeti strehë lart në male, ortodoksia e Manastirit - pas konvertimit të tij në rrethana të çuditshme. Në dokumente, për këtë, thuhet se Patrikana e Manastirit, siç shihet, ra në konflikt me pushtetin vendor grek, pasi patrikana dëshironte të ruante aplikimin e

shqipes në ritin kishtar bizantin, por kjo ishte e pamundur sepse ngjau në kohën kur grekët kishin fituar nga Porta e Lartë autonomi në qeverisjen lokale mbi shqiptarët dhe vllahët shumicë, sipas propozimit të popujve evropianë. Fjala është për vitin 1748, kur Porta e Lartë ndaloi përdorimin institucional të shqipes?!

Gjithnjë mendojmë, në kohën derisa grekët dhe serbët, po bënë përpjekje të vazhdueshme për nacionalizimin e vet të ortodoksisë, e me këtë edhe të popujve përreth, si të shqiptarëve dhe vllahëve, për çka dhe patën sukses. Kur është fjala për këtë kohë, mësojmë se tërbimi i grekëve, i përkrahur nga qeveritë e Evropës, i kishte kaluar të gjitha parashikimet në mizori e falsifikime të fakteve për nga ndjenjat shoviniste greke mbi popullsitë vendase vllahe-shqiptare, sa që, një profesor i gjuhës franceze në liceun e Manastirit - të marrë në konsideratë në libër, e quante madje “si ide të varrosur njëherë e përgjithmonë...”, formimin e një mbretërie shqiptare dhe të asaj vllahe – si shtete që u takonte të ishin në trungun e Ilirisë, kuptohet, po të shikohej historia më e vjetër e Shqipërisë dhe lidhjet mijëravjeçare me Perandorinë Ilire.

Një zëdhënës i kësaj rryme nacionaliste duhet të ketë qenë edhe vetë Buzuku me “Mesharin” e tij shqip. Mirëpo kjo lëvizje nacionaliste shqiptare ndër shekuj si vetëdije, doemos që u shkatërrua, në përmasa të gjëra – kur popullsia e krishterë e ritit bizantin e primateve shqiptare (Manastirit dhe Pejës) u sulmua nga nacionalizimi i ritit të krishterë ortodoks grek i patrikanës greke. Kjo ngjau në kohën kur ajo u përpoq që me dhunë të bëjë suprimimin e shqipes nga riti ortodoks në kisha, pasi e zëvendësoi klerin shqiptarë me atë grek.

Do të shohim në libër, se autori i cekur - Zhan Klod Faviriel, rrëfen se si patrikana greke me dinakëri akuzoi shqiptarët te Porta e Lartë që po bënë një tradhti ndaj Sulltanit dhe se si ai, për të shuar revoltën e besimtarëve ortodoksë, përgatiti një ekspeditë kundër patriarkut shqiptar të Manastirit, i cili, për të evituar konfrontimin me ushtrinë turke që do shkonte në favor të grekëve, bashkë me gjithë besimtarët - ditën e betejës, kaloi me vullnet dhe inat në mysliman - kuptohet pasi Turqia supozohej se nuk do t'i ngucte për çështje të përdorimit të gjuhës. Por jo...?!

Ky proces i konvertimit masiv duhet të ketë përfshirë edhe Shasin sepse, si qytet, qëndronte në vijën e demarkacionit e cila ndante ritin bizantin me atë romak?! Kurse dëshmi e prezencës së gjithë kësaj, në këto anë, janë edhe defterët e vonë të kadastrës turke, në të cilën do të shihni se si disa shtëpi na dalin të kishin ngelur në ritin ortodoks.

Thjeshtë, nëse kërkojmë rrënjët e Shasit, qytetërimi i tij i zanafillës dhe besimi që praktikohet këtu – doemos se nuk mund të ndahen ngase janë vetë besimi i mitit fillestar pellazg i përmendur në dokumentet e të huajve si besim yni i vjetër që vetëm ne e trashëguam si popull e të cilin sot e gjejmë vetëm si të

fosilizuar në këto anë. Ndërsa ky libër, ka për qëllim që të gjejë mbetje të këtyre rrethanave që e zhbënë atë, si besim - bashkë me ndonjë fosil rastësisht të gjetur aty-këtu kalimthi

NJË MIJË VJET: VDEKJE, MBYTJE, VRASJE, DËBIME DHE ZHDUKJE TË ILIRISË

Jovan Cvijiq në studimin *Lëvizja metastazike*, shkaqet dhe pasojat e tyre (1922), shkroi: “*Shqiptarët u tërhoqën në male dhe në bregdetin shqiptar, sidomos në pjesën jugore të Shkodrës. Dhe në Shqipëri, kështu të kufizuar, në zona etnografike u vendosën shumë ardhacakë serbë (sidomos në Shqipërinë Veriore dhe të Mesme) gjatë sundimit serb*”?! - Prej këtu del që Rrizana (Shasi) nuk paska qenë nën serbët, që është kështjellë jugore e Adriatikut.

Tjetër, historiani Stojan Novakoviç në studimin *Baza e letërsisë së sllavëve të jugut (1893)*, pohon se “*stihia sllave kaloi anë e mbanë Shqipërisë dhe u ndal në skaj të saj. Në përmendoret historike shqiptarët ishin të panjohur, madje deri në shek. XI; masa sllave që i rrethoi, mund të thuhet se i izoloi nga tërë bota*”. Në studimin e mëparshëm *Trojet serbe në shek X dhe XI (1897)* Stojan Novakoviç shkruan: “Sa u përket ilirëve të mbetur midis banorëve të sotëm të Gadishullit Ballkanik, tashmë të gjithë shkencëtarët kritikë kanë rënë dakord, se gjurma e tyre e fundit janë shqiptarët e sotëm. Kryeqendër dhe vatër e parë e tyre u bë rrafshina rreth Liqenit të Shkodrës, Drinit dhe Bunës” – **PETRIT IMAMI - Serbët shqiptarët ndër shekuj – vëllimi i parë – FOND B92..f. 7.**

Ndoshta formimi i Mbretërisë Serbo-Kroate dhe Sllovene nga disa qeveri evropiane që avancuan popujt sllavë të ardhur, në dëm të ilirëve autoktonë, mbase edhe do të kishte mbijetuar si mbretëri e paqenë sikur mbretëria e tyre e re të kishte trashëguar emrin e mbretërisë Ilire të para njëmijë vjetëve që ishin popuj autoktonë dhe jo të ardhur - boshnjakët, malazezët, shqiptarët dhe maqedonasit.

Realiteti i mohimit të origjinës ilire dhe shtetësisë së popujve të cekur me Kushtetutën e Vidovdanit e dëshmon këtë – Sot, shikuar nga përbindja ilire në gjak, sikur tregon që përse popujt e mbretërive evropiane, nuk u lejuan 4 popujve të mbretërive të fuqishme autoktone ilire - të kishin mbretëritë e veta që përbënte Jugosllavinë e re. Ku këtu këto fise, deri në shekullin 17, përbënin shumicën poshtë lumit Sava duke ndjekur rrjedhën e Danubit, apo siç quhej nga vetë evropianët - Raca iliro-shqiptare.

Politika e tyre, si duket, po shkonte drejtë asaj që këtyre ilirëve - tashmë të asimiluar si gjuhë, t'u shuhej çdo gjurmë e kësaj lashtësie për një shtet. E kjo sot sikur u ishte shuar edhe si vetëdije e një besimi shumë të vjetër shqiptar të njohur si: katarët, ose albigjinët-bogumilët-babunët..., me origjinë ky po ashtu nga Lindja e Mesme.

SI QËNDRON PUNA ME SUNDIMIN E ILIRISË SË DIKURSHME?

Që nga viti 77 para erës sonë, pjesa më e madhe e Ilirisë, pushtohet nga Perandoria Romake. Perandoria e Madhe – unike na mban të pushtuar deri në vitin 394 – kur ndahet nga Perandori i fundit i Perandorisë Romake në dy pjesë - të lindjes dhe të perëndimit.

Në shekullin 5 perandoria e perëndimit shkatërrohet dhe vazhdon të sundojë ajo e lindjes bizantine, pastaj pason ajo e Rashkës e cila fillon me konvertim të dhunshëm fetar dhe gjuhësor të albigjinëve - katarasve që zgjat deri në vitin 1389 kur paraqiten turqit, dhe kur njëkohësisht merr fund procesi i asimilimit gjuhësor të shqiptarëve.

Periodha nga viti, po themi, 1400 e deri në shekullin 17 dhe 18 veçohet për një liri fetare dhe gjuhësore, mbi ilirët që në mesjetë na dalin si arbit, kurse në shekujt 17-18 fillojnë e përmenden si shqiptarë.

Pra, është fakt se me ardhjen e turqve në Ballkan, nuk fillon konvertimi masiv, por tek pas 300 viteve...?! Atëherë lind pyetja: Kur filloi të ndodhë konvertimi në islam i shqiptarëve ortodoksë.

Këtë do ta shpjegojmë në fund të librit...?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Dy patrikana ilire - e Ohrit dhe e Pejës. E para ishte ndërtuar nga perandorët ilirë dhe ishte vetë selia e qytetërimit shpirtëror ilir. E dyta ndërtohet më vonë.

Në vazhdim – ja edhe një hartë e mbretërisë Ilire para pushtimit romak për të kuptuar çështjen dhe përse Straboni, kishte të drejtë, kur thoshte se ilirët, dakët dhe trakasit flasin një gjuhë e të cilat njihen edhe sot te popujt që i trashëguan ato - shqipja, sepse vetëm shqipja i shpjegon ato.

Shih në këtë hartë nuk figuron fare emri Greqi?!

Sa i përket pushtetit të tyre, qeverisjes - autorët e vjetër para shekullit 5, të kohës së pushtimit të Ilirisë, cekin që ilirët qeveriseshin me Augusti. Ose qeverisen me variantin helen të qytetit shtet, ose thonë se kanë versione të vetëqeverisjes. Shtojnë duke thënë se janë njerëz që lëvrojnë tokën, d.m.th. janë vendës, që janë të përkushtuar ndaj fesë, ndaj mikpritjes, janë optimistë ndaj jetës e kështu me radhë, duke pasur një sistem të tërë vlerash. Këtu po duket që, falë këtyre vlerave, edhe pse u pushtuan nga romakët, ata shumë shpejt iu imponuan atyre traditat e organizimit të vet, kurse për vete – ata, si popull i vjetër që ishin – vazhduan edhe për një kohë të gjatë të ruanin strukturën unike të popullit të vet me të gjitha normat e të cilat edhe sot i bëjnë të dukshme – thjeshtë, ata po iu impononin sunduesve – pas pushtimit, që të jetonin në një geto me ta (me moral të vetin brenda perandorive dhe kështu vazhdojnë të jenë edhe sot).

- Për krahasim të kësaj teze - shih më poshtë edhe një hartë nga Bizantia e Epirit - Iliria, me emrin Sclavinia nga koha e dyndjeve avarë-sllave. Sklavinia, po duket se ishte “tampon zonë” për avarët dhe romakët në dëm të Ilirikut që mundi Romën. Andaj edhe Roma e trajtonte si rrezik potencial mëkëmbjen e Mbretërisë Ilire.

Sklavinia zakonisht përbëhej nga shërbëtorët - shërbët-(shërbyesit) serbët- servët që kryenin punë krahu për ilirët. Ky është një argument i pa kontestuar gjuhësor i shqipes që e shpjegon në mënyrën e vet, atë çfarë thonë burimet historike. Andaj, ata popuj që romakët i quanin skllav ne i quanim serbë (Sherbë+ torë).

Dhe ngjet kështu, sepse shkronja s e latinishtes në shqip – kalon në **sh**, kurse – v, kalon në **sh**, duke u dhënë edhe emrin që kishin sipas të sonës - shqipes. E më vonë, po duket, i përzumë me ardhjen e turqve, kur e humben mbretërinë si të padëgjueshëm atje nga erdhën në Veri - E ku nuk i thoshin kurrë Serbi. **Ata do të ishin edhe sot si të paemër, po të mos iu kishim dhënë ne emrin shërbëtorë.** E kjo nuk e përjashton mundësinë që kolonitë e tyre të formuara edhe në rajonet shqiptare të ishin Serbia e Vjetër – siç na del në do vende e që do të cekim edhe më poshtë në libër, kuptohet, duke jetuar shumë shkurt (vetëm si pushtues) dhe më pas duke u tërhequr mbi Beograd, sepse turqit nuk i favorizonin ashtu siç bënin me ta romakët të cilët sllavët i përdornin për t’u ardhur hakut shqiptarëve (ilirëve)...?! Po të analizohet qartë letërsia e serbëve – sidomos nga koha e krijimit të Mbretërisë Serbe e këtej, e deri te Akademia e Shkencave, pastaj formimi i Kishës Nacionale Serbe etj., duke jetuar me kompleksin e sundimit të tyre nga ilirët (shqiptarët) – si popull vendës e me sistemin e vlerave që u cekën më lart për shqiptarët vendës, serbët - skllavët shërbëtorë “që u bënë mbretër...” duke iu njohur mbretërinë e paqenë, për

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

të mundur vetën në origjinën jo fisnike të tyre, do të shihni se në krijimtarinë e tyre artistike - romanet e tyre, u mobilizuan, që shqiptarët të paraqiten si *sherbëtorë* - si hamalla, të pagdhundur e tutkunë të përqeshur e të tallur si të pashoq, duke imituar grekët e rinj dhe të lashtë kur ata tallnin ilirët si popull i kulturuar dhe me botë shpirtërore të avancuar...?! Këtë mundohen ta bëjnë edhe sot në artin e vet, që nuk është më art.

Po as në këtë hartë më të vonë, nuk gjendet emri Greqi?!

Si duket, nëse rrekemi të gjejmë domethënien e emrit që na paraqitet në hartë si - Skllavinia, mendojmë se nuk gabojmë, nëse edhe emri Sllavia - ose pak më herët - Jugosllavia, e gjejmë se është një term bizantin i dalë nga fjala romake - *skllavët*. Në kuptimin *rob i zënë* ose *shërbëtor* - *servues*, i ardhur – hamall..., që prodhoi njëkohësisht edhe emrin – *servo* (serbo - Serbia)?! Ata ishin të ardhur për të mundur ilirët, mirëpo ata që i thirrën, nuk ishin më në gjendje t'i zmrapsnin. – gjithçka që mund të bënte Herakliu ishte të mos përpiquej të ridërgonte ata që nuk mund t'i dëbonte më nga Ballkani dhe Pindi - **Zhan Klod Faveirial, pun i cit. f. 115.**

Merret vesh që romakët, i patën lejuar robërit - skllavët, të formonin njësitë e veta organizative të quajtura fillimisht Skllavinija, që ishin disa sosh, e

më vonë në Epir, këto njësi organizative shtetërore u quajtën *tema* (nga bizantinët) ose *timare* nga turqit, por kjo nuk nënkuptonte që ata kishin attribute shtetërore – përveç se organizative, ose i bie të ishin vende fare pa pushtet. E kjo vazhdoi për tërë kohën dhe hapësirën. Një timar i tillë ishte edhe ai i Shasit. Pasi jemi këtu le të krahasojmë edhe disa harta të Ilirikut (Shqipërisë) dhe ish Jugosllavisë nga Fuqitë e Mëdha pas Luftës së Parë Botërore.

ANTROPOLOGJIA DHE ETNOLOGJIA HETON NDRYSHIME NË KAFKAT E SERBËVE DHE KULTURË - PAS PËRZIERJE SË TYRE ME POPULLSINË VENDËSE ILIRE

Ja çfarë citojmë dhe parafrazojmë nga libri i cekur i Petrit Imamit – “Serbët dhe shqiptarët” në f. 13-14. “Kur erdhën në Ballkan Sllavët e Jugut ishin një popull. Shteti i parë sllav në Ballkan, Dioklea, u krijua në shek. VII në territorin e provincës romake të Prevalisë në simbiozë me rrënjën ilire. Bizanti i përmendte me emrin Skllavinia, kurse në shekullin XI Zeta. Në përçarjen e thellë kishtarë të vitit 1054, sunduesi Mihailo iu bashkua kishës katolike, kurse Papa Gregori (mbase Gërguri VII) e mori për mbret duke ia dhënë shenjën mbretërore “Reks SCLAVORUM”. Në atë kohë sllavët e jugut që flisnin një gjuhë, filluan të ndanin gjuhën me njëri tjetrin. E para u paraqit gjuha bullgare në shekullin X, kur me paraqitjen e krishterimit u krijua gjuha kishtarë-sllave. Gjuha serbe u krijua në shekullin XI..”

Në studimin “*Krijimi dhe zhvillimi i kombit serb*” nga përmbledhja me të njëjtin emër, Beograd, 1978, etnologu serb Petar Vllahoviq shkruan se “shkenca antropologjike konsideron se sllavët e jugut, pra edhe serbët, në kohën kur erdhën në Ballkan e patën kokën dolikocefale, kurse nga fundi i shekullit të mesëm vërehet një ndryshim antropologjik në drejtim të brakicefalisë. Pa dyshim kjo dëshmon për përzierjen e ardhacakëve dhe të rrënjësve (vendësve), në njërën anë, dhe të fiseve dhe popujve që shkaktoi dyndja e madhe e popujve, në anën tjetër. Krahas me tipin e ilirishtes vërehet qartë edhe pjesëmarrja e tipit antropologjik e trakasve në disa bashkësi të serbëve, të Serbisë Lindore”.

Etnologu dhe antropologu Niko Zhupaniq në vitin 1908 shkroi: “Serbët dhe shqiptarët e krijojnë një bashkësi fizio-antropologjike dhe janë mjaft të ngjashëm njëri me tjetrin”, kurse në vitin 1920, pohon: “Serbët dhe shqiptarët sot përbëjnë tërësinë racore”. Mendim të njëjtë pati edhe antropologu anglez Uliam Ripli - i cili në studimin *Racat Evropiane* (1900) tha: “çfarëdo që të jetë teoria e historianëve për origjinën, për antropologun ilirët e tanishëm, domethënë serbët dhe kroatët janë baras me shqiptarët”.

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Disa shkencëtarë këtë tip të njerëzve e quajnë “homo adriaticus”.

Pra këtu i ka rrënjët edhe muzika që kapet në shkallën e njëjtë muzikore ballkanike – të cekur në ngjashmëri ndër popujt e kësaj origjine... që shpesh hetohet si ndikim. E në fakt është shkrirje e të kaluarës së ndryshme të ardhacakëve me vendësit ilirë dhe trakas, plus individualiteti i gërshetuar si popuj të ndryshëm...?!

ILIRIA DHE Fiset ILIRE

- Tri mijë vjet quhej Mbretëri Ilire për t’u gdhirë si mbretëri sllave...?!

Çka duhet veçuar fillimisht nga kjo hartë, e para që Shasi shtrihej në atë zonë ku jetonte fisi i albanëve ALBANOI që e përmend edhe vetë Aleksandri i

Madh në shkrimet – dokumentet e gjetura dhe po ashtu, në pjesën veriperëndimore të Ilirisë, diku përreth Savës, shtrihej fisi i quajtur Katarët. Por, përse e morën këtë emër nuk mund të dihet, përveç nëse ka lidhje me besimin e vjetër shqiptarë KATARËT e të cilët papa i quan albigjinët për të cilët u udhëzua Shën Sava që të luftohen me një kryqëzatë të tmerrshme...?!

Shih – Iliria (raca iliro-shqiptare)dhe shtrirja e saj, para dyndjes së popujve nga veriu që të kujton më vonë, për afërsisht hartën e ish-Jugosllavisë SË CEKUR - pas 1000 vjetëve?! Që puna të ishte në rregull, do të ishte dashur që edhe një pjesë e bregdetit italian të ishte jugosllavi. Ngjyra rozë në hartë, tregon që përse edhe Italia (Roma), dëshironte të humbej ky emër i cili tregon se ilirët shtriheshin në të dy anët e Adriatikut. Prandaj edhe bënin luftëra të shpeshta me ilirët duke pasur frikë që një ditë ata do t'i shporrnin edhe nga siujdhesa e Italisë sot. Tashti, bëhet e qartë se përse perandorët e parë të Romës, por edhe më vonë ishin me origjinë Ilire, sepse ilire ishte vetë Italia?!

Qëllimi është më se i qartë - të humbet autoktonia Ilire dhe me këtë edhe mundësia e formimit të një shteti të ilirëve (shqiptarëve) në këto hapësira - e sidomos në Italinë që ne njohim. Teuta në kohën e saj, kufizohej edhe në Itali me ilirë (shqiptarë)?! Pas rënies së perandorive që pushtuan Ilirinë, duke rrëzuar njëra tjetrën gjatë mijëvjeçarit, përparësia në formimin e qeverisjes së re - pas Luftës së Parë Botërore - kur u mundën ata që sunduan të fundit Ilirinë dhe humben edhe territorin e saj – tashti formimin e shtetit ia kaluan popullit të ardhur - nga fituesit e luftës. Kurse, mjerisht, në këtë kohë na takoi për hise të humbim territorin autokton sepse ishim humbës - zëri rilindës dhe i kryengritjeve shqiptare pothuaj se u shua. Dhe kështu ngjau që nga Skllvinitë - *term bizantin ky i qeverisjes që lindi në zonat e pakontrolluara nga bizantinët u formua Jugosllavia* sepse termi Skllav – inia ishte harruar tashmë që në shekullin 10. Nga ana e tjetër - realiteti tregon se shqiptarët kishin sukses të integroheshin në perandoritë e krijuara nga të tjerët. Mirëpo kjo nuk u shkoi për dore - si shqiptarë të ndodhte edhe në mbretërinë e formuar në tokat e ish gjyshërve të vet nga jugosllavët.

Shih si e përfitoi Kosovën, me krijimin e Jugosllavisë – principata Serbia, që ish formuar si mbretëri para Kongresit të Berlinit dhe kur Shqipërinë - Kosovën dhe Bosnjën i sundonin turqit, po edhe Anën e Malit me Shasin që ishte në kufi, me principatën malazeze?! Fishta, kishte arsye kur mallkonte *trobojnicën* - tre ngjyrëshin?! Me luftërat që pasuan – mbretëria xhuxhe me ndihmën serbe u zgjerua dhe më pas u aneksua nga vetë serbët?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Praktika tregoi se Krijimi i perandorisë së re e artificiale – të Jugosllavisë nga serbët, kroatët dhe sllovenët, duke qenë në krahët e fitimtarëve të Luftës së Parë dhe të Dytë Botërore vazhdoi zgjerimin e territoreve, në dëm të shqiptarëve, siç u tha me shpërnguljen masive të popullsisë duke rrudhur gjithnjë e më tepër Ilirikun. E duke bërë përpjekje për ta humbur fare atë edhe si koncept dhe lidhshmëri të ilirëve me shqiptarët?! Mirëpo pati edhe zëra tjerë që ishin kundër kësaj dhe lehtë konstatohet në këtë kohë, pas mbarimit të luftës, shkolla austriake-gjermane e historisë, kishte mohuar të drejtën e popullsisë së ardhur sllave që të jenë trashëgimtarët e një shteti të ri në Ilirik, duke pohuar se shteti i ri do të duhej të krijohet nga popujt ilirë të dikurshëm, por si humbës të luftës. Kjo u shpërfill lehtë nga kombet që i mundën si fituesit e luftës së parë?!

Sipas kësaj shkolle, ishin sllavët ata të cilët i shkatërruan shqiptarët duke i zhbërë me dhunë, përmes politikës asimiluese të forcës. E kjo politikë kuptohet se vazhdoi edhe me krijimin e Jugosllavisë së re deri vonë pas Luftës së Dytë Botërore. Dhe jo vetëm kaq – serbët me diplomacinë e vet - edhe në kohë paqeje - pas mbarimit të Luftës së Dytë Botërore, patën sukses që në emër të fituesve të Luftërave Ballkanike mbi turqit, të bëjë spastrimin “e tokave serbe“ nga shqiptarët e duke u thirrur në marrëveshjet e fuqive të mëdha evropiane dhe rusëve për paqe me turqit - në llogari të shtetit mesjetar serb. Marrëveshja e paqes me turqit, në kohën e saj i obligonte turqit, të shpërngulin shqiptarët – poshtë Nishit, Prokuplës etj. Për t’i lënë vendin asaj të shtrihej dhe dominonte atë që njihej në mesjetë si shteti serb. Për çudi kjo funksiononte edhe para evropianëve si popuj të shekullit që shkoi. Serbëve ata po u lejonin të bënin spastrime etnike edhe pas Luftës së Dytë Botërore..?! Shih hartat: *Stara Srbija (Serbia e Vjetër)*

është vetë Vilajeti (Krahina Autonome e Kosovës) – që e njohu Turqia - si perandori me shariat (të drejtësisë hyjnore)?! Shih manipulimet serbe me realitetin shqiptar dhe të asaj që ata e quajnë Serbi e Vjetër - kupto koloninë e parë serbe - si bujq dhe punëtorë krahu te ilirët - raca iliroshtiptare. Sipas këtyre dy hartave - Serbia e Vjetër dhe Maqedonia, del të ishte Vilajeti i Kosovës 1878- 1912 dhe në emër të kësaj harte-shtetet pro serbe vendosën të shpërngulnin shqiptarët ashtu si turq ose të ardhur me turqit?!, bashkë me Vilajetin e Kosovës...?! - Po kush iu beson këtë përrallë?!

REALITETI ËSHTË KREJTË NDRYSHE

Çdo tentativë e popujve ballkanikë për të formuar një shtet të madh të vetin nga pozitat hegjemoniste mbi popujt fqinjë kanë dështuar nga interesat e popujve më të mëdhenj të Evropës. Kështu tentuan grekët të dominonin në Ballkan - mbi shqiptarët dhe dështuan, tentuan bullgarët dhe u ndaluan, pastaj deri diku dhe hungarezët, por u zmbrapsën, dhe disa herë serbët, por dështuan duke mos nxjerrë mësim.

Të kujtojmë fillimisht edhe këtë, që kur për herë të parë në historinë më të re të Ballkanit, rusët patën sukses t'u imponojnë evropianëve, zgjedhjen e krizës ballkanike diku larg në vitin 1878, ata përzgjedhën, jo serbët, por bullgarët si popull më besnikë - për të pasur primat në rajon duke ofruar konceptin e Bullgarisë së Madhe e të ndarë në 3 tërësi më vonë me kongresin e Berlinit - Paqja e Shën Stefanit.

Kosova si vend me shumicë shqiptare, në historinë moderne të Serbisë, hynë shumë vonë - pas luftërave ballkanike më 1912. Pas Luftës së Parë Botërore hyn nën Serbi në vitin 1918 dhe përsëri pas Luftës së Dytë Botërore me Marrëveshjen e Bukureshtit .

Me të njëjtat kushte dhe në të njëjtën kohë hyri nën Serbi edhe Maqedonia, por derisa atje në Kosovë, Serbia nuk ndeshi në rezistencë të madhe duke mos pasur viktime të veta, në Maqedoni ishte krejt e kundërta, pati beteja tepër të përgjakshme duke humbur disa qindra mijëra serbë deri sa arriti e depërtoi në “Sollunski front” (Frontin e Selanikut) dhe ky shtet për ta nuk ishte më pak i rëndësishëm se sa Kosova, për sa i përket thënies së tyre “Kosova është zemra e Serbisë”, ndërsa bënë presedanin e vet të parë duke e pranuar si shtet dhe kjo u kushtoi para të huajve në raport me Kosovën sepse atje shtriheshin territoret e Serbisë Mesjetare dhe ku gjendeshin ”kishat dhe manastiret e tyre” ashtu si “në Kosovë”. Ndërsa në Shkup ishte kurorëzuar - me kurorën e vet mbretërore vetë Car Dushani. Nga ana tjetër, territoret e Bosnjës, asnjëherë nuk kanë qenë as pjesë historike e as në kohën moderne të Serbisë, por as vetë Mali i Zi, i cili shikuar realisht ishte vetëm pesë ditë nën Serbi dhe kjo nga data 26 nëntor e deri me 1 dhjetor të vitit 1918...?!

Serbët nuk e dinë as vetë se çfarë janë dhe për veten e tyre thurin tregime nga më të çuditshmet, që janë nga më të vjetrit në Ballkan, se fillimisht u paraqitën amebat dhe pastaj serbët, e deri te ata që nuk janë fare as të krishterë... , se i luten zjarrit si kult dhe që janë, sa paganë, aq edhe protestantë, e deri nga ata më të çuditshmet, që janë popull lindor ashtu si rusët, ndërsa vetë rusët në kulturë e llogarisin vetën evropianë. Që nuk i njohin mjerisht as nacionalistët e vet. Nuk dinë se çfarë krijoi për ta as Vuk Karaxhiqi dhe as nuk kanë në kujtesë vetë vargjet e shkrimtarit dhe poetit më të madh serb, Jovan Duçiqit. Thjeshtë, nuk e dinë se nuk e menduan idenë e nacionalizmit rusët, e aq më pak kinezët. Konceptin e nacionalizmit tek ata si popull e mbollën perëndimorët. Ata nganjëherë kanë sukses të ndajnë atë që nuk ndahet. Kultura ruse është njëkohësisht kulturë evropiane. Shih vetë romani Lufta dhe Paqja, 2/3 e tij janë të shkruar në gjuhën frënge e kjo do të thotë se vetë rusët e njihnin fuqishëm gjuhën frënge, etj.

Marrëdhëniet serbo-ruse, përgjatë historisë, për sa i përket konceptit të Serbisë së Madhe, jo gjithëherë kanë qenë në mirëkuptim. Faktet flasin që në kohën kur anglezët po përgatisnin Kryengritjen e Madhe të Parë Serbe kundër turqve në vitin 1806, nën komandën e Aleksandër Karagjorgjeviqit, thuhet që rusët kishin nisur një përfaqësues të vetin për të biseduar me të. Mirëpo ky e refuzoi me fjalët që - kam qyfyfyr të flas me ta dhe për çfarë të flas; po të m’i kishte nisur nja do ushtarë dhe ca topa për të luftuar turkun do ta kisha pranuar,

e kështu jo. Ndërsa thuhet që edhe Nikolla Pashiqi serb i cili aty në prag të Luftës së Parë Botërore i kishte biseduar Carit të Rusisë –Nikollait të Dytë të cilin më vonë e vranë komunistët - se çfarë mendon ai që nga Serbia në Ballkan të krijohet një shtet-mbretëri e fortë e sllavëve të jugut, ai – Nikollai rus i ish përgjigjur: “Nuk arrij të ju kuptoj z. Pashiq, që përse dëshironi të bëni një gjë të tillë, kur kësaj i bie sikur në një shishe verë të mirë të vendosni, të qitni një qyp ujë...”?! *Aktuelna pozicija Srbije na mapi sveta - Milan ST. Portic i Dzon Bosnic - 3.8. 2018. - Ballkan Info.*

PSE MITI I KISHËS SERBE REFLEKTON KEQ EDHE SOT NË SHAS

(Ideja kishtarë e Serbisë së Madhe - ende ka në tryezë Shasin...)?!

Themeli i platformës për mitin serb nga kisha ruse ishte dhe mbetet: Përpjekja për kthimin e Dinastisë së Karagjorgjeviqëve në fron: vendosja e teokracisë – “shteti me bekim të Zotit”, me në krye “sunduesin ortodoks” dhe sistemin fetar të arsimimit. Mbështetja e militarizmit me zhvillim të industrisë së armëve si dega më e rëndësishme ekonomike; Serbia e madhe (shteti unik serb përtej “Kupës deri te Vardari dhe prej Danubit deri në Adriatik - SHAS...?!!!!. E nga kjo kohë rreth viteve të 90-ta fillojnë edhe vizitat e objekteve të kultit në gjeografinë ulqinake duke çuar mesha të shenjta serbe atje - pra edhe në Shas e Ostros..., të cilat vazhdojnë edhe sot...?!

Në fakt ky projekt ishte i shpikur nga popujt evropianë, por u përkrah edhe nga popët rus të cilët, për dallim nga ai i Ilija Garashaninit, nuk parashihte një mbretëri serbo-kroate dhe sllovene të madhe, por vetëm një serbi me dalje në det, e për të jetësuar idenë e Pjetrit të parë dhe Katarinës si dalje në ujëra të nxehta. Kuptohet që filloi të materializohej qysh në kohën e luftërave të njëpasnjëshme ruso-turke.

Në mënyrë të reduktuar me disa fjali, gjendja do ishte kjo:

Pas luftërave ruso-turke 1787-1792 në vitin 1791 në Kajmakçallan të Bullgarisë, kur turqit filloi t’i marrë e teposhta u arrit një marrëveshje me Rusinë sipas së cilës Turqia iu pranonte rusëve që të dërgonin priftërinj misionarë për t’i ardhur në ndihmë fetare popullsisë ortodokse e cila, për kohën, në strukturë të vet ishte diku 70% shqiptaro-ortodokse. Si të gjithë misionarët që vendosen diku në një vend, ata pikësëpari dihet që kulturimin e vet fillojnë ta bëjnë nga shpikjet dhe falsifikimet e veta dhe për këta hesape - ata edhe filluan dhe hodhën konceptin e kishës ortodokse serbe dhe të asaj greke në dëm të asaj shqiptare – sepse kisha të tilla nuk kishte pasur kurrë, por po e bënin për t’i motivuar ata sa

më shumë kundër turqve. Kujtojmë këtu se patrikanën ilire të Ohrit e kishin djegur vetë serbët në shekujt X-XI!!!

Për të zbatuar këtë projekt, ata kishin veshur si priftërinj oficerë dhe gjeneralë rusë të cilët, në emër të marrëveshjes, pushtuan pikësëpari të gjitha kishat ortodokse shqiptare - poshtë Beogradit e deri në Kosovë dhe patën sukses ta bënin këtë – pa probleme të mëdha. Ata ndërruan plotësisht kursin e historisë së kishës serbe duke iu mohuar besimtarëve ortodoksë të flitej për origjinën e tyre të falsifikuar e duke përzënë shqipen nga lutjet fetare në kishë - si praktikë...?!

Dhe ky falsifikim kishtar i imponuar ndaj serbëve, përfundimisht "u varros..." me një marrëveshje ndërmjet dy luftërave botërore, kur shohim që Serbisë iu njoh e drejta e pasjes së një territori neutral në Malin e Shenjt të Pindit, në Hilandar e ku përveç thesarit të kishës ortodokse shqiptare - gjendej edhe vetë varri i Shën Stefanit të Nemanjiqve, një princ ilir, dhe ku mbi vetë mbishkrimin e varrit të tij na vjen i shkruar ky mbishkrim në gjuhën latine: *Varri i Princit të madh shqiptar Stevan Nemanja Rexs Magnus Albanian*, pra, jo Rexs Magnus Serbian. Ndërsa gjuhësisht vërtetohet që edhe vetë emri - serb, nuk ka kuptim identiteti nacional, por te turqit njihej më tepër si kalorës i lirë...?!

Por si ndodhi atëherë që ky mbret iliro-shqiptar të luftojë iliro-shqiptarët dhe të cilin sot e trashëgon Amfillohija serb?! Punët janë më se të qarta, Lufta e Nemanjiqëve e sponsorizuar nga papa – pra edhe në Shas, kishte për qëllim të avancojë vetë princin e tyre që të luftojë besimin kataras (bogumilas) dhe që ai vetë i quajti albigjinët dhe, mos të harrojmë, kjo po ndodhte vetëm pak kohë pasi vetë sllavët kishin pasur sukses të djegin Patrikanën e Ohrit të Justinianit Ilir...?!!

Kush ishte Ilija Garashanini që hartoi platformën antishqiptare të Serbisë së Madhe?!

Ky, përveç tjerash, ishte ministër i punëve të jashtme në mbretërinë e porsa formuar serbe dhe është autor i projektit famëkeq të Naçertanies e cila parashihte formimin dhe zgjerimin e shtetit serb, duke bërë zhbërjen demografike dhe gjeografike të shqiptarëve në rajon. Por, me sa duket, Naçertania e tij, në esencë ishte një plan evropian perëndimor, i cili për të larguar serbët nga joshja e politikës ruse në Ballkan, në dëm të shqiptarëve dhe myslimanëve, evropianët e kohës - pa gjermanët, kishin vendosur të krijonin një mbretëri të sllavëve të jugut me në krye serbët, kurse mbikëqyrja e këtij projekti iu la një populli tjetër sllav – pro perëndimorë – çekoslovakëve.

Projekti pati ndikim të madh në vetëdijen serbe, por kurrë nuk përjashtoi vetëdijen e origjinës ruse të vetë serbeve dhe, si duket, projekti evropian (Naçertanija) asnjëherë nuk funksionoi në vetëdijen serbe – sepse mundej dhe mundet ashtu si sot, nga vetëdija serbe pro ruse – për të cilin serbët

edhe sot nga pozitat kripto-ruse të kishës ortodokse serbe shqetëson dhe në fund – motivon serbët në lufta e trazira - në kuptimin për "Fe e Atdhe?!" Vetëdija serbe, në këto situata, del që aq sa është e konvertuar në atë evropiane - përkrahësit e *latinicës* (alfabeti latin), ata sërish po aq mbeten rusë, në kuptimin e shkrimit *cirilik*. Dhe si simbol i tyre hiç kontravers – është maksima e katër S-ëve, në kuptimin: vetëm bashkimi, serbët i shpëton? Por si e ku do të ndodhë, është tepër vështirë të bëhet. Në fakt, simboli i tyre del të jetë vetë kompleksi i tyre.

Ata ende vazhdojnë të ecin në dy parë shinash e me kahe të kundërta – lindje perëndim (Evropë – Rusi) dhe kjo reflekton që në fillimet e pazareve të ardhjes së tyre nga Karpatet ruse si sklevër në Ilirik – kuptohet me lejen e perandorisë romake nga arsyet e saj, për t'u mbrojtur nga avarët - një fis turk i cili ia behu në Ilirik - para dyerve të perandorisë romake.

Në fakt, projekti ishte i Katarinës ruse dhe carëve tjerë për të joshur formimin e një Serbie të Madhe mbi popujt tjerë, në esencë pro ruse, për të dalë në ujëra të ngrohta, kur pritej rënia e Turqisë, por ky projekt u grabit nga popujt e Evropës, për të krijuar një Serbi të Madhe pro evropiane me kroatët, serbët dhe sllovenët brenda, për të penguar zgjerimin e influencës ruse në Ballkan.

Çfarë është miti serb i Luftës në Kosovë?!

Ky mit i cili çon në qiell Luftën e Kosovës mbi turqit – të fitores së paqenë të serbëve në Fushë Kosovë, mësohet që të jetë sajuar nga kisha ruse si kundërpërgjigje ndaj Naçertanies serbe të përvetësuar nga evropianët.

- Fillimisht, manipulimi serb nis me mitin mashtrues rreth ndodhisë së vrasjes së Sulltan Muratit në këtë betejë, i cili nuk përputhet fare me mitin që mësojnë serbët në kishë dhe sipas burimeve historike turke, ngjarja do të ishte e këtillë: Serbët në tradhti thuhet se e vranë Sulltan Muratin, por edhe për këtë, popët serbë deklarorin haptas që nuk kishin dëgjuar dhe se nuk kishin fare njohuri për këngët epike të trimërive të mbretërve serbë mbi turqit në Luftën e Kosovës ...?! Pra, këtu po duket se ka gisht në aktivizimin e mitit vetë Kisha Ruse?!

Diçka të tillë pohon edhe folkloristi i sllavistikës – serbi Dr. Novak Kilibarda që shprehet haptas në TV të Malit të Zi etj. se miti i Millosh Obiliqit, nuk njihej fare nga serbët, duke nxjerrë këto argumente: *Asnjë e dhënë historike nuk flet ama për asnjë fakt që të ketë ekzistuar miti për Milosh Kopiliqin, ju tregova më herët se si ishte i mbrojtur Sulltan Murati – paramendoni, kjo është aq e palogjikshme që sulltanin aq të mbrojtur të vijë dikush e ta shtrijë përtokë,*

unë i di të gjitha hipotezat. As burimet e huaja, absolutisht nuk flasin për ekzistimin e Milloshit. As Konstandin Filozofi nuk e përmend në shkrimet e tij. – Shikoni, Konstandin Filozofi e shkruan historinë e despotit Stefan Lazareviqit, diku 30 vjet pas betejës së Kosovës – askund nuk e përmend Miloshin. Hera e parë kur përmendet Millosh Obiliqi është në gjysmën e dytë të shekullit XVIII ...“ Ytube, Në Betejën e Kosovës 1389 Milosh Kopili - Miloš Obilić, serb apo shqiptar?! Dhe pasojat katastrofë... Po të hyjmë në detaje të zbërthimit të mitit shohim që vërtetë na del se Milloshi është një Mirash , kurse Obiliqi është - Kopili te folklori shqiptar. Ata edhe këtu dëshirojnë të përvetësojnë historinë shqiptare.

Ndoshta edhe Kilibarda me këto konstatime dëshiron t'i ikë një përgjegjësie kolektive serbe se janë mosmirënjohës dhe të pabesë, andaj edhe e thotë këtë. Pse po e themi? Sepse: Nga ana tjetër, për vrasje të tij- sipas burimeve turke, ditën e dytë të betejës, ceket se si vetë sulltani kishte shkuar të vizitonte të plagosurit e rënë, pa marrë parasysh se të cilit krah ishin e për t'u ofruar ndihmë mjekësore dhe në atë moment, thuhet se ai, dëgjoi t'i thuhet "... Madhëria Jonë - në mes te të plagosurve gjendet edhe një fisnik serb (?!), i cili dëshiron t'u shohë dhe dëshiron të pranojë islamin para jush?!

- Ku është ai?- Ia bëri me dorë.

- Shkojmë atëherë sepse nuk mundemi të refuzojmë kërkesën e atij që do të kaloj në islam.

Ky fisnik quhej Millosh (K)obiliq, i cili ishte lehtë i lënduar. Në fakt ai vetëm se kërkonte të kryente atentatin në sulltanin e myslimanëve që me dorë të tij kishte nënshkruar kapitullimin e të gjitha ushtrive evropiane. I plagosuri ruante një hanxhar të fshehur nën mëngën e tij duke pritur rastin të therë sulltanin... Duke iu afruar sikur donte t'i jepte dorën për përshëndetje, nxori hanxharin dhe e goditi atë për vdekje në gjoks?! **Shih: Orhan Mehmet Ali - Osmanski Sultani - istinite priče, Botuesi, Medreseja „Mehmet Fatihu“-Podgoricë, f. 23-24.**

Por më vonë kjo teori famëkeqe, pastaj ajo që njihej si kulti i Shën Savës te kisha ortodokse serbe prodhoi spastrimin etnik, që nisi me Luftërat Ballkanike dhe shkoi aq larg në vitet 1992 duke u shndërruar në sintagmë që ish: "Një popull, një fe, një shtet" e duke e mbyllur kapitullin me gjenocid të një lufte të paparë, me mbytyje e vdekje masive të besimit dhe kombit tjetër - shih p.sh. Srebrenicën...?!

Synimi përfundimtar i kësaj lufte ishte shpërbërja dhe vdekja e popullsisë myslimane, kudo që të jetë dhe, fillimisht e përfundimisht në Ballkan, që doemos duhej të ndodhte.

Si popullsi myslimanët, dëshmohej që deri në prag të luftërave Ballkanike kishin qenë në koncentrim me mbi 80%...?! Ndoshta duhet kujtuar se poezitë e kënduara të tipit – Le të jetë Stambolli serb..., u bë sërish platformë gjithëserbe e luftës së Millosheviqit. Ajo si e tillë të kujtonte në vete revolucionin grek të vitit 1821 të Megaloidesë greke (GREQISË SË MADHE) e shpikur nga kryeministri grek dhe e cila përfundoi me mbytjen e të gjithë turqve në Greqi - mbi 41 mijë, aq sa kishte para revolucionit antiturk dhe pas tij nuk mbeti asnjë – as për be?! Kurse, ky revolucion pati mundësi të imitojë më parë - për model, atë rus, i cili brenda natës i shfarosi popullsitë shumicë myslimane të Krimesë etj., pastaj të Bullgarisë dhe Ballkanit me gjenocid ekstrem të ashpër. Me gjithë atë, nga kjo linjë duhet konstatuar që, edhe pse ortodoksë si popuj – grekët, nuk është se u mbajnë fort anën serbëve në këto punë, sepse ata, pas nacionalizimit të kishave të veta - ortodoksisë, atyre u ngjau që serbët, të kishin pushtuar edhe vetë Greqinë. Serbët zbritën deri thellë në Greqi, kurse grekët kurrë nuk arritën në luftërat e tyre deri në Serbi.

Ndërsa për gjenocidin ortodoks serbo-sllav dhe greko-bullgar, shih librin: Mc E Justinian Arthy: Vdekje dhe dëbim, spastrimi etnik i myslimanëve dhe dëbimi osman, 1821- 1922, Botoi, ALSAR - Shoqata Kulturore Arsimore - Tiranë f. 168.

Shembulli i formimit të mitit serb nga kisha serbe: shenjtorja serbe – Nëna e 9 vëllezërve Jugoviq, sipas mitit, shihet t’u jepte ujë djemve të saj

serbë të plagosur në Luftën e Kosovës - dhe bashkëshortit. Por serbët i pamë të deklaronin para rusëve se ata nuk kishin njohuri për këtë mit...?!

Sa për këtë politikë antishqiptare permanente të ngritur në nivel të doktrinës kombëtare e cila u përlijë definitivisht me shpërbërjen e ish-Jugosllavisë, shtojmë që deri në vitin 1991, shohim se në mbledhjen e jashtëzakonshme të Kuvendit të Shenjtë Kishtar Otodoks - Arkierik Serb në janar të këtij viti, ata (serbët) vendosën duke diktuar platformën e vet të luftës së shenjtë ortodokse serbe dhe thanë:

”Nuk pranohen marrëveshjet e askujt me bartësit e qeverisë në Serbi e cila nuk ka mandat të dalë në emrin e të gjithë serbëve, apo me organet e federatës jugosllave, apo me strukturat komanduese të ushtrisë jugosllave, dhe nuk e obligojnë popullin serbë si tërësi, pa pajtimin e tij dhe pa bekimin e nënës shpirtërore, Kishës Ortodokse Serbe”??!!!! E nga kjo politikë, ky kuvend i shenjtë i kishës serbe ende nuk ka çuar dorë dhe nga kjo rrjedh konstatimi se çdo ardhje e Amfillohijes në Shas, nuk mund të trajtohet si një vizitë e rastit, përveç zbatim i programit hegjemonist serbomadhi i cili realisht nuk përfundoi në Hagë, dhe kjo është çudi në vete, por edhe kërcënim?!

Po pse duhej të ishte kështu: Kështu duhej të ishte sepse mbi bazën e këtij miti, në kujtesën e tyre ende vazhdonin të ishin të freskëta kujtimet e masakrës së borgjezisë serbe mbi Kosovën, kur nga ajo u larguan turqit dhe hynë trupat serbe për të cilat përshkruhet të kenë bërë këtë masakër:

Snezana Arezina

Kështu shkroi Dimitri:

"Fshatrat shqiptare, nga të cilët burrat ikën e shpëtuan me kohë, u shndërruan në pluhur e zjarr. Në të njëjtën kohë, ata ishin krematoriume barbarë në të cilët ishin djegur qindra gra dhe fëmijë të gjallë (...) ushtria serbe nuk kurseu as fëmijë, as gra dhe të sëmurë shqiptarë." Me hyrjen e ushtrisë serbe në Kosovë, "hymë në një tokë të huaj" dhe "një tentim vrasjesh njerëzore me qëllim dhe paramendim të një kombi të tërë", që është një "veprim kriminal" për të cilin "duhet të ndëshkohesh". Sepse, "predhat e topave i përjetuan edhe gratë që mbanin foshnje në krahët e trupave (...), ashtu si të ishin selvi të tokës së bukur (shqiptare) të shtrira për tokë me zhurmë mu si krimbat në parvaz; gratë kishin lindur nga frika nja 500 shpirtra".

Qeveria serbe kishte shpallur popullsinë shqiptare "një racë njerëzore që vlen vetëm për të përdorur mbi te forcën brutale", ndërsa "shtypi shovinist vazhdon të provokojë urrejtjen ndaj "Arnautëve të egër" nga populli serb, duke maskuar egërsinë e kryer nga ushtria serbe".

Dimitrije "Mita" Tucoviq, i pari socialist modern dhe antinacionalist, madje rreth 102 vjet më parë, e shkroi këtë në librin "Serbia dhe Shqipëria": *Një kontribut në Kritikën e Politikës Pushtuese të Borgjezisë Serbe (1914)*. Më 1912-1913, kur Serbia pushtoi Kosovën, Maqedoninë dhe Shqipërinë, në këtë mënyrë, pohoi Tucoviq, borgjezia serbe para Evropës "për herë të parë hoqi velin e një kombi të drejtë duke luftuar për çlirimin e tij nga populli serb", duke shoqëruar spastrimin etnik dhe mizoritë e papërshtueshme. Serbia krijoi armikun e vetëm të gjakut midis popullatës shqiptare.

Ju nuk do t'i gjeni librat e Dimitrije Tucoviqit në librari.

PËRSE TURQIT NUK E NJIHNIN VETEN SI PUSHTUES TË ILIRIKUT, POR SI SHPËTIMTARË DHE TRASHËGIMTARË TË MBRETËRISË SË TRETË ROMAKE...?!

(Perandoria Osmane si Perandoria e Trete Romake - Ata edhe e quajtën Rumeli... një pjesë te saj)...?!

Dëshmohet se kur Papa i Romës nuk po e zgjidhte dot rivalitetin me Perandorinë Romake të Lindjes, mësohet se pat bërë një "vizitë hyjnore..." siç mund ta bëjë vetëm ai duke shkuar në Lindje të Mesme për të kontaktuar me turqit osmanë të porsa paraqitur si popull i dëbuar në këto hapësira nga mongolët e duke i joshur ata që të pushtonin Konstandinopojën – perandorinë e shenjtë romake të lindjes, të rithemeluar nga perandori ilir Justiniani i Madh. Turqve iu pëlqeu kjo ide, dhe aq më tepër kur shihej se kishin përkrahjen e sundimtarit spiritual të pjesës tjetër të botës dhe falë armatimit të papës ia dolën ta mundin këtë perandori. Por kur arritën te muret e qytetit të Konstandinopojës e ndalën turrin sepse shihej që ai ishte një qytet klerikësh dhe murgjish me, biblioteka të pasura dhe me administratë të pasur, andaj sepse kishin frikën islame me të cilën nuk bënë kurrë të ndiqen të krishterët, e lanë atë dhe nuk e pushtuan fare?!

Mirëpo kur Roma, përveç turqve në lindje, u pa të kishte motivuar edhe sllavët (skllavet e avarët) që ta pushtonin Konstandinopojën vendosën dhe e pushtuan vetë e duke e shpallur edhe veten trashëgimtarë të Perandorisë Bizantine të Justinianit ilir i mbushur përplot lavdi si reformator?!

Sulltan Mehmet Fatihu, pas pushtimit, me nofkën e tij pushtuesi – ishte maksimalisht i formuar për sundimin e perandorisë së re si trashëgimtar... Ai dinte te ligjëronte edhe greqisht. Ndërsa, Kur'anin që në moshën 9 vjeçare e zotëronte të tërin krejt përmendësh. Pastaj ligjëronte

historinë e Aleksandrit të Madh, krijonte poezi në gjuhën perse dhe kuptonte arabishten.

Pas kalimit të Konstandinopojës në duart e tij, ai e bindi veten se, pasi ishte caktim i Allahut, të pushtojë qytetin e Konstandinit si perandor – para vetë papës i duhej të çojë misionin deri në fund, duke kërkuar të rindëronte Perandorinë Romake të Lindjes dhe thoshte se ajo duhej të ishte Perandoria e Tretë Romake pasi kishte emëruar e zgjedhur edhe një patriark kishtar nga armenët si popull i perandorisë. Ndërsa në kuadër të perandorisë së re, ai u pa që për nga organizimi fetar Perandoria përlligji përcaktimin e një, si te thuash, pluralizmi fetar që i shkonte një etnie e ku u njohën edhe sektet fetare në praktikë.

Ai për këtë bindi veten dhe të tjerët, dhe ky qe motivi se duhej të merrte edhe Italinë duke e çuar në fund formimin e saj. Nga kjo shihet dallueshëm se - Padishahu veten e llogariste si trashëgimtar të Romës dhe plotësues të projektit të Perandorisë Romake Mesdhetare të Justinianit.

Andaj edhe luftërat e tija në Ballkan dhe me Romën e Vjetër, ishin bërë pretekst për rikthimin e Perandorisë Osmane në kufijtë e Perandorisë së Lindjes që për momentin që flasim, kufi ndarës i dy perandorive historikisht ishte lumi Buna – në fakt qyteti mitik e antik i Shasit të cilin e kemi në trajtim si një qytet kulti ilir, tempull pellazg të Kadmit dhe Harmonisë mitike e deri te emri i dytë Rrizanë dhe së fundmi Shas?!

Prandaj, një mik i imi prej imamëve dhe studiues më pohoi dhe më bindi me fjalët: ”Prandaj Cezar – sulltan Fatihu, është i njëjtë si Justiniani për ne duke na kthyer lavdinë e dikurshme të shekullit VI si shqiptarë.” Nga ky arsytim i tij edhe është fare lehtë e kuptueshme përse për 300 vjet të sundimit turk, nuk pati asimilim gjuhësor - kombëtarë të shqiptarëve përveç se zgjerim të shtetit deri atje ku njerëzit veten e quanin rumijanë dhe malin e tyre Rumija ose edhe Roma qytetin që krijojnë. Ndërsa vetë malin ku shtriheshin si popull e quanin Romanija e Rumija dhe veten romanë...?!

Ilirët, dhe më vonë shqiptarët, kurrë nuk u ndanë nga kjo rrënjë tejet e lashtë pellazge spirituale, si: Rum , Ruh (gabrieli - xhibrili në islam, në kuptimin drita) ashtu si edhe vetë gurët e varreve pa emra Ilire - të dritës te pagëzuar “Runa“ dhe “Rona”.

E duke e zbrëthyer këtë fjalë të parë të njerëzimit – si fjalë spirituale te vetë egjiptianët që nënkupton dritën e shenjtë, duke njohur kështu perandorinë e dritës me emrin Rrah, te gjermanët (RAJH) dhe e cila si mbretëri te ky popull nuk vdes ashtu si te shqiptarët, si dritë të cilës i kthehemi në amshim përmes simbolit të dritës – ose asaj që mësonte Thoti (Hermesi tris magistar) i svastikës që si simbol e kemi të vizatuar mbi gurë

varresh në Anë të Malit?

Kujto – këtu ngjashëm mendojmë se si gur varresh gjendet edhe te Runat gjermane. Dhe te kryqi i thyer mbi varre. Në fakt, në këtë situatë është vetë drita sipas besimit të lashtë ajo që quhej Rah. Apo, siç u cek, kështu del te jetë vetë Dielli i Madh - Alkinoi i qiellit të fundit dhe nën të cilin në trajektore mbase gjendemi edhe ne banorët e Ulqinit, që në harta të vjetra na del si Olkinoi të pashpjegueshëm nga gjuhësia përveç nëse etimologjinë nuk e kërkojmë në këtë konspiracion.

Ndërsa mund të shtohet se tempulli i qytetit të Diellit të Madh Olkinoit (Ulqinit) poshtë në tokë dikur duket se ishte - Shasi si qytet i vjetër, që fillimisht thamë se përmendet si Kadmi e Harmonia Monumentum e më pas si Rrizanë, doemos si njëri nga tempujt e Dodonës se Homerit - (Dadës) pellazge nga miti që nuk ishte asgjë tjetër veç se Dada e ëma e Afërditës, një Orakull (ORË) që ka kuptimin fatthënës.

Tempulli ku bashkohet hapësira me kohën si fat i shkruar për të lexuar atë që do të ndodhë nga familja mbretërore pellazge që ruajmë edhe sot.

Për referim të këtij teksti patëm edhe autorin, akademikun, e historisë osmane, turkun Iber Ojtali një autor i më se 100 librave që veçon se "është fakt historik se në shekullin XI turqit e quanin shtetin e ri të tyre me emrin Roma, (Rum), ndërsa veten e tyre e quanin Rumi.

Kujto RUMELIA...?!

Sulltan Mehmet Fatihu nga kjo edhe mori titullin Kajser-i, Rumi mbret i Romës.

Një administratë provinciale e centralizuar nga Padishahu.

NJË HETIM NË MITIN PELLAZG TË GJETUR NË SHAS SI AMANET?!

“Poshtë rrafshinës gjendet burimi nga i cili, dimrit, bluan mulliri, kurse verës nuk mund të bluhet se ai shteret. Përballë tij është kisha e Shën Shpëtimtarit. Ky thesar i është lënë tokës amanet, që mos t’ia lëshojë askujt përveç në ditën e Shën Gjonit, para ditës së Shën Pjetrit, pikërisht gjatë asaj kohe prej mesnate deri në prag të Shën Gjonit, deri në mesnatën e të njëjtës ditë. Që në fillim të çeljes, duhet t’i premtohet me be Shën Gjonit, se po ndërtohet kisha me anekset tjerë...”

Ky është testamenti i Skënderbeut, ku në bazë të kopjes së një dokumenti të ashtuquajtur “Testamenti“, mësojmë se Skënderbeu, që ishte nga Dibra, që qeverisi nga Kruja dhe vdiq në Lezhë, kishte përzgjedhur të

fsheh thesarin përballë Bunës në kufirin turk. **Shënoi Ismail Doda, Koha Javore nr. 841.**

Ne këtu, për të ndihmuar e konkretizuar sa më tepër hetimet në mit, po shkëpusim vetëm listën e disa emrave të përmendur, që rezultojnë të përmenden në legjendë, si: **Testamenti, Skënderbeu, Kufri, Shën Shpëtimtari, Shën Gjoni, Shën Pjetri, thesari, amaneti, toka, Dita e Shën Gjonit, Dita e Shën Pjetrit, mesnata e të njëjtës ditë etj.**

Emrat e përmendur, në këtë rast të shkëputur nga thesari (THES+ARI) i kujtesës sonë folklorike, sikur joshë të merremi me këtë hetim për të ndërtuar sadopak atë që ka mbetur e ruajtur si folklor nga besimi i vjetër shqiptar – pellazgo-ilir, i cili në shumë çka na del se është një Dhjatë e Vjetër (por edhe më herët) e shkruar direkt nga Zoti në Pllakat e Moisiut (të humbura) e të cilat i përmendin se kanë ekzistuar të dy librat e shenjtë monoteistë: Ungjilli dhe Kur’ani dhe që për çudinë - rreth gjithë kësaj, është hetuar se si shqipja edhe sot, me fondin ekzistues që ka në dispozicion, sikur të mundëson që shumë qartë të kuptohet gjuha e vetë profetit Moisi. E asaj gjuhe të shenjtë që njihet si Vulgata - Ungjilli vullgar (popullor) i mbledhur nga shenjtë ilir, Shën Jeronimi – si emër shumë i dashur edhe në mitologjinë e Anës së Malit i cili mbijeton edhe në mikrotoponime – si Shimija - Kravar ...?! - Shën Jeremija. Andaj, duke mos veçuar ndonjërin nga emrat e përmendur, ne do të nisim rrëfimin tonë duke iu shtuar edhe disa emra dhe konstatime që do të prodhojnë një trajtim - një libër. Por, sa mund të jetë e vërtetë kjo legjendë për fshehjen e thesarit të prijësit në këtë vend – në kufi me turkun (dhe dy civilizimet), si amanet i tokës, sikur na e dëshmon edhe vetë gjetja së fundmi e thesarit – të varrosur në tokë, nga perandori Aleksandri i Madh (arit të mbretit maqedonas - Filipi), i gjetur poshtë një tume ilire. Mirëfilli dihet që Skënderbeu, origjinën e tij mbretërore e lidhte me familjen e Aleksandrit. Dhe ai ishte, sipas tij, Aleksandri i III dhe prandaj përzgjedhi të quhej edhe Skënderbe. Kurse, duke u marrë me letrat e tij diplomatike, në të cilat ai i shkruante Sulltanit dhe Alfonsit të 5, kuptohet, nëse përkthimi ishte i drejtë, na ra në sy, që duke folur për origjinën e tij, në kronikat e tija – që ai kishte cektë që ata, nëse nuk gënjejnë, ai ishte me origjinë hyjnore - të familjeve mbretërore arbërore, andaj, hetojmë që ai në letra thoshte: Unë dhe perënditë e mija (pra shprehej në shumës) e kjo, jo se ai ishte politeist, por mbase dëshironte të cekte se kishte perëndinë e tij, ashtu si mbretërit tjerë, të cilët edhe atë e kishin përzgjedhur si mbret për të udhëhequr njëllor si sulltanët e tjerët, për të sunduar me popullin e tij. Andaj kjo duhet të jetë

edhe zgjidhja e drejtë e enigmës, përse Skënderbeu, vazhdimisht shprehej në shumë rreth perëndive që ai u nënshtrohej?!

Sepse një gjë dihet, që gjithë mbretërit e kohëve të shkuara, besonin që e drejta historike për të sunduar me një popull si mbret u kishte “pikur nga qielli” - nga koha kur perëndia u dërgonte pellazgëve prijësin e vet si fat i zgjedhur - *kader*?!

Të kishin vallë shqiptarët, në këtë aspekt besimin e vet? Padyshim që po, mendojmë dhe argumentojmë që - po?! Për të arsyetuar punën e thesarit të fshehur të Skënderbeut, si stër-stërnip i Aleksandrit të Madh, duhet të argumentohet që thesari i mbretit maqedonas, po ashtu u gjet poshtë një kodre të formuar nga dheu - tume ilire. E nga kjo mund të dalë që, si praktikë e ngjashme, në mënyrë identike në Shas, vetë Skënderbeu, të ketë fshehur thesarin e familjes mbretërore të Gjon Kastriotit, ashtu siç ishte një trashëgimtar i familjes Ilire të Aleksandrit të Madh, rrënjët e të cilës të lidhin me mitin pellazg. Ashtu si të lidhë nga ana tjetër edhe vetë emri i babait të tij Gjonit, me zanafillën e familjes së krishterë të Shën Gjonit që dëshmoi para judëve të tërbuar profecinë (ardhjen e profetit), e Jezusit, dhe kjo i kushtoi me kokë. Është gjithashtu interesant se si te shqiptarët vetë emri Gjon, domosdo nënkupton burrin - trimin e drejtë, bukurosh, të dashuruar dhe tmerrësisht trim...?!

Të jetë edhe ky emër si amanet i shqiptarëve – mbetet një pyetje e hapur. Tjetër – ruajtja e thesarit me qëllim të dorëzimit të një pjese të tij mbretit - perandorit shqiptar të ardhshëm, kur të rikthehet “perandoria e humbur shqiptare” - sipas testamentit, dhe ndarja e tij për qëllim të ndërtimit të tempullit dhe për qytetarë, sikur na mëson se kujtesa jonë për besimin e vjetër shqiptar që kishim, ka mbetur i ruajtur në thesarin popullor folklorik si kujtesë dhe bindje e pashlyer. E pse u la, që ai të fshihej në Shas, kjo mund të jetë, për vetë faktin, që Shasi, ishte një grumbull i faltoreve - kishave (gjithsej 365?!). Pohojmë se - kujtimin në Shën Gjonin dhe në Shën Pjetrin si njerëz – shenjë (të shenjtë) të zgjedhur, ne e kemi të njohur nga kujtesa popullore e legjendat edhe pa predikime misionarësh katolikë nga Vulgata e këtej...?! Dhe se në kujtim të çetës së profetëve të shkuar - simbolin e tyre – ne si shqiptarë, edhe në këtë kohë del se nuk e harruam. Ajo, jo që është pjesë e jona, por jemi vetë Ajo...?! Edhe shkrimet e shenja të popujve tjerë monoteistë, nuk janë kurrjë tjetër më shumë se sa miti shqiptar, veçse i shkruar...?!

Kujto për shembull në rrafshin kombëtarë, plisin dhe veshjen mortore me të bardha në Anë të Malit e cila mbijeton si traditë ende në Anë të Malit. Bile, plisi si element i origjinës profetike i familjes shqiptare na e dëshmon origjinën tonë si popull në besim të vetin origjinal edhe në momentin kur plisin iu vëmë në kokë në ritin e martesës

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Vënia e kësulës në kokë është marrë nga filmi dokumentar i dasmës anamalase...?

Kështu, sa për plisin profetik - edhe sot praktikohet që ditën e martesës – nusja, para se të ulet në fronin e ofruar të shtëpisë së re (në Anë të Malit), asaj i vihet 3 herë kësula në kokë nga xhaxhai i saj dhe me këtë rit, sikur shpjegohet dëshira e fisit të nuses që të ruajë origjinën e familjes së shenjtë në gjenezë fisnike me një trashëgimtar mashkull – gjithnjë nga dajat. Vënia e kësulës nga përcjellësit mbi kokë të nuses - para se të ulet në fron - karrige të shtëpisë së re të burrit, del të jetë edhe sot funksionale sepse mbështetet në mitin pellazg.

Nëse miti është vetë betimi i vjetër shqiptar, atëherë plisi është vetë shqiponja dhe plotësojnë njëra-tjetrën. Adet ky - që të kujton magjinë - ritin epirot (ilir) - dijen e shenjtë albigjine, se si fëmija, duhet dhe mund të ngjajë nga dajat dhe të lind mashkull – për të shtrirë influencën dhe ruajtjen e gjinisë mbretërore, çka e simbolizon qelesnja si vulë hyjnore. Kështu ngjashëm sipas mitit vepruan mbretëreshat iliro-pellazge që nga Troja - nëna e Akilit, Olimpa, nëna e Aleksandrit e kështu ndodhë të ngjajë edhe sot.

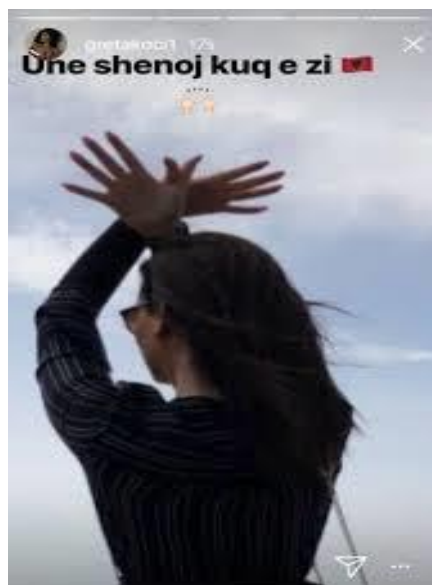
A mos të jetë kjo një kujtesë edhe e dijeve të trashëguara hyjnore që ishin në funksion të mbretërisë së humbur të dinastisë Ilire i cili, si rit, ruan shumëçka nga miti i Olimpisë – nënës së Aleksandrit të Madh, e cila përmes tij – Aleksandrit, rikthej mbretërinë e dinastisë Ilire - mbi maqedonët - pasi bëri dashuri me Zeusin. Ajo, si duket, llogariste që fëmija që do të vinte në jetë - si fëmijë i Zeusit, do ta kthente mbretërinë e humbur, në dëm të mbretërisë maqedonase. Filipi atë, Olimpinë, e kishte rrëmbyer në mesin e shumë grave mbreti maqedonas që i merre si plaçkë lufte...?! Pas lindjes së Zeusit - ai kurrë nuk e desh si djalë të vetin Aleksandrin, përveç se e adhuronte nga frika e ndëshkimit të vetë Zeusit i cili, i transformuar në një gjarpër, i kish mbarësuar bashkëshorten Olimpi, me gjak të familjes mbretërore të mundur ilir. Aleksandri

e dinte këtë dhe ishte plotësisht i bindur që kishte mision të rikthejë mbretërinë e humbur të nënës Olimpi...?!

Çfarë e vërteton këtë?

Jo vetëm Aleksandri i Madh në familjen e tij, por edhe në ushtrinë e tij dhe gjeneralët e vet, pa marrë parasysh që ai i printe një ushtrie maqedonase, ai praktikonte që si gjuhë ushtarake dhe në familjen e tyre të aplikojë vetëm shqipja. Këtë ai po duket se e kishte bërë një normë të pashkruar dhe se ushtarëve të vet, në rrugën e pushtimeve, iu toleronte të martoheshin me femra të vendeve tjera, por nëse e bënin këtë, atëherë doemos bashkëshortet e tyre duhej që fëmijët t'i edukonin në gjuhën e burrave.

Gjithashtu, sipas moralit pellazg - ilir, ai iu kishte ndaluar ushtarëve të vet të dhunojnë femra, dhe dihet që dy ushtarë të vet i dënoi me vdekje vetëm sepse kishin dhunuar dy femra. Kjo arriti dhe u bë normë e besimit ilir edhe atëherë kur ushtarët e tij dezertonin dhe kur ndodhte kjo, familjet e ushtarëve vazhdonin që në familjet e tyre të komunikonin shqip dhe të ruanin traditën e trashëgimisë ilire. Nëse dikush mund të thotë: pikërisht nga këto rregulla të pashkruara?!

Përgjigja është më se e lehtë e argumentueshme përmes gjuhës së hunzëve – shqiptarëve të Pakistanit, si ish ushtarë të Aleksandrit të Madh - 6 mijë sish, të cilët dezertuan dhe diku poshtë maleve të Himalajeve vendosen të stacionoheshin sepse - thoshin, pushtimet e reja për të kërkuar “Bashkën e Artë” nuk kishin më kuptim. Dhe kështu ndodhi. Ushtarët e tij

u martuan atje me femra vendase duke iu imponuar atyre në familjet e veta që të ruanin përdorimin e besimit ilir – festat e shtëpisë dhe të flisnin gjuhën shqipe të cilën vetë gratë e tyre u mësuan ta quanin – si gjuhë e burrave?! E kështu sot kjo gjuhë e hunzëve njihet si gjuha *burrashki* dhe për tërë kohën nuk pranuan besimet e popullsisë vendase. Andaj, për këtë, vendi i tyre edhe sot quhet me emrin Qafirstan, vendi i qafirëve - jobesimtarëve?!

Është interesant që së fundmi, shteti pakistanez bëri përpjekje t'i fuste në islam, u ndërroi edhe emrin në Nuristan pasi u kishte ndërtuar edhe një Xhami e në të cilën thuhet se rrallë shkojnë duke mbetur sërish një Qafiristan?! Ndoshta një ekspeditë e gjerë studimore multidisiplinare të shkonte atje do të ishte me interes.

ÇFARË ISHTE “POSTI I ARTË” – apo posti fluturues, TË CILIN E KËRKOI SIPAS MITIT EDHE ALEKSANDRI I MADH

Në librin e cituar të Barbara Colonna - Fjalor Mitologjik - botimet Toena Tiranë 2005, në f. 63 shkruan: ”Dashi i dhuruar nga Hermesi (Thoti) Nefelës, kishte velin e artë dhe përveç kësaj ishte i pajisur me intelegjencë (dije), dinte të fliste dhe mund të lëvizte si të donte - pra edhe të fluturonte. Me këtë - Friksi dhe Ele ikën nga persekutimi i njerëzës Ino, duke i kërcyer atij në kurriz. Me të mbërritur në Kolkidë, Friksi u martua me Kalkiopin, vajzën e mbretit Eet dhe flijoj dashin për Zeusin. Veli i tij u bë simbol i pasurisë dhe mbreti Eet e lidhi pas një lisi, në një pyll të shenjtë për Aresin, duke vënë një dragua që ta ruante. Jasoni me Argonautët, më pas, e vodhën këtë veshje të çmuar”. Edhe Jasoni ishte trim ilir, nga Kolkidia, kurse Dashin e Artë e kërkoi dika në drejtim të Gjeorgjisë – diku atje ku na del se u formua edhe një “Albania e Kaukazit“ në harta...?!

A është Dashi i Artë i mitit ilir vetë Grali i Shenjtë – kupës mrekullibërëse e cila mbushej vetë me gjëra të dëshirueshme me lutje speciale?! Këtë dije të shndërrimit të gjërave në gjëra tjera të nevojshme që e hasim deri te sofrat e mbretit Artur e kishte sipas ISLAMIT ngjashëm po ashtu - vetë profeti Isaja a.s.

ELITAT E POPUJVE TË ZHVILLUAR KANË GJURMUAR GJITHËNJË NË KËTO DIJE...?!

Edhe pse këto rrëfime, për racionalistët janë vetëm tregime të pabaza dhe përralla, elitat e popujve të zhvilluar u kanë kushtuar tepër kujdes këtyre dijeve që udhëzojnë për mirëqenie të njerëzimit që mund të ndodhë

nëse punohej në gjetjen e këtyre gjërave mrekullibërëse mitike si “bashka e artë” ose të Gralit të Shenjtë - i cili mund të jetë vetë Dashi i Artë, që përmendet. Mbase i koduar – si gota e artë - prej floriri, të cilën Jezusi iu ofroi të pinë në darkën (gostinë e fundit) të cilën e shtroi si mësues për dishepujt e vet – si dëshmi që ai ishte profet me mision të ndërtimit të botës së re.

Sido që ta marrësh, qoftë si Post i Artë që fluturon dhe të sjell çdo gjë në moment, qoftë gotë e artë apo lugë floriri – Grali i Shenjtë, si objekte të shenjta shihet se ata paskan ekzistuar, se qenkan kërkuar nga mbretërit dhe qeveritë e ndryshme me të vetmen ide që ekziston një dije teknologji (tehnomagji-alkimike) që të bën të pasur dhe se me këtë dije nuk del të jetë i papërvojë as besimi i Aleksandrit të Madh – pra po themi ai Albigin.

Posti i dashit të artë, apo qilimi prej leshi - qilimi fluturues del të jetë parë si mjet lëvizës në qiell edhe te ushtria e Sollomonit - Sylejmanit a.s. Ai ishte sundimtar i mbretërisë çifute?!

Kurse Grali i Artë si një margaritar – gur xhevahiri mrekullibërës (që sjell bollëkun) ishte parë edhe në sofrën - tryezën e mbretit Artur – mbretit legjendar anglez. Besohet se përmes dijes së mrekullisë së tij mbreti balanconte në shoqëri me të mirën dhe të keqën. Ndërsa supozohet që pasi grali i tillë humbi, edhe ky në rrethana të pa njohura si Dashi i Artë, mbretërit e mëvonshëm që njohu njerëzimi i dy shekujve të fundit përmes shoqatave okultiste e të fshehta të cilat me besim se ai ishte i fshehur nga dikush me qëllim, për ta gjetur - bashkonin traditën, teknikën, shkencën dhe magjinë. Atë e patën kërkuar edhe “në kurthet“ e sektiit kataras për të cilët nazistët besohet se e trashëgonin përmes do murgjve që jetonin manastireve të maleve të Pirinejeve ...?!

Por, përse po e përmendim gjithë këtë dije magjike..., sepse dëshmohej që këta murgj kataras, patën kaluar edhe nëpër Shas...?!

MITI I PËRMBYTJES NGA MITI PELLAZG DHE Ç’ËSHTË EPIRI

Çdo mit i një populli të dikurshëm, apo histori e kombit të ri (si besim), zë fill nga një njeri - prijës, apo hero me origjinën e të cilit, ose me të bëmat e tij, një popull apo komb dëshiron të identifikohet. Në këtë aspekt miti pellazg i përmytjes së madhe, të cilin e trashëgojmë sot ne shqiptarët, del që si i tillë të përputhet me besimet monoteiste të cilat rrëfejnë po ashtu të njëjtën përmytje si fat i shkruar - planifikuar nga Qenia me Vullnet Suprem.

Po duket se miti dhe besimi, në këtë vijë, kanë rrugëtuar së bashku në dy palë shina të të njëjtit drejtim. Shih, p.sh. si krahasim të gjenezës mitike pellazge të përmbytjes së madhe si kujtesë, dhe atë të përmbytjes së Nojës, që cek Ungjulli, dhe më pas Kur'ani në mësimet e veta...?! Nga ky kënd - për ngjashmëri të mitit të cekur me religjion, mund t'i shtohet edhe Miti i Gilgameshit ... në Azi. Nga kjo, po duket se pjesa më e madhe e njerëzimit, ruan të njëjtën legjendë të mbijetesës të përmbytjes së madhe. Edhe te miti pellazg, ngjashëm, thuhet se pas një përmbyetjeje të madhe, të një tufani që zgjati disa kohë - barka e ngarkuar me njerëz, në një mëngjes, në agim u ndal në tokën që u shfaq si breg – sipër ujit *epër. E kjo tokë u quajt Epër (Epir) sepse u zbulua sipër – pas përmbytjes...?! Dhe çdo gjë ngjau ashtu si në rrëfimin për Nuhiun a.s., ku thuhet se barka, duke mbijetuar përmbytjen u ndal në një mal të lartë – Xhudije (Kur'an). Pra, ngjashëm edhe te miti pellazg tregohet se anija preku tokën në një vend EPËR ujit dhe nga ajo ditë u quajt Epir. Të mos ketë qenë ndonjë Kodër – Xhudije në tokën e sipërme –EPIR....?! Çështje kjo që provokon / Emri Xhudije përmendet në vetë Kur'anin

Po dikë e pengon të thuhet kjo – nga intelektualët me formim komunist, kur të tjerët do të mburrehin me këtë...?!

FATJONI, PROFET I PARË TE PELLAZGËT?! EMRI KËTU FLET SHQIP?!

Ndërsa, po sipas legjendës - mbreti i parë pellazg (mbret dhe profet), që mbijetoi përmbytjen nga barka e Nojës, pas përmbytjes, miti rrëfen të quhej Fatjon - shqip fati+jonë, që ka si përngjasim figurativ emrin e Hazretit Nuh a.s., apo Nojës?! Qe pra - sipas nesh, me këtë, po ashtu themi se kemi një pikëtakimi me besimin monoteist të besimit pellazg nga ku buron dhe pikëtakohet besimi shqiptar i pa vjelur, që ruhet në folklor. E kjo nuk është asgjë tjetër përveç se një monoteizëm i kulluar rreth asaj të cilin islami e njuh, me emrin - përcaktim i shkruar fati - Kadi dhe Kaderi - Fati JON. Bile vetë emri Kadmi në mitin pellazg-ilir duhet ta ketë ruajtur origjinalitetin?!

Pra, një Fat i Jonë fillimisht i dhënë si projeksion hyjnor nga Krijuesi, para se krijohet trupi, por që ndiqet apo nuk ndiqet nga ne si fati ynë. Dhe për aq sa nuk ndiqet, doemos se një popull edhe mund të ndëshkohet..?! siç ndodhi në këtë kohë PRA, FATMIR OSE FATZI - si ta ketë shkruar perëndia...?!

Grekët, pasi i ra që në Epir të vinin pas pellazgëve, ata edhe nuk dinin për përmbytjen e madhe, si edhe për prijësin pellazg i cili me anijen e tij i qiti në tokën e *epër* të quajtur Epir. Ata mbase edhe e kishin humbur në kohë kujtesën.

Kështu, kuptohet se përveç emrit Epir, që lehtë e përvetësuan si EPIROS, për ta, emri Fatjon i përcaktuar si fat-kader-i perëndisë nuk ishte i rëndësishëm për qeverisjen e tyre. Qeverisja e tyre – nuk ishte e trashëgueshme, por demokratike dilte nga populli në x raste edhe pse stërgjyshërit i kishim të përbashkët – madje edhe gjuhën. Kalimthi le të përmendim vetëm emrin HIPOKRAT - HIPËR – SIPËR + KTAT * KRAH (të mbaj hipur në krah)?!

Përkundër pellazgo-ilirëve autoktonë, ata sipas kronikave të antikitetit - për vete, preferonin në qeverisje - kryesi kolektive me mandat, kuptohet jo të gjithë, por një pjese të tyre. Mirëpo ata, në asnjë moment nuk e hedhin poshtë, faktin që dëshmohet se – molosët, trashëgimtarë të Fatjonit, në shenj të trashëgimisë së Fatjonit – mbret, vazhdonin të udhëhiqeshin nga një pinjoll aristokratik i Molosit të parë - djalit të Fatjonit...?! MOLLASIT i cili quhej shqip -molla- prijësi fetar...?! Siç mbase edhe shihet - nga kjo praktikë tepër e largët mbretërore të trashëgueshme..., po duket që edhe kuptimi i emrit - molla, i cili sot haset në organizimin e hierarkisë shpirtërore shqiptare, - në kujtim të prijësit fetar, të asocon – si vetëdije, në emrin e djalit të Fatjonit - Molosit; Të prijësit të dërguar e të trashëguar...?! E për të cilët (për molosët) grekët thoshin të pistët... nga xhelozia, kuptohet?! Sepse nuk bën vaki që molla si pemë të krijojë asociacionin - i pistë, përveç në ndonjë rast urrejtjeje ekstreme. Bashkë me këtë emër (mollë) lidhet sot edhe qeni besnik i molosëve – Qeni i Sharrit në Malësinë e Maqedonisë.

Ky emër i cekur i mbretit mitik – Fatjon, në esencë lidhet edhe me një sërë emrash mitologjike të të njëjtit burim e kuptim të mitit, dhe që është se fati jonë - apo fatet të cilat i njeh miti - besimi shqiptar. Ndryshe del se ato mund të quhen edhe orët, shumës), pra, zanat, si krijesa mitologjike folklorike në Zon-a, (qenie të gjalla) greqishte e vjetër dhe gegërishte aktuale...?!

PËRSËRITJA E EMRAVE SI VULË HYJNORE ILIRE DHE PELLAZGE

Këta të fundit si genie mitike del të shënohen edhe si emra të parë të hierarkisë së emrave të familjes mbretërore në origjinë nga Zeusi.

Një gjë këtu del të jetë më se e sigurt, që emri Fatjon dhe Molos, del se përsëritej te pinjollët e mbretërisë pellazge dhe më vonë alban-ilire. Momenti tjetër i identifikimit të mitit me besim të trashëgueshëm, në këtë objektiv - na duket se është vetë rrëfimi i projeksonit hyjnor të Krijuesit, për të cilin në Kur'an, thuhet që Zoti, pasi fillimisht krijoi letrën dhe lapsin ... Ai i urdhëroi atij të shkruajë projektin e Zotit, dhe atëherë, ai (lapsi) pyeti: çfarë të shkruajë...?!, dhe nga Krijuesi u urdhërua:

-Shkruajë atë që do krijohet e do ndodhë deri në Ditën e Gjykimit, (kupto - bashkë me përgjegjësinë tonë kolektive si popull në të respektuar të projeksonit që vetë zgjedhim edhe kundër vetë projeksonit të përsosur të Atij)?! Thjeshtë - rreth fatit të të shpëtuarve nga përmbytja, mund të përfundohet se kur punohej pa e pyetur në jetë orakullin (profetin) e popullit të vet - ose orën e caktuar - priftin apo priftëreshën - punët shkonin shtë. Amaneti nuk ruhej – besëlidhja e parë Zot, njeri dhe pason ndëshkimi. Po edhe Kur'ani, mëson që në jetë duhet të ndahet e mira nga e keqja dhe se këshillat me të diturit janë më se të nevojshme.

Shih se si në suren e fatit El KALEM (68), për këtë rrëfëhet rreth pasojave në të ecurit paralel (dy palë shina) dhe duke mos e zbatuar projektin fat, ku argumentohet për devijimet e mundshme dhe pasojat që të ndjekin, shih Kur'ani: **(15) Kur atij t'i lexohen Ajetet tona, ai thotë: “Legjendat e të parëve”(16) Ne do ta dëmtojmë atë në turinj”**. Nga kjo, sikur na vjen porosia – ndëshkimi, qenka vetëm një përpjekje, si të thuash, për të dalë me projekt – jashtë projektit zbatues të projeksonit hyjnor nga vetë njerëzit që ne e bartim nga të parët tanë si dije.

Po del se legjendat e të parëve duhen respektuar si përvoja për mosdështim në jetë. Dhe tani është interesant të ceket se ky emër që e njeh mendimi shqip, si FAT- fati jonë, doemos se, në vetvete nënkupton në të njëjtën kohë edhe vetë origjinën tonë si projekson... si rrënjën e parë – fillestare, në kuptimin rrënjë - rrëzë – rrizo+fat (RRI + ZO(T) – FAT apo edhe Rri+zënë (sepse Zana është vetë Fati nga Zeusi) - ZON – GJË E GJALLË?!!!

Por para se të kalojmë në mitin për emrin e rrënjës – si popull, për të kuptuar lidhjet në vija të trasha të mitit e deri te ajo që njihet si histori, neve na duhet të përmendim edhe këtë, që miti pellazg rrëfen se Fatjoni – mbreti

i parë pas përmytjes, kishte tre djem: Dhesprotin, Kaonin dhe Mollosin. E nga këta pastaj – pas përmytjes, u formuan fiset ilire të mbretërisë hyjnore të jugut dhe asaj të veriut, të po këtyre fiseve dhe ku vërtetohet që Shasi bënte ndarjen e vetë asaj, e kjo nënkuptonte dhe nënkupton edhe ndarjen e madhe Lindje-Perëndim. Shasi – Ulqini, në vete del të jetë, edhe sot, një gërshetim i dy kulturave - Lindjes dhe Perëndimit. Kjo përmbledhje e shkurtër mjafton për të ardhur te ajo pjesë e mitit që lidhet me Rrizanën - Shasin...?! Apo Rrizanasit nga parahistoria në trokitjet në dyer të historisë nga parahistoria. Sepse shqiptarët e sodit, mbi bazën e mitit (besimit) dhe mendimit shqip del të jenë popull i dyndjeve të para nga Egjeu drejtë Adriatikut dhe më vonë Evropës dhe gjithnjë autokton.

KUSH JANË RRIZANASIT SI POPULL NGA HISTORITË MË TË VJETRA PËR SHQIPTARËT?!

Dëshminë më të vjetër të gjetjes së emrit shqip për shqiptarët në Ballkan, e të shënuar si Albanoi- një fisi Ilir, na e sjell gjeografi historik Ptolemeu – i Aleksandrisë i shekullit të dytë, pas erës sonë. Dhe ky popull i njërit nga fiset ilire, shtrihej prej Durrësit e deri ndër malet e Shqipërisë së Mesme. Kjo e dhënë e emrit me rrënjë të ngjashme në format si Arbëria, arbanas, arbëresh - alba, etj., sikur vërtetohet edhe në kohët më të vona në Arbëri, e ku një emër të kësaj baze e gjejmë edhe sot në Krajë, si emër fshati - Arbnesht. Por çfarë populli jetonte në këtë kohë në hapësirën në veriperëndim të Durrësit, na e vërtetojnë edhe burimet tjera që duhet marrë në konsideratë.

Mendojmë që emrin e popullit Rrizanas doemos duhet lidhë me emrin Rrizanë i cili del si emër edhe në realitetin e Shasit të sotëm si mister e të cilin ne do ta kemi si pikënisje të rindërtimit të mitit pellazg. Nga këtu: po ta shikosh dhe analizosh në hartën e dhënë në kopërtinë të librit, do të vërejmë dy gjëra të çuditshme që janë: – e para, se përgjatë bregdetit Adriatik (TË BARDHË), nga grykëderdhja e lumit Bunë e deri në Bokë të Kotorrit, kemi disa emra kështjellash ose qytetesh me të njëjtën rrënjë emri dhe – e dyta, se për të gjitha kështjellat e shembura ose për mbetjet e gërmadhave të vjetra, shohim që populli të përdorë fjalën shqipe *troje* - si *trojet e të parëve*. Në popull fjala *troje*, në esencë, do të thotë në nëndialekt të popullsisë së Ulqinit – *malkim*, kupto: (trojet e të parëve - mallkimi i të parëve)?! Ose mos trua – mos mallko, sepse troja, nuk rri në hava, por nëse nuk ka ku të bjerë, ajo kthehet dhe godet vetë mallkuesin, pasi ish ngritur në qiell dhe zbret sërish në tokë – Kur'an. Dhe se nga kjo nuk bën të mallkohet as për lojë, sepse çdo gjë në Univers është në komunikim..

ETNONIMI TROJAN

Cekëm se i bie që ne të ishim popull i dyndjeve egjejane drejtë Adriatikut e përtej. Mbase si dënim apo mallkim i vetë Zotit për popullin e Trojes - TRANUAR – Mallkuar.

- Po çfarë përvoje të hidhur kishin ata në këto mallkime mistike dhe cila përvojë i mësoi të parët tanë për këto norma etike (MALLKIM) nga Hyji?!

Po për çfarë *trojeje* - mallkimi është fjala? Për një mallkim nga dikush tjetër - Një Zot, apo për një vetëmallkim!!!! Sipas të gjitha gjasave që do të shohim - fjala është më shumë për një mallkim të cilin e përmendin autorët e antikitetit të miti pellazg - si popull i fillimit, të cilët, përmes ilirëve i bie të trashëgohen nga ne si shqiptarë edhe në këto kode.

Kurse sa mund të ketë kjo shprehje si vendndodhje një lidhje - me enigmën e gjetjes së Trojës në këto anë, do të shohim në vazhdim. Por për këtë enigmë dhe shumë të tjera, po bëjmë këtë investigim të parahistorisë sonë nga këndi i trokut të miteve në etnokulturën anamalase - Ulqin..?!

Në përgjithësi është pranuar se shqiptarët i përkasin racës pellazge – thotë historiani Cezare Kantu në vitin 1849. - Pellazgët ishin shumë të lashtë për grekët, më të lashtët, të cilët përbënin një racë mitike, si Titanë dhe Ciklopë. Por historia e tyre na është përcjellë veçse nga pushtuesit e tyre...”

Originalitete të kohëve të mbijetesës mitike të *rrizanasve* në veshje të atyre që gjallërojnë me koloritin dhe muzikën e vet në Zonën ZË, E ZEMËR?!

Tipat e veshjeve në Ulqin në një mjedis prej vetëm disa kilometrave katrorë, dëshmojnë trashëgimi dhe botë shpirtërore të pasur në originalitet të Zonës – QË VETËZOTËROHEJ në vazhdimësi?!

SHASI, VENDI KU LIDHET HISTORIA SHQIPTARE ME PARAHISTORI?!

Zhan Klod Faverial – në *Historia (më e vjetër) e Shqipërisë* – Tiranë 2018, konstaton në f. 47, se: Pas pushtimit që i bëri pretori romak Ancini Ilirisë, duke mundur Gentin ilir, ai bëri edhe ndarjen e re administrative dhe përmend që sipas saj ”*rrizonasit - rrizonët* si popull dhe agrovonitët (malësorët malazezë të substratit ilir - të papërzier me sllavë - vërejtja jonë) do të kenë jetuar më në jug: Prej Bokës së Kotorrit deri në grykëderdhjen e Bunës dhe prej Adriatikut deri në Durmitor”. Thjesht emrin po duket e morën nga mbreti ilir Agron...?! Pra, në pjesën veriore prekte deri në Lumin Neretva...?!

Ndërsa Pseudo Skimmusi, Plini, Straboni, etj., pohojnë që midis fiseve të ndryshme, si ilirë të pastër duhet të merren ata që janë si fis i vendosur diku në zonën rreth Shkodrës dhe Lisusit (Shqipëria e veriut), sipas të cilave grekët më vonë e quajtën tërë kombin, dhe territorin hapësinor të Romakëve në Ballkan - ata e quajtën provincën *Ilirikum*. Ky

cilësim i tyre për ilirët e përmendur si iliri, *propri dicti Iliri - propri dicti* të inkurajon si argument shtesë se pikërisht Shasi, do duhej të kish qenë selia e parë e ilirëve rrizanas - të Kadmit dhe Harmonisë. Këto konstatime të tyre, sikur përforcojnë tezën që Shasi, fillimisht do duhej të jetë quajtur RRIZANË. Pra, shënimet më të gjëra dhe më objektive për ta i dha autori anonim i njohur si Pseudo Skilaks aty nga viti 330 para erës sonë. ***Shih - Agrovonitët, duhet të jenë banorët të cilët ishin sunduar nga mbreti ilir Agron - nga të cilët fituan edhe emrin, mbretëria e tij, niste nga Dalmacia - përfshinte gjithë Malin e Zi dhe ulej deri në Shqipërinë e Mesme...?!***

**KOHA KUR ÇDO GJË ISHTE PUSHTUAR NGA RROMAKËT –
PËRVEÇ RRËNJËS SË PASTËR ILIRE TË RRIZANASVE DHE
AGRONASVE, ROMAKËT NA IMPONUAN KUSARINË SI ALIBI
- PËR TË PËRLIGJUR PUSHTIMIN E VET KËTEJ
ADRIATIKUT ILIR**

Në fakt ilirët më herët mbanin të populluar në shtetin e vet tërë bregdetin e Italisë duke qenë pjesë e Ilirisë – para pushtimit romak...?! Por gjërat ndryshuan.

Shih dhe krahaso situatën në këto dy harta paraprake - Para dhe pas pushtimeve romake këtej Adriatikut.

Pra, në hartën e parë - shteti i mbretit Genc – apo i Rrizonasve që përmend autori, ndërsa shigjetat e verdha në këtë hartë tregojnë Mbretërinë Romake që kishte pushtuar gjithë Adriatikut e jugut të fiseve ilire – përveç detit të rrizonasve - Gencin dhe Teutën.

Gjithnjë flitet për kohën kur sllavët ende nuk kishin ngulur në këto hapësira. Por kjo hartë e dhënë me këto shënime, tërheq edhe misterin e akuzës më të hidhur të burimeve romake e që sot përdorin burimet sllave se ilirët na paskan qenë kusarë të pashoq dhe se ky kishte qenë motivi kryesor i cili nuk i qet si njerëz me veti të mira ilirët dhe se për këtë kishin të drejtë romakët që sulmuan Teutën. Pra, urdhërojnë në pasojat, por jo shkakun. E shkakun, ishte nga harta që pasi e kishin hedhur Ilirinë në det, tentonin ta dëbonin edhe nga bregu tjetër i Adriatikut...?!

Nëse deti Adriatik do të duhej të ishte si një pellg ujor i cili ndante fqinjët, atëherë ai do të duhej të ishte i ndarë në mes, ose të respektohej “e drejta e ujërave territoriale“ të shtetit të Teutës. Si duket, romakët kërkonin

që asaj t'i mohoj edhe e drejta e sodit të qeverisjes me ujërat e bregdetit të saj, dhe ngjau përlëshja, jo se romakët ishin më pak kusarë se Ilirët. Për çudi kjo përrallë romake është bërë një dashuri e çoroditur në folklorin dhe mentalitetin vendas nga ata të cilët mu si kali, apo më mirë të themi gomari i Trojës çorientojnë veten dhe tjerët përmes folklorit trashëgimor tonë iliro-pellazge. Duke hedhur tezën se Ilirët, kusarinë e kishin profesion dhe se nuk dinin punë tjera më të mendshme...?!

Gjithashtu nëse gjendja e kësaj harte – krahasohet me atë të fillimit ilirik - me ngjyrë rozë, ishin ilirët ata të cilët sunduan bregdetin e Adriatikut italian më herët dhe që u hodhën në det nga romakët injorantë në raport me ilirët...?! Bile, kishte dallime të mëdha edhe për sa u përket vetë kulteve – kulturave të besimit të kundërta që do t'i sqarojmë në vazhdim.

Nga kjo po duket qartë që **POPULLI I RRIZONAS** – ("populli i rrënjës" pellazge-ilire –*vërejtja jonë*) sipas konstatimit të autorit dhe hartës, paska jetuar në rrënjët e maleve të Kotorrit e deri në rrënjët e maleve të Shkodrës.

Ky emër do të na shërbejë si pikënisje etimologjike të zëbrthimit të misterit parahistorik të gjuhës shqipe në libër. Prandaj edhe në hartën e dhënë do të ndeshim edhe emrat e ngjashëm, si: Rozafat (Shkodër) – Rizana (Shasi), Rizoni-kus (Risani) dhe Rifo et rrizi (Kotorri). Po edhe kjo si praktikë mund të kuptohet, pasi bëhet fjalë për harta të punuara nga pushtuesi, atëherë është krejt e mundshme që ata qytete t'i kenë quajtur sipas emrit të vetë banorëve, në mënyrë praktike, sa më përgjithësuese dhe kjo nuk duhet të na habisë. Ashtu si nuk duhet të na habisë vetë fakti, që kur Shasi përgjatë mijëvjeçarëve mbeste pa jetë, atëherë hapësira ku ai shtrihej nuk del të përmendej me emrin e qytetit, por të popullsisë e cila jetonte këtu - ku sot jetojnë anamalasit, dhe kjo popullsi atëherë njihej me emrin e abrejve - fis i taulantëve. Kurse emri anamalas rezulton të jetë një toponim krahine i tipit perifrastik – përshtues (ANË+ MAL). Ia vlen, mbase, të veçohet këtu, se ky emër ka qenë i përhapur shpesh gjithandej Ilirikut, mirëpo pas asimilimit të tyre, vendet u asimiluan gjuhësisht në gjuhën sllave, dhe nëse shikohet gjendja, do të shihni se si atje do të gjeni emërtimin Zagorje (Ana Malit), ose zagorac – anamalas...?! Kështu, po duket, rri puna edhe me emrin e qytetit të Ulqinit, i cili "emrin e fitoi sipas fisit kolonë (shtyllë) – grekë - Kolkidët", që ngritën apo ringritën Ulqinin - pohojnë burimet e shkruara të cilat flasin për origjinën e qytetit?!?! Mirëpo vetë emri Kolkidët është më i vjetër se vetë greqishtja e re që trashëgojnë grekët që ne njohim.

Ky mendim (se emri i qytetit Ulqin është grek) i cili nuk qëndron ka pushtuar faqe të tëra interneti, ndërsa e vërteta është krejt ndryshe dhe ne, këtë tezë e trajtojmë si tendencioze e cila largon banorët e Ulqinit nga autoktonia e vet ilire dhe primatin e tyre në zanafillën e qytetit, si popull shqiptar. Ose është e pastudiuar sa duhet dhe më shumë është një teori paushalle e palës tjetër. E qe pse:

Emri i kolkidëve ”si popull grek që themeloi qytetin”, nuk është se nuk tregon që emri në origjinë lidhet me emrin e cekur nga Kalkidia greke, por problemi është se Kolkida ishte pellazge dhe pastaj u banua nga grekët.

Shih për këtë studiuesin e huaj, Martin Bernal që në studimin disa vëllimorë *Black Athenea - Athina e Zezë* - botuar në Tiranë nga Shtëpia Botuese “55” në vitin 2009 deklaroi se prejardhja e fiseve greke nuk është pellazge, por rrënjët i ka nga Afrika. Dhe gjatë fundit të shekullit të 18 e gjithë kjo histori u mbulua nga Gjermania duke u sponsorizua nga Franca dhe Anglia, vetëm për të krijuar mitin e prejardhjes së vet të racës së pastër ariane nga Greqia..?!!!..?!!!

– Duke mos dashur të lejojmë më tej ngatërrimin e panevojshëm të punëve rreth origjinës së qytetit të Ulqinit, mbase nuk është e tepërt të sqarohet se autori Martin Bernal, cek që grekët fillimisht vodhën termin pellazgë, pra, le të kuptojmë edhe emrin Kalkidia – që është vetë ishull i Greqisë. Kurse me këtë emër, vërejmë se ai zë e përmendet nga koha, kur vetë ishulli i Greqisë së sotme, ashtu si edhe i gjithë pellgu i Mesdheut popullohej nga pellazgët - më të lashtit, para se të vinin grekët nga Azia në këto anë. Ndërsa kujtojmë se emri Kolkidas – me origjinë greke, me të cilin qarqe të caktuara, operojnë që të shpjegojnë origjinën e emrit Ulqin - nga kolonët kolkidas, nuk qëndron?! Sepse, përsërisim, kolkidas fillimisht quheshin vendasit pellazgë dhe jo grekët e ardhur.

Andaj, emri Greqi, që disa mendojnë të lidhet me kolkidasit, është shumë, shumë i vonë. Dhe nuk ka të bëjë me fillimet e mitit, por me fillimet e shek. 18 dhe nuk mund të lidhet me një origjinë joorganike, jo shqiptare të qytetit si realitet në këtë rast.

Sepse emri i qytetit nuk ka shpjegim (kuptim) me këtë gjuhë në të cilën nuk ka kurrfarë kuptimi grek. Andaj ata të cilët mund të kenë arritur nga atje dikur në Ulqin, i bie të ishin fillimisht të gjithë me origjinë - albanë-ilirë dhe jo greke. Emri “grek”, ka më tepër kuptimin kulturor të popullit se sa flet për origjinën e grekëve si popull - pohon në studimet e veta Elena Kocaqi. Pa dashur të largohemi nga teza e shtruar, shtojmë se ajo që sot njihet si Greqi e shekullit 18, në këngët e folklorit të lashtë shqiptar (Pellaponezi) na vjen i njohur nga kujtesa folklorike shqiptare, si territor me emrin More - Kujto këngën arbëreshe: *Moje e bukura More /*

ku të lashë, ku të lashë e më s'të pashë...?! Greqia ishte një substrat arbëresh.

Sot, edhe mbase si mit, mund të thuhet që ata, pellazgët, u paraqitën në tokën e Arkadisë që në fillim. Ndërsa, ndoshta Arkadia si emër - që quhej një tokë në Peloponez, mund të jetë vetë emri i tokës së paraqitur me këtë emër, e ndoshta “i koduar”, mund të jetë vetë Parajsa – Si Arkë e Dijes - besimit, vendit që u kërkua nga heronjtë mitologjikë iliro-pellazgë - Jasini ilir, pastaj Aleksandri i Madh, ushtari Andrea i Aleksandrit madje tregohet se, pasi kaloi përmes një mjegulle, e gjeti atë... etj.?!)

JA SI ALBANOFOBËT MUNDOHEN TË RRËNOJNË ORIGINËN ILIRE TË ULQINIT?!

Qe, për shembull, në adresën rreth historikut të qytetit të Ulqinit për trashëgiminë kulturore shkëputëm edhe këtë mendim shqiptar që çon ujë – krejt pa nevojë e pa argumente, në mullirin greko-sllavë kur thotë: ”Ky qytet i lashtë ilir, sikur edhe shumë qytete të tjera antike në bregdetin Adriatik, si vendbanim sadopak i urbanizuar, nuk ka mbetur jashtë ndikimit të kohës së formimit të kolonive dhe tregjeve greke në brigjet e Mesdheut, përkatësisht jashtë pasojave të lidhjeve kulturore e tregtare të këtij qyteti ilir me Greqinë”?! (marrë nga adresa e muzeut të qytetit, ku veçuan edhe këtë të dhënë: - **Pranë Muzeut punon reparti arkeologjik dhe reparti etnologjik si dhe Galeria e Arteve. Udhëheqësi i muzeut është arkeologu – kustosi, zonja Mileva Nikollaidis...?!)**

Ndërsa ajo që demanton vetë konstatimin se Ulqini ishte themeluar nga kolonitë greke, vërtetohet nga një e dhënë tjetër e cila shënohet në vazhdim për Shasin fqinj, në të cilin nuk gjen asnjë konstatim të prezencës greke - as në emra dhe as në mbiemra të vendasve, ashtu si edhe në Ulqin, e lëre më në gjetjet arkeologjike ose toponimi “SVACI (SHASI)” – pra, është fare e pakuptimtë që në Ulqin të gjinden elemente greke, ndërsa në Shas –jo...?!)

Ndërsa për Shas - po në të njëjtën faqe, për çudi – kuptohet pa të drejtë, Shasi - pagëzohet fillimisht si Svaci e në kllapa – Shasi, dhe gjuhësisht është tepër gabim, sepse nëse është pretenduar t’i iket trajtës shqipe – Shasi, është dashur të përmendet ashtu si e quajti Papa – SAS në fillim, kur ia ndërroi emrin?! Pse ka nevojë të përdoret për qytet – si adresë, varianti sllav i qytetit, në një faqe shqipe...?!)

Po cekim që mbase emri Sas - i përdorur fillimisht nga Papa “të cilëve edhe mund t’u detyrohet” sipas nesh ka të ngjarë që të jetë përdorur për

nder të dinastisë së *sasëve* gjermanë që ishin në këto anë dhe që sasët, si dinasti morën fund, përafërsisht në vitin kur përmendet Shasi, në vitin 1025 etj.

Një gjë dihet, që vetë Papa i kishte pagëzuar mbretërit e sasëve gjermanë dhe ndoshta kjo duhet të jetë edhe arsyeja përse qytetit sot mban emrin Shas. Sasët, hasën në legjendat e para të përmendjes së njerëzimit...?!

Por për t'u kthyer në temë: Shih si na vjen letërnjoftimi i Shasit në këtë faqe: **“SVACI (SHASI)”**:

Sipas blloqeve të mëdhenj prej guri, në pjesën e kështjellës së Shasit, e cila është ngritur mbi liqen, të pasur me peshk, dhe sipas pozitës shumë të volitshme në fushën e frytshme të famullisë në rrugën romake Olcinium – Scodra, duket se ka qenë i konsoliduar si gjermadhë edhe në kohën e sundimit ilir të këtyre anëve. Jo larg prej qytetit, në fshatin Shas, është gjetur amfora antike ovoide (vezore), e cila ka shërbyer për varrim, kurse në lokalitetin Qerret e Zogaj mbeturinat e vendbanimit primitiv ilir. Në majën mbi liqen edhe tash shihen mbeturinat e murit mesjetar të qytetit dhe dy porta - njëra për hyrje nga periferia, kurse e dyta për zbritje nga rrëpira pingule në liqen. Në monedhat e derdhura në Svaç, në shekullin XV është paraqitur kjo kështjellë, krejt në format e renesancës në tre kate me kolonadë dhe donzhon kullën. Pamja e saj në reproduksion e paraqet si njërën ndër veprat më të bukura të arkitekturës medievale fortifikuese. Për herë të parë Svaçi është përmendur në bulën (dekretin) e papës Aleksandri II në vitin 1067 si qytet i peshkopit. Rreth 1183 e ka pushtuar Stevan Nemanja dhe me qytetet e tjera të Zetës ia ka bashkangjitur Rashkës. Mongolët e shkatërruan në vitin 1242, kurse e ka mëkëmbur nga fundi i shekullit XIII mbretëresha Jelena. Krejtësisht e kanë shkretuar kur e kanë marrë turqit në vitin 1571.

Sipas legjendës, të cilën e kanë shkruar Gjutinijani (1533) dhe Bizzi (1610), Svaçi ka pasur aq kisha sa ditë ka motmoti, kurse tash në gjermadha mund të dallohen themelet e tetë kishave, prej të cilave dy më të mëdhatë - e katedrales, e Shën Gjonit (sërb. Svetoga Jovana), e Shën Mërisë (sërb. Sv.Marija) në rrafshnaltën në periferi, janë ende të ruajtura deri në lartësinë e mëparshme. Më e vjetra, katedralja, është ndërtuar në stilin gotik. Të dyja janë njëhapsinore, të ndara në mes me mur në dy pjesë - për korin dhe besimtarët”

Misteret e Shasit - Ku rri problemi?!

Çfarë është e panatyrshme dhe anti kulturore në këtë biografi të shkurtër rreth Shasit, e cila nuk përputhet assesi me natyrshmërinë e gjuhës shqipe dhe popullit rrizanas të cilët janë të lindur në këtë gjeografi – bashkë me qytetin antik dhe njëkohësisht mitik?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Gjëja e parë, që nuk shkon është vetë emri i deformuar i qytetit që përpiluesit e tekstit, na e japin në formën latine Svaci dhe nëse teksti është i shkruar shqip, ka qenë dashur që të shkruhet, po ashtu në shqip në tekst – pra Shasi?! Sepse fundi i fundit, kështu i thonë shqip edhe vendasit e tij, kurse ndër kllapa, ka qenë dashur të jetë emri latin Svaci?!

Pse nuk i shkon emri i dhënë Svac - shqipes?! Sepse gjuhësisht është vërtetuar si rregull morfologjike dhe fonetike, që një “s” e latinishtes, në shqip jep një “sh” dhe nga kjo natyrshmëri e gjuhës shqipe, historikisht kemi, përveç se Shas nga Svac edhe emrat tjerë që ndikohen, ku për shembull emri shenjë, i shqipes dha në latinisht një san; shkrim - skribere, shifra - sifra, shkolla - skola...?! E të gjitha këto fjalë, latinishtja i huazoi nga mëma e gjuhëve indoevropiane, shqipja?!

Të paktën mendojmë se gjithëherë kur përmendet emri Shas (Svac lat.), në shkrime guidash turistike, doemos që duhet të evitohen edhe keqinterpretimet tjera, të cilat mund të çojnë deri në tentim për përvetësim të emrit të Shasit dhe qytetit, nga sllavët, të cilët po ashtu Shasin e quajnë në të tyre Svac, nga ai i Papës...?!

Nga kjo duket qartëqë, po ashtu edhe serbët, del ta kenë të panjohur emrin Shas, kurse për ta emërtuar atë, përdorin trajtën latine. E kjo do thotë se emri i qytetit, nuk ishte fare një projektion hyjnor në mendjen e tyre – dhe kështu emri i qytetit, nuk lindi nga gjuha e tyre, për një territor të një qyteti kult për të cilin po shohim se nuk u mbarojnë apetitet përvetësuese.

Ndërsa, fundi i fundit, Sasët (nëse nga kjo morën emrin) nga Papa edhe ka kuptim sepse shënon fillin e lashtë të këtij qyteti gjermadhë që në parahistori - kurse dihet, përveç tjerash, që sas quhej edhe vetë klani luftarak gjermani i sasëve...?! Kurse të mos harrojmë se HAKETEU, gjeograf i hershëm Helen, shkruante se tek taulantët si qendër ekzistonte SASARETI - qytet me sheshe sipas kuptimit shqip të mendimit shesh a ret – qytet në Sheshë – pa mure mbrojtëse i cili përmendej që në shekullin V para Krishtit diku në perëndim të Durrësit, por edhe nëse ishte një tjetër qytet përveç atij të Shasit, nga se krijohet nga një emër përshtues perifrastik - qytet i shesheve, atëherë ka tepër mundësi që të ketë ekzistuar edhe një i dytë.

MISTERET E KISHËS SË SHËN GJONIT?!

Sot në qytetin e Shasit, ndodhet një kishë – ajo e Shën Gjonit, e cila është bërë, po duket, objekt diskutimi, por edhe i një sherri permanent, sepse kisha serbe atë e quan si objekt të kulturës së vet. Kurse shqiptarët e

njohin për të vetën. Nga kjo ndodhë që edhe vizitat e kishës serbe atje, kohëve të fundit, janë shndërruar në atraksion të gazetave, pas vizitave të paftuara që bën serbi Amfillohije e të cilat herën e fundit provokuan një protestë qytetare. Kurse tashti, kur po e nisim këtë libër, shohim që atje, mbi kishë të valëvit edhe flamuri shqiptar. Pas kësaj, si reaksion, mësuam që pati edhe marrje në biseda informative të të rinjve, të dyshuar se flamuri u ngrit mbi kishë me prapavijë nacionaliste...?! Zakonisht, mësuam se u morën në pyetje ata të rinj të cilët nëpër rrjete sociale del të kenë vizituar objekte kulturi ndër mjaft maresh e të mbuluar me flamur kombëtar, si në Mal të Rumisë, Mal të Sumës etj.

Po çfarë evidentohet të ketë ndodhur si mister i kësaj kishe deri në këtë kohë?!

Njëra nga pyetjet më të rëndësishme është se çfarë kuptimi duhet të ketë pasur skripta e vendosur në reliefin në mur të kishës. Pra, nuk ka dyshim, që një sekret i madh duhet të jetë fshehur në muret e Shasit dhe pyetja është: Ku ruhet tani ai, kush e plaçkiti ose e asgjësoi?!

Një fakt shumë intrigues, për zbulimin e këtij misteri, sikur duhet të lidhet me vetë kishën e Shën Gjonit, e cila, për nga emri, njihet si kishë më luftarake nga të tjerat dhe se pikërisht, nga kjo del të ketë humbur vetë shkrimi...?!

Të provokon nga ana e vet, edhe vetë emri i kryqëzimit (pagëzimit) të kishës me emrin Gjon – i cili do të shohim se për nga emri mitik shqiptar, ai gjithnjë është i vjetër sa vetë emri *zanë* dhe se del të jetë, si zakonisht, një fisnik nga soji i familjes së trashëgueshme profetike shqiptare e cila për vete ruan kujtesën e vetë familjes së shenjtë profetike deri te vetë Fatjoni, profet pellazg i cekur i cili pati fatin të mbijetojë përmbytjen e madhe të Nojës - Nuhit a.s. Pra, shqiptarët edhe në gjenezën e mitit pellazg qenkan popull profetik direkrek i Nojës.

Kështu - emri Gjon edhe në vazhdimësi del të jetë bir fisniku iliro-pellazg, që trashëgohet si pinjoll i familjes mbretërore të Aleksandrit të Epirit iliro-pellazg. Nuk ka fije dyshimi, se emri Gjon në esencë te shqiptarët, është vetë trimi legjendar – Gjoni* (kujto këngën e mbledhur nga baseni i Rumisë: *ku ra Gjoni bini ftoni / ku ra Blega bini shega*) dhe i cili duke qenë i trashëgueshëm në familje mbretërore bëhet ndër malësorët nga Gjon, Gjergj Gjini, Gjokë, Gjokë – pra, emri i profetit përveç se ruhet në kujtesë ai jep edhe variante tjera, etj.

Por a njihet ky emër edhe nga miti e Ungjilli? Ne mendojmë se po...?! Sepse vetë emri U NGJILL ka disa shpjegime shqipe e si më i përafërti mund të jetë un+gjallë, qenie e gjallë një ZO apo ZON...?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Emri Gjon në esencë – sipas natyrshmërisë mitike etimologjike shqipe - del se emri, është me bazë nga Gjigand – Gigand – gegë - gogu biblik etj. Te shqiptarët konfirmohet i ruajtur nga kjo trajtë si emër i pinjollit mbretëror. E nga miti (besimi) pellazg dhe deri sot, na del të jetë i përsëritur në trajtat shqipe, si Gjon – Gjergj – Gjin – Dukagjin - Duka, Duklea, Dioklea, Dioklecian etj. Pra ishte i trashëgueshëm, si emër prijësi simpatik legjendar. Shih legjendën, Gjoni i pa kokë etj. Ose, në dashuri, kënga e GJON PETRIKËS...?”

Kurse e veçanta e këtij emri, tek shqiptarët, po ashtu është se na del, si një emër flijimi për të vërtetën kauzë, besimi hyjnor monoteist. – Ashtu si vetë Shën Gjoni, ose edhe si vetë papa Gjoni i Katërt, i cili nga të gjithë papët del se punoi më së shumti për vendin e vet - Shqipërinë...?!

Të jetë edhe kjo një rastësi?! Pa dyshim se ishte dhe mbetet emri më i dashur ndër malësorët e pellgut folklorik të Rumisë dhe shumë i dashur. Madje edhe te shqiptarët myslimanë si urti e sigurisë kolektive shqiptare ekziston termi, që është: “Bani qejf deri sa të jetë LALA GJONI“?! Gjoni është një siguri kolektive edhe sot ndër shqiptarët në përgjithësi.

Po cila është koha më e bujshme për historinë e kësaj kishe të ndërtuar para shekullit 7 në Shas, para arritjes së sllavëve. ?!

E vërteta e parë është, se kjo kishë lidhet në emër edhe me emrin – siç u cek, të familjes mbretërore – të vetë Kastriotëve. Është interesant të thuhet se në hapësirën ku përdoret ky emër – gjithëherë është folur shqip?! Shih pastaj atë të Gjonit si mbret, por edhe të Gjonit mitik në legjendat e Shestanit dhe në përgjithësi duket se është kështu, sepse emri te malësori shqiptar pretendon të jetë i trashëgueshëm që nga vetë popullsia pellazge E TRIMIT PROFET.

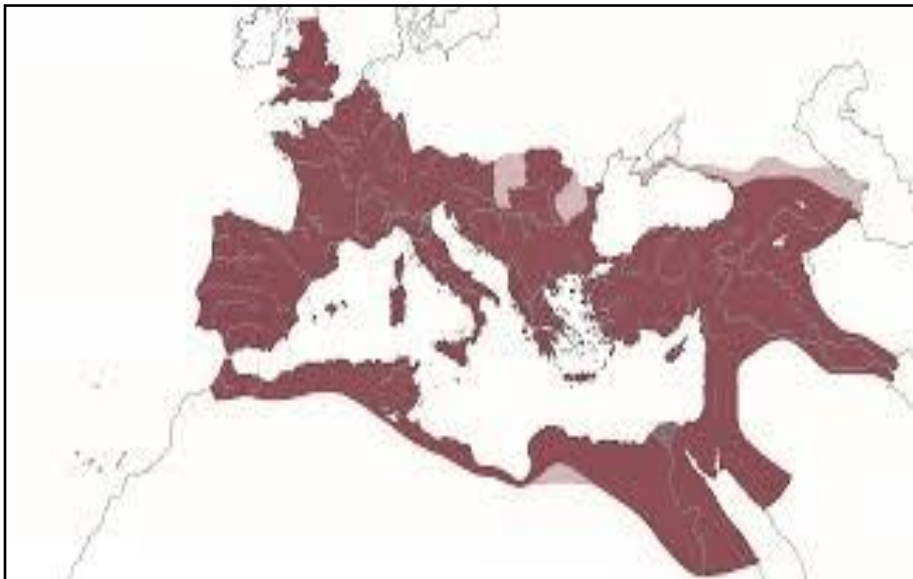
Ai edhe me ardhjen e kohës së Krishtit - Jezuesit, ishte pikërisht i pranishëm si emër fizik. Ky emër ishte vetë profeti i cili kishte vulën (kredibilitetin - garancinë e besueshme, që Jezusi të konfirmohej se është profet - dëshmitar)?! - Kish, Bulën – dekretin hyjnor të origjinës së profetëve. Pra, këtij emri profetik, i takoi të lajmërojë ardhjen e Jezusit profet.

Dhe për të cilin thuhet se, si profet (sa i përket etimonit të emrit) ishte një pellazgo-ilir që mbahej për hebre dhe ku emri i tij qartë shpjegohet përmes shqipes dhe u quajt JEZUS - pra një JE+ ZEUS (Je Zoti). JE + ZA... Ai (GJONI) kishte mision të lajmërojë ardhjen e përfaqësuesit të Zotit në kohë. Cekim se shqipja ngjashëm, në këto punë ka mundësi dhe shpjegon po kështu edhe emrin Babilon - Babajon, e kështu del se shpjegon edhe emrin Jezus *Zeus?! Përsëri këtu kësaj pinjollë profetike që non-stop bart një plis – si shenjë (vulë) i takon të jetë i familjes pellazgo-ilire. Thjeshtë, këtij profeti - Gjonit, i takoi t’i dorëzojë Jezusit gjithë simbolet dhe sendet e shenjta të mbetura nga shkrimi i shenjtë

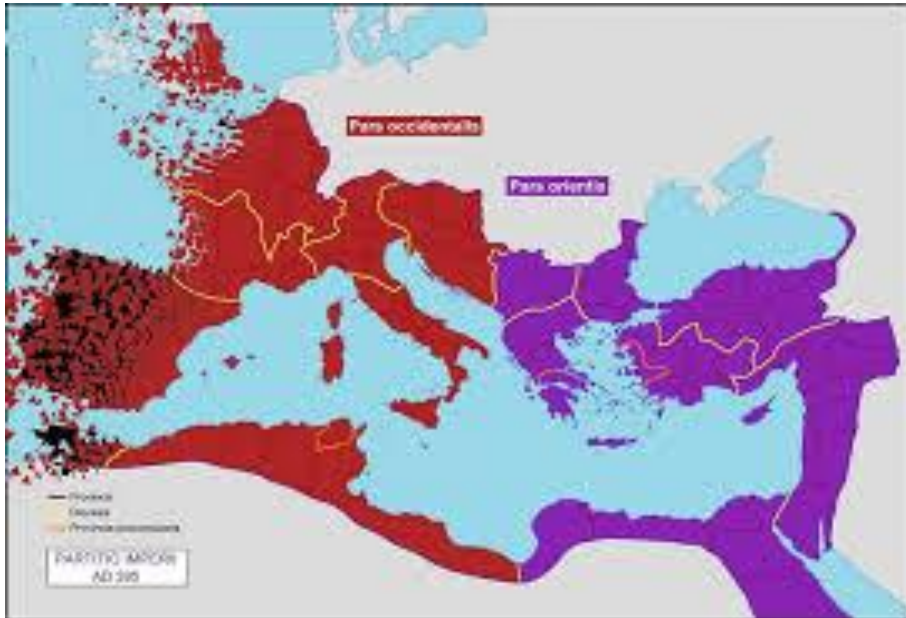
paraprak. Pra, atë emër që e hasim në shkrime të shenjta e filma të realizuar në kohë, e gjejmë të fshehur në folklorin e legendave nën Rumi. Dhe ku Krijuesi krijesën e tij të dashur, pas gjithë peripecive e mundimeve në jetë e dashuri, nuk e lë të humbasë, por i jep përjetësinë duke e transformua në një pemë të bukur dhe erëmirë të ftonit?!

Ja çfarë shkëputëm nga libri i cituar më poshtë: Jezu Krishti ishte pellazg dhe mbahej me hebraikët. **Jesus**, do të thoshte **JE-ZEUS, Je-Zot**, nga pellazgjishtja, d.m.th. nga shqipja, sepse të tjerët e quanin kështu, pasi që ai jepte shenjën e gjallë të përtërinte Zotin e Madh – **PAQTORIN**. Ndërsa - mbiemri **Krishti (Cristus)** do të thotë "**i kryqëzuar**", që jobesimtarët e kryqëzuan në kryq. Bizantinët e donin, sepse ishte i tyre. Vrapuan që ta gjejnë e t'a marrin në Jerusalem me vetë **Kryqin e Shenjtë** dhe e sollën në Konstantinopojë. *Norwich, John Julius "Bizanti, shkëlqimi dhe rënia e një perandorie (330-1453)", Eugen, Tiranë 2005 f.51*

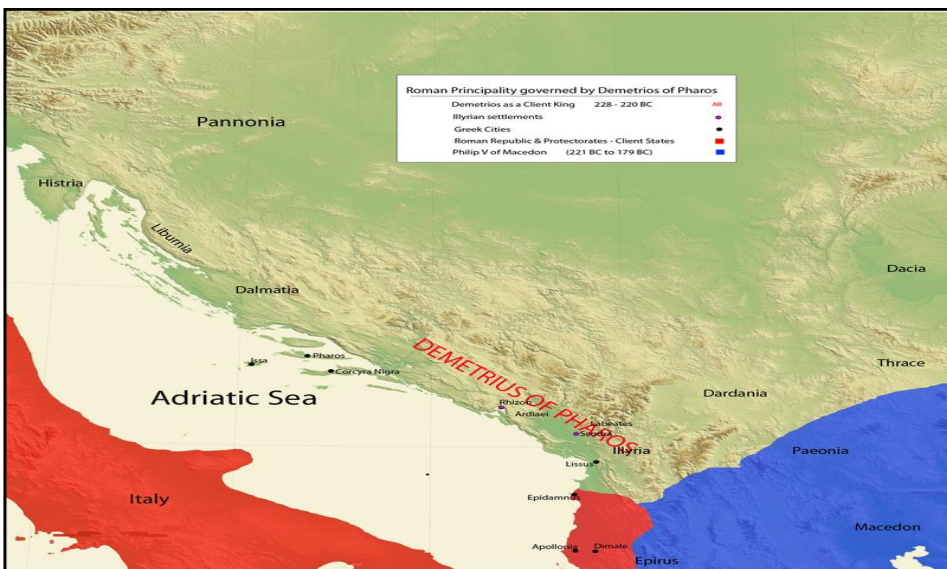
Shih – fillimisht patëm një Pellazgji, pastaj nga kjo hapësirë lindi një perandori Romake e cila më pas u nda në atë të Lindjes –**BIZANTI**, dhe atë të Perëndimit, por që në fotografinë e tretë – jepet kufiri ndarës i tyri, në atë lindore dhe perëndimore, e ku, si kufi historik i tyri është një Mal që quhet Rumi – dhe të cilët vendasit e **RRËNJËS** së saj jo vetëm që e adhurojnë, por edhe i këndojnë – sepse këtu, në këtë rrënjë të rumijasve – nis edhe motivi i flijimit njerëzor si në Rozafat?! 3 hartat e botës së vjetër dhe kultit (të vjetër) e të ri...?!

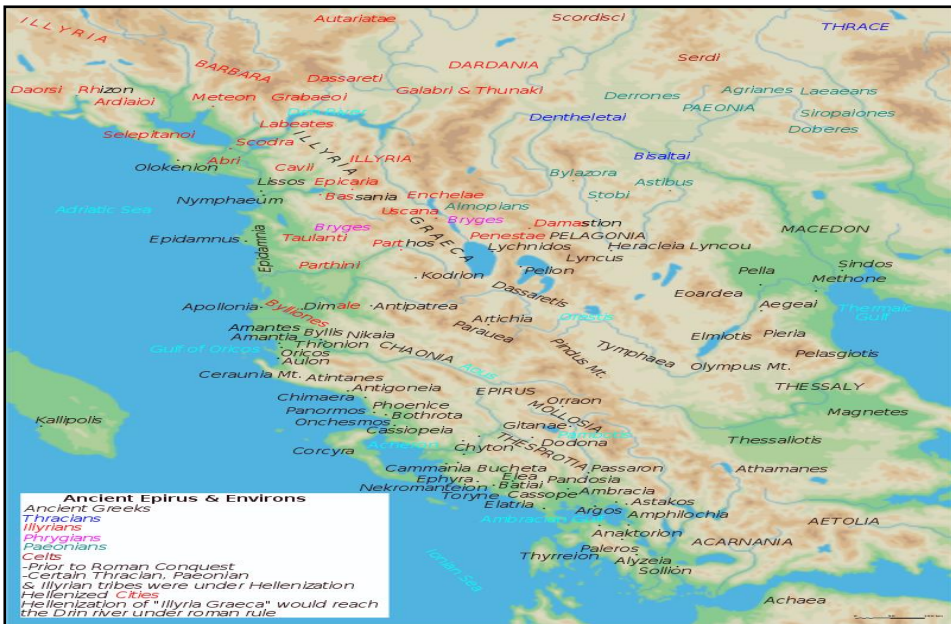

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Jo për krenari, por nëse ajo që është poshtë është edhe lartë, po del që populli i Rrizanës (Kadmit dhe Harmonisë) - të jemi si sot një Shas – vetë mjedisi i botës së vjetër – meridiani fillestar që nis me llogaritjen e kohës, Demetra, dhe (dhe Fara) përsëri na dalin në këtë gjeografi të mendimit subkoshient shqip...?!

Dhe pikërisht në këtë trajektore – lart-poshtë ... na del një shtet me emër subkoshient DEMETRA (DHEMETRA) dhe FARA e me qytetin e diellit të madh lart që ne e njohim si Ulqin dhe që në fakt në hartë del OLOKENIUM, që si OLOKENION nuk është asgjë tjetër veçse mega - dielli i madh i Universit si OLKENION. Të jetë edhe kjo një rastësi subkoshiente e mendimit gjithënjëzësor shqip – që çuditërisht e shpjegon vetëm mendimi i mbjellë në shqip. Për këtë do të shpjegojmë në vazhdim.

Kjo është një hartë e popullit pellazg (parahistorik) - ku gjuhën e këtij civilizimi, më së miri e njohin 4 gjuhët e botës: arabishtja, hebraishtja, shqipja dhe greqishtja e vjetër?! Vërehet se ne shqiptarët, për dallim nga të tjerët i trashëgojmë me të madhe edhe në folklor e moral. Por, përse ndodhë kështu, ende është mister.

Dhe tani i kthehemi mendimit të nisur.

Që kisha e Shën Gjonit, e ndërtuar para shekullit 7, përjeton peripecitë e veta më të mëdha nga viti 1119 e deri në vitin 1312, periudhë e cila njihet si koha e tempullarëve – koha ”e ndjekësve të varfër“ të tempullarëve, që si urdhër u formuan më 1119 - si urdhër ushtarak kishtar dhe u shua me dhunë më 1312 nga mbreti Filip i Francës – pasi ishte i mbytur në borxhe te ata. Pra, jo se ishin të dalë nga feja, siç thuhej.

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Diçka ngjashëm – siç bëri një Filip tjetër i Francës me Gadafin e Libisë në kohën tonë...?!

Legjendat e këtij urdhri (komandimeve të kishës) janë shumë intriguese dhe thuhet që u bënë një shtet brenda shteti?! Prandaj, duke mos e zgatur, për të vazhduar më vonë, tashti po shtojmë në vazhdim rrëfimin për misterin Ulqin dhe për propagandën serbe që bëhet me qëllim të ngritjes së tensioneve rreth kësaj kishe në Shas. E për këtë vëre edhe këto trillime serbe të aktualitetit në këtë kishë:

Srpski portal IN4S objavljuje fotografiju koja je jutros snimljena na Svac Informativni portal IN4S.

И док су се Албанци и премијер Душко Марковић наоштрили да руше цркву на Румији, нико од њих да помене да се од јутрос на цркви Светог Јована Крститеља у Свачу надомак Улциња вијори албанска застава. Премијер Марковић и његови коалициони партнети дужни су да објасне да ли и ово предствља скрнављење вјерских објеката и шта ће предузети да се застава уклони или ће као и до сада црногорски режим ћутке прећи преко албанских провокација.

IN4S publikon një foto të marrë këtë mëngjes në Shas Informacion nga **Portal IN4S**

Dhe ndërsa shqiptarët dhe kryeministri Dushko Markoviq u ashpërsuan për të shembur kishën në Rumia, asnjëri prej tyre nuk përmendte se flamuri shqiptar valëvitet nga mëngjesi në kishën e Shën Gjonit në Shas afër Ulqinit. Kryeministri Markoviq dhe partnerët e tij të koalicionit janë të detyruar të shpjegojnë nëse kjo, gjithashtu, përfaqëson degradimin e objekteve fetare dhe çfarë do të bëhet për të hequr flamurin ose, si më parë, regjimi malazez do të heshtë në lidhje me provokimet shqiptare.

JA SI KONKRETISHT FALSIFIKOHET HISTORIA E ULQINIT

Kur rri e mendoj dhe shikoj në mendjen time – që në lashtësi, se çfarë është ajo që i bënte të huajt të ndihen xhelozë ndaj Ulqinit, kurrë nuk arrita ta kuptoj, përderisa nuk gjeta një shpjegim të urrejtjes që përse grekët i urrenin pellazgët dhe për të cilën historianët mendojnë se ishte pikërisht pasuria e tyre ajo që i bënte ata lakmitarë. Thjeshtë, duke trajtuar zhbërjen e civilizimit të tyre, para pushtuesve, vërejmë që rehatia e tyre veniti dëshirën e qëndresës ndaj armiqve. Grekët në momentin e caktuar dhe vazhdimisht deri në ditët tona, duke qenë luftëtarë, hodhën përbuzjen mbi këtë shtresë të pasurish nga qytetërimi pellazg dhe si rrjedhojë, shumë shpejt, pas pushtimit që u ndodhi, në çdo shtet të Greqisë, llogaritën dhjetë herë më shumë skllëvër se qytetarë. Kështu, në Atikë kishte 350 mijë të tillë, në Korint 450 mijë, në Egjinë 460 mijë, dhe sipas Ateneud, Arkadia kishte 300 mijë. Të gjitha ato shtete të Greqisë - vazhdon Kantu – kishin gjithsej 20 milionë të tillë...?!?! (vëll. 2. f. 186 punim i cituar nga Zh. Klod..., f. 42-43.

Andaj, na shkrepni në kokë të shikojmë nga shkrimet e ndryshme se çfarë thuhet për Ulqinin kalimthi, në faqet e internetit, se kush është ai dhe nga vijnë ne si popull shqiptar. Andaj, për origjinën e tij mijëra vjeçare veçuar këtë histori e cila lehtë mund të konstatohet që është e falsifikuar nga pala e atyre të cilët nuk kënaqen me autoktoninë dhe origjinën shqiptare të Ulqinit. Ose edhe të atyre, që për t'u mbajtur anën deri diku e për të mos nxehur gjakrat thonë gjysmën e së vërtetës. Ja - konstatimi i kontestuar për historinë e Ulqinit dhe i bërë për kompromitimin tonë i sajuar dhe i cilësuar nga ne - si antishqiptar?!

www.ulcinj.travel/me/istorija/ulcinj-u-starom-vijeku/

Do samog ilirsko-grčkog bedema nađena je, takođe iz V. stoljeća, ... Deri te vetë bedeni ilir - grek, në shekullin 5 janë gjetur... ose konstatimin në vazhdim i cili është se: “Taj bedem podignut je u dobro poznatoj grčkoj tehnci zidanja velikim kvadrima, grubo otesanim, pravilno položenim i čisto (tj. suvo) spojenim”. - Ky beden është i ndërtuar me një teknikë të njohur të ndërtimit grek me blloqe të mëdha dhe jo fort të latuar duke qenë drejtë të vendosur mbi njëri tjetrin e të lidhur krejt me gurë të thatë ...!?

Ku qëndron hilja në këtë mes?!

E para hile është se bedeni nuk është ilir, por pellazg - të paraardhësve të Ilirëve - pra edhe më i vjetër. Kështu quheshin ata të cilët si popull ishin autoktonë në këtë anë të Mesdheut dhe që shumë më vonë u pushtuan nga “grekët” afrikanë i cili si emër nuk përmendet në parahistori. Andaj është

marrëzi të pretendosh të shpjegosh parahistorinë me një emër si kategori - histori. Argumentohet që trashëgimtarë të parë të pellazgëve në këto hapësira ishin Ilirët. Nga kjo nxirret konstatimi ynë, që atëherë qyteti i Ulqinit assesi nuk është me origjinë greke, por pellazgo-ilire. Dhe se grekët, nuk mund të flasin për historinë e vet pa qenë më parë shqiptarë - ilirë. Duhet të thuhet këtu, se grekët, në fizik të vetin nuk ishin trup mëdhenj - gjigandë – ciklopë - si gegët dhe nuk ka assesi mundësi të kenë njohur dijen e ndërtimit të murit ciklopik që ndeshim në themelet e Ulqinit të vjetër. Ose që të ishin zotërues të xhinëve si argatë (koha e gurit), për të cilën thuhet se kish dijeni profeti ndërtimtar Sylejman a.s. - Solomoni.

Autori i cituar Zhan Klod... në f. 45 shkruan se “Sa për monumentet ciklopike, nuk ka kurrfarë dyshimi se gjithçka është vepër e pellazgëve. Gurët e tyre tepër të mëdhenj janë të gjithë të prerë në formë poliedrike të çrregullt. Ata lidhen me njëri-tjetrin, pa kurrfarë çimentoje. Këto mure mbahen nga vetë masa e tyre dhe nga përsosmëria me të cilën të gjitha pikat lidhëse përputhen me njëra tjetrën.”

Dhe mbi këto mure ciklopike grekët, romakët dhe të tjerë kanë ngritur më vonë ndërtimet e tyre”.

E gjithë kjo, e shkruar nga argumentet historike të cekura dhe gjendja në terren, pohojmë se – si dëshmi e gjallë sot e asaj kohe në këto anë kemi vetëm këngët e kreshnikëve të kohës pellazge që folklori shqiptar i njeh si njerëz me trupa shumë të fuqishëm – të aftë për çdo gjë dhe po ashtu, si argument i dytë është konstatimi i autorit të cekur në f. 38, kur konstaton se “grekët mburren që letërsia e tyre ka filluar me Homerin.

Po Homeri vetë, nga cila shkollë greke ka dalë? Nga cila shkollë është formuar? Përpara shkollave greke, pra ka pasur shkolla pellazge dhe një literaturë të madhe të përkryer, që ka qenë themeli i letërsisë greke, ashtu siç ndërtimet ciklopike kanë shërbyer si themel për ngrehinat e përkohshme të ngritura prej grekëve të lashtë...” Por dyshimi i disa autorëve është edhe më i madh sepse nuk ka pasur grekë të lashtë – hiç më shumë se shqiptarë të lashtë dhe se grekët e rinj, nuk mund ta lidhin veten, e sidomos gjuhën e vet më shumë se ne shqiptarët me greqishten e vjetër.

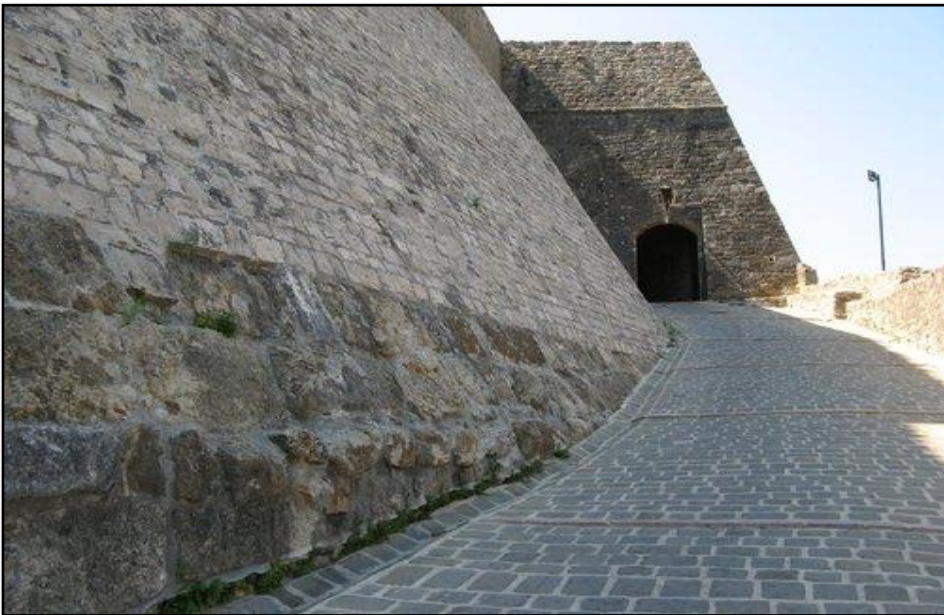
Tjetër, dilemat e këtij rasti shkojnë edhe në prizmin e asaj që është se nuk ka kurrfarë argumenti që thotë se në Luftën e Trojës të kenë ekzistuar fare grekët si popull – sepse akejtë (gjoja grekët) ishin Frigas nga dinastia ilire e rrethit të Durrësit - vëren autorja - Elena Kocaqi, në librin e saj për Trojën rreth të dhënave nga autorët e antikitetit (grekë), të cilët askund nuk e përmendin emrin grek...?!

Madje, bazuar mbi ligjin e Kanunit shqiptar, i cili rrëfen për nderin e femrës, për të cilën u bë lufta, flet se ajo luftë nuk ishte pushtuese, që bëhej për

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

t'i marrë dikujt territorin, por për të kthyer nderin e një femre në vend - shkas...?!

Me fjalë të tjera, nga burimet e ndryshme arkeologjike aktuale që gjen të shpërndara për ilirët, nga propaganda sllavo-ortodokse, shohim se ilirët dalin kryesisht si popull vërtetë i lashtë, por jo sa "grekët" të cilët u mësuan teknikat e ndërtimit të fortifikimeve cikloprike dhe se qytetërimin e kishin të huazuar fillimisht nga helenët ortodoksë, bashkë me besimin e vet dhe se ishin detarë të mirë e të përparuar, por që dijen në ndërtim të anijeve dhe leksikun që ata përdorin e mësuan nga fenikasit si popull tejet i lashtë i Mesdheut Afrikan, por që ishin shpikës të shkrimit, tregtisë dhe petkut – pëlhurës (kambrikut - shprehje anamalase e paidentifikuar), që u cek.

Shih tre rendet e para prej guri, në themelet e Kalasë së Ulqinit – të kohës pellazge (para Ilire) që kanë përmasat dhe teknikën e ndërtimit të gurëve cikloprikë.

Atëherë - Iliri, nga lindja e tij me mbretin Kadmi, një popull që jetoi buzë Mesdheut dhe nënën Harmonia (gjysmë peshk, gjysmë femër) nga nëna Afërditë që lindi nga shkuma e detit ... – në Rrizanë - Shas, kuptohet që do të ishte zotërues i detit - me dijen për detin - si bir i sirenës Harmonia dhe se në shenj të prindit të parë, anijet ilire edhe sot bartin në ballë të saj gjarprin si figurë.

Kurse mund të shtohet edhe kjo se ai që bëri – shpiku anijen, e kishte profesion të parë prodhimin e anijes dhe jo kusarinë – si mbret (siç pohojnë

burimet sllave) dhe se edhe artin e ndërtimit e kishin të mësuar nga grekët që atëherë nuk ishin kërkuar - as si emër?! Ndërsa vetë emri i Detit - të kujton perëndeshën Teti, që barte si emër perëndia e detit dhe vetë Nëna e Akilit, që me dijet e veta supersticioze e bëri atë të pa vdekshëm... Helada, Greqia është shumë e vonë për Ulqinin si qytet. Vendin e tyre atëherë e quanin Peloponez - sipas Hartës, kurse të Ulqinit iliri. E kujt t'i besojmë?!

Emri Ulqin, nga këndi mitik lidhet me Ilin – ullirin (si rrënjë). Ndërsa vetë Ulliri është vetë zoti Diell - kështu mendonte edhe Aleksandri i Madh.

Greqia për kohën që flasim - përveç se cekëm që nuk përmendet fare as si emër, gjithashtu duhet konkretizuar se ky emër në vetë gjuhën e grekëve - në greqisht nuk është se ka ndonjë domethënie të shpjegueshme përveç se ndoshta si - gra të këqija (Greqia - ku thuhet melezet me këmbë të pista që përmend Homeri, për gratë e Tempullit), kështu pra, me këtë emër na vijnë të njohura gratë e tempullit të Dodonës, Delfit (DIELLIT). – Ndoshta quheshin kështu – pasi që rrinin zbathur, ose urreheshin dhe emrin mund ta kishin si pezhorativ të vetin nga kundërshtarët e tempullit - konstatimi ynë.

Po themi që shteti i ilirëve, në atë kohë, përfshinte dhe dominonte gjithë Greqinë, sepse grekët (helenët) ishin shumicë vetëm në ishujt turk dhe në Turqi - por jo më larg. E kështu ishte, përgjatë gjithë parahistorisë dhe antikitetit, por edhe të historisë. Sot mbase edhe nga serbët - mund të harrohet që madje edhe vetë Dositej Obradoviqi i tyre, për të mësuar greqishten kishte shkuar jo në Athinë e Selanik, por në Izmir...?! Sepse Athina dhe Selaniku atëherë dominohej nga arnautët. Ose nga ana tjetër harrohet - se Roma e parë - u themelua nga Iliro-pellazgët dhe se perandorët e parë të saj ishin Ilirë e që në kohën e mbretit Pirri (qymekuqi) - ilir edhe u pushtuan prej tij edhe pas mijëvjeçarit. Të gjitha konstatimet e falsifikuara i bëjnë mbi bazën e pohimeve të shpërndara nga propaganda serbosllave të marra nga Ytube: *Tragovi prošlosti: Iliri na teritoriji Crne Gore: Dukla, Zeta, Crna Gora.*

Shih një mbishkrim latin në Kala: Askush nuk u bë profet në vendin e vet....?! Thënie profetike e përsëritur nga të dy profetët e fundit...?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

00:26:35 30/09/2012

Në këtë hartë nuk shohim të figurojë ndokund Greqia - por as në harta tjera...?! Kurse Serbia, del të ishte Servia - pra – kupto *servira* (shërbëtorë), njerëz të ardhur që kishin ngulur si punëtor krahu etj. te vendasit Albanë.

Albania - po shihet se figuron në hartë – kurse Greqia, na del si Morea - fjalë shqipe - kujto këngën - *Moj e bukura More...?!*

Autorë tjerë të këtij prizmi - sllavë thonë të kundërtën, se: Ilirët e bregdetit ishin marinarë të aftë dhe ndërtues të zot të anijeve. Romakët, dhe me shumë gjasa grekët, morën shumë aftësi të ndërtimit të anijeve prej tyre. Barka '*liburna*' (liburnica navis) ishte me aftësi të lehta lundrimi dhe e shpejtë, por dhe e madhe për manovrim. Kurse duke folur për armatimin e tyre superiorë japin edhe kualifikime të tipit: Ilirët ishin një popull luftarak. Luftimet u zhvilluan kundër fqinjëve... Nga armët e tyre duhet të përmendet një kamë e lakuar ose një shpatë e shkurtër e quajtur '*sika*' - *thika*. Me këtë konstatim vetëm sa deshëm të dëshmojmë që ata flisnin shqip, sepse kështu edhe sot i thonë – *thika* – dhe ajo mund të jetë zhvilluar nga një thikë bronzit e lakuar (vërejtja jonë). ***Yutube - Arheologjia – iliri.***

Por ka historianë edhe më të avancuar mbi bazën e argumenteve historike e të cilët thonë – si Elena Kocaqi, e cila cek që emri *grek* është më se tepër i vonë për ilirët dhe si i tillë paraqitet vetëm në shekullin 18 kurse më herët as që ndeshet fare. Pra, ajo konstaton që “t”i nuk mund të

formosh një shet sot dhe të ndërtosh një histori si të pëlqen nesër para 1000 – 2000, ose 3000 vjetëve nëse nuk ishte askund...?! Sepse askush nga autorët e vjetër nuk ta përmend emrin - *grek*, dhe që i cili nuk të del as si emër, ta zëmë, në harta. Sipas autores termi grek – në shekullin 18, përdoret vetëm për të treguar që i përket fesë ortodokse dhe jo për një etni. Këtë të vërtetë sot, nëpër botë, mund ta hasësh kudo dhe ke shumë e shumë mbiemra që janë *Greko*, por në fakt janë shqiptarë, kurse emri u shënon vetëm fenë...?!

E tash pak rrëfim nga mësimi i shenjtë - për mitin e dheut - besimit në tokë dhe shpërndarjen e racave?!

Na vjen e thënë se racat, sipas Zanafillës populluan botën, pas përmytjes..., ku mund të citojmë: **Zan. 9:18, 19:** «Bijtë e Noes që dolën nga arka, ishin Semi, Kami dhe Jafeti... Këta të tre ishin bijtë e Noes dhe prej këtyre popullsia e tokës u përhap kudo». Sipas komentuesve, thuhet se nga Jafeti, që ia mësyu Evropës, mendohet se janë vetë Japodët në Itali, si fis ilir - pra nga kjo i bie të jemi popull i Arkës - Arkadisë me të cilën zbriti Noja (Nuhiu a.s.)?! Nëse kjo nuk kontestohet, atëherë fisi i japodëve i bie të ishte një popull jo mëkatar dhe i cili i mbijetoi përmytjes nga bijtë e profetit...?! Dhe, del të ishte kështu, pasi jetuam në atë kohë si paraardhës, në kuadër të legjislacionit hyjnor e të shenjtë i cili bazohet në drejtësi, paqe dhe përshëndetje në paqe...?!

Pa dyshim, që shumëkush, nga popujt, do të ishte krenar sikur të mund të komentonte mitin e përmytjes në këtë formë e nëse jo, do të ndihej keq dhe xheloz për historinë krenare të Jafetit - japodëve ilirë që themeluan popullsitë e Evropës?! Kurse në libër do përmendim se si vetë Evropa, sipas mitit u detyrohet shqiptarëve albano-ilirë edhe për vetë emrin, dhe normal, ai i cili edhe e gjeti këtë tokë sipas mitit edhe ia vuri emrin...?!

NJË LEGJENDË QË NA HAPË PORTAT E MITIT EVROPIAN QË ATA DUHET TA DINË

Në vazhdim, do shpjegojmë se si zoti pellazg Zeusi (një alien), u dashurua në Evropën – bijën e mbretit Fenikas dhe thuhet që ai e rrëmbeu – grabiti atë dhe me te iku në një tokë të panjohur deri më atëherë dhe se kjo tokë u quajt me emrin e vajzës së humbur Evropa.

Pra, si krahasim, për rastin, po themi, që ashtu si nuk mund tu njihet e drejta në trashëgiminë e emrit Ilir të Ballkanit - Sllavëve të Jugut të dyndur në këto anë në shekullin 7, atëherë ngjashëm, nuk do mund të themi se kolkidasit e Greqisë të ardhur nga Afrika, por që u shkrinë në pellazg...,

e themeluan qytetin e Ulqinit, para vetë pellazgëve - ilirë që ne thamë se e trashëgojmë në doke, zakone dhe në gjuhë si popull e jo grekët. Grekët e sodit (për ilustrim), në gjuhë, janë shumë më larg greqishtes së vjetër se sa gegërishtja (e folmja e Ulqinit) – këtë e thonë vetë gjuhëtarët dhe shqipja, vërejnë autorët e cituar në vazhdim në libër. Ajo vetë si gjuhë në dialekt është më afër greqishtes së vjetër sesa greqishtja e re - e cila ishte një gjuhë teknike, për të cilën ata vetëm gjatë 200 viteve e ndërruan dy herë?!

Greqishtja e sodit, ka problem të mbrojtë në aspektin etimologjik vetë mikrotoponiminë e saj – si të vetën, e jo më të mbrojtë dhe argumentojë që origjina e emrit Ulqin, të jetë greke - Kujto konstatimet e **Martin Bernal** nga Athina e Zezë...?!

E nëse është kështu, atëherë janë shqiptarët e jo grekët ata të cilët mund të mburren që grekët e lashtë – kolhidasit, trashëgojnë kulturën e tyre - Ulqinin...?! Shih mbase nga ky veprim i grabitjes së një femre –Zeusi Evropën sikur edhe u bë disi normë te shqiptarët që femra e bukur edhe mund të rrëmbehej nga një mashkull i Zoti si Zeusi. Mendojmë te motivi i martesës me grabitje që mbijetoi deri vonë?! Dhe pritej këtu sikur ta prananim origjinën greke të themelimit të qytetit, atëherë greqishtja në leksikon e mikrotoponomisë së qytetit, nuk do të duhej të ndihej e huaj sikur të ishte një gjuhë marsoide e rënë mu si në Mars - Ulqin, e duke mos pasur fjalë greke si shoqe tjera të veta të shqipes dhe leksikut krahinor. Por, greqishtja si gjuhë qenka kënaqur e shuar, pasi na paskësh ngul këtu vetëm një emër - Atë të Ulqinit e të cilin është e varfër ta shpjegojë me gjuhën që sot flasin vetë “grekët”.

Madje edhe vetë emrat e dy dialekteve të gjuhës së greqishtes së lashtë del të ishin ai që njihej si dialekti Jonian, të mësuar nga historia jonë në shkolla dhe ai Dorianë, por nuk dihet diç më tepër se si do të dukej ajo gjuhë - përveç se vetë emri i dialekteve që shpjegohet nga fjalët e mendjes së gjuhës shqipe- Dora (dorian) dhe Jon(jonian)...?!

- Atëherë si ta besojmë këtë dhe madje një origjinë të këtillë të qytetit ta publikojmë në broshurat e qytetit për Ulqinin edhe ato turistike...?!

Ku është këtu, mendimi i mirëfilltë shqiptarë në këtë punë dhe a mos duhet përkrahur senzacionalistët ulqinakë të cilët çirren në deklaratimet e veta se qenka(m)n të ardhur diku nga brigjet afrikane - si “sharavela”?! Origjina e qytetit të Ulqinit, plotësohet atëherë kur bindemi se emri i qytetit, na del të figurojë si emër mitik në hartat e kohëve të shkuara që përpunohen sot nga specialistë të fushës. E të cilët emrin e këtij qyteti i cili sot është Ulqin, nisur nga dëshmitë, u imponohet ta quajnë Olokeon dhe në vende tjera na del edhe si Oliopolis, që pellazgjisht dhe shqip është ngjashëm -

qyteti i Diellit - Ullirit i cili – në Ulqin, thuhet “se nuk rritet nëse nuk e sheh diellin nga deti...”?! Po edhe aktualisht ruhet tradita e kultivimit të ullirit, i cili edhe sot nga ajo kohë, njëjtë, quhet dhe nuk i thonë ndryshe përveç se qyteti i ullirit – si simbol dhe që po ashtu u imponua që të përjetësohet edhe në simbolin e qytetit.

Përsërisim se ulliri, si bimë, është e pa mundur të ekzistojë pa diell, ndërsa vetë dielli, në vete – esencë, shohim se përmban rrënjën ol, ose el, il etj. që thënë më qartë se qyteti, ka mundësi të jetë quajtur, ashtu si vetë qytetet e meridianit zero - Qyteti i Diellit. Pra, një Dolcinium është i ngjashëm në origjinë me një Dioklea - Dukla?! Thënë edhe më qartë – Ulqini, me gjurmë të mbetjeve ilire, na del të figurojë si OLOKEN-ION plus mbaresa (ion - ilire, Jon) - Olokenion që përputhet gjuhësisht me shprehjen ilirishte – sipas nesh, që duket se është ulliri ynë (jonë) – OLOKENION - DIELLI JONË. Pra, një emër i krijuar sipas formës ilire si – Deti Jon?!

EDHE PAK MË SHUMË NGA VJEN EMRI ULQIN?!

Filologu dhe ballkanisti Milan Budimir është i mendimit se “indoevropianët ilirë në Ballkan janë më të vjetër se fiset helene”. Në studimin për gjurmët e ilirëve në Iliadë i pohon emrat të cilët e dëshmojnë këtë, kurse për epin e Homerit thotë vetëm atëherë “kur do të zbulohen të gjitha tekstet paragreke“, kjo do të jetë shumë më e qartë. Sipas tij, shumë çështje që lidhen me gjuhën e ilirëve të vjetër janë të hapura, sepse “mosnjohja e jonë vjen nga ajo që nga të folmet e ilirishtes dimë vetëm për një numër të madh të emrave të përveçëm dhe gjeografikë, por nuk kemi asnjë fjali në ilirisht”. Kështu që pa fjali, përfundon ky shkencëtar, “nuk mund të caktohet karakteri i ndonjë gjuhe, për arsye të thjeshtë se, vështruar në aspektin dialektik, fjalitë janë më të vjetra se sa fjalët” - *Petrit Imami-Serbët dhe shqiptarët ndër shekuj..” f. 11- botoi SAMIZDAT B-92.*

Pas kësaj që u tha, mendojmë që edhe rrënja e emrit të qytetit, doemos se duhet të lidhet me fillimet e stërlashtësisë së emrit me këtë rrënjë që ishin për Zot EL; IL; AL – ilir etj., por edhe ull – ulli – diell etj. E themi këtë sepse përveç tjerash, edhe arkeologët Aleksandër Crmanoviq, Kuzmanoviq dhe Dragosllav Srejoviq në Leksikonin e religjioneve të Evropës së Lashtë (1992) pohojnë se me emrin Ilir, së pari u quajt një fis i vogël midis Liqenit të Shkodrës dhe lumit Mat (ILLYRI PROPIRE DIKTI - ILIRËT PREJ RODIT TË DHËNË)?!- *punë i cit, Petrit Imami... f. 10.*

Pra, merre si të duash – baza lidhet me diell dhe është nga fondi i emrave të dijeve astrologjike mitike iliro-pellazge, tashmë të harruar.

Ka shumë teori të origjinës së këtij emri që në hartat e vjetra të kohës epirote figuron si Olokenion. Dhe, siç tërhoqëm vërejtjen, mbase mbi këtë bazë disa shpejtojnë ta quajnë qytetin si vend i themeluar nga kolonitë greke të Kolhidës dhe që mbrojnë me të drejtë tezën se emri i qytetit doli nga rrënja *olios*?! Por rrënja *Olio*, është vetë dielli, sepse nga dielli del sinonimi i tij dielli, që në bazë, përsëri ruan rrënjën *di-dije – darësi - të keqën* (terriri nga drita) duke formuar emrin *iell*, (yell) me të cilin lidhet koncepti i lirë, që është vetë Qyteti i Diellit - Helios – pra një DUKlea, apo Doklea, ai që **duket** etj.

Por, ka shumë mundësi që vetë emrin e tillë e trashëgojmë si mbretëri me vulë hyjnore në shqiptarët nga Aleksandrat. Kështu, mbase është momenti për të cekur që edhe vet Ulqinin - si qytet, e kemi trashëgimi nga kjo familje që zbulohet nëse flitet me gjuhën e fakteve?! Dhe, përse thuhet se Ilirët, pasi mundën Amintën, babën e Filipit nga mbretëria e maqedonasve të vjetër që nuk kishin kurrfarë lidhjeje gjuhësore me grekët – Ai si prind i Aleksandrit, na transmetohet që “pasi i kishte humbur shpresat për të rivendosur pushtetin e tij, ua lëshoi Olintasve (Ulqinakvë ?) - kështu na vë në legjendë - një pjesë të madhe të tokave kufitare. Mos harroni për kohën që flasim, një mbret i një mbretërie të zakonshme që ishte teokratik e besonte se tokën të cilën e kishte në zotërim e kish fituar si amanet nga Zoti dhe se ajo, mund t’i jepej pa gjak një mbretërie tjetër - pa luftë, veç me një urdhër nga lart - hyjnor të kumtuar përmes ndonjë orakulli etj.?!

Sipas Gent Ulqinit (që edhe vetë autori, përzgjedhi të identifikojë me këtë emër dhe mbiemër - për publikime që nuk dihet përse) (punim i cituar), emri përmendet nga vetë Tukitidi i cili pohon se “Pellazgët në hershmëri shkuan dhe u vendosen në gadishullin Kalkidik” dhe plotëson se: “Ata banohen nga popuj të ndryshëm barbarë dy gjuhësh dhe nga një pakicë e vogël kalkidase.

Këtu, mund të jemi dakord se në historinë etimologjike emri parahelen – pellazg Kalkid - është një Kolhid, kurse emri Olokenion mbase është vetë emri i qytetit të Olintasve, poull kufitar i mbretit maqedonas Filip dhe që nga kjo dhuratë e mbretit hyjnor këta kishin në trashëgim hapësirën kufitare me të cilën administronin gjatë mijëvjeçarëve, pra shumë e shumë vite para se të themelohej Roma e Italisë?!!

Ulqini, ka mundësi të ishte koloni e formuar nga kolhidët pellazgë. Ajo që ishte Kolhidë – ishte edhe koloni e tyre si Ulqin dhe doemos që u

takon atyre. Ndoshta kjo dhuratë mund të ketë qenë arsyeja përse më vonë Aleksandri i Madh – pushtues i botës, me 11 princa (shih) vetë i dymbëdhjeti..., siç do shohim, iu la pas vdekjes së tij Shkodranëve (edhe ulqinakëve) Dalmacinë – Ilirinë në administrim – sepse kjo ishte porosi hyjnore ...?! Alba dhe Alban mbeti i tërë bregdeti i Adriatikut deri në Egje...?!

Për të plotësuar, po themi që sipas mitit Filipi (maqedonas) i cili kishte për grua Olimpinë ilire e cila zbuste gjarpërinj (që edhe emri i saj – **si rrënjë përmban një Oli - të qytetit diell**) dhe tha se kishte mbetur shtatzënë me Aleksandrin nga një dritë - dragua – gjarpër, asnjëherë nuk u kontestua nga bashkëshorti Filip, për marrëdhënie të pa ligjshme ...?! Sepse Filipi - për t'u bindur në këtë punë - kishte shkuar në **Tempullin e Delfit - Diellit**, për të pyetur nëse fëmija i lindur nga kjo marrëdhënie ishte njeri, apo një zot. Dhe mori përgjigjen se ishte një Zot. Atëherë ai u mallëngjye ose u frikësua për fatin e tij dhe e pranoi që mbretëria e tij po kalonte te një popull tjetër nga Zeusi – Zot i të gjithë zotave. A thua se kjo mbretëri e Filipit Maqedonas – që si popull dhe mbretëri u zhduk, të ketë ngjarë e gjithë kjo - pasi pushteti, përmes djalit të Olimpisë, përsëri kaloi tek ilirët nga Aleksandri?! A thua që edhe kjo të ishte një fat i paracaktuar nga perëndia edhe për trashëgim të territoreve Alba - nga luftërat e Aleksandrit?!

Nëse kalimi u bë – pa dhunë e luftë, doemos që po?! Thuhet se Filipi, kur e pa gjarpërin (si –Hondë - Zeusin e transformuar) të shtrëngojë trupin e Olimpisë për qejfi dhe kjo e kënaqte bashkëshorten e tij – ai, i frikësuar tmerrësisht, i harroi skenat e tmerrshme të luftërave dhe nga llahtaria i kaloi 7 palë ethet...?! Bile, pas këtyre skenave, ai edhe u nda për sa kohë prej saj. Ndërsa kur Filipi vdiq ajo u përkujdes me dredhi që fronin t'ia kalojë djalit të vet Aleksandrit duke mbytur vëllain nga babai i Aleksandrit, pasi ai kish disa gra dhe e shtyu nënën - gruan tjetër të Filipit të mbyse veten nga marazi...?!

Pra, edhe kjo çështje e origjinës së emrit *Ulqin*, të shpërndarë nëpër cicerone turistike etj., ndoshta duhet rishikuar nga rrënjët e përkatësisë pellazge të qytetit të Ulqinit. Sepse rrënjët janë më se të dukshme – nga muret ciklopike të kalasë së tij. Ata doemos që na çojnë te populli shumë i lashtë, por i asgjësuar nga dekadencia e shpejtë që e përshkoi atë - siç pohojnë autorët e ndryshëm dhe më në fund u zhduk...?! Për të përfunduar këtë mesele të nisur rreth origjinës mbretërore e hyjnore të familjes ulqinake – etimologjisë së emrave dhe zotave ilirë që ruhen vetëm këtu, po shkëpusim për konkretizim edhe këtë konstatim të marrë nga burimet e vjetra që është: "Epirotët dhe maqedonasit ishin edhe në kohën e Strabonit

jo grek ose barbar. (Por po shtojmë këtu, për të mos futur huti, se termi Zotat në mite edhe ky na duket që është i gabueshëm sepse pellazgët kishin një Zot Krijues, kurse Zotat tjerë, nuk kuptojnë një politeizëm, por krijesa tjera të krijuara sipas mësimit monoteist të islamit, si puna e engjëjve – por për të cilët islami thotë se nuk kanë gjini, sepse po të kishin gjini ata edhe do të kishin botën e vet të trashëgueshme familjare)...?! Janë krijesa pa seks dhe epush. Por një gjë është vërtetuar së fundmi, që njerëzimi i lashtë i kohës së artë – për shembull të zotave – sumerë jetonin me dhjetëra mijëra vjet – sepse edhe jetëgjatësia e popujve të kulturat e lashta duket se ishte në proporcion me masën (gjatësinë) e trupit të vet...?!)

Mirëpo, ja se çfarë thuhet nga burimet e antikitetit: epirotët, maqedonasit dhe ilirët kanë një origjinë të përbashkët. Është shumë e mundshme që epirotët dhe maqedonasit përfaqësojnë trungun e zanafillës së racës tireno-pellazge që në rrjedhë të historisë i shtriu degëzimet e saj në Itali dhe Thraki.

Iliri dhe pellazgu janë të barabartë në kuptimin më të lashtët - **G. Ulqini-punim i cituar, f. 26.**

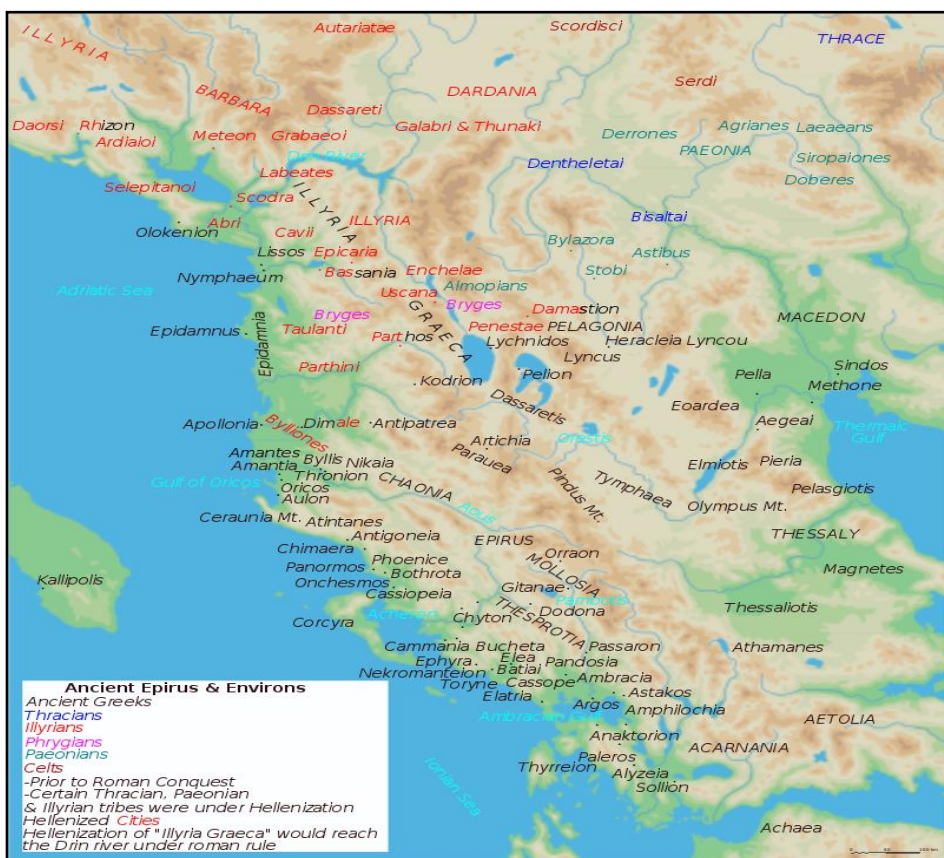
Nga këtu, pastaj gjen vend konstatimi se shqipja pellazge (gegërishtja), ka më shumë afërsi gjuhësore me greqishten e vjetër se vetë greqishtja e re, dhe se shqipja ka më tepër afri gjuhësore se italishtja me gjuhët e vjetra para romake të siujdhesës italiane.

“Për pasojë, shkruan Mihesku – greqishtja e vjetër, ka lënë pak gjurmë në numër të fjalëve shqipe, sepse ajo nuk e kalonte kufirin e sotëm gjuhësor të shqipes, kurse kolonitë greke pak të rëndësishme, të ndërtuara në bregdetin Adriatik, nuk ishin në gjendje të ushtronin ndikim gjuhësor të thellë në popullsinë e vendeve”. **Pun. i cit., f. 43.**

Kësaj teorie po t’ia vëmë realitetit historik gjuhësor të fondit të fjalëve greke që nuk u imponuan në të folmen e Ulqinit, del të jetë tepër e pëlqyeshme dhe e arsyetuar teza jonë se Ulqini nuk u themelua nga grekët.

Të huajt në këto anë asnjëherë nuk mundën të asimilojnë tërësisht kulturën – zakonet shqiptare dhe kjo bëhej sepse niveli kulturor i pushtuesve ishte shumë poshtë nivelit të dijes - kultit(turës), si lutje ndaj dimensioneve të botës së amshueshme.

Bota që afrohej – koncepti i saj, po duket i pushtuesve, ishte SKAJSHMËRISHT inferior ndaj kultit-kulturës, së gjetur në këto qytete që janë të përmbushur me legjenda dhe folklor origjinal.

Në Ulqin, ndeshet edhe llagapi i popullit besimtar - magjistat ilir të taulantëve ilirë - ABREJT?!

- Kurse afër Olokenionit, aty ku sot jetojnë anamalësit (po të shikoni në hartë) na del edhe emri i ABREJVE...?! Fis magjistat i taulantëve si fis ilir, mu aty ku përmendej edhe vetë Rrizana?!

Ky fis përveç magjisë si dije, njihet edhe si zotërues i dijes së prodhimit të pijeve jo dehëse mbi bazën e mjaltit – si pije mbretëreshash për femra. Përmendim këtu, për sqarim, që emri- llagapi magjistat, në situatën tonë, nuk ka kuptimin e keq me të cilin njihet sot magjistari në popull, sepse, fundi i fundit, magjistatëve atëherë u ”ishte besuar” edhe udhëheqja kolektive e vet një populli - në emër të një zoti - si të përzgjedhur në dije. Te populli magjistat, thuhet se: magjistatët e tillë për qeverisje njerëzore (për fatin që i priste), në vendet e caktuara të Kultit (lutjes) thuhet që i drejtoreshin Atij - Objektit kult, me një thirrje “me zâ” nga qielli – dielli – çka ndryshon dukshëm nga kultura e popujve paganë dhe i bën ata origjinalë në ritet e tyre të lutjeve. E tani, duke përfunduar tezën – si krahasim shtojmë se – jo grekët, por pellazgët njiheshin si

populli i dijeve magjike, pastaj të detit e kështu me radhë. Kurse nga kjo, **po duket që edhe vetë emri mitk i hyjnisë pellazge e njohur si Teti (deti), sikur na e dëshmon më qartë çështjen se ku duhet të na rrahin çekiçat kur përpiqemi të krijojmë mitin e ri tonin për detin në folklorin autokton të Ulqinit. Sepse është fakt që disa këtu në Ulqin, janë kah na e prezantojnë origjinën tonë kulturore jo mbi bazën e një miti pellazgjik të popullit të detit, por me ritme afrikane - së paku te vallja e peshkatarëve dhe shih: *Ouroboros 1 year ago African - Albanian dance!* Pyesim – kujt i shkon për shtat në origjinën që folëm për qytetin e diellit dhe ullirit që ulqinakët të jenë në folklor afrikanë...?!**

E të mos jenë të Detit (Tetit) - perëndisë pellazge të detit. Shih edhe vetë Detit, romakët e njohin me emrin e shqipes TETI, ose SEA (TEA), e ku TEA (del se është vetë - F(t)ea - feja?! Shqiptarët nga toka, kanë krijuar – ruajnë mitin origjinal të vetin, çka e vërteton edhe vetë shprehja e njohur si “bijtë e mëmëdheut”, ose “burri i dheut“ etj. Kurse këtë e kanë shumë të natyrshëm - qofshin ata toskë apo gegë...?!

Ata – shqiptarët, kurrë nuk hidhen fuqishëm mbi tokë – ashtu si në fotografinë më lart (që bëjnë peshkatarët ulqinakë) duke e shkelur apo rrahur atë, e duke hingëlluar afrikançe dhe me ngjyra të veshjes kuq e zi – duke zbuluar hilen...?! Por në folklorin popullor të popullit të detit ngjet të

hidhen duke e përkëdhelur dhe më pas edhe duke u shtrirë në te, si në prehrin e nënës –sepse besojnë që tokën e kanë nënë - vendlindje. Por jo si një vendlindjeje afrikane te filmi TA AMERIKA...?!

Shqiptarët në folklorin e vet shtrihen si në “shtratin” e nënës që i krijoi duke u shprehur me urtësinë e besimit - mitit të vet se: “Dhê (tokë), kemi qenë dhe se dhê - do të bëhemi, sepse njeriu është prej dheut dhe se, si bijtë e Havasë – ringjallja është e vërtetë?! Komshinjtë - fqinjët tanë, ta zëmë, për mëmëdheun apo atdheun kanë një shprehje tjetër dhe me një kuptim krejt ndryshe – *si domovina - domoroci* etj., në kuptimin shtëpi, nga se po duket e kanë humbur ose nuk e njihnin fare mitin – besimin që njeriu është me origjinë prej dheut..., ashtu siç mëson miti pellazg, po edhe Kur’ani?! Pra, nëse thuhet – po ku je o BURR I DHEUT?! Ka një ngarkesë emocionale mitike me efekt special.

Ja edhe një valle, sa mitike, aq edhe mistike shqiptare e kultit të nënës - Nënës së Madhe - Evës - tokës?! - Mëmëdheut në prehrin e së cilës kënaqet i shtrirë valltari...?!

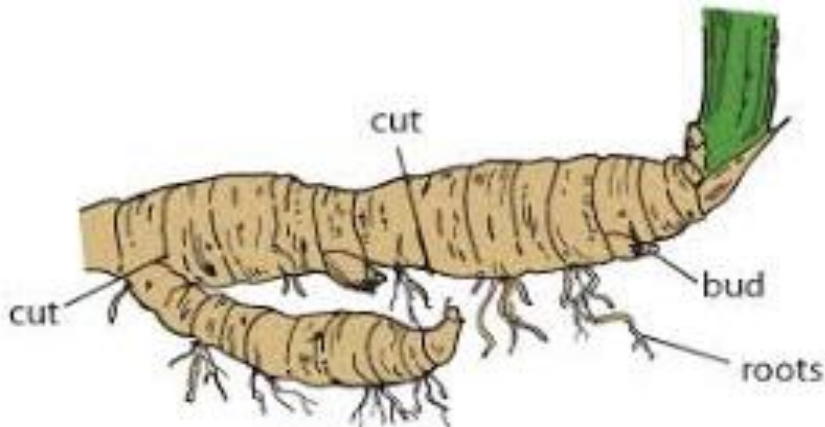
Sepse vetë Zeusi, zoti kryesor te pellazgët, kishte edhe emrin e dytë dhias – dheu, sepse vetë pellazgët besonin se ishin pjella e dheut – nga Dheu lindi në fazën e parë direkt njeriu (patër) babë – duke na mundësuar kuptimin edhe të vetë shprehjes Burri Dheut – Bori Dhea, apo babëdhea (atdheu shqip) direkt të krijuar nga Dhea - siç konfirmojnë religjionet monoteiste e ku mendimi shqip ATDHE – bijtë e dheut dhe kuptimi tjetër për Demetrën, e kundërta në gjini me Zeusin, që De është një DHE, kurse Metra, po ashtu shqip, ka kuptimin mater (popullore – matare) që mbetet nga amësia, kemi të krijuar shprehjen tjetër MËMËDHEU – metër apo matërdheu ...?! Shih, do të shpjegojmë edhe më vonë

që e gjithë familja hyjnore mitologjike pellazge zërthehet kuptueshëm përmes shqipes dhe na ruhet ende e bartur nga shekujt në emrat e hierarkisë familjare ulqinake që nis me Zeusin - zotninë, me Herën që është vetë EREJA e shtëpisë. Afërdita që ruhet si emër në familjen shqiptare e deri te ajo që Afërdita u rrëmbye nga vetë ZEUSI me të cilin lindi Harmoninë që vetë ajo gjysmë kafshë, gjysmë njeri si vetë emri i Gilgameshit, martohet me Kadmin mbret fenikas dhe vijnë e nguliten në Rrizanë *Shas, duke lindur Ilirin-gjarpër që edhe sot e quajmë Roja e shtëpisë, kurse ashtu si vetë Harmonia – ZANË, fëmijën e saj e quajti Zog që sot ngjashëm në dialekt kemi zog - nga ZOT (Zeusi)...?!

E tash të kthehemi te rrizanidët - ose rrizanasit?!

Themi rrizanasit, sepse autori i përkthimit të historisë më të vjetër shqiptare nga frëngjishtja, ka tepër mundësi që të mos ketë njohuri se si emri i përmendur nga autori jo shqipfolës, për arsye të mosnjohjes së natyrshmërisë së shqipes të ketë përdorë termin rrizonidët që do të ishte më natyrshëm (për këtë ambient) të quheshin rrizanasit - vërejtja jonë?! Për emrat e sipërpërmendur themi që nëse krahasohen rrënjët e emrave, atëherë fjala vjen, emri i Kalasë së Shkodrës, përputhet me emrin e Kalasë së Kotorrit – ashtu si në hartë, e kjo nuk mund të jetë vetëm një rastësi e kotë gjuhësore. Thuhet që gjuha është një strukturë e gjallë rregullash të cilat rriten dhe zhvillohen ngjashëm me rregullat e vetë botës së bërthamës atomike dhe është në korrespondencë me të dukshmen dhe të padukshmen – mendimet.

Por nga kush mbillen mendimet dhe nga vijnë, këtë punë përsëri mund të bëjmë përpjekje ta kuptojmë në komunikim vetëm me gjuhë - çdo gjë është energji në përbërje atomi. Vetëm të kuptuarit e metodës komunikuese që ka struktura e atomit, por që nuk e shohim si botë, mund të na shtyjë të kuptojmë strukturën e botës gjuhësore që ka natyrë rregullash të ngjashme ADN-je në kuptimin zinxhir. Pra, çdo gjë është në zanafillë një A (ADN-ja).

Shih si duket një rrënjë në bimë e cila, falë strukturës së vet, arrin të sigurojë ekzistencën?!

Thuhet dhe dëshmohet që – rrënja me këtë strukturë organike që ka, arrin dhe siguron mbijetesën në kushtet tejet ekstreme të një thatësire?! E, kështu ndodhë edhe me rrënjën e popullit të këtyre anëve në këtë breg të Adriatiku.

SHASI FSHEH MESHËN NË KULTIN ILIR QË MBASE BËHEJ SHQIP?!

“...Deri në shekullin XIII shqiptarët janë mbajtur pak a shumë si katolikë të pastër, për këtë kemi dhënë dëshmi dhe do mund të jepnim shumë dëshmi tjera...” (Zh. Klod Favërial 253- pun. i cit.).

Kjo thënie e historianit - si konstatim, prej fillimit lë për të kuptuar – pa dyshim, se shqiptarët, jo të gjithë paskëshin qenë katolikë?! Po atëherë, nëse turqit ishin ende pa u shfaqur me islamin e vet në vitin 1389, çfarë feje duhet të kenë pasur shqiptarët dhe a mos bëhej predikimi i atij besimi në gjuhën e vendit, nëse ekzistonte – doemos që po...?! Dhe nëse është kështu, përse ata kishin më për qejfi të besonin se Jezusi nuk ishte bir i perëndisë, por i dërguar i perëndisë?! Shih çfarë thonë sot edhe dijetarët e këtij lëmi...?!

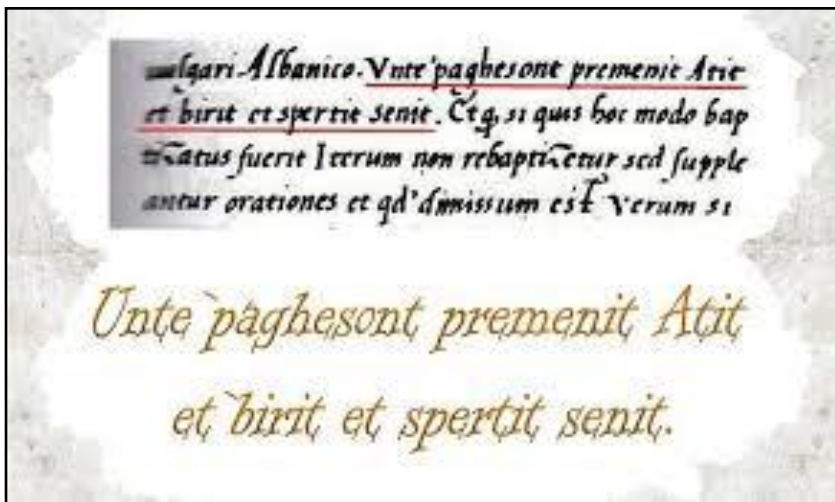
Shqiptarët paskëshin pasur besimin e vjetër të tyrin dhe se ai, po duket, ishte praktikuar në gjuhën e vendit e se deri në shekullin XIII (sipas

konstatimit të autorit, që nënkuptohet ishte pak a shumë shumicë - që hapë edhe dilemën). Me sa duket, Buzuku, jo fort larg kësaj kohe - po e shihte se lutjet sipas skizmës latine po e rrezikonin ekzistimin e mëtutjeshëm të shqipes e cila ishte përjashtuar nga praktika shqipe e lutjeve në kisha dhe përdorimit të saj në jetë...?!!

Nëse i mbetemi besnik edhe parimit që kalimi – konvertimi masiv në islam, ndodhi edhe nga 3 shekuj më vonë, atëherë del që vet Buzuku, kishte problem me degjenerimin kombëtar të besimtarëve katolikë, sepse me Ungjillin e përkthyer zor se do të ketë pasur ambicie të ruajë miletin mysliman – shqiptar që do të paraqitej më vonë, sepse llogaritet që ata nuk lexonin më Ungjill as në gjuhën latine dhe as atë shqipe. Pra, ai ishte i vetëdijshëm dhe kujtohet – “*tuj u kujtuom...*” se shqipja po priset, kishte obliguar vetën të shpëtojë kombësinë shqiptare nga fillimet e nacionalizmit bizantin... Kurse këtë tezë – të trashëguar nga besimi i vjetër si praktikë të vetë rënies së shqiptarëve në kontakt me Shën Palin në Nikipojë - vërtetohet që shqipen e praktikonin edhe të tjerët më parë. Por nëse i mbetemi besnik se Buzuku ishte nga Tivari i cili ra edhe nga 100 vjet më vonë nën turqit, kjo lë të kuptohet se shqipja nuk po harrohej nga ardhja e turqve të cilët dihet fare mirë se ndalimin e shqipes në administratë e bënë tek pas luftërave ruso-turke dhe nën presionin e koalicionit të krishterë evropiano-ballkanik...?!

Prandaj mund të shtohet edhe kjo:

- Pal Engjëlli i Skënderbeut, në vitin 1462, po praktikonte të shkruar në gjuhën kishtare shqipen me fjalët e formulës shqipe të pagëzimit:

Nuk do mend se për këtë doemos që do të duhej të ekzistonte një qytet Kulti të Besimit të Vjetër Shqiptar përveç – “pak a shumë katolikët e pastër” që cekti autori – auditori i këtyre besimeve kishte (njihte) kulturën e kultit në gjuhën e vet...?! Si - besimin se nga vinte me origjinë dhe kush ishte orakulli – mbreti i tyre (shpëtimtari) duke e pasur atë si monument, por që pushtimet e shumta bënë që ai të harrohej. Duke mos dashur të shkëputemi në atë se kurë ngjau koha që shqiptarët nuk e njohën veten dhe historinë e të parëve të vet - me të cilën do përmbillet libri; këtu do të donim një përgjigje për pyetjen që është: Po ku fshihej, në cilin qytet, lutja jonë ilire-kul-ti ilir qiellor (*thirri lirshëm – lutu lirshëm zotit tënd - të proklamuar nga Buzuku reformist...)?!*

A thua pse thuhet që Meshari të jetë botuar ndoshta edhe në Shas?! Po nëse edhe libri na vjen i shqyer në faqet e fillimit (ku hynë biografia e autorit – viti dhe vendi i botimit; a mos të jetë emri Shas një emër i koduar – Fshas, një fshesë që fshihet si qytet misterioz. Ajo që fshihet është në vete një mister ashtu si vetë Meshari dhe vendi i botimit të tij, për të mos anashkaluar atë çfarë u cek për emrin Sas (i vënë nga Papa). Papa, mbase kishte arsye për këtë, ai sasët gjermanë i bëri me kurorë mbretërore – Kur kurorëzoi Karlin e Madh gjerman. Kujtojmë kështu është koha kur gjermanët si popull kishin formuar atë që njihet Rajhu i Parë (Mbretëria e Parë Gjermane)?! Duke pasur për këtë edhe përkrahjen e selisë së Shenjtë?!

Për mëkëmbjen e kësaj mbretërie të serishme filloi edhe lufta botërore e Rajhut të Dytë dhe e Rajhut të Tretë - Hitleri?!

Por në një gjë nuk gabohet, kur thuhet që Shasi ishte vend i kultit ilir dhe autokton për tërë jetën. Dhe nëse Meshari, nuk u botua në Shas, ai doemos që i ishte atribuar Shasit, por nuk bën të lëmë pa thënë se koha e përkthimit të ungjijve në gjuhët kombëtare, që përfshiu Evropën nuk mirëpritej nga Papa.

Shasi ishte në funksion të *kultit rrizonas* dhe doemos që ata besonin në një Zot dhe shërbeu si një mentalitet i cili lehtë e pranoi monoteizmin e paqësorit Jezus.

Popullsia e Shasit kishte jetuar me dije dhe me praktikë të veten origjinale sepse këtu - te kjo popullsi, erdhi për të jetuar vetë mbreti Fenikas me Floçkën – Harmoni, dhe të cilës ata i ngritën edhe monumentin, Kultin. Ky popull dallonte nga popujt tjerë dhe ilirët – rrizonas – kujtesa në monument - i bënte të kulturuar (e të veçantë në shpirtin për kulturë). Doemos që shqiptarët këtu janë krenarë për ritet fetare të veta - të asaj Lutjeje (supozojmë të Feniksit) - ilir, të qytetit të lutjeve – Shasit, për të cilin ata edhe sot besojnë që kishte 365 faltore - kisha, si në legjendë.

SA FALTORE SIPAS MITIT PELLAZGJIK DUHEJ TË KISHTE SHASI?!

Ndërsa në harmoni me legjendën arkeologët në Shas, deri më sot, kanë zbuluar 7 faltore – kisha, dhe kaq - vërtetë duhet të ishin, sepse 7 ditë ka java që, kuptuar brenda 48 javëve, ndahen në 12 muaj, për aq sa kryhet një lëvizje cikli - vjetor – stinor i planetit - diellit. Andaj, jo rastësisht ,ndodhë të shohim se në Shas si përpjestim i ditëve brenda një viti, kemi 365 faltore – sepse aq kemi ditë për lutje brenda një viti, sipas ndarjes që ka bërë Kronosi - Koha dhe Demetra - nëna në mitin pellazg.

S'do mend për të kuptuar se urdhëresa për lutjet te njerëzit kishte zbritur disa herë dhe po duket që kur qitej në harresë nga njerëzimi, ajo sërish paraqitej te ndonjë libër i shenjtë te ndonjë profet i popullit problematik - të pa ditur. Shtojmë se njerëzit e kësaj dijeje - lutjeje qiellore mësohet ta kishin të qetë - dhe paqësore?!?! Ngase jetonin në harmoni me urdhëresat e Zotit për lutje të cilët me devotshmëri – zbatonin bashkë me ORËN - ORARIN E LUTJES kah qielli në vendin dhe kohën e caktuar.

Ata doemos se ishin të urdhëruar në atë që mëson libri i shenjtë, kur mëson njerëzimin, si *"I madhërishëm është ai, që krijoi yje në qiell dhe vendosi në të dritë (diell) e hënë që ndriçon. Ai është që bëri natën e ditën zëvendësuese të njëra tjetrës dhe për atë që dëshiron të mendojë apo falënderojë argument..."* **El Furkanë – Kur'an**

E këto dije del të ishin dijet e para të njerëzimit që, si legjenda - mozaik i hedhur, gjinden edhe në Shas ashtu si vetë piramidat e Egjiptit - *"Dhe në ndërrimin e ditës e natës , ka argumenta për ata që besojnë?"* - **Kur'ani?!!**

- Për këtë, kjo thënie kuranore - sipas nesh heq enigmën e legjendës së 365 kishave – si lutje, që nuk janë as shumë e as pak, për një popull në besim siç ishin Iilirët të cilët kishin parë argumentin e ekzistimit të krijuesit në ndërrim të ditës dhe natës. Legjenda është ekzakt në përputhje edhe me mitin e Babilonit – për kohën, si Qyteti i 7 portave - po aq sa ka edhe java ditë e sistemi diellor planetë...? Shih pra: se si, në Shas, matematika e dijes që fitohet në drejtim të qiellit me lutje, sa vjen e rritet dhe përsoset në 365 lutje...?!

Po dhe shqipja është dhuruese e madhe si gjuhë e dijes – kultit?!

Fjala shqipe është dhuruese e madhe. Ajo shpesh jep më shumë se kërkohet prej saj dhe ai që e studion strukturën e ndërtimit të saj atëherë gjërat e mitit - besimit të të parëve, sa fillon dhe i mendon më ndryshe. **"Prekja" apo thirrja me dorë drejtë qiellit - diellit – sipas mitit anamalas**

(dora shenjë) - ka në vete një fuqi mahnitëse të akumulimit të energjisë nga dielli e cila shkon prapa në kohë -deri te miti i Zeusit që me dorë komandon rrufetë?! Si djalë i kohës që ish –Kronosi.

Miti i 365 lutjeve në ditë – ekzistimi i faltoreve, shtojmë se nuk haset vetëm në legjendat e Shasit, në botën shqiptare. Ai ndeshet përveç se në Shqipëri, edhe në disa vende tjera të botës dhe paraqet një dije të përgjithshme të njerëzve të kultit në tërë botën për kohën me të cilën matet ekzistenca jonë në tokë. Kuptohet, i trashëguar nga kultura e lindjes – sumere (civilizimit të parë), por çuditërisht edhe te ata popuj që gjeografikisht ishin tepër larg njëri tjetrit. Mbase populli i detit - pellazgët, e pushtonin planetin falë dijeve teknike e rituale dhe anijeve tejet të mëdha e me të cilat popullonin tokën. Në esencë, edhe pse parafytyrimi jonë për paganët - në bazë të asaj që na mësuam është tepër i keq, shikuar realisht nuk qëndron. Kulti i natyrës, bazohej mbi elementet dhe harmoninë e njeriut me kohën – për të jetuar e mbijetuar si dije e dhënë nga Krijimi – Kreu – Kronosi - Koha ..., brenda stinëve të vitit - si matematikë e ndarë që theksojnë gjithë librat e shenjtë.

Harmonia (nëna) që i dha emrin Ilirit, sipas mitit - besimit të vjetër shqiptar del të jetë vetë përpjesëtimi në natyrë i vendosur nga dija hyjnore – Hyllusi, si perandor, që adhuronin ilirët dhe brigjeve të Jonit, kishte edhe portin (daljen). Ja edhe një fjalë shqipe (*porti*) që e njej shqipja përveç hyllit...?!

Nga kjo, për rirfresh (rifres(h)kim) - paganizmi si fe, shihet që ishte i bazuar në ndërrimin dhe dëgjimin e natyrës (zërit...që duhej imagjinuar ose ishte magjepsës).

KAH PO SHKON BREZI I RI DHE A PO I KTHEHET MITI - NATYRËS?!

Andaj sipas mitit, këto 365 ditë të përmendura në kulturën e Shasit, del të administrohen nga 6 perëndi femra dhe 6 perëndi meshkuj, që bëjnë 12 perëndi, apo 12 muajt (që përmend Kur’ani si emër 12 herë). Ngjashëm, 12 perëndi hasim edhe te çifti i 12 perëndive supreme Vaal dhe Astarit (Dielli dhe Hëna)?! Pastaj kujto – ngjashëm edhe 12 konstelacionet e Zodiakut. Por edhe Panteoni grek, kishte 12 perëndi etj. Njeriu ilir, si duket e ka çmuar kohën – si njësi ditore, brenda 365 ditëve dhe njërën nga ata e veçonte, si më të dashurën që i përgjigjej një zane apo ore mrekullibërëse, e cila në një çast të caktuar të kultit –lutjes, bënte mrekulli duke hapur, përmes orëve (zërit poetik të lutjeve) edhe vetë dyert e qiellit, e kjo mund të ishte edhe Dita e Verës -Harmonia muzikale - që edhe sot ndiqet si ditë

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

kombëtare nga neopaganizmi, që si rrymë evropiane sikur nuk kënaqet me atë çfarë ofron krishterimi dhe monoteizmi, duke përgatitur një ambient për t'u kthyer te monada e Hegelit dhe vetë Krijuesi që vetvetiu do rigjendet te evropianët laikë në rrugën e tyre ambientaliste. Zaten sipas nesh edhe vetë shqetësimet e brezit më të ri, shkojnë ngadalë drejtë ruajtjes së ambientit - universit, si shqetësim i brezit...?!

Shih si gjërat në kohë nuk ndryshojnë në simbol nga krishterimi e deri te ambientalisti – në sfond gjithmonë mbetet një diell...?! E nga këtu edhe miti i feve diellore – shqip, na hapë dimension interesimi dhe interpretimi...?! Po ngjashëm ndodhte dhe ndodhë edhe në vetëdijen e besimit origjinal shqiptar – shih më poshtë – një pamje nga Shasi: MIRË MËNGJESI DIELL?! Ndoshta në mes këtij të riu dhe Kishës – në Sheshin para monumentit gjendej mozaiku i diellit – ashtu si në Justiniana Prima të Ohrit ilir. Mbase koha do e zbulojë këtë. Dhe jo vetëm kaq, por mbase këtu është vendi për të shënuar një besim popullor në Anë të Malit i cili flet se banorët e kësaj ane jetonin në harmoni me natyrën dhe shëndetin e tyre duke ia dedikuar aftësinë mrekullibërëse vetë forcës magjike të diellit.

Dielli shëronte shtimin e qumështit te gratë gjidhënëse.

Evidentohet në fshatin Shtegvashë se si një femër e cila nuk kishte qumësht gjiri për të ushqyer foshnjën, ajo një ditë nga ditët – për t'i ardhur qumështi, iu lut direkt diellit që sa po lindte në mëngjes me fjalët: “O ti diell që del në buzë malit – ma qit tamblin parakrahit”, duke e shikuar atë përmes një krehri të shpeshtë. Dhe kur qumështi nuk i duhej më, atëherë për ta dëgjuar dielli lutjen e saj për ndërprerjen e tij ngase fëmija ishte rritur, ajo përsëri duke e shikuar diellin përmes krehrit, i drejtohej atij me fjalët

për ndërprerjen e qumështit, duke e shikuar sërish përmes krahut me fjalët:
“O ti diell që falesh pas malit, ma qit tamlin për mbas krahut...”?!

Një e dhënë kjo, tepër interesante për lutjet e banorëve të besimit në diell..?!

ZANAT – ORËT NË SHAS “HAPNIN“ PORTAT E QIELLIT?!!!

Por jo vetëm kaq - këtu mrekullitë nuk kanë të sosur.

Në Anë të Malit - Shas. Zanat (Orët), po duket ashtu si në mitologjinë botërore, konsideroheshin “si hyjni (ose nimfa) *që ruanin rregullin shoqëror dhe natyror si dhe ciklin e ndërrimit të stinëve dhe bimësisë*. Nëse është kështu, atëherë ashtu si ndodhë që me plis të bardhë të ruajmë si popull – kujtesën mitike pellazge në të cilën plisi të kujton gjysmën e vezës kozmike të cekur, ndërsa emri i floçkës së detit - nimfës, mund të jetë vetëm një kujtesë dëshmie që dikur këtu ekzistonte civilizimi, po themi direkt pellazg, i cili sipas mitit marotohej me nimfa - nuse deti, ashtu si nimfa Harmoni dhe emrit Nife që është me rrënjë të njëjtë po ashtu një nuse. Me floçka uji edhe sot mbushet mitologjia e botës fëmijërore në këto anë.

Ky emër, nga ana tjetër, na vjen i ngjashëm, edhe në latinisht – arabisht etj.

Sipas Homerit, orët – zanat (nimfat- sirenat), ruanin portat e qiellit dhe Pallatin e Zeusit. Na vjen e thënë në mit se - ishin orët ata që e pritën Afërditën në Olimp dhe e veshën me madhështi. Ndërsa Ora e Dimrit, shoqëronte Persefonin në banesën e Hadit, në fillim të dimrit. Thjeshtë stinët (ambienti) del të jetë vetë natyra ndër mitet shqiptare. Kështu – te Hesiodi, ato janë 3 (sipas stinëve të vitit). Për grekët (pranvera, vera, dimri) del se quheshin Eunomia (qeverisja e mirë), Dike (Drejtësia), Irena (paqja) dhe shoqëronin Karititet. Mirëpo, duket se në zanafillë ishin dy: Tallo, perëndesha e pranverës dhe sythave dhe Karpi (perëndeshë e pjekjes së frutave në vjeshtë).

E kur filluan të lidheshin me ndarjet në ditë, ata u bënë 10. Te romakët bëhen 12. Shih: *Barbara Colonna - Fjalor mitologjik, Botime Toena – Tiranë*.

Të besohej në Shas, se këtu ishin portat e qiellit?!

Nuk mund të themi, por themi se Homeri e Troja, janë të gjeografisë së meridianin fillestar të Piramidës së Keopsit dhe se për portat e qiellit flet dhe feja islame?! Që mund të jenë ata të meridianit Zero...?!

Njeriu ndiente nevojën të lutej ndaj zotit duke e emituar atë që është lart, goftë edhe me lëvizje koreografike rituale - kuptimin dhe esencën e të cilës e dinin vetëm orakujt e vjetër –magjistarët dhe ata janë të shumta anë e kënd botës.

Vlerësohet që në esencë, edhe vallja e sektit të dervishëve ndër kulturat tjera - duket se bëhet për nder të ditëve të motmotit. E ku lëvizjet e 7 valltarëve, sikur emitojnë lëvizjen e 7 planetëve dhe diellit. Andaj duke parë këtë valle, sikur merr kuptim ajo shprehja anamalase për zanat, e që janë shtojzovallet që të veshura me të bardha sikur bënëin ngjashëm si dervishët në fotografi që bëjnë sot.

Mendimtarët e islamit, cekin që kjo valle është jo nga dijet, ose preferencat Kuranore, por nga paganizmi. Kjo bëhej ngjashëm edhe në vallen e zanave. Sepse zanat me vallet e veta (me magjinë e tyre) i luteshin diellit, duke vënë korrespondencë me këso lloj vallesh në favor të ruajtjes së stabilitetit dhe rendit shoqëror i cili ndiqte harmoninë e lëvizjeve qiellore... Pra, duke qenë shumë të nderuara këto orë ashtu, si atje, te mitet botërore, edhe në mitologjinë e trevës, paraqiteshin si vajza shumë të bukura që vallëzonin “madje duke shoqëruar edhe vetë karrocën e diellit. E në shenjë të stinëve - zanave, edhe sot – në fillim të verës, organizohen manifestime të përvitshme.

DIJA E SHASIT PËR LLOGARITJE TË KOHËS GJENDET EDHE NË ÇIKANICË DHE E BËN ATË DIJE TË MITIT UNIVERSAL TË RËNË NË PLANET NGA UNIVERSI?!

Një gjë dihet: shumë vende të ndryshme të botës – qytete të ndryshme të lashtësisë me mbetje arkeologjike edhe sot mbahen larg syve tonë e të ruajtura për opinion nga qeveritë e ndryshme - Këtu mund të hyjnë edhe piramidat kineze, që po përmendim se janë disa herë më të larta se ajo e Egjiptit dhe kjo nuk është një rastësi, por që nuk dihet pse vazhdojnë të jenë sekret...?!

Thuhet se këto piramida, për nga ndërtimi janë të ngjashme me ato të një kulture tjetër të gjetura në një kontinent tjetër, në Amerikën e jugut. A mos do të thotë kjo, se kemi të bëjmë me një civilizim të hershëm të planetit?! – Mendojmë se po! Se sa është Shasi, i vjetër me legjendën e vet të 365 faltoreve, ne – këtu, këtë legjendë po e krahasojmë me atë se si jetësohet matja e kohës në piramidën e Çikanicës dhe se si në piramidën e Çikanicës, hasim edhe te kulturi i

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

gjarprit i cili ndeshet edhe në Shas, Si kafshë totemi dhe po plotësojmë mendimin e nisur kështu.

Mendojmë se e gjithë kjo, sikur dëshmon mjaftueshëm përse matja e kohës në forma të ndryshme te popujt e lashtë, doemos si dije disa dimensionesh, dëshmon prezencën e gjakut hyjnor dhe prezencën kudo te qytetërimet e vjetra të një civilizimi global pellazg. Për ta përfunduar tezën e prezencës së 365 kishave si objekte kulti - të nisur, tash po përmendim edhe mrekullinë e piramidës - godinës së ÇIKANICËS - në gadishullin Jukaton të Meksikos e cila në lartësinë e vet nga 4 anët - në 91 shkallë, e shumëzuar për 4 anët e saj jep, jo rastësisht numrin e 365 ditëve të motmotit. Dhe shkalla – mund të ishte një faltore - kishë...?! Të ketë qenë kështu diçka edhe në Shas?! Sipas legjendës – mund të thuhet se po?! Faktet flasin që këtu dikur kishte ekzistuar Monumenti i Kadmit dhe i Harmonisë, të paraardhësve tanë?!

Tjetër, në gurët e piramidës - si në Iliri, gjejmë të skalitur 2 gjarpërinj që zbresin poshtë mureve të saj duke përfaqësuar dy ditët e ekuinokseve të vitit – të verës dhe të dimrit (të nxehtit dhe të ftohtit?! Pra, poleve të kundërta. ***Thjeshtë, sipas mitit, edhe piramidat e Egjiptit, në dijet arabe, thuhet që i ndërtoi Eukinoku e jo Keopsi?! Nëse është kështu - atëherë edhe Shasin fillestar e ndërtoi Eukinoku?!***

Piramida e Çikanicës – ku filloi të matej koha...?! Kur'ani dëshmon: Ne çdo gjë e bëmë në përpjesëtim - pra edhe kohën...?! Por piramida me formën që ka thuhet se ka edhe aftësinë e grumbullimit të energjisë universale në një pikë. Vërtetë çfarë misioni kryenin këto faktore të vendosura në pika të veçanta të globit.

PREJ KËTU ÇËSHTJA BAZË - THEMEL I GJITHË KËSAJ ËSHTË MENDIMI FILLESTAR QË NIS NË ILIRI

Si intrigë, këtu, edhe mua si të tjerëve, po me lindë dyshimi: përse edhe meridiani zero (0), rrethi imagjinar fillestar, që bashkon polet tokësore me vijë magnetike - me të cilin fillon e matet koha, të jetë bartur në kohën më të re, nga piramidat e Egjiptit në Grinuiç - duke prekur me këtë transferim imagjinar dy qytetet, Parisin dhe Londrën?! Kuptohet, mbase si simbole të arritjeve të njerëzimit në kohën kur u emërtua dhe u bart këtu si meridian fillestar.

A thua se me këtë veprim dikush të ketë pasur për qëllim, të argumentojë se gjoja në këtë vijë duhet të ketë nisur krijimi - sipas mitit të krijimit..., dhe jo në tokën shqiptare...?! Për t'ia lënë vetës - përvetësimin të vetëdijes sonë si mit, që ne na mëson se si duhet të administrohet koha...?! Një gjë vërtetohet se hapësira që përfshin një meridian, nis me tokat shqiptare të Ohrit - Tomorit duke pasur për kufi Shkodrën - Shasin, që realisht është meridiani zero – Tomaros (Tomori) si mal dhe ata të Llogorasë - Akrokeraune, që përmenden edhe nga Homeri mitik si male mitike. I gjithë populli shqiptarë shtrihet brenda gjerësisë së vijës së meridianit Zero...?! Që do të shihni edhe në libër?!

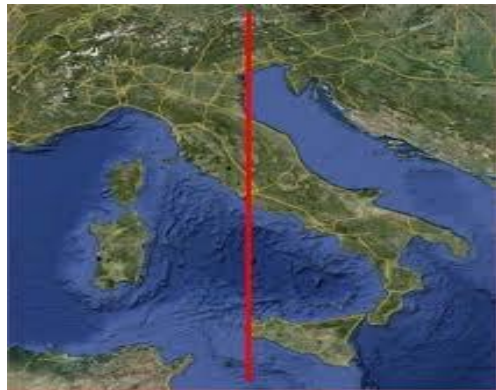
Dy pika ilirike, Tomori dhe Ohri?! - ku nis gjerësia e meridianit ZERO që ndërpritet në Shas - gjithëherë kufi i dy qytetërimeve lindje perëndim...?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

- A thua se kjo i pengon dikujt dhe për këtë fshihet rrënja...?!

Çështja, si duket – sipas nesh, na paskësh lidhje me qytetin e Shasit si një qytet jo vetëm historik, por edhe parahistorik, e në të cilin sot kalon meridiani fillestar i cili thuhet se kalon ndërmjet Londrës, Parisit dhe Romës?!

Duhet të besohet kështu – sepse sipas mitit arian të romantizmit evropian që u bë doktrinë – popullsia e ikur e Trojës, fillimisht, pasi kaloi detin themeloi Romën dhe më pas Parisin dhe Londrën. Për të na zhveshur ne nga lashtësia e kultit të mitit pellazg, të cilin sot vetëm shqiptarët e ruajnë në gjuhë, në moral, mit dhe folklor...?!

Për punë primati – shih këtu që edhe italianët për meridianin zero, marrin atë që kalon afër Romës - Selisë së Shenjtë, ose edhe Koloseut...? Për dallim, në këtë libër po rrëfejmë se si miti shqiptar e lidhë atë me tokën shqiptare?!

INTRIGAT E NJË KONSPIRACIONI TË POTENTËVE EVROPIANË VAZHDOJNË

Kjo mund të vërtetohet me vetë ekzistencën e pellazgëve, për të cilët nuk flitej nga askush se kush ishin dhe çfarë lidhjeje kishin me trojet tona e me gjuhën tonë dhe pse vetëm ne e flasim gjuhën e tyre – shqipen.

Shkrimet dhe studimet shqiptare për ta janë në fillim, kurse studimet nga të huajt mungojnë ose fshihen. Nuk duam të besojmë se kjo e vërtetë nuk u shkon për shtat politikave botërore të kombeve moderne të cilat përpiqen të fshehin këtë histori të pellazgëve po edhe të qytetit të vdekur Shas...?!

Veçse një gjë dihet, që pellazgët pas disa viteve të përfundimit të luftës së Trojës, u mblodhën në tempullin e Dodonës – që mendohet të ketë qenë në malin e Tomorit, për të pyetur orakullin (profetin), se kah duhet të shkojnë dhe ky u tha që duhet të kalojnë detin drejtë Saturnios – Italisë, siç është quajtur në atë kohë sepse atje, në kodrën ku u themelua Roma pas nja 400 viteve - luftëtarët e Trojës duhej të themelonin qytetin Keti në një kodër, në kujtim të vetë nënës së Akilit, që quhej mu me këtë emër. Nga ku: *Teti, Keti, Tea, Sea, Fea*, po dhe *fteja* (ftuja) - keci femër i dhisë, janë e njëjta rrënjë pellazge (sot shqipe) të cilat i ruan – duke i njohur vetëm shqipja në aspektin e mitit dhe realitetit.

Nga kjo i bie që këta të ishin ilirët - shqiptarët e parë që kaluan Adriatikun. Prezenca e fjalëve – emrave - me etimologji shqiptare e cila mbush Gadishullin Apenin sikur na e vërteton edhe sot këtë?! Për çudi - këtu, duam në këtë rast vetëm të tërheqim vërejtjen – përse shpëtoi duke mos u përvetësuar nga fondi i emrave shqiptarë (sot në përdorim) edhe emri i kësaj zonje të nderuar iliro-pellazge e cila lindi Akilin – pra emri Keti, jo fort popullor, që edhe gjuhësisht del të ketë muzikalitet të mjaftueshëm për të qenë funksional – ashtu si vetë emri Akil (Arqile), Aleksandër etj. Ndërsa për këtë gjithashtu dëshmojnë edhe autorët e antikitetit: Si Pauzania i shek. II para erës sonë, pastaj Varoni ... Ndërsa, pa dyshim, se duhet cekur që edhe mendimet fillestare si të kundërshtuara për ta, duken të jetë ata të të dy dijetarëve të Alikarnasit, Hertodotit dhe Dionisit. Kështu - nëse i pari thotë se Pellazgët ishin etni barbare dhe e ndryshme nga ajo greke, tjetri thotë se pellazgët ishin të racës greke nga Peloponezi i vjetër...?!

Dija pellazge ishte dije hyjnore dhe e avancuar e besimit që kishin.

Kush hynë në mjegullën e misterit pellazg mëson se pellazgët e mësuan njeriun si të vishej, si të ndërtojë, si të shkruajë, si të ushqehet – thjeshtë si të jetojë. Këta kishin, po duket, edhe njohuri për vijat energjetike të tokës, të ashtuquajturat nga shkenca vijat *le* ja pra falë natyrshmërisë shqipe të mendimit shqip – shkenca këto vija, i quan vija le dhe mendja shqiptare i kupton...* - le - lindur – leu (le, gegërisht)?! Pellazgët kishin njohuri edhe për këtë: Leu dielli, u fal dielli, perëndoi dielli etj.

Ata kishin njohuri se në këto pika kyçe të tokës, mund dhe duhej të aplikonin edhe dijet e ndërtimit të qyteteve të larta duke demonstruar edhe shkathhtësitë tjera që njihnin si gjeometrinë, inxhinierinë, filozofinë etj. (*shih - emisioni "Enigma", sezoni i 5; episodi i 13: dronët, zombët pellazgët - ytube*). Duke mos u zgjatur më këtu konkludohet se qyteti i Shasit duhet të jetë ndërtuar edhe para vetë Romës (Ulqini - Shkodra etj.). Aty ku thamë se edhe nisi fija e fillimit – krijimit - fishi (*Fryma - rryma*) fillestare (meridiani zero - 0) nga fjala e shenjtë shqipe e shqiptuar nga

ZOTI - sipas Moisiut, kujto zotat : KRONOS – ZEUS – ZANA - ZOJA – ZONA etj. Dhe që për çudi, vetëm për leksikun e shqipes nuk janë të huaja. Gjithë këto emra mitikë të përmendur e që nisin me shkronjën **f** dhe **z** ..., pa hezitim se kanë kuptim me ndjesi shumë të natyrshme shqipe dhe kjo nuk është rastësi ngase nisin që me vetë mitin e Zeusit. Për këtë simbolikë shqipe të fjalës që përputhen me mendim simbolik, do të flasim përgjatë tërë librit. Po a mos është edhe historia e Shasit një histori e vjedhur pasi u dogj – bashkë me zanat dhe meridianin zero. Mbase po...?!

Fjala ZOT apo (Të) ZONË edhe sot ndeshet në Anë të Malit – pra Zonë – Zona – Zojë, duket se është një gegërishte e vjetër që ndeshet edhe te grekët, shih Aristoteli me fjalën ZON - nënkupton një qenie të gjallë që gjallëron. Edhe shqip ka këtë kuptim është zonë – pra jetohej sundohej nga dikush që është zonë - qenie e fuqishme ...?! Shih, çdo gjë në kuptim është e fuqishme te fjala e dalë nga rrënja zo, pra edhe zog; shih në krahasim ZOG SOKOLIT...?!

Fjalët e përmendura me kuptim simbolik na bindin në këtë. Kuptohet, që sot në jetë shihet se shumëkush ka afinitet të zbukurohet me meritat që nuk i takojnë - pse të mos jetë kështu edhe për popujt dhe njerëzimin...?!

Mirëpo - një populli, kanë thënë, mund t'i vjedhësh historinë, shkrimin, dhe çdo gjë, por nuk mund t'i vjedhësh gjuhën të cilën e ka të lindur si mendim në vetë besimin nga vetë Zoti, që garanton "... se u kemi ndarë në fise dhe popuj që të njihni njëri-tjetrin dhe të na adhuronin ne..."?!!!!

Pse Zoti Moisiut i tha: Unë jam ai që jam, kush është ODINI; EDENI, ADEMI dhe njëshi rusisht - Adin, shqip, Njëshi - Zoti...?! Në Bibël, thuhet se Zoti, u pyet nga Moisiu - pasi Moisiu , ishte lutur ta takojë dhe të flasë me të, me një pyetje që del se ishte: Kush je Ti?! Dhe ai i dha përgjigjen: "Unë jam ai që jam..."?!

Këtu, në fakt, Zoti tha gjithçka dhe nuk tha asgjë...?! Ky është mendimi i kompetentëve - *Kastriot Mlyshi marrë nga Ytube.emis. i cit.* Pra, unë jam ai që jam.. është vetë Kreu, Kronosi, Koha, Kufini, ku filloi etj. E ku të gjithë këto emra, sikur janë sinonime për vetë Njëshin – Unin – Unon (UNË)...?!

Nga kjo shohim që gjuha si mjet komunikimi, para së gjithash është një njohje – dije dhe vetëdije e falur më parë – dhuruar nga Zoti - si besim, sepse të pushtosh gjërat duhet t'i njohësh dhe të kuptosh gjuhën e ndërsjellë (të jesh i projektuar) – pra të dish dhe dija është vetë besimi që ndryshe shqip quhet DI-N (DIN) - kujto Kopshti i Dijes – gjermanisht po ashtu thuhet ngjashëm die...?! - Kujto këtu për momentin sipas mitit - ODIN-i

gjermanik, i cili qëlloi i varur në një degë me kokë poshtë (sipas mitit) dhe pa shkronjat e dijes të shkruara në ujë. Ai pastaj vendosi që t'i marrë ata për njerëzimin?! Po edhe në islam transmetohet që shkronjat u morën nga fytyra e Zotit...?! Dhe shkronjat në vete janë një kontratë besimi e koduar, plotë dije.

Po athua se nga kjo që thamë për Odinin gjermanik – të mitit, të jetë ruajtur te popujt e Ballkanit e më gjerë - Azi të Vogël..., pra edhe te shqiptarët - në Anë të Malit, po shtojmë - zakoni i të lagurit të fëmijës me ujë ditën e parë të shkuarjes në shkollë – ku edhe ky, ngjashëm – simbolikisht shkon për të marrë shkronjat nga fytyra e mësuesit - ujit”?! Po duket se po. Sepse ai atje – si Odini, po kryen një veprim të ngjashëm, shkon të marrë shkronjat nga fytyra e mendjes supreme (Uji) – këshillë. Athua mos vallë i gjithë zakoni ynë njëkohësisht është dije dhe përvojë – kujtesë në përjetimin e dijes rreth kujtesës së mitit gjermanik - se në ujë, u panë shkronjat e Zotit...?! Dhe se kujtojmë që edhe në islam shohim të thuhet që jeta – filloi në ujë dhe se vetë Ai, qëndron mbi ujë.

Ja pra, përse nënat tona, kur shkonim në shkollë si vogëlushë “na bezdisnin”, kur na lagnin me ujë papritmas rrugës – ditën e parë të shkuarjes në shkollë...?! Dhe është interesant se ky mit, sipas dijeve që kemi ne, shtrihet në arealin ku jetuan pellazgët e lashtë...?!

Çështja e ngjashmërisë së cekur ka shumë mundësi të jetë kështu si zakoni mitik, sepse gjermanët thamë se janë kushërinjtë e parë në gjuhë të shqiptarëve (shqipës), pra stërpikja me ujë është simbolike dhe ruajtje e kujtesës në mitin e Odinit gjermanik - mitit të zanafillës së jetës.

Në Kur'anin Famëlartë tërhiqet vërejtja se çdo gjë, pra edhe jeta nis nga uji. E nga kjo - sikur arsyetohet edhe vetë miti që uji, është vetëdija e krijimit, sekretit, dhe nga kjo kemi emrin Uji i Bekuar. ***Sepse mbi te rri perëndia...?! Në fakt uji është bazë e jetës dhe sipas leksikut të shqipës uji edhe në formulë është hi-droghen , pra H2O. H-hyrje në Oksigjen – Zero...?!***

Sa për emrin – Dijen (Kopshtin e Dijes – Ai din) - kjo siç ceket nuk është më rastësi si kuptim i përbashkët në shumë gjuhë si emërtim p.sh. si Edeni - kopshti i DIJES - DINIT në shumë gjuhë ka një rrënjë të ngjashme. Nuk gabojmë këtu që nëse edhe vetë fjalën ruse për njësh (numër njësh 1) të njohur si ADIN - EDEN ta kuptojmë me këtë rrënjë sepse sipas parimit një shkronjë një numër, i takon njëshit të jetë sërish i gjithëdituri - pra uni - uno, (un jam ai që jam)?! Unik – i bashkuar - pra edhe nga vetë kuptimi i mendjes shqiptare zoti UNI është unik...?!

Madje këtë kuptim simbolik ka fituar edhe në shqipen e sodit, kur themi JE NJËSH (i ditur dhe më shumë)?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Në Kopshtin e Dijes (parajsë, xhenet), hasim edhe pemën e dijes – ku të gjithë ishin të ditur e Ademi në veçanti, për çka zgjoi edhe xhelozinë e djallit. Besimi del të jetë në mendimin shqip, NJË dije - pa injorancë dhe dogmë...?! Nga kjo i bie se besimi: - Islami NË VEÇANTI, nuk është dogmë, siç mendohen dhe kuptohen religjionet - në kuptimin: Beso po deshe, nëse jo – lëre dhe mos pyet?! Kujto këtu si shtesë te latinët, edhe principin - **një njeri një numër**?!

Në fakt në shqipe, në të tria këto fjalë kemi përsëritjen e dy apo tri shkronjave të njëjta – gati në të njëjtin mendim e kuptim, por kuptohet vetëm në shqip. Por në fakt, një numër ka dimension të përgjithshëm të Universit sepse ai mund t’u shkojë të gjithë emrave dhe proceseve që lidhet me të gjitha ngjarjet në Univers dhe i zhveshur nga forma ose format të ofron vetëm konceptin e njëshit - MONADËS fillestare etj. Por në anën tjetër edhe vetë fjala shkronjë nisë ose fshehtë në shqip kuptimin simbolik të fjalës sekret – rast ky, për të medituar?! Por edhe pozita ”tekbir” del në simbolikë të jetë një piramidë, kurse piramida del të jetë vetë pushteti. Njeriu i ditur jeton si piramidë dhe kur vdes – vdes në piramidë, duke simbolizuar këtëj dhe andej pushtetin si kohë...?!

Shih, për çudi ashtu “si një piramidë“ njeriu në pozitën *tekbir* - duke iu drejtuar Allahut del të jetë një A – Adem (Ai) – AINI (AI+NI) - AINJI-ë (shqiponjë). A thua se edhe kjo të jetë një rastësi ku një veshje malësore me xhubletë na jep imazhet e një shqiponje të zezë – të vetë piramidës – pushtetit dhe të perfeksionit të saj matematik - gjeometrik.

Gjithashtu kjo ndodhë edhe si shkronjë A - e para, emër dhe përemër, ndërsa (duke përsëritur) edhe si numëror 1 - njësh lidhet në gegërisht me *njeri- i pari (al-fa) - Një i Ri?! Po përse njeriu duhet të marrë këtë pozicion të piramidës në lutje islame – kurse a thua që vetëm për këtë punë mendohet se xhubleta ishte veshje e parë dhe çfarë simbolizojnë zbukurimet në brez?! A thua se ata janë zbukurime kot, të një populli të pavlerë dhe pa kult. Po athua që, kështu si më poshtë, duhet të ishin veshjet e një nëne e cila lind shërbëtorë, që e kanë bërë zakon të thonë serbët në akademitë dhe kishat e veta për një shqiptarë?! Doemos që jo, kjo veshje e një malësoreje të zakonshme tregon pozitën fisnike e mbretërore të popullit shqiptar. Dhe të kujton kohën kur shërbëtor të saj ishin serbët – shërbët+orët që romakët kur i quanin në gjuhën e tyre u thoshin Skllavë, ndërsa kur i quanin me gjuhën e ilirëve u thoshin serbo ose servo...?! Dhe ne si shqiptarë, pasi bënim ar – arban, (s’ka më shqip), sepse fjala është mendim, i quajtmë të tjerët me mendimin që bënin serbo (sherbo) – shërbëtorë.*

Por le t'i kthehemi për plotësim emetimit të pozicionit *Tekbir* të njeriut në islam si një piramidë të cilën adhuronin popujt e vjetër. Ndërsa i përmendin edhe librat e shenjtë. Ndër ta – për sa i përket strukturës së përbërjes së tyre si të tilla (PIRAMIDAT) - Kurani cekë se blloqet e tyre - të cilat peshojnë me dhjetëra tonë, nuk janë prej guri, por prej dheu - tulla...???!!!!!!

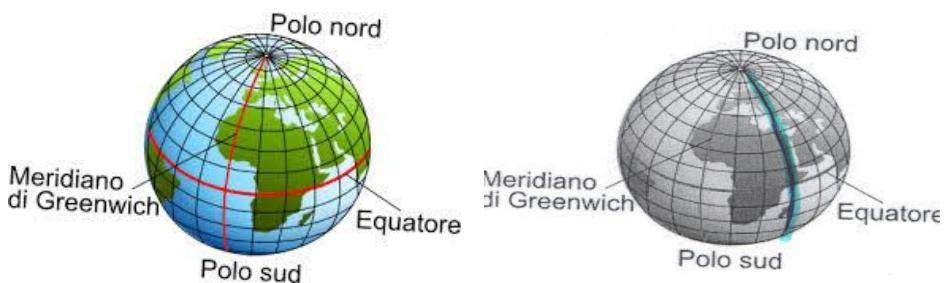
Për ta në hulumtimet e fundit në gurët e piramidave hetuan që brenda tullave – ishin nga brenda jo gur, por materie - mbetje organike (që forcon

dëshmitë Kuranore) që nuk janë siç mendohej prej gurit, por nga tullat, siç cekë ai.

Tjetër rreth misterit që ata fshehin - shih se si nga analizat e ndryshme që janë bërë është përcaktuar që meridiani i cili kalonte nga maja e Piramidës së Keopsit ndante në dy pjesë të barabarta deltën (daljen - vendin ku delte) të lumit Nil dhe përputhej me drejtimin veri jug. Ndërsa vërtetohet që lëvizjet e hijes së piramidës shënonin orët e ditës dhe njëkohësisht jepnin edhe datat e sakta të ekuinokeve dhe salsticeve stinore .

Po përse të jetë e rëndësishme e gjithë kjo që po cekim për piramidat, dhe njëkohësisht të jetë e rëndësishme edhe për Shasin?!

Kjo që u tha këtu, përputhet me legjendën e Shasit, e cila do të trajtohet në vazhdim, dhe përmend se koha duhet ndarë në 365 ditë – faltore (kishë) – sa ka të tilla edhe në Shas – e që mund të ketë pasur edhe ndonjë monument të kultit që nuk është më...?! Ndërsa vetë Shasi gjendet në valët elektromagnetike të tokës që shpërndanë gjerësia e meridianit të Piramidës së Keopsit...?! Apo vijat *le* të shkencës. Meridiani fillestar nuk është ai i Grinuiçit, por ai i Keopsit i cili nga veriu prek Shasin-si në fotografinë e dytë të globit - vërtet Sasi - fsheh dijen e matjes...?!

Shih, në Egjipt çdo gjë kuptohet shqip – që nisë me vetë kuptimin e hieroglifëve dhe emrit që na u imponua ta përmendim në tekst – kur thamë emrin *delta*. Në kuptimin aty ku del lumi (jeta - Nili), që vërtetë na përputhet me shkronjën D të Shqipes (alfabetit fenikas). Duke shënuar daljen në det – derdhjen. E gjithë kjo – sikur i jep rëndësi legjendave të Shasit si ajo e 365 faltoreve që u cek dhe që do të cekim në vazhdim në libër. Sepse edhe Piramidën e themeloi ai që mati kohën, Ekuinoku, dhe puna lidhet vetvetiu mes Shasit dhe Egjiptit, përmes Piramidës sepse në të dyja ruhet *le*(gjen)nda e matjes – *le*(lindjes).

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Pra edhe Shasi, që gjendet në vijën magnetike të meridianit Zero të piramidave – ngjashëm – jo larg në kohë, autorët thonë se duhet të ketë qenë një dalje – deltë e lumit Buna në Det?! E në këtë prerje të meridianit fillestar – shohim që përveç Aleksandrisë të shtrihej edhe vetë Skodra?!!

Një karakteristikë e këtij lumi në të cilin është piramida, ndoshta duhet veçuar ajo ku, sipas dijeve islame, është vetë fakti se ky lum - Nili, është njëri prej lumenjve të ngjashëm në tokë me atë të Parajsës. Dhe kjo të shtynë të mendosh, përse ky lum - poshtë, të jetë i ngjashëm me atë lartë. Dhe a mos do të thotë kjo, që meridiani fillestar zero, në Tokë na qenkësh mikpritës poshtë në tokë ashtu si atje lartë...?! A thua se tash po merr kuptim, pse këtu u matka koha dhe nga këtu u hapkan portat e qiellit - një nga Agartat shëruese të planetit?!!

FAKTE TJERA RRETH LEGJENDËS SË SHASIT SI QYTET I BESIMIT NË DIELL

Duke ndjerë nevojën e elaborimit të nisur edhe më lart rreth numrit të faltoreve të Shasit, në mënyrë të mëtutjeshme, pohojmë se Teoria e 7 kishave - shikuar shkurt, sikur shkon në favor të teorive ariane për popujt e lindjes - shih shtatën si simbol arian, kujto këtu, pra, mitin e 7 portave - qyteti i 7 portave (BABILONIA), pastaj shih 7 notat muzikore – 7 plejadat, 7 malet etj.?! Mirëpo kjo simbolikë njihet edhe nga miti (besimi) semit?!

E nëse faktet shkojnë në favor të mendimit të dytë – të ndikimit semit në kulturën e Shasit, pyesim - pse të thuhet që në Shas, nuk kishte mundësi të ishin 365 kisha - faltore?! Po nëse kishte - si të kuptohet dhe kujt i hynë në punë kjo çështje e mitit?!

- Sqarimi ynë asnjans, do të ish ky:

Po nëse fjalën kishë, e këmbejmë me fjalën falje – lutje (luturgji-liturgija – të huazuara nga shqipja), atëherë sipas mendjes shqiptare - do të kishim situatën që të themi se Shasi është qyteti i 365 faljeve ditore - faktore ose i një tempulli të veçantë që u zhduk dhe u shkatërrua në formë misterioze që do hulumtim dhe që domosdo nënkupton të kishte edhe Orakullin – Orën - Zanën e cila ndjek rrugën ditore të faljes së diellit - në lutjet kult, në 365 ditë?! Nëse kemi orën (zanën) këtu, a do të thotë se këtu kishim orakujt – fallxhorët që në popull quhen edhe sot – fallxhorët, pasi devalvoi në kohë kuptimi.

Ndërsa për këtë, ne për momentin nuk kemi njohuri se si u zhduk, vetëm se kemi njohuri se ai ekzistonte SI TEMPULL I TIJ ILIR...?”

Historitë dhe legjendat e mitit pellazg janë të mbushura me legjenda të ndryshme të zhdukjes së tyre - por për Shasin, nuk kemi dëgjuar të kemi, sepse ndoshta edhe fshihet.

Po kush, do të thoshim, iu transmetoi shqiptarëve - procesin si veprim që dielli si objekt madhërues shkon e falet (lutet) gjatë rrugës së tij, në perëndi(m) - te Perëndia. Dhe se a e kanë popujt e tjerë këtë dije – që dielli shkon e i falet perëndisë...?!

Mbase po duket që nuk e kanë të ruajtur në këtë mënyrë si të tonën - si dije origjinale. Nuk jemi njohës të gjuhës arabe dhe po e veçojmë se arabët nuk kishin dijeni për këtë, kurse te egjiptianët e vjetër, mendohej se në perëndim ishte mbretëria e të vdekurve?! Se mund të jetë kështu, shohim që shekuj më vonë - pas erës së re - ata i mësoi vetë profeti Muhamed a.s. kur njërit nga pasuesit e tij në besim, iu drejtua me fjalët, se: “A e din ti – ku shkon dielli, pasi kalon dita?! Dhe ai i tha Jo ...?! Zoti dhe i dërguari i Allahut e dinë më së miri” dhe më pas profeti iu përgjigj me fjalët: “Dielli, shkon e falet në perëndim te perëndia tërë natën duke kërkuar izen - leje që të lind përsëri...” - *hadith profetik Buhari..?!*

Prej këtu del konkludimi që me konceptin e mendimit shqip – pellazgo-ilirët (shqiptarët), veç e kishin të ruajtur shpalljen nga Zoti - si popull i Diellit – Dioklesë, që dielli shkon e lutet për ta - njerëzit në perëndim, për të lindur sërish në mënyrë që të vazhdojë jeta dhe se, njëkohësisht, rruga e tij ditore e vjetore kishte përveç se si rezultat – ditën dhe natën, kishte edhe lëvizjet stimore që ekzakt përputhet me mitin shqiptar për festat e motmotit. Andaj ata edhe e respektonin lëvizjen e tij sepse – besohet, “kur do të vijë - vjen ORA - ZANI për te, Ai (dielli) një ditë nuk do të lindë më pas perëndimit në lindje dhe leja për të lindur nuk do t’i jepet më nga Zoti, por do të lind “pas 40 ditëve kah perëndon”, e kjo nënkupton

fundin e jetës?! Si mospranim të pendimit kolektiv për mëkatet e bëra dhe për pasojë të tyre – planeti përfundimisht shkatërrohet.

Për këtë po duket – si dije e pavetëdijshme e mitit pellazg që do të ndodhë, ndoshta si dije ende ruhet në popull, shprehja – si betim, që ndeshet si dije e tillë - kur thuhet në të folme, se “*Kjo nuk do të bëhet kurrë edhe me ditë se dielli do të lind kah perëndon*”?! - Në kuptimin që nuk do ndodhë edhe po u bë kiameti. Si shihet, trashëgimia e kësaj dijeje në Shas - qenka diç e fuqishme, e mbjellë edhe në gjuhën tonë të vjetër shqipe të popullit edhe sot.

Nga cili profet të jenë marrë këto dije ndër pellazgët që ruhen edhe në Shas për Diellin?!

Po cili të ketë qenë ai profet që na mësoi se dielli në perëndim falet...? Arabët, me sa u pa, në mendjen dhe gjuhën e tyre nuk e kishin të mbjellë vetë fjalën – veprimin si mendim – ashtu si e ruan shqipja, andaj atyre edhe iu transmetua kështu se dielli falet, po edhe nëse i bëjmë eskivazh të parë, duke e evituar fjalën falet, atë përsëri e gjejmë sepse shprehemi që dielli shkoi në PERËNDI-m.?! Po si rri puna, me gjuhën e fqinjëve kur thonë dielli shkoi e u fal në perëndim - që bukvalisht do të kishim *Sunce je otišlo bogu da se klanja* - çka nuk shkon. Andaj simboli i diellit, svastika, është e jona – kuptohet, svastika e kuqe, jo e zezë?! Dhe tjetër, është këtu edhe një moment tjetër që vlen për krahasim, kur për shembull fqinjët nuk është se i japin një rëndësi tejet të madhe diellit - kult, kur po themi kanë edhe shprehje fyese të cilat shqipja nuk i ka, të tipit *Jebem ti sunce* (ta q. diellin)...?! Shqiptari edhe kur e dëgjon këtë të thuhet deklaron në heshtje- RUANA ZOT?! Duke qenë i vetëdijshëm në moment për pasojat e ndëshkimit të madh dhe për misionin që kryen duke iu falur zotit për të marrë leje me *le* në Lindje dhe për të përfunduar përsëri në perëndim. Dhe që edhe lutjet në islam i kushtohen pozicionit në rrugëtimin e tij gjatë njëzet e katër orëve në atë që u tha nga profeti, se Dielli falet në perëndim te perëndia duke kërkuar lutje sërish të lindë për njerëzimin...?! SHASI ishte një tempull kryesor i fesë së Dieoklesë – besimeve diellore.

E tash, nga këtu fillon të mos ketë më fije dyshimi, se me këtë gjuhë të të folurit, simbolika e mendimit shqip sa vjen e bëhet edhe më e kapshme si monument në natyrshmërinë e saj monoteiste të fesë diellore dhe që: legjenda e tillë e Shasit na udhëzon në mësimin se si në te të ndahet Ora - koha, para se të soset. – Kronosi (kroi-KOHA) i cili-a rrjedh, pra vetë KRON(I)osi Zot, duhet lutur çdo ditë për ndërmjetësimin që bën, dhe kjo ishte dija e Albigjinëve (Katarasve) që u druhej tej mase kisha - Papa, nga dijet që kishin...?! Po dhe vetë - Miti grek këtu përsëri vazhdon të flasë

shqip, sepse Kronosi si Zot - kroi, për nuse – ka të renë (REA) renë e shiut, sepse pa re - nuk ka shi dhe pa shi, nuk ka kroje - ujë - jetë... dhe jetë të RE?!

Dhe njeriu tashti, ka të drejtë të pyesë – cili ishte profeti shqiptar (pellazgo-ilir) që dielli qenka në funksion të tyre

Ky rit është aq i madh sa që – ashtu si lart në hierarki, kemi edhe mitin familjar profetik - ku vetë kryefamiljari - familja është profetike?!

Se duhet të arsyetohet kështu, mund të cekim që - Në Anë të Malit – edhe sot çdo gjë fillon nga kryefamiljari profet (Zatni Madhi – ZOTI MADH - si shprehje)?! Zoti (zotnimadhi në këtë situatë emiton në emër – vetë mitin - dijen mitike të Kronosit dhe kjo shihet kur, ashtu si Kroni - nuses së djalit i thotë – në emër të mitit - Rea – pra e re(j)a e filan-filanit - sepse Rea, sipas mitit, ishte gruaja e Kronit. Tjetër, fjala e saj ka peshë brenda një FAMË(milje), i ec gjithnjë fjala dhe si mendim i ri i saj zbut vetë Kronin-nosin – Kohën (Zatni Madhin...)?!

Në Anë të Malit, këtu edhe në përditshmëri kemi në familje një diplomaci hyjnore, qysh në momentin kur vërejmë që për ne, në familje përdorim ligjet në komunikim me ata që janë lart. Sepse ajo që është lartë është edhe poshtë?!

E kjo dije e lindur për matjen e kohës dhe ndarjen e saj është burimore në vetë Shasin, kur kupton që jo larg kësaj kështjelle del të jetë qyteti i LISIT – Lisus - Lezhës, që po ashtu mësohet të jetë qytet i 12 portave dhe në harta të vjetra shënohet edhe si ILION (ashtu si Troja). Prej këtu, çështjet rreth qytetit mitik pellazg janë edhe më të qarta. E kësaj i duhet shtuar, si bindje, që jo larg Ilionit - Lisusit, në harta të vjetra na del po ashtu edhe një emër i një personi të lashtë që u përmend se ndërtoi piramidat, Sidroni, i cili na paraqitet se del këtu në luginën e Matit (pra, mati - bëri matjen). Të jenë përsëri këto rastësi?! Por ka edhe shumë mite tjera pellazge që edhe sot ruhen ende si besim dhe për të cilat do të flasim edhe më poshtë, pa marrë parasysh se emri mund të jetë i përgjithshëm.

Prej këtu – Kur'ani që përjashtohet nga antisemitët - papritmas, të hapë edhe një dimension të mitit shqiptarë – pellazg të kuptuarit sa më drejtë të mitit pellazg - legjendës së 365 ditëve, e cila nuk është një realitet konkret, por një realitet simbolik.

SI SHASI FITON PESHË NË PËRLLOGARITJEN E DY BOTËVE SI LEGJENDË DHE BESIM

Kështu, nga kjo që u tha, nuk arrijmë të kuptojmë përse duhet që neve t'ia mbyllim këtë shteg vetes në kulturë, kur ateistët thonë se jo, është një çikë e zmadhuar puna e kishave?! ***Duke vazhduar konstatimin po themi se:*** Kjo, ndoshta, të tjerët - anti semitët, edhe i irriton deri sa merret vesh që në Kur'an – karshi emrit ditë – mu si një fjalëkryq del se fjala përmendet 365 herë – aq sa ka edhe vetë viti ditë, kurse edhe emri javë del se përmendet 48 herë, ndërsa muaj 12 herë..., habia sa vjen e shtohet, sepse del që vetë Kur'ani, dhënka mesazh për ndarjen e kohës brenda vitit, duke qenë të barasvlershme me atë se si neve sot bëjmë llogaritjen e saj...?!

Për këtë, përpjesëtim - komentuesit e librit të shenjtë besojnë se Zoti i kishte porositur popujt e vjetër e të rinj të të gjitha kohëve) që në çdo ditë të vitit njeriu duhet të lutet - lutemi dhe njëkohësisht të punojmë në proporcion të vazhdueshëm. Simbolika e këtillë - si udhëzim na del të jetë hyjnore e mahnitëse – kur kuptojmë që në Kur'an edhe kjo botë, përmendet, po aq sa edhe bota tjetër (e përtejma) – nga 115 herë?! Nga kjo - porosia hyjnore mendohet se duhet komentuar që për njeriun njëlloj janë të vlefshme - andaj edhe përmenden në përpjesëtim, 115 herë në baraspeshë e si kult. Prandaj me këta që thamë del se sa peshë fiton legjenda e Shasit në trajtimin nga këndi simbolik...?!

Për sa i përket mitit *kohë* (besimit dhe dijes në ndarjen e kohës), vërejmë që në Shas po ashtu ndeshet edhe miti (besimi) i ndarjes së kohës në stinë – dhe muaj. Pra, se koha duhet ndarë në 6 muaj *dimër dhe 6 muaj verë, ashtu si në mitin e Demetres – që po ashtu do ta trajtojmë, kur t'i vijë rendi. Në Shas, sipas mitit universal edhe 4 anët e horizontit, përputhen me atë që në vetëdijen popullore shohim se si Lindja – simbolizon pranverën, Jugu – verën, Perëndimi – vjeshtën, kurse Veriu – dimrin (Borën)!!! A është kjo edhe një argument më shumë për ekzistimin e mitit - besimit të vjetër shqiptar.*

MUHAMET NIKA

PAK SIMBOLIKE - EDHE PAPA ËSHTË PËR NJËSH DHE SHQIPONJË...?!

Një rast për të medituuar - shqip, për këto fotografi të Papës - ku shihet që si simbolikë të fshehtë, një shqiponjë dhe vetë njëshi - që përsëri del se është edhe një shqiponjë?! - NJËSH

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Nëse një shqiponjë horusi, OSE në dialekt horli – Orli, (zogu) shqiponjë siç njihet në Anë të Malit kjo të shtie të mendosh se shqiponja është vetë zoti si simbol. Ose ndryshe si simbol kemi edhe atëherë - kur Zoti egjiptian është ndryshe një - AINI, e që në hebraisht ka kuptimin - e padukshmja, pra, ajo e cila kërcen nga Zeroja (boshja, 0 - është vet boshllëku (ajri-eteri- ahireti) si numër i plotë në eter, sepse mbi zero – si e plotë edhe çdo numër është i padukshëm sepse ai në mendim nuk ka formë, por ka të gjitha format e caktuara dhe të pacaktuara njëkohësisht si simbol.

Ndërsa sikur është vetë tërësia e formave në Një - vetë Njëshi ZOTI i cili që në lashtësi shkruhej me një A - AL (ose Il te ilirët, ose El).

Nga kjo sipas ilirologut E. Gati, Aini i Thotit arabishte është vetë Shqiponja...?!

Në gegërishte (Kosovë) shqiponja - si etimologji vjen nga AINI i ndarë dhe kemi (AI+ni) = AI është një - BESIMI I VJETËR SHQIPTAR ISHTE MONOTEIST???!!

Sipas kësaj logjike vetvetiu do të shohim që AI+ NJI..., nuk mund të merret si 3 dhe nuk ka vend për teorinë e Zotit 3 (Trinia). Por ky koncept i zotit 3, te ilirët krijoi problem dhe konfirmohet se peshkopët ilirë nuk e përkrahën trininë e imponuar dhe filloi përndjekja e tyre...?! Por me gjithë këtë, në esencë këtë bën edhe vetë Papa - me këtë shenj?! Mirëpo sikur të pranohej trinia as Shasi – nuk do të digjej?!

Dikush mund të thotë se, mbi cilën bazë peshkopët ilirë guxuan dhe dolën haptas kundër doktrinës së trinisë, dhe cilës shkollë i përkisnin vetë ata si ndikim...?!

- Çfarë meritusi kishin ata, në raport me Romën dhe përgjigja do të ishte se ata – ishin praktikues edhe më të hershëm dhe më të devotshëm të krishterimit të hershëm dhe se ata ishin pasues të moralshëm të përkthimit të Ungjillit - sepse mësimet i morën nga Shën Pali i cili u abrogua nga kisha e Romës. Ungjilli dihej përmendsh - që në kohën e atij ilirik. Atë bile e përktheu për Romën vetë Shën Jeronimi ilir, dhe që sot ky ungjill njihet si VULLGATA - pra vulgar – Ungjilli i vjetër në gjuhë popullore?!

Ose - diçka ngjashëm si mësimet e Jushës të bartura me gojë – Talmudi, përkundrejt Torës (Teuratit) të shkruar të Moisiut – Musait a.s.?!

Pse e themi këtë? Sepse, sipas të gjitha gjasave historike, vetë emri i Shasit, doemos që mbase duhet të lidhet edhe në këtë mes, me Shën Asin Ilir, të krishterimit të hershëm e të cilët zotin e njihnin si një – ashtu si edhe vetë librat e shenjtë që nuk mund të jetë një teori e cila duhet të gjuhet për sa i përket vetë emrit Shas. Ai si qytet nuk aplikonte trininë. Por është

interesante se roli dhe funksioni simbolik i numrit të plotë (një dhjetëshe) na del të ruhet shpesh si mit edhe në folklor. Shih:

Kjen 10 u bane 11
11 muaj mba pela mazin
10 mendësh është gruaja vejë
9 muaj mba vasha djalin
8 sy na i ka dauleti
7 sy na i ka shejtani
6 muaj ka gjysma vitit
5 gishta i ka dora
4 këmbë na i ka dhija
3 kambë terezija
2 lule na i ka vasha –
vasha ka bylbylin – o,
që këndon malit-o
Sall për hatër të djalit-o...?!

Le t'i kthehemi për gjithë këtë, komentimit të fotografive të Papës?!

Nuk ka diç të keqe në këtë filozofi - me pozimet e Njëshit - Papës, që shohim në fotografi, por në emër „të trinisë“, si filozofi besimi, nuk do të duhej ta bënte. Kurse si shqiptarë ne, kuptohet që kemi të drejtë, sepse doktrinën e trinisë, nuk e besuan as disa nga peshkopët ilirë që për këtë edhe u përzunë nga kisha dhe për këtë sot vërejmë që në këto anë ilirët - vazhdimisht e pësuan bashkë me besimin e vet monoteist, kryesisht si kataras – albiginë, si besim i përmasave gjithëpërfshirëse për popuj e raca të vjetra ariane. Kështu, simboli i shqiptonjës u shua ose më mirë të themi u përzu nga krishterimi, edhe pse mbeti simbol bizantin i Romës së Vjetër. Ndërsa këtë shpend të shenjtë, që në hieroglifet e Thotit, po duket se vetëm ne si komb me besim në të, e trashëguam në besim dhe e ruajtëm të paprekur si kult - besim për gjithë kohën. Madje, bile – sipas normave zakonore, ajo as që guxohej të vritej dhe ishte „e lirë“ të jetojë maleve të shenjta të Ilirisë, si vetë ilirët...?!

Nga këtu, cekim pra, që vetëm Shqipja (shqiptarët), qoftë si emërtim gjuhe dhe si shqiptonjë e ruajti atë si amanet - besim vendas i cili fillimisht u kufizua brenda Ilirisë dhe brenda shtëpive, duke u tkurrë vetëm në një shtet të bregdetit Adriatik të këtejshëm që ndryshe del të shënohej si: Alba Pagania - derisa u ngrit në simbol kombi dhe shteti?!

Por jo vetëm kaq, besimi në shqiptonjë ishte tejet i përsosur dhe shoqërohej nga një tërësi ritesh dhe praktikash duke e bërë të veçantë si besim. Kurse dromcat e atij mozaiku të ç'trajtuar janë festat e shtëpive

shqiptare që sot praktikojnë me të madhe ndër malësorët e ritit katolikë, po dhe vetë malësorët e sllavizuar - malazezët?!

Nuk kemi dëgjuar që katolikët e botës - t'i festojnë, ta zëmë, këto festa. Por edhe shqiptarët myslimanë kishin mirëkuptim sepse kremtimi i festave shtëpiake lidhej edhe me kujtesën e përbashkët nga „feja e të parëve, si besimi i vjetër shqiptar“?! Për të sqaruar më tej – në bazë të kësaj, me sa po duket, kisha e hershme e pranonte konceptin e krijuesit shqiponjë - AL (me krahë qiellor), por që shqiponja edhe atëherë edhe sot ishte në këtë besim - vetëm si emër dhe jo si një numër (abstraksion). Pra, një formë e jo një numër dhe jo ajo shqiponjë që ishte me 33 flatra, herë 3 e 3 e në rreth. Dhe të cilën si abstraksion „me krahë qiellor“ e njeh vetë emri Alba-n. Përmendja – zëvendësimi i emrit me numër, në këtë situatë, kuptohet se të çon në simbolizëm dhe - lë hapësirë për të gjitha operimet matematikore në shumëzim - (ALBAN ka kuptimin me krah qiellor – të bardhë). E në pjesëtim të trajtuar madje edhe nga vetë islami – si simbolikë numerike, e jo figurë?!

Kështu, një formë nënkupton vetëm një numër dhe shqiponja në esencë del Zot - por jo në formë. Sepse shqiponja si numër, nënkupton të gjitha format dhe të gjitha dijet dhe instinktet dhe inteligjencat e formave me 4 operimet matematikore plus minus - infinito, deri në të kuptuarit e gjithë Universit - Ku njëshi, tashmë nuk është vetëm një, por 2 (dysh - dyshi dan (ndan) dhe i cili nuk përfundon as në tre)?!!

Dhe ky operim me numrin monadë, mendojmë që të ofron me besimin e vjetër ilir. Për sa u tha: atëherë, doemos që në këtë mes - ekskluziviteti, në kultin e Shqiponjës, na takon ne si komb – popull ilir dhe besimit ilir e jo besimit të krishterë që herë e pranuan e herë e injoruan dhe në fund e braktisën...?! Kurse tash Njëshi i këtij besimi – PAPA sikur e pranon „me turp“?!

– Shasi ishte prodhim i këtyre përplasjeve historike që në kohët, kur kishat as që ishin prezent në zanafillën e tij si kështjellë (për nga emri - Rrizana) e besimi i fesë ilire si ekzistencë dhe realitet mitik.

Veçse, për të provokuar mendjen ndryshe - kujtojmë këtu, që sipas shënimeve të autorëve të huajë, transmetohet që edhe vetë emri i gjeneralit të Filipit Maqedonas, i cili e vrau në komplot mbretin Filip (babain e Aleksandrit, del të quhej OZANI, mbase për nga emri, si ilir edhe kishte pranuar të vihej në shërbim të gruas së Filipit - Olimpias ilire – sepse për nga emri, O-ZANI, del të ishte edhe ai një gjysmë perëndi...?! Për konkretizim - shkëpusim në vazhdim se figura e shqiponjës - merret si shembulli kryesor në mësimet dhe në ngjarjet biblike (që dominohet nga gjuha metaforike e shprehjes, si te: **(Ebrei: 9: 14; 1 Pietro 1:18, 19)**,

(Esodo 19: 4; Deut. 32:11, 12), (Giob-e 39: 27), (1RE 4: 31), (Levitico 11:13), (Efesini 4: 15); (Pietro 2: 1-2: ATTI 18: 25-26), (Gen.7: 8-9), (Apoc. 12: 13, 14), (Proverbi 30: 18, 19). (1 Tessalonicesi 4:13.) (Ezechile 1. 10), (2 Cronach 9:3-5) dhe të shumë apostujve të tjerë të krishterë (11).

Kjo është arsyeja, që në objektet e kultit të krishterimit e shikojmë shqiponjën duke mbajtur librin e Biblës pranë figurës së Krishtit, në tavanet e kishave, apo sipër fronit të relatëve kryesor dhe të paraqitur në krahët e saj, figurat e shumta të shenjtorëve dhe engjëjve, si përcjellës të fjalës apo te të dërguarit e Zotit... (*Koha Javore. Nr.838- Podgoricë – fejtton Fatbardha Demi . f. 32.*)

Urrejti maqedonase-greke ndaj shqiptarëve – parë edhe nga këndi mitik për pushtet?!

E drejta e shqiptarëve në trashëgiminë e fronit të shtetit Ilir në raport me maqedonasit që do të flasim më vonë është përveç se një e drejtë historike, ajo, po aq është edhe e drejtë mitike .

– Sipas një legjende pellazge mbetet të besohet se vetë Zeusi i cili i transformuar në gjarpër natën, shkante dhe flinte me Olimpinë – bashkëshorten e mbretit maqedonas Filip. Kuptohet që Filipi maqedonas, pas pushtimeve që bëri mbi ilirët, vendosi të martohej me një femër – vajzë nga mbretëria Ilire e cila plotësisht e magjepsi me bukurinë e vet ilire dhe mbase edhe me teknikat tjera magjepsëse si aftësi femërore. **Autorët cekin se Olimpia trashëgonte mitologjinë mistike të dijeve ilire dhe njëkohësisht ishte shumë ekstravagante në sjelljet e veta okultiste – besonte në fe dhe aq më tepër, ishte bijë e një dinastie mbretërore.**

Ajo adhuronte dijet magjike mistike, por që më vonë sjelljet e saja të këtilla - shtinë dyshimin te vetë mbretit Filip, i cili hetoi shumëçka që nuk shkonin në shtratin e tij dhe hetoi - që ajo natën – siç u cek, vonë përkëdhelej nga një gjarpër i cili i sillej gjithandej nëpër trup dhe gjinj. Ai shihej se shikonte tmerr, më shumë se në vetë betejat e tij, kur i fshehur tinëz përgjonte, se si një gjarpër e kishte zënë Olimpinë në shtratin e saj dhe ajo pastaj dëfrehej me te – duke përjetuar orgazëm. Pas këtyre skenave të cekura - ai kishte përjetuar një hata që e çmendte - rrëqethte dhe e hidhte të fikët dhe njëkohësisht ngadalë u ftoh duke u larguar nga fjetja me te...?!

- Ky zbulim i tij, e shqetësoi pa masë atë dhe filloi të pyesë nëse Olimpia ishte grua e një qenie më superiore dhe, sidomos, nëse gjarpri që mund të ishte vetë Zeusi i cili ishte kryezot i gjithë zotave...?!

Për këtë, atij nuk i mbeti diç tjetër veçse të fillojë e të dyshojë që ai edhe mund të mos ishte trashëgimtar i një fëmije i cili pritej të lindte...?!

Për këtë, sa u tha, ai vendosi që të vizitojë në Greqi, tempullin e Delfit - të adhurimit të diellit për të marrë mendimin e orakullit (lajmëtarit) i cili edhe i zbuloi atij të vërtetën që fëmija që do të lindte nuk ishte nga gjaku i tij maqedonas, por ishte me gjak të një qenie më superiore. Duke qenë bir i Zeusit ai ishte një Zot. (Shih nga këtu – se miti i krishterimit, zoti njeri - mbase në fakt del të jetë ai i ardhjes në jetë të Aleksandrit të Madh nga nëna e dinastisë mbretërore ilire)?

Pasi dëgjoi profecinë se kush ishte fëmija që do të lindte - Filipi u shtrëngua nga frika që atë edhe ta besojë dhe ta pranojë Aleksandrin si Zot, për të cilin u tha që ai në fund do të pushtojë botën?!

Kurse për zbulimin e çështjes (sekretit të gjarprit në shtrat me të cilin i duhej të ndante Olimpinë) - iu tha nga Orakulli, se ai ishte vetë Zeusi i transformuar në gjarpër dhe se për këtë padi që i bëri atij Zeusi - Filipi si mbret, pas 12 vitesh do të humbasë syrin me të cilin e kishte parë Olimpinë në shtrat me Zeusin – Kjo, si profeci edhe ndodhi dhe u realizua?! Filipi në një betejë e humbi syrin...?! Nga ajo që duhet veçuar nga pushtimet e mëvonshme të Aleksandrit - profecitë ngjanë sipas radhës dhe shumë shpejt mbreti Filip, me ndihmën e djalit të vet dhe kalit të Aleksandrit Buzëvalit, ai pati sukses të pushtojë edhe vetë Greqinë?”

Ndoshta, prej këtu, kemi edhe sot shprehjen popullore që nuk bëë të padisim dikë, për gjëra magjike apo veprime të tilla nëse shohim edhe pa dyshuar (Ana e Malit) - si përvojë e kësaj ndodhie.

Shënohet se në kohën kur Aleksandri arriti dhe e pushtoi Greqinë - atëherë na vjen e shkruar që Filipi u mahnit nga sukcesi dhe del të ketë thënë:

Biri im, Greqia është e vogël - për ty nevojitet një perandori edhe më e madhe...? Për këtë fitore që u korr mbi grekët, thuhet edhe kjo se 2 qytetet greke, ai i Athinës dhe Tebës ishin më të pathyeshmit, pothuajse të pamposhtur. Sipas legjendës qyteti i Tebës besohet se mbrohej nga djelmosha ushtarë të veçantë dhe ajo që i bënte të pathyeshëm e të veçantë, ishte fakti se ata mjaftoheshin me vetveten – duke qenë pederastë?! Ata, duke qenë të stërvitur për luftë dhe njëkohësisht të dashuruar në njëri-tjetrin dhe si pederastë edhe të egër, transmetohet që kishin një mënyrë tepër karakteristike betimi. Dhe betimi i tyre ushtarak bazohej në betimin e dashurisë së ndërsjellë që kishin për njëri-tjetrin?! E kjo ishte edhe gjithë filozofia e fitores së kësaj ushtrie mbi ”grekët e kulturuar”? Nga kjo, na del që Aleksandri, si bir i Zeusit - kishte mision të zhdukë popullsinë GEI, të Tebës!

Por jeta në oborrin mbretëror vazhdonte dhe Filipi e kishte një zakon, që pas çdo beteje të merrte nga një grua për bashkëshorte. Kështu, vjen

koha dhe më vonë shohim se Filipi u martua me një grua të dytë maqedonase – Kleopartën, me të cilën lindi trashëgimtarin e mbretit Filip...? Por Olimpia, që dëshironte të vënë në fron djalin e saj Aleksandrin e Madh – thuhet nga autorët antikë grekë, që gjatë një darke i përgatiti komplot mbretit Filip, përmes vetë oficerit të Filipit –Ozanos, i cili edhe e vrau Filipin. Dhe, disa kohë më vonë, ajo shpejt e shpejt, organizon vrasjen e djalit të Kleopartës, për t’i liruar fronin të birit. Kurse vetë Kleoparta, pas këtij akti makabër, u shty të bëjë vetëvrasje...?! Nga kjo shohim se të dy popujt, maqedonas e grekë, ishin sipas mitit “të hasmëruar“ sepse mbretëritë e tyre u mundën nga familja mbretërore ilire - nipi Aleksandër?!

Po duket se frika për humbjen e pushtetit i bënë edhe sot maqedonasit, por edhe grekët, që ende të ndihen të rrezikuar dhe sidomos ishin “të kompleksuar“ që nga zanafilla e miteve të veta të cilat pa vetëdije bartin.

Kjo që cekta është e marrë, në parafrazim - nga *Rënia e Aleksandrit te Madh Televizioni SOT 7- Published on Nov 9, 2013.*

SIMBOLET ILIRO-RRIZANASE, ALBANO-ILIRE

Por le t’i kthehemi përsëri - mitit Rrizonit, që është kulti, lutja, mesha shqiptare e harruar pas konvertimeve të arritura këtu me perandorët e ndryshëm?! Se sa e koklavitur rri puna në këtë mes, mendojmë që është momenti të ceket se edhe grabitja e një simboli nga kisha e Shën Gjonit, në Shas, prej të cilës u zhduk në rrethana të paqarta, sikur thotë se grabitja mbase mund të ketë ngjarë nga kundërshtarët e teorisë së autoktonisë së kultit të Shasit. Sepse shenja, mbase, dëshmon që kisha shihej të ishte objekt i kultit shqiptar. Që prezenca e saj vërteton teorinë e autoktonisë si popull tejet i vjetër shqiptar?! Kurse në parim, të gjithë e dimë se, autoktonia – vjetërsia e një populli, sot në botë nuk pëlqehet nga askush, e në veçanti nuk pëlqehet madje as nga rendi i ri botëror që e lufton atë, dhe kjo e bën për momentin të vërtetën memece...?! Ose kemi të drejtë të besojmë që mund të jenë zhdukur nga vetë ”rojtaret e varfër të Krishtit“, nga koha e kryqëzatave, për t’u ruajtur ”si me kimet” në një vend më të sigurt dhe nënkupton një veprim misterioz të ruajtjes së sekretit të dijes të besimit *katarase* të hapësirës.

Kjo dije, mbase po të gjendej, mund të shërbente për shumëçka, sepse bazat e fesë - urdhëresat e para nga Zoti, të gjitha duket se janë deformuar dhe janë edhe të fshehura diku nga dikush. Mirëpo: të ketë qenë simboli i

grabitur, ai i besimit të vjetër shqiptar të fesë së të parëve , mbetet të merret vesh?!

Një gjë dihet se ai besim ekzistonte në këto anë deri kah fundi i shekullit XVIII e që na e konfirmon edhe vetë Edit Durham në shkrimet e veta, të cilën gjë do përmendim në vazhdim. Por as nuk mund të thuhet që Shasi, bashkë me hapësirën përreth, nuk bënte pjesë në atë gjeografi të mbretërive iliro-pellazge, të cilat u identifikuan edhe me pinjollin e Gjon Kastriotit, çka e hasim të përmendur në letrat e Skënderbeut dërguar mbretit të Torontos – Venedikut, qoftë edhe në ata të dërguara sulltanit?! Me të dy - Skënderbeu, të habitë, në korrespondencat e veta (kur pohon se përfaqësonin vullnetin e zotit të një populli)!

DHE TASHTI, SI PËRJETOHET NË KËTË MES AMFILLOHIJE GJATË VIZITAVE QË BËN NË SHAS?!!

Nëse na duhet të kërkojmë origjinën e dikujt sipas emrit që ka, e cila si çështje është aktualizuar këtyre ditëve, atëherë, jo që kisha e Shën Gjonit në Shas, por as vetë emri i Amfillohijes nuk na duket se del të jetë një emër nga kult(ura) serbe dhe gjuha sllave, por edhe ky si emër është shqiptar?! Dhe kjo trashëgohet nga paraardhësit e tyre të largët pellazgë që iu vunë emrat krahinave dhe qyteteve të veta – para se të pushtoheshin nga grekët afrikanë të ardhur shumë shekuj më vonë në Gadishullin Ballkanik - si grekë, ardhacakë dhe kolonë?! E të cilin emër (me origjinë pellazge- ilire dhe shqiptare), përmes ortodoksisë greke del se e përvetësoi – si të shenjtë vetë Amfillohije*. Duam të themi se besimi të cilit i përket Amfillohije, del se është më i vjetër se vetë serbët në këto anë e hapësira. Serbët (nga shqipja - sherbëtorët) besimin ashtu si edhe vetë konceptin e mbretit – Krajlit, del se serbët e kanë të huajë në gjuhën e Karpateve dhe e kanë nga shqipja - nga fondi gjuhësor i saj si kult dhe kjo, kur vërtetohet, ata i lë pa mend duke i çmendur. Ja se si dhe përse.

Emri Amfillohije, mendojmë se nuk është një emër me rrënjë të gjuhës serbe dhe ai për serbët shohim se nuk ka kurrfarë kuptimi. Kurse nëse diçka, nuk të ka kuptim, si mund ta kesh si shenjë (simbol tëndin) - të shenjtë?!

Thamë se grekët, kur ranë në kontakt me pellazgët-ilirët vendas dhe me besim, ata, pyetën orakullin iliro-pellazg - profetin ilir të Delfit, nëse bën, pra, nëse kishin të drejtë të marrin besimin e tyre, dhe orakulli u tha: po, bën ta përvetësonin?! Dhe kjo më pas u bë, si duket, praktikë që

pushtuesi analfabet të përvetësonte besimin e atij tjetrit që pushtohej – nëse pushtuesi nuk ishte i kulturuar.

Po serbët, kë pyetën të marrin besimin që e kanë me terminologji shqipe?!

Kështu (me këtë emër) nga kjo kohë, në këtë hapësirë gjejmë që edhe një vend në Greqi – Peloponez, na del të jetë quajtur Amfillohia. *Punim i cituar, f. 50*, dhe ka të bëjë me koloninë e parë greke të krijuar në Korint, në Gjirin e Prevezës. E nga e cila, më pas grekët e ardhur, filluan kryengritjen ndaj vendasve pellazgë.

Nga kjo – të ketë këtë mision “të koduar” edhe sot emri i një të shenjtë serb në fe (amfillohijes, si një kryengritës, bujkrob ndaj pasanikut ilir)?! Si duket, po në këtë çështje edhe përfundon koncepti nacional i kishës serbe - zhbërja përfundimtare e shqiptarëve*, për çka shkruan elaborate dhe studime të tëra që i përkrahu edhe kisha serbe, por edhe mendësia perëndimore. Madje, kombet – krajlrat që fituan Luftën e Parë Botërore – i lejuan Kishës Serbe që të përvetësojë edhe vetë Malin e Shenjtë për traditën ilire-pellazge që iu dha si ekstra territor Serbisë brenda Greqisë - për të fshehur origjinën shqiptare të vetë serbeve për do kohë...?!

Kurse kolonia e dytë greke - e kësaj kohe, ishte e themeluar në Durrës – Epidamit - pranë taulantëve në Shqipërinë e Epërme. Emri, siç u cek, lidhet me kohën kur kolonët e ardhur grekë në Durrës u çuan në kryengritje ndaj të pasurve pellazg-ilir – luftë kjo që çoi në një konfrontim të përmasave tejet të mëdha, pasi kolonët e Durrësit u bashkuan me ata të Amfillohisë dhe qytetet tjera - duke bërë gjithë trazira në tërë Ilirikun e poshtëm, sa këndej edhe andej. ***Pun. i cit. po aty.***

E tash – për gjithë këtë, duke iu kthyer realitetit aktual në Shas - pas vizitave të papritura të kishtarëve serbë. Në lidhje me platformën e dy kishave serbe dhe malazeze, për përvetësim të Shasit, sipas ndryshimit të ligjit për fetë që është në procedurë, kur 2 kishat – serbo –malazeze (bullgare) - të krishterët (po shihet), mendojnë të pajtohen prapa shpinës së shqiptarëve duke harruar djegien që i bënë qytetit – e duke ia mohuar kulturën që më herët ia përvetësuan. Kjo dihet se na obligon me këto të dhëna sa për të treguar se prania e tyre nuk është më një veprim i pëlqyer për vendasit shqiptarë?!

Këtë duhet ta dijë më së miri vetë kisha autoqefale malazeze për të cila dimë të ketë mësuar esencën e çështjes, vetëm atëherë - kur ka përkrahur vendimin e qeverisë së Gjukanoviqit, për të hequr si tekste të lekturës shkollore, të gjithë ato vargje të Njegoshit të cilat reflektojnë urrejtje ndërfaqetare në shoqërinë malazeze, që doemos duhet përshëndetur?!

Prandaj, duke zbritur në rrafshin lokal për gjenocidin e ushtruar në çdo segment gjatë kohëve, rreth të shenjtëve ortodoksë dhe të tjerëve, ardhja e Amfillohijes dhe e serbëve – sot në Shas, i bie të ishte, sikur ajo po themi i një Amfillohije të ardhshëm serbë - i cili diku pas njëmijë e sa viteve do të kërkojë diç ngjashëm, të shkojë në Srebrenicë, gjoja në emër të Krishtit, për të lënë atje, një ”dorë“, apo një “gisht” nga Ostrogu..., të ndonjë të shenjtë të krishterë - kuptohet me qëllim për të harruar gjenocidin e ushtruar mbi myslimanët nga Amfillohija i sodit i cili insiston të vizitojë Shasin dhe për të cilin dihet se është trashëgimtar i Shën Savës që e dogji Shasin ...?!

Shih, ky që sot kërkon të shkojë në Shas, jo më larg se dje, bekoj Mlladiqin dhe Karaxhiqin në spastrimet etnike të tyre mbi myslimanët në Srebrenicë?! Faktet flasin që ai, i pari – Shën Sava, si vasal i konvertuar e kishte dhënë provimin e besnikërisë ndaj katolikëve duke djegur Shasin – besimin që praktikohet në qytet, për llogari të tij dhe për këtë u shugurua, për ç’gjë do të marrim vesh më vonë.

Kisha mister - të gjithë e dëshirojnë për të vetën?!

Së fundmi mbi te u valëvit një flamur shqiptar – që i takon, por jehona ishte – sikur të ishte ngritur diku në një mjedis serb dhe të mos ishte si i tiji në të tijën...?!

Andaj - te kjo kishë që është iliro-shqiptare – ne na duhet çuar “për herë të parë” një meshë ilire e duke mos u kënaqur vetëm me ngritje të shqiponjës në flamur.

Sepse duhet të shtohet se deri në vitin 1700 - datë që përputhet me të dhënat e peshkopëve të Tivarit, që raportojnë në Romë për këto anë, shohim se konfirmohet që në këto anë, përveç besimit të krishterë dhe atij turk ekziston **edhe besimi i vjetër shqiptar - kurse riti serbë s’kuptohet askund sllavisht?!**

Dhe për sa i përket kishës së cekur këtu në Shas, po pyesim: përse, nga

kompetentët që bënë hulumtime në varrin brenda kishës - duke çuar eshtrat në drejtim të panjohur, nuk u raportua asnjëherë se varri i cilit njeri të shenjtë gjendej aty?! Kë thua morën e përse ndodhi kjo dhe me urdhër të kuajt u hap...?! Kush kishte njohuri për ekzistencën e tij dhe a mos ishte dora e atyre që vodhën gravurat e gdhendura në mur – me simbol, më herët?!

Dhe përse pamë të qajshëm Amfillohi me rastin e vizitës. A thua se as vetë ai nuk kishte njohuri se i kujt ishte ai varr, siç po thoshte vetë në “kishën e tij”?!

E nëse varri, supozojmë (nuk) ishte i ndonjë të shenjtë shqiptar atëherë, a mund të ketë mundësi të ketë qenë ndonjë skelet i ndonjë fisniku shqiptar, që ka tepër mundësi. Ose, pse jo, në rastin më ekstrem, të ketë qenë një e dhënë e mirë e vrasjeve masive e çnjerëzore që u kryen dhe më pas eshtrat u fshehën në kishë?! - Po si u lejua që kjo të ndodhë pa autopsi dhe pa autoritetet civile vendore?! A thua se edhe ky veprim ishte, kuptohet, për të mbuluar ose argumentuar agresivitetin e shën sllavizmit serbë që vazhdoi për tërë kohën nga kisha serbe edhe para kohës, kur serbët nacionalizuan besimin ortodoks në dëm të shqiptarëve dhe, siç thamë, edhe pa dëshirën e tyre?!?

Tezat – që kërkojnë zbrëthim në këtë rast, janë të shumta dhe mister hetimi?!

Pasi zbardhja e misterit, nuk do të mund të arrihej, atëherë një zë, sikur përsëri po më thërret “nga brenda”, që nuk do të kishte qenë vërtetë keq që brenda saj të bëhej një ekspozitë e peshkopëve ilirë të cilët u martirizuan - sepse refuzuan trininë romake, e pastaj të siguroheshin edhe fotografitë e të gjithë heronjve ilirë të antikitetit deri te miti që bartin qeleshe (pileus) dhe të perandorëve ilirë, bashkë me të gjithë papat dhe kardinalët iliro-shqiptarë - deri te kardinalët shqiptarë të kohës së ateizmit, e që besoj se nuk do t’i zinte as sheshi i kishave në Shas, me qëllim që me këtë të bindim në vizitën e radhës se kush sa është i kulturuar në këto hapësira... duke i kthyer përgjigjen se ç’është kultura për banorët vendas të vetë rrenjës ilire të pastër?!

ÇETA ”E PROFETËVE“ TANË?!

Kuptohet që në këtë “Cornus profetarum – çetë të peshkopëve ilirë”, mendojmë që do duhej të radhitej i pari në krye të Ilirisë - Shën Jeronimi i cili, i pari, përktheu Ungjillin për latinët. Madje për të kuptuar kohën dhe shqetësimet e tij, nuk do të kishte qenë keq, të bëhen përpjekje që edhe një pjesë të shkrimeve të tij – të cilat flasin për tmerret dhe masakrat sllave mbi popullsinë e pambrojtur ilire në kohën e dyndjeve, të jepeshin të shkruara. E shkrimet e tij do të gjejnë këtu vendin si një dëshmi tepër e fortë se nuk mund të ketë një hallkë lidhëse të konvertimit paqësor nga kulti ilir në atë sllavë në objektet e kultit – tonat kudo

dhe kurdoherë?!

Kush i ka lexuar letrat e Shën Jeronimit doemos se është bindur që ata shërbejnë si dëshmi e gjenocidit të parë sllavë mbi ilirët vendas të veriut?!

Por faktet thonë, se edhe Shën Gjon Vlladimiri nuk ishte fare serb dhe nuk e kanë të regjistruar në librin kishtar për kohën kanonike që atëherë ishte kisha serbe - veçse duan ta përvetësojnë me përralla...?!

Ai është i shenjtë lokal shqiptarë me shenjtëri të trashëguar nga familja mbretërore hyjnore shqiptare – kujto duke përsëritur dëshirën e madhe të shqiptarët për të ruajtur brez pas brezi këtë emër aq shumë të dashur për njerëzimin sepse Ai - flijoj për të dëshmuar profecinë e Jezusit (ardhjen e tij) e për çka kishte njohuri duke e pohuar atë para xhelatëve të vet. Pra, mu këtë emër kishte Gjoni plak, i cili lajmëroi ardhjen e Jezusit. Por edhe apostulli Gjon i shpellës që shkroi Ungjillin në Greqi.

Andaj te familja shqiptare po shohim se - kemi breza të tëra të cilët përsërisin në formë emrat: Gjon, Gjergj, Gjin, në kujtim të një Gjoni të parë, Gjoku apo Gogu?! Nga kush i morën shqiptarët këto dije - doemos që i morën nga një libër i shenjtë që ata kishin në përdorim, dhe të trashëgueshëm brez pas brezi me vulë të kujtesës hyjnore...?!

E , ta zëmë që - nëse Gjon Vlladimiri u shpall i shenjtë në Primatin ortodoks të Ohrit ilir, ose të Pejës – sepse nuk kishte kund tjetër?! Atëherë si kundërgargument cekim që, sipas autorit B. Gjurgjeviq, Paterirkana e Pejës, deri në vitin 1455 ishte nën kontrollin e shqiptarëve?! ***Gent Ulqini. Pun. i cit.161.*** Dhe nga kjo na del se nga koha e Gjon Vlladimitrit e deri te Gjon Kastrioti – familja mbretërore albano-ilire (Aleksandrit të Madh) administronte botën shpirtërore të asaj kohe dhe më vonë principatën shqiptare. Kurse gjuhësisht, del të jetë e shpjgueshme se si një Gjon – mund të ketë dalë edhe nga një Aleksandër...?!

Tjetër – gjithashtu ia vlen të shtohet rreth kishave të ndërtuara nga shqiptarët - kishat e Shqipërisë, në arkitekturë ishin shqiptaro-romane, kurse pas ndarjes së kishës, në Kosovë ishin me stil shqiptaro-bizantin - të ndërtuara nga popullsia shqiptare dhe nuk kanë elemente të ndërtimitarisë sllave në asnjë pikë. Kurse dallim bën vetëm puna e emrave shqiptarë, të cilët shkruheshin në gjuhën e ritit sllavisht dhe nga kjo - Gjoni, del të ishte një Jovan (pun. i cit.162). Ndërsa teknika e ndërtimit të tyre ishte po ajo e teknikës së ndërtimit sllav e cila, si teknikë, dëshmohet se nuk e njihte gurin ose tullën si lëndë ndërtimore, por vetëm drurin. Sepse serbët, në atë kohë, si popull i stepave – për lëndë të parë ndërtimi kishin vetëm drurin sipas gjeografisë nga erdhën e ku u ngulitën. Kurse nga ana tjetër edhe pajisjet e luftës, ishin madje ata të popullit të stepës dhe shumë më të thjeshta se ata ilire, duke mos dominuar në to hekuri i përpunuar?!

SHIH PAMJET FLASIN VETË PËR SUPERIORITET NË ARMATIM TË ILIRËVE MBI SLLAVËT?!

Atëherë si është e mundur që kjo kishë - në Shas, të jetë serbe që nuk e njihnin teknikën e përpunimit të gurit dhe as të hekurit.

Shkallën e dominimit të drurit si teknikë kryesore të tyren, qoftë edhe në veshje dhe armatim sikur na e dëshmon edhe kjo fotografi e luftëtarit sllav në prag të dyndjeve sllave.

Shih në vazhdim, një luftëtar i dyndjes sllave në Ilirik (marrë nga historia e kl. 6 për mësim të nxënësve në Mal të Zi, që nuk flasin gjuhën malazezë). Dhe rikonstruktimi i veshjeve ilire të ushtarit ilir mbi bazën e përshkrimeve të autorëve të ndryshëm, si një element për krahasim rreth armatimit që e kishin për kohën.

Dokumentet flasin që serbët as edhe në kohën më të madhe të dyndjes së tyre në Ballkan nuk arritën të përçajjnë dhe dominojnë në masë mbi shqiptarët si popull, duke e shpërbërë etninë e tyre dhe duke dominuar besimin shqiptar në atë kohë, ashtu si patën sukses të zhbëjnë kulturën e popujve tjerë përreth, në Maqedoni, Bosnje etj. **Pun. icit. 116.**

Po atëherë, kujt i hynte në punë kisha për lutje nëse nuk kishte besimtarë serbë, siç thuhet në rastin e Shasit?!

Ne nuk mendojmë se edhe atëherë *shën savizmi* (*sipas Savës*) agresiv të ketë menduar ashtu si sot e të ndërtojë kisha në maje malesh si shenjë dominimi - sepse riti katolik i Romës, nuk shquhet për këtë punë.

Ose qëndron konstatimi, që serbët ashtu si edhe sot – për çka ka edhe dëshmi që ata, për kohën të cilën flasim, i ndërtonin kishat ashtu si sot, sa

për të treguar kufijtë e shtetit kishtar serb – në shenjë mburrjeje dhe kufiri serb?!!

Vetëm 1200 vjet , pas lindjes së Krishtit dhe pikërisht, më 1199, mendohet të jetë mbajtur një sinod apo koncil prej 7 ipeshkëv në Diokle i cili ndoshta ka trajtuar çështjen e jetës së Shën Simeonit, Knjaz i Serbisë, pasi ky vend nuk kishte ende hierarki kombëtare. Me kërkesën e Stefan Nemanjës - më vonë Shën Simeoni, u mbajt koncili i Dioklesë (1199) dhe në praninë e dy legatëve të dërguar nga Roma, Gjonit dhe Simonit, Shën Savës iu imponua që të gjejë zgjidhjen për të ndaluar përparimin e Manekizmit (besimit të vjetër shqiptar - apo bogumil) – *vëren Zhan Klod Faverial , në Historia e Shqipërisë, f. 216.*

Shih se si - Kisha serbe e ndërtuar në Rumi – si shenjë e mbretërisë kishtare serbe të ngrihet atje dhe jo se atje ishin serbët me kultin e vet, ose sepse ka diç të shenjtë serbe atje ...?! Madje -Austriakët, me parimet e veta në kohën e vet, për këto objekte të ndërtuar maje malesh në Mal të Zi, gjatë Luftës së Parë Botërore shohim se i gjuanin me top, për t i shembur?!

Gjithë kishat e tilla sot - sipas Dr. Krasniqit, ” janë monumente të kulturës së huaj të përvetësuar nga Serbia dhe të prezantuara para botës, si monumentet e saj historike”

Ndërsa Dr. M. Cerabregu shton, se “... Më vonë mbi ”restaurimin“ e radhës të pikturave dekorative, në fakt kemi të bëjmë me heqjen e shkrimeve shqiptaro – bizantine dhe simbolizmit nga të gjitha kishat e Kosovës. *Pun. i cit. 116.*

Të ketë ndodhur diçka e tillë – përveç dilemave të cekura rreth asgjësimit të dëshmive, edhe me kishën e Shasit – ndoshta edhe po?!

Serbët – sipas Sljiepçeviqit, nuk kanë pasur aspak traditë në artin e pikturimit. *Pun. i cit.162.*

Dhe nëse shqiptarët edhe në shekullin XVII dhe XVIII, kur u imponohej greqizimi i ritit bizantin në kishë, na del që edhe atëherë i dëgjojmë të thonë se ata nuk e pranojnë këtë gjuhë, sepse ata nuk janë grekë, por janë romanë (Rumi), duke u identifikuar me këtë mal të vetin e përse duhet që edhe serbët të identifikohen me këtë mal, pasi kanë përzgjedhur – ashtu si grekët të jenë ortodoksë dhe kur shqiptarëve - iu mohua identiteti gjuhësor dhe fetar vërejmë që për të ruajtur identitetin kombëtar u konvertuan në myslimanë, kurse një pjesë bukur e mirë e tyre - katolikëve u konvertuan sa për sy e faqe...?! Shih adetet e përafërta të shqiptarëve myslimanë dhe katolikë?!

Se duhet të jetë kështu na e vërtetojnë edhe këta dy konstatime:

Autori Slljepçeviq bën edhe këtë përcaktim, për ato që u ngritën nga sundimtarët serbë më pas, duke nënvizuar, se: ”Sundimtarët Nemanjiqë kanë ndërtuar manastire edhe larg kufijve shtetëror me qëllim të afirmimit”?!

Atëherë, lind pyetja - kujt i shërbenin këto kisha?! Po pse edhe në kishat e Shasit, na dalin fytyra shenjtorësh të fshirë, te vendi i emrit - ke e pengonte emri i tillë...?! ***Pun. i cit. f.161.***

A mos kemi edhe në këto raste ku mbi varret e ilirëve të sllavizuar - prijësve kishtarë ortodoksë “serbë”, të ketë qenë e shkruar mbase si ajo për Petar Novakoviqin - një shqiptar katolik i organizimit të kryengritjes serbe e ku thuhej: *Ovde lezhi çardaklija – srpskom rodu otrov zmija - arnaut latin beshe* – pra katolik perëndimor - shqiptar ishte. Dhe kështu po del të ishte edhe ky hero i kryengritjes së vetë serbëve - një Petar Novakov?!- marrë nga Rrokum Televizion - historiani Nexhmedin Ganiu.

Ndërsa nga revista Vidovdan B. Çetvrtak, maj 16 - 2019 me titull shkëpusim titullin “prosvetitelji na tajnom zadatku” – iluministët në mision të fshehtë, dhe ku duke folur në një artikull për Kryengritjen e Parë Serbe, na sjell të dhëna se si mësuesi serb - Dositej Obradoviq i cili në shtëpinë e priftit KRYE EDUKATORIT SERB Petar Çardaklija, kishte marrë për obligim të mësojë djalin e Karagjorgjeviqit – shqiptar kelmendas, e ku rrëfëhet se në vargjet e përmendura kënga për Novakoviqin të na vijë e shënuar, jo si srpskom rodu (rodit serb), por si “srpskom krilu otrov zmija”... që është një dallim esencial sepse e ka kuptimin: krahut serb. PRA, ATHUA TË ISHIN KËTA TË TRE SHQIPTARË – MBASE PO?! Por kuptohet që përkrahnin çështjen serbe.

Më tej duke folur për udhëtimin ilegal të Dositejit nga zona e ndikimit rus në atë austriak, njeriu heton edhe një gjë tepër interesante për Dositejin i cili na del t’i ketë dhënë një libër të çuditshëm – sipas oficerëve të kundërzbulimit, komandantit serb Mladen Ivanoviqit të trashë i cili ishte shkruar gjermanisht në njëren faqe dhe “ilirisht” në faqen tjetër kurse me kopertina në bakër gdhendje e kjo te futur huti dyshimi në vetë Dositej Obradoviqin si njeri i dyshimtë –

agjent austriak. Pra, nga kjo po duket që Dositej paska lexuar në gjuhën ilire-shqipe dhe se paska pasur mision të mësoj fëmijën e madh të Karagjorgjeviqve - shqiptarë pro rus...?!!

Andaj edhe ne kemi të drejtë të pyesim që shtrirja e shqipes brenda vetë asaj që sot pretendohet të jetë vetëm serbe e pastër dhe jo shqiptare ortodokse e të asimiluara, sikur fiton dimension që me të drejtë të pyesim:

Kujt, po themi, i shërbenin kishat ortodokse serbe në Shas që ishte një qendër peshkopate e ritit latin - kurse edhe vetë prijësit serbë konvertoheshin në katolikë për privilegjet të Papës?!

A mos do të thotë kjo që nuk ka fare kishë serbe si nostrifikim dhe se nuk ka as kishë greke, nuk ka besim kishtar pansllavist dhe se të gjitha këto janë shpikje ideologjike të projekteve të mëdha pansllaviste të menduara si puna e Kalit të Trojës nga Rusia (e të përvetësuar nga evropianët) për të ndërhyrë në punët e brendshme të Turqisë me marrëveshjen e Kajmakçallanit në Bullgari, të arritur, më 1792 dhe të implementuar në vitin 1798 nga Perandoria Ruse e me të cilat priftërinjtë rusë që lirshëm shëtisnin nëpër Kosovë duke mashtruar besimtarët serbë e duke mos i lejuar ata të kërkonin shpjegim për identitetin e tyre.

Sa për kishën ..., nëse qenka e ndërtuar nga serbët e parë i cili si emër na del i përdorur për herë të parë pas vitit 1700 afër Beogradit, atëherë vetë logjika ta thotë, siç vëren Jahja Drançolli, se kisha e Shën Gjonit në Shas, do të duhej të na vinte e ndërtuar në stilin e ndërtimit të mjeshtërisë serbe të kishave në Serbi - nëse e kishin stilin e vet në ndërtimtari dhe jo të kemi situatën që kjo katedrale të ndërtohej në stilin e Kishës së Shën Franit në Kotorr, të Kishës së Nikollës në Ston afër Dubrovnikut, të kishave françeskane në Ulqin, të atyre të stilit romanoshqiptarë në Kosovë, si Patrikana e Pejës, Manastiri i Deçanit etj. ***Pun. i cit. për Shasin, f. 36, prof. Jahja Drançolli.***

Sipas nesh, një kishë ortodokse si e tillë jashtë kompleksit, mund të ketë ekzistuar dhe të ketë shërbyer për kalimtarë e tregtarë të rastit dhe udhëtarë ose diplomatë ortodoksë të cilët i qite rruga për në Shas. Andaj edhe historia e ndërtimit të saj, shkon deri në shekullin e nëntë - para se Shën Sava ta digjte Shasin dhe para ndarjes së 2 kishave...?! E që ishin vetë sllavët ata që dogjën në shekullin X kishën ilire të Patrikanës së Ohrit. Nga ana tjetër:

Termi serb del se nuk ishte term identiteti – gjuhë folësi, por kalimtari i lirë në perandorinë turke. Vetë Odvaj Majeri në kronikat e tij e cekë këtë, më 1718 kur afër Beogradit e përmend një vend të quajtur Servia, por jo më shumë - pra ky identitet del të jetë tepër i vonë.

Nuk po akuzojmë askënd, por ideja pansllaviste ruse është rreziku më i madh i vetë serbëve e cila filloi të aplikohet me marrëveshjen e Kajmakçallanit dhe si e drejtë ruse për të pasur mbikëqyrje mbi fatin e të krishterëve, sot në

Serbi vazhdon të jetë në planin ndërkombëtar...?! Andaj gjithë kjo që u tha na bënë të cekim se kjo:

Është një dëshmi e radhës..., që në atë kohë në Shas nuk kishte fare, popullsi serbe...?! Sepse ishte i pa formuar vetë identiteti serb. Kuptohet nëse i shpërlajmë trutë nga konceptet e shpikura ideologjike ruse. Dhe kjo mjafton sepse arritën tepër vonë – nëse arritën pas ndërtimit dhe pse sot bëhen përpjekje për ta përvetësuar që nuk qëndron...?!

Na duket se këtë politikë të përvetësimit të objekteve të kultit shqiptar, në tërë hapësirën që flasim që po bënë vetë kisha serbe, më së miri na e ka përshkruar veprimin e tillë edhe si gjendje politike të sajën - imami nga Ulqini, Senad Maku, në letrën e hapur drejtuar Amfilllohijes. Imami, fillimisht shprehet për kishën në Rumi, dhe më pas, për hapësirën tjetër shqiptare, duke konstatuar:

”Ajo Kishë në atë vend, nuk e ka qëllimin e një tempulli religjioz, por ka një mision krejt tjetër, të natyrës politike, e cila në fakt, paraqet një intolerancë kundrejt grupeve të tjera religjioze, të cilat në princip, nuk e kanë “traditën” e ndërtimit të kulteve, atje ku nuk u duhet, atje ku nuk jetojnë njerëz ose atje ku nuk jetojnë njerëzit e “llojit të vet”. Andaj si e tillë kjo kishë nuk i shërben Hyjit, por djallit. Historia juaj e kaluar gjatë shekujve, na ka mësuar se ju nuk ndërtoni Kisha për nderë të Perëndisë, por për politikën e juaja për krijimin e Serbisë së Madhe në dëm dhe në uzurpimin e tokave të huaja të popujve tjerë fqinjë. E tillë është edhe sot, duke ngrehur kisha e duke sajuar histori. Apo siç thotë Kilibarda, se, me ngritjen e kishës në Rumi, kisha serbe “*ka formuar shtet brenda shtetit*”. Erdhët në Rumi dhe në ishujt e Krajës, shkuat në Shas dhe dolët në Kalanë e Ulqinit, a thua cili është destinacioni tjetër që doni ta bëni pronë serbe dhe të kishës suaj. Si dëshironi ta mbillni dashurinë e Jezusit mbi këto parime të kundërta nga mësimet e tij dhe aspak biblike!!”

Por jo vetëm kaq për sa u përket përvetësimeve - kujto edhe vargjet e Fishtës, ku thotë që: *Gospodari i Rusisë, / i dërgon letër trimit Gorxhalisë / princ Nikollës së Malit Zi*. Pra, sipas tij, vetë princi Nikollë është shqiptar i gorxhalive dhe fliste shqip në familje - ishte shqipfolës deri në shekullin e XIX etj. etj.

Andaj, duke vazhduar vështrimin - ka vetëm një mundësi, që kisha ortodokse (serbe) të ishte aty - po shtojmë ashtu si diçka sot, puna e xhamive të ndryshme në ndonjë vend transiti - në aeroportet e botës, për besimtarë myslimanë të cilat, për t’u ofruar shërbime udhëtarëve myslimanë i ndërtojnë edhe sot shtetet e ndryshme të krishtera...?!

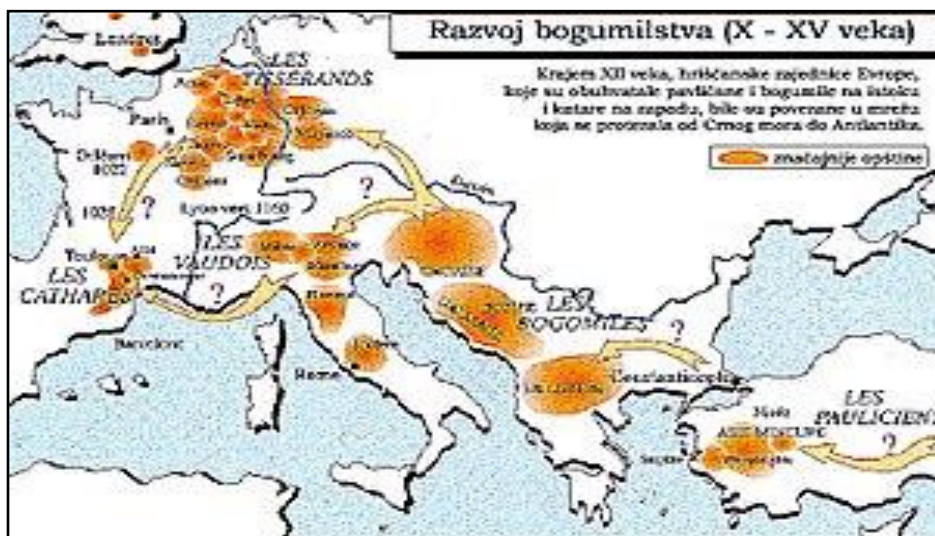
Dëshmohet gjithashtu si praktikë e keqe pushtuese dhe asimiluese fakti që edhe gjatë shekullit 14 – pas ndarjes së Kishave, mbi themelet e kishave katolike të Shqipërisë verilindore, vazhduan të mbaroheshin kisha ortodokse serbe - sipas autorit të cekur.

Shtojmë këtu, për sa u tha, në fund, që edhe E. Durham, konstaton se “serbët, ose më mirë stërgjyshërit e tyre sllavë, vërsjuan me hordhi të tëra në Gadishullin Ballkanik, në shekujt 6-7, duke u dyndur mbi banorët autoktonë - shqiptarët. Por megjithëse u përpoqën jashtë mase, me terror mbi ta, nuk arritën t’i shfarosnin”?!
Po aty, pun. i cit. f. 116.

SHTRIRJA E BESIMIT BOGUMIL - Besimit të vjetër shqiptar (ilir)

Për ta në *Fjalorin historik të kulteve religjioze...*(1736) thuhet: “Albanezët, heretikët, u bënë degë e sektit të manikejakëve, dhe u quajtën shqiptarë, sepse filluan të zgjeronin shkencën e vet në Shqipëri ... duke u shtirë se po i kryejnë detyrat me zell, arritën të njihnin veprat e këqija të klerit të asaj kohe dhe fituan shumë përkrahës”.

Tjetër, për të shpëtuar nga përndjekjet u detyruan të ikin nga Ballkani. Në shekullin XIII i patën ithtarët e vet edhe në Itali (heretikët e Droguvitit), të cilët u quajtën “albanezë”, sepse erdhën nga Shqipëria. Aty themeluan qytetin e vet Albano S. Alesandro, sipas emrit të peshkopit të vet Albanit?!

Hartë e zhvillimit të albigjinëve (bogumilëve) në shekullin X-XV, fjala është për besimin shqiptar të vjetër i cili na del me disa emra - por neve shkëputëm mu këtë emër i cili kështu njihej nga vetë sllavët - si Shteti i Bogumilëve apo i të dashurve të Zotit...?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Nga këtu po vërejmë se si një emër i një qyteti, prijësi dhe peshkopi, përsëri po del se “u marrka” i trashëgueshëm nga miti ilir, si Albani - Aleksandro që të hedhë në idenë se patëm të bënim me një dije të trashëguar shqiptare të shenjtë e cila në fjalor jo rastësisht u shënua si “shkencën e vet” në Shqipëri. *Petrît Imami – Serbët dhe Shqiptarët ndër shekuj, f. 25.*

Shih edhe: Piftërinjtë bogumilas – Ilirë (kataras), në prag të ekzekutimit serbë - koha e djegies së Shasit e cila flet – vetë, për masakrën e njerëzve të pa kult - uruar?! Ata shtriheshin nga Maqedonia - Mali Babunë andaj, edhe u quajtën Babunë, e deri në vetë shtetin e Rashkës, duke e dominuar atë deri me ardhjen e Shën Savës – shih: Afresk i kishës së Shenjt Ahiliut, në Arile – viti 1290 - cilësoheshin si gjysmë besimtarë.

Ata, sipas hartës së dhënë - nga shekulli X deri në shekullin XV del se shtriheshin në të gjithë Dalmacinë - edhe në Shas – Shkodër etj. Nëse mbi varrin e Stefan Nemanjës shkruan se ai ishte mbret shqiptar, atëherë kjo përndjekje e katarasve –albigjinëve del të jetë një luftë fetare brenda shqiptare deri sa njëri munda tjetrin.

Sipas shigjetave në Hartën e paraqitur – katarët me origjinë besimi ishin nga Persia - Irani, duke kaluar në Azinë e Vogël e më tej. Ata si besim del se kishin dominuar vendet Ilire (Shasin)... Gjermaninë, Francën etj.?!

Dhe kjo si duket - tërbonte kishën e të cilat, kur ishte në pyetje – besimi arian - sepse ky besim na del me shumë emra, ata bashkoheshin të dyja kundër tij, deri sa ky besim nuk u përthith nga turqit në Ballkan me paraqitjen e tyre – konvertimi u bë me dëshirë. Ndërsa paraqitja e tyre – turqve, në Ballkan pagëzohet “si lindja e yllit të fatit të mirë për bogumilët”?!

Po për këta, po shkëpusim edhe këtë konstatim nga Bilal Hasanoviq – ILMUDIN, doracak i mësim-besimit për të rritur: ”Bogumilët, patarenët ose babunët janë një sekt i krishterë, i cili lindi në Bullgari, ndërsa themelues i tij ishte prifti Bogumil i cili jetoi në kohën e mbretit bullgar Petrit (927-968). Ata prej Bullgarie u shpërndanë në Greqi dhe Rashkë, e pastaj në Bosnje, Itali dhe Francë”. Sulltan Mehmet Fatihu, i shpëtoi nga maltretimet e Papës dhe të hungarezëve. Sipas burimeve turke thuhet se atëherë ata të gjithë u kthyen në islam. Kur sulltani, e pa hyrjen e tyre masive në Islam, tha: “ Me sa di unë, ky nuk është grup i keq njerëzish”, e pastaj tha: “Kërkoni prej meje ç’ të doni”. Sipas burimeve të njëjta janë marrë të rinjtë bogumilë, andaj edhe shumica gëzonin nder dhe pozita të larta. *Punim i cit. f. 266-7*

SI NGULËN GOTËT NË BALLKAN DHE KUR?!

Para se të flasim për këtë çështje, mendoj që duhet thënë se vetë fakti i cili flet se si te populli i rrënjës – Rrizanës (Shasit), kanë ngulur shpesh popuj të ndryshëm e të cilët nuk kanë mundur të na imponojnë asgjë nga kultura e vet, tregon qartë qëndresën heroike e mitike të kësaj treve, tejet interesante për gjenezën dhe rëndësinë etnokulturore të qytetit gjermadhë që dikush sikur po e fsheh të vërtetën e tij?!

Sipas njohësve të kësaj popullsie të cilët shkruajnë për dyndjet e tyre dominon ky mendim i përhapjes së tyre drejtë vendeve të ngrohta.

Pasi erdhën tregtarët e Perandorisë Romake në një vend të largët në pjesën veriore të vendeve nordike - për të blerë qelibarin shumë të kërkuar

i cili këtu ishte në sasi të mëdha - po duket se tregtarët i bindën gotët që dimri në këto anë ishte shumë i fortë dhe që është tepër vështirë për të mbijetuar aty, andaj do të ishte më mirë për ta që të shihnin poshtë këtij vendi, ku ka toka të pëlleshme dhe ujëra më të ngrohta. Gotët e bindur nga këto rrëfime, me të dalë pranvera, mblodhën të gjithë ata që kishin banuar hapësirën duke punuar tokën, duke ruajtur bagëtitë, ose ishin mjeshtër. Ata, me burra të pasur dhe të varfër, të rinj e pleq, gra dhe fëmijë, rreth 100 mijë persona, duke u vendosur në 3 anije të mëdha u nisën në drejtime kah jugu në emër të Gotit – (ZOTIT) ZOT ËSHTË GOT..?! Pra, një monoteizëm i kulluar i cili sikur flet që edhe mbetjet e tyre në Ballkan ishin në shpirt me natyrën monoteiste, gjë që mund të konkludohet nga etimologjia e vetë emrit.

Pse e veçojmë këtë?!

Sepse kjo sikur vërteton tezën, përse peshkopët ilirë refuzonin trininë e krishterë. Pra, ishin vetë nënshtresat shpirtërore të ilirëve një garanci që nuk u lënin hapësirë të kalonin në lajthitjen e trinisë. Gjithnjë mendojmë në vendosmërinë ilire për t'i mbetur besnik atij misioni monoteist – që në koncept ruante dhe kultivonte besimi bogumil – albigjin, që mbijetoi në atë të cilin ne e quajmë besim i vjetër shqiptar. Por, për fund të këtij koncepti, duhet ndjekur linjën monoteiste të një besimi që u paraqit në Iliri – Ballkan, e ai ishte islami, sipas të cilit, atje kah fundi i botës do të shfaqej vetë Isusi - Krishti, i cili do t'i shpëtonte, sa të krishterët, aq dhe vetë myslimanët. E cekëm se ndoshta ishte vetë kjo ngjashmëri në profeci të besimit të gjetur albigjin shqiptar me atë që arriti si islam përmes turqve faktori shtesë që i ofroi vendasit ilirë me turqit në një besim, në mënyrë krejt paqësore. Islami edhe më vonë u vërtetua të ishte integrues?! Por le të vazhdojmë me gotët.

E nëse shikoni hartën e dyndjes së tyre – del që ata, pa dyshim se kaluan edhe aty ku shtrihej Shasi - si qendër kulturi.

Për ta dihet që kishin një besim krejt ndryshe nga trinia romake, që kishin udhëheqjen e vet shpirtërore - ULFILIN për peshkop (311 -388) i cili ishte një pasues i doktrinës së Ariusit, të cilin e përkrahnin bogumilët e Bosnjës ilire, por të asimiluar më vonë në gjuhë nga serbët e arritur më vonë.

Dyndjet e gotëve në Ballkan (Ilirikum), edhe këta i qiti rruga kah Shasi?!

DOKTRINA E ARIUSIT PESHKOP ILIR PËR TRININË?!

Shikuar realisht, një kryq shënon një ndërprerje të dy drejtëzave; një pingule (bota shpirtërore) dhe njëra horizontale (bota materiale e që të dyja shkojnë në pafundësi - përjetësinë – boshe.

Në fakt, ky kryq është tejet i lashtë dhe prekë kohën e Thotit egjiptian i cili mësonte se trupi ynë – Ai, ishte 3 (herë) mjeshtë, sepse kishte trup material (që në kryq shënon drejtëza horizontale, si dhe energjetik e astrale - që shënon drejtëza pingule. Atij i mundësohej kalimi nga njëra drejtëz – horizontale në tjetrën – shpirtërore astrale dhe kish përjetuar përjetësinë – kush e zotëronte këtë dije ishte i përjetshëm...?!

Pra, miti i trinisë ishte i lashtë sa vetë njerëzimi, kurse fjala kryq, kuptohet nga vetë kryqi që formojnë drejtëzat.

Baza e këtij janë 4 elementet përbërëse: drejtëza horizontale nënkupton ujin dhe tokën te njeriu, që përbëjnë fizikun material të njeriut, kurse drejtëza pingule shënon 2 elementet tjera, zjarrin (energjinë –dritën) dhe ajrin që shohim ne.

Ky simbol haset te të gjithë popujt e lashtë sepse është vetë njeriu i cili është pjesë e këtyre 4 elementeve të cilat lidhen me bazën e miteve dhe besimeve. Shikuar si filozofi këtu është koncepti i 4 elementeve, kurse si gjendje kemi 3 *trininë (ati–biri-shpirti shenjt) që nuk është shpjegim i teorisë së Thotit, andaj kur u përlligj kjo teori kishtarë edhe linden përçarjet – Ilirët (peshkopët ilirë) nuk e kuptuan këtë dhe as nuk e arsyetuan, andaj edhe fillon ndarja e madhe në krishterim. Që në fakt vetë fjala krishterim – nëse për bazë merret rrënja KRYQ –ËSHTË sikur e mohon atë, sepse po të dominohej mendimi i ri - si mendim bazë i lashtësisë, atëherë do të kishim shprehjen për filozofinë e trashit, pra TRISHT dhe TRISHTËRIM, kurse jo, por kemi KRISHTERIM .

Nëse Krishti, kurrë nuk e përmendi emrin Krishterim ose trishtërim, atëherë këto shprehje tregojnë se në trininë si doktrinë (jo fe), janë të futura?! Por këtë do ta zbërthejmë më gjatë, kur të na jepet mundësia.

KRISHTERIMI I VJETËR ILIRO-SHQIPTAR

Në kohën kur u fut trinia brenda besimit të krishterë, pasi arriti në Romë dhe kur u bë unifikimi i tij me besimin pagan, shohim që Ariusi u përjashtua me të gjithë peshkopët ilirë sepse Ai mëson: “Nëse Jezusi është i bërë nga perëndia atëherë, si kohë, do të duhej të përputhej si krijim me atë të vetë Zotit. Prandaj nëse është kështu ai, si djalë i tij, nuk do të mund të bëhej i përjetshëm. Në fakt, nëse Jezusi është i krijuar, atëherë ai do të duhej të jetë krijuar nga hiçi, e jo nga metria e prindit dhe për këtë ai nuk mund të jetë i njëjtë me Zotin.” Kështu del të ketë polemizuar me perandorin Konstandin” *Marrë nga bošnjaci.net- r. Bisera Suljić-Boškailo: O pismu bosnjaka Hitleru.* Dhe doemos që kjo dëshmon shumë qartë përse kjo herezi e fillimit të ndarjes së kishës të ketë vazhduar në shekujt 6-7 në Bosnje (ilirë të sllavizuar), pastaj në shekullin 11 në Shas – me Stefan Nemanjën etj. Shih, ai që zhduku bogumilët në emër të krishterimit të pastër papnor, ishte po ai i cili zhduku Shasin - apo Rrizanën.

Gjurmët e herezisë së tillë - paganizmit, kanë ekzistuar, sipas hartave bizantine, deri tepër vonë dhe kështu me këtë emër del të quhej një shtet ilir në bregdetin Dalmat.

Shih sot: 30 vargje në Dhjatën e Re thonë se Jezusi nuk ishte i biri i Zotit...?!

TEZA PSE BESIMI ILIR – POGANIA ISHTE VETË BESIMI KATARAS ALBIGJIN?!

Duke gërmuar në hartografinë botërore për atë se ku jetonin pellazgo-ilirët, studiuesi Çlirim Hoxha në referatin e tij të mbajtur në Simpoziumin e IV Ndërkombëtar mbi Pellazgët, Tiranë 18 nëntor 2016, na sjell këtë hartë të shtrirjes së tyre në gjithë këtë territor që shihet nga harta e gjetur dhe nga referati i tij shkëputsim: "Kemi gjithashtu një hartë të vjetër që na tregon shtrirjen e pellazgëve antikë në pjesën më të madhe të botës që njihej asokohe. Pra në pjesën më të madhe të Evropës, në Azinë e Vogël, në perëndim të Detit Mesdhe, në Egjipt dhe në të gjithë Afrikën Veriore. Kjo tregon se sa e përhapur ka qenë fara pellazge në kohët e lashta dhe se si e ka dominuar ajo botën e asaj kohe me kulturën, veprat dhe gjuhën e saj shqipe. Siç e citova më lartë Enciklopedinë e Madhe Greke të vitit 1932 dhe konkretisht faqen 873, ku flitet për pellazgët, harta e mëposhtme është një dëshmi e pakontestueshme e shtrirjes së gjerë të pellazgëve të lashtë. Është për t'u theksuar fakti që Xhuzepe Katapano ka pasur shumë të drejtë në librin e tij "Thot-i fliste shqip", kur na mëson se, Egjipti i lashtë është i mbushur plotë me fjalë shqip dhe se, alfabeti fonetik egjiptian është i

mbështetur në gjuhën shqipe. Marrë nga faqja: *Bashkimi i Shqipërisë, idetë kombëtare në trojet shqiptare – Gërmime hartografike.*

Dhe prej këtu del e bëhet çdo gjë e qartë për atë përse ilirët kishin besimin e vet monoteistë - mitin për Profetin e vet të parë, *Thot*, nga miti pellazg e duke mos pasur kurrë shkëputje në Kohë. Edhe vetë princi i tyre Aleksandri i cili themeloi Shkodrën për të ditur të vërtetën e origjinës së vet nisej drejtë Afrikës. Kurse, nëse emri në vetvete është një projekcion hyjnor, atëherë vetvetiu zbërthehet përse peshkopi ilir që themeloi - veçoi besimin e vjetër shqiptar quhej *Arius*. Pra, nga *Arët* (në esencë fjalë shqipe) me të cilën do të merremi në libër...?!

Pra, kjo shkëputje në thellësi të mitit u bë që të heqim dilemën, përse Katarët që trashëgonin një besim me bazë edhe persiane, përveç tjerash - ishin gjithashtu edhe shqiptarët e mëvonshëm. Këtë na e tregon vetë emri i tyre, i njohur edhe si albiginjë që të hedh në gjenezë të vetë fjalës *alla* - e të cilët, kështu, me këtë fjalë i quante edhe vetë papa. Pra, këtu nuk ka shkëputje në atë që fjala *Alla* – është më shumë gjuhësisht dhe si botë shpirtërore arabe sesa shqipe.

Por ndryshe, këta quheshin edhe katarë - ka tharë (katarzis), ndërsa pasi kjo sekte që jetoi në Ballkan, quheshin – sipas trasës (strajcës) që bartnin gjithherë me veti edhe *fundagijati* (*fund gjati*) ose edhe *torbeshi* -

nga trasa – strajca - torba – në leksik të fjalës shqipe, del të ishin shqiptarë – që dominonin besimin. Pa çka se fjala – funda, ata që e harrojnë etimologjinë e fjalës e marrin për fjalë greke. Aq më tepër, kur ajo del shpesh edhe aty në Iliri, ku nuk kishte kurrë grekë. - Shih, si Fundina disa herë si mikro toponim...?!

Ndikimi i besimit kataras te shqiptarët, po duket se ishte tejet i madh dhe i fortë edhe pas terrorit **shën savianë**, që e vërteton më së qarti i ashtuquajtur si mbret serb “Dushan Sillni - i fuqishmi”. Ai del se jetoi edhe nja 150 vjet, pas Stevanit, e që edhe ky u mor seriozisht me katarret (Babunët) - një mal në Maqedoni, kuptohet, duke i përndjekur ata. Ai jo vetëm që u ndalonte besimin e tyre – si shqiptarë, por ua ndalonte edhe përdorimin e fjalëve shqipe, duke i konvertuar përmes gjuhës së administratës në sllavë...? Pra, prej këtu shihet që kjo gjuhë e cila nuk shkëputet nga miti (besimi i vet) del të ketë qenë vazhdimisht e persekutuar nga armiqtë e gjuhës besim deri te paraqitja e turqve e të cilët për nja 300 vjet e lanë të lirë si gjuhë dhe si besim deri te, siç duket, luftërat Ruso-turke e kur Turqit e kaluar në ofensivë të të krishterëve me trininë brenda vendosen përfundimisht për ta shuar këtë gjuhë, duke e ndaluar vetë gjuhën shqipe me dekret IRADE të Sulltanit dhe të Patriarkut grek në vitin 1747...?! Dhe t’i kthehemi çështjes së presionit sllav.

Shih nenin 85 nga ”Kodi i Dushanit” (Dušanov zakonik) në të cilin shkruhej në nenin 85: ”Dhe kushdo që thotë ndonjë fjalë të babuneve (shqiptarëve të Maqedonisë - sipas malit Babuën) e që është zyrtar, ai duhet të dënohet për atë që është hutuar (pra, që gabimisht foli në gjuhën e vet me babunët, v. jonë), kurse të tjerët le të paguajnë 100 perperë dhe të rrihen 12 herë me shkop”?! Doemos që pas kësaj, ata u konvertuan në gjuhën e vjetër sllave “Starosllovenski” - kishtarë, serbishtja ende nuk njihej si gjuhë. Kurse me ardhjen e turqve – ata në mënyrë masive, si të gjithë bogumilët - kaluan në Islam. Të kthyerit e tyre në gjuhën e mëparshme shqipe, tanimë, ishte proces i pamundur – sepse veç ishin të sllavizuar, ngase turqit nuk vazhduan me asimilim. Edhe pse sot nga pala maqedonase-bullgare – babunet - torbeshët e Maqedonisë (si popull), mund të merren si myslimanë maqedonas – ose bullgarë, pak ka gjasa të jetë kështu - sepse traditat e zakoneve të veta, vazhdojnë t’i kenë më të përafërta me shqiptarët sesa me sllavët – Është interesant se emri Babun na dëshmohet edhe si një zonë arkeologjike në Zonën e Lushnjës, e ku u vërtetua kultura e njohur si ajo e Komanit që lidhë kulturën arbërore me atë ilire?!

Represioni tejet i gjatë e bëri të vetën. Mendojmë se diçka ngjashëm, duhet të ketë ndodhur edhe me goranët e Ulqinit - si shqiptarë të sllavizuar në gjuhë. Sepse Kodi i Dushanit, aplikohet në të gjithë perandorinë e tij.

Andaj kështu edhe serbishtja e tyre (që nuk mund të jetë as boshnjakishte) duket të jetë e fosilizuar me mbetje edhe të leksikut të shekullit të mesjetës së gjuhës sllave?! E përbashkëta e gjithë këtyre, është që jetojnë në zonat shqiptare dhe që quhen goranë, si në Maqedoni, Kosovë, Mal të Zi, që e vërteton tezën që besimi ilir kataras – Pogania me bregdetin jugor të Adriatikut, vazhdonte të ishte influentë në bizantinë e kohës, në të ashtuquajturën “Serbi mesjetare” e me të cilët u morën Nemaniqët duke e çfarosur besimin kataras (për ta paganë) - që realisht ishin të gjithë ilirë të asimiluar e të konvertuar me forcë deri në Shas ...?!

Termi pagan, si emër i kësaj gjeografie në kohë që thamë se i shkonte besimit të vjetër iliro-shqiptarë del të ndeshet edhe në folklor të basenit etnokulturor të Rumisë, në këngët e të cilit gjendet shprehja si p.sh. “vasha poganeshë”. Kurse sipas traditës së krishterë emërtimi pagan – për fenë e shqiptarëve si e veçantë, vazhdoi edhe pas kohës kur romakët nuk ishin më realitet në Iliri, pasi ajo u pushtua nga turqit. Mbase duke mbetur si të tillë, në fenë e vet të kohës, mendojmë që mu kjo situatë, duhet të ketë krijuar te malazezët, ruajtjen në leksikun popullor të shprehjes pezhorative fjalën – pagan , në kuptimin: ”Pusti njega, on je pogan...” (lëre atë se është *pogan*) - i pa fe i ndyrë - fshatar?! Por në Dalmaci na del tërësisht një shtet i njohur si Pogania - krejtësisht me besimin ilir të vjetër shqiptar.

Është interesant të thuhet se vetë shqiptarët nuk e njohin në përdorim të gjerë këtë emër dhe sot ajo, si fjalë na vjen e harruar nga fondi i shqipes, ndërsa nuk ishte në përdorim të tyre. Kjo sikur na bindë në origjinën e saj që të ishte fjalë joshqiptare dhe mbase fyese për besimin e vetë shqiptarëve dhe ata nuk bënë si serbët, që pranuan të njiheshin si skllëvër e me këtë emër thamë se identifikoheshin. Për sa i përket ende ekzistimit të besimit të vjetër (pagan) edhe në kohën turke, **ai, përveç tjerash, mund të argumentohet edhe nga një letër të Edit Durhamit në “Brenga”. Ku ajo kishte vërejtur në lidhje me konvertimin e të krishterëve në islam në Shqipëri se atje dei në vitin 1702, përveç islamit si besim i ardhur nga turqit dhe atij të krishterë (serbo -katolik) ekzistonte edhe besimi shqiptar?!**

Tjetër: - Sipas letrës së Zmajeviqit që hospitoi këto anë si argjipeshkëv i Tivarit *edhe i Shasit (V, Jonë), në cilësinë e vëzhguesit papnorë në Shqipëri; Zmajeviq thotë që pasi përshkoi malësitë dhe vizitoi të gjitha fiset, ai bëri një raport plot ankesa. “Vreshtat e zotit , janë prishur e braktisur sepse në to zbatohen ritet e paganëve (shqiptarëve v.j.) dhe turqve. I peshkvijtë grinden me njëri-tjetrin për fshatra të ndryshëm. Rasti më i rëndë është ai i Postribës për të cilën luftonin tre ipeshkëv

përnjëherësh, kurse njerëzit kishin mbetur “pa udhëheqës e as bari, si një kope e shpërndarë që i nënshtrohet përndjekjes dhe shtypjes”. Sot një pjesë e madhe e Postribës është myslimane, gjë që nuk është për t’u çuditur”. *G. Ulqini. Pun. i cit. f. 176.*

Pra, vetë Zmajeviqi, e pohon se në këto anë dominonte riti shqiptar i besimit dhe nëse është kështu, sikur ky relacion tregon qartë që besimi i tyre kishte qenë një bazë më e vjetër dhe se ekzistonte para atij katolik.

Ky moment, sikur intrigon mendimin që u shpreh edhe në librin shkencor të studiuesit Ali Bardhi - *Varrezat në Anë të Malit*. Në libër autori na sjell të dhënat se në Anë të Malit mbishkrimet e para arabo-osmane mbi gurvarret shqiptare janë ata të cilët u gjetën nga viti 1707, si ai në Fshatin Shtodër. E ku përherë të parë na del një varr me mbishkrim arabo-osman. Kurse ngjashëm del të jenë me 1742 në Leskoc dhe në Bojk. Tjetër, më 1746 në Kllezën Naltë, më 1748 në Krythë dhe më 1753 në Kravar. Gjithashtu autori veçon se në këta varre jepen edhe emrat e prindërve shqiptarë të konvertuar të të vdekurve në myslimanë, që ishin Agush në Shtodër, Çban në Kravar Nalt dhe Rashtishë Poshtë, Çob në Mërkot, Kasneç në Kllezën Nalt, Pirro në Krythë, Petra në Mërkot, Voxha në Brajshë, Zagoja në Lamij.

Të gjitha këta të dhëna veç se përforcojnë pohimet e Edit Durhamit për ekzistencën e besimit të Vjetër shqiptar në këto anë deri në vitin 1700, pastaj edhe pohimet e të dërguarit të Papës Zmajeviq, që cekte se në kisha lutjet po vazhdonin e bëheshin sipas ritit shqiptar. Kurse marrëveshja e klerit katolik – ritit shqiptar, tivaras me Sulltan Selimin i cili, si qytet, iu dorëzua Turqisë nga ana e Venedikut, tregon respektin ndaj këtij riti të krishterë e në të cilin shkruan se Sulltani, pranon që të respektojë zakonet e vjetra shqiptare dhe gjykimin e shqiptarëve nga gjykatat vendase, çka dëshmon shumë qartë ndikimin e ritit shqiptar në administrimin venedikas.

Sot deformime të fakteve të tilla historike, mjerisht del të bëhen edhe në vetë tryezat apo sesionin shkencor për Shasin si dhe ndërtimet atje. Ku këtu çdo gjë fillon të ndërtohet – gjoja sipas tyre - me ardhjen e katolicizmit, duke qenë vetëm gjysma e së vërtetës, kur thuhet edhe kjo që po veçojmë për sa u përket glorifikimit të rrënimit të Shasit dhe të ndërtimeve të tij.

ENIGMA E HISTORISË MALAZEZE - RASTI I SHASIT
Pse bëhet zmadhimi i shkatërrimit nga mongolët përkundrejt palës
serbe dhe minimizohet nga ata të krishtera?!

Së bashku me Drishtin dhe Kotorrin, Shasi u sulmua dhe u rrënuar nga pushtimi i mongolëve gjatë tërheqjes së tyre nga Dalmacia në vitet 1241-1242, por ai është rindërtuar sërish dhe, me gjithë mungesën e gërmimeve të plota arkeologjike, është e arsyeshme të mendohet që shkalla e shkatërtimeve është e zmadhuar në burimet e shkruara (Averil Cameroon, James Pettifer).

Versionet malazeze të kësaj periudhe e quajnë se konvertimi në ortodoksi u krye në këtë kohë, ose që ai ishte një konvertim i detyruar; Nemanja mendohet se shkatërroi kishat dhe librat latine dhe grabiti krejtësisht qytetet. Kjo përputhet me traditën e deritashme gojore në Shas, ku banorët thonë se të gjitha kishat "në fillim ishin katolike". Një vështrim më i thelluar tregon se tensionet e hershme ose bashkëveprimi midis lindjes dhe perëndimit vazhdoi gjatë kësaj periudhe, me mbretëreshën e plotfuqishme Jelena (gruaja e Stefan Uroshit I) pasi vetë ishte një katolike.” – **LAJME NGA ULQINI- [visit ulcinj.com/blog](http://visit.ulcinj.com/blog)**

Doemos që zmadhimi i shkatërrimit nga mongolët, sipas pohimeve serbe, rritet – sepse me mongolët e pëson edhe vetë Rashka - me Nemaniqët. Dhe ideja është që Shasi, nuk u braktis në rrethana paqeje, nga serbët – por të pushtimit mongol, e nëse na është kështu, ai duhet të bëhet “në kohë paqeje” sërish një sinonim për serbët që, të pushtuar e të mundur nga Mongolët deri në vetë Rashkën, e braktisën atë...?!

Mirëpo ja që ndodhi që një Jelenë Katolike, e cila e ndërtoi atë si franceze – u bë ndërtimi?! Dhe pse harrohet të thuhet që atë, përsëri e ndërtuan shqiptarët - tjerët mund të ishin investitorë me taksë shqiptare?! Por jo që muratorët e tij arritën jashtë hapësirës arbërore. Sepse ata kishin do teknika tjera ndërtimi.

Por kur u hyhet këtyre temave, atëherë përse nuk trajtohen njëkohësisht të gjitha fazat e hershme të ndërtimeve të para në Shas?! Po ata – kush i ndërtoi, nëse nuk i dogji - sepse ndoshta, nuk kishte çfarë të digjte ngase ishin djegur nga tjerët, para se të vinte Shën Sava apo Shën Dreqi?!

Po themi se edhe Dreqi turk ishte ende pa e kaluar Maricën, por jeta e qytetëruar, shihet se ishte e pranishme këtu dhe quhej Rrizanë kurse dielli edhe atëherë shkonte te perëndi-mi, në perëndim ku falej shqip (dhuronte shqip - lutej shqip)?! Shih shprehjen ende shqipe që është - me falë...?! Por që shkurt, nëse zberthehet, detyrimisht të kujton një përlule të lindjes së largët tejet shpirtërore dhe të sinqertë?! Dhe për çudi – shkaputëm në Anë të Malit, sipas bontonit të mirësjelljes anamalase 100% vendase dhe origjinale me mjaft respekt gjentil, pason shprehja: Jo, mos e thuaj atë fjalë - të prittë Zoti, po pse më kërkon të

falur, s'ka nevojë për falje...?!

Tjetër - pse duhet të shtihet këtu, mendimi në thonjëza, që “populli thotë se ata ishin kisha katolike” - e ku, as edhe me të paktën një fjalë, apo gjysmë fjalie nuk lihet fare mundësia që të thuhet se këtu - këta kisha ishin në funksion të një popullsie vendase të besimit albigjin - siç e quante vetë Papa...?! Të cilit ai i druhej që nga koha Kur Ariusi nuk e pranoi trininë si doktrinë, kurse filloi që të fuqizohej si besim edhe para vetë dyerve të Papës në Itali.

Edhe logjika e shëndoshë ta thotë që një pushtues, nuk mendon që në një vend të pa urbanizuar më parë, të fillojë me ndërtimin e kishave që në fillim - nëse ata më parë, kuptohet, nuk faleshin (si vendas) në të tyren?! Dhe nga këtu - përse burimet sllave hezitojnë të përmendin se ekzistonte besimi Albigjin, ose Kataras etj. - por nuk harrojnë të përmendin se ekzistonte besimi Bogumil (i të dashurve të Zotit), ndërsa nuk i hipin të dëshmojnë përse shteti i Bogumilëve – Bosnjes, të ishte i vjetër mbi 1000 vjet si shtet sllav, demek, sipas tyre. Dhe harrojnë se kjo është vetëm një tallje – një lojë, sikur tu mohosh galëve francezë të ishin galë edhe pse u romanizuan.

Boshnjakët – si ilirë që ishin dhe janë, edhe pse u sllavizuan, nuk mund tu thuhet se nuk ishin ilirë dhe se shteti i tyre është Iliria në esencë dhe jo sllavë.

Nëse ai vend (Shasi), nuk e njeh - konceptin e faltoreve - kujt i hyjnë në punë 7 kishat?! Po pse nuk ishin 9, aq sa janë Jugoviqë te serbët në mit?!!

Por jo, legjenda e tyre – e vendasve, mëson që kishte 365 faltore e të cilat, për disa siç u pa, janë pak si shumë sepse as Roma e Vjetër, me Romën e Re, marrë së bashku, nuk kemi dëgjuar që të kishin 365 kisha në një qendër...?! E dëshmitë etimologjike thonë se edhe emri i malit Rumija – si Mal i Shenjtë, zbërthehet me vetë etimonin e emrit Roma - gjuhësisht... ashtu si Romanea – Rumania, Rumi! E shqiptarët për vete thonë se janë romë - njerëz...?! (këtë kuptim të fjalës Rom - njeri, po duket sot e ruan vetëm rumanishtja (gjuha e romëve) - ata thonë për vete - jemi romë (në kuptimin jemi njerëz). Sa të kulturuar e sa të pafat si popull?!

Problem të bindin tjerët, që janë njerëz?!!!

Gjithashtu, duke vërejtur gjithë këto oscilime djathtas e majtas në fe nuk është çudi të kuptojmë se më së shumti në këtë kryqëzatë të brendshme, ta ketë pësuar edhe qytetërimi kataras i urbanizuar dhe i kulturuar në besimin e tij primar ilir (që ish kryesisht një kulturë manastiresh ndër male). Vetëm Genti Ilir i Shkodrës në kohën e pushtimit nga Ancini romak del të ketë pasur në zotërim 70 qytete. ***Pun. i cit. f. 51.***

Po si atëherë, të pranojmë që besimin e tyre, ta quajmë besim paganësh - fshatarësh kur në strukturë ishin *civitas* – qytetarë (ÇIVI) të ndryrë që rrethoheshin dhe se nuk flinin në natyrë - sepse kuptohet që kishte sa të duash popuj atëherë në Evropë që gjumin e bënin, verës në frashër, e dimrit në

shpellë...?! Ne në histori, kemi mësuar se *poganë* (paganë) quheshin banorët e fshatrave - rrethinave që nuk ishin të krishterë, por jo se kështu quhej edhe popullsia e urbanizuar Ilire...?!

Duke mos u larguar nga kuptimi i vetë gjuhës shqipe e cila përcakton se emri *civi* - ka kuptimin i *ndryrë*, kjo në dialektin e vjetër gegë na vjen si *çivi* (çivia e derës), që nënkupton të jetuarit pas drynit - derës së një *lalaje* - pra janë *civi* – kish kuptimin *jetojnë të ndryrë në qytet*. Kurse gegërishtja e vjetër e njëjtte si *gjytet*. Në Anë të Malit, ka shumë mikrotoponime që na dalin me këtë emër - pra që jetonin të ndryrë në një lokalitet maje një bregu apo kodre...?!

E gjithë kjo, sikur dëshmon se fjala është për një tendencë të autorëve romakë ndaj ilirëve e të cilët i quanin të pakulturuar – normal për konceptin që ata kishin rreth bontonit kulturor të mitit dhe kultit ilir i cili kishte degjeneruar me kalimin e mijëvjeçarëve sepse edhe ata oshin iliro-pellazgë. Sepse nëse krahasoheshin, sipas besimit ndryshe, del që vërtetë të ishin paganë, por edhe për botën ilire, këtej Adriatikut - romakët kuptohet që do të kenë qenë, quajtur me një shprehje pezhorative, ashtu si i konsideronin ardhacakët sllavë - *shkje* shërbëtorë në gjuhën e vet. Mirëpo këtu gabonin sepse besimi i paganëve ishte shumë më i avancuar dhe më origjinal.

Po përse, atëherë “romakët e kulturuar” nuk u kujtuan të na quanin edhe ne me një shprehje të dytë pezhorative. Por jo - ata na konsideronin si më të kulturuar, nuk vetëquheshim me emrin e tyre sepse doemos që kishim besimin tonë më të lashtë ose të parë. Kështu - ne kishim emrin që kishim. Pësimi i kulturës shqiptare në këtë kohë shihet të ketë arritur kulmin sidomos në shekullin V e më vonë, kur krishterimi zyrtarizohet dhe në të ashtuquajturën koha e ikonoklastit sulmon qytetet e Adriatiku – duke i aneksuar ata, më parë nga Patrikana e Ohrit. Askush nuk mund të argumentojë se në këtë kohë nuk e pësoi as vetë Shasi, nëse për kohën e tillë të ikonoklastit gjejmë të shkruar edhe kësso dëshmish?!

“Me vendosjen zyrtare të krishterimit në shekullin V të erës sonë, (në Shqipëri), teatrot dhe amfiteatrot u ndaluan me ligj. Ata u prishën për t’i përdorur si gurore për ndërtime të tjera. Ky duhet të ketë qenë fati i Odeonit dhe Teatrit të Apollonisë, aq shumë të shkatërruar, atij të Durrësit.

“Shkatërrimtare kanë qenë luftërat ikonoklaste (shekulli VIII) të cilat zhduken monumentet dhe veprat e artit, sidomos ata të karakterit pagan...” *Pun i cit. f. 210*. Atëherë, kujt djalli i hyjnë në punë konstatimet e disave që mblidhen në Ulqin për të demonstruar do poezi të paqena si ata që flasin për djegien e Shasit nga Turqit. Unë mendoj se me këta konstatime tashmë edhe dhuna turke mbi Shas është konsumuar. Të habisin edhe do tjerë “gazetarë e besimtarë të devotshëm” me origjinë nga Ana e Malit, kur fajësojnë banorët vendas, se me

rrënojat e gurta, paskan mbaruar shtëpi, e duke harruar që godinat - u bënë gurore ... në emër të kryqit e për kryq, kuptohet, që banorët vendas shumë shpejt të harrojnë krenarinë e vet?!?!.

Menjëherë kur lexuam këto konstatime (për odeonin e prishur - rralluar, do të kish thënë Qosja - na lindën në kokë përgjigjet në dy pyetje që kërkojnë shpjegim, e para: për sa i përket emrit Odeon (vend i dijes), po pyesim: pse kështu, me këtë emër Odë, i thonë - dhomës në përgjithësi - Anë të Malit. Pra thuhet - odë e jo dhomë?! Dhe në aspektin etimologjik pyesim: A mos ka farë lidhjesh etimologjike kuptimore emri Odë me emrin ODEON (ODË E JONË - ku rrinin pleqtë – të urtë e besimtarë që gjykonin me lejen - izen të Zotit) . Kurse vetë ajo, gjithashtu, të ketë lidhje me këngët e përkushtimit për trimëri - ODE...?!KËNGË TRIMASH – ODASH, për të bëmat e besimtarëve të brezit të shkuar në amanetin dhe sipas rregullave të Zotit?!

Pra, nëse kemi të ruajtur në nëndialekt emrin odë - pse nuk po mund ta gjejmë odeonin ...?! Sepse shqip po i thonë - *odejonë*?! A thua se edhe ai në Shas, humbi bashkë me emrin Rrizanë, në kohën e ikonoklastit.

Si Zana në Odë – thuhet në Anë të Malit...?! në kuptimin mbretëreshe për këtë çështje...?! Sepse Zanat janë femra luftëtare... të cilat urrenin meshkujt sipas mitit dhe njëherë në vit shkonin e bënin dashuri në vendin e duhur me meshkujt e duhur...?!

Sa për këtë që cekëm - pa e shpjeguar në vete - vetvetiu hetohen lidhjet të cilat aq më tepër do të kristalizohen kur të flasim për origjinën hyjnore të hierarkisë familjare shqiptare, Odës në përgjithësi, Odës së Burrave - apo Odeonit e cila shërbente për prezantim sa më të përparuar të mendjes dhe dijes njerëzore e të shenjtë që trashëgohet.

Mos harroni gjatë historisë në Evropë kemi edhe atë që emrin “Trashëgimia e Parardhësve“ ku hynin fillimisht etnografë, etnologë dhe gjuhëtarë më në zë të kombit gjerman ishin edhe ata që formuan shoqërinë sekrete “ANANERBEN” gjermane...?!!

Bile, ka fakte që thonë se kjo shoqatë e fshehtë kishte shkuar aq larg, sa që i bie të ketë qenë e fundit vetë ajo e cila u mundua të gjejë gjurmët “e dijes së odës”, të sektit albigjinë duke i kërkuar ata nga nazistët deri në manastiret më të fshehta e me plotë kurthe të maleve të Pirinejeve...?!! Kurse emri Albani te evropianët vazhdon të jetë tejet i dashur.

Me këto dije, konspiracionistët thonë se u arrit edhe bumi teknologjik i shtetit të Fyrrit sipas disa teorive konspirative.

Oda e cekur më lart - me këtë emër në Anë të Malit, që njihet edhe sot, i kalon jo vetëm caqet iliro-shqiptare, por të çon deri te gjuha pellazge dhe ajo doemos se i kishte normat e veta - të hyrjes, të daljes dhe të bisedës në te si dije sekrete e deri te ajo në esencë hyjnore?! Odat e burrave ishin institucion, kishin

rend dhe nderim, në ta nuk guxonte të ulej kush, para të zotit të shtëpisë ose të hynte në te pa rend.

Pra, i dihej rendi dhe ishte si një dhomë mbretërisht në hierarki - bisedat në ta nëse thuhej që nuk bënë të dilnin jashtë odës – ata edhe nuk dilnin si sekret, pasi dhe ishin si dije të veçuara për opinionin e gjerë. Kurse - pyetja e dytë që shtrohet është se: çfarë kuptimi mund të ketë për Shasin, fjalja e cituar më parë, për fushatën e Ikonoklastit, si ”...**Shkatërrimtare kanë qenë luftërat ikonoklaste (shekulli VIII) të cilat i zhduken monumentet dhe veprat e artit, sidomos ata të karakterit pagan**”.

- Të ketë prekur ideologjia kulturore e tillë e kishës edhe Shasin nëse kishte prekur Shqipërinë e Jugut e deri në Durrës - të cilit i përkiste edhe Shasi?!

Sipas nesh, pasi Shasi në këtë kohë ekzistonte – shih kishat gërmadha të periudhës së hershme, të ndërtuara para shekullit VIII (mbase të djegura në kohën e ikonoklastit) dhe kishat e ndërtuara pas ikonoklastit – si Katedralja gjysmë e shkatërruar e Shën Gjon Pagëzorit, e vërtetojnë këtë?!!!!

Pyesim - pse kishat e shekullit të nëntë na vijnë të ruajtura e tjerat jo...?!

Nëse pati djegie nga mongolët dhe turqit, më vonë, përse katedralja nuk vjen fort e dëmtuar?! Pse të jetë kështu - në kuptimin, pse mongolët – po e lëmë turqit, nuk e shembën këtë kishë siç bënë me objektet e kultit serbë.

Pse Amfillohije, nga disa djegie të kishave të Shasit, veçon vetëm atë të mongolëve?! A thua se me këtë, sikur dëshiron të thotë, që Shasi, u dogj nga mongolët - bashkë me gjithë Rashkën serbe, prandaj edhe sot – sikur thotë se ”ne - nuk e humbëm nga ju shqiptarët qytetin - por nga mongolët – pra, jo nga Ju si “të ardhur me turqit?!” Po përse bëhet “i marrë” dhe nuk përmend djegien që ia bëri, në emër të Krishtit vetë paraardhësi i tij – kur ia behën serbët, si pushtues të Shasit, dhe e dyta – ata serbët, arritën ta pushtojnë Shasin, por jo ta sundojnë si romakët, turqit etj., andaj nuk i lidh gjë për te në të mirë – përveç se asaj kurore që e bartë vetë Amfillohije që e fitoi peshqesh nga Papa për djegien e tij?!

A thua pse mongolët në këtë kohë nuk dogjën Ulqinin dhe qytetet tjera përreth etj.?! Po ç’patën me Shasin - a mos është edhe ky një trillim...?!

- Enigma vazhdon.

NJË HISTORI ME VIJA TË TRASHA; SHASI PUSHTOHEJ..., POR NUK SUNDOHEJ – PËRVEÇ SE NGA SHQIPTARËT?!

Problemi sot qëndron në atë se shqiptarët, më në fund, po duket se e kanë kuptuar mistifikimin e kishës serbe ndaj Shasit që pretendon përvetësim të tijin si kult shqiptar dhe se sterilizimi ateist-enverist-intelektual shqiptar nuk është kah u hynë më në punë atyre për t'u mbrojtur nga miti i fabrikuar serb për Shasin .

Serbët si popull sllavë dihet që në Iliri (Ballkan) ndjehen në shekullin 7 si punëtorë krahu - e më vonë si kolonë - mbi ilirët dhe me bekimin e perandorit romak Perikliut, si aleatë të rinj të tij, për t'u mbrojtur nga avarët e sa po shfaqur. Dhe për të mundur e zhbërë ilirët e fuqishëm. Nga ky moment filozofinë e pushtimit – kolonizimit, ata e bënë veprim jetësor të përjetshëm. Dallimi ndërmjet shqiptarëve dhe serbëve - për konceptin e truallit në këtë aspekt shohim se ndryshon esencialisht, si në leksik, ashtu edhe në veprim. Sot, për dallim prej serbëve, që e kanë bërë pjesë të leksikut vetë fjalën kolonë – te shqiptarët ajo mungon, ngase në këto anë ishin gjithherë vendas. Kurse mbi këtë bazë pushtuese përvetësuese, po shihet se gjendet akoma edhe Shasi si qytet gjermadhë afër Shkodrës – për të mos thënë një Trojë Ilire...?!

Te serbët e kohës për të cilën flasim - si popull i ardhur dhe i krishterizuar pas arritjes në Iliri, rezulton që shumë shpejt, më se 2/3 e tyre të ishin me besim të kishës katolike - Romake. Bile na del se edhe krajli (mbreti) i parë serbë – Vukashini, dëshmohej se u kurorëzua me kurorën e Papës - si katolik, e pastaj e njëjta gjë bëhet edhe me Stefan Prvoençanin i cili po ashtu fillimisht kurorëzohet me kurorën e Papës e pastaj me atë të ortodoksisë?! Dhe kjo politikë e tyre – që përfundoi me një tradhti të vetë meritumit papnor në kohë, pasi u bënë ortodoksë, ka krijuar një mospërfillje të tyre e cila sot as nuk mund të harrohet nga Papa e as të kapërcehet nga serbët.

Serbët, siç shihet, fillimisht ishin ortodoksë - bizantinë, pastaj për hir të interesave të veta, në raport me Konstandinopojën u konvertuan në katolikë të ritit romakë e duke dalë haptas në krah të romakëve. Për t'u tërhequr përsëri me tradhti, me rikthim në ritin ortodoks, ku janë edhe për momentin. E kështu - ata vërtetë të habisin në mënyrë kolektive në këtë veprimtari afatshkurtër...?! Ngjashëm, ndër shekuj vepruan edhe në gjeopolitikën e tyre, duke luajtur me vete – për sa u përket elementeve të shtetësisë dhe platformës nacionale.

Pranuan të krijojnë mbretëritë e veta sllave, me rekomandim të disa

perandorive evropiane - veprim të cilin e nisin që nga koha e shpërnguljes nga rusët dhe nguljes në Ilirik – me dëshirën e romakëve (evropianëve), ngjashëm pranuan të formonin perandorinë e përbashkët të sllavëve të jugut - Jugosllavinë, duke u dalë kundër vetë rusëve që fillimisht iu kishin pjellë këtë dilemë dhe ku ruset përmes tyre dëshironin, të siguronin dalje në ujërat e nxehta të Adriatikut, duke shkelur mbi ta (serbët) dhe shqiptarët, e tashti na hiqen si pro rus dhe pro ortodoksë në besim, në formimin e shtetit etj.?! Këtu mendohet në kohën e luftërave ruso-turke, kur Turqia ishte marrë vesh me Rusinë në Paqen e Shën Stefanit, që Shqipëria të zhbëhej si shtet me këtë qëllim – duke përfutur dalje në Adriatik.

Ata, gjithashtu më vonë - me rikthim - pasi braktisën traditën e latinishtes kishtarë, themeluan kishën e vet të pavarur serbe të traditës së gjuhës sllavishte - me qirilicë. Kështu, merret vesh, që gjuha serbe e Ungjillit, tashti sa vjen e bëhet gjuhë e bashkimit kombëtar – nacional serb të rilindjes serbe në dëm të ortodoksëve shqiptarë që kishin mbetur në ritin bizantin.

Këtu – për çështjen e rikonvertimit serbë, nga radikalët, përflitet që edhe vetë Roma, po duket që për t’u hakmarrë ndaj ortodoksisë serbe – nga mesi i serbëve të kroatizuar katolikë, gjatë Luftës së Dytë Botërore, kishte themeluar lëvizjen e ustashëve në Kroaci e cila pat krijuar formacione paramilitare të kohës, e të cilat kryenin masakra mbi popullsinë serbe në Kroaci.

Si arsyetim i yni për gjithë këtë, thuhet që lëvizja e ustashëve, pothuajse nuk ekzistonte aty ku ishin kroatët e vërtetë në origjinë. Andaj, ashtu si çdo e mirë e ka një të keqe, ashtu edhe çdo e keqe e ka edhe një të mirë. Falë këtyre konflikteve të fshehta e tinëzare të qendrave fetare (për fat të mirë), Shasi (Ana Malit), pasi kishte ngelur jashtë sferës së interesit – pas luftërave ballkanike e këtej nuk ishte më në agjendën e gjenocidit brenda të vetë të krishterëve e që vjen përsëri në shprehje - në kohë paqeje, kur ka filluar dezorganizimi i kishës serbe në atë serbe dhe në atë malazeze...?!?

Andaj, nisur nga këto përvoja të hidhura me të tjerët, te serbët, sot vetëdija nacionale për shtet është e pakuptueshme si koncept për ta - pa ndikim të fesë në organizim të shtetit, sepse historikisht shtetin serb e prodhoi vetë kisha serbe me një intencë anti-ruse të theksuar e me përkrahjen e popujve evropianë. Andaj, serbët sot edhe ndihen të traumatizuar pa një prezencë të kishës në qeverisje. Nisur nga kjo situatë, në hierarkinë e organizimit serbë ngjanë që prijësi – mitropoliti i kishës ortodokse serbe, për një kryeministër serbë del të jetë baras me një

kryeministër të shtetit e nën hije serbë. Gjë që ne shqiptarët nuk e kemi „këtë hall“ të tyrin, sepse nuk jemi një komb - një fe, ashtu si ata?! Por kemi një devizë tjetër “për fe e atdhe“. Sepse e kaluara na udhëzon në të.

Por edhe vetë Mali i Zi, me rikthimin e pavarësisë së shtetit me 2006, duke u shkëputur nga Serbia dhe njëkohësisht me vënien jashtë fuqie të vendimit kishtar të kishës serbe e cila e bekoj aneksimin e Malit të Zi me Serbi, për të formuar mbretërinë Serbo Kroate dhe Sllovene. E gjithë kjo bën që kisha serbe në Mal të Zi, të mos jetë “lart e ranguar“, ashtu si në Serbi.

Ndërsa me rimëkëmbjen e shtetit të vet, malazezët po duket se janë duke bërë përpjekje që, pas formimit të kishës së pavarur malazeze, të rimarrin edhe pronën e kësaj të fundit që është tejet e madhe – mbase mbi 10 miliardë (sipas disave)?! Dhe kjo reflekton probleme që do t’i trajtojmë në vazhdim edhe për vetë Shasin, si kufi i kishës serbe, por jo vetëm kaq, ajo me dekret kishtar të vetin, thotë që juridiksioni i saj duhet të shtrihet shumë përtej Malit të Rumisë dhe Shasit, duke përfshirë edhe tokat e „Skënderit“?!!

Për të dhënë edhe një informatë shtesë, në vija të trasha, mund të thuhet se Rashka u shpall mbretëri më 1217, nga dinastia e Nemaniqëve - mirëpo asnjëherë nuk u quajt nga Roma, me emrin që ka. Ndërsa shikuar në etimon emri Rashka, nuk tingëllon që të jetë serbë e as sllavë, në kuptimin e emrit në gjuhën sllave - ruse. Mbase Nemaniqët, duhet të ishin më tepër vllaho-ilirë sesa të ishin serbë...?! Kështu, burime të ndryshme, dinastinë e Nemaniqëve - me origjinë, e cilësojnë të ketë qenë në histori, mbase edhe me origjinë vllaho-ilire. Se mund të ketë qenë kështu e vërteton edhe vetë emri i famullitarit të madh Stevan Nemanja, i cili na vjen në formën Ilire - Stjepan Nemanja (kujto: sqep+tar) - njeriu që mbante shkop - skepter...?! Kurse – prej kësaj del që emri Stjepë - si formë emri, nuk mund të themi se është një formë karakteristike serbe, por vetëm shqiptare dhe e cila ruhet vetëm nga familja shqiptare arbërore. Por po themi edhe nga malazezët, me origjinë të gjakut me më shumë se 40% ilirë. Gjetja e këtij emri edhe te viset ilire kroate, sikur e dëshmon këtë pohim, dhe më shumë çështjen. Shih për emrin e cekur edhe (*Milan Nosić: Peçat kneza Miroslava, HKV, 31. svibnja 2016.*). Në këtë punë, mund të shtohet se serbët janë të njohur, që jo vetëm emrin, por edhe mbiemrin e tjetrit bashkë me punën e tij ta përvetësojnë?! Një diçka të tillë po tentojnë ta bëjnë edhe me Shasin aktualisht.

Ortodoksia serbe kopjon ortodoksinë ekstreme greke në veprim me fqinjët e vet shqiptarë.

Këqyr në këtë rast, se sa agresivitet del që ka në vetvete shënsavizmi serb kur në një ceremoni dekorimi - vetë Amfillohije nderoi Vojisllav Shesheljin – si kriminel lufte, me Urdhrin e Shën Pjetrit?! Ndërsa pasi mori

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

bekimin, Shesheli, për rolin ekstrem të kishës serbe dhe themeltarin e saj, ai për shensavizmin në ceremoni të dekorimit u shpreh: “*Deri te Shën Sava, vetëdija nacionale serbe nuk ishte artikuluar si duhet në parimet jetësore serbe, por nga Shën Sava e këtej i cili luajti një rol të madh të vetëdijes nacionale serbe, duke i vënë themelet e Dinastisë së Nemaniqëve pasi ndezi në vetëdijen e çdo serbi shkëndijën e ndjenjës së krenarisë dhe ndershmërisë e duke i shërbyer drejtësisht lirisë. Që nga Shën Sava e këtej, populli serb dallon nga të gjithë popujt sepse është kah zhvillon një filozofi të veten për jetën... “?!*

Shih Zeta ilire dhe Rashka ilire - me popullsi edhe vllaho-ilire të kohës së pushtimit të Shasit - nga koha e Sklavinijave të njohura romake - argumentet janë më se të shumta?! Dhe mbi atë që quhej Rashka, në lindje dhe veri të saj – kemi Perandorinë Bizantine

Por pushtimet e serbëve nuk janë të përjetshme?!

Edhe pse Serbia e Nemaniqëve, nuk ishte e përjetshme dhe u zhduk tash 630 e sa vjet, ndërsa nga ana tjetër po del që sundimet e një miti - mund të jenë të përjetshme?! Kuptohet nëse ndërtohen mbi mite të rrejshme siç është vetë miti serb i Shën Savës. Ai u bë i tillë për serbët gjatë shekujve,

duke qenë një dukuri folklorike, trim i rrëfimeve popullore, i cili e mbizotëron dragoin - thjeshtë ikona e parë serbe, shenjtori i parë dhe më i madh serb - po si ndodhi kjo?! Eshtrat e Savës besohet të kishin qenë në Mileshevë, derisa ata nuk i mori dhe i dogji (demek) në Beograd, Sinan Pasha, si dënim për kryengritjen serbe të Banatit, në vitin 1594. E me këtë akt, po duket dhe rumbullakohet kulmi i urrejtjes kombëtare dhe fetare serbe ndaj turqve dhe islamit në përgjithësi?! - ***Marrë si argument nga Adem Zahiliq (përkthim në shqip të librit) – Babai i urrejtjes serbe ndaj boshnjakëve, shqiptarëve dhe islamit - Sarajvë, 2017. f. 43***

Më vonë, diku gjatë Luftërave Ballkanike, miti i tij fuqizohet dhe hynë edhe në Kalendarin Kishtar Serb 1912-1913, kurse pas mbarimit të Luftës së Parë Botërore, dita e Savës u bë festë shkollore në kuadër të formimit të „shën savizmit“, si ideologji e re e qarqeve të djathta të kishës dhe rreth saj. Kurse për sa i përket formimit të tij si mit në vetëdijen serbe rezulton që - Miti i tij nuk u festua zyrtarisht në kohën e Jugosllavisë së Titos, por është kthyer në shkolla në vitin 1990, si ditë feste që nuk punohet dhe festë shkollore...?! Së fundmi, pas fillimit të lëvizjeve populiste - me vendim qeverie të Serbisë - Zoran Gjingjiqit, nisi edhe ndërtimi i Tempullit të Shën Savës në Vraçar, që është njëherësh edhe më i madhi tempull ortodoks në Ballkan. Kjo bëhej për të shtuar popullaritetin e kishës serbe, e cila me këtë, gjithnjë e më tepër po fitonte reputacion në popull. Për këtë pamë se, përveç tjerash, u vunë edhe pagesat në taksat (postare) e të cilat janë të obligueshme për të gjithë qytetarët e saj – pra edhe myslimanët. Ai, po ndërtohet nga shoqata për ndërtimin e Tempullit të Shën Savës, në vendin ku ishin djegur – gjoja eshtrat nga varri i tij. Kurse shoqata u formua në vitin 1895 diku nja treqind vjet pas – demek, për shkak të skandalit të ndodhur mbi eshtrat e tij. ***Pun. i cit. f.43 dhe 26.*** Me gjithë atë, as ne nuk po e përjashtojmë mundësinë e djegies së eshtrave të tij, mirëpo kjo nuk duhet të lidhet me një politikë antiserbe – besimit serb - sepse, në këto punë, ka tepër mundësi që shteti turk, mund të ketë pasur ndonjë urdhëresë të sulltanit, kur kemi të bëjmë me adhurimin e varreve të të shenjtëve lokalë, për shembje të tij, por shtojmë se praktika të ngjashme ndeshim edhe te austro-hungarezët (e krishterë), të cilët rrënonin po ashtu varret, ose ndërtimet mbi varre të të shenjtëve lokalë serbë. Një rast i tillë evidentohet edhe nga granatimi me topa, nga poshtë - Bokës së Kotorrit, të kishës së Njegoshit në Llofqn...?!

Pra – edhe për austro-hungarezët - Njegoshi, do të kishte mbetur nën këto gurë...?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Shih: Kako je srušen Njegošev zavet/reportaža Novosti.rswww.novosti.rs/.../aktuelno. 293. html:442814-Kako-je-srušen-Njeg...

Rrëzimet e tilla kur ndodhnin, ndodhnin, po duket, me dijen e Romës e cila ishte kundër shenjtërimit të shenjtëve të ndryshëm lokalë pa pëlqimin e saj. Dhe kështu duhet të ketë ndodhur edhe me Shën Savën.

Shasi para pushtimit serb i përkiste një principate arbërore - shqiptare?!

Është vështirë të flitet për kufijtë e Shasit në të cilat thirret Amfillohije para kishës së Shën Gjonit në Shas gjatë vizitës. Mirëpo nuk do të lënë pa përmendur se në kohën për të cilën përmendet Shasi, çka shihet edhe sipas hartës – bënte pjesë në shtetin e Progonit – Principatë kjo arbërore që shtrihej nga Mati, me kryeqytet Krujën dhe ishte i vetmi shtet – hapësirë albanofolëse, e mbetur pas rrudhjes dhe romanizimit romak e më pas edhe atij bizantin dhe të sllavizimit. Por ajo që solli shkatërrimin e objekteve të kultit në këtë kohë ishte kryqëzata e 4 romake e cila më 1204 pushtoi Konstandinopojën. Kurse vetëm tek pas paraqitjes së turqve – shqipja fillon e shtrihet sërish jashtë shtetit të Progonit drejtë Ilirikut Verior duke u folur deri në muret e Beogradit, Nishi etj.

- Principata e Arbërit ose Arbëria (1190-1255) ishte shteti i parë shqiptar gjatë mesjetës - ku sipas Hartës, doemos që Shasi shihet të ketë qenë në kufirin e saj – jugperëndimor. Është ai kufi i cili ndan botën e kulturës perëndimore dhe lindore. Shpallja e shtetit feudal të Arbërisë, në veri të Shqipërisë, me Krujën si kryeqytet u zhvillua më 1190. Si themelues i këtij shteti është i njohur Progoni, i pasuar nga të bijtë e tij, Gjini dhe Dhimitri.

Por çfarë thonë historianët për këtë shtet me këtë emër?! Ne po veçojmë, nga libri “Historia e serbëve” (1922), ku historiani çek konstandin Jireček vlerëson se në mesin e sllavëve të jugut një kohë të gjatë pati mbetje të dukshme të popullsisë së vjetër. “Gjatë kohës së shpërnguljes së popujve ilirët gjysmë të romanizuar u shtypen që të largoheshin nga malet midis Dalmacisë dhe Danubit në jug. Kryeqendër e tyre u bë treva ARBANUM. Edhe pse shqiptarët në shekullin e hershëm i humbën disa troje, kombi nuk u zhduk... Ata paraqiten në shekujt e mesjetës si popullsi e vjetër e krishterë me kulturë të lartë qytetare, kultura e të cilëve është shumë më e afërt me kulturën greke dhe romake dalmate se sa me serbët e porsapagëzuar...?! (*Petrit Imami, Serbët dhe shqiptarët ndër shekuj – Vëllimi i Parë – f. 7*).

Nderfandina është e njohur si qendra më e rëndësishme e kësaj principate. Për këtë ishte folur në mënyrë të qartë nga stema e Arbërit e gjetur e gdhendur në gur në Kishën Katolike të Shën Mërisë.

Pas rënies së Dinastisë së Progonit, principata u vendos nën Grigor Kamonaën dhe Gulamin e Shqipërisë.

Së fundi Principata u shkri në vitin 1255. Periudha më e mirë e principatës

ishite nën udhëheqjen e Dhimitër Progonit.

Por po duket se një shtet i fortë prodhonte edhe një udhëheqësi fetare të fortë. Në këtë kohë – hapësira më veriperëndimore e Arbërisë – Ilirikut del të ishte shumë e konsoliduar, e fuqishme dhe e edukuar. E ndër ta doemos që kryesonin edhe ipeshkvit që udhëhiqnin me Shasin. Nga kjo kohë po përmendim me 3 fjali, atë që shkëputëm nga libri “*Qëmtime nga Historia e Ulqinit*” - fodacioni Lika 2017- grup atorësh f.250, ku flitet për pjesëmarrësit në shugurimin e altarit në katedralen e përfunduar më 19 qershor – viti 1166, si: ”Unë peshkopi Majo deklaroi që në vitin e 12 të punës simes ipeshkëv kam shuguruar kishën e argjipeshkvisë sonë Shën Tripuni me tre altarë, me vëllezërit tanë ipeshkvit Lazarin e Shqipërisë, Martinin e Drishtit dhe me Ivanin – ipeshkvin e Ulqinit, së bashku me opatët: Mihailo, opatin (arkimandritin) të Shën Gjergjit, dhe Bakut, Ivanin-opatin e Shën Shpëtimtarit të Tivarit... dhe Gjergjin, opatin e Shën Shpëtimtarit të Shqipërisë, për nder të Shën Mërisë së bekuar. Ndërsa guvernatori i Dalmacisë dhe i Duklës (Dioklesë) ka qenë zoti Izak, i cili në këtë shugurim ka marrë pjesë vullnetarisht dhe me dashamirësi. Ka marrë pjesë Pjetri, i zgjedhur për ipeshkëv të Shasit dhe Andria, epror shqiptar me të gjithë popullin e qytetit”...?!

Prej kësaj që shkëputëm këtu, në këtë kohë shohim se nuk ka fare hapësirë, jo më për të menduar për një realitet serbë në të cilin thirret Amfillohije, por as për prezencën e ndonjë murgu kalimtar në këto anë e në të cilat sot pretendon Amfillohije...?!!

Shih: Një pritje që i bëhet Amfillohijes në Shas, sipas kultit (besimit) të Shën Savës në verën e vitit 2018 nga banorët vendas?!!

Faktet thonë se: Këtu për pak sa nuk krisi (apo krisi...) atë ditë...?!

Kush të ishte element apo shkaktar i hidhërimit...?! Mbase vetë Amfilllohije i cili kishte ardhur aty ku para 1000 vjetëve dhe kisha e tyre kishte bërë Srebrenicën e Parë në këtë vend. Mbase këtu - ende qëndron një energji e keqe e cila zakonisht shoqëron vendet e nëmura - në vazhdim do të tregojmë, përse akumulohet një energji e tillë këtu...?!

POR JA SHKURT NGA FAKTET HISTORIKE SE Ç'NDODHË ME SHQIPËRINË PAS SHPËRBËRJES SË PERANDORISË BIZANTINE NË KËTO HAPËSIRA ...?!

„Me vullnetin e perëndisë ... „...Dhimitri konsiderohet dinasti i parë i Shqipërisë Veriore dhe nën pushtetin e tij Arbëria, përjeton lulëzimin...”

„Pas shpërbërjes së Perandorisë Bizantine (1204),“ rreth Shqipërisë “zhvillohen luftimet midis sunduesve të Nikesë, Venedikut, normanëve, serbëve, bullgarëve dhe arabëve. Nën Bizantin ky territor gjendej në temën e Durrsit. Shteti (principata) e Arbërisë së pari përmendet në mbishkrimet e vitit 1190, kur këtë e sundoi Progoni, gjithnjë deri në vitin 1199. (Progoni është emër i vjetër i gjinisë mashkullore në gjuhën shqipe i cili u krijua nga fjala prodromos - “paralajmëtar”). Progoni mbante kontakte me Venedikun, Papën, Raguzën. Atë e trashëguan të bijtë, së pari Gjini, në vitin 1199 - 1208, i cili përmendet në dokument si “Arkondi i Arbëve”, e pastaj, nga viti 1208 deri në vitin 1216 Dhimitër Progoni, i cili e quante veten “Arkondi i Madh“ (Magnus Arhon), Princi i Arbërisë, por gjithashtu e përdorte edhe titullin mbretëror “panhipeisevast”, të cilin e mbanin princat dhe shihet se kishin lidhje familjare me perandorët bizantinë (“DEI GRATIA PANHYPERSERVAT ET MAGNUS ARCHON” - “Me vullnetin e Perëndisë panhiperservat dhe të Arkondit të Madh“).

Këtë titull Dhimitri e fitoi me anën e gruas së tij që ishte e mbesa e perandorit bizantin, Aleksit III Engjëllit. Në histori përmendet edhe me emrin Dhimitri i Arbërve... me të cilin Arbëria përjetoi lulëzimin. (*Petrît Imami, Serbët dhe shqiptarët, f. 26.*)

Prej këtu po del që Serbët nuk kanë ama bash kurrfarë të drejte në Shas ...Kurse stema e tij numërohet në mesin e stemave familjare më të vjetra të principatave evropiane. Dihet se këtë stemë e pranoi perandori bizantin Aleksit III Angjel Komneni (1195- 1203) me rastin e dhënies së titullit “PANHIPERSEVAST”. “(Në stemën e cila u ruajt në një gurë të skalitur, shihet krahathadra flatërshpalosur me mbishkrim të emrave në gjuhën latine: PROGONI dhe Dhimitri.). Kurse Papa Inocenti III përmendet nga viti 1208 si,

“Nobili Viro Demetrio arbanasi principi” (bujari Dhimitër, princi i shqiptarëve), kurse në vitin 1209 si “iudexs Albanorum”, gjë që nënkuptohej se ishte gjykatës kryesor në Arbëri...”. (*Pun i cit. – po aty, f. 26.*)

ÇFARË KISHTE MBETUR NGA ILIRIA E FAMSHME?

Shih, sa i thellë është mendimi shqip - fjala kishë, sikur niset nga mendimi - kish –(Kishte)...?!

Sipas historianit gjerman Pitër Balder nga Iliria e dikurshme, si zonë albanofolëse kishte mbetur vetëm ajo që njihej në Mat - si shteti i Progonit – kurse me formimin e principatës së Kastriotëve – zonat albanofolëse dalëngadalë sa kishin filluar të kalonin në ekspansion në hapësirën e dikurshme ilire.

Shih këto harta të principatave shqiptare – për kohën që fliste Amfillohije gjatë vizitës në Shas dhe Kishës së Shën Gjonit.

Në kohën tonë për atë që u cek - kishën e Shën Gjonit, në të cilën ajo u ndërtua dhe që sot serbët, pretendojnë ta përvetësojnë, na duket që i bie të ishin si popull edhe më përtej, lartë Savës dhe Moravës?! Kuptohet, nëse nuk gënjejnë hartat ushtarake evropiane, që sollëm...? Mendojmë që ditën e vizitës, Amfillohje foli të vërtetën, vetëm atëherë kur tha se Shasi u dogj nga mongolët...?! Por e vërtetë më e vogël nuk është as ajo se këtë e dogjën edhe vetë serbët, kur Amfillohijet e tyre as që ekzistonin sepse ishin pa e fituar atë kurorë nga Papa që sot e bartin dhe me të drejtën e kurorës papnore fitojnë ekskluzivitet mbi Shasin.

Për sa i përket ruajtjes së shqipes - nga Iliria, ajo pas rrudhjes nga serbizimi – asimilimi, kishte mbetur e ruajtur vetëm në të ashtuquajturin Shteti i Progonit - ***PATRIKANËS SHQIPTARE (ILIRIKE) TË OHRIT...?!***

E KUJT ISHTE KISHA E SHËN GJONIT? - HAMENDJET ORTODOKSE SERBE DHE KUNDËR ARGUMENTET SHQIPTARE

Edhe pse u fol për çështjen, ka mbetur e pathënë që sipas studiuesve të përmendur - p.sh. Zhan Klod Faverialit, Shqipëria Ilire – pra edhe Shasi, deri në shekullin XIII, i bie të kishin një krishterim pak a shumë të kulluar të ritit latin të përzier me atë sllav, në shërbesat kishtarë, kurse popullsia vendase ilire – shqiptare dhe ajo e Bosnjës, me të madhe praktikonin manikeizmin (*bogumilizmin*) - *ose sektin kataras* që njihej me disa emra, por që në esencë ky besim shohim të cilësohej si BESIMI I VJETËR SHQIPTAR...Bile BOGUMILASIT(albigjinët) ishin nxitës më të zjarrtë në përhapjen e besimit të vet të vjetër ilir dhe shumë më të organizuar ngase fenë e vjetër e propagandonin në gjuhën popullore.

Kurse kisha e ritit latin, predikimin e bënte në gjuhën latine. Nga këto pozita kisha e tillë, disi ishte e hendikepuar në raport me manikizmin i cili po ashtu, si kisha serbe - ritin e saj e aplikonte në gjuhën e vet. Për këtë qytet - Shasin, argumentohet se u dogj në vitin 1183 nga Shën Sava i cili edhe e pushtoi atë duke ia bashkangjitur sundimit të tij - E kjo nuk është hamendje, por argument. Si duket, nga viti i pushtimit (djegies) së Shasit në vitin e cekur 1183 e deri në vitin 1199 Stefani serb bëri, siç po shihet, një aktivitet të gjerë deri në shkallë të Selisë së Shenjtë, duke kërkuar që atij t'i pranoheshin meritat për t'u pavarësuar si primat serb, si dhe për djegien e Shasit të dekorohet nga vetë Selia e Shenjtë.

Në kapitullin 42 të librit të cituar, f. 216 -217, autori, duke folur për Primatin e Pejës - ku hyn edhe Shasi, sjell dëshmi edhe për masat e

ndërmarrja në Koncilin e Dioklesë ndaj - Manikeizmit si besim i vjetër shqiptar, pastaj sjell edhe letërkëmbimet e Shën Savës në adresë të Honorit III. Autori hedh idenë se në këtë Koncil, mund të jetë debatuar edhe për shenjtërimin e Shën Savës, që më pas u quajt Shën Simeoni.

Mbase edhe duke marrë për bazë egërsinë e tij të tërbuar që manifestoi ndaj Shasit bogumil. Në libër thuhet:

“Në vitin 1199 u mbajt në Dioklenë sinod apo koncil prej 7 ipeshkëv. Ka mundësi që ai të ketë trajtuar çështjen e jetës së Shën Simeonit, knjazi i Serbisë - **pasi ky vend nuk kishte ende hierarki kombëtare. Me kërkesën e Shën Savës, më vonë Shën Simeoni, u mbajt Koncili i Dioklesë dhe në praninë e dy delegatëve të dërguar nga Roma, Gjonit dhe Simonit, atij iu desh të gjente mënyrat për të ndaluar përparimin e manikeizmit në vend. Tanimë knjazi i Serbisë i kishte shkruar Papës se Bosnja ishte e molepsur nga kjo herezi dhe se konti Kulin me të motrën e tij dhe gruan ishin nxitësit më të zjarritë. Meqë Bosnja dhe Serbia janë vende fqinje dhe meqë të dy popujt flasin të njëjtën gjuhë, duhet hamundur se ata ishin po aq të molepsur nga manikeizmi, sa njëri aq edhe tjetri.**

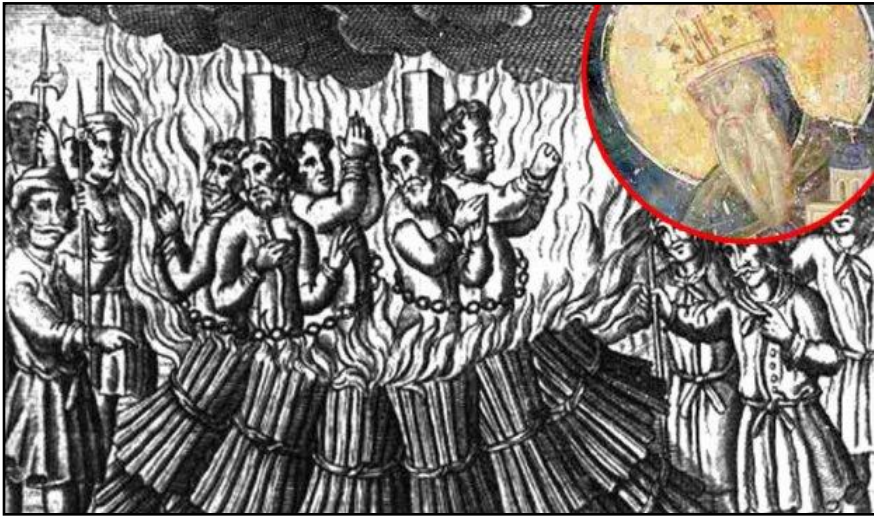
Meqë, deri në këtë moment, nuk ka pasur rite tjera në Bosnje dhe në Serbi veç ritit latin, riti sllav, di t’i jetë dukur koncilit, knjazit dhe Papës, mënyra më e mirë për të luftuar manikenët - pasi ata (bogumilët) - kupto katarasit (albigjinë - v.jonë), thërrisnin që lutjet të bëheshin veçse në gjuhën popullore, domethënë në sllavisht dhe shqip. Ka mundësi që ky të ketë qenë objekti i ndërlidhjeve të fshehta që bëri prijësi i Serbisë me legatët e Papës, të cilët ktheheshin në Romë - konstaton autori?!

Por projekti i një hierarchie sllave u realizua veç se, në vitin 1218 ose 1219, nga Papa Honori i Tretë. Dhe tre vjet më vonë, në vitin 1222, ipeshkvi Metodi shkoi të kërkonte në Romë kurorën mbretërore, të cilën Shën Stefani, primati i ri i Pejës, duhej ta vinte mbi kokën e vëllait të tij. Thjeshtë po del se kisha serbe, mund të ketë qenë autoritet në Shas edhe disa dekada, pas djegies së tij. Shasi u qëndroi serbëve, të cilët në kohën për të cilën flasim ata, nuk jetonin as si diasporë në Shas...?!

Tjetër, po ashtu është edhe një element i dytë i cili nuk i shkon në favor tezës se në këtë kohë u sundua nga prijësit serbë, që për ta do të flasim më vonë, e kjo është fakti i dëshmimeve të cilat cekin se Stjepan Nemanja ishte i lindur në Mal të Zi, nga një familje të ritit katolik, pra ai që nga sllavët njihej si SVETI SIMEON – pas pagëzimit nga Roma me emër papnor ishte një shqiptaro-katolik i cili u vu në mbrojtje të interesave të Papës e duke punuar për serbët. Kurse vetë serbët shpallin për të shenjtë djalin e tretë të Shën Stefanit - Shën Savën (shih qytezën me të njëjtin emër

në bregdetin e Budvës - Sveti Stefan).

Pasi që të bëmave të Shën Stefanit do t'u kthehemi më tej në libër, pohojmë nga ana tjetër se edhe Lekë Lulguri nga Malësia, pas një shkrimit tim, pohoi që: *“Vasilije Vako Ivanoviq që e kam njohur mirë, ka qenë prej Dojanit afër Podgoricës, ka ditur edhe shqip, jo vetëm ai por edhe babagyshi më ka thënë se gjyshja e tij është martuar me xhubletë, ka vdekur para 30 vjetësh. Për Stefan Nemanjën konfirmon se është pagëzuar në Dinoshë dhe se e ka shkruar në librin “Zetska Kotlina”.*

Terrori Shën Savianë mbi besimin kataras – albigjinë djegia në turrë të drurëve të klerit albigjinë deri në shuarjen fare të tij?!- Wikipedia.

Shih edhe vetë kurora e shenjtë që Amfillohije ka në kokë të trashëguar nga shën Sava tregon më së qarti se si - me urdhër “të perëndisë” - Papa e punoi atë për kokën e Shën Savës duke e shpallur të shenjtë pas djegies së Shasit dhe luftimit të besimit bogumil?! Ndikimi i Nemaniqve qe aq i madh sa që nga doktrina e tyre e pësuan edhe ata që nuk e patën bartur më herët si edhe vetë Petroviqët - Sveti Petar Cetinjski etj. – i cili në kohën e vet shkroi për mbytjen e myslimanëve në Mal të Zi - natën kur u lindi “Zoti Krisht - i vogël”?!

Kurse pasi malazezët përjetuan një katarzis – pastrim shpirtëror të së shkuarës së mizorive të kishës serbe mbi të tjerët, për gjithë këtë i pari i kishës së pavarur malazeze - Mitropolit Mihailo (autoqefale nga viti 1766 – me heqjen e Patrikanës së Pejës dhe e ripërtërirë më 1993), ceku disa herë për media se “Kur Viliam Brant - kancelar gjerman, u përul para viktimave të nazismit hitlerian, patriarku serb – Gavrillo tha se kjo që ka bërë Hitleri – moti e ka bërë Shën Sava i ynë...?!!!

Shikuar realisht jo vetëm Shën Sava që ishte një shenjtor kontravers, por edhe shenjtoret tjerë, kishin një shenjtëri të diskutueshme, po “*Shkëpusim këtu vetëm atë të njohur se si mbreti Millutin, i varrosur në Shkup – demek Shenjtore..., në vitin 1321, për të cilin Lebon shprehet se ishte poligamist dhe madje preferonte edhe incestin e të cilat gjëra, ishin lodra për këtë të quajtur shenjt. Zhan Klod Fevireal. Pun i cit. f. 257. Dhe ky i shenjtë, fjala vjen, prej 4-5 martesave të paligjshme të tij apo kriminale, pati veç një bastard - djalë, të cilit i nxori sytë për të qenë ”i lezetshëm“, para Bizantit të tij. Kurse nga ky bastard lindi i famshmi Cari Dushan. Serbët me këto shenjtore të vet do të shohin ngjarje të trishta të një lufte civile brenda serbëve – ku vëllai për pushtet kryqëzoi vëllain e vet. (pun. i cit. f. 257.) Mesa po duket kisha ortodokse serbe me të gjithë klerin e vet del se është tepër ekstreme dhe mbetet tepër punë për të bërë dekontaminimin shpirtëror serbë nga kisha që doemos se është një ndërmarrje tepër e vështirë për t’u bërë edhe në kohën tonë. Megjithatë disa hapa janë hedhur: Qeveria e Gjukanoviqit - në kohën e saj, pastroi të gjithë tekstet shkollore që reflektonin në Mal të Zi, me urrejtje shënsaviane ndaj popullsisë myslimane, bile edhe vetë vargjet e Njegoshit e në shenjtë të tolerancës kishte vizituar edhe Selinë e Shenjtë, por jo vetëm ky - qeveria e kryeministrit Llukshiq - lejoi për myslimanët edhe përdorimin e mbulesës nëpër vende dhe institucione publike.*

Edhe pse Amfillohije, e fton Gjukanoviqin që të pagëzohet para

Amfillohijes (kishës nacionale serbe) edhe ky, ashtu si Shën Sava dikur, preferon Papën - me serbët disi nuk i shkon tash njëmijë vjet, po as nga Kodi Gjenetik i cili për malazezët (agrovonitët - mbreti ilir Agron), është ilir?! Për rrezik tonin punët e armiqësisë sllavo ortodokse kanë evoluar për momentin aq keq, sa që “për Bozhiq” - 2019, në tempullin ortodoks të Podgoricës, në bisedën e rastit para besimtarëve - Amfillohije i kishës serbe e quajti kishën autoqefale malazeze, me emrin kisha *autofekale* (e mutit) malazeze ...?!

Një gjë dihet në këtë mes - kurora që bartë si trashëgimi Amfillohije iu dha atij si bekim nga vetë ky papë për shkatërrimin e shtetit të katarasve - bogumilëve dhe që Papa - mbase i quante me gjuhën më të saktë albiginë?! Dhe jo vetëm kaq, por sllavët atij i hoqën qafe edhe patrikanën ilire të Ohrit që e dogjën me ardhjen e tyre në Ballkan.

Nuk ka dyshim që Amfillohije, mban inat për këtë punë sepse sipas do rregullave të mikpritjes, mbase Papa do pritej t'i kthejë vizitën Malit të Zi e që doemos se nuk do të jetë i ftuar Amfillohije, por Mirashi i kishës autoqefale malazeze?!!!

Ndërsa edhe vetë Gjukanoviqi, mund të ndihet i brishtë ndaj serbëve, ashtu si vetë princi Nikollë të cilit i fluturoi shteti brenda natës me një traditë qindravjeçare – pa përkrahjen e Papës...?! ***Vizitë Selisë së Shenjtë. Shkëputur nga youtube Published on Nov 26, 2016 ► Prati FACE TV:Official <http://facetv.ba>***

Pamje nga një vizitë e realizuar e presidentit Gjuranoviq në Vatikan, pak muaj pas vizitës së Amfillohijes në Shas. Të jetë folur këtu, sërish për pasurinë e kishës serbe dhe ardhjen e gishtit të Shën Gjonit në Shas, që vlenë miliarda?!

**EDHE DY FJALË PËR NDASITË SHPIRTËRORE BRENDA
KISHËS MALAZEZE
- ÇFARË I SHKROI SIMO MILLUTINOVIQIT PËR
ORTODOKSINË SERBE?!**

Sa për kishën malazeze dhe raportet me kishën ortodokse serbe, para se të shkëpusim mendimin e Njegoshit, po shtojmë që Manastiri i Cetinës gjithherë është quajtur Manastiri i Cetinës, në fakt Manastri i Shën Mërisë, por me aneksimin e Malit të Zi nga Serbia (1919) ai u quajt Manastiri Serb i Kishës Ortodokse Serbe. Dhe për çudi asgjë në stilin e ndërtimitarisë si të përbashkët nuk ka me stilin e kishës ortodokse serbe të teknikës bizantine, e kjo vlen edhe për 80% të kishave të tjera brenda Malit të Zi.

Një problem tjetër i kishës serbe në Mal të Zi, është se në librin e të lindurve në këtë kishë gjithsesi përdhosej e drejta e kombit malazez pasi që kisha serbe - kombësinë malazeze e merr si kombësi serbe.

Çudia e radhës është se Amdillohije gjatë inaugurimit të tij tha se unë jam trashëgimtar i kishës së Zetës (Gentës- Gentit ilir) që është kisha më e vjetër në këto anë, por harron se ajo ishte kishë ilire (Dioklea) dhe se serbët e morën besimin nga Ilirët si paganë që ishin e që vetë Perikliu, i thirri si popull për të mundur bashkë me avarët Konstandinopojën - si armike e Papës...?! Ai ata i nguli në tokën e Ilirësë të cilën më vonë e quajti Skllavia deri në shekullin dhjetë e pastaj Sllavia. Kurse serbët i quajti servo - servira, pra shërbëtorë, hamalla.

Por edhe gjithashtu për malazezët - harrohet të thuhet se Pjetri i Shenjtë i Cetinës ka udhëzuar se për mitropolit të Malit të Zi, duhet të jetë një malazez i natyrshëm (safi) dhe jo i ardhur nga ortodoksët tjerë, sepse kisha malazeze është e pavarur?! Ai duke përforcuar mendimin cekte që mitropolitit duhet të jetë vendas - dhe gjithsesi nga familjet e dalluara malazeze.

Në përgjithësi, duhet veçuar se malazezët ishin të lidhur me prift 3 herë në jetë, kur lindin, kur martoheshin dhe kur vdisnin. Nuk ishin vizitorë të përhershëm të kishës dhe zakonisht kishat e tyre ishin kisha për varreza ashtu si edhe te shqiptarët.

**ÇFARË I SHKROI NJEGOSHI SIMO MILLUTINOVIQIT –
SARAJLISË, PËR ORTODOKSINË SERBE**

Libri i tillë njihet me titullin: Jeta dhe vepra e Karagjorgjeviqit si dhe jeta e komandantëve e trimave të tij.

Librin e ka botuar Konstandin Nenadoviq, një ish kapiten i artilerisë mbretërore në Vjenë, më 1874 – vojvodë e të cilin libër sikur e kanë harruar

me qëllim burimet serbe.

Sipas librit - Njegoshi, përveç tjerash – parafrazojmë t’i ketë thënë edhe këtë atij: O njeri i Zotit, unë e njoh mirë atë besimin e serbeve dhe "serbadinë" e tyre, në kuptimin se kush ishin dhe çfarë ishin për nga trimëria deri atëherë kur Zoti iu pat çuar atyre Karagjorgjin?! Kuptohet, deri sa Ai ishte dhe pastaj kur ai shkoi – kreu edhe trimëria e juaj e cila që më herët kishte humbur para dukjes së Karagjorgjit me shokë për disa shekuj dhe ju serbëve s’u bënte kush mall.

Disa prej serbëve madje shpejtuan e shkuan edhe vetë te turqit... Kurse malazezët nuk çanë kokën as për turqit, as për Nemaniqët dhe as për Bonapartën, duke mbijetuar të keqën, dhe të pa pushtuar.

Për fund mbase duhet shtuar nga ne, se edhe Kryengritjen e Parë Serbe iu bënë shqiptarët e ku, përveç Karagjorgjit edhe vetë koka e nacionalizmit serb Petar Novaković Çardaklija del të ishte një shqiptar për të cilin në lajmin e vdekjes së tij Dositej Obradović qe shprehur në vargje: *“ovde leži Čardaklija/ srpskom rodu otrov zmija/ arnaut latin beše...?!”*

DHE TASH - JA SE SI DOKUMENTAT FLASIN QË EDHE VETË PAPA, KISHTE INSPIRUAR LUFTËN E SHENJTË TË SHËN SAVËS?! DHE KUPTOHET QË I DRUHEJ PATRIKANËS SË OHRIT- SHTETIT TË DUKLËS QË PO FORCOHEJ ...?!

Mësohet se me kërkesën e Stevan Nemanjës i cili u përkujdes të gjejë rrugën për të ndalur e luftuar besimin ilir - kataras, që ishte fuqizuar dukshëm dhe principata Ilire e të cilëve – Dukla (Dioklea), edhe pas vdekjes së Gjon Vlladimitit shënohet që u fuqizua tej mase nga xhaxhai i tij Strazimiri, si duket, me këtë filloi edhe shqetësimi i dytë i Papës. Sepse Strazimiri – si mbret i Shkodrës jo vetëm që i shkoi për dore të shporrë qafet bizantinët – dhe mundi Zahumlën (Hercegovinën), por ai i mundi të gjithë tjerët që guxuan e mbajtën anën e bizantinëve deri sa po luftonin Gjonin. Ndoshta – sipas nesh, kjo bëri që ai (Stefan Nemanja) të joshet më vonë si i shenjt i Serbisë i cili i kishte shkruar letër Papës. *Pun. i cit. 2016-2017*. Kështu faktet flasin që ai dëshironte të konvertohej nga ortodoksia në të krishterë, nëse për te dhe për vëllain e tij i jepej një kurorë mbretërore – citojmë autorin e cekur:

“Atëherë, Zoti që bën gjithë realitet lutjet e shërbëtorit të tij të preferuar, i bekon edhe këta dhe i mirëpret.

Shpirti i Shenjt (Xhibrili - sqarimi jonë), frymëzon Papën t’i dërgojë - Shën Savës, një kurorë (diademë të bekuar), me të cilën do të bekohej dhe do të kurorëzohej mbi kokë, ai i cili, pasi të kishte qeverisur shenjtërisht

një popull (DJEGUR SHASIN që kishte ndodhur – Sqarimi jonë) do të bekohej dhe kurorëzohej edhe në qiell...???!!!!!

Duke e marrë, më pas, diademën e bekuar që ia solli Metodi (delegati serb i ngarkuar me këtë punë te Papa), Sava e mbushi me lëndë atë që ia kishte dhënë, dhe thirri të vijë vëllai i tij ortodoks Zhupani i Madh, në manastirin e Zhiçës. Atje ata në fillim kremtuan së bashku shërbesat e natës...dhe në mëngjes, Sava vuri diademën e bekuar mbi kokën e vëllait të tij të devotshëm, që ish ortodoks?!, e kungoi me mirënjohje të shenjtë dhe e shpalli mbret. *Pun. i cit. 2018.*

Në fakt kjo metodë e Papës të cilën ai e përdori për të luftuar kundërshtarët e vet as që ishte diçka e re dhe as e fundit, dhe kishte filluar që në kohën e Perikliut kur një popull barbar - siç ishin Avarët, ai vendosi që t'i luftojë me një popull edhe më barbarë, duke përkrahur sllavët e të cilët i lurtoi deri me paraqitjen e një barbari akoma edhe më të madh që i mundi të gjithë popujt e Evropës, duke mundur edhe vetë sllavët që ishte vetë Karli i Madh i kurorëzuar prej tij në vitin 800. Kuptohet, për të shpëtuar veten nga princi barbar gjerman pasi kishte marrë garancinë prej tij që nuk do t'ia marrë pushtetin në ata pak metra katrorë. Duke filluar nga ky akt i kurorëzimit pushteti i papës fillon dhe quhet edhe Perandoria e Shenjtë e cila zgjat deri në vitin 1806. Por misteret e tij janë nga më të habitshmet dhe del që është perandori më kontravers për të cilin thuhet që nuk dinte as shkrim e këndim, që mbante marrëdhënie incestuale me të motrën e tij, se kishte me të edhe një djalë – nip – Rolandin, e deri te ajo që ishte edhe i prekur nga nekrofilia – bënte seks me kufoma të vdekurish. (*Nekohë – www.nkoh.....të gjitha lajmet në një vend.*)

KOHA KUR MBRETËRIA ILIRE E ZETËS (GENTËS) MUNDI SERBËT, HERCEGOVINËN, BULLGARËT DHE GREKËT...?!

Çfarë është ajo e cila i kënaqte (frikësonte) fqinjët aq shumë dhe në emër të Zotit i bashkon kundër ilirëve e që ende nuk thuhet me zë të lartë?!

Kurse, sipas nesh - ajo është vetë tradita e besimit të pastër të krishterë që ekzistoi në Iliri më herët se në Romë – pra, iu vunë më herët themelet – direkt nga koha e ndjekësve të mësimëve të Krishtit.

Mësohet se vetë Shën Pali, ishte vendosur i pari si apostull në Korint, Peloponez - (Nikipojën ilire), ku kishte krijuar nxënësit e vet të cilët u mbeten besnikë mësimëve të pastra të krishtera dhe si ipeshkëv të zot, nuk kishin pranuar mësimet e trinisë romake. Ata, si të tillë ishin, po duket, fare të pavarur

ndër shekuj, qoftë nga Roma e Vjetër, qoftë më pas edhe nga Roma e Re. Ndërsa, falë perandorëve ilirë të fazës së parë ata kishin themeluar vetë Patrikanën ilire të Ohrit – pra, si patrikanë e ipeshkvijve iliro-shqiptarë dhe ku Shasi ishte nën ndikimin e Patrikanës së Ohrit – pothuajse për tërë kohën - përjashtuar këtu kohën e perandorit të Ikonoklastit – Leone, që i rimori qytetet e bregdetit – kishat duke djegur e thyer statujat dhe artin kulturor të kishave...?!

Faktet flasin, se Iliria për tërë kohën ishte në qendër të interesimit dhe në te janë mbajtur 3 koncile kishtare. Thjeshtë, dy patrikana të Romës i druheshin tej mase Patrikanës së Ohrit –shqiptare dhe asaj të Pejës, e cila edhe pse ishte kërkuar nga serbët, administrohej nga shqiptarët...?!

Kohët kalonin, vjen shekulli X, dhe dy perandoritë u ndanë në atë të lindjes dhe të perëndimit, kurse Patrikana e Ohrit – ilire duhej të zhbëhej. Andaj - për të evituar një ndarje në tre, Romakët e Lindjes dhe të Perëndimit i druheshin ringjalljes së një shteti të fortë ilir atij të Shkodrës - Dioklesë – Dukës së Tremaleve që nën udhëheqjen e Gjon Vlladimitit e sidomos – Strazimirit, filloi të ribëhej që nga Ohri e deri në Diokle e Raguzë. Vetëdija e origjinës së mbretërisë ilire dhe sidomos të Aleksandrit – vazhdonte të ishte prezente dhe tepër e madhe...?!

Shteti i Duklës ilire fuqizohet tej mase duke rrezikuar Romën e Re dhe Romën e Vjetër - grekët në këto situata si gjithherë përdorin dredhitë...?!

Ndoshta për të kuptuar drejtë çështjen, duhet sqaruar se Duka (zoti) i Tre Maleve – Gjon Vlladimiri, i cili kishte konakun në Krajë – Shkodër që ishte selia e Duklës (Diellit), e kaloi selinë me ujdj nga qytetit i Skënderit (Aleksandrit) – Skutari - Shkodra, në qytetin gjërmadhë Dukla, apo në Podgoricën e sodit. Pasi Shën Gjon Vlladimiri vdiq, nga Zhan Klod Faviriel për fatin e kësaj dinastie po shkëpusim këtë copëz historie: *“Meqë nuk la fëmijë, xhaxhai i tij i zbrapsi grekët (bizantinët) që shkuan nga Durrësi në Shkodër. Por, në vend që të luftonte me forca të barabarta, bazili kërkoi ndihmën e vrasësve dhe Dragomiri u vra nga thika e një vrasësi të paguar në një kishë kushtuar Shën Gjergjit pranë Kotorrit. Autorët grekë nuk flasin për këtë vrasje, por Kronika e priftit të Dioklesë i akuzon pikërisht ata dhe, për të thënë të vërtetën, perandori grek ishte pjesëmarrës në këtë goditje. Dhe tashmë ai kishte vrarë kështu, më 1018, Ibacin me anë të Eustatit, qeveritarit të Ohrit. Dy vjet pas, ai përsëri vret princin e Serbisë, me anë të Diogjen Sremit. Nga ana tjetër dëshmi e pakundërshtueshme se ai kishte vrarë Dragomirin ishte fakti se menjëherë pas vdekjes së tij, ai pushtoi principata të ndryshme shqiptare dhe zhupani serbe, të cilat përbënin shtetet e princit shqiptar, dhe se të birin e tij Dobrosllavin, e dërgoi në Konstandinopojë... Dobrosllavi, shpëton nga duart e tyre. Ai pritet si çlirimtar nga dukleatët, dalmatët dhe serbët. Ai i grumbulloi trupat dhe i shtypi njërën pas tjetrës ushtritë që Bizanti i kundërvuri atij,*

domethënë atë të Teodor Erotikut, atë të Hermenopulit dhe atë të Gjergj Propatit. Atëherë Bizanti dërgon edhe një ushtri edhe më të madhe. Ajo përbëhej nga 60 mijë trupa. Por, në një betejë të vetme, Dobrosllavi i vrau 40 mijë trupa, bashkë me ta iu vrau edhe 7 gjeneralë (viti 1043). Kjo betejë e fundit e çliroi tërësisht vendin prej grekëve. Dobrosllavi kthehet atëherë kundër banëve (guvernatorëve) apo qeveritarëve të Rashkës (Novi Pazarit), të Bosnjës dhe të Zaklominit (Hercegovinës), të cilët kishin marrë anën e grekëve. Pak kohë i mjaftoi atij për t'i shtypur të gjithë dhe për t'i dëbuar nga vendi. Duke parë, më pas se po vdiste, ai ia jep principatën e Shkodrës ose të Duklës (Dioklesë), Radosllavit, njërit prej bijve të tij. (Zh. Klod. E., pun. i cit.154-155).

Thjeshtë, kishte ardhur koha që ilirët të njihnin veten përmes Dobrosllavit - si shpëtimtarë të tyre, pasi u mundën gjithë përreth nga fqinjët dhe grekët. Tashti frika nga Dioklea, po duket se kishte trazuar – kapluar edhe vetë Papën, andaj - ai, thamë se u kujtua te aleancat e vjetra me sllavët, për të mundur Ilirinë që për një moment – veç se sa nuk ishte riformuar nga pinjollit mbretëror i familjes së Shën Gjonit të Duklës – i cili mendojmë neve se doemos që jetonte edhe në Shasin e famshëm me peshkopët ilirë të primatisë Ilire të Ohrit...?! E për të dalë nga situata shpresat u varën te shenjtërimi i Shën Savës - së Rashkës, i cili e lexoi mirë kohën që Bizantit i kishte kaluar koha, dhe Shasi, si kufi i duhej Papës (serbëve – pasi Shën Sava shkatërroi vetë selinë ilire, Duklën dhe kjo mjaftonte për ta shpallur atë të shenjtë duke e kurorëzuar për krimet mbi qytetet ilire.

Me gjithë atë ndoshta nuk është keq të kujtohet kalimthi këtu, që me marrëveshjen e fshehtë trilaterale Vatikan – Gjermani - Amerikë në vitin 1976 – me 11 pikë, e njëra nga ata ishte shkatërrimi i Jugosllavisë, të mbajtur në një konspiracion të thellë për shpërbërjen e Jugosllavisë thuhet që edhe pse Selia e Shenjtë, fillimisht fuqishëm kishte qenë kundër shkatërrimit të Mbretërisë Jugosllave, ajo me gjithë atë u arrit, dhe pasi u arrit, kuptohet që nuk ka çka e ndalon atë. Prandaj ”ëndrra e keqe” për ilirët, të mundur e të sunduar nga sllavët - moti ka përfunduar dhe ne aktualisht përjetojmë shpërbërjen e fundit të saj në këtë hapësirë...?! Terrori - doemos se duhet të marrë fund aty edhe ku kishte nisur, në Shas?! Thjeshtë mbase me këtë duhet të jetë anuluar edhe kurora mbretërore e Shën Savës - serb që bartë Amfilllohije...?!

Dihet që edhe vetë Tito, përmes shërbimeve sekrete të veta ishte në njohuri të këtij plani i cili nisi menjëherë pas vdekjes së tij...?! (*Yotube - Tito je znao... Published on May 26, 2015*)

Ardhja e turqve krijon hapësirë për Patrikanën Ilire të Ohrit - po edhe për ndalimin e sllavizimit ilir të mëtutjeshëm?!

Por kohët po kalonin nga principatat Ilire Arbërore nga ky vit e deri

te pushtimi turk, në Iliri elementi gjuhësor shqip, nga e tërë Iliria – kishte mbetur i pa asimiluar vetëm në shtetin e Progonit i cili përfshinte edhe Shasin (me shqipen në të)...?! Ndërsa si rezultat i presionit kishtar serb – Kosova gati po asimilohej tërësisht thonë historianë të ndryshëm...?!

Me paraqitjen e turqve në Ballkan, pra edhe në këto hapësira, nisur nga dokumente që janë të njohura për opinion për hapësirën e përmendur, duket se perandoria e ardhur kishte një politikë fetare krejt tjetër me atë të Shën Savës etj., kur është fjala për krishterim të popullsisë në ritin serb dhe të vetë gjuhës shqipe në falje.

- Nga dokumentet e shkruara, si dëshmi e gjallë e kësaj kohe, që sot gjenden, në të mirë të tezës së tolerancës në besim, po kujtojmë për momentin - Fermanin e Fatih Sulltan Mehmet Hanit, për liritë fetare të klerikëve katolikë të Bosnjës - bogumilëve, që ishte si parim i kësaj perandorie, origjinali i të cilit ruhet në Kishën Françeskane në Bosnjë dhe Hercegovinë dhe i cili na vjen në këtë përmbajtje:

”Unë Fatih Sulltan Mehmet Hani me bamirësi i urdhëroj klerikët katolikë të Bosnjës të adhurojnë pa frikë në kishat tuaja dhe të qëndroni pa frikë në vendin tuaj.

Askush nga vezirët e as nga nëpunësit e mi, nuk do të cenojë dinjitetin e tuaj dhe nuk do të ofendoheni. Beto hem në emër të Allahut dhe profetit (Muhamed a.s.), Kur’anit dhe në emër të shpatës që kam ngjeshur në brez se jetën, pasurinë dhe kishat tuaja, do të jenë nën sigurinë time derisa të më mbeteni besnikë”?!!

I nënshkruar me 29 mars 1453...?!

Dhe tash po pyesim: - Sa ka mundësi dhe a korrespondon ky realitet

i këtij fermami me plot tolerancë fetare ndaj një besimi tjetër dhe të një fermami tjetër të ngjashëm - të po kësaj kohe, i sulltanit i cili iu kishte pranuar lirinë e besimit të krishterë popullit armenë në Azi etj. dhe të besohet, tashti, se në këtë kohë turqit të kenë djegur – vetëm Shasin si rezultat i mos tolerancës fetare - disi nuk shkon. E në anën tjetër në hapësirën përreth ndërtohen kisha dhe me Fermane sigurohet pasuria e qytetarëve të krishterë në Tivar – nga vetë sulltani..?!

Si duket, turqit – si perandori, nuk lejonin që vetëdija fetare të zhvillohej jashtë sinqeritetit në besimin për perandorin - sulltanin

Nëse duhet marrë në konsideratë thëniet si më poshtë për këtë çështjen nga historiani i cekur francez, mendojmë se qasja e perandorisë turke ndaj pozitës dhe lirive të katolikëve të Tivarit me ata të Durrësit dhe të Krujës etj., doemos që ata për katolikët e Tivarit, duhet të ishin më të avancuara sepse ky qytet hyn nën perandorinë turke diku rreth gati 100 vitesh, pas rënies së Krujës dhe nuk pushtohet, por e njëj pushtetin turk, pasi ky i fundit i njëj Tivarit (Ulqinit dhe Shasit) - në vitin 1571 disa të drejta ekskluzive, në raport me ata treva shqiptare të pushtuara më heret...?!

Ndërsa kushtet për dorëzimin e këtij qyteti kanë qenë këto: "Të ruhen zakonet e vjetra dhe gjyqet e vendeve; të krishterët të mundën lirisht dhe publikisht t'i kryejnë ritet fetare; kishat dhe kapelat (kishëzat) të jenë të ruajtur nga sulmet, e në rast se ndonjëra do të rrënohej, të ngrihej përsëri: populli të ketë të drejtë mbi pasurinë e tij të tundshme e të patundshme dhe të mos paguajë mbitaksë për të" - marrë nga **Thomas Arnold, Povjest islama. Sarajevë, 1989.**

Toleranca fetare kuptohet se ishte në maksimum, kuptohet, nëse i mbeteshe besnik Sulltanit i cili mendonte të sundonte në emër të Zotit, jo vetëm Ballkanin, por tërë botën. Sepse ky ishte koncepti, por kur dilje jashtë këtij koncepti, perandoria turke ushtronte një dhunë të paparë e që duhet të ketë nxitur edhe përleshje me turq - të tilla kemi në këto anë edhe pas vitit 1609. Për të sqaruar këtë, po hetojmë se si një katolik shqiptar në zë i asaj kohe dhe me ndikim tejet të madh kishte pasur sukses të sigurojë nga turqit një Ferman - ligj të nënshkruar direkt nga Sulltani, që katolikët e Tivarit - Shkodrës etj. me të cilin ata lirshëm për Argjipeshkinë e Tivarit të praktikonin fenë e tyre pa qenë të shqetësuar nga turqit. Mirëpo çfarë ngjet: Pa pyetur Sulltanin për një ferman të tillë edhe për ta, më 1645, argjipeshkvitë e Durrësit dhe të Lezhës, të frymëzuar nga ai i Tivarit, ngjallën dyshime për ndjenjat e tyre kundrejt Portës së Lartë dhe përnjëherë filloi goditja. Të frikësuar nga situata e krijuar pas ndërhyrjes turke. *"Në këtë kohë, filloi në masë heqja dorë prej katolicizmit dhe shihet se pothuaj të gjithë pjesëtarët e fisnikërisë shqiptare katolike e ndërruan fenë e Krishtit me atë të Muhamedit a.s. Po ashtu për të mos hequr dorë prej fesë, më shumë se 3*

mijë veta kaluan në zonat që ishin nën zotërimet e Venedikut.

Më 1701, Antonio d'Adaçi, ipeshkvi i Shkodrës, u vra pasi kishte dashur të shkëpuste nga dalja prej zakonit një vajzë të krishterë. Njëzetënjë vjet më vonë, françeskani Antonio di Lorante u var në pemë. Tre françeskanë të tjerë kishin vdekur tashmë për besimin. Markus, famullitari i Kizanjanos, vdiq po ashtu më 1626...”?! (**Zhan Kllod ... pun. i cit. 356**).

Për të vazhduar pastaj edhe me do tragjedi tjera të shqiptarëve katolikë, e sidomos me atë që sjell Hekardi – konsull i Francës në Shkodër - në **“Historia dhe Përshkrimi i Shqipërisë së Mesme, i cili shprehet kështu në faqen 273”** shkruan: *Luftërat e fuqive të krishtera kundër Turqisë dhe, mbi të gjitha, ajo e Austrisë, më 1689, patën pasojë të vajtueshme për qytetërimin shqiptarë. Në këtë periudhë, arsimimi ishte ende një privilegj ndër popullsitë katolike të Shqipërisë, veçanërisht në krahinat e Prizrenit dhe Shkupit, siç e dëshmojnë disa monumente të shkruara, të cilat dita-ditës bëhen edhe më të rralla. Në atë kohë kjo popullsi e joshur nga premtimet e gjeneralëve austriakë, u bashkua kundër Turqisë me ushtrinë armike për të cilën mendonte se po luftonte për fenë dhe lirinë e besimtarëve. Sa po paqja u arrit, të krishterët e gjerë u harruan. Qeveria otomane ktheu atëherë armët kundër nënshtetasve të saj rebelë dhe përndjekja bëhet e tillë, sa që pjesa më e madhe e të krishterëve u detyrua të kërkonin strehë nëpër male – ku, për të mos lënë fenë, ata morën emra turq e prej këtej rrjedhin të krishterët e fshehtë. Duke shpresuar se do të zhduknin katolicizmin në këtë krahinë otomanët iu ndaluan edhe priftërinjtë të ushtronin detyrën e tyre, pasi në rast të kundërt i priste dënimi me vdekje.*

Shkodra dhe Mirditasit, të cilët kishin mbështetur kauzën e Turqisë, ishin të vetmet që u kursyen me këtë. U detyrua të largohet edhe kleri shqiptarë që shkruante shqip si Pjetër Bogdani etj.

Dhe për çudi, përveç klerit katolik, si Bogdani, Bardhi e Budi nuk kemi të dhëna që kleri ortodoks i kësaj kohe të ketë botuar ndonjë libër në gjuhën shqipe...?!

Po përse e bëmë këtë rrëfim të historisë rreth dhunës turke mbi katolikët në këto hapësira?!

NJË FALLSIFIKIM I RREZIKSHËM DHE MANIPULIM TENDENCIOZ

Këtë e bëmë për të kuptuar drejtë tematikën e një kënge popullore të mbledhur demok në Anë të Malit, por pa autor e cila ishte botuar në Revistën Buzuku Nr.65-2018?! - vargjet e këngës së diskutueshme që serviren do të ishin këta:

N'qytet t'Shasit prej bedenit/ po shikon e bija mbretit/ sheh ushtrinë

tuj ardhun malit/ tuj ardh malit me kadal/ e na i thot mbretit dy fjalë/ Po vjen turku babë me na marr/ e shoh bi e s di çka t' baj/ g'jat luftova smujta me e nal / sot na thyn si dikur romant/ s' do na kursejn por si mongolt/ Jam tuj plas babë prej marazit/ du me e pa dhe i her Shasin/... Merre vllan ti bab me shku-e/ t' gjall t' lutem me e pshtu-e / t' mos e lam Shasin m'u shu-e/ se un xan tash kam qellu-e./ jam tuj dhan un gji djalit / fjete kam ne djep prej arit/ s' mund ta la t' ma marr dushmani/ masi e ngini me gji djalin/ bashkë me te u hodh prej kallkanit/ Nji kshtu vdes e bija shqiptarit /tuj met legjendë djalë mas djalit.

Pra, meqë flasim për një kohë për të cilën nuk është se mungojnë të dhënat - e të nisur nga parimi që një shkas e ka edhe një shkak - kemi për të shtuar konstatimin se: *kush po i trillon këto këngë në folklor për Shasin dhe a po e kënaqim kishën serbe me këtë gjuhë ...?!*

Nuk ka dyshim se po, e sidomos kur në këngë nuk përmenden djegiet e Stefan Nemanjës. Ndërsa, për terrorin turk - hetojmë që disa studiues shqiptarë - të mpirë nga trutë e të dehur nga propaganda e kishës serbe e cila turkun e shpallë fajtorin kryesor për djegien e Shasit – etj. - duke harruar shkatërrimet tjera që ia bënë edhe vetë të krishterët (kryqëzatat e ndërsjella - lindje perëndim për primat të të dy papëve të ndodhura edhe në këto anë), si duket ka filluar e është bërë punë mode e zakonshme që të improvizohen edhe do histori pa themel dhe ndonjë këngë e tipit –shkel e shko, pa kripë dhe takt – si puna e kësaj, që demek ruanë kujtesën e kohës kur qytetin e dogjën turqit?!

Duke mos e ditur që me këtë trillim, bien vetë brenda, kur ngjallin dyshimin se si është e mundur që një ngjarje të kohës “Allaturka”, këngëtari popullor anamalas harron dhe e këndon atë, me terminologji të kohës ”allafrënga” e pastaj, pasi vetë e sajojnë, në fund këta shkencëtarë dhe gjeni folklori – cekin, se si ngazëllehen nga ajo relikte e kohës së shkuar)...?! Madje për të këtillët – hapet edhe qesja?!

Një këngë të këtillët pasi e lexuam në Buzukun e cekur si “këngë e vjetër kushtuar vajzës anamalase flijuar në qytetin e Shasit”?!

Si i thonë fjalës, pasi vetë jam nga fshati i Anës së Malit - vendosëm të hulumtojmë se nga ku ishte marrë e shënuar kënga e mbledhur dhe se a mos ishte folur për të, nga shkencëtarët vendas në ndonjërin nga simpoziumet e organizuar për Shasin...?!

Meqë sipas popullores anamalase, e cila thotë se fshati nuk do kallauz (kallëzues), dhe vërtetë nuk bën t'i kallëzosh se ku është ai, nga se vetë tjetri është nga fshati – për këngën, po detyrohem të shtoj për sa vijon, që atë e gjetëm në një botim të KKSH në MZ me kumtesa nga simpoziumi për Shasin. Andaj, për këtë duhet shtuar se nuk mund të mohohet që kënga është një krijim i ri i

ndonjë autori “të arsimuar” popullor (alla patriot komunist e ateist) i cili me krijimin e vet ka ra fli, apo viktimë e mashtrimeve të propagandës serbe në luftën e tyre, gjoja me turqit dhe ideologjisë ateiste enveriste...?! Kombi - para fesë (kurse feja - islami) mëson se të dyja, janë *made in ZOT*...?!

Nga kjo, duke diskredituar këngën, po themi se ka disa momente sipas të cilave shihet fare qartë se nuk qëndron hershmëria e kësaj kënge, e cila vërehetë që në momentin kur këngëtari konstaton në vargje të tipi “*njikshu vdes e bija e shqiptarit*”?!
 E themi këtë, sepse po të ishte e asaj kohe, atëherë shqiptarët del që ende quheshin arbër dhe jo shqiptarë. Dhe se në këtë kohë, madje nga burimet turke ende quheshin Ilirë ose Arbër?!

E themi këtë, sepse po të ishte e asaj kohe, atëherë shqiptarët del që ende quheshin arbër dhe jo shqiptarë. Dhe se në këtë kohë, madje nga burimet turke ende quheshin Ilirë ose Arbër?!

Madje në dokumentet turke të kohës së pushtimit turk edhe vetë Ballkani del të quhej Iliri. Ndërsa është mesele krejt tjetër, përse iu harrua emri i Ilirisë nga pushtuesit e saj, të cilët për t’i mbajtur nën sundim ilirët, patën sjellë kolonët *skllavët* e jugut, e të cilëve në fund të shkatërrimit të vet, vendosen që nga Skllavët – shërbëtorë të ardhur, të bëjnë mbretërinë e re që u quajt Jugos(k)llavi?!

Emri shqiptar doemos se - nuk kishte përdorim të gjerë - përveç që nëse përjashtojmë dokumentin e vitit 1285 i cili gjendet në arkivat e Dubrovnikut, ku përmendet gjuha shqipe si gjuhë e albanëve dhe thuhet: “*Audivi unam vocem calamantem in monte in lingua albanesca*” - dëgjova një zë që thërriste në mal në gjuhën shqipe...”. ***E Çabej te burimet e gjuhës shqipe. Në studime gjuhësore, vëll. 4. Prishtinë 1977. f. 163-164..., ndoshta më i urtë (solistikuar) do të kishte qenë këngëtari, sikur në varg të ketë kënduar “Nji kshtu vdes e bija krajlit”, sepse do të ishte më autentik, por nejshe?!Sepse para do të duhej të vdiste Krajli...?!***

Ajo që nuk shkon në këtë këngë të krijuar nga “këngëtari popullor” dhe ngazëllehen “studiuësit” e simpoziumit për Shasin – çka si duket - mirë e heton redaksia e Buzukut e cila (në fund të fundit) na e solli këtë këngë – si këngë e vjetër anamalase, por duke ia hequr do vargje kontestuese që i ka kënga “e analizuar në simpozium”. Dhe shyqyr del që - vargjet e tilla që ishin interesante për studiues të SIMPOZIUMIT – nuk ishin interesant për Buzukun.

Sipas neve vargjet e tilla kontestuese – janë vargjet kur babë e birë të vënë nga turqit përpara e “tuj kja” që zhvillohen në dialogun e këngës “nga simpoziumi” që këndohen kështu : *Po thotë djali kur vijmë prep?/ Kur turkesha t’ marrë burrin e vet/ Pa sherijat e pa adet/ kur t’ thahet Lisi i Thatë/ E kur turkun ta rrahin gratë/Prep njiktu kena me u gjet/ Ky liqe babë njiktu ka me metë/ Por sarajin e kishat shkret/ veç gërmadhat kena me gjet / mali thatë ka me met shkret. **Simpoziumi shkencor ndërkombëtar - Ulqin - 17-19 shtator 2011 - Letërsia gojore, identiteti kombëtar shqiptar.***

Duke mos e përsëritur atë që Redaksia e Buzukut – pa dyshim që e dinte nga folklori popullor se mbretërit shqiptarë dhe të gjithë mbretërit e botës, zakonisht nuk qajnë në fatkeqësi, dhe jo para fëmijës së vet - sepse, ata thjeshtë në situata ekstreme pohojmë që pëlcastin nga marazi - kur pushtohen, ose në variantin më të mirë - u ndodhë mrekullia *zeusiane* që nuk vdesin, por transformohen në shpend të ndryshëm për të vazhduar jetën?!

Ndërsa, sipas mitit shqiptar evidentohen edhe "humbjet pa nishan", sidomos të mbretëreshave - zana. Kujto fatin e mbretëreshës Teutë, ose të Zojës së Këshillit të mirë e cila, kur hynë malazetët në Shkodër, iku në Itali - për të mos u dorëzuar atyre as si pikturë...?!

Kurse sa për vargjet e futura për sheriat (kështu quhet drejtësia hyjnore në islam), autori dëshiron të masakrojë dijen islame me tradicionalizmin turk të islamit duke ia përshkruar Ligjit të Zotit - islamit si diçka të prapambetur...?!

Në këtë situatë mund të hetohet se vargjet janë inovacion sërish e vërteton, përsëri gjuha - si për shembull, vetë fjala "gërmadhë" e këngës e cila për nga identiteti kombëtar nuk mund të jetë e gjeografisë së Anës së Malit, sepse emri i tillë nuk njihet në nëndialektin popullor dhe fjala gërmadhë është më shumë si krijim artistik letrar e jo popullor që gërmadhë në dialekt njihen si rrënoja. E rrënojat e mbetura (gërmadhat) quhen ndryshe edhe VIRANE (vjetra) - Vira...?! Pra, këngëtarin qëllimkeq e tradhton vetë leksiku i kohës së re që nuk i shkon gjuhës së arbitrit të asaj kohe për trevën e Shasit.

Tjetër, po ashtu gjuhësisht, tendenca hetohet edhe në momentin kur përdoret fjala - kursim, e cila doemos se është një neologjizëm në nëndialektin e trevës së Shasit. Atje kursimet dhe shpenzimet njihen edhe sot në të folur si harxh-ime...?! Pastaj, po ta analizosh këtë këngë me këngët tjera të asaj periudhe, vargjet çalojnë edhe për faktin që me fjalën "romanët - romakët", arbitrit e asaj kohe - pra këngëtari hipotetik i kohës së ngjarjes në këngë, në dokumente historike del se populli quante veten e tij si popull me besim – pra, si shqiptarë dhe për këtë – kishte një milion arsye. Madje, kështu ata e quanin veten deri në shekullin XVII. Dhe jo se kështu quanin veten, por edhe Malin e Shenjtë të Tyre – Ruminë e cila, si emër mali, ose malesh përsëritet në tërë Ilirinë - ku sipas besimit të vet, malet janë të shenjta – rum (ruajmë - dritë). Shih për këtë - autori i antikitetit Straboni, duke folur për Malin e Rumisë, popullsinë e saj e cilëson me fjalët "Rumijanët e mjerë kur ngjiten në Rumi..."?! - **Straboni –Vepra...?!**

Tendenca e radhës po ashtu është në faktin kur këngëtari mban mend djegien e Shasit nga romanët dhe mongolët, por nuk ka kujtes fare - për djegien që ia bëri Shën Sava serb, sllavët pas romakëve, pastaj gotët, avarët - kryqëzatat etj.?!

Ose një përjashtim të rregullit folklorik në krijim haset në momentin kur krajli gjoja: “Shikon Shasin e kjan vet / po i thotë djali kur vim prep / kur turku ma ktu t’mos jetë/ as shkja me venecian e grekë”.

Këtu, për fund, po cekim që vargu ka disa fjalë të reja, që dëshmojnë se janë të kohës së re, sepse në të folmen popullore nuk dëgjojmë që venedikasit të njihen si *venecianë*. Kurse grekët - si emër që nënkupton kulturën e një populli dhe jo origjinën e tij, ishin ende pa lindë dhe populli Greqinë e njihete në Anë të Malit, me emrin Junan.

Pasi gjurmuam gjerë e gjatë në folklor del se, nuk ka dëshmi materiale dhe as gjuhësore që grekët të kenë qenë fare në Shas?! Atëherë autori, si duket, me këtë këngë dëshiroi të bëjë një rrugë e dy punë - falsifikimin. Por edhe nëse mendohet, si bizantinë - si religjion - nuk kanë hise më shumë se ne - as të tjerët - pasi në Ohër, Justiniana –ilire ishte krijuar para Bizantit – si emër e të cilin nuk dihet se as kush e përdori i pari në kohën e vonë?!

Duke argumentuar më gjatë për problemin, po e përfundojmë me një konstatim historik i thënë nga historianët, e që është: Për sa u përket marrëdhënieve të vjetra të Greqisë me Shqipërinë - grekët, thonë se “shqiptarët janë më grek se grekët”, por historia, nuk e vërteton këtë thënie dhe vërteton ndryshe. Në të vërtetë Shqipëria kurrë nuk ka qenë as e nënshtuar nga grekët dhe as e pushtuar prej tyre. **Zh. K. F., pun. i cit. f. 50.**

Thjesht, krijimi (popullor) “është prapambeturi ekstreme dhe varfëri intelektuale! Të mendosh që krijuesi popullor shqiptar - është naiv në këto punë, sa që nuk arrin të kuptojë realitetin në kohë e as nuk e njeh atë, vërtetë të habitë.

Bile, po të analizosh mirë këngën popullore anamalase, mund të hetosh që ai edhe pse ishte larg dashurive të Venedikut, madje edhe të atyre të shthurura – rezulton që ishte tepër mirë i njoftuar, duke e krahasuar madje edhe vetë femrën ”dashnoren” e Anës së Malit – jo pa qëllim, me vet ”shkrepësen e Venedikut” - që digjet porsit barot...?! Shih: O, moj shkrepës e Venedikut/ (jo Venecias si në këngë), që po m’digjesh si barot / mos mia plas zemren arshikut/ ty të vraftë i madhi Zot...?!

Po cila ka qenë politika e dy perandorive romake në fakt të dy kishave ndaj Ilirisë së Kohës?!

...“Nuk është e pavlerë të theksojmë, gjithashtu, se peng i grindjeve fetare, të dhunshme shekullore, midis Romës e Bizantit ka qenë Iliria. Ka qenë kjo në Bizant si rrallë diku tjetër ku ndodhin grindjet fetare, por shkaku për të cilin është debatuar gjithëherë ishte për zotërimin e Ilirisë dhe Ohrit, mitropolit të saj. Pra çështja kryesore e Bizantit ishte që të mbeste zotëruese e Ohrit dhe të mos lejonte ilirët të krijojnë një shtet më vete, siç

u formua në vende tjera. Si dhe të kthente në bizantizëm atë që Roma e kishte romanizuar e më tej të zëvendësonte me të folmen greke, në fillim latinishten, e më pas edhe gjuhët vendase, të cilat u bënë krahinore, rurale, në krahasim me gjuhën zyrtare të pranuar nga të gjithë. **“Zh. K. Feverial,” pun. i cit. f. 35.**

Se është kështu e tregon edhe fakti nga (koha e ikonoklastit), kur bizantinët shkatërroan monumentet kulturore – kishtare dhe fortifikimet e Adriatikut.

SKËNDERBEU, NË FJALIMIN LAMTUMIRËS LË AMANET PËR PRIJËSIT: KUJDES GJONIN TIM TË VOGËL DHE PAPËS - MOS I BESONI SE ËSHTË DINAK?!

“...Ju do të keni lidhje të shumta me oborrin e Romës, që unë deri më tani kam qenë mbështetës dhe mbrojtës. Interesat e mia më kanë detyruar të përshtat politikën time me të sajën. Rrethanat në të cilat jam gjetur vetëm, nuk më kanë lejuar të luftoj uzurpimet turke dhe pretendimet turke, dhe pretendimet e papës. Për të mirat e krahinave të mia kam qenë gjithmonë i lumtur për vendimet që kam marrë. Roma është fodulle vetëm me princat e dështuar. Roma, duke më pasur frikë, më ka bërë gjithmonë lajka. Ajo ndryshon maksimat dhe pozicionet sipas rasteve, por frika se humb tokat e saja ndaj sulmeve të muhamedanëve, e ka detyruar atë të qëndrojë modeste ndaj meje. Papët nuk kanë arritur kurrë të manipulojnë një ushtar të vjetër si unë, por nuk do të ngurrojnë të bëjnë një gjë të tillë ndaj jush si arsye e moshës së re dhe mungesës së eksperiencës për të qeverisur, për të shërbyer...”?!!!

Këto janë fjalët e marra në tekstin e botuar 238 vite më parë në Gjermani, ku përshkruhen fjalët e fundit të Skënderbeut në prag të vdekjes të autorit Stephane Zannowic (mbase - STJEP ZANI - shqip), me titull “Le Grand Castriotto d Albanie, Historie – tekst prej 131 faqesh që është botuar në vitin 1779 nga shtëpia botuese J. J. Krsler, Frankfurt. Përveç asaj që u tha, shkëpusim edhe konstatimin tjetër - porosi, që la amanet Skënderbeu në prag të vdekjes:

“...Nëse Papa ju dërgon të fala, relikte, bekimet, merrni ato me respekt, dhe i nderoni ata me njerëzit tuaj duke e dhënë ju shembullin kryesor... Por, në qoftë se Papa përpiqet të rrisë numrin e priftërinjve dhe murgjve për të nxjerrë nga krahinat tuaja... **ose ju nxit që të hapni luftëra në emër të Zotit- rrufeja hakmarrëse shkrepë mbi ju dhe pasardhësit**

tuaj në rast pranimi.

Zoti hakmerret ndaj fyesve të tij, pra nuk ka nevojë për ndihmën e njeriut. Mos e kërcënoni Romën, kur ajo nuk ju kërcënon. Por shpallni luftë ndaj kujtdo që mundohet të prishë harenë e popullit dhe legjitimitetin e fronit...”

Përveç kësaj këtu, si konstatim folklorik mitik, kemi edhe një argument të fortë për të shtuar, që është - se Skënderbeu, si nëmë – mallkim apo troje lufte, përdori atë të mitit pellazg (besimit të vjetër) e cila edhe sot ruhet në popull – si kujtesë në ndëshkimin e Zeusit, që bën ai, kundër zullumqarëve, të cilët ndezin luftëra në emër të tij – si kryezot, që sundon - komandon rrufetë -“shkreptë rrufeja”?!

Por, po këtë nëmë, e ruajnë edhe sot ilirët e sllavizuar (ashtu si edhe ne) duke besuar në fuqitë e rrufesë e cila bie zjarrin dhe djeg të keqën. Si duket, ata e humbën gjuhën, por jo besimin se Zeusi - Zoti të shkatërron me rrufe.

Shih këtu, fjala vjen – emrin sllav - Vatra – si emër për zjarr, e të cilën nuk e kanë të përbashkët me sllavishten e origjinës, në të cilën zjarrit – nuk i thonë më Vatra (në kujtim të *votrës* ilire (shqipe - ku rri zjarri) e për të cilën sllavishtja e gjenezës, ka fjalën - *aganjok*, ose *oganj*. Kurse fjala vatra, nuk ka të ndërtuar as një koncept simbolik dhe as konceptual te rusët?!

Mendojmë se ruajtja ende atje të fjalës *vatra*, doemos se i detyrohet mitit të zjarrit pellazg të Zeusit – *votrës*, normës së kultit të zjarrit që njihet te ilirët. Dhe e gjithë kjo, i lidhë, si të thuash, në mënyrë indirekte këto popuj të Ilirisë me gjenezën shqiptare. E ne po themi - të nëmës katarase të Skënderbeut...?! Ndërsa tashti, pas këtij sqarimi rreth etimologjisë së fjalëve, po përmendim, po ashtu, për krahasim edhe dy shenjtërimet e ndryshme nga papa të bëra për Nemanjën, po dhe për Kastriotin.

Besojmë se nga ajo që veçnam, nuk ka dyshim tashti, se e gjithë kjo mjafton, për të hetuar dallimet ndërmjet qëllimit të kurorëzimit nga Papa të Shën Savës dhe të Gjergj Kastriotit?! Ky i fundit, e pranoi vetë, përse Papa i bëri të falme dhe pse ky i pranoi...?! Marrë nga ***Http: //www.koha.net/kulturë/48011/fjalimi –i rallë- i-Gjergj- Kastriotit – në shtratin e vdekjes...***

E tashti, çfarë ishte shqetësimi i Amfillohijes në Shas...?!

Duke e parë edhe shqetësimin e Amfillohijes, të shprehur këtë ditë, edhe rreth do hulumtimeve që u kryen në kishë, ndërsa u zbuluan edhe varreza brenda tyre, po themi edhe këtë:

- Unë personalisht, duke e ditur esencën e kësaj urrejtjeje shpirtërore e hyjnore, me përmasat e histerisë raciale të atij ambienti të atëhershëm –

sidomos në prag të kryqëzatave edhe pas, nuk po e përjashtoj mundësinë që brenda kishës të ketë pasur edhe ndonjë vrasje rituale kishtarë të ndonjë prijësi kataras e mbi të cilin të jetë kryer ekzekutim gjenocidal brenda vetë kishës - koha do ta zbulojë të vërtetën...?! Sepse, vërtetë, përse u hulumtua vetëm këtu?!

A mos do të thotë kjo, që bëhet për punë të komprometimit të njëres kishë nga kisha tjetër – edhe këtë koha do ta dëshmojë...?!?!

Një gjë dihet, atëherë – po edhe sot, e që është: shqiptarët nuk u konvertuan nga besimi që kishin dhe ritet e krishtera nuk u interesonin tej mase, ta quajmë, për të mbushur zbrazëtinë e vet shpirtërore, ashtu si grekët e ardhur në Peloponez, kur në mungesë të kultit të vet - besimit, i kërkuan, orakullit leje – që nëse mund të përvetësonin besimin e tyre nga “barbarët” - pellazgët, kur ata nuk e kishin - dhe ai u tha se, bën - lejohet të konvertoheni në besimin pellazgo-ilir?!

Kuptohet që kjo ngjau - mijëra vjet, para se të ndodhte Shasi. Mirëpo, gjithëherë rezulton, që profetët (orakujt), të kenë porositur njerëzimin që të marrin besimin e drejtë kur ata pushtoheshin nga mosbesimtarët - politeistët dhe nuk ka diç të “palogjikshme në këtë mes”. Besimi pellazg, nga konstatimi i orakullit – profet, na del të ketë qenë i drejtë.

- Rasti i Skënderbeut, me pikëpamjet e veta - sikur diskrediton dallimet në besim, e sidomos kur pohon në tekstin e cituar më lart edhe këtë: *“Kujdesuni, që kombi juaj të rritet nëpërmjet fesë katolike, por mos persekutoni asnjë njeri që ta ndjek krishterimin me detyrim. Dielli, që është shembull i Perëndisë, shkëlqen pa dallim për turkun, ashtu si për të krishterin.*

“Kushdo që këshillon për të luftuar për hir të Perëndisë, është një mashtrues i cili dëshiron të sakrifikojë të vërtetën për interesat e tij. Zoti është i fuqishëm, ai mund të bëjë gjithçka vetë, pa ndihmën e askujt... Në qoftë se fati ju bënë endacakë, të varfër apo nevojtarë – kurrë mos e ndryshoni fenë për interes. Mbyllni që në origjinë mosmarrëveshjet e teologëve dhe hipokritëve, të cilat janë më të rrezikshmet për lumturinë e një shteti.”

Atëherë ne shqiptarëve – që fillimisht nuk u konvertuam, as në katolikë e as në ortodoksë, por vazhduam të mbeteshim për tërë kohën në FENË E TË PARËVE - deri me ardhjen e turqve, kur katarasit shumicë (të mbetur pa një qendër), kaluan me dëshirën e vet në islamë - punët janë më se të qarta. Pra, katarasit - albigjinët shumicë, ishin ata që mbetën të fundit në “fenë e të parëve”. Argumente nga shënimet e të huajve, për ekzistencën në masë të këtij besimi – deri në shekullin 18 – sikur të bindin për këtë. Jo

për të futur huti, por le të - mos harrojmë se Krishti, në Ungjill, askund nuk e pagëzoi fenë e tij Krishterim, por e pagëzoi atë me emrin e paqes në gjuhën aramene e cila vdiq...?! Por edhe katarasit – albigjinët shohim të ishin paqësorë ekstrem. Dhe se gjithashtu edhe krishterimi, ngjashëm do të duhej të quhej feja e paqes – sipas paqësorit - ashtu si edhe vetë islami i cili quhet besim i përruljes ndaj Zotit në paqe.

Shpikjet, si krishterim, muhamedanizëm etj., janë emra të krijuar tepër vonë, sepse asnjëri dhe as tjetri, nuk mësuan që emri i fesë duhej të identifikohej me emrin e tyre – të profetit. Kur është fjala te besimi i vjetër shqiptarë, shohim se ai njihet me disa emra, por shikuar në esencë, ai besim në emër del të ishte origjinal dhe monoteist e paqësor, kujto fjalën – albigjin - që si emër, zbërthehet nga dy fjalë: albi (me krahë qiellor) + gjin (origjinë) - prejardhje nga krahët qiellor (Zogu - Zoti). Dhe emri i dytë, që ish nga të vetëquajturit në gjuhën sllave “Bogumili”, të dashurit ose të mëshiruarit e Zotit...?!

Mësohet se “bogumilët“ shqiptarë, ashtu si vetë Jezusi, predikonin jo vetëm botën e përtejme, por gjithashtu edhe ndërtimin e “Botës së Re” - si amanet i vetë Krishtit?! Dhe që e cila nuk do të udhëhiqej nga demoni, për çka na dëshmon edhe fakti se nga njerëzimi vetë Jezusi, njihej edhe me emrat – përrshkrues, që po i harrohen, si “*pajtuësi më i madh i popujve dhe i shpitrave*”- shih sa afër, rri ky konstrukt fjalie në origjinë me emrin e cekur Islam (dhe sikur plotësojnë njëri-tjetrin). I cili gjithashtu nënkupton si fjalë, një paqe absolute - përrulje ndaj pushtetit të Krijuesit?!

Me ardhjen e turqve – sipas studiueses Durham ishte edhe fakti fat - se “... kishat, në raport me objektet e rritit islam – xhamitë e ndërtuara me mjeshtri dhe pamje madhështore e të cilat me këtë pamje sikur kallëzonin që besimit katolik i kishte kaluar koha dhe nuk ishin tërheqëse për masën e gjerë”. *G. Ulqini. Pun. i cit.* Ky konstatim i saji, sikur tregon më së miri, përse ndodhi konvertimi, thjeshtë për arsye të mosfunksionalizimit të krishterimit i cili u shkëput nga qendra dhe këtë fat pati edhe besimi i vjetër kataras shqip që mbeti fare pa qendër dhe sikur sot ekzistenca e tij, ende fshihet në fjalën *fal (fol)- falë, faltore - falltore (fallxhore) - fat* etj. Duam të themi, që nga ky kënd, prej besimit kataras, po duket që sot në popull, kanë mbetur vetëm ato gjëra besimi popullor të cilat quhen falle dhe do festa shtëpiake malësorësh të cilat mbijetuan ende nga besimi albigjin...?!

SI HUMBËN ORTODOKSËT NË SHAS - SI BESIM?!

Nëse për momentin do të vështroni përkatësinë fetare të popullsisë në Shas – si një qytet në kufi i cili ndanë të dy perandoritë romake – të perëndimit dhe të lindjes dhe që i përkiste Ohër Justinianës, njeriu do të vërejë që në masë të madhe popullsia e anës, dominohet nga besimi islam dhe se ka pak katolikë, ndërsa mungojnë fare ata të besimit ortodoksë – Por që përmenden në defterët turke dhe relacionet kishtarë deri në shekullin XVIII, kur edhe humbet fare?! Dhe për këtë, njeriu me të drejtë, mund të pyesë – përse kaq shumë myslimanë, kaq pak katolikë, ndërsa mungojnë fare ato ortodoksë?! Pra, si ngjau e humbi këtu dhe ku shkoi elementi i krishterë, e sidomos ai ortodoks. Deri më tash nga historiografia shqiptare, kemi mësuar se konvertimi ishte i dhunshëm, që edhe ne po e besojmë, por konvertimi ndodhi edhe për arsye fare tjera. Faktet sikur thonë se, në kohën, kur me presionin e evropianëve - Fanari grek me vendim të Portës së Lartë, e kaloi pushtetin civil në duart e veta, ai filloi të zbatojë një politikë asimiluese greke në besim. Për këtë pat filluar që në start të injorojë çdo kërkesë të primatit kishtar të Pejës dhe Manastirit dhe t'i hedhë poshtë, ose me dinakëri akuzonte që dy këto patrikana, po shpërfillnin Portën e lartë duke manifestuar mos besnikëri dhe sinqeritet ndaj sulltanit. **Zhan Klod ... Historia e Shqipërisë, f. 380, pun. i cit.**

Por tensionet e popullsisë vendase shqiptare dhe vllahe, me atë të kishës greke u përkeqësuan edhe më shumë. Patriarku grek shkoi aq larg, sa kundër vullnetit të Patrikanës së Pejës dhe Ohrit, filloi e ndërroi peshkopët vendas, me peshkopë të ardhur dhe të cilët krijonin një problem komunikimi me vendasit duke mos e njohur gjuhën e tyre greke që bëhej me qëllim. Tjetër, patriarku grek filloi dhe i nxehu edhe më tepër pasi i preku në xhep me vënien e taksës shtesë. Populli, kuptohet që refuzoi të bëjë këtë pagesë dhe me këtë u solidarizuan edhe 2 patrikana ndaj patriarkut grek. Madje ata u deklaruan edhe haptas kundër ortodoksisë greke: Ja çfarë ndodhi në Meglenë, sipas autorit të përmendur: “Të mbështetur nga ipeshkvi i tyre, banorët e Nëntës (Notini i Lashtë), nuk donin t'i nënshtroheshin patriarkut, fanarit dhe i thanë: ”Ne jemi Romanë dhe nuk duam të bëhemi grekë..”?! Mësohet se në këtë situatë të ndezur antigreke - 36 fshatrat që përbënin Argjipeshkvinë e Pogonianit, të varur nga Berati, ndërruan fenë mu në Ditën e Pashkëve, si në Meglenë, Nasalicë por dhe gjetkë, ndodhi e njëjta gjë. – **Pun. i cit. - po aty.** I njoftuar për kundërshtimin e tyre, patriku Samuel i akuzoi ata për rebelim te Porta e Lartë dhe grekët me dredhi e kushtëzime e kishin bindur Sulltanin, të

nxjerrë irade të veçanta, në favor të pushtetit civil të tij. Andaj në këtë kohë, ngjau që qeveria turke mobilizoi një ushtri të tërë për të bindur ipeshkvin vendase dhe popullin – sipas parimit, që të ulin kokën në mënyrë që të çojnë në vend urdhrat e patriarkut grek me të mirë ose do të luftohen për llogari të Fanarit Grek nga ushtria e sulltanit. Këtu, pasi kjo histori e autorit francez u bë nga një gjuhëtar – sikur njeriu me të drejtë pyet se çfarë ishte kjo Argjipeshkvia e Pogonianit... dhe a mos ishte kjo ipeshkvi e ritit shqiptar të krishterë...?! Më tej autori i cituar, konstaton:

“Në të vërtetë trupat u dërguan. Ato qëndruan pak kohë në Jenis - Vardar e pastaj, meqë qëndresa vazhdonte ende, ata përparuan drejt Meglenit. Dhe atëherë, duke parapëlqyer myslimanizmin më tepër se krishterimin grek, ipeshkvi ditën e Pashkëve zbriti nga froni ipeshkvnor, shkeli me këmbë Ungjillin, mori në dorë Kuranin, u shpall turk, dhe ftoi edhe të krishterët e tjerë të bënin të njëjtën gjë. Gjakoni i tij dhe banorët e Nentës ndoqën shembullin e tij. Por kthimi i fesë në shumë lokalitete fqinje ishte i mëvonshëm. E tillë është, me pak fjalë, ajo çka një prift i vjetër i Jenise - Vardarit i rrëfeu kohëve të fundit një prifti tjetër, e i cili e ritregoi ngjarjen. Sa për ipeshkvin, i cili ndërroi fenë në Meglenë thuhet se ai u vendos në Manastir si Kadi për shumë vjet...” *Pun. i cit. f. 381*. Mirëpo, edhe pse autori i cituar sjell një dëshmi që Patriarku i Ohrit, përsëri - për do arsye supersticioze ishte kthyer sërish në fenë e parë ortodokse, kjo nuk shihet të ketë ndodhur me besimtarët tjerë që kishin pranuar islamin - ata mbeten në islam. Për qartësi, rreth problemit të asaj që quhet Apostazi - dalje nga besimi – Islami sipas Kur’anit – që bëri patriarku i Ohrit - po cekim se ka norma të qarta frenuese, duke e cilësuar atë si gabim të pafalshëm të Allahu, ku për këtë në islam thuhet, citojmë:

"Ata që besuan, pastaj nuk besuan, e përsëri besojnë dhe përsëri nuk besuan, pastaj filluan ta forcojnë mosbesimin, All-llahu nuk u falë atyre e as nuk i udhëzon në rrugë të drejtë." (4: 137).

Përveç se në këtë ajet, Kur’ani e ka për temë të drejtpërdrejtë – çështjen edhe në dy raste apostazinë (largimin nga feja), d.m.th. braktisje nga besimi, kur thotë: "O besimtarë, nëse ndokush prej jush del nga feja e tij – e mirë, All-llahu me siguri do të sjellë një popull që Ai e do dhe populli e do atë. Dhe i urren jobesimtarët e është krenar për besimtarët". (05:54); "Dhe ata që bien larg nga besimi i tyre dhe vdesin në mosbesim, vepra e tyre do të jetë e humbur në këtë jetë dhe në jetën tjetër, dhe ata do të jenë banues të zjarrit, aty do të banojnë". (2: 217)

ÇFARË THUHET PËR "ILIRIAN SKIPETARIAN RACE" NË DOKUMENTAT E GJETURA SË FUNDMI?!

Për të konkretizuar së fundmi për do teza rreth emrit Iliri - Ballkan dhe Jugosllavi që u përmendën më lart - në fillim, po shtojmë edhe këtë të dhënë si argument, i cili është se *“Në Bibliotekën e Londrës është gjetur një hartë, e cila tregon shtrirjen e Ilirisë në Gadishullin e Ballkanit, që është quajtur Gadishulli Ilirik, por tinëzisht dhe qëllimisht ky emërtim i popujve të vjetër u zëvendësua nga dredhitë dhe prapaskenat e Evropës duke u përprjekur të minimizojnë prezencën pellazgo-ilirë të shqiptarëve në rajon. Kjo situatë u dha dorë të lirë fqinjëve të fabrikuar, të cilët brenda 200 vjetëve, nga 1785 e deri në vitin 1985, sipas Martin Bernal, nuk reshtën të falsifikojnë historinë, mitologjinë, perënditë dhe heronjtë pellazgo-ilirë duke i quajtur grekë të lashtë, helenë antikë e gjithfarë epitetesh në kurriz të historisë dhe kulturës sonë”.*

Hartë e marrë nga Referati i mbajtur në Simpoziumin e IV-të Ndërkombëtar mbi Pellazgët, Tiranë, 18 nëntor 2016 - Çlirim Hoxha - Studiuues i cili tha edhe këtë:

“Po të ishin prodhim shqiptar hartat e Ballkanit të publikuara së fundi, ato do të paragjykoheshin pa fund, por këto harta janë prodhuar në institucionet e hartografisë ushtarake të Evropës, në ato gjeografike dhe meteorologjike, çka na dëshmon dominimin pellazgo-iliro-shqiptar në Mesdhe dhe Evropë.”

Shih tashti për këtë edhe konstatimin tonë në nivel të konspiracionit ndërkombëtar, që ekzistonte dhe ekziston edhe sot dhe që e konfirmon këtë. Një viktimitë afatgjate ndoshta është edhe vetë konstatimi për gjendjen sot - të Shasit në planifikim kur thamë atë te titullit – ...*Shasi që na fshehën..., trokitje në mite dhe realitet*. Po le të nisemi nga realiteti konspirativ që duket se bëhet aktualisht dhe i cili nis që nga perspektiva e planifikimit në një hapësirë të rrafshit të gjerë, pra: *Dallaveret e mohimit të statusit të qytetit të vdekur të Shasit, si duket u kryen gjatë miratimit të revidimit të Planit Gjeneral Urbanistik në vitin 1984...?! edhe në Ulqin...?!*

Ky vit në Ulqin, përputhej edhe me luftën kundër irredentizmit - ekspansionit imagjinar shqiptaromadhi, i cili njihet si koha e diferencimeve të mësimdhënësve shqiptarë në procesin mësimor në Ulqin e të cilët duhej që edhe përmes planprogrameve mësimore të dilnin haptas kundër lëvizjes për pavarësi krahinore të Kosovës - pas trazirave studentore më 1981?!

Andaj, sipas nesh revidimi i planit del të ishte i ndikuar edhe nga revidimi i planit arsimor dhe, kuptohet, kulturor e shpirtëror dhe në çdo aspekt tjetër të planifikimit e gjallërimit të shqiptarëve në Ulqin?! Shasi nuk ishte e vetmja e keqe?”

Në këtë kohë sikur çdo gjë ishte kundër shqiptarëve në këto hapësira - pra edhe lashtësia e tyre. Por “Jeriçeku ripohon origjinën e lashtë dhe vijimësinë e shqiptarëve në këto vise: ”Shqiptarët vetë qëndronin në Mesjetë shumë më afër grekëve dhe romakëve dalmatë, sesa sllavëve që sapo kishin hyrë në fenë e krishterë - thotë ai. Shqiptarët ishin një popull i vjetër i krishterë dhe kishin më shumë kulturë qytetare”- *Gent Ulqini, Shqipëria dhe shqiptarët - hulumtime nëpër burime historike-botoi- Reklama –Tiranë 2018 f.102*. E kjo (KULTURA) duhej të mbahej sa më larg tyre – sepse ata ishin *shiftari*, apo hamaj rrugësh dhe shërbëtorë të cilët sikur nuk duhet të mendojnë se e ndërjuan Shasin, duke zbehur kujtesën e tyre në qytetërim. Kurse ka këtu, një të vërtetë të madhe sepse këso bindjesh për prapambetjen shqiptare, kishin edhe vetë romantikët evropianë, gjermanë etj., të cilët dëshmojnë se kur bridhnin rrugëve të Athinës, për t’u mahnitur me origjinën dhe kulturën e civilizimit të lashtë grek e për ta pasur për model evropian, ata nuk mund ta pranonin që, për shembull, një arvanitas – lypës i rrugëve - shqiptar, të kishte katandisur kaq keq sa të ishte trashëgimtar i Perikliut të lashtë?! Kjo nuk u besohej...?!

Kurse këtu gabohej rëndë, po edhe në rastin tonë, kur shqiptarët – sipas të tjerëve, nuk janë të denjë të trashëgojnë popujt e qytetëruar e të urbanizuar –

me fortesa dhe fortifikime të vetat edhe kur gjendeshin në territorin e tyre sepse këtë sikur e dëshmon mjerimi popullor i gjetur.

Andaj, parimi moral evropian i diversitetit që pranon dallimet dhe nuk ka paragjykime më jep të drejtën që të shkruaj këtë libër për Shasin?!!

“...Mbreti Ilir, Balaj (gr. Βαλαῖος, lat. Balleus, udhëhoqi 165-135 para Krishtit) ishte mbret i fisit Ardian. Si për çudi nuk përmendet nga asnjëri prej shkrimtarëve të vjetër. Por Balaj ishte dhe mbretëronte nga kryeqyteti i tij, Rizana, nga një fortesë e madhe dhe e fuqishme si dhe e pamposhtur. Por sikur mbiemri Balaj, na duket që përmendet qysh me 1200 te prifti i Dioklesë. Fjala është për një qytet të vogël, Balës – duke qenë një trajtë ilire Balësi dhe Ballshi - Ballshajt etj. Meqenëse është shkruar pak për të, atëherë supozohet se ka udhëhequr pas Gencit, rënies së tij nën romakët. Thuhet se Rizana e famshme (Shasi v.j), i njohur dhe i pasur u shkretua nga sulmet e avarëve dhe të sllavëve. Shënimet e fundit për këtë qendër janë nga një farë prifti, viti 595. Thuhet se që nga shekulli X, perandori i Bizantinit Konstantin Porphyrogenitusi e lidhi Rizonen me Travunian e kohës...” - *Nga Fahri Xharra, 27 korrik 2014 (për mbretin ilir Balaj)?!*

Edhe sot te shqiptarët ky emër bën jetë vepruese - duke dalë si llagëp. Kujto edhe poemën po me këtë emër, si “Kënga e Sprasme e Balës” - Gavrill Dara i Riu – një poemë arbëreshe etj.?!

Emri *bala* – *balosh* edhe sot jeton te shqiptarët. Për kuriozitet, themi që emri bala - përshkrues, ruhet sot në të folmen e Anës së Malit për të emërtuar kafshët shtëpiake. Po kështu, nga mitologjia e lashtë, shohim që Baali del të quhej edhe një perëndi sumere?! E TRIBALI – si vendlindja e nënës së Skënderbeut, në Pollog - Maqedoni, sikur dëshmon që fjala është për tre bala (tri lara balli) - fjalë shqipe në origjinë duke e larguar origjinën e tij nga serbët.

Por le të vijmë një çikë më vonë në histori, kur shqiptarët luftonin njëkohësisht kundër serbëve dhe kundër turqve e kur shohim që përsëri si Zot i Shasit - mbret “i Shqipërisë së Sipërme ishte në atë kohë njëfarë Balsha. ...Balsha la tre djem pas vdekjes së tij: Strazimirin, Gjergjin dhe Balën. Ky i fundit ishte kont i Durrësit, Gjergji - kont i Zetës dhe Strazimiri - sovran i Shqipërisë së Sipërme...”Me sa dimë ne, Gjon Kastrioti ishte i pari që pranoi sipërimin otoman dhe i dha Sulltan Muratit katër fëmijët e tij si peng (v. 1423). *Zh. K., Pun. i cit., f. 257- 58.*

A E DINI SE MITI 8 MIJË VJEÇAR I KRIJIMIT NJERËZOR - JETON SI MIT (FALL) – BESIM EDHE NË ANE TË MALIT?!

“Nuk ka asnjë argument bindës gjuhësor për të hedhur poshtë prejardhjen ilire të shqipes e shqiptarëve” - R. Katiçiq

Nuk kemi dëgjuar që dikush të ketë hetuar në këtë aspekt të mitit pellazg, i cili për mrekulli ruhet në Anë të Malit - në krahinën, në të cilën vërtetohet një prezencë e civilizimit tejet të lashtë i cili zbret deri në më së paku 6000 vjet lashtësi. – Shih: *Moikom Zeqo për Shasin - mbi dëshmitë arkeologjike të gjetura – poshtë liqenit të Shasit?!*

“...Pauzina pohon se Pellazgu që i pari njeri i gjallë. Poeti epik Asio na rrëfen se Toka e zezë vuri pellazgun në malet pyjore të Arkadisë me qëllim që të lindte gjininë njerëzore...” *Gent Ulqini, Pun. i cit., f. 15*. E shkëputëm këtë pjesë nga miti pellazg i krijimit, sa për të theksuar se në këtë konstatim, miti vërteton dijen profetike islame dhe vihen në shina paralele e në të njëjtën kahe, ku thuhet se njeriu i parë Ademi a s. (Adami), ishte një njeri me ngjyrë të zezë - NGA DHEU I ZI (ekzakt... v. jonë), QË ISHTE I DIJSHËM, PRA, NJË ARKË DIJE (arka+di), ai ishte i shoqëruar me një - ARKA DI”, ai dinte emrat e gjësendeve - objekteve dhe dukurive, që engjëjt nuk e dinin (islami). Thjeshtë – zotëronte me arkën e dijes...?! Dhe se si pellazg që ishte njeriu i parë, ai ishte një ciklop – gjigant – VIGAN (gegërisht - ilirisht) - shih edhe në Ginesis (gjin-gjin-xhin) po ashtu thuhet se ishte i lartë. Islami ngjashëm përmend - 36 parakrahë (ekzakt...)?! Edhe në lartësi të pellazgut, miti i përmasave të tij përputhet sërish me religjion. Ekzakt na del edhe emri *Ginesis - gjin, gjen, gen, geg, gigant, gjigant – gjikaj* në Gegëri - duke e pajtuar origjinën e mitit, po themi në lashtësi edhe me folklor (besimin popullor të vjetër shqiptarë).

Shih këngët kreshnike dhe përshkrimin e tyre si njerëz gjigantë. Të jenë këngët kreshnike shqiptare - mbeturina të besimit të vjetër (një Dhjatë e Vjetër Shqiptare) e pa mbledhur ndër shqiptarë?! E të cilat të kujtojnë një variant të ndodhive nga shkrimi i shenjtë - mbase po...?!

Miti i krijimit pellazg ndryshon nga mësimet e shenjta në aspektin që gjatë dijes së krijimit, pretendon se fillimisht u krijua Orinome - femra – Nëna e Madhe – Ora, pas Kaosit, dhe duke luajtur – kërcyer me erën e veriut (Borenë) dhe atë të jugut – ajo pastaj trazoi një rrymë ajri nga e cila lindi gjarpri (Ofion) i cili, te pellazgët dhe Ilirët e deri te shqiptarët i bie të ishte i pari i fisit – simbol totem?!

Edhe religjioni e njeh mitin e gjarprit, por jo si trashëgimtar të njeriut - përveç se në natyrën e tij -si ana e kundërt e njerëzores. Shqiptarët, sipas nesh, mitin e krijimit nga një femër dhe një mashkull, e ruajnë edhe në formë të baletit, në kërcimin çift – mashkull, femër... në vallet folklorike?! Pra, po del që

baleti për ta nuk ishte një gjeni e huaj, por në esencë është një subjekt i ndodhur që përjetësohet në vallen e krijimit, do ta kisha pagëzuar unë, te besimi pellazg, i cili mbijetoi në folklorin shqiptar për çudi...?!

Dy fotografi nga arti që flasin ...pa çka se u krijuan pavetëdijshtëm në nënvetëdije të personave të ndryshëm?! – vëre: Një koreograf dhe një artist me prirje në medicinë ...?!

Ja se si në fotografi, një zinxhir artistik i ADN-së (JETËS), të paraqitur në ujë - si mit –religjion, shkencë, dhe *valles pirrake* të dhënë si krahasim, që do trajtojmë në vazhdim. Sa ka të vërtetë në të gjithë këtë punë le të vendosim pasi të kemi kuptuar se çfarë thotë miti...?! Sot në botë njihen dhjetë mite të krijimit të botës që, disa prej tyre, janë të ngjashëm me mitin pellazg – iliro-shqiptar, kurse nga ana tjetër, njihet edhe ai i shkencës, Biblës e Kur'anit. Zakonisht, miti fiton dimension të dorës së parë për një qenie inteligjente – siç është njeriu dhe, në esencë, të preokupon në aspektin e pyetjes që shtrohet, duke kërkuar përgjigje në kohë të ndryshme dhe që është: Si u krijuam dhe pse u krijuam e në çka duhet të besojmë?!

Apo mos vallë nuk u krijuam, në tokë, apo në tokë ramë duke ardhur nga thellësitë e kozmosit?!

Shkenca thotë se jeta (njeriu) u krijua në ujë - tokë, mirëpo prapëseprapë, po pyesim: Përse teoria e evolucionit, në vetëdijen tonë, ende nuk e ka shlyer thënien: A mos ke pikë prej qiellit?! Pra, a mos erdhëm nga diku - si popull (shqiptar) dhe me mision...?

Nëse po, atëherë nga ku erdhëm?

Pse erdhëm? Cili është misioni ynë? Të gjitha këto pyetje dhe dilema do të mbeten, ndoshta, enigma më e pa zgjidhur e njerëzimit sipas shkencës. Por një gjë është më se e sigurt në këto - se bota u krijua për njeriun. Dhe për të kuptuar esencën shkëpusim këtu, një mendim nga Bilal e Ebu Bilal - Filips, që është: *”Çdo njeri ka lindur në një rrethanë, të cilën nuk e ka zgjedhur vetë. Feja e familjes ose ideologjia e shtetit i imponohet atij që në zanafillën e ekzistencës së vet në këtë botë. Kur bëhet adoleshent, ai zakonisht është i shpërlarë nga trutë duke besuar se besimet e shoqërisë së cilës i përket janë besime të drejta që duhet të ketë çdokush. Megjithatë, kur disa njerëz piqen dhe përballen me sisteme të tjera besimi, atëherë zënë e vënë në dyshim vlefshmërinë e besimeve vetjake. Këta kërkues të së vërtetës në shumicën e rasteve arrijnë në një pikë konfuzioni kur kuptojnë se çdo fe, sekt, ideologji dhe filozofi pohon të jetë rruga e vetme e drejtë për njerëzit. Në të vërtetë, të gjitha ato përmbajnë disa pika të vlefshme dhe të arsyeshme dhe inkurajojnë njerëzit për të bërë mirë. Por cila prej tyre është e vërteta?! Ato nuk mund të jenë të tëra të drejta, meqenëse secila pohon se të tjerat janë të gabuara. Si arrin kërkuesi i së vërtetës të gjejë rrugën e drejtë?! Ebu Emine Bilal - Filips - Feja e vërtetë e Zotit, 2010 - islamhouse.com.*

Autori për këtë, pohon se Zoti na ka dhënë intelektin dhe përzgjedhja është e lirë. Mirëpo, kjo jo gjithëherë ka qenë kështu dhe shpesh ka prodhuar e prodhon dhunë në besim (mit). Duke mos e pasur për synim pasqyrimin e saj, po shtojmë që për të vazhduar bisedën, patjetër na imponohet të themi diç edhe nga pikëpamja jonë.

Ndërsa për të pasur një informacion të dimensioneve që hapen nga kjo çështje, duhet cekur që për të kuptuar zanafillën e krijimit, jetës në përgjithësi – për jetën, në Kur’an, shohim të thuhet edhe kjo: *“... A nuk e di, o Muhamed, që qiejt dhe toka kanë qenë bashkë dhe ne e shpërthyem (e copëzuam - e ndamë) dhe origjina - prejardhja e jetës në tokë është nga uji...”*

Po pse këtu, në këtë përkthim të Kur’anit, në shqip, është i paevitueshëm emri origjinë, ori+gji+në (PREJARDHJE). Po kush na mësoi neve përmes mendimit të fjalës shqipe se Ori-Loja, paska nisur nga Origjina...?!

Për të kuptuar kështu fillimin e jetës në ujë, pra se si nisi ajo dhe a mund të ketë lidhje, apo mos ndoshta është vetë lidhja e kësaj kompozite me Emrin – Orë (Zanë), ose Orinome-ja mitologjike e cila thuhet se u shfaq te miti (besimi) pellazg, diçka siç thuhet në Kur’an, pra në ujë pas pëlçitjes së madhe ku këmbët e saja (Orinomes) – orëz - zanës – femrës së parë, i përkisnin fundin e detit kurse koka i prekte qiellin - pasi u ndanë ...?! Pse, miti anamalas, ruan një shprehje si kujtesë (dije-mësim) e cila si betim, na vjen: Nuk e bëj këtë, për shembull një punë, “Edhe sikur m’u bâ prep bashkë tokë e qiell”?!“

A nuk të lë të nënkuptohet nga ky konstrukt i thënë – si mendim dhe përjetim, se kur thuhet kjo, si shprehje – po del se ne “veç besonim që ata në fillim ishin bashkë” si ilirë dhe më pas shqiptarë, por kush na mësoi ne që një forcë e madhe i ndau tokën dhe qiellin?!

Po a kanë turqit një frazë të tillë nëse dikush mendon se edhe këtë e mësuam nga turqit përmes islamit?! Mendojmë se nuk e kanë gjuhësisht...?!

Në vazhdim, duke tentuar të vëmë një lidhje ndërmjet asaj që ceket në Kur'an dhe asaj që ceket në mitin shqiptar, dhe edhe asaj që ruhet në koreografinë shqiptare – vallen e njohur, një mashkull dhe një femër, do të bëjmë përpjekje të vëmë lidhje mes kulturës së përgjithshme njerëzore dhe etnokulturës shqiptare – me mësimin e shenjtë - të asaj që na vjen nga librat e shenjtë, pastaj shkencës, e kështu më radhë. Këtu, në këtë libër, me një trokitje në mite, do të ndalemi në derën e mitit shqiptar i cili nis me rrëfimin e mitit të vjetër më se tetëmijë vjeçar - sipas nesh, të krijimit, që ruhet në hapësirën e Ulqinit - Anë të Malit, edhe pse, me sa duket, sot për këtë, prapëseprapë, nuk kemi sa duhet informacion të mbledhur rreth tij si rrëfim. Prandaj, për të ndihmuar – ne do përpiqemi për ta ndërtuar – identifikuar në etnokulturën anamalase - për aq sa gjendet i tretur në terren dhe për aq sa ne kemi informacion.

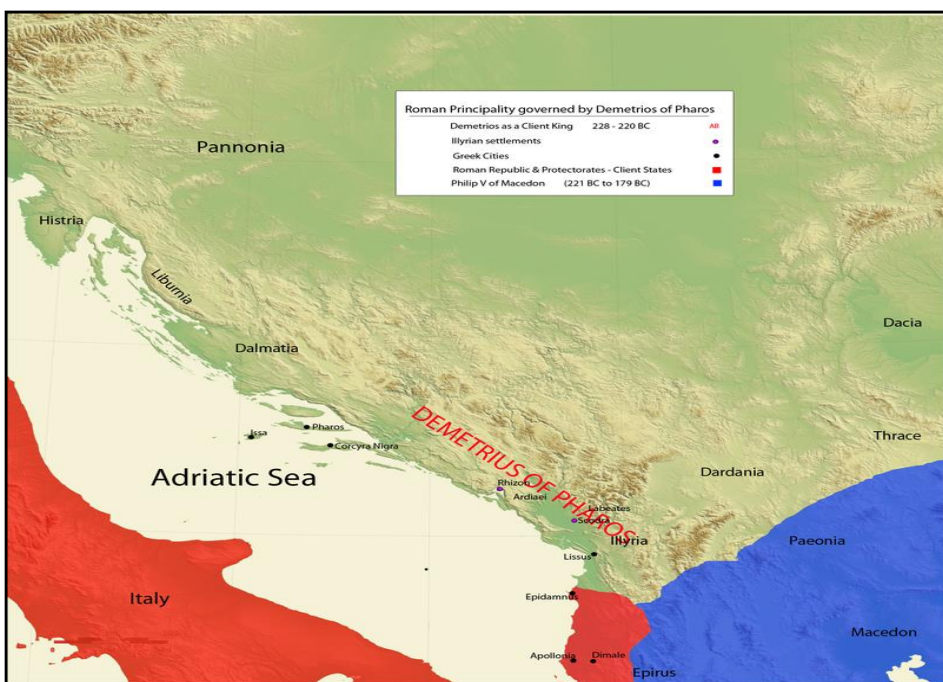
Ajo çfarë mitologjia sjell për lindjen e njeriut të parë, *gjarprit* – *pellazgut*, mund të themi edhe këtë:

Miti para-helenik i krijimit, i rrëfyer te Argonautikat e Apolonit të Rodit dhe nga Orfiket që shtjellojnë mjaftë autorë, pra edhe Gaetano De Gregorio, rrëfen se në fillim Nëna e Madhe e shfaqur lakuriq nga Kaosi, dhe duke mos gjetur asgjë ku të vinte këmbët, ndau detin nga qielli. Dhe se pastaj ajo - thuri një kërcim mbi valët. Duke kërcyer u drejtua drejtë jugut dhe era që frynte mbi shpatullat e saj, iu duk diçka e re dhe e dalluar. E mendoi atëherë të fillonte veprën e krijimit: u kthye papritmas, kapi erën e veriut (Borea) dhe e shtrëngoi në duar derisa u shfaq Ofioni, një gjarpër i stërmadh. Dea (Dhea), kërcente e nxehur, kërcente përherë me ritmin më të egër dhe gjarpri i ndezur nga dëshira, e mbështolli në shtjellat e tij dhe u bashkua me te ...dhe lindi – *Njeriu i parë* që qe *Pellazgu*, i pari i fisit të pellazgëve; ai doli nga toka e ARKADISË. Më pas dolën njerëz të tjerë të cilëve pellazgu “*iu mësoi si të ndërtonin kasolle në male dhe të ushqeheshin me lende lisi dhe të qepnin tunika prej lëkure*”. Nga kjo që thuhet në mit, pellazgu ishte ai që u mësoi njerëzve të mbarojnë kasolle dhe të ushqehen me lende - fryt i lisit, i cili u bë edhe orakull – dru i shenjtë,

sepse përveç se u tregonte fatin edhe i ushqente. Flasim për kohën kur Demetra, që u mësoi bujqësinë, ishte ende pa dalë.

Nga kjo kohë mbase në këtë gjeografi - kemi trashëguar edhe emrin e qytetit TË LISIT- LISUSIT- LEZHËZ, nga i cili si qytet i lashtë sa vetë njerëzimi qeverisej, e qeverisej pafundësisht - derisa nuk erdhi një kohë tjetër, më e re, dhe njeriu braktisi të ushqyerit me lende lisi. Pra, deri në momentin kur perëndesha e matjes, Demetra (DIJA E METRES - DHE METRA), nuk kaloi drejtë Fushës së Bukëmirës në Rrizanë (SHAS) dhe ku atje u mësoi atyre dijet në bujqësi..?! Por në esencë, ky mit, nuk rezulton assesi – të paktën sipas emrit, të jetë helen-grek, por pellazgo-ilir, që e dëshmon, bile, edhe vetë emri i Greqisë, të cilin mbaj mend që anamalasit dhe e quanin - JUNAN. E, në fakt, kjo edhe sot zërthehet si emër mitik pellazg, vetëm përmes shqipes, që do të thotë JU+NANË (*ju nana e jon*), pra - *nana e madhe*...?! SI FEMRA E PARË...?! Edhe kjo tepër interesante për dijen popullore shqiptare...?!

Për çudi, në këtë hartë të dhënë, për të cilën do të flasim edhe më vonë, shohim që DHEMETRA (*dija e metres*, dheut dhe farës, na del edhe në gjeografinë e Anës së Malit. E pse ndodhë kështu? Sepse këtë gjeografi nga Buna, po të zbresësh në jug, arrin Piramidat sipas meridianit...?! Metrit të parë të farës dhe dheut - Egjiptit...?!

NGA NA ARRITI IDEJA E RUAJTJES SË MITIT TË KRIJIMIT PELLAZG NË ANË TË MALIT?!

Shikoni, koncepti **etnokulturë** di të jetë një dimension i thellë dhe i gjerë. Ideja për ta nisur librin me mitin pellazg, na erdhi në kokë pasi jetuam kohën e një adeti (zakoni) martesor tepër të stërllashtë dhe bazë, i cili duket se jeton si fosil i gjallë i mitit pellazg të krijimit. Ai shihet se del të jetë shumë i sofistikuar si magji rituale dhe tabu martesore në Anë të Malit. Aludojmë në ritin e mbytyjes (flijimit) të gjarprit që bëhet nga nusja në prag të martesës. Ky thesar i zakonit na duket të jetë origjinal nga një rit magjik (*i mërive*), i vjetër dhe i jashtëzakonshëm martesor pellazg që ka mbijetuar deri në shekullin e njëzet...?! Sipas ritit shqiptar – gjarpri është zvarranik fatsjellës. SEPSE OFION U QUAJT EDHE GJARPRI FAT QË MBËSHTOLLI NË LOJË - KËRCIM ORINOMËN (ORËN - ZANËN E PARË)- NËNËN E MADHE (JUNONËN)?! *POR DO TË SHIHNI SE FAT (ORË-FATON) QAUHEJ EDHE PRIJËSI SHPIRTËROR KSTARAS...?! Ka shumë përputhje të emrave në këtë situatë që mund të shpjegohen e kuptohen vetëm me besimin e vjetër shqiptar (iliro-pellazg) që po sjellim në vazhdim.*

Dhe tani të shpjegojmë më tej:

Riti i tillë që ruhet në këto anë ka të bëjë me martesën e parë njerëzore PELLAZGE sipas mitit të Kaosit pellazg indoevropian, më së paku tetëmijë vjeçar të krijimit. Kur Ori-nome (ORA:☺) - Nëna e Madhe - Nanë Jona – ju nona (që quhet Greqia.), bëri lojën – vallen e parë magjike pasi gdhiu në mëngjes në mes të ujit dhe në lojë me erën e jugut dhe veriut (Boresë) u çiftëzua me partnerin - gjarprin mitik OFION (O FILLOI) - O ERA FILLOI E U BË GJARPËR - MASHKULL. Nga ku pastaj nga kjo dashuri e tyre, lindi veza kozmike (që gjithashtu është një shkronjë - O). Orinome ON-JON (qiell) - por para se ta bëjë këtë më parë ishte shndërruar në pëllumb.

Për këtë edhe sot në Anë të Malit, pëllumbi mbetet shpend i shenjtë – një orinome e transformuar - mishi i pëllumbit nuk preferohet si ushqim. SEPSE ËSHTË NANË JONA – Junona...?! DHE KUPTOHET nga këtu se GREQIA-JUNANA...?! ishte vendi në të cilin fluturoi pëllumbi i përmblytes dhe gjeti tokën - Junona..?! Në këtë situatë duhet cekur se emri **Ori**, dashur dhe pa dashur të kujton gjithashtu edhe vetë fjalën oral - origjinë, orient - vetë **O**-në (zeron) - hiçin – gjithkënd dhe askënd - unë jam ai që jam (*ergo sum*) e duke na hapur kështu me gjuhën shqipe dimensione bazë të interpretimi simbolik të shumanshëm me shumë gjuhë të kulturës botërore nga etimologjia me mendim simbolik shqip – pellazg - ilir të fillimit.

Nga mitet e krijimit të cilat janë më se të shumta në tërë botën, ne jo pa qëllim, po veçojmë këtu në trajtim vetëm njërin - atë të supermitit pellazg, i cili na ofrohet më afër gjeografisë shqiptare, pikërisht në Anë te Malit?! Miti i tillë, si zakon, shohim se gjallëron në traditën e trevës së cekur si rit paramartesor me natyrë të shpjegueshme të mitit origjinal, duke gjallëruar nga një civilizim i vjetër i trashëguar si përrallë në kontinuitet, duke na dalë po aq i vjetër sa edhe vetë Shasi si qytet i përrallës - historisë, legjendës e realitetit marrë së bashku.

SUPER MITI PELLAZG - NJERIU I PARË DHE BIBLA?!

Kujto këtu, kalimthi Kronikat e Biblës (Gjeneza 9/18) ku përmendet Jafeti - djali i Nojës – islami e ka si Jafithi, apo që si emër gjen mbështetje në këtë origjinë të vetë fisi ilir i Japodëve. Shih se si edhe emri Ilir - shënon popullin e Yllit – populli i besimit të yjeve, ku emri yll del të jetë mistik e mitik deri te vetë shqiptarët e Avganistanit – hunzakët, ish luftëtarë të Aleksandrit të Madh e të cilët edhe sot në të folmen e tyre ruajnë shprehjen: je i bukur si yll (në origjinalin e shqipes së vet...)?! Por gjithashtu - në yje, sipas Kur'anit, besonte edhe populli i Abrahamit (Ibrahimit a.s.), e për këtë u ndëshkua si popull idhujtar nga Zoti - sepse i bënë ortakë atij dhe që, sipas islamit, është i vetmi mëkat i pafalshëm.

Në yje i ra të besonte civilizimi i parë Babilonas - të qytetit të shtatë portave të yjeve (perëndive), madje disa shkojnë aq larg, sa edhe emrin Babilon e shpjegojnë nga hebraishtja BABAIJON në kuptimin porta e yjeve dhe kjo na kujton kryezotin Kronos (Zeusin) - apo shqip - Zë+ësin, thjeshtë, JUPITERIN latin i cili del nga një: JU+PATER+IN (ju babai i jonë) e ne gjithë kësaj kemi t'i shtojmë faktin që do të ishte me etimon të shqipes BABAIJONI.

Po çfarë kuptimi ka këtu, koncepti *portë* – *portal*?!

Portali, në aspektin gjuhësor dhe kuptimor është fakt se është një vendkalim, drejtë një tërësie tjetër - rruga më e shkurtër. Ndërsa për të ofruar edhe më shumë kuptimin e mendimit themi se ashtu, si çdo njeri, ashtu edhe e tërë bota frymore e ka një kërthizë e cila dëshmon vendshkëputjen e dikurshme nga amësia përkatëse. Pra, nga ajo që edhe krishterimi, ka prirje ta quaj Padre – baba - Ati ynë etj. E sipas kësaj teorie edhe toka – si planet e ka kërthizën e vet e cila e lidhë atë me Universin – Krijuesin. Sipas miteve, këto vende në planet (kërthiza) e tij, shënojnë vendin ku ka më së shumti fushë magnetike - thjesht një portë kalimtare, drejt Yjeve - në aspektin transcendental – shpirtëror (relaks)?! Dhe falë këtyre kërthizave në tokë, njeriu edhe e ndien më kënaqshëm afërsinë me Zotin - Krijuesin. Një i tillë aty ku u shfaq civilizimi i lashtë ishte Babiloni, por jo vetëm kaq - mendohet se sipas mitit që qytetet më të lashta të

globit të shënojnë portat drejt yjeve. E një i tillë – si vend, duhet të jetë edhe Shasi që në lashtësi quhej me emrin fillestar - Rrizanë. Nuk ka dyshim që në tërë botën - qytetërimi më i vjetër është ai i njerëzve të cilët banuan këto vende tepër mikpritëse të planetit. E ky njerëzim - qytetërim, njihej si qytetërimi pellazg - këtu në këtë pikë, njëjtësohet lidhshmëria – *krijesë – krijues - krijim dhe krye; njeri - perëndi...?!*

Por edhe Eduard Shneider në veprën – *Pellazgët dhe pasardhësit e tyre, një racë e harruar – Paris 1894*, pasi analizoi Dhjatën e Vjetër, kishte ardhur në përfundimin se popujt semitë ishin të parët e pellazgëve, kurse këtë e vërteton edhe Kur’ani Famëlartë, kur veçon se Semi ka qenë djalë i tretë i Nuhiut a.s. (Nojës) që i kishte shpëtuar përmbytjes – pas ndëshkimit për mëkatet 1000 vjeçare që bëri populli i profetit. E këtë e shpjegon edhe origjina gjenetike jona - duke pasur në ADN - përmes feniksit gjak semit 19%?! Ballkanasit tjerë nuk e kanë - u mungon...?!

Po të analizojmë, duke krahasuar, shohim që riti martesor aktual në Anë të Malit, çuditërisht përputhet me mitin pellazg të krijimit. Në te takohet vetëdija e njeriut mitik anamalas, me atë aktual. Adeti për të cilin po flasim, para se të trajtojmë mitin pellazg për të bërë krahasimin, do të ishte ky: Në shenjë të martesës së PARË TE MITI I KRIJIMIT, të femrës së parë – (kujto atë populloren: kush është më e vjetër: veja apo pula?! Në kuptimin se kush e mbarësoi venë e parë kozmike dhe kush e bëri atë. Në Anë të Malit, sikur haset një adet shumë interesant në martesë, që lidhet me konfliktin e ngjizjes së parë, në fakt me adetin e mbytjes - shtypjen e kokës së gjarprit nga nusja e cila të kujton shtypjen e kokës së gjarprit Ofeon – sipas mitit nga krijesa e parë femër mitike Orenome si dije. Të një procesi i cili në mitin pellazg ndodhi në fund të bashkimit të Orinomes dhe Ofeonit - kur lindi veza dhe gjarpri - mashkulli u krenua, duke fyer kështu vetë amësinë e nënës vezës...?!

Me këtë veprim ritual, dikush do të thoshte se këtu, po takohemi me kultin e gjarprit të pellazgo-ilirët - por mbetet dilema – si...?!

Pra, fjalën e kemi te adeti, që nusja para se të martohet, doemos që për t’u mbrojtur nga magjitë eventuale - zënkat me bashkëshort, në punë dominimi me njëri-tjetrin në familjen që pritet të ndodhë..., shpeshherë ndeshet që *para martese – ajo (nusja) nevojitej të mbyste një gjarpër – në mes të dy Shën Gjergjave dhe kokën e tij, pasi t’ia kishte shkukur të tërë dhëmbët, duhej ta mbështillte në një leckë që e barte në gji, për disa kohë - një vit si hajmali, nuskë?! Besohet se vetëm në këtë mënyrë mund t’i ofrohej burrit - përndryshe ai mund edhe ta mërëziste për lindjet që do ndodhin, duke bërë përpjekje që t’ia përvetësojë fëmijët...?!*

Po të gjurmosh te brezi, më i moshuar, se nga u vjen kjo dije magjike, ata të përgjigjen shkurt se kështu dikur paska thënë një hoxhë..., por shikuar hollë, një hoxhë, mund të kish qenë edhe një magjistar iliro-pellazg?!!

Po si lidhet atëherë ky adet, me mitin pellazg të çiftit parahistorik, nuk do mend se e vërteta zbardhet vetë dhe do ta kuptoni qartas!

Ky zakon kuptohet se si i këtitllë ndeshet edhe në malësitë e Krajës, dhe ja çfarë shkëputëm nga *Ulqini ONLINE nga Ali Gjeçbritaj nga punimi "Simboli i gjarprit në shtëpitë e Krajës - Ora e shtëpisë"*:

“Në bisedë me një grua të moshuar nëntëdhjetë vjeçare, ajo ndër të tjera më thotë se ”koka e gjarprit të mbron nga magjia, falli”. Vajzat e bukura dhe nusët e reja të shtëpisë, me qëllim që të mbrohen nga magjia e kanë bartur kokën e gjarprit, në qafë dhe midis gjinjve. Në fakt, kur dikush rastësisht gjatë punës së përditshme në arë, duke korrur grurin, thekrën apo elbin, mbyste ndonjë gjarpër, ia merrte kokën, të cilën sipas nevojës më vonë mund t’ a mbante një vajzë ose nuse e re e shtëpisë. Koka e gjarprit e mbajtur në qafë ose midis gjinjve është një ritual i trashëguar që nga ilirët, të cilët besonin në forcën mbrojtëse të gjarprit...”?! *Por neve nuk po kënaqemi vetëm me kaq, duke e shënuar fallin, por po bëjmë përpjekje për ta analizuar – zbërthyer duke e vënë atë në trajektoret multidimensionale?!*

Miti i tillë i krijimit (gjarprit), siç e besonin pellazgët, sikur ndeshet edhe në lojën e valleve shqiptare dhe i ripërsëritur në formë të re, do të ishte ky: *Orinome (shqip: orë, fat, zanë mali –femër jashtëzakonisht e bukur), zonja e të gjitha gjërave (gjeja – dhea - Dea), në ditën e krijimit u zgjua e zhveshur pas kaosit (shkatërrimit), por nuk gjeti vend ku të vendoste këmbët, prandaj ndau detin nga qielli dhe duke kërcyer e vetme në valët e tij ajo kënaqej dhe ngazëllehej me dashuri për jetën e nisur të agut - agimit më të bukur e të pastër.*

Ajo kërcente drejtë jugut dhe lëvizjet e saj krijuan erën (greqisht eros) - shqip për sinonim fjala ka dhe fjalën *afsh, dashuri – erë - frymë (F)rrymë - shpirt...*, në fakt greqisht nuk do të thotë asgjë, sepse mendimi evidentohet e kuptohet vetëm shqip?! Një rrënjë të ngjashme vjetërsie krijon në mendje edhe emri orient – oriental – oral nga goja – ora - fati – shih: Fatijoni etj.

Dhe duke vallëzuar – përsëri përsërisim, miti cek se ajo - kap erën e furishme, e rotullon në vallëzim rreth vetës dhe krijon gjarprin e madh Ofion (Orion). Këtë sikur edhe sot e ndeshë, sipas nesh, në kërcimin – vallen – baletin (mashkull-femër) në dasmën e Anës së Malit e gjetkë.

Ajo - ora kërcente, kërcente për të ngrohur veten, ndërsa Ofion rritet për t’u lidhur me atë trup të shenjtë në çiftëzim plot afsh për të prodhuar gjënë më të shtrenjtë – lindjen e parë - vazhdimësinë e jetës në zinxhir - zen e nxjerr...?!

Shih këtu - ngjanë nganjëherë që – arti flet më shumë dhe godet me koshiencë në zemër të mitit të krijimit pellazg: Shih dhe medito duke krahasuar

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

këto dy fotografi - të para nga prizmi i lojës së parë mitike - pellazge dhe të vetë ADN-së..., zinxhirit të jetës realizuar artistikisht?! A mos është kjo - një simbolikë e thjeshtë mitike shqiptare e cila ofron vallen (ritin folklorik shqiptar) - besimin dhe vetë shkencën. PARAKRIJIMIN - FAT DHE NJERIUN ÇIFT – KRIJIM që ruhet në kujtim të valles së parë të jetës në kujtesë. Shkenca më e re e zinxhirit të jetës – përmes kodit gjenetik – sikur na e zbulon këtë dije të nismës së jetës nga miti i ngrohjes së orinomit me të sjella.

Forma dhe përmbajtja nga fotografitë e krahasuara, na e thotë këtë?! Brenda kësaj linje do të vazhdojmë të shpjegojmë edhe rrëfimin, mitin 8 mijë vjeçar - mitin (mbi të)?!!! Ndërsa këtë kuptim ka edhe fjala shqipe - ORGJI...originë në etimon?!!

Jemi të mendimit se tipat e valleve dyshe shqiptare – mashkull femër, si ajo e Tropojës etj., por edhe ajo e Anës së Malit (një xhemile...), në esencën simbolike të tyre janë lojëra rituale me mesazh të qartë vallëzimi mitik nga zanafilla e jetës – Orinome Ofeon - të mitit tetëmijë vjeçar pellazg.

Orinome del se është për nga mitologjia dhe etimologjia e emrit edhe vallja malazeze ORAO (pra një Orë) - Loja Fatit në piramidë – shtet, kur del si valle dykatëshe?! Nga kjo valle lehtë merret vesh se malazezët janë ilirë të sllavizuar e që e treguan edhe rezultatet e ADN-së, zatën edhe emri i tyre bazë, nga koha e rrizanasve na del të ishte si Agronasi - populli i mbretit ilir Agron?!

Vallja e tillë – valle mbi valle (Piramidë), e ndeshim të luhet, ashtu si te malazezët edhe në Anë të Malit – në Obot të Shqipërisë (Oblikus) – ku u zu rob nga Samoili edhe mbreti i origjinës ilire pellazge Gjon Vlladimiri, dhe kështu konfirmojnë origjinën e përbashkët të vetë këto dy fise të të njëjtit popull, ilirë.

Autori J. Vukmanoviç shkruan, ndër të tjera, se ”ndër faktorët më të rëndësishëm të afrive folklorike shqiptaro – malazeze është ai i lidhjeve të gjakut

që ekzistojnë midis këtyre dy popujve”, duke zbritur në rrënjën e përbashkët ilire. *Gent Ulqini, Shqipëria dhe shqiptarët ndër burime historike – botoi Reklama Tiranë 2018 ,f.98*

- Për provokim kujto se edhe shprehja greke, e ruajtur si OROS OLIMPOS - këtë valle (mashkull femër) në piramidë, sikur të kujton OROS OLIMPOS – te grekët - në fakt te vetë shqiptarët?! E gjithë kjo në esencë e ofron fjalën - emrin shqip ORAO (ORL - anamalçe), Zog –Horus - Shqiponjë në një gjeografi pellazge-Ilire mitike që nuk ndalet deri te vetë Horusi - Thoti egjiptian. Dhe kjo, në një konfirmim të lidhshmërisë tetëmijë vjeçare...?!

Shikuar me gjuhën koreografike të baletit – vallja malazeze të kujton vetë Olimpin – Oros Olimpos - 2917 m. i lartë. Pra, nuk ka pikë dyshimi që kjo valle të cilën e ruajnë nga sllavët vetëm malësorët malazezë, e duke emituar vetë malet e veta – ashtu si shqiptarët, duket se është një substrat i lashtë i iliro-pellazgëve malazezë të asimiluar në gjuhë, por jo në folklor. Kjo lojë mitike si reminishencë e çiftit të parë – mashkull femër, që pamë të ruhet në vallen anamalase - përsëritet edhe në lojërat e perëndisë APOLLON për të cilat do flasim më vonë kur të marrim në shqyrtim emrin personal Pan të gjetur te shqiptarët në Anë të Malit.

Miti rrëfen se - nga çiftëzimi i përmendur – Orinome gjarpër + era e veriut me atë të jugut, mbeti shtatzënë. Pastaj më vonë ajo kthehet në pëllumb dhe vazhdon vallëzimin me valë uji - e kur koha vjen, ajo lind vezën e parë universale kozmike?! PO A KA LOGJIKË KJO - shikuar zhvillimin e ngjarjes brenda një inkubatori ku rritet nxehtësia për të çelur një vezë tregon se miti është i vërtetë.

Tjetër – këso elementesh të mitit gjen edhe në stolitë e qëndisura të pajës së nuses: Ka qenë zakon deri vonë në Anë të Malit, që nusja në pajë të vet doemos të sillte të qëndisur një shqiponjë dhe një pëllumb ose çift pëllumbash – dy pëllumba si simbol të dashurisë së parë të Orës së Parë?! Ndërsa nuk duhet lënë pa thënë se pëllumbit ndryshe në Anë të Malit - Shas i thonë edhe Ora...?! Brenda tij është vetë ORA...?!

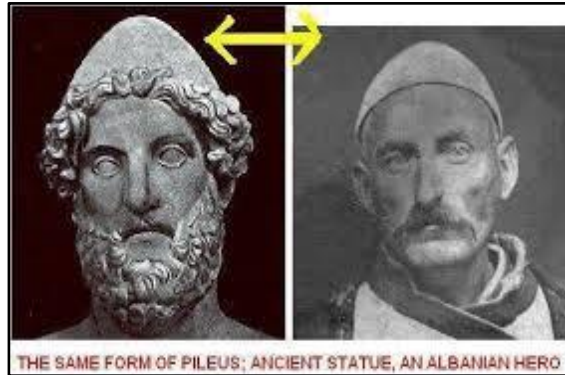
Adeti i qëndisjes së shqiponjës, jetoi deri në vitin 1984, kur u hoq nga shteti komunistë të cilët, nuk e lejonin përdorimin e shqiponjës sepse të asoconte në flamurin kombëtar. Kurse mbeti adeti i qëndisjes së dy pëllumbave të cilët detyrimisht zbukuronin dhomën - odën e nuses...?!

Çdo gjë bëhej vetëm si e si të zbehej kujtesa historike ndër mite, e sidomos të shqiponjës, si vulë e shumë perandorive, por e ruajtur si simbol vetëm te shqiptarët. Edhe këtë tezë do ta elaborojmë më gjerë – kur të flasim për trashëgiminë e vulave hyjnore ndër popuj...?!

Po si shpjegohet çiftëzimi në mit – Me kërkesën e Orinomes - gjithnjë, sipas mitit pellazg, gjarpri fillon e rrotullohet 7 herë rreth kësaj veze derisa ajo

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

ndahet më dysh dhe jashtë saj dalin të gjitha gjërat që ekzistojnë, fëmijët e saj: dielli, hëna, yjet dhe toka. (Mbase në kujtim të lëvozhgës së kësaj veze, shqiptarët ruajnë simbolikisht dhe trashëgojnë plisin si gjysma e poshtme e vezës kozmike...).

Gjarpri Ofeon (ai që filloi - lindi i pari) - në mit simbolizon errësirën – tabu (që nuk ia vlen të flitet)?!

Pas kësaj, Orinome dhe Ofion, vendosën të kenë shtëpinë e vet në Olimp.

Sherri mitik historik mashkull-femër?!

Ndërsa tashti këtu, Ofion - fillon e mërzitë Orinomen kur i thotë që ai është autor i pasurimit të Universit - pa të bota nuk do të ekzistonte në diversitet - shumëzimi. Për këtë ajo i hakmerret - për mërzinë e krijuar ndaj saj duke i shtypur kokën me këmbën e saj, pastaj ia heq shumicën e dhëmbëve dhe e dënon të jetojë në shpellat e errëta në - nën tokën pellazge - **thoni pra tash ju, që femra në Anë të Malit, nuk kryen veprim të njëjtë magjik dhe beson në atë që mbytja e gjarprit dhe heqja e dhëmbëve, tenton të kujtojë me magji që burri i saj të mos krenohet për fëmijët që bën sepse janë meritë e tij...?!!!!**

LINDJA E TITANËVE NGA NËNA E MADHE - NËNA JONË

Thuhet se pas këtij akti - Orynome, vendosi e krijoi 7 forcat e planetëve duke vënë në çdo planet, si forcë, nga një çift gjigand, GEGË – një Titan dhe një Titane për t'i ruajtur (*shih edhe këtu sa bukur shqipja – gegërishtja e ka të ruajtur mendimin simbolik shqip brenda emrit Titan - në kuptimin të gjithë – (që qëndrojnë mbi të gjithë – te tanë)?!* Përmendim rrëshqitas, që mbase ky rrëfim mitik i deformuar sikur dëshmohet dhe i

shkon, apo më mirë vërtetohet nga thëniet profetike për rolin e engjëjve dhe madhështinë e tyre në Univers (*sepse edhe këtu vërehen lidhje, në mes të shkrimeve të shenjta dhe rrëfimeve mitike*), duke prekur këmbët e engjëjve nga njëri planet në tjetrin?! Dhe më shumë për këtë - shih librat për Botën e melekëve (engjëjve) në islam.

Titanët e miteve – si besim i deformuar pellazg, mund të jenë vetë engjëjt. Athua të jetë, se ne shqiptarët (trashëgimtarë të pellazgëve) të ruajmë me këto mite e gjuhë, besimin në një Zot, por të deformuar?! Miti na thotë se po. Tjetër? Nga miti, mësojmë se ajo ORA - ORINOME, në tokë gjithashtu ngjashëm krijoi edhe burrin e parë Pelazgosin, gjyshin e të gjithëve dhe të cilin e mësoi se si të mbarohen kasollet dhe se si të ushqehet. Për çudi - kasollet e tilla del të jenë quajtur - *bun* ose *bunon* – *bun-i*, etj. Thjesht – kjo ka një rrënjë *ban*, *banon*, që do të flasim më vonë si njëra nga fjalët e shumta shqipe.

Gjigandët e Skutarit - Shkodrës, me këtë emër sot, duket, quajten lumin Bunë - ku gritën bunet - kasollet e para (Vërejtja jonë)?!

Gjithë këto emra të botës iliro-pellazge - pasi nuk është e shkruar, ato sot dëshmohen vetëm përmes një gjuhe – shqipes, dhe jo asaj sllave apo greke.

Më vonë do të shohim se si gjyshi i parë i racës pellazge – që shkoi, u shua si racë gjigantësh, por që ne i pasuam - quhej përsëri shqip - Hiper Borea Plaksha - shqip (hiper-sipë, bore - burri, plaksha - plak) dhe kështu, pra, na vjen të quhej raca e parë njerëzore e **cila po ashtu – ka shpjegim vetëm me një gjuhë – shqipen. A thua se shqipja të na vijë nga kjo kohë...?! Po atëherë athua se edhe mendimi i parë i Krijuesit (mendimi prej mesie), të jetë shpallur në gjuhën simbol - shqipe?!**

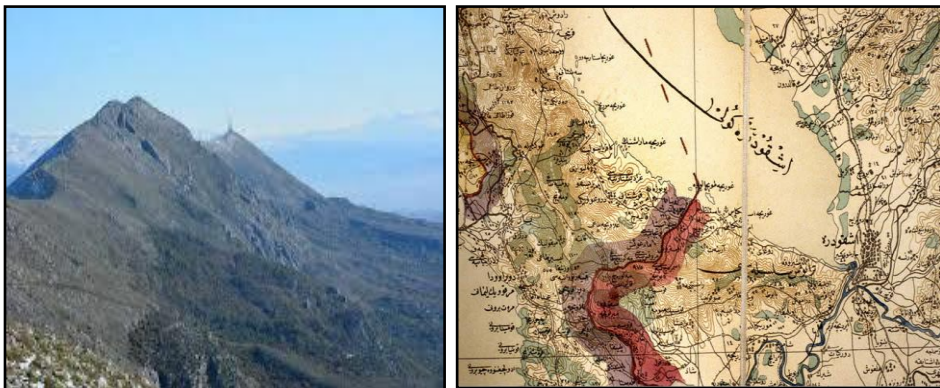
Dëshmohet nga Islami, që Zoti, t’u ketë folur profetëve të vet, me gjuhën që ata e kuptonin si popuj të ndryshëm....?! ***Puna e rrëfimit në libër do ta dëshmojë këtë?!***

Dhe ja çfarë shkëputëm nga ky mit – real i gjeografisë anamalase të rrëfimit për gjarpër: “...Gjarpri është fuqi e madhe në botë. Gjarpri është krijuar 40 vjet përpara se të krijoheshin të gjitha gjallesat në botë. Fuqia e tij është e madhe sa mali, por ne na duket e vogël. Ka njerëz që nuk e besojnë këtë, kjo është kështu dhe kurrsesi ndryshe”. Këto janë fjalët e Rrustë Kovaçajt, njeriut nga Gorana e Madhe - fshat afër Ulqinit, i cili tash njëzet vjet merret me këto konstatime bindëse që në botën urbane i takojnë domenit, të shkencës fantastike. Kërkon gjarpërinjtë, iu flet, gjarpërinjtë i mbështillen rreth trupit, dhe sipas fjalëve të tij, në harmoni të plotë shoqërohet me ta, ata i ka shokë. Gorana është një vend i thatë pa ujë, i vendosur në mes Ulqinit dhe Tivarit. Ai deklaroi:

“Këtë aftësi e kam mësuar prej një njeriu i cili ka qenë buzë vdekjes. Ka qenë i joni, goranas. Ai këtë e ka trashëguar prej një malësori, me të cilin kanë nda një dhomë në spitalin e Podgoricës” - fillon rrëfimin Rrustë Kovaçaj. Gjarpri më njeh mua, unë atij i flas, ai mbështillet rreth meje. **Gjarpinjtë e kanë mbretërinë e vet dhe në mesin e vet ata zgjedhin kryetarin e tyre.**

Gjithherë takohen të martave, ku mblidhen shumë gjarpërinj. Unë kam parë që nga këtu e deri në Ulqin shumë gjarpërinj, buzë rrugës. Kur i mbledh unë u këndoj këngën dhe ata mblidhen të gjithë. Unë ua kuptoj gjuhën, edhe ata mua. I prek dhe luaj me ta. Ata gëzohen me këtë?! *Tregimi u shkëput nga veb faqja explore univers Simbolikë: shenja: simbole.* Rrëfimi është i kohës sonë dhe po e nisim me këtë mit, për të kuptuar dhe zbërthyer këtë kult i cili reflekton gjithanshëm duke qenë kështu një strumbullar i cili lidhet dhe trashëgohet si vullë mbretërore në kulturën pellazge-ilire në familjen shqiptare. Ne edhe mundëm ta regjistrujmë edhe vetë diçka të tillë të ngjashme në terren, por pasi na qenkësh e regjistruar, atëherë na u duk më e udhës vetëm ta konfirmojmë këtë.

NJË PËRDPJEKJE PËR TË RITREGUAR MITIN PELLAZG TË KRIJIMIT NGA BASENI I RUMISË - Qafa e SHTEGVASHËS?!

Mali i Taraboshit - pamje e marrë nga Qafa e Shtegvashës, dhe kufiri mijëravjeçar që ndanë Anën e Malit, nga një hartë ushtarake turke - Zona e 7, në të cilën u zhvilluan luftimet trup më trup me forcat malazeze që donin të hynin në Shkodër – Luftërat Ballkanike. Po këtu, u ndesh edhe ushtria e Shën Gjoni Vlladimirit (shqiptar), me ushtrinë e Samuilit?!

Po shtojmë se si në këtë qafë – maje mali, njeriu veç fillon e heton se si jetësohet ajo thënia e Iliadës që mbase nga Shasi, si fortifikatë e dytë e Ilionit – mu si në Iliadën e Homerit, syri shihet të kapë “Zjarrët nga kalaja e Skutarit në Ilion (Lezhë)”?!

Nëse nisemi vetëm nga një pikë vrojtimi nga Qafa e Shtegvashës - nga ku nis edhe Mali i Shenjtë i Taraboshit mitik, si mal i zanave të Mjedës dhe nga ku Shasin e ke si në shuplakë të dorës. Atëherë – do të kishim këtë rrëfim mitik të krijimit të botës:

Nga panorama që të hapet para sysh posa arrin në Majën e Shegvashës - gjatë rrugës për Ostros - nga pika vrojtuese turistike, çdo gjë në kokë, duket se fillon e ngjizet sikur në mendimin e cekur mesian – ZERO të formimit mitik të femrës së parë ORËS - ORINOMES “GREKE”?! Në situatën tonë përfundojmë se kush e arrin këtë maje - pamja dhe pushimi në të, doemos se do të krijojnë një kënaqësi të këndshme të **zeros** mahnitëse të vetë Shtegut të Vashës. Dhe kjo më tepër si emër i rrafshit mitik sesa praktik. Emri vashë, tashti në këto anë në leksik, veç që sa ka filluar t'i takojë leksikut mitik të shqipes së shkuar sesa atij praktik në të folme. E themi këtë, sepse është dominuar nga sinonimet e veta të emrit, si: vajzë, gocë, çupë, çikë etj. Por në esencë emri si vashë, më tepër ndeshet në këngët legjendare të cilat bëjnë jetë aktive në këto anë. Pra, mund të themi pa e

tepruar se emrin vashë – orën, Orinomen e fillimit - të asaj femre të VALLËS së parë..., sikur e sheh të jetë e shkrirë me natyrën në këtë pikë. Dhe gjithashtu të duket në ndjesi, sikur mendimet e kokës arrijnë ngjashëm mu si në muzikë - të kalojnë tej mbi të, mi+tetë (mite), të oktavës herc si notë muzikore?! Sepse mbi tetë – çdo gjë del të jetë mbite(t)ë... matematikisht dhe si mendim shqip...?!

Këtu - fillimi dhe mbarimi – në përsosje, arrijnë njëri tjetrin duke na bindur të ndjehemi të molisur dhe të mahnitur, por edhe të turpëruar njëkohësisht nga përsosja e krijimit (Universit) sa herë që vështrimi ynë i nisur “nga vrojtimi arrin e na kthehet i molisur nga qielli që është aq i përkryer “nga fundi – i pafund - pa asnjë të metë.

Dhe vetëm këtu – në Shtegvashë, si rrallë ku, çdo gjë arrin e piqet në rreth - duke arritur vetveten - pra vetë alfën dhe omegën?! Këtu sikur njeriu, arrin e kupton atë që thuhet: **Unë jam i fillimit dhe i mbarimit...?!**

SHTEGU I VASHËS TË ÇELË SHTEGUN E MITIT PELLAZG

Nga kjo që u cek, mbase vetë emri i qafës së malit – Shtegvashë, i cili i fletë ambientit atje, aq bukur duke u quajtur Shtegu i Vashës - sikur na hapë shtegun e miteve për një trokitje të shkurtër në ta – duke na çuar deri te vasha e parë mitike e cila zbardhi – ndjehu e vetme në agun e një mëngjesi mbi sipërfaqen e detit të qetë pas kalimit të Kaosit dhe nga kënaqësia vallëzonte e vallëzonte pa pushim ...?! Vasha quhej, siç e cekëm, *Ori-nome* e ata që e trashëgojnë në mitin shqiptar sot – janë Orët – Zanat e Malit dhe bijat e Zeusit – ZOT (ZA...)?! Duke iu kthyer dijes islame, edhe atje është një engjëll (melek) që ka në dorëzim bririn – surin me të cilin nga zëri i tij do të prishë Universin atje nga fundi i botës. Thuhet se ai veç e ka ngritur ...?! Dhe është në pritje të urdhrit për kataklizëm që shkakton zëri i tij...?!

Duke vazhduar rrëfimin - mitin, në thellësi që ta imponon vetë origjina mitike e emrit për Shas që na del fillimisht - Rrizanë, arrijmë në kohën e një qyteti - shteti të zanave, të motrave të Zeusi – bijave të Kronosit.

Të atyre Orinomeve - Zanave që duket se themeluan RRIZANËN - Shasin! ”e fshehur” papnor. Dhe më pas nga maja e Shtegut të Vashës, vrojtimi i hedhur mbi Shas e duke vazhduar kah jugu, arrin qytetin e Lisit (Lezhës) - apo Ilionit - kujto, vëllait të Hektorit të Trojës apo djalit të mbretit Prijam – prijës të Trojës dhe Shkodrës- Skutarit - që konfirmohet si emër Ilir dhe nuk gjen interpretim me gjuhët tjera fqinje. Dhe jo vetëm kaq, qyteti ishte i veçantë edhe në kohën e Aleksandrit të Madh. Shënohet se me statut të Aleksandrit të Madh,

zbuluar së fundmi si testament i Shkodrës, qyteti iu dha nga vetë Aleksandri në dorëzim ilirëve – Iliria (DALMACIA), duke e shpallur për kryeqytet të Ilirisë së Veriut vetë Shkodrën?!

Çdo gjë ngjet - mu ashtu, sikur të jetë bash këtu - mu vetë Troja mitike e cekur...?! Nga Maja e Shtegvashës, mund të shohësh, po ashtu edhe vetë qytetin e Shkodrës i cili shtrihet poshtë Malit të Taraboshit mitik e historik i cili me lumin Buna që gjarpëron për t'u derdhur në det – mali, mban vazhdueshëm një kufi mijëravjeçar duke ndarë lindjen dhe perëndimin.

Thjeshtë, çdo gjë - që të rrokë syri nga qafa e përmendur, i përgjigjet përshkrimi të Iliadës dhe Trojës mitike - si panoramë e kësaj pike vrojtuese...?! Nga këtu, shihet edhe vendi i fshehjes së thesarit shqiptar - të familjes mbretërore të Skënderbeut - mbase në kalanë e Fraskanjelit të panjohur që është vetëm pak larg Shasit.

Ndërsa, po ashtu sipas supermitit - mund të bindemi se si nga Lezha të ketë kaluar rrugës për në Shas edhe vetë Demetra - perëndesha e pjellorisë dhe stinëve, e kohë më pas edhe Medea etj. Tjetër, gjithashtu, duke dashur për të nxitur kureshtjen, nga kjo pikë, themi se na del edhe pamja e Liqenit të Shasit.

Shih, atje ku në mit thuhet që buzë një liqeni mitik ndodhi edhe rrëmbimi me forcë i vajzës së Demetrës – Persefonit nga perëndia e nëntokës Had. Porse edhe fusha, mbi liqenin e Shasit edhe sot quhet Bukëmirë - Vend i shenjtë, sikur edhe na thotë po këtë - që mbase edhe mu këtu nëna Demetra u mësoi njerëzve fillimin e bujqësisë të cilët mbase deri atëherë adhuronte lirin, pasi ushqeheshin sipas frytit të lisit (lende) në LISUS- ILION?! Kujtomë rrëshqitas se edhe kali i Aleksandrit quhej kuptueshëm shqip BUZËVALI e disa herë përmendet edhe bukëvali...?! Kurse disa qindra metra larg pikës vrojtuese – kah perëndimi ndodhet Shpella mitike e Nifes (nuses) që e rrëmbeu xhindi (gjindi - gjigandi i fuqishëm) një ditë deri sa Nifja (Nimfa – Nusja - Persefoni, po lozte buzë saj duke hedhur gurë në të. Thuhet në legjendën e mbledhur në Kravar, se gurët kishin goditur njërin nga xhindët dhe ai e rrëmbeu Nifën - pas kësaj ajo nuk arriti të dalë më mbi tokë.

Kjo konkordancë, sikur të ofron edhe më shumë me mitin grek të rrëmbimit të Persefonit nga Hadi. E nga një këndvështrimi tjetër të panoramës mitike - në vazhdim të vargmalit të Rumisë – arrin përtej majës së Shimrisë (Shën Marisë) - Rashtishë..., që e ruan në legjendë një Kuçedër - Lubi, për të mos hyrë në Krajë, asnjë armik - Ndërsa - atje mbi Millë – ke vetë - Varrin e Bajlozit, në atë që i thonë Masja e Selmanit, ku ndodhi, besohet, edhe dueli mitik i Gjergj Elez Alisë me Bajlozin- si vazhdim i ndëshkimit mitik për mos pagesë haku në ndërtim të mureve të Trojës?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Vëre – pamje ”hije rëndë” e malit e kapur nga ana lindore e tij drejt perëndimit. Kurse - në vendin ku bëhet prerja e fotografisë, në sfond me një hije – mbi fshatin Millë, te Maja e Selmanit, besohet se gjëndet edhe Varri i Bajlozit...?!

Mitet e kësaj panorame janë sa karakteristike aq edhe të veçanta, për të arritur kështu gjatë shekujve në kohë deri te mrekullitë e shumta hyjnore të Shën Gjon Vlladimirit, prijës dhe shenjtor luftarak, i cili vjen dhe vërteton vulën pellazge të familjes mbretërore shqiptare të Aleksandrave pellazgo-ilir e deri te Skënderbeu... Kjo, përveç tjerash, vërtetohet edhe me komunikimin e tij me gjarpërinj, që është një vulë njohëse e familjes mbretërore ilire-pellazge. Mrekullia e tij del të ishte zbutja e gjarpërinjve.

Sipas një legjende të mbledhur nga prifti i Dioklesë - shohim që shenjti – prijësi luftëtar Gjon Vlladimiri, këtë mrekulli e përdori kur në kodrat poshtë qafës së Shtegvashës - filloi të zbusë gjarpërinjtë e shumë atje, e të cilët, mbi bazën e komunikimit të tij me ta, ata i lanë të qetë nga kafshimet natën i ushtrisë së tij të lodhur dhe falë tij pushuan tërë netët, kurse më pas, po me urdhër të tij, gjarpërinjtë, sulmuan për vdekje ushtrinë armike të Samuilit.

Së dyti, një mrekulli tjetër e mbretërve ilirë - që vinin në këto anë, ose flisnin për këto anë, del të ishte edhe ecja e tij pa krye, pasi u vra – ngjashëm si në rastin e Shën Gjon Pagëzorit. Mrekullia ndodhi pas një dyluftimin që pati me djalin e Samuilit nga Prespa e largët.

Kjo legjendë thotë se, pas zënies rob dhe çuarjes së tij në Prespë, dhe pas vrasjes që iu bë me dëshirën e tij nga armiku mrekullia ndodhi, pasi Gjoni, po e kuptonte që armiku nuk mund ta vraste pa dëshirën e tij, si i shenjtë që ishte dhe

me mision?! Pra, ai e kuptoi se duhej të vritej për të kaluar pushtetin diellor - të mbretërisë së Duklës te Xhaxhai i tij Strazimiri i cili jo vetëm që mori hak në emër të së drejtës ilire - siç u cek më lart, por theu bizantinët, dhe mundi gjithë armiqtë e tij që i përkrahën ata, duke fuqizuar autoritetin e Patrikanës Ilire të Ohrit, që ishte selia E TRETË E SHENJTË ILIRE të cilës u cek se tej mase i druhej Papa?!

Ai, i vetëdijshëm për misionin që kishte - si i shenjtë (me fat të caktuar) i dha shpatën e vet armikut - sepse po e kuptonte shenjtërinë e tij që vrasja duhej të ndodhë. Pas kësaj - Gjon Shenjtori, thuhet se me kokë të prerë nën sqetull, arrin deri në Konakun e vet princor të Gjon Vlladimirit duke kaluar qafën e Shtegvashës - mbase mu te pika vrojtuese ose disa qindra metra tutje – ku ishte rruga e karvanëve për të arritur në Krajë nga Shasi - Ana e Malit?!

KU ËSHTË KRALIÇI...?! – NË KRAJË

Ia vlen të thuhet këtu, në shpjegim – se atje pas – në Krajë, në afërsi të konakut të Gjonit, dëshmohet se edhe sot gjendet vend i quajtur Kraliç. Edhe ky për çudi sot bashkë me Shasin preken nga meridiani Zero - që pa **diskutim u përvetësua nga kombet më të fuqishme të Evropës...?!**

Për kohën përvetësimi, ose përpjekja për përvetësim po bëhej sipas pikëpamjeve Hegeliane dhe të Niçes e të cilët dihet se shpikën teorinë e racës së zgjedhur duke na gjuajtur fare ne si popull, por një lloj kafshe - që Vlladan Gjurgjeviq, për arsye që dihet, na quajti - në vitin 1908 si "njerëz me bisht" dhe iu piu ujë ...?!

Por një gjë dihet - në këtë pikë vrojtuese të Shtegvashës – nga e cila u nis rrëfimi ynë, përveç meridianit zero, kalon edhe kufiri historik i perandorisë bizantine dhe romake. Këtu ndahet kultura shpirtërore lindore dhe ajo perëndimore. Që do të thotë se ndarja lindje-perëndim niste nga vetë ndarja e Ilirisë, në atë të Veriut dhe të Jugut. Kjo sipas mitit pellazg si ndarje (dhe sipas nesh), arrin deri në kohën e Aleksandrit të Madh...?!

Interesante është të shtohet këtu, që pikërisht në këtë hapësirë (Tivar) - lindi ideja për ndarjen që dallon prijësit fetar – shpirtërorë - murgjit ortodoksë me ata të krishterë, duke filluar nga mjekra – martesa etj. Të jetë edhe kjo një rastësi - mbase jo?!

Më poshtë do të tregojmë si ndodhi kjo?! Tjetër - athua se, nga kjo majë, të ketë kënduar edhe Mjeda, vargjet: *"Molla t'këputna në një degë,/ dy qershija lidh në një rrfanë/ - ku fillojnë kufijt e gegë/ rrijnë dy çika me një nanë"*. Po çfarë vizioni dhe dimensionit mahnitës patën rilindësit tanë, që çdo herë dhe në çdo kohë vijnë e rilindin si zogu mitik fisnik në mendim fenikas.

Duke mos dashur t'i ikim çështjes, me gjeografinë shqiptare rreth mrekullive të ecjes pa krye..., doemos se lidhet edhe një ecje tjetër - pa krye, të një shenjtori islam te bektashinjve, e njohur kjo si mrekullia e Abaz Alisë – djalit të vetë hasreti Alisë i cili u vra në Betejën e Qerbelasë – diku në Irak dhe ky, përmbushi mrekullinë e vet në të ecurit pa krye - me kokën e tij nën sjetull. Pra, një përsëritje e fatit mrekulli të heronjve pellazg...!

- Thuhet se Abaz Alia, me mision të caktuar hyjnor eci pa krye, nga Qerbelaja dhe zuri vend në Majën e Tomorit - si mal i shenjtë e ku e ka të mbaruar edhe tyrben e vet. Sa interesante kjo gjeografia e dheut shqiptar, për të përmbushur shenjtërinë e vet, njerëzit – mbretërit këtu ecin edhe pa kokë. Të jetë edhe kjo një mrekulli – vulë dalluese që Zoti e la veç për ne shqiptarët në rajon...?!

LE T'I KTHEHEMI INTERPRETIMIT TË MITIT: - ÇFARË NËNKUPTON: "PARS PRO TOTO" – PJESA PËR TËRËSINË DHE ÇFARË ISHIN AMAZONAT

Edhe pse merret si fjalë – URTËSI MAGJISTARËSH latinë, në kuptimin se pjesa "i përgjigjet tërësisë" - tërësisë, që është lart, sepse Titanët (tanët) - rrinë lart dhe korrespondojnë me ne poshtë, ajo në esencë të leksikut dhe simbolit, është fjalë shqipe dhe zbërthehet shqip: (pars - pjesë) për (pro) tërësinë (të-tan, ose toto-lat) ose *titanë - anamalçe*. *Kjo thënie sikur dëshmon logjikën e fjalës – pjesa është vetë tërësia - sekreti i dijes albigjine të njeriut me univers - Titanët?! Nderkaq, në kuptimin intelektual enciklopedik shprehja na vjen edhe se: Në retorikën klasike, *pars pro toto* nënkupton gjithashtu teknikën e gënjeshtres me qëllim të dëgjuesve, duke vënë në dispozicion vetëm një pjesë të informacionit (të vërtetën).*

Kurse nga kjo - sipas nesh, do të kishim situatën: Nëse e krahasojmë mitin e mbytjes së gjarprit, të cekur më lart – si magji ilire (nga nusja) - para se të bëhet nuse, nuk ka fije dyshimi që rituali bëhet si: **pars-pro totalin-pjesa për tërësinë**, si parim në magji ...?!

Shqiptarët - ilirët, ishin të pandarë nga ky mit edhe organikisht dhe gjenetikisht i cili jetoi që në gjenezën e tyre. Sepse, sikur të mos ishte kështu, përse u desh mbreti Fenikas – Kadmi dhe nimfa (nusja) e tij nga një mbret ilir, që lindën trashëgimtarin ilir aty nga fundi i jetës të shndërroheshin në gjarpërinj.

Kujtoni këtu - se sipas mitit - ishte vetë gjarpri ai i cili e kishte mbështjellë në djep foshnjën e lindur...?!

Riti i tillë në esencë duket se na kujton veprimin e cekur magjik të Orinomes - Orës së parë të bërë pas lindjes së vezëve e të cilat (me marrëveshje) i kish ngrohur gjarpri, i cili pamë që pastaj filloi të mburrej për këtë para vetë Orinomes.

Nusja - po duket, se me këtë rit mbrojtës, kujton "Nënë e Madhe mitike", ORËN – Orinome - e cila i shtypi kokën gjarprit. Thënë shkurt, ashtu si në mit, nusja sikur do të porosit burrin e vet të mos e mërzisë atë - si dikur, gjarpri i parë Orinomen, se kush - çfarë krijoi dhe të kujt janë fëmijët e dalë nga veza. Për këtë edhe urimi e parë ndaj çiftit në martesë, në këto anë, është, "pastë qëlluar - ora e mirë e fatit të mirë". Në këtë situatë - ORA, është vetë Orinome - urimi në kulmin e lartësisë dhe lumturisë tokësore të dikurshme të çiftit të dikurshëm pellazg që ashtu, të lumtur të dy, u ngritën në majën e malit Olimp - duke prekur qiellin, derisa nuk filluan zënkat se kush krijoi familjen e re dhe kush ka primat në familje, dhe se ke duhet respektuar vetë fëmijët më shumë?! Doemos që mburrja e gjarprit – mashkullit ishte e padrejtë dhe këtë sikur e qartëson drejtësia profetike që të doni 3 herë nënë e një herë babën?!

Miti i Zanave (AMAZONAVE) - mbase shqip, E MA ZANË?!

Po ka edhe diçka tjetër të ngjashme që mund të shtohet e të lidhet në këtë mes, me adetin tjetër pellazg të dikurshëm që ndeshet në Basenin e Rumisë. Kjo është vetë miti i orëve apo zanave të njohura në simbolikën mbarë botërore, si miti i Amazonave. Të atyre femrave që i urrenin meshkujt si pushtet dhe kishin të ndërtuar mbretërinë e femrave në shtetin e tyre. Ndërsa për këtë thuhet se edhe marrëdhëniet me meshkuj këta femra-zana, i kishin të mistershme. Ata bashkoheshin vetëm një herë në vit me do meshkuj të caktuar të një krahine të veçantë...?! Sipas këtij miti – besohet se ata, Amazonat - duhet të kenë origjinë andej diku – kah ishte Troja e supozuar në Azi të Vogël. Andaj edhe silleshin, poshtë e lart nga Kaukazi në Azi të Vogël dhe më tej, deri në Ilirik (Ballkan). Amazonat, kudo që shkonin – si luftarake që ishin, vendosnin mbretërinë e tyre të vet - gati hyjnore. Si të thuash, ishin të paprekshme. Por ka tepër mundësi, që të jetë edhe e kundërta, që miti i Amazonave, të ketë filluar këtu, nga kjo gjeografi – çka e vërteton edhe fjalori i trevës dhe mikrotoponimia e tyre – me këto emra që shpesh përsëriten?! Edhe në këto situata, emri i tyre Zanë, shohim që del shumë intrigues për sa i përket pushtetit të tyre – me mbrojtje qiellore...?!

- Thënia "*pars pro toto*", edhe njëherë fiton rëndësi, sepse – sipas këtij parimi, pushteti i dikujt në tokë (i zanave) qenka vetëm pjesë e tërësisë së pushtetit qiellor të titanëve - kujto në nëndialekt ky përemër - mu në këtë formë, ka kuptimin të gjithë, e të gjithë janë vetë titanët e planetëve dhe të

vendosur në çdonjërin prej tyre e prej këtu, sikur merr kuptim besimi ilir në yje...?! Në këto situata, pushteti i zanave - qoftë ai edhe në kështjellën e Shasit, apo kështjellat tjera nga Azia e Vogël e deri në Ilirik, asnjëherë nuk mund të bjerë sepse ai (pushtet i tyre) vetëm se transformohet në kohë dhe hapësirë dhe mund të kthehet kur të jetë e thënë. E tash, mund të thuhet se - të gjithë ne, e dimë që këto mite për femrat luftarake të njohura në tërë botën, me emrin AMAZONA, janë joshëse dhe gjithkush do të dëshironte t'i trashëgojë në një farë – forme, por nuk ka dyshim, që ky ekskluzivitet u takon vetë RRIZANASVE të cilët pamë se jetuan nga rrënjët e maleve të Kotorrit e deri te grykëderdhja e lumit Bunë - *Roza fat...*?! Sepse këtu kanë gjuhën dhe emrin e tyre të lënë si dhe gjithë mikrotoponiminë. Duke u shkëputur për momentin për mitin e zanave, sqarojmë:

ÇFARË DEKLARON IBIN SIRIN, BELAJA E MBRETIT TË ROMËS DHE KUSH ISHTE PLAKONIA?!

(A ndeshet miti – besimi pellazg i Titanëve, i “pesë planetëve” në religjionin islam)?!

Nëse u përmend puna e planetëve dhe rojeve të tyre – titanëve - *të tanëve*, anamalçe: TË TONËVE, cekim se në Iliadë thuhet që pas Luftës së Trojës - trojanët me urdhër të Orakullit të Dodonës u udhëzuan të lëshojnë vendin, para aziatikëve dhe të niseshin drejt Saturnos – Italisë, për të themeluar atje, në tokën e re, një qytet të ri dhe një “botë të re” - pa bregua e ku themeluan edhe qytetin Keti, për nder të nënës së Akilit – Trimit trojan?! Sepse sipas orakullit - profetit pellazg, kështu donte vetë Zoti dhe kjo si vokacion trashëgohej nga njerëzit, duke qenë një ëndërr e vazhdueshme. Sqarojmë që sipas mitit – Saturni është njeriu i shtetit i cili është i autorizuar për ndëshkime (SI TITAN), për marrjen e banorëve të shtetit në pyetje etj. Sipas këtij miti, do të shohim se ata – ish banorë trojanë të migruar me urdhër të Zotit, e të truar për t'u vendosur në Saturno - Itali. Veç, disi po del se (na trojanët e shpërngulur) paskan pasur - kishin si obligim që të merreshin në pyetje sepse nuk i kishin paguar hakun Perëndisë Posejdon të Detit, për punën që bën – si dënim ndaj Posejdonit dhe perëndive tjera që u ndërjuan atyre qytetin – sipas marrëveshjes. Atje u dënuan të shkojnë me mision, marrjen në pyetje dhe ndëshkimet e të gjithë banorëve të shtetit të qytetit të Trojës dhe ky - misioni, ishte vendim hyjnorë i parë - fillimit, i cili ”me dekret“ të hyjnisë u takonte vetëm atyre si popull i lashtë kudo që ishin – derisa të mos jetonin në harmoni me ligjet hyjnore?! Por ky zullum i tyre vazhdon në vazhdimësi dhe shohim se edhe japodët - Jafeti biblik dhe Jafithi i

Kur'anit, pasi kishte jetuar në harmoni me pushtetin hyjnor disa dhjetëra mijëra vjet, pas krijimit të njeriut të parë – prindi i tij Noja, u udhëzua se si të mbijetojë përmbytjen dhe pastaj të mbijetuarit populluan planetin – pra, edhe vetë Shasin - si banorë të parë të tij.

Andaj, prej këtu edhe ne shqiptarëve këtu, na takon një ekskluzivitet i tillë në qeverisje të hapësirës që gjallërojmë në Shas - si kështjellën e Shkodrës – të cilën, nuk mund të na e mohojë askush – edhe pse përpiqen, për çka do të flasim më vonë - etika dhe morali hyjnor me mirësjellje dhe pa mizori në luftëra që bënin, dëshmon moralin hyjnor në një luftë - ata edhe kur e mundin armikun, nuk e masakronin, sepse – sipas tyre, fitorja nuk u dedikohej vetëm atyre - por forcës së hyjnisë së tyre - titanëve?! Thjeshtë, për ta lufta ishte vetëm një sprovë e kontrollit të epshit të vet mbi të paaftët dhe të miturit?! Këtë ekskluzivitet – kjo racë e popujve – që migroi nga Troja e që sot janë kombe evropiane - me romantikët e shekullit, si filozofi dhe letërsi e vetëdije mitike e historike, kombet u kujtuan dhe krijuan mitin e sundimit me hapësirën indo-evropiane, pasi i gjetën ata të përmendur nga autorët e antikitetit. Ata këtë e kishin amanet të trashëguar nga orakulli dhe të bindur “për të keq“ sipas kësaj bindjeje, ata (evropianët) u larguan nga këto parime jafetike –semitë dhe në shekullin XVII-XVIII etj., zhvilluan edhe teorinë e fitores së një race më të lartë -mbi racën tjetër – shih popujt racistë që arsyetonin dhunën e Darvinit?! Megjithëatë - shqiptarët, edhe pse i takonin edhe kësaj race, pasi miti nuk ishte i sajuar prej tyre, ata asnjëherë nuk e përkrahën dhunën, dhe këtë e dëshmojnë edhe sot në veprime konkrete. Madje, kjo ka bërë që ata në botë të jenë më shumë të dalluar për humanizëm sesa për trimëri. **MBASE SHQIPTARËT JANË I VETMI POPULL NË BOTË I CILI NUK E KA TË LINDUR FJALËN KOLON - KOLONIZATORË?!**

ÇFARË THOTË SIRIAN NGA PRIZMI ISLAM PËR ËNDRRAT

Është interesant të vërehet, që popullsi e Trojës, që migroi me urdhër të Orakullit, i cili shprehte dëshirën e një zoti në tokë, ajo nga lartë për të, kishte të përkryer një sistem të tërë armate, e cila e ndihmonte në luftën e drejtë – sipas mitit, ndaj të keqes dhe që për çudinë më të madhe - për ekzistencën e krijesave të tjera qiellore ashtu si i rrëfen miti, shohim se i trajton edhe bota fetare?!

Nga kjo - për atë çfarë flasin mitet, po të shikohen në formën krahasuese – gjërat i sheh të dalin edhe në dijen islame si një ekzaktësi - një botë paralele e jona që na ndihmon në të mirë dhe në të keqe. Dija

islame tregon qindra raste – ku engjëjt - bota paralele e mirë i ndihmon popujt besimtarë përkundrejt botës johumane.

Bota e këtyre krijesave që ndihmojnë edhe sot njerëzimin si, duket pra, nuk vërtetohet se është inekzistente. Duket që këto lidhje me njerëz të veçantë të njerëzimit, i mbajnë përmes - lutjeve fillestare dhe më pas (telepative - ëndrrave), po dhe asaj që njihet si intuitë apo gjëndër tiroide – syri i tretë. Populli shqiptar, për këtë e ka shprehjen: “*Ma ndjeu zemra që nuk ish diçka mirë*” - ndër popuj tjerë, kjo nuk ndeshet si shprehje, përveç se identifikohet si “syri i tretë” – pra, nuk është punë ndjesie, zemre. Ose ku thuhet: “*e njoha në sy që ish burrë i lig*” - pra, pa ndërje zemra dhe jo që kemi tre sy?!

Për këtë (ëndërrat) edhe Muhamed Ibin Sirin, thotë se të ëndërrosh, nuk është gjë e pakuptimtë dhe ai plotëson sa vijon: Planetët në ëndrra simbolizojnë fisnikërinë, bujarinë dhe dinjitetin e një shteti. Dhe kjo mjafton për të kuptuar të tashmen. Pesë planetët më të njohura simbolizojnë pesë personalitetet më të njohura të një sundimtari. Kështu për shembull Marsi, përfaqëson njeriun e sundimtarit i cili është i autorizuar për luftë, forcën policore dhe ushtrinë e shtetit. Saturni simbolizon njeriun e shtetit të autorizuar për marrje në pyetje dhe ndëshkime të banorëve të shtetit. Pra, nëse qenka kështu, miti dhe legjenda, sikur shohim që të na përputhet me transmetime profetike. Shih - *Muhamed IBIN SIRIN- komentimi i ëndrrave – botoi, Ebuhanife Shkup 2 10*. E nga kjo që u tha sikur nga ana e tjetër del që të shpërngulurit e Trojës të vendosur në Saturno - Itali, ata atje del se patën një bela?! Pasi perëndia Mars dhunoi bijën e mbretit (perandorit), duke lindur nga ky akt joligjor dy vëllezërit, Remi dhe Romuli. Dhe për çudi ata i ushquen një ujkonzjë të cilët nga miti, mësohet se themeluan qytetin e Romës...?! Pra, vetë Roma, nëse lindi nga të paligjshmit del se do të mbronte të paligjshmen - forcën e zezë (këmishën e zezë). Kjo është e kundërta e të bardhës PELLAZGO ILIRE?! Por mos të harrojmë se luftëtarët e Trojës ishin të dëbuar si mëkatarë pasi paraardhësit e tyre nuk iu paguan hakun perëndive – jashtëtokësorëve, që ndërtonin mbi tokë ILIONET - qytetet e para për njerëzit e parë.

Ndërsa, prej këndit tjetër të çështjes, reflekton se pellazgo-ilirët që mendojnë dhe adhurojnë Afërditën - perëndeshën e dashurisë dhe gruan e mbretit – ku planeti Venus (Afërdita), është e kundërta e Marsit - shihet se pellazgo-ilirët, në mite, kanë për zonja – orët - zanat- stër, stërmbesat e Orinomes - orëve mitike.

Andaj, kështu, këta të lindurit nga barku i Afërditës (të bukurës) e jo Marsit – luftës, ashtu si romakët, sikur janë në luftë të përhershme me

Romën – të asaj pjese që ndërtoi Koloseun?! Kjo që thamë mbase mjafton si zbërthim për të hedhur platformën e zhvillimit të rrëfimit të miteve dhe realitetit për qytetin misterioz të Shasit që do ta trajtojmë në trokitje të miteve.

Vendi ku kultura - kulti i lutjeve si dije për Zot, lulëzonte në shtetin e zanave – Rrizanës.

Gjeografi i lashtësisë, Straboni, shkruan: “Popullsia e Epirit (Shqipërisë), Ilirisë dhe Maqedonisë flasin të njëjtën gjuhë, bile edhe flokët i presin në të njëjtën mënyrë. Kanë të njëjtat zakone, dhe qeverisen nga Kuvendi i Pleqve të cilin e quajnë Plakonia. Të vjetërve u thonë Plaixh kurse plakave Plaixhe - *Gent Ulqini, pun. i cit. f. 5*

Unë nuk njoh territor në hartat e vjetra me kaq shumë kështjella në një bregdet të Mare Tacitos - Adriatik dhe të ketë 3 qytete – kështjella me emrin Zanë, si: Rrizinium et Rrizi (Kotorr), Rrizanikus (Risan) dhe Rrizanë (Shas). E këta të kenë dalë, nga kuptimi i një qytetit – kryeqendër ROZAFAT?! Dhe është më se e qartë që emri Rozafat të fsheh në vete atë Lojën e Parë të Orinomes – krijimit që nisi në ishullin Rod, dhe *rodi* në aspektin simbolik mitologjik shqiptar ka në vete, doemos fjalët: Orë - fat, Rod – gjini (Racë), Rrënjë, Zâ që janë të së njëjtës semantikë të rrëfimit si mit tetëmijë vjeçar. Dhe jo vetëm kaq: Për çudi, në këtë hapësirë në qendër të Ilirikut - Zanat themelojnë qytete dhe nuk banojnë vetëm bjeshkëve...?! Kurse shtetet e tilla u qeverisnin nga pleqtë - kujto këngën e Rozafatit - që flet: “*Shkon një plak-o atyj parit...*”, me institucionin e plakut dhe mëson ustallarët si të mbarohet kalaja e qytetit?! A mos kemi këtu, te institucioni i plakut në qeverisje si kult, atë që cek Straboni, për PLAKONINË. Dhe a thua se plaku - këshilluesi sikur i kujton ata që duhet të paguajnë hakun për murin e parë të mbaruar e të papaguar nga mbreti i Trojës së parë në marrëveshjen e trojanëve me zotat (engjëjt), që mësuari njeriun si të ndërtohen shtëpitë e para në tokë...?!

Dhe çudia e radhës është që, përse - për qytete arbërore të rëndësishme ekziston legjenda e përbashkët e flijimit dhe e lutjeve – pastaj zakonet të pasjes së kishave brenda vetës – bile aq sa ka ditë vetë motmoti etj.?! Një mit i tillë ndeshet vetëm në pjesë të globit ku shquheshin kulturat e popujve të qytetërimeve të lashta të cilat si qytete u mbaruan nga dora e mjeshtërvë të mëdhenj, nga qielli. Kurse gjetja e emrit të zotit mjeshtër, APOLON dhe emrit ROD, që ndeshëm te miti i krijimit pellazg, besoj që mund të jemi dakord se edhe kjo nuk është një rastësi – rrënjët që formohen nga shkronja shumë e dashur –**r** për shqipen, në këto situata nuk është asgjë tjetër, por një **r-dritë**, shpirt (ZOT), orë, fat i krijimit etj., që vjen nga qielli dhe disponon me dijen e ndërtimit të qendrave të para – albane maje

kodrave. Merret vesh me kuptim të dimensionit pellazg të gjuhës shqipe dhe besimit – religjionit pellazg NATYRALIST dhe Hyjnor njëkohësisht. Mos të nënçmojmë edhe situatën e ngjashme me popuj të vjetër të cilët janë ngjashëm pjesëtarë të të njëjtës dije për këtë që po themi dhe do të habiteni, se si ata në mitin e vet – dijen e vet e kishin identike.

Një rast për të konkretizuar si krahasim, duhet të na shërbejë edhe vetë shkronja e dashur **r** e cila, edhe kjo del të përsëritet në vende të ngjashme me funksion të dijes simbolike për fatin dhe rolin e energjisë dritë.

Po a kemi popuj të ngjashëm në këtë punë...?!

Kur po na duhet të argumentojmë tezat e kultit - besimit si kulturë, shtojmë se konstatohet që besimi albigjin dhe ai gjerman – popullor del të ishte për momentin identik (të kushërinjve) - në shumëçka dhe po veçojmë atë te riti i varrimit të njëjtë, si te gjermanët ashtu dhe te ilirët. Kjo sidomos shihet në objektet e kultit - kulturës së varrimit - emërtimin e gurëve të varrit, ku në shenj të transformimit të shpirtit pas vdekjes, edhe gjermanët (nazistët gjermanë) ngjashëm si albigjinët – katarret, iu kthyen asaj që adhuronin në të kaluarën e paraardhësve të vet, ku shihet qartë se edhe gjermanët, për shembull, gurin e parë mbi varr te të vdekurit e quanin **runa**, në kuptimin *runa Zot*. E kjo është ekzakt me dijen albigjine të cilët ngjashëm gurin e parë mbi varr e quanin **runa**. Pra kujto – **runat gjermane** dhe **runat ilire** ishin identike... që vërteton se besimin e kishin identik...?!

Zoti, te miti (besimi shqiptar) **runa** ”është një dritë...” që qe shprehur kështu edhe vetë - *Mehdi Frashëri - Historia e Lashtë e Shqipërisë dhe e Shqiptarëve – botoi Plejada, Tiranë 2012, f. 2.*

E këtë e gjejmë edhe në betimet popullore anamalase, si: “*Për njat dritë diell e për njat dritë..*”?! – Sepse drita e qiellit është ajo që na ruan sa jemi gjallë, po edhe pas vdekjes – sepse për albigjinët jeta e njeriut edhe me vdekje ishte dritë.

Disa thonë se kjo është mbase e ekzagjeruar, por ne, me mendjen tonë themi të kundërtën?! Besimi i sektit abrej - i gjakut blu - kataras ose albigjinë, i lashtë sa vetë shpallja e racës njerëzore me Zeusin e Olimpfit, sikur vërteton besimin monoteist në diell. Ka tepër mundësi se ME NE - TË KETË NDODHUR – SI RACË E VJETËR, që për çdo gjë e cila te ne - ishte ndryshe, nga besimi i të tjerëve, të shpallej punë djalli.

Edhe gjermanët – si ne shqiptarët (në kohën e tyre) betoheshin në diell – svastikë - shih betimin si dije e përbashkët në origjinë - Pasha njat diell(malësorët)...?!Këto betime janë të racës ariane e nciste sepse një kryq i thyer është vetë Zoti Diell.

Respektimi i kohës në këto popuj si matje shohim që shkon aq larg sa që për shembull përveç emrit të perëndeshës ilire Demetra që ndeshet në Ilirik - koha (matja) ndeshet edhe si emër vetjak te ilirët në Ballkan, si te emrat Mat-i, Matija, apo ai që njihet si Mateu. Shih ta njohin edhe ilirët e sllavizuar këtë emërtim Mato – matov (matje)?! Por emri pellazgo-ilir gjithashtu na del edhe si hidronim Mat – lum në Shqipëri. **Ruzhdi Ushaku - Ndhimesë onomatologjike, f. 100.** Thjeshtë, çdo gjë nis nga koha e cila ka kuptim vetëm përmes Diellit, nëse ai matet brenda orës – ditës, javës, muajit etj.

MATJA E KOHËS SË PARAHISTORISË NË TOKAT SHQIPTARE NISTE NGA RRËNJJA – RRIZANA - SHASI...?!

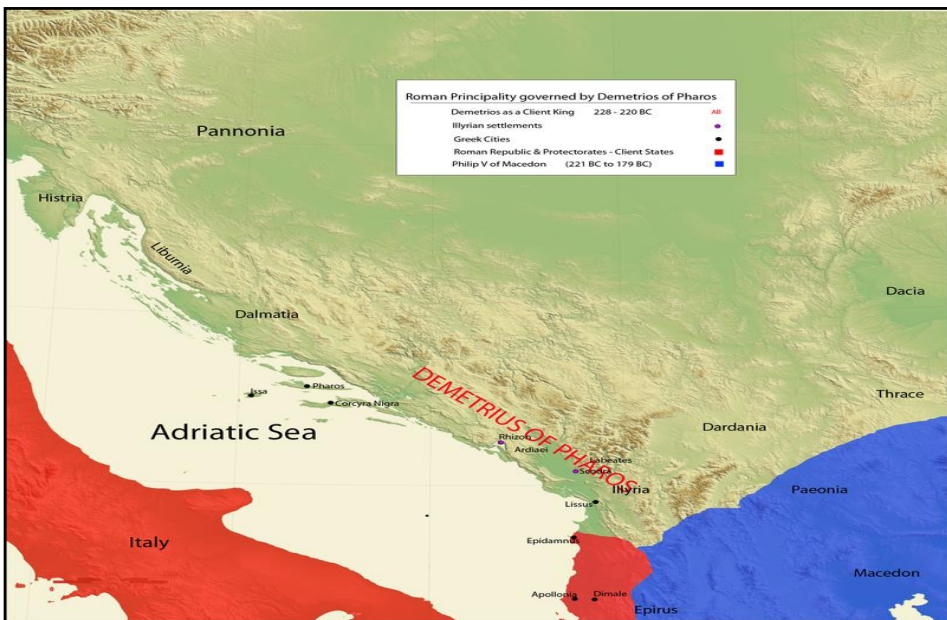
- Shqip edhe nga shkenca e numrave do të kishim këtë kompozitë për matjen në mendimin e gjuhës shqipe që assesi nuk mund të jetë rastësi, si: mat e mat (dhe) ika...?! *Thamë se emri De, është dhe(u), po dhe dhashë, dhe (ke dhënë), sepse vetë dheu – jep, pro-dhon...?! Kurse metri (mbreti)*

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

është vetë matja - koha. Ky mbret, mund të quhet edhe Krajl sepse matja fillon nga Kreu – kryet – kroni - krono-si - koha...?! PA kohë matja është e pamundur, kurse ai i cili kryen matjen është një autoritet armatës (ar+mat), shqip i armatosur...?!

Originën, e kësaj që u tha, duhet kërkuar te vetë Zoti (KRONOSI), prindi i Zeusit – i cili quhet edhe Dhea - Dheu ...që ka pranë fjalën DHIA... Pra një DHI që i dha qumësht (TAMËL) zeusit, e ajo që të jep gjë...është vetë AMA ...MAT; DHEMATER - DHEMETRA dhe FARË. Kështu kemi DHEMETRA që ishte emër mitik që lidhej edhe me Shas që ik...

Prej këtu, kemi konceptin që pasi u krijua pellazgu i parë (njeriu i parë), njeriu i dytë që u krijua ishte femra e cila filloi matjen, andaj edhe u quajt Demetra (DHEMETRA) - shpjegohet përmes shqipes...?! DHEMETRA realizohet në kohë, pa kohë Dhemetra nuk ka kuptim sepse mundet, nga koncepti amshim.

Edhe pse hynë në perënditë e para, ajo si Demetra - bashkë me emrin Fara, del se nuk është pa një esencë të shpjegimit pellazgo-ilir. Shih se si, dikur në mitin pellazg, ilirët e bregdetit Adriatik të Ilirikut, këtu në vitin 228 e deri në vitin 220 para Erës së Re - patën formuar - Mbretërinë e Demetrës që shtrihej në këtë hapësirë dhe si mund të thuhet që ata nuk mund ta kishin kulturën - kultin (besimin) në perëndeshën e matjes stinore

me emër shqip dhe+metër - dijemetër dhe farë (farajonë), nga besimi i tyre mitik. Thjeshtë, me ta – ilirët (shqiptarët), ka ndodhur që të na e kenë vjedhur besimin - mitin por jo vetë gjuhën e cila e njih vetë mitin fillestarë...?!

Një pikturë artistike në klubin Dodona për Shasin - Katërkollë ?!

Sa për matje, e *mat dhe ik*, e ku ikja është më se e kuptueshme sepse çdo matje është e mundur vetëm në ikje... çdo gjë konceptin e bën më se të qartë – si mit?!

- Plotësojmë që edhe numri i panjohur i cili sot njihet nga bota - dhjeta është vetë IKSI – pra, shqip ai që ik në pafundësinë e një boshllëku krijues e të pangopur të lëndës hiç në një N - nënë (gegërishte – lënë - lena, lënda) - që lenë (lindë) dhe len (lë) - sepse vetëm koha është e pa lindur...?! Zoti është vetë koha - porositë profeti.

Që është si formë e rrethuar (Ku+fi)zuar dhe si personifikim i një RRETHI - figurës më të përsosur gjeometrike e të cilës nuk mund t'i matet fundi? Pra, njëkohësisht një zero dhe një shkronjë O. Shih këtu, para njëjtësimi të një numri me një emër – kemi vetëm një zero, si numër i pavlerë, por që si shkronjë është një tingull (ZË), një OOOOO, pra një OM...?!

- Dhe është po aq interesantë, që edhe vetë vlera e parë - një njësh (prijësi), fillimisht del e kërcen nga zeroja – nga një boshllëk – rreth plot bardhësi e cila në vete absorbon çdo të zezë (të keqe jetësore)?! Mos e

besoni po deshët, por dy zotat ilirë të rangut të lartë që përmendin autorët antikë kanë dy emra të rëndësishëm me mendim simbolik vetëm shqip, e që përdorin edhe tjerët në gjuhën e shkencës, që janë emrat – Armatusi (armata - AR+ mata) dhe IKA (IKSI - ai që ik)?! Marrë nga *Gent Ulqini-Pun. i cit. f. 203.*

Rast për të medituuar për prejardhjen shqipe në kuptim AR+ matësi (matësi i arit), mund të jetë veç një armatus – ushtar (shqip) që si emër nis nga një USH-TAR ose USH-tim, sepse është e pakuptimtë një ushtar pa një ushtë (shigjetë) që bënë Ushtimë - gre zërin...?!

- Një zot që me armë kryen një matje në një ZERO – ZOT – ZË dhe ZOG - shqiponjë Supreme.

A keni menduar ndonjëherë se emri Rrizanos (Shas), i dalë nga shqipja - rrënjë, të ketë formuar një listë të gjatë emrash – sipas fjalorit të shqipes, të cilat gjenden edhe në shumë gjuhë tjera të botës, por që atje – na vijnë vetëm me një mendim kontestues – e të mësuar nga një gjuhë tjetër - si huazim leksikor gjuhësor - (shqipja), ndërsa në shqip rrënja e fjalës del të jetë e dhënë, si edhe në njëmijë e një raste tjera duke përputhur mendimin simbolik (të lindur) me shqiptimin shqip...?!

Sipas nesh - ka mbetur të shtohet se - hetohet që shpesh emri i tillë në gjuhët e gjalla të cilat trashëgjuan shqipen në gjenezën e pemës, ruhet e pandryshuar fjala si rrënjë - rrotë duke u ofruar me gjuhët tjera, si: *roots*.

Kjo rrënjë - *roots*, simbolikisht e bashkërisht, ruan mendimin simbolik në sinonime, si: *rrënjë, burim, krua, zanafillë, zanafilla e gjithçkaje, embrioni, origjina, thelbi* – thjeshtë *DHEU RRËNJË – ZERO (FOLE - vendi, çerdhja e zogjve, shih nga fo+li- le - lindi ...)?!* Kurse vetë rrënja fillestare dialektore - kërcell është në fakt në botanikë ajo rrënja e trashë - filluese – origjinale që nënkupton një sistem në vete inxhinieri fabrikash - krijuese fillestare dhe mbrojtëse në mbijetesë të bimës në kohë thatësire, kujto pop. rrënjë të forta...?! Të jetë edhe Rrizana - Shasi, një rrënjë e fortë për mbijetesë të një civilizimi super të lashtë e super të zhvilluar dhe si shumë origjinal në dijet e besimit të vet tërësisht i pavarur dhe themeltar?!

Gjithashtu është shumë interesant edhe krahasimi i etimologjisë gjuhësore të vetë emrit - fjalës Rrizanë, nëse atë e krahasojmë me gjuhën tjetër po kaq të vjetër arabe të cilat na dalin me rrënjë identike simbolike. E kjo na tregon lashtësi – pse jo mendimin zero e mesiatik, fillestar të jetës në një artikulum të gjuhës në tokë - vend...?! Kështu të mahnitë fakti, që emri Rrizanë disi ngjashëm ruhet edhe në arabisht, si *rresun* në kuptimin krye. Tjetër, në dialekt kemi ngjashëm edhe shprehjen për disa bimë (me

kërtollë) për të cilat thuhet gjithashtu se “*kanë shti krye - kryç ...*”, janë me “*kërtollë*” – *kryeç (patate)*...?!

Këto fjalë me rrënjë të njëjtë mendimi dhe simbolikë të ngjashme me atë të fondit arab - i veçjam sepse në esencë dëshmojnë që kur thuhet doemos se vërtetojnë një *Krye* që i shkon edhe emrit Rrizanë duke na mundësuar të pohojmë se këtu na qenkësh mendimi i kreut ose kreu si mendim. Ose mendimi i njohur si paramendim që na kumtohet nga dikushi – absoluti i njohur si mendimi fillestar – absolut - ZERO...?! Nga e cila thamë, se kërceu NJËSHI - ABSOLUTI?!

EMËRTIM I RRËNJËS TREGON SE SI EDHE VETË RASHKA SERBE ISHTE ILIRE

Një dëshmi tepër interesante - romakët, asnjëherë nuk i quajtën serbët e Rashkës – skllavë (skllavinija) dhe mbase kishin të drejtë sepse ata nuk ishin të tillë, sepse ishin ilirë ose edhe vlleho-ilirë.

Për gjithë këtë, u mahnitëm kur hetuam se fjala Rrizanë është e të njëjtit fond gjuhësor edhe te arabët (e gjetur po me këtë kuptim simbolik edhe në Kur'an); ajo nënkupton dhe është Rreasi - rresa-d, në kuptimin të zësh vend, të mos lëvizësh, kështu thuhet për një anije kur ankorohet – Shqipja njih *rrasa* (p.sh. prej gurit) - ose *e rrasa* - pra *Rri e zanë e rrasur* (ngul, gjallëron - nis jetën, jeton etj. si rrënjë). Por edhe *resad- rasad (fidanishte)*...?!

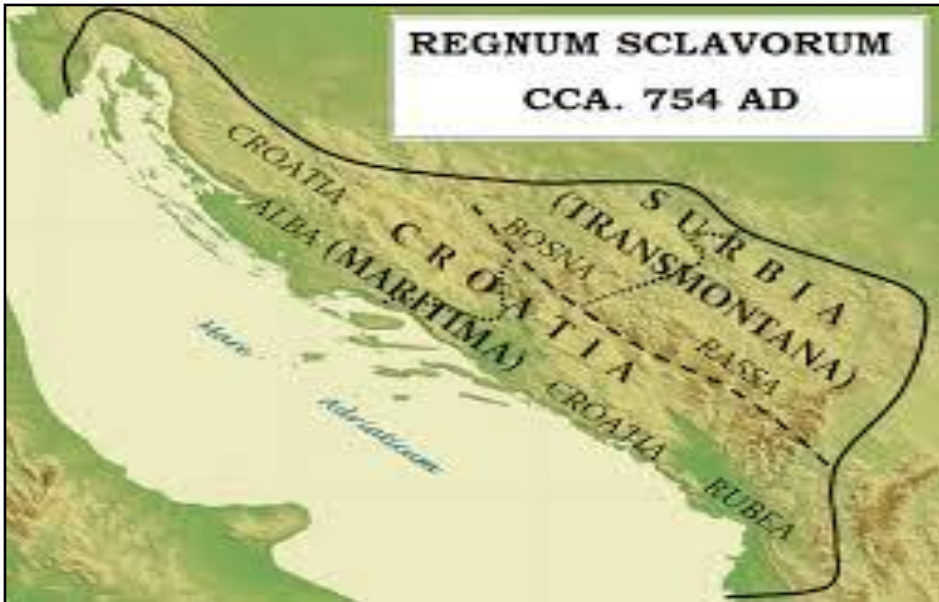

Rrënja si emër dhe *ras - rashka* e bënë shqipen si kajde kushërire edhe me atë sllave dhe në kuptimin e rritjes (Rritje – rast).

Po përse ngulin serbët këmbë për Rashkën si shtet?! Përgjigja, dihet, me këtë, ata dëshmojnë se historikisht Serbia kishte dalje në det...?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Shih Rashka si krahinë kish kryeqendrën ilire në besim të rrënjës që quhej me bazën e gjuhëve të cekura , si RAS pra krye...?! Shih e kësaj etimologjie ilirike duhet të jetë edhe emri i përhapur për një barishtore RASHTAN që ofrohet me tokat që e prodhonin dhe kemi edhe Rashe... Duam të themi , si përfundim se edhe emri vetjak Rashko - që e marrim për sllav ai duhet jetë një emër ilir i sllavizuar...?!

Shih sipas hartës së mbretërisë së skllavëve të punuar nga Romakët, brenda saj qartë ruhen emrat Bosna dhe Rassa, Croatia, Alba, Rubea dhe e dalluar Surbia Transmontana, Croatia dhe Maretima, me një vijë ndërprerje (jo pa qëllim) të trashë - si punë kufiri Veri-Jug dhe një të ndërprerë poshtë e lart, përsëri si punë kufiri – Lindje-Perëndim. Kjo sikur dëshmon se si hapësira ishte mbretëri e skllaveve - sllavëve dhe ku dallohen emrat e atyre popujve që ishin të ndryshëm e ruanin disa kufij të organizimit – ndarjes së vet. Nëse e krahasoni ADN-në e popujve të kësaj harte del që ilirët të jenë prezentë edhe sot nga 30-40%.

Sa për rrënjën - si mendim i kreut, ose i kreut si mendim - rreth emrit të cekur – rrënjës, asaj në etimon i takon të jetë prej rrënjës (rodit - gjinisë) i të njëjtës origjinë familjare gjuhësore të fjalës *rresun* (arab *krye*) po edhe në kuptimin edhe të shqipes si *krye* – *Rrasë* – *Rrashtë* - duam të themi një Rashkë – emri i shtetit „demek të parë serb“, të njohur në harta si Rassa, por që romakët, ata kurrë nuk i quajtën me këtë emër, sepse nuk ishin të

kreut, si sllavë - të rrashtës, por skllave e shërbëtorë...?! Andaj edhe ky mbetet i shqipës së gjetur në mikrotoponim.

Ndërsa tentativat e etimologjisë serbe se emri Rashkë, duhet të ketë dalë nga emri *Rasëjanë – rusëjanët*, na duket të jetë tepër i palogjikshëm, por në fakt nuk mund t'i mohohet fakti i emrit të rrënjës - se rasë, është edhe një rrashtë - Racë e shkuar, pra *një rasë dhe rodë, rodi- roditi (lindi)* që flet për kohën në të cilën si duket - shqipja ishte edhe një kushërirë e parë e sllavishtes që sot njohim e të cilat ishin shkëputur më vonë, duke evoluar në pemën e gjenealogjisë së gjuhëve. Mirëpo, përparësia e saj në këtë kohë, që sot jetojmë është se ajo ka më tepër kushërirë e kushërinj sesa gjuha serbe në këtë gjeografi.

Nëse analizojmë këtë mendim të dhënë nga ne, e duke e krahasuar me atë, çfarë thonë të huajt, për popullin e rrënjës – *rrizonidët*, sikur në rastin tonë, sa vjen e fuqizohet si realitet ajo thënia e Edit Durhamit që duke u shprehur pozitivisht për popullin e rrënjës ajo, me sa duket, me të drejtë ia qëllon kur thotë: “serbët, ose më mirë stërgjyshërit e tyre sllavë, vërsuan me hordhi të tëra në Gadishullin Ballkanik, në shekujt 6-7, duke u dyndur mbi banorët autoktonë shqiptarët, megjithëse u përpoqën jashtë mase, ata nuk arritën t'i shfarosin shqiptarët. Mund të themi se banori i rrënjës nuk mund të shfaroset kurrë. Shqiptarët janë njerëz me të cilët vështirë të merresh vesh me këtë rrugë”. *Gent Ulqini – Shqipëria dhe shqiptarët... Tiranë, 2018, f. 116*. Etimologjia e emrit Kroatia Rubea - ose Rubea e Kreut (është një mbulesë koke – *rubë* - në Anë të Malit *napë, bexhbez, degërmi (degëmortore)*, që ruhet në hartë si emër dhe dëshmon qartë karakterin e atyre që emërton. Njërës - femra, me kokë të mbuluara - RUBA...?! Edhe sot, në Anë të Malit, has shprehjen: *kishte vu një rubë të bardhë, ose: e hoqi ruben e kresë...?! Pra, kokëmbuluar me RUBE*.

A thua pse orët quheshin orë (kohë) dhe Zanë – Zë (ZANUS - ZOT-ZOG) ZEUS - ZËSË

Studiuesi Moikom Zeqo për „Top Chanel“ shpjegon se në Liqenin e Shasit, duhet të fillojnë gjurmimet, ku jam i bindur se këtu ka gjurmë të vendbanimeve „paleolite“, aty ku fillon zanafilla e jetës. *Shih: Haxhi Zeneli - Me këngë nga Vendlindja në Amerikë – Art Club- Ulqin, 2017, f. 15*). Si edhe mund të vërehet që Moikom Zeqo, për të përfunduar mendimin e vet, iu desh të përdorë fjalën shqipe e pellazge në strukturë që është „Ku fillon zanafilla e jetës...“. Atëherë, për të kuptuar çështjen, mbase në këtë situatë, të imponohet të shpjegojmë ende për *Orët – Zanin - Fillimin* etj. Nga kjo mund të thuhet sa vijon:

A thua pse orët quheshin orë (kohë) dhe Zanë – Zë – eusi (ZË+SI) - *Bubullima?!*

Nëse mbesim te mendimi, që pellazgët, të ishin trashëgimtarë të Nojës - Nuhiut a.s. ose edhe më të lashtë, atëherë doemos që ata e donin dhe e adhuronin zotin, por nuk e perceptonin atë në përmasa, dhe ai ishte një dritë – bardhësi – zë që mbush boshllëkun - BUBULLIMË, ose KRISMË. Këtu, me këtë koncept të mitit pellazg i ofrohemi shumë mësimëve Kuranore se Ai është pa fillim dhe mbarim si dhe se ai ndëshkon me Krismë - kujto EL- Karia?! Ky koncept bazë u harrua në kohë nga pasuesit e pellazgëve që kishin krijuar norma – mit tjetër besimi.

Andaj për të hetuar dallimin në mit - besim, ndërmjet atyre popujve që perënduan dhe atyre që i pasuan në këtë, po shkëpusim atë çfarë shënon Herodoti për besimin pellazg, nga ku shohim të pranojë që ata ishin monoteistë dhe besonin në një zot, por kundër koncepteve politeiste të mitologjisë greke dhe thotë, se: *pellazgët nuk kishin perëndi në parim – por kult mistik, të cilin e mendonin dhe nuk mund ta shihnin e ta personifikonin atë (ngjashëm mëson edhe islami - v. jonë). Ata, vazhdon Herodoti, me siguri se kanë besuar fuqinë e padukshme apo shpirtrat që gjallëronin natyrën dhe komandonin me te. Pra, këtu hynë e gjithë ajo që në popull mund të quhet edhe sot -si FALLI ose FALLE...?!*

Mirëpo, siç vëren **Eduard SCHNEIDER, në –Pellazgët, një racë e harruar- Paris 1894**, ku thotë: Nëse do t'i kushtonim vëmendje të përputhshmërisë së ngjarjeve më të vogla mitologjike, me gjendjen krejt të veçantë në planetin tokë, gjatë rrjedhës së epokës së hershme, jemi të detyruar të pranojmë ...ekzistimin e një ideje të parë të së përsëritshmes – Zotit, të cilin ai e shpreh me një ndjenjë poetike të veçantë?!

- Po a nuk ndodhë kështu edhe në folklorin tonë origjinal të këndimit të ngjarjeve folklorike gegë – Baseni i Rumisë ?!

A mos autori e kishte fjalën edhe për ndjenjën poetike pellazge e cila ruhet pasi përcillet në vargjet e këngëve folklorike-ilirike legjendare dhe kreshnike shqiptare, që doemos se fillojnë me një përkushtim duke thirrur vazhdimisht Zotin, si psh: *T'lumit na për t'madhin Zot, që s'kem qenë e Zoti na ka falë..?!*

Duke përsëritur mendimin e cekur më lart, nuk do mend për të kuptuar që ky mësim i këngës, shumë lehtë mund të ishte edhe një përkthim i lirë poetik i vargjeve të librave monoteistë, por jo në këtë formë, sepse vargu është tepër mirë i rumbullakuar dhe origjinal duke na kujtuar vetë shtratin e një besimi monoteist arian i cili sikur është zhdukur.

Po kush e mësoi popullin shqiptarë për këtë?! Cila filozofi apo profeci orakujsh?! A mos paraqisnin të gjitha këto së bashku një libër të një besimi të parë fillestar shqiptar me kontinuitet mitik të pakëputur deri në

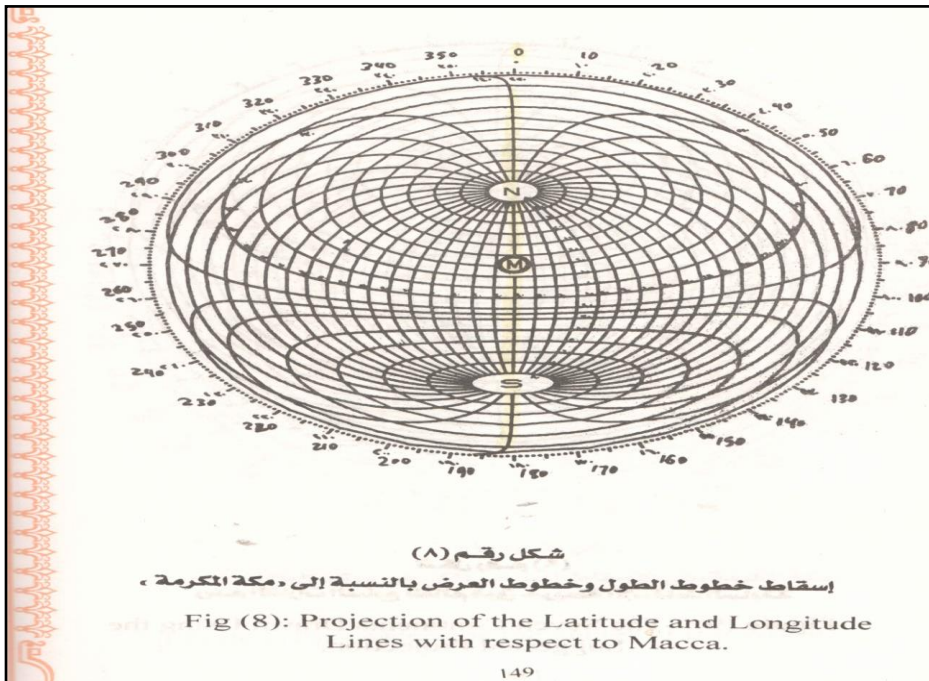
lashtësi?! Pse shqipja operon tej mase në nivel me terminologji dhe pikëpamje teiste – sikur të ishte gjuhë e një populli monoteist – për nga leksiku.

THIRRJA - ZANI I FILLIMIT I MENDIMIT ZERO – NISTE NË KOHË NGA SHASI E JO GRENUIÇI?!

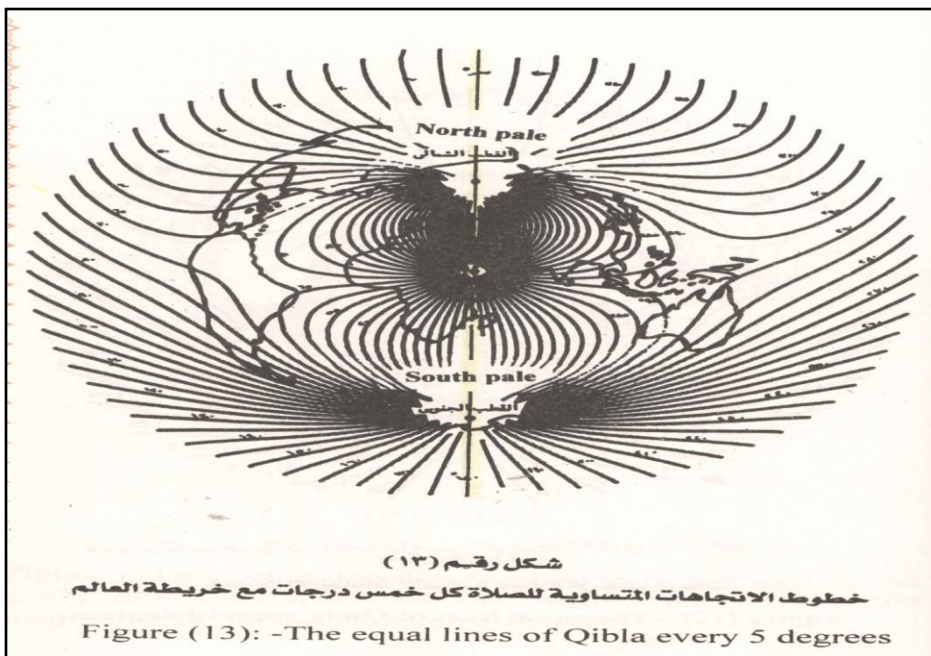
Shih, vetë Zoti – është Kohë, që ekziston pavarësisht nga ne dhe kur një njeriu, barazi, me një I RI, fillon e njeh Kohën - Zotin?! Atij gjithsesi, i nevojitet të matë – të llogarisë, dhe kështu lind mendimi i diferencuar – matja apo meridiani i fillimit, nga ai që ishte një i ri tashmë në tokë?! Thjesht, kjo njohje është vetë energjia brenda nesh - vetë Zani, i cili gjendet në ne – për të kuptuar Zotin.

Me zanat (me za - me orë, apo ndryshe fat i shkruar si paracaktim) nis krijimi, dhe jo me GRENWICH MERIDIAN, tashmë i njohur si meridiani 0 (zero), kurse meridiani i Arbrit, Shasit, bëhet për çudi i 20 (njëzet)?! *Nëse bëni përpjekje të orientoheni në këtë hartë të globit tokësor, do të shiheni se doemos që për meridian zero (nga ku nis matja e kohës së civilizimit që ne njohim), nuk do të duhej të jetë ai i cili kalon nëpër Grenuic - i shënuar me ngjyrë të kuqe që prek anën perëndimore të Kontinentit Afrikan, por e kundërta – ai që ndjek vijën e lumit Nil në anën lindore të kontinentit Afrikan. Pra, meridian zero do të duhej të ishte i treti i cili përshkon Egjiptin e lashtë të Piramidave – jo larg Mekës dhe prek edhe tokat shqiptare...?!*

- Duam të përforcojmë mendimin e dhënë dhe po themi: shih, kështu siç është i shënuar në hartën e parë të globit, ajo që prek, si fushë elektromagnetike Francën - meridianin e Grenuicit, nuk i takon të jetë ajo që ngjitet nga Afrika Veriperëndimore, por ajo e fotografisë së dytë që prek majën e piramidës së Keopsit (Ekuinokut) që ndan më dyshë deltën e lumit Nil, për t'u ngritur në drejtim të Shasit. Për çudi, duhet shtuar që islami mëson se njëri nga lumenjtë tokësorë që u përngjet lumenjve të Parajsës, është edhe Nili, kurse shtohet që ajo çfarë është poshtë është edhe lartë, duke shtuar se aty ku është Qabeja poshtë, është edhe Qabeja lart në qiell në të cilën, për çdo ditë, siç mëson islami, luten 70 mijë engjëj që kurrë më nuk u vjen radha të luten së dyti...?! Prej këtui, sikur merr kuptim ai konstatimi që, mbase poshtë fundit të liqenit të Shasit duhet të ketë nisur zanafilla e jetës, sepse atë që bashkon fusha elektromagnetike e meridianit zero kudo jep vijat LE (Lindje – gegërisht), që njeh shkenca.

Projektimi i linjave të gjerësisë dhe gjatësisë në lidhje me Mekën

Linjat e barabarta të Qabesë – çdo 5 gradë...?!

Përmbledhtas, nuk gabojmë kur themi se - në hartat paraprake shohim që ne ishim dhe jemi në meridianin Zero .

Tjetër, falë këtyre fakteve të cekura, qytetërimet e para njerëzore si kultura të lashta të civilizimeve, na del të ndeshën në zonat e tilla elektromagnetike të tokës.

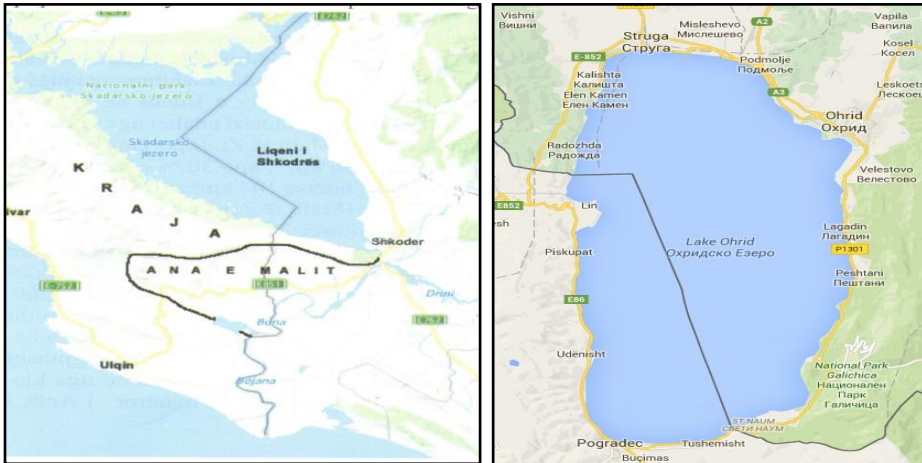
Në favor të kësaj që thamë rreth meridianit fillestar - shkon edhe miti pellazg, dhe do të duhej të ishte kështu, sepse sipas mitit, pas përmytjes së civilizimit paraprak - Atlantidës, që ndodhi - thuhet që - perëndia Thot u mësoi të mbijetuarve, fillimisht egjiptianëve, shkrimin dhe këndimin e njerëzve – dijen (religjionin) - besimin në një Zot. Pra, me të fillon edhe koha e re që jetojmë ne sot. Por popujt dhe kulturat tjera më të reja na urrejnë dhe janë xhelozë sepse çdo gjë e kësaj kohe kuptohet lehtë nga shqipja – sikur të ishim shtrirë që nga Egjipti dhe deri në Polin e Veriut.

Dhe, siç cekëm, për çudi, falë këtyre valëve elektromagnetike të meridianit fillestar që janë të vendosura në qiell, kur analizojmë lëvizjet e zogjve shtegtarë, duke qenë edhe një superstradë ajrore e zogjve të tillë – shtegtarë, ku na del të kenë edhe një rëndësi tjetër me bazë reale të misionit në veçanti, e kur miti mëson që për shembull, Pëllumbi i Përmytjes (mitike) i cili gjeti tokën, nga Egjipti shtegtoi në veri - duke ndjekur meridianin – drejtë tokës ilire në gjerësinë e vijës LE deri në - Dodonë. Po edhe në krishterim thuhet se në drejtim të pëllumbit, shkoi për në Evropë Jafeti - djali i Nojës - i cili i mbijetoi përmytjes – pra, duke kaluar nëpër tokat shqiptare?! Kuptohet, miti del të ketë rrënjë nga vendi ku u shfaq zoti Thot – Egjipti, dhe Zeusi në tokat shqiptare, në DODONËN ILIRE. Ku edhe Patrikana Ilire e Ohrit nuk del të jetë rastësi?! Por u ngrit aty – ku ndaloi vetë pëllumbi i përmytjes dhe u shua nga potentët e popujve xhelozë, sepse po del që nga Dodona nisi popullimi i Evropës mitike dhe jo nga Roma. Është interesante dhe e pamohueshme që kjo dije e bartjes së postës me pëllumba të jetë në origjinë me bazë nga dijet e pëllumbit të parë që përjetoi përmytjen dhe që kishte mision hyjnor. Andaj çdo pëllumb, sipas besimit shqiptar është një *Orë - Roje* duke e njohur atë si shpend të shenjtë...?!

DUKE IU KTHYER MERIDIANIT ZERO

Konkretisht, meridiani fillestar 0 (zero) - mund të kalojë nga Lumi Buna – duke e ndarë edhe atë, si ndanë Nilin e duke vazhduar për së gjati - vijës kufitare i cili si mit – parahistori, dhe historikisht del të ketë qenë vijë ndarëse e demarkacionit - kufi i 2 perandorive, Lindjes dhe Perëndimit e daton edhe më herët, që do ta arsyetojmë sipas rastit në vazhdim...?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Shih sipas nesh: Gjerësia hipotetike e meridianit zero, nga Liqeni i Shasit me 365 kishë dhe ai i Ohrit, me Patrikanën Ilire – Ohër, Justiniana. Pra, këtu drejtë Dodonës Ilire në Tomor, arriti edhe pëllumbi mitik pas përmbytjes me mision nga Egjipti për të vazhduar jetën në Ilirik, e duke ndjekur rrugën brenda gjerësisë së meridianit zero, Liqe i Ohrit – Liqe i Shasit?!

Kujto ngjashëm këtu edhe kuptimin e legjendës së mitit të krijimit të njerëzimit të grekët - pellazgo-ilirët, e cila rrëfen se si dy pëllumba pas përmbytjes, kishin fluturuar detin dhe ishin ndaluar në Tomor të Dodonës Ilire, për të përçarur dijen e të ardhmes së Thotit të shfaqur te vendi i shenjtë – buzë Nilit e deri te pellazgët e Dodonës dhe Tomorit si Mal i Shenjtë që ne shqiptarët e quajmë jo rastësisht edhe BABA TOMOR?!

Pra, atje qenka një BABA - pra, edhe një Abaz Ali, i cili, edhe ky hero i Luftës së Qerrbelasë, arriti deri në maje të Tomorit - me kokë të prerë, mu si pëllumbi i Thotit dhe i pinjollit profetik të lashtësisë *kurejshi* – siç pohon Evlia Çelebi për shqiptarët?!!

ARKA E POPULLIT TË NOJËS QË ZBRITI NË EPIR DUKE NDJEKUR SIPAS PËLLUMBIT VETË VIJAT ELEKTROMAGNETIKE TË MERIDIANIT ZERO NGA PIRAMIDAT PRANË NILIT

Pasi nuk do të ndalemi te Ekuinoku që është temë në vete, po tregojmë shkurt - se si vazhdon ngjarja nga parahistoria, që mund të kuptohet me një vijë të trashë e cila i shkon origjinës së jetës së këtyre anëve - pra edhe në Shas.

Zan. 9:18, 19: «Bijtë e Noes që dolën nga arka, ishin Semi, Kami dhe Jafeti. Këta të tre ishin bijtë e Noes dhe prej këtyre popullsia e tokës u përhap kudo.»

Për Ilirët mësohet se, përveç hyjnive të përgjithshme, ata besonin edhe në hyjnitë e veta. Kurse ata sipas besimit që kishin, ishin anikonik (pa fytyra, pa figura, pa shtatore e relieve). Më pas, siç vëren Karl Paçi, ata i morën nga grekët. Ndërsa te Japodët – bijtë e Jafetit të Noes - Nuhit a.s. (V. J), vëren Karl Paçi, dominonte perëndia e ujit Bindi - Bindus, i zbuluar në Bihaq - Bosnjë dhe që identifikohet me Neptunin Romak. Kurse për zot lokal ishte ARMATUSI dhe zot ilir i Rrizanës ishte Medaurus që kishte edhe një shtatore të vetën në Risan - ***Gent Ulqini –Shqipëria dhe Shqiptarët – nëpër burime historike. Botime Reklama Tiranë - 2018, f. 203.*** Si duket Ilirët paskan pasur dimension besimi, jo vetëm për të kënaqur botën e vet shpirtërore, por edhe të të tjerëve. Kujto emrin Armatus, të jetë bërë emër i huazuar edhe për dimensione populjsh - jashtë gjeografisë Ilire të Ballkanit. Sa për adhurimin e tyre - mendojmë se ky adhurim i japodëve (ilirëve biblikë) ndaj Bindit, si fuqi hyjnore, doemos se në etnogjenezë – si kult(urë) - lutje, na bën të pamohueshëm të jemi si popullsi - trashëgimtarë të parë të Barkës së Noes. Të asaj barke që mendohet se u gjet si dëshmi e një ngjarjeje edhe Kuranore në Malin Xhudije. Kurse si reminishencë e një ndodhie kataklizme edhe sot jeton në etnopsikologjinë shprehëse të shqipes

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

lokale, e shqipes si fjalë – kujto fjalën *bindu* - që assesi nuk mund të përkthehet në gjuhën simbolike të tyre – përveç se me një mendim të bartur e përshtues sepse ata nuk e njohin Bindin.

Barka e Nojes në majën Xhudie – Kur’ani, në mësimet e veta, inspiron dhe udhëzon në arkeologji, duke e bërë atë si shkencë me të cilën mësohet fundi i popujve të shkuar - asgjësuar për punë mëkati.

PËRSE KY LIBËR SI TROKITJE NË MITE

A thua se çfarë mund ta lidhte Zeusin - KRYEZOT me Shasin - kështu siç sprovoi ta lidhë artisti me këtë statujë si në fotografi të montuar?!

- Po përse në shtëpitë me oxhak në Anë të Malit, Shestan, Krajë e gjetkë, vendi buzë vatrës – në oxhak – rri i lirë dhe pse thuhej se në oxhak nuk guxonin që të rrinin familjarët duke sqaruar se “nuk është mirë - nuk vijnë!” Po KUSH NUK VIJNË? – PËRGJIGJA: shpirtrat e të parëve të vatrës, për të cilët del se duhet të jetë rezervuar ky vend nderi në familjen anamalase?!

Po çfarë nënkuptojmë fillimisht me shprehjen - *nuk vijnë* – përse nuk thuhet: *nuk është mirë*?! A mos aludohet se “nuk vijnë në vatër” shpirtrat e të parëve - po çfarë do thoshin popujt tjerë për këtë adet - besim tonin, si shprehje. Pse kjo nuk mund të përkthehet serbisht – me fjalën sllave “*jer ne dolaze*”?! Kjo po duket se shpjegon tërë esencën e një mendimi që dallon në etnokulturë.

A thua kjo ka të bëjë me fronin e perëndisë së vatrës – Zeusit (sepse rrufeja është vetëm një flakë qiellore) që piktori në rastin tonë e vendos mu si në fotografinë e dhënë...?!

Dhe pse aty, mund të rrinte nga ndonjëherë vetëm - ndoshta ndonjë nga fëmijët e familjes, e të cilit në dialekt i thonë, si askund tjetër në botën shqiptare me emrin - jo se është një fëmijë – por i thonë zog. Pra këtu, kush e njeh natyrën e shqipes, heton që zog, është një deminutiv për fëmijën nga rrënja e fjalës Zeus - ZOT- ZOT JE(JE ZOT-JEZUS) JE ZA + JE ZOT(G)...?

Prej kësaj etimologjie, e gjithë bota, mund ta kuptojë origjinën e fjalës JEZOT(JE ZUS- ZEUS), për të dalë te kuptimi fillestar “bir i zotit”?!

A mos tregon kjo që, sipas besimit anamalas të vjetër shqiptar, shpirtrat e të vdekurve (të të parëve), ruajnë fëmijët e vegjël. Pra, edhe vetë Zeusi, ku një fron të tillë “për Zeusin” e mbaron çdo shtëpi në Anë të Malit si në fotografi.

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Fragmente të detajeve të brendëshme të shtëpive në Anë të Malit

Dhoma me vatër dhe oxhak në Anë të Malit - ku zjarri nderohet si të ishte perëndi duke ia mbaruar edhe vendin e nderit - oxhakun?! Kujto zjarrin e përjetësisë që nuk fiket kurrë në tempuj në mënyrë misterioze...?!

Pse thua që nusja e re, kur hyn në shtëpinë e re të burrit, po ashtu duhet të hyjë me përrulje e temena - për ta mirëpritur sa më mirë perënditë – rojet e fisit të shkuara që vijnë e vizitojnë familjen dhe janë si energji e padukshme. Nga të kishin njohuri për këto dukuri paranormale dhe nëse ishte ashtu, a mos kishin ata edhe njohuri tehnomagjike “dikur shumë më herët nga stërllashtësia” për lëvizjen e energjisë, sipas parimit të Ajnshtajnit – energji masë dhe e kundërta...?!

A thua përse, nusja kur hynë në shtëpinë e re, në mënyrë rituale - ulet në fronin – karrigen e nuses në shtëpinë e re nga përcjellësit e saj – xhaxhai, që shënuam më lart i cili i vë edhe plisin e bardhë. Nuk ka dyshim që një plis i tillë i cili praktikohet në këtë ritual, prekë dimensione të thella pellazge të njerit nga 10 mitet e krijimit që njeh njerëzimi. Por mos të harrohet se edhe vetë Afërdita e dashuruar del me plis. Kurse te malësorët gjithashtu del se disa femrave të zgjedhura e burrërore në momente të caktuara u lejohej të mbanin plis...?!

Zeusi, Afërdita, fatosi shqiptar, papa, çallma e hoxhës; pa dyshim që të gjithë adhurojnë të bardhën - mendimin pa hile - pa djall brenda. Andaj plisi i vënë në kokat e tyre, sikur simbolizon tiparin e tyre hyjnor, duke qenë edhe një vulë të cilën e bartin vetëm njerëzit e dalluar në adhurim.

Këtë bashkë me skeptrin e bartë edhe *labi i vogël* - një fatos, i cili në Ilirinë e Jugut, nuk quhet më zog - nga Zeus, por Fatos nga Fatjon - prijësit të parë pellazg që zbriti pas përmbytjes së barkës – në Epir (epër) dhe emri i çdo fëmije është vetë shpirti i prijësit të të parëve që për ilirët ishte vetë trashëgimtari i profetit të përmbytjes dhe andaj janë në mendim unik - të bardhë, sepse vetëm bardhësia është e pandashme – padjallëzore.

PSE NË TIVAR U NXORR VENDIMI KUNDËR MARTESËS DHE KUNDËR MBAJTJES SË MJEKRËS SË PRIFTRINJVE KATOLIKË...?!

“Edhe për më tepër, nuk bën as të hash, as të pish, as të vishesh, e as të martohesh. Pasi po të bësh këto gjëra e tjera si këto, është një lloj si të mësohesh me parmin e së keqes” – sipas besimit të vjetër shqiptar – kataras...?!

Nëse shikoni gjeografinë aktuale dhe mitike të shtrirjes së një simboli profetik – plisit, del që ai ishte i përhapur si nga lindorët si nga perëndimoret, pa përjashtim. Andaj, pasi lindi edhe nevoja për një diferencim ndërmjet kësaj bote shpirtërore në gjenezë shqiptare po duket që mu për këtë - shqiptarëve, me sa shihet, gjatë historisë u takoi edhe kjo shpikje e dallimeve si “nderim”, diferencim kulturor që të bënin – brenda të krishterëve të lindjes dhe të perëndimit në shkallë botërore.

Tashti, nëse është në pyetje një nderim apo një diferencim i cili duhej që fillimisht të NDODHTE brenda tyre, është një çështje krejt tjetër.

Por ndoshta këtu dikur mund të ketë qenë meritumi më i lartë për çështjen që edhe sot ekziston. Nuk ka dyshim se këtu feja - çonte peshë si kult. Dhe ashtu si, fjala vjen, që për shembull marrëveshja e Nikesë duhej

”me arsye“ të bëhej në një vend më pak të njohur, Nike, atëherë edhe marrëveshja për dukjen e një murgu katolik nga një ortodoks – doemos që e ka arsyen përse u mbajt në gjeografinë e Shasit - në TIVAR...?!

Pyetja që shtrohet, i bie të ishte: çfarë faktori i rëndësishëm, do duhej të ketë qenë Tivari (Shasi) dhe shqiptarët, për të bërë ndarjen fetare të tipit të vetë dallimit në – NE dhe ATA?! E QË ISHIM VETË NE DHE ATA. Tivari po duket që edhe sot (si kulturë) ndan Lindjen me Perëndimin.

Për të treguar se për çka është fjala, le të sjellim edhe këtë konstatim të E. Çelës, që thotë se ”Në vitin 1199, për të dalluar meshtarët e kishës së Perëndimit nga meshtarët e kishës së Lindjes, Sinodi i Tivarit nxori vendim kundër martesës dhe kundër mbajtjes së mjekrës së priftërinjve, që ishin karakteristikë e popëve të lindjes. Ky vendim i marrë në trevat shqiptare është në fuqi edhe sot e kësaj dite dhe vlen për të gjithë meshtarët katolikë të botës. *Gent Ulqni – pun. i cit.163.*

Por ajo që të tmerron, është fakti, se ky vendim - siç shihet, u mor jo fort larg qytetit të Shasit Ilir e të cilin për herë të parë e përmend Papa Aleksandri i Dytë, më 1067si qytet argjipeshkvie dhe i cili ishte djegur nga Stefan Nemanja serb në vitin 1183 - (*Fahri Xharra- Shasi Ilir i 365 kishave- NJË KOMB- lajmeditore mars 2018,*). Pra, vetëm nja 16 vite para se të mbahej Koncili i Tivarit, për ndalim të martesës dhe heqje të mjekrës.

Si duket, kjo punë i bie të ishte një diferencim i tipit politik që bëhen sot, në të përshtatshëm - devotshëm dhe jo të tillë për të hetuar të devotshmit nga jo të tillët. Sepse, me sa duket, Shasi si qytet argjipeshkvie – kishte anuar kah ortodoksia ose nga katarët (besimi i vjetër shqiptar) të cilët ngjashëm ishin lindorë dhe preferonin mjekrën – shkopin dhe strajcën profetike të misionarit në udhëtim dhe të krishterimit lindor...?!

Me gjithë atë nuk mund të injorohet as puna e Malit të Shenjtë, Rumia ose edhe Romania, e të cilat doemos që lidhen me vetë emrin edhe të romanëve si besim...?!

Bile shqiptarët, kur ishte në pyetje paraqitja (futja) e greqishtes në shërbimet kishtare në vend të gjuhës që kuptohej, shqipja, vërejmë se ata (shqiptarët e krishterë) nuk e pranuan më krishterimin grek të nacionalizuar në dëm të shqipes dhe do të shihni se ata identifikoheshin si komb shqiptar përmes Malit të Rumisë. Autori Zhan Kllod Prever, dëshmon se ata refuzuan shërbesat ortodokse greke duke shtuar se ne nuk jemi helenë, por romanë?! Ndoshta kështu patën aluduar në malet e tyre të shenjta të Ilirikut, ku shumicën e tyre i quanin me këtë emër - shih Romania?!

Nga kjo, nëse një besim, sipas traditës lidhet gjithëherë me një shpellë

në zanafillë të një malit të shenjtë, i cili bartet edhe në qytete si emër ku dominon një besim i caktuar, atëherë emrat e maleve me emrin Romë si rrënjë, janë tepër të rëndësishëm dhe kjo, aq më tepër, kur shihet se tentohej të fshihej emri i Romës së Vjetër?! Edhe sot, puna se cila ishte Roma e Parë është një punë tepër e ngatërruar dhe nuk dihet saktë.

PSE THUA QË SHQIPTARËT DALIN TË KENË PASUR MBRET TË DËRGUAR NGA VETË ZOTI “SI INSTITUCION”?! KUSH ISHTE PERANDORI JUSTINIANI I PARË?

Kur flitet për rrënimin e perandorisë romake të lindjes thuhet që ajo pa trazira kaloi në institucionin e Perandorisë Bizantine nga Perandori Justinian i cili ishte reformator i saj dhe sundoi nga viti 518 – 578. Për te populli besonte se është një i dërguar nga Zoti dhe zbatonte rregullat hyjnore të përbashkëta të popullit dhe ushtrisë. Ai ka lënë edhe tregime se si u shua qytetërimi pellazg nga jashtë, nga Zoti që do të përmendim në vazhdimësi, si ndëshkim. Në shtetin e tij, si duket, aplikohet krishterimi lindor ose ai i Shën Palit, që myslimanët e quajnë besimi i vjetër i Hazreti Isait.

Ky perandor i zoti, pas dyndjeve të vizigotëve (407), të hunëve (450), pati fatin të ishte edhe perandor i pjesës perëndimore sepse Roma Perëndimore ra, dhe ky ishte perandor i Lindjes dhe Perëndimit. Ai në shekullin V u fuqizua tej mase sepse, pasi vendosi paqe me persët, pati sukses të rimarrë Afrikën dhe të rikthejë pushtetin në Romë. Tjetër, ai pati sukses të vendos paqe në mes grupeve rivale për primat politik dhe fetar, duke ribashkuar bërthamën e dikurshme të Perandorisë Romake. Mirëpo gabimi i tij kardinal ishte se la të pambrojtur kufirin verior mbi Danub nga dy popuj barbarë që u paraqitën, sllavët dhe hunët me të cilët më pas u mor pasuesi i tij Herakliu. Shih librin e autorit **AURELA ANASTASI: TIRANË 2006, tekst universitar f.157- 58.**

Sipas burimeve të ndryshme ky perandor “I dërguar nga Zoti” dëshmohej se ashtu si edhe Aleksandri i Madh që nga nëna ishte ilir edhe ruante vetëdijen që ishte një nip i largët i Akilit, varrin e të cilit e vizitoi...?!
Tjetër, sipas kësaj tradite bizantine, për sa i përket institucionit të shtetit, na del që perandori kishte të drejtë ta caktonte qysh se ishte gjallë trashëgimtarin e tij duke e bërë pushtetin e trashëgueshëm sipas favorizimeve hyjnore. **Po aty. pun. i cit. f. 158.** Pra, nëse ky perandor kishte vetëdije që të ishte njeri i zgjedhur nga Zoti dhe se shpëtoi shpërbërjen e Perandorisë Romake të Lindjes dhe Perëndimit dhe se njëkohësisht ishte trashëgimtar i Trojës së Lashtë, e bën atë një figurë tejet të rëndësishme për

botën shqiptare iliro-arbërore, kur shqiptarët identifikoheshin me bizantin, thjeshtë me Romën dhe romakët, duke thënë se ne nuk jemi helenë, por me të drejtë romanë – sepse koncepti shqiptar ishte shumë i ri dhe i pa kristalizuar sa duhet... Këtij perandori sërish do t'i kthehemi në libër.

SHASI: NJË QYTET I VDEKUR – NGA MARIN MEMA NË TOP CHANEL

Në emisionin televiziv “Gjurmë shqiptare“ – qyteti i vdekur, për Shasin nga Marin Mema – Top Çenel, veshi na kapi edhe këtë konstatim:

“...Shasi rrënohej e ndërtohej me shpresën se e ardhmja do të ishte më ndryshe. Për të kuptuar se sa pak rëndësi i jepet këtij vendi dhe si mbulohet historia, mjafton të shikosh gjendjen se si janë katandisur e se si janë këto rrënoja. Ato duhet të heshtnin dikur, duhet të heshtnin edhe sot.

Investimet mungojnë, e aq më tepër mbështetja për të kryer gjurmime të mirëfillta të cilat do të jepnin përgjigje të vërteta e të sakta...?!

Gjithçka duket rrëmujë e në prag të shkatërrimit, edhe ato pak ndërhyrje të kryera për restaurim janë më shumë se amatore. Athua se objektivi ka qenë dobësimi dhe përgatitja për zhdukjen e plotë të tyre. Atëherë këto lloj vendbanimesh nuk duhen lënë në dorën e një grupi apo dy studiuesve “që hajde se kam qejf të rrëmoj pak e të kuptoj diçka...”?! Duhet programe të mirëfillta, ndryshe ia lëmë nëntokës. E në nëntokë nuk është mirë t'i lëmë sepse ne na duhet ta njohim historinë që ta kuptojmë drejtë atë - bashkë me zberthim të mitit pellazg sepse na duhet dhe na takon...?!

Në Shas na duhet t'i lidhim të gjitha hallkat në mënyrë që të kemi studime të gjata e të programuara me logjikë..”?!

Kush është Shën Gjoni?!

Shikuar sipas komenteve të Kur'anit i cili komenton shpesh ardhjen në jetë të Jezusit, atëherë Shën Gjon Pagëzori, ishte profeti JAHJAJA, i cili i qëndroi afër Mrsisë në tempullin e Shenjtë dhe i shërbente virgjëreshës Mari (Mejremes) dhe i cili bëri, pas lindjes, pagëzimin e Jezusit që pritej që të vinte?! Ky për dëshminë që bëri para gjykatës se ai ishte profet, u ekzekutua për të vërtetën...?! Thuhet se trupin e tij e morën ithtarët e Krishtit dhe e fshehën përgjatë gjithë shekujve. Kjo kishë, për arsye që ne nuk i disponojmë, por për respekt të Shën Gjoni (Jahjasë) - u ndërtua nga të parët tanë në Shas. Ndërsa Amfillohije, ceku se një dorë të këtij shenjtë na e ruka – dorë pas dore, vetë Amfillohije dhe se po donte ta lente këtu, që do ta zberthejmë në libër...?!

Vetë simbolet e vjedhura ndoshta e tregojnë se çfarë e lidhë këtë shenjtor të Ungjillit dhe Kur'anit për këtë vend...?! E, kuptohet që e bën atë interesant për kishën serbe e cila disponon dorën e këtij të shenjt...?!

ÇUDISIN EDHE MARRËZITË TONA

Sot, në korrik të vitit 2018, pas akuzave të bëra nga Amfillohije serb i cili u ankua që në kishat e Shasit po ndodhin gërmime dhe hulumtime e meremetime të çuditshme, duke aluduar në prishjen e arkitekturës së objekteve kishtarë në mënyrë të egër, pastaj, siç u shpreh, edhe e grabitjes së eshtrave në varreza etj., mësuam se prokuroria paska ngritur padi për çështjen dhe se po merret seriozisht me këto akuza që kanë të bëjnë me përdhosjen e varrezave në Shas!

Pse e themi këtë?! Mjerisht diçka ngjashëm pamë se konstatoi edhe gazetari i Top Çenellit -kur për Shasin u shpreh se meremetimet në Shas po bëhen nga individë dhe asociacione të ndryshme në mënyrë më shumë se

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

amate...?! Dhe këto ndërhyrje në mënyrë krejt të paautorizuar e të pakontrolluar në Shas – fillimisht thuhet se filluan kohëve të fundit nga vetë amatorët shqiptarë dhe kjo pastaj i hapi shteg, po duket, edhe kishës serbe që edhe ajo ngjashëm, në mënyrë të egër, të ngjitet lart, të shkarkojë atje ca thasë çimentoje e zalli dhe hekur betoni për të bërë edhe ajo diç në mënyrën e vet para se ta shpallë Shasin qytet për pelegrinë të krishterë ortodoksë serbë duke ia grabitur Kishës Malazeze.

Pasi atje, siç u shpreh vet Amfilllohije, pretendon të vërë vetë dorën e Shën Gjon Pagëzorit, bashkëkohanikut të vetë Jezusit dhe pasi Gjon Pagëzori, guximshëm e konfirmoi dhe promovoi Jezusin për profet, e për këtë e pësoi nga pushteti tokësor me prerje koke. Ai për këtë njihet nga ortodoksët si Gjoni pa krye, kurse nga katolikët Shën Gjon Pagzori. Besohet që për dëshminë që bëri, Zoti i pat dhënë mrekullinë e ecjes me kokë të prerë. Por që kjo mrekulli e tij, përsëritët për çudi - si vulë hyjnore - mrekulli edhe te heronjtë e familjes mbretërore shqiptare, ku Gjoni është një prijës nga çeta e lajmëtarëve pellazgo-ilir e deri në antikitet e këtej.

Pamje nga kisha para ndërhyrjes më shumë se amatore...?! - me hekur e beton?!!!

Ndërsa në të djathtë të Katedrales së Shnjanës - shih fotografinë më lart, vërehen edhe do prishje të qëllimta në mur – nga goditjet e forta. Prishja i bie të jetë, në lartësinë diku rreth një metër mbi tokë dhe djathtas prej derës, rreth 50cm. Këtu evidentohen ca shkronja latine në të cilat do të duhej të ketë qenë data e ndërtimit. Djathtas mbështetur rrasës është gdhendur kleku - kupa e priftit nga e cila prifti pi venën - grali i shenjtë...?!?! Kujtojmë që grali është kupa e bereqetit – bollëkut apo e shndërrimit të elementeve me alkimi...?! Ishte mrekulli e Jezusit – por edhe e mbretit Artur etj. E përmend edhe Kur’ani...?!

Shih nga raporti i punës për gjendjen e trashëgimisë kulturore në Mal të Zi – 2006 (Pun. i cituar), se çfarë trajtohet në paragrafin e tij, f. 49 „**9.3. Kërcënim ndaj monumentit kulturor – Kërcënimi i pronave në monumentin kulturor, vlerësohet në lidhje me vlerat që ata manifestojnë si njësi përkatëse monumentale të: kërcënimeve urbanistike, arkitekturore, kulturorë, estetike, artistike, autentike dhe unike ?!!!**

Ky mendim si sqarim - pamë të jepet në raport, pasi bënë fjalë për hiper dëmtimet në Ublën e Krajës në Ostros, kur thotë: „Pusi vjetër në Ostros - Pusi në Ostros është një shembull i zonave autentike etnologjike të rëndësishme: të puseve, saranxhave, mullinjve, etj. që degradohen me përmirësime laike. Pusi në Ostros ka funksionuar për më shumë se 1000 vjet. Duke anashkaluar pusin dhe duke formuar një rreth prej guri anësor autenticiteti i monumentit të shenjtë dhe të rrallë kulturor është shkatërruar plotësisht“?!?!?!?

Po kjo është korrekte si konstatim për dëmtimet (meremetimet) në këtë kishë, mirëpo çfarë ka mbetur të shkruhet në raportet e ministrisë përkatëse për këto dëmtime me prapavije nga Kisha e Shasit?! Një gjë dihet; se vendasit dhe arkeologjia shqiptare – që kurrë nuk hulumtoi në këtë qytet të kenë bërë me qëllim prishjet e cekura të cilat, pa pikë dyshimi, tregonin me fakte materiale që e kujt është kjo kishë...?!

Pra, e vërteta nuk është ajo e Ponc – Pilatit, por diç tjetër edhe për Shas?!?

Guvernatori romak, Ponc Pilati famëkeq që u bë i njohur si gjykatës intrigues për mënyrën e tij se si e trajtoi Jezu Krishtin, njihet fillimisht si mishërim i dobësisë njerëzore, sepse ai bëri fljimin, për të ruajtur nderin e kryepriftit të judejve dhe stabilitetin në vend. E kjo nuk është as fetare dhe as qytetare?! Diçka të tillë po më duket se jemi kah bëjmë edhe ne sot (me të vërtetën e Shasit) andaj unë për të sqaruar çështjen dua të bëjë vetëm një trokitje në kulturën e Shasit - por vetëm një trokitje e hiç më shumë ose më tepër...?!

Po çfarë kishte bërë Ponc Pilati – Ai i cili në fund të kohës së pushtetit të tij - thuhet se u çmend dhe disa e marrin për të shenjtë e disa tjerë për mizorë e hipokritë – E kjo besojmë se i ndodhi sepse Ai si njeri, mbrojtës dhe zbatues i ligjit nuk ishte në gjendje të mbrojë para pushtetit tokësor qeveritarin hyjnor - Jezusin profet nga sulmet e injorantëve?!

Ne, për sa i përket ngjarjes së tij dhe gjithë mizorive tjera që bëhen sipas shembullit të tij, jemi me këta të fundit që ”ai i lau duart” duke i futur në ujë – për të arsyetuar se ai personalisht nuk kishte faj, por ata që ia imponuan akuzën që ai po ekzekutonte Krishtin para popullit. Një zakon i lashtë ky romak, sepse edhe ky vetë besonte se Jezusi ishte i dërguari i perëndisë, por kuptohet, jo Zoti. Pasi ai e ndëshkoi ”në emër të popullit krijesën më të dashur – profetin Jezus, del që mëkatin që po bënte ia kaloi turmës e cila kërkonte ekzekutimin edhe përkundrajt bindjes së tij që edhe vetë – Kur’ani e përmend Isain a.s., si profet - 24 herë.

Po çfarë bëri Ponci që u çmend...?! Athua se e vrau ndërgjegjja apo e arriti dënimi i Zotit...?!

S’di përse, por derisa vendosa të shkruaj këtë libër, për të vërtetën memece që fshihet në rrënojat e kishave të qytetit mitik dhe antik të Shasit – pastaj fshirjet e mbishkrimit në hyrje të kësaj kishe, më ra ndër mend me shpejtësi vetëtime figura e Ponc Pilatit të cekur - sundimtarit romak që, në emër të popullit, vendosi të gozhdojë Krishtin në propozim të judejve...?!

Ndërsa për aktin makabër të Pilatit, për fundin e tij, thuhet se na vijnë dy legjenda që janë: e para se ai ishte një i shenjtë në shpirt dhe e kundërta, që Pilati, në fund të jetës bëri vetëvrasje.

Sa për Pilatin, nga këndi i tjetër - transmetohet se ai (sipas islamit) e dinte të vërtetën që Jezusi ishte profet nga **ëndrra e të shoqes** ...?! Por e vërteta hyjnore, për të, pak kishte rëndësi, nëse inati i priftit hebre e sundimtar i tempullit - kishte për çmim diçka shumë të vogël se jeta e një judeu të thjeshtë - Jezusit...?!

“Ç’është e vërteta?” - Pyeti ai – (PILATI)?!

Ndoshta duke menduar se e vërteta ishte diçka tjetër dhe e pa konceptuar për të merituar aq shumë vëmendje, ai pas hetimit mbi Jezusin e marrë në pyetje, sqaroi turmën me një përfundim që guxoi e nxori: “Unë nuk gjej asnjë faj tek ai...”? Dhe duke larë duart në prag të aktit, në mënyrë rituale – sipas një zakoni të vjetër hebraik (por edhe e besimit shqiptar – kujto thënien -ai, **i ka la duart** - në kuptimin e **kreu punë e madhe në emër të Zotit**)..., pastaj bëri edhe përpjekjen e fundit për të shpëtuar Jezusin nga judejtë – me alternativën në zgjedhje – duke iu ofruar atyre, se: kë do donin të kryqëzonte ai si gjykatës, nga dy të burgosurit: Krishtin, që

predikonte pendimin dhe mos rënien në mëkate e për të qenë të shpëtuar në botën tjetër, apo Barabën që ishte hajn, bandit dhe kriminel rrugësh, i cili kishte pasur një zakon - kënaqte me grabitjen e njerëzve dhe karvanëve tregtare nevojat e veta dhe atë çfarë i tepronte, kënaqte të mjerët?!

Dhe shih, turma për çudi, bërtiste me të madhe – ashtu siç do të bërtiste dhe madje bërtet edhe sot në zgjedhje të llojit - rodit në qeverisje, që ai të lironte grabitësin e jo profetin e dërguar nga Zoti, me fjalët: Barabën, Barabën, Barabën...?! Prandaj padrejtësisht, kuptohet se “Birit të Zotit” i mbeti ngjitja në kryq dhe gozhdimi?! Nga kjo kohë - mbeti të thuhet fraza sa intriguese, po aq domethënëse: “Voks populis, vox dei”- (Fjala Zotit, fjala e popullit) bërtiti – ai dhe lejoi ekzekutimin e profetit?! Mbase kështu edhe duhej të ngjiste, natyra njerëzore anon vazhdimisht kah e pavërteta. Krishti, edhe pse figurë historike i takoi të bëhej mit, me 4 të vërteta për hyjninë e tij si ajo: hebraike, e krishterë, islamike dhe ateiste shkencore, që do të ishte një mesele në vete.

BESIMI SHQIPTAR KATARAS QË DOMINOI DIKUR SHASIN

Sa për të nxitur kureshtjen, cekim se në librin e Preloc Margilajt – *Ilirët flasin shqip - Shqiptarët flasin ilirisht*, Podgoricë 2000 në f. 74, për qytetin e Kotorrit - shohim të na vijë edhe në trajtën latine – KATARO - (mace) dhe macja është vetë djalli që thoshte për besimin Papa. Atëherë edhe na del që për besimin e vjetër të shqiptarëve të dominonte bindja që shqiptarët të kishin besimin e djallit që duhej luftuar me kryqëzatë?! Ky besim në Itali – pasi edhe atje ishte i njohur, ai u quajt nga Papa besimi Albigin kurse kishte edhe disa emra tjerë si Bogumilët – Manekizmi, por edhe Babunët...?!

Kurse, zakonisht, për simbol të këtij besimi është një piring i përhapur gjithandej nëpër Iliri. Edhe Ungjilli, por edhe Kur’ani flasin për Piringun që ishte i vendosur në mes të dy botëve.

Po t’u referohemi autorëve antikë, për të zbardhur çështjen e besimit të vjetër dhe cekim se për Ilirinë dhe ilirët, autori i vjetër Skymni, shkruan: **”Pastaj vjen Iliria, një tokë e gjatë me shumë popuj brenda. Thonë se popullsia e saj është shumë e madhe, nga këta popuj disa banojnë në vise të brendshme duke lëruar tokat, disa të tjerë anës së Detit Adriatik. Një palë nga këta iu bindën pushtetit të bazilejve- në Bullgari (që aplikonin sektin heretik kataras – ose më vonë i njohur edhe si sekti albigjin v. j.), disa të tjerë monarkëve dhe një palë tjetër vetësundohen. Thonë se këta janë shumë të drejtë dhe mikpritës, se e duan jetën**

shoqërore dhe janë të dhënë pas një jete shumë të hijshme”. – Shkëputur nga *Gent Ulqini, punim i cit. f. 88.*

Dy kategoritë e fundit – si besim, siç u cek, ka tepër mundësi të ishin një - të asaj që ne e quajtmë dhe e quajmë BESIM I VJETËR – ILIR (SHQIPTAR) – pra, që e njihnin edhe shqiptarët – si besim, dije...?! Këtu nuk mendojmë se vlente parimi një komb – një fe. Katarët u takonin shumë popujve...?! Ndërsa ilirëve - shqiptarëve, u takoi ta ruanin atë si më gjatë se të tjerët sepse ishin një popull i vjetër dhe feja katere ishte e vjetër - e trashëgueshme. Dija më e vjetër e përhapur kryesisht te raca ariane - e pastër e cila që në kohën e Hamurabit u shpall te babilonasit – pa shkëputje?!

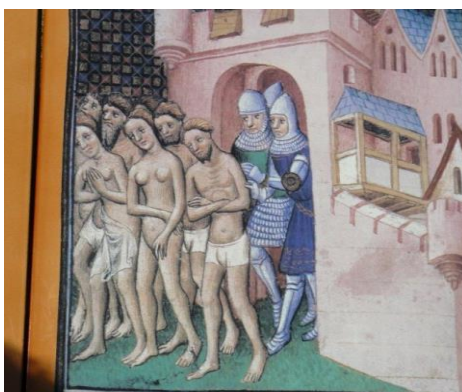
Nisur nga ky konstatim i Skymnit, kushdo që adhuron të mirën do të kishte qejf të jetë në gjak trashëgimtar i kësaj popullsie sepse po del që ishin maksimalisht të kulturuar – njerëz të kultit - që aplikonin lutjet – *pse jo edhe në 365 ditë si në legjendën e Shasit?!*

Dhe tjetër, po sipas këtij libri - burimi, në të njëjtën faqe thuhet se gjatë gjysmës së dytë të shekullit 6 dhe në dhjetëvjetëshit e parë të shekullit VII, nëpër pjesën më të madhe të Ilirikut dhe Epirit kaluan një sërë dyndjesh avaro-sllave, por shumë studiues, e ndërmjet tyre edhe autori sloven J. R. Sivec, vërejnë se **”Krahina e sotme shqiptare nuk u pushtua drejtpërdrejtë nga dyndja e popujve” dhe se nuk mund të bëhet fjalë për vendosje të këtyre popullsive në këtë kohë në trojet shqiptare e as për ndryshime në strukturën etno-kulturore të popullsisë vendase – Po aty - punim i cituar.**

Konstatimet e shkëputura doemos konfirmojnë se shqiptarët - ilirët, edhe pse nuk ishin të pagëzuar – krishteruar në masë, doemos që nuk do të ishte e mundur të kishin qenë kaq të KULT-uruar, po të mos kishin një botë shpirtërore shumë të avancuar – besimi, ndërsa rezultatet e kësaj edukate kishin bërë që të njiheshin shumë larg për pozitivizmin e qytetërimit të vet...?! Prej kësaj del që ata ishin kryesisht popullsi të vendbanimeve urbane. Gjithë kjo që shkëputëm dhe arsyetuam na jep të drejtë të nxjerrim edhe këta përfundime në vazhdim në formë të pyetjeve që hapin dilema se: Shqiptarët me të drejtë duket se janë racë ilire, e nga ilirët deri te pellazgët - rrënja – mbretëria për ta është e trashëgueshme...?!

BOGUMILIZMI - ALBIGJINËT (manikeizmi) DUKET TË JENË VETË KATARËT

Katarasit e urbanizuar në Ilirik - Ballkan, njiheshin edhe me një emër tjetër, nga sllavët të cilët e përvetësuan besimin e katarasve duke u përmendur nga ata në gjuhën e vet sllave, bogumili - të dashurit e Zotit. Ose kështu quheshin nga bullgarët sllavë. Duke mos dashur të lodhemi me këtë, kujtojmë që për këtë, në klasat e fillores, patëm mësuar për shtetin e bogumilëve –si shtet sllav, por në vazhdim do të shihni se si kjo tezë nuk qëndron: Këto popullsi urbane Ilire, nga kjo kohë, arritën të imponojnë edhe sot, po duket, formën e vet të organizimit të shtetit modern, duke imponuar emrin e rrethit të vet si njësi administrative të kohës. Sot, në Kroaci - duke u quajtur si Kotari qarqet administrative – doemos se të kujtojnë katarasit. Termi i tillë edhe sot jeton në termin administrativ kroat?! Sepse Kroatët, nëse sot janë sllavë, ata në emër e gjak janë Ilirë - shih Kroa- kroat, kronos - krye-krajl, krahinë, katarë (sepse si njësi administrative – me prijës të trashëgueshëm, ai doemos që ishte një shtet administrativ teokratik). Zaten Kroatët edhe sot vlejnë si popull sllavofolës me një kult tepër të denjë besimi kataras. Kujto këtu edhe lëvizjen e tyre, për të ringjallur shtetin Ilir të Ludvig Gait...?!

“Patareni, katari, bogumilji i Liti Babuni, tesan, net”. Një konstatim që të gjithë këta ishin të njëjtë”?!

Për të hedhur e plotësuar dijen për këtë besim të vjetër shqiptar që daton nga lashtësitë dhe që u paraqit që në vendin e shpalljeve hyjnore – vendeve të Lindjes së Mesme duhet konfirmuar se ai, duke kaluar deri te mbretëritë bullgare dhe shqiptare – shohim të ish i identifikuar me disa emra si fe e vjetër. Ky besim ngase ishte shumë burimor dhe pa doktrina

në te – të shtëna në besim nga dora e njeriut, ai për këtë si besim pati, po duket, shumë armiqësi dhe xhelozsi si dije që koordinonte me teknikat e zotërimit të lutjes në favor të ekzekutimit të pushtetit hyjnor në tokë. Duke u nisur se për këtë sekt, ka disa burime, ne – rrëfimin për të, po e nisim nga shënimet dhe pikëpamjet e autorit Zhan Klod Faverial i cili shkroi Historinë (më të vjetër) të Shqipërisë - botim i vitit 2018.

NE FENË E TË PARËVE – PËR ZHDUKJEN E BESIMIT TË VJETËR SHQIPTAR?!

Sipas historianit francez Zhan Klod Faviriell, duke folur në kapitullin 37 për Bogumilizmin (manekizmin) lexojmë:

Le të hedhim një vështrim tashti mbi një herezi që shkatërroi Ilirinë për shekuj me radhë. (Pasi autori i këtij konstatimi që shkroi historinë më të vjetër të Shqipërisë është i krishterë –katolik, kuptohet që ai - besimin e vjetër ilir e quan herezi, v. jonë)...?!

Kjo herezi - sipas tij, është çështja e manekizmit të ilirët si besim. Kurse shton që në Bullgari ithtarët e tij quhen *bogumilë*, në Azi *palicianë*, në Francë *albigjez*, dhe në Itali njihen me emrin *shqiptarë*, ata përhapën manekizmin në Shqipëri dhe po ashtu edhe në vende tjera.

Maneu, shpikësi i kësaj herezie, që i rrjepur gjallë me urdhër të mbretit të Perësisë. Perandori Diokleciani i dogji të gjallë udhëheqësit kryesorë. Thjeshtë, prej këtu po del që luftërat ishin ideologjike e ku, si të thuash, shqiptarët luftonin shqiptarët e atëhershëm.

Flitet se – Roberti, mbreti i Francës i dogji të gjallë disa kanoinë që ishin tunduar nga manikenët (viti 1022). Perandori Aleks Komneni dogji në Konstandinopojë murgun Bazil, udhëheqës i bogumilëve bullgarë (viti 1110).

Ata që u zbuluan në Shqipërinë e Epërme, pak para periudhës në të cilën kemi arritur, nuk u trajtuan më denjësisht. Vetë Bohemundi shkatërroi në Pelagoni një qytezë të populluar nga manikenët (viti 1097). Në Serbi – Simeoni (Shën Sava, v. jonë), babai i Vulkos, i shoi një palë në zjarr, të tjerët i mundi me tortura të ndryshme, disa me ekzil, e disa me konfiskim të pronave të tyre në dobi të të varfërve. Kryetarit të sekteve në këto vende iu kishte këputur gjuhët dhe librat e tyre u hodhën në zjarr (Martinof).

Një represion kaq i dhunshëm nuk duhet të na çudisë. Në njërën anë, heretikët e mohonin mëkatën e zanafillës (vazhdon autori) dhe nga ana e tjetër ata i shpjegonin çështjet sipas mënyrës së tyre.

Po t'iu besojë atyre, kishte dy zota – dy krijime për të gjitha gjërat, njëri shkaktar i së mirës, tjetri shkaktar i së keqes. I pari, kishte krijuar gjërat e padukshme dhe shpirtërore, i dyti, gjërat e dukshme dhe materiale. Veprimet e mbara vijnë prej të parës, të mbrapshtat prej të dytës. Të ndëshkohej një njeri, për të keqën që kishte bërë do të ishte një padrejtësi, të shpërblehej ai për të mirën që ka kryer do të përbënte një tjetër padrejtësi, pasi në sytë e manikenëve, e mira dhe e keqja nuk janë të njeriut, por të zotit - parim që e bën atë të veprorë, ose më mirë, ishte një parim i cili vepron tek vetë ai. Tjetër, nëse gjërat materiale dhe të dukshme janë të krijuara nga një parim i mirë, atëherë gjërat janë të mira, dhe nëse janë krijuar nga një parim i keq, janë të këqija. Trupi ynë, gjithashtu, është diçka e keqe. Edhe për më tepër, nuk bën as të hash, as të pishë, as të vishesh, e as të martohesh. Pasi po të bësh këto gjëra e tjera si këto, është një lloj si të mësohesh me parmin e së keqes, domethënë, të djallit. Një shoqëri e lidhur pas parimesh të tilla – sipas tyre, ose duhet të ndalohet, ose të lihet të shkatërrohet... *Punim i cituar, f. 199.*

Ndoshta, kjo edhe zbulon faktin e përmendur më lart përse Koncili i Tivarit i vitit 1199, si rejon me origjinë shqiptare të besimit bogumil, pati sukses që një pjesë të kësaj filozofie (rrojën e mjekrës dhe ndalimin e martesës), t'iu imponojë si brendi katolicizmit në shkallë botërore - ose ishte një kompromis ndërmjet besimit kataras dhe besimit katolik e nga ku, ky i fundit, katolicizmi, pranoi gjërat më kryesore të besimit kataras - albigjinë, që mesa duket u shkri si formë, pasi imponoi filozofinë e esencës së tij në krishterim, (vërejtja jonë). **“Në vitin 1869, Egomneni i Shën Naumit thotë se quhen ende bogumilë shqiptarët e Mokrës (malet e lashta) që gjenden në perëndim të liqenit të Ohrit. Megjithëse ata nuk janë më manikenë, a do të quheshin ende bogumilë, po të mos kishin qenë të tillë.?! (po aty, f. 199) Prej manikeizmit tek myslimanizmi është veç një hap larg. Në Azi, palicienët, përherë kishin marrë anën e arabëve kundër të krishterëve dhe arritën si përfundim të gjithë të përqafojnë myslimanizmin. Po kështu ndodhi edhe me besët (shih: besim – fjalë shqipe, vërejtja jonë) ose pomakët në Thraki e Myzi...“ Në Bosnje, ishin manikenët, ata që i dhanë shkas pushtimit turk dhe ishin ata të parët që u kthyen myslimanë. A është e mundur që në Shqipëri, ata që përqaftuan islamizimin, të kenë qenë të përgatitur nga doktrinat manikiste“.** (pun. i cit. f. 200) - pyet autori dhe përgjigja jonë, nga kjo që u tha dhe do të thuhet për ta – rezulton një po, e madhe...?!

Nga kjo, nëse kërkojmë që të kthehemi në FENË E TË PARËVE, atëherë feja e të parëve del të ishte besimi kataras - bogumil dhe jo ai i krishterë që për rrjedhojë dominonte Shasin dhe Tivarin, duke iu imponuar

atë që cekëm “*Trupi ynë, gjithashtu, është diçka e keqe. Edhe për më tepër, nuk bën as të hash, as të pish, as të vishesh, e as të martohesh...?!“*

Sa për *besët* ose *pomakët*, e përmendur na del që kështu të quheshin myslimanët bullgarë të nënshtruar nga Augusti. Ne te këta, po na provokon vetë emri shqip i tyre që del të jetë – *besët* e që lidhet me fjalën shqipe *besë* e dalë nga një besim – betim, BESËLIDHJE - VETËDIJA NJERËZORE SE TRASHËGON NJË MISION NË KËTË BOTË – SI BESË E DHËNË PARA TIJ, ose që lidhet me zotin egjiptian Besi, i cili ruante martesat SI DIÇKA QË PËRCAKTOHEJ ME RREGULLIN HYJNOR QYSH NË KOHEN E KODIT TË HAMURABIT...?!

- Kujto për momentin - betimin e shpirtrave të dhënë si parakrijim në islam – para se Allahu, të kishte krijuar njeriun e parë?!!!

Besoje që kjo, çka shkëputëm, e që indirekt konfirmon edhe autori, është lehtë e pranueshme që përse shqiptarët me besimin bogumil - në origjinë paucijenë, ashtu si në Azi që përkrahën arabët, besët bullgarë, bogumilët në Bosnjë, edhe në Shqipëri të kenë përkrahur më në fund edhe vetë Islamit si besim, pasi u joshën si kataras shumicë që ishin dhe që kishin vetëdijen se ishin trashëgimtarë të perandorit të parë bizantin – Justiniani i Parë, një njeri i dërguar nga Zoti.

Ndërsa, që të jetë kështu - se ishim besimtarë të devotshëm e më burimor në ruajtjen dhe praktikimin e tyre del se, mundësia ishte tepër e madhe, sepse nga vetë letrat drejtuar Romës, Shën Pali - mësojmë që ai kishte arritur që Ungjillin e Krishtit ta përhapë si fe deri në Ilirik, ta bënte i pari. Bile thuhet të ketë çuar meshë edhe në vetë Durrësin...?! Dhe tjetër, jo rastësisht edhe përkthimin e Ungjillit të hershëm – vullgata (popullor) të ketë vepruar në Shas. Sipas mendjes sonë, duke analizuar faktet, Ungjilli ishte bërë një krijim popullor që mbahej në mend...?!

Ka edhe dëshmi tjera të cilat flasin për shtrirjen e mësimëve të Shën Palit – palicinët, u përhapën kudo nga vendet e shenjta përgjatë kohëve deri në Ilirik – duke nisur, nga koha e Jezusit e deri në zyrtarizimin e tij në shekullin V, kur pasoi edhe qitja „jashtë feje“ të mësimëve të Palit nga kisha e Romës Lindore.

Si duket, mësimet e Palit ishin më se të fuqishme gjatë tërë kohës dhe madje edhe KUR’ANI, i cili u shpall nga 6 shekuj pas Krishtit - flet për përndjekjet që iu bënë në lindje ithtarëve të besimit të fesë së drejtë të Isait a.s. (Jezusit), nga perandori Dioklecian. Përmendim këtu - për të arsytuar konstatimin – rrëfimin e fesë islame - për „Shokët e Shpellës“ të cilët u përdoqën, siç u cek, nga perandori Diokleani - Shteti i Dioklesë...?!

Sa për mrekullinë e shokëve të shpellës - në kohën e perandorit të keq - myslimanët edhe këtë ngjarje, e kuptojnë si një mrekulli të profetit të tyre, sepse ai ishte i detyruar të fliste, për një ngjarje që kishte ndodhur mbi besimtarët e Jezusit - në linje të nxënësve të Palit, e për të cilat nuk shkruhej as në librat e shenjtë të çifutëve e as të të krishterëve, por që ishin të vërteta e për të cilën dinin vetëm Rabinët hebrenj, që të kenë ndodhur në mesin e të krishterëve...?!

KUR'ANI VËRTETON NGJARJEN QË NDODHI NË MES TË UNGJILLIT DHE KUR'ANIT – PËR TË CILAT KUJTOHEJ SE PROFETI NUK KISH NJOHURI...?!

Në këtë rrëfim (të Shpellës), tregohet se si, kundërshtarët e profetit Muhametd – a.s., injorantët, kishin shkuar te hebraikët, që ata t'u tregonin, ndonjë profeci e cila kish ndodhur, por që për të cilën si ngjarje nuk shkruan as Ungjilli dhe as Kur'ani I ZBRITUR deri më atëherë, e për të cilën nuk kishte njohuri as vetë profeti, për ta zënë atë në një gënjeshtër në profecinë e vet.

Dhe rabinët, u folën arabëve, për një ngjarje e cila kishte ndodhur – me përndjekjen e myslimanëve të Jezusit të drejtë, e për të cilën, Profeti, nuk kish njohuri. Priftërinjtë çifutë iu treguan kundërshtarëve të tij, rastin e shokëve të shpellës, të cilët ithtarët e këtij besimi, më të madhe i luftoi perandori romak me origjinë Ilire i përmendur si Dokleani – që ishte vetë Diokleciani që njeh historia. Masakrat e tij mbi palicienët evidentohen të ishin kryer rreth viteve 300 të erës së re – pra, ai ishte i gjeografisë së Shasit.

Shkurt, tregimi i Shokëve të Shpellës, është ky: Disa të rinj - ndjekës të besimit të drejtë, që jetuan kohën e një qeverie (perandorie) të pa fe, të zhgënjyer nga mizoritë në besim – shturjet dëfrimet e pamasë dhe imoraliteti që kishte kapluar shoqërinë e kohës - vendosën të largohen nga ai mjedis sepse zbulohen nga kundërshtarët e besimit dhe u futën në një shpellë të maskuar. Thuhet se ushtarët e Dioklecianit i ndoqën deri te shpella, por pas do ngjarjeve të çuditshme u detyruan të kthehen pas.

Të rinjtë ranë të pushojnë dhe i zuri gjumi për 300 vjet dhe duke kujtuar se kishin fjetur një pjesë të ditës. Kur u zgjuan, njëri nga shokët u nis i frikësuar në qytet për të blerë ushqim, por shokët e porositën të mos flasë dhe të mos hetohet. Mirëpo prapëseprapë, ai u zbulua, kur gjatë blerjes së bukës pagesën desh ta bëjë me para të kohës së mbretit që kishte vdekur para 300 vjetësh dhe se ai u bind që kishte ardhur një kohë krejt tjetër dhe se tashti vetë perandori

ishte besimtar. Kjo shpellë e përmendur edhe sot gjendet në lindje – si një vend i shenjtë në lindje.

Po cili perandor duhet të ketë qenë ai i cili paska jetuar 300 vjet pas Dioklecianit për të cilin thuhet se ishte besimtar sipas Kur'anit. Doemos na del të ketë qenë edhe ky një ilir?! Pra, mbase do duhej të ishte Justiniani i Parë si perandor bizantin, sepse pasuesi i tij ishte Herakliu (610 -695) që ishte bashkëkohës i profetit Muhamed a.s. dhe i cili u mund në Siri nga vetë profeti, duke u tërhequr për në Konstandinopojë?! Prej këtu – shohim që kemi një vazhdimësi monoteiste si zinxhir i pakëputur të besimit monoteist ndër iliro-shqiptarët (arbërit).

Sipas nesh – kjo dije, fe apo besim, edhe sot jeton në mitin shqiptar – kur është fjala për shpellat. Nisur nga përvoja që kemi në folklor, tregimet për kreshnikët dhe zanat etj. që humben duke hyrë në shpella – sikur na lidhë me këtë kohë të shenjtërisë së shpellave. Ngjashëm nga këto dije të shkuara njerëzit sikur besojnë se do të kthehen përsëri te populli shqiptar?! Ndërsa në shpella edhe sot ekziston bindja që nuk guxohet të mallkohet (truhet) sepse hidhërohen qeniet e shenjta si banorë të shpellës dhe ata, kur e dëgjojnë mallkimin s'të lënë më të dalësh shëndosh sepse të gurëzojnë. Në rrethin e Elbasanit ngjashëm kemi një shpellë në të cilën u futën dasmorët me nuse në rast të një shiut të madh. Mirëpo pasi dikush mallkoi, ngjau që nusja me kalë dhe gjithë dasmorët për pasojë u gurëzuan?!

Për këtë - shpella, për shqiptarët ka një mision dhe funksion të shenjtë.

Dhe tani, përsëri për katarët, nga këndet tjera ?!

Besimtarët ilirë - katarasit, nga kjo kohë kur përmenden në mesjetë, vetëm në Mal të Zi thuhet se lanë mbi një mijë gjetje në zonat e banuara edhe sot me shqiptarë , kurse mbi 70 mijë në Ballkan dhe Evropë, që përmend- përveç tjerash, në emisione televizive, studiuesi Fahri Xharra nga Kosova. Kurse si qendër e kultit të tyre – pa dyshim se ishte edhe Shasi antik i njohur nga koha e para pushtimit romak e deri në shekullin 12 si RRizana.

Po çfarë mësonte Kisha Katarase - Ilire: Propaganda e këtij sekti - pra katars (shqiptar), po duket mësonte, ashtu si edhe islami më vonë, se predikimet dhe lutjet duhet të bëheshin vetëm në gjuhën amtare (shqip etj.) – kjo tmerronte të tjerët. Dhe dy, nga ky besim mohohej trinia e zotit dhe përdorimi i ikonave?! Andaj nga këtu, këta kishin dy armiq të përbetuar, serbo-grekët (për çështje gjuhësore) dhe Papën – për punë Trinie?!

Feja e të parëve mësonte se: njeriu ish një engjëll i rënë nga qielli me qëllim dhe mision të vetin për larjen e mëkatit në tokë, duke propaganduar për këtë pendesë dhe flijimin e vetvetes. Në realitet, këtë njohuri – dije, e kishte edhe

vetë klani i zotave, i njohur edhe si klan luftarak në mitologjinë e popujve nordikë - në esencë pellazgë... i njohur si **Klani As**.

Gjithashtu, nga ana e tjetër, nuk duhet lënë pa cekur edhe atë se për katarasit fillon e flitet me të madhe në mesjetë, si sekt që njihej edhe me emrin e imponuar sllav *bogumili*, pastaj me termin *albizhua* në Francë, kurse nga romakët njiheshin si *albagjezi*.

Gjithë kjo gjithnjë po shohim se i ofrohet formës mesjetare shqipe të kohës *albani, albanoi* - i cili si popull përmendet edhe nga gjeografi i Aleksandrisë, Ptolomeu etj.

ÇFARË KONSTATON E. PETROVIQ?

Shtojmë këtu edhe këtë se në punimin e tij gjuhësor, E. Petroviq, me gjithë anësinë e tij, për të zgjeruar territoret romane në Ballkan, pranon se “popullsia që gjetën sllavët në trevat lindore të Serbisë, nuk ishte e romanizuar“, duke sjellë si sprovë toponiminë e këtyre vendeve, e kjo vlen edhe për rejonin që ne kemi në trajtim - trevën përreth Shasit. - *Gent Ulqini, pun i cit.f. 142*.

Por, siç u pohua, kishte shumëçka në mësimet e tyre që e tmerronte tej mase dhe i krijonte probleme vetë Kishës së Shenjtë, e që nuk shkante duke u bërë si provë e pakundërshtueshme ndaj krishterimit. Dhe për këtë, Papa Inoçeti III, më 1244 vendosi t’i shfarosë përfundimisht me kryqëzata të përgjakshme që tej zgjatën në kohë albigjinët shqiptarë.

Papa, në dokumentet e veta, përmendë se Ai luftonte, albagjezët, sepse kishte vetëdije që po shfaroste shqiptarët, për faj të sekti të tyre monoteist të trashëguar moti dhe bukur shumë të përhapur dhe që shqiptarët e trashëgonin...?! Shfarosja rezulton të ishte absolute, çdo gjë u dogj - e shkruar qoftë ajo apo edhe nga bota materiale apo religjioze e sekti?! Emrin e kishin kataras, por sipas studiuesit Armando Azolli - Itali, romakët këtë, për qëllime të poshtra që kishin, e keqpërdomin - sepse në gjuhën e tyre – *katar* quhej *macja* dhe *macja* ishte simbol i djallit, andaj edhe katarasit (siç u cek), meritonin të zhdokeshin *sepse ishin vetë djalli...?!E ky ngatërrim gjuhësor sikur vetvetiu të bindë për tmerret e kësaj përndjekjeje me kryqëzatë. Sepse këtë e thoshte vetë emri - me të cilin ata - shqiptarët, kishin përzgjedhur të quanin veten...?!*

Një karakteristikë tjetër dalluese e këtij sekti, ishte fakti që ata për simbol, po duket se kishin një kryq të vënë në mes të një guri - pirgu, i cili përfundon me një simbol të rrotës – rrethit, duke të kujtuar figurën gjeometrike më domethënëse e cila dihet se në rrotullimin e vet prej 360 shkallësh dëshmon se nga pikënisja, në fund të çdo gjeje – objekti arrin veten?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Pra - jeta, sipas këtij sektit, ishte një matje karakteristike e absolute – rrethit?! Por edhe vetë fjala pirg – pyrg – pyrgator - një mur i lartë në mes të ferrit dhe parajsës e që e përmend edhe Kur’ani - kujto këtu ngjashëm edhe katarët, besonin, po duket, ashtu si banorët e fundit që mbesin në Pirg (shtyllë) as për parajsë e as për ferr ashtu si në Kur’an, thuhet që edhe ata janë të shpëtuar me mëshirën e Zotit. Dhe kështu ata “do të lihen në një hapësirë, me gjysmën e faqeve të zeza dhe gjysmën të bardhë. E të cilëve, pas ringjalljes do t’u mundësohet të shohin nga pirgu të dyja palët e njerëzve, të mirë dhe të këqij - parajsës dhe ferrit?!

JA EDHE SIMBOLET E SEKTIT SHQIPTAR - KATARS

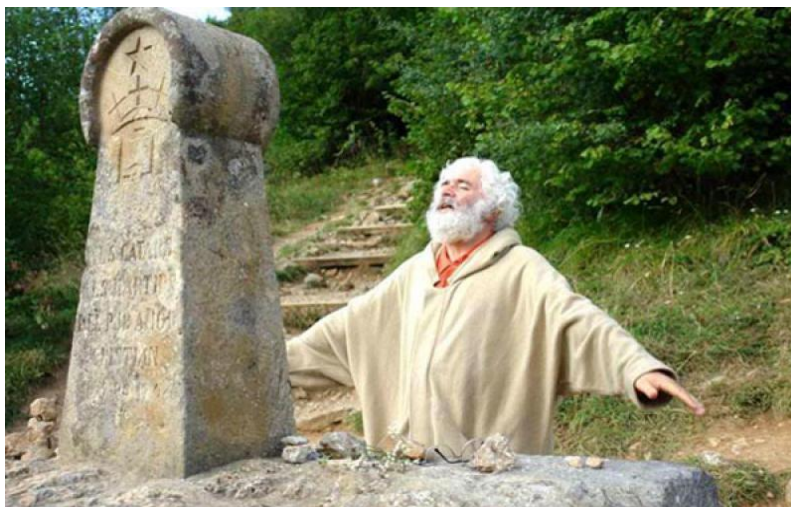
Ky rreth, si figurë simbolike, përveç se gjendej mbi gurë varresh, praktikohej edhe në ceremoni të dijeve dhe teknikave magjike për të parashikuar të ardhmen - fatin në mesin e të lashtëve, sepse ata jetonin me këtë dije mrekullibërëse – që nga koha - kur fjala ishte e shenjtë.

Andaj simbol i sektit – kataras – pellazgë, i vjetër sa vetë njerëzimi dhe i përhapur më së shumti në Ilirik sot, është si vetë dromca e MOZAIKUT dhe del që është përvetësuar edhe nga kulturat ndërnjerëzore, sepse këtë mision ka edhe vetë besimi si kategori universale dhe dije. Ndikimi i tyre, po del të kishte ambicie gjithëpërfshirëse ashtu si çdo religjion.

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Prezenca si dije e tij mrekullibërëse dominonte në çdo moment në jetën e shqiptarëve - pa marrë parasysh që kushtet ekstreme të mbijetesës i lodhën dhe i varfëruan.

Shih për këtë në skicën të E. Durhamit, e cila paraqet dhomën e ndenjës të një kullë malësorësh, muri dekorohet me figura njerëzish dhe kryqe iliro-kelte, rrota katarase... Skica e tillë daton nga viti 1908. Është interesante të thuhet që Durham, në një vend, do shohim, që pohon se gjurmët e besimit të vjetër shqiptar i gjen deri në shekullin XVIII?!

PËR MË SHUMË, ÇFARË ISHTE RROTA SI SIMBOL

Merret vesh që Rrota, ishte një simbol tjetër i dijeve teknike të magjistarëve në besimin kataras. Dhe sipas dijës së tyre, ajo simbolizonte yllin, kurse vijat në te - rrezet që përfundonin në mes. Qendra e rrotës dhe vetë rrethi, nënkuptonte takimin me krijuesin - absolutin?! Por, dëshmohet se e gjithë kjo dije ishte e lashtë sa vetë pellazgët. Dhe nga kjo, çështja duhet të lidhet me kulturën e popujve me dije indoevropiane të cilët, sipas studiuesit Dr. C. George - besonte që lindën duke u shfaqur përreth Danubit?!

- Mbase këtë shpikje të tijën duhet marrë në konsideratë sepse edhe vetë shkrimi i parë i njohur që para 5-6 mijë vjetësh në këto hapësira, që njihet si kultura e Vinçës e vërteton më së miri këtë. E kjo ka lidhje edhe me vetë Shasin si kulturë e Vinçës.

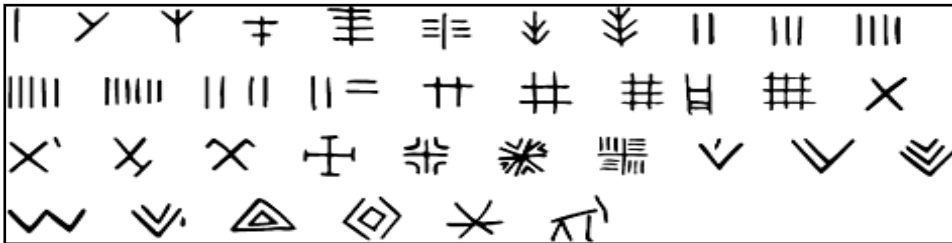

A mos ka farë lidhjeje simboli i Rotary - me këtë besim?!

Shih edhe këtu, në këtë shkrim, se si simboli i svastikës - kulturës diellore që gjendet në alfabetin e parë pellazg te Kultura e Vinçës, i cili ndeshet në skicën e Durhamit del të gjendet edhe në një shtëpi malësorësh shqiptar, e kjo – çuditërisht, përsëritet edhe në shkrimet që merren për pellazge?!

Gjithashtu nuk duhet harruar doemos se - kjo kulturë e këtij shkrimi të parë linear pellazg lindi dhe u takua këtu në brigjet e Adriatikut – Shasit - veç se pritet të dokumentohet...?! Ndërsa simboli i svastikës – diellit, është ruajtur edhe sot në varrezat e Anës së Malit. Sipas autorit **Boerre**, kjo kulturë si shkrim, nuk arriti këtu nga kulturat aziatike, por u gjet këtu.

Pamje për të krahasuar shkrimin e Vinçës - si dije me hieroglifët egjiptiane të para – ku shkronja është një figurë e cila njihet në mendjen që flet- mësuesi- profeti, por që edhe gjuha e hieroglifëve u kuptua – deshifrua vetëm nga mendja e shqiptarëve që deshifroi se si - sekretari i zotave Thoti – që shkruante si mendonte, dhe fliste si mendonte - shqip.

Andaj, shkurt, po themi që perëndia e shkrimit (Engjëlli Tot) germën e parë e quajti një A - nga Alba (Zog me krah qiellor) duke e vizatuar si figurë dhe për B (si shkronjë) ngjashëm e kështu me radhë. Ai – Thoti, e jepte këtë si shenjë me shenjën e këmbëve, të cilat deri në kohën e Fishtës edhe tek ne në gegërishte - fillonin si sinonim me b- kujto vargjet e Fishtës: *...Brof - që është barazi me fjalën në këmbë. Kujto vargjet: brof në këmbë, si kanë qillu.* Ndërsa ku dëshironte që egjiptianëve t'u mësojë shkronjën d – ai, sipas gjuhës që fliste, në mendjen e tij - vizatoi dorën. Për një K-vizatoi *kupën* (kurorën) - kreun, për një G –vizatoi *gardhin*, për një SH- vizatoi pikat e *shiut* në liqe etj.

Duke iu kthyer ceremonisë magjike pellazge

Çfarë ishte besimi i vjetër shqiptar?!

Dija e parë e zbritur te kjo popullsi dhe e ruajtur me xhelozsi si KULT-turë - besë+im, ishte absolute dhe shumë çudi dhe mrekullibërëse, andaj edhe u shpall nga ana më pak e avancuar në këtë dije - si punë herezie - magjie?! Kjo ndodhte sepse ata, nuk e kishin si trashëgimi e dijeve të paraardhësve të vet të parë dhe kjo i bënte të ndiheshin inferiorë. Ata që e dispononin këtë dije quheshin edhe magjistarrë, fjalë kjo e cila nënkupton në shkencë njeriun superintelektual, por që mori kuptim pezhorativ.

Po duket se të parët që nuk i injoruan këto dije të ilirëve ishin vetë gjermanët - me vetëdijen e racës ariane të fillimit pesëmijëvjeçar si qytetërim.

Dhe të ekzistencës së fshehur të tij si besim pas kryqëzatave që tejzgjatën deri me ardhjen e turqve që ishte një besim i mbetur në harresë teknomagjike ariane – alkimike i njohur me mrekullitë e veta. Vërtetohet se para fillimit të Luftës së Dytë Botërore - okultistët gjermanë kishin avancuar shumë në hulumtimet në këto dije me të cilat janë të mbushura librat e shenjtë e deri te vetë Kur’ani i cili sjell dëshmi të linjës profetike në këto dije, si ata të Solomonit dhe Jezusit etj. Ata vazhdimisht i hulumtonin këto dije. Fjala është këtu edhe për postin magjik mrekullibërës të Jasonit mitik pellazgo-ilir - qilimat fluturues të Solomonit etj.

- Bile - thuhet në dokumentarë të ndryshëm televizivë etj. se nazistët madje shkuan – për t’i gjetur këto dije okultiste - deri në vetë “kurthet e mbetjeve të fshehta të sektit shqiptar gati të asgjësuar kataras” në lartësitë e manastireve të murgjve kataras, në Pirinejet e larta. Dhe nga këtu del që ata i zbuluan dijet e tilla që përndiqeshin si herezi. Kurse ata që i zbuluan del të ishin formacionet e shoqërisë sekrete okultiste gjermane të njohur si ANANERBE – apo - ndryshe del të quhej “Trashëgimia e Paraardhësve”?! Që ishin vetë sekreti më i lartë i vetë partisë naziste.

- Pjesëtarët e kësaj shoqërie u takonin shoqërive elitë sekrete gjermane me plot dije te fjalës së fundit nga fusha të ndryshme shkencëtarësh të njohur me emrin sekret – Tula (shih, tingëllon shqip) - ka kuptimin e magazinave të mallrave në kontinentin e hershëm evropian. Ndërsa priftërinjtë e shoqërisë së mbyllur, pas disa ekspeditave që ndërmorën, thuhet se ia dolën të shtinin në dorë, duke pasur sukses edhe vetë “gurin e xhevahirit” nga dija katarase – si dije mrekullibërëse alkimike.

Ky gur që përmendin edhe vetë anamalasit në tregimet e veta njihet si mjet i cili në dashuri dhe jetë, çdo brengë dhe mungesë e transformon në përmbushje të kënaqësive shpirtërore dhe materiale. Guri del se ishte parë (sipas mitit gjerman) - kushërinjve të shqiptarëve - si popull pasues edhe te vetë sofra e mbretit mitik gjerman Artur - por që te hebrenjtë ndeshet edhe si kupa - grali i shenjtë te vet të krishterët.

Kujto këtu për momentin atë që njihet si kupa e gralit - gjakut të Krishtit në darkën e tij te fundit dhe nga e cila, në këtë gosti të fundit, u pa të pinin nga ajo vetëm apostujt nxënësit e tij, kurse vetë Krishti - jo. Simbolikisht kjo kupë (grali) mendohet se është një verë parajse të cilën e përmend edhe Kur’ani si pije Xheneti. Prandaj disa për këtë qëllim si e dhënë e mohojnë Darkën që të ketë ndodhur. Tjetër, problemi u del te vetë konstatimi i Jezusit si profet i cili iu ofroi këtë pije ndjekësve të tij, por vetë nuk e piu - pasi u arsyetua që atij i ishte ndaluar deri sa të vijë mbretëria qiellore dhe me këtë vërtetohet ekzistenca e asaj bote si dhe zbritja e Jezusit.

Ky besim për të cilin flasim, si besim ishte edhe kulturë e shkruar dhe gjendet, po duket, edhe në alfabetin e parë pellazg te e ashtuquajtura - Kultura e Vinçës së cekur e cila ndeshet me shkronjat e veta edhe në skicën e Durhamit.

Kjo kulturë e shkrimit të veçantë u shënua në një shtëpi malësorësh shqiptarë, në mur, i sjellë nga vetë vizatimi i zonjës Durham. Kjo pastaj shohim që çuditërisht përsëritet edhe në shkrimet që merren për pellazge dhe të simboleve naziste nga ana tjetër. Pastaj, po ashtu, mendojmë se haset edhe te zakonet e vjetra shqiptare, si kujtesë folklorike nga dija e të njëjtit burim?!

Nga hulumtimet e kryera kjo kulturë u takua edhe këtu tek ne, në brigjet e Adriatikut - Shasit. Veç se e gjithë kjo pritet të dokumentohet nga studiuesit e huajë të dijeve të ndryshme.

Ndërsa sot, mbase mu për këtë, kemi edhe vjedhje simbolesh ose thyerje të tyre ndër kishat e Shasit.

CILAT ISHIN FJALËT MAGJIKE MREKULLIBËRËSE KATARASE?!

Dija e katarasve ishte tejet e madhe në këtë aspekt duke iu kthyer ceremonisë magjike pellazge plotësojmë se priftërinjtë e këtij besimi në ritet e tilla për shembull, për parashikim të fatit me kokrrat e kristalta (të sofrës së mbretit Artu anglez mitik) – vërejmë që përdornin efektin e fjalëve pellazge mrekullibërëse e të shenjta (që edhe këta, çuditërisht, kanë në vete - shkronjën RRRR (DRITË), që imponohet në mënyrë dominuese, si psh: *Ornerra, përnerra, sërnerra, errmerra* (*err+ merre*a*) dhe me këtë dije bënin mrekulli në kombinimet me fjalët çudibërëse, duke bartur me energji alternative objekte të veçanta nga një vend në vend tjetër ose duke i fjetur ato - njerëzit ...?! E kjo mbase edhe u kushtonte...?!

Se edhe në këto raste të ritit të tyre, fjalët ishin ilire – në fakt shqipe, sikur e vërteton fjala e parë *nera* (ndera) dhe e fundit *err merre* – pra, një *err*dh merre* (gjumi)...?! Po edhe fjala shqipe sot *përnera* (*për nderë*) – që kur thuhet bën efekt të mrekullishëm e qetësues flet në të mirë të kësaj pune?! Në Anë të Malit, edhe sot nga brezi më i moshuar, vëren që ata - para se të shqiptojnë një fjalë të turpshme ose të ndytë – përdorin fjalën për nder ose "*me nder e me thanë*"?! Dhe prej këtu, sa do që të jetë - punë e pistë ajo - nuk prish bashkëbisedimin me folësin sepse ka një efekt që habitë?!

Mbase duhet kujtuar, krahasuar e shtuar, për të gjetur përputhje, se edhe fjala *or(nera)* – në esencë është, mbase edhe vetë *ori(gjina)*, ose

Orijin - ora – fati (një Fatijon), Shih - Eurinoma, që fjetei gjarprin...?!
Shtojmë se *ndera – nera(ndera)* te LATINËT VJEN SI ONORE..?!

Një rast për meditim ky...?!!!

Këtu, në rastin tonë - mund të shtohet e shihet se fjala në brendi – çdonjëra prej tyre mbartë një kuptim. Dhe të gjitha së bashku është hetuar se “kanë krijuar një fjali e më pas janë përngjitur për të pasur më shumë se 2-3 kuptime...?! Sigurisht që dija e priftërinjve që artikulonin me te, të ishte e trashëguar - pse jo si dije e sektit kataras. E kjo duket të ketë qenë edhe arsyeja e luftimit të sektit nga priftërinjtë e krishterë - për punë dijeje të paraqitur në raport me të tjerët. Kodet e tyre shihet se te pellazgët ishin shumë sekret dhe mister i mbyllur për një kastë të caktuar...?! Ky besim i magjistarëve të vjetër, vajti duke u përcjellë dhe po duket se ishte po ai i popullsisë *Abri* (abrejt), që në hartat e kohës - Perandorisë Epiriane (Aleksandrisë) - po ashtu na del të jetonte, përreth gjeografisë së Shasit - si një degë e fisit ilir të taulantëve. Dhe doemos që nuk e kishte përzgjedhur kot Kadmi dhe Harmonia, që me djalin e tyre – Ilirin, të jetonin në Shasin magjibërës.

ABRA KADABRA

Prandaj edhe kjo dije supersticioze e kësaj popullsie që popullonte Shasin me dijen e vet - padyshim që ishte intriguese. Po nga kush, mund të thuhet që e disponojmë këtë të dhënë - këtë shihet që e ka vetë emri Abri i fisit?! Kulti (lutja) – kulturë e shkrimit ilir?! - ABRA KADABRA – nuk dihet se ku e nga mbiu?! Një gjë dihet që Shasi hynë në kufirin e kulturës më të vjetër të shkrim leximit të gjetur në këto anë e të quajtur si Kultura e Vinçës?! Shih për konkretizim, kultura e shkrimit 5-6 mijë vjeçare e shkrimit indoevropian të Vinçës del se shtrihej edhe në zonën ku gjendet aktualisht Shasi?! Por këtë e zbuluan edhe gjurmimet arkeologjike - vërtetë ekzistenca e jonë këtu, del të jetë në kontinuitet tepër e lashtë dhe zbulon hallkën lidhëse iliro-shqiptare – si substrat?! Këtu çdo gjë është origjinale...?!

Kjo kulturë u quajt kultura e Vinçës, pasi u zbulua në Vinçë, një lokalitet afër Gollo Bërdos pranë Danubit dhe jo se nuk mund të quhej e Shasit – sikur të zbulohej këtu në Shas dhe kështu njerëzit (serbët) na e përvetësuan nga vetë emri i Vinçës...?!

Kultura e shkrimit 5-6 mijë vjeçare e shkrimit indoevropian të Vinçës

Andaj edhe hulumtimet e njëanshme të kryera në Shas – nga arkeologë të Beogradit, dinë të jenë të njëanshme dhe ”të na e turbullojnë ujin e turbullt të parahistorisë”? ”E aq më tepër, kur dihet se ky alfabet i kësaj kohe shkruhej në gur, mendje e shpirt dhe kurrsesi në ar dhe pergamene?!! **Por duke iu rikthyer periudhës më të vonë të hapësirës së Shasit, shtojmë se qyteti i fundit nga ku u zhduken katarasit - nga kryqëzatat, merret vesh të ketë qenë qyteti i Francës - Monzigur.** Ndërsa, për ironi të fatit, kujtojmë për kuriozitet kalimthi se edhe emri Zigur - sot del të jetë emër vetjak që ruhet vetëm te shqiptarët.

Dhe se, po ashtu - Zigur-at, del se dikur në parahistori quhej pirgu i lartë i ngritur për priftëreshat babilonase në Babiloni - si pikëtakimi me qeniet jashtëtokësore – e për të cilat, thuhet se kishin mision të pastronin gjakun njerëzor me gjak blu - të pastër nga qielli, të atij që bartim në vena e jo ai i arteries që lëviz. Karakteristikë tjetër është se një gur i zi është edhe ai i Qabesë.

Andaj veçojmë edhe këtë:

Pasi për temën e hapur - Shasin, kemi disa të vërteta (nga të huajt) dhe tanët, që nuk dinë mjaftueshëm për sektin “kataras” dhe për vetë historinë e Shasit, po japim të shkruar, të vërtetën tonë për këtë qytet

shqiptar albano-ilir dhe mbase pellazg. Por duke mos pasur atë që njihet si shqetësimi i Pilatit...?!

Ky shkrim, për të mos kapërcyer e harruar të vërtetën e lashtësisë dhe historisë së qytetit, është një argument plus në katror, për të demaskuar ato halucinacione argumentesh të palëve manipuluese të interesuara për gjurmime dhe hulumtime në Shas - poshtë do kishave të cilat një palë thotë se i ndërtuan sllavët e të tjerët pohojnë që i ndërtuan venedikasit – pra, Kisha Romake.

Pikëpamja e tillë na shtynë të konkludojmë se të këtillët harrojnë krejtësisht faktin që, zakonisht, pas pushtimeve, popullsia e ardhur pa u hamundur fillon e bën abuzime në objektet e kultit - besimit, duke ndërtuar të vetat mbi themelet e kishave ekzistuese. Kjo është një praktikë që u trashëgua përgjatë gjithë historisë dhe dëshmohet edhe sot. Është dëshmuar se me këto veprime ata dëshirojnë të vjedhin historinë në kulturë të besimit që u mungon. Këtë e dëshmuar edhe ato pak gjurmime kontraverse në Shas ku, sipas arkeologëve, bazamenti kryesor i qytetit është me origjinë parahistorike - shih qeramika “greke” dhe enë qelqi e zbukurime romake; kisha të shekullit VI (paleokristiane) para dyndjes sllave dhe të shekullit IX, pastaj XIII dhe këto të gjitha në themelet e të njëjtës kishë...?!

Andaj, sa për hulumtimet që po kryhen dhe që u kryen në Shas, poshtë kishave ekzistuese dhe pa ftesë të arkeologëve shqiptarë doemos që është punë ndjellakeqe që nuk bën të tolerohet.

NJË SHIKIM I SHPEJTË NË MITIN E SHQIPONJËS DHE GJARPRIT - PËR PLOTËSIM TË MITIT

Simboli i stilizuar në shqiponjë, përmes etnografisë mbetet fakt i përkryer në punimet në vegjë dhe në pëlhurë, si në fotografi.

Shqiponja te hititet që simbolizon shpendin hyjnor, si mbret i tyre dhe me mendim të pandarë është simboli bazë në shumë kultura. Kurse shqiponja me dy krerë, simbolizon dualitetin brenda një gjëje dhe është identike me simbolin e vëllezërve binjakë në kulturat tjera.

Ajo, nëse e vëreni me kujdes, edhe në qilimoren e dhënë në fotografi, del të na jepet si një shqiponjë e zezë dhe e bardhë e cila ripërtëritë veten në qilim ku e bardha simbolizon dritën ndërsa e zeza terrin, duke dhënë kështu imazhet e kundërta të së mirës dhe së keqes që mbajnë gjithë

universin. Në përrallat shqiptare dhe orientale qilimi, njihet si mjet fluturues si një bash i artë i cili iu dorëzua bonjakëve – pa nënë, për t'i shpëtuar nga mizoritë e njerks së keqe?!

Themi këtu se – shikuar në pozicionin këmbë hapur edhe vetë njeriu albano-ilir, nuk është asgjë tjetër, përveç se një A, e nëse kërkojmë kuptimin e saj, si shkronjë - atëherë një A del se është edhe një shqiponjë krahëhapur, një malësor, apo një malësore që e manifeston shpendin në një xhubletë. Dhe nga ana tjetër një A del se është një AT+ I+N=Zoti përjetshëm, I = Krijuesi, N= lënda e parë, sepse ATI gjuhësisht del të jetë NJËSHI.

Gj. Katapano, komenton se *shqiponja* në arabisht është AIN dhe zoti (Thoti), i thoshte Ain (njëshi), sepse njëshi ishte *shqiponjë* – Krijuesi që kish 33 flatra (numerikisht) një X-iks (pra kupto një ikës – që ikë nga në përsëritje numerike deri në pafundësi. Këtë iu kishte mësuar Thoti – Shqiponjë, që shqipton jep një fjalë shqipe në shqiptim duke prodhuar mbretërinë e fjalës së shenjtë. Dhe kjo gjuhë e lashtë e Thotit, është quajtur edhe *gjuha e Zogut*, e *shqipes* që është një shqiptim dhe që ka qenë gjuhë e besimit - *Gjuhë e THOTIT –ZOTIT*.

Nga vjen emri “Katar” dhe cila është rruga nga vjen miti i gjarprit në kulturën ilire?!

Rruga e gjarprit mitologjik – si simbol, fillon e shpallet që në Mesopotami dhe përcillet në Azinë e Vogël duke arritur në botën mediterane, nga ku egjeasit dhe fenikasit - tregtarë, e përcollën në perëndim..., ky vlen si parim i përgjithshëm. Pamë se ky simbol, në *besimin rrizanas*, ishte shumë i përhapur, sepse fundi i fundit – gjarpri, është vetë rrënja, **adn**-ja?!

Ka të ngjarë – sipas nesh, që emri Katar - pra një *-ka tharë*, të ketë dalë nga një kërthizë dhe aludon trashëgimtarët e pastër “e të tharë – dalë nga çifti i Evës dhe Adamit” - pasi u thâ edhe vetë zorra (kërthiza), përsëri **RRRËËNJA**, që i lidhte ata me çiftin e parë?!

Nga kjo, mbase në popull, ka mbetur edhe ajo shprehja e kulluar shqipe – kush ”ia ka pre kërthizën...”?! Pra, kush ishte ai i pari, që u gjet te e ëma, për t’ia prerë kërthi-zën, që gjuhësisht do thotë një *kër-cyell*?! Shikuar realisht shkencëtarët shqiptarë që arritën kohën e shekullit të informacionit duke qenë eruditë të fushave të ndryshme të shkencave, kanë hetuar - vënë re, se gjuha e Ungjillit – Torës - Teuratit (që edhe te ajo fshihet një R), pra, gjithsesi del e koduar?!

E nga kjo po del se – Shqipja, në vete ruan sekretet hyjnore që shpjegohen vetëm përmes shqipes dhe mendimit simbolik të mbjellë aty nga vetë Zoti.

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Një gjë është më se e qartë dhe e padiskutueshme nga këto dije të trashëguara se, për çudi - priftërinjtë kataras adhuronin ngjyrën e bardhë e tjetër gjithashtu besonin që vdekja nuk është vdekje, por vazhdim i jetës sepse ishte vetëm një bardhësi. Kurse në gjoks kishin një kryq të kuq paleokristian, duke na kujtuar 4 elementet: tokë, ujë, ajër, zjarr, një asocim sikur të ishin paraardhës të largët të tempullarëve. E në brez, del se bartnin një rrip floriri - ashtu si gratë e Shehanit?! Kjo – për dijen tonë, sikur zbulon enigmën edhe përse femrat në Anë të Malit, gjatë vdekjes - të mbajturit zi, preferojnë ngjashëm ta shprehin me ngjyrën e bardhë. Kurse gratë katolike të Krajës, veshjen e bardhë e kanë si ngjyrë rituale – totemike, nga e cila nuk ndahen, qoftë në jetën e përditshme, qoftë në valle e gëzime, dhe kjo dëshmon origjinën në mit - e zeza është e re si ngjyrë në këto anë. Mbase me të bardhën, gratë e basenit të Rumisë - ruajnë kujtesën në priftëreshat e sektit kataras - besimit të drejtë shqip...?! Ata edhe kur vdesin i mbesin besnike bardhësisë së vet që na e vërteton edhe nishani në gurvarret e femrave i cili na vjen i skalitur në formë plisi mitik - *pileusi*, duke të kujtuar pjesën e sipërme të kupës qiellore që bartë bile edhe Afërdita.

Bashllëqet për femra

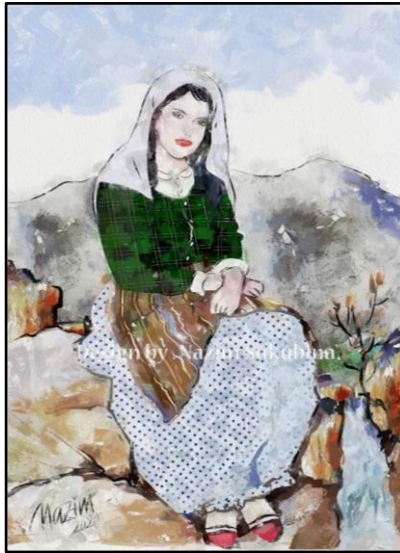
Shih për këtë studimin - Ali Bardhi, *Varrezat në Anë të Malit*, edhe pas vdekjes identifikohen me një plis - ashtu si në jetë, *botoi Art Club - 2016, f. 33.*

Ndërsa në folklor - veshje dhe valle, këto djem e vasha trashëgojnë bardhësinë katarase – shih: *Vallja Shestanase*?!

Transmetohet që - Sipas Biblës dhe Kur'anit, njeriu u krijua sipas shembullit të Zotit. Të jetë kjo e vërtetë edhe për besimin ilir-kataras; sipas veshjes shpirtërore - po?!

Këtë kujtesë të mitit – popullit mitik i cili ngërthen në mendjen e tij një strukturë intelektuale të koduar e ruan edhe në gjuhën e vet. Dhe kështu, fjala bie, grekët, njeriun – si krijesë të parë, e quanin OM, që do thotë përngjasim, ose latinët uomo, i ngjashëm. Kurse shqiptarët e quajnë *njeri* (*nieri, niri*) (kupto një i ri) – krijesë e re – nga i pari - Zoti. Ndërsa REA – quhet ajo që sillnin si vajzë për nuse..., por është njëkohësisht edhe gruaja e Kronit (Kronosit).

*„Moj e Mira nën Rumi, / a t'bjën Mend Ty për Rini.?!/
Për Rini që kemi pasë, / n'Gurrë te Malit nën Shtegvashë./
Nën Shtegvashë aty në Kru, / lujsim Hane pa pushu./
Mbi Curaj te Gurra Madhe, / une t'premtova se do t'marr-e./
Kan kalu tash sa shumë Vjet, / njani tjetrin e kem tret.*

- Piktura dhe teksti - Nazim Ujkashi, Sukubinë

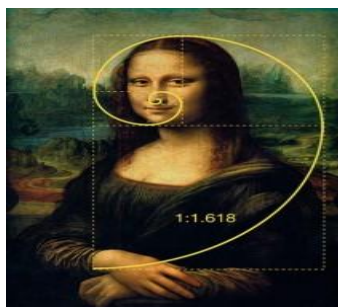
Nga kjo hetojmë, se: Të tri gjuhët pozojnë ngjashëm. NDËRSA SHQIPES I DETYROHEN PËR NUMRIN – NJË (NJERI) - njeriu (kujto Biblën – njeriu (njëshi) u krijua si ngjasim dhe përngjasim, mund të ketë për sinonim – një i ri i ngjan?! Dhe nga kjo - mund të shtohet se kemi situatën bazë të çdo gjëje që është - vetë Zoti, del të jetë unik - njësh, kurse njeriu – sipas shembullit një i ri NJERI...?! Po edhe ne +ri, ni+ i ri(niri) në nëndialekt të Anës Malit. Shih, për shembull, që serbishtja, si gjuhë, nuk ta jep këtë mundësi.

Në esencë Zoti del të jetë i bardhë i pastër, pa mëkat, një mendim i pandarë që si simbol gjeometrik shënohet me një rreth të bardhë, i pa përkufizuar

Te shqiptarët si popull i besimit të pastër të njerëzve të yllit filluar nga Afërdita, Akili (Aq i lehti), Odiseu, Aleksandri, Skënderbeu dhe Lekë Dukagjini, shohim që edhe ata në shenj të bardhësisë qiellore bartin gjysmën e rrethit të bardhë që simbolizon plisi. Dhe kjo bëhet normë për gjithë racën shqiptare – kurse ndër popuj tjerë, plisin e bartin vetëm të zgjedhurit.

Nga ana tjetër, njeriu kur krijohet, sipas dijeve mitike i ra që tani më të mos ishte, si krijesë e bardhë, por e zezë, edhe Ademi a.s. ishte i zi, andaj tashti njeriu ka për simbol, të zezën në këtë botë pasi për punë mëkati u dëbua nga parajsja - sipas mitit. Të bardhën e bartin vetëm profetët dhe populli trashëgimtar i tyre.

Andaj nga këtu edhe besimi në qenien tonë është ndarës - bardh e zi. Mirë dhe keq dhe është provë në vetë orën - kohën njeri, si antagonizëm, ku mëkati dominon në formë të prerjes së artë oktavën herc - bardh e zi – si në Orë?!”

Me gjithë, në popull triumfon adhurimi për të bardhën dhe simbolet e prijësve fetarë – ku hyn edhe plisi ynë – ai vërejmë të ketë triumfuar si kësulë e njerëzve të zotit. Pra, derisa e bardha ishte ngjyrë e pandarë - nga amshimi (parajsë), tashti ajo u nda nga ndarësi, që është mëkati –mendimi i zi, i diferencuar e n-darësi që fillon shqip po ashtu me shkronjën d, është po ashtu djalli.

Sipas mitit pellazg, problemi - sherri në këtë botë, sikur thuhet që

filloi me vetë pellazgun me emrin Dan-Danos, i cili pati një djalë Akilin që ishte në një farë forme i ndarë sepse e ëma kishte thënë që e kishte, jo me Danen-mbret pellazg, por me ZË+sin (Zeusin). Dhe tash, sipas nesh - po të shikosh shkronjën D (sipas toroidit) i bie të jetë në shqip gjysma e rrethit të bardhë O-së, edhe kjo të shtie në mendime, sepse më pas nga e pandara doli gegërisht panda... dhe Dani?!

Shih për këtë edhe” **një pandë**” - që si ngjyrë nuk është më e pandarë dhe për mendjen shqiptare tashmë - zë e bëhet edhe si simbolikë - punë djalli (darësi) - e urryer, dhe nga kjo aftësi zbërthyesë simbolike shqipja të mahnitë si gjuhë simbolike më shumë se as një gjuhë tjetër dhe me këtë ajo reflekton lashtësinë e saj dhe mendimit të parë universal shqip të njëshit?!

Nga kjo del që dimensionin e të bardhës në dijen e mitit fillestar të popullsisë katarase që besonte në yje – Ilirët – sot anamalasit të cilët trashëgojnë kulturën e Shasit me gjithë basenin e Rumisë – të bardhën, këtë ngjyrë primordiale, del ta ruajnë edhe si ngjyrë mordiale dhe çuditërisht, nëndialekti i kësaj të folmeje – *mordja* (vdekja), për hesapin tonë dhe për çudi del të jetë e bardhë – pra, jo një e zezë edhe pse realisht është një e tillë. Por jo, ata nuk besojnë në vdekjen tmerr, sepse ata sipas besimit të vet, i janë besuar të bardhës – të pandarë në këtë jetë dhe jo, ndarësit, djallit, si në një figurë pande?!

Prandaj edhe mbajmë zi me të bardha – sepse tek ne (mendimi i ndarë

– e zeza-djalli) – si veprim, thamë, nuk ekzistonte dhe atëherë –,pse të shqetësohemi për vdekjen – nëse veprimet tona ishin unike me të bardhën – mendimin e pastër që mbolli Zoti?!

Dhe nga kjo - vdekjen, sipas besimit që kishim nuk duket ta kishim frikë, sepse shkojmë kah e bardha - amshimi.

Ndërsa si simbol të kësaj edhe napës – mbulesës së kokës tsë vet, gratë në Anë të Malit i thonë *degërmi*, emër ky i cili në vete sikur fsheh – fjalën e humbur si mendim simbolik shqip - ceremonial pellazgo-ilir, degërmi - degëmortore, pra (dekë) – mort – gërmoj (rrënjë). Pa diskutim, një fjalë e fondit simbolik të shqipes që lidhet me ngjyrën e bardhë - kuptohet sipas nesh?!

Në këtë punë, edhe vetë gjuhët e botës, duhet të na detyrohen sepse edhe fjala – pri-mordial fshihet si botëkuptim në emrin degërmi - para mordes - para ose pranë mordes (vdekjes)...?!

Pse në varrezat e Anës së Malit kemi gjurmë të adhuruesve të yjeve?!

Ky problem po duket se është i vjetër sa vetë njerëzimi dhe kulturat njerëzore të besimit.

Po ç'është faktikisht, sipas religjionit të fundit islam, besimi në yje dhe në varreza...?!

Adhuruesit e yjeve, mendonin dhe thoshin se kur shpirti i njeriut lidhet me shpirtin e një tjetri me pozitë e afërsi me zotin, kur i drejtohet plotësisht atij dhe i kushtohet me gjithë zemër këtij shpirti, krijohet një lidhje ndërmjet shpirtave të tyre. Nëpërmjet këtyre lidhjeve, një pjesë e këtyre të mirave që i vijnë nga Zoti shpirtit të vdekur me pozitë para tij, zbrazën mbi shpirtin tjetër (që ka bërë lidhjen). Kështu i bie që shpirti i epërm të jetë në funksionin e ndërmjetësuesit për te Zoti nga i cili vijnë të mirat?!

Ky besim ka qenë shumë i përhapur ose shumë i përfaqësuar, po duket, në këto anë, me besimin vendas i cili edhe sot shihet se dominon mbi gurëvarret me simbole që asocojnë trupa të ndryshëm astral dhe planetësh. (Ky konstatim është shkëputur nga *Kijami El Xhuzije të librit igathetul-lefan- 1/219*).

Po deri ku dhe si e prek mendimi intelektual shqiptar misterin Shas?!

Në esencë, nuk mund të mohohet që Shasi ka një bazë parahistorike dhe paleokristjane, por të habitë fakti i këtij mendimi që zhdukjen e tij e sheh kryesisht, me ardhjen e turqve në vitin 1571 dhe harron pa përmendur fare kryqëzatën e katërt etj.

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Po sjellim këtu mendimin më të avancuar për këtë qytet nga këndi mitik – i mitit pellazg, atij të fillimit, të shkëputur në faqen Ulqini On line – nga një shkrim i Ruzhdi Ushakut dhe këtë e bëjmë, pasi për trajtim do të kemi materien mitike dhe astromitike magjibërëse etj.

Nga Ruzhdi Ushaku:

“Në trevën e Anës së Malit, nja 22 km larg Ulqinit gjendet qyteti i vjetër i Shasit, një, siç e quajnë, “qytet i vdekur” që hyn në radhën e këtij lloji ndër më të njohura e më atraktive në bregdetin e Adriatikut lindor. I thonë “qytet i vdekur” sepse prej shekullit XVI është braktisur dhe është shndërruar në gërmadha dhe në të nuk ka më banorë. Qyteti mesjetar i Shasit gjendet në një lëndinë që dominon mbi liqenin e Shasit. Ndërkaq, muret rrethuese të Kështjellës së qytetit dëshmojnë për mbeturina të ndërtimit karakteristik me blloqe të mëdhenj guri që padyshim shpiejn drejt gjurmëve të një vendbanimi edhe më të hershëm mbase ilir. Njëpër të ka kaluar rruga romake *Olcinium-Scodra*, kurse në afërsi të qytetit është gjetur një amforë vezore antike që dëshmon për mbeturinat e vendbanimit primitiv ilir në këto anë”.

ZOJË KISHTE ...?!

Shtojzovalle – zana e qenie tjera mitike apo realiteti i qytetërimit të humbur iliro-shqiptar, në të cilën u ruajt edhe kultura e Komanit - hallkës albano-ilire që mungonte. Shih një veshje femre anamalase (të cilës i mungon vetëm bohçja - përparësja)

Për jetën më të hershme të këtij qyteti nuk kemi mjaft të dhëna, meqë as nuk është hulumtuar sa duhet. Megjithatë, në dorëshkrimin e cekur më lart *Dulcigno secondo l'antica descrizione* (ky dorëshkrim është shkruar nga një autor i panjohur dhe ruhet në Bibliotekën e Fretërve Françeskanë në Raguzë nën nr. 410(289) dhe, si duket, nuk është origjinal, por kopje e mëvonshme nga ndonjë arkiv, për çka shkruan edhe P. Marin Sirdani në maj të vitit 1936 në revistën “Hylli i Dritës”, fq. 21 nga i njëjti libër) për Shasin thuhet se ishte qytet antik shumë i vjetër:

In quella provincia fu una antichissima città deta Sciassi le cui gran vestigia et fundamentidi 360 capelle di chiesa si vedono hoggidi lontano da Dulcigno milia quindici, è fu primo ricetto alla discaciata Medea, doppo la scelerata morte commessa verso li proprii filioli. Vi son appo questa città laghi, caverne, fontase salse et il monte Lisigna aspissimo, et di venenose herbe copioso e di femine(vile) incantatrisi habitationi. La muraglia di questa e la porta dove grân. Capitano di Cesare contro Pompeiani virilmente combattento mori; Sono hoggi tuti integre et quel che è più maraviglioso di questo e il fosso che non ancora aguagliato, et tante acque di torrenti, et... da tanto appo addietro non l'hanno possuto emir di terreno.

Shasi, pra, siç thuhet në këtë dorëshkrim, ishte dikur qytet antik shumë i vjetër me gjurmë të rrënojave e themeleve madhështore të 360 kishave, dhe qe vendstrehim i parë i Medeës së përzënë, pas krimit ndaj fëmijëve të vet. Pranë këtij qyteti gjinden liqene, shpella, burime e ujëra minerale të gjelbra dhe mali shumë i egër i Lisnjës me barishte helmuese, me plot vendbanime të shtojzovalleve e qenieve magjike. Bedeni dhe porta ku vdiq Kapiteni i Qesarit duke luftuar trimërisht kundër Pompeianit, janë ende në këmbë e për çudi, edhe gropa ende e parrafshuar, të cilën sa e sa ujëra përrenjsh nuk e kanë mbuluar me zhurinë.

Sipas të gjitha gjasave, rrënjët e qytetit të Shasit shpien në antikë, disa shekuj para epokës së re mbase edhe të kohëve legjendare. Historia e lashtë e këtij qyteti shpeshherë vendoset në kohën e jetës së qyteteve antike, ilire, të këtyre anëve (si Scodra, Drivasti, Dioklea), kurse në dorëshkrimin e lartpërmendur ceket në kontekstin e Ulqinit antik, Lezhës, Durrësit etj.

Sido që të jetë, prej gjurmëve nga koha antike e deri në gjurmët e fundit të jetës së këtij qyteti nga viti 1571, me ç'rast shkatërrohet përfundimisht nga turqit, thuhet se ky vendbanim qytet ka kaluar nëpër epoka e faza të kulturave të ndryshme të cilat këtu i lënë gjurmët e veta. Megjithatë, sot Shasin e njohim dhe e përmendim më tepër si qytet mesjetar ipeshkvnor nga shekulli XI (si *Svacia Civitas*) që në burimet e shkruara e ndeshim si *Suatio*, *Suasio*, *Suacio*, *Svacio*, kurse në dorëshkrimin e cekur si *Sciassi* (Shasi) me shqiptim identik siç është ruajtur edhe sot në variantin shqip Shasi. Në variantin serbokroat Shasi përmendet si *Svaç*.

Stefani, djali i dytë i Nemanjës, duke bërë fjalë për Shasin dhe disa qytete tjera (Ulqinin, Drishtin, Shkodrën etj.) të cilat i shkatërroi i ati i tij Nemanja, pohon në mënyrë piktoreske se “e shndërroi famën e tyre në nderin e qyteteve të shkreta” (“*izmenio slavu njihovu u obraz zapusteniya*”).

Pas këtij shkatërrimi nga ana e Stefan Nemanjës (rreth viti 1183), Shasin e sulmojnë dhe e shkatërrojnë mongolët në vitin 1242, kurse aty kah fundi i shekullit XIII e rindërton mbretëresha Jelena, dhe kështu qyteti vazhdon të jetojë deri në vitin 1571 kur e pushtojnë dhe e shkatërrojnë definitivisht turqit. Prej asaj kohe Shasi shndërrohet në qytet pa jetë, në “qytet të vdekur”.

Sipas legjendave të shkruara nga Justiniani (më 1533) dhe Bizzi (më 1610), Shasi kishte kisha aq sa ka ditë motmoti, e në dorëshkrimin e përmendur, siç u pa, përmenden 360 kisha të këtij qyteti. Edhe sot në gojëdhëna të banorëve të kësaj ane qarkullon kjo legjendë dhe sado e hiperbolizuar të jetë, sadopak nënkupton se Shasi në mesjetë ishte një qendër e rëndësishme kishtarë, përkatësisht një qytet ipeshkvnor me organizim të lartë. Këtë e dëshmojnë edhe themelet e gërmadhat e disa kishave dhe ndërtesave të tjera mesjetare, por që nuk janë hulumtuar sa duhet. Ndër këto dallohen kisha apo katedralja e Shën Gjonit me disa elemente me prejardhje romane, gjë që dëshmon se në Shasin e asaj kohe janë ngritur ndërtesa profane prej materiali të fortë e të qëndrueshëm. Përndryshe, për arkitekturën e Shasit mesjetar nuk ka shënime të duhura, e nuk dihet me saktësi se kujt i është kushtuar kjo katedrale, mirëpo tërthorazi mendohet se i është dedikuar Shën Gjonit, sipas monedhës së Shasit në të cilën paraqitet figura e tij, padyshim si mbrojtës të qytetit. Dallohet edhe kisha e Shën Mërisë në periferi të qytetit, për ndërtimin e së cilës ekzistojnë po ashtu tradita gojore, por edhe ndonjë gjurmë e figurës së saj, edhe pse nga tri mbishkrimet latine, prej të cilave nuk ka mbetur asgjë, nuk mund të nxirrej ndonjë e dhënë për vetë kishën. Kjo kishë ka elemente gotike e romanike dhe mendohet ti takojë shekullit XIV. Në portalin perëndimor të

kishës së Shën Mërisë kanë mbetur disa kolona të dëmtuara që paraqesin kokë njeriu dhe kokë shtaze. Kishat e Shasit, përveç me zbukurime arkitektonike, dallohen edhe me freska gjurmët e ngjyrave të të cilave mund të shihen në mure. Shasi kishte edhe monedhën e vet në të cilën figuron edhe kështjella e këtij qyteti.

Të gjitha këto të dhëna flasin për një qytet të njohur e të zhvilluar mesjetar, qytet në të cilin ka lulëzuar edhe një jetë e begatshme materiale, shpirtërore e artistike, si vazhdim i një jete të një vendbanimi më të hershëm që zë rrënjë në antikë.

Gërmimet e ardhshme arkeologjike në këtë terren do të hidhnin edhe më shumë dritë në jetën e gjallërimin e këtij qyteti jo vetëm në mesjetë por edhe në kohën antike.

Gërmimet do të ishin të mirëseardhura edhe në disa lokalitet të tjera të Anës së Malit dhe Krajës ku ka gjurmë të jetës mesjetare të cilat mund të shpien edhe në shtresa më të hershme të jetës në këto anë.”

TË KETË QENË SHASI VENDBANIM I PARË I MEDESË MITIKE DHE KUSH ISHTE MEDEA?

Nuk është diçka e re tash nëse themi që Zeusi, Afërdita etj. të ndeshen në këtë gjeografi, por ngjashëm rri puna edhe pjesës tjetër të familjes së shenjtë mbretërore pellazge. Në këto anë del të ishte edhe Medea...?!

Miti i Medeas në Shas, të hedh në kohën e legjendave të postit magjik (bashkës së artë) të mbretit Egje në Kolkidën pellazge. Mbreti po duket se jetonte ende në kohën e zotërimit të dijeve të mjeteve mrekullibërëse, si Bashka e Artë, Kupa e Gralit apo Gurët e Xhevahirit që njohim ne.

Falë njohurive që merrte nga Bashka e Artë - ky mbret pellazgo-ilir, zotëronte një mbretëri të zhvilluar e të pasur. Ishte koha e dijeve supreme okultiste të mbretërve të artë. Me dijet e tilla në shtëpinë e mbretit, zotëronte edhe vajza e tij Medea - si magjistare e klasës së parë - kujto këtu atë që cekëm për mitin e mbretit Artur.

Miti thotë se si Medea bie në një dashuri të marrë me trimin Jason – ai çmendet pas saj, por edhe ajo pas tij, sepse ishte tejet e bukur dhe kishte një shikim përvëlues. Ajo si e tillë u magjeps pas Jasonit i cili kishte marrë për ”mision” të kërkonte nga mbreti Bashkën e Artë (mrekulli bërëse), kuptohet, pasi ai të te plotësuar të gjitha kushtet e vëna nga mbreti Egje.

Medea, pas gjithë kësaj që u cek me dashurinë e marrë, vendosi të kalojë në anën e Jasonit – e kundër të atit, duke i treguar Jasonit të gjitha sekretet për të arritur qëllimin në kushtet e vëna nga mbreti. (Deri këtu,

linja e zhvillimit zhvillohet ngjashëm si në përrallat shqiptare me mbretër dhe sfidat e tyre – për të plotësuar një kusht të vënë nga ai duke përmbushur një dëshirë të tijën...)?!

- Pra, fjala është të atij dashi të dhuruar nga Hermesi - Nefelës...?!

Dhe shtojmë se dashi mrekullibërës ishte i njohur për atë që Hermesi grek (Thoti egjiptian) ia kishte dhuruar Nefelës. Kurse dashi si karakteristikë kishte velin e artë të vetin duke qenë i pajisur me inteligjencë – bashka e artë (postei i artë). Ai, dinte të fliste dhe mund të lëvizte si të donte e ku të donte, thjeshtë edhe të fluturonte dhe gjithashtu në çast të shtonte pasurinë e mbretit, duke e shndërruar çdo gjë në flori...?!

Ai ishte simbol i pasurisë së mbretërve dhe si i tillë i gjithë familjeve të mëdha nga dera e madhe.

Pra - simboli i kokës së një dashi të tillë edhe sot ruhet si kujtesë, i vënë në hyrje të shtëpive të vjetra të Anës së Malit. Por ai mbijeton edhe si simbol modern. Besohet që koka e tillë e vënë mbi dyert e shtëpive edhe sot është magjibërëse dhe të shton bereqetin për një fshatar të zonës. Miti si i tillë është, po duket, i përhapur në të gjithë botën, mirëpo zanafilla e tij ishte në pellazgo-Iliri (Epir)...?!

Kështu – me dredhi - vërejmë që Jasoni, ia doli t’ia vjedhë atë mbretit Egje me ndihmën e së bijës - Medas. Thuhet se Jasoni ishte një prijës trojan. Them i kështu, sepse Jasi na del të ishte princ trojan - vëlla ose djalë i Dardanit - **Barbara Colonna- f. 63 dhe 172, Fjalor Mitologjik.**

Ndoshta tragjeditë familjare që e përcollën atë në jetë, patën lënë në etnopsikologjinë popullore të origjinës ilire edhe sot një shprehje për të mbajturit zi që njihet në popull - jam në Jas - ose është për Jas (ZI) - JASON?!

Skandali ndodhi kur Jasoni, ia doli të plotësojë kushtet e të atit të

saj – por Egjeu shohim që e mohon bastin duke e ngrënë fjalën e dhënë dhe nuk ia dorëzon bashkën e artë.

Atëherë Medea e hidhëruar ndaj prindit – vendos t'i hakmerret prindit; ikën me Jasonin nga shtëpia - duke vjedhur bashkën e artë e duke marrë me vete edhe vëllain e vogël si peng. Thuhet se në mes të rrugës e vret vëllain dhe e hedh copa-copa në katër anët..., e për të fituar në kohë që t'i shpëtojë ndjekjes së mbretit?!

Por pas ikjes, mes dy të rinjve çdo gjë merr fund - shpejt përfundon edhe pasioni i zjarrtë ndaj Jasonit i cili dashurohet edhe në një femër tjetër. Ajo shohim se e ndëshkon Jasonin – merr bashkën e artë, ndërsa e hidhëruar dhe e pikëlluar pas gjithë këtyre tragjedive familjare, ikën nëpër botë me një karro të artë që fluturonte për t'u kthyer në fund në Athinë. Ndërsa endja me bashkën e artë sikur vazhdon edhe më tej.

- Por ku të ketë përfunduar bashka e artë e Hermesit ende nuk dihet. Atë e kanë kërkuar shumë mbretër dhe perandorë, e ndër ta edhe vetë Aleksandri i Madh e deri te nazistët gjermanë.

Nga shkrimi i sjellë më parë i Ushakut, pamë që ajo si pikë të parë të vendqëndrimit – të ketë pasur Shasin që nënkupton se në Shas për ca kohë paskësh qenë edhe vetë Bashka e Artë – ose edhe ajo që njihet diçka ngjashëm si një gjësend çudibërës, në dijen islame - si, qilimi fluturues i profetit Sylejmanit a.s. Kuptohet që ai – qilimi fluturues, i profetit nuk ishte bashka e artë, por që ishte diçka ngjashëm për nga vetitë. Pra, një prodhim i një teknologjie të shkuar dhe tejet e avancuar edhe për kohën tonë e paarritshme - fantoshkencë.

Thjeshtë, këta popuj të vjetër të kësaj kohe, zotëronin një dije teknomagjike nga kohët e popujve të shkuar.

Të asaj kohe që historia e njeh si - *Koha e Gurit*, por e cila, nuk korrespondon fare me atë kohë të cilën ne e kemi mësuar nga Historia - si kohë primitive të njerëzimit - ngase ishte shumë më e avancuar se *Koha e Hekurit* të cilën ne sot po jetojmë.

NJË PËRPPJEKJE PËR TË DEPËRTUAR NË PARAHISTORI TË NJERËZIMIT E DERI NË KOHËN TONË PËR SHASIN

- Shkurt, për pellazgët - Popullin e Detit që përmend miti dhe Kur'ani?!

“*A s’e shohin ata se kishin anije si malet...*”, kështu na e përshkruan për afërsisht Kur'ani popullin më të vjetër dhe të humbur (civilizimin suprem) që si konstatim na del se mohon kohën e gurit si fazë e hershme të ketë qenë si kohë primitive - ndërsa disiplinat alternative, ashtu si edhe Kur'ani, vërtetojnë të kundërtën. Mirëpo, Kur'ani, nuk i jep emër këtij populli, duke mos i caktuar edhe kohën. Doemos se ishte tepër e hershme dhe si e tillë nuk definohej. Me gjithë atë Kur'ani inkurajon arkeologjinë si shkencë të vyeshme për të njohur të tanishmen.

Me gjithë atë një gjë mund të thuhet se pellazgët, ishin populli parë zot i detit - i lidhur me det dhe, kuptohet, dimë që të kenë qenë njohës së ndërtimit të anijeve si malet - kruzerët e kohës sonë. Ata madje, po ashtu vërtetohet të kenë pasur – njohur edhe perëndinë (engjëllin) e detit që na argumentohet me emrin Theti. Kujto këtu që edhe vetë nëna e pellazgut Akil, të jetë quajtur po me emrin Theti - Teti dhe sot kemi kalimin në Deti?! Kjo gjuhësisht na del se është për sa i përket zberthimit etimologjik të emrit të mitit i cili përputhet me realitetin tonë që ne gjuhësisht njohim si - Teti. Pra, në shqipe të vjetër ishte një Tea ose latinisht Sea - shih një Adriatik Sea...?! Pra, deti bardh - prej këtu për popullsinë e këtij bregu ngjyra më e dashur ishte dhe vazhdon të jetë, pa shkëputje, e bardha që identifikohet me Tean - Sean...?!

Ndërsa nga libri i shenjtë shohim se në Kur'an, në suren, Rrahman, për këtë popull thuhet në – 24 thuhet: *Dhe të Atij janë anijet lundruese të ngritura lart si kodra në det...?! Të jetë këtu fjala për anijet e kohës së qytetërimit të shkuar që neve e ruajmë vetëm si mit – emër mitik dhe si ngjyrë, apo aludohet në këto të kohës që jetojmë - gjithashtu del si rast për të medituar?!*

Por - në kohën e arabëve dhe injorancës së tyre – ky varg Kuranor nuk kishte kurrfarë kuptimi - anijet ishin më se të vogla... Andaj - po kush ishte ky popull, dhe kush e trashëgon atë sot?!

A thua se ishte vetë “populli i detit...” TETIT, që përmendin autorët e vjetër duke e quajtur kështu popullsinë pellazge?!

Kjo, kur mendohet, të le pa tekst e të mahnitë. Se si është e mundur që në skajet më të largëta të poleve të planetit, të gjesh emra shqip pellazgë, që gjejnë shpjegim vetëm me një gjuhë - shqip, duke u shpjeguar vetëm me

gjuhën shqipe si Teti - deti, apo edhe emri **Borea** - kontinenti i akullt i polit verior, ose Atlantidë - kontinenti i fundosur (i komentuar si AT i Lashtë) – sepse qielli quhet AT. Dhe nga atje, pas përmytjes, misionari - lajmëtari i Zotit arrin në Egjipt, si sekretari i dijes hyjnore, që kishte përjetuar katastrofën - i njohur si Zoti Thot, me mision për të shpëtuar me dije (shqip) njerëzimin nga injoranca e mosdijes, sepse Zoti e do dijen për njerëzit dhe i udhëzoi prej fillimi – krijimi. Ademi për shembull zotëronte me dijen e emrave në Parajsë dhe funksionin që kishte.

Po duket se pellazgët ishte civilizimi i parë në tokë me një dije shumë të avancuar teknologjike dhe anijet e tilla të prodhuara nga ata, u përsëritën vetëm pas 10 mijë vjetëve nga një civilizim tjetër – i shekullit XXI. Shih kruzerët e kohës sonë...?! Ata u vendosen në vendin Arkadi (ARKA E DIJES), ku jetonin duke u vendosur në gadishullin e Kalkidisë. Straboni, pohon që: ”kombi i pellazgëve ishte tepër i gjerë dhe shumë i dhënë pas emigrimeve. Ai u zgjerua fort, më pas ra në një dekadencë”?!

Këtë e pohon edhe Dionisi i Alikarnasit, si babai i historisë kur thotë se “pellazgët arritën të kryejnë progrese të mëdha, por kur ishin në kulmin e prosperitetit, u goditën nga zemërimi i perëndive, që u shfaq me thatësinë e skajshme, zinë, epidemi të ndryshme dhe lindjen e shumë njerëzve me të meta trupore e mendore - sakatë...?!

Një orakull (orë - parashikues i fatit - profet), u shpjegoi atyre, se fyerja e perëndive u bë pasi ata nuk respektuan një kontratë me botën e perëndive, pra, mëria ishte e nxitur nga mospërmbushja e një kushti (shlyerja e hakut të punës v.j.), që nuk e kishin paguar – pellazgët ndaj punës së perëndive që i ndihmuan pellazgët në ndërtime që ndodhi pas një viti të thatë e me të korra të pakta...?!

Kur ata vendosen ujdinë e re shohim që, përveç tjerash, gjithashtu i kërkuan orakullit - profetit, edhe dhjetëfishimin e lindjeve njerëzore (shtim të lindjeve - pllenimit tek njerëzit - dhe nga këtu, lindën mosmarrëveshjet mes pellazgëve, sapo ata u shpërndanë nëpër botë.

Ata, rreth këtyre punëve - siç shihet, humbën mirëkuptimin dhe qytetërimi i tyre, mu për këtë, qe shkatërruar ...”, edhe pse kishin, siç u tha, zhvilluar zotësi ushtarake dhe lundruese...?!” **GENT Ulqini, pun. i cit. f. 16.**

Ndërsa - para tyre - si popull, historia nuk ka dëshmi tjera të ekzistencës së një civilizimi të mëhershëm. Të paktën jo ky me përbërjen e ADN-së sonë që ne njohim. Historia e tyre – si popull, sikur përputhet me atë çfarë shkruan në Bibël, që u zhduk aty diku para tremijë e gjysmë vjetëve, deri në kohën e paraqitjes së sundimit të Mesopotamisë nga sumerët, i cili në shumëçka i imitoi ata.

Autorët e ndryshëm të cilët i studiuuan deri vonë nuk gjetën ndonjë kulturë materiale dhe shpirtërore – religjioze, apo gjuhësore e cila t’i ketë trashëguar ata. Studiuesi italian, Domeniko Roso thotë se asgjë nuk ngjet me to - humbën...?! Kaq për sa u përket atyre?!

SHASI – QYTET ME DISA EMRA?

Angelo Moskit: "Për shqiptarët nuk është shkruar kurrë asgjë e saktë"?!!

Ne mendojmë se gjithë ajo që deri më tash është menduar rreth emrit Rrizi – si emër i një princi Ilir i gjetur edhe te romani francez – Florimont me subjekt shqiptar nga studiuesi Ushaku në librin “Ndhimesa onomatologjike nga hapësira Iliro arbërore” f. 163 -164 duhet të lidhet njëllë si mundësi ngjashmërie dhe përkatësie, ashtu si me emrin e qytetit të Risanit – Rrizanikus, po aq edhe me emrin e RIFO ET RRIZI (Kotorrit), si dhe me emrin e Rrizanës (Shasit), ku ruhet si rrënjë më e pastër e RRizit të përmendur si princ ilir – pra, emri me këtë rrënjë përsëritet brenda emrit të kalasë e cila na del si RRizana. Por vërtetë se qëndron konstatimi që emrin e tij në formën më të vjetër e sjell Pseudo Skillaksi në shekullin IV para erës së re si Rizoni dhe si kështjellë kryesore në shtetin Ilir ku ka qëndruar mbretëresha Teuta – shih: *Pavle Mijović - Mirko Kovačević - Gradovi i utvrđena u Crnoj Gori, Beograd – Ulcinj - Arheološki institut – Muzej Ulcinj 1975 f. 36-37*. Pra, të ketë krijuar emri i këtij princi edhe emrat e qyteteve të bregdetit ilirik nga Buna e deri te Neretva?!

Mirëpo, për sa u përket dy autorëve të preferuar pasi që studiuesit e cekur nuk ishin albanofolës dhe si të tillë as të aftësuar në çështje onomatologjike iliro’arbërore - që me sukses trajton Ushaku vendas, ata sipas nesh u ngatërruan dhe me emrin e qytezës Risan, i morën primatin Rrizanës – mbase edhe pa një qëllim tendencioz.

Ndërsa ka gjasa që – vendi më pak i njohur - Shasi të jetë vetë Rrizana (Rrizoni) i Skylaksit që mbeti i pa hetuar nga studiuesit sllavë.

Në fakt, gjuhësisht zbulohet se *rriza* - ishte emër karakteristik për emërtimin e kështjellave në gjuhën ilire që dalin të përsëritura si Ras dhe që në fakt, pas tyre duhet të fshihet një rrënjë ARS..?! Shih edhe emrin tjetër Rashka – Ras dhe Rashtishë në Anë të Malit – ku supozohet që në këtë fshat të jenë edhe tumbat (mogilat) ilire.

Nga ana tjetër - duke e ditur që mendimi serbomalazez mbante monopol kulturor mbi këto qytete, krijoi kushte që të hutohet edhe mendimi intelektual shqiptar. Nuk ka pikë dyshimi që ky qytet qëllimisht i harruar do të zbulojë në kohën që po vjen gjithë madhësinë e botës ilire – si një botë e super kulturuar me mozaikë dhe me amfiteatro etj. etj. e cila për hapësirën që flasim shtrihej brenda kufijve të meridianit zero që nis nga Keopsi dhe prek brezin shqiptar nga Patrikana e Ohrit e deri te ajo e Dioklesë – Rizanës (Shasit).

Ky qytet do të zbulojë madhësinë e botës ilire ashtu si edhe vetë gjuha shqipe.

Po të shikosh në kohë hapësirën e Shasit në shënimet dhe hartat e vjetra, na del që me këtë qytet mund të lidhen tre emra. E para, me emrin e popullsisë *abrea* që si emër del të ishte i një fisi ilir i cili jetoi i shtrirë aty rreth hapësirës sipër Matit e deri në Ulqin, i përmendur nja 2-3 shekuj para Krishtit, si fis i Taulantëve Ilirë. Ky emër na del i shënuar në hartë - pikërisht aty ku në harta të vjetra del edhe emri RRizanë - Shas, por jo vetëm kaq, po ashtu hartat e vjetra na e sjellin edhe si vend në të cilin ishte i ngritur monumenti tempulli) i mbretit Kadmi dhe i Harmonisë - prindërve të Ilirit?!!!!!

Andaj, po cekim se - ne, nuk na interesojnë bisedat mbi benefitet e historisë në këtë libër, por na intereson të thuhet e vërteta?! Dhe ja çfarë po shkëpusim për momentin:

“Në jug të *rrizonitëve*, gjenden në fillim *kolkidasit* (ulqinakët) dhe *labeatët*... Plini i ndanë në 12 fise dhe për të cilët Pukëvili ka vërejtur si më poshtë:

“Te të huajt ndaj ndarjeve dhe shpërndarjeve të vendit që bëjnë fitimtarët, maqedonasit e të tjerët, nga lartësia e maleve të tyre, ilirët ishin të pranishëm në rrëzimin e perandorive, dhe nën çfarëdo emri që iu caktua, ata si duket sikur bëjnë gara sfiduese me zotërinjtë kalimtarë të botës, që arritën me trillin e tyre të përvijonin kufijtë dhe të pushtonin krahinat, por të cilëve fuqia e papërballueshme e Zotit nuk i lejon më tej të zhdukin llojin e kombeve, veç po të rrafshojnë malet dhe të kthejnë rrjedhën e lumenjve” – *Pouquevill, vëll. 3, f. 196. Pun. i cit. nga Zh. Klod....f.47.*

Kush thua “na e vodhi historinë“ e Shasit duke shembur këto gurë nga hyrja e kishës dhe kë pengonte simboli që ishte i gdhendur në mur – çfarë të ketë simbolizuar guri i shkukur me skulpturën e vënë atje dhe në cilën kohë ndodhi kjo?! A mund të fshihet historia e këtij çifti që sot vizitojnë kohë pas kohe qytetin e shkatërruar nga trashëgimia e paraardhësve që u mund nga teoria e Hubelit ...?!

Duhet konstatuar se deri më sot në Shas, ashtu si me studimet arkeologjike në të, për arsye që dihen, mjerisht u morën të huajt dhe për fatin tonë të keq kjo ngjau edhe me studimet e gjuhës shqipe, ku ngjashëm u patën marrë po ashtu të huajt e jo vetë shqiptarët - siç do të duhej, e kjo e bën çdo gjë të qartë në thënien e Angelo Moskit kur konstaton të keqën tonë si popull.

Mendimin e Moskotit e veçoi si të tillë edhe autori i librit: “Ulqini dhe Tivari ndërmjet Krishterimit dhe Islamit” - **Hajrudin Muja, botoi Logos, 2009.**

Ndërsa tash nga kjo nxitje - po tregoj për momentin një pezmatim timin më të madh në jetë, kur, si student i letërsisë, në provimin - Hyrje në Gjuhësi, mësova thënien e albanologut gjerman - Gustav Majer, se kishte thënë në studimet e veta albanistike, që “shqipja, nuk është asgjë tjetër, veçse një latinishte e bastarduar?! Dhe nga kjo, nuk më vinte – nga mllefi, disi në vete, as të pyesja - mos vallë të jetë kështu...?! Në fakt, nga studimet e mëvonshme del të jetë krejt e kundërta?!

Prandaj edhe ky shqetësim rinor imi, më ka nxitur të reflektoj për të gjetur të kundërtën dhe kur në kohën e lirë, që më lejonin funksionet politike e sidomos këto 3-4 vitet e fundit, e mblodha guxim, që mbi bazën e dijeve të absorbuara në kohë, të shpreh të kundërtën e asaj që mendohej dhe deri diku mendohet. Kështu më pat lindur dyshimi se nga kjo thënie e Majerit, doemos që do të ketë edhe hulumtime të bastarduara për Shasin...?! Nuk e di, por derisa po shkruaj këto rreshta, sikur më duket të kem lexuar diku - që nuk po më kujtohet për momentin, se në Shas, të jenë gjetur edhe do zbulime (unaza ari), por si drejtor i shtëpisë së kulturës që isha dikur nuk kam pasur rastin të shoh diçka të tillë në muzeun e qytetit, ku ruhen eksponatet e këtij qyteti...?! Dhe as të kam informacion nga udhëheqësit e muzeut se ku mund të ishte një unazë e tillë. E në vete pyesja - përse, nuk bën të gjinden në muzeun e Ulqinit. E kjo të tmerron?!

- Nëse thëniet del të jenë të vërteta, pyesim - ku janë dhe nëse nuk janë në Ulqin, atëherë ku të kenë shkuar ...?! Nga kjo që po ndodhë në këtë rast me vlerat kulturore tonat, nganjëherë sikur më duket se edhe me ne njerëzit, po ngjet si me kafshët?! Kur NIÇE – konstatonte që edhe ne njerëzit, ndodhë të jetojmë në mënyrë johistorike - si kafshët ...?!

Askush të mos mundohet të më bindë që sot në Ulqin - me përjashtime tepër të vogla, se në kulturë nuk dominon kafshërimi kulturor...?!

Çfarë thonë historianët?

Për shkrimin e historisë së një vendi, pa diskutim – si në rastin tonë, kur për një qytet përmenden disa emra dhe për këtë kemi pak ose aspak informacion shihet sikurse vlen, konstatimi i historianëve Langolis dhe Siegnobus - kur cekin se ajo nuk mund të shkruhet nëse një popull nuk ka lënë gjurmët e regjistruara të veprimeve të veta?! Po çka nëse i la të shkruara në ar dhe gur – por guri u thye si në Shas dhe ari - humbi...?!!

Edhe këtë thënie e pashë të arsyeshme ta veçoj nga libri i cituar i H. Mujës, e nga kjo pa dyshim se nuk është e tepërt të thuhet, si konstatim edhe për çështjen që pretendoj ta trajtoj.

Të huajt, arkeologë e gjuhëtarë bashkë gjatë periudhave, patën përcaktuar origjinën kulturore të shqipes ashtu si edhe vetë origjinën e gjuhës shqipe. Kjo linte dilema të hapura e spekulime edhe për origjinën e qyteteve alboilire.

Kuptohet, këtë e bënin me mendje të gjuhës së vet - e me tendencë ose me injorancë, dhe pa mendje (mendim) shqiptarë që nuk ishte i mbjellë nga vetë Zoti në gjuhën e tyre.

Atëherë, prej këtu lind pyetja e parë nga gjuhëtarët, që provokon; Po si mund të bëhet një përcaktim i rëndësishëm i origjinës së një gjuhe si

studim, nga një i huaj me mendje jo shqiptare, kur studimi i mirëfilltë për një gjuhëtar doemos nënkupton një sërë rregullash gjuhësore që i huaji nuk i njeh, si: klasifikimin e tingujve të gjuhës së folur, kompozimin, fjalëformimin - gjininë, rrënjën, përkufizimin e saktë të fjalëve, gjurmimi i prejardhjes së një fjalie në gjuhën e origjinës, transmetimi i fjalës nga një gjuhë në tjetrën, ndryshimi i saj ndër shekuj etj.

Ky konstatim potencohet dhe arsyetohet nga gjuhëtarët - albanologët me dijet shkencore vetëm të kohës sonë. Për vete do të bëj një përpjekje të hedh dritë, rreth origjinës së emrit Shas - qytet gërmadhë, nga këndi i njohurive tona, si vendas i qytetit, por pa prekur në problemet arkeologjike të Shasit sepse nuk e njoh. Kuptohet, do të bëj përpjekje në zbardhjen e shumë enigmave të rëna mbi Shas. Dhe atë, pse të huajt bëjnë përpjekje për të bërë çorape mendjet tona me të pavërteta e gjysmë të vërteta historinë e këtij qyteti RRËNOJË E RRËNJË njëkohësisht?! Dhe ku qyteti me mnerin e zanave e shtojzovallet edhe pse rrënojë, po duket nuk i trembet jo vetëm një periudhe prej 8-9 shekujsh, por 3-4 mijë dhe 5 mijë vjeçare e më shumë?! Po them si vendas i Shasit, sepse një autor i letërsisë shqipe të vjetër - Frano Bardhi (prift), sjell një të dhënë tepër karakteristike si për kufizim të Shasit si qytet, në relacionet e veta për RRomë, kur në të veçon që Shasi, në veriperëndim kufizohej me Tivarin, kurse në lindje me Kravarin?!

Nëse Kravari sot është një fshat i Anës së Malit, nga 26 fshatrat e trevës para ndarjes së vet në dy shtete kjo vetëm që vërteton se si ky fshat malor dikur paska shërbyer si mjet krahasues përkufizues për Shas ashtu si vetë Tivari, i cili sot gëzon statusin e një qyteti, njëkohësisht mesjetar, por edhe modern. Te kjo e dhënë arritëm duke studiuar autorë të letërsisë së vjetër shqiptare në fakultet. Ndërsa duke studiuar kulturën e qyteteve shqiptare, nga Historia e Letërsisë Shqipe - botuar nga Universiteti i Prishtinës, shohim se në te të shkruhej *e dhëna, se Shasi, në kohën e lulëzimit të vet ishte më i madh se vetë Londra e kohës...?!*

Atëherë - kush e ndërtoi Shasin dhe kush e dogji atë, është një temë me të cilën janë marrë studiues të ndryshëm dhe për mua, duke qenë të njëanshëm, kanë zgjuar kontradikta të shumta të çështjes. Disa thonë se atë e dogjën mongolët, turqit, Stefan Nemanja, por harrojnë faktin se edhe Selia e Shenjtë, nuk erdhi me lule e gjethe dafine, kuptohet përmes dorës së Venedikut dhe Stefan Nemanjës që ishte herë ortodoks e herë katolik, si ta lypte puna...?!

Faktet dhe fatet e qyteteve tjera, sikur na flasin vetë se si në shtetin teokratik të kësaj kohe, ku krajlat vendas kurorëzoheshin nga peshkopët lokalë katolikë dhe jepnin raporte për punën e krajlave, raporte vjetore të cilët kërkoheshin më së paku njëherë në vit nga vetë Selia e Shenjtë -për të informuar Papën nëse ai punonte mirë apo keq. Pyesim, athua se qyteti i SHASIT, të jetë bërë mollë sherri për pushtet dhe ndikim – mbase edhe po?! Mund të ketë ndodhur që mbi bazën e relacioneve të dërguara – sekrete doemos të jenë provokuar armiqësi të fshehura, në raportin peshkop vendas – mbret vendas – selia e shenjtë...?!

Në praktikë E TILLË del që për t'u mbrojtur nga "spionimi kësisoj" mbretërit vendas - shpesh thuhet se paguanin agjentë grabitës të shkresave të tilla. E sipas kësaj del që Shasi, si seli e cila ishte e vendosur në mes Perandorisë Romake të Lindjes dhe Perëndimit - të armiqësuar, ku fjala vjen, mbretërit për punë pushteti ishin herë me Romën e Lindjes dhe herë me atë të Perëndimit (herë katolikë dhe herë ortodoksë) doemos që sulmet e tyre mund të jenë bërë edhe sipas luftës së tillë speciale për pushtet dhe prestigj në kufirin ndarës të tyre. Fundi i gjithë kësaj, asgjësimet mund të jenë bërë edhe nga vetë Selia, për të mos u zbuluar skena e sekretit të relacioneve hipotetike - pastaj sherret (me mafiozët), dihet nuk fillojnë me sot. Duke mos dashur të hapë një hipotezë të re, veçojmë se një fat të këtyllë që e argumenton tezën e Shasit, mendoj se duket që e pësoi edhe vetë kështjella shqiptare e Rotacit afër Tivarit, në të cilën peshkopët mblidheshin – thuhet, së paku një herë në vit, për të çuar depeshe në Romë me anije për gjendjen e krishterimit në këto anë.

Kështu për shembull - nisja e relacioneve të tilla për punën e gjithë shtetit bëhej nga Rotaci për funksionimin e mbretërisë në drejtim të Selisë së Shenjtë. Por në të njëjtën kohë shohim që vetë kështjella Rotac në fund të fundit u shkatërrua nga Venedikasit duke e djegur atë nga gjuajtjet me top nga deti etj.?! Thuhet se më kot ata të kalasë dëshmohej se jepnin shenja nga maja e saj me flamuj se nuk ishin armiq të tyre - goditjet me predha artilerie vazhdonin pa ndërpre...?!

Kurse - po ashtu shtojmë që – për sa i përket emrit, të kështjellës Rotac - besohet se emri i kësaj kështjelle të ketë dalë, nga vetë guri i derës së kështjellës si rrotë - një rrotë prej guri e cila e çelte dhe e mbyllte sipas lëvizjes rrethore të vetë gurit hyrës. Ajo hapej, sipas një shifre – kodi, i cili realizohej nga lëvizjet numerike të kontrolluara nga levat që siguronin lëvizjen e gurit të derës kryesore të kështjellës së cekur.

MSC Kristina Peggjoni, duke sqaruar në këtë temë, pohon që mendohet se manastiri i Rotacit, është ndërtuar në shek. XI nga murgjit e

sektit venedikas të kishës katolike të ardhur prej Montekasinas Italia e Jugut.

Shih: MSC. Kristina Pëgjoni, Manastiri i Tivarit - Don Gjon Buzuku - Qendra e Studimeve Albanologjike – Tivari me veçoritë Shestanase në rrjedhën e shekujve. f. 3. 62 -TIVAR “) 2018- Akte të konferencës shkencore. Duam të themi se një rast i tillë mund të ketë ngjarë ndonjëherë përveç tjerash edhe me Shas sipas praktikës.

Po dhe një fakt tjetër i pamohueshëm është fakti se kjo zonë është zonë sizmike dhe doemos se në historikun e mijëvjeçarit do ketë pasur lëkundje toke të fuqishme, për pasojë edhe shkatërrime të parenovueshme. Rasti i Durrësit që nuk është larg Shasit e dëshmon më së miri këtë.

SHASI MUND TË JETË SHKATËRRUAR EDHE NGA KRYQËZATA – TËRMETE DHE SHPËRNGULJET PËR PUNË MURTAJE?!

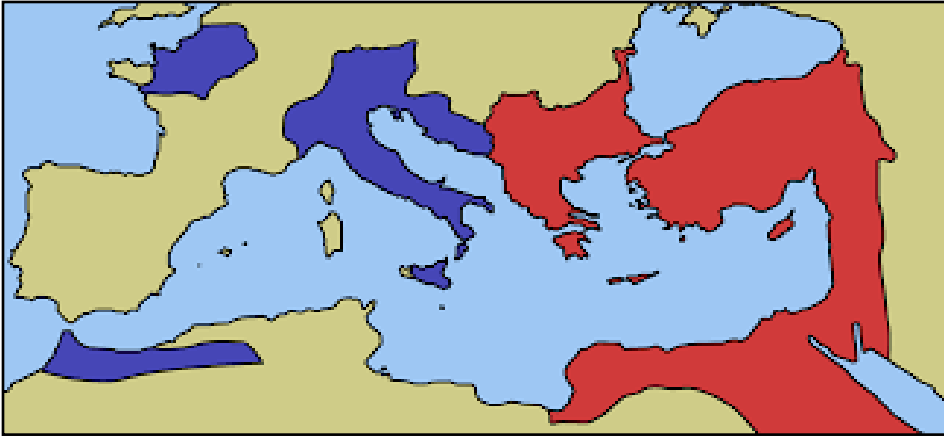
Vërtetohet se kryqëzata - e katërta, sipas burimeve historike e organizuar nga Selia e Shenjtë arriti edhe në tokat shqiptare përmes Venedikut dhe u ndihmua nga *doxhi* i Venedikut - Enriko Donaldò të cilit iu nënshtruan Ulqini dhe Tivari 1405.

Mbase edhe për këtë punë ka mbetur një shprehje interesante për doxh në Anë të malit që njihet në aspektin pezhorativ - *doxhi i doxhave...?!*

Pas rënies së Bizantit 3/8 e tokave që zotëronte kjo perandori, tash i zotëronte Venediku. (Ulqini dhe Tivari, Shih - shkrimi ynë ka për qëllim të flasë për çështjen nga këndi i ç’mitizimit të rrënimt dhe djegies së qytetit të cilin e ka krijuar historiografia serbe dhe e ka përkrahur historiografia shqiptare e cila ka pak të vërtetë shkencore...?! Tjetër, nuk duhet injoruar as faktet e zhvendosjes së popullsisë përreth Shkodrës si pasojë e përhapjes së murtajës – lloj e sëmundjes ngjitëse për të cilën populli ruan kujtesën se “ajo ishte në formën e njeriut dhe shkonte rrugës duke infektuar njerëzit me të prekur – ku në vend vdisnin...”?! Për këtë sëmundje ngjitëse ndeshim të shkruar edhe këtë nga Hajrudin Muja në faqen “*Kraja dhe shpërnguljet e saj*” në të cilën thuhet: Historia shënon epidemi shfarosëse që nga viti 164 e deri në vitin 180 të erës së re që përfshiu edhe Romën. Ajo që plasi në vitin 545 në Stamboll, u përhap në të gjithë Evropën, duke përfshirë edhe Shqipërinë.

Shih atë çfarë përmend edhe Marin Barleti tek “*Rrethimi i Shkodrës*”, kur na flet për shpërnguljet e popullatës së Shkodrës me rrethina, në vitin 1479 në Venedik: ”që t’i shpëtonin epidemisë së kolerës”

(Barleti: “ 007). Murtaja, vazhdon autori, ishte e pranishme edhe në vitin 1692, pastaj 1761. Pastaj kolera e vitit 1831. Më 1853 jepen të dhëna përsëri nga Spenser për murtajën tjetër të rrethinës së Shkodrës etj. ku edhe Shasi është veçse një rrethinë e tij. Pra, çdo mundësi është e hapur për atë çfarë mund të ketë ngjarë në Shas.

Ndërsa në librin e Maurice Bukaille - *Bibla, Kurani dhe Shkenca* - Tiranë 1999, f.70-71 nga hartat e kësaj perandorie, si dhe nga libri i cituar, vërejmë që Shasi duket të ketë qenë shpesh pre e kacafytjeve brenda kishtare dhe besimit origjinal të cilin kisha e quante pagan.

Në libër lexojmë edhe këtë: ” ...E për sa u përket dhjetëvjeçarëve pas misionit të Jezusit, duhet të dimë se ngjarjet aspak nuk janë zhvilluar ashtu siç është e thënë dhe se me shkuarjen e Pjetrit në Romë nuk u vunë themelet e kishës. Por përkundrazi, që nga ai çast që Jezusi e lëshoi këtë tokë...?! Nga gjysma e dytë e shekullit II ose gjatë më shumë se një shekulli, është zhvilluar luftë e ashpër ndërmjet dy tendencave: ndërmjet asaj që mund të quhet *krishterim palian* dhe *hebreo krishterimi*. I pari e ka mundur gradualisht të dytin dhe krishterimi palian ngadhënjeu mbi atë hebreo të krishterë...?!

PSE GURI ËSHTË VETË PRIJËSI DHE ÇFARË DËGJUAM NGA MOJKOM ZEQQO?!!

Kalimthi, për të nxitur kureshtjen, po përmendim që në Indi – *guru* quhet prijësi, i dituri - pra, një rast për të reflektuar RRETH EMRIT GUR?!

Shqipen - njerëzit e harrojnë e injorojnë dhe e mallkojnë, por u imponohet në mendim të fuqishëm shqip dhe simbolik si askund tjetër?! Ashtu si m'u imponua edhe mua para themeleve të bedenave të kalasë me gur – te muret Ilire në Ulqin...? E në mendjen time gur, po më asocon në emrin grua (prijëse) – si rrënjë, dhe të cilën në kohën time, si fëmijë i Anës së Malit, më provokonte përse gjatë ecjes – çift: burrë e grua, në fshatrat e trevës, më ndodhte të shihja që ishte pikërisht gruaja, ajo që i printe burrit në rrugëtim të gjatë në këmbë...?!

Po pse të ishte kështu? Disa thonë se kjo bëhej për punë sigurie dhe respekt ndaj seksit më të dobët?! Kurse ne mendojmë se fjala është për respekt dhe rolin prijës për dijen që kishte seksi më i dobët – që nga parahistoria. Edhe pse folkloristika shqiptare, këtë adet tonin, mund ta komentojë se fjala është për një masë sigurie, për mua sot, ecja në rolin prijës të gruas edhe para vetë burrit, lidhet më parë me rolin prijës që kishte gruaja në kulturën e popujve indoevropianë ku radhitemi edhe ne?! Dhe përsëri, po kujtojmë se në Indi – prijësit shpirtëror i thonë **guru - mësues**; të mos jetë adeti i rolit prijës të gruas në Anë të Malit, një zakon i kohës së prijësit shpirtëror të saj ndër pellazgo-ilirët, pastaj te arianët...?! Dhe *guru* – ishte gruaja, vetë mësuesi.

Në fig.: Çekiç i gurit, i gjetur në fshatin Krythë, pronë e familjes Shabani - OJQ "ORA" - Ulqin - "Banesa popullore në Anë të Malit" - 2016, f. 24.

Për momentin, nëse i përmbahemi parimit nga e përgjithshmja e deri te e veçanta, karakteristika e gjetjes së këtij çekiçi, doemos se është, në faktin që hedh dritë në trashëgiminë fillestare të Shasit e cila është pellazgo-ilire, sepse **dihet që ilirët ishin gurgdhendës të**

mirë dhe shquheshin për këtë teknikë. E romakët, për dallim, në ndërtime përdornin tullat, kurse sllavët - drurin, dhe është pikërisht ky konstatim që na e tregon gjithë misterin antik...?! Qyteti i Shasit dominohet nga lënda e parë si teknikë ndërtimi – nga guri.

Ndërsa në Shas nga ajo që shohim, nuk gjejmë dru - kurse rrallë tulla...?!

Atëherë vetë një logjikë ta thotë që, edhe nëse ndërtuan me gurë të huajt teknikën e kishin të përvetësuar nga të tjerët - shqiptarët. Dhe për inat të tyrin - për punën e gurit, po veçoj për sa vijon:

Një ditë duke folur me Mojkom Zeqon - si drejtor i kulturës në Ulqin - para hyrjes veriore të kalasë së Ulqinit - atje diku rreth viteve 2005 - bashkë me Dritëro Agollin dhe B. Çapriqin - poetë, pasi ishin të ftuar si mysafirë të intelektualëve ulqinakë dhe të Shtëpisë së Kulturës, u habita kur nga biseda e Mojkomit - arkeolog, mësova, që jo vetëm çekiçi si mjet për të cilin po flasim, por edhe vetë fjala gur, të cilën e përmend Ungjilli, sot na vjen e ruajtur vetëm në një gjuhë të botës, dhe kjo na është shqipja – sepse dihet që gjuha e Jezusit – vdiq. Dhe konstatohet se në gjuhët tjera emri i fjalës gur, konstatohet i zhdukur...?!

- Sa interesantë edhe në simbol të gurit – të ruajtur vetëm në mendjen shqiptare, kultura jonë po duket se është aristokratike dhe nuk del prej “mode”, ashtu si nuk del nga “moda” as vetë guri si prijës e aristokratik...?!

Bile - guri, vëren Pashko Vasa, ishte edhe një adet i besimit të vjetër shqiptar i cili kishte shumë funksione. Kujto, për shembull funksionin sinjifikativ në folklor – si guri i pronës – kufi etj... Pastaj, kujto edhe: Guri i kristaltë – guri i çmuar, guri i zi si një gjësend alkimik, me të cilin ndërronte vetë forma dhe cilësia – si gjësend me dije mrekullibërëse...?!

Guri si duket kishte te malësoret edhe efekte tjera zakonore – dënimi me gur etj., etj.

PO PSE THEMI QË FJALA GUR – GURU – MËSUES, GJUHËSISHT JANË FJALË ARISTOKRATIKE APO MASONE

Për habi tonën, në Anë të Malit, ndeshëm edhe një fjalë të urtë e cila thotë: “ ...se dihet kush banë (bartë) balten dhe kush masen”. Nga këtu kuptojmë që fjala *banë* (bartë) sikur shpjegon edhe emrin BAN- BANI apo prijësi MBRETI, kurse tokat e tyre – mbretërve u quajtën Babovina?! Këtu fjala *ban* na del - në kuptimin kush është mjeshtër dhe kush baltën në ndërtim. Pa u zhytur në fjalën *ba* (bën) dhe baltë. Hetohet se fjala masë dhe

mjeshtë – *mesie* (mesues) apo *mason* (matës - masë e jonë) dhe *guru* (guri*- mësuesi- mjeshtri) na vijnë në lidhje të ngushtë në mendimin shqip.

Sepse nëse fjala *gur* (guru) mund të jetë një sinonim për mjeshterin apo *mesien* – mësuesin, vetvetiu nënkupton atë që matë në tokë. Sepse fundi i lojës mbretërore nis nga një Sheh – pastaj mbaron në një shah dhe në fund kemi një mat (Ë). Fundi i lojës së jetës në katror (mendo katër si numër...?!)

Pse e themi këtë? Sepse dija në ndërtim mjeshtri me gur doemos se vjen nga koha e gurit si racë më e zhvilluar që shkoi, por që evolucioni i cili mohon librat e shenjtë e cilëson si kohën më të prapambetur të njerëzimit, kurse dihet që ajo ishte koha më e ndritur dhe arritjeve teknike që edhe sot të lë pa mend.

Mendojmë se gjurmët e këtyre arritjeve edhe sot mund të ndeshen të fosilizuara në vetë fjalën dhe mendimin shqip të fjalëve emra që sot i njeh vetëm shqipja, si *gur*, *masë*, *mësues*, *mjeshtë*, *mason* etj. Dhe përse themi kështu? Sepse deri te mbreti Solomon (Sylejman a.s.) dijet në ndërtimin me gurë - koha e gurit – sipas Kur'anit – Biblës, teknika e ndërtimit me gurë ishte punë e mësuesve që ishin edhe nga radhët e xhindeve - po themi, jashtëtokësorëve. Kurse Mjeshtri i Madh mbetej Masoni (matësi) që u mësonte dijen njerëzve me një dorë nga qielli (si simbol hebre).

Andaj simbolet e matësve - ndërtimit të botës – njerëzimit, u bënë sot simbolet mase, si: dora, guri, metra etj., thjeshtë matematika (matësi në ikje) dhe algjebra – gjeometria (Gje - dhe, Metria - metra) e matësit mjeshtërit mason (masë e jonë). Prej këtu, mund të shtojmë se Masoni - matësi i madh është në simbolikë një numër 33. Kjo dije si duket humbet nga kontaktet e botëve (dy botëve) që ishin në bashkëpunim hyjnor - aliene dhe tokësore. Lidhjet e vëna poshtë-lart që me ndërtimin e shtëpisë së parë Qabesë) Ademit dhe deri te Solomoni (Sylejmani) ndërpritet. Këtë e dëshmon edhe Kur'ani, i cili tregon se Sylejmani a.s. iu lut Zotit që askush më nga profetët që do vinin të mos e kishin më këtë dije dhe pushtet në ndërtime?! Dija u çua dhe me te iku çdo gjë, duke u adaptuar si qytetërim thjeshtë në një drejtim fare tjetër, sipas të cilit dija buron direkt nga ne - arsyeja jonë e ndritur. Kuptohet, jashtë kësaj teorie mbeten vetëm ata që besonin në dijet për pasuri dhe shëndet nga mjeshtri i madh nga jashtë i cili ka numrin 33, sepse zoti tashti flet me numra, shifra – sekret, shkronja të TIJAT, kurse ne me fjalë (besimin)?!

E çuditshme është nga këtu, që Matësi i Madh "KOHËSI" KRONOS, përmes profetit të fundit - Muhamed a.s., barti te ndjekësit e tij misionin e koduar te njerëzimi për ata të cilët besojnë në teorinë e suksesit nga mjeshtri

i madh Mason, se për miqtë e Allahut, në tokë urdhërohet që 5 herë në ditë të përmendet numri simbolik 33 nga 3 herë si:

Këto njerëz që vërtetë u përmbahen këtyre urdhëresave arrijnë sukses.

Qysh kur na dalin dijet e Masonerisë – ILIMUNATIT tek njerëzimi?!

Botuesi i teorive konspirative Albert Caka, në emisionin Zonë e Lirë në TV Klan - *Ilimunati, Samiti i Berlinit*, pamë të mbronte tezën teorike se Ilimunati (masoneria) te njerëzimi u shfaq si dije e koduar në teknikat e ndërtimit të botës - kala qytete, që në kulturën sumere – civilizimet e racave të para në tokë. Ata thuhet që dispononin me dijet në ndërtim.

Kurse sipas Cakës, shqiptarët (raca Joniono-doriane) që i takojnë grupimit të atlantëve të paraqitur si racë e parë e grupimeve njerëzore në tokë i ra të ndeshje, në fakt u konfrontua me masonerinë (iluminatin) qysh në Luftën e Trojës...?! Sipas tij masonët vinin nga raca sumere e paraqitur në Mesopotami shumë kohë pas atlantëve dhe aty në kohën e mbretit ILION (ZOTI-JONË v. jonë) që ndërtoi Trojën ndodhi konfrontimi ndërmjet masonëve, mjeshtërve të racës sumere të superditur, me trashëgimtarët e atlantëve – pellazgët...?!

Po përse ndodhi konfrontimi – sepse ata nuk iu paguan atyre hakun e ndërtimit të Kalasë së Trojës.

Pra, kësaj i duhet shtuar tashti ajo të cilën ne do ta trajtojmë edhe në vazhdimet që RACA SUMERE (masonët), pasi e shkatërruan këtë popull për ndëshkim, duke i mallkuar në emër të Mjeshtërve të Madh (33) për atë që nuk po iu jepnin hakun e ndërtimit... Trojanët u detyruan dhe e braktisën qytetin – pjesa më e madhe e tyre. Dhe trojanët e ikur kudo që shkonin ishin të mundur. Atyre për shkak të mallkimit - Trojës i shembeshin kalatë. Sepse nuk e paguanin hakun për teknikën e ndërtimit e kështu, si duket, ngjet edhe me qytetin – kështjellën e Shasit që kemi në trajtim bashkë me Kalanë e Shkodrës?!

Vetëm njëri nga djemtë e mbretit IL (ilimunat) e kishte kritikuar mbretin që po gabonte përse nuk po iu paguante dorën e mjeshtërve zotave dhe ai mbijetoi... Ata duhet të jenë pjesëtarë të Luftës së Trojës që nuk migruan, dhe ata sot janë ilirët - shqiptarët...?! Kurse tjerët që migruan janë disa nga popujt e Evropës...?!

ÇFARË MUND TË ZBËRTHEJNË LIBRAT E SHENJTË PËR MASONËT DHE NDËRTIMET E TYRE NË ILIRI - SKODRA?!

Në Ungjillin e profetëve që dispononin me dijet hyjnore mrekullibërëse të Mateut 1:2-6 te brezat e tyre nga Davidi e deri te internimi në Babilon, del të kemi gjithsej 14 breza me këto dije e ku pas (Solomonit) mbret mjeshtër te i cili ndërpritet zinxhiri i trashëgueshëm i dijeve në

ndërtim – mjeshtërve gurgdhendës (sipas Kur'anit) del se është edhe JOZAFATI ndërsa i 13 na del edhe Josia... Paraqitja e emrit JOZAFATI sikur përkon me emrin ROZAFATI të Kalasë së ndërtuar të Shkodrës dhe vetëm gjuhësisht mund të konkludohet që ky emër – si çdo emër i shenjtë, është i trashëgueshëm në mesin e mitologjisë shqiptare që me gjithë atë na del si besim i ruajtur i një dijeje të humbur, por të shenjtë e cila te trojanët e pa shpërngulur tashmë është bërë fat!

Shih ai që ndërton dhe trashëgon këtë dije të pa paguar si licencë te fiset e Rozafatit edhe sot, deri në ditët tona, duhet të kenë kujdes në këtë punë sepse ai njeri që matë - pa paguar dhe bëhet mjeshtër vdes (sipas besimit anamalas). Andaj, në këtë trevë ndeshim zakonin që kryezoti i shtëpisë kur fillon të ndërtojë shtëpinë ditën që hidhen themelet – nuk guxon t'u ofrohet atyre, e sidomos jo që të bjerë hija e tij mbi themel e të cilin me gur mund ta shkelin ustallarët, sepse po ndodhi kështu ai besohet që doemos do të vdesë...?! Mbase na ndjek fati i keq i hakut të pa paguar ndaj një force hyjnore. Sepse ndërtimi tashmë qenka bërë fat i keq dhe i nëmur i cili vazhdon pa u larë deri në ditët tona. E deri kur, Zoti e di...?!

Por një gjë dihet, sipas parashikimeve të Nostradamusit (që edhe unë i kam hedhur poshtë fillimisht), pasi veproja sipas mendimit ideologjik të rrafshit të parë, po cekim se ai thotë që nëse Albanët (shqiptarët) do të mbijetojnë të pazhdukur deri në vitin 2000 ata nuk do të ketë më kush t'i ndalë dhe do të sundojnë planetin. E pse këtë ai nuk e thotë, por mbase shlyhet dënimi shekullor i luftës së Trojës – trojanëve (atlantasve) dhe sumerëve (evropianëve).

Duke ndjekur këto teori të ilumunatit (dijes së Zotit) si simbolikë Josia (januar) del se është numri i 13 nga brezat e profetëve të përmendur i cili është brenda kohës (Matësit) Mësuesit 33 i 13 që shënon përsëritjen ciklike rilindjen... të jetës.

Për fund të kësaj na duhet arsyetuar që për habi emri jetë – jeta ose jetim – ka mbetur dhe na vjen që nga kjo kohë e pandryshuar. Të themi që nga librat e shenjtë te popujve të vjetër sepse me emrin jetë – Jetim, del të ruhet me kuptim të shqipes edhe në gjuhën e shenjtë të Kuranit, si mrekulli e numrit 33 të përpjestueshëm me 19 që jep një dhjetë etj. – pra shtohet.

Ndërsa vetë populli beson se jetimi ka risk - fat?! Ai rritet nën mbikëqyrjen e Syrit të Mjeshtër të Madh 33.

Shih, këtë vetëdije ka edhe nëna mitologjike shqiptare në legjendën e Murimit në Rozafat, sepse trashëgimtarin e saj - pinjollin do e rrisë vetë ILI – Munati (Dija e Zotit IL), që është një Ilion apo Ilios?!

Por edhe faktet nga jeta sikur e dëshmojnë këtë...?! Përveç kësaj duhet nënvizuar që ekziston edhe një fjalë bazë të cilën e njeh shqipja – miti dhe libri i shenjtë që është po ashtu i trashëgueshëm nga linja profetike që është emri FARËSI (MATEU - 1:17). Edhe ky paraqitet ndër 14 brezat e të dërguarve prej te Abrahami e deri te Davidi. Farësi (FARA) është në radhitje i pesti ...Ndeshet si emër i trashëguar edhe te familja mbretëror ilire që do të përmendim në vazhdim...?!

KONTRASTI MITIK I KULTURAVE LINDJE-PERËNDIM DERISA ROMA RUAN KUJTESËN E ADHURIMIT TË BESIMIT NË DJALL

- RRIZANA (SHASI) RUANTE ADHURIMIN E KULTIT ZË ZANAVE - VETË HYJNORES PELLAZGO-ILIRE TË TROJËS?!

Ai – perandori romak Vespiani, duke qenë okultist pasi kishte krijuar një pakt me djallin – pra, me anën e kundërt të ilirëve (Zanat, motrave të Zeusit), që kishin përzgjedhur sipas mitit - vetë Shasin si vendbanim duke pasur për detyrë të qeverisin drejtë me shtetin e Rrizanës. Vbspiani, në Romë shpiku edhe poshtërsitë e fundit të radhës - të epshit shtazarak në qenien njeri. Ai në tempullin ku adhurohej djalli dhe - fjala paqe, tashmë për pushtetin e tij ishte sinonim i dobësisë njerëzore?!

- Sepse më i forti duhet të triumfojë, thonë Darwinistët...?!

Nuk ka dyshim se Shasi u ngrit shumë herët, për dallim të dy popujve fqinjë - romakëve (të krishterët) dhe të sllavëve që rreken me do teori të tregojnë se si objektet e kultit në këtë qytet, janë të kohës së tyre.

Vetë ekzistenca e Monumentit të Kadmit dhe Harmonisë në vendin ku sot figuron të quhej Shas e vërteton këtë?!

Me gjetjen mitike të emrit ZANË të qytetit brenda kompozitës RRIZANË për Shas, ofrohet mundësi tjetër interpretimi mitik të origjinës së vet qytetit nga gjaku blu dhe kjo është shumë më e madhe. Kjo sa vjen e shtohet, po sa troket në dyert e miteve.

Zanafilla e themelimit të Romës me urdhër të Orakullit pellazgo-ilir të ushtarëve të Akilit që braktisën Trojën u çorodit dhe mori përfundimisht fund qëllimi i mirë i themeleve të saja.

Gjërat filluan dhe ndryshojnë - larg kodrës së parë u themelua - qyteti tjetër ku perandori i saj krijoi pakt me djallin për të siguruar pavdekshmërinë e qytetit, deri në ditën e fundit. E që nuk do mend se ky është një rast i rrallë. Vërtetë se nënshartesa e romakëve ishte ilire, por Kult

për Besëlidhje me Djallin, futë dyshim dhe cenon sinqeritetin e Shenjtë.

Nuk duam të intrigojmë, por Roma e dytë - që u themelua nga dy vëllezërit, Remi dhe Romuli – që pamë t’i miklojë ujkonja, del të jetë e themeluar në esencë me gjak të vëllavrasjes, e cila na kujton vrasjen e parë Biblike dhe Kuranore të Abelit dhe Kainit (Ablit dhe Kabilit) e cila ishte provokuar nga vetë djalli në femër. Vëllai vret vëllain sepse i pëlqente motra e barkut të tij, përkundrejt urdhrin hyjnor që të marrë motrën e barkut tjetër. Dhe kjo është vëllavrasja e parë njerëzore?! Sepse mendohet që edhe Romuli vrau vëllain e vet pas një zënke. Nga kjo pastaj edhe qyteti mori emrin e tij në vitin 753?! Historia e ngjarjeve, sikur po na përsëritet...?!

Po me origjinë shqiptare del se është edhe emri Roma?!

Tjetër - interesant na del gjithashtu edhe fakti, kur shpesh emrin Roma, disa e lidhin me gjuhën e greqishtes së vjetër „*rhomë*“ e cila gjuhësisht, si etimologji është më afër gegërishtes se sa vetë greqishtja e re. Dhe emri – Rho, ka kuptimin - rrënoj, rrënim - shkatërrim, i shkretë etj., por edhe Rroj, jetoj - mbase duke shkatërruar e duke u përputhur kështu me kuptimin e Koloseut – adhuroje atë, djallin jep një semantikë ndryshe?! Pra, emri Roma jep një Troje (mallkim në gegërisht)?! Prandaj, për të shpëtuar u krijua pakt me djallin i cili ka afat të dëgjohet deri në ditën e gjykimit.

Të jetë mallkimi – *troja*, nga djalli diçka e përjetshme për njerëzimin...?! Mbase po...?!

- Kurse nga këndi tjetër arkitektura e Rrizanës - SHASIT del se u ndërtua për qëllime krejt hyjnore – NGA AJO E ROMËS DJALLËZORE?!

ME ROMËN SUNDOJNË KOPILAT E PERËNDISË MARS...?!

Perëndia e luftës, Marsi, thuhet se u dashurua në vajzën e mbretit legjitim dhe ai e përdhunoj atë.

Po çfarë ndodhi pas lindjes së vajzës së mbretit të Romës të përdhunuar nga perëndia e luftës?!

Legjenda thotë se nga frika që pushteti i mbretit do t’u kalonte “kopilëve”, ata i hodhën si foshnje të porsalindura me vetëdije në moçalet e kënetës për t’i mbytur ose për t’i ngrënë bishat?!

Ndërsa më pas shohim se ngjau mrekullia?!

Sipas legjendës kumtohet se shpëtimit të tyre i ndihmoi dhënia gjë e një ujkonje. Ata shpëtuan e më pas nga këta vëllezër binjakë - u themelua Roma të cilën e njohim ne sot dhe ku patëm edhe një vëllavrasje, siç u cek, Biblike.

VESPASIAN

© romanemperors.com

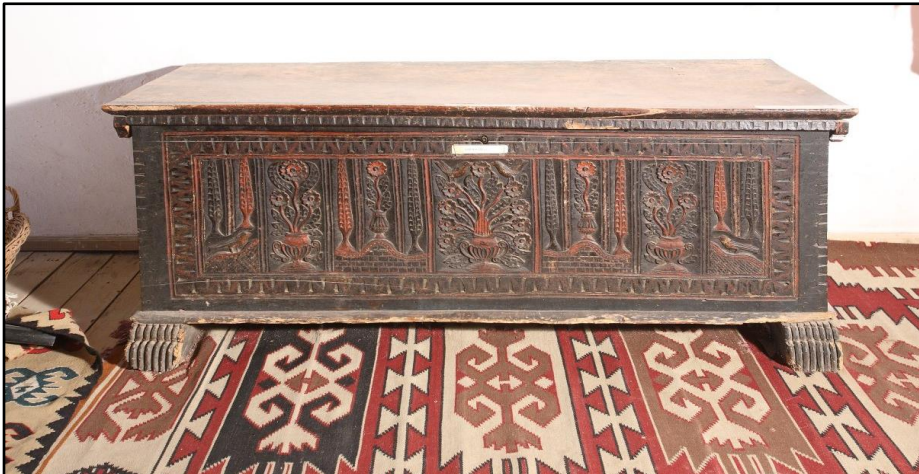
Perandori Romak - i cili falë kësaj legjende, vendos pakt me të keqën?! Çon dorë nga Zoti i së mirës. Shih këtu, për kureshtje e kuqja në veshjen e perandorit simbolizon vetë djallin – gjakun?! Andaj kjo është mjaft provokuese - ndoshta edhe për vetë faktin që përse kjo ngjyrë ashtu si edhe vetë ylli 5 cepash komunist e leninist të jetë shpikur nga rryma djallëzore e Koloseut...?!

Koloseu i Romës: Adhuroje atë – djallin në udhëkryqin që formon vetë Koloseu??!

DY SIMBOLE INTERESANTE ILIRE – BAZË, POR TË PAHETUESHME

Simbolet – kod, të cilët sot i ka përvetësuar njerëzimi nga kultura pellazgo-ilire, por që ruhen në etnokulturën shqiptare në Mal të Zi, doemos që është Pema e Jetës që ruhet në arkat e pajës së nuseve dhe ylli dhe hëna në folklor “në këngë” me të cilët identifikohet një femër ilire.

Arka e pajës së nuses – punuar në Shkodër

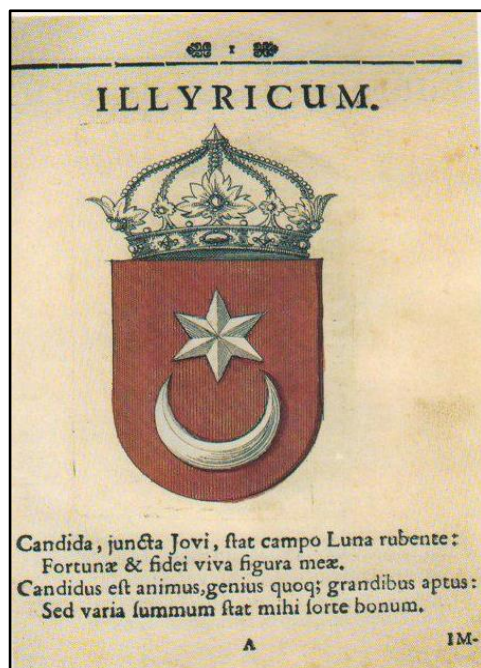
Nëse me kujdes vëreni këtë Arkë, vëreni që në te dominojnë gdhendjet në dru – me simbole nga pema e jetës kurse në qilim – figura gjeometrike që i përngjajnë shkrimit të vjetër uniform?!

Për ata që besojnë - maksima e adhurimit, është urdhër për të gjithë ata të cilët kanë dije, besim, dhe ëndërrojnë të kthehen në kopshtin e DIJES – E DINIT. Këtë simbol gjithëpërfshirës si dëshirë për dije, e cila ka për bazë dëshirën për pushtim të realitetit e hasim të ngritur në mit që në themelin e krijimit të një familje të re e cila jo rastësisht, këtu në Anë të Malit, ka përzgjedhur që dijen ta ketë si simbol të vetë besimit që në martesë?! Kjo nis që me fjalën e arkës së nuses – si sendi më me vlerë dhe më i shenjtë e intim i një familjeje të sapo krijuar - kurorëzimit...?!

Simbolet tjera janë ato astrale të natyrës së botës Ilire, e ku - përveç diellit, doemos që ishte edhe hëna e ylli - i njohur në dialektin anamalas edhe si shprehje çifti “hyll e hanë” - mashkull femër, në kuptimin që nëse për dikë thuhet që ishte i bukur thuhej se ishte “si vetë - ylli e nëse fjala

ishte për seksin femër, thuhej, “si hanë”?! E nëse ata, ishin çift, thuhej, janë si yll e hanë.

Madje nga ilirologu u dëshmuua se ky simbol na del të jetë edhe në përkrenaren Ilire. Shih: *Encyclopædia Britannica: një fjalor i arteve, shkencave, literaturës dhe informatave të përgjithshme, Vëllimet 7-8, Edicioni 13.*

Pra, simboli është burimor ilir e mbase nuk bën të mendohet që ai në këto hapësira erdhi me turqit - ashtu siç mendohet për emrin Bardhyl. Shtojmë se direkt nga ilirishtja, në Anë të Malit, ndeshet i ruajtur edhe emri i kultit të besimit ilir dhe është interesant se si këtë emër, populli në vazhdimësi e ruajti për 1000 vjet si të paprekur si emër popullor. Bardhyli, ishte një kujtesë në mbretin e vet dhe në mitin e vet për yllin që ishte yll dhe ishte edhe i bardhë dhe dikur ishte mbret. Mendoj që vetë këngët shqiptare të dashurisë në këngët anamalase që e kanë si simbolikë të shpeshtë, simbolin e “hyll e hanës” e dëshmon më së miri, që ky simbol, përveç tjerash, ishte edhe me origjinë ilire.

Ai, i thënë në folklor, askund nuk le përshtypjen për të asocuar në diçka turke. Pra, njihej nga albano-ilirët edhe para pushtimit turk sepse ishte simbol ilir.

EDHE PANTEONI ISHTE DIJE

Kujto, këtu edhe atë që përmendem më lart dhe shto, atë që me emrin DIN quhej vetë perëndia supreme e Panteonit grek (dijes). PANTA REI - DIJA RRJEDH.

Shih në gjithë këto mite, emri Dije – Din, del të ruhet identik në kuptimin e vet simbolik, por që ruan kuptimin simbolik vetëm në shqip - di, dije, *i mjellë në Odeon - Panteon ose shqip përputhet me ODË...?! Dhe me karakterin që, po duket, kishte dhe ka Oda e Burrave*. Ja, për kuriozitet edhe vetë Arka e Nuses në Anë të Malit, të cilat punoheshin në pazarin e Shkodrës - me porosi – shohim të na dalë që në te – të jetë i vizatuar Kopshti i Dijes - Pemët e Parajsës - ose Pema e Jetës...?!

Dhe a mos janë këto pamje të ngjashme që gjejmë kurdoherë ndërsa hapim albume fotografish të civilizimit të lashtë – greko egjiptian mu në këtë temë... të odeonit?!

Por, dhe qilimi poshtë arkës së nuses u rri besnik ngjyrave të shkrimit primordial – kuq e zi egjiptian – të shkrimit të faraonëve.

Ndërsa a ka mundësi që edhe figurat në qilim, përveçse figura gjeometrike me simbole të lashtësisë të jenë edhe shenja të shkrimit uniform ...?!

Krahaso fotografinë e dhënë më lart - në qilimin poshtë arkës - sidomos pjesën e dytë të fotografisë - nga shkrimi uniform. Stilizimi i tillë në një qilim, kuptohet që është një mjeshtri e veçantë sepse nënkupton një përlllogaritje tepër ekzakte të nyjave në vegjë, për të ardhur deri te një shenj gjeometrik i cili doemos që është një simbol - shkronjë e dhënë në formën autoktone të rrethinave të qytetit të Shkodrës. E kush mund të thotë – se shqipja nuk është e shkruar edhe në një qilim - qëllim...?! Pamje të këtilla të ngjashme na vijnë edhe në anën e brendshme të kapakut të arkës në Anë

të Malit. Ndërsa këto pamje hasen edhe te kulturat e civilizimeve të lashta: Kush nga kush huazoi; Mos të kujtojë ndokush që edhe këtë e kemi si kulturë të huazuar nga turqit...?! Sepse, qoftë e mirë, apo e keqe diç në kulturën tonë, ne na kanë mësuar që ta lidhim shkurt – me turqit bashkë me pushtimin 500 vjeçar?!!

Dokumentet dhe arsyet përse shqipja duhej të jetë shkruar në Shas si gjeografi:

1. Argjipeshkvi francez i Tivarit me emrin Brokard, që ka udhëtuar në Shqipëri, në një relacion latinisht të vitit 1332, shkruan: "Sado që shqiptarët kanë një gjuhë fare të ndryshme nga gjuha latine, prapë ata kanë në përdorim edhe në tërë librat e tyre shkronjën latine"?!!! Po çfarë lidhjeje ka Tivari me Shasin?! Deri në vitin 1500 - 1600 thuhej si definicion kufizimi, se ai si qytet, kufizohej në lindje me Kravarin dhe në perëndim me Tivarin që na e sjell Frano Bardhi?!

2. Udhëtari gjerman Arnold Fon Harf (1417-1505), po ashtu fjalët e para i merr nga kjo gjeografi e që dëshmon se shqipja doemos të ishte në përdorim si e shkruar në komunikim dhe bashkëfolësit e kishin ndihmuar atë në nevojën që kishte kur po kalonte në Shqipëri. Ai në vitin 1496 u nis nga Kelni, për të bërë një vizitë në tokat e shenjta, në Palestinë, udhëtim që e kreu për tre vjet. Në vitin 1497 ai kaloi në bregdetin e Shqipërisë dhe konkretisht nëpër Shas, Durrës e Sazan. Gjatë këtij udhëtimi për të komunikuar sadopak me njerëzit, ai shënoi 26 fjalë shqipe, 8 shprehje e numrat nga 1 deri në 10 dhe nga 100 e në 1000 të shoqëruar me përkthimin në gjermanisht. Ata janë fjalë të zakonshme si: ujë, verë, bukë, mish etj., që iu deshën udhëtarit në jetën e tij të përditshme sa qëndroi në Shqipëri. Me përshtypjet e udhëtimit Harfi la në gjermanisht një dorëshkrim, i cili u botua më 1860, pas tre shekujsh e gjysmë. Këtu gjendet edhe ky Fjalorth i vogël i gjuhës shqipe, i cili përbën dokumentin e dytë të shqipes së shkruar.

3. “Meshari” i Gjon Buzukut, i biri i Bdek Buzukut që veten e quajti me kombësi arbër, del të ketë shkruar shqip Mesharin, në vitin 1555. Interesante është edhe e dhëna se si ai – si Gjon, kishte një emër të trashëguar ashtu si vetë emri - mbiemër *BUZ+uku* po dhe emri *Bdek*, nuk dimë të jetë një emër tjetër – përveç se shqip dhe i vjetër...?!

4. Anonimi i Tivarit- Kështu është quajtur autori i panjohur i një vepre me titull “*Histori e Skënderbeut*”, që ka qenë botuar në Venedik rreth vitit 1480. Kjo ishte biografia më e vjetër e heroit tonë kombëtar. Vepra nuk njihet, por i vetmi që e përmend është historiani italian Xhanmaria Biemi i shek. XVIII, që pretendon se kishte gjetur një ekzemplar të vjetër e mjaft të dëmtuar, prej të cilit citon pasazhe mjaft të gjera. Sipas tij, autori ishte një shqiptar prej Tivari, vëllai i të cilit paska shërbyer në ushtrinë e Skënderbeut...?!

5. Opusi i përsosur i letërsisë popullore te super këngët epiko lirike, me variantet e të cilave të mbledhura në basenin e Shestanit, nisnin botimet e tyre në folklorin e botuar gojor shqiptar të botimeve të Prishtinës, që dëshmon mjeshtrinë e shkathësisë së artit mendor si shkallën më të lartë që doemos se do duhej të ish shoqëruar nga arti i shkruar. Dhe do të ishte absurditet të mendohet se shqipja u shkrua si teknikë vetëm në monedha me nga një apo dy fjalë shqipe.

Por ajo që i vë vulën shkrimit të shqipes në vazhdimësi në këtë gjeografi ishin, siç u cek, vetë parimet e besimit kataras që predikimi ritual të bëhej vetëm shqip që si diçka të natyrshme dhe që u përhap si praktikë duke u përkrahur nga populli. Këtu del se ishte vetë formula e pagëzimit në vitin 1462 e Pal Engjëllit – këshilltarit të Skënderbeut dhe vetë bindja e Gjon Buzukut si trashëgimtar i kësaj vetëdije dhe si hallkë lidhëse kur thotë se, citojmë: **”Zoti nuk e dëgjon atë që lutet në gjuhën e huaj dhe atë që përsërit lutje që nuk i kupton vet.”- pun .i cit.164 Kjo praktikë e trashëguar nga katarasit e besimit të vjetër dhe e aplikuar nga Buzuku, ia vlen, po duket që fuqizohet – si rregull, qysh në vitet 1621-” Priftërinjtë shqiptarë kanë lidhur besë të mos pranojnë asnjë ipeshkëv që të mos jetë i kombit shqiptarë”- Thuhet në një ankesë drejtuar Papës (1621), benediktit Orsini, i emëruar ipeshkëv i Lezhës. **Pun. i cit. f. 161.****

Të jesh prift, vetvetiu nënkupton të jesh i ngritur i arsimuar dhe i liçensuar në prirje shpirtërore?!

ÇFARË THOTË PËR KRIMIN E SERBEVE NË SHAS - AUTORI VENDAS – HAJRUDIN MUJA?!

Gjithashtu edhe autori Hajrudin Muja flet nga dëshmi të autorëve të tjerë për besimin kataras dhe djegien e qytetit të Shasit.

Edhe sipas burimeve që ky autor kishte shfrytëzuar, mësohet se Stefani shkruan për besimin e Shasit nuk e bëri ashtu vetë, pa pëlqimin e Vatikanit – Romës së krishterë e Venedikut. Dhe konstaton: “Dëshmohet që në vitin 1199 mbreti i Dalmacisë dhe Duklës, Vukan Nemanjiq, djali më i vjetër i sundimtarit të Rashkës Stefan Nemanja, e njoftoi Papën Inocentin III, themeluesin e Inkvizionit kundër sektit katar (trashëgimtarë të besimit monoteist pellazgo-ilir), se "në Bosnjë sekti kataras po zhvillon herezi, jo në shkallë të vogël, por në atë masë sa edhe vetë Ban Kulin - ishte joshur me gruan dhe motrën e tij ... bashkë me disa të afërm të tij duke kaluar në herezi, e të gjithë bashkë më shumë se dhjetë mijë të krishterë ...". Nga kjo mund të kuptohet sa vijon: Letra shpjegon qartë rrezikun e mësimit të tyre që është përhapur kaq shumë në Bosnje..., dhe paraqet një rrezik serioz për interesat e Kishës Romake.

Autori vëren, se - sekti i tyre dihet që kishte një etikë tepër të veçantë: Nderonte jetën si diçka shumë të shenjtë. Ishin kundër çdo vrasjeje të gjërave të gjalla, urrenin mashtrimin dhe politikën e sidomos dekorimet publike për mirënjohje. Dihet se ishin skulptorë të mirë dhe proklamonin që gjithkush duhet të jetojë nga puna e vet dhe nuk kishin ndonjë prijës të veçantë duke udhëhequr në grup.

Një dokument tjetër i fillimit të shekullit XVI - *Dialogu me papa Gergurin*, vihet në dukje se katarët ishin kundër besimit të krishterë, ndërkohë që citohet edhe mbishkrimi tipik i manastirit të Krushedolit, që i etiketonte katarasit - si shërbyes të djallit, të cilët i tërheqin të krishterët prej besimit të drejtë në Zot?!

Nën këto akuza Nemanja i përndiqte në mënyrë të pamëshirshme, u digjte pasurinë, u shkatërronte librat, kurse mësuesve të fesë u priste gjuhën. Të gjitha këto dëshmi tregojnë se në shtetin bogumilas - kataras, popullësia nuk ishte as katolike e as myslimane, por një besim krejt ndryshe prej tyre që quhej *bogumil*. (*Hajrudin Muja, pun. i cit. f. 272.*). Tjetër - nuk përdornin kryqin si simbol të fesë së tyre – bile e urrenin - faltoret i kishin pa asnjë dekorim. Kambanat e kishave i konsideronin si instrumente muzikore të djallit (kështu mësonte edhe islami) etj.

Sipas nesh, PAS KËTYRE QË VEÇUAM - edhe besimi kataras – si besim i parë pellazgo-ilir, me kalimin e kohëve u ndikua nga ai paulician si shumë i përafërt me atë islam, paulicianët ngjashëm - hanin njëherë në

ditë dhe i luteshin zotit 5 herë në ditë që, si i tillë, ishte shumë i përafërt me atë islam,- monoteist dhe ku nga kjo ndodhi konvertimi i tyre masiv në islam (H. Muja, pun. i cit. f. 273). Që të jemi më të qartë – besimi paulican ishte më i përbashkët me atë që kishin pellazgo-ilirët si trashëgimtarë të besimit arian që ishte prezent edhe në Shas. Në këtë realitet themi se jetoi edhe Shasi si qytet i vdekur me dy emra. Faktet flasin se në këtë mes, një pjesë e klerit ilir e dënoi futjen e doktrinës së trinisë, në ritet e tyre duke dalë haptas kundër saj.

EDHE FURKA E LESHIT NË ANË TË MALIT RUAN SIMBOLIN E KALASË SË SHASIT?!

Me siguri, jo rastësisht, në monedhat e gjetura në Shasin e kohës - Kalaja e Shasit, që sot nuk ekziston më, na del të jetë e skalitur në formë valleje rituale të zanave (valle mbi valle), ashtu siç na del piramida e pushtetit?!

E në anën e kundërt të Adriatikut kemi një kala krejt tjetër për nga qëllimi i pushtetit - Koloseun. Nga kjo ndoshta është thjeshtë e kuptueshme që nga dy ngjashmëritë e kalave, të jetë edhe vetë vallja e të mirës dhe e së keqes në kalatë këtej dhe andej Adriatikut?!

Vallja e zanave – kudo në Iliri, ishte e zonja që të bënte edhe mirë edhe keq - kurse në KOLLO-se, vallja në te, dihej se të bënte vetëm keq - sepse ishte e një pakti tjetër të perandorisë -me djallin?!

Kurse zanat, po ashtu si krijesa mitike, dihet se ishin të pavarura dhe ishin në pakt me të mirën – Zotin Zeus të bubullimës - veçse kishin huret e krenarisë së vet dhe po të fyheshin të gjymtonin etj. Dhe njerëzit e dinin këtë, sepse gjithherë, për të mos i trazuar për të keq ato - shpreheshin kur i përmendnin me admirim - me shprehjen, Shtoj Zo(T) vallet?! Përkundrejt kollos (valles) së djallit romak i cili bënte vetëm keq, këto ishin edhe të mira.

Thjeshtë, zanat ishin figura mitike të paparashikuara, andaj edhe nuk duheshin ngucur. Shih në kujtim të saj, në Malësitë Shqiptare të veriut, gjen edhe mikrotoponime si **Qafa e Krushqëve të Ngrirë... nga zanat?!**

Ardhja e romakëve e prishi idilen e qytetit – kështjellës së zanave. Ata – romakët e koloseut, e urrenin vallen e tyre të Universit hyjnor – Harmonisë Ilire ashtu si edhe emrin e tyre dhe gjithë dijen e tyre – sepse zanat ishin hyjnore – fuqitë e bardha të Universit – vetë e mira?! Kjo dije dhe ky emër - mit (besim) i tyre duhej harruar në raport me dijen e djallit (Koloseumit romak) me të cilin fqinjët përtej Adriatikut kishin lidhur pakt?! Andaj edhe i sulmuan duke i djegur

ilirët. Historitë na mësojnë se atyre (romakëve), nuk u pëlqeu shumë rregullimi shtetëror i Ilirëve, sepse ishin të prapambetur duke preferuar pushtetin e matriarkatit – femrës hyjnore?!

- Kështu na mëson historia. Kurse Evropa, sot qahet në mospërmbushjen e standardeve në lamën e të drejtës së femrës, për udhëheqje. Po si do të duhej të kishte qenë sot Evropa, po të mos ishte shkatërruar mbretëria ilire - femërore prej romakëve dhe serbëve të ardhur nga shpellat e Uralit?!

Pra, ata nuk arritën në Ballkan si të krishterë – por barbarë dhe krishterimin nuk del ta kenë marrë prej rusëve, por prej ilirëve dhe nga këtu vijmë te përfundimi se nëse nuk ekziston serbi me kishë të vetën në shekullin 7, atëherë lirisht mund të konkludohet që nuk kishte fare as kishë autoqefale serbe – pra, nuk kishte një kishë pansllaviste – por ky është mashtrim rus i shpikur nga Petri i Madh dhe Katarina, për të realizuar ëndrrën e tyre të daljes në ujërat e ngrohta, përmes një popullsie sllave dhe të krishterë ortodoksë. Kjo është e tëra, deri në shekullin XVIII, 70 për qind e popullsisë në perandorinë turke ishin ortodoksë – me origjinë ilire.

Krahaso pamjet: Kalaja e Shasit (ku sundonin zanat hyjnore) dhe Koloseu romak (që krijoi paktin me djallin)...?!

Ndoshta edhe për këtë - stema e kalasë së Shasit, na vjen si imitim i një kurore mbretëreshë e cila, jo pa qëllim, del e gdhendur, madje edhe në një furkë leshi në Anë të Malit – si simbol i mbretërisë së bardhë të humbur dhe që pritet përsëri të vijë...?! A mos ju duket, që kjo kala na del e gdhendur edhe në ”fukën e leshit”?!

Pamje të furkave anamalase në Muzeun Etnografik të Hajredin Kovaçit - fshati Draginë. Ndoshta edhe vetë emri Draginë, duhet të ketë dalë nga një fjalë iliro-pellazge, dragua, sepse këtu evidentuam edhe emrin e tokave Dragoçe?!

Kuptohet, pasi sipas mitit nusja do lindë një djalë sundimtar mbret – gjarpër nga origjina e trashëguar e familjes mbretërore pellazgo-ilire – shqiptare - vetë Kadmi dhe Harmonia?!

Zaten folklori shqiptar e sheh si diçka të zakonshme martesën e një femre me një gjarpër. Stema e qytetit – si kurorë mbretëreshe - Zane dhe furka e leshit si punim artizanati popullor në Anë të Malit, ku – nusja - nëna iliro-shqiptare edhe këtu gjen momentin për të ruajtur kujtesën në kulturën e humbur qytetare - mbretërinë qiellore etj., që trashëgohej dhe përmes saj nuk harron madhështinë e të shkuarës së qytetit të vdekur. Kjo ndodhë sepse flijimi për kala, del të jetë vetë qytetërimi në raport me popujt vandalë që po rrudhnin Ilirinë. Në një këngë legjendare të murimit, në folklor për Rozafatin hasim edhe vargjet e vetëflijimit, për të siguruar mbretërinë e djalit të vet: *Dhe kalaja u forcoftë / djali jem u bafstë mbret në te sundoftë?! – Si duket, në te (nusja më e re) -veç ruhet vrasja e ndërgegjes kolektive të mbretit të parë Trojan që nuk pagoi hakun e zotave që punuan në ndërtimin e mureve të Trojës...?!*

Si duket vetëm këto dy raste të përmendura, tregojnë se si shqiptarja, edhe pse tashmë me origjinë të devaluuar qytetare në atë fshatë, ajo – kurrë nuk e pranon humbjen e kurorës mbretërore dhe këtë me përkushtim

preferon ta gdhendë në furkën e leshit. Mashkulli i shtëpisë, për të edukuar fëmijën e vet në origjinën e vet mbretërore del se bartet edhe përmes krijimit artistik. Ndërsa është kështu sepse - te pellazgët, dija ishte sekret dhe atë e trashëgonte vetëm i pari i familjes - “Roja shpisë” – fisit - fjala e tij nderohej dhe për këtë respektohej si magjistar?!

Në Anë të Malit ruhet miti i zotit Thot egjiptian (Idrizit a.s.)?

Mendohet se si koha, dija e zotit Thotit egjiptian (sekretarit të zotave), duhet të jetë aty te koha e brezit të parë të njerëzimit të paraqitur në planet. Ndërsa kjo është koha e Adamit - si profet që jetoi gjatë si racë e parë. Gjithashtu, në këtë kohë u paraqit në islam profeti shumë i ditur që është Zoti TOT, ose vetë profeti Idriz a.s. që përmend islami. Edhe ky si profet jetoi gjatë në tokë dhe më pas u ngjit në qiellin e dytë ku dhe atje ende jeton, mëson islami. Pra, atje lart qenka edhe një qytetërim tjetër. Nga këtu, shohim se këta profetë (perëndi) kishin një jetëgjatësi me mijëra vjet ashtu si edhe popujt e mëparshëm që u zhduken si racë me një mision të caktuar - mësimin e njerëzve.

Atij, si profet - burimet e shenjta islame thonë se iu ulën mbi 50 fletushka - libra. Ai - ishte njeriu – orakulli (profeti më i ditur). Dija e Idrizit – Thotit edhe këtu na del të ishte –siç cekëm më lart, e kuptueshme për deshifrim vetëm nga mendja shqiptare, çka pohoi edhe ilirologu arbëresh Gjuzepe Katapano. Ai i deshifroi hieroglifët falë zotërimit të gjuhës shqipe si prift arbëresh që zotëronte vetë ai.

Dija e Idrizit - (mbase Izirisit, Isidës - Thotit sipas mitit – figurë e njëjtë), ruhej me fanatizëm si sekret e shkruar në pllaka hyjnore nga mbretërit e njerëzimit që e pasuan (thuhet të jenë të vjetra *mbi 5 mijë vjet*?! Por në esencë, u abuzua - dija sipas Zotit (Totit), do duhej të ishte për përdorim të gjerë - çka mëson edhe islami, mirëpo për punë monopoli nuk ndodhte kështu. Ndërsa kjo dije shumë, shumë e hershme u bart brez pas brezi nga njerëzimi, për të arritur deri te Pllakat e Guebesë – Itali te një mbret ilir i kësaj gjeografie - Genti i Shkodrës dhe këtij i detyrohemi për emrin e Zetës – si princ, kurse pinjollës së tij, për ruajtjen e besimit në Diell – vetë Duioklea (Dukla)...?! *Shih për këtë pllakat e Gubeos – Itali*, krahinë ku gjendet i varrosur pas pushtimit romak, mbreti ilir, si pagan për ta - Genti i Shkodrës dhe i Shasit.

Andaj kështu ndodhi që - dija ilire, të ishte e trashëguar nga pellazgët në kohë dhe në vazhdimësi. Kurse e rodit të tyre ishin edhe familjet e mëdha të antikitetit e të mesjetës, po dhe ata të vetë gjenezës si popull shqiptarë.

E nga kjo, që u konstatua - mbase e pabesueshme – por si duket, trashëgimia e dijes nga profeti Idriz (Thotit), arrin deri te vetë origjina e

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

hierarkisë së shenjtë që dëshmohet edhe sot në familjen shqiptare në Anë të Malit - Ulqin, për çka do të flasim në vazhdim - ku i zoti i shtëpisë edhe sot simbolizohet si zog - ashtu si vetë zoti Thotë në artin egjiptian.

Shih, përse themi se shqiptarët janë nga Thoti, sepse ai na vjen me një sqep+tar?! Çdo gjë është e qartë, vetëm nëse i sillemi kujtesës së tij që del ndër hieroglifë piramidash – si njeri me kokë shqiponje, pra, skiptar – sqep (shkoptar) dhe me një kryq në dorë – që është shërues, duke akumuluar në formën e tij shkronjë energjinë me origjinë kozmike.

Është interesant se si ky shkop, që e bartin gjithë profetët gjendet në Atos - Ati shenjtë, në Hilandar ku thamë se gjendej edhe varri i STJEPAN (SQEP) NEMANJËS e të cilit i ishte dhuruar edhe SKEPTERI i shenjtë nga një meritum...?!

Prandaj, prej këtu ka kuptim edhe emri ZOT e ZOTNI MADH e ZOG që ruhet në familjen anamalase, po kuptohet edhe fjala Zojë – zoja madhe etj. Emra këto me origjinë të Thotit –sekretarit të zotave –alienë që u mësoi shkrimin.

Shih Kur'ani, përmend një profet tek i cili zbriti 30 libra, kurse Kur'ani është vetëm një, që ka kuptimin: MËSO, LEXO, STUDIO...?!

Përmbledhja zi sipas besimeve pagane dhe atyre monoteiste, gjithnjë kemi ardhjen në jetë të një TRIS MAGISTRAS - një mjeshtër të trefishtë si Hermes 3 Magistraes - që si shpirt pati aftësinë që të mishërohej për të tretën herë në mish njeriu “Të ZGJEDHUR”, në fillim si bir i diellit EKUINOKU - i varrosur në piramidën poshtë diellit OLOKEON në atë që më vonë njihej si Piramida e Keopsit, e ku Ekuinoku për paganët mishërohej edhe në natyrë – për nder kemi festat e solsticidit (Ekuinoket), pastaj për të dytën herë u mishërua në trupin e Nojës, dhe së fundmi pas përmytjes u mishërua në trupin e Thotit (kryemurgut egjiptian) - Hermesit 3 Magistras, tri herë radhazi mjeshtër...?! - Fjalë e dalë nga mendimi subkoshient (shpirtëror) shqip MATËS – MJESHTËR - MASTER që thamë se si fjalë njuh vetëm shqipja...?!

A MOS ËSHTË PRIJËSI I PËRMENDUR NË KUR’AN - DHUL KARNEJ, VETË ALEKSANDRI I MADH?!

Duke parë situatën e krahasuar me argumente nga njohësit e qasjeve multidisiplinare, për këtë problem, janë hetuar në MIT DHE RELIGJION disa situata tepër interesante që flasin për atë që cekëm rreth lidhjeve të Aleksandrit të Madh dhe Dhul Karneit si profet i përmendur në Kuran. Edhe ne hasëm në disa të dhëna të çuditshme për etnokulturën tonë e të cilat të intrigojnë, po të krahasohen me mitin shqiptarë rreth asaj që është karakteristike - vulë shqiptare si shenjë apo veti dalluese shqiptare dhe vetëm shqiptare me të cilën Zoti thuhet se dallon – vulos si me shenj një popull ose profet tek ai.

E këtë do ta hetoni edhe ju, kur të mësoni që kokën e dhisë – si simbol, përveç perandorëve të egjiptianëve të lashtë dhe princit Dhul Karnej që përmend Kur’ani, nuk e bartë as një popull tjetër nga popujt e lashtë - veçse ne shqiptarët deri te vetë Skënderbeu?! Pra, këto simbole janë enigmë dhe sekret – vulë dalluese për çdo popull dhe perandori. Ndërsa kjo të bën të reflektosh rreth problemit të shtruar.

A mos është Dhulkarnej vetë Aleksandri i Madh që njeh historia dhe besimi, apo ai do të ketë qenë një emër i trashëguar nga një emër i ngjashëm për të cilën flet Kurani - kjo mbetet të shihet...?! Me gjithë atë, një gjë është e konfirmueshme se vetë Aleksandri i Madh, shkoi për të vizituar varrin e Akil Hyjnorit - trimit të Trojës, pas njëmijë vjetëve?! Sepse vetën e njihte si trashëgimtar të tij, kurse ngjashëm veprooi edhe perandori Konstandini i Madh, si perandor Ilir romak i cili e reformoi Perandorinë Romake të Lindjes në Perandori Bizantine ...?! Në mënyrë të qetë - pa trazira – njihej si njeri i zgjedhur dhe Zot...?!

Duke mos dashur të merremi gjerë, këtu, me historinë e rrugëtimit të Aleksandrit, por me krahasime të dy këtyre njerëzve të mëdhenj të antikitetit - cekim se na vjen e shkruar, që vetë Aleksandri i Madh, kishte ndërmarrë një ekspeditë tepër të rrezikshme në kohën e tij – përmes shkretëtirës së Egjiptit – ku gjendet e vendosur edhe vetë koka e dhisë së egër – që ai trashëgonte si simbol përkrenareje, për t’u konsultuar atje me orakullin e Piramidës – nëse ai, ishte birë njeriu, apo i biri i Zotit (hyjnie) - kupto i dërguar, dhe thuhet që mori një përgjigje të kënaqshme që ai ishte birë perëndie dhe se nuk do të kishte trashëgimtarë.

E nga kjo, si i tillë që ishte ai, do të shohim se si e obligoi veten edhe për qeverisje në jetë të jetëve edhe me territoret e Ilirisë - Rrizanën e cila sipas studijuesve konsiderohej si kështjellë e Shkodrës – Roza Fatit?! Kurse thuhet që vetë Shkodra – si qytet, lidhet me emrin e vetë Aleksandrit, andaj është i trashëgueshëm dhe i shenjtë si emër.

Pra, nëse simboli i dhisë u shpik si përkrenare mbretërore e veçantë, që shpallet në kohë të caktuar si një vulë për një popull me urdhër hyjnor “për t’u dalluar prijësi, ose prijësit e tij”, nuk ka dyshim që të ketë ekzistuar edhe një Aleksandër tjetër, të cilin, me sa duket nuk e njeh historia, por e përmend Kur’ani si emër dhe i cili, si për çudi, ruhet si emër mbretëror (i trashëgueshëm) vetëm nga shqiptarët. Madje, po të shikohen mbretërit nga miti pellazgo-ilirë, do të vëreni se të gjithë ata ishin mbretër me nga një bri dhie në kokë dhe kjo në vazhdimësi. Prej këtu të lind pyetja: ***Përse të gjithë heronjtë mitik të Iliadës – mitit shqiptar janë me bri dhie?!***

Nga kjo del, që të flasësh për Aleksandrin, apo Aleksandrat (që përmend miti pellazg apo shkrimi i shenjtë), është e pamundur, që duke folur për ta, të mos flasësh për simbolet e tyre (bririn e dhisë) si një nga vula hyjnore të cilat edhe sot trashëgohen nga shqiptarët, shih, p.sh: dhia e egër, pastaj: shqiponja, Zana, kreshniku Mujë, gjigandi, Thoti etj.

Çuditërisht, kjo që thamë del që dëshmohet edhe nga disa burime tjera, sidomos nga vetë librat e vjetra të kohës së Aleksandrit - gjysmë të ndaluara për Aleksandrin, nga se nuk shkonin, po duket, me botëkuptimin në besim të vendosur pas jetës së tij. Ata përmendin që Aleksandri, si vulë të shenjtë (shenjë dalluese të dhënë nga meritumi hyjnor si vulë të njohjes së tyre...), kishte përkrenaren e vet me kokë të brirëve **të dhisë. Dhisë së madhe e të shenjtë**, atë që ka në fillim zodiaku?! Më herët një të tillë e pati edhe vetë Pirroja i Epirit (Aleksandri i Parë) e më vonë e trashëgoi edhe Aleksandri i tretë - Skënderbeu?!

Kurse Aleksandri i Katërt - Leka Zog, nxori ligjin i cili ndaloi vrasjen e kafshëve të kësaj simbolike - dhisë së egër, shqiponjës etj. Mbi këtë mit

- thuhet se në rastet tona të ardhjes së trimave Ilirë në jetë, gjithë nënave të tyre në ëndërr - me vullnet hyjnor të amanetit - porosisë besim, iu shfaqen të njëjtat shenja që është diçka tepër e çuditshme në mit, por edhe esenca e mitit?!

A thua se Zoti, me përsëritje të vazhdueshme të këtyre shenjave – vulave të ketë komunikuar me lozen (fijen) tonë familjare mbretërore.?!

Për të kuptuar rëndësinë dhe shenjtërinë e dhisë si simbol, po shkëpusim këtu diçka nga *Mark Tirtja – Mitologjia ndër Shqiptarët - Tiranë 2004, f. 63* ku përmend simbolin e dhisë së egër dhe thotë që ”Gjahtarët shpeshherë jo me qejf të madh vrisnin dhitë e egra, vetëm sepse një traditë e lashtë i mbante këto për kafshë të shenjta. Gjahtarët para se të dilnin për gjah në vende ku kishte dhi të egra, kryenin një sërë ceremonish dhe laheshin, fakt që na vë në dukje edhe Nopçe.

Kjo bëhej për të larë, në një farë mënyre, mëkatën për vrasjen e kafshës së shenjtë”?!

DHUL KARNEJ - PRIJËSI ME BRI DHIE - PËR NGA BRIRI ISHTE VETË ALEKSANDRI I MADH

Pas gjithë kësaj që u cek deri më tash – tezën e shtruar do kuptuar se prijësit tanë Iliro-pellazgë kurorën mbretërore që ata i dallon e kishin të premtuar nga meritumi hyjnor dhe e kishin kod moral të shenjtërisë së dhisë si vulë dalluese.

Ardhja në jetë e prijësve, nuk do të ngrihej në enigmë, po të mos kishim edhe një fakt tjetër shumë interesant të mitit po edhe të vetë Kur’anit për Aleksandrin e Madh të Maqedonisë?! E kjo shihet kur krahasojmë fjalën e sundimtarit me brirë - Aleksandër, që në librin e vjetër të shkruar për te, e hasim të përshkruar me emrin Dhul-Karnej (prijësi me bri dhie) ashtu siç e ndeshim në Kur’an...?!!

E gjithë kjo të shton kureshtjen sepse Kur’ani i shenjtë pasi flet për perandorinë e parë botërore të perandorisë islame - të vendosur shumë kohë para islamit me Muhamedin a.s. cek që ajo u ndërtua në përmasa botërore nga prijësi Dhul Karnej, kurse ekspedita e tij - Dhul Karnejt, sikur përputhet me ekspeditën e Aleksandrit të Madh. Nga dijet islame, për te thuhet që ishte një mysliman që sundonte me drejtësi me një kurorë – përkrenare me kokë dhie që të habitë...?!

Pra - e veçanta e kësaj që themi qëndron në atë se, sikur “briri i dhisë”, na qenka një vulë -shenjë e Zotit se kush qenka profet dhe kush e trashëgon këtë. Atëherë shtojmë se përkrenare me kokë dhie si simbol, kanë mbajtur vetëm prijësit e familjes mbretërore të derës shqiptare që në kohën

kur njiheshin si ilirë, e të cilët mundën një mbretëri tjetër maqedonase – atë të perandorit Aminta - babait të Filipit i cili është vetë prindi i Aleksandrit duke kaluar me pushtime edhe në Azi?! Për ekzistim të ngjashmërive ndërmjet figurës së Dhul Karneit dhe Aleksandrit të Madh –Ne mendojmë se ata ekzistojnë. Sipas dëshmimeve Kuranore dhe ekspeditave të Aleksandrit, kur krahasohen, del që ai, vërtetë qe nisur nga Maqedonia drejtë Azisë?!

Ky prijës i madh si pushtues i botës së atëhershme që në perëndim mbaronte me Shasin, arriti diku deri kah Gjeorgjia..., ku vërtetohet që edhe sot atje ndeshen gjurmë shqiptare, besohet të mbetjeve të ushtarëve të tij - të njohur si albanë (**besimtarë**). Ata në fund të misionit të vet arritën në zotërim të arit të kërkuar që përmendej në mitet dhe legjendat - shkrimet e shenjta etj.?!

Nga ana tjetër - Dhul Karnej si sundimtar që përmend Kur'ani, bëri në atë drejtim një rrugëtim – nga Perëndimi në Lindje, deri diku në një vend - midis dy maleve me mision të ngritjes së një pende - digë mbrojtëse, në një luginë, prej hekuri të shkrirë – midis dy maleve me qëllim për të mbrojtur me te - një popull që gjeti atje - nga një popull shumë zullumqar.

PSE DUHEJ TË NDËRTOHEJ DIGA DHE SA TË JETË E VËRTETË KJO?!

Dëshmohet se në traditën Arabo-persiane emri - Aleksandër quhet Sikander, në Persisht - Iskadar dhe në Arabisht - Dhul-Qamayn – Dhulkarnej - për shkak të paraqitjes së tij në monedha me brirë dhie. Pra, sipas kërkuesve - Aleksandri i Madh përmendet dhe në Kur'an me emrin DHIKËROS, si mbret i madh që ndërtoi pengesën, me qëllim që të mbronte njerëzit e pafajshëm nga barbarët gogë dhe magogë...?!

- Diçka shtesë rreth kësaj nga këndi etimologjik dhe Kuranor për ata që pëlqejnë këtë – si multidisiplinë?!

Transmetohet se kjo ndodhi – pasi që ishte lutur shumë nga populli i atij vendi dhe perëndia ia plotësoi lutjen. Ai i çoi dije, se si mund të mbyllej një grykë mali me shkrirjen e sasive tepër të mëdha prej hekuri – mbase edhe më të gjerë se një digë hidrocentrali sot...?!

Sipas mësimëve të islamit - po përmendim se diga ndërtohej për të penguar daljen e popullit jobesimtarë të nëntokës i cili po u binte në qafë popullit besimtar të mbretërisë së prijësit Dhulkarnej që ishin numerikisht

shumë dhe tepër mizorë. Ata njihen në islam si populli i jehxhuxhëve dhe mehxhuxhëve - shqip xhuxhët, ose gogët (gjigandë) dhe mahgogët...

Nga këtu – sipas mësimeve të shenjta islame, po na del se Dhulkarnejni është Alkesandri i Madh. Për këtë në islam, thuhet se ka qenë njeri shumë i fuqishëm dhe i ditur, e sipas një legjende në Kur'an, Dhulkarnejni ka takuar njëherë një popull që vuante shumë nga mizoritë e dy 'racave' jexhuxhit dhe mehxhuxhit, andaj populli që vuante nga këta, i kërkoi Dhulkarnejnit (Lekës së Madh sipas myslimanëve) që t'i ndihmonte me fuqinë dhe mençurinë e tij nga jexhuxhët dhe mehxhuxhët. *(Kur'an Surja El Kehf, ajeti 83 deri në 99).*

Për këtë Dhulkarnejni ndërtoi një "mur ndarës". Por sipas islamit edhe ky popull është prej të bijve të Ademit dhe janë në numër tepër shumë. Aq shumë sa që mendohet se do ta rrisin tej mase numrin e banorëve që hyjnë në ferr pasi të jetë bërë gjykimi i gjithë bijve të Ademit.

Nëse na është kështu, ky prijës profet - kishte përmasa jo vetëm pellazgo-ilire, por gjithë njerëzore. Ai kuptohet që kishte edhe besimin e vet të pastër dhe dëshirën që kudo që shkoi e pushtoi – shihet se la pas në udhëheqje humane - ata që ishin popull besimtarë dhe të origjinës së tij të cilët quheshin albanë (me krahë qiellor) të zbritur nga qielli, mbijetuan kohët si të drejtë dhe fisnikë e human ashtu si u takon të jenë albanët - besimtarët?!

Çuditërisht edhe sot - gjithandej Azisë, Evropës e Afrikës, hasë emrat që formohen nga rrënja **alb** - kurse ata që besonin besimin e mbretit të vet hyjnor u vetëquajtën albigjinë dhe hyjnor – siç quhen në Iliadë - sepse vetë emri Il është një Il (Dill), apo Yll. p.sh. Akil Hyjnor i e për të cilin, vetë Aleksandri cekte, që nëna e vet Olimpia, u cek se i kishte thënë se ai ishte një dajë i largët i tij - direkt nga ILI mbreti i parë i Trojës?!

Por le të gjykojmë më preras:

Gjëja kryesore në ekzistencën e çdo gjëje, është vetë emri, i cili ka një funksion identifikimi të origjinës në përdorim të njerëzimit sipas një norme të një qytetërimi të caktuar, dhe këtu, doemos se duhet hetuar që përdorimi i emrit nuk është asses i rastësishëm. Andaj, anë e kënd perandorisë së Aleksandrit të Madh, u vunë emrat e tij – si Aleksandria, ose të popullit të tij si Albania. Dhe është pikërisht kjo kohë e pushtetit të tij. Po të shikoni ftohtas, nga pushtimet e tij sot, shohim se edhe sot na vjen i përmendur emri i Aleksandrit gjithandej nga shkoi ai si dhe emri i popullit të tij që njihet si ai i albanëve. Kujto më kryesoren për ne këtu edhe emrin Albanoi, që u tha se e shënon Ptolomeu i Aleksandrisë - për një popull, ku sot gjenden shqiptarët me një gjuhë e cila mbijetoi kohët.

Sido që të jetë - ngjashmëritë e këtyre prijësve vihen shumë lehtë. E ndoshta për të kuptuar çështjen në bazë të mitit dhe etimologjisë së fjalës - rrënjës së saj – përveç vetë simbolit na ndihmon edhe vetë rrënja e fjalës në konceptin e atij që njihet si toroidi platonik i gjuhëve.

Sipas toroidit platonik vërejmë se vetë miti dhe vetë toroidi, vënë lidhje organike ndërmjet Aleksandrit të Madh dhe Dhul Karnejt, por fillimisht pakëz informacion se çfarë nënkupton toroidi??!

Ç'ËSHTË TOROIDI PLATONIK - APARATI GOJË DHE MENDIMI I MBJELLË NGA ZOTI TE SHQIPJA...?!

Rasti i zërit

Një gjë dihet nga *fizika* se ne kur flasim kordhat tona zanore lëvizin ajrin ndërsa shpërbërësit e ajrit janë molekula të ndryshme të cilat, nëse nuk janë të ngacmuara nga zëri, lëvizin në mënyrë kaotike dhe të pakontrolluar. Në momentin që ne flasim atëherë kordhat tona zanore e orientojnë dhe i japin një lëvizje të rregullt dhe ata ngacmojnë përmes tyre timpanin e veshit të dëgjuesit dhe ky është një proces energjetik që bart energji deri në momentin kur ne ndalojmë (*marrë nga Mimoza Ahmeti, fizikante në emisionin Enigma – sezoni 1, episodi 2 Eremitët (TOP CHANEL)*).

Këtij konstatimi të fizikës kemi t'i shtojmë se në momentin që ne flasim po duket se kodet tona zanore e orientojnë ajrin dhe i japin edhe një formë me një lëvizje të rregullt e cila kur kapet nga veshi përmes çarkës së zërit tonë dhe vetëmendimit i cili është një energji – format e krijuara të zërit doemos, përveç se kapen nga veshi, ata bartin edhe vetë mendimin shqip si formë e cila formësohet edhe për shqisën e syrit përmes formës së caktuar që tashmë shihet dhe i përgjigjet një shkronje – që edhe këtë po duket se na e mësoi dikush (inteligjenca) duke na treguar format që edhe këta krijohen në aparatën gojë si gjuhë e cila në mendim është e njëjtë shpeshherë, por jo në gjuhë. Kur analizon këto forma (shkronja) të alfabetit shqip është e pamohueshme se ata flasin (shqiptojnë) vetë mendimin shqip të krijuesit.

Dhe tash për aparatën gojë – Toroidin

Aparati gojë te çdo popull (gjuhë) në harmoni me mendjen përmes artikullimit të fjalës që del nga aparatën gojë, na mundëson një komunikim - marrëveshje me të tjerët.

Pra, goja del se është vetë aparatën (fabrika), kurse gjuha, një prodhim i cili del nga aparatën - fabrikë, por që atë doemos se e njuh mendja e atij që e prodhoi fabrikën, dhënë pronarit – popullit të veçantë (ZOT - KOMB).

Ndërsa prodhimi sigurohet nga lënda e parë – ajri (fjala – tingulli) - ETERI i cili ekziston edhe si ultra tingull ngjashëm që pranon komandën e trurit përmes një aparati që e krijoi – shpiku mendja njerëzore.

Kjo sipas nesh, do të mund të ishte një definicion për vetë aparatën toroidik – gojën, që përmend Platoni...?!

Për matematikën, si shkencë, toroidi nënkupton një sipërfaqe ku ngjet revolucioni - super transformimi. Boshti i revolucionit në këtë sipërfaqe kalon – depërton përmes vrimës në formë ovale dhe kështu nuk ndërpret sipërfaqen...?!

Kjo i bie që në procesin e të folurit me daljen e frymës përmes kordhës (kodrës) së zërit në aparatën e sipërfaqes gojë në hapësirë (ajër - etër) ndodh super transformimi i zërit duke trazuar molekulat e sipërfaqes me energjinë e valës zanore dhe ky super transformim i ndodhur krijon një tingull që ka formë të veçantë gjeometrike për çdo shkronjë. Por kjo formë e sapo krijuar për vesh si zë, nuk është ende e kapshme njëkohësisht për vesh dhe sy si shqisa në koordinim të qenies sonë

- Veshi e kap valën - vetëm si zë, por syri ende jo...?!

Dija e atij që na mësoi shkronjat, shihet se “ia paraqëlloi formës që regjistron fillimisht veshi“ që ne shohim (dëgjojmë) atë - ose, si duket veshi e di vetë se çfarë forme kishte forma e kapur nga ai e që pritet të kapet nga syri, dhe për të ndihmuar mendjen (e cila më parë ka dijen e formës – paraprosjektin (krijimin hyjnor), të cilin na e jep në një formë – shenj - shkronjë, para se të kapej nga syri dhe zëri, si të thuash, kalon në gjendje të kapshme agregati. Kurse, nga ana tjetër, kjo shkronjë doemos si emër veç është i regjistruar në fondin – programin e trurit – mendjes dhe kështu – gjuha, goja, falë mendjes, lexon format që janë si parakrijim i falë si program njohjeje e komunikimi nga krijuesi në Univers dhe mendja e çdo gjuhe e njej atë varësisht nga programi i instaluar në te si gjuhë e një mendjeje të një populli - gjuhë e veçantë!! Andaj, prej këtu çdo gjuhë është program i veçantë nga Zoti... ZA...?!

Në kohën më të re kompjuteri në ekran, ka mundësuar që të japë disa forma – imazhe vijash – që marrin formë të tingujve në varshmëri nga dridhjet e kordhave të zërit – që krijojnë valë zanore - derisa dëgjojmë një muzikë, valët e të cilës, për shembull, mund të na i japë kompjuteri. Ashtu, diçka sipas parimit të eksperimentit të Frakterit që do përmendim në vazhdim.

Ky super transformim i zërit – nga ekzistenca e tij – si ultra tingull, dhe pastaj tingull, dhe pastaj një ZË i cili fillon e kapet përveç veshit e më vonë edhe syrit, thuhet për nazistët se ishin mrekulli hyjnore e një gjuhe të

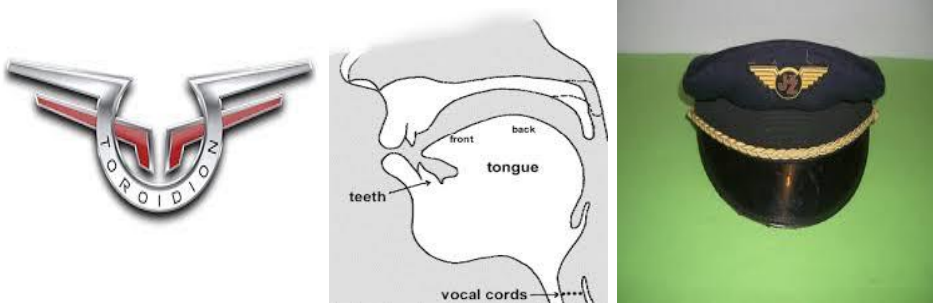
SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

veçantë. Ata e dinin që në fillim se ishte një shenjë dalluese e një populli apo race të veçantë.

Ata me këtë “me ashpërsinë e zërit”- që krijonte aparati gojë gjerman, theksonin se gjuha e tyre ishte një gjuhë ushtarake dhe e ashpër andaj për këtë, po duket, vendosen që gojën (gjuhën) aparat ta kishin si shenjë të identifikimit nacional.

Nuk ka popull që nuk është “trazuar” nga përsosmëria dhe veçantia e gjuhës së vet duke i kaluar caqet e realitetit dhe duke krijuar këngë e vargje poetike për shenjtërinë e gjuhës së tij. Prandaj, nga këto parime, me sa merret vesh, ata për këtë - vendosën që toroidin platonik ta kishin simbol të shenjtërisë së vet.

Mirëpo nga ana tjetër nuk duhet lënë pa veçuar që është tepër interesant që edhe vetë një zog i bie të jetë si formë më afër një toroidi - aparatit të veçantë - gojë. Kurse kjo zberthen enigmën e simbolit të gjermanët nazistë (mbase shqip - në gegërisht - nazikë)?! Dhe për këtë le të bindemi duke krahasuar gjërat.

Sa ngjashmëri e rastësishme e toroidit me aparatit gojë dhe me një zog në uniforma ...?!

EDHE FENIKASIT E LASHTË KISHIN NJOHURI PËR APARATIN GOJË – SI PLATONI

Ndërsa mbi bazën e këtyre formave të super transformimit të zërit nga fenikasit – popull që jetoi brigjeve të Mesdheut – i zhdukur, u shkruan edhe shkronjat e alfabetit fenikas, që sot përdorin popujt e botës-latinica, pra edhe shqiptarët.

Tash nga ajo që cekëm – erdhi koha për të konstatuar që: Shkronja si shenj që riprodhon formën - sipas kësaj e cila u tha - po plotësojmë se na jep formën gjeometrike - shenjë, e cila i përgjigjet asaj që ekziston e

kapshme, për vesh, por jo për sy – sepse si formë që nuk depërton sipërfaqen e caktuar ende është në parakrijim – duke jetuar në formën ”e dukshme” të shqisave - për vesh, por jo edhe për sy?!

Këtë islami, e njeh si bota e pa dukshme - *gajbit* e në të cilën ata e besojnë se ekziston, veçse është në pyetje se sa materializohet ajo për t’u kapur e njohur nga mendja e jonë?!

Pra, zëri (fjala) e thënë – si paraprojekt dhe e kapur nga veshi, e ka një formë, para se të regjistrohët nga syri. Fenikasit, po duket, e fituan dijen sekrete “nga lart” që si të shënonin me shenja këto forma të zërit të kapura nga veshi e duke krijuar harmoni me sy, përmes koordinimit, vesh – sy. Dihet se me këtë, atëherë - fjalët na mundësojnë logjikshëm të flasim. Ata me imazhet e super transformimit të cekur krijuan *Alfa Betin* që kemi në përdorim.

Ne, si shqiptarë, në gjuhën që flasim dhe trashëgojmë nga Kadmi Fenikas, dhe i martuar me nimfën - Harmoninë që lindi Ilirin, si duket, shohim se pa pikë problemi me gjuhën që flasim nga mendja e programit fenikas të shkronjave njohim realitetin e germave të shkruara që shkruajmë. Prej këtui, arrijmë ende e kuptojmë belbëzimet e para të njerëzimit në gjuhën tonë që janë fjalët një rrokje me kuptime të shumta në numër – për dallim të gjuhëve të reja, pastaj fjalët e fondit mitologjik (besimit) të parë që dëshmon deshifrimi shumë i lehtë i mitologjisë si Zeus – Afërditë, Thot etj.

Thjeshtë, nëse shikoni këto shkronja mikroskopike të qelizës – rezulton që ata të jenë vetëm një zë (tingull si fjalë informacion brenda) që është një zinxhir gjenetik – një ADN që e kupton vetëm gjuha shqipe që del nga aparati i toroidit platonik.

Prej këtu kemi faktin se parakrijimi – si projekt qenkësh i krijuar nga format e shkronjave A- të, nga D-të dhe N-të..., kuptohet, të padukshme (*gajb*) e të dhëna si mikrobotë (fjalë), nga një dizajn i mrekullueshëm dhe me përpjesëtim. Po aq i bukur e funksional sa edhe realiteti objektiv që ne shohim.

E nga këto forma të zërit del të jetë makrobota e ardhshme që njohim – shohim ne. Kurse atë se si duket kalimi – super transformimi i mikro shenjave në makro botë na e zbulon *Teoria e mësimëve të lashta* të Platonit – si filozof .

Shkronja - alfabeti, si shihet, qenka i dhënë dhe ekziston pavarësisht nga ne - veçse ne na u bë e mundur ta njohim, përmes asaj se si, dikush na informoi me ato forma sekrete që i quajtmë shkronja ose shifra – si shenja dhe që të gjitha fjalët që paskan brenda një **sh**, shqipja i njohka pa problem në programin e mendjes së vet duke ruajtur programin e mendjes hyjnore.

Esenca e një shkronje është, porosia që veshi, si shqisë e jona, është në gjendje të kapë atë formë gjeometrike e cila krijohet nga trazimi i molekulave të ajrit, dhe e cila nuk kapet nga syri. Misteri i kësaj pune, rri aty, se kush na e mësoi ne që një krijim formash nga zëri si paraprosjekt i gjithë kësaj ekziston i dhënë paraprakisht në formën e Shkronjës – prandaj edhe përfundon në një formë gjeometrike si shenjë e cila i shkon asaj që formohet më vonë për sy.

Dhe pasi na duhet ta kuptojmë, më mirë – le të përsërisim edhe një herë atë që thamë: Z si shkronjë është e shenjtë **Zëri - Zani** si shenjë. Ai është vetë vetëtima - energji – dritë, vetë Zeusi që është i shenjtë. Po vetë zogu është i shenjtë sepse Z është zëri - Zeusi. Tjetër – zani, si shkronjë është gjë e shenjtë – edhe si parakrijim i një energjie. Kështu, rryma që na tregohet me një Zëëë - një simbol me vija zik zake. Dhe se zik zake, është një Z i përsëritur si në këtë fotografi. - Rrymë?!

Nuk e thoshte kot Platoni, në tabelën mbi derën e shkollës së tij se këtu: Kanë vend ata që kuptojnë matematikën dhe muzikën – matjen (përpjesëtimin) e zërit dhe tingullin – si muzikë. Sepse i gjithë universi është një muzikë - harmoni tingujsh... matematikë në përpjesëtim?!

Në librin e fundit të shenjtë Kur'an, Allahu na mëson se ai, fillimisht kishte krijuar *lapsin* (dijen), pastaj *kartën* (letrën) dhe i urdhëroi atij - lapsit: *shkruaj në kartë?*

E pyetja ishte – Çfarë të shkruaj?!

E përgjigja ishte, shkruaj krijimin dhe planin - për t'ju dhënë formë. Nëse është kështu, ne jemi të kufizuar (nga shqisat), të shohim paraprosjektin, sepse i bie që vetë të jemi projekt i zbatuar - vetë projekti ..., por jo paraprosjekt dhe po ashtu të shohim kalimet – transformimet si dhe vetë – projektuesin?!

MATRIKULLI I MENDJES SHQIPTARE VËRTETON EKZISTENCËN E PARAKRIJIMIT SHQIP TË BOTËS QË NA RRETHON DHE DËSHMON LASHTËSINË E SHQIPES

Si ilustrim, për format – ne po veçojmë disa figura formash, të cilat i njeh matrikulli i mendjes shqiptare dhe shih për shembull morëm rastësisht disa emra të shqipes me shkronjën **V**, ku mendimi - paraprojekti i përgjigjet si figurë gjeometrike – vetë shkronjës **V**, që gjendet në të; si për shembull një vijë te vetë fjala **vijë** (që është po ashtu një **v**- si formë, por edhe një **i** dhe një **j**) ashtu si në fotografitë e dhëna.

Si vijë-primë (birë)

Si vijë, më pas ajo mund të transformohet në një vijë e cila quhet vrimë - sepse prodhohet edhe nga lëvizjet onomatopeike që bëjnë lëvizjet e ajrit, si VVVVRRRIIMË – vrimë, dhe më vonë kalon në **b** që mund të quhet edhe birë...?!

Vorbull

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

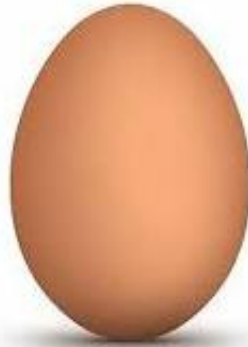

Vala

Shih se si një valë ka në vete një **v**, pastaj një **a**, një **l** dhe një **ë**.

Vulë

Vo

Vesh

Vazo

Varg, varëse

Valle

Shtojmë këtu se në greqishten e vjetër (e cila ngjason me shqipen) fjala *vazo* - do të thotë vend - vendosje etj. por jo në greqishten e re. Pra, vendin ku diç vihet - një *v*?! E nga kjo, kupto pse vallja e një vendi është si vendosje e shenjtë si vetë vallja - sepse vallja është njëkohësisht edhe një vend. Në kuptimin *varg* - *valle* në një vend.

Në rastet e cekura, nga fotografitë - vërejmë se si shkronja nismëtare, sipas radhës të jetë edhe një *i*- në vijë, ...edhe një *o* në një vorbull dhe më qartë në valë, ku po të analizojmë një valë cekëm se ndeshëm qartë shkronjat **v+a+l+ë** ?!!!

Po, si - në gjuhën shqipe ta ketë krijuar Zoti gjithësinë...?! Sipas shkronjave të alfabetit shqip që njeh mendja shqiptare, po ?!! - FALEMINDERIT ZOTIT QË MENDJA NUK “U VJEDHKA...”?!

Shih, edhe *Valdanas* të jetë një *Valë+danë*?!

Si gji, që ndanë valët nga deti i hapur dhe se nuk ka të bëjë fare me greqishten...? Thjeshtë është një mikrotoponim i hershëm perifrastik (përshkrues), si për shembull *Kravar* - *Krah i varur mali*, ose *Sukubinë* nga *sukt+ku+binë* etj?!!

VALË DASI JON - VALDANOSI...?!

Më poshtë do përmendim se si Vala, ishte vetë perëndeshë në besimin ilir duke qenë bijë e perëndeshës me emrin Rana - ruajtëse e thesarit të anijeve të mbytura dhe bashkëshortja e Imerit - si gjigand - marrë nga Barbara Colano...?!

Thjeshtë, dija është plotësisht e kuptueshme sepse një valë, për atë që mbytet është edhe një varrë - i varë. Kështu thuhet për gjëra të cilat kalojnë prej njërit dimension në tjetrin – lart, poshtë (varë – vjerrë) - por pa e parë nga syri se si depërtohet sipërfaqja e rrafshët – në kuptimin si puna e ujit

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

kur avullohet, depërton sipërfaqen e vet – kondensohet dhe sërish transformohet në *ujë* dhe në varësi nga energjia – temperaturat me vlerat e veta, kemi kalimin në disa forma – gjendje?!

Nga kjo fotografi shihet një V dhe një D...

Po sa do të ishte edhe sot numri i fjalëve në fjalorin e shqipes që edhe sot qartësojnë këto forma - provoni, andaj edhe pyesim: a ngjet kështu me gjuhët tjera?!

Dhe tash, sikur e kuptojmë, përse edhe mësuesi, në mënyrë intuitive - joracionale, kur na mësonte një shkronjë – na thoshte se cilët emra fillojnë me atë shkronjë - dhe neve u përgjigjeshim me fjalët shqipe që nisnin, po themi me *v* e të cilat na kujtoheshin të parat sepse i përgjigjeshin vetë formës?!

Pyesim - pse nuk ngjet kështu me gjuhët tjera - ose ngjet më pak. Sepse shqipja është njëri nga 4 themelet e gjuhëve të sodit?!

Për çudi, kjo fjalë – si emër, haset edhe në këngët e BALIT (perëndisë supreme) – kujto baladat si emër edhe për *ball* - *balli*, ai që është në *ballë*, e të cilat si këngë mendojmë që duhet të jenë fillimet e këngëve të besimit të vjetër pellazg dhe më pas iliro-shqiptar – shih, ky emër gjendet te kënga (Balada e murimit) - Na i ra mjegulla Buenas/ Buenas e Valdanas,/ nej tri dit e nej tri net./ Thjeshtë *baladat* janë supërkëngët e para të zotit *Bal*.

Për nga aspekti interdisiplinar shih për këtë edhe nga **R. Ushaku:** *Ndihmesa Onomatologjike – nga hapësira iliro arbërore – f. 135-1344.*

PSE TOROIDI PLATONIK ËSHTË SIMBOL I SHENJTË PËR GJERMANËT - DHE DIÇ PËR - "OZANËN E KOTORRIT"?!

Vetë aparati gojë (gjuha), pamë se është simbol i shenjtë – bile hyjnor, dhe nëse zbërthejmë mitin, vërejmë që në çdo mit ku ndeshet kjo shenjë – *Zogu*, sikur të kujton mos pushtimin dhe mos kapjen - pushtimin e zogut me krahë qiellor - sepse ai, fundi i fundit, është një ZË, ZËSË - apo një Zeus që si fjalë e zë i shenjtë, mund të kapet nga shqisa e zërit, por jo nga syri.

Bota e filmit - fotografisë na mundëson të shohim se si një zanë mund edhe të transformohet në një fluturim e të zhbëhet në çast SI FANTO SHKENCË po themi ashtu si uji i cili transformohet me super revolucion në gjendje agregate të ndryshme pa e prishur sipërfaqen e rrafshët...?!

Këtij simboli i thonë e përkthyer në shqip: *Krenaria e Bardhë*?! Një zog i cili qëndron mbi simbolin e svastikës – diellit?!

Dielli është vetë energjia e jetës të cilën ne e marrim.

Çdo shenjë e toroidit platonik e përdorur sipas kësaj logjike, shohim se mund t'i përgjigjet një zogu krahëhapur – shqiponje, apo një THOTI – ZOGU - ZANE, e cila fluturon dhe nuk mund të zihet rob - "*zanim*" në mitologjinë shqiptare"?! Të atyre Zanave që pamë se si i dhanë gji (qumësht) Mujit, për të fituar më vonë forcën e kreshnikut.

Emri i tyre – Zanë, i po kësaj origjine del të jetë ngjashëm edhe për botën e krishterë në të cilën shohim se si emri i tillë përsëritet prej rrafshit ilir. Hasej si emër pagëzimi i shenjtoreve të ndryshme. Por te Aristoteli, Zon - nënkupton gjallesën e cila jeton në një territor – ZONË të caktuar etj.

Kujto këtu ORËN - Ozanën e Mantovës, emrin e të cilës (SHQIP) preferoi ta mbajë për vete- pas shenjtërimit të saj - Ozana e Kotorrit. Fjala ishte për një bareshë nga Nahija e Leshanit që sot njihet si femër e shenjtë

dhe vdiq pas disa mrekullive të bëra në vitin 1565 - *Bl. Ozana Koterska*". *Hrvatska biskupska konferencija. Pristupljeno 23. 12. 2017.*

Mbi këto baza që cekëm – për Toroidin e përmendur Platoni vazhdonte e shpjegonte se shkronja – shenji (germa) është sa numerike – aq edhe gjeometrike?!

Dhe po duket që ndodhë kështu, sepse shkronja Z (zëri) është një energji – rrymë në formën Z (zësë – Zeus – za – Zanë – zot - zoj) të cekur në një ZONË?! Që zotëron kafshë?! Të kujtojmë që sipas mitit – pamë të kishim qeniet gjysmë kafshë (shpend) gjysmë njeri – qenie nga të cilët vijnë heronjtë.

Në fakt, shqiptarët edhe vetë fjalën amë – ajo që të lindë në esencë që është baza e familjes mitike, po edhe mbretërore del se është sipas mitit një kafshë e cila është me origjinë hyjnore e cila i gjendet një heroi. Shih dhia AMALTEA...?! Që del të jetë Zanë (nimfë - nuse) e Kretës (Kreut) apo Kreshtës. Ajo ushqe Zeusin me qumësht dhie dhe mjaltë. Për të fashitur të qarat e foshnjës, e rrethoi me Kurretë që këndonin me zhurmë të madhe...

Kujto: KUSH SE DON T’ZOTIN E SHPISË, I BAFTË ÇAJRE BRINI DHISË...?!

Para se të shpjegojmë thënien popullore themi se ishte dhia AMALTIA (TAMËL DHIA) ajo që ushqe Zeusin derisa ishte foshnje, tek e ndeshi pas një peme, Zeusi ia vuri në vend menjëherë duke ia mbushur me gjithë sa ajo dëshironte, prandaj thënia “Briri i Amaltesë“ ose brirëploti, është simbol i bollëkut. Dhia ushqyese u vu pastaj nga Zeusi midis Yjësive duke u quajtur ZODIAK - (Mbase zoti - hak) – *Barbara Colana – Fjalor mitologjik ...f. 37.*

Ekziston një fjalë shumë e vjetër shqipe **HAK** dhe fjala **ZOT** që plotësojnë njëra tjetrën, duke krijuar fjalën *besë* e cila nuk guxon të shkelet për shqiptarët sepse është mitike. E mira në familjen hyjnore kthehet me të mirë dhe nuk bën të harrohet, sepse është me natyrë hyjnore – të vetë Zeusit i cili njihet edhe si Posejdon. E mos të harrojmë se ishte Posejdoni ai, i cili ndërtoi muret e Trojës mbi bazën e një ujdie, kundrejt një kompensimi i cili nuk u krye dhe pastaj perëndia e ndëshkoi familjen mbretërore të Trojës.

ÇUDI TJERA TË QYTETIT GËRMADHË?!

A jetuan edhe këtu tek ne, njerëzit gjigandë që përmenden në Gjenezë (GINESIS) të cilët me përmasat e tyre kalonin jashtë normales?!

Dhe nëse ishin si ndodhi që u zhdukën. Po si quheshin femrat e realitetit të tillë dhe nga vinin e martoheshin, duke lindur heronj e kreshnikë mitesh e legjendash të shqiptarët, në ILIRI e THRAKI.

Po a thua të kenë jetuar edhe ndër ne?! Dhe çfarë lidhjeje të kenë me ne si gegë...?!

Historitë në këtë temë ndër ne shqiptarët, duket se janë po ashtu, sa mitike po aq edhe mistike. E pse Genti – mbret ilir, i cili sundoi Shasin, para se të bjerë në duar të romakëve, bartte rastësisht emrin Genti e që ndoshta si reminishencë e origjinës hyjnore të ketë trashëguar emrin e lules GENTIANA – e cila mund të jetë vetë lulja e lindjes dhe njëkohësisht shërimit. Pse ia falën jetën atij romakët dhe pse jo Teutës?! Nga frika e dijes së tij dhe mrekullitë apo diç tjetër. Me gjithë atë një gjë dihet – ari i mbretërisë ilire nuk u gjend kurrë...?! Gentiana si emër – lule na çon deri te Ginesisi. E **gin** mund të jetë edhe **Gjin** etj.

A thua se edhe në shërim të na detyrohet qytetërimi evropian...?!

Por një lule që rritet në Rrizanë – Shas, ka shumë domethënie me dimensione të simbolikës hyjnore - kujto në krishterim – një rosalie dhe në islam një tulipan çfarë tregojnë si lule?!

Pse në Anë të Malit, na vjen për këtë edhe një legjendë e ruajtur për Gentin, i cili “....ndërmori një akt të çuditshëm për të zbuluar shërimin e sëmundjes që ushtria e tij përballej dhe mblodhi popullin bashkë me ushtrinë duke iu thënë se zotat (ZOTI), më ka urdhëruar që të gjuaj me shigjetë drejtë qiellit në ajër, dhe kur shigjeta të kthehet mbrapsht e kudo që të bjerë ajo, aty duhet të kërkohet shërimi?”

Pra, ky paska vepruar me urdhra të Zotit...?! Dhe kështu bëri, kur shigjeta u ngul në rrënjën e një luleje që kishte mjaft aty përreth. Genti pastaj urdhëroi që të nxirren rrënjët e tyre e të shtypen derisa të përfitojnë një lëng me të cilin duhet të shërojnë plagët e luftës deri kur të mbyllën. Kurse pas disa ditëve ndodhi magjia e kësaj bime, plagët filluan të thahen. Në kujtim të kësaj mrekullie që nga ajo kohë, kjo lule u quajt GENTIANA?! *Haxhi Zeneli: Me këngë nga vendlindja në Amertikë - botoi Art Culb, 2017, f. 15.*

Legjenda e këtitllë doemos që të hapë dimensione interpretimi të fuqishme edhe për vetë emrin Rrizanë - si një argument më shumë, sepse pamë që rrënjët e kësaj luleje të jenë të shenjta ashtu si vetë rrënja e emrit Rrizanë - lule gentiana që e zbuloi një mbret alban - i bardhë..?!.

Po vërtetë, përse në malin dhe fushën e Shasit, të ketë sa të duash këso lulesh?!

Thamë se emri Zanë, në botën mitike shqiptare fillimisht, nënkupton kryezotin Ilir – Zeus, kurse motrat e tij njiheshin si Zana. Por Zani (zëri) si diçka hyjnore nga pellazgo-ilirishtja ka krijuar edhe emrin e dytë për zot te hebrenjtë – gjithnjë sipas nesh?! Fjalën e kemi për zërin si jehonë, shih: JE-Ho-VE... dhe me pa të drejtë ky emër, po shpjegohet përmes hebraishtes, pasi ka një kuptim të qartë me mendimin e shqipes. Kurse Jehove-i bie të jetë një sinonim për vetë Zeusin – ZËSIN, që jehoi (bubulloi) - jehona. Kuptohet që edhe këtu, ngjashëm, ashtu si në rastin e emrit Babilon, që u tha se është me origjinë të gjuhës hebraike - Babaijon, po cekim se edhe shqip mund të jetë Babaijonë, ashtu si edhe vetë emri JEZUS, mbase është shqip – nëse heqim mbasesën jo shqipe US – pra, një JEZUS është një JE ZEUS, je zësi (jzëri) ZANI. Islami, dëshmon se emri i tij, nuk ishte Jezus, por ISAI dhe ai gjithashtu për vete – kurrë nuk tha se unë jam i krishterë, por jam i paqes – paqtori - myslim...?!?! Emri Krisht, nuk është se është i stisur, por shpjegohet në origjinë nga fjala Krijuesi, kryqi (kri-q). Krisht ka origjinën mitike prej emrit Kokë - Krit?! Pra, në lashtësi shumë fjalë janë zhvilluar nga rrënja e njëjtë. – **733 fatbardha-dimi-bibla-11.**

Vetë kjo që thamë, të jep mundësinë që nga fjalët e përmendura, si Ginesis - gegë, gentiana, jehove, dëshmon leksikon shqip të një ”Dhjate të Vjetër shqiptare popullore”. Pra për të përfunduar JEHOVE, është emri i perëndisë hebreje - jeho(V)a - që në shqip është një shkrepim, një rrufe – me përplot zë të kthyer nga goditjet e tij, një Je(zeusi).

Deri këtu të ketë arritur deformimi që Krishti - Jezusi të ishte vetë Zeusi i një kohe më të hershme - madje jo greke - por egjiptiane?! Sa për emrin Jehove - doemos që në këtë situatë - rasti shpjegohet nga një pyetësor habitor **jehove - u shtove** (Ta dëgjuam ushtimën që shtohet - sepse shtimi – shumëzimi është i pamundur pa një krismë që prodhon zëri.)?! Ushtima shqip gjithherë ishte një shigjetë që ushtonte e cila nga kjo ruan edhe emrin ushtë (shqipe arkaike - shigjetë)?! Dhe quhej kështu në shenj të shigjetës - rrufesë së Zeusit...?!

Jehonat e zërave si muzikë apo si ushtimë e ndryshme edhe sot flitet të jenë gjetur në legjenda e tregime popullore. Ata ndryshe quhen edhe viga

- u dha viga, pra, *vikati* që si shprehje ndeshet edhe te sllavët ballkanikë që janë ilirë të sllavizuar. Viga, ka mundësi të ketë dalë nga një gjigand sepse ata njiheshin edhe si vigaj - nga vikatja e një trupmadhi, që kishte zë më shumë...?! E nëse edhe këtë, duam ta lidhim me Shas, tregohet se shpeshherë - shohim të dëgjohen në mënyrë misterioze gjatë netëve në kohë të caktuara në liqen..., poshtë Malit të Shasit – vigama – britma ushtuese, që i vishen ujit, ku shtrihet qyteti i vdekur jehona (jehove ushtima...) nuk ka pushuar?! Andaj zëri i tillë në origjinë si mrekulli, ai ishte edhe dehës – pra, vetë magjia. Shih edhe në folklorin shqiptar si: Zanat e Ilirikut dehin, me këngë ndihmojnë kreshnikët, por edhe iu hakmerren duke iu gurëzuar krushqit...?!

Akti i grabitjes së femrave ndër malësorët ishte një përjetim që i përcolli trimat shqiptarë ndër shekuj, por grabitjet nuk bëheshin vetëm në mes tyre, po shtojmë këtu se kishte edhe grabitje tjera nga vetë zanat - (zani) e të cilat madje u hakmerren edhe vetë kreshnikëve në folklor. Tjetër, duke shtuar që zanat si krijesa të botës mitike, del se përveç zërit ata i shohim të rrisin dhe t'u japin forcë kreshnikëve. Në popull – të këtillat, janë të njohura edhe si shtoj – zo(t) valle(t). Ata - si krijesa misterioze, dalloheshin me atë që këndonin bukur dhe trimërisht e në mënyrë dehëse, por i kishin mërzi ata që nuk këndonin bukur dhe madje, i ndëshkonin me gurosje. Po dhe populli e ruante kujtesën dehëse të këngës së tyre si sirena të cilat gjigandi i folklorit shqiptar – që skajshëm njihte mirë gjuhën e katragjyshit të vet. Fishta, këndonte për mrekullinë e tyre me vargjet: *Deh! moj Zanë, ma thuej një fjalë / ku e ka Osja edhe një djalë? / ku e ka Osja atë Kerni Gilen / qi s'ia dajë kund „karajfilen“?* - këndon Fishta në *“Lahutën e Malëcisë”*...?!

Përveç se si motivim patriotik që dehin, ata – me vallet e tyre “tranuese“ e rituale të kapshme vetëm për perëndi - zota, jo fort larg gjeografisë së meridianit zero, që shquhet për fushë të fortë elektromagnetike, duke provokuar frekuenca të dijeve qiellore del që në situatën tonë, sipas mitit - administronin me forcën e dijës së vet edhe vetë rendin shoqëror të shtetit (qytetit) Rrizanës - Shasit.

Miti thotë se - këto Zana, në shoqërinë e truprojave të veta – kurretave (ku u rrita), sikur pa mëdyshje ekzistonin edhe në Shas. Këngët e bukura polifonike, të grave, e tashmë të harruara dhe të pa mbledhura – sidomos ata të korrjes së grurit në Bukëmirë na e kujtojnë këtë - zërin mahnitës të zanave të shkuara. Kurse ata të këngëve të shatit – në Anëtë Malit - si karakteristike të trevës, të kujtojnë këngët e orakujve (meshkujve) që ndjellin bereqetin nga hyu. Këngët e tilla duhej kënduar bukur dhe me takt, për të shtuar prodhimin, sepse zoti të ndëshkon – nëse atë nuk e bëjnë - sepse bota është në korrespondencë që po vërtetohet sot nga fjala e fundit

e shkencës, dhe të lashtët kishin dijeni. Thjeshtë këngët e tilla nuk ishin vetëm emocione të punës si veprim?!!

E zanat në këto anë, thuhet të jenë parë e dëgjuar nga kalimtarët e rastit - transmetohet se u panë dhe u dëgjuan me këngët e veta përrallore; në kroje zanash shpesh me gjigandë – kreshnikët (rasti i Mujit) që i dhanë forcën?! Por ai, më vonë edhe lufton me ta, kur ia gurëzojnë Sokol Halilin me gjithë krushq duke i grabitur nusen. Ai i mundi, kur zbulon se forca e tyre – rrinte në dhinë e arta: “Tri dhi te egra e n’at majen e nalt/e n megj me turk e n megj me kavrr/Çi mi kanë qimet tan prej arit/kush e n dor jato smuj mi shti/ Me pas kush jato mi zanë/ tetan forca ne kish me na shkuo”- *Gjergj Hasanaj, Malësori Këndon- Cetinë”Obod” 1971.f.44*

Për çudi edhe këtu, në këtë këngë përmendet një kufi me turk e me kavrr.

Çfarë shkruan Bibla për gjigandët në GENESIS - Kapitulli I

Është shumë interesant se në Anë të Malit kur dikush dëshiron të të pyesë për anëtarët e familjes, ai të pyetë, si i ke “gjind e shpisë”. Gjind në nëndialekt nënkuptojnë njerëzit, kurse në gegërishten verilindore shkronja **gj** kalon në **xh** dhe nga këtu kemi xhind, që ka kuptimin po ashtu të njerëzve. Nëse nga një **gj** kemi edhe emrin *gjini* - atëherë edhe kjo të ofron ashtu si emri Genti, me gjigandët, pra me ORI+gjinen. Për këtë emri Genti është i trashëgueshëm në gjuhën shqipe.

GJENEZA – PREJARDHJA - FARA

“Kur njerëzit filluan të shumohen mbi tokë linden vajzat e tyre. Fëmijët e Zotit thanë se vajzat e njerëzve ishin të bukura dhe u pëlqenin perëndive dhe ata zgjodhën sa deshën prej tyre duke i marrë për gra. Pastaj Zoti perëndi tha: Fryma ime nuk do të jetë, përgjithmonë në njeri, sepse ai është njësh, jeta e tij le të jetë 120 vjet...”

Këtu – tregimi i Biblës, përputhet plotësisht me tregimet e miteve. Kishte gjigantë (kupto gegë...), mbi tokë në atë kohë, por bijtë e perëndisë u lidhën me vajzat e njerëzve dhe në atë kohë nga ata lindën fëmijët e tyre. Këta ishin sipas mitit - heronjtë e antikitetit - burra të famshëm. Duke gjurmuar gjurmët e tyre në mikrotoponiminë e Anës Malit - Shasit, pamë se, në fshatin Rashtishë të Sipërme, afër Kroit të Telajve, kah ana lindore, diku në një largësi prej 80 m., qëndron një gur i quajtur **Guri i Gogëve?! - GJIGANDËVE.**

E për kureshtje cekim se në Testamentin e Vjetër G(og) - GOGU, quhej gjigandi i fundit i cili jetoi mbi tokë nga soji i fundit të çiftimeve të bijve të perëndive me femrat bukuroshe - Zanat e Tokës...?!

Të dëshmohet e ruhet këtu, e gjithë gjeneza vetëm në një fjalë emër – mikrotoponim, këtu në Rashtishë?!

Dhe prezenca e këtij emri në një gur, gjëja më e vogël si argument, do të ishte që ky emër i gurit, daton të paktën, që nga koha e gjigandit të fundit – i cili jetoi në tokë edhe në këto anë. Ndërsa pse nuk ka shkëputje – themi se ndodhë, ngase emri mundi të ruhej prej atyre që e kishin njohurinë se çfarë do të thotë emri Gog?!

Mbase ky do ishte një gur, ku ai Gogu - pushonte?! Ose edhe mund ta peshonte vetë gurin. Guri mund të jetë një 6 tonësh ose edhe më shumë?!

Njerëzit e fshatit dëshmojnë se pikërisht mu te ky gur, netëve të kenë dëgjuar e parë edhe disa fenomene, ta quajmë parapsikologjike, madje deri në ditët tona. Fenomenet lidhen me do zëra e ushtima të dëgjuara sikur dikush të transportonte diç duke zvarritur - jo larg kroit në fjalë. Por mos të harrojmë se – Gogu apo Goga, shënohet edhe si patronim familjar dhe gjithashtu, po me këtë emër njihej në Anë të Malit edhe popullsia arumune - *vend ku sot u gjetën mbetjet eshtërore të gjigandëve trupmëdhenj* – E mbase edhe kjo flet për përmasat e mëdha dikur të popullsisë rumune e me të cilët shqipja çuditërisht ka një fond fjalësh të përbashkët i cili habitë gjuhëtarët dhe tregon se shqipja, ilirët – kufizoheshin me romunët...?! Tjetër, nuk do shumë mend, se si, ky emër është i njëjtës rrënjë si ata të maleve Rumija ose Romania – siç quheshin dhe quhen malet e Ilirisë. Mbase, kështu duhet të ketë pasur origjinën edhe emri malësor që sot njohim si Gjin.

Po edhe shqiptarët, nuk hezitojnë që veten ta quajnë Rromanë. Ose ka mundësi që ky popull të ketë qenë prezent edhe në këto anë. Ndoshta është mirë të thuhet se, jo pa qëllim, në shenj të forcës së Gogut - si përbindësh kemi edhe shprehjen mallkuese anamalase – që është: *I raftë goga..”?!*

Ndërsa po duket se në shenj të gjurulldisë që krijonin këto qenie njerëzore në popull jeton edhe një shprehje e grumbullit gjithë përpirës që shkatërron me forcën e vet. Kujto këtu - për këtë edhe shprehjen “*Ka ra Goga në ujë*”?!- Kështu quhej një grumbull mizash që bien në lum verës.

Po ashtu në drejtim të kësaj teze shkon edhe fjala për gurin tjetër të quajtur Guri i Divit (dragoit) në Kravar. Pra, ndoshta nga popullsia vendase Gog quheshin edhe banorët trupmëdhenj në përgjithësi - Kravar. Por që gjithsesi të kujtojnë racën e fundit të zhdukur të cilët thamë se ishin gjigandë dhe të cilët kujtesa folklorike i quan kreshnikë. Kurse vetë kurorat që i mbajnë në kokë krajlrat e tyre, nuk janë asgjë tjetër veçse imitim i kreshtave të maleve të tyre.

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Serbët (kreshtë), po duket, në gjuhën e vetë e kishin të huaj këtë fjalë dhe andaj iu imponua ta huazojnë nga leksiku i shqipes, pasi ngulën me kolonitë e veta në mesin e ilirëve, mendojmë në rastin kur përdorin fjalën *krunisanje*. **Kjo duket të mos u jetë e qartë – gjë që shihet që në momentin kur kurorëzimit të një çifti i thonë *vjençanje* - nga *vjenac* - kurorë...?!**

Dhe kështu ngjet që kur thua, u kurorëzua një mbret, thonë - *Krunisan je car*, por kur thonë u kurorëzua si një çift, shprehen: *oni su se vjençali...?!* Kjo shpjegon se kurorëzimin e adaptuan sipas leksikut të shqipes. Shih edhe se si në një kreshtë mali, pafundësisht përsëritet shkronja **K**, që shënon me këtë shkronjë vetë *kreun* - *kokën* dhe *kunorën*, që doemos se nis përsëri me një **K**, çka serbishtja e njuh vetëm si *greben* shqip – *kreshtë...?!?!*

Guri Divit në Kravar – Ulqin - i vendosur në pozicion të Pizës në një kënd mahnitës - një shembull i gravitetit preciz?! A thua të ish vetë gjigandi që sfidon mendjen tonë – se si ndodhi. Apo natyra vetë desh që ky gur ”të urrej“ gravitetin ...?!

SI TA KUPTOJMË ETIMOLOGJINË E EMRIT GJIRI SI - GINESIS?!

Edhe kjo formë natyrore në shqip quhet gjir...?! Ku në fakt, vetë forma e shkronjës **Gj**, nuk është asgjë tjetër veç se një gjir që haptas shihet si te njeriu.

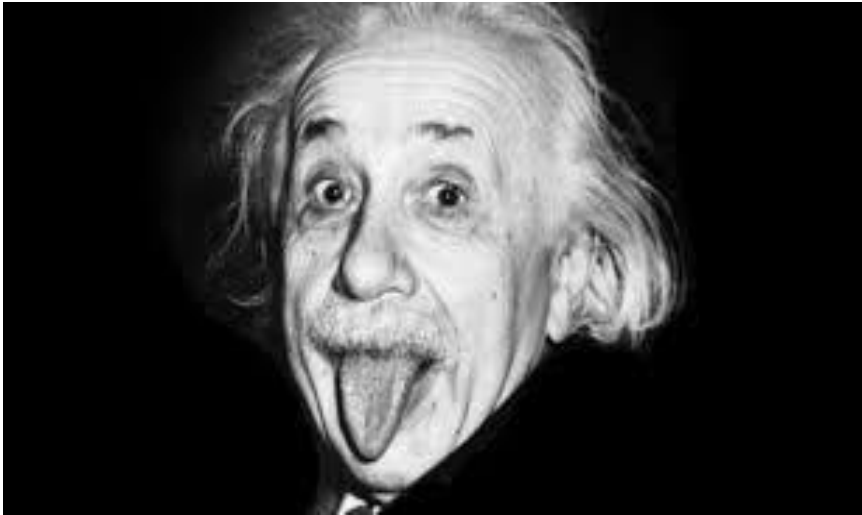
- Po pse gjuha shqipe dhe shkronja shqipe, bashkë me mendimin e Zotit janë të dhëna në një formë te ne shqiptarët mbi bazën e Toroidit të përmendur të platonit?! Ashtu edhe si ky gjir, apo edhe kjo gjuhë (g-juhë) e Ajnshtajnit që alfabeti në alfabetin e shqipes ka formën e tyre ose ata kanë formën e shkronjës që na e njehim. Pse serbishtja nuk e ka këtë mundësi.

Për këtë, që u zbulua mbase edhe shkrimit – shkronjës i thonë shqip sekret ajo që fshihet - fsheh, një shifër apo kod.

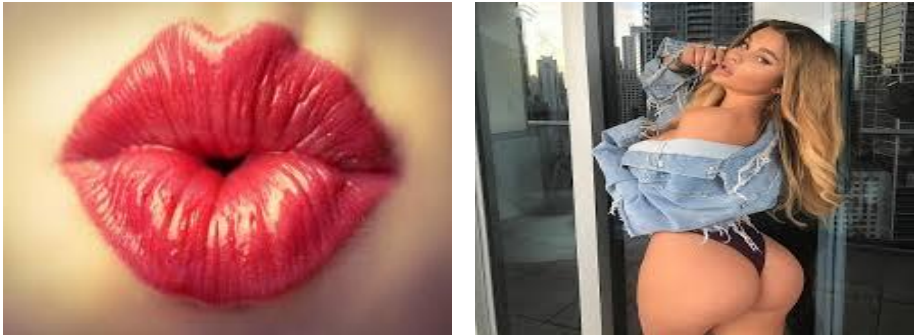
Shih koka e gjelit jep po ashtu një G, në fakt GJ. E kjo si duket mbi bazën e asaj që u cek për Teorinin e Toroidit Platonik – që ishte se shkronja shënon formën e zërit (fjalës - tingullit) pasi del nga çarka e fytit – pra, para se të ngjajë revolucioni përmes aparatit gojë e cili transformon mendimin e shprehur me zë (nga kordhat e zërit - çarka e fytit) në atë që fillimisht pasi ajo depërton sipërfaqen e ajrit, ajo pa e prishur atë arrin dhe e kap shqisa e veshit, para se të ndodhë revolucioni i kapjes së figurës e cila ishte zë që kapet nga sytë si shqisë e veçantë?!!

Ja - si vetë Ajnshtajni që tha se 3+3 bëjnë 6 dhe pastaj “qiti gjuhën” sepse, ai që e pason - 7, është vetë Zoti (numër mashkullor) - që “*nuk lindë dhe as është i lindur..*”?! Ai u zgërdhi, sepse çdo gjë na del nga 7 se është relative.

Kupto edhe këtë se, në etimologjinë mitike fjala origjinë, është e pamundur të kuptohet drejtë pa e zbërthyer me natyrë të rrënjës shqipe të fjalës, vetë emrin ORË e cila kupton Zërin, kurse fjala e dytë, Gjiri, kupton *gjirin* që kanë FEMRAT (ori+gj+në) që të kujton prejardhjen - pra GENISISS - gjuhën. Që nuk është asgjë tjetër, përveç se një gjuhë në gjuhën shipe.

Por një **gj** - e përsëritur del se është edhe një *buzë, birë*.

- Një *bythë* - leksiku i gjuhëve fqinje u largohet tepër mundësive të interpretimeve të tilla me shkronjën **b** si mundësi e cila ashtu si ruhet sot në shqip ruhej edhe pellazgjisht – po me këtë shkronjë BETA.

Interesant, pra, duket se del këtu në të folmen dialektore që *bytha* si emër del të jetë vetë *betha* - duke prekur bazën fillestare të shkronjës *betha* – arkaike pellazgjike.

Shih edhe *dora* është një **d** që njeh alfabeti i gjuhës në shqip. Por *dora* është ajo që N(DAN) – që DUKET (DUKA)...

Te kjo teori, arritëm pasi shikuam rrënjën e një fjale shqipe në fjalor e cila nis nga një shkronjë e caktuar - sipas toroidit) - shqip që shpjegon Platoni në miliona e miliarda pafundësi formash...?!

PËR KUPTIMIN E SHQIPES – V. PASHA UDHËZON TE FJALORI I HOMERI

Nga ana tjetër, prejardhja e fjalës “gegë” edhe për Pashko Vasën në kuptimin e fjalëve *gegëri* dhe *gegë* ai mendonte se duhet kërkuar te Homeri, saktësisht në rreshtat ku thotë se: *Përtej maleve të Akrokeraunit – KARABURASË, banojnë gjigantët.*

Sipas Pashko Vasës, fjala *gjigas*, në greqisht do të thotë *gjigant, vigan - përbindësh*. Për argumentim jep një shkresë në të cilën ndër të tjera thotë se fjala *Gjigaj (Gjikaj)* dhe *Gegaj*, - janë i njëjti emër dhe kanë të njëjtin kuptim si në shqip, po ashtu edhe në greqisht.

Përsëritja e tij edhe në shkronjën shqipe të alfabetit - gjuhë, që e bën vërtetë të shenjtë dhe se vërtetë - një gjarpër është edhe i lirë... kjo s’do mend?!!!

Mendohet që ky mit realizohet edhe sot në mënyrë simbolike, kur në brezin e nuseve të Anës së Malit, del i punuar në vegj – simboli i gjarprit dhe po ashtu ai ruhej edhe në brezin – ndrizën (nrrizën) e djepit. Mbase ndrizë (nrrizë) ka kuptimin në+rr+i zënë-rr+i lidhur ...?! Por haset edhe si rrip, brez te djemtë e rinj - sepse janë të lirë (i lirë - nga gjarpri që në këto anë u pa se ilirin e lidhi deri sa ishte në djep.

Veshje karakteristike e nuseve në Anë të Malit - nga Pranvera në Anë të Malit - Shas?

TEORIA E FRAKTERIT SHPJEGON MREKULLINË E ZANAVE NË SHAS?!

Është konstatuar, që matematikani Frakter, pasi rastësisht kishte hedhur në një sipërfaqe katrore të metaltë sheqer pluhur dhe në polet e pllakës së saj, vendosi sensorë me valë zanore, ai hetoi se, sa më shumë që shtonte forcën e valëve, aq më shumë kokrrizat e sheqerit krijonin figura gjeometrike të çuditshme tejet të bukura. Dhe ajo që e bëri të shtangej, ishte se figurat ruanin formën perfekt me njëra tjetrën derisa krijoheshin dhe zhbëheshin varësisht nga zëri që lëshohej dhe lindnin përsëri njëra tjetrën në pafundësi me një ngjashmëri matematike dhe gjeometrike absolute pa mbarim?! Thjesht, ishin si një emetim kompjuterik i valëve që të krijohen në ekranin e kompjuterit kur për shembull dëgjojmë një muzikë. Pra - sa më e bukur muzika, aq ishin më të përsosura edhe figurat që krijoheshin në sipërfaqen e cekur të kristaleve të sheqerit.

Ja pra, pse përralla – miti, apo legjenda e zërit magjepsës të zanave ishte i papërbalueshëm sipas mitit, ashtu si ai i sirenavë të detit që i ndodhi Odiseut në rrugën e kthimit me shokët e vet dhe ku ai, në ngushticën e detit, ne vendin që rrinin Sirenat, shohim t’iu ketë mbyllur shokëve të vet veshët me lesh për të mos u trenuar nga zëri magjepsës?! Besohej që zëri i tyre di të shkrijë tmerrësisht e të tretë në pa kthim deri në shpërbërjen e vet njeriut

– materies. Ashtu ngjet, pra, sipas Teorisë së Frakterit ku muzika trazon në një milionë forma kristalet e sheqerit?!

Andaj, nga kjo nuk qenka rastësi - besimi se edhe legjenda që zëri i zanave të shiton (ndërron) në diçka tjetër, po pse jo edhe mund të të mbysë fare...?! Eksperiencat nga folklori janë nga më mahnitëset nga kontakti i njeriut me ta. Jo më kot – shqiptarët (malësorët) e bjeshkëve, ruajnë shprehjen: SHITOFTA ZANA...?!

Shita është në kuptim si sinonim i vetë zanës. Zëri i zanave është shitë - shigjetë...?! Këtu nga këndi më i gjerë multidisiplinar sipas mendjes sonë, padyshim që zëri në simbolikë dhe praktikë nënkupton një zë - në hapësirën zero (UNIVERSIT) e cila si numër (bosh) është një parakrijim në eter, që rri në mes të asaj të cilën e shohim në plus-minus deri ne infinit. Pra, aty në mes të botës numerike boshe e të padukshme dhe asaj materiale që nuk mund të mbushë boshllëkun e zeros së pa ngopur – dhe vihet në pozicion pasqyre, si të thuash në mes të botës materiale dhe jo materiale. Në lashtësi kjo kapej nga pllakat e plumbit nga fallxhoret e tempullit që komentonin figurat në plumb. Kështu, në Anë të Malit, për zanat dhe aftësinë transformuese të tyre besohet se ata, po deshën, edhe mund të të ndërrojnë për fare. Kujto shprehjen *”ishte ba si i nrrum (ndërruar)”*, ose KA HASË - KA NDESHË....?!

SKODRA, OLOKENIONI DHE ABRI NË HARTËN E EPIRIT DHE KUSH ËSHTË GJAKU BLU - KALTËR?!

Ai që rri në vena (VEND) – shqip, dhe nuk lëvizë, është gjaku blu - i kaltër. Atë e shquan qetësia duke imponuar rregullat e veta në trup - nuk lëvizë dhe nuk është i kuq – si ai në krahun e zemrës. Po edhe serbisht i thonë vene (një huazim nga shqipja – ose nga koha kur gjuhët ishin kushërira?! Pra, ky gjak mban bojën e qiellit dhe kështu e fitoi edhe emrin. Për popujt e lashtë evropianë nisur edhe nga mitet e ndryshme, e sidomos sipas Iliadës, Troja si qytetërim i stërlashtë mitik u sundua nga gjaku i pastër i mbretërve i njohur si gjaku blu - hyjnor. Perënditë nga lart – heroi (shih kuptimet: heret, hero, herë, herë = shumëzim - moti – në fillim)?!

Ai - heroi – herët ..., vinte nga bashkimi seksual i njerëzve të tokës me femra të bukura, vdekatarë - perëndi, ose perëndesha. Nga ku vijnë heronj dhe gjysmë perënditë. Thuhet në mënyrë intuitive, se këta popuj mësohet që nuk pranonin të udhëhiqeshin nga mbretër tjerë përveç se ata të cilët vinin nga vendi i zotave, p.sh. në Epir nga Olimpi, ku priftërinjtë e

Dodonës, jepnin mendimin që në mesin e tyre – kishte ardhur koha të arrijë mbreti (mbretëria) i caktuar për kohën që vinte bashkë me afatin e sundimit. Nga ky shkak thuhet se gjithë mbretërit dhe perandorët e antikitetit ishin gjak i pastër blu. Sipas mitit, të tjerët - vdekatarët e thjeshtë, nuk bënin sepse në gjakun e vet - vuanin nga kompleksi i mendimit të diferencuar (dy mendjeve - djallëzorit)?! Pra – një djalë i lindur si trashëgimtar në një familje, mund të ishte një djalë, por edhe një djall - varësisht se cila valë e gjakut zotëron - valën në venën e dalë?!

Mendoj që një veprim tepër i pamatur dhe me qëllim të përçudnimit të fondit leksikor mitik i cili shënon botën hyjnore shqiptare, duhet të jetë edhe futja e neologjizmave leksikore për perëndinë - Zotin, të cilin, shkenca komuniste - u mundua të na fusë në mendje duke na mësuar që në fillim, duke na edukuar, se te njeriu primitiv – kishte shumë zota dhe më pas mbeti një dhe se në fund edhe ky ”do të vdesë” sepse nuk ekziston?!

Ky varfërim i leksikut ka bërë që shqiptarët, të kenë të vështirë të kuptojnë mitet, sepse ideja e Zotit, e mbjellë në gjuhën e tyre del se është e dhënë në njëjës e jo në shumës.

Prandaj, zbritja e emrit, perëndi në “perëndi” e rangut të ulët, ndoshta e zbut këtë - por që ata janë bota e melekëve - engjëjve?!

Po përse i ikej përdorimit të emrit melek - engjëll, në trajtim të miteve shqiptare? Sepse pranimi i saj na bënë që për nga natyra gjuhësore të jemi popull monoteist...?! Kjo bëhej, mendojmë ne, për të na fshehur origjinën tonë nga ”Meliki - Mbreti”, sepse vetë mbreti (sundimtari) që njohim ne në Shqip, në Kur’an quhet – meleku...?!

Nga kjo shqipja – përrallat ..., kanë ruajtur kuptimin që mbretërit ishin njerëz të mirë dhe të drejtë (një meliki - mbret) nga raca e rënë nga qielli, për të sunduar...?! Shqipja, nga ky kënd si gjuhë është në deficit, për sa u përket mbretërve të ligj sepse të gjithë janë melekë - të drejtë e që dikur, mbase ishin në mesin e popujve si mbretër që kemi ne në kujtesën tonë mitike dhe folklorike?!

TEORIA E RACAVE TË ZGJEDHURA DHE MARTESA E HALILIT

Teoria e ”racave të zgjedhura”, të pikura nga vetë qielli që njeh njerëzimi, nuk është e huaj as edhe për shqiptarët. Por ndoshta kjo teori e ka specifikën e saj të dobët të ilirët, për t’u ruajtur, sepse Iliria ishte tepër e hapur dhe shquhej për dyndje të popujve mbi te gjatë mijëvjeçarëve.

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Ruajtja e racës si teori e logjikës për gjak të pastër, del doemos se është në rregull, por që teoria e ruajtjes së racës së zgjedhur vetvetiu të çon nga këndi tjetër në getoizim - mbyllje të "racës së zgjedhur" dhe për pasojë në shkatërrim?! Atë nuk mund ta ruajë asnjë popull të pastër. Kështu e pësoi, po duket edhe raca ilire në veri të Ilirikut, ajo sot ruhet e pastër vetëm në Epirin Verior -Vorio Epir.

Shih se si ndodh shpërbërja me shqiptarët në hartën e dhënë në vazhdim - ku jetonte raca shqiptare ilire?!

Nga kjo, është intresantë, që boshnjakët edhe pse u asimiluan gjuhësisht, ata kujtesën në gjakun e pastër -kreshnikët , nuk e harruan se ata vetë ishin një racë iliriano shqiptare. Kurse vetë adn-ja e tyre , në masën 40% ilire e dëshmon më qartë edhe një herë vërtetësinë në këtë hartë angleze. Harta e cekur sikur e arsyeton origjinën e folklorit shqiptarë - të kreshnikëve të Jutbinës- Kotorrit, Mujës dhe Halilit...

Nuk ka pikë dyshimit që bazeni i tyre është vetë Bosnja...?! Para të tkurrjes Ilire, të Bosnjës nga ardhacakët sllavë. Këtë e tregon edhe prezenca në folklorin e tyre e krajlit të Maxharrit. Mesiguri - koha kur ende nuk kish ndodhur dyndja e madhe sllave dhe iliroshqiptaret , depërtonin nga hapësira e Hungarisë së Sodit.

Nga kjo, është interesante, që boshnjakët edhe pse u asimiluan gjuhësisht, ata kujtesën në gjakun e pastër - kreshnikët, nuk e harruan se ata vetë ishin një racë iliro-shqiptare. Kurse vetë ADN-ja e tyre, në masën 40% ilire e dëshmon më qartë edhe njëherë vërtetësinë në këtë hartë angleze. Harta e cekur sikur e arsyeton origjinën e folklorit shqiptar - të kreshnikëve të Jutbinës - Kotorrit, Mujës dhe Halilit...

Nuk ka pikë dyshimi që baseni i tyre është vetë Bosnja...?! Para tkurrjes Ilire, të Bosnjës nga ardhacakët sllavë. Këtë e tregon edhe prezenca në folklorin e tyre e krajlit të Maxharrit. Me siguri - koha kur ende nuk kishte ndodhur dyndja e madhe sllave dhe iliro-shqiptarët, depërtonin nga hapësira e Hungarisë së sodit.

Nga kjo kohë – e ish substratit të folklorit ilir po ashtu sikur janë dëshmi veglat muzikore të tyre edhe sot, sepse 3 popujt: boshnjakët, maqedonasit dhe shqiptarët, përdorin sharkinë ilire, çifteli dhe malazetët, ngjashëm si ne, përdorin lahutën – kurse janë tepër karakteristike edhe këngët polifonike (në grup), si më të lashtat, e kështu ndodhë pa dallim edhe në Anë të Malit (Shas) - sidomos te këngët e punës - shatit, për burra, dhe grurit, për femra...?!

Më në fund vërehet se martesë me ardhacakët – sllavët – prishë familjen kreshnike?!

Për sa i përket martesës jashtë fisit ilir - me një fis tjetër - popull të ardhur të kreshnikët, vërejmë se kreshniku Halili në këtë rast, dëshiron të bashkohet me fisin tjetër – mbase të racës së ardhur në Ilirik - nga fiset nomade sllave e të ardhur nga Karpatet që nuk kishin lidhje me gjakun blu ilir. Për të realizuar qëllimin ai i kundërvihet, madje edhe vëllait të madh - Mujit, në momentin kur i thotë se të gjitha femrat e Judbinës - po i dukeshin si motra dhe se nuk dëshiron të martohet më me ta. E për cilën Judbinë është fjala - kur atje nuk ke më asnjë shqiptar...?! Një rast ky për të reflektuar në lashtësinë e këngës.

Thjeshtë, kënga me këto pikëpamje shohim se shënon edhe fundin e përpjekjes së Mujit, për të ruajtur gjakun e pastër hyjnor – të familjes së Zanave që e birësuan atë duke i dhënë qumështin e vet nga zanat e njohura, e të përmendura?!

Si duket, zanat me veprimet e veta, kishin një funksion në ilirik të "përtërinin" te Muji - gjakun e pastër - kaltër...?! Pasi "Koha e gurit", tashmë për gjigandët kishte përfunduar – profetët që jetonin të gjallë në mesin e popujve gjigandë veç po duket se kishte përfunduar...?! Se Muji mund të ishte vëlla nga qumështi me zanat gjidhënese e dëshmon edhe sheriatu islam i cili e ndalon martesën ndërmjet një femre dhe një mashkulli nëse kanë pasur një nënë të njëjtë në gjidhënie... Bartet vëllazëria nga qumështi...?!

Por - të i kthehemi çështjes - Halili kundërshton traditën duke u martuar me femra të ardhura nga jashtë në Judbinë – Bosnje - sllavët. Ndërsa i gjithë ky

dramatizëm fillon e përcillet me vargje lapidare që tregojnë edhe një tërbim në natyrë të vet Ilirikut duke treguar që kjo punë nuk ishte e natyrshme?!

Andaj - për këtë, shqetësohet edhe vetë Dielli si objekt i kultit - besimit ilir. E nga kjo ndalesë në natyrshmëri të kësaj martesë kemi edhe vargjet e reagimit të Zotit Diell, pasi Dielli - përcjell gjendjen emocionale të shoqërisë ilire e cila po pranon hapjen me fiset e ardhura sllave:

*Fort po shndritë njaj diell e pak po xe!/
Ç'p'e merr frima rrapin e Jutbinës!/
Borë e madhe qi ka ra,
Randojnë ahat për me u thye,
Kin çetinat vetëm kreshta,
Ushtojnë lugjet prej ortiqesh,
Prej ortiqesh, / Kanë nisë vashat me lypë krojet, ...*

Situata e krijuar në natyrë, me diellin që fort po shndritë e pak po nxeh... para se të shpjegojë Halili mendimin e vet rreth martesës me një femër të ardhur që e preferon për grua - sikur paralajmëron futjen e mendimit të diferencuar brenda gjinisë (fisit) si adet i të ardhurve si popullsi në Ilirik – që për pasojë do ketë përzierjen e cekur në gjak – të Ilirikut dhe shpërbërjen gjuhësore të vet.

Ndryshe si të kuptohet fakti, që sot popullsia e Agëve të Judbinës (mbase Trebinjës - Kotorrit etj.), pra boshnjakët dhe malazezët, të ketë në AND-në e vet, mbi 40% të gjakut Ilir - kurse kroatët dhe shqiptarët 30%?! Po duket se martesat me femrat ardhacakë - fillimisht robinja, u bë normë “e vonuar” dhe kjo, përgatiti terrenin për asimilim masiv.

HARTA E VERIUT TË EPIRIT - GJAKUT BLU DHE DIÇ MË TEPËR PËR ABREJTË?!

Vërtetë në zbërthimin e këtyre mistereve shqipja është mister i madh, sa më shumë hyn në brendësi kupton që ajo ka ruajtur origjinalitetin e saj, *pa çka - pse nuk u shkrua në letër, sipas disave...?! Dhe kjo nuk ndodh sepse ajo – nuk bën të ngatërrohet me shkrimin – sepse është vetë programi i shkrimit?! - shqipja - ilirishtja, shkruhej në ar (monedha) dhe gurë?!* Aristoteli, sikur e dëshmon këtë kur pohonte se shumë vite para nesh (grekëve) - diku 9000 vjet ekzistonte gjuha e shkruar në gurë – gjuha pellazge nga të cilët morëm ne dijen e tyre. Thjeshtë, shqipja na del të jetë e shkruar në gurë, në gjak dhe në shpirt - mendje, sepse ajo ka çelësin e 200 gjuhëve të botës dhe e ruan atë.

Sot harta e Epirit të paraqitur, të shtie në mendime rreth një qytetërimi, të shënuar në rrugën Skodra (Shkodra) - Olokenion (Ulqin), me emrin Abri (mbase Rizana – Shasi) ?!

Nga harta shihet se emri i popullsisë na del i shënuar aty ku do duhej të ishte vetë Shasi?! Kjo gjithsesi dëshmon se qyteti kishte kontinuitet gjallërimi, përgjatë gjithë historisë dhe sikur dëshmon që emrat të kenë ndërruar pas çdo

djegje dhe pushtimi që iu bë, pastaj pas mortajave dhe tërmeti, apo kolere...?!
Po edhe nëse me emrin arbri, njihej popullsia e fisit ilir të taulantëve, atëherë përsëri rezulton që në hapësirën e Shasit, patëm kontinuitet banimi të zonës, përgjatë mijëvjeçarëve. Po dhe emri OLOKENION, ndoshta di të jetë qyteti i vjetër i Oleotopolisit, që si gojëdhënë është mbase ajo e qytetit të fundosur në det afër Krruçit, dhe këtë e përmend edhe Ushaku; ULQINI I VJETËR - shih: *Ruzhdi Ushaku, Ulqini në Gjurmët e Shekujve - botoi Art Club 1991, f.153*. Pra, çdo lojë me emrin e Ulqinit, jashtë kësaj trajte që bëjnë disa, është një përpjekje për të larguar lidhjen e qytetit me emrin e bimës së shenjtë ullirin.

PO KUSH JANË ABRIT SI POPULL?!

Nëse për gjuhësinë vlen parimi që - si gjuhë më e vjetër është ajo gjuhë e cila fondin e leksikut të saj foljor e ndërton mbi bazën e vetëm të një rrokjeje – si: ha, pi, rri, di, lë, zë etj. atëherë edhe emri i kësaj popullsie i cili në gjenezën e vet nis me dy shkronjat e para A-B, që pasohet nga një R, mendojmë se pa gabuar mund t’ia qëllojmë nëse kujtohem dhe kërkojmë zberthimin e rrënjës së parë të rrënjës AB – nga Aba dir, e nga ku, do kuptojmë se kështu quhej guri të cilin Rea (perëndi) i dha Kronit (bashkëshortit të vet) që ta gëlltisë në vend të Zeusit.

Kurse nga ana tjetër - emri ABARI, del të quhej prifti i Apollonit që kishte kënduar në vargje udhëtimin e kësaj perëndie nëpër HIPERBOREANËT (SIPËR BOREA). Miti thotë se Atij - perëndia, i fali si dhuratë profecinë dhe një shtrojë të thurur ari me të cilën udhëtonte drejtë të sëmurëve dhe i shëronte ata me fjalët e tij magjike dhe nuk kishte nevojë fare të ushqej. Por edhe emri me këtë rrënjë, si AOrigjinët, nga rrënja AB sikur nënkupton origjinën - popullin e zanafillës - Ginesisit... *Barbara Colonna, pun. i cit. f. 21, 22*. Ja edhe një emër i këtyre anëve e cila si fjalë mitike i jep Shasit një lashtësi tejet të lashtë... Mbase kjo ishte edhe burim i frustrimit të tjerëve që e dogjën Shasin dhe kishin deficit në këto dije.

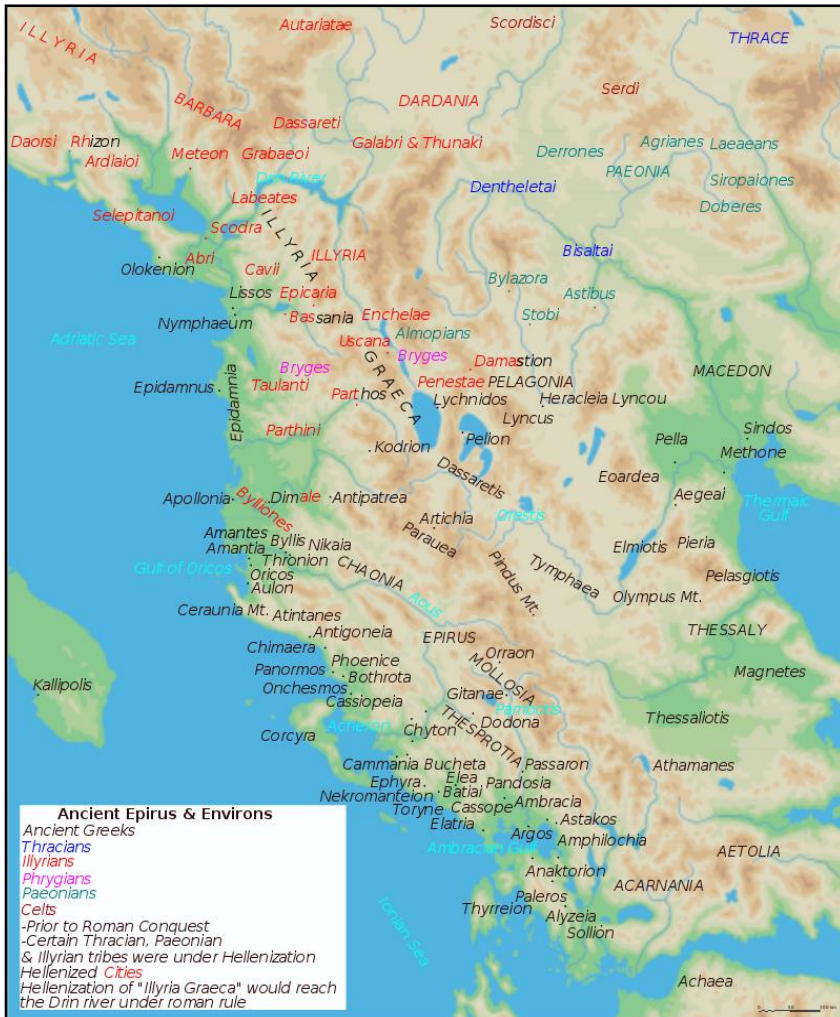
Për ta shihet se ishte një popull i vjetër – ilir, i cili jetoi aty ku sot shtrihet Ana e Malit, si krahinë - SHASI. Më poshtë po sjellim një hartë të vjetër të kohës së para pushtimit romak të Ilirisë, për të parë cilët popuj dhe fise jetonin në Ilirik - përfshirë edhe Greqinë. Harta na jep emrin e popullsisë që gjallëronin në këtë territor.

Një gjë nuk ka fare dyshim se gjithë emrat e popujve të parahistorisë e të cilat popullonin hapësirën ilire, mund të kuptohen vetëm nga gjuha shqipe. Mirëpo neve u ndalëm për të zberthyer origjinën e një emri që është ai i popullsisë së abrejve i cili kërkon një qasje disi edhe më të madhe, pasi nuk ka

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

një kuptim për momentin, për dallim të shumë tjerëve dhe për këtë jemi të detyruar të shtojmë për sa vijon:

Ndoshta emri, apo fjala - Abri, mbase si rrënjë është me prejardhje të panjohur të fjalës magjibërëse ABRA - CADABRA, ku shfaqja e saj e parë është në veprat e shekullit të dytë të Serenus Sammonicus, sipas Oxford English Dictionary - shih Wikipedia. Me gjithë atë pak rëndësi ka, ata jetonin në këto anë dhe kishin një dije të veçantë, për teknikat magjike - shih hartën e dhënë:

Përsëri një vështrim në hartë - Epiri: gjeografia, mbetjet e lashta, historia dhe topografia e Epirit dhe zonat ngjitur nga Nicholas Geoffrey Lemprière Hammond, 1967, faqja 607.

Pasi këto si popull na vijnë të shënuar me vendndodhje në atë të Shasit, doemos që këta duhet të kenë rol të rëndësishëm në jetën e qytetit - misterioz, po aq sa edhe vetë emri i fisit të taulantëve që një degë e tyre janë Abrejtë - misteriozë edhe më tepër magjistarë.

Shtojmë se nga Wikipedia, rreth emrit Abri, shkëputëm edhe këtë: “Abri (Abrei, Abroi) ishin fiset Ilire të kohëve të lashta. Grekët e lashtë i njihnin si njohës të recetës për mjaltin, një pije stimuluese e mjaltit. Abri ishte, ndoshta, dega më e vogël e fisit më të madh të Taulantëve, dhe jetonte në territoret përgjatë Detit Adriatik, midis Epidemusit të lashtë (Durrësin e sotëm në Shqipëri) dhe Liqenit të Shkodrës, në brigjet e lumit Drin. Pra, nuk ka diskutim që themelues të këtij qyteti të ishin ilirët e cekur - kurse *abri* del të ketë qenë i njohur aty ku shtrihet qyteti edhe kur qyteti ishte i djegur ose i pabanuar si sot - pa emër, gjë që përgjatë mijëvjeçarëve po duket se ka ndodhur shpesh?!

Për çudi sot emri i këtij fisi “me recetë për pijet e mjaltit” del të jetë i ruajtur dhe në përdorim të gjerë i cili shërben si emër - për hotelet, bujtinat dhe restorantet më prestigjioze të Evropës - franceze. Ndërsa nuk është i huaj as si emër ofertuesi i shërbimeve bankare më prestigjioze të Francës.

Po si nuk po kujtohem për gjithë këtë pasuri, traditë, që paskemi trashëguar në pije dhe të tjerët bëjnë emër e kapital në hoteleri – turizëm me traditën tonë në pije - nga Bukë Mira e Shasit?!!

EMRI ABRI (ABROI) LIDHET ME TEKNIKAT E DIJES MAGJIKE PËR KRIJIM

HOTEL
Abri

Disa etimologji popullore të fjalës së cekur, lidhen, si duket, me frazat në hebraisht që do të thonë: "Unë do të krijoj ashtu siç flas", ose aramaisht: "Unë krijoj si fjala". Por, kjo na lidh – si përmbajtje edhe me

besimin e vjetër pellazg - mitin e krijimit.

Një gjë mund të shtohet pa gabuar për lashtësinë e fjalës së shenjtë në këto anë, se këtu, nëse bazohemi në mbetjet gjuhësore të fjalës mitike pellazge, padyshim se do gjejmë gjurmë të atyre njerëzve të ditur e të njohur si magjistarë që zakonisht del se ishin orakuj e të cilët vinin nga gjaku mbretëror.

Nga kjo që u tha - kryesisht, vërejmë se djemtë e mbretërve ishin orakuj ndërsa vajzat ishin orët ose zanat. Prej këtu, kemi lidhje direkt me atë përse Shasi ishte vendbanim i mbretërve të lashta si qytet.

Dhe nëse qyteti i Shasit - Rrizanës, dominohej nga orët (pra, orakuj meshkuj) - dhe nga zanat - fatet, del të kemi situatën, ashtu si puna e vajzës së prijësit të Trojës - Prijamit, që u bë orakull i qytetit, atëherë edhe zanat - orët e Shasit, i bie të ishin vetë orakulli i qytetit - prijësi i qyteti – kështjellës, që komentonte mendimet e zotit rreth një çështjeje jetike sepse orëve u ishte besuar në shoqërinë e lashtë rregullimi shoqëror.

Dhe tash, le të analizojmë mendimet për këtë fjalë, që ishin: "Unë do të krijoj ashtu siç flas", ose aramaisht: "Unë krijoj si fjala". Por, këto dy konstatime – si përmbajtje dhe etimologji e cekur që na lidhë me atë se si na njihnin grekët - si abrejë të cilët dihet se na quanin me këtë emër dhe na e pranonin, si Abri, atëherë emri ka kuptimin: **Unë (ata) - krijojnë ashtu siç flasin (shqip) – kujto vetë shkronjat e alfabetit që cekëm, të cilat i paraprijnë një forme...), E gjithë kjo, po duket është vetë magjia e fjalës së tyre?!** Kjo e gjitha vlen si shembull, për të vërtetuar kontiunitet – autoktoni banimi në këto hapësira.

SI - ABRIT, ZOTËRONIN ME EKUACIONIN E GJUMIT?!

Besohet se ata, mbase për këtë edhe mund që u zhduken tamam në mënyrë misterioze...?!

Ata ishin "fate të shkruara diku", që përmend edhe populli në filozofinë e vet të menduarit. Dijes së tyre gjithkush ia kishte frikën sepse - si mjeshtër të fuqisë së fjalës, magjistarët e dijes, (FATIT) pellazgo-ilirë, thuhet që përmes ekuacioneve të fjalëve kishin aftësinë që njerëz të ndryshëm e me influencë në shtet - duke përdorur një ekuacion fjalësh t'i vinin madje edhe në gjumë etj. Kujto atë të fjalëve magji - mrekullibërëse të besimit pellazg, e të cekura më lartë me gurë të kristaltë, si: *ornnera*, *përrnera*, *sërrnera*, *merrnera*. Këto fjalë në kombinime të ndryshme, kishin dije të trazonin ose të vinin në gjumë çdo person?! Andaj atyre edhe të mëdhenjtë u druheshin?!

Dhe jo vetëm kaq. Këto persona kanë qenë të përhapur në Shqipëri, përgjatë gjithë kohëve. E këtë sikur na e dëshmon edhe vetë një letër, me një gusht 1580 Gjuzepe D. Kozinovi - funksionar i Venedikut i cili i shkruante Ludviko Kuerkinut: Me sa duket posa u transferuan shtrigat (magjistarët) e Shqipërisë në këto anë, me ta arriti edhe mallkimi i zotit dhe vazhdon akoma sot. Dhe, nëse nuk marrim masa me kohë, punët do shkojnë huq?! Çka shihet duke qenë më se e qartë që nuk shkon këtu, si konstatim:

Ata, ishin magjistarë dhe magjistare, por ata kishin dijen e Zotit dhe jo të ndonjë force të keqe, sepse magjistarët, nuk punojnë (sundojnë) me forcën e Zotit, përveç se të djallit?! Kurse magjistarët e Shqipërisë - të dijes shqiptare, kishin bërë që mbi Venedikun e shthurur – të arrinte mallkimi i Zotit?!

- Shih për këtë: *emisioni televiziv "Enigma" - Molla e nëmur dhe e vërteta e magjistarëve...?! yu tube.*

ENIGMA E MITIT TË MOLLËS DHE MBIEMRI MOLLA

Molla është emri i një peme të cilën të gjithë e dimë, por ajo shënon edhe pemën më të dashur të krijimit të figurave stilistike shqipe.

Kujtojmë këtu - atë që u cek, rreth mitit pellazg, se Molosi (Molla), është emri i vetë mbretit të parë pellazg që triumfoi mbi përmytjen e madhe duke zbritur me Barkën e Nojës në Epir.

Pra, molla i bie të ishte, djali i prijësit profet dhe kështu – ky emër, nga koha pellazge e deri sot, vazhdon të ketë të njëjtin kuptim për shqiptarët. Molla po ashtu është, ndër të tjera, vetë prijësi fetar te populli i quajtur më pas **mollosët**.

Abrit, me orët (orakujt) zanat e veta, që dinin këshillën për fe – fat, apo edhe nafakë, baft ose rrisht, për të huajt - me besim tjetër, del se pema do duhej të ishte mëkatar (pema e mëkatit) dhe të pemës së ndyrë, të popullit ilir të ndyrë (molosë) sepse në jetë adhuronin atë çka të tjerët e urrenin?! Andaj edhe i quajtën të pistët. Ashtu si grekët që molosët i quanin me këtë emër, ashtu edhe kulturat e huaja, vërejmë se e shihnin të ishte pema e mëkatit (andaj edhe trajtohet si e ndaluar). Ndërsa ilirët si pemë që e kultivonin atë, si fis u quajtën, po duket – molosë (pra, përsërisim - greqisht mëkatarët e pistë)...?! Për çudinë e gjithë kësaj që u tha - në gjeografinë shqiptare molla na del të jetë mikrotoponim i dashur i gjeografisë kombëtare. Nuk mund të besojmë se edhe këtë duhet t'ia lëmë rastësisë?! Me këtë emër, të molosëve të pistë del të ishte edhe vetë qeni më simpatik i këtyre anëve - *molosi* apo *qeni i Sharrit* që sot njohim dhe përmendin autorët antikë. Ngase i bie të ishte nga ai lloj i kafshëve

shtëpiake të cilat Noja (Nuhiu a.s.) si profet i futi në barkë për t'i shpëtuar përmytjes...?!

Por në botën shqiptare nëse e vendosim në Ulqin - mitologjinë e saj ky emër "i pistë" për të tjerët nuk del të jetë ashtu, duke na dalë madje e kundërta për nga vetitë e mira, duke u gjetur edhe në mbiemër - shih MOLLA, në Zogaj të Ulqinit - ofiq nga besimtarët për prijës fetarë - hoxhë?!

Pra – ky llogar, kur thuhet për mendjen shqiptare, del se reflekton vetëm attribute pozitive, si dije – bukuri, shëndet, besnikëri hyjnore dhe kurrsesi djallëzore e tj.?! E nëse themi hyjnore, në fjalë kemi edhe origjinën e rënies në tokë nga Ylli - Parajsa qiellore. Ajo sipas nesh e tj., del se ruhet në vetë prerjet e këtij fryti...?!

E vërtetë kjo – apo një rast për të menduar duke reflektuar në mit të Mollës së Evës dhe Adamit.

Nëse vërejmë dhe thellohemi për një moment më me kujdes – molla e prerë vertikalisht, krijon simbolin seksual femëror, kurse horizontalisht njeriun vitromen – mashkullor - me simbolin e yllit të Abrës - për të tjerët në besim të Satanës – pra, një pesëcepësh...?! Kurse për dijet në besime tjera - pesëcepëshi është vetë ylli..., vetë njeriu në pozicionin e lidhur për t'u falur tek bir para Allahut?! Si duket edhe në simbolikën e mollës - si dije e besimit pellazg, ngjet të jemi origjinal si në atë të gjarprit etj...?!

Shih në mitologjinë shqiptare, molla - në formë, është vetë zemra e djallëzuar pas dashurisë?!

- Por kjo nuk u pëlqen të tjerëve?!

Madje na del se edhe Olimpia, nëna e Aleksandrit, si e dalë nga dera mbretërore, ishte bijë nga dera e fisit të molosëve (mollasve) të Epirit - të të pistëve?! ***Gent Ulqini, pun. i cit. f. 68.***

Shikuar në esencë, molla është simbol i perandorisë mbretërore të fisit të epirotëve - mollasve, sepse te molosët gjendej kryeqyteti i

mbretërisë së Ilirisë së Jugut - qyteti i Pasaronit, ku jetonte familja mbretërore iliro-pellazge, të gjithë princër shteti dhe religjioni shqiptar. Mbase nga ky emërtim sot shqiptarët ruajnë edhe emrin – mbiemrin e cekur - si në Ulqin, Molla – në Zogaj, që shënon prijësit e përmendur fetarë historikisht dhe sipas mitit. Kujto se si me këtë emër njihej edhe vëllai i Olimpisë, ose daja i Aleksandrit të Madh që na del i njohur si Aleksandër Molla – i cili (luftoi në Itali kundër abrucve)?! ***Pun. i cit. nga Zhan Faveriel, f. 61.*** Tash po themi se na duket sa është sahati në këto punë...?!

Por jo vetëm kaq në Anë të Malit, e gjetëm edhe te miti – riti i dasmës dhe ku Molla – vihej si një shenjë mbi bajrakun e dasmorëve – krushkut të parë që i armatosur shkon për të marrë nusen si kalorës dhe se në fund, për të dëshmuar përkatësinë fisnore me te dhe vetinë në artin luftarak të fisit në qitje në shenj – qëllimit në shenj, shohim se nuk përjashtohet të qitej në dasmë, për të shënuar – qëlluar mollën mbi flamur, por jo bajrakun si garë. E kjo punë një çikë më herët në dasma bëhej duke vrapuar kuajt në një fushë të caktuar e nga ku qitej në mollë.

Por a mund të ketë zbërthim e gjithë kjo me mitin pellazg të dasmës i cili ruhet edhe sot në dasmën e Anës së Malit?! Ne mendojmë se po?!

Në këtë aspekt dasma shqiptare, përmes këtij riti të kujton martesën e vajzës së shkathtë Atlantës?!

Dhe shih çfarë gjetëm të shënuar në dijet e antikitetit për këtë rit.

Kujto këtu historinë e mjeshtrit të barkave Skeneut - mbret i Skiros dhe vajzës së tij Atlanta, që ishte shumë e shpejtë si femër dhe kur premtoi që do të martohej me atë djalë që do ta mundte atë në vrapim, por nëse fitonte ajo sfiduesi do të vritej. Nga këtu, gjithë jemi dakord se ai mashkull që do ta fitonte bastin, del të jetë një model i atij i cili do të martohet, andaj në këtë punë, po duket se do të aludojë ky rit i dasmës në Anë të Malit, si kujtesë dhe qe pse?!

Kjo ishte e vetmja mundësi që i jepte kundërshtarit për ta martuar - të marrë të pa arritshmen - bijën e mbreti?! Në Anë të Malit, për këtë ekziston edhe shprehja – jo more, po do me marrë bijën e mbretit...?!

Avantazhi i lehtë që i bënte ajo kundërshtarit, qëndronte në atë se e lejonte të largohej pakëz, e ndiqte dhe para se të shkonin në vendin e caktuar, ajo e shponte me shtizë duke therur nga pas?!

Vetëm IPAMENI (“i pa mend”) arriti ta fitonte, me ndihmën e Afarditës (mbretëreshës së dashurisë), pasi e këshilloi të hidhte në pistë 3

molla të arta të cilat vajza do të ulej t'i merrte duke humbur kohë. Në vazhdim dy të martuarit e zemëruan perëndeshën Cibele duke shkatërruar një pyll i cili për të ishte i shenjtë. Prandaj ata u shndërruan në një çift luanësh.

Po si kishte lindur ajo? Babai i saj që deshi të fitonte një mashkull e braktisi në mal. Atlanta u stërvit nga një arushë dhe u rrit e ashpër dhe e egër bashkë me gjuetarët. Mori pjesë në gjuetinë e derrit të egër Kalidon të cilin e goditi e para – **Barbara Colanno, pun. i cit, f. 54.**

Sa për mitin e treguar dhe lidhjen e tij – si kujtesë në zakonin e dasmës, për të gjuajtur në shenj, mollën – kalërimin e kalorësve, si dhe lidhjen e këtij miti – vetëm me shqiptarët na duket që kjo puna e arushës - si një kafshë shumë e dashur për shqiptarët, rreth botës femërore na e dëshmon edhe vetë simbolika, kur një femre të bukur dhe të shkathtë të parët tanë asaj i thoshin - *arushë mali*, dhe kjo kuptohet si kompliment për një femër shqiptare. Ndërsa puna, nuk rri kështu – nëse këtë shprehje (kuptohet për kompliment) ia thoni një femre serbe e cila këtë do ta përjetonte si fyerjen e saj më zëmadhe të cilën ia bën një mashkull – t'i thuash asaj që je arushë (Meçka) – nuk bën...?!!!!

DISA DËSHMI INTERESANTE TË PËRGJITHSHME QË ZBULOJNË TË VEÇANTËN E HISTORISË NDRYSHE TË SHASIT QË MANIPULOJNË SLLAVËT?!

Një gjë dihet, burimet sllave nuk e pranojnë që me dyndjet e veta në tokat shqiptare - ilire të kenë plaçkitur, si një hordhi gjakpirëse e stepave, bile ata thonë që kur ata kaluan Danubin dhe ia mësynë bregdetit të Adriatikut të Jugut, sllavët atje, pothuaj se gjetën hapësira të pabanuara...?! Kështu që fare lehtë dhe pa një rezistencë të madhe arritën në Adriatik. Gjithashtu në këndin e botës shpirtërore origjinale, shohim që qëllimisht në historitë sllave – ilirëve, t'u mohohet madje edhe gjeneza e emrit të tyre nga miti ilir. Sipas tyre, emri i tyre nuk lidhet më me besimin pellazg, në mitin e njohur, se ishin të ardhur nga një planet tjetër – yllësi, porse emrin ilir e lidhin me punën e kultit të larëve, si roje të shtëpisë?! Diçka ngjashëm si puna e sllavëve që zbukurojnë me te kryqin familjar. Pra, diç krejt e kundërt, me arët - besimin arian, kuptohet, nëse nuk e pranojnë këtë si të parin?!

Ndërsa që sllavët në atë kohë në raport me ilirët, ishin thjeshtë pushtues stepash dhe të paqytetëruar e tregojnë edhe burimet tjera. Këtë e dëshmon edhe Nikifori, historian dhe patrik i Konstandinopojës, i cili flet

se si avarët dhe sllavët në vitin 626 kishin mbërritur para mureve të Konstandinopojës, por aty kanë qenë plotësisht të shkatërruar...?!

Avarët, thotë Nikifori, “sollën edhe grupe **skllavinësh** (sllavësh), duke i përdorur si aleatë”, “ndërsa këto me barka i sulmuan dhe i kapën në mes, i vranë dhe me gjakun e shumë të u ngjyros me të kuq uji i detit. Mes kufomave të të vdekurve janë gjetur edhe gra skllavine (sllave - shkina). Kur e panë këtë barbarët, u tërhoqën nga rrethimi dhe u nisën për vendin e vet”- *Histori për klasën e dytë të gjimnazit: Radovan Popoviq, Dragan Miranoviq, Dragoje Gjokiq - Podgorica 2008. f. 34.*

E bëme këtë digresion këtu, sepse teksti i shkëputur, përveç se flet për luftën para Konstandinopojës, teksti sjell edhe 2 dëshmi tjera tepër interesante, se sllavët nga Nikifori quhen **skllavet** - sepse kështu quheshin nga romakët e qytetëruar dhe se një popull i qytetëruar, kurrsesi nuk mund të quhet skllav - shërbëtor, ndërsa skllavi gjithashtu nuk mund të quhet ilir (*i lirë*), dhe fakti i dytë që sllavët, kishin në radhët e ushtrisë së vet edhe skllavin (skllave – gra shkina) e dëshmon këtë.

Nga ana tjetër, në aspektin etimologjik të natyrshmërisë së shqipes, ashtu si romakët, ne shqiptarët i quajtmë skllav, por mbi bazën e do rregullave fonetike shqipe, ku shkronja S e latinishtes - kujtojmë kur cekëm se në gjuhën shqipe kalon në një *sh*, atëherë, nga e gjithë kjo pamë që emri *skla*, dha një *shka* e *skllavinë* dha në shqipe një *shkinë*?!

SI U IMPONUA SISTEMI KOMUNIST DHE PËRSE SHQIPTARËT PËRKRAHËN ATEIZMIN?!

Mendohet që për asgjësimin e besimit kataras – albigjinë, Shqipëria duhet të jetë futur në kampin komunist dhe ateist. Kurse nisur nga traditat e ndodhive të moçme ilire - kur peshkopët ilirë refuzuan trininë dhe mbijetuan për 1000 vjet në besim, shqiptarët – si duket, ishin të parët në shënjestër si komb për t’u konvertuar në komunistë. E të cilët në logjikën e gjuhës së tyre si mendim ishin monoteistë?!

Shikuar nga distanca në përhapjen e komunizmit si ideologji - ka një moment i cili edhe sot provokon në dimensione konspiracioni në shkallë botërore kur është në pyetje, se si ish e mundur që komunizmi, si ideologji të përhapej vetëm në ish vendet ortodokse. Kurse në vendin e besimit albigjin - Shqipëri, ai kaloi në ekstrem dhe u bë ateizëm - si ideologji, politikë e shtetit me shtetas, që propagandonin se nuk e njihnin Zotin dhe se njeriu e ka origjinën nga majmuni.

Të ishte ky një imponim për zbehjen e kujtesës së shqiptarëve në besimin e parë të vetin dhe në origjinën e familjes mbretërore – hyjnore ilire...?! Ndoshta po.

Shihet se albigjinët vazhduan t'u mbetnin besnikë në besimin e etërve të vet duke qenë të izoluar në mes të maleve dhe këtë e vërtetojnë madje edhe vetë priftërinjtë që shërbyen deri vonë në Arbëri **nga ku ka mbetur e shkruar të thuhet se shqiptarët nuk ishin fare katolikë - të krishterë, por që kishin një besim të vetin e të cilin e veçojnë edhe letrat e shumta të argjipeshkëve ilirë të cilët i mbeten besnik edhe pas koncilëve të krishtera që herë pas here - organizonte Roma.**

- Këtë besim duhet ta ketë pësuar edhe Shasi – çaka për arsyetim përmendëm autorë të ndryshëm dhe do përmendim edhe në vazhdim?!

Për këtë edhe i ra që shteti i parë ateistë në botë të ishte mu shteti shqiptar, që në esencë shohim se shqiptarët si popull të ishin edhe në mendim edhe në gjuhë - folklor, monoteistë të veçantë çka cekëm edhe më lart në libër - përsërisim për kujtesë këtu - këngën e cekur: *T' lumit na për të madhin Zot/që skem qenë e Zoti na ka falë* (rast ky për të reflektuar), pastaj adetet - ritet e motmotit dhe morali i shqiptarëve na del të ishte një libër i shenjtë i pashkruar... ose ishte i shkruar, por i harruar në shkrim dhe i mbijetuar në mendje?! Tjetër, është shumë interesante, që shqiptarët edhe sot, nuk e kanë shumësin për emrin Zot, i cili është i huaj në natyrshmërinë e gjuhës shqipe. Kurse Zoti, del të ishte si një kryes i punëve – prej 3 vetave (trini) është fare i pakuptueshëm, sidomos shpesh për logjikën e modernitetit?!

SHKURT PËR BANIN – BANOVINAT - GJOJA SI TERM SLLAV?!

Shikuar gjuhësisht - *Bani ilirisht dhe shqip në dialektin gegë do të thotë ai që ban – ekziston - sundon, thjeshtë, që ka (ban-nesë) – banon (që është autokton) duke sunduar me çdo gjë në një ZONË. Aristoteli kështu quan një gjë të gjallë - zoologji (shkenca e gjallesave - kafshëve...)?!*

Ngjashëm në këtë kuptim na vjen edhe në gjuhën arabe (si gjuhë po ashtu e vjetër) dhe shënon banesën – tokën - vendasin. Si duket, sllavët edhe kur u vendosën në këto anë, ata nuk arritën të formonin pushtetin e ri administrativ me fjalë të leksikut të vet - të stepës, duke mos qenë të lidhur për një truall, por më tepër për kullota. E kështu ngjau që - ata si nomadë që ishin, iu imponua të marrin shprehjet zyrtare të organizimit romak shtetëror e të cilët edhe këta i kishin huazuar nga ilirët. Pas pushtimit, po duket se as këta, nuk arritën të krijojnë një leksik të ri administrativ si pushtues të vendit. Andaj kështu, shqipja,

duket se mbijetoi edhe te administrata sllave ashtu si iu imponua edhe administratës romake.

Sllavët, këtë më pas e përdorën mjeshtërisht për të treguar vetën si trashëgimtarë të denjë të Ilirikut, qoftë edhe me shprehjet administrative e të cilat, kur nuk mund t'i arsyetojnë – si të vetat, i shpallin si shprehje të gjuhës së avarëve. Kjo kështu ngjet edhe me emrin Ban ose Banovina.

Dhe shih - fjalëformimi BAN-U, në esencën e besimit te ilirët po duket se na del të jetë pa hamendje një fjalëformim hyjnor në kuptimin simbolik monotheist të mendimit që edhe sot u ruajt në dialektin gegë si dije e pushtetit tokësor, i cili na u mësua nga vetë fjala mesiatike e shenjtë – në urdhërore të zotit: BANU?!

Fjala - BAN-i,u, në fakt është bëhu dhe të asocon në pushtetin e dikujt që është një e i gjithanshëm e i gjithëdijshëm.

Vërtetë urdhri i tij, kur ai dëshiron të bëhet diçka është: Bëhu- BAN-u dhe ajo bëhet (BAHET). Nga kjo u ruajt edhe termi - Banu te ilirët – që, të vetëdijshëm se ishin vetëm mëkëmbës të Zotit të vet dhe hiç më tepër - mbretër që sjellin vetë parimet - u kujtuan të thoshin për mbretërinë e tyre Banovina?! Shih: AL (ZOT) dhe ban (bëjë) - ban-oj, ALBANOJ që në mendjen e gegërishtes merr kuptim – BABON I ZOTI...?! ALBANA...?!

Ndarja e Perandorisë Romake në dy pjesë

Kjo hartë sikur e zbërthen problemin e përhapjes së komunizmit si ideologji. Të rrënosh një popull rival në besim është gjëja parësore, për ta mundur e asgjësuar atë. Shqiptarët historikisht shtriheshin në pjesën e Perandorisë Bizantine dhe ruanin kujtesën e Konstandinit të tyre të Shenjtë, i cili

mëkëmbi Romën lindore – për këtë shqiptarët duheshin të shpalleshin ateistë sepse jetonin në atë zonë të pushtuar nga turqit e të cilët veten e quanin Perandoria e Tretë Romake. Ngjashëm edhe rusët e shpallën perandorinë e 3 të rrejshme romake me në krye mbretin Romanov... Prandaj, për të bërë një shkëputje, këtyre vendeve iu imponua komunizmi si rend shoqëror...?!

Në situatën tonë përdorimi i emrit Ban - si njësi administrative avaro-ilire – është i qëllimtë... nga konstatimet serbe sepse kuptohet që kish për qëllim të dëshmojë autoktoninë e tyre dhe lidhjen e fshehtë me botën pellazgo-ilire si qytetërim, të cilin ata gjoja e trashëgonin?! Ashtu siç përpiqen sot maqedonasit me emrin e Aleksandrit të Madh dhe duke mos pasur kurrfarë të drejte me sa duket me të – sipas parimit të etimologjisë shqipe dhe vetë mitit krijojnë një mit të rremë. Pra, Aleksandri - nuk e kishte babë biologjik perandorin maqedonas Amintën, por Zeusin.

Mbase nuk është e tepërt të thuhet këtu që rrënjët Iliro pellazge e shqipe njëkohësisht të këtyre *banovinave Ilire*, sllavët e jugut - jo pa qëllim, iu vunë emrat e lumenjve që kishin të trashëguara nga shteti dhe gjuha Ilire në përdorim. Këtë na e vërtetojnë të gjitha hartat e vjetra të ILIRIKUT, të cilat flasin për vendshtrirjen ilire në Ballkan - aty ku shohim se u ngrit Jugosllavia e Vjetër dhe e Re, por gjithsesi fatkeqe - sepse i zuri mallkimi albigjin (shqiptarë) që mbase pafundësisht i luteshin qiellit me dijen e tyre hyjnore dhe ajo 3 herë u shpërbë brenda 100 vjetëve sepse nuk ish projekt i natyrshëm...?! Por ishte një projekt rus – i Petrit të Madh dhe i stërvjedhur nga evropianët i cili duhej të përmbushte hartën e re evropiane pas tërheqjes së perandorive turke dhe austro-hungareze nga Ballkani.

KUSH JANË BABUNËT DHE A TRASHËGOJMË SI SHQIPTARË BESIMIN E PARË TË NJERIUT?! - ZIGURATET E BABËJONIT

Thjeshtë, tashti u krijuan të gjitha kushtet për të kuptuar pse nuk bënte besimi kataras për serbët, ashtu si nuk bënte më herët as për Papën?! Ky emër si mikrotoponim – Babunë..., përmendet edhe te poezia Mustafë Pasha në Babunë të Mjedës?! Dhe shënon një emër mali në Maqedoni – banorët e të cilit praktikonin një besim ndryshe – origjinal nga besimi tjetër e që ishte ai i katarasve.

Nemanjiqët ortodoksë të Rashkës të Shtetit të Nemanjiqve i shpallën bogumilët – katarasit renegatë dhe veten e llogarisnin si më të përkryer dhe një shkallë më lart. E ngase ishte kështu, atëherë atyre u takonte ”të plotësojnë të metat e etërve tanë” dhe gjithashtu dimë se bogumilët sllavët - ilirë të konvertuar, ndryshe i quanin edhe *babunë*, por gjetja e emrit edhe në gjeografinë shqiptare si *Babunë*, tregon që ata ishin edhe në Shqipëri. Në fakt që Maqedonia ishte shqiptare sepse edhe si emër haset në leksikun e shqipes edhe këtej në atë të Malit -...? Pohojmë se emri Babunë shënon - një emër i cili edhe sot njihet si mjet - masë për matjen e drithit - në Anë të Malit. E kjo, po e përsërisim dhe themi se, e forcon tezën që katarasit albiginë ishin pellazgo-ilirë edhe në fjalorë ashtu siç janë edhe në besim...?!

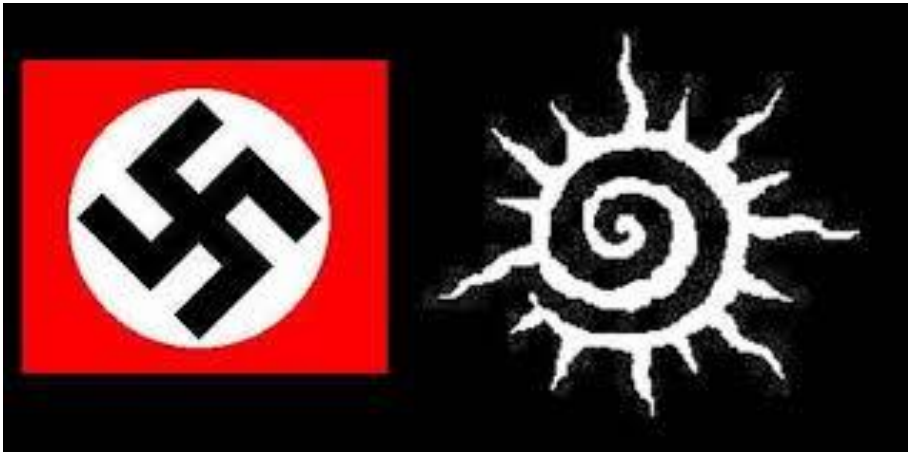
Po çfarë thuhet në dokumentet kishtare serbe për babunët?!

- Sinodi i Savës thuhet se i mallkoi *babunët*, gjegjësisht *bogumilë*, me fjalët: ”Heretikët e këqij, babunët e stërmallkuar, të cilët rrejshëm quhen të krishterë, e të cilët tallen me fenë tonë të drejtë, duke hequr fjalë nga librat e shenjtë dhe duke u kthyer nga feja e keqe e të cilët po shpëputen nga kisha e shenjtë ortodokse. Ata - të cilët tallen me kryqin e shenjtë e të ndershëm, të cilët tallen me ikonat e shenjta e që nuk iu falën atyre – qofshin të mallkuar...”?! Thjeshtë, shihet se ata, nuk u faleshin statujave – ashtu si edhe islami.

Doemos që këtu duhet të jetë fjala për malësorët e alpeve shqiptare dhe të Basenit të Rumisë – Bregu i Bunës, Ulqin e më thellë në Shqipëri, duke vazhduar deri atje në Malin Babunë – deri atje ku shtrihej Justiniana Prima e Ohrit?! Marrë nga libri *-Adem Zalihiq, Babai i urrejtjes serbe ndaj boshnjakëve dhe islamit - Sarajevë 2017.*

Nuk kemi njohuri, nëse sot ndokush nga popujt fqinjë ruan kuptimin e babunes (karroqes së drithit) si vegël, ose që ta kenë si mendim simbolik ose edhe kontekstual - të huazuar...?! Është edhe një fakt tjetër interesant i cili dëshmon rrënjët tona - që duhet veçuar për një besim të vjetër me

origjinë nga Mesopotamia dhe që vlerësohet të jetë identik ose i përafërt me besimin kataras i cili thotë se diku nja 500 vjet para Krishtit në Mesopotami jetonte një popull me besim të veçantë. Te kjo popullsi e paraqitur në këtë kohë të cilën duket se e trashëgojmë edhe ne shqiptarët është edhe fakti që nxorëm nga libri *Historia e Shkurtër e Botës* të autorit **Ernest H. Gombrith, shqipëruar nga Anila Omari - botoi Elena Gjika, Tiranë f. 53**, nga e cila citojmë “Fakt është se në rrafshnaltën aziatike që shtrihet në veri të Mesopotamisë kishte jetuar një kohë një popull i egër malësor. Kishte një fe të bukur, që nderonte Dritën dhe Diellin, të cilët përfytyroheshin në luftë të përhershme me errësirën, domethënë me fuqitë e errëta të së keqes.

E nëse kësaj i shtojmë këtu edhe faktin provokues që del të jetë, edhe vetë emri i qytetit Mon Zigur - në Francë, si qytet i fundit nga ku u zhduken me kryqëzatë si besimi albigjinë - atëherë del se kjo kulturë besimi, kishte një shtrirje tejet të gjerë. Njeriu edhe shtron me të drejtë pyetjen: Athua se albigjinët, me këtë emër, ruanin kujtesën e besimit të vet të parë si ai i Mesopotamisë, një vend në të cilin më herët ishte shfaqur ky besim?!

Ndërsa te ky besim – shohim që me emrin *zigurat* del të quheshin vendet në katet e sipërme të tempullit në të cilat priftëreshat – magjistaret e zgjedhura, femra të racës sumere rrinin atje lart me qëllim lutjeje dhe kontaktonin me qenie johumanoide të qiellit – atëherë çdo gjë bëhet e padyshimtë për mundësinë e një lidhjeje poshtë-lart. Tjetër, në Gjermaninë okultiste naziste na del se *Monzigur*, ishte edhe vetë emri i një anëtari themelues i shoqatës okultiste të Tulës naziste, në mbledhjen e mbajtur në mënyrë sekrete të nazistëve, në të cilën madje del të shënohet se u themelua

ANANERBE - si shoqëri mistike okultiste sekrete e cila hulumentonte trashëgiminë e të parëve. *yutube: Dokumentar -Tajanstvene priče - Himler: sudbina provokatora?!*

Po nga cila dije (besim), u trashëgua e gjithë kjo. E nga kush u ruajt ky emër - për 6 mijë vjet. Dhe përse nazistët u përcaktuan përmes Ananerbës, të kinin për simbol të vetin, emrin “Monzigur” - si u ruajt ky emër dhe si u ruajt simboli i kryqit të thyer i cili shohim që është po ai, që gjendet në varrezat e Anës së Malit?!

Nuk dëshirojmë të mendojmë se ky emër - krejt kot të kishte qenë i përmendur, si një emër i një personazhi në romanin, *Njeriu me Top* - të Dritëro Agollit i ekranizuar që evidentohet edhe te shkrimtari i cekur me një opus të gjerë diturish?!... Krahaso - pra sekretin – *Mon Zigur* në Francë dhe *Zigur* në Mesopotami...?! A mos ishte besimi kataras i përhapur ndër shumë popuj e raca, por që u ruajt për të fundit herë duke u dominuar nga shqiptarët - derisa nuk u përthithën nga islami dhe për arsyt e cekura ikën manastireve të Alpeve dhe Pirinejeve për t'u shpëtuar përndjekjeve kishtare.

Besimi kataras, doemos se u sulmua sepse nuk ishte besim semit, por arian – racës së zgjedhur dhe për këtë nazistët e pëlqenin atë sepse u hynte në punë, për ndërtimin e Rajhut të Tretë - Perandorisë së Tretë Botërore Gjermane...?!

Mbase këtë na e dëshmojnë edhe simbolet e ndryshme shqiptare të cilave do t'u kthehemi në vazhdim.

Ndërsa teoritë – e luftës së dritës - diellit dhe errësirës, janë, kuptohet, me bazë okultiste, por që tej mase i vlerësonin, për shembull ata raca të cilat mbivlerësonin rolin prijës të racës së vet - kujto Hitleri, që svastikën si simbol e kishte përzgjedhur për ushtrinë e vet. Dhe shikuar në esencë simboli i diellit - fatit, lidhte direkt me origjinën e gjakut blu të *zigurateve* të përmendura dhe të shtetit të zgjedhur, i racës së zgjedhur nga besimi - dija e harruar, ose e trashëguar me fanatizëm nga albigjinët dhe të ruajtur në mënyrën më sekrete..?! Këtë e dëshmojnë simbolet e trashëguara nga gjermanët, ilirët e deri te sumerët.

Është interesante të shtohet këtu që ky simbol – svastika te shqiptarët e Anës së Malit, na del sipas orientalistit - Ali Bardhit, në punimin e cituar, në shenjat e gurvarreve që është rast për të medituar dhe reflektuar në thellësinë e mitit pellazgo-ilir. E ne këtu vetëm se po trokasim në derën e tyre?!

Nga të na vijë dhe pse ruhet ky shenj në gurvarret myslimane shqiptare...?!

Po a mos mund të lidhej ky me një rilindje të serishme të njeriut, pasi dielli shkon e falet dhe lind vazhdimisht derisa të vijë nga dielli - Zogu Fenikas (si mbretëri diellore), për të lindur – ringjallur perandorinë e shenjtë të racës ariane - gjermane...?!

Thjeshtë, svastika te gjermanët - i bie të jetë një diell i zi (e kundërta e të bardhit) dhe ishte objekt kulti te nazistët që e adhuronin atë?!

Çuditërisht, po del që edhe emri gjerman nazistë të zbërthehet NA+ZISË, shqipja ka shprehjen nazik (që jeton në geto – nuk përzihet me këdo sepse vetën e llogaritë më lart se tjerët në besim - i përzgjedhur nga Zoti.

Kujtojmë se gjermanët në gjuhën e vet, ngjashëm - kishin edhe Zotin e Zi - ZIG-mund, shqip na vjen edhe ZHIG, që si fjalë është universale me kuptim bazë – simbolike të shqipes?! Ai e Zhigosi - e vulosi dhe të vulosë ka drejtë, vetëm meritumi – perëndia si fat dhe vulë.

Shih - simboli nazist i svastikës është i kohës së neolitit katërmijë vjeçar dhe në gjuhën sanskrite - Svast, do të thotë FAT (pra edhe këtu del të kemi si bazë fjalën – fat - një Zanë ose ORË) që i dhanë, po duket, edhe emrin e qyteteve të Detit të Adriatikut të jugut, ashtu si edhe vetë Shasit. Thjeshtë, svastika nënkupton një mirëqenie dhe shëndet - kuptohet nga këndi i kundër i diellit që njohim.

SMBOLI I SVASTIKËS GJENDET EDHE NË ARKITEKTURËN E SHASIT... ?!

Në esencë çdo portal i kësaj forme mbi dyer, del se është imitim i kultit të diellit. Këtë formë të ndërtimit në nderim të kultit të diellit e kish bërë edhe vetë perandori ilir - Justiniani dhe mbetet enigmë – pse ia imponoi krishterimit.

Por, sa përputhet vetëdija mitike shqiptare për kultin e diellit - rolin dhe funksionin e tij me religjionin e fundit e shpjegojnë edhe këto dy fotografi - ajo e Shasit dhe e dyta, një shtëpi banimi në Brajshtë.

Kujto atë që tha Profeti i fundit për diellin e që ishte: "A e di, o, Ebu Bekër se ku shkon dielli kur perëndon? - Nuk e di, Allahu dhe i dërguari i tij e dinë më së miri...?!"

Dhe tha dielli kur perëndon në perëndim shkon nën Arsh - fron dhe falet në sexhde para Allahut dhe pret që Zoti t'i japë leje të lind përsëri në lindje..." - A thua se edhe kjo arkitekturë e svastikës - fatit të diellit - ta vërtetojë pozitën e diellit kur perëndon në legjendën e 365 kishave -ditëve të Shasit - ku për nder të diellit, ata i luten atij, në mëngjes dhe në mbrëmje. Në fakt i gëzohen sihariqit që ai sjell për vazhdimin e jetës. Dhe po të shikosh arkitekturën e ndërtimit të portaleve të ndërtesave në Shas, të gjitha na dalin të jenë në drejtim të Juglindjes - portës së amshimit të Ekuinokut (Piramidës së Keopsit)? Kurse tash sipas cilës dije - besimi, bëhet kjo...?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Kush t'i ketë mësuar ata për këtë kult...?! E përmendëm këtë, sepse më pas shpjegohet që - nëse Zoti i jep leje, të lindë – lind, e nëse nuk i jep leje ai nuk do të lind më kah lindja - por kah perëndon, dhe kjo kur të ndodhë sipas transmetimit dëshmon që erdhi ora - fundi i botës.

Nga kjo këtu, kuptojmë se kur përmendet dielli si krijesë, ai bëka një falje – lutje për ne si ndërmjetësues i yni. Thjesht, ai del se është një krijesë i cili komunikon me Zotin dhe lyp leje për jetën në tokë - kohën. Po duket se - shqipja edhe në këtë aspekt del të ketë ruajtur mendimin simbolik gjuhësor e mesiatik të humbur në gjuhët tjera - AMANETIT?!

Por le t'i kthehem sërish këtij simboli, edhe për të sqaruar atë që me sa duket – vetëm shqipja si gjuhë e vjetër e lindjes, ende gjuhësisht e ruan aftësinë që nga kjo folje – lind (le-lë), të krijojë edhe emrin e anëve të horizontit, Lindjes ashtu si edhe të Perëndimit. Dhe ashtu si emër i një procesi (lindjeje), Dielli - kur ajo përfundon prodhon perëndimin – pra, shkon te perëndia...?! Hetuam se madje, as te arabishtja – si gjuhë e vjetër, folja LED (lindje - le), nuk prodhon një mendim simbolik për anë të horizontit si në shqip dhe as nuk e njih fjalën falje (lutje), që si proces që bën dielli – sipas gjuhës si mendim shqip – pra, është e mangët që tregon se për arabët - dielli, as nuk lindte e as nuk falej në perëndim te perëndia?! Që do të thotë se në gjuhën arabe, ashtu si edhe te serbishtja - dy anët e horizontit (lindje - perëndim), nuk janë të mbjella aty nga lëvizjet e diellit gjatë 24 orëve. Shih se sa e pakuptueshme në një përkthim bukval në serbisht do të ishte fjalia e përkthyer nga shqipja: *Dielli pasi lind në lindje dhe falet në perëndim i lutet zoti për të le në lindje?! do të ishte: Sunce nakon što se rodilo na porodilište klanja se bogu kod boga da ponovo rodi na porodilište?!*

Andaj, nga kjo - lutjet te të vjetrit – të parët tanë, nuk ka dyshim se ishin original në rituale - besim dhe si të thuash në besimin e vjetër shqiptar – si fe diellore, po del se ruhej i plotë kuptimi i transmetimit profetik, për të cilin vetë arabi nuk kishte njohuri. Kurse vetë mendimi i mbjellë në gjuhën shqipe, edhe po deshe, nuk të le të gabosh. Kurse në esencë jep kuptimin monoteist të besimit shqip dhe të gjuhës shqipe. Bile ky mendim i fjalisë i dhënë në gjuhën serbe – po ta përkthenim bukvalisht në shqip do të ishte: *Dielli, pasi del në lindje, shkon për të dalë duke rënë....?! Që nënkupton se serbët me gjuhën e tyre nuk kanë kurrfarë lidhjeje me besimin në fetë diellore. Po duket që kështu duhet të jetë puna edhe në Shas?! Ilirët si popull i feve diellore, gjithherë kishin respekt për krijuesin e tij - ZOTIN. Ata - Fatin e vet e lidhnin me vetë fatin e diellit dhe zakonisht, para kultit të tij ishte zakon që në një hapësirë të ndodhte i vendosur një mozaik të fatit diell - svastikës. Këtë simbol të cilin shqiptarët edhe sot në Shas e vejnë mbi gurvarre - ngjashëm sikur të ishin ilirë dhe pellazgë.*

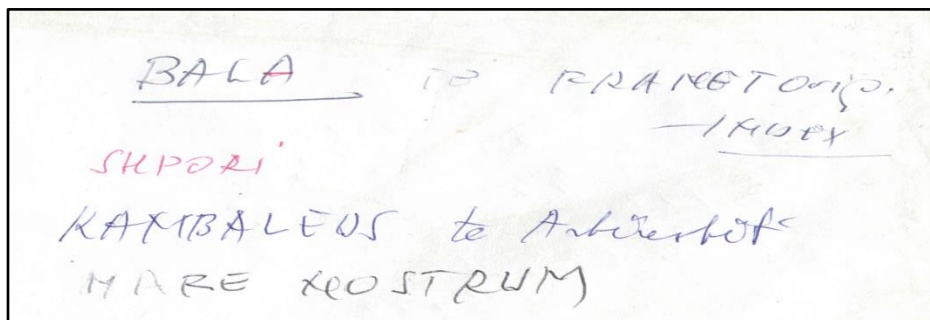

Ky mbret që adhuronte diellin - del të ketë sunduar në Shas pas rënies së tij nën romakët?!

Nuk ka pikë dyshimi që nga ky emër më vonë duhet të jetë quajtur nga gjuhët e ndryshme edhe vetë siujdhesa e Ilirisë si Ballkan e cila mbase mbijetoj nga gjuhët tjera sepse kish një domethënie të caktuar edhe në gjuhët e atyre që na njohën. E nxjerrim këtë konstatim të përçudnuar nga tjerët që e bastarduan rrënjën e fjalës BAL – si perëndi Sumere - sepse vërtetohet që emri Ballka-Ballkan, p.sh. në turqisht do të thotë *mjaltë* dhe *gjak*, kurse frëngjisht *Ballo-valle* dhe *kan qen*, kupto valle qensh?! Edhe sot me këtë emër ata përqeshin Ballkanin.

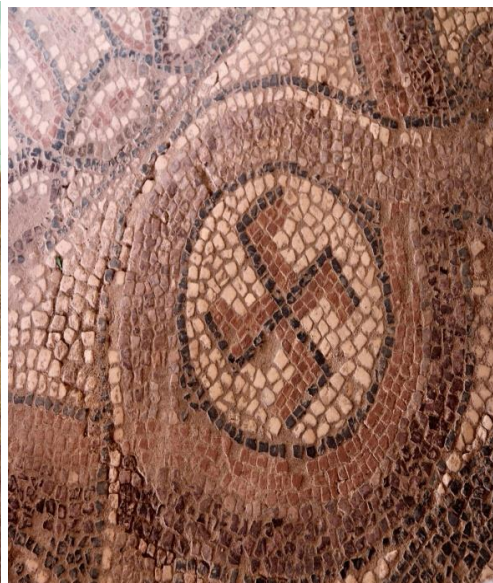
SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

- Mirëpo duhet shtuar se Bali – si rrënjë e fjalës Ballkan, evidentohet si perëndi e lashtë sumere – kryesoret, dhe ruhet si emër vetiak por edhe në onomatologjinë shqiptare. Po veçojmë se në një shënim shkrimi me dorë, R. Ushaku emrin Bala – e gjen edhe si Kambaleus te arbëreshët.

Me gjithë atë është vërtetuar se emri *bala* te shqiptarët është shumë i përhapur dhe përdoret për botën njerëzore si emër por edhe atë shtazore, sepse emri shënon balën (qime të bardha – pra balo-balosh etj. *Tri bala* – ka kuptimin *tri lara* etj. si vendlindja e nënës së Skënderbeut në Pollog.

Mirëmëngjesi diell?! Mbase një lutje kah faltorja dhe dielli që praktikohet në ditë të veçanta të motmotit - si shërim, e dëshmon ende besimin në diell edhe në Shas...

Po a thua se çfarë duhet të ketë, ndërmjet pozitës së lutësit dhe objektit kishtar, në sheshin e ofruar nga kuadri?! A thua se poshtë dheut, të jetë një mozaik i diellit - siç ndodhë në këso rastesh?!

Një mozaik i svastikës - sikur logjika ta thotë se do duhej të ishte, në fushën (sheshin) e cila shtrihet - si në fotografinë e dhënë. Një mozaik për të cilin po flasim, u gjet në atë që quhet mozaiku bizantin i Ohër Justinianës, si seli e primatit vendas albano-ilir-katars. Të jetë fshehur ky mozaik edhe në Shas - si kufiri perëndimor i Ohër Justinianës?! Vërtetë që po duket se Shasi fsheh lashtësinë e besimit, dijes diellore në tërë gjerësinë e meridianit zero - nga Ohri - si patrikanë ilire dhe deri në Shas (Tivar) si kufi perëndimor i saj.

Mendimin sikur na e përforcon fakti, kur shohim që njëri nga mbretërit e hershëm i cili sundoi Shasin, si mbret i besimit në diell, del ta ketë pasur diellin për simbol të monedhës së tij. Sepse po duket që për te – çmimin e gjërave, për t’u këmbyer drejt me monedha e siguronte vetëm – dielli si fat i cili ka në dorë lindjen – sigurimin e prodhimit?! Dhe sikur thotë, atë që cekëm, monedhën e dollarit e ku shkruan – ne besojmë në Zot.

Dielli në ëndrra

Në vazhdim, për të pasur sa më të qartë punën e bashkimit të këtyre dijeve në një pikë - rreth kultit përse adhurohej dielli – te popujt e lashtë, po shkëpusim këtu, atë që përmendin dijetarët islamë për ëndrrat dhe komentimin e tyre të cilat shpjegohen po ashtu përmes kultit – besimit të diellit.

Në shkrimet e dijeve të tyre, thuhet se dielli në ëndrra: “përfaqëson kryesisht mbretërit, mirëpo ndonjëherë edhe parinë e tij, në kuptimin kur personi ëndërron prindërit...?! Por - Dielli nganjëherë në ëndërr mund të simbolizojë edhe gruan e ndershme të ndonjë sundimtari - prijësi, vajzën e mbretit. Thuhet se dielli në këto raste, mund të simbolizojë babën, nënën, vëllain. Po nga të jetë marrë kjo dije që i shkon praktikës së dijes sonë të gjetur edhe në Shas...?! Andaj, nuk është aspak çudi, që paganët (por pa kuptimin negativ të tyre që mësuam në shkolla) - dielli ishte zoti bazë, nga i cili kishte lindur mbreti?! Pra, mbreti ilir që sundoi Shasin – kur shënonte monedhën e tij, ajo aty ishte vetë kulti – besimi në origjinën e vet?!

Pastaj transmetohet:

“Nëse ëndërrohet që dielli ka rënë në tokë, se e ka gëlltitur një shpend, se ka rënë në det, është djegur në zjarr - krejt kjo nënkupton se do të vdesë personi të cilin e simbolizon dielli”, *f. 40, Muhamed I BIN SIRIN - komentimi i ëndrrave – botoi, Ebuhanife Shkup 2010 - po aty*. Posedimi

i diellit ose të kontrollosh diellin do të thotë se ëndërruesi do të dominojë në tokë. Kush ëndërron se posedon apo e ka arritur diellin, fjalët e tij do të hasin në mirëkuptim tek eprorët. *f. 41, po aty*. E nëse dikush ëndërron se dielli ka ndriçuar tërë një shtëpi, ata që jetojnë në të, do të fitojnë nam, respekt dhe pasuri (kjo është ekzakte me kultin e diellit në Anë të Malit...?!), *f. 41- po aty*.

Falli anamalas, nuk qenka vetëm “fall”, por fjalë amanet - dije e fshehtë e trashëguar nga paraardhësit!! Ky simbol është gjithashtu i rëndësishëm, jo vetëm në jetë, për të kuptuar ëndrrat, por edhe për misionin e botës së përtejme.

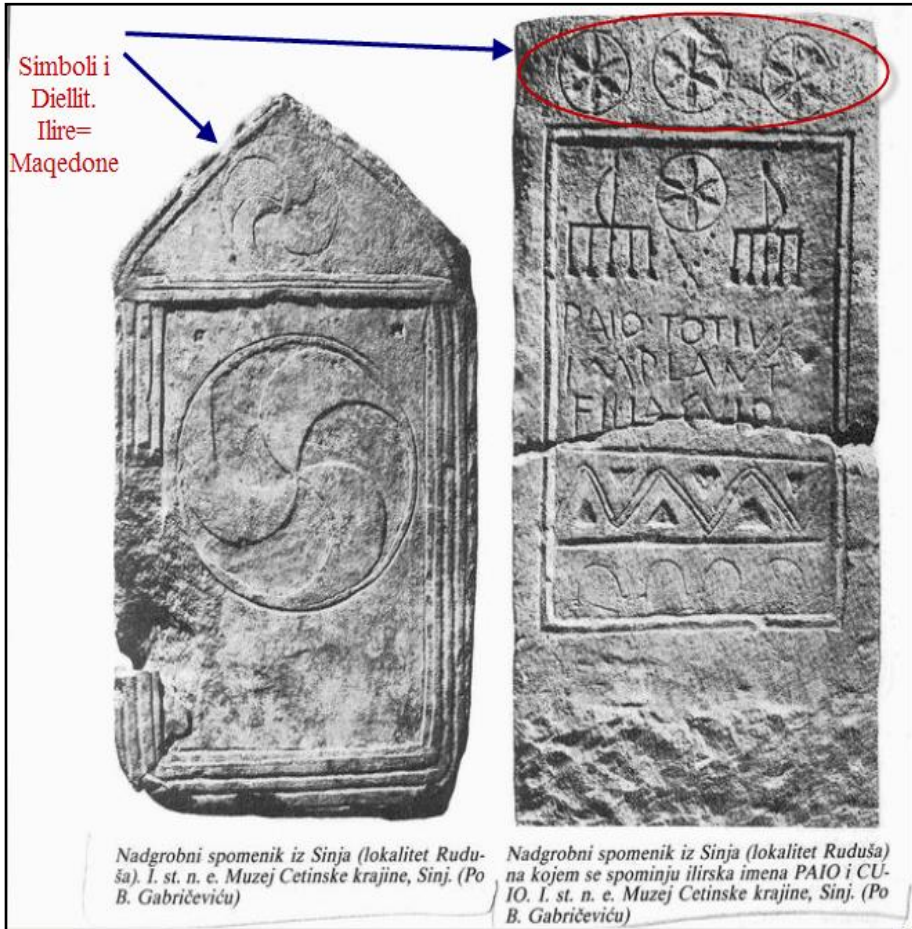
Tjetër, nëse ëndërroni rënien e diellit – kataklizmin (kiametin), kjo do të thotë se personi që e ëndërron do të bëhet prijës, pas një trazire – lufte e cila do të përfshijë vendin. Komentimi i ëndrrave njihet, po ashtu si dije e popujve të lashtë të botës.

Doemos që pasi trashëguan këtë besim për rolin e diellit – sipas besimit të vjetër që kishin –shqiptarët, gjithashtu, në besimin dhe kultin e vet këtë njohuri për svastikën e shprehin edhe në gurvarre: *Shih: Simbole të një svastike - dielli në gurvarre, shënon Ali Bardhi - Ana e Malit*. Por dhe vetë kryqi – për krahasim edhe një varr i shqiptarit të krishterë nga hapësira tjetër shqiptare në të cilin vërehet që përveç kryqit në gurvarr, respektonte edhe një svastikë. E nga kjo, nënkuptojmë se dielli mbi varrin e krishterë na qenkësh fat edhe para rënies në kontakt me islamin.

Një dije e lashtë te këta gurvarre, është edhe vetë emri i gurit ilir mbi varr që na vjen i njohur me emrin Runa.

Shih Runa ilire maqedonase, këta gurvarre ngjashëm quhen gjithandej në Iliri, pra edhe në Anë të Malit. Si kuriozitet i korespondimeve kulturore, krahaso emrin e këtyre varreve me Runat gjermane – naziste, në të cilat injorohej kryqi.

Po, a mund të jetë ky gurvarr i Sinjtit, i shkruar ilirisht-shqip?!

Sipas nesh Shihet se po, dhe qe se si: Fjala është për qytetin i cili shtrihet në hapësirën e shtetit të lashtë mbi 1000 vjeçare të Bosnjës – bogumilëve - (të të dashurve të zotit), këtë e konfirmojnë edhe burimet serbe. Nga gurvarri – *runa* ilire, që shohim të parën – për nga emri i vendit, ku u gjet, del të jetë një emër vendi që shpjegohet vetëm me shqip – sepse nis me një fjalë shqipe edhe në vetë mbaresën e vendit të quajtur: Radushë?! Pastaj vetë emri Cetinske Kraine që tregon dy fjalë shqipe që sllavët nuk i njihnin dhe as i kishin – prandaj vetëm se i sllavizuan, ku *Qetinë* (*Çetinë* - por edhe *Cetinë* - të sllavizuara) dhe *Krajinë* (*Krahinë*) – pra, janë emra të folklorit të këngëve të kreshnikëve, të folklorit baritor shqiptar. Pastaj në gurvarrin e dytë kemi emrin ilir *Palo* (kujto fjalën *bëj palë*, ose *palë floku* etj., dhe *Toti* (THOTI) *IMIR*, pasi sllavishtja nuk e ka si shkronjë, e ku lexohet qartë në shqip fjala e runave – *filan* (i biri) - ose ngjashëm - *fulan*

(arab.), sikur janë kode – që i kujtojnë të vdekurit – çfarë duhet të mos harrojnë në takim për botën e amshimit, kuptohet, sipas dijes katarase - albigjine si besim ilir bogumil në këto anë.

Ndërsa, shih gdhendjet në varr, janë vetë malet e kreshtave të Radushës. Të jenë të gjitha këta fjalë shqipe në një epitaf ilir?! Nëse në varr, gjejmë fjalën më të vjetër shqipe të shenjtë dhe njerëzore Filan - në fillim - të Ungjillit - i biri i filanit, punët janë më se të qarta...?!

Fjala *gur* dhe *filan*, janë vetëm fjalë shqipe dhe kanë të shoqëruar në vete një lutje drejtë qiellit.

Vëre edhe lidhjet e këtyre simboleve ilire në gurvarre nga lokaliteti i Sinjit - Radushë, që përputhet me simbolet e svastikës në gurvarret e evidentuara nga Ali Bardhi, për krahasim - po del se fjala është për një kulturë të përbashkët të besimit ilir - albigjinas - katarase që haset edhe në varret e Vuksanlekajve - Malësi?! Mahnitëse apo jo?!!

LIDHJET MITIKE TË KULTIT ME KULTURA TJERA

Dëshmohet, siç u cek, se simboli i diellit në shumë kultura tregon që jeta vjen nga dielli dhe pa te nuk ka jetë. Se ai e meriton të respektohet e që duhet t'i lutemi, sepse mosekzistimi i tij do të thotë mosekzistimi i jetës në tokë, sikur te miti shqiptar e gjithë kjo bëhet më se e qartë.

Popujt e vjetër pa dyshim se të gjithë kishin dijeni për këtë gjë dhe bile i druhashin edhe eklipsit – zënies së tij duke qenë ndjellakeqe – shenjë frikësuese se një e keqe do t'i godasë, andaj është plotësisht e kuptueshme, përse dielli të ruhet në gurvarre të popujve të ndryshëm. Kjo sepse të kujton, nga ana e tjetër e mësimëve profetike islame, edhe fundin e botës si eklips...?!

Transmetohet nga *Sahih El Buhariu*, - *shtypur Mileniumi i ri – Tiranë, f. 177-180* që profeti, kur shihte eklipsin e diellit, nxitonte të falte namaz me arsytimin, që eklipsët ishin shenjë me të cilin Allahu frikëson njerëzit me ardhjen e kohës së Kiametit...?! Edhe kjo thënie është, po ashtu ekzakte me “fallet” në Anë të Malit. Ata druhen dhe nuk i gëzohen një pune të tillë. Kurse popujt tjerë sot - shohim të përzgjedhin vendet se ku zihet dielli për atraksion dhe kur ndodhë qeshin?! Këtu miti në zënie të diellit dhe në funksion plotëson islamin ashtu si transmetimi profetik që u vërtetua për saktësi vetëm te shqiptarët që përmendën më parë.

ZËNIA E DIELLIT QË PARASHIKOI TALESİ DUHET TË JETË HETUAR EDHE NË SHAS

Për sa u përket zënieve të diellit, sot argumentohet që eklipsi i tij ka qenë një ngjarje shumë e shënuar dhe tepër mirë e evidentuar. Faktet flasin se gjatë katërmijë vjetëve – patëm 9000 zënie të dielli, e njëra nga këto eklipse të parapara në prag të luftërave - që përshkoi edhe Shasin, duhet të ketë qenë edhe ajo e cila u parashikua nga Talesi?!

Po kush ishte Talesi?!

- Talesi konsiderohej si njëri nga 7 të mençurit e pleqve më të urtë grekë. Ai ishte një person me shije dhe dije të rrallë. Në rininë e vet gjithnjë udhëtonte dhe me priftërinjtë Haldeanë kishte mësuar qasjet e ndryshme astronomike, si për shembull, parashikimin e zënies së diellit. Kjo gjë kuptohet se i zgjeroi atij edhe reputacionin e vet, e sidomos kur pati sukses të bëjë përlllogaritjet e sakta të zënies së diellit.

Zënia e diellit, sipas miteve të lashta, i paraprinte një të keqeje të njerëzimit dhe besohej që zënia e tij ishte ogur i keq për sundimtarët – sepse besohej që kur dielli zihej, ai gëlltitej nga djalli i cili, ka sukses që në terr të nxitë të keqën në tokë?! Një eklips i kohës që Talesi përlllogariti ishte edhe ai i Diellit i cili ndodhi më 28 maj 585 p.e.s. Zënia e tij ngjau pikërisht kur lidianët dhe persianët ishin në mes të betejës të sapo nisur. Zhdukja e

Diellit i frikësoi të dy ushtritë dhe armëpushimi u vu menjëherë pasi palët u frikësuan tej mase. Por armëpushimi – ishte i shkurtër dhe u prish, sipas natyrës njerëzore, me të përfunduar të eklipsit. Ka tepër të ngjarë që ky eklips i kohës të ketë prekur dikur edhe Shasin në skajin e nxënies. Pra, faltoret e Shasit, po duket edhe të ky qytet, ashtu si piramidat e Egjiptit, kryenin shumë funksione.

SIMBOLI I DIELLIT DHE HËNËS NË PLISIN SHQIPTAR

Si i Këthillë simboli gjendet kudo te shqiptarët dhe te pellazgo-ilirët? Po çfarë thotë ilirologu Enezo Gati?!

Vihet re se edhe simboli Ilir i plisit, diellit e hënës, që si shenjë e simbolikës ilire e kishte edhe vetë Parisi (i pari - prijësi) që trajtohet në Iliadë - në të cilin u dashurua Helena e Trojës. Ndërsa del të shohim që delli të jetë edhe shenja e gurvarreve myslimane në Anë të Malit, ashtu si puna e svastikës - fatit në fotografitë e dhëna. Pra, një diçka që na shoqëron në kohën e perënduar si simbol i asaj që jetojmë dhe asaj që presim...?!

Krahaso statujën e Afërditës e dhënë me yll e hënë, me një të vetë gurvarrit në Anë të Malit - që thamë se quhet Runa dhe shpreh dëshirën që Zoti të na ruaj edhe në botën tjetër.

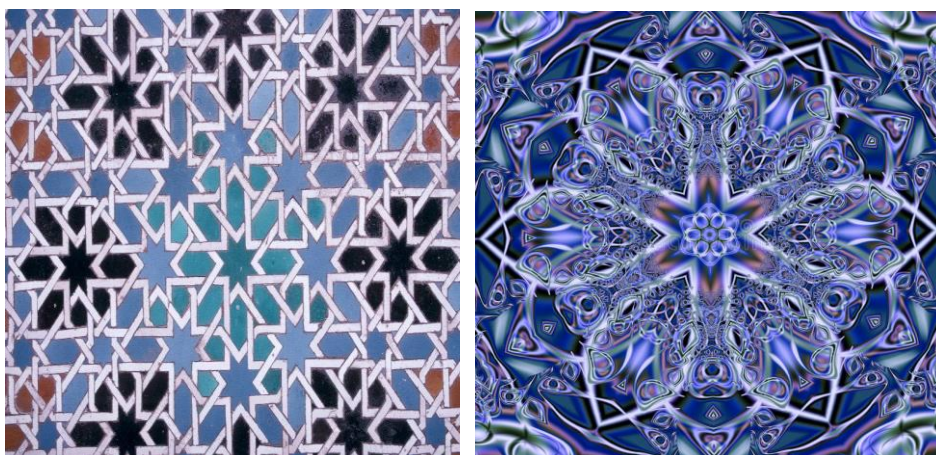
Të ketë këtë funksion plisi që bartte Helena dhe që sot bartin shqiptarët – si shenjë, për të na ruajtur zoti derisa jetojmë këtë jetë dhe përfaqësojmë atë në tokë si mëkëmbës dhe vetë simbolin e procesit të lindjes së njeriut nga gjysma e vezës që mbeti në tokë – pasi tokë e qiell ishin bashkë dhe më pas u ndanë - me siguri po...?! – PLISI – HYLLI DHE

HËNA e vërtetojnë këtë ashtu si në një gurvarri i cili imiton vetë njeriun e vdekur në këmbë...?!

Gurvarri ilir ishte i thjeshtë dhe pa mbishkrime. Kurse - me ardhjen e turqve, mbi popullsinë e kultit pellazgo-ilir-shqiptar, po duket që diku mbi gurvarre, u fut edhe shkrimi në ta - si ndikim i huaj. Në të shkuarën kjo nuk ndodhte sepse Krijuesi doemos që e njuh Krijesën e aq më tepër nëse ajo ishte një femër - bijë e perëndeshës (një engjëlli) që në mitin pellazg njihet si Afërdita me të cilën më vonë u identifikuan gjithë fëmijët e saj. Pra, gurvarri i një femre në Anë të Malit - sikur emiton vetë plisin me yll të Afërditës...?!

- Athua se të gjitha këto u skalitën në këto gurvarre sepse atyre si një reminishencë e kohës së mitit homerik u kujton atë si fat në trashëgimi të vetën, kultin...?!

Thjeshtë, simbolin për diell, hënë e plis nuk u mësua nga turqit me artin e vet të varrezave, por turqit e gjetën këtu, e aq më tepër – pasi ishte edhe i ngjashëm, për arsye të ndryshme ai edhe u pranua në versione turke dhe ilire. Ndërsa kultura e tyre (turke) – nuk përputhet fare me artin islam të simboleve në varreza, sepse profeti i islamit iu ndaloi simbolin në përgjithësi. Andaj edhe arti i tyre duhej të ishte abstrakt sepse vetë Allahu është abstrakt (merret me mend).

VARREZAT MISTERIOZE TË MALËSISË (VUKSANLEKAJ) UDHËZOJNË NË BESIMIN KATARTAS (ALBIGJIN)

Ndërsa nga këndi tjetër, për kultin e cekur të simboleve katare, studiuesi italian Ermando Azzolini, për emisionin “Enigma” – sezoni 5, *dëshmon që katarët visheshin me të bardha dhe thuhet se kishin një kryq në gjoks, kuptohet të para Krishtit, të atij, po duket, që simbolizonte të 4 elementet, por jo me sa duket të atij që më pas u bë simbol i trinisë...?!*

Mu për këtë, studiuesi italian pohon (në të njëjtin emision) se ka edhe fakte historike që ndeshen në do dokumente të mesjetës rreth teologjisë së njëjtë të Arit dhe popullit arianë. Andaj për këtë edhe i quanin ARI - ARËT. Thjeshtë Arët, që është ngjashëm me kompozitën kat+arët, katarët, kishin një rrip prej ari me një kryq duke praktikuar ritin e racës së pastër njerëzore të zbritur nga ylli lir (parajsa). Dhe, sipas nesh, nëse fjalët mund të prodhojnë në gjuhën shqipe - bashkimet me emra; emër+folje, ose emër parafjalë dhe ndajfolje..., atëherë ka shumë të ngjarë që emri Katar - të jetë një ka+t(ë) ar(t), *katë ari apo brez ari, sepse brezi shënon shpesh edhe katin?!*

Po a thua se varrezat misterioze të Vuksanlekajve në Malësi - Tuz, të jenë relikte të fundit të kultit kataras të trashëgimisë iliro-pellazge, të përmendur – mbase po?!?! Ato, sipas nesh duhet të llogariten si mbetje të besimit kataras. Me gjithë këtë, kjo nuk del si mendim triumfues shkencor sepse hulumtimet kryhen veçmas dhe jo nga një, ta quajmë – kolegjiun profesional të lamave të ndryshme të dijes – religjionit dhe shkencës. Nga ky besim iliro-pellazg, shumë i avancuar po duket se ne sot trashëgojmë vetëm sarkofagë dhe simbole varresh e nga të cilat thuhet se vetëm në hapësirën ku sot jetojnë shqiptarët - në Mal të Zi, njihen përmbi 600 mbetje të besimit ilir të zhdukur - kataras. E ndër këta, pa dyshim që janë edhe varrezat e Vuksanlekajve.

Dëshmohet se në varrezat misterioze të cekura u zbuluan kufoma të njerëzve trupmëdhenj - me kokë nga perëndimi (ritit mysliman - mbase kataras - shqip). Ku mbi gurët e varreve ”janë të gdhendura objekte nga jeta e tyre, si: veshja, pastaj shenja të shumtë astralë, figura gjeometrike, shqiptare me plis (veze kozmike) gjarpërinj etj. etj.” Thjeshtë, një gërshetim i besimit të vjetër shqiptar me të tjerë. Rikujtojmë faktin se si islami – propagandon se, që në fillim njerëzimi kishte një fe (në kuptimin një udhëzim hyjnor si dije në këtë botë)?!

Atëherë, a ka tepër mundësi që kjo mënyrë e varrimit në varrezat e cekura, të ketë mbetur e konservuar si rit që nga koha e islamit burimor që

thuhet se ai zbriti me njeriun e parë - para 6-8 mijë vjetëve...?! Sepse Kur'ani, mëson që feja e parë në tokë ishte Islami dhe njeriu i parë ishte mysliman. Ndërsa, tjetër, pastaj prej këtu dihet që riti i vdekjes – për vetë natyrën që ka është tepër i shenjtë, andaj ai nuk guxon të preket.

Ky rit i varrimit del të jetë fenomen për kulturën katolike – të krishterë në Malësi, ashtu si del fenomen - forma tjetër te riti mysliman në Anë të Malit, ku gratë e kësaj ane, gjatë manifestimit të rastit të vdekjes si formë për ta shprehur zënë, praktikojnë që atë ta shprehin me veshje të bardha edhe pse transmetohet që islami si praktikë e ndalonte fare mënyrën e të mbajturit zi, duke mos e manifestuar atë, me çfarëdo lloj ngjyre.

Atëherë kush i mësoi anamalasit, që të mbajturit zi, ta shprehin me të bardha. A mos ishte edhe kjo mbetje e besimit të vjetër kataras...?! Simbolet e shumta nga jeta në varrezat e Vuksalekajve, varrimi me trup me kokë nga perëndimi në varret e cekura, pastaj të mbajturit zi me të bardha në vdekjen e Anës së Malit etj. sikur del të vërtetojnë praninë e fuqishme të besimit kataras - albigjinë të kohës së shkuar pellazge-ilire në këto anë e më gjerë.

Për këtë që u cek dhe gjithë të tjerat, shih si mundësi interpretimi në këtë fotografi?!

Po nga kjo sikur vërtetohet edhe vet konstatimi i Vukanit të Nemanjiqëve, që bogumilët i cilëson si skulptorë të zotë e kjo zberthen enigmen e mjeshtërisë që të kujt ishin këto varre - pra të mjeshtërve - që

kishin durim të zbukuronin varret me elemente nga jeta e vet dhe jo të ardhësve –skllevërve...?!

Kryqi simbol ilir , në varrezat e lashta ilire të Trepshit (Mali i Zi)

Shih - Kryqi (njeriu) dhe gjarpri si simbol i jetës - ringjalljes, në varrezat e Vuksanlekajve, por edhe në simbolikën e lashtë botërore e të medicinës? Njeriu del fillimisht të jetë brenda vetvetes me natyrë të një kryqi - vetë gjarpri, pastaj del të jetë gjarpër - fije, dhe përfundon me një rrotë duke shënuar atë çfarë thuhet në Bibël nga vetë gjarpri. Në të cilën - gjarpri për vete thotë se ishte ai i fillimit dhe i mbarimit?!

DY gjarpërinjtë në boshtin kurrizor që prodhojnë shkronjën S del të jetë vet njeriu i cili, shikuar realisht, është një bashkim i dy poleve elektrike brenda trupit njeri (që vuan nga mendimi diferencues - bardh e zi) derisa rron dhe vdes?!

E tash, me vdekjen - loja, si të thuash, me dy parë figura: bardh e zi - mbaroi?!

Duke mos dashur të kalojmë në një lëmi tjetër të simbolit të lojës së jetës, bardh e zi - Shahut, po themi që ai, si lojë është vetë e mira dhe e keqja që u shpall në mënyrë të mistershme, në tërë botën në të njëjtën kohë. E kjo luhej sipas do rregullave për fitore - të caktuara me miliona mundësi përpjesëtimi në katrorët e një fushe bardh e zi. Ajo në shprehjet e veta karakteristike - përsëri, sikur na flet me mendje shqip: shah, sheh, shuh - mat (mas) - si komandime të dhëna për gjithë njerëzimin, përsëri në shqip...?!

Thuhet se - kjo lojë iu mësua një mbreti, i cili në një betejë kishte humbur djalin e vet të vetëm, edhe pse betejën e kishte fituar, por kjo e kishte hedhur në pikëllim... Transmetohet që mbretit lojën ia mësoi – si argëtim, një murg i panjohur indian. Ndërsa esenca e lojës ishte – të fitosh një betejë duhet të flijosh...?! Pra, me këtë gjetje – mbreti sikur fitoi një satisfaksion. Ai si figurë, u gjet edhe në një varrezë ilire në Butrint. Kurse vetë një gurvarri në Anë të Malit – sikur të kujton një figure të mbretit në shah.

Kështu shohim të na vijnë gurvarret, kudo ku u përhap loja e Shahut - si lojë misterioze?!

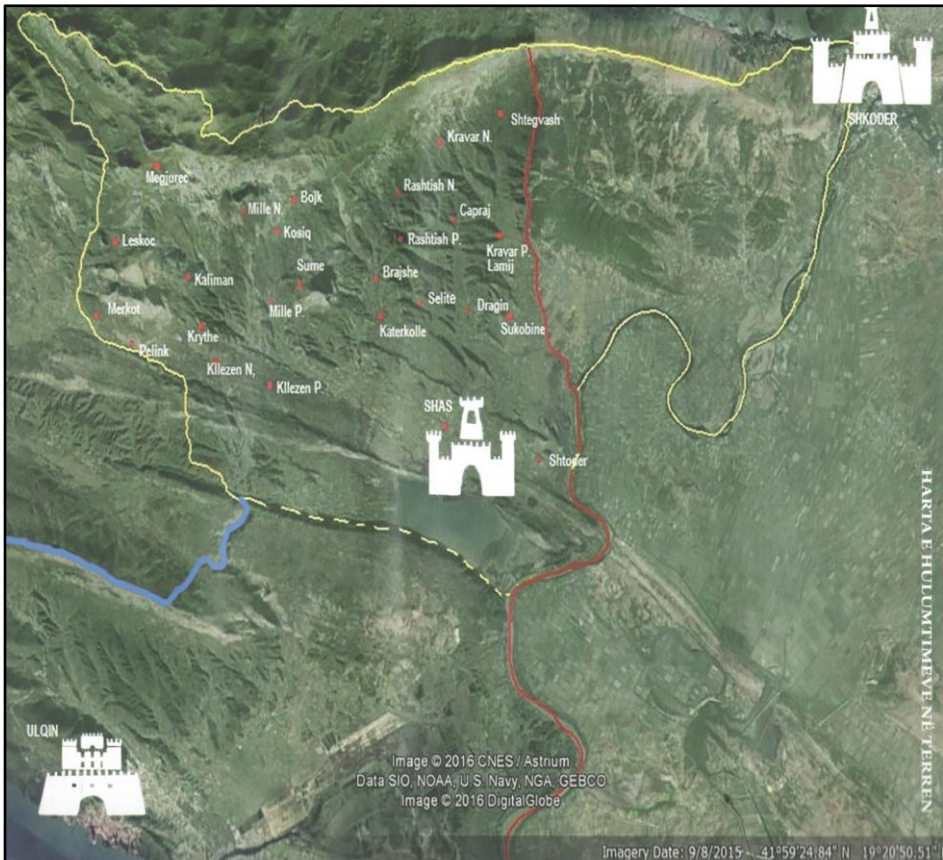
Ashtu si në lojën e Shahut, të njohur si loja e jetës dhe ku kemi, sipas lojës, figurat e diferencuara – bardh e zi e në fushë një mbret dhe një mbretëreshë, por që për të krijuar konfliktualitetin ne i ndajmë ata – në të bardha dhe në të zeza, na del se është edhe loja e shahut. Dhe del kështu, sepse po të mos ishin të ndara atëherë ata - mbretërit edhe nuk do kishim as konflikt. Pra, futja e ngjyrës krijon konfliktualitetin duke e bërë dallimin e llojit të mirë dhe të keq. Kjo lojë si e tillë vazhduka edhe në vetë qenien tonë unike! Kurse ajo që bën diferencimin në këtë situatë është vetë ligji (i ligu - gjarpri mistik) - duke qëndruar në plus dhe minus. Në shqip, vetë ligji është një gjarpër i cili është “i lig sepse depërton sa andej, aq edhe këndej”?! Andaj edhe thuhet *burrë i lig...?!*

Rrethi (njeriu) si bashkudhëtar me gjarpër (djall) - mendim diferencues - paska arritur veten, në kuptimin e prekjes me kokë – bishtin e vet – takim me vetveten, pas 360 shkallëve. Me këtë dije si bindje e

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

besimit të vet - në vijën ta bëj, apo mos ta bëj, shqipja njeh edhe fjalën si shprehje e veçantë e dy mendimeve brenda nesh - inteligjentë racionale dhe intuitë: “Ta bëj ose mos ta bëj” dhe - “U bana me hangër vetin“ - për çka më gjerësisht, për të argumentuar do shtjelluar në vazhdim.

SHKRIMET NË VARRET ALBANO-ILIRE

Harta e hulumtimeve në terren të varrezave nga autori i librit Ali Bardhi

Nga autorët vendas që u morën me një studim të thuktë të varrezave në Anë të Malit - Shas, është edhe krye imami i Ulqinit mr. Ali Bardhi i cili në studimet e veta rreth vjetërsisë së varreve në këto anë i vendos fillimisht në periudhën e neolitit – parahistorisë, kuptohet, duke iu referuar studimeve të Aleksandër Çilikovit dhe konstaton se varrezat më të vjetra të periudhave historike janë ato që zbresin në kohën e bronzit dhe të hekurit

që popullsia vendase i quan me emrat mogila, kodër, sukë apo tumë. Tumat ilire janë vërtetuar në të gjithë territorin e komunës së Ulqinit. **Ali Bardhi – varrezat në Anë të Malit, botoi Art Klub 2016, f. 12.**

Por ne këtu do të merremi jo nga këndi i arkeologjisë, por pak më gjerë, nga fusha të ndryshme dhe për këtë, përzgjedhëm që tekstin ta vazhdojmë me një uratë arkaike në trevë:

“Për këtë nderë që më bëri - e uroj për tanë jetën sa t’jam gjallë dhe urata ime e përcjelltë në jetë të jetëve” - urim popullor anamalas. Kjo uratë kuptohet që në vete nënkupton një (falë + nderim) totemik drejtuar me duar nga qielli - URA(T)NI - QIELLI, për të cilën folëm si përulje dhe që doemos kërkon zberthim nga këndi që rrënja e fjalës URAN-I, ruhet në lutje drejtuar URANIT - Qiellit?!

- Rrëshqitas përmendim se Urata - lidhet me qiellin (Uranin) si asociacion i parë.

Njeriu me vdekje i kthehet asaj nga e cila vjen dhe sërish shkon në amshim – përjetësi të bardhë. Sepse parakrijimi, shpirti, fillimisht ishte krijuar në qiell - parajsë. Andaj nga kjo, ashtu siç u tha edhe më lart kur cekëm se edhe kur vdes në veshjen e Anës së Malit, për të shprehur zinë, *që nuk është zi*, shkohet në vizitë - me të bardhë. Pra, shikuar gjuhësisht në aspektin etnokulturor dhe ritual - kjo rrugë nga e cila kalohet pas lindjes është një varr - vrimë, i cili si emër në aspektin etimologjik, përputhet me fjalën – *Var - Vjerr - Varrë – Vras*, po dhe *Vau* - e nëse shikoni me vëmendje – vetë shkronja **V** – simbolizon një shkuarje nga lartë poshtë dhe pastaj ngjitje lart - diçka ngjashëm siç është edhe U-ja – Ura (qielli)...?!

E tash, sërish kemi të drejtë të pyesim - athua se kështu krejt kot - simboli i shkronjës **V** përputhet me një **V** (varr - gropë)?! Me siguri që jo - sepse nga **V** - vjen edhe lindja, **L**?! Ashtu si edhe vetë shkronja **A**, si simbol, që në fakt është një shenj gjeometrik e njeriut në këmbë - kurse **E KUNDËRTA** e saj - shkronja **V**, del të jetë në mendje një **A** e përmbysur - me këmbë përpjetë?! Pra, një **A** (**AI**) doemos se është barazi, me një **V** (vdekje) të sjellë përmbys - shqipja me alfabetin e saj të ofron dimension të pahetuar të mikro dhe makro botës deri në amshim...?! Ndërsa për t’u ngjitur sërish të duhet një **U+Rë**. Kurse një **U** nëse e shikojmë nga poshtë lart është vetë qielli i ngritur mbi ne. Pra, një **U** është ngjashëm me një **V**.

Por elaborimi i mëtejshëm i kësaj çështjeje do të na merrte tepër kohë, mirëpo nuk do lënë pa thënë se edhe vetë shkrimi – latin, që merr shpjegim përmes shqipes e ka domethënien e vet edhe këtu - doemos hyjnore. Sepse jeta në varr (shpirtit) – sipas besimit islam del të jetë për shpirtin një **V** – në kuptimin i varur *si një shpend në një degë - bardak, shqip - gegërisht - kurse përshkruhet si gjendja barzak, arab...?!*

Po le t'u kthehemi varreve albano-ilire për të kuptuar realitetin e sotëm të varrit në Anë të Malit.

Në varrin albano-ilir ngrihen dy gurë që nga lashtësia e kohëve - dhe kjo të mahnitë për lashtësinë e vet...?! Këtë kulturë e gjejmë edhe sot, në varrezat e Anës së Malit të cilët si shenjë (gurët) janë të domosdoshëm kurdoherë pas vdekjes. Andaj, po të bëjmë lidhje të emrave të gurëve të varrit në trevë, me uratën e cekur në fillim - uroj..., gjithsesi nuk duhet lënë pa thënë, se gurët pranë varrit, ishin dhe janë dy - ashtu si te albano-ilirët dhe quheshin me emrat **RUNA dhe tjetri – RONA. (Kujto uratën - Zot ruana, sepse Rrona - jetojmë edhe pas vdekjes?!)**

Pra - na mbro, dhe që Runa dhe Rona ka kuptimin e frymës së shpirtit të shenjtë që njih trinia Gabrielin (Xhibrilin) - por RAB është edhe vetë Krijuesi?!

PO ÇFARË KUPTIMI KA DHE NGA VJEN FJALA - UROJ?!

Ur ishte hyji i lashtë i diellit dhe i zjarrit, besohej se jepte pasuri, bekime e kamje (**URATEA**) dhe atij i kushtohej thirrja "URRAH"- (UR: Zjarr; Rah - dritë, rreze - pra, RUNA?!

Por greqisht njihet si URANOS dhe studiuesit thonë se është një shqipe e lashtë, URANOS në kuptimin – Vran-os , d.m.th. Zana e VRANTË e Reve. Edhe sot te të moshuarit ndesh shprehjen - është Vrantë - për një njeri, në kuptimin - i vranë.

Ndërsa kjo fjalë e kthyer në lutje, doemos se bashkohet – bashkëjeton me fjalën kult - lutje drejtuar qiellit - Uranit dhe duke qenë lutje, struktura e saj jeton shpesh në fjalën kulturë, dhe nga kjo, si: URRA - O BURRA njihet si klithje edhe shqiptaro-ilire, sidomos ajo njihet si thënie në sulmet që ata bënin kundër armiqve – të cilën disa popuj tjerë e kanë të njohur në formën - përpara në emër të Zotit, ose për Zotin...?!

Edhe Kur'ani e përmend si emër të tillë që shpreh shpirtin (Xhibrilin), dhe atë e ka quajtur Ruh. E nga këtu - çuditërisht në mënyrë ekzakte, përputhet me formulën e shkruar mbi varret ilire ku njëri nga gurët quhej Ruh - shpirt - dritë, dhe tjetri gur Rrona..?! - Kupto: SHPIRTI RRON?!

Guri u quajt kështu shumë kohë para ardhjes së islamit dhe kjo sikur thotë përse shqiptarët - albigjinët, në fe - ishin monoteistë të kulluar...?! Nëse problemi trajtohet si vazhdimësi.

Dhe diç edhe më interesante - ilirët nuk shkruajnë kurrë mbi gurët e varreve emrin e të vdekurve ...?! Sepse, sipas tyre, kjo gjë do të ishte një ofendim për hyjin - ATË QË HYN SI DRITË - shpirt, që doemos se e njih

krijesën e vet si shpirt që vetë është...?! P.sh. FSHATARIT NUK I TREGOHET FSHATI PËR TA NJOHUR ATË (popullore).

Prandaj mbi to shkruheshin vetëm urime e lëvdata me lutje të ndryshme si rregulla. Ja disa shembuj që përmend Gati në veprën e cituar për raste të këtilla: “Vdekja është një fillim i hidhur”. Ndërsa në një gur varri është shkruar (konstaton ai), vetëm një fjalë: “ligji”. Duke lënë kështu një porosi që vdekja është ”një fund i parapërgatitur” dhe lindë sipas ligjit hyjnor?! Thjeshtë, ajo që te hebrenjtë del e shkruar si Ruha, frymë - shqip i bie të jetë Runa?! E për të pasur një jetë të mirë pas vdekjes, përgatitjet fillonin që në këtë jetë, duke respektuar, për shembull, atë që shkruhet “Ligjin” e vendosur?! Me këtë, i thuhej fshatarit deri sa rronte – konstaton Gati: Dhuro një dem hyjnisë nënë dhe jo një viç të vogël, jepja nënës Evë që lindë fëmijë. Këto mbishkrime u gjetën në Itali – ku gjendej edhe varri i mbretit ilir Genc?!

Tjetër, ç’është Rrahu...?!

Rrah gjithashtu në Anë të Malit, quhen edhe do mikrotoponime të pasura me shkurre – drurë, po edhe pyje - mbase edhe në ta ruhet rrënja e vjetër pellazgo-ilire RA(h) - dritë – një pjesë e shpirtit i cili përbëhej prej 9 pjesëve në mësimet egjiptiane. Për indoevropianët cekim se pyjet ishin shumë të dashura dhe të shenjta.

Për fund, kësaj, për të përfunduar, sikur mund t’i shtohet për sa vijon: Një gjë këtu të mahnitë te kjo rrënjë e cila po të vihet në trajektoren e etimologjisë shqipe – mitit dhe terrenit ilir, sikur lë hapësirë për të operuar me fjalën Rum - Rumi ose Rom – Romanea dhe për ata që e kanë të njohur konceptin e dinastisë më të vjetër njerëzore, na del të jetë ajo e familjes Romanov (pra i Romanisë)?! Një gjë dihet se dinastia Romanov (me vulë hyjnore) ishte familja më e persekutuar nga ata të cilët krijuan shtete në arealin ortodoks. Mbase kjo dinasti – që si emër malesh (dritë majash) ndeshet në Iliri e cila së fundmi në tërheqje kishte arritur në Rusi, mbase ishte (për nga emri) edhe ajo e këtyre anëve - ilire edhe se për këtë nuk kemi argumente.

SHPREHJA ANAMALASE “U BANA ME HANGËR VETEN” - U BËRA SI GJARPRI QË HA VETEN...?! KUPTIMIN E NJË FUNDI MITIK NË BESIMIN SIMBOLIK SHQIPTAR

Shikuar hollë e hollë, në simbolin e dhënë në fotografi të gjarprit ai të ndihmon të kuptosh atë që thotë PËR VETE hijerëndë me ftohtësinë dhe ngrohtësinë mitike, se: ”unë jam i fillimit dhe i mbarimit të cekur” - për të përmyllur misionin e vet me fjalët e mitit të përhapur në gjithë

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

njerëzimin. Kur sipas mitit thotë, se si (brenda nesh deklaron) ”që aty nga fundi i botës, unë do të transformohem e modifikohem aq sa nuk do të më njihni”?!

Andaj kujdes?! ”Po në fakt – këtë e pamë se na e mëson edhe miti pellazg me gjarprin Ofeon dhe Orinome – me të cilën nisi vallja e jetës - lojës së zanës - orës, që me lojën e saj, dy erërat - veri-jug, krijoi rrymën - gjarpër?! Dhe më pas mbas pllenimit ai bëhet djallëzor dhe thotë se merita për pllenim të vezëve i takon atij.

E kjo duhet të ketë kuptimin, që gjarpri, duke u takuar me vetveten - mendimin diferencues, pranon rrethin (mendimin unik absolut) - krijuesin dhe tash në fund identifikohet me rreth i mundur – pasi në fillim nuk e njohu krijuesin si gjarpër. Ai për të mbijetuar dhe vuajtur dënimin e mos përljes para Adamit (Ademit a.s.) - për çka kishte afat, pas lutjes – nga Zoti, gjarpri tash më fillon dhe ha vetveten pasi universi merr fund. Edhe sot do shihni se kjo kafshë, për të fituar në kohë pa ushqim - aty nga fundi, fillon e ha veten - bishtin si në simbolin e dhënë. Pra, si të thuash, si qenie vetëm se e ka si taktikë për të zgjatur jetëgjatësinë e vet. Në Anë të Malit, mbase ngjashëm, sikur ekziston edhe një frazeologji mitike për gjarpurin, ose i detyrohem praktikës së gjarpurit, kur në të folmen dialektore

dëshirojmë të cekim që për arsye të panjohura dështuam – falimentuam dhe themi, si: “u gjeta me shpatulla për muri dhe u bana si ai - me hangër veten”...?!

Realiteti i fundit del se është – gjarpri (djalli) është simbolikisht ai që çon dorë nga mashtrimi - diferencimi dhe pranon Krijuesin - pasi në parajsë duket të ketë qenë se ishte – vetë ajo që njihej pema e ndaluar (pra i transformuar) dhe e kafshuam.

- Në fund - Adami, e kuptoi mëkatin dhe e hodhi mollën e kafshuar (gjarprin e transformuar) - “pasi iu lidh nyjë në fyt” si mashkull që ishte dhe të cilën gjë e kemi edhe sot të trashëguar - kurse Eva, e hëngri dhe nga kjo – femrat nuk shihet ta kenë nyjën e fytit... Pema e gëlltitur ishte vetë helmi që mbeti në organizëm të saj dhe ajo në natyrë është, thuhet, mohore ashtu si vetë gjarpri - predikon islami, për dallim nga bota mashkullore.

Dhe thuhet nga zbulimet në mjekësi, që po të mos ekzistonte një materie toksike - helm në trupin njeri – nuk do kish vdekje të qelizave dhe njeriu do të ishte i përjetshëm...?!

Mbase me vdekjen tonë sikur vdes edhe kjo materie dhe jeta, pas lindjes mbetet e bardhë – pra, ajo që na vdes është konfliktualiteti i materies organike me atë inorganike – helmit që bartet te ne.

Por punët janë të ngatërruara në krahasim të dijeve, për sa i përket materies toksike në pemën e ndaluar?! Përmendim këtu, për shembull, edhe atë që cekëm më parë - se si edhe emri Molos - i fisit pellazg në trakishten si gjuhë të vjedhur nga shqipja ilire, do të thotë e keqe (mirëpo – me gjithë atë -vërtetohet se ky kuptim i fjalës sot në shqip është humbur). Kurse Drakos do të thotë - dreq (djall)?! Çfarë predikon për këtë besimi monoteist i shikuar nga prizmi i mitit?! Kujto personazhin e filmave me Drakullën për të hapur dimensione meditimi?!

SI NË VARRET E VUKSANLEKAJVE DEL E SKALITUR FORMULA E UNGJILLIT ...?!

Ku sipas krishterimit kemi këtë gjendje:

Në Bibël, pas kafshimit të mollës del se Zoti iu tha Evës dhe Adamit: dhe tash mendimi i ndarë (vesvesja) do t’u shoqërojë tërë jetën - si konflikt...?!

Thjeshtë – sipas nesh, kryqi si simbol ilir dhe si gjarpër e rreth njëkohësisht, në dy gurët e varreve të Vuksanlekajve, po duket që si simbolikë, është një formulë e gjithë Biblës e dhënë në skulpturën e besimit të vjetër shqiptar që ishte origjinal - kuptohet të dhënë e thënë artistikisht.

Pra - ashtu si puna e teorisë së relativitetit kur Ajnshtajni, ia vuri vetes për detyrë që të shpreh mendimin e Zotit në një formulë – prej një centimetri duke parë veten se po udhëton në krahët e një rrezeje drite, rryme (gjarpër - zik-zake që prodhoi emrin Zeus...), kemi edhe këtë që themi?! Kujto për momentin atë se si masa – sipas kësaj teorie, shndërrohet në energji dhe energjia në masë. Në Univers asgjë nuk vdes, nuk tretet...?!

Për mua, ky gjarpër i skalitur në gur varri dëshmon besimin e pastër kataras monoteist i cili dëshmon se në fillim, ishte një fije – ADN, brenda një qelize dhe nga kjo - bashkimi i qelizave në botën e padukshme u kalua në të dukshmen - siç kalon uji me gjendjen e vet agregate në të padukshmen, duke mos trazuar hapësirën – bëhet lum, det dhe e kundërta. Dhe ngjet që valët të krijojnë vetë - vibrimet - fijet, për të ardhur kështu në mendimin shkencor ose fantoshkencë që Universi dominohet nga teoria e fijeve?! Kjo që themi, shpjegohet edhe me thënien që bën vetë Krishti, në Dhjatën e Re, kur thotë: Shpejt vjen koha, që vdekja do t'ju harrojë për njëmijë vjet - deri në ringjallje?! ...Kujto sërish këtu, atë të gjarprit parahistorik, që thotë se: "Unë do të transformohem që askush të mos më njohë". Pra, në sjelljet tona njerëzore dominojnë veprimet djallëzore duke dominuar arsyen humanoide tonën.

Të nënkuptojë kjo një karakter që ne bartim brenda vetes - gjithnjë për të keq të lindur?! Pra, në fund të kohës - kur vjen dita ..., njeriu si karakter veç do duhet të jetë mundur në sjellje nga veprimet e këqija. Pra, sikur do humbasë fare koncepti i moralit dhe njeriu do bëhet shtazarak - gjarpri do të hajë veten - fjalën e vet të dhënë si besim - dije, dhe ata që e ndoqën do jenë humbës në momentin që shpejt pason – pas shkatërrimit të Universit...?!

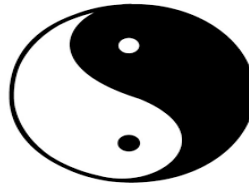
Të nënkuptojë kjo një karakter që ne bartim brenda vetes - gjithnjë për të keq të lindur?! Pra, në fund të kohës - kur vjen dita ..., njeriu si karakter veç do duhet të jetë mundur në sjellje nga veprimet e këqija. Pra, sikur do humbasë fare koncepti i moralit dhe njeriu do bëhet shtazarak - gjarpri do të hajë veten - fjalën e vet të dhënë si besim - dije, dhe ata që e ndoqën do jenë humbës në momentin që shpejt pason – pas shkatërrimit të Universit...?!

- Kujto këtu për momentin, sipas islamit, dialogun më të dhimbshëm të të gjitha kohëve - për të cilin flet Kur'ani famëlartë - atë të Ditës së Gjykimit?! Kur djalli në fund fare e pranon se i ka mashtruar njerëzit.

Pra, kulti i gjarprit po duket se është mjaft kompleks - tepër i vështirë për t'u kuptuar...?!

Kështu, duke thirrur në ndihmë mendjen shqiptare dhe programin simbolik që ruan gjuha jonë në vete përmes shenjave (shkronjave) që vetë shpiku fija (ADN-ja), do kishim tashti këtë zbërthim:

Shkronja S kupton në simbolikë vetë gjarprin që lëvizë në një fushë - mendimin e pa diferencuar, të hedhur në hapësirën unike që fillimisht sundonte e bardha - amshimin, kurse futja e S e bën diferencimin në fushën tashmë të diferencuar dhe të trazuar skajshëm - duke harruar porosinë bazë: Mos u hidhëroni...?!

Gjarpri, pas diferencimit, siç u tha në hapësirën bardh e zi shënon njëkohësisht ligjin (të ligun) i cili ndanë fushën duke u futur me lëvizje, sa andej, aq këndeje e duke dominuar për një kohë të caktuar dhe duke na shoqëruar edhe më tej në dimensione tjera. Pra, ai u bë i padukshëm në jetën tonë dhe në dimensione...?!

Dhe kështu - ngjet që tashmë në pikën takuese - pjekje..., Ai nuk është më shenjë diferencuese me të cilën në natyrën e mendimit simbolik shqiptar, fillojnë mendimet refuzuese gjuhësisht, e ku kemi situatën që një **S** – bëhet ashtu si vetë gjarpri, një mohore, vëre si: s'duroj, s'bën, s'është etj., ngase tashmë në simbolikë ajo me bashkim krijon jo më një s - negacioni (fije) vijë të thyer, por një O (rreth) unik, një ZOT që të zotëron. Ajo që nis si shkronjë (shenjë) S – brenda rrethit O-së, mbyllet në një rreth duke takuar veten - që e ndanë – bashkon vdekja?! Pra S humbet në një shkronjë të dytë e cila me një pikë në mes simbolizon Zotin dhe arin njëkohësisht - si simbol i përbashkët. Thjeshtë një O-RË (Zanë)..?! ORË E ZANË (XANUN - KAPUR) NË RRETH - OMEGA...?!

SIMBOLI I HËNËS DHE I YJEVE NË JETË – ËNDRRA, MITE DHE VARRE

Në besimin ilir hëna del të ishte simbol i perëndisë së femrave...?!

Sot, si emër shohim të ruhet te të dy besimet ndër shqiptarët. Ndërsa katolikët kanë për vete të ruajtur emrin Hanë, myslimanët kanë emrin Mi+hanë e që në fakt që të dy fshehin vetë emrin *nanë* te gegët - gruan, femëroren e besimit mitik të vetin si nënshartësë ?!

Po i cekim këto, domethënien e këtyre dy simboleve ilire - para krishterë etj., për të kuptuar në vazhdim përse të gjitha nënat e mbretërve pellazgo-ilirë, para se të lindin shohin ëndrra të çuditshme me dragonj (gjarpërinj të fuqishëm qielli) me shkëputje yjesh nga qielli – si një shenjë e vazhdueshme e vulës së mbretërve pellazgo-ilirë, por jo vetëm kaq, sepse edhe profetët shoqërohen nga drita të çuditshme kurse shenjtorët nga i pari e deri te Jezusi, të gjithë në sfond kanë një dritë – diell (sepse edhe dielli është yll, fat etj.). Dhe çdo gjë bëhet edhe më e qartë, kur konstatohet se drita dhe errësira, simbolizojnë dy prijes kundërshtarë të cilët kërkojnë vazhdimisht njëri-tjetrin. Si në një lojë shahu të

cekur. Ndërsa nata dhe dita, simbolizojnë edhe dy dëshmitarët kryesorë deri në Ditën e Gjykimit - shiko sa afër rri simbolika e miteve me të religjionit.

Duke luajtur me tezën e bashkimit të dijes mitike me dijen në religjion – këtu përsëri, po shkëpusim atë që cekëm për objektet astrale dhe shtojmë nga libri i cituar për ëndrrat, f. 42, 44: ”Hëna në përgjithësi simbolizon post të lartë në qeverisjen e shtetit, si ministër, këshilltar... Ndonjëherë simbolizon djalë të bukur dhe vajzë të bukur. Yjet rreth hënës, në ëndërr, simbolizojnë ushtrinë e prijësit. Yjet simbolizojnë botën njerëzore; yjet e gjinisë mashkullore simbolizojnë meshkujt, kurse emrat e gjinisë femërore femrat. Yjet e mëdha simbolizojnë njerëzit e mëdhenj e të famshëm. Ndërsa yjet e vogla simbolizojnë njerëzit e zakonshëm. Nëse njeriu sheh ëndërr person apo persona që të kenë një ose më shumë yje, kjo do të thotë që shumë shpejt do të marrin pushtet. Yjet në dorë simbolizojnë lindjen e një djali të devotshëm”.

Gjarpri si simbol i kurorës mbretërore ilire ruhet edhe në Anë të Malit?!

Shih më poshtë se si realizohen në furkën e leshit në Anë të Malit njëkohësisht simbolet e kurorës mbretërore - shahut (mbretit - pallatit mbretëror), kurse na del edhe si simbol i fatit - svastikës (diellit) dhe gjarprit.

Ky devalvim e mjerim i yni si popull i trevës - sot, në këtë kohë, i cili na vjen si kujtesë, disi sa vjen e të fuqizohet në kokë që në momentin kur kujton vargjet nga legjenda e Rozafatit e cila në simbol të kujton fatin e flijimit të Rozafës - si një paracaktim i thënë nga perënditë, në legjendën e murimit (si ndëshkim i familjes mbretërore pellazge të qyteteve pellazge të cilat u ndërtuan nga kryezoti - ILI i cili kishte angazhuar që u cek nga perënditë – për ndërtimin e murit rrethues të qytetit. Që zakonisht mbarohet nga ana e tij ujore dhe mbi bazën e një amaneti - kontrate të mbretit pellazg i cili, shohim se u detyrohej që perëndive të dënuara t’u japë pas ndërtimit të murit të Trojës - hakun e dorës, kuptohet, për punën e kryer çka nënkuptonte si shumë të gjithë prodhimin e një viti të tokës dhe të bagëtisë, por që pastaj ajo nuk u pagua dhe kështu me të drejtë i zu ndëshkimi i Zotit si dënim që bëhej për t’i kaluar zemërimi perëndisë. Pas këtij akti, sipas mitit, del se duhej që në godinat e tjera që pellazgët ndërtonin (qytetet) detyrimisht të flijonin një vashë – trup njeriu.

Në Anë të Malit - nën Rumi, si folklor, kjo punë zu e bëhet një fat i joni i zakonshëm i cili zakonisht dhe vazhdimisht shoqëron motivin e flijimit njerëzor duke të asocuar në borxhin - hakun e mbretit të Trojës i cili refuzoi taksën dhe kishte mbetur i pashlyer për çka filloi edhe lufta e parë e Trojës. Pra, na duket që femrat e Trojës, si Helena etj. ishin një variant i përsëritur i mitit të flijimit ndër pellazgët e lashtë - Troja, e që vazhdon deri te kënga e Gjergj Elez Alisë, në të cilën bajlozi – perëndia e detit, insiston në taksën e pashlyer, qoftë edhe si

motra e Gjergj Elez Alisë. Zanafilla e tillë e hakut vazhdon e ndeshet edhe te kënga “*Na i ra mjegulla BUENAS – Buenas e VALDANAS ...*”.

Që duke mos e zgjatur - kemi për të shtuar se rënia e mjegullës është një parakusht i krijimit të ambientit të kontaktit të njeriut me zot - lajmëtarin se përse duhet të ndodhë një veprim i lig. Kujto se si edhe Andrea – ushtar i Aleksandrit të Madh shohim se si parajsën e gjeti, pasi kaloi (ose më mirë u ngrit) nëpër do mjegull...?! Ndërsa në mesin e mjegullës te miti pellazg më pas shohim se paraqitet vetë Zoti (engjëlli) i cili në rastin e cekur porositi ustallarët se duhet ta çojnë në fund amanetin. Në rastin tonë - ashtu si gjithëherë në mitin pellazg porosia e flijimit vazhdon të mbetet në mënyrë permanente ngjashëm si përmbushje e kontratës detyrim, të cilën duhet të bëjë pellazgu për pagesën e hakut të krahut ndaj perëndive nga koha për muret e Trojës së lashtë e cila i ndjek pellazgët edhe kur njihen si albano-ilir që kurrë nuk u braktis - u fal nga perënditë.

Si duket, tashti njeriu duhet të paguaj përveç punës edhe për teknikën e cila u mësua nga mjeshtrit e mëdhenj – ustallarët të cilëve tokësorët iu vodhën, po themi, jashtëtokësorëve. E për këtë, pasi ajo realizohet me dorë – zë e krijohet edhe miti “i Dorës si Pushtet”.

Ndërsa nga ana tjetër në këngën legjendare të Rozafatit - shprehja: “*Na i ra mjegulla Buenas – Buenas e Valdanas*”, mendoj që nuk gabojmë nëse - sipas zbërthimit të fjalës BUNA - cekëm që ajo kishte kuptimin e parë *banesë – kasolle*. Sepse BAN - ose Bun u quajtën vendbanimet e para të albanëve. Dhe quheshin kështu sepse dija tek njeriu i ndërtimit të godinave të para *banave – albanave*, nuk ishte e tyre – por e zbritur nga lart. E kjo në këto anë prodhoi edhe emrin Bunë si lum. Kurse emri Valdanas – mbase fjala mund të jetë në këto situata për ndërtimin në det pranë gjinjve edhe të murit – molit të parë të shoqërisë pellazge po ashtu nga dijet jashtëtokësore - që bëhej për anije në vendet ku ndahej vala – pra, të një VALËDASI - valdanas, aq i nevojshëm si dije për popullin e detit - TETIT...?!

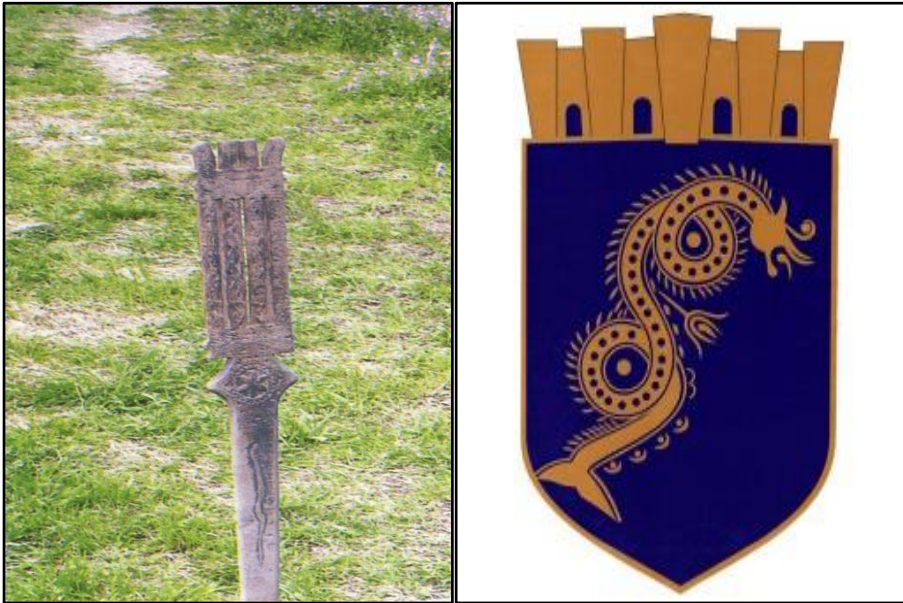
Dhe tash nga e gjithë kjo që u cek mund të shtohet se miti i flijimit hyjnor vazhdimisht e përcjell fatin tonë dhe bëhet shkak i devalvimit social e kulturor tonin.

Shih ngjashëm për punë të këtij haku del të jetë si pësim edhe kënga e Bajlozit të Detit - Harapit të Zi, i cili kërkon hakun e pa dhënë ndaj Posejdonit – një femër, një dash etj. Kurse sipas mitit ai (Bajlozi) del se mundet te kënga e Gjergj Elez Alisë...?!

Kurse kur është në pyetje miti i flijimit në themelet e Trojës së Re, Rozafatit – si qytet i mbretërisë iliro-pellazge, shohim që kemi një vetëdije se nuk ka ecje përpara - qytetërim të racës pa e larë borxhin e mbetur në të shkuarën e stërgjyshërve dhe nëna pranon me vetëdije flijimin.

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Andaj, nëna shprehet në të mirë të ndërtimit të kalasë me flijim të vetin duke kënduar: ”...Trupi jem me gur u mbloftë / dhe kalaja u forcoftë / djali jem u baft mbret në te sundoftë.../?! Kështu, nga ky mit - lindi te ilirët, ose u fuqizua ninulla?! Për dijen shqiptare – urata, pranohet dhe e merr qielli i cili ta kthen atë doemos herdo-kurdo?! Herët apo vonë?!

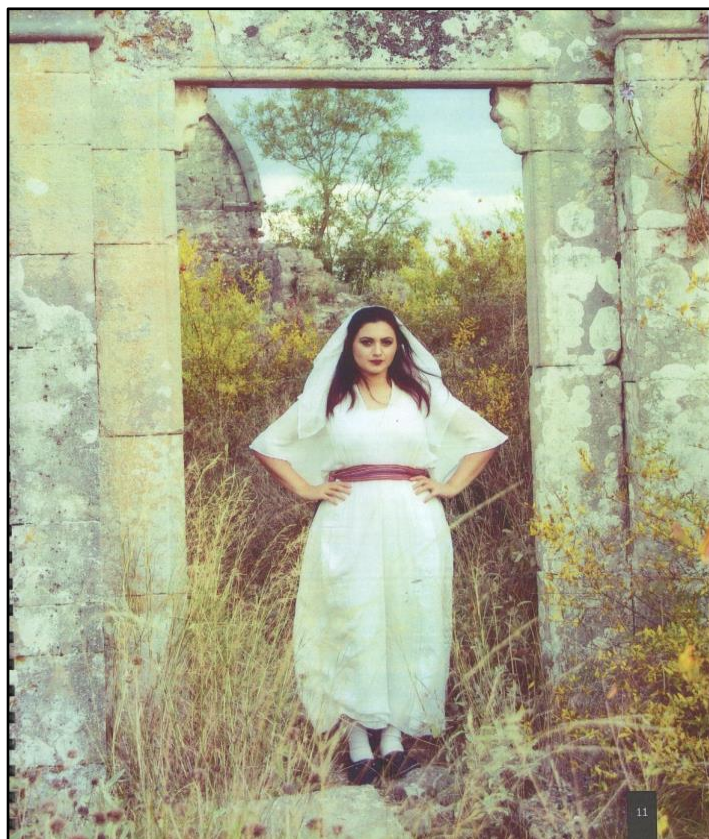

Aplikimi i kultit të gjarprit

Mos kujtoni se kjo fotografi, u realizua në një hyrje të ndonjë qyteti të gjallë, por të vdekur, i cili sot ka devaluuar në një fshat që sot në gjuhën aktuale të urbanizmit quhet fshati mesjetar i Shasit?!

Trashëguesja e Afërditës në Shas - si në fotografi, devaluimin e vet si zonjë qyteti (një alba e bardhë), ajo edhe kur ia dogjën atë dhe u bë, si të thuash - fshatare, në furkë leshi (bashkëshorti usta) vazhdon dhe i gdhendë akoma kalanë e djegur të mbretërisë së humbur pellazge. Sepse i druhet amanetit - Trojës së Zotit (mallkimit të serishëm) që mund t'i arrijë nëse humbet si kujtesë detyrimi ndër brezat...?! Porosia e saj ndaj detyrimit është i përjetshëm ndërsa, për çudi, kjo është edhe një taksë të cilën e përmend edhe religjioni i fundit, islami i cili porosinë qartë se nuk ka zhvillim stabil në progres ekonomik social e kulturor nëse nuk paguhet tatimi në fitim sepse, decid thuhet se “nga pasuria e juaj, kanë hise – lypësit dhe të mjerët”?! Si kusht për një shoqëri të avancuar. Kur është puna te këto ligje hyjnore e sidomos te romakët - atje ligjet ishin të shkruara në një pllakë në

mes të qytetit dhe të gjithë ata të cilët nuk i zbatonin ndëshkoheshin. Fjala bie, veprat më të dashura të autorëve të antikitetit janë ata, kur vetë mbretërit me dhimbje dënonin fëmijët e vet pa përjashtim, nëse bënë shkëlje të ligjeve të Zotit dhe kjo sikur ndikoi në psikën e botës perëndimore të mos përfshirjes në korrupsion për sa u përket këtyre formave të tatimit.

Gjithashtu, sa për simbolin e gjarprit në motivet etnografike anamalase shohim që e gjejmë në veshjet popullore, në të ashtuquajturën - shtërngojcë - një lloj brezi për botën femërore, kurse ngjashëm rri puna edhe me zbukurimet e brezit - ndriza e djepit, në të cilin rast – simboli i tij i hasur këtu - sikur të kujton në mënyrë magjike vetë ilirin në djep, që thamë se u pa ta mbështjellë gjarpri duke ia kaluar atij në këtë mënyrë forcën e vet.

Motivet e tilla të ngjashme ndeshen edhe në mësallën e duarve, ose te "lexoni" (shtroje buke në arë) - të gjitha të punuara në *tazgjuhë* - vegjë...?!!!

Edhe një legjendë botërore me interes për gjarprin?!

S' duhet lënë pa thënë se - Legjenda e gjarprit është pa diskutim me përmasa botërore dhe reflekton thellësi mitesh e legjendash në dimensione të ndryshme hapësinore dhe kohore - përtej "të ashtuquajturës" Koha e Gurit nga Shkenca e sodit duke konfirmuar nivel të dijeve gjithënjëzore të civilizimit e lashta edhe më shumë se 8 mijë vjeçare...?!

Si më interesantin, ne po përmendim atë të popujt e Arizonës, të cilët mbi bazën e një legjende besojnë se - si ata i shpëtuan një stuhie vdekjeprurëse yjesh nga qielli, falë njerëzve gjarpër (hardhucë), pasi i futën në banesa në thellësi të tokës, në botën e nëndheshme. Kurse nga këndi tjetër - misteret e botës së nëndheshme gjenden edhe në një qytet nëntokësor në Azi - Turqi, për çka njerëzimi, shkenca nuk ka ende shpjegim...?! Pra, sikur duket se njerëzit hardhucë, sikur e dinin që do ndodhte një goditje e tokës me meteorë vdekjeprurës. Figurën e gjarprit nuk bën ta kuptojmë vetëm si të mirë apo vetëm si të keqe - si simbol. Ndoshta këto legjenda të kujtojnë vetë ata njohuri që sjell islami përmes transmetimeve profetike ku thuhet se bota, para se të banohej nga specia njeri - të paktën nja 2 mijë vjet përpara banohej nga xhinët – pse jo njerëzit hardhucë. Sepse supozohet që mohimi i njeriut nga ana e Iblisit – xhin i mbijetuar mysli man para se Zoti i shkatërroi ata në tokë dhe për këtë u ngjiti në Parajsë, mendohet që nuk iu përul Ademit – si zëvendës i ri në tokë, ngase e kishte zili – jo vetëm për nga inteligjenca – por edhe për nga pamja sepse ai ishte njeri hardhucë (vërejtja jonë).

Këtë e cekëm, sa për të treguar që simboli i gjarprit nuk është vetëm një ekskluzivitet i shqiptarëve, siç mund të mendohet shpesh, por ka rrëfime e shpjegime nga më të çuditshmet dhe të ndryshmet - anë e kënd botës. Duke filluar që nga Ulqini e deri në qytetin Dulçe të Meksikës së Re - te apashët - nën hijen e malit të Akuletës, në mbi 2700 m lartësi.

VULA HYJNORE SI FJALË (AMANET- BESIM) I HIERARKISË DHE KRENARISË FAMILJARE QË TRASHËGOHET EDHE NGA SHQIPTARËT BEKTASHINJ

Për fillim, nga vjen emri Ar - arsye - ars?!

U cek se Arët, si popull më i lashtë, ruajnë besimin (mitin) që janë të krijuar diku në një yll (xhenet) dhe nga atje u zbritën më pas në tokë?! Andaj thuhet se janë ar - ashtu si vetë metali që gjendet në tokë, në gjendje të papërzier me elemente tjera dhe këtu – shkenca vërteton gjuhësisht lidhjen e arit me arët?! - Si element – njerëz të papërzier sepse ishin të p(arët)?!

Romakët akuzonin në letrat e veta kishtarë se Siriusi ilir - i Sremit, në kohën e futjes së doktrinës së trinisë brenda kishës romake t'i përkiste besimit arian – arsyes fillestare...?!

Dhe këtë, ai, e kishte shpallë haptas me disa prijës tjerë të Ilirikut?!

Ndërsa te populli i parë i botës – pellazgët (të parët e iliro-shqiptarëve) që pamë se zotëronin dijen e tillë, del që Ars - u quajtën priftërinjtë shpirtërorë të Arëve?! Thjeshtë, sipas kësaj fillimisht ekzistonin arët e nga arët – mbeti ars (arsye), arsimimi që njohim ne në shqip dhe si fjalë që ruajtëm nga fondi leksikor sot i shqipes del se na detyrohen të tjerët në ditët tona kur përdorin këtë fjalë?!

Ata besoj se ishin të krijuar me origjinë në qiell e të rënë në tokë. Arsët besonin në Ar si element fizik dhe si (dritë) – në elementin astral (shpirtit - energjisë) të përbërjes së vet. Nga kjo në botën tonë globale - sot, emri ka shumë përhapje në shoqata të dijeve të ndryshme. Besohet se Ata, si *arë*, ishin në gjendje që me ARS - mendje, të jetonin edhe si përbërje energjetike e Universit duke hyrë me mendjen e vet dhe lëvizjen muzikore të tingullit e fjalës në dimension e frekuenca të vetë valës që bartë shikimin tonë deri në një vend të caktuar - skalare (shkallare të vet - skajet e Universit)?! Pra, me mendjen e vet të shihnin se çfarë ndodhë deri në Australi e deri në skajet e Universit – si ekran. E kjo është e mundur të ndodhte sepse siç thuhet: Çdo gjë atje lart - Shkallët e Universit, janë si këtu poshtë - por kuptohet si botë astrale. Thjeshtë arsit - të arsimuarit duhet të ishin (janë) në mes, si pasqyrë e botës materiale dhe botës astrale..., janë të inspiruar – u vjen një inspirim nga pjesa e djathë e trurit – intuita që e kishin më të zhvilluar në atë kohë nga e majta që ishte arsyeja - kështu mendon edhe medicina përkatëse...?!

SHIH - PSE ISHTE HYJNOR FISI EPIRIOT I PIRROS (EPËR - PRIJËS - PIRI - P(ar+ët)?!

Ndoshta këtu është momenti rreth emrit ilir dhe besimit ilir të thuhet ajo që konfirmohet se, duke iu referuar te dhënave që vijnë prej zbulimeve arkeologjike, por edhe nga burime të shkruara për ilirët që datojnë aty rreth shekullit XII p.e.s., mbreti më i hershëm ilir që historia nxjerr në pah quhej Ylli (Hyllus) dhe besohet të ketë vdekur në vitin 1225 p.e.s. – marrë nga: *Ermal Xhelilaj Universiteti i Vlores ARTI DETAR NE LASHTËSI, ILIRËT...* Në fakt, fjala është për vetë diellin si perëndi - HYLLUS. Hyllus, është vetë zoti Diell që ka ekzistuar në vitin e cekur. Përmendim se emri diell, po ta shkruajmë greqisht - është *hilos*, ose edhe një ILIOS (ILIADA) – pra, vetë kënga – miti i Homerit pellazg dhe kështu i ofrohet shqipes Hyll, sepse edhe dielli është një hyll - yll?! Pra, të vetëquajturit e mbretit të parë - ilirët, nga Ylli – gegërisht Hylli, sikur flet mjaftueshëm pse inaugurimi i parë i mbretit ilir na del me emrin Hylli.

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Kjo sikur sërish konfirmon ruajtjen e vijës mbretërore e hyjnore ndër të gjithë ata që flasin këtë gjuhë - shqip, dhe simbolin e tij e pamë të gjendej edhe në Ohër i dhënë në mozaik... e mbase ndodhet edhe para Shasit.

E tash, në vazhdim do përpiqemi të tregojmë se si, nisur nga vetë emri i këtij mbreti - i cili u inaugurua nga qielli dhe në vazhdim - vetë gradat hyjnore, në origjinën e familjes shqiptare vërtetojnë që vetëm shqiptarët me gjuhë dhe me etnokulturë të organizimit të celulës së parë shtetërore (familjes) - Famës, arritën ta trashëgojnë këtë si ilirë. Po pse ndodhë kështu - kur është fakt, që edhe pse paska shënime të shkruara për emrin e perandorit të parë ilir - ilirologët shqiptarë flasin vetëm për prijësit ilirë – pas njëmijë vjetëve, pra, të vonët...?!

Ku rri puna dhe përse nuk flitet për Hyllusin ...?!

Kurse kjo farë - rrënjë e Hyllusit të cekur – sot, jeton në kodet gjenetike të disa popujve ballkanikë.

Një gjë është prezentë - sipas mitit, që emri Hyllus - përsëritet ndër mijëvjeçarë, po ashtu edhe si vetë emri, ilir, pastaj ngjashëm ngjet të na përsëriten emrat Aleksandër dhe Gjon, Gjin, Dukagjin, Gjergj, Gjikë, Gjekë, Gjokë, Gjël, Gjëlosh, Gjigand, Gegë, Gogë etj...?!

Pra, lista është e gjerë dhe një shkronjë **gj** - doemos se, si shkronjë - formë, pamë se është vetë gjarpri ...?! Edhe kjo jo pa qëllim, por si dije mitike. Nga kjo kemi situatën se një studim apo më mirë të themi shumë studime për ilirët, konfirmojnë e flasin për legjenda të ardhjes zinxhir të

prijësve iliro-shqiptarë (të një gjarpri) që nga antikiteti dhe arkaika me vulë - shënim dallues të vetin i cili kumton - kumtohet zakonisht përmes një ëndrrë, ose përmes një ylli që shihet dhe konfirmohet përmes përsëritjes së një emri, e ne po themi një Gjon, i cili për t'u përsëritur babë e birë, gjatë brezave transformohet nga Gjoni në të gjitha format e dhëna më lart të cilat nisin me formën – kodin e gjarprit. Kujto çfarë cekëm se simbolizon ëndërrimi i yllit, ose disa yjeve – sipas komentimit të ëndrrave në islam dhe sa lidhet kjo me vetë ilirët - mitin ilir, kur cekin se për perandorë të parë patën një Hyllus (Helios)..?!.

Pra, rënia e vulës nga qielli te familja mbretërore pellazgo-ilire ashtu si te shumë popuj të antikitetit – si shenjë dalluese e saj, shohim të nis nga një dritë – zë, apo ëndërr ku Zoti u foli nënave të caktuara edhe në mitet iliro-shqiptare. Dhe se kështu, do duhej të ishte nëse flasim për shenjat e një hyjnie që lajmëron ardhjen e një perandori - pra Perandori i Parë Hyllus, paska dalë nga Hyjnia...?! Shih, që një vulë e tillë që është projekt hyjnor, ajo doemos se duhet të ketë edhe një emër të veçantë, e ky emër që shoqëron personalitetet, nis nga një Hyllus – ilir, dhe vazhdon me trajtat që krijohen nga emri GJON...?! Kujtoni që Zoti, në shkrimet e shenjta vërteton se ai - asnjë popull nuk e ka lënë pa të dërguar – udhëzues - prijës në besim dhe jetë, e që ta kishin të vetin - pra, kuptohet se nuk la as shqiptarët si popull në origjinën e tyre.?! Por nga potentët e të së keqes - çdo gjë e jona që lidhet me këtë u harrua dhe më në fund u përvetësua nga tjerët, mirëpo nuk njihet nga mendjet tjera - përveç se shqiptare. Prandaj shqiptarët, na duket që mu për këtë e donë mbretërinë dhe mbretin dhe mbajnë fjalën – kanë besën, ashtu si e mbron atë vetë mbreti – sepse fjala është besim, amanet i dhënë dhe betim para fuqisë supreme të marrë nga parakrijimi si shpirt dhe është vetë dija supreme e cila përceptohet nga syri në format e dizajnit që vetë ai bëri, si dije - dizajnim?!

Le të shohim pak - kush janë Fatet?!

Edhe pse folëm për orët - fatet mjaftueshëm, ka mbetur e pathënë se në gjuhën popullore fati është në dorën e perëndive. Por edhe *te romakët hasim një fjalë të urtë që është "Destina fata deum fleceti precando..."* në kuptimin: mos mendo se mund t'i ikësh fatit të perëndive. Pra, mendo për fatin tënd ...?!

Herodoti, për këtë kishte një mendim interesant që ishte: *Karakterit i njeriut është vetë fati i tij...?! Dhe nëse në shqip fjala fat nuk ka kurrfarë sinonimi, për këtë që thamë na del se fati (karakterit) sikur është vetë fati ynë i shkruar që të përcakton të jesh ky apo ai person në shahun e jetës.*

“Fatet janë për botën mitike shqiptare, vetë orët apo zanat, ndërsa misterit i këtyre sikur shpjegohet me vetë fondin leksikor të shqipes në

aspektin etimologjik. Fjalën – fat, në gjuhën latine e ndeshim si FATA, por ajo në këtë gjuhë nuk ka kurrfarë kuptimi dhe qëndron sikur të jetë e mbjellë aty në te. Ndërsa - ajo në shqipe, më shumë se në libra, vërejmë se gjen përdorim në gjuhën popullore i cili beson që fati është një diçka e shkruar nga Zoti të cilit nuk mund t'i ikim. Dhe se secili nga ne atë e ka të ndryshëm“. *Ytube - emisionin enigma ...?!*

Me emrin fat sikur lidhet edhe emri Fatjona, dalë nga emri Fatijon, po dhe te Fteja - Malësia e Krajës sikur puna rri ngjashëm?!

E *fteja* është vetë dhia - *ftuja*, i vogëli i dhisë femër që njohim në shqipen e sodit?!

Gjithashtu Homeri e përmend si vend i lindjes së mbretërve – me emrin Ftija. Mbase korrespondon me emrin FTAJANI (Vërejtja jonë). Tjetër, si duket kjo rrënjë pellazge dhe ilire u ruajt si Tea (FTEA - FEA). Ndërsa gjuhësisht te romakët, po duket që T, kalon në S duke u rigjetur si Sea, shih Adriatik Sea. Sepse Sea - Tea, ishte perëndia e Tetit - Detit pellazg...?! Kurse të parët e njerëzimit - civilizimit në këto anë ishin Populli i Detit - që përmend edhe Kurani - por të zhdukur?!

Konstatohet se në shtetet e formuara të Epirit nga popullsia pellazge dhe dyndjeve me të ikur nga Troja, pas luftës që shpërtheu atje dhe të një përmytjeje të madhe që ndodhi më parë atje në kohë, ata, pasi kishin kaluar detin e trazuar, zbarkuan dhe ranë në tokën e epërme, në Epir...?!

Kjo ngjau kështu, sepse Zoti ishte i hidhëruar me ta andaj edhe i çoi peshë?! Pra, për këtë ngjarje mitike - në dialektin e Anës së Malit, kur dikush migron thonë se *"e çoi toka Pesh - iku si peshi"* (kur gjuhet - hidhet nga toka, shpejt e shpejt...)?!

Gjithashtu konstatohet se nga këto të ardhur – të migruar nga Troja, u formuan edhe shtetet e para, molosët dhe kaonët e tij të Epirit. Dhe se këto popullsi, vazhduan të jetonin në një shtet teokratik i cili qeverisej nga magjistarët e dijës së fatit të shkruar nga perënditë. Tradita e këtillë ishte, si të thuash, trashëgimi e dijës së mbretit Fatijon, që i udhëhoqi ata drejtë Epirit, pas ngjarjeve të cekura të përmytjes nga koha e Nojës. Është interesant të shtohet këtu që shumë popuj kanë të ruajtur mitin e përmytjes dhe shqiptarët - ilirët, e kanë të vetin. E kjo dëshmon faktin që epirotët besonin shumë në fatin e vet, andaj edhe emri Fatjon - Fati+jonë, është diçka krejt e zakonshme në kulturën e tyre?! Madje edhe sot në shenj të kësaj kujtese edhe prijësit të familjes - burrë qoftë apo grua, shqiptarët (epirotët) i thonë Fati jonë, pra FATJON.

Por diçka ngjashëm edhe gratë për burrat e vet, në Anë të Malit thonë - fati jon. Të jetë edhe kjo rastësi - pse ta quajnë bash Fatijon - prijësi i jonë

- burrin dhe besojnë që njiheshin me te që në parakrijim - si shpirta të gjeneratës së racave e të cilat vijnë në jetë dhe zhduket?!

Ka këtu, një filozofi interesante, për sa u përket njohjeve - që sikur përputhet me mendimet islame që shpesh në jetë na ngjet të na pëlqejnë disa veta – pa i parë më parë dhe se prezenca e tyre si shpirta na kënaq dhe kjo, thuhet se është kështu sepse shpirtrat njihnin njëri-tjetrin që më herët, “në atë dynja”. E si të sajohej e besohet tashti, ajo thënia se shqiptarët nuk e njohin konceptin e shpirtit...

Por le të kthehemi aty ku mbetëm: Nëse në pyetje qenka prijësi, atëherë themi sa fort të lidhen shqiptarët në hierarkinë familjare me tituj perëndish pellazge?! Dhe, a na bënë kjo edhe në folklor trashëgimtarë të kohës së perënduar – doemos që po...?! Por jo vetëm kaq, edhe Skënderbeu, veten e llogariste si trashëgimtar i fatit të epirotëve pasi në një letër dërguar princit të Tarontos thotë se “trashëgimtarët e Epirit, janë të zot vetë të mbrohen nga turqit”?!

Një moment tjetër i leksikut epirot që gjendet në këto anë duhet të jetë edhe emri Fteja.

Nga ana tjetër, dëshmohet se në origjinë mbiemri FTEJA na del të jetë pellazgo-ilir sepse kështu me këtë emër quhej edhe vetë nëna e Aleksandrit – mbretit të maleve (malësisë), Pirros...?! Gjithashtu duhet cekur se Fteja na del, në radhë të parë, si mikrotoponim edhe në Krajë. Vërtetohet që sipas gojëdhënës – ky fis duhet të jetë më i vjetri në zonë e i këtyre anëve, e këtë e dëshmojnë fiset tjera si: Pëpgjonajt, Gjinajt, Bogdanajt dhe Mustafajt. Pra na del të ishin vendas (vendali)?!

Tjetër, ky emër provokon dimension mitik, jo vetëm kur prodhon emrin e fshatit Ftjan, por mbase edhe emrin ftujë – si malësi baritore që është një diminutiv për emrin e të voglit femër -(edhin - femër) të dhisë dhe që, fundi i fundit, në këtë mënyrë lidhet po ashtu, me emrin e dhisë si simbol i familjes hyjnore të ilirët dhe pellazgët që sikur flet në këtë çështje. Rrëshqitas shtojmë këtu se, përveç emrit Fteja, në këto anë, hasim edhe në vetë emrin Pirro, që nuk është i përhapur në jetën aktive, veçse ruhet si një mbishkrim varri të gjetur në Anë të Malit, e shënuar nga Ali Bardhi në fshatin Krythë.

Ai kur flet për varrezat e kohës osmane në këto anë, sikur na vërteton që edhe vetë emrat në gurët e varreve vërtetojnë origjinën hyjnore të familjes shqiptare...?! Ndërsa, si duket, gjurmë të stërlashtë ilire në këtë enigmë të origjinës hyjnore të familjes shqiptare të këtyre anëve bartë edhe një shprehje popullore që dëgjohej në Anë të Malit, rreth ruajtjes së traditës së vazhdimësisë mbretërore albano-ilire si ajo kur thuhet: “I shkon për PIRI (PRIJËS)...”. Në kuptimin se dikush trashëgon vetinë e prijësit që e ka të lindur...?!

Sa për të plotësuar po japim këtu për fund edhe këto shënime të autorit të cekur Ali Bardhi, si njohës i orientalistikës me emra varresh myslimanë të vjetër pellazgo-ilir të basenit të Rumisë, e që shkojnë në vijën e origjinës hyjnore pellazgo-ilire, nëpër fshatra të Anës së Malit, sipas nesh do të ishin: *Agush - apo AGO, siç thonë tjerët August - Shtodër, Pirro – Krythë, ZAN - Selitë, Ago – Shas, Koka - Brajshë. Po dhe emra tjerë si Zogo, Zojo... Varrezat në Anë të Malit – Ulqin”, të autorit mr. Ali Bardhi, f. 249, 259, botoi Art Club, 2016.*

Për fund rreth kësaj çështjeje duke plotësuar, sikur mund të jetë interesant edhe fakti i ekzistimit të një mali në këtë gjeografi, ndërmjet malit të Lipojës dhe Rumisë - si maja më e lartë dhe që njihet si **Mali i Dhisë**...?! Kurse emir Molla, u dëshmuar në – Bojk, Këllezën, Kravar Nelt, Millë Nelt, Rashtishë Poshtë e që del të jetë ekzakt me emrin e fisit ilir nga e cila lindi Olimpia, nëna e Aleksandrit të përmendur. **Varrezat në Anë të Malit ... po aty, f. 251. Emri, nuk ka lidhje me emrat turq apo të njohur si myslimanë, sepse islami, nuk bën dallime në emra - çdo emër që ka domethënie të mirë – qoftë edhe Zoran e Dragan, mund të jetë mysliman - sipas islamit burimor.**

NJË LEGJENDË INTERESANTE: KISHA AJA SOFJA DHE TEMPULLI I PERËNDESHËS ARTEMIDË - QË U DOGJ NGA HEROSTRATI?

Emri Aja Sofja – ka kuptimin drita e shenjtë?!

Pse – sepse në këtë tempull sipas mitit – lindën do lindje interesante të njerëzve të mëdhenj nga familja mbretërore fisnike iliro-pellazge ...?!

Sot kur po debatohet një debat i nxehtë për rikthimin e Aja Sofies në Xhami që më herët kishte qenë objekt kulti ortodoks i ndërtuar nga perandori ilir Justiniani shumëkush foli atë që dinte vëren në gazetën *Avaz* me një shkrim të autorit Adnan Muftareviq që shton se në asnjë rast nuk u tha që Justiniani e kishte ndërtuar mbi themelet e një ndërtimi akoma edhe më të lashtë. E ne kemi të shtojmë kësaj që thuhet se Justiniani deklarohet i afërt – gjini me Pirron e Madh nga rodi i familjes mitike iliro-pellazge nga e cila derë dolën molosët e princit Fatjon që edhe ky ishte trashëgimtar në Epir direkt i mbijetuar nga barka e Nojës. Kjo familje sipas mitit shqiptar vazhdon origjinën që nga familja mbretërore e Trojës – Akilit, Aleksandrat dhe vjen deri te Skënderbeu – mbreti Zog etj.

Por nuk është kjo esenca e gjithë kësaj se si u zhvilluan ngjarjet në Epirin e lashtë. Këtu, me këtë rast – veçse po duam të veçojmë pohimin e cekur të avazit ku autori si arkeolog pohon që para ndërtimit të Aja Sofijes – mu në vend të saj kishte qenë dikur paraprakisht - Tempulli i Artemidës së Efesit i cili qëndronte në 104 shtylla e duke krijuar kështu njëren nga 7 Mrekullitë e Botës.

Po nëse edhe ky tempull lidhet me shqiptarët, atëherë çfarë u mbetet grekëve të krenohen me teknikat e ndërtimit dhe nuk po themi të tjerëve?!!

Kur’ani – lejon edhe kuptimin e drejtë të këtyre legjendave e miteve sepse, për dallim nga shkenca e Bibla, nuk e mohon lidhjen e njerëzimit dhe kontaktet e tij në të shkuarën përmes botës së profetëve edhe në fushën e dijeve të ndërtimit të parë me gur gjigandë. Për te Koha e Gurit ishte tejet e zhvilluar që njihite kontaktet me qeniet tjera johumanoide...

Shih në: h++ps:// avaz. Bo/globu s/svjet /584022/Aja Sofija – lepotica ballkana.

E ndër mrekullitë shumë interesante të botës mitike të kohës së Aleksandrit me këtë rast që vë lidhje në familjen mbretërore profetike si objekt kulturi dhe emra personash mitikë, doemos që duhet veçuar edhe punën e rastit të Tempullit të Artemisës së Efesit - të cekur, një tempull shumë në zë i cili u dogj, siç rrëfëhet, nga bariu Herostrat – thjeshtë, me motiv bizar e tepër banal të bariut të pagdhundur – sepse me ambicinet e veta të marra ëndërronte të hynte në histori, qoftë edhe duke u mbajtur mend për të keq duke djegur Shtëpinë e Zotit?!

Po si qe e mundur kjo, të ndizej një tempull i një Zoti - nga një bari?!

Thuhet se bariu këtë e arriti duke shfrytëzuar rastin, pasi Artemisa, ishte atë ditë e zënë me lindjen e Aleksandrit të Madh të Maqedonisë - me gjak të vulës hyjnore shqiptare (pellazgo-ilire).

Konstatohet që tempulli u dogj mu në ditën e lindjes së prijësit legjendar Aleksandrit të Madh.

E më vonë vërejmë se si mbreti i ardhshëm te maqedonasit, një iliro-shqiptar si sundimtar i botës – pra, trim iliro-pellazg, përjetësoi veten si i tillë me një emër qyteti, pasi e çliroi edhe vetë Egjiptin e largët. Ai atje për nder të famës së tij dhe perandorisë së tij formoi edhe një qytet me po këtë emër. Kurse në breg të detit u ndërtua një mrekulli tjetër e botës, një fener për anije, i cili quhej Fari i Aleksandrisë – shqipja edhe sot, nuk është se i është larguar dukshëm këtij emri dhe përdor emrin *far – fanar – fener - fner* në Anë të Malit etj...?!

Po nëse edhe ky tempull lidhet me shqiptarët, atëherë çfarë u mbetet grekëve të krenohen me teknikat e ndërtimit?!!

Aleksandri i Parë

Shih këtu, si nis legjenda e ngjarjes së mbretëreshës – nënës së Aleksandrit të quajtur ndryshe me emrin FTEJA.

Sipas legjendës - *Fteja*, bashkëshortja e mbretit Pirro (mbase shqip pi+ro+dit - fisnik) që sundonte malet - ashtu si në malësitë e Shestanit – Krajës etj, sheh në ëndërr t'i kumtohej nga Zoti, se do lindë një mbret e të cilin do ta quante *Aleksandër*, por nëna e vet vendosi ta quaj Pirro –prijës (sundues i maleve). Çuditërisht më vonë shohim se vërtetë ai u quajt Aleksandër dhe kështu u bë sepse - vullneti hyjnor doemos se duhet të bëhet si shenjë dalluese e tyre si të zgjedhur – vulë për një personalitet të dinastisë ilire nga dera e princit që përjetoi përmytjen pas zbritjes së barkës së Nojës – pas tufanit në tokën e epër - EPIR, të Fatjonit pellazg?!

Nëse gjurmojmë më tej në këtë histori - te vetë ndeshja e emrit - Pirro, si emër në malet e Shestanit, basenit të Rumisë, shohim që mbase në mënyrë të pavetëdijshme mund të ruhet në popull si emër përshkrues, ai, ajo që ende ruhet në kujtesë si fitorja e Salo Piros - për fitoren e Pirros, të quajtur pra pikërisht me këtë emër në popull e njohur me emrin e cekur - fitorja e SALO PIROS (Ana Malit). Në kuptimin që zbërthehet edhe nga këndi historik Sall – Piroja. Që ishte një fitues i vetëm (triumfues bosh)

– e duke mbetur ballë për ballë vetëm me një kundërshtar dhe të cilin në fund e mundi - pasi humbi gjithë ushtrinë e tij?!

Sipas nesh, shprehja e tillë edhe sot duket që lidhet me fitoren e cekur të mbretit Pirro i cili, mbasi vrau e shkatërroi gjithë ushtrinë armike në Itali, duke krijuar një fitore boshe, në mënyrë cinike populli kujton dhe thuhet për dike edhe sot se “*ka mbet tuj u sjell si Sala Piroja - SALL PIROJA*” - vetë, me vetveten e tij - i mundur triumfues.

Por që edhe ky mbret ishte i dinastisë iliro-pellazge, sikur na e thotë shenja e gdhendur e simbolit të gjarprit në dyert e pallatit të kësaj familjeje - si kafshë totem – të origjinës së tyre familjare nga fisi mbretëror i Epirit, por u gjet edhe në malësitë Krajës e Shestanit në mure objektesh – bile edhe në kishë...?!

Aleksandri i Dytë

Aleksandri i Madh nënën e tij e kishte nga mollosë te Epirit (Olimpia), ndërsa nëna e Filipit (të atit) edhe atë e kishte ilire nga Linkesti. Qendër ilire në krahinën e Manastirit të sotëm (Ohri)?! Ndërsa Vajgali shkruan “...*Ai (Aleksandri) e njësonte veten me personazhin më të shquar të Iliadës, me Akilin (Arqilenë - Aq i lehtë, Naim Frashëri)... Fisi i nënës së tij e shpinte prejardhjen deri te Akili dhe ka shumë mundësi që Olimpia ta ketë nxitur interesin e djalit për këtë hero, gjaku i të cilit rridhte ndër damarët e tij*”?! **G. Ulqini, pun. i cit., f. 68.**

Pse të gjitha këto histori, sipas nesh, nuk pranohen nga fqinjët dhe popujt potentë në masën evropiane?!

Mendojmë që xhelozia në këtë punë origjine dhe trashëgimie rri në atë se me Akilin, Aleksandrin e Madh dhe Gjergj Kastriotin, po del se shqiptarët tri herë shpëtuan mbretërinë e vet - para se Evropa të bëhej vetë emër.

Ata sipas mitit - shqiptarëve u detyrohen edhe për emrin e saj, Evropën - pasi ishte bijë e Kadmit fenikas – të cilën edhe këtë e rrëmbeu Zeusi. Naim Frashëri thotë se EVROPIANËT NA DETYROHEN para së gjithash, sepse 3 herë e shpëtuan Evropën nga dyndjet e popujve aziatikë?! Më vonë nga Plutarku, aty nga viti zero, shohim se si pas shumë viteve, Olimpia, bashkëshortja e mbretit Filip, sheh ëndërr se si një dritë i mbush barkun duke i fryrë dhe duke i lajmëruar se do të lindë një djalë, ku fama e tij do të pushtojë botën dhe se do të quhet përsëri Aleksandër...?!

Kjo, po të analizohet në ngjashmëri, disi sikur të kujton shtatzëninë e Marisë me Jezusin. Kurse Olimpia, gjithashtu dëshmon se ishte bijë nga Epiri Ilir. Zinxhiri hyjnor, si duket, vazhdon edhe te kjo familje e zgjedhur iliro-pellazge edhe pse nëna nuk e quajti Aleksandër - siç pritej, por e quajti JAM MIR – ndërsa emrin – Aleksandër i ra ta kishte mbiemër?! Po edhe

ky si emër Jam IMIR, në fakt ka të bëjë me prijësin ilir i cili kështu quhet përgjatë gjithë historisë – kujto Imiri (Imeri) Himleri gjerman, vet *O mëri - o i meiri* etj. Duke folur për dimensionin universal dhe integruet të këtij prijësi madhështor e hyjnor do vërejmë se *Aleksandri i Madh tërë energjinë e tij e shpenzoi për të bashkuar Lindjen e Perëndimin përmes forcave ushtarake të veta duke ç'politizuar tensionet që edhe sot reflektojnë për të keq, ndërmjet civilizimit lindor dhe perëndimor të planetit. Ai këtë e nisi përmes integriteteve kulturore dhe në dije - e drejtësi qiellore - besim të botës së atëhershme e cila njihej.*

Dëshmohet gjithashtu se vetë Aleksandri i Madh, në kohën e tij, kishte ndaluar edhe pushtimet e veta luftarake për të kryer bisedime me filozofët e feve të ndryshme për ujdi e pajtime - një strateg e diplomat i vetë kohës sonë. Madje, na vjen e shënuar që kur nënshtroi persët – mbretërinë e tyre – për shumë arsye, thuhet që ai pëlqeu të vishej me teshat e mbretit pers - doemos për të mos fyer vetë popullin pers. Porse ky veprim nuk u prit mirë nga bashkëvendësit e tij në Maqedoni sepse ishin mësuar dhe dëshironin ta shihnin me teshat e uniformës mbretërore ilire...?!

Aleksandri i Tretë

Vojisava, nëna e Skënderbeut, gjithashtu thuhet se pa në ëndërr një dritë nga qielli e cila i kumtoi se po lindte një njeri të madh - fama e të cilit do pushtojë Evropën?! Dhe që edhe ky u quajt Aleksandër - Skënderbeg?! Kurse vetë Skënderbeu, në letrat e veta drejtuar Alfonsit e kujtonte që ai vetën e llogariste që ishte trashëgimtar i Pirros së Madh?!

Po, a ishte Skënderbeu nga nëna serb - shih emrin VOISAVA. Ne themi se jo, dhe qe përse:

Vojisave nuk ishte emri origjinal i saj, sepse emri i saj ishte VOISA dhe ishte vajza e Princit Arbëror të Pollogut, Gergur Triballa dhe nga nëna ishte e fisit Muzaka, kushërira e Kontit Uran Muzaka nga Reka e Epërme. Gjithashtu duhet shtuar se ashtu si emri Voisa as emri Gergur, nuk është me natyrë serbe - dhe nuk njohim as sot emër me këtë rrënjë tek serbët, kurse te shqiptarët me këtë rrënjë ka sa të duash emra të tillë. Ndërsa njihet edhe në botën katolike. Shtojmë se emri Voisa – shumë i përhapur në verilindje të shqiptarëve – mbase është vetë emri Vesa e cila në dialekt të këtyre anëve ndoshta ende haste si Voesa - për Vesa...?!

Shih çfarë shkëputëm përmbledhtazi nga një emision televiziv për nënën e Skënderbeut:

Voisava, nga dëshmitë e vjetra kryesisht gjuhësore, argumentohet se ishte nga fiset antike të fisit të tribalëve i cili nxirret si një fis iliro-thrakas. Për autorët e lashtë si Apiani që jetoi në shekullin e pare dhe të dytë, por

edhe Stefani bizantin, i cilësojnë tribalët si fis ilir i evidentuar shumë kohë para dyndjes sllave në Ballkan, rrëfen në emision Pëllumb Xhufi - historian.

Ndërsa nga dokumentet e publikuara nga vetë autorët sllavë, si Boban Petresku, Lubomir Stojanoviq, Ivan Ivanov, Mihajlo Dimiq, Milan Suica, e me radhë kanë arritur të thonë vetëm se në shekullin 14 këto territore sundoheshin nga një fisnik që quhej Gergur TIBALA – por vetëm kaq.

Nga kjo nuk mund të themi që emri Gerguri, ashtu si edhe emri Voisava se janë emra serbë, sepse nuk i gjen as te serbët e as te popujt tjerë sllavë. - ***“Gjurmë Shqiptare “ Top Chanel – Historia e vërtetë e nënës së Skënderbeut – Marin Mema.***

Vojsava ishte vajza e Princit Arbëror të Pollogut, Gergur Triballa dhe nga nëna ishte e fisit Muzaka, kushërira e Kontit Uran Muzaka nga Reka e Epërme.

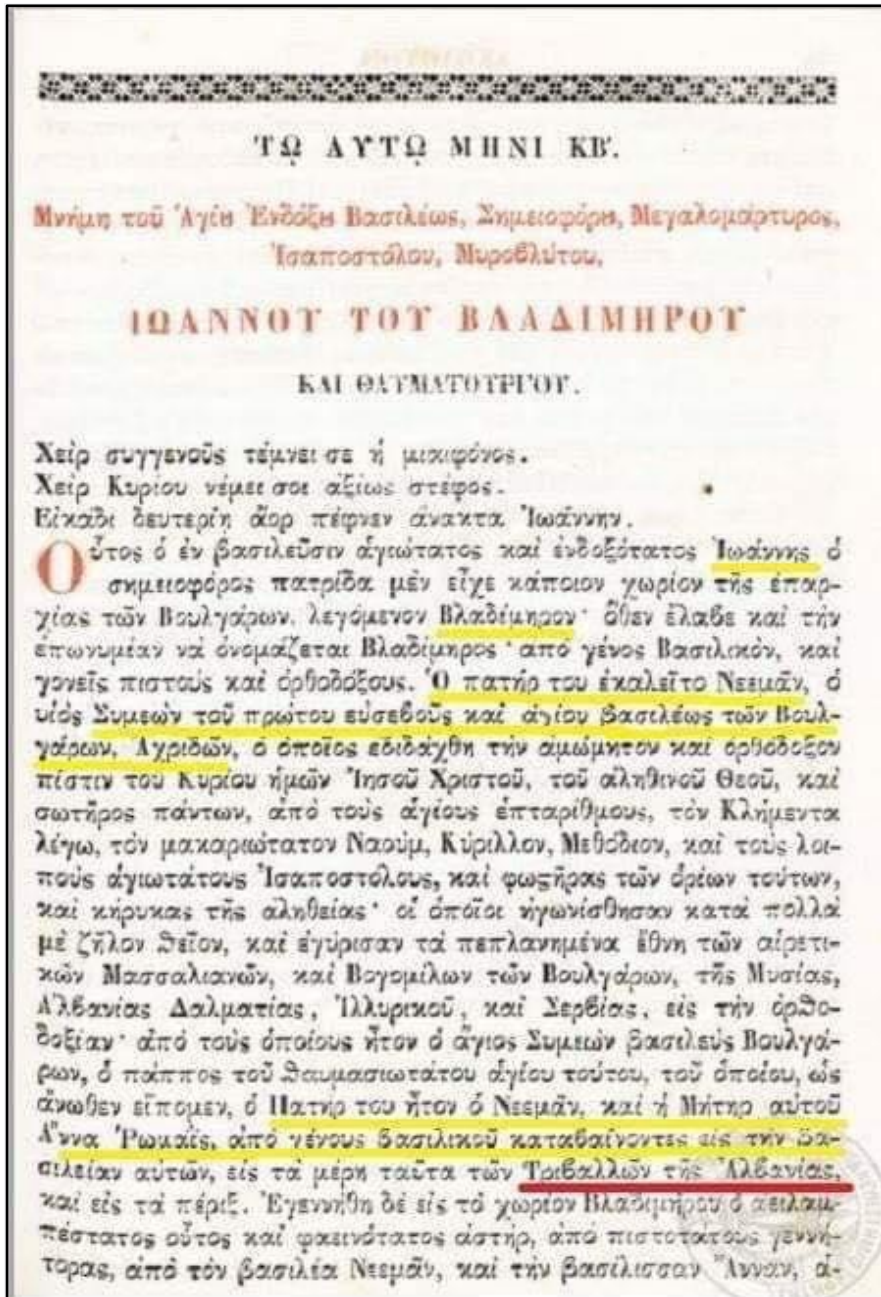
Në shkrimet e vjetra greke shkuan Triballa Shqiptare. Ndërsa emri Triballa as që përmendet në dokument si vend i Serbisë – veçse Bullgarisë, duke aluduar në shtrirjen e këtij shteti në këto anë e ku serbët në këto vite as nuk mund të trajtoheshin se ende ekzistonin si mbretër sepse veç kishte ngjarë beteja e Fushë Kosovës – ku serbët veç kishin marrë fund.

Por, tjetër, për sa i përket simbolikës së trashëgueshme, duhet shtuar që duket se vula - shenja dalluese për të gjithë këta prijës ishte një dritë nga qielli dhe tjetër, ***ishin edhe brirët e dhisë***, që bartën në përkrenaren e vet – këta të tre mbretër - ishin heronj kombëtarë me origjinë pellazge-ilire. Dhia – përkrenarja si simbol, edhe pse pati tentativë të përvetësohej, ajo u ruajt me xhelozë vetëm në familjen shqiptare e të tjerët dështuan, ashtu si të gjithë ata që deshën të trashëgojnë simbolin e shqiponjës së mbretërive të hershme nga dinastia profetike pellazge. Po duket - Zoti nuk iu bëri fat?! Tjetër, mund të thuhet se - përveç përkrenares së dhisë, një simbol tjetër i origjinës hyjnore, lirisht mund të themi se ishte edhe simboli i gjarprit - dragoit...?! Madje, në Malësi të Dibrës edhe sot gjen të ruajtur tregime se si kishin lindur deri vonë fëmijë me krahë dragoi ..., por pasi u zbuluan para kohe si të tillë nga shokët gjatë larjes në lum ata vdesin – mbyten dhe i merr lumi, pasi u zbulohet sekreti...?!

Rasti, kur njeriu sheh në video një prind të qajë se si e kishte humbur fëmijën e vet i cili u zbulua para kohe nga shokët derisa po lahej në lum që ishte një dragua – dhe për këtë vdiq, sikur flet për traditën e lindjeve të mbretërve shqiptarë nga origjina qiellore...?!

Shih për Aleksandrin edhe Aminta - prindi i Aleksandrit të Madh ishte pajtuar me fatin që djali i tij të ishte mbarësuar “me dikë prej qiellit”. Dhe kjo ishte krejt normale sepse duhej të lindte heroi - reformatori i një mbretërie. Prindi i Aleksandrit e dinte këtë dhe para fushatave, kur shihte shkathtësitë e tija

luftarake, ai i drejtohej me fjalët: “Biri im, ty të duhet ndonjë mbretëri, më e madhe, Maqedonia për ty tashmë është e vogël”?!

Dokument i vjetër nga libri Historia e Skënderbeut - Naim Flamuri

Nga këto kujtesa të çuditshme, të këtyre lindjeve të dragonjve në Malësitë e Rumisë - mendojmë se në këto anë, kemi edhe mbiemrin Dragaj - që doemos se duhet të shpjegohet me një shqipe, dragua...?! Kurse këtë e kanë sot edhe ilirët e sllavizuar të Malit të Zi nga substrati i hershëm ilir - njerëz – fis trupmëdhenj.

Shkurt – çfarë është në origjinë Skënderbeu: Ortodoks -serb (nga nëna), katolik apo mysliman, pasi nuk e ndërroi emrin Skënderbeg, të vënë nga turqit?!

Përveç asaj që veçnam pak më parë, për të ndihmuar në gjetjen e gabimit në këtë punë - te të gjithë ata që alarmohen nga çdo gjë turke – e sidomos në personalitetin e heroit, sqarojmë se ky emër, nuk është fare turk, por ilir dhe as që guxon të mendohet sepse emri Skender - ka lidhje direkte jo vetëm me Gjergjin, por edhe me emrin e qytetit të Shkodrës e cila u quajt Skanderie që me kohë – pra, edhe para ardhjes turke?! Duhet të konkretizohet që - ky emër, para se ishte një emër turk, në radhë të parë ishte ilir.

Mirëpo këto fakte të diskreditimit të emërtimeve ilire, të Skenderit – Përveç se janë të tentativës serbe për të përvetësuar qytete të vjetra ilire-shqiptare ata po ashtu tentojnë (po shihet) të përvetësojnë edhe heroin kombëtar Gjergj Kastrioti Skënderbeun për të cilin thuhej se ishte serb dhe se kjo shihet edhe nga emrat sllavë në familje që në fakt janë deformime - ashtu si puna e emrit Voisa për Voisava.

Po çka e demanton këtë?

Si qëndron puna?

Për Skënderbeun është shkruar mjaftueshëm se çfarë ishte, nga vetë ai (sidomos kjo shihet nga letërkëmbimet e tij) dhe nga të tjerët.

Me gjithë atë nga autorë të shumtë që u morën me jetën e tij – nga Barleti e këtej i cili atë e cilëson si prijës të epirotëve, mund të thuhet në mënyrë të rrumbullakuar sa vijon: që Skënderbeu, pat lindur në një familje arbërore të Dibrës ortodokse. Kjo trevë bashkë me trevat tjera përreth i takoi traditës së ritit kishtar bizantin – më vonë sllavonisht. Sepse nuk ka të dhëna se si dukej gjuha bizantine dhe si kohë është parasllave. Dëshkohet se në këtë kohë, kisha bizantine njihte vetëm 3 rite – greqisht, gjeorgjisht, dhe sllavonisht (serbisht). Atëherë është tërësisht e kuptueshme se emrat e fëmijëve të viheshin nga kryefamiljari sipas traditës mbase edhe të gjuhës së kishës – sllavonishte dhe jo vetëm kaq, por me hyrjen e atyre anëve nën ritin e kishës ortodokse serbe, pati një presion të vazhdueshëm ekstrem të kësaj kishë rreth asimilimit të emrave shqiptarë. Është vërtetuar se gjithëherë ngjet që ai i cili është pagan dhe pranon besimin e një populli me histori dhe kulturë tjetër, dëshiron ta përvetësojë atë.

Dhe vetëm kështu na duket se duhet kuptuar çështjen e asaj se si ndodhi asimilimi i besimit në kishë dhe gjuhë e assesi ndryshe.

Pra, ngjashëm, kështu rri puna edhe te besimtarët shqiptarë të rritit katolik të kohës, ku një emër latin i tyre nuk është se e bënë atë persona me origjinë latine, në kombësi.

Nga ana tjetër sa për origjinën serbe të nënës së tij që shënuam më lart, kjo është po ashtu një punë e cila nuk qëndron dhe është e diskutueshme kur përmendet nga burimet bizantine që thonë se ajo ishte bijë e një fisniku nga Tribali - me të cilën njiheshin sllavët të ardhur këtu, por harrohet se tribalët ishin fise të cilat përmenden që nga Herodoti për të cilët thotë se jetonin në perëndim të lumit Iskra në Bullgari të cilët dëshmojnë në këto hapësira diku që nga shekulli V para Krishtit (marrë nga Wikipedia) dhe nuk bën të manipulohet me këtë origjinë, sepse emri Tribal, fundi i fundit, është shumë më i hershëm dhe gjithëpërfshirës ku llogariten si të tillë edhe fiset ilire Dardane?! Emri TRIBAL tregon atë që cekëm se emri - Bala, është një emër ilir, pra, një shenjë e bardhë në kryet e një kafshe - shih, tri bala – janë tri Lara. Vetë emri i vendlindjes së saj, nuk është sllav, por ilir. Nuk ia ngjiten sllavët asaj krahine emrin në shekullin VI, por e gjetën me emër. Ndërsa emri Bala – ishte shumë i përhapur në Iliri – madje shohim të na del edhe si familje e dinastive mbretërore që sundonin ilirët.

Tjetër, siç u përmend nëse kemi parasysh kohën kur u shfaq Skënderbeu, atëherë përsëri, manipulohet me emrin e Vojsavës, si bijë e një fisniku serb?! Sepse, pas Betejës së Kosovës - në vitin 1389, pra, fundi i shekullit të XIV shënon harrimin e principatave serbe të atyre anëve. Thjesht, shpërbërja e tyre e fundit në këto anë që nisi më 1200 përfundoi me vdekjen e Car Dushanit, më 1355.

Kurse pas Luftës së Kosovës, më 1389, marrin fund perandoritë sllave dhe epigonët e fundit të Car Dushanit në Shqipëri...?! Për origjinën e Vojsavës, thuhet vetëm se ajo ishte bijë e një fisniku nga Pollogu dhe jo se ai ishte serb. Pra, hamendësohet pa argumente që ajo të jetë serbe. Tjetër, raportet serbo-shqiptare të kohës së Dushanit, kanë qenë aq të këqija e me plot përplasje të ndërsjella te të dy popujve, sa që një murg francez - argjipeshkëv i Tivarit, shkruan në vitin 1342 që: *“Shqiptarët mendojnë se i shenjtërojnë duart e tyre, nëse i fusin në gjakun e sllavëve”*?!

Kuptohet se ky prift, del të ishte i gjeografisë së Shasit, çfarë dëshmohet se e thënë në vitin e cekur, sikur dëshmon që me djegien e Shasit nga Stefan Nemanja, kjo nuk nënkupton një nënshttrim total të tyre nga mbretëria serbe e Dushanit në Shqipëri. Bile pushtimi faktikisht edhe nuk

ndodhi realisht, sepse nuk pati dyndje sllave që do shpërbënin kompaktësinë e territoreve shqiptare, siç ndodhi në Maqedoni e Greqi dhe se këtë e dëshmon edhe fakti, që Dushani, nuk emëroi prijës shqiptarë për administratorë në qytetet kyçe të Shqipërisë – veç se të huaj. Çka do të thotë se nuk pranohej nga shqiptarët si mbret dhe vërtetonte tezën e thënë nga murgu francez i Tivarit ?!!! *Kur është fjala te përvetësimi i ndryshëm i tij fetar, mund të shtohet se ai lindi e u pagëzua si ortodoks në një familje të një fisniku të ri. Se babai i tij, kishte blerë edhe një tokë në Malin e Shenjtë në Greqi, ku mendonin familjarisht të murgjeronin deri në fund të jetës në manastirin që kishte ndërtuar atje për familjarët e vet i vëllai i Skënderbeut - Reposhi, i njohur edhe nga vetë serbët si pirgu shqiptar - Albanski Pirg. Ky manastir edhe sot është i vetëm i ritit të traditës serbe në Malin e Shenjtë - por që edhe vetë serbët, pra e quajnë Albanski Pirg. Shtrohet pyetja - nëse Kastriotët ishin serbë – përse serbët e asaj kohe, po edhe këta të sodit – shihet ta quajnë Albanski pirg? Këtu diçka nuk shkon dhe aq më tepër si eks-territor serb në Greqi - shqiptarët as që lejohen të shkojnë për të vizituar këtë vend të manastirit të familjes së Kastriotëve.*

Ndërsa çështja, nëse u konvertua në katolikë, falë aleancave të tij me Papën , Venedikun etj., që pat bërë, mund të thuhet se kjo duket që nuk qëndron, sepse ai tentoi të bëjë aleanca edhe me serbët, por dështoi...?!

Po atëherë nëse ish nip i tyre – si i dështuan këto aleanca, pasi në fakt ata po iu imponoheshin nga perandoritë evropiane të krishtera, që shihnin rrezikun nga turqit. Dhe atëherë përse serbët, i njihnin turqit si pushtet - kujto Brankoviçët.

Tjetër, është edhe një moment i rëndësishëm për kohën që flasim e që duhet veçuar, i cili është, se: Për sa u përket marrëdhënieve të 2 kishave – ortodokse dhe katolike, nga viti 1410 - 1438 duhet shtuar për hir të sinqeritetit, që komunikimi në mes të dy kishave, ka qenë tepër fluid dhe madje i pahetueshëm. Madje, dëshmohet se në këtë kohë pati edhe një marrëveshje të arritur për unifikim të 2 kishave të nënshkruar ndërmjet Patriarkut ikumenik Josefi i Dytë të Stambollit dhe Papa Eugenit, por që dështoi sepse sipas rendit bizantin, për dallim të atij romak, të cilin mjaftonte po ta firmoste vetëm Papa - këto të ritit bizantin shohim se duhej që marrëveshjen ta nënshkruanin të gjithë kardinalët, çka edhe dështoi nga se marrëveshjen e arritur nuk e nënshkruan të gjithë kardinalët. Mirëpo marrëveshja në nivel ishte arritur...?Dhe kjo heq dilemën përse Skënderbeun nuk e preokuponte dallimi i cili vetëm formalisht ekzistonte.

E, për fund fare - ajo që më së miri bën rrumbullakimin e çështjes së përkatësisë fetare të tij është vetë mbishkrimi i zbuluar në përkrenaren e Skënderbeut i zbuluar së fundmi që ishte mbaruar me porosi në Italinë e

Veriut, diku rreth vitit 1460 e në të cilën shkruan në gjuhën latine: *Jezusi i Nazaretit bekon princin e Matisë, mbretin e shqiptarëve, terrorin e turqve dhe mbretin e Epirit - Sekuence nga "The Warrior King of Albania" <http://www.youtube.com/watch?v=k7R7DcJ9ON>. Pra ai fillimisht ishte një mbret i familjes së shenjtë të mbretërisë shqiptare të cilat, sipas legjendave vinin në jetë me një formë tejet të veçantë.*

JA EDHE AMANETI I SKËNDERBEUT PËR ARBËRIT

Sado që dikush dëshiron e mundohet të fusë politikë të feve rreth primatit të feve mbi te, ai sikur i sfidon me amanetin e tij të lënë për arbitër – shqiptarë, edhe mua si besimtar po më mahnitë.

Skënderbeu në shtratin e vdekjes, para princave shqiptarë dhe ambasadorit të Venedikut deklaroi edhe këtë "...Jam në prag të varrit. Po ju lë një mbretëri me forca të afta për t'u mbrojtur, por me një pasardhës të paaftë nga mosha për ta drejtuar..., kujdesuni që kombi i juaj të rritet nëpërmjet fesë katolike, por mos persekutoni asnjëri që të ndjekë atë me detyrim. Dielli, që është shembëlltë e perëndisë shkëlqen pa dallim për turkun ashtu si për të krishterët. Kushdo që këshillon për të luftuar për hir të fesë është një mashtrues i cili dëshiron të sakrifikojë të vërtetën për interesa të tij. Zoti është i fuqishëm, ai mund të bëjë çdo gjë vetë, pa ndihmën e askujt ... Në qoftë se fati ju bën endacakë, të varfër apo

nevojtarë, kurrë mos e ndryshoni fenë për interes. Mbyllni që në origjinë mosmarrëveshjet e teologëve dhe hipokritëve, të cilët janë më të rrezikshmet për lumturinë e një shteti. Kemi parë perandori më të lulëzuara të përçahen dhe të tronditen nga këta fanatikë... Së fundmi, në qoftë se jeni xhelozë se po ju lë një trashëgimtar që ju pengon për të marrë fronin, mos harroni se kam qenë babai i juaj dhe shpatën do ta përdorni vetëm për të rrëzuar armikun. Ju do të keni lidhje të shumta me oborrin e Romës, që unë kam qenë deri tani mbështetës dhe mbrojtës. Interesat e mija më kanë detyruar të përshtat politikën time me të sajën. Rrethanat në të cilat jam gjetur vetëm nuk më kanë lejuar të luftoj uzurpimet turke dhe pretendimet e Papës.

Për të mirën e krahinave të mia kam qenë gjithmonë i lumtur me veprimet që kam ndërmarrë. Roma është fodulle vetëm me princat e dështuar. Roma, duke më pasur frikë, më ka bërë gjithmonë lajka. Ajo ndryshon maksimat dhe pozicionet sipas rasteve, por frika që humb tokat e saj ndaj sulmeve të Muhamedid, e kanë detyruar atë të qëndrojë modeste ndaj meje, duke më njohur të gjitha të drejtat dhe titujt dhe zotërimet e realizuara gjatë betejave të mija. Papët nuk kanë arritur kurrë të manipulojnë një ushtar të vjetër si unë, por nuk do të hamenden të bëjnë një gjë të tillë ndaj jush si arsye e moshës së re dhe mungesës së eksperiencës për të qeverisur, për të shërbyer; kur prifti dëshiron të dijë më shumë se mëkatet tuaja, kthejeni si një mashtrues në vendin e tij dhe dënojeni si të tillë që të shërbejë si shembull për pasardhësit e tij. Me gjithë atë është shumë e rrezikshme të kundërshtosh Papën, këtë idhull të madh të fesë sonë. Ai është një njeri si të tjerët, me pasionet dhe dobësitë e tija... Nëse Papa ju dërgon faljet, reliktet, bekimet, merrni ato me respekt dhe i nderoni me njerëzit tuaj duke dhënë ju shembullin kryesor. Por nëse Papa përpiqet të rrisë numrin e priftërinjve dhe murgjve për të nxjerrë para nga krahinat tuaja ...ose ju nxit që të hapni luftë në emër të Zotit, rrufeja hakmarrëse qëllon mbi ju dhe pasardhësit tuaj në rast pranimit... Mos kërcënoni Romën kur ajo nuk ju kërcënon. Por shpallni luftë ndaj kujtdo që mundohet të prishë harenë e popullit dhe legjitimitetin e fronit. *Stephane Zannowic Le Grand Castriotto d Albanie, Historie – tekst, Shtëpia botuese J. J. Krsler, Frankfurt, 1779* – përmbledhur nga Redaksia e Revistës Buzuku nr. 66-2019- f. 21.

Dhe ai kishte të drejtë në shqetësim; djali i tij vdiq në rrethana misterioze në një manastir në të cilin rrinte me nënën e tij...?! Por gjaku i Kastriotëve nuk shprishet – shih se si ai të thërret...

- Artistja - mbesa e Skënderbeut – violinistja me famë botërore ekzekuton vallen e Rugovës?! Youtube

DILEMA MISTERIOZE: PËRSE KRISHTERIMI NË KËTO ANË NUK U PËRHAP NGA KISHA E ROMËS - POR NGA VENEDIKU

Në materialet studimore nga Qendra e Studimeve Albanologjike dhe Instituti Filozofik dhe Teologjik, në “Bibla Shqip dhe Filipaj” - studime, botuar në Lezhë, nga botuesi “Gjergj Fishta” - 2010 në f. 43 të prof. Shaban Sinanit në studim: Gjurmë të ligjërimit Ungjillor të krishterimit në Biblën Shqip, shkëputëm edhe këtë konstatim: ”Kështu, qysh prej Jerusalemit e përçark në Iliri e kam përhap Ungjillin e Krishtit, e madje u përpoqa ta shpallë jo atje ku ishte i njohur emri i Krishtit - që të mos ndërtoja mbi themelet e tjerëve“ (E. Pali - Romakëve, 15:19). Në lidhje me këtë Studiuesi Shaban Sinani përzgjedhi të veçojë konstatimin e apostullit Pal i cili flet për Ilirikun që ishte atëherë Gadishulli Ballkanik dhe tjetër, veçon gjithashtu konstatimin e përkthyesit të Biblës Dom Simon Filipaj i cili në shënimin e vet të jashtëshkruar shton: “Vihet pyetja: Si ka mundur Pali të mendojë e të thotë se nuk i ka mbetur fushëveprimi e predikimi, po të mos kishte predikuar në Iliri, në të cilën kaloi edhe një dimër, në Nikipojë... Tjetër, Filipaj konstaton që së paku edhe dy herë prej disa botimeve të mëparshme apostulli Palë e përmend hapësirën e Ilirisë. Ku veçon: 1. “Dhe mbasi kishin kaluar nëpër Amfi Pol dhe nëpër Apoloni, arritëm në Selanik” (Veprat e apostujve 17:1). 2. “Kur të dërgoj Artemin ose Tihikon, eja sa më

shpejt te unë në Nikipojë, sepse vendosa ta kaloj dimrin aty” (E Pali -Titit 3:12). Sikurse dihet, Nikipoja ose Nikipolis, është Arta e Sotme.

Pra, nga ky konstatim shohim që kontakti i ilirëve me mësimet e Krishtit qenkësh shumë i hershëm dhe si i tillë, krishterimi ka lënë gjurmë në mendësinë shqiptare, por edhe në formimin e tij. Dhe është pikërisht kjo çështje e cila zgjedh dilemën misterioze të shtruar që përse në vazhdim krishterimi në Shas nuk i ra të kultivohej nga kisha e Shën Marisë (e butë), por e Venedikut – si më e ashpër dhe e gjithë kjo bëhej për të mundur, si të thuash, mësimet paulicjene të cilat bashkë me Ungjillin e Shën Palit u përjashtuan nga Kisha e Romës së Shën Pjetrit. Pra, i ra të ishim ashtu si na trajtonin, si gjysmë besimtarë – siç pamë për ritin kataras (bogumilëve).

Për të kuptuar drejtë këtë mbase kjo qëndron në faktin që bota shpirtërore e komunitetit katolik në Epir dhe Iliri ishte më e vjetër në zanafillë - duke shkuar kështu deri të koha e nxënësve të Krishtit dhe që propagandonte përhapjen e tij me tolerancë.

Mirëpo, ardhja e katolicizmit të hershëm në Iliri dhe përqaftimi i menjëhershëm i tij doemos që paraprihej nga një monoteizëm i avancuar si parakusht dhe mbase i ngjashëm paraprak të cilin ne po e quajmë ashtu si të tjerët - besimi i vjetër shqiptar albigjin, siç e kishte për adet ta quante vetë Papa.

Cila pra, të ishte feja e vjetër ilire dhe çfarë raportesh kishin shqiptarët me të tjerët?!

Ndoshta përcaktimin më të mirë për fenë e shqiptarëve – mbase besimin kataras të përmendur, na e jep njohësi më i mirë i tyre – fqinji i shqiptarëve Mark Milani - shqipfolës?!

Ai, kur flet për fenë e shqiptarëve, shprehet: ”...ata që lanë fenë e vjetër dhe u bënë myslimanë, në këtë punë nuk e kanë ndërruar kombësinë e vet, por kanë mbetur gjithnjë shqiptarë, kështu që këta dhe katolikët janë vëllezër të një gjaku, ashtu siç kanë qenë edhe më parë, kur kanë qenë në një besim. **Pun. i cit., f. 171.** Pra, hedh dyshimin se paskëshin qenë paraprakisht në një besim?!

Në të njëjtën mënyrë shprehet edhe konsulli rus në Bosnje Hilferding, në gjysmën e dytë të shekullit XIX, kur flet për Prizrenin, vëren se ”*popullsia shqiptare e Prizrenit nuk e shtyp popullsinë e krishterë ashtu siç bëjnë myslimanët në qytetet e Bosnje e Hercegovinës, sepse shqiptarët nuk janë fanatikë fetarë, ndërsa “sllavët e turqizuar“ në Bosnje e Hercegovinë janë fanatikë deri në palcë”?! **Pun. cit., f.167.***

Ndërsa kjo tolerancë e shqiptarëve vlente edhe për raportet fetare që kishin ata me serbët ortodoksë. E ku Novakoviç, në lidhje me objektet e këtilla të kultit serbo-ortodoks në Kosovë shprehet: “*Shekuj me radhë kanë*

qëndruar midis popullsisë shqiptare, e cila ka treguar tolerancë dhe respekt ndaj këtyre monumenteve historike që i përkasin fesë së krishterë. Pun. i cit., f. 162.

Këtu gjërat mendoj se ngatërrohen, sepse të gjithë objektet e tilla në arealin shqiptar ishin fillimisht nga ajo fe e përhapur si krishterim, nga Shën Pali. Shih letrat e tij të nisura nga Korinti – atëherë shqiptar - epirot ...?!

Po si sillej kisha serbe ndaj besimit të vjetër shqiptar dhe rritit ortodoks e katolik?!

Një gjë dihet, që autori Zhan Klod Vaveriel në librin e cekur, përveç se përmend albigjinët, pohon që deri me ardhjen e turqve shqiptarët ishin - cekëm, sipas tij "pak a shumë" të besimit katolik (kupto ortodoks), po "pak a shumë" shumica tjetër, që nuk e përmend autori, në vitin 1400 – çfarë ish?!

Doemos albigjine - turqit ende nuk ishin faktor besimi (islami – veç se nja 3 shekuj pas vdekjes së Skënderbeut filloi të bëjë konvertimin masiv të tyre dhe kjo ndodhi në shenjë revolte ndaj rritit të paraqitur nga ndikimi rus (demek, pansllavist) sllavonisht, dhe atij grek i cili mbyti atë bizantin. Apo një gjuhë që "u harrua në kisha", vëren Elena Kocaqi. Sepse dihet që nuk pati kush ta kultivojë më atë gjuhë - grekët stisën gjuhën e tyre – serbët po ashtu, kurse për të ruajtur gjuhën – kombin e vet, shqiptarët u konvertuan në myslimanë, duke pasur në mbrojtje edhe për pak kohë Turqinë.

Dhe kjo e gjitha zgjidh enigmën përse edhe vetë Skënderbeu ceku në amanetin e tij të fundit se ai kujtonte përse shqiptarët duhet të kujdeseshin që kombin e vet ta zhvillonin sipas besimit katolik – apo roman, siç thoshin shqiptarët, duke dashur të distancoheshin nga dy politikat asimiluese të rritit grek dhe atij sllav që në kisha të aplikoheshin vetëm këto dy rite - gjuhë, kuptohet, duke përjashtuar shqipen e kishës së Skënderbeut e cila ka mbetur nën mbikëqyrjen vetëm të serbeve në Hilandar.

Kështu, pasi ata e patën të pamundur të zhvillonin amanetin e Skënderbeut e Lek Dukagjinit – me të drejtë pranuan islamin për të mos u shkombëtarizuar për disa kohë. Pra, deri në momentin kur kisha Ruse bëri trysni mbi turqit për të penguar shqipen në fazën tjetër, për llogari të gjuhës serbe dhe greke. Kuptohet për të krijuar parakushtet që shqiptarët për hatër të zotit Krisht t'iu ktheheshin kishave shqiptare, tashmë të sllavizuara dhe të greqizuara e cila shënon edhe asimilimin shpirtëror dhe nacional për hatër të Zotit Krisht. Asgjë nuk mbeti si më herët - kisha katolike e Romës kishte kohë që ishte zhdukur dhe kështu bien kambanat e së keqes për gjuhën shqipe.

Perandoria Romake - Roma, kishte kohë që ishte zhdukur në këto hapësira. Zaten këtë e pranoi edhe vetë Zoran Zajeve, kryeministri maqedonas i cili tha se ai ndihet shqiptar ilir i sllavizuar dhe se i vjen keq që nuk e flet atë gjuhë. Kështu si unë janë edhe 25 milionë të tillë në Ballkan?!

Siç u cek dhe e dëshmon edhe rasti i Shasit - djegia nga Stefani i Nemanjës – bëhet i Nemanjiqve dhe dallon me themel me masat nga sjellja e besimit katars ndaj besimit ndryshe.

Për procesin e dhunshëm të sllavizimit nëpërmjet konvertimit në ortodoksizëm flasin mjaft dëshmi të hershme që i referohen sundesve serbë të mesjetës. Kështu, në vitin 1308 një udhëtar francez që viziton viset e Shqipërisë e të Gadishullit shkruante se skizmatikët serbë dhe mbreti i tyre "i persekutojnë pa mëshirë katolikët, i shkatërrojnë, i shkretojnë dhe i pushtojnë kishat e tyre, priftërinjtë i burgosin dhe të tjera të këqija...". Të njëjtat përshtypje jep dhe kryepeshkopi i Tivarit Gulijam Adea, në relacionin e tij të vitit 1350 legatit papal Guido de Padova relatonte se mbreti Dushan i detyronte katolikët të konvertoheshin me dhunë në ortodoksinë serbë dhe të pagëzoheshin sërishmi kundër kanuneve të kishës. *Pun. i cit., f. 169.*

Po përse vallë - shqiptarët etj., të ishin kaq pacifistë në punë të tolerancës fetare?!

Unë mendoj se kjo çështje nuk mund të ishte rastësi, por diçka e lindur dhe e mbjellë në vetë arsyen e gjakut – ta quajmë blu të dinastive hyjnore, që trashëgonin në kuptimin e dalluar nga Zoti (Zeusi), si të tillë me shenjat e shenjta të mbretërisë hyjnore që trashëgonin nga e kaluara e vet hyjnore i cili instinktivisht i sanksiononte në raport me besimin e të tjerëve si vetëdije – kulti që duhej të nderonin.

Dhe mbi këtë që u tha, tashmë qartësohet fare pse athua ngjau që besimin e vet - të krishterët, Selia e Shenjtë në këto anë, në nukleus të Shasit, dhe në Ulqin, u përcaktua të mos e përhapë në mënyrë të natyrshme (ashtu siç kishte hyrë dhe transmetoi Pali i cili u përkujdes të mos ndërtojë mbi themelet që kishin ngritur të tjerët. Pra, përmes Kishës së Romës (paqësore...të Marisë) duke qenë se edhe me gjeografi ishte më afër me dalmatët që nishin nga Shkodra - Rrizana etj. dhe vendosi që ta përhapë atë, përmes Venedikut më luftarak - në besim?!

Nëma (mallkimi) i Trojës sikur po i zinte përsëri arbnorët që jetonin buzë detit. Tashti nga deti nuk arrin më mallkimi i Posejdonit, por ai i zotave të detit – venedikasve, duke prodhuar gjakimin e serishëm të shqiptarëve për punë nderi të një femre para një të huaji e që është motra e Gjergj Elez Alisë.

Pra, metamorfoza si fat arrin përsëri - kënga e Gjergj Elez Alisë, sipas mitit përsëri na kujton pushtimin venedikas. Na kujton bajlozin e zi, që ngjashëm del nga deti në epikën folklorike anamalase për të paguar taksën - haraçin ashtu si në Trojë - Rozafat etj.?! PRA, NJË DËNIM QË VUAJNË ILIRËT NGA MITI PELLAZG I CILI VAZHDIMISHT U PËRSËRITET.

A mos është edhe kjo, si një jehonë e kujtesës së keqe të përhapjes së pushtetit venedikas me besim ndryshe dhe me luftë MBI KATARASIT – BOGUMILË - ALBIGJINËT – merre si ta duash?! Ne themi se po?!

Kujto për këtë se në këtë kohë me emrin – Bajli, quhej tashmë jo një perëndi sumere - por administratori i një qyteti venedikas. Dhe kështu kemi dokumente të shkruara ku p.sh. thuhej Bajli i Durrësit - Skutarit etj. Ai, si qeveritar i tatimit – haraçit, zakonisht ushtronte ndikim në këto anë edhe në kontrollimin e tregjeve, si për shembull, ai i Durrësit. Pastaj përcaktonte tregun e kripës se kush kishte të drejtë monopoli ta shesë atë në Ulqin – cila familje tregtare, etj.

Shih edhe një argument tjetër për këtë...?!

Në Anë të Malit kemi një emër të këtillë në mikro toponiminë e zonës së Shasit, e ku thuhet se atje u vra Bajlozi i Detit në një dyluftim të pa rëndomtë me Gjergjin anamalas.

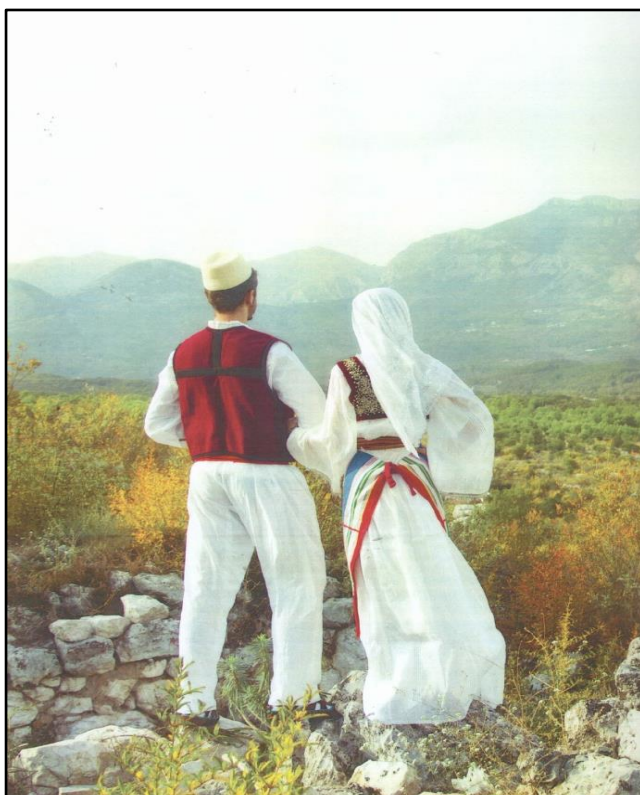
Si duket, konsulli venedikas me emrin – Bajli, latinisht Bajlus, që dha në dialekt Bajloz - us, dilte “i zi nga deti...” për të marrë haraç - taksë, që deri atëherë ilirët e papushtuar nuk ia kishin paguar as perëndive e lëre më t’ia paguanin Venedikut.

Dhe ai – Bajli venedikas, për këtë si ndëshkim sipas folklorit legjendar mësohet se u vra nga Gjergji - te një vend i njohur si - Maja e Selmanit, mbi fshatin Millë?!

VARRI I BAJLOZIT NDODHET MBI FSHATIN MILLË, TE “MAJA E SELMANIT”?!

Te kjo maje, arrihet duke u ngjitur Leqeve të Millës (një rrugë malore e cila, pasi këputë Millën të çon në Krajë...). Rruga e njohur ishte e kalueshme edhe për karvanët e mushkave dhe gomarëve. Nga kohët e shkuara - për këtë varr, ka mbetur e ruajtur edhe historia e varrit që lidhet me këngën e Gjergj Elez Alisë. Kënga flet për *bajlusin* të cilin e vret në dyluftim familja Gjergji për punë haraçi ...?! Ja se si shtrohet rrëfimi i këngës së përmendur të Gjergj Elez Alisë në një variant popullor, në Anë të Malit - por që shtrihet gjithandej ku jetonin ilirët deri në Trojë.

*Çka ke bab i thot qi kjan?/-M'ka ardh dita mu karit/ Mejdani harapi
me ka lyp/ Un i mjeri plak pa jam-/ Edhe djal nuk pa kam/ E bija pa i that:
-Marak mas ban!/ Zoti punt i rregullan/ Te berberi ke me m'çu/ ke me
m'qeth e ke me m'rru/ ke me m'rru e me m'gadit/ Si djal 20 vjeç me m'qit/
Samir vajza isht gadit/ porsi djal e ka qit...*

*Shikim "motër e vëlla", nga rrënojat e Shasit - mu si në një legjendë -
drejt Varrit të Bajlozit - dhe mitit të Trojës - mbi Millë (Maja e
Selmanit)?!*

Më vonë në këngë vërejmë se vajza në dyluftim ka sukses dhe vret edhe vet bajlozin. Shtojmë se Shaban Osmanaj, mbledh edhe një këngë të dytë me të njëjtin motiv për bajlozin në Anë të Malit, me titull: *Vorri i Harapit*. Pra, anamalsit besojnë që në një vend afër Millet (fshat anamalas) e ka varrin harapi, bajlozi, si taksambledhës venedikas në kohën e Arbërisë së Venedikut - termi Albania, po duket, ishte më i vonë.

*Nji harap qi paska dal / shum haraç n'popull me marr/ ...Pak nen majën
e Selmanit/ met harap i n'fush t'mejdanit/ met harap i ne ket ven/ Bojk Kosiq e*

me gjith Mill/ Nji ket vend te gjith e din/ ka do tjer qe e din ma/ Harapi vorrin ku e ka/ e dijn gjith prej nji kti shpatit/ ku thirret: "VORRI HARAPIT"/ ktu asht shkru me gjak te ti/ Ven i shejt me shum ransi/ Ana Malit fiton n' mejdan/ e n Stamoll- o nami shkan.

Ndoshta vetë koha e këngës – ngjarja e kësaj na kujton kohën e përplasjes së fuqishme të ilirëve - Balshajve me venedikasit?! Vërtetë, përse nuk hulumtohet nëse ky varr është këtu dhe a mund të ketë qenë kjo një përvojë e hidhur që paraqitet si intuitë...?! Mbase edhe po – gjithnjë kuptohet sipas parimit simbolik.

Kjo këngë e shënuar për herë të parë nga prifti françeskan Bernard Palaj dhe Donard Kurti në Nikaj të Tropojës dhe u botua në vitin 1937. Ajo nis me vargjet: “Trim mbi trimat njaj Gjergj Elez Alia , që nëntë vjet , nëntë varrë në shtat mi ka...”?! Mendohet që sipas simbolikës së numrit 9 që është një shifër e koduar, sikur tregon lashtësinë dhe fatet e tyre gjatë 9 mijë vjetëve qytetërim për të mbijetuar e mos t’u nënshtruar ...?!

PSE TOPONIMI SHAS MUND TË JETË ME ETIMOLOGJI KISHTARE TË KISHËS VENDASE?!

Shih se si edhe do mikrotoponime tjera iliro-shqiptare tepër interesante që të shtien në mendime me bazë të krishterë të cilat ndeshen në këto anë e që dalin të shqipëruara. Ekzistenca e tyre në Anë të Malit, nuk do të thotë se romakët ishin të djegur për këto qafa malesh, sukash dhe kodrash, e t’i pagëzonin sipas krishterimit të tyre - praktikës së Romës e të cilët më pas shqiptarët i shqiptarizuan...?!

Por rezultojn të jetë krejt e kundërta, përmes krishterimit ata urdhëruan asimilimin e atyre vendeve ku dominonte besimi katarase - i lashtë sa vetë njerëzimi, ashtu si gjithkund në Ballkan (ILIRI)?! Përndryshe, Dr. Shaban Sinani, në Simpoziumin për Shasin, viti 2009., f. 39, OJQ ORA, duke folur për Shasin në burimet kishtarë mesjetare, konstaton që në terren hasen shpeshherë edhe mikrotoponime me bazë të krishterë që më në fund hetohet se si ata shumë lehtë shqiptarizohen nga populli në natyrë të shqipes.

Sipas tij lista e tyre në terrenin e Shqipërisë së veriut del të jetë shumë prodhimitare, kurse përmendë rastet, me këto emra, si: Shën Rrok dha Shirokë, Shën Jak (Shllak), Shën Todër - Shtodër. Ai, nga kjo praktikë që ndeshet në terren, hedh edhe tezën që edhe vetë emri i Shasit, mbase ka tepër mundësi të ketë dalë nga emri i një të shenjti të njohur si Shën Asi – martirit të parë të krishterimit në ILLIrykum (Durrës -118), nga i cili mund të ketë marrë edhe emrin qyteti i Shasit, qoftë si mundësi e faktit se në Shas jetoi gjatë kulti i Shën

Asit ose - po themi ne, që në një të folme të koduar, ndoshta i pëlqej vetë Selisë së Shenjtë që emrin e këtij të shenjtë – ta përjetësojë për përdorim intern duke e emëruar me këtë emër vetë qytetin misterioz që fsheh të vërtetën misterioze - të 9 vjetëve dhe 9 plagëve të Gjergjit - që është një trim mbi trimat - kujto vërejtjet dhe amanetin e Skënderbeut, për Papën...?! Duke mos dashur të zgjatemi më tej në këtë simbolikë të koduar dhe mbase konspirative, pohojmë që në këto anë edhe bashkëshortit (burrit) të vet gratë u thoshin TRIMA. Pra, para se të hyje si mysafir apo kalimtar i rastit në këto anë, në shtëpi të dikujt e ku takoheshe me një femër, duhej në besë ta pyetjeje: ”A i keni trimat në shtëpi”, për meshkujt...?!

Ndërsa ne, për të bindur gjithnjë e më shumë opinionin, përveç do tezave të hedhura për etimonet e emrit të qytetit, do sjellim edhe do fakte shitesë të mikrotoponimisë së tillë në Anë të Malit e duke dhënë sqarim më të plotë edhe duke i zbërthyer ata si panoramë e shenjtë katarase - albigjine të vjetra për ta si vetë bota shpirtërore e tyre.

SHTODRI

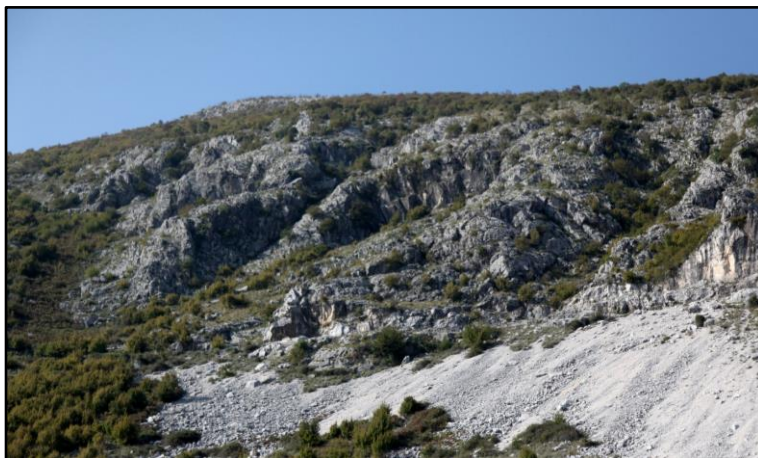

Pamje nga Shtodri

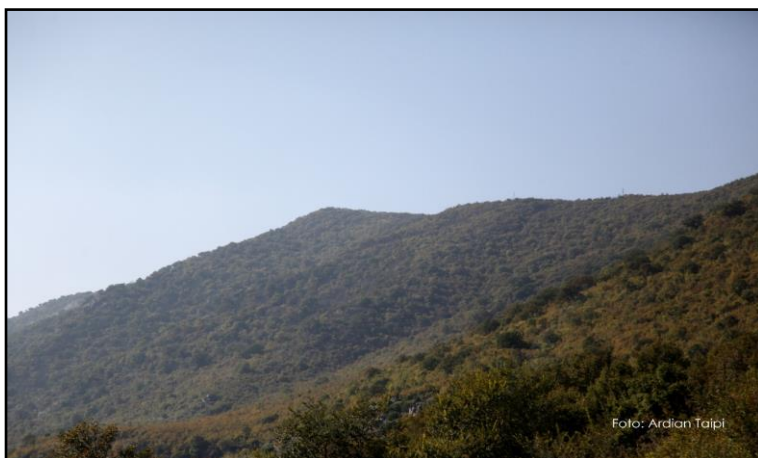
Emër fshati buzë lumit Buna, lidhet me shenjtin - Shën Todri, koha e krishterimit të hershëm – shënon Shaban Demiraj. Në këtë fshat, kur tërhiqet uji, në një vend shihen edhe sot themelet e një kisha të mbuluar nga bari. Si duket, mbase kjo kishë ishte e këtij shenjtë. Banorët këtë vend e quajnë edhe sot: Ne Kishs. Fjala është për rrënojat e Shtodrit të moçëm, të cilin vendasit e quajnë edhe -Trojë?!

SHIMIJAT

– Shkëmb në veri të fshatit Kravar, në rrugën automobilistike për Ostros. Një pjesë e këtij shkëmbi u prish nga ndërtimi i rrugës automobilistike për në Ostros - Krajë.

Mendojmë që sipas asaj që vëren Shaban Demiraj, emri i vendit do duhej të ketë dalë nga Shen Eufemija.

SHIMRIA

Qafë mali, mbi Rashtishë, del nga rrënja, Shën+Maria; shih edhe Kisha e Shën Mërisë së Krajës në fshatin Ostros, me themele të shek. XI, ndërtimet pasuese të shek. XIV-XV. Pra, ndërtimi i kësaj kishe, nuk qenkësh i rastësishëm dhe gjetja e shpeshtë e këtij emri - sikur flet për

krishterim të mikrotoponimeve ekzistuese të mitologjisë ilire (pagane - katarase) që u harruan pas asimilimit të tyre me emra shenjtorësh nga krishterimi...?!

Nëpër këtë qafë mali kalonte edhe një rrugë për Krajë, prej Anës së Malit e cila përmes Bojkut të lidhte me Kosiq e Krythë, deri te Hani i Rrezigaqeve. Rruga e tillë, kishte më tepër funksion të transportit të mallit kontrabandë. Sipas një legjende të mbledhur në Krajë, këtu qëndronte një Lubi - Kulshedër e cila nuk të lejonte, t'i ofroheshe Krajës për të keq. Mbase legjenda është e kohës së Venedikut i cili iu turr Krajës që mbrohej nga kuçedra. Duke qenë njëra nga rrugët më të shkurtra e të maskuara që të çon për Krajë, ajo mund të hyjë në listën e rrugëve tjera që këpusin këtë mal nëpër të cilat kaloi, me siguri shpesh, edhe Shën Gjon Vlladimiri, pasi nga Pushimorja e Malit të Sumës së tij, nga Ana Malit për në Krajë, në Konakun e tij mbretëror –del të ishte rruga më e shkurtër e adoptuar edhe për kafshë - Leqet e Millës.

SHIMHILLI

Mikrotoponim në Lindje të Rashtishës, vjen nga, Shën Mëhilli, nuk hetohen gjurmët e ndonjë kishe. Me siguri edhe këtij mikrotoponimi do t'i jetë veshur ky emër i origjinës së krishterë. Në Malësi, ngjashëm, ruhet edhe kisha e Shën Mëhillit. Ndërsa fshatarët e kësaj ane, kujtojnë se jo fort larg këtij lokaliteti, dikur kishin rënë edhe në një kryq të gurtë gjatë mbarimit të shtëpive të veta, por pasi tashmë të konvertuar në islam, ai u humb...?! Me këtë emër - Shën Mëhilli, njihet engjëlli që lufton djallin – por e njuh si të tillë, si engjëll, edhe besimi islam. Lokaliteti, gjendet në kufi me fshatin Kravar, për të cilin Frang Bardhi thotë se Kravari kufizohej me Shasin, ndërsa në hartat e vjetra romake figuron të ketë pasur edhe një kishë...?!

SHNJONI

Mikrotoponim në Rashtishë i dalë mbase nga Shën Gjoni, ndodhet mbi Mëhallën e Kranjanëve në rrugën automobilistike që të shpie për Krajë... Siç u cek edhe më parë, habitë rasti që mikrotoponimet me bazë kishtarë janë shumë prodhimtare në Anë të Malit që zbulohet në terren, si në Rashtishë, Brajshë, Katerkollë, Krythë, Shtodër etj., duke u përsëritur disa herë brenda një lokaliteti...?!!! Një mikrotoponim i përafërt me këtë si SHINGJON ndeshet edhe në hapësirat tjera malazeze, në të cilat nuk shkel më këmbë shqiptari. Ndërsa vetë emri Mal i Zi - CRNA GORA, ndeshet për herë të parë në vitin 1276.

Dhe tash ti, pasi folëm mjaftueshëm për disa praktika të futjes së emërtimeve kishtarë në mikrotoponiminë e Anës së Malit - Shasit, në të

mirë të tezës së ngritur, që etimoni i emrit Shas na vjen sipas Shën Asit.

Përsëri po i kthehemi çështjes si dhe pse e kujt i duhej kjo kishë luftarake e Shën Gjorit duke pasur atë paqësore të Sh. Marisë që të përhapë e kultivojë krishterimin në mënyrë më pacifiste se ajo e Shën Shjonit luftarak?! Çështja për t'u zbuluar sipas asaj që komentojnë priftërinjtë në bisedat e tyre të mbyllura është shumë lehtë për ta zgjidhur nga vetë matrikulli i kishës - poshtë themeleve të saj. Në këtë situatë, matrikulli po të gjendej, ai pasi kryen thjesht, funksionin e numrit amës - si te njeriu, kuptohet, me të dhënat, se kush - kur e tek dhe pse e ndërtoi atë dhe kujt ia kushtoi. Por njëkohësisht bartë në vete edhe mallkimin – Trojën, nëse ajo rastësisht rrënohet. Sepse çdo godinë pamë të ishte si teknikë ndërtimi nga dija hyjnore dhuruar njeriut.

Sqarojmë se – Matrikulla, thuhet që ndodhet e gdhendur në bakër ose metal tjetër të çmuar dhe e shkruar e vendosur brenda dy pllakave prej mermeri që janë të ngjitura me masë të formuar nga vezët...?! Thuhet se ashtu i vënë - kryen funksionin e një kutie të zezë që njohim ne për kohën tonë. Pra, ngjitja e tyre sigurohej nga i bardhi i vesë i cili bëhej nga një masë speciale e cila me lutje rituale futej poshtë themeleve të saj dhe kuptohet se ka edhe simbolikën e fillimit - vezës së parë (farës) së parë.

MIKROTOPONIME TJERA PËRRETH SHASIT

AMULLI:

Emri del të jetë me rrënjë të padiskutueshme ilire.

Fshat afër Shasit; emri duket se është hidronim i dalë nga fjala shqipe i ëmbël, *ujë i ambël* ose *ujë i pijshëm*, *i ndenjur* – Kujto edhe ubël (vend – pus uji në Krajë), por del edhe si mikrotoponim Ballkanik. Dhe kështu p.sh. Ombla është lumë i cili kalon afër Dubrovnikut. Kurse hidronimet e tipit *ubla* si mikrotoponime gjenden në disa hapësira të gjeografisë ilire në Ballkan, si ato në Bosnje; vendbanimi Ubla - Trebinjë, Ublat në Zhupaninë e Dubrovnikut te Neretva (lum), Uble te Lastovo etj., që janë të përhapura në tërë territorin e përmendur ku tashmë nuk flitet shqip, por dëshmojnë prezencën e shqipes ilire si mikrotoponime.

Kjo fjalë ka ushtruar dhe ushtron ndikim të madh në formimin leksikor të serbishtes sepse shumë fjalë të saja formohen nga kjo prapashtesë kurse kuptimi i fjalës Dublje, sikur i jep shpjegim ose është sinonim i fjalës shqipe ubla...?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

KATËRKOLLA

Lokalitet me male (kodra) nën Malin e Sumës, ku burimet serbe pohojnë që këtu janë gërmadhat e prijësit mesjetar kishtar Shën Gjon Vladimiri, ndryshe quhet edhe Vladimir, në kujtim të Shën Gjon Vladimirit. Por që ky emërtim del se u vu nga sllavët në fillim të shekullit XX?! Së fundmi, nga hulumtimet del të mos jetë kështu dhe këtë e cekin vetë ata. Sepse është fakt që përmendet një emër mali të kësaj ana, mirëpo ky është mali i Oblikës - Oblikus.

Duke u gjetur në mes kodrave ka mundësi që të ketë dalë nga mikrotoponimi autokton Katër Kodra, gjë që e përcakton vetë reliefi i toponimit. Numërori katër, krijon shpesh mikrotoponime të tipit kompozitë, si p.sh.: Kadërvorre, Kadërbjegë në Rashtishë, që shënuam neve etj.

Kurse emërtimi është me providencë të gjuhës italiane; sigurisht filloi të përmendet gjatë dominimit të republikës së Venedikut, mendon Preloc Margilaj. *Preloc Margilaj, Ilirët Flasin shqip, shqiptarët flasin ilirisht. Podgoricë 2000, f., 88.*

Ndërsa Mojkom Zeqo, duke shkruar për kultin e Shën Gjon Vlladimirit veçon: “Mali i quajtur Katërkollë (shihni, ju lutem, këtë toponim që përbëhet nga fjalë shqipe, nga fjala “katër” dhe fjala “Kollë”, që shpjegohet me emërtimin nga katër kishat e Shën Nikollës dikur në këtë mal?!!!

Nga ana e tjetër sipas nesh – shih edhe në Kosovë, mbi këtë bazë kemi emrin Keqekolla...?!!! fshat në Gollak, buzë maleve - 20 km distancë nga Prishtina.

Përfundojmë se në Kosovë, pas rënies së saj nën turqit, sipas *Demë Mulliqit*, në monografinë *Raushiqi mbi rrënjët e antikitetit*, nxjerr konstatimin se ata patën bërë përpjekje masive të ndërrimit të fesë. Kështu, shumë patronime fituan nga turqit prapashtesën OLL, si: Gjikoll, Kondiroll, Katanoll, Muqoll, Kajoll, Boqoll, Begoll..., me të cilin veçoheshin nga të tjerët për privilegj - që rezulton të mos jetë edhe e saktë, sepse osmanëve u interesonte të mbushnin arkën e shtetit, me taksat shtesë të atyre që nuk kishin fenë turke.

E gjithë kjo të shtie të mendosh se edhe në rastin tonë, fjala mund të jetë mbase edhe për një patronim të mundshëm i kësaj kohe dhe me të njëjtin funksion.

Më parë qendra e Katërkollës - Vlladimirit, para se të bëhej si qendër administrative e trevës, shtrihej më në lindje, duke qenë më afër fshatit Selitë që si fshat dikur kishte primat në këtë anë - sepse aty ishte përveç xhamisë edhe mejtepi (shkolla fillore islame), ku merrnin mësim fëmijët e këtij krahu.

BUNA

Arif Matheu etimologjinë e këtij emri të lumit e lidh me fjalën BUN – kasolle baritore ku banonin barinjët - është ndër fjalët e para ilire dhe na del si emër në gjithë Ilirikun ku vendbanimet buzë lumenjve quheshin Banovina – Banoja e Zetë, Vardarit...?!

Përndryshe, kasollet si vendbanime del të jenë shumë të lashta dhe ishin shumë të përhapura në këtë zonë. Nga kjo rrënjë, sipas nesh, duhet të kem të trashëguar edhe fjalën banesë që ruhet gjithashtu edhe në 4 gjuhët më të vjetra të botës: armenisht, shqip, greqisht dhe gjuhët semite (arabisht, hebraisht). Por

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

si duket, edhe emri burim lidhet me buron (bun) në kuptimin – ekziston, gjendet diçka në një zonë (kujto - Aristoteli, *zon* quan një gjë të gjallë) - banon në zonë..., që njeh të Zonë (anamalase)?!

Foto: Ardian Taipi

Lumi Buna, buron në liqenin e Shkodrës dhe derdhet në detin Adriatik, paraqet kufirin gjeografik të Anës së Malit nga ana e Jugut dhe një kufi mijërvjeçar të qytetërimit lindje-perëndim në nivel global të dy civilizimeve QË NGA LASHTËSITË E QYTETËRIMIT?!! Por për çudi, ky kufi, ka ndarë e ndan edhe sot vetë Anën e Malit si trevë, duke qenë një kufi, me të cilin Aleksandri i Madh ndau dy Iliritë.

Por nëse kërkojmë një lidhje logjike në vetë fjalën *KuFi* - atëherë ajo del nga një *KU+FILLON...?!*

Po çka fillon me këtë lumë të rëndësishëm? Në vendin ku ngjizet rrëfimi mitik i legjendave tona vërejmë se mu aty ku buron ky lumë, ngrihet hijerëndë kalaja e Rozafatit e cila sikur është një Trojë e parë apo Trojë e dytë (në kuptimin një mallkim) - po kujtojmë për një mosmirënjohje dhe mosmarrëveshje, si të thuash, të pellazgut të parë, të dytë e këtej, deri në ditët tona, e të pasurve ilirë në furnizim nga Zoti. Ndërsa, nëse pyesim se çfarë është kjo mosmirënjohje e mosmarrëveshje mërish – Zot - Mbret në qytetin e Rozafatit ku foli njeriu (mbretëria ilire), përmes një mjegulle e cila shohim se u ul e ndej tre ditë e tre net dhe më pas - BUENAS i ra një erë, na del të jetë ngjashëm si në mitin për ndërtim të Trojës – Ilionit dikur.

Këtu Plaku - orakulli (i dërguari i Zotit - përfaqësues i mjeshtrit të madh i mësoi ata që të përsërisin flijimin ndaj perëndisë – të mbetur borxh që nga mbretëria pellazge rreth ndërtimit të Trojës me punë të detyrueshme të mureve të saj, pasi njerëzit nuk e zotëronin këtë dituri ndërtimi. Shih,

kështu, për t'u mbyllur ky problem i mbetur hapur - përsërisim për hakun që plakut (mjeshtër i madh), dikur familja mbretërore i kishte mbetur pa paguar për ndërtimin e godinës së parë të Trojës që bënë zotat (engjëjt)...?! Dhe çfarë ngjet – këtu ku del ky lumë, familja pellazge mbretërore e të pasurit të Trojës - vendosë përfundimisht të shlyej hakun e ndërtimit të murit të Trojës i mbetur pa paguar, për të mos u shembur natën ajo që ustallarët ndërtonin ditën. Për të sunduar nga Rozafa - pinjulli i pasur mbretëror që pritej për të ardhur në jetë si mbreti i radhës të fisit pellazg të ikur nga qyteti i Trojës, por pa i shpëtuar – TROJËS - mallkimit që ndiqte familjen e pasur mbretërore. Dhe kjo ka mbartur e pa kapur nga studimet që ne kemi lexuar për mitin pse u rrënu Troja – dhe përse ngjanin flijimet në familjen mbretërore te murosjet në kështjella kalash.

Pra, Roza fillon e mendon që i duhet të pajtohet me vetëflijim për punë të hakut të pashlyer të Trojës në mënyrë që djali i saj i porsalindur të mbijetonte. Dhe për çudi ajo e dinte që nuk do të vdiste krejtësisht me një pjesë të trupit të saj duke i dhënë me një dorë, me një këmbë e me një gji, atë që i duhet djalit mbret ...Pra, me këtë ndërtim – këtu, në këtë qytet, si të thuash po merrte fund mallkimi i parë (troja) me aktin e vetëflijimit të femrës. Po edhe një gjë kontribuon qartësimin e mitit të ndërtimit të banimeve të para – tempujve te popujt e lashtë, që plotësojnë këtë formë të ecurisë së ngjarjes, dhe shih mësimin islam për ndërtimin e shtëpisë së parë në tokë (tempullit) të Qabesë, e cila thuhet se u ndërtua për njeriun e parë nga engjëjt e Zotit dhe që, ngjashëm, u shemb – por nuk dihet përse, derisa atë e ndërtoi përsëri një familje njerëzore e cila kishte mision ndërtimin e saj me disa sakrifica nga profeti Ibrahim – a.s.?! Por duke u ndalur me kaq cekim se:

në Emisionin Plaku. Com - 9 minuta ndriçim nga Frimasoni Maksim Zotaj – Top Çenel, u tha se: "...Shqipëria (Buna) është njëra nga 8 vendet e shenjta të globit e cila ka një fushë elektromagnetike të fortë. Të cilat thonë se sigurojnë rrugët më të shkurtra në galaktikë dhe se, në qoftë se dëshiron të nisesh nga këtu lart, duhet të nisesh nga Shqipëria ngase nga këto pika nisin hapësirat me fuqi - anti gravitacion, duke cekur që Shqipëria (Buna, ashtu si edhe vetë Shasi) na dalin në harta si vende të gjeografisë së PORTËS SË YJEVE - drejt qiellit. Të vjetrit, pamë se e vendosnin portën e yjeve diku afër Durrësit.

Për konkretizim - gjithashtu pohojmë se kush e ka lexuar Iliadën dhe legjendat për Malin e Dodonës, ka hetuar se nga këtu Artemisat (priftëreshat ilire) mundësonin komunikim – bisedash te të gjallëve me të vdekur për fatin e tyre – sepse, thuhet në islam që "të vdekurit kur flasin, nuk mashtrojnë"?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Tjetër, varësisht prej disa rregullave gjuhësore sikur duket që fjala Bunë rrjedh nga fjala *bunon* (*buron*)...?! E bartë kuptimin: zhvillohet vrullshëm dhe dendur. Ndërsa në një legjendë të mbledhur në Rashtishë që nis me fjalët (ZOTI DI) por, njëherë e një kohë lumi Buna, filloi të bëjë drejtimin e rrjedhës së vet, duke ndjekur nga pas një vajzë e cila po lante teshat në te..., lumi gjarpëron me rrjedhën e tij nëpër fushë, sipas zikzakeve që bënte vasha duke vrapuar në ikje...?!

Me aq njohuri që kemi ne nga bota e miteve – nuk dëgjuam të ekzistojë ndonjë tregim i ngjashëm në kulturën indoevropiane...?! Ndërsa legjenda sikur dëshmon edhe vetë tërbimin e natyrës - vetë ujit i cili sikur me këtë vrapim të tij pas vajzës, po donte të merrte hakun që i takonte perëndisë së detit - Posejdonit i cili paraprakisht kishte ndërtuar për mbretin e Trojës murin rrethues nga Deti me urdhër të perëndisë, për një taksë të caktuar vjetore e që pellazgët nuk deshën ta paguajnë. Pra, Buna është vetë kulti dhe banorët kur duan të mallkojnë i ikin këtij mallkimi me fjalët – PSE BUNA E BANE KËTË...?!

SUKA

Foto: Ardian Taipi

Shih ana lindore e qytetit mbi Bunë – Shqipëri, aplikonte kolektivizimin e pronës rus (lindjes) – si qytetërim, kurse ajo Perëndimore (civilizimit), praktikonte iniciativën private mbi tokë - ngastra. Dhe për çudi, kështu si ndahej toka ndahej edhe kleri katolik (me mjekër dhe pa mjekër) - me pronë e pa pronë.

Në këto kodra në të djathtë ishin pozicionet e Shën Gjoni Vlladimiri ku

pak më tej u ndesh nga Samuili Bullgar - Mbreti i Zi - në Oblikus?! Dhe për çudi, përsëri në këto kodra u ndeshën edhe ushtritë serbomalazeze gjatë rrethimit të Shkodrës, ndërmjet lindorëve dhe perëndimorëve – në Bërdicë (te Oblika) dhe përsëri Shkodra mbijetoi. Në këto anë nga dijet pellazge të ilirëve të Kadmit dhe Harmonisë dhe pastaj nga dijet e fuqisë dhe mrekullisë së gjarprit sipas mitit vërehet edhe kjo se: vashat e këtyre anëve, për t'u mbrojtur nga syri i keq - magjitë, armiku etj. sipas dijes që trashëgonte biri i mbretit të mbretërisë së diellit - Shën Gjonit - deri vonë, kur hynin në martesë - bartnin në martesë kokën e një gjarpri në gjinj dhe praktikonin që kalin e nuses ta gjuanin me vezë - që fëmija të ngjante nga dajat, ashtu siç bëri Olimpija me Aleksandrin i cili trashëgohej si kult – jetonte, po themi, në Shën Gjonin mbret - që sipas mitit trashëgonte dijen ilire të familjes mbretërore pa shkëputje?! Sepse edhe vetë Zoti, ka dashur që familjet (gjaku blu) ndër popuj të vjetër të mbetej një sekret dhe të mos binte si “amanet, në duar të mbretërve injorantë dhe të pangopur...?!

Porse e gjithë figura e Shën Gjon Vlladimirit kishte një mision mbretëror si një fat i shkruar për çudi, sikur e vërtetojnë të bëmat e xhaxhait të tij Strazimiri (*Strajcë – torbë miri*, sipas nesh) i mbretërisë së Dioklesë, i cili me ndihmën e Zotit, arriti ta fshijë këtë kufi të vendosur në Iliri, duke mundur bashkërisht bizantinët, maqedonasit etj. Dhe duke çliruar gjithë Ilirinë e Veriut – e bashkuar me Epir, duke mundur edhe Hercegovinën (Zahumlen, Travuninë etj.) dhe gjithë armiqtë e tij për pak kohë të cilit përkrahën Bizantinët në luftërat që zhvilloi i nipi. E kjo e tmerroi Papën, sepse ky po ringjallte Perandorinë Ilire (OHËR JUSTINIANËN) dhe po udhëhiqte nga Shkodra e Shenjtë e Aleksandrit. Ky në planin gjeostrategjik - po krijonte me Ilirinë e tij – lindje-perëndim, një pol të tretë...?! Këtu, është interesante, ceket edhe një moment shumë i rëndësishëm për historiografinë serbe e cila ka bërë mit nga Shën Gjoni - por harrohet fare xhaxhai i tij që në sundimin e tij i përkrahi vetëm ata pak serbë që nuk e tradhtuan të nipin e tij e të tjerët i luftoi dhe i theu keqas. Kjo figurë, në aspektin e fitoreve historike ilire, është tejet më e madhe dhe e rëndësishme nga ajo e Shën Gjonit - dhe prapë harrohet...?!

Kodra diç më të ulëta në Anë të Malit, veçojmë: Sukamadhe, Sukshpore, Sukgurrë (Kravar), Suka Madhe në Sukubinë – emër fshati (kompozitë përshkruese nga suktë+ku+binë). Suka e Dragoçeve, Suka e Çunit, Suka e Metit, Suka e Lloshit në Shtodër etj. Konkordancë e sajë është lugina, suka, si ngushticë midis Ilirisë e Trakisë, sot Avllia e Trojanit. Në Anë të Malit nga emërtimi suka, është krijuar mikrotoponimi perifrastik (përshkrues - *Sukubinë, nga, Suktë- ku –bin (vendi). Ngjashëm rri puna edhe me mikrotoponimin Kravar, si mikrotoponim përshkrues që doli nga Krah+var. Në kuptimin krah i varur mali.*

GOGOLI

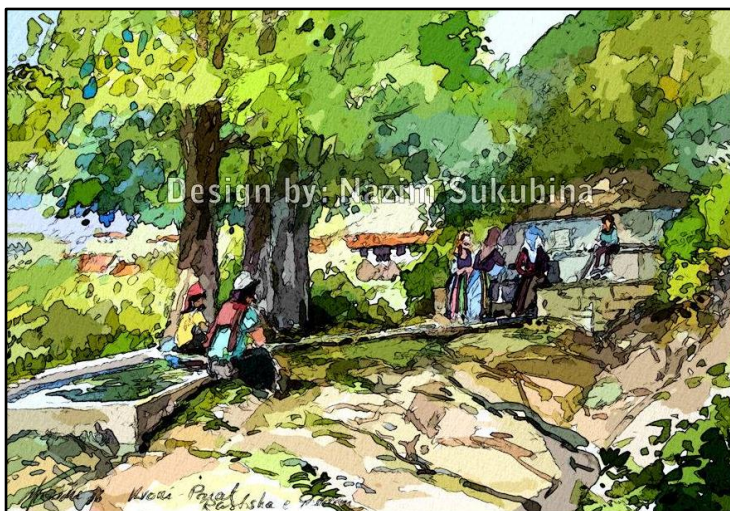
Foto: Ardian Taipi

Rron në toponimiket: gogole (Vidhgar - Ana e Malit), pastaj në Gogolit (Bobot – Ana e Malit). Ja vendi i fushëbetejës së Gjon Vlladimirit në luftën me mbretin Samuill - bullgar dhe një mbret – komit (pra renegat) që nuk njihej nga Bizanti hyjnor...?! Dhe nëse nuk njihej nga Bizanti Hyjnor nuk njihej as nga Gjoni i Duklës sepse atij nuk i takonte të martohej me vajzën e një mbreti komit. Gogol mbase mund të vijë nga mbreti i zi bullgar.

PARATE

Foto: Ardian Taipi

Kodër në Rashtishë – poshtë së cilës buron - **Kroni Parat**, emri duhet të vijë nga fjala i parë - gjysh. Në Greqi, ndeshim emrin e qytetit Paros. Fjala është ilire dhe ka kuptimin e të parit. *Preloc Margilaj, pun. i cit., f. 88.*

Kroni Parat – dikur kishte jetë, sipas piktorit vendas Nazim Ujkashi...?! Vendtakimi “i rastësishëm“ mbase për të shkuar mbarë çdo punë e parë që “do të rridhte si kroi - koronosi –kohë”?!

SOPOTE:

Mikrotoponim në Katerkollë. Kështu quhet edhe një kështjellë në Elbasan, një manastir afër Novi Pazarit, pastaj një fshat në veri të Pirotit.

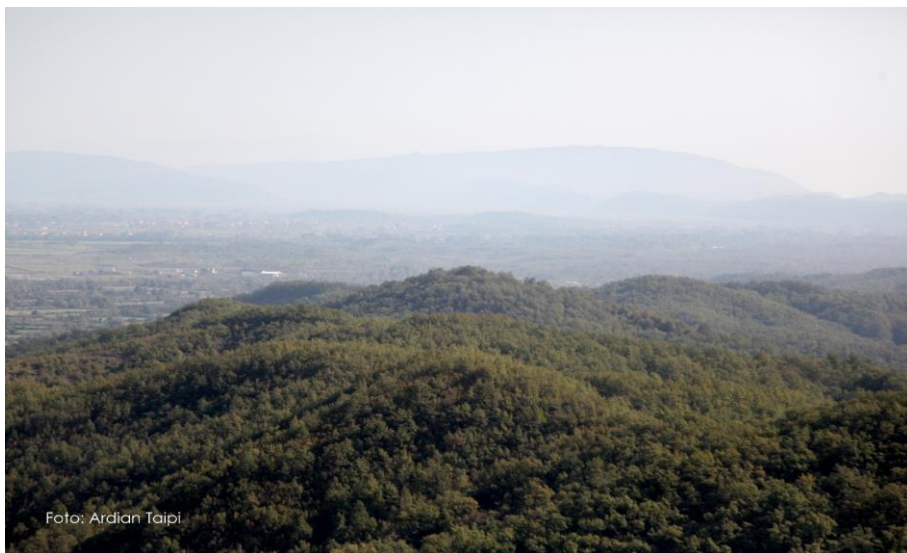
Preloc Margilaj, pun. i cit.

Mikrotoponimi sikur vërteton gjeografinë shqiptare të hapësirës ilirike në përmasa Ballkanike.

GJYTETI:

Jo larg vendbanimit Rashtishë Poshtë, në rrugën që e lidh atë me Çapraj, në anën lindore të tij, maje një kodre, ndodhet mikrotoponimi Gjytet (me bazë të shqipes) dhe në kohën e vet, si duket, kishte funksion kontrollues të ruajtjes së karvanëve tregtare, të cilët kalonin në rrugën që lidhte Shkodrën me Ulqinin (civitas - nga shipja) përmes Rashtishës. (Ras+sht+ish), që është kompozitë nga rrënja bazë e lashtësisë RA në kuptimin dritë dhe mbartëse ilire ISHTE..?!

Mbase këtu ishte formuar një Tulë tregtare. Çuditërisht, edhe në fund të kodrës – gjytetit, shtrihen tokat e njohura me emrin Gradece, emri i të cilave del nga një adstrat sllav për qytet, të formuar, nga diminutivi sllav – Gradić. Gjithashtu duhet plotësuar, që jo larg këtij mikrotoponimi, në anën perëndimore, para se hyhet në “Tulë”, shtrihen tokat (kodrat), me emrin Kufije, në fakt “Granicat”, që është një adstrat sllav, por varet se i cilës kohë...?!!! Kuptohet se nuk gjendet larg kufirit të cekur?!

Pamje nga SHËN MËHILLI – Rashtishë e Naltë..?!

Për të plotësuar problemin e këtyre mikrotoponimeve topogërmadhë, të cilat dalin me rrënjën Gjytet, Gëzim Hoxha si etnolog, zbulon se: “një

toponim i tipit të fortifikuar parahistorik ndeshet edhe në Ljare të Shestanit. I vendosur në mbi 600 metra lartësi”, si dhe gjithashtu sipas tij “...fortifikimet janë të njohura në gjuhën e popullit me emrat : *Gjytet apo Gradisht. Gëzim Hoxha – Tiranë, gjurmë të një vendbanimi parahistorik në fshatin Ljarte të Shestanit googel - faqja Ulqini online.*

Interesante është prania tepër e lashtë e një toposi mitik e të shenjtë i cili ruhet që nga koha e shpërnguljes së mbretit të pare Kadmit dhe Harmonisë e të cilët doemos se në këtë shpërngulje i pasoi një popullsi prej disa mijëra vetave të cilët me fanatizëm ruajtën gjuhën dhe besimin mitologjik të vetin...?!

RREZIGAQE

Mikrotoponim në fshatin Krythë. Me këtë emër njihet edhe përroi i fshatit. Në kujtesën popullore, ka mbet e ruajtur për përleshja e Rrezigaqeve - me malazezët.

Ku H. Bushati, nga Shqipëria, shkruan: ”...U ndeshën në një fuqi turke dhe shqiptare, (për malazezët). Këta të fundit ishin nën komandën e Mehmet beg Likës prej Lezhe. Aty plasi një përleshje e përgjakshme, sepse Pllamenci për t’i dalë në krye qëllimit agresiv, nga forcat e veta kishte zgjedhëur 600-700 veta vetëmohues (shehidë, v. jonë), por sulmi i tyre dështoi me humbjen e 150 vetëve. *Shaqir Ismaili – Bojku në anë të Malit - monografi , botoi Art Club 2011, f. 212.*

Në këtë lokalitet që gjendet mu në kthesën e rrugës për Kosiq - Millë kur lëshon aksin rrugor për Katërkollë, dikur gjendej një han dhe një pus, e jo larg tyre ishte edhe vendi i njohur si Tyrbja e Hanit (me siguri se në të pushonin eshtrat e ushtarëve të vrarë – dëshmorë vendas).

Vendasit flasin se në humnerën, pranë lokalitetit janë gjetur shumë eshtra ushtarësh të vrarë malazezë. Mbase ka të ngjarë se nga ky rrezik që u ndodhi, atyre këtu, mund të i kenë mbushur brekushet e veta pas sulmit befasues shqiptar, andaj, duke kujtuar rrezikun e vet mbase mbeti edhe emri Rrezigaqe...?!!!

Ky autor - Sh. Ismaili, sjell edhe një dëshmi tjetër, që mu në këtë kohë, të sulmeve malazeze, në Anë të Malit, pothuajse ishin ndërtuar xhamitë më kryesore të saja, si ajo e Kravarit (1680), Sukubinës (1820), Rashtishës Poshtë (1830), Selitës (1835), Shtodrit (1835).

E cekëm këtë çështje, sepse të gjitha këta Xhami, e përjetuan masakrën që bëri Vojvoda i përmendur - Pllamenac, me vetëmohuesit e vet nëpër Anë të Malit, duke përdhunuar varrezat e tyre, që përveç tjerash nënkuptonte pjesën e gurit e cila simbolizonte çallmën. Kjo është ajo e cila deri vonë mbahej mend si KOHA E SHKJAUT TË PARË...?! Gurvarret e thyera e të shkatërruara të mbetura e dëshmojnë golgotën e vet. Përndryshe aneksimi i Anës së Malit nga Mali i Zi, bëhet pas vitit 1913, pas luftërave të shpeshta e sulmeve, për të pushtuar Ulqinin.

Ajo çfarë na bën ne si mosmirënjohës të kësaj beteje kombëtare dhe njëkohësisht barriera e parë në mbrojtje të lirisë është pakujdesia tejet e madhe në përkujdesjen për ngritjen e hanit, duke e rinovuar atë dhe sidomos – pusit dhe tyrbes së Hanit ...?!

Për këtë luftë flasin edhe burimet malazeze të cilat atë e vendosin me datë 19. 11. 1877 - *Spiridon Gopiçeviq – Crnogorski turski rat 1877., f. 364.*

PSE ROMAKËT ISHIN XHELOZË DHE TË FRIKËSUAR NGA ILIRËT?!

Është në histori edhe një moment tjetër i cili i bënte romakët të ishin xhelozë dhe të ndiheshin të kërcënuar e inferiorë para ilirëve nga aspekti i trashëgimisë hyjnore të pushtetit të perandorëve ilirë që përtej Adriatikut, në Romë fillon nga koha e perandorëve të parë ilirë që sunduan me te – në emër të yllit mbrojtës dhe Perandorit HYLLUS

Dhe ja si na e përshkruan këtë prof. Karl Paçi:

- Më vonë kur romakët ua lëshuan fronin ushtrive të Ballkanit (pasi degjeneruan, vërejtja jonë) shumë ilirë morën në dorë Perandorinë Romake dhe u bënë perandorë me rëndësi, të cilët e shpëtuan atë mbretëri të madhe prej gjendjes shumë të keqe. Ata e riorganizuan dhe i siguruan jetën asaj. Thjeshtë, shprehur me gjuhën e sodit, po duket se atje ndodhi një puç ushtarak i kryer nga truprojat e perandorisë dhe ata, si të fuqishëm dhe të shkathtë që ishin, rrëmbyen pushtetin?!

Ndër këta perandorë të mëdhenj, shpëtues të Romës numërohen: Klaudi II, Probi, Kariusi, Diokleciani, Konstantin Klori, Konstantini i Madh, Justini I, Justiniani, dhe Justini. - *Gent Ulqini - Shqipëria dhe Shqipëtarët... f. 106, botime "Reklama" - viti "2018 – Tiranë.*

Thënë edhe më afër, vetë emri i tyre - perandor, shikuar në origjinë, ruhet edhe në nëndialekt me emrin – perenia. Pra, ata u bënë perandorë - njerëz të perëndisë dhe kuptohet që si të tillë, atyre u takonte edhe kurora për të qeverisur, i cili trashëgohet dhe jepet nga një meritum, duke u punuar prej floriri. Meritumi i tyre ishin vetëm fitoret e tyre ushtarake - të krahut të shpatës.

ÇFARË ËSHTË FLORIRI PËR NJË PRIJËS?!

Djallëzisht si fëmijë, kam dëgjuar se edhe në rrënojat e Shasit na qenkësh i groposur një sasi e madhe FLORIRI, por ai, siç na thuhej në përralla, nuk mund të shihej me sy të thjeshtë deri në një moment të caktuar - kur të vijë ora..., e ta marrë vet pronari, mbreti i ligjshëm...?! Gjithashtu, rrëfëhet edhe për persona të cilët, duke kërkuar arin e kishin gjetur atë, por pas kësaj u kishte ardhur në ëndërr që ta kthenin dhe pasi nuk e kthyen atë më vonë e pësuan nga nëma e arit, duke u humbur edhe vetë atyre varri pa lënë gjurmë?! Andaj te banorët e këtyre anëve, sikur është “e humbur” dëshira për të gjetur arin e humbur atje – ose floririn e fshehur, të cilin kur të zbulohet – pra, kur ti vijë koha, atë do ta marrë njeriu të cilit i takon...?! Pra, ai nuk duket që të kishte lindur si nevojë tregtie, por ishte një element i shtrenjtë - me një vlerë të caktuar e cila, më vonë u bë edhe si mjet tregtie e me vlerë të përhershme. Porosia sipas legjendave popullore është që edhe nëse zbulohet – jashtë mësimëve të legjendës për shenjat që paralajmërojnë gjetjen – banorët, nuk bënë të shtyhen për të marrë florinjët e gjetur – sepse do t’i prekë mallkimi i arit.

Misteri i arit

Sipas legjendave botërore – tregtia në fillim bëhej mall për mall – po e cekim këtë, sepse kështu bënë edhe albanët, pothuajse deri në ditët tona?! Por gjithashtu, thuhet se aty para 4000 vjetëve, një prift misterioz i mësoi njerëzit që këmbimin ta bënin me 2 metale, ar dhe argjend. PRA, NJË PRIFT – PRIJËS

SHPIRTËROR QË KISHTE LIDHJE ME LART në punë çmimi të mallit...?!
Çmimi i mallit qenka çështje e caktimit të perëndisë.

Dhe i pari - si vlerë, bëhej për shenjtërinë e perëndisë diell – kurse i dyti – argjendi vlente, për shenjtërinë e mbretëreshës hënë (nënë). Vlera e tyre u vendos nga një e deri në 13. Kurse 1/3 e metaleve – monedhave, del të ishte e barabartë me ciklin e vitit kalendarik - ditëve të motmotit. Shih pra, me numrin e kishave (365 faltoreve) që folëm për Shas etj.?! Që edhe kjo nuk është rastësi doemos që dihet, po që priftërinjtë e Shasit të kishin njohuri edhe për këtë - këtë pak kush do ta besonte, sikur të mos ekzistonte legjenda për masën e arit të shpikur nga priftërinjtë. Athua se ky argument, nuk është i mjaftueshëm që nga këndi mitik (i besimit shqiptar) i Shasit, qyteti të shpallet i shenjtë... Mbase edhe këtu, përsëri - kemi një përputhje me kalendar të sodit, kur themi që Shasi, kishte kishë në vete, faltore, po aq sa ka motmoti ditë të cekura më lart?!

Po emri ALLA dhe allban-ac – athua se përputhet me emrin Arë. Doemos që po?!

Thuhet në islam, se shkencëtari, ka dy shpërblime (sevape) – një i takon vetëm pse mundohet për të zbuluar dijen – të vërtetën dhe fiton dy shpërblime, nëse edhe ia qëllon?!!

Cekëm se - emri **Alla** do të thotë me krah qiellor, ndërsa e **"ban"** ka kuptimin e bardhë.

Një e bardhë që të lidhë me amshimin që aq shumë e duan shqiptarët, duke e përvetësuar në mënyrën e vet që nga lashtësia hyjnore të cilën vazhdimisht presin t'u kthehet. Po edhe si vdekje e presin – pa frikë me të bardha. Me veshjen karakteristike anamalase që është vetë *bani* - *bardhësia* - *islami*, por që nuk ka lidhje me islam si qëllim - ndikim fetar në ceremoninë e të mbajturit zi- sepse e zeza, për islam as që ekziston, nga se myslimanët besojnë që një shpirt i tillë – pasi jetoi në harmoni me rregullat e Zotit, është i shpëtuar - e kështu mendojnë edhe anamalasit - si pjesëtarë të rritit të besimit të vjetër shqiptar?! Ari jeton bardh si dielli – nga se e mundë të zezën. Nga ana tjetër, është konstatuar se Alba – quheshin edhe ndërtimet e bardha mbi maje kodrash e malesh, e me këtë emër quhet edhe një shpend i bardhë, që i ngjason emrit tonë duke u quajtur - Albatros?! Pa dyshim që është një nga emrat më të bukur të gjeografisë detare - kurse për shqiptarët është një shpend i dashur sa vetë shqiponja...?! Të bardha ishin edhe sarajet e Faraonit. Po edhe shqipja ende ruan shprehjen Sarajet e Bardha...?!

DISA EMRA DHE GRADA HYJNORE TË FAMILJES PELLAZGO-LIRE SHQIPTARE QË ENDE RUHEN NË ULQIN

Sipas mitit pellazg, njëri nga fëmijët e Zeusit i cili, sipas mitit dhe argumenteve të antikitetit, edhe pse i iket realitetit ishte Dardani, e fisi i dardanit jetoi në Evropë – Kosovë dhe në Azi të Vogël, ku edhe atje, sërish na del një krahinë e cila quhej Dardani – ose kemi edhe emrin Dardanele...?! Më pas nga dardanët dolën trashëgimtarë tjerë e nga ata – familja e Zeusit në tokë. Ishin Trojanët që themeluan qytetin e Trojës, duke vazhduar linjën e familjes së Zeusit në këto anë. Troja ishte vetë Stambolli i sodit ose siç njihej më vonë edhe Konstandinopoja – që ishte Perandoria Romake e Lindjes dhe nga e cila u kalua –pa rremujë trazira shoqërore, duke mos e ditur si në perandorinë bizantine të cilën mendohet se e themeloi përsëri një mbret (perandor i rënë nga Zoti) - Konstandini i Parë i cili vuri rregullat hyjnore për njerëzit e këtyre anëve, duke kodifikuar edhe normat e moralit. Thuhet se edhe ky perandor shkoi ashtu si Aleksandri i Madh, të vizitojë varrin e Akilit...?!

Është interesant të thuhet se te familja shqiptare edhe sot ruhen titujt familjarë që na lidhin me këtë pinjoll të mbretërisë së Zeusit që u bart te Dardanët, pastaj, Trojanët, Ilirët sepse Konstandini ishte Ilir dhe kështu pastaj zinxhiri vjen i pakëputur deri te familjet tona.

Ja çfarë e pamë të udhës të shkëpusim nga libri J. W. Pandeli – Oh Shqipëri, Shqipëria e mjerë - *Përktim i Shpend Ahmetit - Ferizaj: Dinograf 2010*, për të kuptuar sa më qartë çështjen nga këndi mitik, para se të trajtojmë atë që përmendëm

“...Oh, ne do të jemi mjaft të sigurt! Ne mund të hasim në një apo dy armiqësi të përgjakshme dhe ndoshta shoqëruesit tanë të vriten, por kurrë askush nuk lëndon një femër. Askush nuk vret njeri në prezencë të saj.” *Marrë nga “Historia ushtarake e botës perendimore”, nga J. Fuller (fq. 90)* “Botëkuptimi i Aleksandrit të Madh për femrën si pre lufte, që në të gjitha epokat konsiderohej si e drejtë legjitime e ushtarit, tërësisht dallohej krahasuar me popujt bashkëkohës, sepse Aleksandri i takonte një bote morale krejtësisht ndryshe. Ai jo vetëm që gruan dhe vajzat e robëruara të Darit i trajtoi me gjithë respektin mbretëror, por gjithashtu kishte edhe neveri ndaj dhunimeve dhe violencës, që në ato ditë ishin shoqëruese universale të luftërave “?!

Nga këtu, mendoj se neveria për të keqtrajtuar një femër – lidhet me faktin e mitit PELLAZG, po dhe atë të Nënës së Madhe Evës - Havasë. Sepse në esencë çdo femër i bie të jetë një Evë dhe femra nuk e meriton si Nënë e Madhe, jo të dhunohet, por as të keqtrajtohet, qoftë edhe me një mungesë të mirësjelljes – e kjo sikur dëshmon ruajtjen e prezencës hyjnore në hierarkinë e familjes shqiptare e cila shquhet edhe nga gradat e familjes ulqinake (anamalase)?!

Por, ky rast dëshmohej edhe nga burime tjera të autorëve të ndryshëm. Emrat e tillë që ne jemi mësuar t'i njohim nga historia e njerëzimit i gjejmë të ruajtur në vetë hierarkinë familjare të cekur. Shqiptarët janë monoteistë në sjellje, moral, ushqim, modesti etj.

Po sa është e vërtetë dhe monoteiste çështja – se çdo njeri është i biri i Evës - Havasë, sikur e dëshmon edhe vetë praktika islame e varrimit. Mendojmë në momentin, kur pas varrimit – kufomës hoxha i drejtohet me porosinë e fundit, me fjalët: O filan, i biri i Havasë, dhe pas çdo porosie e përsëritë sërish atë. Kjo dëshmon bindjen se Aleksandri i Madh, si ushtarak, kishte njohuri për këtë porosi të shenjtë hyjnore.

Një shembull nga jeta?!

Pa e zgjatur, po e cekim se kjo punë, ishte një kod i përgjithshëm ushtarak eprorësh shqiptarë, për të gjithë kohën ndër ta si popull që respektohej në situata të ndryshme. Bile, bisedohet se si në Luftën e Dytë Botërore, një komandant ballist, me qëllim të mbrojtjes së Anës së Malit – Ulqinit dhe Shkodrës, kishte përgatitur një polici lokale – mirë të pajisur me djemtë e zgjedhur dhe për këtë thuhet që i kishte propozuar njerit të mobilizohej për mbrojtje dhe ky kishte filluar të qaj, sepse i dhimbsej nëna dhe nuk bënte për luftë - kurse komandanti Hasan i tha me qesëndi, se edhe atij i dhimbsej nëna e tij se përndryshe do të dinte si të sillej? – Ai ia fali jetën...?!

Tituj familjarë me origjinë nga miti pellazg.

Nuk ka dyshim që historia e parë humane të jetë shkruar dhe mësuar vetëm nga gjuha pellazge të cilën e njeh vetëm shqipja që u kumtua nga Zoti, pasi për herë të parë i foli njeriut me fjalë, sepse vetë flet me numra – në mënyrë përgjithësuese në krijim. Hetohet nga gjuhëtarët se dy gjuhët dhe dy popujt më të vjetër, të cilëve u foli Zoti, të ishin të shqipes dhe hebraishtes e ku edhe emri – fjala vjen MUSA – MOSOIS (Moisi) është vetë fjala shqipe sot, *mësues*. Pastaj ngjashëm kemi edhe emrin Bir (hebraisht) dhe shqip Bir...?! Kurse edhe vetë fjala hebraike BAN - BANA del se është shqip dhe nënkupton bëjë, në kuptimin – ndërtoj, ngrit. Fjalë kjo e cila si ban (ndërtoj ngris) në kompozitë me emrin AL (ZOT) jep kuptimin se ALBAN është një që *ban - ndërton –goditë* me dijen e Zotit..?! Pra, një mjeshtër i madh – pra, një mas+on (*mat* sipas qiellit - *mjeshtër – master, Madh - Mag...?!* Dhe nëse mjeshtri i madh është e pamundur të mendohet të jetë pa dorë, atëherë vetë Dora bëhet simbol i yni dhe deri vonë ruhej edhe si emër personal shih: Dora d'Istria...?!

Për këto konstatime u ndihmuam edhe me librin *Xhuzepe Krispi – Shqipja, gjuhë e lashtë e Zanafillës me të cilën fliste Homeri*.

Pra - të jesh mitik (besimtar i parë) si popull, doemos që duhet të kesh, përveç titujve tua të trashëgueshme nga pasuria e të parëve që të bëjnë specifik,

edhe punën – moralin etj. Pasi kjo do të ishte një bisedë në vete (e veçantë), ne po shënojmë vetëm titujt që emërtojnë anëtarët e familjes, por që vijnë nga miti. E para, ajo që duhet cekur është ajo e autorëve të lashtë e të cilët thoshin që ilirët udhëhiqeshin me Augusto – mbret, që gjuhësisht ka lidhje edhe me Gusht...! Dhe tash po përmendim:

AGU – *Age (femër)* drita hyjnore që sjell agimin, si emër ndeshet i pranishëm edhe te popullsia hundzake (me origjinë ilire) - nga koha e Aleksandrit të Madh në rrafshnaltat e Pakistanit, por ndeshet edhe në Ulqin. Deri vonë ishte shumë i përhapur – sidomos te malësorët, por u bart edhe te myslimanët..

AGIM - emër mashkulli për familje të origjinës hyjnore - i dalë nga Agu.

AGRON - emër mbretërisht te ilirët. Në përbërje, si duket ka fjalën Ago - dhe Ron (dritë, shpirt hyjnor) - mbret ilir.

AGO – emër mashkullor në Anë të Malit – kalorës.

AGE - emër femre ndër malësorët e krahut - prijëse e nderuar...?!

Ja edhe një pasus tjetër nga libri i cituar, më parë.

AGA – **MEMNON** - Hero i Iliadës (Aga ma mend) - nga AI-GE-MENDON (shpjegojnë autorët Xhuzepe Krispi dhe Xhuzepe Katapano).

AGUSH - emër popullor në Anë të Malit, sikur u huazua me këtë rrënjë nga një rrënjë e përbashkët me romakët, të cilët prijësin e vet e quanin Augusto?! Kurse Pseudos Kimni, autor i kohës para shekullit 5, thotë se ilirët sundohen me Augusto...?! Kujto muajin gusht – august, dhe krahaso lidhshmërinë.

ARTEMISA (PRIFTËRESHË ILIRE) – U GJET EDHE NË ULQIN

Vajzë e Zeusit dhe e Latonës, moter e Apollonit. Lindi në Delo, dhe pasi lindi e para e ndihmoi të ëmën të nxirrte në dritë të vëllain, perëndi e gjuetisë e kafshëve dhe e Hënës (statuja e saj u gjet edhe në Ulqin).

Ajo - kapërcente malet e Arkadisë duke u shoqëruar nga nimfat - zanat, apo orët e saj. Kishte të gjitha atributet si i vëllai, zemërimin dhe hakmarrjen. Viktimat e saja ishin të shumta si puna e bijve të Niobit që i kishin ngacmuar të ëmën ose si puna e Tacios që kishte tentuar ta përdhunonte. E pandjeshme nga ndjenja e dashurisë, ajo ishte perëndesha e treshjes dhe sterilitetit. Kafshët e saja të shenjta ishin derri, derri i egër dhe qeni. Kjo si perëndi është më e afërt me perëndinë e bishave te populli i Kretës, të njohur si Dama e Bishave. **B. Colanno, pun. i cit., f. 50.** Edhe sot emri DAMA ruhet në të folmen e nëndialektit ulqinak.

Edhe pse shihet që nuk ka asgjë të përbashkët me grekët, pasi statuja e saj u gjet edhe në Ulqin nga koha e antikitetit, nga burimet serbo-shqiptare

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

të qytetit të Ulqinit, thuhet që shërben si dëshmi e mjaftueshme, përse Ulqini na qenkësh koloni greke e Kalkidisë...?! Por as për të bërë be – nuk e gjen në leksik të Ulqinit dhe toponime ndonjë fjalë greke. Kurse botërisht dihet se vetë grekët paraqiten në Arkadi aty nga shekulli VI p.e.s.

DAMA - shih monedha ilire të ruajtura në muzeun grek - me simbolin e fatit – svastikës (kryqit të thyer) që shoqëronte monedhat ilire – haset edhe te etrusket e Italisë të cilët kishin shkuar atje – pasi kishin kaluar detin me urdhër të orakullit të Dodonës - Fatit. Por me këtë emër ilir ruhet edhe te kjo lule - e bardha gjithnjë është ilire.

DADA – Sot te shqiptarët del të jetë emër që tregon motrën e madhe ose edhe vetë Nënë e Madhe, por sipas mitit kështu quhej edhe e ëma e *Afërditës, gruas së Zeusit - Kryezotit*. Por edhe Halla mund të quhet DADË dhe fjala saj ec në familjen shqiptare edhe atëherë kur ajo shkon në kulm të ri e, duke qenë fjala për hallë, kjo është edhe një argument më tepër gjuhësor dhe mitologjik se, pikërisht familja shqiptare në titullar – ruan në simbolikën e trashëguar vetë mitin e familjes mbretërore pellazge - aty ku lidhet njerëzorja me qeniet johumanoide nga lart.

Kështu, sot në Anë të Malit, i bie të quhet – ngjashëm si në mit - gruaja e *Zatni madhit* - (ndërsa brenda vetë fjalës *zatni* - sikur fshihet fjala Zeus. Zbuluam se për kohën e Ali Riza Ulqinakut - fjala *Zat* - në Ulqin njëjtësohet me një person - personalitet. Ai është krye *zatnia* - prindi i prindit të djalit – pra, çdo gjë është një ZAT (personalitet i vetëm), si të thuash kujtesë e harruar në krijesin dhe krijesën e parë, nëse mund të thuhet kështu, ose për të mos u harruar si emra të parë. Pra, një FAMË - Familje...?!

Kështu quhej edhe priftëresha kryesore e tempullit në Dodonë e cila përmes fëshfërimave të gjetheve të lisit parashihte fatin e treguar në pllaka plumbi që liheshin me Orakullin e Dodonës.

Andaj, ruajtja e tij si emër bashkë me emrat tjerë të mitit pellazg në familje dhe folklor si emra nuk është një rastësi. Dada - ishte siguri, sepse Dada – Tada, atje në tempullin nëntokësor kapte zërat nga e shkuara, e tashmja dhe e ardhmja. Mundësonte kontaktin e të vdekurve të fisit me të gjallët. Dije, këto, tepër interesante për familjen shqiptare.

Ngjashëm, në Anë të Malit - fjala e saj edhe sot (sipas zakonit) është jetësore dhe nuk injorohet kaq lehtë...?!

Dhe prej këtu, emri del shumë interesant dhe shih çfarë përputhje në moment të hierarkisë familjare shqiptare të sodit me hierarkinë e mitit të harruar që sot merren për greke.

Dada del si emër karakteristik edhe në folklorin shqiptar të trevës, kur në nëndialektin e Anës së Malit emri *dadë* del edhe si **tadë** dhe ka edhe kuptimin e motrës së madhe, hallës etj.?!

Nga mrekullitë dhe dijet që përputhën për aftësitë e dijes trojane dhe asaj shqiptare, e të cekura këtu, po shtojmë se në Iliadë edhe Homeri tregon për pllakat e shkruara nga Akili (mbret) në plumb i cili i bënte ngjashëm lutje Zotit Zeus dhe priftëresha - Dada, interpretonte fjalët e Zotit që i drejtoheshin Akilit kur ata i përshkruan me fjalët nga ”melezët me këmbët të përlyera - që flinin nëpër dhë të tempullit...?!”

Fjala këtu ishte për priftëreshat e Dodonës që ky i quan me një emër karakteristik i cili, për çudi, ndeshet edhe sot në besimin anamalas si Solloi...?!

Dhe se - Solloit gjithsesi del të ishin zana të dijshme, që ruanin rregullin shoqëror në qytet sipas ligjeve të dijeve hyjnore të trashëguar me profecitë e veta

Mbase edhe emri i bazës së tij që neve njohim, Seli... sikur ka dalë nga një SELLOI?! Por në Anë të Malit, nuk pamë se ishte i panjohur edhe një emër tepër interesant te brezi i moshuar që na vjen, si për shembull Sillë – femre, në kuptimin - E ZOJA, e ditur ...?!

ÇFARË KUPTIMI KA EMRI AGO – AGUSH APO AGENOR DHE EVROPA...?!

(sipas mitit pellazg dhe gjuhës shqipe)

Te prefiksi **AG-u**, edhe këtu na del të na konfirmohet gjaku hyjnor, i mbretërve të familjes shqiptare që konfirmon mitologjia.

Në mitologji Agenori - mbret fenikas - shpikësve të shkrimit – alfabetit që sot trashëgojmë, del të kishte tre djem: Kadmin - që kishte djalë Ilirin. Feniksin që themeloi Finiqin (një gërmadhë afër Sarandës - 25000 vjet para Krishtit, dhe Fikikin.

Qyteti u themelua nga Feniksi, dhe kjo ngjau kështu - që ai ta themelonte, sepse Zeusi, kishte rrëmbyer Evropën, vajzën e mbretit Agenor e për këtë vetë mbreti Agenor u kishte dhënë urdhër djemve të tij – që të mos kthehen të gjallë në shtëpi - pa e gjetur atë. Kjo vlente për familje mbretërore edhe për të ëmën e tyre. Këtë nuk duhet kuptuar si kërcënim të tijin – por si urdhër i cili vlente edhe për vetë mbretin që duhet të humbë nga vendi dhe fronti nëse kjo nuk ndodhë.

Pasi nuk e gjetën ata, kuptohet, nuk u kthyen dhe se cili nga vëllezërit themeloi nga një qytet brenda Ilirisë së atëhershme.

Kështu Finiqi u bë kryeqytet i Epirit nga djali i mbretit i cili vendosi të mos kthehet më te i ati mbret. Ndërsa, për çudi, në këtë qytet u zbulua edhe alfabeti fenikas, por edhe disa hieroglifë që ose u groposen përsëri, ose edhe këto u vodhën... apo tretën në mënyrë konspirative - *konfirmon botërisht Roberta Simini - studiuese italiane me origjinë shqiptare.*

Pra, del se u dha urdhër mbretëror që familja të shpërbëhet, siç u cek, nëse nuk gjendej motra Evropa, që vërtetë nuk u gjet kurrë?!

Për habi tonën, edhe sot ruhet një shprehje e tillë në Anë të Malit, e cila në raste ekstreme ngjet të ndodhë si urdhër i kryer i kryefamiljarit: “Mos m’u ktheni gjallë në shtëpi pa këtë ose atë - më mirë hupni ...”?!

Doemos se kjo është një kujtesë e pavetëdijshme etnokulturore në mitin pellazgo-ilir të cekur të mbretit pellazg Agenor.

Zeusi iu transformua Evropës në një dem me të cilën këputi detin derisa e kishte joshur atë..?!

Dhe, po vazhdojmë përrallën rreth mitit si origjinë e jona kombëtare. Thjeshtë, Iliri lindi nga martesë e Mbretit - Profetit Kadmi - mbret Fenikas, që martoi Harmoninë e cila ishte një nimfë – peshk deti (zanë) - apo një bukurinë dhe bijë e Afërditës?!

Nga këtu - është krejt e kuptueshme që Kadmi – të ishte fenikas, një popull shumë i zhvilluar i brigjeve të Afrikës – që shpikën shkrimin dhe që, ashtu, sipas legjendave të popujve të Mesdheut, u dashurua në floqat e detit (Sirenat – Zanat) që kishin një zë mahnitës si bija të perëndeshës Afërditë e cila lindi nga shkuma e detit – pasi u mbarësuan nga fara e gjenitalieve të prera.

Kështu – Kadmi si mbret, kishte pasur një martesë të çuditshme sipas legjendës dhe kishte rrëmbyer nimfën Harmonia (sirena deti që këndonin bukur - por mos të harrojmë me trup peshku), dhe me të kishte lindur Ilirin parahistorik e për çudi edhe ky - si mbret - Kadmi, na del të shohim që mbante një plis si shenjë dalluese e të cilin trashëgojnë shqiptarët deri në ditët tona si një nga simbolet e vulës hyjnore të mbretërisë së vet dhe simbol profecie (pejgamerlleku...)?!

Tjetër, edhe akti i krijimit - lindjes, po ashtu të kujton mitin pellazg të përsëritur në vazhdimësi, e ku Kadmi - Harmonia (përsëri me muzikë) i bie të jetë një Or-inome.

Ndërsa përmendim se Kadmi - që në emër të trashëgueshëm del se është vetë gjarpri Ofion i fillimit të njerëzimit, sepse në mit edhe nga këta të dy, lind – sërisht gjarpri parahistorik i quajtur Illyrionum.

Iliri i lindur u pa që në djep të ishte i mbështjellë nga një gjarpër - sipas autorëve të antikitetit, të cilët japin të dhëna për parahistorinë. Andaj nga këtu, do kishim këtë situatë: që Iliri lindi nga një krijesë e bukur ujore dhe një mbret mitik tokësor. Nëna e tij në fakt ishte vetëm një Zë – sirenë (tingull – fjalë -zë - floçkë deti – nuse deti që njih folklori ulqinak), e cila, siç vërehet, do kishim thënë, shumë lehtë transformohet në gjendje të ndryshme agregate – ashtu si vetë uji.

Për këtë – mbreti i fjalës del të mbetet vetë muzika (kupto – muzë - a), duke u quajtur edhe sot në muzikë perëndesha e saj - Harmonia?!

E Harmonia, sipas mitit ishte e bukura e kozmosit - realisht Harmonia (si përpjesëtim) sundon Universin...?! Sa madhështore na duket shqipja si mit në këto punë. Harmonia njihet si shkencë e cila balancon ndërmjet tingujve të ndryshëm.

Thjeshtë, duam të themi se Kadmi, është një përsëritje e vazhdueshme e fjalës Fat – Orë (kurse Ora, sipas besimit anamalas, ishte tjetër edhe roja e

shtëpisë – pra, në fund, një gjarpër, si më autoritativi. Ndërsa është tepër interesante që emri Kadmi - në Anë të Malit - sikur jeton, në emrin Kad – nanë – kadnonë (Kader)?! KAD+NONË - nëna e fatit?!

Kështu del të jetë vetë Nëna e Kadmit (Fatit) - nëna e botës – pra, një *magnum mater*. Ky shpjegim na ofron me dijen – besimin islam i cili ngjashëm përmend fatin si përcaktim me emrin Kad(m)i dhe Kaderi i Allahut – si fat i shkruar të cilin e beson shkenca...?!

Të kishin pellazgo-ilirët këso dijesh- super dijesh, nuk mund të mohohet...?!

Një gjë dihet – nga amaneti i Skënderbeut, shohim që ai i porositte mbretërit e vet që të largojnë nga oborret e veta alkimistët, të cilët ishin në gjendje (kishin dije) të transformonin sendet në ar, gurë të shtrenjtë xhevahiri duke shtuar bollëkun mbi bazën e manipulimin dhe që dinë të ndikojnë në punët e mbretërisë.

Agharta

Mendojmë se ky emër – prefiksi *aga*, me botë mitike, doemos që duhet të jetë edhe ai që na vjen i ruajtur në mitin e Aghartës, në mitologjinë botërore dhe, kështu, nga kjo rrënjë shqipe (pellazge) kemi emra, si: Shamballa (shkam Allahu - diku mbi Shkretëtirën Gob dhe Aghart - këta emra janë në shumicën e interpretimeve një zonë mitike nga ku ka disa subjekte pozitive shpirtërore për monitorimin që bëjnë - kontrollin e botës pozitive me përkujdesje nga vendet e cekura...?!

Thjeshtë, bëjnë punë të ngjashme – si zanat në Shas, e të cilat, sipas mitit - duke qenë afër portave të qiellit, në një vend të caktuar - sundonin me rregullimin shoqëror – kuptohet, mbi bazën e dijeve magjike të ritualeve të veta – e të cilat zakonisht shoqëroheshin me valle e duke u kapur në te me elegancë – për gishti?! Ngjashëm edhe në Anë të Malit, si portë e veçantë qiellore edhe sot besohet që, nëse njeriu takohet me vallet e tyre - atëherë, për te është më mirë, që për të shpëtuar nga e liga – të thotë në vete: Shtoj zot vallet, nga ku morën pastaj edhe emrin lokal - shtojzovalle e duke mos iu prishur qejfin?!

Nga kjo, sipas nesh, duhet të kuptohet që këto valle u bëkan me dijen e Zotit – si lojë rituale me gisht. Ndërsa nga kjo lojë hyjnore mbase vinte edhe shprehja “motër gishtit” - kumbareshë që dëgjohet edhe sot, si shprehje te brezi më i moshuar...?!

Te ky zakon riti në situatën e cekur (me aftësi mitike), duket se ruhet në shqip edhe sot emri i atij që sundon një familje me famë të pasur del se është - i njohur si Aga?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Pra, aga - doemos se nga emri edhe ky sikur sundohet nga energjia pozitive – si një agartë e vogël shëruese në familje. Të jesh Agë, po duket se qenkësh punë tejte e vështirë.

Dhe për krahasim të këtyre dy nocioneve - thuhet se disa burime e përshkruajnë Shamballën si një zonë – perandori spitalore për planetin dhe Aghartin si vend qendror apo si Selinë e Shamballës - zonës së perandorisë spitalore hyjnore. Ku gjërat zënë e shërohen sipas besimit mit.

Një gjë nuk ka dyshim, që lehtë mund të vërtetohet – se në Rrizanë, njeriu sikur shërohet duke soditur nga kodrat mbi liqen duke ndier një kënaqësi të veçantë si portë qiellore?!

E futëm këtu këtë emër, sepse, në esencë, fjala është për vendet nëntokësore të shenjta të cilat i njeh mitologjia shqiptare. Fjala është ngjashëm – edhe në besimin shqiptar, për do të çara – shpella të thella toke e në të cilat rrinë zanat - kujto rastet si Shpella e Zanave - Mali i Zanave – Rrizana - Rrizanikusi etj. etj. Në to – siç u cek, njeriu mund të shërohet, por edhe të përfundojë në pa kthim (rasti i shpellës së Nifes - Kravar)...?!

LIKA

Se emri i këtillë është në esencë ilir, nuk ka dyshim sepse gjendet në ato vende ku shtrihej Iliriku – bile në dy skajet e tij - të atij që del se ishte, cepi verior në Dalmaci dhe në Ilirinë e Jugut - Epir. Shih për këtë krahinën - Lika Sura në Greqi dhe Krahina e Likës në Kroaci?! Pra përsëritshëm.

Por duhet thënë se edhe një nga mbretërit e parë i fiseve pellazge ishte Likanoi (Mbreti i Lig).

Likanoi, ishte një figurë komplekse mitologjike, që u bënte mizori të papara njerëzve – madje i përdorte edhe si gjëra ekstreme - për ushqim të tijin dhe për gosti të mysafirëve dhe kjo ishte dëgjuar te perënditë.

Këta sjellje të tijat ishin të papëlqyeshme për Zeusin i cili për dënim e transformoi në njeriun-ujk dhe sjelljet prej ujkut i manifestonte një herë në muaj, në varshmëri prej fazave të hënës. Nga kjo mendojmë se me emrin e tij duhet të lidhet te ne shqiptarët edhe legjenda e njohur në besimin popullor, që është ajo kur ne në situata të caktuara - nëse nuk jemi të kënaqur me gjendjen emocionale të dikujt - i cili manifeston agresivitet me sjellje kontraverze me moralin shoqëror, kujtohemi e pyesim – *kur bën Hëna?! Duke menduar në ndikimin e hënës për të keq të njerëzit.*

Po çfarë bënë hëna – ajo, sipas dijes, te miti shqiptar ka ndikim te njerëzit – enkas në fazat e saja ku ndikimi i hënës është më i madh, duke ndikuar në agresivitetin e njerëzve.

Kurse Çabej për te thotë se Hëna, në mitologjinë shqiptare është vetë Diana e latinëve - thjeshtë një zanë që tranon – çmend njeriun - por ajo është, gjithashtu, edhe mbretëreshë e femrave në mitologjinë shqiptare etj.?!

Për agresivitetin e personave të caktuar, duke i ditur këta efekte të hënës, ne edhe themi në shprehjet popullore, se dikë e ka lënë hana - ose i përhënur etj.?!

Për këtë veçojmë, këtë mit pellazg: Mbreti LIG është emri i princit të parë të fiseve pellazgo-ilire. Ky jetoi në Greqi në krahinën Likosura.

Zeusi për ligësitë e mbretit Lig, që u përmend dhe u bënte njerëzve, e dënoi atë dhe e shndërroi në ujk...?!

Kujto këtu legjendën e Likaonit sipas miteve të njerëzve të përhënur – që xhindosen njëherë në muaj dhe atë - kur bën hëna...?!

Ndërsa, vërtetohet edhe shkencërisht që ndikimi i hënës si trup qiellor të jetë i vërtetë. Pra, një korrespondencë e saja me botën emocionale njerëzore.

Sipas historianëve antikë, Strabonit dhe Siodit, poshtë Maleve të Pargës - ndodhet Mali Likaon - një pronë (çiflig) i mbretit të parë pellazg (njeriut të Lig) të shndërruar në njeri-ujk për shkak të mizorive të bëra mbi njerëzit nga Zeusi?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Kurse po këtu ndeshet edhe krahina Likosura, bile edhe me një mendësi kulti - pelegrinazhi në mal nga koha pellazgo-ilire.

Në mit thuhet se Zeusi kryezot - shkoi një natë në kështjellën e tij - në formë njeriu, për ta ndëshkuar dhe trokiti në derën e tij e cila u hap menjëherë. Zeusi nga shoqëruesit përmes pallatit të tij të madh - arriti deri te vetë Mbreti Lig i cili e gostiti me pije të shumta dhe me mish të pjekur nga skllavi i ekzekutuar i Likaonit...?!

Transmetohet se mysafiri i tij - Zeusi, e nuhati dredhinë dhe nuk e hëngri mishin e ofruar.

Ai pastaj, i tregoi mbretit se kush ishte dhe qëllimin e vizitës së tij që po i bënte në këtë natë plotë shi e vetëtima, që ishte për ta ndëshkuar atë për ligësitë të cilat bënte - dhe për ta transformuar me pahiri mbretin mizor në një ujk?! Transformimi i tij ndodhi, pasi ai i kërkoi Zeusit, që të ndalë ekzekutimin që kishte vendosur t'ia bëjë, kuptohet me plotë lutje - që t'ia falte jetën.

Zeusi ia fali jetën, por ngjau kjo që sot e ka si dënim duke e shndërruar në një ujk i cili vazhdimisht është i dënuar të bredhë pyjeve dhe njëherë në muaj të ushqehet – si ujk, me mish njerëzor. Andaj, sojit të këtij njeriu, që u shtua nga Likaoni - Hëna, sot duhet si njerëz – t'u ruhem gjatë fazave të vetë Hënës sepse nuk kontrollojnë vetën nga ndikimi i energjisë djallëzore të hënës femër?!

Pse duhet veçuar gjithë këtë?!

Sipas nesh, emrin e kësaj rrënje - si Lika, e ndeshim si mbiemër, qoftë në Shas (në kuptimin e gjerë), qoftë në Ulqin dhe është shumë i përhapur në gjeografinë e kësaj ane, po edhe te të dy Ilirive.

FARI - emër prijësish në botën ilire.

Prijës i Arëve (trashëgimtarëve të Arit hyjnor në tokë) - nga emri Faraon. Te grekët (nga shqipja) - kemi shprehjen farmak, që vetvetiu kuptohet se edhe helmi në vete është një farë+mak. Në Iliri del të ishte, po ashtu një emër prijësi dhe mendojmë, që edhe ky emër, në familjen shqiptare – doemos se lidhet me shenjën (vulën) hyjnore duke u përsëritur, ashtu si shumë emra tjerë në familjen shqiptare e duke u hasur shpesh edhe si toponim ilirik të cilët dihet se ishin edhe bujq të mrekullueshëm duke besuar dhe duke u bazuar në perëndeshën e bujqësisë – Demetrën dhe Farën. Ilirët - mburreshin me këto dije dhe shih, në këto anë një shteti të tërë i thoshin Demetra - Demetra e Farit. Ose del edhe i bashkuar si emër bashkë me Demetrën, sepse fara e ka vendin në dhe ku edhe matet, me masë - duke na dhënë kështu emrin Dhimiter Fari (Dhe+metra (nëna)+ fara)...?! Hetuam se te persianët e lashtë emri ruhej si emër i një populli Farisej (farësoji) - që përmenden edhe në rrëfimet ungjillore.

PSE THEMI SE NA DUKET QË - ASHTU SI FARA EDHE VETË FJALA - VICU ËSHTË PO ASHTU SHQIP?!

Dëshmohet historikisht se edhe organizimi i lashtë ilir fisnor - shtetëror, quhej po ashtu me emrin “Fara”, (farë, pasardhje - fis), që merr një emër të ri dhe që për qëllime administrative quhet ”Vicu – fisu - fici...”, fshat...?!

Ja edhe një dëshmi interesante për lashtësinë e fjalës – *farë* në librin e shenjtë – FARË, si një deshifrim për periudhat e parahistorisë...?!

Siç vërehet - po themi se edhe në këtë punë - përsëri në Kur’an, në aspektin etimologjik, si zakonisht, dëshmohet precizitet i lartë i shprehjes Kuranore. Në aspektin kur Kur’ani dëshmon edhe faktin se sundimtarin e Egjiptit në kohën e Musait a.s., Kur’ani e ka paraqitur si Faraon, ndërsa sundimtarin e Egjiptit nga koha më e lashtë, nga periudha e Jusufit a.s., e kishte paraqitur si “melik-mbret”- sepse si rrënjë një melik në fakt është një mbret - i dërguar...?! Gjithnjë flitet për kohën e artë, kur sundimtari zgjidhej nga lart - ishte profet, i dërguar. Por esenca mbetet e njëjtë?! Mbase ky emër i cili dallon te profetët që jetuan në kohë të ndryshme (Faraon apo Melik) sikur në përdorim, vetë emrat duket se tregojnë me etimologji dhe me periudhë se në cilën kohë u ndërtuan piramidat - cilit mbret iu ndërtuan

piramidat - atëherë kur prijësi i kohës së tyre quhej *melik*, apo në kohën kur prijësi i tyre quhej FARA ON - ndryshe “SHTËPI E MADHE”?! Apo Shtëpi e Bardhë?! Godinë e Bardhë që cekëm dhe e cila, si fjalë na jep etimologjinë mitike të emrit ALBAN (SHTËPI E BARDHË) - maje kodrash ALBA...GODINË E BARDHË. Pra, fjala ishte për ata që ”Banin - ndërtonin” shtëpi ...?!

Nga kjo që veçuan mund të besojmë se në kohën para Moisiut - Musait a.s. ndër popuj - nuk ndërtoheshin piramidat (ndërtimet mbi varre)...?! Rreptësisht të ndaluara më vonë me Kur’an...?!

Tjetër, për të kuptuar semantikën simbolike të fjalës – Farë, mbase me strukturë shumë të përbërë, po përmendim që në një vend tjetër Kur’ani, sipas dijes simbolike hyjnore, shohim që - Zoti del të quhej – edhe si Çarësi “*Ndarësi - shpërthyesi i farërave...*” - *kujto mitin e ndarjes së vesë kozmike (që në esencë vetë fara – është një grimcë – vezë e vogël...)?!*

Pra, nuk ka farë - krijim të llojeve të krijuara pa izën dhe dijen e tij. Andaj Ai për këtë edhe e vlerëson shumë ruajtjen e farës - marrëdhëniet farefisnore. Sepse fara qenkësh – dije, besim - amanet i trashëguar.

Ne shqiptarët, në këtë mes, edhe pse nuk kemi libër tonin të shenjtë të shkruar, në mendje –po duket kemi një moral të lindur – ku dominon ruajtja e marrëdhëniet farefisnore - të lindura dhe të ruajtura, për dallim nga do popuj tjerë, deri në ditët tona...?!

Ndërsa - shprehja: *Çarësi i farërave*, si duket në besim, përdoret për të na argumentuar dhe garantuar - vetë ringjalljen si mrekulli të cilën evolucionistët nuk e besojnë nga këndi tjetër dhe kështu sfidohet evolucioni si doktrinë përmes vetëm një fjalie nga libri i shenjtë?!

Po nga vjen urdhri që fara të çahet dhe të mbijë duke ringjallë veten me të gjithë informacionin që nevojitet për t’i ngjarë farës si një rikrijim i ngjashëm...?!

ORËT KOMANDOJNË EDHE ME STINËT

Kush thua i jep asaj informacionin se kur është vakti – koha (ORA e shpërthimit); ta zëmë në bimësi?!

Për atë - se kur arrijnë temperaturat stabile dhe që ngrohja e çastit (e cila mund të ndodhë) nuk e mashtron atë kurrë?! Athua se edhe këtu – dinë vetë zanat?!

Sipas mitit pellazg - këta janë vetë Zanat (e Shasit) – rrizانات, që komandojnë me ndërrimin e stinëve - shiko, çfarë rëndësie fiton Shasi – liqeni dhe Bukë Mira e Tij për të kuptuar mitin pellazg, apo asaj që feja

islame i thotë si besimi i parë njerëzor i njerëzve të mirë e të pa djallëzuar të kohës së Adamit.

Përsëri, këtu shtojmë, se kemi një rast të mirë, për të kuptuar, që përse të vjetërit, duke iu mahnitur nxehjes së kohës – ishin të mësuar që koha ndahej nga Orët apo zanat e të cilat, ashtu si rregullonin ligjet shoqërore në qeverisje të njerëzve me kohë, ngjashëm bënë edhe me kohën - duke e ndarë atë – në 6 zana + 6 të tjera, që bënë 12 zana – muajt?! 6 verë të ngrohta dhe 6 dimër...?! Pra, 12 i bie të jetë vetë cikli vjetor – kurse 13 është ringjallja ...?! Për çudi, pasi po na kujtohet sipas konspiracionistëve ky numër magjik, përcjell edhe numrin e përsosmërisë hyjnore dhe 13-ta është numër mason – i njerëzve që matin – ndërtojnë, janë të pasur sepse 13 – tregon fundin e ciklit kohë, nga se 12 janë muajt e ciklit vjetor kurse 13 është përsëritja. Prandaj thuhet se ky numër është një dualizëm në vetvete dhe për dike është vdekje, por di të jetë edhe riciklim – rifillim i një fati të ri – mbase edhe të mirë?!

Shih – mësimin tjetër në Kur'an, ku na komentohet ringjallja, për ta pasur të besueshme atë dhe ceket: Ashtu si ringjallet çdo gjë në kohën e caktuar (të ciklit vjetor), nga fara, do ndodhë edhe kjo si proces me njerëz...?! Pse atëherë të gjithëve – pa përjashtim, na pëlqen kur dikush na lavdëron farën – fisin - flamurin – kombin etj. Dhe hidhërohemi, kur dikush na e shanë ose na e mallkon farën...?! Pra, nëmësi (në+mëmë+si) – mallkon - nëmë...?!

Prej këtu – doemos që është interesant se emri **farë** - i shqipes, del të jetë i përsëritshëm dhe i trashëgueshëm ndër rasa dhe familje të zgjedhura. Emri ndeshet edhe si mbiemër te ilirët, por po cekim, për çudi, del se ndeshet edhe te njëri nga shokët e profetit. E të cilin nga sektet islame e pranojnë edhe shitët - Selman El Farisej. Por zbërthimi i kësaj do të na largonte nga tema e nisur. Shih - *Samir Imamović - U çemu se razlikuju šije od ostalih muslimana - A mos graf – Sarajevo – Bugojno, f. 83.*

Por vetëm le të shtojmë shkurt këtu – se ky për nga identiteti i vet nuk ishte arab, por iranian (*FARISEJËT QË EDHE SOT JANË NJË POPULLSI E VEÇANTË NGA IRANIANËT*) - pra, nga këtu, nga kjo mund të konstatojmë që shohim se fara ruhet edhe në gjuhët e Iranit – si gjuhë po ashtu të vjetra etj. Plotësojmë se emrin e tillë te shqipes - në arabishte e kemi si *Faruk* - në kuptimin *i drejtë*, sepse vetë fjala është e drejtë, e shenjtë. Nga emri - fara, që është në kuptimin e menduar edhe vetë drejtësia...?!

Rrezatimi i të gjitha gjuhëve konfirmohet të jetë një mendim bazë simbolik i cili duket se ka filluar nga një gjuhë unike simbolike në kuptimin e plotë të fjalës.

ÇFARË ËSHTË FARA - FARAONI DHE LIDHJET TONA ME ARËT?!

Arët ishin një popull i cili u paraqit në luginën e MESIT – Mesopotamisë.

PHARE; PHARAI, është emër i një qytetit të Kretës edhe i tre qyteteve tjera të Greqisë kontinentale për të vazhduar përgjatë Adriatikut. Emri shpjegohet me shqipen: FARË; FISË; RACË; ajo përbën edhe bazën e *fara jonë* – *faraon*. Kjo çuditërisht del kështu në gjuhën e faraonëve. Po athua se edhe ata flisnin shqip?! Ndërsa emri i parë dihet se çfarë nënkupton – Farën. Kurse **On** - hebraisht quhet *qielli*; kupto Faraon – farajonë (fara qiellit), pikë nga qielli për dikë?! ON është shqip edhe jon - JONË. Sepse qielli është i joni...

Fari gjithashtu na del se është edhe njëri nga sundimtarët ilirë, shekulli tre para Krishtit që dëshmon trashëgim të vetëdijes ilire.

Sipas nesh, edhe vendit ku rri një mbret apo krijuesi del se i thonë FRON - i (FARAJON), ku u borën disa germa - prijësi që rri në fron?! Doemos që emri lidhet, po duket, me atë të popullsisë së lashtë pellazgo-ilire - **Arëve**, të cilët populluan në parahistori Evropën dhe Azinë e largët. Nga ata më vonë shohim se dolën ilirët dhe më vonë albano-ilirët. Fjala ar, në këtë formë ka kuptimin dritë – pra, popuj të rënë apo të ardhur nga një dritë qiellore - planet tjetër. Ndërsa nëse - ta zëmë, nga Fara, ndajmë, po themi, shkronjën F, mbetet një AR. Arët, ishte popullsia e cila jetoj kohën e artë (FI+LLOI me ar)...?!

Arët si popull nuk ushqeheshin me ushqim dhe thuhet, sipas mitit, se lëngjet të cilat i merrnin i lironin me djersë. Ata jetonin gjatë me mijëra vjet dhe nuk vdisnin, por kur u vinte koha e vdekjes, binin në gjumë dhe nuk çoheshin më...?! Kjo kujtesë edhe sot ruhet në vetëdijen popullore - kur NËMËSI të thotë: FLESH GJUMIT TË RËNDË?!

Doemos se kur flasim për këta - si popull, nuk vlejnë më rregullat shkencore që ndajnë epokat historike, duke i nisur ato me kohën e Gurit – si më e vjetra 7 mijë vjeçare. Sipas mësimëve alternative, punët qëndrojnë krejt ndryshe. Sa më e vjetër është periudha historike (parahistorike), ajo është edhe më e avancuar në dije – këtë e deklaroi edhe islami. Mu për këtë edhe *arët* – pra, edhe ilirët - që pasuan pellazgët - kryesisht adhuronin një planet tjetër – Yllin Liro, nga ku me intuitë mendonin origjinën.

E gjithë kjo sikur lidhet me reminiscencën se ishin të rënë si *dritë...* nga planeti tjetër - kujto profetët në lindje. Ia vlen të thuhet se fjala Farë, fshih në vete edhe vetë emrin tjetër shqip - Frymë (Fryma e shenjtë - forca

aktive – hebraisht, RU'ACH(H); si hise e vetë perëndisë lëvizëse, në krishterim (trini) i bie të njëjët si Shpirti i Shenjtë - në islam *bota e Gajbit* (*të fshehtës*).

Ajo është e pa hetuar nga shqisat tona të kufizuara?!

Thuhet se - fryma e shenjtë i udhëhoqi disa njerëz që të shohin edhe ëndrra dhe profeci - shih në krishterim – ngjarja me Shën Palin (Samueli 23:2; Joeli 2:28 - 29; Luka 1:67; Veprat 1:16/2:32-33), por për gjithë këtë më gjerësisht kur të flasim për trininë.

DIN - DINI I GJONIT - Z(GJONIT) TË RRIZANËS...?!

Edhe shkencërisht është vërtetuar se, njerëzimi, bota dhe universi sundohen vetëm nga dija – besimi në të cilin besojmë ne është dije - kurse mendimi (meditimi) i zgjatur është neuron i tej zgjatur në hapësirë që në moment prek skajet e universit si mendim i cili në të zgjatur zgjon jetën...?! Vetë nga kjo fjalë Zgjon si një emër, sikur nga rrënja GJON të hiqet nyja – ZË, na jep esencën që përse emri i shenjtit (senit) të dalluar të jetë një GJON i cili Zgjon - si i tillë, duke zgjuar për ne dijen absolute. Pra, emri merr kuptim primar, andaj kuptohet që ashtu si në fillim na vjen edhe sot në Rrizanë – Shas, ku Gjoni - zgjon..., por nga kjo rrënjë shqipja krijon fjalën Zgjua, Zgjoj i bletës – si diçka e shenjtë etj.?!

Në shqip, siç u cek më herët, emri DIN - ka edhe një atribut tjetër që lidhet me sundimin – dijen si sundim. Por mbreti duhet të jetë mbret (melik - arab) melek – engjëll e jo e kundërta - ndarës – DAN apo Djall. Kurse kjo sikur përkon me shqipen dhe nuk i largohet mësimi islam i cili mëson se dije është i gjithë Universi - i cili funksionon me anë të dijes dhe besimit në atë dije të Universit: “Kursija e tij (dija-sundimi) përfshinë qiejt e tokën”. Shih, *kursi* - si fjalë nënkupton dijen ...?! Kujto në detari - mbaje KURSIN, ndoqi një kurs - dije...?! Pra, ngado që ta kapësh, mendimi shqip përputhet me dije – dinin – fenë...?!

Mendimet që po themi këtu, duhet kuptuar vetëm si esencë për t’u njohur me trokun e miteve të cilat na duket se zbërthehen në historinë e Shasit si dije – besim - kult e shumëçka.

Është e tmerrshme dhe vajtuese të mendosh se si ky qytet - Shasi, pas 2 mijë vjetësh jetë, të mbesë pa histori të veten nga dija e të parëve, e duke përngjarë më shumë në një endacak që nuk di ku vete dhe vazhdimisht bredh si një i huaj që zgjon kureshtjen tek të tjerët dhe njëkohësisht te vetja - *ky është një mendim i marrë nga të tjerët për qytete të këtilla, për të cilat pak dihet...?!*

Studiuesi Gazmend Leka, pohon se ”... Ne në gjuhë kur themi, *fjalë*

dhe fjalë kemi diçka që si tinguj janë njësoj - identikë dhe ekuivalentë. Nga kjo i bie që gjuha është diçka e falur, thjeshtë është një diçka që nuk mund ta heqësh nga trutë e ngulitur nga mjeshtri i gjithëdijshëm dhe i pashoq (absolut). Por sërish përzgjedhja se cilën ke prirje të flasësh është e lirë”. Faktet mjekësore flasin se shumë fëmijë të kohës moderne – të globalizmit dhe informimit, e të ekspozuar ndaj dominimit mediatik të gjuhëve të ndryshme përmes kontaktit të vazhdueshëm me video lojëra, duke mos ditur se cilën gjuhë duhet të flasin, (atë të prindërve apo atë që dëgjojnë) e zgjasin të folurin – komunikimin e vet edhe pas 4 viteve...?!

Pra - çdo provë mund t’ia marrësh një njeriu, edhe shkrimin mund t’ia marrësh që ai të mos shkruajë, por nuk mund t’ia heqësh atë që i kumbon në kokë. Garantohet vërtetueshëm se dikujt nuk mundësh t’i heqësh mendimin, nga se ai mendimin e mendon në gjuhën e vet. Gjuha është e mbjellë në gjenin e njeriut dhe ti, të kuptosh njeriun duhet të kuptosh gjuhën e tij. Fjalët nuk janë diçka e krijuar, por e dhënë...”.

Andaj edhe quhen të shenjta. Të harrosh gjuhën i bie të kesh harruar vetë fjalën, Zotin – dijen (logosin- shkencën) që ai e krijoj çdo gjuhë – fjalët të cilat i kemi dije – amanet - si paraprojekt tonin, shihet që është dëshmi e gjithë kësaj...?! E nga kjo, kush urren një gjuhë – ka urreyer Zotin dijen (besimin - betimin) në të. Vetë besimin që Zoti në Kur’an na mëson se ai në fillim kish krijuar – kalemin (lapsin) dhe pastaj kartën (kupto një projekt - plan) e nga kjo dijen bashkë me fatin –kadin dhe Kaderin, edhe sot ne jemi të udhëzuar të çmojmë planifikimin dhe planifikimet në përgjithësi si krijesë me mundësi procedurale - me lutje edhe të i ndryshojmë nga meritumi! Dhe nuk ka dyshim që ata popuj që vlerësojnë planin - planifikimin bazë, janë më të mirët sepse me vetë planin është çuar edhe koha (e zbatimit të projektit) jetë, në përzgjedhjen tonë.

Duke vazhduar rrëfimin në libër për Shasin, po e nisim me një konstatim që, i huazuar, del të jetë një përgjigje në pyetjen e cila e shtruar do ishte: **SI VENITEN DHE SHUHEN QYTETËRIMET?**

GUSTAV LEBON - PSIKOLOGJIA E RACAVE

“...Qytetarët, duke mos pasur ideal tjetër veçse të shijojnë sa më parë gjithë të mirat e fituara, fillojnë e ia lënë drejtimin e të gjitha çështjeve publike shtetit duke përjashtuar të gjitha vetitë që patën krijuar madhësinë e tyre.

Atëherë fqinjët barbarë apo gjysmë barbarë, duke pasur nevoja shumë të pakta, por ideale shumë të fuqishme e pushtojnë popullin e qytetëruar dhe më pas krijojnë një qytetërim të ri me mbeturinat e atij që porsa përmbysen...”?!

Por mund të zhduken edhe ndryshe, me një rrezik që paralajmëron Islami: ”Pa dyshim, Allahu nuk iu merr diturinë robërve të Tij. Por, duke marrë shpirtat e dijetarëve, edhe dituria hiqet. Kur në mes të njerëzve nuk mbesin dijetarë të vërtetë. Ata vendosin në krye të tyre prijës të këqij; i pyesin për hallet e veta dhe ata japin vlerësime injorantësh. Kështu që ata vetë dredhojnë prej rrugës së drejtë, e edhe njerëzit vetë pastaj i dredhojnë (Buhari, Ilmi, 35, Muslimi, Ilmi, 13; Trimidhi, Ilmi ...).

Filozofia e Lebonit, e nxjerrë nga përvoja, në këtë mënyrë sikur e heq terrin informativ të rënë nga mugëtira e kohëve e cila pastaj del t’i japë shpjegim çështjes: Përse qyteti i vdekur i Shasit - afër Ulqinit - ashtu si edhe e gjithë Iliria, regjistrohet të kenë humbur emrat e krenarisë së vet?!

Andaj, nga kjo - kemi situatën, që Rrizana (ose rrizanasit) si emër i popullit të rrënjës, jetoi - deri sa Iliria ishte e papushtuar?! Kurse me rënien e Ilirisë, nën romakët ata u vërtetua se “për të na bërë zapt - pushtuar...”, na lanë nën skllavët e ardhur për t’i bërë aleat të pushtimit tonë deri në këto kohë. Dhe pozitat, ndryshuan: Të lirët (ilirët), u bënë skllavë dhe skllavët u bënë të lirë?! Skllavët – sikur del se nuk kishin as emër dhe pa hezitim u vetëquajtën edhe ata skllavë?! Ndërsa, shumë u përpoqën pas kësaj të na bindnin edhe ne që të vetëquheshim shqiptarë (shërbëtorë) në raport të komunikimit me të huajt, por kjo nuk u shkoi, sepse ne si popull, pavarësisht rrethanave ruajtëm kujtesën që jemi shqiponjë albanë dhe me krahë qiellorë - hyjnor pasi hyji (Hidrogjeni - flaka – në kimi), hyri në njeri...?!

Por e keqja më e madhe është se këtë emër *skipetar* e dinin dhe e njihnin edhe ata vetën, sepse në bazament ishin shqiptarë të asimiluar. Kështu, pamë që me këtë emër quhej deri në shekullin XVIII e gjithë raca e popullit poshtë lumit Sava duke ndjekur anën e Danubit ...?!

Andaj, ashtu si humbi emri i Ilirisë - e cila u quajt Skllavinia, nga skllavët e ardhur, ashtu degradoi edhe statusi i Ilirisë - të të lirëve (ilirëve). Ndërsa komploti ishte tejet i madh, ndërsa i pari që shkroi në vitin 1600 në Evropë ishte Shekspiri anglez - shih kryeveprën “Mbreti LIR”. Kurse me ardhjen e turqve, po duket se skllavinijat u ripagëzuan në Ballkan - kupto ballë me gjak - ose ballë çarët...?!

Ngjashëm ndodhi edhe me Rrizanën si emër qyteti, duke u këmbyer me emrin Shas. E këtë thuhet se e di vetëm Papa?! Si duket puna, nuk qenka fare çështje e zakonshme, sepse vetë Papa, nuk është njeri i zakonshëm dhe llogaritet si i vetmi njeri i gjallë i Zotit në Tokë?! Por kjo nuk vlente për ilirët dhe as arbitrit që pamë te Skënderbeu. Emri i Rrizanës - Shasit, qenka sekret të cilin e ruan vetëm Papa – sepse pa sekrete të veta, nuk ka çka duhet as vetë Papa nga papët. Kështu ishte atëherë, kështu po duket ende është edhe sot?!

Kurse Enezo Gati, mendon se emri Shas, duhet të lidhet me emrin e një popullsie të ardhur e të vendosur në trup të Ilirikut - retëve nordikë, që zbritën dy herë radhazi gjatë mijëvjeçarëve – Sasaretët - Sasët gjermanë?

Porse mendimet rreth origjinës së emrit të Shasit, shihet se janë nga më të ndryshmet. – Shih: *Shasi i lashtë monument i Kulturës, pun. i cituar, f.11-21.*

Pyesim këtu përsëri: A mos ia futë kot - thoni ju, Plini Plak, aty nga fillimi i erës së re, kur konfirmonte se romakët shkrimin e kishin të trashëguar nga ilirët...?!

Po si ka mundësi dhe nga kush e mësuan atë: dhe si ngjau që ilirët, ta humbnin e të tjerët, të thonë se ilirët nuk lanë gjë të shkruar?!!

Gjuhësia ka zbuluar se pellazgët – paraardhësit e ilirëve, kishin një alfabet me 52 shkronja. Pra, romakët qenkan të krijuar me origjinë nga populli ilir...?! Po përse, i iket mendimit shqiptar, për të komentuar alfabetin pellazg - ashtu si u bë me hieroglifet egjiptiane, që i zbuloi të flasin shqip një mendje shqiptare. Po alfabetin pellazg – cila gjuhë e mendjes do ta deshifrojë .

Nuk ka dyshim se shkrimi i cekur pellazg, duhet të ishte i kohës së hieroglifëve e ndoshta, sipas teorisë së cekur, ishte edhe më i vjetër – para paraqitjes së dijes së Thotit në Egjipt?! Gjithnjë mendohet, për teoritë se çfarë ishte njerëzimi i para 12 mijë vjetëve..., para përmbytjes së madhe nga koha e mbretërisë së Dijes së Gurit?!

Shikuar nga këndi interdisiplinar - çështja edhe në këtë mes është shumë e thjeshtë. Dhe mund të konstatohet që nëse ilirët e zotëronin shkrimin fillestar, atëherë shkrimi i tyre i fazës së parë dihet se ishte i shenjtë - nga dija e perëndisë, i zbritur si zakonisht përmes profetëve - Thotit – Fenikasve...?!

Islami, përmend se ata (shkrimet hyjnore), zbritën te çdo popull dhe numri i tyre (profetëve) i kalon të 124 mijë veta...?!

Tjetër, sa për lashtësinë iliro-pellazge - thënia e Herodotit u vërtetua edhe nga studiuesja Marije Tereza Pizani e cila jep të dhëna që perandorët e parë romakë që themeluan Romën ishin të gjithë ilirë...?!

SHASIT T'I KTHEHET EMRI QË KISHTE - ME KUVEND TË ULQINIT?!

Si duket - filozofia e racës së pa kulturuar..., e të ardhur të pushtuesit, që u cek nga Lebon - jo pa qëllim u përdor si shlyerje e kujtesës sonë mitike e hyjnore të qytetit të vdekur me gjurmë pellazgo-ilire. Emri Rrizanë u harrua...?! Po dhe të gjitha qytetet nga grykëderdhja e lumit Bunë e deri në Gjirin e Kotorrit..., ku jetonte populli i Rrizanës.

Fati i Rrizanës mitike – pellazgo-ilire, është, po duket, i ngjashëm me atë të Dodonës Ilire si metropolë besimi e cila u harrua dhe që ndodhi me ardhjen – formimin e grekëve, kur hordhia e tyre e hodhi atë në harresë e duke iu drejtuar Olimp të tyre si mal i kultit - bile edhe më keq - Dodonës iu harrua edhe vendndodhja...?!

Rrizana veç se u nxor nga përdorimi – nga Papa bashkë me Tempullin e Kadmit dhe Harmonisë.

RIZANA DHE MITI

Historiani romak Titus Livius, na e pat lënë një shkrim, ku thoshte që romakët, pasi e mundën mbretin ilir Gentin, aty rreth vitit 168 para Krishtit, në Shkodër e ndanë Mbretërinë Ilire në tri pjesë. Pjesa e parë ishte territori të cilin e kontrollonte dikur Teuta (rrënja e saj 229-228 para Krishtit), rreth Durrësit, Apolonisë e deri në Lezhë. Pjesa e dytë ishte deri te Ulqini, Rrizona dhe Daorsi. Pjesa e tretë, Liviusi thoshte ishte deri tek “të gjithë Labeatët”. Shkëputur nga: ***Fahri Xharra - Zemra Shqiptare apo Rrezana ilire e harruar nga ne...?!***

Çudisin edhe mrekullitë tjera çuditëse të emrit Rrizanë – që disi e lidhin këtë si emër, bile edhe me momentin e flijimit, i cili doemos që duhej të bëhej – si rezultat për t’u mbrojtur – si pellazg (popull i detit) i cili vazhdimisht e pësonte për punë të do fortesave (godinave buzë detit) të cilat ata nuk i ndërtonin për t’u mbrojtur nga armiqtë e detit edhe pse kishin porosi nga orakulli...?! Pra, përsërisnin mëkatën trojan.

Duam të themi, që emri - Rrizanë, është po aq mistik e mitik në vendndodhje sa edhe emri i Trojës si vendndodhje.

Siç u cek termi Rrizanë do thotë një vend ku rri zana. Ndërsa për njohësit e miteve greke (shqiptare), nëse duam të vejmë lidhje me të shkuarën e mitit - emri Rrizanë del të ketë për konkordancë - emrin e Hesionës Greke të mbretit të Trojës që në dialektin gegë do të thotë e kapur ose e zanë në fakt – Rri+zanë (mbahet e zanë, zanun, në dialekt). Edhe Hesiona e Trojës, ishte një femër e zënë - pra, përvoja e përsëritur përgjatë historisë dhe për këtë të zë pastaj edhe mallkimi...?! Sepse perënditë të cilat i ndihmuan trojanët të ndërtonin murin e Trojës – nuk u paguan...?! Matja – llogaria u harrua ndaj atyre që goditnin – dija e vjedhur nga perënditë nuk po u jepte bereqet.

Kjo, po të tentojmë të ngjitemi nga mendimi normal në atë filozofik dhe shkencor, deri te ai teozofik - si rrafsh i katërt i mendimit. Bota e Trojës së Parë, Stambolli i sodit, del se u ndërtua nga një popullsi me dije më të avancuara të mbarimit të kështjellave buzë bregdetit nga një civilizim hyjnor i cili përsosi kualitetin e sigurisë në Trojë me ndërtime të mureve rrethuese që pellazgët nuk dispononin, por edhe nuk paguan perënditë (Mjeshtërit e Mëdhenj) – pra, diç si

masonët e sodit (të pasurit) që nga këndi i konspiracionit edhe sot sikur qeverisin si qeveri tjetër e planetit...?! Nuk ka dyshim se me këngën *Na i ra mjegulla Buenas* sikur e kaluara pellazge e mbretit pellazg triumfon me godinat ilire të këtyre anëve që rezistuan të keqën ngase masonëve të kohës iu paguan hakun e dorës sipas vetë dëshirës së perëndisë atëherë dhe sot...?! Ata edhe pse u pushtuan, kurrë nuk u sunduan - shih fatin e Shkodrës si djep i kulturës ku në një rrugë ndeshen dhe ndahen simbolikisht traditat e ndarjes së kulturës – qytetërimin lindor dhe atij perëndimor në mënyrë të pandarë, sepse godinat e kulturës perëndimore kanë hyrë në lindje dhe të lindjes kanë dalë në perëndim – ashtu si vetë Iliria e Jugut dhe perëndimit të gërshetuara me harmoni e bashkëjetesë, sepse kështu na porositë Aleksandri i Madh në testamentin e tij.

QYTETI I RRIZANËS QË I SHPËTOI ASIMILIMIT ME KËNGËT E VETA

Kënga nisë me vargjet lapidare:

Kendon blega, zane ne mal

Mendon, se s'e nijen kush.

Gjith ushtria p'e nigon

Sa mire blega po kendon!

Kush është trim e kush është djalë

Per m'e zanë blegen ne mal!...

(*Patër Zef Jankaj - këndoi: Tone Jankaj, Ljare - Shestan, 1950*)

Në vargje të këngës, mendoj se kemi të bëjmë me një fat i cili prek në ngushticat e jetës, trashëgimtarët e familjes mbretërore pellazge nga fillimi deri në ditët tona. Gjaku blu ishte tërheqës nga parahistoria e deri në histori e sot. Shqiptarët, po del se ruajnë në vetë orgjinë fatin e tyre të hidhur në raportin femër (racë e zgjedhur hyjnore) - njerëz tjerë të zakonshëm. Dhe, jo pa qëllim, nënvizuar fjalët me të zeza, sepse - sipas nesh na duket që, pikërisht, janë këto vargje ata të cilat për njeriun e shekullit XX të trevës, bartin në vete ngjyrim dhe ngarkesë tepër të madhe emocionale balade duke filluar që nga miti i Luftës së Trojës...?! Po përse dhe si duhet arsyetuar konstatimin nga këndi i kapacitetit interpretues dhe asaj që rrëfen miti?!

Kujto këtu atë rreth emrit – Zanë, së pari Hesionën mitike greke të Trojës, që shqip zërthehet në dialektin gegë = E ZANË - e kapur?! E lidhur në një vend të veçantë – duke mos lejuar largimin - peng...?!

Kurse - e zanë në zhargonin popullorë, njihet edhe femra e fejuar për

dike, në kuptimin nuk është e lirë, por e marrë (e zanë) nga trimi, ose mbi bazën e një marrëveshjeje e cila mund të shkojë që në fazën derisa femra ishte në djep?! E kjo ngjiste, zakonisht, kur për një arsye, kur do të duhej të prishej një kontratë e re martesore ndërmjet dy çifteve para se zbulohet se ishte në fuqi një amanet – fjalë e dhënë me hiri të një historie paraprake të një çifti...?! Rasti i baladës së Aga Ymerit, kujto vargjet: *N'kjoft nafakë për me m'le djalë / ty mat parin t' baj kumarë, / n'kjoft kësmet për me m'le çikë / ty mat parin të za mik...?!*

Prandaj, martesat në djep ishin punë e respektimit ndërmjerëzor për një familje të sojit njerëzor dhe nuk duhet cilësuar si prapambeturi.

Kjo sipas mitit se Hesionia - Zanë, ishte e bija e Laomedonit, Princit të Trojës, dhe për punë të cilës - nis një luftë 10-vjeçare që kulmon me rrëmbimin e Helenës – aty nga fundi i luftës.

Sipas mitit - në fillim të luftës, ajo - Hesionia Orë, e bija e Orakullit – mbretit, e lidhur me zinxhirë pas një shkëmbi në brigjet e Trojës, krejt e zhveshur dhe e zbukuruar me bizhuterinë e saj - nxiti luftën sepse u prek nderi - pasi trojanët nuk paguan hakun sipas marrëveshjes me zotat në ndërtim të Trojës - Murit ku ajo ishte lidhur mu për këtë (si flijim) – pra, për analogji si puna Rozafës në Trojën e radhës që po mbarohet në Shkodër nga fisi i të migruarve trojanë - sipas nesh?!

Dhe se ajo për jetën e saj i detyrohet Heraklesit që e zgjidhi nga zinxhirët. Emri i saj shpjegohet në mënyrë të përkryer në gjuhën shqipe: E ZANË – “pra edhe një herë e kapur, rrëmbyer?!”

Për kuriozitet domethënës le të kujtojmë gjetjen e saj edhe në fondin leksikor të anglishtes ku ngjashëm – *amazing*, ka kuptimin e mazanë - magjepse (ashtu si në shqip), çka sipas nesh është një sinonim shqip i Zanafillës së Mitit të Trojës ndër kulturat që pasuan të - vetë ZANËS SË MALIT - Hesionës, që edhe ajo ishte pra, një zanë.

Prej këtu, duke iu kthyer konstatimit, ngjashëm edhe në këngën e përmendur në formë reminiscence të dikurshme, na kujtohet një veprim që dikush në mitin shqiptar, si te Hesionia, Gjoni - ndërmer ndaj Zanës. Po Gjoni si emër – doemos që nënkupton një trim shqiptar në kontinuitet e që më vonë bëhet edhe një Gjergj Elez Ali, sepse farmaku i këtyre ngjarjeve – tashmë fat për pellazgët dhe për ata që i pasuan, del të qenkësh bërë një veprim ritual në mesin e trashëgimtarëve që dolën nga populli trojan?!

Prandaj edhe cekim se - veprimi i Gjonit, ashtu si miti, na kujton Iliadën e Homerit rreth veprimit me Hesionën. Të jetë kënga një variant i këngës së Iliadës që ruhet në këto anë – doemos se po?!

Po si rri puna me këto femra dhe për atë që thamë – se çfarë hynë ushtria këtu?!

Këtë do ta shohim në vazhdim.

Sipas mitologjisë shqiptare - besimit, në dialektin gegë e mâ (mba) zanë do të thotë ”ajo që të kap dhe të mban të burgosur”, ose është e burgosur...?! Fjala ”Zanë“, rrjedh nga “zanie, zania”, d.m.th. gjurulldi ose robëri. ...?

Tjetër, këto qenie femërore, në mitologjinë greke (shqiptare - për të mos u përsëritur) njihen si bija të Afërditës që linden nga marrëdhëniet e saja me ZEUSIN, dashnor alien i saj – si burrë i paligjshëm.

Historitë me këto femra mitike janë të përhapura në shumë kultura njerëzore, duke ruajtur mu këtë emër “E ma Zanë”, pra - duke treguar se edhe këtu kultura jonë ua huazoi këtë mit shumë të përhapur gjithë andej rruzullit tokësor?!

Sipas legjendave të kohës pellazge: “...*Ama zonat* edhe pse nuk dihet me shumë saktësi vendi i zanafillës së tyre, spekulimet rreth tyre del se janë të shumta. Disa i tregojnë me origjinë nga Kaukazi, por të vendosura në Azinë e Vogël.

Sipas legjendës dallohen me natyrë luftarake. Ato e përshkonin Azinë e Vogël dhe vendet përreth duke jetuar me plaçkitje, rrëmbime dhe dhunime të mbrojtura me një mburojë dhe me një helm të me lëkurë dhie (ngjashëm si Aleksandri i Madh, v. jonë), ndërsa ato kalëronin në mënyrë të mahnitshme.

Ato kishin tmerr nga burrat dhe bashkoheshin njëherë në vit me fqinjët e tyre, gargarenët, për të shtuar racën e tyre, por foshnjat meshkuj i vrisnin. Ndërsa mbretëresha e tyre e famshme në Iliadë ishte PENTISIALLA...

Interesant, ne mendojmë që me këtë adet të vetin, zanat sikur ruanin si veprim – gjakun blu të fillimit - të zbritur nga marrëdhëniet më të hershme njerëz - qenie aliene, po themi ...?!

E këtu, për të konkretizuar çështjen nga këndi shqiptar i tyre – sidomos asaj të PENTISIELLËS që përmend Homeri le të shtojmë diç edhe rreth kuptimit të disa vashave mitike – enigmë të folklorit burimor që po ashtu reflekton – sipas nesh, Iliadën. Dhe fjalën e kemi për – posllavicat në Anë të Malit - dhe të pastallavicave - Shestan - Krajë, të gojëdhënave të trevave në fjalë?!

Duke iu rikthyer edhe njëherë kuptimit mitik të zanave, në kuptimin e cekur - ndoshta nuk është e tepërt të thuhet se, në mitin mijëvjeçar të grave burra – djem (AMAZONAVE), u ruajt, si mit gjithëpërfshirës e në mënyrë paralele edhe në folklorin shqiptar të trevës nga rrafshi i të bëmave pellazge, në qeniet e përmendura mitike – posllavicës – pastallavicës - Krajë, e cila sipas gojëdhënave popullore lokale, del ngjashëm si një femër luftarake. Cekëm më lart, se ato, përfytyrohen - pa gji, ose me një gji, ku me të cilin, po e trazove, të godet me te si me shpatë...?!!

Diçka të ngjashme ndeshim edhe në mitin grek për këta femra luftarake

e të cilat besohet që e vetë presin gjirin, për të pasur më lehtë bartjen e harkut...?!

Ndërsa në Anë të Malit – për nga etimoni i fjalës, del që si diçka të ngjashme të jenë – posllavicat e folklorit. Këta dalin me një ngjarje në rrëfim më të pasur.

Fillimisht - çfarë janë dhe çfarë bëjnë posllavicat?!

Sipas mitologjisë së krahut, ata janë genie mitike tepër të bukura e në fakt janë vasha që vdesin pa e pritur martesën. Ishte karakteristike se - periudha e vajzave në Anë të Malit - nga fejesa e deri në martesë del të ketë qenë tepër e ngjeshur në aspektin emocional, sepse ka të bëjë me sigurimin e pajës - tjerres, vekut dhe qëndisjeve të stolive. Kuptohet që kjo bëhet, me vetë punën e saj personale e mbikëqyrur këtu nga e ëma, ose një femër tjetër që e di artizanatin në veshje. Dhe mjerisht ku ndodhë të ndahen nga jeta - si vasha me vdekje?"

Posllavicat, sipas tregimeve popullore të trevës, çohen nga varret dhe dalin natën duke (vikatë) - piskatur, me zë dhe duke të shituar si zana, në origjinë - me zërin magjepsës - kalimtarët. E duke të provokuar që t'i ndjekësh ose të vihen vetë pas dhe pastaj e pate - pasi të mahnitin me bukurinë e zërit dhe bardhësinë e këmishës...?! Por kur pastaj, i magjepsur, bën e i ndjek, ata të afrohen duke bërë përpjekje që të të rrëmbejnë e mbështjellin me pëlhurën e vet, të endur në vajzëri - zakonisht në të tilla raste - kur janë të tilla ata – të vijnë pa bohçe – vetëm si një bardhësi e amshueshme?!

Duke dashur për të kaluar rrafshin lokal - shtojmë se mbretëresha e tyre, me emër PENTESIELLA, në Iliadë, u vra nga Akil hyjnor. Ai thuhet se u magjeps nga vrasja e saj dhe i mahnitur nga bukuria si trup i pa jetë që mbeti e shtrirë..., ai vazhdoi të qajë një kohë të gjatë mbi te - nga keqardhja...?!

Shih emri mitik i tyre PENTESIELLA sa afër rri gjuhësisht, me variantin Posllavica në Anë të Malit, apo sidomos PASTALLAVICA në Krajë..., bile në Krajë – ata rrinë buzë ujit – së në Trojë dhe janë me një gji – të fortë (vërejtja jonë)?! Ngjashëm, me këto gra luftarake, në Greqi hasim gjithashtu AMAZONAT mitike: GREQISHT – MAZOS - GJI, A MAZOS /A-(pa) gji?! Që në esencë mbase shihet se lidhet me fjalën Zanë, kurse emri gji është simbol i amësisë femërore që nga civilizimet e lashta. Sipas legjendës greke – ashtu edhe në Krajë, po duket se kemi të bëjmë me një vetëgjymtim të tyre të cekur.

FATI PËR ZANAT DEL SI DIÇKA I PËRSËRITUR

Fjala në mitin e Luftës së Trojës, del se ishte si zanë, për të bijën e Mbretit Orakull. Kjo Zanë, u la e lidhur lakuriq e me bizhuteri të saj nga Akili, pas një guri, siç cekëm, dhe, përsërisim, si peng flijimi për të zbutur përbindëshin e detit i cili kishte kërkuar nga mbreti, të paguhej haku – dënim në të holla për arsye të mospagesës së perëndive që kishin punuar në ndërtimin e murit rrethues të qytetit të Trojës, për çka ishin të obliguar edhe mbi bazën e një marrëveshje të dytë, kur perëndia shprehu zemërimin mbi ta për mosrespekt. Thjeshtë, Hesiona u la aty - për një borxh - pa dëshirën e saj?! Me te – fillon edhe sherri i luftës së Trojës. Por, i mahnitur nga bukuria e saj, e liroi më vonë shoku i Akilit, Patrokulli...?

Hesiona del të ishte një femër vdekatare nga ato të Trojës - tepër e bukur (NJË ORË - ZANË e kapur), që del të lindnin zakonisht nga martesat e femrave të bukura njerëzore - me gjakun blu (nga jashtëtokësorët - qiellorët), pra, pas dashurive që bënin perënditë e qiellit me vdekatarë të tokës - ose pjesëtarë të një qytetërimi më të avancuar – po themi, sumer nga Atllanasit – Trojanë (diçka si 2 qytetërimet e sodit)?!

Dhe tashti, nëse kjo kooperon me mitin e Trojës në Iliadë, është edhe një element më shumë, për ekzistencën e Trojës diku në këto hapësira dhe ndoshta ajo është pikërisht te ndonjë kala me një mur të pandërtuar edhe sot, i cili në një të kaluar mijërvjeçare – mund të ketë pasur kontakt me detin...?! Kurse një i tillë supozohet të kishte qenë edhe Shasi, dikur Shkodra etj. e cila edhe sot përmblytet gjatë dimrit me pak reshje dhe me një shirok i cili bllokton derdhjen e Bunës edhe pse Drini ka ndërruar kahe?! Kurse në legjendat - të luftërave dhe pushtimeve, me armiq që vijnë nga deti - si të tilla, del të ishi(m) një fat i shkruar për familjen e parë mbretërore – ilire (pellazge), që refuzoi të paguaj hakun - TVSH-në apo “zekatin” që përmend islami dhe i cili na porositë që në pasurinë që ne fitojmë nga FURNIZUESI – kanë hise edhe lypësit dhe të mjerët që si dije detyrimi janë përcjellë e përcillen përgjatë gjithë historisë tek njerëzimi. E kjo ndodhte kështu me ne - si racë blu pellazgo-ilire, pasi ishim nën ndikimin e perandorisë qiellore të amshueshme - të fushës së bardhë në lojën e shahut, si lojë e jetës...?!

Pra, shikuar nga rrafshi i mendimit teozofik – i katërti (meditimit), na del që pasuria për dike - disa familje (famë) na qenkësh e trashëguar dhe se ajo si famë bartet ngase qenkësh e dhënë dhe ruhet brez pas brezit – nga disa të cilët ia dinë edhe matematikisht rëndësinë e shpërndarjes së saj te të mjerët dhe lypësit. Thuhet se rendi i tillë hyjnor sikur jeton te 300 familjet e pasura të botës që kanë, për çudi simbolike të vetën, jo fjalët, por numrat të cilat janë 33 ose 6666...?!

Nga ana tjetër, këtë fat, po të doni, shohim se na e vërtetojnë edhe këngët Baladike të Veriut, të trevës ku gjendet Shasi që në shumëçka janë një Dhjatë e Vjetër...?!

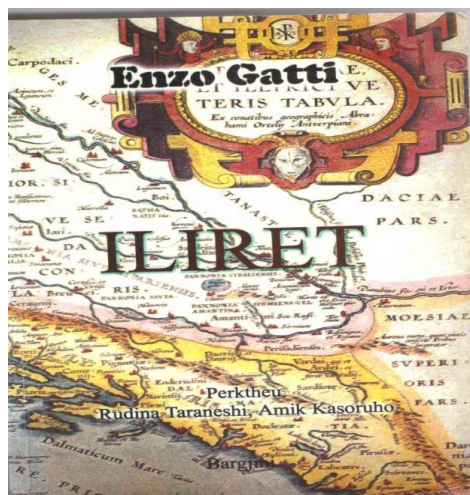
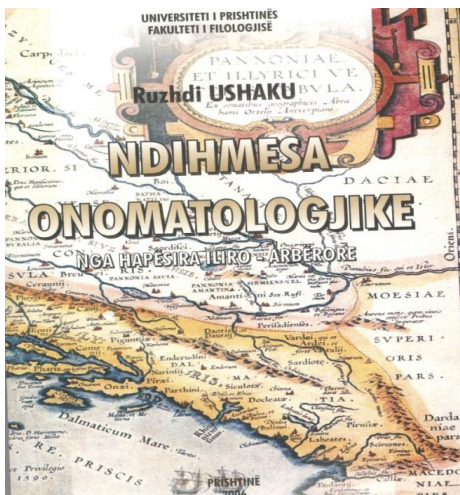
Shih, ngjashëm, fati i taksës sikur te pellazgët e Iliadës së Homerit na përsëritet sërish në legjendat iliro-arbërore – legjenda e Gjergj Elez Alisë, në të cilën, pas mijëvjeçarëve – përbindëshi i cili del nga deti - Bajlozi, përsëri na kërkon haraçin e harruar nga dikur për murin e Trojës...?! Por këtu përbindëshin – Pentisiella (shqiptari) ka mundësi dhe e vret – e cila tashëm, e përsëritur si fat, del të jetë motra e Gjergjit...?!

Tjetër, si folklorist njeriu heton se - çuditërisht edhe emri përbindësh - në mendim, po më kujton perëndinë e ujërave ulqinake – Bindi (Bindi ilir vetëm si etimologji). Kurse edhe zana (Hesiona, si fat), po më kujton vendin e kështjellës ku Hesiona shqiptare – motra e Gjergj Elez Alisë – duhej të rrinte e zënë e ngujuar për punë haraçi - borxhi...?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Shih si pikëtakime të radhës në mite - do të ishte hapësira e mbuluar me emra të zanës dhe të ullirit (Olcinium), të perandorit Dioklecian - Dokleata – Dioclea (Qyteti i Diellit), Lisit (Lisus), të gjitha të korpusit mitik, e të vëna gjatë mileniumeve, por që kanë zbërthim vetëm shqip ...?!

Ky emër si Rrizanë për Shasin - na del i dhënë edhe në hartën që ilustron librin e Ruzhdi Ushakut – Ndihmesa onomatologjike – PRISHTINË 2006, por dhe të Enezo Gati - ILIRËT – Bargjini.

Po përse përsëriten fatet - në legjendën shqiptare të Gjergj Elez Alisë, dhe në mitin e Trojës?!

Edhe te njëra edhe te tjetra – flijimet gjatë historisë, përsëritëm se u ekzekutuan në mungesë të një takse (ose më mirë borxhi), e cila, përfundon me një luftë, ndërmjet një zane – femre dhe një të huaji të ardhur i cili vjen me shpatë në dorë. Pretendentët – perënditë nuk çuan dhe nuk çojnë dorë nga haku - borxhi i pashlyer që në kohë të Trojës dhe shqiptarët nuk duan t’ia dinë për një borxh të tillë edhe pas shumë mileniumeve të kaluara. Te të gjithë historitë e përsëritura – sipas nesh, shohim që sakrificat na del të jetë madje edhe ndonjë femër - vashë e bukur, me një dash të pjekur - si puna e bajlozitetit...

Duam të pyesim si mundësi: të mos jetë ky pësim – origjinal i joni si fat i shkruar për gjakun blu të përdhunuar dhe mundin që bënë perënditë për t’i ndihmuar dhe të “vetë rezervuar” si fat që po na ndjek, pasi njeriu pellazg - nuk është mirënjohës për gjithë ata të mira (murin si godinë) me çka u pajis nga Zoti - si furnizim me një dije që nuk e kishin njerëzit – për t’u mbrojtur nga zullumi që mund të vijë nga deti?!

Po edhe dija e ndërtimit të një dige prej hekuri që shkriu mbreti i Botës – Dhul Karnei (Aleksandri i Madh) për të lënë pas malit popullin zullumqar dhe pagan të jehxhuxhëve sikur përkon, flet për një teknikë ndërtimi që po vërtetohet se, të trashëguar nga jashtë, e kishin vetëm pellazgët – kurse ajo u trashëguar më vonë edhe nga ilirët që e vërtetojnë godinat e para të njerëzimit të ndërtuara si ndërtime të bardha, apo Albat e para që ndërtoi populli Alban që ne trashëgonim. Me këtë konstatim të përsëritur gjithë ngjarja, sikur dëshmon të keqën e mundshme si një reminishencë e vazhdueshme e fatit të zi ilir në gjithë gjeografinë e shtrirjes së tij, nga Azia e Vogël e deri në Shas - buzë deti, pas përplasjeve me armiq e pushtues. Ajo që AZI...mbetet Zi dhe Troje – ILIONI (mallkim)...?!

Shih dhe kujto po ashtu faktin se si edhe në legjendën homerike, Ifigjenia duhej të flijohej nga babai i saj Agamemnoni, për të qetësuar Artemisën, me qëllim që ajo t’i lejonte akejtë, po ashtu fis ILIR - grekët të zhvillonin Luftën e Trojës. Dhe e cila, shikuar në esencë, nuk del se ishte një luftë borxhi ndërmjet pellazgëve dhe grekëve, por, në fakt, një luftë brenda fiseve ilire dhe brenda familjes mbretërore pellazge e cila po ashtu ishte e ndarë, për sa i përket asaj se duhej apo nuk duhej t’u paguhej haku perëndive nga trojanët të cilët zotat iu ndërtuan murin e Trojës – me marrëveshje (kontratë) paraprake e cila u shkel.

Sipas nesh lufta është këtu ndërmjet dijes dhe vetëdijes nëse duhej paguar – haku i dorës, por edhe licenca në ndërtimet që ALBANËT (Banët – ndërtuesit) vazhdonin të ndërtonin... Prej këtu, ngjashëm si në mitin hebraik – albanët (shqiptarët) ruajnë respektin për mjeshtri Matësin – Masonin (Mjeshtrin e Madh) që cekëm se për simbol kanë Dorën në qiell dhe numrin 33 – aq unaza

sa ka vetë boshti kurrizor i ndërtimit të “godinës“ njeri, dhe kjo simbolikë del se është edhe e profetit Muhamed a.s.???!!!!

Mendohet se edhe sot pasuria e botës – vazhdon të jetë në duart e atyre që ia dinë kimetin – që japin dhe e shpërndajnë atë për lypsarët dhe të mjerët duke respektuar forcën e dorës qiellore dhe simbolikën 33 të boshtit të kurrizit njerëzor të krijuar nga Mjeshtri i Madh.

Por gjithashtu se - një shembull i një flijimi përmendet edhe në Bibël:

Flijimi i vajzës së Jefteut në Gjykatësit: 11. Në të cilën Jefteu zotohet të flijojë...?! Më herët shpjeguar se si nga Jafteu – djali i Nojës del të jenë japodët ilirë – sepse Jafteu u nis në drejtim të Evropës – sipas transmetimeve të shenjta. Dhe gjërat sa vijnë e bëhen gjithnjë e më tepër shqiptare, kur sheh se si Jefteu i Ungjillit del të jetë Jafeti i Nuhiut - Nojës?! ***Jefjani i i blegës dhe Gjonit nën Rumi***. Kurse vetë Jafteu i Ungjillit, po edhe Gogu i tij, të jenë japodët ilirë ose Gogu – gjigandi i këngëve kreshnike dhe Gogu i Ungjillit.

Pyesim: të mos jenë vetë këngët kreshnike dhe legjendare - copa të mbetura të kujtesës mitologjike e historike të shkrimit të shenjtë të një miti ilir shqiptar - ndoshta po...?! Po dhe fotografitë me plisa të punuara me siguri nga jo shqiptarët na e forcojnë tezën. Përfundojmë se Kënga me Bajloz – përbindësh deti, sot përveç se te shqiptarët gjendej gjithandej deri ku preknin kufijtë e Ilirikut - Greqi, Maqedoni e Bullgari, Azi e Vogël etj.?! Ashtu, si popull i detit që ishim që nga stërgjyshërit pellazgë me fat dhe plis të caktuar - si në fotografitë, më poshtë...?!

Shih disa motive mitike për mitin e cekur të Hesionës – zanave të dhënë *peng*, për punë haraçi (të mospagimit ”të hakut të krahut” e cila del si fatum tragjik i njeriut që jeton buzë detit...?!)

Ja se si, në to kemi po ashtu një femër që përballet me një përbindësh i cili del nga deti dhe në tjetrën një Gjergj, me plis të bardhë i cili qëndron para një statuje e cila i kërkon flijim të një femre – për të mundur armikun, duke hequr mërinë e tërbimit të Posejdonit të cilit nuk i është paguar që në Trojë haku i ndërtimit të kalave që përsëritet edhe në Rozafat?!

Shih – Hesiona pas murit. A mos ishte edhe kjo një Zanë Shqiptare...?! Po athua se edhe mbretëresha Teutë u sakrifikua për punë muri me Romën. Pse në popull transmetohet që Shasi u shkatërrua sepse nuk kishte të ndërtuar një mur - kala NGA LIQENI - mbase dikur deti?! Pse përmendet koka e dashit që mund të jetë hequr si skulpturë nga muret e kishës...?!

Ku ishte Troja dhe Mali i Zusit?

Homeri në Iliadë cekë se Zeusi lëshonte rrufe nga malet e vjetra Akeraune - që shtrihen në Shqipëri (të Llogorasë), e ku hynë edhe vetë Tomori si mal i shenjtë – kujto, Baba Tomori?!

Mali i Vetëtimave në Kurvelesh me siguri që e vërteton këtë tezë - gjeografia e këtillë del të jetë shumë e përafërt edhe me Shasin...?!

Zbulimin e këtij dimensionit të ri për të menduar se Troja e Homerit të këtë qenë diku në trekëndëshin e qyteteve Shkodër - Shas dhe Lezhë fiton në peshë, duke arsyetuar edhe më tej sipas Homerit. Këtë na e përforcon një thënie tjetër në Iliadë të cilën e thonë ilirologët. E kjo është në konstatimin se *nga Kalaja e Ilionit - Lezhës, shiheshin zjarret në Skutari - Shkodër, kur pas mbarimit të luftës Odiseu u nis për Itakë dhe e cila gjendej diku në jug...?! Dhe vërtetë, nga ky pozicion del që Itaka të jetë diku në jug. Por ne, nuk mund të lëmë pa cekur se, flakë të tilla mund të kenë ndodhur të jenë parë edhe nga Rrizana mitike (Shasi), që me sy – shikim, rrokë njëkohësisht Leshën dhe Shkodrën.*

Është edhe një tregim tjetër mitik i kësaj kohe me këtë natyrë të cilin si përrallë e shënoi edhe vetë Ruzhdi Ushaku në Ulqin dhe njihet si përralla e Xhindit dhe Peshkatarit. Në fakt, xhindi është vetë ciklopi homerian që unë e besoj të kenë ekzistuar edhe në këto anë e të cilët të kenë ndërtuar muret ciklopike të kështjellave të Lezhës dhe Ulqinit. Përralla e Ushakut, për nga subjekti dhe dredhia del të jetë identike me atë të Odiseut – Uliksi dhe Katallai. Ku Uliksi me një sy, në tregimin e përmendur na bëhet Xhindi ndërsa peshkatarit i mençur, zë vendin e Uliksit - nuk po them Ul - iksi...?!

Andaj, tashti në vazhdim, pa e vonuar duke u shkëputur nga mitet 6 mijëvjeçare të njerëzimit në Shkodër (kujto shpellën e zbuluar me eshtra njeriu që vazhdon të habitë shkencëtarët)?! Po vazhdojmë me bisedën spontane të premtuar.

DISA MIKROTOPONIME TJERA INTERESANTE AFËR SHASIT QË KËRKOJNË ZBËRTHIM

BORET

Bregu i Bunës në Bore - afër Shtodrit, e veçnam këtë mikrotoponim sepse edhe ky fshat po aq karakteristik e mitik si vetë emri Rrizanë e Shtodër i takon fondit të mitologjisë Ilire të trevës. Bile emri Bore po na kujton emrin e racës së parë njerëzore e quajtur Iper Borea Plaksha, që origjinën e vet e kishte diku andej nga veriu i planetit. Kujtojmë se ne jemi raca e pestë njerëzore sipas dijeve alternative që jetojmë sot - 4 racat tjera - rezultojnë të kenë kaluar...?!

Emri i fshatit Bore duhet të vijë nga Boreja - Bora, perëndi ose perëndeshë ilire e erës, duke ruajtur kuptimin dhe formën e gjuhës shqip me origjinë pellazgo-ilire. Thuhet se ajo bashkë me Boreadat rrinte në një shpellë, duke sjellë të ftohtin...?! (*Barbara Colano Fjalor Mitologjik, botime Toena, 2005, f. 162*).

Nga ana tjetër thuhet se *arboreo* quheshin edhe 13 shkronjat e alfabetit Irlandez (vendi i erërave të veriut - borës) që ishin gjithashtu 13 shkronjat e alfabetit pellazgo-ilirë. Kujtojmë që në Iliadë ilirët nga Homeri quheshin hyjnorët - kështu shkruan në faqen 77 në librin *La via degli imorali Shahmana Devano*, dhe kjo është një dëshmi më shumë të origjinës mijërvjeçare në këto anë. Si dhe fakti që ilirët të kenë qenë si arianë - raca e parë, adhures të yjeve...?!

Pamje nga fshati Bore, nga i cili rrjedh (gjarpëron) lumi Buna dhe mbi te - në perspektivë të fotografisë shtrihen kodrat e fushëbetejës së Shën Gjon Vlladimit - në Anë të Malit ?!

Shtëpi karakteristike të këtyre anëve, nga Nazmi Sukubina

Ja se çfarë shkëputëm më afërsisht, për këtë:

“Sipas traditës norvegjeze, para se të ekzistonte Toka (Midgard) ekzistonte Musepell, një vend i përfshirë në flakë, me roje, të cilët përdornin shpata flake, me gjithësinë e pafund boshe (Ginnungagap) dhe Niflheim, që ishte një zonë e mbuluar me akull. Kur i ftohti i Niflheim preku flakët e Muspell, gjiganti Ymir (IMER) dhe lopa vigane Auehumla u shfaqën nga akujt e shkrirë. Në vazhdim, lopa vigane lëpui Perëndinë Bor dhe bashkëshorten e tij, duke i sjell kështu ata në jetë. Çifti solli në jetë, Buri-n, që dhe ajo me radhë bëri tre djem, Odin, Vilin dhe Ve-në. Tre djemtë kur u rritën vranë Ymirin dhe nga trupi i tij u krijuan: Toka me mishin, nga kockat Malet, nga flokët pemët dhe me gjakun e tij - lumenj, liqene dhe deti. Në fund, nga kafka e tij, perënditë krijuan qiellin bashkë me yjet...”?!

Nëse edhe më thellë zbulojmë e kërkojmë në dimensionet gjuhësore dhe etimologjike të këtyre dy mikroponimeve – Shtodër, që cekëm dhe sidomos tash të dytin – Bore, do shihni se fjala është për një lashtësi leksikore e cila tejkalon perceptimin simbolik të mendjes që bart dhe ka, për ne emri Borë?!

Për këtë gjermanët – nazistët, shihet se jo rastësisht përzgjedhën që për simbol të vetin - fyrerit, të kishin vetë emrin BORA- BOREA (shih mikroponimin e cekur për krahasim). Sepse ekzistonte zoti Borea i racës së shkuar që doemos ishte i rëndësishëm për popujt e lashtë me dijet e veta.

Kurse këtë, po duket, nazistët e bënë për nderim të racës së parë njerëzore, e të quajtur HIPER – BOREA PLAKSHA ose SIPER BORA PLAKSHA (shqip..)?! Mos harroni se flitet për emra pellazg – disa mijëra vite nga koha e Gurit. Sepse vetëm dijet magjike e teknike në sundim të detit – me anijet si

male të vetat, arritën që, si racë e parë, të paraqiten diku në veri të planetit, para racës Ariane dhe që ishte shumë e fuqishme e se nga rrënja e kuptimit shihet që ishte Borea (bardhë – shqip, racë e bardhë)?!

Më poshtë do shihni se si nga kjo origjinë e racës së bardhë në Ulqin kemi trashëguar edhe emrin e prijësit të *Mirit* apo Ymerit (AGA IMERI)...?!

Thamë se emri Aga lidhet me Agarta duke qenë shumë më i vjetër se edhe vetë gjuha turke nëse mendohet të lidhet me origjinë të pushtimit turk si emër...?! Kurse vërtetua që nënat e familjeve mbretërore shqiptare se djalin e vet ata e quajtën I MIRI (Imeri). Kështu e quajti, më parë përmendëm, Olimpia djalin e vet, por edhe shqiptarët e Avganistanit – prijësit i thonë I MIRI si ushtarë të Aleksandri të Madh...?!

Nga këtu edhe në Ulqin, po duket, ruhet shprehja pellazge Aga Imiri (Aga Ymeri)?!”

Kjo racë supozohet se ishte shumë më e madhe nga ajo që e pasoi njerëzimi, të paktën kështu na e paraqesin gojëdhënat - ishte një racë gjigantësh?!

Kontinenti i akullt i polit të veriut del të quhej në hartat e vjetra – shqip, si HIPER BOREA PLAKSHA (sot SIPËR BORA PLAKË)?! O Zot,

thujse të ketë qenë shqipja gjallë që para ndërrimit të boshtit tokësor të planetit – kur në polin e veriut kishte jetë...?!

Nga Hartë e vjetër e Hiper Borei (hiper - sipër; borei – bora sipër) po mendojmë: A thua se na ishte një kohë kur pellazgjishtja (shqipja), dominonte me globin, ashtu si anglishtja sot që e njëh i gjithë qytetërimi - ndoshta po?!

Po a thua se kjo racë, jetoi në polin e veriut atëherë, në kohën kur toka kishte një bosht tjetër të vetin klimatik. Faktet të habisin, nga zbulimet arkeologjike del se poli i veriut ashtu si edhe ai i jugut të kishin pasur një bimësi kontinentale...?!Ka diçka në vete shumë misterioze kjo gjuha shqipe që ne e njohim dhe e flasim por nuk e çmojmë sa duhet.

Mbase shpejt do vijë koha që t'u besojmë edhe atyre parashikimeve të Nostradamusit që qe shprehur "Në qoftë se shqiptarët dhe gjuha e tyre me të cilën është shkruar historia humane rezistojnë deri në vitin 2000, ata do të jenë të bashkuar prapë në këtë botë, ashtu siç dinë ata...?! *Emisioni plaku.com 9 minuta ndriçim nga Firmasoni Maksim Zotaj, Top chanel...*

ÇFARË THOTË ILIROLOGU ENEZO GATI PËR ILIRËT DHE SI E KOMENTON EMRIN SHAS?!

Ilirologu Enezo Gati, hedh një mendim interesant për besimin e ilirëve, duke thënë se në qytetet ilire (vendet e kultit), atje ndër ta, nuk pritet të gjeni faktore të mëdha ose objekte të ngjashme, sepse ilirët, luteshin kudo në natyrë. Sipas tij përmasat e perëndisë qiellore në të cilën ata besojnë i kalonin përmasat tokësore të një objekti?!

Duke lexuar edhe disa pikëpamje tjera të tijat mbi jetën e ilirëve, themelimin e qyteteve "i frymëzuar" nga ky studim i tij për hapësirën tonë ilire, po shtojmë këto konstatime tonat:

Sipas nesh - Shasi, Ulqini si qytete, duhet të jenë formuar, ashtu siç konstaton autori, që linden "mbase fillimisht nga qendrat tregtare, tulat e dikurshme të kulturës para ilire, e të cilat hasen kudo në Evropë, pastaj në pjesë të ndryshme të Afrikës dhe Azisë. Mendojmë në kohën e fuqizimit të bujqësisë, pemëtarisë si dhe të shpikjes së tregtisë, si ajo e mëndafshit kinez, erëzave, parfumeve arabike, kripës, verës etj...". Dëshmohet se rrugë të këtilla tregtare kalonin gjithandej nëpër dy qendrat e përmendura ilire, Shas dhe Ulqin, duke shkuar edhe përtej detit...?! Duke ndjekur zhvillimin e tulave në rrugët kryesore tregtare euro-aziatike dhe afrikane, autori vëren që ata kalonin nëpër treva në të cilat fillimisht ndodhte magazinimi i mallrave. E si proces pastaj bëhej edhe shkëmbimi i tij. Në fillim, dihet, mall për mall e më vonë edhe me monedha, duke nxitur kështu gjithsesi një trafik të madh mallrash në qendra të caktuara.

POPUJT E VERIUT QË NGULËN NË KËTO ANË

Prandaj është momenti për të kujtuar këtu se si një popullsi e cila dëshmohej të ketë ardhur në trupin e Ilirisë ishte edhe ajo e popullsisë nordike që arriti të depërtojë deri këtu e duke kaluar edhe detin në mesin e popullsisë albano-ilire, këtej e andej detit. Kuptohet, me forcën e kuajve dhe të mburojave, por duke mos e shpërbërë për momentin Ilirinë.

Kjo popullsi vendoset në Iliri – në mesin e arëve (popullsi autoktone parahistorike) të lashtë indoevropiane diku rreth 2-3 mijë vjet para Krishtit.

Por në këto hapësira sërish, si retë të ri, arrijnë e depërtojnë diku rreth shekullit XII dhe tashti njihen me emrat, si: retët, dasaretët dhe sasët - gjermanë. Këto sipas Gatit – ia behën edhe në Shas e Ulqin. Sasët ishin gjermanë si fis dhe sipas tij u detyrohemi edhe për emrin e qytetit të Shasit. Nga ata trashëguam shumë emërtime fjalësh dhe vendesh si mikrotoponime. (*Enezo Gati - Ilirët, - botoi Bargjini – 2005, f. 138*).

SASËT- Retët, konstaton autori, ishin adhurues të rendit në qeverisje. Thuhet se komandonin drejtë e me rregull në administratë. Plotësojmë se nga retët – njerëz dhe sundues të drejtë, po duket që shqiptarët edhe sot kanë të trashëguar fjalët – rend dhe rreth në administratë – bile gegërishtja Anamalit, edhe sot ka fjalën ret – për rend (VENU RET)?! Por dihet edhe rregulli i shqipes që në raport me latinishten nga S – prodhon SH - pra SAS dha Shas..?!

Shih për ilustrim, këto emërtime ndeshën si emër që përkufizon njësinë administrative në rregullim shtetëror të ditëve tona. Pohimi është gjithashtu i Gatit. Pra, kemi të bëjmë me një fjalë 3 mijë vjeçare, me natyrë shtetësie (shoqërie të organizuar) ashtu pra, si edhe vetë emri Sas (Shas) sasët?! Pa dyshim se kjo periudhë e tyre – lë gjurmë të forta të urbanizimit organizativ të shoqërisë.

E kjo po duket tërbon ithtarët e teorive serbe se qyteti i Shasit zë zanafillën e vet – si qytet i avancuar me një urbanizëm, tek në shekullin 6 të kohës së dyndjeve sllave. Gjuhësisht është e vërtetuar se edhe fjala rend – *red* (serb.) nuk i takon leksikut origjinal sllav, por te sllavët del të jetë i huazuar, që nuk ndodh me leksikon e shqipes.

ETIMOLOGJIA E EMRIT *DASË* DHE KUPTIMI ETNOSIKOLOGJIK I TIJ

Kurse nga mesi i retëve, popullsia e sasëve dhe e dasaretëve del të jetë një popullsi tepër e dashur dhe të drejtë e shumë të lezetshëm. Populli shqiptar ruan nga këto kujtesa edhe emrin *DASË*, në kuptimin babaxhan...?! Po edhe emri dash - gjuhësisht del të jetë disi i përafërt po me këtë popullsi. Ai gjithsesi

lidhet edhe me fondin e lashtë shqipe dhe gjermane e cila, sipas një teorie, u degëzua nga shqipja.

Edhe këta si popullsi - dasaretët të ardhur nga veriu – fillimisht u vendosen në tulat e përmendura gjithandej. Ata, atje, duke themeluar qytetet e para – vëren autori, vunë e ngritën ca mure për të ruajtur mallin e arritur në destinacion dhe në mes të godinës - fortesës, kishin një arkë, ku të paktën në tulë, ruhej malli gjatë natës...?! Një tulë e tillë, përveç Shasit, që kishte zanafillë edhe më të lashtë – si objekt kulti ilir - ngjashëm si dikur Dodona, sipas nesh duhet të ishte edhe porti i Ulqinit, sepse aty përqendroheshin të gjitha rrugët që lëshoheshin nga pjesa kontinentale dhe ato malore në det. Ndoshta emri i qytetit edhe sot fsheh dhe ruan rrënjën tulë - trafik mallrash. Stacion i mallërave që u formuan në kohën e misterit të qytetimit RET. Këtu përveç se deponohej dhe ruhej malli, brenda tulës ndërroheshin edhe vetë kuajt si kafshë transportuese të kohës.

Tjetër, duhet shtuar për fund se - përveç emrit *dasë*, që sllavët e gjetën apo më mirë të thuhet po duket e mësuar nga ne- kur zbritën në Iliri, emri *dasë* del të jetë plotësisht ilir. Tjetër, nga retët mbase kemi trashëguar edhe emrin rex - prijës i drejtë dhe kuptohet, kuptimin e dytë të fjalës **roje (rojtar)**, **si sinonim i pushtetit brenda tulës së përmendur, por që ky emër ngadalë devalvon në hajn për keqpërdorimet që bëri me kalimin e kohës si person - plotëson Gati si shpjegim e mundësi...?!**

DY SHPREHJE SHQIPE NË GURVARRE ILIRE

Te popullsia pellazgo-ilire ku hyjnë shqiptarët e deri te shfaqja e popullsisë albano-ilire, në krye ishte një Zot – Kronosi - (Krye - Krijuesi - Kroj, Krajli) po edhe sipas besimit ilir, Zoti del të ishte i përmasave të paparamenduara dhe si i tillë mundësh t’i lutesh kudo në natyrë.

Ai nuk mund të rrijë në një faltore sepse vetë është Ala (cit. *Enezo Gati – Ilrët - Bargjani – Tiranë 2005*) duke pasur kuptimin “me krahë qiellor” – Andaj qielli është tepër i madh për të krahasuar krahët e dikujt me te në tokë?!!

Ndërsa në gjuhët semite – me të cilat ka afri shqipja, ky Zot njihet edhe si El, por ka edhe emra tjerë, si p.sh. RA, Rabi – na (Zoti ynë, arab., V.j), Il etj.

Te grekët vetë Zeusi – sipas Gatit, është quajtur ILAOS (ILAS: I dashur) – Iliria (i ndriçuar; i qeshur)?! Ndërsa vërtetohet gjithashtu se edhe perëndesha mëmë (Eva) të quhet “Ilithia“...?!

Por shikuar hollë, ndoshta kjo është vetë surja Kuranore ILAS - në të cilën Zoti transmeton që është një, se nuk është i lindur dhe as nuk lind IL – AS (i parë) - v. jonë?!

Pasi me këtë rrënjë zberthyem edhe origjinën e ILIONIT, Trojës etj. ka

mbetur të thuhet që - autori heton se, gjithashtu, në shumë gjuhë fjala “IL” prodhon shumë toponime, duke qenë si të tillë me natyrë të gjuhës parahistorike indoevropiane monoteiste; kujto: Illisk (Rusi), Ilim (Siberi), Ilia (Armeni), Illori (Kaukazi) - atje ku Ilirët nuk kanë arritur kurrë.

Iljo quhej Troja ndërsa vetë ilirët dalin si adhurues të yjeve. Pra etimologjia e emrit nuk është e njëkuptimshme, në Dalmacinë Qendrore gjejmë Yllei, Ilio në Dardanele ..., Illasi në Verona. Ndërsa për anglosaksonët vërehet që “Hill” do të thotë Kodër e kështu quheshin qytetet maje kodrave në iliri. *Ndërsa Iliroi nga pikëpamja etimologjike nga punimi i cituar nënkuptohet banues i kodrave, i ishujve dhe lumenjve. Ili frëngjisht i thonë ishullit?! Po dhe ilirët banonin shumë ishuj...?! Gjithsesi ilirët dhe albano-ilirët i kanë të gjitha - këto cilësi, andaj përsërisim se në 4 gjuhët më te vjetra të botës rrënja me zanore Ill, ell, all, yll fsheh në vete fjalën Zot (Alla,) që nuk ka diskutim...?! Atëherë kjo rrënjë –sipas nesh nëse përsëritet, përsëritet si vetëdije e ekzistimit të Zotit ndër popuj të vjetër dhe jo se përsëritej edhe atje ku nuk kishte ilirë...?! Mirëpo, ky emër me rrënjën e cekur, duket se te ilirët dhe albano-ilirët që pa diskutim ishte shumë i dashur, nuk mund të kuptohet në besimin ilir, pa një fjalë tjetër që është Ruh - shpirt, në kuptimin që kur na vjen ndër varre sikur deshifrohet me porosinë ilire – shqipe. ZOT ”ruaj se rrona - përsëri thënie monoteiste që gjendet në 2 gurët e varreve te besimi ilir.*

Ky **Rabi-na** (ruajtës i frymës-shpirtit), te popullsia Albano-ilire-kataras - besim i drejtë, (pra, edhe në Anë të Malit) del si **Ru-na** (na ruaj). Dhe kështu vërtetohet me Gatin, se me këtë emër, njihej njëri nga dy gurët e varrit i cili edhe sot praktikohet te vetë shqiptarët mbi varre – Shas dhe Ulqin...?! Nëse gjëja më fundamentale e cila tregon lidhshmërinë e një populli me besim dhe me pikëpamjet e atij besimi është riti i varrimit, atëherë, vetë emërtimet e gurvarreve ilire - Anë të Malit, tregon se nga jemi dhe sa të vjetër jemi në këtë zonë.

E mbi këtë bazë në këtë besim, nëse guri i parë quhej Ru-na, guri i dytë i varrit quhej Rro-na, pra, në kuptimin që vdekja është dorëzim i të vdekurit në varr dhe sikur thotë se me vdekje jeta vazhdon deri në përjetësi (në kuptimin pasi RRONA zot RUNA...)?!!

Sipas autorit: “Vdekja, për ilirët, ishte lëshim drejtë fushave të bardha të pafundme dhe të përjetshme e me bollëk të furnizuara, andaj ata edhe nuk i druheshin nga se jeta për ta vazhdon me ringjallje.”

E në shenjë të këtij amshimi, kujtojmë se cekëm faktin pse në Anë të Malit gjatë vdekjes gratë, në mënyrë simbolike, veshën me të bardha. Ata vetëm se dëshirojnë të bëjnë uniformizimin përmes veshjes së atij që përcjellin me uniformën e atyre që ia dorëzojnë shpirtin e të ndjerit?!

Besimi islam, për këtë mëson që besimtarët e njëmendtë – monoteist,

në rastin e vdekjes dhe kontaktit me botën e përtejme detyrimisht priten nga engjëjt e veshur me të bardha...?!

Edhe një dëshmi tjetër, që zbuluam çështjen e zbërthimit të emrit:

Sa për emrat e 2 gurëve të varreve të ilirët po përfundojmë edhe me këtë se fjala “Ra’ina-arabisht“, nga surja ENISA (Nuset...): 46 - Kurani, në arabisht do të thotë “Na dëgjo”, ose, na shiko me respekt, thjeshtë, rrënja e kësaj fjale të Albano-ilirët ashtu si edhe të arabët, ka mision besimi monoteist dhe del të jetë vetëm një uratë ndaj Krijuesit në rrugën e shpirtit në botën e përtejme. Shih, edhe te gjermanët na del si lumë – Rajna?!

Por me këtë rrënjë si Ruh, në Kur’an shohim se del të njihet edhe vetë KRYE ENGJËLLI – XHIBRILI (GABRIELLI). Shih sa interesant del kuptimi i kësaj fjale – fjalës krye që jep një kroi - burim ku del uji.

- Vetë - Kroni si prijës ilir ndeshet si emër edhe në Itali?!

GJËRA TJERA QË DUHET VEÇUAR NË SHAS

Kroni i Shnjanes

Para ca kohëve më ra të dëgjoj një legjendë tepër interesante nga një qytetar i Anës së Malit – Avdullah Selim Osmanaj, se në hyrje të Fshatit Selitë - jo fort larg Shasit të gjindej *Kroni i Shnjones*, i cili “e binte ujin disa kilometra larg nga një ujësjellës i ndërtuar me tjegulla, prej kroit Burg që gjendej mbi mëhallën e Selloive - Selajve, nga ana veriore e Selitës dhe Shasit?! Njerëzit thoshin se këtu gufonte ujë i freskët mali që vinte nga ”ujësjellësi me tjegulla të ndërtuar nga Shnjonia, por nuk dihet se kur ajo kish jetuar”? Pra, përveç emrit mitik Gjon – mashkull (Shnjon) paska ekzistuar edhe emri Gjone (Shnjone) - doemos mbretëreshë e trashëguar në familjen ilire – rrjeti i tillë, i këtij ujësjellësi antik – apo mitik duket të jetë mbi 7 km.

Po çfarë është ajo që duhet veçuar - si fjalë nga kjo legjendë?!

E para e të parës, janë vetë emrat mitikë që ndeshën në këtë legjendë dhe veçojmë emrat, si: Burg, Selloi dhe Selitë, Shnjania etj. Të gjithë këta na vijnë me etimologji mitike pellazgo-ilire të besimit - mitit ilir nga leksiku i Iliadës etj. Dhe ja pse:

Burg-u, Fortesë – burg - po themi ”greqisht“ - pyrgos?! Si mikrotoponim me bazë ilirike indoevropiane ndeshet gjithandej nëpër Evropë duke na ardhur si emër i disa qyteteve. E kjo do të thotë, që atje emrin e çuan pellazgët – si qytetërim, kurse tek ne, për arsye që dihet, mbeten si mikrotoponime. Emri burg njëkohësisht pellazgjisht nënkupton një vend të rrethuar në një kodër - por librat e shenjtë – Ungjilli, e përmend si Purgator e ndërsa Kur’ani e përmend si Pirg -

mur nga ku rrinë njerëzit të cilët qëndrojnë në mes të zjarrit dhe parajsës - pas mëshirës së Allahut?! Pra, si mendim emri duket se lidhej me të përtejmen...?!

Edhe katarasit cekëm që adhurorin pircun me një rrotë në maje - rast po ashtu për të medituar - shih edhe në Ulqin, në kala, kulla del të jetë në formë pircu. Kurse ai shohim që bën edhe për xhami -kuptohet edhe për kishë, si objekt i parë brenda vetëm një objekti?!

Selloi, si duket edhe këtu fjala sikur përputhet me emrin e priftëreshave të Dodonës të përmendura në Iliadën e Homerit që folëm më lart. Ndërsa emri Selitë - gjithashtu ngjashëm edhe ky duhet të jetë po ashtu i të njëjtës bazë homerike të Iliadës, sepse përmendet edhe në Iliadën e shenjtë. Dhe të gjithë këto emra të marrë së bashku si leksik dhe si mit, përputhën me rrëfimet e Homerit pellazg, duke i dhënë edhe një pozitë intriguese vetë qytetit gjermadhë të Shasit si lashtësi. Me këto të dhëna, qyteti me emrin Rrizanë kandidohet për më tepër pranë hyjnore në zbulimin e dimensioneve të fshehta të vetë mitit dhe miteve nga emrat e cekur?!

Edhe mikroponimi *Kroni i Shnjanës* duhet të jetë i ngjashëm në natyrë me atë të cekur në Rashtishë – Shnjan, që duket se është i dalë mbase nga Shën Gjoni – kuptohet, në gjininë femërore dhe se duhet të jetë aludim në priftëreshat e kohëve të shkuara ilire. Nga kjo kemi situatën ku bashkë me emrat *burg*, *solloi* e *selitë*, vetëm se hedhin dritë mbi të kaluarën pellazgo-ilire të Rrizanës - Shasit të antikitetit për të cilën folëm më lart.

BUKËMIRA E SHASIT

Po të shikosh këtë fotografi të fshatit të Shasit, sheh që ai sot të shtrihet në një fushë shumë drithëbërëse e cila ka një emër karakteristik si Bukëmira.

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Vetë fjala si emër i tillë, disi të futë në një shenjtëri të sajën sepse edhe për Dodonën e shenjtë Ilire në Iliadë thuhet që kishte një tokë të pëlleshme. Pra, po duket se tokat e pëlleshme në këto vende të shenjta, po duket të jenë kusht – argument i shenjtërimit të një hapësire. Emri BUK - është një fjalë e parë njërrrokëshe që ndeshet qysh te pellazgët e lashtë.

Shih, ngjashëm edhe lugina e Nilit ku shtrihen piramidat në Egjipt, del se ka këtë veti që e bën atë të shenjtë. Vërtetë, përse vetëm pak kilometra, poshtë kësaj fushe - Bukëmirës, toka nuk është më prodhuese? Ne mendojmë se jo emri Rrizanë, po edhe vetë mikrotoponimi Bukëmira është një shenjë dalluese e këtij vendi të shenjtë që vërteton shenjtërinë e harruar të Rrizanës...?!

Shtëpi karakteristike të Zonës e një familjeje të vendit të pasur në kat dhe ballkon

ILLYRICU SACRUM “ILIRIA E SHENJTË” Ku banonin Klementët - Kelmendasit

Duke mbetur te njerëzit e mëdhenj e të shquar iliro-shqiptarë që lanë gjurmë në botën religjioze të krishterë, shohim se iliro-shqiptarët i dhanë Vatikanit, papën e 40-të dhe të 243-të. Dhe shumë kardinalë. Ndërsa Papa Inoçenti i parë u zgjodh në vitin 1700. Kjo edhe i bën shqiptarët popull monoteistë e apostolikë dhe se këta menjëherë u bënë të krishterë në mënyrë masive në shekullin II. Nga këtu i bie që krishterimi të zyrtarizohej në këtë popull – para atij të Romës, menjëherë pas Krishtit e çka do të thotë nja 7 shekuj para sllavëve - serbëve, që u krishteruan nga vëllezërit grekë sllavofolës Qirili e Metodi.

Andaj, mbase e gjithë kjo traditë apostolike dhe më herët ajo e një besimi origjinal pellazg, ka bërë që sot të na vijë e fosilizuar një kulturë origjinale e kohës mitologjike që ndeshet në terren.

KUSH ISHTE SHËN JERONIMI DHE SHËN ASI *Nga Wikipedia veçuam <https://sq.wikipedia.org/wiki/>*

Shën Jeronimi, i njohur me emrin latin Sophronius Eusebius Hieronymus (lindi në vitin 347 në Stridon, Dalmaci, dhe vdiq më 30 shtator 420 në Betlehem, të Judesë) ishte at i kishës, dhe teolog. U shpall mësues

kishe nga Vatikani. Njihet më mirë si përkthyesi i Biblës nga greqishtja dhe hebraishtja në latinisht.

Emri i tij latin thuhet të ishte Sofronius – por nëse emri është etimologji simbolike, atëherë ai do ishte një Jeronim Sofra (si asociacion i parë, Sofra në mitologjinë kishtarë është gjithsesi e shenjtë ashtu si edhe në mit dhe lidhet me darkën e fundit. Që darka - sofrat lidhet vetvetiu si simbolikë me shenjtërinë qiellore e cila sipas miteve përgjatë historisë së njerëzimit lidhet me fatin hyjnor në të ushqyer. Ajo, sipas mitit dhe besimit shtrohet direkt nga qielli - kujto sofrën në shkretëtirë të Jezusit e mbushur me njëmijë të mirat nga qielli – pas lutjes së Jezusit. Kujto edhe një lutje për Jobin...?! Ilirët, dhe shqiptarët, krejt të ushqyerin e kanë të veçantë në lutje si një rit i veçantë hyjnor...?! Kurse vetë mbiemri i tij SOFRA (shqip), tregon origjinën e tij iliro-shqiptare dhe shenjtërinë e tij e cila trashëgohet te ilirët nga koha pellazge. Dhe kjo traditë në besim që kishin ata, i bënte të ishin në tehun e kishës dhe të besimit të vet që trashëgonin.

Edhe pse emri i lindjes së tij, lidhet me emrin Stridon që si qytet vendoset në një kufi në mes të Panonisë dhe Dalmacisë - kjo mund edhe të mos jetë reale si e dhënë dhe *doemos se dyshohet –sipas burimeve si vendndodhje e saktë të tij*. Emra me këtë rrënjë gjejmë edhe në pjesë tjera të Ilirisë deri në luginën e lumit Mat.

Krahasoje këtë fotografi të Shën Jeronimit si mundësi që të jetë nga ana veriore e qytetit të Shasit dhe krahasoje atë si relief i pikturuar me një

kod artistik kishtar.

Pastaj simbolikën e shpellës e cila të lidh me Zotin si dhe profecitë e komunikimit nga aty me engjëj...?! Pastaj - Kultu i Diellit në Zotin Krisht në drurin përball. Kurse luani i paraqitur asocon në luajt e Babilonit dhe Egjiptit.

Por në mitin e atlanteve e gjejmë edhe te tempulli i Delfit. Këtu luani ruan magjistarin (orakullin - orën) e tempullit?!

Kujto këtu edhe ëndrrën e mbretit Filip të Maqedonisë, i cili në muajin e mjalitit me Olimpinë iu duk sikur pa në ëndërr që Olimpinë e mbretit ilir, atij ia mori drejtë qiellit një erë dhe se ajo iu duk që u transformua në një luaneshë.

Gjithsesi – motivi i luanit del të jetë me bazament të dijes mistike mbretërore epirote të trashëguar. Kurse shih se si në drurin, para tij..., gjendet figura e diellit dhe Krishtit të kryqëzuar.

Dhe tashti - neve, mbi metodat e reflekseve të kushtëzuara – pasi lexuam pranimin e shenjtërisë së tij nga Vatikani, e pasi pamë edhe këtë fotografi , çuditërisht shohim se na krijohen në kokë nga fotografia disa ndjesi të ngjashme rreth shpellës së Shasit (FRETËRVE)?!

Historikisht po duket si e tillë dhe në te kontaktohej me të përtejmen – si botë.

Krahaso tashti asociacionin e shpellës - sipas imazhit të ofruar, me atë të pamjes që do të na krijonte pamja për një njohës të Shasit - banor i tij i cili mbi bazën refleksive do të kishte logjikuar me asociacionet e “lojës mashtruese“?!

Ai - pa e gabuar konstatimin e riprodhuar nga asociacioni do të ish se Stridoni mund të jetë vetë Shasi?! Ose më qartë kodi kishtar që është kudo i pranishëm për të tretur gjurmë në këto punë të fsheh realitetin që zërthen fotografia e dekoduar?!

Pra, pyesim: a thua të duket atje nga (Shpella e Fretërve - pamja e Sh. Jeronimit) - Mali i Sumës që mund të identifikohet edhe sot, po të shikohet ai nga Mali i Shasit?! Dhe se sllavët nuk gabonin, kur Malin e Sumës e quanin si Mali i Shën Gjon Vlladimitrit ...?! Me qëllimin për të thënë më vonë që edhe Shasi ishte qendër e Shën Gjon Vlladimitrit – si i shenjtë serbë?!

Çfarë thua ta ketë nxitur piktorin për të na dhënë Malin e Sumës në imazhin e mundshëm për të shenjtin Shën Jeronim?!

Si të thuash (përsërisim) një pamje krejt ekzakte të Malit të Shasit (shpella) dhe Malit të Sumës..., mbase edhe kjo nuk guxon të jetë një rastësi?!

E sidomos për piktorët kishtarë të koduar dihet se kjo është një

praktikë e pëlqyer për të ardhur deri te realiteti **i fshehur jo pa një qëllim të caktuar...?!**

Andaj për këtë, ende po plotësojmë asociacionet; athua se për vendin që quhet Stridon – ku lindi Shën Jeronimi (edhe pse nuk dihet se ku, me saktësi), të na paraqitet një pamje e peizazhit anamalas, ashtu si me Mal të Sumës, të shenjtit (Shën Gjon Vlladimir)?! Ose, nëse lindi në Stridon – kjo nuk do thotë se edhe jetoi atje - Shkodra doemos që ishte kryeqendër e Dalmacisë në kohë, kurse Shasi një kështjellë e shenjtë e qytetit?!

Shih edhe këtë fotografi në vazhdim të Shën Jeronimit.

Nga fotografia - artistike, pohojmë se edhe pamja e dytë mbi malin e shpellës e dhënë në fotograf i– ana jugore me pamje nga jugu i mbishpellës së Malit të Shasit - çuditërisht sërish, për njohësit e kësaj gjeografie, sikur përputhet me vetë ujin dhe Liqenin e Shasit me legjendat që ai ish qytet i cili shtrihej edhe në liqë?!

Një moment tjetër, po aq i rëndësishëm i fshehjes së vendit të origjinës së Shenjtorit, mund të jetë edhe fakti i kundërshtimit të teorive dhe doktrinave kishtarë të kohës nga pikëpamja e vetë Jeronimit. E kjo shihet sidomos, edhe nga 150 letrat e tija të ruajtura, në të cilat Shën

Jeronimi, nuk hezitoi të polemizojë me tjerët në punë besimi dhe i gjithë ky kundërshtim e radhitë atë në të ashtuquajturën “Teori ilire” si religjion, e cila u përvetësua edhe nga sllavët e ardhur (si zakonisht) dhe të cilët këtë (nëse aludojnë në këtë, për të cilin po flasim) e konsideronin, si të shenjtë, por edhe mbrojtësin e vet (shih: *Istria net-org Hieronymus Stridonensis Prominent Istrians*). Kurse ai, këmbë e krye – kundër pushtimit të tyre të Ilirikut nga sllavët. Për kohën e vet - Jeronimi, e dalloj fortë veten edhe si një patriot i flaktë ilir nga koha e dyndjes së popujve, kur shprehet, me fjalët: “*Më vjen të rrëqethët, kur mendoj të tregoj për shkatërrimet në kohën tonë; ka më tepër se 12 vjet që po shkon gjaku rrëke; gotët, sarmantët, alanët, narkomanët, shkretëtojnë, shkatërrojnë dhe plaçkitin Trakinë dhe gjithë Panoninë. Kudo dhunë, kudo rënkime, kudo figura e tmerrshme e vdekjes; për këtë është dëshmitare Iliria, dëshmitare është Traka, dëshmitar është vendi ku kam lerë, dhe ku çdo gjë u shkatërrua përveç qiellit, tokës dhe pyjeve të dendura*”. **Gent Ulqinilibër i cituar. F.142.**

Ndoshta ai për këtë edhe i ra të strehohej në Shas – deri ku ende nuk kishin arritur trazirat. Mendoj që vetëm për këtë thënie të njëres nga letrat e Shën Jeronimit, në hyrje të kompleksit të qytetit të Shasit, do të duhej të ngrihej një bust për të, bashkë me çetën e gjithë papëve, kardinalëve dhe peshkopëve ilirë të fazave të ndryshme etj. Këta – nuk do kish qenë keq, që të gjithë së bashku – të viheshin në një plato - buzë rrugës së Shasit të Vjetër - në hyrje të kompleksit?!

SHËN - ASTI

Shih shkurt për Shën Astin – shkëputur, nga Wikipedia, i cili mendohet të ketë ardhur edhe emri i qytetit të Shasit, Shën Asti ishte peshkop i Durrësit në vitin 98 pas Krishtit (emri tij do të thotë “qytetar” ose “i qytetit”).

Ai ishte një udhëheqës i vërtetë, shembull i gjallë i një jete të krishterë aktive për besimtarët e tij, një veprimtar i zellshëm për përhapjen e Ungjillit. Me hipjen në fron si Perandor i Romës (98-117), Trajani përtëriti dekretin e persekutimit të krishterëve në të gjithë Perandorinë Romake. Kështu Asti arrestohet nga paria e qytetit Numeriu, Nearku, Aglaidhi dhe Ariani dhe pasi nuk pranoi t’i bëjë therore idhujve, e dorëzojnë te qeveritari Agrikola. Ky u përpoq që në fillim t’i ndryshonte mendjen dhe të mohonte Krishtin e më pas me kërcënime, por pa rezultat. Si një kryefetar i denjë i foli Agrikolës se nuk vlente ai pushtet që përdor forcën e tij për të bërë keq. Qeveritari i tërbuar nga qëndrimi i Asit mendoi të hakmerrej djallëzisht. E torturuan, duke e rrahur me kamxhik prej lëkure kau të pajisur me sfera plumbi, por ai përsëri ngulmoi në besimin tij te Krishti, duke mos e mohuar

Atë. E më pas, e lye me mjaltë dhe e kryqëzuan mbi dru, pranë mureve të qytetit, ku dhe, i pickuar nga grethat dhe insektet e tjera, dha shpirtin e tij në duart e Perëndisë dhe i lumtur mori kurorën e martirizimit. Ishte kohë vere dhe dielli përvëlonte. Lipsanin e Shën Astit e morën të krishterët dhe e varrosën duke ngritur edhe një kishë mbi të. Për fund të kësaj – tashti mbeti të thuhet se: Koncepti - Dera e Madhe, e cila edhe sot, si shprehje njihet në Anë të Malit që si e tillë shkon deri në thellësi të shekujve e mijëvjeçarëve, konstatojmë se nderohej përtej mase. Për familjet e tilla ekzistonte kulti i tyre që doemos se respektoheshin. Pohohet se nga këto njerëz të mëdhenj që dilnin nga Dyer të Mëdha, për të bëmat e veta – tej mase respektoheshin, një i tillë duhej të ishte edhe kulti i Shën Astit që thamë se ruhej edhe në anë të Malit. Andaj, nuk përjashtohet si mundësi që të ketë dalë edhe emri i Shasit – nga Papa. Tjetër, gjithashtu është rasti për të kujtuar se “derë e madhe” quhej edhe vetë dera e faraonëve...?! Athua se edhe me këtë shprehje vëmë legjitimitet mbi një kohë të shkuar deri te Koha e Gurit - që folka shqip.

Po si do të na dukej puna, sikur të na shkrepse në krye, që këtë shprehje ta përkthenim nga serbishtja, bukvalisht, doemos që do kishim – velika Vrata, që nuk lë kurrfarë kuptimi simbolik, por kështu, do të jetë shumë shpejt kjo shprehje, po duket, edhe te shqiptarët, nëse nuk kultivohet edhe pse u ruajt për 6 mijë vjet...?!

Le të provoni, për të përkthyer serbisht - vjershën për fëmijë: Dera – për një D që ti s’ e vë, fjala derë, bëhet erë dhe shtëpia mbet pa derë? Për një *m* që ti se vë / fjala mik, bëhet ik/ ç’bën kështu more Besnik,/ po a i thuhet mikut ik./ Mendoj që mjafton vetëm analiza e vetëm kësaj vjershe, për të kujtuar se sa jemi të lidhur me hallkën e gjuhës si mit – besim dhe kod moral kombëtar e për të cilën porositë çdo besim monoteist.

Për fund po vërtetohet se edhe emri AS - diku në etimologjinë e kësaj linje e ofron Asitn – në fakt Shasin me emrin qytet.

KLEMENTINËT SIPAS PRIFTËRINJVE KATOLIKË BANONIN EDHE SHASIN?!

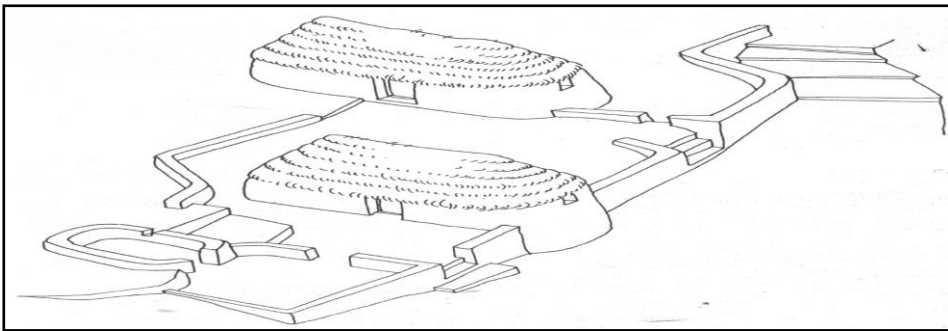

Dr. Carleton Stevens Coon documented
the traditional Albanian head shaves
(1929)

Një dëshmi që vërteton edhe sot folklorin kelmendas – shestanas, të këngëve shestanasë - SI KANË QENË BURRAT E MOÇËM... Me krye t'rrum – pçerrçen mbi vesh...?! Të periudhës së para Tanzimatit turk.

Shih për fillim – **Bunnos** - qytet ilir, por edhe Bun-Buni (kasolle) bjeshkësh e barinjve; ka të ngjarë që si fjalë të ketë dalë nga folja banoj - por edhe emri Bunë si emër lumi duket se është në lidhje me çështjen e kelmendasve. Në ndërtim, ishin të njohur për kasollet e veta, që ndaheshin në dy pjesë, ajo për banim, dhe ajo për bagëti e deponim bylmeti. Rrënja doemos që lidhet me emrin BAN - e nga kjo edhe doli më vonë termi administrativ ilir Banovina (ai që gjallëron)?!

Illirët, është vështirë të besohet që për emërtimet bazë të jenë shërbyer me gjuhë të huaj për ta. Koncepti edhe i kësaj – si rrënjë, duhet kërkuar në *banoj ber - bir – tokë* etj. për më shumë - studim interdisiplinar. Shih: **Ruzhdi Ushaku, Ndhimesë onomatologjike, Prishtinë, 2006, f. 10-23**

Ja për ilustrim një shtëpi tipike arkaike baritore, karakteristike shestanase - të popullsisë kelmendase - shestanase. Ata dalin të punuara me mur të thatë – MURI KARAKTERISTIK I SHESTANIT. Nga kjo fjalë shqipja, më vonë krijoi edhe fjalën *banesë – banues – bani*, dikur (banovina)

Këtë tip kasolleje të dhënë në aksionometri të skicës së dhënë na e sjell Ranko Findrik, në studimin e vet "shtëpi të vjetra arkaike në Shestan".

Tipi i një kasolle – banese të tillë ishte i përhapur në tërë basenin e vargmalit të Rumisë e më gjerë. Nëse fjala *ban, banoj*, përmbledh detyrimisht në vete - te populli shqiptar, ruan kuptimin e fjalës familje, ajo doemos se lidhet edhe me perëndinë e vatrës të familjes egjiptiane që atëherë quhesh – BESI (BËSI- BASI), që dha Bani.

Perëndia e tillë në mitologjinë egjiptiane ishte perëndia e vatrës. Shpesh konsiderohet si një hyjni, mbrojtëse e familjeve, e në veçanti të nënave, fëmijëve dhe grave shtatzëna. Që lindnin në besë...?! Nga kjo rezulton se - emri BES-i është akoma edhe sot i përdorur te ne shqiptarët.

Për çudi themi që kjo punë nuk besojmë të jetë një rastësi. Në Krajën klementine (kelmendase) vërehet që edhe buzë liqenit, kemi ngjashëm edhe vetë mikrotoponimin Bes (fshat). Kurse vërtetohet gjithashtu se mbretin e vet ilirët (të sektit kataras), rojën e fisit – të parin e vet e quanin Ban – pra, ban bê – betimin, lidh besë me popull, i pari i besës, që e mban fjalën - besimin (fenë). Dhe kështu u zbërthye se te ne, fjala *besë* lidhet me fjalën banoj - ban dhe besim...?! Dhe se, fjala është e fondit tonë leksikor e dëshmon fakti që fjala ban – banovina - nuk ka kurrfarë kuptimi si emër te sllavët. Kurse hetohet që vetë sllavët e ardhur i kënaqen dhe mahniten si formë betimit - besës shqiptare.

Për gjithë këtë, sa u tha, gjetëm të thuhej se për popujt Klementinë (kelmendasit) – Pjetër Budi i shkruante – kardinalit Gocadino, më 15 Shtator 1621 – “banojnë ndër malësitë përmbi Tivar dhe shtrihen në anën e Rrizanos - Shasit... (afërsisht) 2000 burra të zotë për armë. Ndërsa në hartat e vjetra thamë që Rrizana të ishte emri i parë *i Shasit dhe se ky, po shihet se si emër mund të ishte në përdorim deri në vitin 1621?!*

NJË TROKITJE NË REALITETET E SHASIT

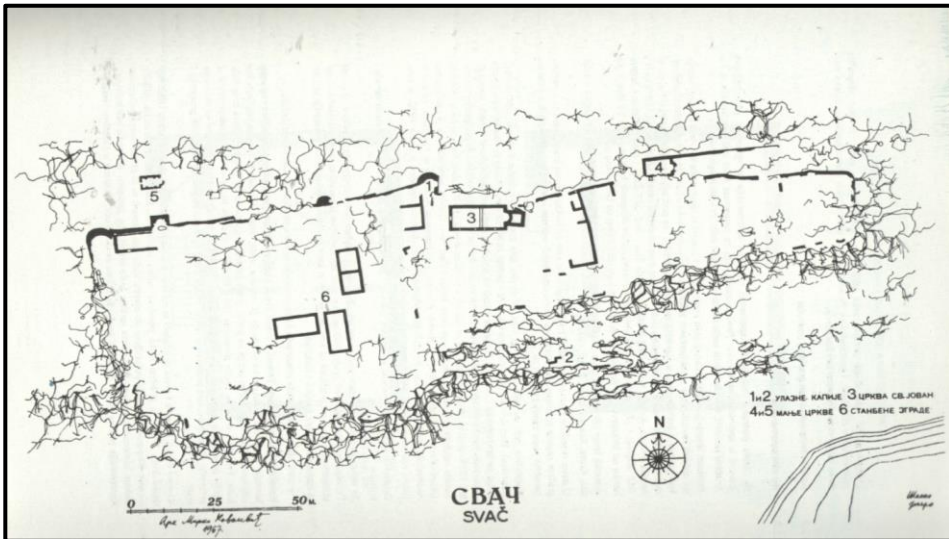
Mohimi permanent i historisë së Shasit vazhdon. Ai është: NJË “BUKURI QË VRET...”?!

Sepse prerjet nga sondat qiellore të kohës do dëshmojnë lidhshmërinë e civilizimit iliro-shqiptar në këto anë.

Nëse sqarojmë sipas logjikës së këtij studimi të këtij lokaliteti – Shasit, vërejmë se nuk i mohohet statusi i qytetit të vjetër të antikitetit dhe të historisë së mëhershme, **por nuk thuhet që të jetë djegur nga Stefani i Nemanjiqëve – vetëm se sa u pushtua...?! Ndërsa pohohet që tërësisht u dogj nga Turqit të cilët e pushtuan atë në vitin 1571.** Dhe nëse pas djegies që paska ndodhur me mendim të përfunduar të fjalisë, shohim të kemi edhe konstatimin pasues i cili për një të pa informuar udhëzon në situatën që mbetjet e 8 kishave qenkan të periudhës 500 vjeçare turke?!

Pyesim, po si ka mundësi që ata të cilët i dogjën kishat të jenë marrë me ndërtimin e tyre ose t'i kenë ruajtur e restauruar?! Ky konstatim bien poshtë nga shkenca e kriminalistikës në kriminologji në kuptimin se nuk ekziston teknikisht mundësia e bërjes së këtij krimi.

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Svač, plan grada (Shasi, plani i qytetit) – plan dela ville fortifiée - nxjerrë nga: *Stuija zaštite spomenika kulture – Opština Ulcinj, Zavod za urbanizam i komunalne djelatnosti Srbije - Beogra 1983.*

Në këtë studim të cilin e mbështetnin edhe kombet e bashkuara, para se të miratohej në kuvend, vërejmë më tej se në të shkruhej edhe kjo:

Një nga qytetet më tërheqëse të bregdetit tonë Adriatik, qyteti mesjetar i Svaçit (jo Shasit, v.j.) është i vendosur në Liqenin e Shasit pranë vendbanimit të Shasit në rajonin pjellor të Anës së Malit. Historia e tij daton shumë më herët, ku gjendet trashëgimia e kulturës sonë materiale, siç janë blloqet e mëdha të gurit në pjesën e kalasë mbi Liqenin e Shasit dhe amfora e lashtë antike e gjetur në fshat. Për herë të parë përmendet si qyteti episkopal në shekullin XI.

Në fund të shekullit XII ai u pushtua nga Stevan Nemanja (PRA, NUK U DOGJ..., Vërejtja jonë) dhe ai me pjesët tjera të Zetës iu bashkua Rashkës. Është shkatërruar në gjysmën e parë të shekullit XIII, dhe në fund të së njëjtës është restauruar. Ai u shkatërrua tërësisht kur turqit e rrënuan atë në vitin 1571. Kurse mbetjet e tetë kishave nën mbrojtje janë nga kjo periudhë.

Shih - Shasi me zonën përreth në studimin e mbrojtjes së monumenteve kulturore në Ulqin sipas Planit Gjeneral Urbanistik - para revidimi (1983)...?! Kurse një vit më pas shohim se ndryshon çdo gjë në planin e reviduar i cili nis me titullarin e Kombeve të Bashkuara. Athua se hilet në planifikim dhe asgjësim e mohim të emrit mitik dhe kulturës historike e mitike të marra së bashku të pengojnë edhe kombet më të fuqishme të botës që të figurojë si qytet i vjetër i

SUPER MITEVE tona dhe të tyre?

Pse të gjithë – pa përjashtim i pengon që kulturën e Shasit ta ndajnë me ne si popull i lashtë?!

Po - në çka, është e keqja e kësaj pune për të gjithë?!!!

Ndërsa nëse kjo konstatohet, athua se mos kemi të bëjmë me një gjenocid kulturor të përmasave ndërkombëtare NË PLANIFIKIM ...?!

Ka mundësi që Shasi i vdekur “i sfidon” me lashtësinë dhe krenarinë e vet origjinale monoteiste të mitit origjinal pellazg rreth fatit të Trojës.

Me gjithë këtë, kjo mbetet të shihet...? Nëse po - ky do të ishte jo më një krim i organizuar ekonomik, siç po bëhet sot me PLANIN HAPËSINOR të miratuar këtyre ditëve nga republika - pa e pyetur komunën, por komplot kulturor ndërkombëtar i historisë dhe shterpësisë së të mëdhenjve TË POLITIKËS SONË deri më tani?!!

Bile, sot, pas vitit 2010 - kur planifikimi, vërtetë, ka fituar dhe fiton përmasa ndërkombëtare si territor - konstatoam që sipas disa dëshmimeve tona edhe vetë ambasadorja Gudrun Shtajnaker, e propozuar për qytetare nderi nga disa parti opozitare në Ulqin dhe sektori civil në Ulqin i cili herëdo-kurdo do ta gëlltisë bashkë me Kripore edhe vetë Shasin, derisa angazhohej për punë pazaresh për shpalljen e Kriporës si “monument natyror”, u pa se nuk ishte racionale në qëllim, pasi nuk kishte pranuar - që edhe Shasi të ketë statusin e

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

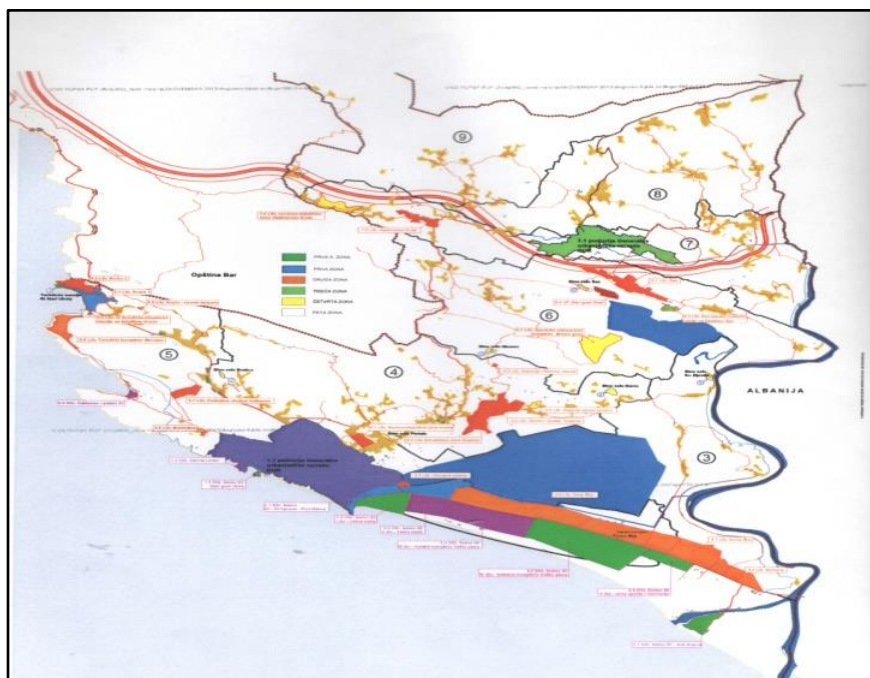
ngjashëm. Por edhe politika komunale nuk u angazhua dhe kjo mbase dikujt nuk i hynte në punë?!

Mendojmë në asetet që po kalojnë në duar të të huajve në mënyrë tepër të pakontrolluar janë vetë ata të cilat e vërtetojnë këtë ?!

Ajo në disa raste me pushtetarët lokalë u pa se nuk e kishte fare të qartë propozimin e profesionistëve të mjedisit – ekologëve të Ulqinit, që Liqeni i Shasit, do duhej të shikohej edhe prej saj - si një tërësi e sistemit ujor të Kripores, kuptohet për sa i përket ruajtjes së botës së shpendëve nga se dihet që ata lëvizin nga Kriporja drejt Liqenit më të afërt të Shasit e ku lehtë mund të bien pre e gjuetarëve nëse mbrohen në Kripore me ligj dhe nuk mbrohen në Shas, nga se shumë lehtë mund të qëllohen nga Mali i Brisë, nga gjuetarët e caktuar para se të bien në Liqe të Shasit.

Realiteti i Shasit sot - për botën e shpezëve, në të dy pellgjet, paraqet një ekosistem unik të hapësirës së tillë ujore dhe nuk guxojnë që nga ky aspekt të trajtohen ndaras. Pra, me këtë shkëputje, deshëm të dëshmojmë që Shasi është shumë kompleks si çështje e të shkuarës, por edhe të realitetit aktual...?!

Atij edhe sot në planifikim i punohet prapa shpine nga “Mjeshtrit e Mëdhenj”, ndërtime super të larta të dhëna në planin hapësinor me ngjyrë të kuqe - orientohu në hartë?!

Pamje e PUH-it (PUP) të Ulqinit dhe të gjuetisë së pakontrolluar në Kripore. Foto Vijesti-on line?! Foto: Vesko Belojeviq

KUR NDODHËN SPEKULIMET NË PLANIFIKIM PËR SHASIN?!

Spekulimet që ne po i quajmë edhe si – dallaveret e mohimit të statusit të qytetit të vdekur, si duket u kryen gjatë miratimit të revidimit të planit gjeneral urbanistik në vitin 1984...?! E duke vazhduar deri te vetë miratimi i Planit Urbanistik Hapsinor të miratuar së fundmi në Mal të Zi.

Ai themi se nisë në vitin 1984 - në paraprojekt për revidim të tijin kur del se, nuk përmendet më as me një gjysmë fjalie si vend me kërsëri të trashëgimisë kulturore, karshi do lokaliteteve tjera të periferisë së Ulqinit – kuptohet, si më pak të rëndësishme në krahasim me Shasin që nuk mund të jenë rastësi dhe të cilat, tashti edhe të dorës së tretë apo të katërt përmenden si objekte kulturore.

Pa çka se kalatë e tij (SHASIT), na vijnë të ruajtura edhe në monedhat e vetë qytetit e të gjetura gjatë gërmimit.

E GJITHË KJO U AVULLUA NGA KUJTESA E ATYRE QË BËNË REVIDIMIN DHE QË ËSHTË BAZË E TIJ I CILI VAZHDOI EDHE SOT - që për ne meriton një investigim të veçantë nga se u bë, po duket, me paramendim dhe me një prapavijë...?!!!

Për këtë që themi shih vetë revidimin e planit hapësinor i punuar ”me porosi” DHE LEJE nga Programi i Zhvillimit të Kombeve të Bashkuara?! E ku nga faqja 82 e deri në faqen 92 - as me një gjysmë fjale nuk përmendet më qyteti i vjetër i Shasit si monument kulture?!!

Shihet qartë se me revidim u fshinë komplet faqe të tëra të studimit si ky mendim i shkëputur nga dokumenti në faqen 52, ku thuhej më herët dhe tash mungon që ishte:

“...Rripi bregdetar i Liqenit të Shasits – mund të konsiderohet si territor i cili, të paktën më vonë, do të jetë subjekt i interesit të drejtpërdrejtë si fenomen turistik në funksion të disa alternativave të mundshme të ofruara në lidhje me bregun e detit ...”.

Nga përpjekjet të cilat duken se do ta kthejnë turizmin në një degë të rëndësishme të ekonomisë kombëtare të viteve të fundit, është edhe trashëgimia kulturore që doemos se duhet të konsiderohet si një nga faktorët më të rëndësishëm në rrjedhat e zhvillimit ekonomik. Ndër monumentet e paluajtshme kulturore të kësaj zone, janë ata që veçohen si grupe të plota, pastaj grupet individuale në qytet, dhe monumentet e veçanta, fortesa të vjetra dhe vende arkeologjike.”

Tjetër, për momentin në Shas, për atë çfarë po ndodhë në tentativat për shitje asetesh - para kompanive të huaja, për momentin edhe nga matrapazët e tokave në komunë dhe para saj, por gjithnjë në mënyrë të pakontrolluar nga kuvendi i saj - përfaqësuesve të popullit, duket të jetë një krim në vete ekonomik me përmasa të gjenocidit kulturor në trashëgimi të qytetit.

EDHE TË HUAJT SHASIN E TRAJTOJNË SI NJË KATUND MESJETAR

Shih në fund për këtë – si çudi edhe një Insert nga Projekti për Zhvillim të Turizmit të Qëndrueshëm – Montenegro Sustainable Tourism Development (MSTD PROJEKT) që financon Banka Botërore edhe tashti në vitin 2016.

Projekti i tillë Shasin - qytet të lashtësisë pellazge tashmë e cilëson si një katund mesjetar dhe që mund të jetë si nukleus i veçantë vetëm si një tërësi i kapaciteteve zhvillimore turistike në kuadër të LIQENIT TË SHKODRËS, për 20 vjetët e ardhshme dhe hiç më tepër... Duke lënë përshtypjen që sikur harrohet se qyteti, duhet të jetë i mbrojtur (është i mbrojtur) në kuadër të ligjit për mbrojtjen e monumenteve të Kulturës.

Shih e bardhë mbi të zezë - faktet që flasin vetë?!

Shih çfarë intrige qëllimkeqe që të ngjallë krupën nga teksti e shënuar me ngjyrë të gjelbër: *Liqeni i Shasit dhe mbetjet e fshatit mesjetar Shas?!!*

Po a u ka rastisur të dëgjoni ndonjëherë shprehje të tilla për fshatra mesjetare – cilët janë ato fshatra në botë për të cilat kurrë nuk keni dëgjuar dhe as keni për të dëgjuar...?!

A mos do të thotë kjo – përsëri se jemi bërë “nëna e vakive të krimin të shumëfishtë në planifikim i cili nuk kursen më as trashëgiminë tonë kombëtare e njerëzore – mbase po themi po...?!

Urbano nasledje i zaštita spomenika
kulture

1. Prikaz spomenika kulture po istorijskim periodima

Ulcinj je, po svom geografskom položaju, bio izložen tokom dugog istorijskog razvitka uticaju raznih naroda, počev od praistorije pa sve do 18. veka. Narodi koji su ga tokom vekova osvajali i živeli u njemu ostavili su za sobom tragove svoje materijalne i duhovne kulture.

Praistorijski period zastupljen je na nekoliko lokaliteta blizu naselja Ulcinji i Vladimir. To su zemljani tuneli u selu Zoganj lokalitet Crveni brijeg, kamene mogile u brdovitoj zoni Ulcinja i na padinama Rumije, lokalitet ulcinjskog polja i Brivska Gora, dve gradine na prilazu u Ulcinjnu iznad kanjona Medjureča i gjat gomila (selo Zoganj).

Antički Olcinium otkriven je delimično. Mnoštvo predmeta materijalne kulture nadjeno prilikom iskopavanja govore o tome periodu. Iz Rimskog perioda su pored keramičkih fragmenata jednog bedema, jedne manje ruralne vile u ulcinjskom polju i veće na lokalitetu Čeret blizu zoganjskog jezera.

Rani srednji vek je u Ulcinjnu zastupljen arhitektonskim elementima (stubovi i kapitali jedne crkvene gradjevine), sačuvanim u sekundarnoj upotrebi na cisterni i jednoj zidanoj grobnici na citadeli.

Pretpostavka na osnovu arheoloških istraživanja govore da najstarija Ulcinjnska crkva datira iz perioda IX možda XI veka.

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Imajući u vidu da je Vlada Crne Gore identifikovala turizam kao jednu od glavnih privrednih grana koja će obezbijediti ekonomski razvoj zemlje i da je posebna pažnja posvećena primorskom turizmu, koji će apsorbovati veliki procenat investicija u ovom sektoru potrebno je precizno definisati aktivnosti u okviru projekta koje će doprinijeti održivom razvoju.

Kada je u pitanju opština Ulcinj, Velika Plaža predstavlja jednu od glavnih oblasti identifikovanih za razvoj primorskog turizma. Međutim, Velika Plaža, Mala Ulcinjska Plaža i Valdanos su veoma značajni objekti prirode kojima bi trebalo pružiti adekvatnu zaštitu. Oblast Ade Bojane, Ulcinjske Solane i okolne močvare predstavljaju dom velikom broju ptica od značaja za međunarodnu konzervaciju, dok su oblasti oko Ulcinja bogate pejzažnim, tradicionalnim i istorijskim vrijednostima, kao što su poluostrvo Valdanos, i njene prastare plantaže maslina, Šasko jezero i srednjevjekovni ostaci sela Šas, kao i šuma na obali rijeke Bojane koja predstavlja granicu sa Albanijom.

Projektom održivog razvoja turizma u Crnoj Gori - Montenegro Sustainable Tourism Development Project (MSTD Projekat) koji finansira Svjetska banka, planirano je i podržavanje neophodnih aktivnosti za osnivanje zaštićene zone u Delti Bojane, kako bi se zaštitilo i unaprijedilo njeno ekološko bogatstvo i tradicionalne kulturne vrijednosti. Uspostavljanje zaštićene zone u Delti Bojane predstavljalo bi validno sredstvo za realizaciju sljedećih ciljeva:

- Zaštita prirode i turistički atraktivnog potencijala putem konzervacije staništa važnih vrsta biljnog i životinjskog svijeta, posebno u oblasti Ade Bojane, istočnog dijela Velike Plaže i močvare Kmeta;
- Produžavanje turističke sezone kroz kreiranje drugih centara interesovanja pored plažnog turizma;
- Promovisanje tipičnih lokalnih proizvoda;
- Unapređenje i održavanje eko-turističke infrastrukture, kao što su informativni centar za turiste i eko-turiste, biciklističke i pješačke staze, lokacije za posmatranje prirode; i
- Stimulisanje ekonomskih aktivnosti koje su povezane sa turizmom (ponuda odmora na selu, organizacija aktivnosti u oblasti eko-turizma).

Cilj zaštićene zone nije da se zaustavi razvoj te zone, već da se razvoj uskladi sa ciljevima vezano za konzervaciju prirode i pejzaža.

Delta rijeke Bojane obuhvata oblasti koje su vrijedne i sa ekološkog i sa kulturnog stanovišta, a potreba za njihovom zaštitom podržana je kroz niz nacionalnih i lokalnih planskih dokumenata, međunarodnih inicijativa za konzervaciju prirode i naučnih dokaza.

Na nacionalnom nivou zaštita različitih oblasti u okviru Delte Bojane utvrđena je kroz niz zakona, prostornih planova i ekoloških analiza, koje uključuju i sljedeće:

- Lista prepoznatih prirodnih spomenika Crne Gore, iz 1968. godine, obuhvata Veliku Plažu, Malu Ulcinjsku Plažu i Valdanos.
- Prostorni plan Crne Gore do 2020. godine, ostavlja mogućnost razmatranja opcije proširivanja granica Nacionalnog parka „Skadarsko jezero“ na regionalni park Rumija ili područje Šaskog jezera / delte Bojane,
- Prostorni plan za Morsko dobro ističe potrebu za zaštitom istočnog dijela Velike Plaže i Ade Bojane;
- Strategijom razvoja turizma u Crnoj Gori do 2020. godine prepoznaje se potreba zaštite prirodnih areala uz rijeku Bojanu i Šasko jezero (Green Belt), naglašavanje lokalnog identiteta, arhitekture i načina života. Međutim, dalja neplanska ekspanzija, gubitak kvaliteta prirode neproduktivnom gradnjom, lovom ptica na obalama i u salinama, prijete doživljaju prirode i imidžu ovog područja. Velika plaža raspolaže DEG konceptom razvoja, sa svim uputstvima o pravilima i zaštićenim oblastima na bazi kontrole u kojoj mjeri utiče na životnu sredinu. Alternativno se predlažu i futurističke građevine, ako se vodi računa o eko-aspektima i USP-aspektima.

**PO KUR DO T’U THUHET STOP GRABITJEVE KULTURORE
TË SHASIT – GJETJEVE ARKEOLOGJIKE - PA ARKEOLOGË
SHQIPTARË - PSE NUK REAGON HETUESIA?
PO PSE PASURITË KULTURORE TË SHASIT ENDE TË RUHEN
NË BEOGRAD...?!**

Deri më tash e dimë që gjetjet arkeologjike kulturore shkuan në Beograd, por tash ku thua se shkoi skeleti, për të cilin nuk ka njohuri as vetë Amfillohije...?!

Nuk mendojmë që përveç kishës kanonike serbe - se dikush tjetër, të ketë të dhëna se cili person i dalluar – princ, të ishte i varrosur këtu?!

Të vjen të pëlçasësh, kur dëgjon që në mesin e hulumtuesve sheh qytetarë të hutuar shqiptarë dhe punëtorë tjerë të cilët janë aty edhe për kuriozitet, mirëpo nuk dinë pse janë aty?!

Bile vizitohen si për ironi të fatit edhe nga disa amatorë në këtë punë të shoqatave kulturore, e inspektorë komunalë duke i bërë në mënyrë indirekte “edhe të ligjshme” hulumtimet që shohim në fotografi e për të cilat me të dëgjuar u ankua edhe Amfillohije për mungesë procedure?!!!

Vërtetë ky është një argument më shumë që Shasi, sot, është i devaluuar në një fshat?! Cili mund të jetë ai vend kaq më i rëndësishëm se Shasi në të cilin duhej të udhëtonte skeleti nëse udhëtoi ose mbetjet nëse mbeten?!

Po edhe në fshat, është e tepërt të gërmosh e trazosh eshtrat pa një leje paraprake të pushtetit vendor. E që edhe e kanë këtë pasuri (trashëgimi) kulturore në kadastër si pronësi “demek” të vetën dhe që e ruajnë si “demek” të vetën?!

Atëherë, nëse mundet edhe kështu, po çfarë kuptimi ka e gjithë ajo që Shasi cilësohet si objekt kulture i klasës së parë në pronësi kulturore të Komunës - nëse u fshi në planifikim... dhe po fshihet me hulumtime ...?!

Çfarë të bëhet tash, pas hapjes së këtij varri dhe gërmimeve tjera të bëra atje – pa dijen e pushtetit vendor dhe pa dijen e Kishës serbe. Të qajmë edhe neve bashkë me Amfillohijen, mbi këtë varr të shenjtë – pa të varrosur brenda...!

Ose të presim që të tjerët të sillen edhe në Shas - si në Prevlakën ilire?!

Kur kisha serbe, sipas gazetës Vjesti, na sjell reagimin në të cilin lexuam të thuhet nga kleri serb, se: “Më 6 prill 2019 - thashë se i dhashë një bekim një vend pagëzimi, jo një kishë. Por pasi besimtarët e bënë le të jetë edhe kishë.”

Pyesim, po çfarë bënë prokurori i shtetit në këtë situatë a do duhej të akuzohej dikush për përdhosje varresh ndër kishat tona ?!

DHE ATHUA TË JETË EDHE MË E KEQJA - AJO QË CEKËM SE NË VARR KA MUNDËSI TË ISHIN EDHE VRASJET ME LIKUIDIME - RITUALE, TË PRIJSËVE KATARAS – BOGUMILË NGA SHËN SAVA NË MËNYRËN SA MË MIZORE...?!

Që edhe kjo nuk është diçka e panjohur. Çdo gjë është e mundur?!

Andaj - Ne dhe Ju - si vendas dhe ilirë - çfarë të bëjmë...?!

I kujt ishte ky varr - doemos se i shenjtë, qoftë i ritit të krishterë, qoftë i besimit kataras...?!! Por në të dy rastet supozohet të ishte – një shqiptar...?!

Përsërisim: A thua dikush dëshiron të zhbëjë qytetërimin tonë mijërvjeçar duke falsifikuar për llogari të historisë së vet dhe, mbase, përfitimit të vet...?! Tashti, po shihet që edhe përmendoret e ngritura nga perandori ilir Justiniani në Prevlakën ilire, është një gjë krejt e zakonshme të shpallet si objekt i ortodoksisë serbe. Pa çka se nga ana tjetër edhe tregtia me gjetje arkeologjike dhe gjetje arti, është një degë e veçantë e industrisë së zezë shumë fitimprurëse e cila po prek edhe vendet e kësaj ane?!

Athua se të jetë kështu edhe me Shas...?! Sipas disave, në ekspeditat e kryera nga institutet e Beogradit në Shas, po thuhet se si arkeologët e tyre u panë të fusin kryqë druri në hendeqet e çelura me tentativë të spekulimeve - edhe në këtë veprim nuk po e kontestojmë, por nuk duam as që ta besojmë se mund të ndodhë një veprim i tillë ngase metodat dhe dijet shkencore e pamundësojnë një falsifikim të këtillë. Por - ku ta dish çfarë ndodhi e po ndodh atje?! Mbase grabitje arkeologjike me çmim të lartë në tregun e zi.

Hetuum se hulumtimet e para pak vitesh, u ra të bëheshin në kohën, kur Dobrica Qosiq – shkrimtar serb dhe kryetar i Jugosllavisë, me plot mburrje konfirmonte në një seminar në Budvë, për themelimin e shtetit teokratik serb - të kishës serbe, se “...rrena – mashtrimi është një veti e bashkëlindur serbe, me

të cilën duhet të krenohemi si popull...”, nga simpoziumi i tyre në Budvë?! O nëna ime, po si mendojmë që kaq lehtë t’u dalim në krye këtyre mashtrimeve dhe spekulimeve me të tjerët, me këtë formë të organizimit ...?!!

Apo mos ndoshta ende jemi në komë kulturore dhe me të, luajnë amatorët, duke zhvatur edhe mjete materiale nga institucionet përkatëse në emër të “profesionalizmit të do shoqatave joqeveritare – para pushtetit vendor dhe ndoshta edhe të fondeve evropiane për kulturë...”?!!!

A MUND TË ISHTE VARRI NJË DËSHMI E VIJMSISË ILIRE TË QYTETIT?!

Përmendet se në kishat e Shasit, në mur ishin të gdhendura edhe me fytyra njerëzish – shenjtorësh - me emra pas, por ato u zhduken në mënyrë të mistershme...?!!!

Shih shigjetën me të kuqe, që flet për dëmtimin në mur të fotografisë së shenjtit dhe të shkrimit?! Diku në lartësinë rreth 1m nga toka dhe 50cm nga dera hyrëse...?! E kësaj tashti, i shtohet edhe përdhosja e varrit?!!

Mystili shkruan për vijimësinë e identitetit ilir edhe pas vendosjes së sundimit romak në këto territore: “Kur romakët pushtuan tokat e mbretërive të vjetra ilire, pamja e kulturave në tërësi nuk ndryshoi, edhe pse ndikimi romak në vend që i dukshëm”.

Ndoshta është momenti për të kujtuar këtu se emri Kisha e Shnjonit, sikur

flet për kultin e SHNJONIT (Shën Gjoni), sepse kështu është i njohur ky i shenjtë i cili sipas Kur'anit del të jetë profeti JAHJAJA - të cilin ne e njohim si Shën Gjoni.

ÇFARË ËSHTË KULTURA E VINÇËS DHE AJO E KOMANIT E CILA, MBASE, VËRTETOHET EDHE NË SHAS?!!

...“Mos më thoni që nuk është specialitet i juaji, këto që po i përmendi; se atëherë m’çoni mallin e një specialisti të zemrës i cili kishte me thënë së nuk e njoh zorrën qorre. Por jo, Kultura e Vinçës nuk është zorrë qorre e historisë sonë, por ndoshta janë mushkëritë apo zemra e kësaj historie të ngratë të vjedhur e të stërvjedhur, të përvetësuar e të shkruar sipas nevojave të ardhacakëve që u bënë ”patronë” në tokën e huaj falë rrethanave historike”. - *Fahri Xharra - letër e hapur gjithë atyre që shkruan për Shasin...?!*

E këtë më së miri na e tregon varreza e Komanit, në Luginën e Drinit, varret e së cilës janë caktuar nga disa dijetarë si të shekullit VIII e.s. dhe ata zbulojnë një kulturë, në të cilën janë vërtetuar elementë të kulturës që u zhvillua njëmijë vjet më herët, në Evropën Qendrore, e cila nga vendgjetja e saj mori emrin e Halshtatit, kurse e gjetur në Koman dhe nesër eventualisht në Shas, vë lidhjen zinxhir ndërmjet ilirëve – pellazgëve dhe ilirëve e shqiptarëve.

Çka do thotë se nga ky kënd i yni i bie të ishim 1000 vjet evropianë të Evropës Qendrore? Me shkrim dhe me lexim tonin, disa këtë qytetërim e çojnë deri në kohën e Thotit!!

Deri këtu të jenë shtrirë Ilirët?!!!

Pra, nuk qëndron teza se ilirët zbritën para njëmijë viteve nga Evropa – Luzhnica në Ballkan duke përzënë grekët në Jug – teori këto për ilirët që përkrahin burimet serbe, për të thënë se edhe ilirët, janë një lloj të ardhur në këto anë, ashtu si sllavët, kurse kultura e Shasit – Gjetja e kulturës së Vinçës këtu, hedh poshtë teorinë serbe, duke treguar se ilirët kishin në kontinentin evropian një shtrirje pa shkëputje në tërë këtë hapësirë dhe kjo u prishë hesapet e sodit, sepse nga këtu del parimi i autoktonisë së vetme si popull në Evropë që jetoi në territorin e vet...?!

Andaj, sikur edhe sot, po duket që disave u shpejtohet të bëhen hulumtimet në Shas pa dëshmitarë të të dy akademive shqiptare që është një moment tepër interesant.

Kjo kulturë që merrej vetëm si kulturë e Evropës qendrore u gjet edhe në nëntokën të cilën të vjetrit e quanin Illyris. Kurse nga ana tjetër konstatohet se në pjesën jugore të saj - në jug të lumit Neretva e deri në Bunë del të banonin për kohën që flasim *ILLYri proprie diviti – të parë - safi...?! dhe tash po*

veçojmë, se Gent Ulqini cekë që: “Për një Shtet ilir - formimi i të cilit i përket me gjasë një kohe - para shekullit VI p.e.s. që përfshinte tokat e Shqipërisë së sotme duke u shtyrë edhe në jug dhe më në lindje të kufijve të sotëm politik; si duket arkeologjia provon e dëshmon se këtu struktura etnike u mbajt, në tërësi, e paprekur, nga koha e hekurit deri në shekujt që pasojnë rënien e perandorisë romake”.

Pra, nga kjo po del se në këtë zonë kulturore gjendet edhe Shasi...?!
Marrë nga *Gent Ulqini – pun. i cit., f. 58-59.*

Shih harta e shtrirjes së kulturës pellazge e quajtura e Vinçes ..., për të cilën hartuesit e lënë Shasin të pakycur në te dhe atëherë si të shpjegohet kjo. A mos po duan të gjejnë një zorrë qorre në rastin tonë – siç u shpreh Xharra. Me siguri që po, sepse gjetja e Kulturës së Vinçës këtu hedh poshtë teorinë serbe e cila thotë se shqipja është një gjuhë e huazuar me fjalë të gjuhëve tjera dhe kjo i shkon në favor tezës se edhe ilirët janë të ardhur në këto troje. Sepse, duke ardhur, ata morën edhe shumë fjalë në leksikon e vet nga gjuhët tjera...?!

Harta e shtrirjes së kulturës pellazgëike e quajtura e Vinçës
Der Kulturkomplex der Vinča-Zivilisation (ca. 5300–3500 v. Chr.)

Gjetja eventualisht e kulturës së Vinçës në Shas, nga dëshmitë materiale të përmendura do të vërtetonte se shqipja nuk është një gjuhë e huazuar nga leksiku i popujve tjerë, por është gjuhë e mjaftueshme për vete. Nuk është i vogël numri i atyre akademikëve shqiptarë të cilët si me porosi cekin se shqipja është një gjuhë e tillë e popullit endacak në këto anë, pa një territor të sajën autokton.

Shih sipas tyre – rrethi se deri ku shtrihet kjo kulturë - vjen deri në

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Shas - prek me kufi Duklën, por nuk hynë më tej. E ku janë garancitë që hulumtimet në Shas, nuk po përfundojnë në Serbi – për të humbur gjurmët e autoktonisë shqiptare të Shasit.

Titulli:	Unazë
Tipi:	Dekorativ
Materiale:	Bronx
Teknika:	Derdhje-rrahje në bronx
Kultura:	Arbërore
Periudha:	Shekulli VI
Dimensionet në cm:	Diam. 2; Trash. 0.3
Historiku:	Zbuluar në pellgun e Korçës

Shih sipas kolonave - shkrimi etrusk, latin dhe i Vinçës...?! E njëjta kulturë dhe civilizim në shkrim.

Nëse këtë alfabet të Vinçës e trajtojmë guximshëm vërejmë se alfabeti del të jetë një suigeneris – i lindur njëkohësisht te etruskët, latinët dhe Vinça – pra, i përhapur njëkohësisht në tri hapësira. Tjetër, pamë se disa nga këto shkronja si puna e Rrotës etj. Durham i gjen edhe në muret pranë oxhakut të vatrës në shtëpinë malësore...?!

Tjetër, nuk bën të keqinterpretohen edhe statujat e gjetura në këto hapësira si një art i ekzagjeruar i artit primitiv siç mundohen t'i shpjegojnë disa kritikë arti.

Sepse po duket se qytetërimi pellazg i kësaj kohe mbase vizitohej nga alienët që e dëshmojnë edhe statujat e këtij areali kulturor si imitim i perëndive të tyre që kështu “të ekzagjeruara“ sikur ngjasojnë me ato të UFOVE të cilat sot njihen shkenca fantastike. Mbase për këtë kulturë edhe tjerëve u pengon Rrizana - Shasi...?! Pra, hulumtimet në Shas nuk janë punë lojërash...?!

Nuk u cek kot më parë se Shasi, gjendet në zonën antigravitacion duke paraqitur rrugën më të shkurtër drejt galaksisë - portën drejt yllit...?! Thjeshtë, Shqipëria radhitet në 8 pikat më të rëndësishme të globit që ven për lidhje me botët yjore...!

ВИНЧАНСКО ПИСМО

ТЕХНИЧКИ ОБРАДНО
ПЕТАР ЃОРЂЕВИЋ
ДИПЛ. ИНЖ. АРХ

РАДИВОЈЕ ПЕШИЋ

УПОРЕДНЕ ТАБЛИЦЕ

	СТРБУСКО РАСЕНСКО	ЛАТИНСКО	ВИНЧАНСКО		СТРБУСКО РАСЕНСКО	ЛАТИНСКО	ВИНЧАНСКО
1.	А	A	Ǻ, ǻ, Ǽ	18.	М	SC	М, Ш
2.	В	B	В, Ǫ	19.	Д	R	Д, Р, R
3.	Г	G	Г	20.	С	S	Ѓ, Ѓ, Z
4.	Д	D	Δ	21.	Т	T	Т, Т, М
5.	Е	E	Ǽ	22.	У	U	У, V
6.	В	V	Ǻ	23.	Х	H	Х
7.	И	Z, /	И	24.	У	C	У
8.	И	TH, H, DE	И	25.	Ѓ	S, K	Ѓ
9.	⊗	DH	⊗	26.	Ф	F	Ф
10.	И	I	И	ВАРИЈАНТЕ			
11.	К	K	К	1.	+	S	+, †
12.	Ј, Ǻ	L	Ј, Ǻ	2.	У	U	У
13.	М	M	М, Ǫ	3.	⊗	S	⊗
14.	Н	N, /	Н	4.	V	U	V
15.	И	ST, ST	И	5.	У, ↑	H, CH	У, ↑
16.	О	O	О	6.	8	B, F	8
17.	Р	P	Р				

Alfabeti i Vinçës, tabelat krahasuese

Këtu në Anë të Malit pamë se njerëzit ruajnë edhe sot legendën për KASHTËN e KUMARËS apo e njohur edhe si rruga e qumështit, për çka ceket në libër...!?

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

E kësaj kulture dhe simbolike duhet të jetë edhe skulptura e gjetur në Kosovë e titulluar Hyjnesha në Fron?! Pra, një jashtëtokësore që hasim sot edhe në fantoshkencë dhe për këtë kjo kulturë merr rëndësi të madhe nga bota e konspiracionistëve...?! Madje ka disa të cilët cekin se me depërtimin e trupave ruse në Greqi, atje kah Shqipëria e Jugut – diku kah jetonte Ali Pashë Tepelena – trupat ruse gjetën libra të shenjtë dhe të vjetër që u kuptuan vetëm nga mendja shqiptare e që u mor prej tyre informacion tejet sekret i ardhur si dije nga një qytetërim tjetër jashtë planetit?!

**SI DUKET, DIKUSH PËRKUJDESET (ME PLAN PËR SHAS:
THUHET SE PASKA FILLUAR EDHE SHITJA NË TREGUN E
HUAJ) - doemos të zi?!!!**

Pamja, më poshtë, është marrë nga INVESTIMENT HANDBOK - ULCINJ MONTENEGRO, për vitin 2017.

Në te toka e Shasit del të përcaktohet vetëm si destinim agrokulturor, karshi destinimit si qytet i trashëgimisë kulturore?!

Ndërsa - ne më herët cekëm gjithashtu se këtë fushë e bën të shenjtë vetë emri i saj tepër karakteristik shqiptar për gjuhën shqipe që është fjala – **Bukë** e cila del se është belbëzimi i parë i njeriut dhe + fjala **Mirë**, duke formuar kështu kompozitën Bukëmirë. Pra, një Misir (misër) siç e quajnë vendasit Egjiptin. Dhe tashti përse t'i mohohet edhe ky emër i cili me sa duket i shkon në vjetërsi vetë emrit Abri (fisit të magjistarëve) që del në harta, aty ku sot jetojnë

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

anamalazit dhe njihnin qytetin e vet me emrin Rrizanë që kishin kështu në zotërim këto hapësira më herët, duke plotësuar madje njëri-tjetrin.

Për këtë fushë me nam – del të gjejmë të shënuar - si mikrotoponim i etnokulturës, edhe këto të dhëna që ne me qëllim përzgjedhëm nga një studim i mëhershëm yni, që është, si në vijim:

BUKËMIRA - Duke i shtuar asaj që thamë më lart për Bukmirën si mikrotoponim, kemi të shtojmë - Kronologjikisht dhe etimologjikisht edhe atë që përmendet si mikrotoponim shqiptar e cila shtrihet afër Shasit: shpjegohet me mjete leksikore të shqipes Bukë+Mira. Përmendet që në mesjetë dhe është me strukturë të patronimit të shqipes së veriut BUKË+MIRA/- **Bahri Brisku, Onomastika e Kosovës, simpoziium i mbajtur më 1979, f. 193.**

Agriculture Land | Shas

Surface:
690,000 m²

Ownership:
State of Montenegro

Gjithashtu njihet edhe një emër i njëjtë vendi në leksikon e veriut, si Bukmir i Vogël, po edhe Bukmir. Ja edhe një legjendë (misterioze) – në favor etnokulturor e për valorizim të mirëfilltë të Shasit, mbi bazën e mitologjisë greke

dhe shqiptare që, me sa duket, edhe kjo qitet në harresë si çështje jo pa qëllim: - Një mit i cili vërtetë dëshmon se këtu nisi **MATJA E KOHËS - KRONOSI...?!**

Sipas mitit pellazg të cekur Demetra - Dhemetra, ashtu si edhe në islam, duhet të jetë ora - zana e parë që u krijua. Thuhet, gjithsesi ashtu si në mite që Dhemetra (ora), doemos që kishte edhe vajzat e saja Zanat – **NDRYSHE, ORAT - FATET- BIJAT E MBRETIT FATJON, ORAKULLIT PELLAZG.**

Jo larg kësaj hapësire në shtetin shqiptar, thuhet se aty “ekzistonte vendi i 600 zanave” - mbase edhe shteti i tyre...?! Në hapësirën nga bregdeti i Lezhës e deri në Bunë?!

Në mitologjinë greke për këtë ekziston besimi që thotë se njëra nga vajzat e Demetres (**DHEMETRES - KOHËS**) e fundit - Persefoni, falë Bukurisë së saj, besohet se **u rrëmbye nga Hadi – Posejdoni - perëndia e nëntokës dhe e ujërave, derisa po mblidhte lule në brigjet e një liqeni e po lozte me shoqet e veta nimfat (nuset).**

Pastaj nga aty u dërgua në banesën e tij, nëntokësore, për t’u bërë edhe gruaja e tij.

Mos të harrojmë se koncepti nimfa - nënkupton një floçkë uji (flokë uji) - femër gjysmë peshk gjysmë njeri... Pra, një Harmoni siç u cek më herët - kujto nënë e ilirit.

***PAMJE NGA LIQENI MITIK I SHASIT?!
Ku u panë nimfat- nuset e detit, zana?!***

A thua se pikërisht këtu të jetë rrëmbyer Persefoni!

Aty tregohej se si Persefoni, me dëshirë të Posejdonit, kishte ngrënë disa kokrra shege, (simbolit të dashurisë dhe frutë i besnikërisë bashkëshortore në Anë të Malit), duke u bërë në këtë mënyrë edhe bashkëshortja besnike e tij.

Po - edhe këtu, kemi pikëtakime të mitit pellazg me atë islam, ku Kur'ani, tregon që si pemë e xhenetit - është shega dhe jo molla e të cilën nuk e përmend, por edhe nuk e konteston – ashtu si ndodhë në shumë raste tjera.

Demetra si perëndeshë u mësoi njerëzve bujqësinë e cila deri atëherë ishte e orientuar në blegtori.

Ndërsa - sipas një varianti tjetër, kur ajo u rrëmbye nga Zoti i Nëntokës derisa po lozte me “nimfat - nuset” dhe e rrëmbeu Zoti i cekur i nëntokës Hadi - nëna Demetra e dëgjoi rënkimin e saj duke iu vënë pas, por me vonesë, andaj edhe brodhi për 9 ditë, e trishtuar, nëpër botë. Sipas legjendës, ajo kurrë nuk mundi të pajtohej me këtë fat të Persefonit - orës së humbur – që maste tokën.

Ajo i mungonte asaj nga nëntoka, andaj edhe toka ishte në zi - dimër dhe 6 muaj verë – kur vinte ajo në vizitë të nënës Demetra. Pra - matja e kohës është shumë e lashtë te njerëzimi dhe për çudi nga kjo rrënjë e fjalës, sikur u krijua edhe vetë fjala Ar+mat – pra arëmatësi i tokës që ishte vetë një perëndi ilire e këtyre anëve dhe më vonë sikur dha armatus-i...?!

Demetra e Persefoni

Kështu, besohet se kur ajo kthehej nga nëntoka “në gjini si bijë” te nëna Demetra – nëna ishte shumë e gëzuar dhe si perëndeshë, gjatë këtyre stinëve u mësonte njerëzve bujqësinë. Ndërsa kur Persefoni ikte, ajo mërztëj dhe në shenj të kësaj 6 muajt tjerë toka bëhej e ftoftë – dimër...?!?! Nga ky mit, edhe sot mund të shohim që të gjitha festat e motmotit ndër shqiptarët, burojnë pikërisht nga miti i Demetrës?! Sikur ata – pellazgo-ilirët – vetë, me gjuhën e mendjes së besimit të vet të mbjellë ndër ta nga Zoti, iu huazuan mitin popujve të vjetër që u paraqiten në vazhdim.

Ja pra se si filloi të matej koha në Bukëmirë (Shas) përmes stinëve – verë – dimër që kushtëzon dielli...?! Ndoshta edhe 365 faltoret, nëse ishin aty - në Shas, ata nga pozita e portaleve të veta, në raport me prerjet nga rrezet e diellit - duhej ndoshta të tregonin pozitën e diellit – ciklet vjetore - solcitët etj. - për të dhënë Bukëmirë bereqet - si Misiri në Egjipt?! A mos keni menduar ndonjëherë, përse fjala misër njihet kaq bindshëm nga shqiptarët. Po them se për herë të parë kur në shkollë dëgjuaam për këtë fushë – Misiri, në mendje krijoi misrin si atribut i tokës prodhuese dhe misrit mister.

Mu për këtë, marrim guximin dhe pyesim sërish: Të ketë filluar edhe matja e stinëve të vitit të njerëzimit (kohës), sipas këtij miti grek (shqiptar) edhe ky këtu në Bukëmirë - Rrizanë?! Ose në këtë qytet të kultit të kohës stinore, i

cili në besimin e vet - kishte të ruajtur dijet e lashta te matjet e kohës, të kohëve të shkuara – si gjithandej ku matet koha në rruzullin tokësor te qytetërimet e lashta. Mbase po?! Edhe kjo mund të jetë kështu. Doemos se popujt e vjetër diç dinin nga dijet e transmetuara nga (banorët e qiellit) kur këtu u përcaktuan të vendosnin meridianin ZERO.

Në shkrimin e cekur në fillim të librit, pamë se si Medea, këtë vend e kishte si stacionin e parë pas ikjes nga vendi i vet.

Kurse miti i Medeas i takon ose, më mirë të thuhet, të kujton edhe vetë mitin e perëndeshës së matjes së kohës – ta quajmë asaj egjiptiane një mater e për të cilën mund të shtohet ajo çka dihet se: MAT = shqip (Mat ose Matja) është një masë (mater - nënë) - Nëna e Madhe.

Kurse nga kjo na del e çkoduar përmes shqipes vetë etimologjia e emrit Demetra, e të cilën disa nuk duan ta kuptojnë me natyrë të shqipes, kurse ajo është vetë perëndia e mendjes shqiptare, sepse në rrënjë - matja është një mendje e mbjellë nga Zoti - dije, ashtu si Demetra që mbillte farën.

Jemi dakord pra, që matja do të kesh mend për ta kryer atë në përpjesëtim të Universit dhe nuk mund ta bëjë çdokush atë.

KUPTIMI I EMRIT DEMETRA A DUHET TË JETË “DIJA E METRES”?

Derisa përmenda Demetrën, nga dijet multidisiplinare konstatova se rrënja e saj qëndron nga baza *mater* – indoevropiane – në kuptimin “nënë” e cila” ka dhënë në sanskritishte *matar*. Gr. *meter*. lat. *mater*, angl. *mother* kurse në shqip motër, me një kuptim te evoluar semantik”- vëren **R. Ushaku, Ndhimesa onomatologjike...**” *pun .i cit., f. 17.*

Por ne mendojmë se kjo fjalë nga gjuha sanskrite – matar, ruhet edhe te e folmja dialektore e leksikut anamalas, kur për mbetjet e një sendi - amësisë së tyre, thuhet që sendi është bërë (ka mbetur) matare, pra është bërë matare – pa hiçgjë një fillesë, zanafillë. Kështu quhet mbështjellësi - matrikulli i çdo gjëje në të cilën qëndroi – deri sa doli si gjësend – mëma mend?!

Në kuptimin shqip Demetra do të thotë fillimisht një emër, dhe(u)+dije+metra e përbërë nga 3 komponentë. Dhe kjo që thamë - sikur duket që emri Demetra, del të marrë më tej kuptim edhe më të qartë simbolik nëse bëjmë tentativë për të zbrëthyer etimologjinë e fjalës përmes shqipes si bazë e amësisë së gjuhëve sesa përmes amësisë së greqishtes në etimologji. Dhe ky emër, është pronësi gjuhësore jona nga koha pellazge...?!

Ajo - Demetra, është diçka si Izida që përfaqësonte vërtetësinë dhe drejtësinë në mitologjinë egjiptiane: ”Sipas mendimit shqip Perëndesha Mat është orientimi i drejtë në natyrë e shoqëri; matë drejtë - pesho drejtë (TERE

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

ZI); çfarë është e drejtë, e saktë, korrekte, ligjore, e rregullt, sistematike - e **vërteta - veris. lat.**, pra, e gjithë kjo është një **Mat** e cila korrespondon edhe me fjalën mat - nënë të përmendur (sepse vetëm nëna njeh drejtësinë) - (krahaso kuptimin në serbisht dhe shqip – identik)...?!

Kështu, fjala sikur tregon një prejardhje farefisnie të largët të shqipes dhe sllavishtes...?!

Mat-i, ishte simbol i matjes dhe i drejtësisë. Por edhe Mati ishte ai që Mati (Mateu i drejtë në krishterim). Sepse vetëm nëna, është mati (mate drejtë) - MATIA?! Dhe nga kjo, kujtojmë se koha – Orët në Shas, duket se janë vetë stinët dhe vetë ekzistenca - matiat ...?! Sepse vet Demetra (kupto Dhemetra) ishte bija e Resë (kupto resë së shiut) dhe Kronosit (kupto kronit – kurse njihet edhe si nëna perëndeshë - Dhemetra...?! Nga këtu, fillon e merr kuptim në kokë kur dheut si amësi i themi Mëmëdheu...?! Ose veten e quajmë burri dheut etj.

Sipas nesh - Demetra është figure e dytë, në fakt e parë, që lidhet me Shasin dhe që thamë se ka zbrërthim etimologjik shqip DEMETRA. Sepse dheja, në mit dhe në besim është barazi me dhea – dea (kupto dija), diell – duks etj.?!

Në lidhje me mitin shqip të Demetrës - legjendat e trevës gjithashtu përmendin se në këtë mal ka edhe ca shpella...?! Ndërsa shpella është sinonim i lashtësisë pellazge e duke qenë e shenjtë për tërë kohën.

Këtu, në shpellë, preferonte edhe vetë Aristoteli, t'i japë mësim

Aleksandrit - kujto të gjitha shpellat janë dhe+metra...?! Nëna e Madhe e dijës. E një ndër ta, për qytetin që po flasim - doemos që është edhe Shpella e Fretërve për të cilën ashtu, mbase, si ato të eremitëve (profetëve dhe apostujve) u shërbenin fretërve për të medituuar, por edhe si ngjarje lidhen me vetë Demetrën, zanat, etj. Shpella në këto anë del të ketë një largësi në kohë, prej fillimit e deri te ajo që i thonë në Shas - Shpella e Fretërve (që ne po e quajmë Shpella e Shën Jeronimit - sepse mendojmë që kemi të drejtë...?!). Kujtojmë gjithashtu se besimet monoteiste dhe tjerët - u komentuan “nga lart” shpellave – shih shpella - Hira në islam?!

TË JETË SHTËPIA E HADIT DIKU KËTEJ?

Foto: Ardian Tajpi

Homeri tek Odiseja, tregon se shtëpia e Hadit gjendej pranë pyjeve të Persefonit (mbase ai i Lisnjës së cekur në fillim, v. jonë), ”... mbushur plot me plepa të lartë dhe shelqe pranë lumenjve që derdhen nga malet Akrokeraune...”?!

Demetrës nga Zoti, iu dha kujdesi për pjellorinë e tokës dhe i mësoi njerëzit që të kultivonin tokën dhe kështu ndryshuan shoqërinë njerëzore që më parë ishte orientuar në blegtori - kjo kohë duhet të ketë qenë ajo e shoqërisë pellazge të cilët i mësuuan njerëzimit punimin e tokës.

E tjetër, kjo ndodhi sepse Demetra, sipas mitit pellazg cilësohej si deja (dija) nënë (fe) dhe ishte ajo që shkëputi esencën e saj për t’u lidhur përgjithmonë me esencën e tërësisë - Universin.

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Shih Lumi Buna, që kalon pranë Liqenit të Shasit - si peizazh, sikur i ofrohet asaj që thuhet në Iliadë për portën e Hadit te pyjet e Persefonit. Dhe siç shihet, edhe toka këtu është e begatë që e tregon vetë mikrotoponimi Bukmirë?!

Po a mos është këtu, edhe porta e botës së nëndheshme - mbase edhe është...?!

Kështu, nga ky konstatim ngadalë vijmë në përfundimin se pasi ajo u mësoi banorëve bujqësinë, atëherë është e paparamenduar që t'u mësohej bujqësia pa një kalendar të vitit - matje të kohës – për të cilin trashëgojmë dijen se ai kohën (vitin) e ndanë në 365 lutje - ditore, sa vetë kishat e Shasit dhe kështu tërësisht zberthehet legjenda e tillë e Shasit...?!

Po - a mos u duket ky tip i veshjes të dhënë në skulptura – si ato të nënave tona dhe jo një veshje turke (që disa duket se kanë animozitet), ta kenë marrë edhe këtë veshje turqit aziatikë nga ilirët e atjeshëm e Trojës së dikurshme si vendlindja e jonë e dikurshme sepse hapësira etnike pellazgo-ilire vetëm rrudhje njih.

Duam të veçojmë se - Stambolli, po duket paraprakisht ishte e stërstërgjyshërve tanë, mirëpo pastaj e pushtuan kulturat e popujve pas dyndjeve që ngjanë gjatë mijëvjeçarëve. Ajo del se ishte – kryeqytet i besimit pellazg të ruajtur tek epet e Homerit...?

Po a e dini se edhe grekët e asaj që i thonë Greqi e sodit, nuk jetonin në Evropë, por jetonin në Azi të Vogël dhe në ishujt turq të Mesdheut?!

Po shikuar “hollë”, një veshje e këtillë e paraqitur si në statujat e dhëna të Demetrës, sikur të bindë që edhe në veshje të femrave - fshatarët e zonës mbase e trashëgojnë nënën Demetra me një tip të brenevekeve ...?!

Prandaj, për një banor të trevës, kjo veshje i shkon për bukuri folklorit anamalas, për të cilin festivalet folklorike dëshmuar se në Bukëmirë, ruhen edhe vetë ritet e këngëve të punës e të cilësuar – si këngët më të vjetra të njerëzimit. Shih këtu - “këngët e shatit”, të mbledhura nga autori vendas Dr. Salih Doçi - Rashtishë – Ulqin, të mbledhura dhe të ruajtura në Institutin Albanologjik të Prishtinës dhe pastaj kënga e bletës e prezantuar në festivalin kombëtar të Gjirokastrës nga shoqëritë kulturore e dëshmojnë këtë...?! Kjo popullsi jetonte dhe i gëzohej punës së vet.

Për folkloristët vlen parimi se mendimi për punën në bujqësi – duhet të ketë qenë mendimi i parë njerëzor – njeriu pa punë dhe pa i kënduar asaj, ai si vetvetja – dihet që nuk është i siguar - toka, pa punë, për njeriun nuk është mikpritëse?! Kështu shprehen kompetentët e çështjes së hapur.

Ne këtu, po përmendim edhe këngët e korrijes së grurit që këndojnë korrëset e tij – mu si vetë Demetra – kuptohet, në grup – polifonike, dhe këngët e shatit - vegël pune për prashitje të misrit që këndohen në polifoni dhe me një iso tepër karakteristike...?! Kështu, nëse kësaj ia qëlluar – në veçanti legjendës së shpellës, atëherë mendimi fiton dimension për të kaluar urën e legjendës së ruajtur nga fretërit, duke trokitur kështu në portën pellazgo-ilire e duke kuptuar që përse mu këtu në Bukëmirë.

Andaj, kjo filozofi mendimi e kultit të punës po edhe e martesës që sjell piktori, sikur nxitën mitin e kohës në Rrizanë. Ajo ishte hambar për të gjithë. Prandaj - Kronosit, i duheshin të ishin 365 kisha (faltore) të cekura që vetë Demetra të lutej – pra, aq sa edhe motmoti ka ditë. Këtu, pamë se në shenj të dijës së Demetrës – u krijua edhe një shtet i përmendur dhe i cili do të kishte selinë e vet.

Nga kjo del se në Rrizanë ishte një faltore e Dhemetrës. Sepse mu këtu në këtë hapësirë, po duket, perëndesha e pjellorisë llogariste ditët duke pasur afër edhe vetë Akro Lisin - qyteti antik i Lisusit – Lezhës (lisit ilir - orakullit kryesor që komenton veprimet në kohë).

Po edhe ky Lisi (Lezha) ILIOSI, na del sipas kësaj logjike që duhej po ashtu të kishte 12 porta, si qytet – sa kishte vetë motmoti muaj ose vetë Zeusi Perëndi.

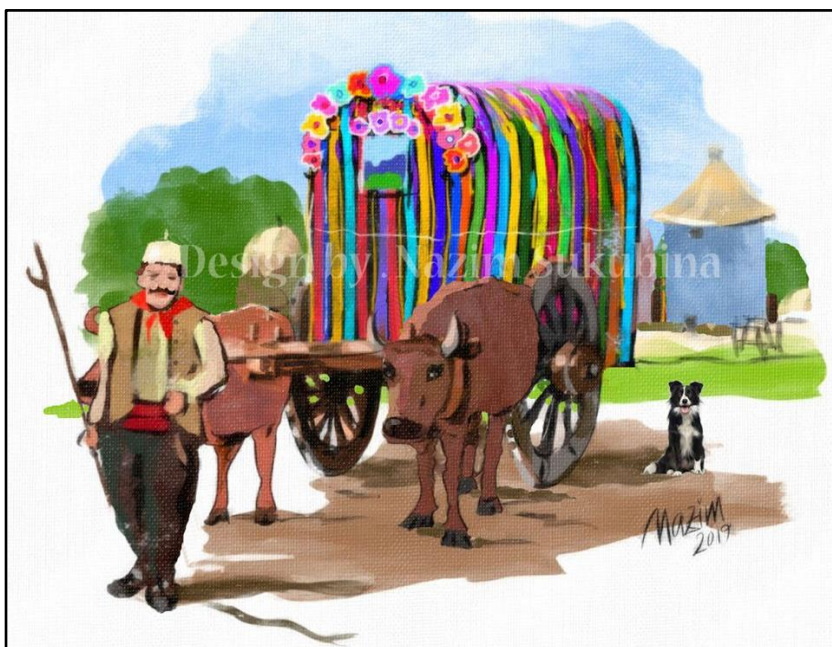
Kupto, AI si zakonisht, kishte 6 në të djathtë e 6 në të majtë - një simbolikë sërish ilire?!

Përsosmëria masone (Mjeshtrit të Madh) del të jetë me 6-ta...

Ndërsa nga ana tjetër - qyteti me 7 portat (planetë – ditët e javës), gjendej në Lindje të Mesme?!

Por nuk duhet harruar pa hetuar se shtata si numër në simbolikë është i kulturës ilire, ashtu si edhe 9-ta ?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Qerrja e nuses (paja) në një ambient pune në Rrizanë (Shas)

Athua të mos kemi këtu një kulturë të një civilizimi unik të gjithë kësaj hapësire – rast për të menduar - sipas lidhjes organike të mitit, themi se po?!

Shih – mure (pellazge) ilire në Lezhë - AKROLISIT TË AKROKERAUNEVE që kanë një precizitet në prerje dhe mjaft të rëndë në peshë, doemos që provokojnë..., po si bëheshin matjet, skalitjet dhe transporti këtu...? ”Ngjashëm kemi edhe muret e kalas së vjetër në Ulqin, që gjithashtu gjenden edhe në Shas. Jemi dakord këtu - me mendimin e shkencëtarëve që për këtë teknikë nuk dinin as grekët dhe as sllavët, kur flasin për dijet në ndërtim, dhe as që trashëgojnë ndonjë mit masonerie - shqip – masë është matje... tingëllon shqip?!

Gjithnjë -flasim për atë që i thonë koha e gurit, si dije (demek njerëz të shpellës e injorantë - sipas Darvinit), porse një mur të këtillë si këtë që shohim – zor se bëjmë edhe ne me dije të hekurit...?! Nuk do mend se teknika e tillë dhe si mjeshtri e ndërtimit të kalave tona trashëgohej nga dijet e zotave që i dërgoi Zeusi, për të mësuar njerëzit se si ndërtohen ato. Pra, edhe në Lis (Lezhë)?!

Nga kjo që u tha deri më tash dhe nga ajo që tha Skënderbeu, për vete – nuk dua të besoj që ashtu kot heroi kombëtarë vendosi të vdesë në Ilion – Ilios - Trojë – në Lezhë, dhe muajin e mjaltit vendosi ta kalonte në Kalanë e Ulqinit...?! Për këtë që u tha, gjuhët e botës doemos se i detyrohen shqipes për fjalët: *metër, matë, mater, matematikë dhe masë (masa), muaj- men(d) etj.* - sepse vetë mendja është në kuptim një metër... ?!!! Po këtu, siç u cek, *ruhet edhe fjala matere - si shprehje dialektore e cila reflekton vjetërsi. Fjala është zakonisht për mbështjellës teneqeje të objekteve të zbrazur nga esenca që siguronin – pra, që u shndërroan pas konsumit në matare. Matarja – është një matrik - matricë –matrikull e kështu me radhë...?! Ja pra, besoj që tashti, mbase edhe u bindëm, përse ne shqiptarët jemi poliglot -sepse një poliglot, është vetë fondi leksikor yni e folëm atë në brezin tonë apo të gjyshërve dhe stërgjyshërve.*

Por shpesh shpejtojmë për krijimin e fjalëve të reja – duke u bazuar në një gjuhë e cila buron nga vetë shqipja paraprakisht dhe ne e marrim për ”latine”..., përse matrikullit, nuk i themi – shqip matare, kur e kishim veç të regjistruar në matrikullin e mendjes - mataren e mendjes si mater - amësi?! **Dhe kujto se si përsëri në popull – gjejmë shprehjen: ”të është bërë mendja matare - mu në kuptimin fillestar... i.e. të ruajtur në gjuhën sanskritishte...?!**

Këtu mbase është momenti për të shtuar që përse Lisi, ishte i shenjtë në botën iliro-pellazge - i kohës së para ardhjes së Demetrës në këto anë, e cila doemos, që duhej të mësonte popullin e lisit, që tashti e tutje, kishte ardhur koha të mësonin nga perëndesha e KOHËS SË MATJES SË DHEUT kulturën e punimit të tokës - mbjelljes së grurit etj. Koha e ushqimit të njerëzimit me lëna - fruta lisi, kishte mbaruar - perënduar.

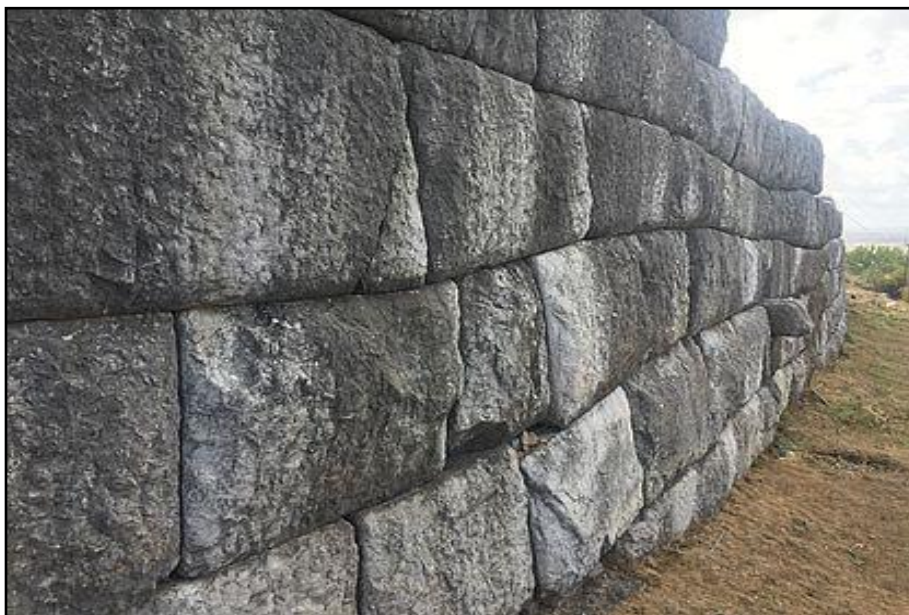
Kurse, për këtë, nga ana tjetër - adeti i gatimit të lënave deri vonë është përdorë edhe tek banorët e trevës ...?! Por ruhet edhe sot si lënda (lana) e drurit...?!

Lisi, gjithashtu me lënat e veta, ishte një ushqim bazë për bagëtitë e tyre, duke zëvendësuar drithin. Prandaj mendojmë që edhe emri shumë i dashur në malësitë shqiptare kelmendase - del të jetë emri - Lenë – lis – Lezhë. Ky del të jetë me mision të shenjtë të ushqimit mitik, kurse si dru njëkohësisht edhe vetë orakulli – fati i tyre. Po edhe farës bazë ndër bimë që bartet me erë i themi Polen (po lind). Nga këtu, miti pellazg vërteton (zbërthen veten) përmes fjalës polen (po lind) nga era, sepse nga erërat lindi edhe njeriu?! Po çfarë kuptimi – ruan në greqisht fjala polen - mbase edhe nuk e ruan dhe s'kishte se si, sepse nuk përmbledh mendimin e tyre si në mendjen shqiptare – ku fjala është e mbjellë.

PËR RËNDËSINË E QYTETIT TË LISIT, DHE KUSH DUHEJ TË JETË QYTETI I BASANIES...?!

Historiani romak Tit Livi, duke folur gjatë historisë për rëndësinë e qytetit të Lisit në shekullin e parë shkruan se ”Genti, tashmë në pozita lufte kundër romakëve, mbledhi në qytetin e Lisit, një ushtri prej 15 mijë vetave të armatosur. Prej këtej ai nisi vëllain e tij me 1000 këmbësorë dhe kalorës, për të nënshtruar me anë të forcës ose frikës fisin e *kavëve*, ndërsa vetë u nis kundër qytetit Basanie, 5 milje larg Lisit, i cili në atë kohë ishte aleat i romakëve”. - *Gent Ulqini, pun. i cit., f. 104-5*. Nga kjo, shohim që në një vijë tepër të shkurtë ajrore – përmenden disa emra qytetesh – në disa milje. A mos do të thotë që nëse këtu – civilizimi i kultit, që u paraqit tepër herët të cilin e përmendin hartat e mesjetës dhe antikitetit, të flisnin tërthorazi se këto konstatime dëshmonin një mega metropolë ilire, të rrënjës ilire të pastër. Shikuar nga prizmi i sodit, mund të themi që fjala bie, hapësira: Shkodër, Lezhë, Shas, Ulqin, duke mos i llogaritur do fortifikime tjera – shumë shpejt do të jenë një qytet?!!

Ndërsa, prandaj po përsërisim se një rrezik i gjithë kësaj, do të ishin - mund të jenë, shitjet dhe ndërtimet e pakontrolluara që po prekin edhe vetë Shasin.

Gurë muri në qytetin e Lisit - Zeusit...?!

DHE TASH PËR SHITJET E PAKONTROLLUARA NË SHAS?!

E tani këtu, pas kësaj që u cek - shih çudinë e gjithë kësaj, se jo vetëm Bukëmira, fusha e tillë e shenjtë që po proklamohet në shitje, mu në hyrje të Shasit?! Por edhe fusha tjetër - poshtë Malit të Brisë, proklamohet po ashtu në shitje si vend për investime me terrene sportive dhe të golfit?!

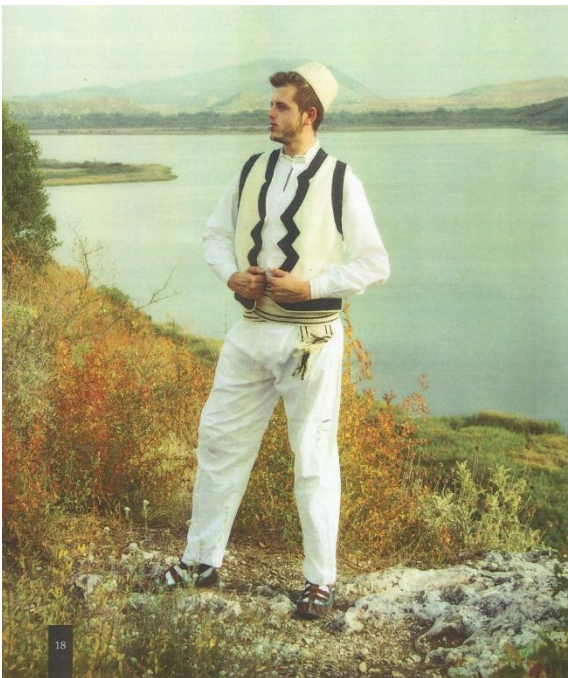
Kjo tokë edhe për nga vetë pronësia e tregon që është e shenjtë sepse ishte, si duket dikur, një timar - pronë tokësore e një begu, që, kuptohet, trashëgohej në sipërfaqe kolektive ose blihej nga një feudal – njeri i pasur – pronar tokash. Kjo do të ishte ajo më e thjeshta për të cilën nuk gabohet kur thuhet. Por kjo tokë u nacionalizua nga shteti në Anë të Malit, duke krijuar një kooperativë bujqësore e të cilën në fund e mori në pronësi ish Armata Jugosllave dhe duke e kaluar së fundmi në pronësi firmave tjera, pa e pyetur fare pushtetin vendor rreth çështjes së pronësisë e duke e kaluar atë në shfrytëzim të pronarëve të rinj. Atë e bleu një ish ndërmarrje (firmë) socialiste e Tivarit të cilën komuna e Tivarit dhe shteti u përkujdesën ta transformojnë në një shoqëri të sektorit privato-publik e ku u punësuan qytetarë, kryesisht serbo-malazezë e nga ana e tjetër ndërmarrja e tillë simotër në Ulqin, Agro Ulqini u la të shkojë në falimentim për një borxh banal. Pse bëhej kjo? Sepse po të mbijetonte Agro Ulqini duke u transformuar në një firmë privato-publike, atëherë do t'i takonte kësaj firme vendase që të administrojë me Bukmirën ashtu siç po i takon aktualisht firmës nga Tivari.

Mirëpo një gjë e tillë nuk ndodhi as me Bukmirën as me tokën tjetër të Komunës (Qerretin) – po ashtu lokalitetet me mbetje parahistorike dhe, për fat të keq tonin, kjo tokë (fushë), morëm vesh tërthorazi se kishte kaluar në pronësi të një firme nga SERBIA...?!?!

Një veshje ilire kombëtare - me ngjyrat e para – bardh e zi (neutrale), sikur nuk i shkojnë një shitjeje në këto përmasa të aseteve - sipas një tradite - “leçie në log të kuvendit” (licitacije) publike ...apo ankandi publik këtej bëhej haptas për tokë e cila është e shenjtë dhe ka çmimin e duhur në treg të caktuar nga meritumi vendas?!

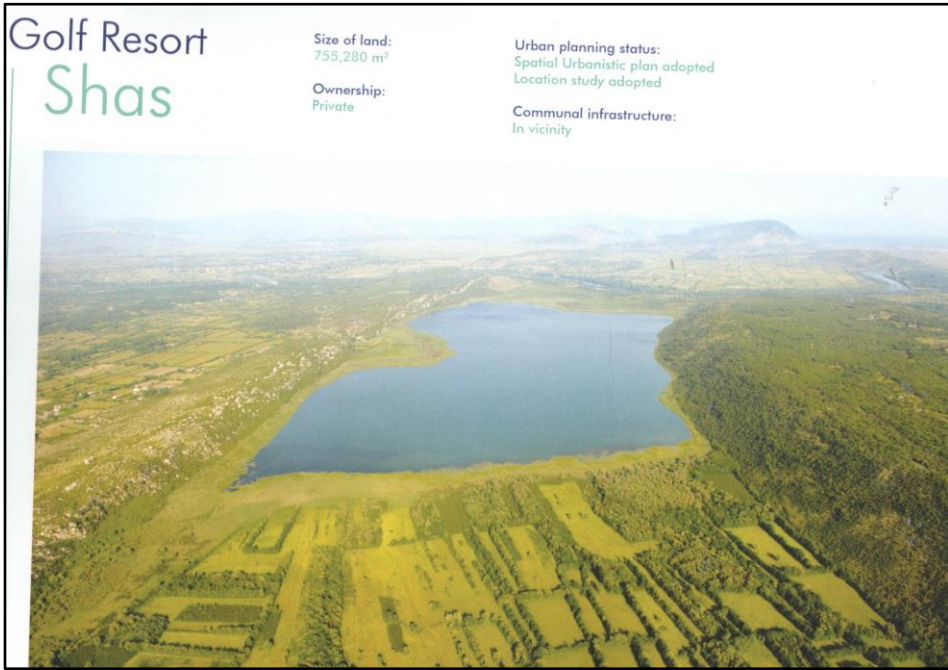
Pamja më poshtë, u mor nga Investment handbook (2017) - O Zot! Çfarë po ndodh me ne - deri këtu të kemi (De)gjeneruar...?! Nuk mund ta besoj...?!

Të habisin sekserët me matrapazët – komunalë që kokë në vete iu shitën këtë hapësirë në mënyrë të egër blerësve rusë më 2007...?! Kuptohet, pa asnjë njoftim të kuvendit komunal, të cilit as që iu propozuan shitjet në formë oferte të aseteve kulturore dhe tokësore njëkohësisht, sepse hapësira në planifikim është e pandarë dhe përcakton fatin e njëra-tjetrës...?! Matrapazët e tokës private e shtetërore, duke kujtuar që kështu po u zhvatin atyre pare të majme, me “një legalizim të trojeve” pa nxjerrë planin e nivelit përkatës, ata- rusët, si blerës, nuk refuzuan ta blejnë me çmim të ulët sepse sikur e dinin - çfarë xhevahiri të mitologjisë shqiptare e botërore po shtinin në dorë në këtë rast?! Mitin e Demetres...?!

Andaj e gjithë kjo - si rast, mund të krahasohet me një auto gol – apo edhe autokolonizim të heshtur siç ngjau me hapësirën e Shtojit?!

Një shikim neutral – bardhë e zi në veshje – anës së liqenit “të shitur...” të Shasit – mbase si kujtesë për brezat e largët që edhe këtu kishte dikur shqiptarë si (dikur) në Kotorr...?!

Këtu treguam në fillim se deri vonë në Iliri, ishte një emër mbretërie e cila quhej Demetra.

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Pse e si ilirët e këtyre anëve – ruanin me fanatizëm emrin Fara – Demtra (Dhemetra - Tea)...?! Po në qoftë se në alfabet shkronja T të paraprijë një S, po atëherë edhe emri Tea (perëndi pellazge e detit), të jetë një SEA. Të ish këtu, edhe perëndia Tea (Teti) nëna e Akilit që ne e quajmë deti...?! Pra, jo një Mare (More)??!

Po cekim se Tia na del edhe në hartat e vjetra në territorin e fisit të labeatëve, përreth Liqenit të Shkodrës - kujto Ftea - në Krajë.

Athua se edhe emri Ftea - feja – me të cilin ne njohim mitin, besimin pellazg të ketë dalë nga vetë Tea - Perëndesha e bardhë e pellazgëve. Sepse “FEJA” është vetë Tea - bardhësia ...?!

MOGILA NË RASHTISHË - NJË DËSHMI TJETËR E CIVILIZIMIT 2-3000 VJEÇAR?!

Varr ilir - tumbë në Rashtisë (ilirisht ras- rash do të thotë kështjellë) - me bazë nga *ars*??!

Kujtojmë se tumbë artificiale – kodër dheu ishte edhe varri i mbretit Filip - ku Aleksandri i Madh e varrosi atë bashkë me gjithë pasurinë në ar, të Aleksandrit, sepse i tillë ishte besimi ilir. E huaja nuk merrej deri sa t'i dalë i Zoti?! E kur të vijë koha e shpalljes së thesarit – ai do zbulohet vet?!

Ai si djalë i tij – ishte perëndi që ia konfirmoi orakulli në Egjipt dhe ari nuk i nevojitej...?!

Mogila në Rashtishë të Sipërme - mbase një tumbë (varrezë ilire) - koha e bronzit ose e hekurit, që dëshmon për një histori të vendbanimit

3000 vjeçar? Fotografi e pamjes së marrë nga Banesa popullore në Anë të Malit - OJQ, ORA, 2016.

Shtojmë se nga argumentet e pranuar mitike që për këtë formë të varrimit në Tumë, si praktikë gjendet edhe në Iliadën e Homerit, në këngën e 23, ku shkruhet edhe për varrimin në tumë që i bëri Patroklli Akilit. Ky lloj i ceremonisë mortore në varreza ishte tipike pellazge dhe ilire. Kurse kjo metodë ishte diçka e panjohur ose e harruar për botën e fqinjëve përreth – mendojmë në kohën për të cilën flitet. Thjeshtë, në tumbë, u varros Akil - hyjnor i pellazg. Pastaj Aleksandri i Madh dhe kështu, me këtë teknikë shohim të jetë varrosur edhe popullsia që ishte në kohën e hekurit – broncit në Rashtishë të Naltë, por jo vetëm në Rashtishë e Anë të Malit - por edhe në Krajë ka disa sosh. Këtu janë dy tumba (mogila) dhe për kuriozitet, hapësira në mes tyre ndanë dy fshatrat - sipas të drejtës zakonore të shfrytëzimit të malit?! Të dëshmojë kjo edhe një kufi ndarës në mijëvjeçar të vëllazërisë Kravar - Rashtishë?!

Alojz Benac thekson se për dallim nga popujt tjerë të vjetër të cilët të vdekurit e vet i digjnin, ilirët gjatë tërë kohës së bronzit e ruajtën “traditën e varrimit të të vdekurve në varreza me pllaka gurit”, si edhe “shënimi i varreve me muranë) – në kodër, varre të vogla nga gurët e hedhur, e jo në kodërvarre monumentale!- *Petrit Imami pun. i cit., Serbët dhe Shqiptarët ndër shekuj, f.10.*

PSE EMRI KRAJË ËSHTË EMËR SHQIP?!

“Fjalët janë vetëm emra për gjërat që ekzistojnë, pavarësisht nga vet ata. Ky është kuptimi sipërfaqësor që njerëzit i japin fjalës” – thotë studiuesi i gjuhësisë Sasussure...?!

Ka edhe teori që ndezin shkëndijën e diturisë e të cilat thonë se para përmbytjes së madhe pra, diku prej 20 deri në 50 mijë vjet para epokës egjiptiane, në tokë civilizimi jetonte në dimensionin e pestë që ishte mbretëria e fjalës. Më pas kjo kohë përfundoi dhe sot mbetën vetëm fjalët – emrat. Njerëzit nganjëherë kapën për një fjalë, por më kot, ose kapën për një emër, por më kot sepse fjala dhe emri veç ka humbur. E ndër këto emra që përmendin mitet e lashta pellazgo- ilire është edhe emri Krye – Kreu , krahu – Krah+janë , KRAH+hi apo krahinë, serbisht Kraina, por pa shpjegim për gjuhën serbe e duke dhënë edhe Krua, Kreshta etj.

Duke folur për Krajën, në fushën e albanologjisë - Milan Shuflai, konstaton pa të drejtë se emri i saj në shqip duhet të lidhet me emrin e sllavishtes Kraina, kuse ne mendojmë krejt të kundërtën..?! Se emri Kraina është me origjinë shqipe dhe fare nuk ka të bëjë me sllavishten, por me

toponime ilire të sllavizuar, ndërsa emri Kraina i rezistoi asimilimit gjuhësor nga sllavët, të cilët nuk e njihnin këtë kategori kuptimore për një prijës?! Me këtë, nuk duam t'u biem ndesh mendimeve të të tjerëve për toponimin Krajë, kur dalin të mangët, sepse toponimit i ofrohen vetëm nga një dimension, por duke e njohur natyrshmërinë e shqipes dhe shtrirjen e Ilirisë – bashkë me toponiminë e saj do kishim shtuar, për sa vijon:

Dimensionet e shqipes janë të hatashme dhe plotësojnë mitin, historinë etj. edhe në dimensionin e 5 të njohur nga rrafshi ezoterik që pranon ekzistencën e mbretërisë së fjalës së humbur si mbretëri.

Tashti, pas asaj që cekëm edhe më lartë, po themi pse emri Krajë është gjithsesi si fjalë e leksikut të shqipes dhe nuk duhet ngatërruar me atë të sllavishtes KRAINA, mendojmë se mund të shtojmë: se emri Krajë, është shqip me argument dhe jo vetëm kaq, por është aq i lashtë sa vetë raca hyjnore e gjigandëve – gegëve, bijve të Universit që pushtuan botën në fillimet e saj pellazge.

Kurse edhe vet emri i mikrotoponimit Kraliç (afër Ostrosit) – në Krajë, që po ashtu na dalka të jetë me rrënjë sllave nga kral+iç, ashtu si Kraja nga Kraina – mendojmë se nuk qëndron dhe do zbërthim po ashtu ndryshe?! Neve këtu, në rrëfimin tonë, po sjellim argumentin për gjykim tonin në këtë punë përmes kësaj harte si më poshtë:

Nëse me kujdes vëreni këtë hartë të kohës jo sllave - do vëreni që Kraja na del në hartë e shënuar me emrin në variantin e sotshëm që ka "gjoja sllavë" KRAINA – por që kuptohet nga mendja se Kraina është gjithsesi fjalë e leksikut shqip e dalë nga Krahina – krahu (Krati – ai që të mban; shteti) e ky nga kreu, e kreu nga Kroni e Kroni nga Kronosi - Koha. Kurse edhe vetë fjala *krat* e greqishtes shpjegohet vetëm me fjalën shqipe *krat* – të mba në krah – pra, shtet?!

Kurse sllavët në gjuhën e tyre e kishin të humbur fjalën e moçme Kritin - perëndinë kryesore që haset te popujt e fillimit të Mesopotamisë ose nuk e njihnin fare Zotin Krit (KRYT). Dhe që as e dinin se Kriti (si Zot) është një shqiponjë edhe si perëndi me krahë (KRAT).

Kjo perëndi e parë SUMERE, KRIT del të ishte vetë shqiponja krah hapur me një rreth si zot i qiellit dhe ai që zotëron qiellin del se zotëron edhe tokën. Prandaj jo rastësisht Shqiponja (ZOTI KRIT) del të na vijë me 33 flatra 16 +16 + vetë Kreu që bëjnë 33, në fakt në simbolikë 33 është vetë Krye Zoti...? "Dhe një 3+3 jep një 66 që është numër mason - matësi (ARËMATËSI) i madh dhe ku një 6 e kthyer mbar jep një 9 që po ashtu është numër simbolik. Shih në folklorin kranjan këngën "Kapërceva unë 9 male dhe një fushë (plus) një fushë, moj lule moj lajle...?!" E ku kjo këngë është më tepër një simbolikë e ndërdujes, sepse ajo që pason 9-ën është 10 – ta si numër pas të cilit numerikisht çdo gjë shtohet sepse simbolizon tërësinë (TANË) titanë (të gjithë) e TITANËT janë sipas mitit banorët e qiellit.

Por për të mos i ikur zbërthimit fjalën Krajë serbët si popull fillimisht të quajtur skllavë (shërbëtorë) që vërtetë ishin sipas historisë e morën nga leksiku shqiptar-ilir duke rënë në kontakt me shqipen – ilirishten dhe për atë çfarë ky emër nënkuptonte si mendim – nga vetë shqiptarët, njerëz të maleve dhe trup mëdhenj – racë dinaride - kryesuese. Nga kjo ndër malet e kreshtave - doli fjala krajl - Kreu apo Kriti i cekur.

Dialekti verilindor i shqipes - si tepër arkaik edhe sot e ruan këtë emër për kreun si Krit – pra, ashtu si na vjen te sumerët – bashkë me emrin e kësaj kohe Bal - Bali, po ashtu te civilizimi i parë dhe ku edhe Bali ishte në krye. E shqipja në etnopsikologjinë e gjuhës – pa vështirësi e njeh si *ball* – *balli*, që është i përhapur edhe sot e kësaj dite në Iliri. Ndërsa shqipja ka edhe një fjalë me ngarkesë urdhëruese kërcënuese me këtë rrënjë ball (boll, mjaft). Ndërsa Maksut Haxhibrahimi në toponimet e Ulqinit e evidenton edhe si Lugu i Ballos - Lugu i Balës, f.45. Duke qenë e fondit paraserb, po shtojmë se fjalët Kri dhe Bala - serbëve u imponohej për përvetësim, pasi që vetë – ishin racë e vogël dhe të pa qytetëruar në raport me Ilirikun si shtet - tashmë të rënë nën romakët edhe pse më herët – ilirët i mbajtën për

do kohë romakët nën pushtim, me fitoren e Pirros...?! Por edhe pse ndodhi pushtimi - pushtuesit, kuptohet se nuk mundën t'iu vjedhin edhe simbolikën gjuhësore për një prijës që edhe sot ngatërron gjuhëtarët.

Po kuptojmë këtu edhe një fakt tjetër, i cili në aspektin gjuhësor e largon skajshëm, origjinën (etimologjinë) e rrënjës së fjalës Kraina të shqipës nga Kraina sllave e cila pamë se e kishte humbur (nëse e kishte), emrin – bazën krye të cilin e ruan shqipja nga sanskritishtja. Dhe që përse, emri krye në shqip jep një krah - në kuptimit e atij që të mban – pra, është i fortë, dhe kjo fortësi, që të mban e të jep krah - në nëndialektin e Krajës, njihet edhe me fjalët KRAT, në kumtimin kur thuhet që “druja e lisit ka krat” – e mban zjarrin (pra, diçka që të mban) - Krat(os), greqishtja e vjetër – quante shtetin (sepse shtetit është Krato-os) – që të mban gjatë në krah, por greqishtja e re fjalën e tillë, edhe nëse sot e ka në përdorim, ajo është e greqishtes së vjetër dhe kuptohet që ruhet, haset në nëndialektin e Krajës si një fosil i gjallë.

Por nuk rezulton në aspektin e etimologjisë së fjalës që serbët ta kenë të trashëguar fjalën Karat (Krah - Kraina), nga greqishtja dhe s'do mend që nuk ka kuptim të tentohet as sot që emri Krajë - të vihet në analogji me gjuhën sllave.

Dhe nëse harrohet prijësi - ai që të mban, nuk harrohet emri...?! Zhbërja e tij është në kujtesë, një proces që zgjatë gjithësesi më tepër. Memoria në këto raste, është sikur një Kuti e Zezë.

Ndërsa ngjashëm - kuptohet, që edhe vendin ku ata jetonin e quajtën Kraina - nga Krahina. E popullin e saj, ilirët - pasi nuk ishin trupvegjël, i quajtën edhe në periudhën pas pushtimit me këtë emër - kur ilirët, veç ishin sllavizuar. Pra, prej këtu po te sllavët kemi - Kraishnici, që shqip do t'i binte - kranjanë - krah janë, të mbajnë - kanë krah- krat, si njerëz me “krat” të krajlit - pasi ia mbanin anën Krajlit të vet - shtetit të vet?!

Edhe në kohën tonë kranjanët e kanë këtë veti të vetën dhe domosdoshmërisht e mbajnë prijësin e vet – dhe përsërisim KRAH+JANË?!

Pra - tashti, besojmë se u bindëm, që përse - ka shumë mundësi që në gjuhën shqipe emri i trevës - Krajës, të ketë dalë fillimisht nga emri i popullit – Kranjanë (Krajishnici)?!

Njerëzit e kreut - Kreshtës...!

Tjetër – sllavët, po me këtë rrënjë quanin edhe mbretin e ilirëve – pasi panë që ata e quanin Krajl – nga kreu dhe e vënin në krye të vendit.

Por ata nëse përvetësuan emrin krajl, nuk përvetësuan fjalën krye - në krye, sepse dihet që në gjuhën e vet, për krye kishin fjalën *glava* dhe jo

krye si ilirët. Pasi ky emër nënkuptonte atë të cilin ata e kishin mbret, që në krye, mbante kurorë e për të cilën ata nuk kishin njohuri se trashëgohej – ose që ata, nuk mund ta trashëgonin si s(k)llavë edhe e quajtën në gjuhën e vet - *vjenac*..., sepse nuk mundën ta quajnë *kurorë* ose *kreshtë* - malesh?!

Ngjashëm me këtë natyrë, ngjau edhe me fjalën *krushk* ose *krushqe*, që formohet si emër me natyrë të ngjashme shqipe si vetë fjala *kraj*. Sepse *krushk* quhet, gjithashtu ai që vihet në krye të dasmorëve, nga ku kemi: *krushku* i parë, *krushku* i dytë etj. Ndërsa serbishtja – me këtë emër njëh vetëm *dardhën*...?!

Dhe tash nëse analizojmë me kujdes, sipas radhës – nga fjalët e huazuara të kësaj rrënje do kemi fjalën *krahinë* dhe *kraj*, kurse për fjalën *kurorë* sllavët morën atë të tyren, nga leksiku i vet “*vjenac*”. E kjo vlen edhe për *kreshtat* e maleve që prodhuan emrin *kreshnikë* - të cilat ata në gjuhën e vet - kur i panë si popull i fushës që ishin – sllavët doemos se nuk i quanin – *kreshta* (sepse nuk u kish kuptim – ngase për *kreshtat* kishin të mbjellë më parë në mendimin e gjuhës së vet emrin, grepeni mbase që në *Karpate*?”.

Ndoshta si pemë e dardanëve, *dardha*, që për ta ishin *kreshnikë*, ka tepër mundësi që të ketë dalë si pemë e vendit të *krajlave* - *krushka* dhe për çudi emri – *krushk*, që njihet si truproja e parë e nuses nuk mund të lidhet me bazën e sllavishtes dhe atëherë nga u mbiu kjo fjalë si emër, në gjuhën e tyre.

Tjetër, edhe emri *kreshta* e cila, siç cekëm, shihet të ketë krijuar emrin *krushq*, atyre në gjuhën e vet – nuk u lidhej me emrin – *krushq*, sepse ata veç e kishin të formuar për vete – emrin (*svatovi*) - *dasmorë*. Në shqip - shqiptarëve, kjo u imponohej sepse *dasmorët* e përzgjedhur në *dasma* për të marrë nusen, nga se i prinin dhe rrinin në krye (ashtu si *krajli* - të armatosur dhe me kuaj - si *kalorës*) ..., u quajtën *krushq*. Kurse ata familje që kishin këso lidhjesh - *gardiste*, thuhej se kanë edhe lidhje *krushqie*. Shtojmë këtu, gjithsesi që shqipja në këtë situatë - për njerëzit të cilët shkojnë të marrin nusen del se njëh të dy termët – *krushq*, por edhe *dasmorë*.

Sepse *krushqit*, sipas zakonisht i bie të ishin *dasmorët* e zgjedhur më të fortit dhe më trimat që bartnin armë – që qiteshin në krye të vargut të *dasmorëve* si “*roje të nuses e cila rrugës përcillej nga krushqit - të afërmit e dhëndrit dhe përcjellësit – thjeshtë, qëndronte në mes të dy gardave e ku vihej flamuri i fisit përkatës?! Kurse nga pas, përcjellësit e saj – po ashtu të armatosur që fillonin me xhaxhallarët dhe kushërinjtë e afërt, ishte po ashtu një gardë zjarri. E kjo ishte kështu, sepse jetohej koha e martesave të pa stabilizuara që njihnin edhe grabitjen si institucion që nga koha e mitit.*

Andaj – brenda këtyre normave edhe sot bëhet një dasmë - nusja gjatë rrugës, pra – si të thuash, shoqërohet nga dy ushtri - truproje. Fjala vjen, edhe dasma në Krajë ende është e ngjashme, ashtu - si dikur martesat e kreshnikëve?!

Andaj - nëse Kraina, na qenkësh fjalë sllave dhe jo shqipe ..., atëherë edhe fjalët tjera që prodhon kjo rrënjë në mendimin sllav, do të duhej që të ishte një lloj prodhimtarie si në leksikun shqip ose edhe më shumë. Por jo - këtu në leksikun e gjuhës sllave – rrënja - *kraina*, humbet ose degjeneron në kuptimin fillestar të saj in dhe si fakt e dëshmon atë të huazuar nga fondi i shqipes pas rënies në kontakt si të ardhur.

Në të mirë të kësaj që thamë - shkon edhe fakti kur vëreni se harta e dhënë është e kohës pas shekullit VII - dyndjes së sllavëve. Ndërsa në te, do shihni se asnjë nga mikrotoponimet e dhëna nuk janë me natyrë të sllavishtes, por të shqipes. Atëherë kjo vetvetiu nuk mund të nënkuptojë që ky emër të jetë një fenomen sllav i gjetur në vendin ku nuk do duhej të ndodhej dhe nuk është...?!

Tjetër - po shtoj gjithashtu se – unë, nuk njoh ndonjë fjalë tjetër serbe që të jetë formuar nga kjo fjalë si mendim simbolik e i mbjellë atje nga Zoti në gjuhën e tyre dhe që shqipja nuk e njeh. Ne vërejtëm gjithashtu se si emri lidhet edhe me fjalën pellazge që trashëgohet nga shqipja; Kron – kroni (gegërisht) - krua, greqisht – Kron-os (por pa domethënie për ta dhe lëre më që të jenë në lidhje semantike - kuptimore)...?!

Andaj nga kjo rrënjë – krejt natyrshëm emri – Kraja (krahina) në shqip, prodhon si rrënjë një mori fjalësh tjera, si Krey – kroi, kokë (Kron)i, (kronosi - greq.) - kohë, krah, shqip, pastaj si folje kemi kryesoj, krejt, etj., ku krahasuar këto të fundit, me fjalët e njëjta në serbishte, shihet se kemi krejtësisht fjalë tjera – të reja e me rrënjë të ndryshme - çka zbulon se fjala Kraina është nga shqipja Krahina?! Kurse nga ana tjetër edhe vetë emri i paraqitur në shqip si Krajë demanton si kuptim vetë natyrshmërinë e serbishtes, sepse fjala Krajë - serb. nënkupton një fund që kurrsesi nuk mund të super transformohet si mendim serb në kuptimin – fillim dhe njëkohësisht mbarim –si proces që njeh shqipja.

Për ta Kreu është mbarim e jo edhe fillimi – që serbisht i thonë me një fjalë krejt tjetër - *poçetak*?!

Nëse gjuhët krahasohen - këtu, madhështia e shqipes është se, qoftë për fillim, qoftë për fund, ajo ka të njëjtën fjalë, duke nënkuptuar të njëjtin mendim, pasi përdorë të njëjtën shprehje, ndoshta unikat - kreu i punës – thuhet si për fillim dhe për fund. Alfa dhe Omega janë një, ose edhe më qartë, si kuptim bëhen një - *sepse një është vetë njëshi – uni - universi -*

shqip?!

P.sh. kur themi - kreu i punës (kreu i saj, nënkupton edhe kryetari i saj - krajli - ai që rri në krye), ose po ashtu kur themi: kreu një punë – ka kuptimin - mbaroi një punë?! Sepse fjalët si procese në mendimin shqip, nuk mbarojnë – ata i ndanë dhe i dallon vetëm nga togfjalëshi – NË FILLIM (KUFI - ku+fillon), në kuptimin *ku fillon kreu* në proces.

Athua se në shqip të jetë i dhënë, por edhe njëkohësisht i ruajtur mendimi monoteist në vetë gjuhën - si mesazh mesiatik i shpalljes së parë njerëzore?! Mendojmë se po, sepse aty, ku mbaron një krajli i bardhë detyrimisht fillon një krajli i Zi - dhe kjo nuk duhet të na habisë, jeta është bardh dhe zi - dy palë figura (e mira dhe e keqja në një fushë katrore)..?! Kurse për çudi vetë katrori është shenjë i mjeshtrit të madh – MASONIT – krajlit.

Shih dhe kupto përse mbreti arbëror Krajli Gjon - nuk mund të pranonte krushqi me Krajlin e Zi - Samuil, i cili shpesh na vjen i gdhendur edhe në këtë formë (një komit me të zezë) - mbretëri e paligjshme në raport me Bizantin e Konstandinit të Madh.

Arbëri – ashtu si albanët, nuk besojnë zi, por bardhë..., mbretërinë e të bardhës?! Kraj-li zi për çudi përmendet edhe në folklorin e trevës. Serbishtja nuk e njeh në këtë kuptim – *Crni kraj*...?! Ai kur thuhet, nënkupton krajlin fatëzi dhe jo se është i zi?! E për krajlin që beson në Zot, i zi mund të jetë vetëm ai njeri ose mbret fatzi sepse Krajli i besohet (dorëzohet) mbretërisë së bardhë. Për Shën Gjon Vlladimirin, prijës të albanëve ilirë, sikur duket se në vete ka fatin e keq që për të mos u martua me një mbretëreshë - jo të gjakut blu, ai si te Hamleti - tragjedi kjo e Shekspirit, vendos dhe vritet nga vetë shpata e tij në dorë të armikut, vetëm për të ruajtur amanetin ilir të mbretërisë së trashëgueshme... Pra, vdekjen e kupton si fat që duhej të ndodhë. Ndërsa sikur edhe dramat e Shekspirit për nga emërtimet e veta dhe emrat e personazheve, sikur zbulojnë për herë të parë atë që ndodhi me sojin profetik të familjes mbretërore shqiptare nga grupet dhe racat tjera të bashkuara në një komplot grupesh ndaj gjakut shqiptar.

Dhe një moment tjetër mjaft dallues ndërmjet kulturës serbe dhe shqiptare, në të cilën pretendojnë serbët - nga historia, është fakti, kur mësojmë se pas vrasjes së Gjonit - vjen në fron xhaxhai i tij - Strezimir (Strezi i mir), që merr hak mbi të gjithë ata të cilët organizuan komplot të vrasjes së mbretit të DIOKLESË ILIRE dhe i mund ushtarakisht ata, duke u bërë forca më e madhe në Ilirikun e dikurshëm...?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Pamjet satelitore, nga Kodrat e Oblikës (Oblikus) të pozitës ku u zhvillua lufta me mbretin e zi dhe të paligjshëm Samuil

Nga këndi tjetër nëse pranojmë dhe e kuptojmë që emri krye - emri krua, shohim se na vjen edhe në këngët kreshnike dhe nuk është aspak fjala për një huazim nga leksiku sllav, ose nga koha e një leksiku të përbashkët

të kohëve të lashta, si për shembull ai me fjalën ta zëmë, VA-u, voda, vaditje etj. që e kanë edhe serbët - Voda – Ujë.

NGA KU E TRASHËGOJMË KËTË FJALË ME SERBËT ?

Mendojmë se kjo fjalë është nga koha e atij leksiku të vjetër të gjuhëve indoevropian (ku futet edhe shqipja edhe serbishtja) mbase në Krajë janë edhe emrat të dalë nga baza e parë e përbashkët e të dy gjuhëve të prodhuara nga emri UJ – VODA, shih p.sh., nga kjo kohë në Krajë – ruhet leksiku arkaik shqip, si: Vau – Vau i Sjerrçit, Vau i Skjesë etj. që nënkupton fjalën ujë.

Shih për shembull - fjala vaditje – voda, është sipas dëshmive ekstrem e lashtë e cila del të ketë dalë nga një vadije që haset e shkruar që nga koha e Babilonisë. Kështu vërtetohet se – Vadije, quheshin në Babiloni, vendet nga ku ndahej uji për ujitje - VADIJE. Por edhe Vade - vadia në kuptimin koha për zbatimin e një marrëveshje. Ngjashëm në Ulqin VA DASI – VAUDAS I VALVE (VALDANAS)..?!

Dhe sot që nga ajo kohë ruhet në të dy gjuhët; sllave dhe shqipe, si fjalë e njëjtë e argumentuar edhe në civilizimin Babilonas. Por sllavët, nëse e kanë fjalën *voda* ”të mbjellë” ata nuk mundën si shqiptarët, nga fjala voda, të formojnë një mendim të ri për afat (si *vade* - afat i prerë). Sepse për këtë, kanë fjalë të re - *rok*. Kurse shqipja vaden e prerë e njëjtëson me fat dhe e quan AFAT (A-është fat - gegërishte) – sepse me këtë shqiptari edhe sot detyron veten. Plotësojmë se Vadije në Babiloni, quheshin vendet në penda artificiale të ujitjes, nga ku delte uji. - **Shih edhe në: Atlas drevne civilizacije – Azija, izdavač Vjesti, 2007.**

Fjala *krye* – KRAJL - në ILIRISHTE, doemos që del dhe nënkupton zotin e lashtë të kulturës së Mesopotamisë që ceket se ata e quanin Krit – i (Kreu) e të cilin e identifikonin me shqiptarët. Andaj, siç u cek, banorët e saj dukej se ishin krah (nga krye) dhe u quajtën nga ilirët e sllavizuar Kraishnici - në Bosnjë (sepse u mungonte shprehja e zotit Babjonit - Krit). E ngjashëm në këto anë Krajë, banorët e saj u quajtën kranjanë – pra, janë në krye – kryejanë - *krah i krajlit janë...*, që lashtësia e fjalës i lidh me perëndinë Krit...?!

Ashtu që me të njëjtën arsye edhe në Anë të Malit, kemi vendbanimin Krythë - nga kryt-i?!

Andaj këtu nuk ka asgjë për t’u hutuar nëse sllavët e përvetësuan nga ilirët vendas – fjalën *Kral* dhe *Krahina*, ngase nuk e njihnin si tokë e *krajlit* – sepse nuk kishin *krajl* dhe as tokë *krajlishë*.

**EDHE PAK FJALË PËR KRAJËN E SHENJTË ALBANO-ILIRE?!
KRAJANËT SI KRESHNIKËT E PARË TË POPULLIT
PELLAZG?!**

Në etimologji emri Krajë - kranjanisht pamë se del shumë i lashtë si emër që shkon deri te gjuha pellazge - Zoti KRIT(kreu) te sumeret. Pasi më herët shpjeguam se si në etimologji origjina e emrit *Krajë* apo *kranjanë* del të ketë prodhuar emrin *kreshhtë* (krye është) dhe *krajil* e *kreshnik*, tashti le të shohim se si emrin krye + është, historiania Elena Kocaqi vëren se KRENAEST ishin drejtuesit krenat, (kokat - shefat) e burrave ne Athinën e lashtë. Mitologjia i shpjegon si një popull gjigand, apo kreshnik duke qenë kështu, vetë të preferuarit e perëndeshës athinase Minerva që u pa se doli ne krijimin e saj e armatosur nga Kafka e Jupiterit.

Dihet gjithashtu se KRENAEST ishin më të famshmit e KRETËS – kretve, ku lindi edhe Zeusi... – marrë nga emisioni televiziv: Marin Mema ...Elena Kocaqi..?!

Nëse logjikojmë ftohtë etimologjinë e fjalës, vërejmë se ndikimi i emrit Krajë, ka qenë aq i madh dhe si fjalë me ngarkesë psikologjike e cila nënkuptonte organizimin shtetëror të provincave ilire të hershme në këto anë – sa që definoi edhe vetë realitetin e organizimit të shtetit Jugosllav, kur krahinat e ngjashme ilire, po duket se dhanë konceptin ilir të fjalës - krahina (në fakt POKRAINA) e cila, kur thuhej nënkuptonte (impononte) gjuhën shqipe si mendim sepse në sllavishte nuk ka kuptim simbolik, përveç se kontekstual – i mësuar nga një fond leksikor i një gjuhe jo sllave – shqipes, e me të cilën ranë në kontakt.

Kraja alban-ilire që ishte një krahinë e mbretërisë së Duklës - Zotit Diell, por që dëshirojnë ta përvetësojnë serbët, si territor i mbretërisë së Nemanjiqve të formuar në Rashkë dihet se nuk mund të pranohet me asnjë argument, sepse Dukla, përmendet si shtet, me kufij mirë të rumbullakuar nja 139 vjet para Rashkës?! E nëse në këtë lokalitet historiografia serbe, po edhe folkloristika sllave (përveç këtij fakti që u tha), mendojmë se e kanë të pakapërcyeshme teorinë e përvetësimit të territorit edhe për arsye të dy emërtimeve të cekura - kur përveç emërimit Krajë e Kraliç – për çka dëshmuam se janë me etimologji shqipe, kanë mbetur si argumente tjerë shtesë të autoktonisë shqiptare edhe emrat si: Aron - arbneshe dhe Ubla. A RON, doemos se kuptohet në gegërishte të vjetër ARON – ASHTRON (Dritë). Ky është emri i prijësit Arjon. Thjeshtë lidhet si: emër i prijësit – si kult i krahinës, që quhej Arheon-i..., edhe sot mbeti i fosilizuar në leksikon kishtar – pra, një Gjon, që buron nga fjala e lashtë pellazgo-ilire ARIJON, duke u trashëguar nga gjuha e Arëve, si popull (mbase

mund të jetë e kësaj origjine edhe emri ARB-ë, ARB- janë - (në Krajë edhe sot, vendit ku gjendet konaku i Gjon Vladimirit, jo rastësisht i thonë Arbnesht - i rrudhur nga natyra e shqipes ARBËR JANË, ose Kraht - janë?! Arjo janë - prijës janë.

Si argument gjuhësor e folklorik është edhe vetë emri – UBLA (UB+LA) e Krajës, të cilën e quajnë si mrekulli serbe dhe monument të kulturës, por që nuk mund të dëshmojnë se si “Bunari” i tyre, që edhe këtë e quajnë me një fjalë të leksikut të shqipes, shohim se ata, nuk i thonë UBËL - ashtu si i thonë vendasit - bile dhe malazezët (agrovonitët e sllavizuar - populli i mbretit Agron - Aron), ngjashëm me këtë natyrë – vendeve të puseve u thonë UBLE...?! Që për sllavët, nuk ka ama kurrëfarë kuptimi të përbashkët me sllavishten e Karpateve - por me onomatologjinë ilire.

Në shqip emërtimi UBËL, del të jetë nga një shqipe pellazge UBA (U kry – kroi - doli uji)?! Thjeshtë edhe gjuhësisht linguisti Ruzhdi Ushaku – në zbërthen se si fjala *ban* – nënkupton ujin dhe kështu Ublat - UBA, ka qenë burim për vazhdimin e jetës në Krajën e thatë. *Ushaku Ruzhi – NDIHMESA ONOMATOLOGJIKE –PRISHTINË 2006.*

E sidomos nëse ndodhte – si në legjendë, ku uji dilte nga nëntoka, aty ku Gjon Vladimiri, hidhte nga vrapi i kalit – shigjetën drejtë qiellit dhe ku ajo binte gjendej uji - burimi i jetës – këto puse, morën emrin U BA+la). Në kuptimin u bë (u ba) profecia e të shenjtit të tyre...?!

Ubla e Krajës, e rinovuar dhe një ubël autentike e Krajës. Në studimin për ruajtjen e monumenteve kulturore të Malit të Zi, thuhet që Ubla e Krajës - Gjon Vladimirit, u prish nga meremetimi i pa kriter dhe humbi vlerën e vet si monument kulture i kategorisë së veçantë. Shih: - *Stanje kulturne baštine Crne Gore - Podgorica 2006 – Republika Crne Gore - Ministarstvo kulture i media*. Me gjithë atë, nuk e dimë përse u fshehën dëmtimet e ndryshme në Shas?!

Por, kush na e dëshmon më së miri se sllavët nuk kishin krajl në Ballkan?! Këtë më së miri, na e vërteton fjala e prijësit të tyre të cilin e quanin me të vetën Zhupan. Qe se çfarë shkëputëm nga libri i cituar i Zh. Klodit në faqen 115-116, pasi sllavët me romakët “e qetësuan situatën në Iliri” për çështje besimi – organizimit të shtetit dhe veprimtarisë. Sllavët e pagëzuar – shton ky autor, betoheshin me një sakrament që ia kushtonin Shën Pjetrit, se ata do të rronin në paqe e urti me të krishterët e tjerë dhe si shkëmbim papa iu premtoi atyre mbrojtjen e tij dhe të zotit. Thjeshtë, një hile e zakonshme.

Për të konkretizuar çështjen - vërejmë se sllavët e ngulur në Iliri nuk përbënin asnjë shtet dhe as ndonjë konfederatë. Ishte një masë e tipit amulli dhe e dobishme si një popullsi bujqish, por e pambrojtur nga pushteti perandorak. Çdo fis udhëhiqej nga *zhupani*, një lloj koxhabashi dhe ndikimi i tij shtrihej, pak a shumë, në përpjesëtim me numrin dhe forcën e fisit.

Duke qenë bujq dhe pasi u mungonte një kryetar i përbashkët, duket se fiset sllave për një kohë të gjatë nuk i krijuan telashe të mëdha perandorëve bizantinë - por nuk ishte kështu me bullgarët. *Pun. i cit., f. 115-116.*

**DRAMA E NJË MARTESE TË DHUNSHME TË GJONIT NGJAU
– SEPSE ATIJ NUK I DUHEJ SI TRASHËGIM MBRETËRIA E
ZEZË E KRAJLIT TË ZI - KOMIT...?!**

Dhe tash, duke plotësuar tezën e thënë më lart, po përfundojmë se, pasi që djali i komitit bullgar Nikollë në Bizant, që quhej Samuil, me luftëra të njëpasnjëshme, me Bizantin, pati sukses të krijonte mbretërinë e vet - të paligjshme – sepse nuk u kurorëzua kurrë nga Bizanti, atëherë sipas rregullave të mbretërisë ishte një mbret bastard dhe ai, po duket, për t’u legjitimuar me forcë ia mësyu edhe mbretërisë së Duklës - (Mbretërisë së feve të Diellit) - Gjonit..., duke e kushtëzuar atë me jetë për t’u martuar me të bijën e tij që vërtetë Gjoni e donte, por nuk mundte ta kalonte mbretërinë e trashëguar nga perëndia të prindit të tij si amanet te një mbret bastard?!

Kështu – ai po duket se vonë e kuptoi – fare në fund, qëllimin e mbretërisë bastarde bullgare. Këtë të fundit, nuk e shpëtoi as aleanca me mbretin Bizantin Bazilin, për t’u shpëtuar vrasjeve, djegieve dhe varjeve të mbretit Samoil dhe, pasi e zuri të gjallë, e burgosi në burgun e oborrit mbretëror. Sulmi u krye më 997. Me forcë ai e mundi mbretin diellor Gjoni, edhe përkundrejt mrekullive të shumta në luftëra që bëri Shën Gjoni (me zbutjen e gjarpërinjve dhe kafshimit të ushtrisë armike atje në pozicionet luftarake).

Por, tashti, pasi kishte gjithë këto mrekulli, atëherë lind pyetja: përse nuk e kishte ndihmën e Zotit Diell...?!

Kjo si mrekulli, Gjonit të shenjtë të familjes mbretërore ilire, iu la në fund të mbretërisë së tij të shenjtë dhe sidomos familjes së xhaxhait të tij që e trashëguan në fron. (Thjeshtë, shteti i Duklës - funksionoi edhe më fuqishëm, pas rënies së Gjonit). E kjo e bën triumfuese këtë mbretëri edhe pas vdekjes së tij. Ai u vra – por shteti i Duklës forcohet. Mbase Gjoni e dinte këtë?! Ngjarja do të ishte disi kështu:

Gjoni, së fundmi zihet rob dhe çohet në oborin mbretëror të Samuilin e në të cilin, si zakonisht, dashurohet e bija e mbretit Kosara. Por këtu, sërish si në traditën e fisnikëve shqiptarë – ilirë, shih këngët e fisnikëve Ilirë (Agëve të Judbinës - kujto Ago Ymerin në të cilin dashurohet e bija e mbretit) - me të cilën ai e refuzon martesën. Gjoni, nuk do të martohet as me më të bukurën Kosarë edhe pse e dashuronte. Sepse, sipas nesh, me martesën e tij me Kosarën del që ndodhi me pahiri. Pa çka se në te,

tmerresisht dashurohet mbretëresha Kosarë. Martesa ngjau, mirëpo marrëdhëniet disi nuk po funksiononin në mes të çiftit.

Në fakt, ata të dy ishin tmerresisht të dashuruar...?!

Por, çfarë i pengonte - mbetet enigmë dhe ne do ta deshifrojmë sipas një miti të mundshëm?!

Kështu, pa gabuar mund të thuhet se - merret vesh që si i shenjtë që ishte, Gjoni i refuzon marrëdhëniet seksuale me të - sepse ata janë vetë mëkati...?! Kuptohet që kjo, gjithnjë sipas legjendës së varianti sllav, tërbon oborin mbretëror dhe mbreti Samuil vendos të pranojë gjendjen - Gjonin vazhdonte ta bashkëjetonte me Kosarën e cila ishte ende e virgjër, por tmerresisht e dashuruar...?!

Gjoni nuk po flinte me Kosarën – sepse mbase kishte disa arsye të vetat mbretërore dhe amanet hyjnor.

Pra, deri këtu - çdo gjë në rregull, por përse ndodhi kjo dramë midis çiftit – përgjigja është intriguose dhe ne – duke hetuar, në përvoja të ngjashme - me fjalën e dhënë (besën e agallarëve) – si kalorës albano-ilirë, pastaj me dramën makbetiane të Gjonit, i cili i druhet shkeljes së besës (mbretërisë së feve diellore - që i përkisnin ilirët) - mallkimit të tij nga fronti i babait të vet dhe eventualisht – besës që mbase i kishte dhënë eventualisht ndonjë femre tjetër të ndonjë mbretëreshë ilire - bënë që ai të përcaktohej për fatin që bëri si vetëzgjedhje në lidhje me martesën e vet, duke pranuar flijimin, vrasjen nga shpata e vet dhe dora e armikut.

Ose, plotësojmë se ndoshta nuk dëshironte që të refuzonte pushtetin – mbretërinë tokësore - si mbret ilir me një nesër – trashëgimtar bullgar për ilirët e duke humbur mbretërinë e babait –Duklën, të cilën ai e dinte se e kishte trashëgim.

Për hir të pastërtisë qiellore, (Refuzimit të Martesës) për punë mëkati, pamë se njihej te ilirët dhe që u shpik (për çudi) nga peshkopata ilire e Tivarit?! Edhe në këtë punë – mbretëria ilire sikur sfidon edhe me kushtëzim të mosmartesës së priftit si prijës shpirtëror. Po duket se prijësi i parë – prifti i parë që nuk u martua ishte vetë Gjon Vlladimiri dhe pas vdekjes së tij shumë shpejt – kjo, po duket, bëhet normë, moral për gjithë botën e krishterë?!

Sa shumë u deshën - por gjaku i mbretërisë ariane – ilire, nuk mund të përzihej me armikun Samuil - me një martesë që Samuili e kishte për qejf dhe Kosara e ëndërronte dhe Gjonin obligonte.

Pse themi që ata bashkëjetuan, por nuk u martuan?!

Shikime që flasin - Shën Gjoni dhe Kosara bullgare - ilustrim?!

Dhe nuk mund të ishte kështu sepse, sipas mitit pellazg – pushteti, mbretëria është trashëgim e mund të kalohet me martesë edhe te një popull tjetër. Te ai, zotëronte bindja se armiku, që po i ofronte krushqi Gjonit, i kishte rrëmbyer mbretërinë e Duklës - Diellit, të cilin familja e tij e kishte amanet perëndish, kuptohet nga prindërit dhe gjyshërit.

Gjoni sikur e dinte që ishte i shenjtë?! Ai nuk mund që të ishte “Më i lig” se mbreti Hamlet, apo Makbeti, në punë fronesh dhe dashurish ku të parat – sipas miteve, i mundin të dytat.

Martesa me Gjonin mbret- ku edhe ajo do të bëhej mbretëreshë dështoi...?!E me këtë - dështoi edhe mundësia që ajo me Gjonin të mund të lindte trashëgimtarë të Ilirisë..?! Edhe pse te ajo mbeti brenga e dashurisë që ndezte atë dhe reflektonte si zjarr u vetëpërzgjodh fati tragjik.

Ndërsa prapëseprapë, përkundrejt gjithë kësaj - kjo dashuri e Kosarës, triumfon edhe vetë vdekjen duke u transformuar nga perëndia vetë.

Kosara, marrëzisht e dashuruar sipas besimit të legjendës edhe sot vazhdon të vuajë fatin e saj të zi e transformuar në mullizezë - kurse Gjonit, iu mundësua të ecë pa krye – për të arritur në konakun e Diellit në Arbnesht - Krajë...?!

Duke dëshiruar të intrigoj kureshtjen edhe më tej me një pyetje që do ishte: Po - nëse Gjonit, pas aktit të vrasjes, perëndia ia mundësoi të ecë me kokë të prerë deri në Krajë - te Mbretëria e Diellit, i shoqëruar përgjatë tërë rrugës së

kthimit nga Kosara, e cila nuk iu shqit – po pyesim athua se ka mundësi që në një qafë të Malit të Taraboshit, të cilin e këputi çifti, në vendin ku edhe sot quhet - Qafa e Shteg Vashës, para se bie në Arbnes, të këtë marrë këtë emër që e ka edhe sot, si qafë mali ...?!

Ta këtë ruajtur – vërtetë emrin, vendi, nga ajo kohë, sepse Kosara, edhe pse ishte e martuar ajo ishte ende vajzë - virgjëreshë? Me gjithë atë kjo është hipotetike - për këtë qafë mali, sot nuk ruhet ndonjë legjendë?! Kosara nuk mund të ishte një mbretëreshë në konakun e Kraliçit të Gjonit – sepse ai mbase i ishte premtuar nga Duka i Tre Maleve – ndoshta një kranjaneje – në stolitë e të cilës mendja shqiptare - fillon e merr kuptimin si fjalë dielli e pastër nga vetë mendimi i pa diferencuar – vetë besa shqiptare e lidhur sipas mbretërisë së fjalës, deri në përjetësi të mitit ashtu si vetë drita e diellit?!

Nuk ju duken juve këto stoli në veshje – bashkë me veshjen, si shumë origjinale dhe pa ndikime të tipit të veshjeve të femrave nga zonat përreth ose nga një ndikim i hershëm i një populli të ardhur...?! Gjithë këto stoli, i shkojnë vetëm një bije mbretërore – mbretëreshë dhe kurrsesi një femre me origjinë fshatare që edhe sot ruhet në njërin nga malet e mbretërisë së Tremaleve - me besim diellor...?!

*Kurë
kultura
tradita
dhe
bukuria
shkëlqejnë*

Në vazhdim legjendën do ta kishim shpjeguar e imagjinuar – sipas nesh kështu:

Thuhet se i gjendur në këtë situatë, me mision të shenjtë - ku nuk mund të vritej pa dëshirën e tij - sipas legjendës – Gjoni vendosë dhe heq nga brezi,

shpatën e tij duke ia dhënë kundërshtarit, kushëririt të Kosarës. Pasi në trupin e Gjonit, shpata e armikut pas rënieve të shpeshta thonë se u pa të mbështillej për trup - si të ishte prej dyllit...?! Kundërshtari, sado që ishte i fortë - nuk mund ta vrasë mbretin Gjon - përveç se me vetë shpatën - vullnetin e Gjonit - e kjo ishte mrekullia kryesore e parë e një mbretit ilir.

Andaj ai edhe ia dorëzoi armën...?! Sepse e kuptoj, që ai nuk mund të vritej – pa pëlqimin e tij – si një i shenjtë që ishte dhe i duhej flijuar – përse e dinte vetë perëndia - mbase haku i Trojës ndaj perëndive që cekëm. Mrekullia e dytë e Gjonit, tashti ishte fakti që ai filloi të ec me kokë të prerë – nga Elbasani drejt konakut të tij, për në Krajë – Kraliç, atje ku kishte gjetur me mrekulli të Zotit, Ublën – pusin me ujë të gjallë në vendin ku u ngul shigjeta e rënë nga qielli.

Dhe atij iu vu pas Kosara që iku duke ndjekur fatin e pa fat – fatkeqin në martesë Gjonin, për të fituar mbretërinë e bardhë të diellit - që e kishte për zemër si vetë një teshë trupi të bardhë mbretërore të cilën adhuronte vetë Gjoni ilir.

Për këtë - ajo, nuk u fye, kur e refuzoi Gjoni – sepse e bindi që ai ishte Mbret i Diellit - që e mbronte Kadmi dhe Harmonia si stër-stër djalë i Shasit pellazg (rrizanas), pasi stërgjyshërit e tij të parë të ishin shndërruar në gjarpërinj të fisit.

Kurse po i binte që tentativa për të vrarë Gjonin si princ po bëhej nga kushëriri i Kosarës, pasi ky i fundit, kishte vrarë xhaxhain e vet Samoilin dhe familjen e tij me rekomandimet e kishës greke, për të përvetësuar primatin mbi Patrikanën e Ohrit – si patrikanë ilire, në llogari të asaj greke mbase edhe është e kuptueshme si tentativë.

Me gjithë atë, mrekullia ndodhi sërish, me vdekjen e Gjonit - fronti i kaloi xhaxhait të tij Strazimir i cili për pak kohë vuri rregull në mbretëritë e Ilirisë – **DIELLIT - DUKLES**, që sot trashëgohet nga Argjipeshkvia e Tivarit...?!

PSE MBRETËTIA ARBËRORE E DUKLËS ISHTE ILIRE – PËR NGA ASPEKTI ETIMOLOGJIK GJUHËSOR SHQIP?!

E para, njëri nga emrat e rrallë të shqipes – ilire, del të jetë vetë emri Mal.

Kurse nga ana tjetër, kur emri mal - nëse lidhet me një territor doemos që është edhe një projeksion hyjnor i një populli. Dhe ai, vështirë humbet. Në rastin tonë, ky emër ndeshet në vetë pjesën veriore të shtetit të Duklës si ANAMALI, e që më vonë – sllavët veçse e përkthejnë në përditshmërinë e vet, si **PODGORJE**. Kurse, për çudi edhe pas njëmijë viteve të këtij shteti, edhe sot në anën e poshtme të tij, kemi një krahinë të tërë që quhet Ana e Malit. E afër Podgoricës kemi një krahinë tjetër që quhet Malësi, e me sa duket – si praktikë e sllavishtes, në Duklea edhe emri Podgoricë duhet të ketë dalë, si përkthim i

emrit Malësi. Ashtu si emri Anamalit, në pjesën veriperëndimore të Duklës duke u sillavizuar e duke na dhënë në harta një Podgorje. Mali ishte shumë i dashur për ilirët e veriut të kësaj ane. Sepse i kësaj gjeografie është edhe nocioni i njohur, si Duka i Tre Maleve - Tremalum, pastaj shprehjet si Dymali (Dymalum), Tejmali (Temali) si dhe ruajtja ende sot e mbiemrit Duka në malësi, në kuptimin duket – prijësi që dallohet ose danë (ndanë - ndarë), sepse dihet se kush ndanë - dielli që fillon me shkronjën D - ndanë errësirën...?! Për këtë në aspektin gjuhësor si origjinë krahasuese pamë të ketë shkruar edhe R. Ushaku, te Ndhimesa onomatologjike, Prishtinë 2006, në faqet e cituara në libër.

MBRETËRIA E DUKLES NËN DREJTIMIN E MIHAILIT

(Një parafrazim shkëputur nga faqja Vargmal - tokë, diell e zemër të bardhë - Mbretëria Arbërore e Duklës)

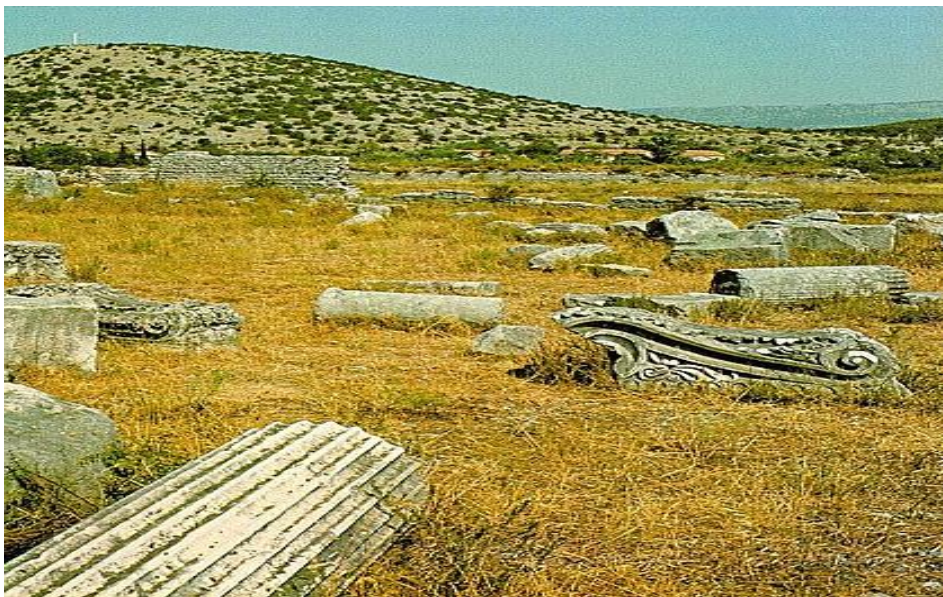
Ja - shih edhe Rrënojat e Duklës të mbetura nga shkatërrimet serbe.

Ironia e gjithë kësaj tragjedi mbi statusin e kësaj metropole ilire në aspektin shpirtëror sot është momenti që zbulon se kjo tokë evidentohet si *“neplpdno poljoprivredno zemljiste”* – tokë jo e plleshme bujqësore e evidentuar në kadastër si pronë e kishës ortodokse serbe...?! Dhe jo si monument kulture e klasës parë – marrë nga emisioni televiziv shtetëror malazez ”ZUMIRANJE”, më 12 maj 2020, deklaruar nga gazetari publicist Sllobodan Bogoçoviq nga opsioni i kishës së pavarur malazeze. Por që edhe ky si analist pamë që nuk ishte i mendimit që ky lokalitet është si objekt kulti më i vjetër arkeologjik në Mal të Zi, sepse po të pranojë këtë atëherë i duhet të pranojë etnogjenezën e saj ilire dhe e cila në trashëgimi bartet te Peshkopata aktuale katolike ilire dhe sot shqiptare e Tivarit që u fol në libër e deri sa të mos e pranojnë këtë, dy kishat, do të dalë se janë asimiluese dhe përvetësuese në dëm të shqiptarëve.

Shih, këtyre ditëve më provokuan dy gjëra nga fjalori gjuhësor kishtar i kishës ortodokse serbe e të cilat nuk dimë se përdorshin në kishat tjera sllave në gjuhën starosllovenski të atyre që nuk jetojnë në Ballkan të cilat si fjalë i shohim të përdorën në kuptimin e LITIVE, që gjuhësisht mund të jetë shqip një lutje *ilit* (zotit) dhe fjala tjetër MOLEBAN e cila po ashtu shpjegohet përmes shqipes MU+LUT+ BAN?! Dhe nëse këto dy fjalë të leksikut kishtar serb nuk gjenden te origjina e tyre ruse, atëherë nuk ka pikë dyshimi se këto dy fjalë janë mbetje të leksikut të vjetër kishtar albigjin (bogumil - kataras) i cili u ruajt në këtë kishë si shembull dhe praktikë e besimit bogumil që praktikonin lutjet - *mulutban*, në gjuhën amtare. Pra, si traditë e kohës parabuzukiane dhe buzukiane që folëm më herët.

Kisha serbe si duket po i kthehet pavetëdijsëm kujtesës së bekimit autokton shqiptar tepër original i cili me këtë sjellje të besimtarëve dhe popëve serbë po habisin botën, sepse pakënaqësitë publike krishterimi i hapësirave tjera nuk e njih këtë formë të rezistencës popullore etj.

A thua se edhe këta ndërtime të arkitekturës së qytetit, të gurtë t'i kenë punuar grekët para ardhjes serbe...?!

Dhe ne po themi tashti – ikën (ia mbathën), kur i pushtuan serbët shqiptarët?! Burimet serbe, duke dashur të ulin teknikën ilire të ndërtimit me gurë, me qëllim të mohimit të autoktonisë, sajojnë fakte që nuk qëndrojnë. Qyteti ishte ndërtuar nga vendasit - rasët – si popull – ilirët, e të cilët sllavët – skllavët e ardhur i quanin siç u cek s(h)erbët-orët...?! Andaj duket e paimagjinueshme, por ne atyre iu dhamë edhe emrin që e kanë e me të cilin njihen edhe sot si komb modern.

Historianët, janë të mjerë kur shpikin teza, nëse nuk ndihmohen nga gjuhëtarët - folkloristët dhe besimtarët - të cilët tok së bashku nuk mund të arsyetojnë tezat aktuale të historianëve që stisën trillime nga pala e serbëve se si ngulën në ZETËN – GENTËN ILIRE.

Mirëpo - Dukla përsëri mori pavarësinë, pas vitit 1356, nën drejtimin e Balshajve, që shënon periudhën e dytë të shtetit të Dioklesë.

Në këtë hartë të Duklës Arbërore të fazës së parë deri më 1166, pothuajse çdo gjë shkonte si duhet përveç luftërave me Bizantin – ku pati humbje, fitore, zënie rob dhe arratisje të mbretërve të saj - elementi sllav

ende nuk paraqiste ndonjë rrezik. Shtojmë se në këtë hartë me emrin - Gentiana i bie të quhej malësia (e gjithë Malësia), që dikur udhëhiqej nga mbreti Ilir Genti...?!

Pasi më vonë fillojnë kundërthëniet mes palëve të ndryshme për pushtet, që zgjasin për një kohë të gjatë, deri më 1166, pasi Rashka nën drejtimin e Nemanjës forcohet, ai pastaj edhe e pushtoi Duklën.

Dukla nën drejtimin e Mihajlit - shih edhe një krahinë e tërë quhej shqip Anamali - Zagorje

Po të analizoni këtë hartë del që romakët, kishin pasur sukses të pushtonin hapësirën e dalmatëve të bregdetit në veri të Ilirisë, por edhe të përvetësojnë atë të jugut (Shqipërinë)?!

Shteti i pa pushtuar ilir ishte ai i mbretit të Gentit i cili kishte dalje në det - në hapësirën ku deri diku ia përngjet vet Malit të ZI. Dhe ishte pikërisht kjo situatë e cila e bënte atë të mbrojtë daljen në det që çoi te akuzat e forta për piratëri të ilirëve mbi anijet romake. Dhe në fund, kjo prodhoi arsyetimin e Romës për të sulmuar bregdetin ilir.

Pra, gjoja në emër të luftimit të piratërisë së Gentit dhe Teutës, pasi

donin t'u impononin fatin shteteve tjera ilire – në bregdet, e të mbesin pa det dhe që ishte absurd.

Po të shikohet mirë kjo hartë, në legendë na vijnë me ngjyrë të kaltër të hapur – principatat e trashëguara të Gentit (ZETA) dhe principatat e nënshtuara të Rashkës dhe Bosnjës me ngjyrë të kaltër rozë... E veçojmë këtë sa për të treguar që Genta fillimisht nënshtroi Rashkën duke e zotëruar atë. Në kuptimin që shteti i Rrizanës (Shasit) - si gjeografi nënshtroi principatën e Rashkës. Pra, Shasi u ngjit në Rashkë dhe jo se Rashka doli në det...?!

PSE ROMA AKUZONTE GENTËT PËR PIRATËRI

FATI DHE NUMRAT – INTERPRETIM SIMBOLIK SHQIP ?! - NUMËRI NËNTË

Thuhet se - Fati është vetë numri, që është brenda vetës - një orakull yni që vjen përtej Orionit si yllësi?!

Numri simbolik mitologjik dhe më i përsosur për shqiptarët na vjen se është numri 9 duke nisur në folklor etj. Ai për nga natyra mitike e tij

është i shenjtë – simbolikë e vetë Mjeshtrit të Madh (ZOTI) i cili Musait (MESIUT – MESUESIT) i foli me fjalë dhe shqip, kurse vetë Zoti flet me numra, madje këtë e dëshmon edhe atëherë kur në Kur'an tha që “Ne çdo gjë e kemi çuar në përpjesëtim”. Përpjesëtimi po del se qenka i shenjtë...?! Ndërsa nga këtu, si cilësi në Anë të Malit, për dikë që është tejet i zgjuar thuhet se ka kaluar nëpër 9 sita ose është përshkuar nëpër 9 unaza. Si dhe shprehjet: “Ruaju atij se ai është 99- ësh“, I ZOTI – MJESHTËR I MADH, si në masoneri. Ose ai është në gjendje “me ti ba 99 të zezat pa asnjë të bardhë” etj., etj.

Po a është ky numër, një prodhim që nisë e mblidhet apo shumëzohet e përpjesëtohet vetëm pa një njësh, pas një 3-shi apo vazhdon me një shumëzim si 3 për 3 i cili jep një 9 të përsosur, duke u përsëritur edhe për 99...?!

Shih, shikuar në themel, me 3 fillon simbolika në shqip kur themi për shembull 3 herë pështyjë në të majtë - si krah i shejtanit në folklor, por edhe në besim. Pastaj si 33 na del të jetë vetë jetëgjatësia e shumë profetëve, për shembull Jezusi - por edhe Aleksandri vdiq në moshën 33 vjeçare.

Çuditërisht - përveç se në folklor si fat - ai është një plagë edhe e vetë kombit të Gjergj Elez Alisë, kur vazhdimisht thuhet në këngë për 9 plagët e tij - mbase të marra në 9 mijë vjet. Sikur 9 mijë vjet janë simbolikisht – vetë plagët e popullit tonë me një civilizim që kishte grumbulluar energjinë e keqe të anës së kundërt njerëzore të universit, mendojmë ne...?!

Nënta (NANTA – NATA) është simbolikë shqiptare, por njëkohësisht numri është edhe vlerë masonë – e muratorëve të dijshtëm të kohës së gurit. Thjeshtë, Mjeshtrit të Madh..., ashtu si ndeshet ky numër në simbolikën e tyre e ku atje një 3 bëhet 33, kurse një 3 bëhet 9 e për 3 bëhet 99 - Dora e vetë Mjeshtrit të Madh (ZOTIT).

Po si është e mundur që kjo numerologji mistike të jetë simbolikë e mitit shqiptar...?! Nga u morën këto dije?!

Ndërsa - shikuar edhe në një tabelë shumëzimi vërejmë se si te ajo pas shumëzimit nga një e deri në 90, kolona e parë e shumë nga njëshi deri në nëntëdhjetë ruan në numër si numri rendor balancën, përpjesëtimin në 4 operacione matematikore si 1-2-3-4-5-6-7-8-9 dhe kur përfundon kolona e parë, pas barazimit përsëri kolona e dytë nga fundi zë e përsëritet ngjashëm dhe sërish ruan rendin numerik në progresion dhe në zbritje, si 1-2-3-4-5-6-7-8-9, shih nga poshtë lartë në tabelë ta kem shënuar me një nënvizim. Kuptohet se kjo nuk ngjet kështu me shumëzim të numrat tjerë nga se atëherë tabela e shumëzimit do të ishte tepër e thjeshtë. Pra, numri

nëntë del se është një mrekulli e përsosur. Kurse te përsëritjet pas dhjetës del se çdo gjë shtohet DHJETË mbi dhjetë?!

Me gjithë atë njeriut - mendjes shqiptare, i hapet rrugë për të pyetur: Nga thua se e trashëgonin shqiptarët këtë dije.

$$9 \times 1 = \underline{9}$$

$$9 \times 2 = \underline{18}$$

$$9 \times 3 = \underline{27}$$

$$9 \times 4 = \underline{36}$$

$$9 \times 5 = \underline{45}$$

$$9 \times 6 = \underline{54}$$

$$9 \times 7 = \underline{63}$$

$$9 \times 8 = \underline{72}$$

$$9 \times 9 = \underline{81}$$

$$9 \times 10 = \underline{90}$$

Vëre atë që u tha se si del përsosmëria e numrit 9 të mitit – folklorit shqiptar edhe në tabelën e paraqitur si më poshtë. Po përse në operacione matematikore vetë piramida (simbol i shtetit), mund të kuptohet edhe si një bashkësi numerike, nga një deri në 9 sipas dimensioneve numerike në rrafsh, pastaj lart dhe poshtë, SHIH OPERIMIN MATEMATIK, NJË + TETË + 1 barazi me 9 dhe heto se si në vazhdim – zërthehet kuptimi shqip i fjalës mat- e -mat - e ik ...matematikë, deri te numri 10 ...ku kryen një piramidë e fillon një dhjetë e re që nis vetëm me shqip: **mbi dhjetë ...që çuditërisht përsëritet si numëror, por edhe si folje dhjetë?! Të jetë shqipja kaq e përsosur. Në kuptimin e fjalës (emrit) dhe numrit?! Këtë mbase mund ta zbulojë të shikuarit e fjalës në thellësi të mijëvjeçarëve si kuptim i barabartë. Shih barabar ...ndeshet edhe në gjuhët indiane...?!**

leetakeuchi.tumblr.com

$$1 \times 8 + 1 = 9$$

$$12 \times 8 + 2 = 98$$

$$123 \times 8 + 3 = 987$$

$$1234 \times 8 + 4 = 9876$$

$$12345 \times 8 + 5 = 98765$$

$$123456 \times 8 + 6 = 987654$$

$$1234567 \times 8 + 7 = 9876543$$

$$12345678 \times 8 + 8 = 98765432$$

$$123456789 \times 8 + 9 = 987654321$$

Prej këtu, mbase është më se e qartë, përse numri 9 në folklorin shqiptar është simbolikë e lashtë pellazge – si amanet (vulë) e racës sonë të vjetër hyjnore ...?! Shih 9 plagët e Gjergj Elez Alisë - që numerikisht prodhojnë një piramidë - **shtetin**, atë që të **shton**?!

ORA NË MITOLOGJINË SHQIPTARE ËSHTË E SHKRUAR NGA FATI

Nga fjalori i cekur mitologjik i B. Colannos, f.120, po shkëpusim për analizë edhe këtë konstatim për FATIN: ku kemi - FATA(Gr.) emri i saj vjen nga latinishtja FARI, flas dhe tregon domosdoshmërinë e fjalës së shenjtë?! Vërejtja jonë, ajo këtu sikur del se i ngatërron punët.

Në fakt, emri fat, nuk është asgjë tjetër, por një argument - fakt, vërehet se këtu, autoria B. Colanno, ia futë kot sepse emri nuk është nga mitologjia greke - por i përvetësuar nga grekët dhe është fjalë pellazgo-ilire.

Kurse gjithashtu nuk vjen nga latinishtja – sepse emri Fata - në gjuhën e tyre del si të jetë “i mbjellë në te, po pa kurrfarë kuptimi gjuhësor, mu si të grekët.

Ndërsa me fjalën far - farina – latinët - italianët, quajnë miellin.

Kurse fjalën miell si një prodhim i farës – nga mbjell, përsëri del se është fjalë e mendjes shqiptare, sepse ka dalë nga mbjella) – mill (gegërisht) - si urdhërore mbill.

Thjeshtë, kështu si e shpjegon autori - nuk kuptohet – pa u ndihmuar me kuptim të shqipes - që ka vetë fjala – flas – falë – fat - Fati, Fatë, fakt falle - fallus etj., sepse varet nga ai.

Pasi arsyetuar mjaftueshëm – tashti, po lexojmë edhe më tej për fatin nga fjalori i Barbarës, ku thuhet: “Fuqi e zanafillës – vajzë e natës – ekzakt me mitin shqiptar, në fillim ishte fjala?”- Vullnet suprem, fati, ishte edhe më i lartë se perënditë (engjëjt) të cilët vetëm mund të bashkëpunonin me të, por nuk mund ta ndryshonin - ekzakt me mitin pellazg – fati është i shkruar (vetë karakteri) - sjellja jonë e mirë apo e keqe që lidhet me përzgjedhjen si pasojë...?!

Vendimet e Fatit – konstatohet në fjalor, i besoheshin Moirave. Tjetër, shkruan që edhe pse fatet ishin fuqiplote, nuk kishte as kult e as tempuj(ekzakt me mitin – besimin e bardhë albigjin të cekur).

Por le të zbërthejmë me etimologji shqipe emrin - mori

Emri- *mori* (si folje, e mori – marr), po dhe i marrtë në popull - duket se vjen nga folja shqipe: e mori – mordja - vdekja?!

Dhe vdekjes doemos se nuk i ngrihej tempull – sepse ajo për ilirët nuk ekzistonte, kurse në shenj të marrjes mortore - vdekjes – ata për ta njohur atë - vetëm se u vishnin me të bardha tërë kohën – duke shprehur kështu një qenie unike e të pa dalluar nga mendimi i z-djallëzuar....?!

Colanno- vazhdon:

Fati – Perëndi (engjëll) alegorike romake.

Paraqitej si një vajzë që mbante në duar një kuti me shkopinj ose kokrra

(që quheshin *fate*) në të cilat ishin shkruar fjalët ose shenjat, që shpjegoheshin dhe përdorshin për të predikuar. **Pun. i cit., po aty, f. 120.**

Me këtë përshkrim të hollë të autores që lehtë u kuptua nga mendja shqiptare – gjërat janë krejt të qarta - përse urrehej Shasi – sepse ajo që thuhet për fatet është e njëjtë edhe për orët dhe për zanat - si sinonime (thjeshtë Zanat - kishin dijen e fatit të Zeusit) ...?!

Ata që nuk dinin se çfarë janë fatet – emrin e tyre, nuk dinin as se ato përdornin - kodet numerike të fjalëve të shkruara e të cekura që përdornin në dijen e vet dhe të cilat ndërtuan qytetërimin në Shas, ishin dije qiellore sekrete vetëm e tyre. Andaj thuhet se fatet (orët) drejtonin pushtetin në tokë.

Duke vazhduar rrëfimin e nisur për fatet (Fallin) dhe numrat - e hetoni tashti se edhe me gjuhën shqipe, në aspektin simbolik, numërori dy, duke u transformuar në mendim - emër, jep një emër që nënkupton doemos dyshin i cili edhe gjuhësisht prodhon në vete edhe dyshimin si emër - thjesht mendim ndryshe – sepse dy është ndryshe nga një ...?!

Kurse –Dy+shi+mi përsëri, dyshi i dëshmi, dëshmon dyshin – pra ekzistencën e një njëshi që në botën e shkronjave, tashmë është një A...?!

Nëse jeni njohës i mirë i ndonjë gjuhe tjetër dhe - po ta krahasoni me këtë që ne na u duk se luajtëm me një lojë fjalësh, lehtë do ta shihni se nuk qëndron. Sepse me këtë gjuhë, mendimi përmes numrit dhe shkronjës ka kuptim shpjegues – qartësues që humbet në gjuhën që njihni. Ja pra, shih se si shqipja ka diçka të veçantë dhe po vazhdojmë më tej me këtë të veçantë të sajën.

Njëshin (1-shin) tonë me mendimin diferencues brenda nesh - gjuhësisht, ku edhe vetë fjala *di*(ferencues) është përsëri shqip në kuptimin dije - lë dilemë?! Duam të përfundojmë që dyshi gjithëherë nënkupton në vete dyshimin - dijen për tjetrin brenda vetës si mendim pohues apo mohues e duke mos qenë UNË (UNO) - NJË, por një i ri (NJËRI) - krijim i ri, pa nënkuptuar absolutin me tjetrin brenda nesh si i dytë – në karakter. Kupto atë që në popull manifestohet me shprehjen “kisha dy mendime – hoj ta bëj, hoj mos ta bëj?! Dhe ku fjala mend të çon te mëma (nëna-baza) apo mendësia.

Dhe karakteri u tha se është vetë fati se si do të përzgjedhim veprimin i cili kushtëzon pasojën. Ndërsa ngjashëm edhe për numrin një (1) ndodhë e njëjta gjë nëse shndërrohet nga numërori në fjalë. Kurse është kështu, sepse njeriu – si krijesë nuk është një – por DY – DYSH - që nis nga mendimi diferencues (për të cilën u humb parajsa që islami e vendos në qiell) e ilirët, po ashtu në një yll dhe vetëquheshin *yllus*?!

Kështu, nga kjo del që edhe kur në trashëgimi – bëhemi dy, duke fituar një djalë trashëgimtarë, shqipja edhe në këtë punë me leksik është dyshe e diferencuar dhe fëmijën e lindur mashkull – si një i ri, nga ne të dy - e quan Djal-

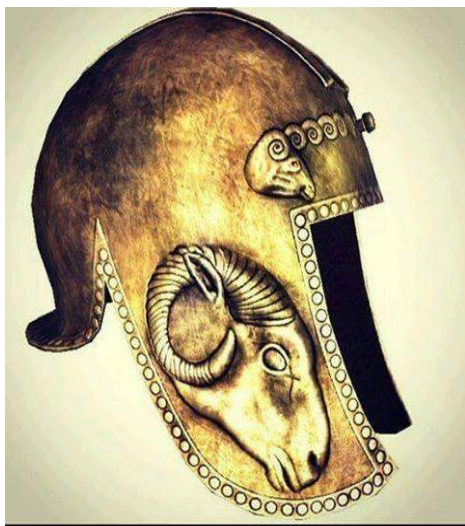
ë, që shumë lehtë mund të jetë e kundërta jonë – jo më një djalë, por një djall (i ndarë) apo Dan (NDANË)?! I dyti ynë që me dyshin brenda nesh, di të bëhet 3 me një (pra mundemi) dhe uni ynë pushtohet e ai bëhet djall?! Po pse thua - të tjerët, në gjuhët e veta - nuk mund të germëzojnë me kaq lehtësi mendimet e veçuara – fjalët nga numrat si ne...?!

Të jetë shqipja në natyrën e vet mesiatike origjinale monoteiste hyjnore duke u ruajtur nga thellësitë e gjuhës së shenjtë - shkrimit sekret që është një shifër e cila zë fill me një matje - MAT si një rrënjë shumë prodhimtare bazike ilirike?!

DHE TASH – VËRE SE SI LIDHEN SIMBOLET SHQIPTARE ME LASHTËSINË E QYTETËRIMIT TË LASHTË?!

Kujtojmë se si fillimisht edhe vetë zotit Zeus, që lindi në një shpellë, atij përveç shqiponjës, sipas legjendës iu gjet pranë edhe dhia Amaltia (T-AMËL DHIA) e cila e rriti me qumështin e vet, pastaj ajo, si simbol paraqitet në përkrenaret e të gjithë Aleksandrëve si mbretër shqiptarë në vazhdimësi. Kurse, siç u cek, është simboli kryesor i Zodiakut - ZOTIT HAK?!

Shih - më poshtë, duke krahasuar: Zotit egjiptian Amun Ra, me statujë të faraonit, poshtë kokës së një dhie dhe për çudi, në figurën e radhës, poshtë helmetës me kokë dhie është përkrenarja e mbretit (mbretërve shqiptarë - Aleksandrëve)?! Që të gjithë njihen si prijësit me bri dhie nga një derë e madhe. Për çudi, edhe sot, në trevat përreth Shasit - Rrizanasit, në shenj të Derës së Madhe e me brirë të dhive – të një dashi etj., ata edhe sot varin mbi dyert e shtëpive të veta – brirët e tillë – besohet për punë fati?!

Po pse gjithë këto simbole nuk mund të shkëputen nga shqipja e sodit për shpjegime, këto simbole nga populli i vjetër egjiptian.

Pse Zoti Amon Ra, del të jetë si statujë nën një trup-kokë dhie (sfig) ashtu si edhe vetë Zeusi. Kurse kjo përsëritet në përkrenaret e prijësve shqiptarë dhe pellazgo-ilirë - të familjeve të shquara mbretërore deri në ditët tona....

Pra, po na del që nëse Faraoni (d.m.th. Farë + ON, d.m.th. Qiell) – kupto, i pikur prej qiellit, po del se nën kokën e dhisë – helmetë, të rrinë heronjtë kombëtar (Skënderbeu), por kjo nuk ndodhë ndër mbretëri tjera – madje as te ata të cilët janë kushërinj të largët me shqiptarët?!

PSE NGA ANA TJETËR - TE SHQIPTARËT EKZISTON SHPREHJA “ËSHTË DERË E MADHE” - ASHTU SIÇ QUHEJ NË EGJIPTIN E LASHTË DERA E FARAONËVE - Dera e Bardhë (ALBA...)?!

E përsëri, përse pas humbjes së mbretërisë së Shqipërisë Austriake – vetë austriakët u përkujdesën të rrëmbejnë përkrenaren me kokë dhie të Kastriotit duke e vendosur në muzeun e Vjenës.

Po përse, para se të bëhej kreshnik edhe kreshniku Mujë, për të fituar forcë kreshniku - të gjigandit (shqiptarit), iu desh të pijë – piu qumësht dhie, nga Orët – Fatet - Zanat e Malit - morat e Zeusit dhe bijat e Afërditës etj.

Përse “bijat” në mitologji na dalin si femra luftarake të fuqishme ashtu si tek malësoret që, po i ngacmove, të kujtojnë se Jam e Bija e Filanit...?!

Po përse popujt që shtrihen në hapësirën e Shqipërisë Austriake – si në kufijtë veriperëndimorë të Malit të Zi edhe sot – mbi shtëpitë e veta – vendosin brirët e një kafshe, të një dhie ose të një dashi – dhie (si fat). E ku edhe njëra edhe tjetra vihen për të shtuar bereqetin - mbase ashtu si Dashi i Jasinit - Bashi i Artë - apo posti fluturues?!!

TEUTA, NJË SHEMBULL TJETËR I AUTOKTONISË SHQIPTARE NGA RISANI E DERI NË RRIZANË

Ajo nga koha e saj trashëgoi mbretër të fuqishëm ilirë, që jetonin në Mbretërinë e Diellit – ku çmohej shumë kulti i tij – besimi në Diokle - Diell...?!

Falë mbase fuqisë së diellit - mbretëresha Teutë, ka mbetur enigmë – bashkë me thesarin e saj - duke humbur që të dy. Ajo nuk u zu rob nga romakët sepse sundonte me mbretërit. E nëse dikush, nga mbretërit – nuk zihet rob dhe arrin të ikë me thesarin e vet – sikur nuk mund të jetë një pushtim i plotë...?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Deri vonë femrat në Anë të Malit, praktikonin këtë lidhje të ballit – flokëve “në dy kolla”, siç quhej në popull ...?!

Po të ketë qenë seli e Teutës vetë Shasi, sikur me intuitë dyshon edhe poeti H. Kovaçi, kur në poezinë “Një tjetër Teutë” shprehet:

Kushedi çfarë mban në thellësinë tënde të frikshme / sa histori janë mbytur në ty/ zjarri të erdhi hakut/ nga gurët e kishave s’bëhet shtëpi/ kot mundohen arkeologët / qytet i vjetër qytet i ri/ kush do ta ketë atë fat të bie prap atypari/ ndoshta një tjetër Teutë e veshur si nuse / me pëlhurë të punuar në tzjeh ari. Poezi nga *Hajredin Kovaçi - Ecje pa mbarim - Art club, 2000, f. 9.*

Shih në hartën e dhënë të kohës së Venedikut e njohur si – Albania Veneta, apo e quajtur ndryshe do të ishte Arbëria e Venedikutkut, ku vërehet se harta përfshinë tërë bregdetin e Malit të Zi, pa pjesën veriore. Dhe kështu del që përputhet tërësisht, me shënimet rreth shtrirjes së popullit *klementin* që ishin të njohur edhe si populli rrizanas? Nuk ka dyshim që popullsia shqiptare – kelmendase apo rrizanasit, në këtë kohë (1479), ende ishin të gjithë shqiptarë deri në Kotorr e Shas (Rrizanë), çka e tregon vetë emri i territorit të tyre - Arbëria e Venedikut. Kurse në hartën e Duklës, nën mbretin Mihail – emri Kelmania (kelmendasit) e kalon kufirin e këngëve kreshnike të Jutbinës - Kotorrit etj.

Mbase edhe emri i fshatit Kaliman, në Anë të Malit ka lidhje me

Kalimania (kelmendasit)?!

“Albanian Horse - Dealeres in Cataro”, 1908 - shqiptarët me kalë në Kotorr, F. Hamillton Jakson, “The Shores of the Adriatik”

Kjo fotografi e Hamiltonit (viti 1908 - koha kur Austro-Hungaria aneksoi Bosnjën, qartë dëshmon se si fshatarët e rrethinës së qytetit të Kotorrit, ishin shqiptarë që kishin zbritur atje - si kelmendas me kalë?!

Tjetër, sipas B. Hrabak del se numri i shqiptarëve në Bokë të Kotorrit ishte aq i madh sa që mund të thuhet se ata e përbënin elementin e parë themelor të ripërtëritjes demografike dhe se ishin pjesë përbërëse e etnogjenezës së popullatës së Kotorrit. Prania e tyre në Kotorr ishte tejet e madhe gjatë mesjetës. Për praninë e tyre në këto anë flet fakti se në Kotorr përdorej gjuha latine, italiane, shqipe, sllave. **Frrok Kristaj - Në 20 vjetorin e kalimit në amshim të Imzot Nikë Prelës, Buzuku nr. 65.**

DERI KU I THOSHIN SHQIPËRI MALIT TË ZI NË VITIN 1839 DHE PSE HUMBI SHQIPJA NË KËTO ANË?!

Një publikim i gazetës *Vjesti - Petrovići vladari i ratnici* – Harta e Malit të Zi – viti 1839

Ikja e 3000 vetëve shqiptarë të besimit katolik, në kohën e pushtimit turk, në vitin 1609, kur Shqipëri - Albania Veneta, kishte kaluar në zotërim të

austriakëve që shihet edhe në hartën si më poshtë.

Shih, ajo që ishte Shqipëria e Venedikut – të jetë bërë Shqipëria Austriake dhe poshtë saj – nga Tivari në jug - Shqipëria Turke.

Shkrimet në gjuhën gjermane (në të verdhë) e dëshmojnë këtë. Por përveç emrit të mbetur në këtë hartë, ajo më nuk ekziston e për këtë duket se janë fajtorë edhe vetë shqiptarët të cilët u joshën nga Austriakët e ardhur pas sundimit të tyre venedikas, me ç'rast burimet thonë, që ata ia lejuan vetës që të mashtroheshin nga austriakët e ardhur që gjendja e tyre do të ishte tejet më e mirë, nëse ata mobilizohen në anën e austriakëve për të luftuar turqit.

Dhe këta e besuan këtë mashtrim austriak, luftuan në krahun e turqve, duke mos qenë më qytetarë lojalë të perandorisë turke edhe pse ishin nën pushtetin e saj, por më pas në zonat të cilat u pushtuan nga turqit, ngjau hakmarrja.

Për gjithë këtë vërejmë se konsulli Hekard i Francës në Shkodër në “Historia dhe përshkrimi i Shqipërisë së Epërme”, për kohën në fjalë shprehet kështu në faqen 273: *”Luftërat e fuqive të krishtera kundër Turqisë dhe, mbi të gjitha, ajo e Austrisë më 1689, patën pasojë të vajtueshme për qytetërimin shqiptar. Në këtë periudhë, arsimit ishte ende një privilegj ndër popullsitë katolike të Shqipërisë, veçanërisht në krahinat e Prizrenit dhe të Shkupit, siç e dëshmojnë do monumente të shkruara, të cilat dita ditës bëhen edhe më të rralla. Në atë kohë kjo popullsi e joshur nga premtimet e gjeneralëve austriakë, u bashkua kundër Turqisë me ushtrinë armike për të cilën mendonte se po luftonte për fenë dhe lirinë e besimeve. Sapo paqja u arrit, të krishterët e mjerë u harruan?!*

Qeveria otomane ktheu atëherë armët kundër nënshtetasve të saj rebelë dhe përpjekja bëhet e tillë, sa që pjesa më e madhe e të krishterëve u detyruan të kërkonin strehë nëpër male ku, për të mos lënë fenë, ata morën emra turq. Prej këndej rrjedhin të krishterët e fshehtë, kleri ishte ai që vuajti vetë më shumë. Shkodra dhe Mirdita, të cilat kishin mbështetur kauzën e Turqisë ishin të vetmet që u kursyen. Atëherë, kleri shqiptar që merrej me arsimimin e popullit u detyrua të linte vendin dhe argjipeshkvi Bogdani u shtrëngua të strehohej në Raguzë - largohet duke marrë të gjitha dorëshkrimet e tij...”.

Harta e Malit të Zi – viti 1839

E shkëputëm këtë dëshmi, sa për të treguar se edhe pas vendosjes së administratës turke, po del që zona për të cilën po flasim - Shasi (Shkodra) me besim katolik ka qenë e kursyer nga luftërat me turqit, ashtu si edhe në prag të pushtimit me turqit, andaj na merr mendja që edhe disa krijime popullore në folklor të cilat flasin për zullumet turke në këto anë del që të mos jenë krejt autentike nëse mbrojmë parimin që çdo këngë e ka një histori. E gjithë kjo që u përmend, mund të konstatohet që austriakët në Shqipërinë e Venedikut edhe pse e pushtuan atë, ata asnjëherë nuk merreshin, po duket, në esencë - me mbrojtjen e besimit katolik?!

Sllavët, po duket, duke ruajtur bazat e besimit ortodoks në gjuhën sllave të vjetër e më pas edhe serbe arritën të bënin një rrugë e dy punë – asimilonin në mënyrë të dyfishtë racën iliro-shqiptare gjuhësisht dhe në besim. Pasi kleri shqiptar nuk kishte ndonjë qendër e cila mund të

funksiononte në rrethanat që iu imponuan nga pushtimet. Dhe për pasojë – pas vitit 1839, kur fillon zgjerimi sllav drejtë bregdetit malazet (shqiptar), shih në hartë atë që i thoshin - Shqipëria Austriake, doemos se i thoshin kështu sepse aty kishte shqiptarë e të cilët për një shekull i asimiluan në sllavë?! Rezultati i gjithë kësaj – tashti është bregdeti malazet. Zëdhënëse e kësaj politike ishte vetë Dinastia e Petroviqëve e cila vuante sindromin e kishës militare ortodokse serbe në Mal të Zi – me tendenca asimiluese. Dhe peshkopët e saj ishin vënë në shërbim të saj, duke menduar se me këtë urrejtje i ndihmonin Krishtit. Ata shkruanin në krijimet e veta edhe poezi raciale kundër popullit dhe besimit ndryshe. Gjithë ata shërbenin si moto për një motivim antishqiptar dhe antifetar, duke krijuar një ambient asimilues për shqiptarët. E të cilat – si vargje kontestuese e raciale u qiten prej përdorimit tek pas shpalljes së pavarësisë së Malit të Zi, me dekret të qeverisë malazeze - vargje të tëra të Njegoshit u hoqën nga lektura shkollorë?! Kurse ka ndryshuar dukshëm edhe qasja ndaj kultit të Njegoshit – si prijës, përjashtuar kishën serbe në Mal të Zi.

PSE ZEUSI ISHTE SHQIPTAR?

Përveç titujve të hierarkisë familjare që zërthehen sipas mitit të Zeusit dhe përmes gjuhës shqipe për sa i përket metodave të krahasimit të mitit, në origjinë, ka mbetur të thuhet edhe kjo, që fjalët onomatopeike – kanë qenë belbëzimet e para të njerëzimit, mendojnë darvinistët. E më pas – mbi bazë të tyre, lindi edhe mendimi kontekstual – figurativ. Nga kjo fjala ZË del të ishte emri i parë, por edhe folja e parë që ndeshet në shqipe ZË - Zëj (KAP)?!

Duke dashur që emrin e Zeusit ta ofrojmë më tepër me këtë gjeografi tonën, plotësojmë se: Një shprehje e tillë, onomatopeike del të jetë, po duket, edhe maja e malit të Shingëllisë (që shungullon – bubullon - lemeritë) etj. e cila gjendet si maje mali mbi Rashtishë të Sipërme (si vazhdim i Majës së Shimrisë - Shën Mërisë së cekur...)?!

Thjeshtë, kur bubullon mbi këtë maje mali - mbase kujtohet perëndia e bubullimës –Shingëllisë ashtu si në disa maje malesh tjera në Shqipëri?!

Nuk ka dyshim që të vjetrit nuk gabonin që Shingëllia - Bubullima, Rrëfeja – të ishte një forcë mbinatyrore. E për darvinistët, kjo ishte forcë natyrore. Kurse për mitin - kjo forcë ishte vetë forca e fuqisë së Kryezotit Zeus i cili dispononte me çarkun e Zërit në fyt – diçka ashtu siç e kemi edhe ne njerëzit çarkun e zërit e të cilës edhe pse e kemi – kujtojmë se ashtu kot

e kemi, e duke mos hyrë në atë se çfarë kryen – kjo e jona, nëse do të kishim frymë të pakufizuar dhe kapacitet për të prodhuar një zë tejet të madh?! Pra, edhe për nga natyra që disponojmë me çarkun e zërit, na bën të ndihemi të një familjeje në origjinë me atë të Zeusit.

Ndërsa nga ana tjetër edhe islami, nuk e përjashton këtë dukuri, veçse predikon – që bubullima nuk është Kryezoti – por Rrufeja e bubullima – murmurima e shkrepimës - lavdëron vetë Zotin e që është prodhim i një engjëlli – meleku – apo mbreti i cili te arabët e kohës së ndërtimit të piramidave na del të quhej MELIKI...?! Pra, nëse krahasohet me Zeusin na del një alien i cili jetoi në mesin e pellazgëve - trojanëve të mëvonshëm.

Si arsyetim, për këtë që u tha për vetëtimën - kemi transmetimin e 133 të Abdullah Ibin Zubejrit, i cili sipas praktikës profetike vepronte në atë mënyrë që: kur dëgjonte të shungullonte – Ibin Zyberi, r.a. e ndërpriste bisedën dhe thoshte: ”I madhëruar qoftë Ai, të cilin e madhëron Shungullima duke e falënderuar atë?”

Tjetër, gjithashtu kemi edhe një transmetim i cili mëson se vetëtimja është vetë britma e engjëllit të Zotit, i cili përmes saj drejton retë e shiut sikur çobani kopenë me vërshëllimën e vet?!

Pra, jemi dakord se Zeusi qenka Zësi (bubullima) i cili në këtë rast – përmes rrufeve bëka drejtimin e shiut ashtu si bariu. Pra, Zoti i ushtimës apo i Jehonës - gegërisht që njihet nga hebrenjtë si JEHOVE. Pra, shqip: ai që jehon - bubullon...?!

Ne mendojmë se edhe në këtë moment, miti i Zeusit të rrufeve - sikur vërteton vërtetësinë e dijës profetike në islam. Po nga të i ruanin – në fakt i trashëgonin shqiptarët këto transmetime që i dinin – pa rënë në kontakt me 2 profetët e fundit...?!

Përgjigja është krejt e zakonshme, sepse ata ishin vetë popull profetik të dalë nga Barka e Nuhiut a.s...?!

Një konstatim intrigues (shqip) i Porfirrit?! Shqipja si mendim dhe mit del se ofron 3 besimet duke i vërtetuar ata?!

Po atëherë kush kujt ia dha besimin?!

Unë nuk besoj që “në kohën e gurit” - njeriu poshtë gurit në fotografi të ketë pasur makineri për të bartur këtë gur. Ose atëherë - nëse e zotëronte – koha e gurit, del se është më e avancuar se kjo e jona - e hekurit.

Shih - shembull nga guri megagjigant i gjetur, nga vend gjetja e tij – pranë pallatit të Jupiterit – Liban.

Duke dashur që të zbërthejmë në pikëpamje mitike këtë çështje ,po përmendim edhe këtë se në librin e Matej Arefit, (f. 362-363) shkëputëm edhe atë që përmendë dëshminë e PORFIRIT në Jeta e Pitagorës. Ky përveç tjerash përmend atë mbishkrim që Pitagora gdhendi mbi Varrin e Zeusit, me fjalët: “Këtu prehen eshtrat e E ZAN-it, i cili quhet ZEUS”. Pitagora ishte me origjinë një pellazgo-tirrenian, nga SOMOSI, që e njihnte mirë gjuhën e të parëve të tij, me qenë se e njihnte emrin pellazg Zeus, si ZA – ZAN - dialekti gegë, ai edhe e tha këtë?! Shih tjetër KËTU, sipas nesh, që edhe nga prizmi i islamit, Ezan është *thirrje me zë në Zot* (arabisht EDHAN) – boshnjakisht - ezan, serbisht - zov...?! Prandaj, shikuar dimensionin e këtij këndi, del habitshëm që emri EZAN, të marrë kuptim me shqipe në gjuhët e ndryshme të botës, krejt ngjashëm, me atë që ruan gjuha arabe – islami dhe gjithsesi shpjegohet si kuptim me gjuhën shqipe me fuqinë e mendjes shqiptare?!

PRA, DUKE VAZHDUAR INTERPRETIMIN SHQIP – ZEUSI SHQIPTAR ISHTE VETË - ZANI...?

Zeus Pater - (ATI ZEUS), latinisht – Jupiter (Zoti Baba - Ati i Gjithëfuqishëm në kuptimin Zani i Gjithëfuqishëm i qiellit - vetëtimës dhe bubullimës, krismës – shingëllisë).

Ndërsa një EL KARIA - në islam), vërejmë të identifikohet me zërin misterioz të qiellit - bubullimës dhe krismës – *surit si engjell*?!

Dhe këtu emri del të marrë dimension të shumanshëm e gjithë universale. Kjo është ajo që vlen si konstatim për Zeusin - Jupiterin. Kurse guri më i madh që njih historia njerëzore, është pikërisht guri, që shihni në fotografi, i gjetur nga një kilometër lag Tempullit të Jupiterit në Liban - Baalbek. Dëshmohej që është i punuar nga një teknologji të cilën njerëzimi i sodit nuk e njih dhe doemos që kalon kufijtë e këtij qytetërimi që ne njohim - sipas konventës së shkencës e cila kohën e gurit e quan kohën më primitive.

Ne sot - këtë teknikë të Tempullit të Zeusit e kemi të paarrtshme dhe të paimagjinueshme edhe në ditët tona. Të mos ishte Zeusi një alien i cili jetoj në lashtësinë tonë njerëzore ?!

Pra, cekëm se Porfiri, duke folur për jetën e Pitagorës, na thotë se Pitagora, përdorte fjalën Zan, për të emërtuar Zeusin - kryezotin pellazgo-ilir “grek”, që rrinte lart në OLIMP - mal i shenjtë.

Por një gjë dihet - se zëri është dominuesi i dimensioneve si tingull dhe ultra tingull. Dhe se ai bën çdo gjë të mundur përmes krismës së vet...?! Nga ai thuhet në religjion që u krijua Universi dhe se po nga ai, do të shkatërrohet – nga Suri (briri) që do t’i fryjë një engjell - mëson islami. Por po përsërisim që është me interes të shtohet se të gjithë mbretërit iliro-pellazgë kanë pasur për simbol bririn...?! Dhe kjo u shkon sepse ishin të lozes – rrënjës së Zeusit?!

EL KARIA - krisma, etimon i ngjashëm me shqip është edhe zani i krismës!!

Kështu - me krismë, përshkruhet dita e fundit që provokohet nga ZANI – krismë që do të vijë nga qielli - 3 herë radhazi?!! Kujto krismën e zërit të një aeroplani supersonik, kur ai me shpejtësinë e zërit të tij e kalon shpejtësinë e zërit dhe thyen barrierën e zërit, duke prodhuar një krismë tmerruese sa vetë pëlçitja e një bombe...?!

Po përmendim sërish këtu, për sa i përket shenjtërisë së fjalës cila kuptohet vetëm përmes çarkut të fytit e të cilën, kuptohet, si të tillë e dispononte Zeusi. Kjo themi pasi na imponohet - në të mirë të tezës si fjalë shqipe, se nga Ungjilli i Shenjtë gjatë përkthimit në greqisht kishte mbetur e pa përkthyer në greqisht, vetëm një fjalë nga gjuha e vdekur e popullit të Krishtit - e njohur si = ZANA FILLË - kështu kjo fjalë na vjen edhe sot në shqip me kuptim fillestar të ruajtur që është vetë - fjala që lidhet me procesin e krijimit ...?!!

Pasi fjala e tillë nuk u njoh nga gjuha greke gjatë përkthimit në latinisht thuhet se u la e pa përkthyer në gjuhën latine dhe atje – ajo u njoh vetëm përmes mendimit shqip në të cilin fjala që e mbjellë nga vetë Zoti...?!:

Zana Fillë (E ZANI I FILLIMIT) - pra, ai që na thirri në fillim (kupto si proces zani - (fjala), sepse fjala dhe fillimi janë të një rrënje, ajo fjala mbushte

boshllëkun, zeron etj., çka vërtetojnë ngjashëm të 3 besimet monoteiste po dhe dija shkencore e këtij shekulli... (v.j.)?!!

Veprimi dhe kuptimi i këtyre rreth Zotit - ndeshet me semantikë të ngjashme pothuajse në të gjitha gjuhët indoevropiane - të popujve të zhdukur, si – za (zo-v) serbisht - thirrë-si – folsi, shih etimologjinë shqipe të fillimit nga fjala - fillim; Za-rathustra (ZARATUSTRA) - në gjuhën Avesta – kujto veprën: Kështu thirri - Zarathustra (ZANI-THA - baza e njëjtë?! Persisht – ZERDUSHT (v.j.)?! Sipas Arefit, gegë: ZAN = Zeusi, Zoti i plotfuqishëm i Olimpës - fillimisht Zot i qiellit dhe i fenomeneve atmosferike, si vetëtimës, bubullimës (krismës), stuhisë.

Homeri në Iliadë XVI 234, e cilëson si pellazg. Dhe kështu, konfirmon atë çka tha Pitagora më pas...?! Kujtojmë se si në faltoren e shenjtë jo helene “DODONË” – Zeusi i jepte përgjigjet – falë LISIT, që pëshpëriste – fëshfëriste fshehtas në mënyrë profetike.

Pra - kemi të bëjmë me një fëshfërimë të Lisit, si dru i shenjtë, që kthehej në zërin e Zeusit – Zotit - ZAN...?! PEMA E JETËS që edhe sot thamë se ruhet në arkën e stolisë së nuseve...?! *Interesant, këtu del edhe emri i këtyre petkave – shqip stoli, nga stol (fron), në kuptimin tesha stoli – froni - solemne...?! Tesha stolie (fronit). Ose qenke Stoli–sur, kupton veprimin e veshjes e cila i shkon fronit...?!*

Tjetër – përmendim se emri mitik grek (shqiptar) ZAN+USS, sot është shumë i përhapur dhe simbolizon triumfin absolut për shumë individë, shoqata suksesi dhe kompani botërore të cilat e preferojnë identifikimin e vet me këtë genie mitike superiore që garanton sukses...?! Emri edhe sot ruan dhe përsëritë origjinën e tij indoevropiane në shumë vende të botës, dhe si i tillë dëshmohet edhe në një vendbanim të Lindjes së Mesme - IRAN. Kuptohet edhe këtu, mikrotoponimi del të jetë malor, te i cili ashtu si në folklorin tonë, arrihet përmes do grykave të thella malore siç është kjo e – Zānoos, Krahinë malore në, Mazandaran të Iranit. Po edhe gjuha serbe e ka këtë emër (ZaN), në fjalorin e saj, që e lidhë atë me lashtësi, shih – Zan-os (serb), duke prodhuar një mori sinonimesh me natyrë të shqipes... dhe kështu përsëri habitshëm duke iu afruar gjuhësisht asaj që ka emri i fjalës shqipe – (ZAN) - Zanë Mali.

Ja disa nga kuptimet e nxjerra të fjalës serbe - Zanos, që mundësojnë komparacion gjuhësor, nga fjalori i sinonimeve serbe, të Pavle Qosiqit me bashkëpunëtorë – Beograd, 2008, ku, emri – fjala – zanos, prodhon disa sinonime serbe (shqipe), si: *e zburuar dhe mahnitëse, e madhëruar, e flaktë, e dehur, e tronditur, e tranuar, adhurim i shenjtë dhe i skajshëm, ekstazë, respekt, ..., frikë, pijetet, mpirje, mbetje pa mend, mahnitëse, idil, glorifikim etj.*

Jo pa qëllim e bëmë këtë plotësim me një shëtitje gjeografike të përhapjes së emrit i cili plotëson kështu për shembull edhe vetë kuptimin e këngës baladike “Këndon Bega Zanë në Mal” e folklorit tonë nën Rumi.

Habitë fakti që briri i cili shoqëron përkrenaret e prijësve pellazgo-ilirë, të degës së familjes së Zeusit, është simbol i vetë zërit qiellor dhe, bile, sikur dëshmohet që nga briri do të na vijë edhe zëri i atij engjëlli, i cili do t’i fryjë birit i cili do të rrënojë Universin planetar, me zërin e tij - krismë ...?!

Shih kur dhisë iu thye një bri: Zeusi ia mbushi atë asaj me gjithë të mirat, kur ia ngjiti në vend... prandaj briri është tejet i dashur për shqiptarët dhe nga këtu – merr kuptim edhe shprehja “i bafte çajre brini i dhisë”?!

Të gjithë heronjtë e antikitetit pellazgo-ilirë nga lufta e Trojës e këtej, përveç plisit si simbol hyjnor del të kishin edhe bririn në përkrenaret e veta. E nga këta – si derë mbretërore e trashëgoi si vulë hyjnore edhe vetë Skënderbeu, për të cilën ai si trashëgimtar ish i vetëdijshëm.

Ja pra edhe një shembull i cili përputhë mitin pellazg me transmetimet e shenjta.

Përse edhe këtu na përputhet miti?! Përse familjet tjera të mbretërve të popujt tjerë nuk e ruajnë simbolin e bririt në kontinuitet?!

Ja pra, përse Skënderbeu, nuk e ndërroi kurrë emrin Skënderbe, sepse do të thotë - prijës me brirë. Kurse briri, është simbol i mbretërve të Azisë së Vogël, të Turqisë (antikitetit), por që atëherë, turqit të cilët ai i luftoi ishin ende pa ardhur në Azi. Dhe se ky, si mbret e trashëgonte mbretërinë e humbur pellazge të Trojës?!!

A DUKET QË EDHE EMRI BRANKO (BRINKA) - BRIRIN KA, TË JETË ILIR?!

Por edhe emri Branko, i përhapur në Ilirinë e sllavizuar (KRYESISHT POSHTË SAVËS DHE DERDHJES SË DANUBIT) – del të jetë një emër ilir i cili u ruajt si i tillë edhe pse vetë bartësit e tij e kanë humbur identitetin e racës (iliro-skipetare), dhe qe pse?!

Gjuhësisht emri edhe nuk është i përhapur në botën sllave si origjinë etimologjike, kurse sipas mitit të gjarprit tregon të jetë një emër ilir i cili po ashtu lidhet me kultin e gjarprit. Andaj, karshi emrit – Gjon (Jovan), Stradimiri (Strazimir), që janë emra – shqiptarë, sipas mitit pellazg që përmenden, ashtu edhe emri Branko duhet të jetë pellazgo-ilir. Gjithashtu sipas mitit – rreth tij dihet që thuhet: *“Branko ish djalë i Apollonit dhe falltar i njohur. Nënës së tij kur ishte shtatzënë me të iu shfaq në ëndërr dielli që e depërtonte në gojë duke ia shkatërruar gjirin. Një ditë i riu Branko, duke ecur nëpër pyll takoi Apollonin i cili e bëri mbret duke i dorëzuar një skeptër (shkop) dhe një kurorë”*. **B. Colanno. Pun. i cit., f. 68.**

Përndryshe pamë se emri Bri është pellazg nga briri që mbanin mbretërit e gjenezës profetike ilire-pellazge si e drejtë simbolike hyjnore – i dalluar?!

Për nga përshkrimi i ardhjes në jetë edhe ky del të jetë i ngjashëm me origjinën e Aleksandrave shqiptarë dhe tregohet që Branko, si orakull - profet që ishte - kishte shumë priftërinj që e ndiqnin deri në Azi. Këta priftërinj i urrenin tej mase grekët të cilët i patën quajtur gjithë ata - me

emrin *brankidët?! (Pun. i cit., f. 69.)* Ndër shqiptarët malësorë kelmendas edhe sot ndeshet si i tillë, te shqiptarët katolikë, po edhe në Malësitë e Malit të Zi - paçka se merren nga mosdija, si emër sllavë. Sipas këtij interpretimi edhe vetë emri Branko - Vuk(Uk) Brankoviq te serbët, na qenkësh shqiptar – iliro-pellazg?!

Po ashtu – Broni - doemos që si rrënjë lidhet me Brankon, një djalë gjigand i mbretit LLYR et, pun. i cit., f. 70.

BRIXHIDA (Brixhata - brigjata), emri i saj do të thotë e lartë (brigjatë, v.jonë) dhe për pasojë e fortë - perëndeshë e poezisë, ndeshet edhe te keltët, (por sipas nesh zberthehet me shqip)?! - pun. i cit., f. 70.

A ISHTE NJË ZANË E SHKODRËS (SHASIT) EDHE VETË KUJTESA APO ZOJA E KËSHILLIT TË MIRË - QË PËRSËRITET TE SHQIPTARËT?!

Mbase kështu tek ne, **jo pa qëllim një zonjë, pra një – ZOJË (e Këshillës së Mirë)**, bëhet simbol kombëtar i këshillës së mirë mitike të qëndresës që reflekton qëndresë flijim e vetëflijim për të mos u dorëzuar e për të mos u zënë rob si racë e pastër e gjakut blu që jemi me trashëgimi. Sepse origjina e tyre (zanave) te miti shqiptar ka dimension hyjnor që i mundëson asaj të ruajë nderin e vet të origjinës së zgjedhur kombëtare e mbretërore nga gjaku blu dhe nuk lejon të nëpërkëmbet nga të huajt - jashtë racës që trashëgon dhe përfaqëson?

Shih një histori të vërtetë dhe kujto këtu, përsëri Zonjën e Këshillës së mirë të Shkodrës si ngjarje e cila në kohën e pushtimit të qytetit - si zonjë - zanë, iku nga kalaja prej pushtuesve malazezë duke u strehuar në Itali...?! E nga ku, autoritetet fetare në një pyetje gazetareske, që përse tashti Zoja nuk kthehet në Shqipëri (PIKTURA E SAJ) nga ku iku - Si pikturë?! Ata pamë që cekin se Zoja – vetë e përzgjedhi këtë vend si strehim dhe po të dojë të kthehet në Shqipëri, ajo mund ta bëjë këtë vetë: ”Atë askush nuk e pengon.” **SI DUKET IKJET E ZANAVE TË ZOJA (që sundojnë), NGA HAPËSIRAT TONA QENKAN NJË FAT?!**

Kulti (kultura) e Zojave të tilla edhe sot ruhet në krijimet poetike të atyre poetëve të cilët madhështinë e vargut të vet e kërkojnë në livadhin e filozofisë popullore të Shasit, si puna e Hajredin Kovaçit, kur këndon: Nënësmadhe / Ti e para u linde/ e para u flijove / Ti e para u bëre nobeliste/ Ti e para duhet të bëhesh Hyjneshë. *Hajredin Kovaçi- Ecje pa mbarim, botoi Art Club, Ulqin 2000 f.12.*

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Ikja e afreskut të Zojës së Këshillit të Mirë nga Shkodra për në Itali – pasi në Shkodër hyri ushtria malazeze në Luftërat Ballkanike. Po kush e shpëtoi atë – nderin e saj ...?!

Po nga ana e kundërt, jo fort larg Shkodrës, kemi një kala tjetër në Malin e Shasit, e cila del e shënuar në harta të vjetra, siç u tha si Rrizanë.

Ku thua se shkuan dhe përse humben bashkë me vetë emrin e tyre mitik të qytetit (RRIZANË) dhe për to, askush nuk po flet, veçse shënohen si legjenda që u fshehën. Athua se kishte edhe në këtë kohë të pushtimeve të qytetit ikje të tipit të mëvonshëm të afreskut të Zojës së Shkodrës dhe pasi nuk u dorëzuan, të mos jenë fshehur edhe këta si mrekulli.

Papa e quajti ikjen si Fsheh – Sheh (në dialekt) dhe doli (thamë) emri Shasi.?! Duam të besojmë se po!!!

Ja çfarë mund të gjeni për këtë mrekulli në Wikipedia ”**Zoja e Shkodrës** apo **Zoja e Kshillit të Mirë**, është një ikonë e Shën Mërisë me Jezusin fëmijë. Kjo ikonë gjendej në kishën kushtuar Sh. Mërisë në Shkodër. Sipas dëshmimeve të ndryshme të asaj kohe, thuhet se ikona braktisi kishën rrëzë kalasë së Rozafës, më 25 prill 1467, pak para pushtimit të qytetit nga turqit, që kërcënonin çshenjtërimin e kishës, dhe mori rrugën fluturimthi duke kaluar detin drejt Italisë, e mbajtur nga dy engjëj. Kjo ngjarje u ndoq nga dy shtegtarë shqiptarë, Gjorgji dhe De Sclavisi. Në Itali, ikona e Zojës së Shkodrës u vendos në kishën e Gjenacanos, një kishë ndërtuar që në shekullin e dhjetë. Këshilli i katërt i peshkopëve shqiptarë, i mbajtur në vitin 1895, e shpalli Zojën e Shkodrës "Pajtore të Shqipërisë". Shkodranët e shprehin në këngë mjerimin që

pushtoi qytetin pas shtegtimit të Figurës së Zojës dhe pushtimit osman:
Ikona e Zojës së Shkodrës - Dita e Zojës së Shkodrës është 26 prilli.

“Qysh at ditë që na u largove, Të tana të zezat na kanë ra”?!.

Një gjë është evidente, që në mitologjinë e popujve të botës, Zojat (Zanat), këto krijesa misterioze, zakonisht gjinden në pyje, kroje e shpella, ndërsa këtu, në Anë të Malit - paskan pasur një kala të veten të kultit të tyre e cila u dogj dhe mbijetoi diku në një qytezë tjetër të njohur si Rizanikusi – Risani (shqip).

Shih - dielli dhe dhia e egër si simbol i zanës ilire që ata i shpëtojnë në rreziqe?!

Herodoti konstaton se, ndër kultet që adhurohej më së shumti prej ilirëve ishte dielli. Ai vazhdoi të mbijetojë si i tillë edhe në kohët e më pasme. *Ai konstaton se në luginën e Vjosës mbaheshin në shpellë një tufë me dhen të shenjta kushtuar diellit. Ndërsa Platoni shkruan se në Greqi ky kult nuk njihej. Transmetohet se edhe Konstantin, i perandor romak me origjinë ilire, urdhëroi ushtarët e tij të këndojnë këngën për diellin për të sjellë fat. Edhe në hyrje të Kalasë së Ulqinit mbi një krua ndodhet dielli i cili mendohet të jetë ndërtuar nga gurgdhendësit ilirë. Kurse përveç Heliopolisit (qytetit të diellit) edhe vetë Dukla ilire ishte e tillë.*

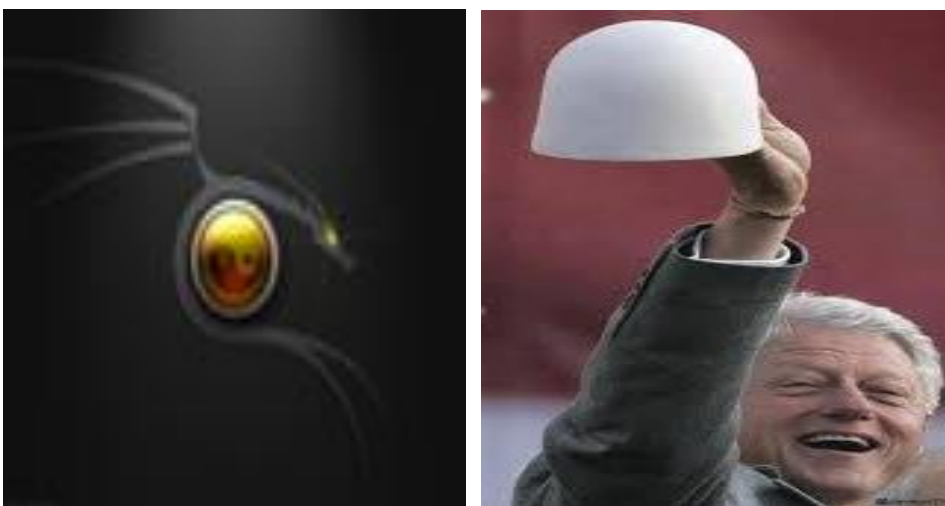
KODI I GJARPRIT TË CEKUR DHE QELESHJA – PLISI SHQIPTAR

Sipas legjendave të botës vërtetohet se simboli më i vjetër në historinë e gjithë zvarranikëve -mbetet të jetë ai i zvarranikut totem të gjarprit parahistorik, të atij që kishte 7 koka dhe që kishte formuluar sipas legjendës **7 urdhëresat e krijimit të Universit**.

Gazi (TYMI) për momentin pushtoi hapësirën në gjithë Universin deri në thellësitë e ujërave dhe më pas mbi ujë u shpall dielli që me rrezet e veta ngrohu thellësitë dhe nga kjo ngrohje - nga balta doli Orinome - me gjarpër, nga ku me bashkimin e tyre lindi veza e parë kozmike. Ndërsa nga kjo vezë më vonë lindi Zoti - gjysma e vezës së sipërme, kurse në gjysmën e dytë lindi njeriu. Nga simbol i kësaj gjysme të dytë të vezës nga ku lindi njeriu, shqiptarët bartin plisin si vulë –shenjë hyjnore të vetën...?!!

Ky do ishte krijimi sipas mitit pellazg, në esencë shihet që edhe këtu përmendet tymi – si në islam, në gjëra tjera nuk ka pikë takimi. Por nuk ka dyshim se për këtë edhe jemi të respektuar për mitin e cekur.

Mbase presidenti Klinton kishte njohuri për këtë, kur kreu ndërhyrjen ushtarake për çlirimin e Kosovës..., dhe prandaj e përkrahu këtë veprim?!

Edhe këtu, te emri vezë, shqipja dëshmohet se të mahnitë me origjinalitetin e leksikut të saj mesiatik shqip. Miti i tillë është i koduar si simbol vetëm në gjuhën shqipe që e ka të qartë kuptimin e emrit vezë - shih për çudi, edhe serbisht i thonë ngjashëm: *Kosmička veza* - por vetë vezës i thonë në të tyren - jaje...?! Vetë ky simbol i dhënë tregon përse te besimi shqiptar – pellazgo-ili, gjarpri është zvarranik totem.

Plisi si pjesa e dytë e vezës së madhe kozmike të fillimit, nga e cila lindi jeta, del që ashtu si shqiponja e Horusit - dhia ..., të jenë simbole të cilat vetëm neve shqiptarët – si popull i lashtë, patëm të drejtë t'i ruajmë - trashëgojmë, si vula simbole kombëtare nga mugëtira e lashtësisë pellazge e që sot i përdor njerëzimi - por jo në kontinuitet si ne.

A thua se vetëm ne si popull e mbajtëm amanetin - bashkë me disa tjerë - kushërinj tanë në prejardhje...?!

NJË DIMENSION I INTERPRETIMIT MITIK TË EMRIT VETJAK ANAMALAS PAN – ME ATË TË ZOTIT APOLLON?!

Me shqiptarët, pamë se sipas mitit, përveç tjerash - lidhet edhe emri i shkrimit - kunjiform, pëlhurës dhe tregtisë, nga babai - Kadmi, mbret Fenikas që jetoi buzë deti, pastaj Harmonisë (perëndeshës së muzikës - një nimfë – nuse deti - dhe vajzë e Afërditës) etj. dhe po ashtu - me shqiptarët lidhet edhe emri i lojërave të muzikës, pastaj i lojës si një rit e muzikë bashkë – perëndia Apolon (A PO LUN) NAPOLON(NA PO LUJAJMË) ...?! Thjeshtë nga këtu mund të shtohet se fjala është e shenjtë sepse ka një formë - brendi kuptimore si shenj të dhënë me natyrë metafizike (nga

Zoti) që mund të kuptohet vetëm kur thuhet me zë - si lojë apo valle sipas kuptimit të mbjellë nga vetë mbjellësi në shqip.

Djali i këtij zoti thamë se ishte Branku – që për nga lindja del të ishte edhe ky një profet nga vija e familjes profetike pellazge.

Andaj, vetëm për të përforcuar idenë e shenjtërisë së fjalës dhe jo për t’u larguar nga tema - se si një fjalë gjithashtu e shenjtë dhe me shtrirje gjeografike indoevropiane - si tepër interesante dhe e vjetër duhet të jetë edhe, po themi, fjala Barabar – e përdorur edhe sot, në trevën e Anës së Malit dhe që për çudi – mu këtë emër mbajnë shpellat më interesante të botës së shkuar të civilizimit të shkuar që njihen në Indi - në dukje shumë e thjeshtë, por në esencë fjalë indoevropiane dhe e shenjtë?! Sepse që nga kjo kulturë komunikimi më spiritual është ai i shpellave. Pra, në Anë të Malit kemi një shprehje tepër karakteristike që thotë: *Hiqu tij se e ka barabar - rrafsh...?! Ndihet mirë në idenë dhe besimin e vet.*

Po çfarë lidhje mund të ketë fjala barabar e gjetur këtu tek ne me atë të Indisë, është një çështje tepër mahnitëse?! Ashtu si edhe vetë emri Pan që ndeshet në Anë të Malit e që është një Apollon që bashkë me fjalën shpellë kërkojnë zberthim. Po kush i mbolli ngjashëm këto dy fjalë në shqipe – që gjenden në – Greqi- Azi e deri në Indi, mbetet një dilemë e madhe...?!

Kryesorja qëndron në atë se edhe me këto dy fjalë, mund të nisemi prej të përveçmes kah e përgjithshmja dhe anasjelltas. Po le të bëjmë përpjekje për të zberthyer emrin pan – gegërishte e vjetër na jep një (Tan – T- ANË) - TANË?!!

Emri Pan, si emër njeriu, që ndeshet në Anë të Malit, na ha mendja se lidhet me një kult burimor të lashtësisë pellazgo-ilire të perëndisë së tyre të quajtur me emrin personal njerëzor PAN. **Pani është po ashtu një Apollon - ftuesi (Zoti) i garave dhe i lojërave muzikore që organizohej një herë në vit. Kurse Olimpiada – Olimpi (të kujton idenë fillestare të krijimit - mashkull – femër (Orinome-Ofeon) - si lojë dhe që çdo lojë në vete është edhe një garë në çiftin mashkull femër.**

Mirëpo - këtë të fundit e humben për shkak zënkash në banesën e parë njerëzore, në Olimp – ndërsa humbi dashuria e lindjes së çiftit të parë njerëzor. Çdo lojë nga kjo kohë, që bëhet në emër të të ashtuquajturës “Olimpiadë“ bëhet në shenjë të kujtesës së dashurisë së humbur – vendin e të cilës e zuri urrejtja - brenda familjes së parë e të shenjtë, njerëzimi sikur me këtë qan dhe rënkton humbjen e saj - të dashurisë idilike të dhënë nga Zoti.?! Mos të harrojmë pa kujtuar se vetë martesën e bekoj vetë perëndia. Ndërsa në mesin tonë pellazgo-ilir – atë e kodifikoi mbreti Perandori ilir

Konstandin në Bizant dhe e kemi ne sot.

Por për të fituar në dimension në interpretim - të vezës së parë kozmike, nuk mund të kapërcehet këtu edhe një mit burimor kinez i cili flet gjithashtu për gjigandin e madh - Pan-gu i madh i cili lindi nga veja e madhe kozmike e cila lundronte në hapësirë për 18 mijë vjet, sa zgjati edhe formimi i tij, si zoti Pan-g. Pas kësaj ajo – veja me Zotin (njeriun gjigand) u nda dhe formoi tokën dhe qiellin. Dhe po duket se në shenjë të vesë kozmike – shqiptarët ashtu si rabinët hebrenj etj. në monoteizëm, veshin po duket si shenjë - emblemë hyjnore – simbol plisin e bardhë që shohim se bartin heronjtë e antikitetit dhe gjithë profetët, e sot shqiptarët..

Ata aludonin që me bartjen e tij si simbol i dhënë në trashëgimi hyjnore – njerëzve - njeriut, i takoi vetëm gjysma e vezës kozmike, ndërsa gjysma tjetër i takon perëndisë, sepse edhe vetë perëndia lindi nga veja kozmike, pas pëlçitjes së saj: bingbengu i madh...; gjarpri - djalli, dragoi etj. të cekura më lart në mit.

Te nordikët – si popull njëlloj i lashtë - te gjigandët kreshnikë të tyre - shohim se si popull, mendojnë që nga majat e vesë kozmike (e të bukur), në tokë linden malet - kreshtat aq shumë të dashura nga malësorët në folklor si simbol te ky popull, por edhe ndër shumë popuj tjerë – pra, edhe në Iliri...?! *Heronjtë e antikitetit grek, si Zeusi, Afërdita, Odiseu në barkë..., logjikuar sipas plisit që bartin e që nuk e bartin grekët del të ishin shqiptarë – pellazgo-ilirë. Sa për Odiseun me shokë në anije sipas Iliadës dhe rrëfimit të zgjuarsisë së tij me Polifemin - ciklopin me një sy – ku ky i fundit, ia ha të gjithë shokët në shpellë..., del të kemi edhe këtu një variant shqiptar autokton që shënoi R. Ushaku në Ulqin, disa herë në studimet e veta. Kujto përrallën “Peshkatari dhe Xhindi” në kasolle: Unë piq dhe ti piq...?!*

Kështu - ai pohon që një motiv të këtij rrëfimi në Ulqin, e gjen në përrallën *Peshkatari dhe Xhindi*, te tregimi - Vendi i nëmur..., (pun. i cit., f.113). Sa për plisin që bartin si vulë hyjnore klerikët e veçantë te popujt e vjetër, mund të veçohet edhe ai i atij që lajmëron - kthimin e Mejremes - Marijes, me foshnjën e saj Isain a.s. (Jezusin) në filmin “Momente madhështore” kur Isa a.s. flet si ”bebe – foshnje e porsalindur”.

Insert nga filmi ...shih se si këtu vetë murgu (profeti Shën Gjoni – Jozefi (Zefi, shqip) - Bibla apo profeti Jahjaja – Kur’ani) del të bart një plis – pra, si një shqiptar i cili po duket se kishte njohuri që do arrijë edhe një profet tjetër, që do trashëgojë emrin Jezot – si emri i djalit të profetit Nun - v. jonë?!

Kupto këtu akuzat e popullit, prijësve dhe farefisit që ajo i kishte turpëruar me një fëmijë jashtë martese.

Këtu vërejmë që për derisa pas aftësisë së të folurit të foshnjës, të gjithë ia mbathen vrapit të hutuar - pa përjashtim nga frika e shfaqur në situatën e jashtëzakonshme.

Me Mejremen (Marinë), mbetet një pakicë besimtarësh dhe një plak me plis të bardhë (si simbol i vulës hyjnore) i dërguar që vërtetonte se nuk ishte njeri i zakonit – por një i lënë anash - i zgjedhur nga zoti.

Ai - Shën Gjoni – ruajtësi i tempullit, shihet se kishte mision – hyjnor, të ruajë vetë shkrimin e shenjtë dhe dorëzimin e tij një profeti tjetër që flitej e pritej, qoftë ai edhe një fëmijë. Kjo skenë është shumë imponante dhe domethënëse për vetë plisin gjatë historisë së tij dhe atyre që sot e trashëgojnë si veshje - simbol kombëtar në mënyrë kolektive.

KEQKUPTIMI MË I MADH NË BESIM – KRISHTI BIR I ZOTIT APO KRIJESË E TIJ

Mbase është vendi për të sqaruar këtu edhe atë që është keqkuptimi më i madh në besimet monoteiste rreth asaj nëse Krishti ishte bir i zotit apo rob – krijesë e tij.

Dëshmohet gjuhësisht dhe historikisht se fjala bir në këtë gjuhë që na vjen

sot, ajo tashmë është gjuhë e vdekur dhe derisa ekzistonte (gjuha e Krishtit) - kishte 3 kuptime: si bir, rob dhe shërbëtor e kjo sqaron çështjen përfundimisht se Jezusi në fakt tha të kundërtën e asaj që sot besohet, pra, tha se unë jam rob i zotit, ashtu siç mëson edhe Kur'ani i cili u shpall si libër i shenjtë tek Muhamedi a.s. Dhe këtu askush të mos mendojë se emrin Muhamed ia vunë arabët..., por kështu e quajti vetë Kur'ani si libër i shenjtë pasi ishte emër i shpalljes ..., në fakt ishte përsëritje e vetë asaj që mëson ungjilli i cili paralajmëron se do të vijë në mesin tuaj një profet me emrin Ahmed...?!

Sipas Kur'anit - mendojmë se ky njeri me plis - ishte vetë, siç u cek, profeti Jahjaja...?!

Të ketë qenë edhe ky një iliro-pellazg – si heronjtë tjerë të antikitetit që përmendëm - mbase jo, mbase edhe po...?!?

Pamë se plisi del të jetë i përhapur në shumë kultura dhe religjione, por më me besnikëri e trashëguam dhe e trashëgojmë si komb ne shqiptarët - sikur jemi më emocionalisht të lidhur me te?!

Te egjiptianët e lashtë po ashtu me plis (pak më të zgjatur) është paraqitur Perëndia Horos, Osiris dhe disa Faraonë. Tjetër - këtë formë të plisit e gjejmë edhe te priftërinjtë etruskë etj., gjithashtu në pikturat e piramidës (qytetit Deir el-Medîneh, Tebë) e cila mendohet se i përket periudhës së Ramzesit II, vihen re figura femërore po ashtu me qeleshe, që besohet se pasqyron një priftëreshë - shih deri ku të çojnë gjurmët e plisit që praktikonin ta bartnin edhe do femra të zgjedhura.

EDHE NJË DIMENSION I INTERPRETIMIT MITIK TË EMRIT PAN – APOLLON?!

Shprehja – emri Pan, që ndër të fundit në Anë të Malit i bie të ishte edhe ai i Pan Metit - kryeplak i Anës së Malit (v. j.), sipas Katapanos emri i tillë vetjak, është barazi me emrin PAN ose AMEN dhe përbëhet nga Zoti Amon, një emër i përbërë nga fjalët shqipe: AMON;

$$A = AT = \text{babë}$$

$$M = MË = \text{mëmë}$$

ON = Onë = Yn = Yni (joni) që del nga sumerët – An (qiell) në kuptimin – mos të harrohet se është NJË ZOT?! Kurse shprehja e radhës Amen, përdoret në të gjitha gjuhët në dy forma: Amen ose Amin. Ky emër njeriu që ndeshet në Anë të Malit, na ha mendja se lidhet me një kult burimor të lashtësisë pellazgo-ilire të perëndisë së tyre të quajtur, siç u cek, me emrin PAN, **por që është edhe një Amon?!**

Ky kult edhe sot është shumë i përhapur në Anë të Malit?! Pani – Apolloni, zë vend të merituar edhe në vetë monedhat ilire, ashtu si vetë Koka e Zeusit. Shih ai, të na vijë në monedha ilire edhe në figurë të një cjapi, si në dy monedhat e paraqitura.

Nëse këto dy monedha janë të vërteta, pyesim: Po kush guxon e thotë se ilirët, nuk kishin shkrimin e vet?! Po a vërehet se si në këtë monedhë ilire për Apollonin - Panin, që simbolizohet përmes një cjapi, nuk e shohim që kështu edhe na vjen e shkruar në monedhën e gjetur...?!!

Perëndia e tillë - Pani, na del e shpërfytyruar me kokë dhe këmbë cjapi, që nderohet sidomos në Arkadi si një zonë e lashtë pellazge. Fillimisht trajtohet si roje e bagëtisë së imtë (dhive dhe deleve), por dhe i vetë barinjve. Kjo perëndi gjithashtu në Greqi nderohet si mbrojtëse e fuqisë seksuale..., si shërues profetik dhe mbi të gjitha, shpikës i fyellit si vegël shumë e pëlqyer muzikore baritore - por që tingujt e tij i pëlqen edhe islami duke e quajtur atë – “muzikë e lejuar”.

Thjeshtë, duam të cekim se fyelli ishte pellazg (hyjnor) ndërsa, lira e një populli pagan e barbar (jobesimtar...) – V. jonë?! (*Aref Matheu, Po aty f. 330-335*). Perëndia e këtillë – Apolloni pellazg, nën ndikimin e filozofisë neoplatoniane shoqërohet me konceptin e pjellorisë duke e zgjeruar kështu konceptin bazë e duke fituar dimensione "tërësore", pothuajse universale.

Grekët, për këtë e emërojnë me fjalën PAN (tan) – GJITHSHKA (kujto panteizmin si drejtim religjioz-filozofik – të cilit i mbeti besnik në krijimtari të tij edhe Naim Frashëri).

Emri PAN, duket se është një shtrembërim fonetik i pellazgjishtes “TAN” – titan (GJIGANT) - gegërisht do të thotë “gjithçka” (*po aty. f. 330-335*). **Në gjeometri del të jetë një RRETH..?! Ne po themi – se gegërishtja, këtë e ka të ndërtuar në konceptin pa+ anë (I PA ANË - i tani - PA ANË), i pa fund.** Më vonë, si duket, nga ky mit i perëndisë pellazge del edhe perëndia greke

APOLLON, që përveç tjerash simbolizonte artistin e vendit të tyre të dashuruar “A PO LLON mendohet se është – një shtrembërim fonetik A PO LUAN - me fyell që cekëm... (po aty., f. 328)

Thjesht, është një ftesë për lojë, kërcim dhe muzikë edhe sot ruhen në popull, në fjali të tipit – ftesë, kujto: A po luan me ne në valle..?!!

Apolloni, si i ri dhe joshës, shohim të ketë shumë aventura të pa numëruara dashurie me nimfa (nuse) ndër të cilat veçohet KORONISA që i dha edhe një djalë Eskulabin – mjekuesin, shëruesin...?! Për kuriozitet të preferimit muzikor të tij nga instrumentet – fyellit që ai adhuronte, shtojmë se në kulturat dhe besimet tjera, si në islam, i cili në masë të madhe e sanksionon muzikën, përmendëm se zëri i fyellit si vegël muzikore nuk është se është i ndaluar (një vegël e parapëlqyer në kulturën e popujve semitë që shoqëron shumë melodi të këngëve të dashurisë, përkundrajt ta zëmë, të Lirës greke – vegël muzikore me tela e cila nuk ishte autoktone, por e ardhur.

Thjeshtë, si krahasim i këtyre dy veglave të preferuara nga Apolloni dhe të preferuara nga grekët - mendojmë që këtu sipas nesh takohen dy konceptet bazë të besimeve dhe kulturave pagane rreth dy instrumenteve të cekur e të lashtë që njëkohësisht asocojnë në kulturën e kohës, një dimension arkaik lashtësie, fyellit engjëllor autokton pellazg dhe lirës djallëzore greke, e ardhur shumë më vonë si prurje e re - paganësh...?!

Bile, miti grek thotë se APOLLONI, për të shpikur këtë si instrument me tela, mbyti një breshkë të fushës, sipër skeletit të te cilës vendosi ca tela...?! – Mbase ia vlen këtu, kur është fjala te metamorfozat të kujtojmë këtu se - për breshkën në besimin anamalas, që thamë edhe më herët, pamë se në rastin e breshkës, të kishim të transformuar në te një nuse përtace - “dembelicë“?! Dhe se – fyelli si instrument i trevës edhe sot në Anë të Malit, ruan kuptimin që është engjëllor duke qenë kështu më i preferuar nga instrumentet tjera frymore – p.sh. nëse e krahasojmë atë me zamaret, që quhen djallëzore e mbase, pas kësaj fshihet zëri i sirenave (ZANAVE), që mahnitën kalimtarët mitikë dhe të cilët për t’u mbrojtur shohim se i mbyllnin veshët me pambuk.

Shih mbase emri Zamare (Zymare) vjen nga **Za i marrë** – tranues që **t’i merr mend** (magjeps duke të ndalë në një vend dhe më pas një emër të njohur si zamare - za marrjeje - i çmendur?! Që të merr e të marrosë?!)

Tjetër - zamaret – shih se dalin edhe si karakteristikë e nuseve të detit – floçkave (sirenave shqiptare), qenie gjysmë peshk, gjysmë njeri – femër, të cilat determinuan edhe me emrin nimfë - nisa ose nuse?!!

Po kështu, cekëm se një e tillë ishte edhe Harmoia - bija e Afërditës e të cilën e martoi Kadmi fenikas – një tregtar i popullit të ditur të cilët në martesë patën një djalë, të cilin e pagëzuan Iliri. Çka mund të thuhet, në këtë çiftim, që Iliri i lindur, në gjakun e tij trashëgonte ADN-në e babait, që ishte dituria dhe

tregtia etj. e popullit fenikas .

E të cilët duke jetuar buzë detit, martoheshin edhe me nuset e detit - floçkat – (nga flokët e gjata) -sirenat (zanat e detit - si peshk me fytyrë e brez njeriu). Dhe ky peshk gjysmë feme – gjysmë peshk, këndonte tejet bukur – sepse sirenat sundonin me mbretërinë e zërit. Andaj Iliri trashëgon, nga kjo ADN-në e harmonisë muzikore - këndimin e bukur. Ndërsa këndimi i bukur edhe sot hetohet si i tillë poshtë rrjedhës së Savës e duke ndjekur rrjedhën e Danubit deri aty ku i thoshin Iliri, deri në Adriatik.

Zëri i sirenave është si ai i zanave e të cilave, mësohet se, edhe vetë Odiseu u shpëtoi - me dredhi, duke i mbyllur veshët me pambuk...?!!! Po kush ia mësoi Odiseut këtë dije – askush tjetër përveç se dija e trashëguar nga përvoja e mitit pellazg.

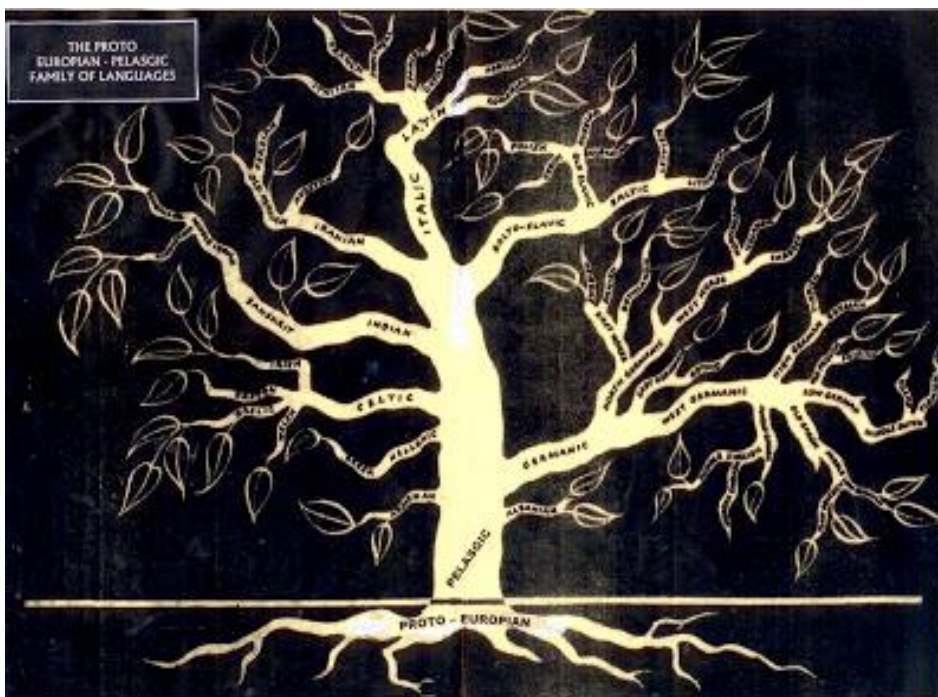
DIMENSIONE TJERA NGA MITI PELLAZG QË NJEH MENDJA SHQIPTARE

BURRI - ISH BABAI I BORIT TE MITI PELLAZG

Burri, një fjalë shumë e rëndësishme për shqiptarët në leksik është edhe fjala BURR ose edhe i PA BURR, në kuptimin jo njeri. Fjalë kjo që prek edhe femrat dhe njihet si burmëshë – trimëshë.

Dihet se pellazgët ishin, në esencë, monoteistë dhe besonin siç u përmend në origjinën e vet hyjnore, të rënë nga qielli. Mbase nga këtu mund të jetë që edhe emrin të cilin e përdorin për bashkëshort – anamaleshat, që zakonisht në trevë e quajnë burrë, vjen nga emri mitologjik i njërit prej djemve të gjigantit gjermanik – Hilerit (Himlerit - shqip Imerit). Ai quhej *Burri* dhe ishte babai i Borit pellazg - të racës së parë e të zhdukur, duke lënë për të kuptuar me këtë se paskan pasur, sipas mitit, një origjinë të përbashkët me ata që trashëgojnë shqiptarët në fjalorin e vet?!

Ndërkohë në pemën gjenezës së gjermanëve dhe shqiptarëve – del se këta dy popuj, sipas një teorie, janë ndër më të vjetrit popuj të Evropës. E nga të cilët pastaj lindën gjuhët tjera dhe dijet tjera.

Po çfarë ishte niveli i këtyre dijeve i cili u përcoll gjatë historisë, më së

miri e tregon miti i përbashkët dhe sidomos dyndjet e shpeshta të këtyre popujve – jug, veri dhe veri, jug. Ata, si duket, ishin të vetëdijshëm për rrënjët e përbashkëta të tyre dhe dijeve të besimit të vet të ngjashme.

Nëse gjuhët ishin fqinje atëherë edhe dy popujt doemos të ishin fqinjë – shih: Kultura ilire e Halshtatit dhe ajo e Vinçes. Dhe koha do të dëshmojë – arkeologjia, që edhe kultura e Shasit ishte si pjesë e pandashme e asaj të Vinçes.

Shqipja, sipas studimeve të disa universiteteve evropiane, më të njohura në botë të kësaj peme, është e para gjuhë historike - e rrumbullakuar si degë e parë e gjuhëve indoevropiane dhe mbi të – pas degëzohet gjermanishtja - nga kjo vjen edhe afërsia gjuhësore - si kushërire e parë nga pellazgjishtja...?!

Po edhe Himleri gjermanik – prijësi, quhej IMERI - I MIRI (Shqip)?!

Mund ta besojmë po deshëm apo jo, por sipas një miti të Evropës së Veriut, me emrin IMERI, njihet vetë Himleri gjermanik (emër i përveçëm), që i bie të ishte Gjiganti i Zanafillës - njeriu i parë i paraqitur atje në Polin e Veriut - një Gog (gegë...)?!

Kurse miti më tej vazhdon kështu: Ai atje, besohet të ketë lindur nga avujt e shkrirë të ujit nga era e jugut dhe, sipas mitit, nga djersa e dorës së tij të majtë lindi njeriu dhe gruaja e parë. Nga këmbët e tij dolën gjigandët tjerë të akullt, e nga disa pika tjera lindi pela, që për t'u ushqyer lëpinte shkëmbinjtë dhe ku njëkohësisht me qumështin e vet ushqente gjigandët tjerë.

Tjetër, gjithashtu në këtë mit shohim se njëri prej tyre ishte *BURRI*, babai i *Borit - krahaso shqip edhe emrin o-bor(rr- ku shtrihet autonomia e burrit - v.j.) Barbara Kollano, Fjalor Mitologjik. Tiranë 2007, f 2, 22. Nga ky mit, po duket, që përse kali (pela) - doriu, është një figurë mitike tepër e dashur në folklor – kujto këngën e Aga Imerit.*

Sipas mësimt të shenjtë dhe mitit shqiptar del se gjigantët ishin realitet.

Shih, edhe te shkrimi i shenjtë, kujtojmë që edhe vetë Ademi a.s. – babai i gjithë njerëzimit të ishte i përshkruar si një gjigant - 36 parakrahë - masë e dikurshme për metër te arabët në të cilën gjuhë zbriti Kur'ani...?!

Po ashtu, nga Kur'ani, mësohet se njerëzit (gjigandët) e fundit me trup, nga populli arab i zhdukur, ishte populli i Salihut.

Dhe i bie të ishte ai popull i cili ndërtoi qytetin e Petros. Merret vesh po ashtu se kjo racë u zhduk nga mëria e Zotit mbi ta. Zoti në Kur'an, i përmendë disa herë që u zhduken si mosmirënjohës?!

Atyre, na transmetohet se Zoti, përveç fizikut, iu kishte dhënë edhe teknikat e ndërtimit - gdhendjes së murit - shtëpive në shkëmb? ”Sipas të gjitha gjasave këto popuj të zhdukur e gjigandë, duhet të ishin të shkrirë nga Mesopotamia e lashtë, në Azinë e Vogël dhe në të gjithë kontinentin Evropian.

Ndërsa për atë që u cek rreth Imerit - si gjigand, te miti gjermanik, më

vonë do shohim se si ai do të vritej nga Odini dhe Vili, që ishin fëmijët e vajzave të tij me vëllezërit e tyre që rrëzuan nga pushteti dajën e vet...?! Dhe më pas, sipas mitit për këtë gjigand - vërejmë që pjesët e kufomës së tij do të përdoren nga perënditë për të ndërtuar kupën qiellore - gjithësinë, kurse me gjakun e Imerit, u krijua oqeani, nga mishi u krijua toka, nga kockat malet, nga dhëmbët gurët, nga truri retë, dhe me krimbat - xhuxhët. *Collana, po aty, f. 32.*

Ja përse në Ulqin, si popull i detit (TETIT) - perëndi pellazge – emri Imer është shumë i dashur -sepse do të thotë: *I miri*, ashtu si *o i miri* që dha në fund emrin HOMERI - HOOIMIRI, adhurim i të parit të vet me këngët rreth të bëmave të tij si princ?!

Thjeshtë, del të jetë plotësisht e kuptueshme që ky mit i gjigandëve të ishte i shtrirë në gjithë gjeografinë e cekur - të kontinentit evropian, por në variante tjera.

Qe përse - si popull i lashtë i cili gjallëroi buzë detit - për ulqinakët, mund të thuhet ta ketë trashëguar dhe më pas ta kenë harruar këtë emër të fiseve të të parëve që jetuan buzë oqeanit - nga gjigandët ilirë. Dhe i cili na u krijua nga gjaku i Imerit si prijës, të ndeshur te gjermanët - si kushërinj të parë tanët...?! Pasi jemi duke trajtuar këtë etimologji - ndoshta është interesante të ceket këtu edhe në etnopsikologji shqiptare me bazë mitike të mitit të cekur, që përse te shqiptarët si popull i vjetër (me origjinë nga ky mit), të shohim të ruhet në kujtesë - se si daja për nip - sipas rregullave kanunore, nuk i takon të marrë gjak, kurse nipit i takon të marrë gjak – të hakmerret për dajën (kujto atë të cekur...)?!

Por jo vetëm kaq – nga Imeri gjigant, në Ulqin si mit kemi të ruajtur – trashëguar edhe mitin e Rënës, Valëzave etj. që janë familja e gjigantit Imer..?! IMER AGËS ...të trashëguar dhe që njëkohësisht shënojnë emra të leksikut të gjuhës shqipe?!

Pra, nga emrat e cekur, del që krejt familja e gjigandit Imer që njeh miti gjermanik - të ketë jetuar - sipas emrave dhe mitit, në bregdetin ulqinak. Ja disa sosh- nga këta emra:

RANA - fjalë shqipe

Kështu, me këtë emër, sipas B. Collanos, quhej gruaja e Imerit - perëndisë së detit - oqeanit, (TETIT- perëndi pellazge) e cila shpeshherë dërgonte erërat dhe me këta fundoste anijet në det (EMRI si emër me etimon – DEL TË JETË SHQIP)...?! Thjeshtë, në mit njihej si ajo që krijonte stuhitë dhe më pas mblidhte kufomat e të vdekurve, duke i dërguar në pallatin e saj nënujor poshtë detit. Ajo me bashkëshortin **IMERIN** që jetonin në pallatin nënujor, pati 9 vajza të cilat ishin **valëzat** që kujdeseshin bashkë për thesaret e humbura që dhe sot gjen shpjegim me shqip. Kjo fjalë me emrat e shqipes në Ulqin është vetë sinonimi i detit.

Kujto për shembull emri valëza – nga valë-dasi (Valdanosi)??!

Sa interesant,... edhe këtu del të ruhet miti - fjalë për fjalë nga fondi i shqipes mesiatike në Ulqin...?!

Rana i bie të quhet *plazhi i qytetit*...?! Nuk ka dyshim se e gjithë kjo që cekëm, vetëm se e forcon tezën që Aga Imeri mitik lidhet edhe si një emër mitik - shumë i dashur për ulqinakët dhe është ambientuar si emër ulqinak. Sepse lidhet edhe me 2 emrat tjerë mitikë të gjeografisë bregdetare ulqinake, si – rana dhe valëzat – deti - Teti etj.

Sa e çuditshme është çështja këtu?!

Ky super mit i njerëzimit – sot gjermanik që del të jetë ruajtur si i tillë të shqiptarët e Ulqinit - është qitur fare në harresë - madje edhe nga këngët e folklorit detar - që del të jetë më se i lashtë?! E ne po përsërisim që edhe emri Deti, nuk është asgjë tjetër veç Teti – si perëndi e ujit te populli pellazg, që me kalimin e kohës u bë Teti - për Deti, apo Sea, te latinët –Tea, të ilirët - FTEA etj.?!!

PO - A VJEN EMRI SHPI NGA EMRI SHPELLA NË SHQIP?!

Origjina burimore e kësaj fjale del të jetë nga shqipja – SHPOI – hapi diçka - një vrimë dhe nga kjo kemi fjalën shpellë – shpi etj., fjalë nga fondi pellazg. Fillimisht dy fjalë rreth origjinës së fjalës shpellë nga libri i cituar i *Arefit, f. 364-365*)

Autori cek se vërehet që disa malësorë të Shqipërisë së Veriu - krahina e Matit, e quajnë shtëpinë e tyre *shpeja*, mbase është një reminishencë e banesës së tyre parahistorike?! Ndërsa kjo formë gjuhësore shqipe ishte më arkaike. Greqishtja ruan për këtë fjalën **spelaion**, **ku prapashtesa greke “ion”, është tipike pellazge i onë / e jonë, shpija e jonë, ngjashëm me detin e jonë, të pellazgëve dhe më vonë të ilirëve.**

Dihet se edhe Zeusi të ketë lindur në një shpellë të Arkadisë ose në Kretë (KRENTË). Por u cek se Arkadia - mund të jetë Parajsa - ARKA E DIJES?! Sepse edhe babai i gjithë njerëzimit, ishte i dijsëm (andaj edhe ia kishte zili djalli) - sipas Islamit...?! Kjo po ashtu, mund të jetë një vend, në të cilin u vendosen njerëzit e dijes - arkës së parë pas përmbytjes (Arka - barka , janë fjalë shqipe). Me anë të një silogjizmi, njerëzit e shpellave, janë njerëz të Zeusit, të lindur në një shpellë, d.m.th. janë pasardhës të tij. Ata edhe i donin shpellat – si vendlindje?! Përndryshe shpella paraqet edhe një vend të veçantë ku kapen zërat e transcendentalës.

Një element tjetër që na jep Aref , është elementi që sjell PALIZANI (1-VI), duke na treguar një variant tjetër të emrit të Zeusit - ZOTOS, dhe kështu,

nëse nuk e marrim para sysh prapashtesën greke OS, atëherë çdo gjë është e qartë duke na zbuluar rrënjën Zot, të shqipes dhe kuptohet, për atë që folëm, për origjinën e shenjtë të saj..?! Shih, sot në shqip, perëndisë i thonë edhe Zot - kurse në diminutiv dha një zog. Tjetër, në gjermanishten e vjetër, emri gjendet, si ZIU, GOT (i kthyer në GOTT- Zot) - ZOTI I ZI - *zigmund*..., le të krahasojmë gjithë këtë sipas nesh edhe me fjalën ZAN - ZANË dhe ZOT, të shqipes që janë fjalë të së njëjtës rrënjë...?! Dhe këtu, gjuhësisht, përsëri emri Zot i shqiptarëve del të jetë identik me atë të gjermanëve nordikë – të vetëquajtur Got - Gotët. Në kuptimin zotët – gotët - po ashtu bijtë e zotit - Gotit.

Ndërsa ky emër u ruajt vetëm – në simbolikë, si gotë, gotë uji - Gota e shenjtë - mbase edhe Grali i Shenjtë - gropa e shenjtë...?! Nga ky kënd i interpretimit të mitit, i këndit etimologjik, vërejmë përse –këta dy popuj të vjetër – shqiptaro – gotët – vizigotët, dijet i paskan me rrënjë të njëjtë. Sepse gotët do të thotë zotët - shih zog në Ulqin për fëmijë...?!

E PËRGJITHSHMJA DHE E VEÇANTA - PREJ MITIT E DERI TE RELIGJONI NË FOLKLOR

Na duket se kuptimi i kësaj çështjeje, bëhet krejt i suksesshëm nëse marrëdhëniet etnokulturore shqiptaro greke etj. i qasemi nga një kënd krejt tjetër. Kurse deri te kjo arrihet, nëse bëjmë një qasje sipas pikëpamjeve të Aref Matheut të sjella më poshtë e të cilit iu referuam. Kurse mendimet shtesë tonat, ashtu si më lart, do t'i veçojmë në tekst – duke i nënvizuar me fjalët – vërejtja jonë (v.j.).

E gjithë kjo duhet të bëhet – kështu, në mënyrë jo lineare, sepse për të trajtuar çështjen e Shasit sipas qasjeve introdicipline e multidicipline, doemos që duhet mospërfilluar linja lineare e rrefimit. Andaj, sipas autorit, për të shpjeguar që kulti i Shasit dhe i Ulqinit, si kulturë - nuk ka të bëjë asgjë me trashëgiminë e kulturën greke - po pohojmë përsëri që grekët vetë morën leje - izën, të përvetësojnë besimin pellazg nga orakulli - profeti i asaj kohe në Dodonë. Atëherë - prej këtu lind pyetja: si ka mundësi që t'u kenë mësuar atyre teknikën e ndërtimit të objekteve të kultit dhe ilirët të mos kishin njohuri në këto dije?!

Pra – si mund të besohet që dikush të ketë dijen e ndërtimit të një kulti pellazg - duke mos pasur idenë se ç'është vetë kulti dhe aq më tepër kur grekët ishin edhe paganë. Autorët e vjetër grekë, nuk kishin nevojë të abuzonin me realitetin - dhe këto punë që vërehen sot janë refleksione të një politike ditore greke dhe të atyre që sot ndihen më afër me grekët sesa me shqiptarët.

Nga ky kënd – të gjitha burimet serbo-jugosllave del të jenë tendencioze dhe duhen të merren me rezervë (v. jonë)?!

Illirët gjenetikisht dihet se nuk mund të ishin të tillë. Aq më tepër, kur vetë legjendat që lidhen sipas mitit – rreth çështjes së origjinës së paraqitjes së ilirit të parë – nuk lënë as më të voglin dyshim se ai nga prindërit mund “të ishte një injorant” (sepse as që mund të bëhet fjalë për këtë) - kur legjenda e ardhjes në jetë të ilirit nga babai i tij – Kadmi – mbret, i cili pamë se ishte mbret te një popull tregtar dhe shpikës i alfabetit – pra, një fenikas.

Tjetër, pasi jemi këtu, le të cekim edhe një veti të shqipes së vjetër – gegë, e cila shpjegon çuditshëm mitin ku sipas nesh – lidh fondin leksikor të shqipes me mitin dhe nënën e tij Harmoninë me vetë realitetin e leksikut shqiptar e ku shkrimi njëjtësohet me këndimin - sepse është krejt normale se sirenat - si Harmonia, nuk flisnin, por këndonin, çka nuk ndodhë te fqinjët.

Kështu, në shqipe hetohet një fenomen që është si fakt - se kur duam të themi që filani, di shkrim lexim, sipas popullit , mund të themi, edhe se filani di shkrim këndim - si trajtë arkaike?!

Thënia sikur vë dimension kuptimi, përse ilirët - shqiptarët – leximin e njëjtësojnë me këndimin?! Përgjigja është më se e qartë, ai fliste gjuhën e nënës – sirenës Harmoni, e cila kur lexonte këndonte. Kjo vërteton mitin me realitetin që korrespondojnë në kuptimin që iliri në origjinë të jetë, nga një floçkë - sirenë deti e cila kishte emrin Harmonia?! Andaj nga kjo - më vonë edhe vetë emrit të shkencës së Muzikës – i dhanë emrin Harmonia?! Realiteti me mitin sërish puqen në mënyrë të çuditshme - ngjashëm si me kodin gjenetik.

Çështja kishte dimensione të gjëra dhe konfirmohet se gjithashtu, mu si ilirët – popujt e Lindjes fjalën e këndonin sepse ajo jepej si poezi në vargje – kurse poezia i shkon (përgjigjet) muzikës –Harmonisë. Ndërsa kjo doemos që na bën krenar në raport me të tjerët – për sa i përket gjenezës së kulturës së këndimit (leximit dhe muzikës) - vërejtja jonë.

Dhe tashti duke iu kthyer Arefit dhe zbulimeve të tija - fillimisht në frymën e Arefit, do shtruar pyetjet: “Dhe si të shpjegohet që greqishtja e vjetër përputhet me shqipen – dialektin gegë të veriut – që nuk kishte kontakt historikisht me greqishten në kohë..., në raport me dialektin toskë”?!

Kjo punë, me librin e Aref Matheut, do të thotë se greqishtja e re – aktuale - ka më pak afri gjuhësore me greqishten e vjetër sesa dialekti gegë i veriut. Dhe shpjegohet se dy gjuhët – greqishte e vjetër dhe shqipe, vinin nga trungu i përbashkët i pellazgjishtes (dorikët dhe jonianët), si gjuhë nga e cila grekët helenë, më vonë përvetësuan besimin e tyre si paganë, pasi u vendosen në trevat e tyre. Andaj sot ngjet që mitet dhe legjendat pagane greke, kanë shpjegim vetëm me fondin e fjalëve të dialektit gegë të veriut, por assesi me atë grek si gjuhë.

Vetë emri dorik – jonian sikur na duket se lidhet me dorikët dhe jonianët

të mbetur si trashëgimtarët e parë të civilizimit të parë të Atlantidës që mbijetoi përmbytjen e parë.

Themi kështu - sepse këta grekë që njohim ne –ishin të ardhur në trupin e Ilirisë së jugut, duke u përzier ngjashëm - ashtu si sllavët me ilirët në Ilirinë e Veriut?!

Ky parim hedh poshtë dhe vë me shpatulla për muri, shumë pohime të gjuhëtarëve të shekullit XIX, të vendit apo të huaj, si puna e G. Majerit... të cilët mbronin tezën se shqipja është një latinishte e bastarduar. Dhe e cila kishte huazuar, sipas tyre, shumë fjalë edhe nga greqishtja e vjetër, e duke mohuar tërësisht, procesin e kundërt, që ishin pikërisht këto dy gjuhë, bashkë me sllavishten, ata të cilat në fazën e parë kishin huazuar fjalë nga – pellazgjishtja si gjuhë – parahistorike dhe më vonë një ilire - shqipe?! **Aref Matheu, Shqipëria dhe gjuha shqipe. Odisejada e pabesueshme e një populli parahelen, botoi, Plejada 2007, f. 23-340.**

Ja edhe dy fjalë që meritojnë të veçohen nga shpjegimet e fondit leksikor shqip.

Ana e Malit – Mali, për ilirët ishte vend i shenjtë dhe ky emër në hapësirën ilire të asimiluar vërejmë se nuk humbet, veçse përkthehej si Zagorje - zagorac etj. Dhe ruhet sepse mali ishte i shenjtë - fjalë burimore mbjellë nga perëndia që e konstaton vetë shembulli i torroidit platonik?!

Shih fillimisht se si edhe vetë shkronja M – si shenjë e shkrimit fenikas, në esencë del të ketë dalë nga një mal me kuptim të shqipes.

Po edhe vetë piramida është një mal?! Dy piramidat quheshin *Dymalum* ose kur ishin 3 – kishim *Tremalum*.

Ndërsa shtojmë se emri – Mali (po ashtu vend i shenjtë) që flet shqip, doemos se konfirmohet shumë herët që në rrëfenjat Biblike. Si fjalë mal, dëshmohet edhe në gjuhën ilire – nga ku ruhet si mikrotoponim. Ai nganjëherë – përveç se takohet edhe si: “dy male”, ai del edhe si “dy malësi”. Shih edhe si emër - malësor, por edhe në aspektin pezhorativ – malok, del të kemi diç ngjashëm. Ose njihet edhe si *tre malum*. Duka i Tre Maleve (sundimtari i tri malësive - Gjon Vlladimiri i Dukles...?! *Dymalum* merret vesh të ketë qenë edhe një qytet i Ilirisë.

Përsëri - mendja shqiptare është ajo që shpiku këtë shkronjë dhe diç më tepër...?!
Kujtojmë gjithashtu se emri Ana e Malit, ka qenë përhapur në të gjithë Ilirinë e fillimit, mirëpo pas asimilimit ilir – vendbanimet e tilla u sllavizuan, duke kaluar në emërtimin e ri sllav -Podgorje ose Dymalum - Medju gorje - ose Zagorje...?!
Mbase vetë faktet nga hartat e dëshmojnë këtë, duke prodhuar situatën e tillë në vendet ilire – shih si në hartë:
Ja p.sh. një krahinë e tërë, në Rashkë del të quhej – ZAGORJE - ANA MALI dhe Kelmania - kelmendasit...?!
Punët janë të qarta, aty ku ishte e emërtuar ilirisht - Anamalit, u bë Zagorje. Kurse aty, ku ishte Dymale(um) u bë Megjugorje...?! Ja edhe një rast për të bindur të tjerët – se si, jo vetëm shkrimi, por edhe mendimi i shpikësit të shkronjave që sot civilizimi ka në përdorim të gjerë (gjithnjë sipas alfabetit fenikas), na del të jetë i kuptueshëm vetëm si mendim shqip e sipas formës së alfabetit fenikas...?!
Kurse emri – ANA, si fond leksikor botëror, por me esencë shqiptare të mendimit shqip - është rast në vete dhe tregon – diçka “të lënë me qëllim anash - nga një i panjohur si fuqi”?!
Shih edhe sot, në shqipe, ekziston togfjalësh: - lëre anash?! Në kuptimin që atë e ka veçuar pos shokëve me një të mirë ose graduar me shumë të mira, duke e zgjedhur vetë Zoti.
Çfarë është emri Ana?!
Nga këndi tjetër emri ANA - në tërë botën vërtetohet, përveç tjerash, edhe si emër profecie Biblike, por qëllimisht shtojmë se emri Ana ka një shtrirje të gjerë.
Kurse ngjashëm me këtë rrënjë dhe simbolikë – Emina ishte edhe emri i nënës së profetit të fundit...?!
Sipas botëkuptimit religjioz, është një emër hebraik - ANA dhe ka domethënien: “*Zoti më veçoi anash, vetëm – mua (v.j.)*”?! Kurse AN, te sumerët hipër të lashtë ishte qielli – shih zoti Anunaki që jetoi me mijëra vjet?! Edhe Kur’ani flet për këtë periudhë, kur njerëzit jetonin tepër gjatë.
Ia vlen të shtohet këtu që dielli i cili është poshtë, ai është vetëm imitim i diellit të madh që është lart e ku, duke iu ofruar atij (DRITËS DIELL - RRAH) është një Ruh - të quajtur nga gjinia e tij me ALKENOIN (Ulqini njihej po me këtë emër të diellit dritë – që nuk djeg, ashtu si ai i parajsës... Besohet se ne poshtë, kur hyjmë në ndikimin e këtij dielli çdo 22 mijë vjet fillon rritja e jonë, e llojit njerëzor dhe tash sërish, po duket se filloi përsëri kjo fazë, sepse është shtuar jetëgjatësia dhe lartësia trupore...?!
~ 604 ~

Po dhe ky si zot, vërejmë se për çudi, na del si një zog - shqiponjë, kurse *anunu*, në shqip ofrohet me *nuni* - në gegërisht?! - Nuni, apo nuna (kumbari ose ndrikulla - fjalë shqipe e vjetër sa vetë sumerët), ndiejmë edhe në të folmen arkaike të Anës së Malit – buzë Rizanës (Shasit)?”

Kujtojmë se emri Ana, mund të lidhet edhe me misteret orferike (Orfeut - Orit), djalë i perëndisë supreme të maurëve Taaros, që u shndërrua në djalë - luftëtar i cili zbriti në tokë për të vendosur drejtësi te maurët dhe u dashurua me një vajzë virgjëreshë e pasi u martua me një grua vdektare ai më pas u ngjit në qiell si një fjollë drite?! Shih, gjithë përvojat e njerëzimit flasin për këto lidhjet seksuale poshtë – lartë...?! Veçse Islami i njeh ato – nuk i mohon, mirëpo ajo mbaron me një të fryrë me frymë - e jo si akt seksual ati-biri-shpirti (drita – fryma e shenjtë)?!

Ndërsa nga kjo – nga miti i tillë, linden disa mite si përvoja të tilla e me intenca të përvetësimit edhe nga besimet monoteiste. Kështu edhe ndër to përshkruhet “ardhja e heronjve nga qielli “që ruhet edhe sot në shumë kultura botërore e të cilat flasin për lindjen e heronjve të vet“ që vijnë nga martesat e perëndive me vdektarë” - përmes një dritë nga qielli?! Kuptohet që edhe nënat e tilla - ndër popuj të botës, gëzonin statusin e perëndive, për të cilin do rrëfejme më poshtë në vazhdim - pasi ishin të përzgjedhurat e Zotit (tave) dhe mbanin këtë emër (v.j).

JA EDHE DISA RRËNJË KARAKTERISTIKE FJALËSH PELLAZGE ME LEKSIK TË SHQIPES

BREGU - brija

Në mikrotoponime të ndryshme në kontinentin e vjetër - me natyrë të shqipes, emri formon edhe një të dytë, si **BREGU(BRIGA)**, rrënjë tipike iliro-shqiptare, e cila rrjedh nga breg - bregu; brinjë mali, e gjejmë edhe në një numër mikrotoponimesh në Evropë - BREGUZ – Austri, Breganson – Var - Francë, serbishtja gjithashtu njih breg...?! *po aty, f. 352-352*. Kjo rrënjë në shqip jep emërtim për breg mali – të njohur si burg - fortifikatë mbi një kodër dhe ndeshet në gjuhën gjermane.

Në Anë të Malit - si mikrotoponim Burg - ndeshet edhe në Rashtishë të Sipërme, si emër vendi në veriperëndim të mikrotoponimit Mriz, e në perëndim të mëhallës së kranjanëve nën QOK(VP) ku krijon një fortifikim natyror maje kodrës. (v.j). Burg pamë të quhej edhe një krua në mal të Brejshës nga ku nisej uji përmes një ujësjellësi për në Shas.

Grekët fjalës *bri*, preferonin t'i vënin prapashtesën e pëlqyer – os duke formuar fjalën **PYRGOS** (Fortesë – burg - pîrg)?! Sipas nesh - kjo ndeshet – si hapësirë e veçantë edhe në Kur'an. Në te përmendet - PIRGU, në kuptimin mur i lartë që ndan – rrethon - burgosë dhe sipas transmetimeve profetike, përmendet si një vend - mur, në të cilin, Allahu a.xh. do të qesë "me dorën e tij" – pas lutjeve profetike, vetëm disa nga banoret e xhehnemit (ferrit) , në një breg-pîrg –burg (mur i lartë). Besohet se ai përfshinë një hapësirë të gjerë, e të cilën, syri i njeriut, mund ta arrij, pas tre shikimeve - nga një pikë e caktuar e horizontit?!

Transmetohet se aty, ish banorët e ferrit - gjysmën e fytyrës do ta kenë të nxirë e tjetrën normale dhe do të jenë të kufizuar në lëvizjet e veta. Nga këtu - PIRGU, banorët e tij do të jenë në gjendje të komunikojnë mes të dy palëve: me Parajsë – Xhenet dhe me Ferr - Xhehnem...?! Kurse - Zoti, u garanton besimtarëve që do t'u japë mundësi atyre të komunikojnë me mosbesimtarët e dynjasë e të cilët ata në këtë botë i tallnin dhe i ofendonin për besimin që kishin në zotin e vet - sipas islamit.

Kujtojmë këtu, që pîrgu ishte simbol edhe i besimit albigjin – kataras - që daton që nga kultura sumere (e parë) njerëzore?! Katarët ishin të shtrirë si besim ndër shumë popuj dhe jo vetëm te shqiptarët - mirëpo këtu përbënin një shumicë të konsiderueshme.

Por, çdo pìrg në esencë është një imitim i kurorës së krajlit si arkitekturë. Në fakt, i kullës së Babëjonit (Babilonit) ose Babë yllit?!

Kujto tregimin biblik për prejardhjen e gjuhëve nga kulla e Babelit. Këtë po e themi, sepse besimi kataras, në esencë adhuronte fjalën – komunikimin dhe e ka të shenjtë (amanet - besë)...?! Kujto shprehjen në Anë të Malit – “*Njeriu lidhët për fjalët e kafsha për brinash*”; pra, fjala lidhë, është një *Besë Lidhje* – me Zot - Amanet – Besë, me çka edhe shquhemi.

Pra, gjithsesi, në esencë - çdo kullë nënkupton dëshirën për komunikim me qiellin - përse të mos ishte Rrizana - Shasi një kullë e tillë - Tempull, ku në kullë - çdo gjë *kullon* (*ku+llohet*) nga qielli?! Bile ky besim ishte i urreyer sepse bazohej edhe me të drejtat e avancimit të të drejtave të grave, e sidomos të drejtën e riatdhesimit të tyre - shkurorëzimit etj. që luftonte kisha...?!!

A ËSHTË KY PURGATORI

Ndërsa në krishterim në mënyrë identike i përgjigjet kuptimi Purgator, si vend në mes të parajsës dhe ferrit (v.j), purgator ka kuptim gjithashtu pellazg – kalim – porkë – portal - pashkë...?! (shqip - gegërisht), sipas nesh, del se është një vend kalimi që ndryshe quhet PORKË – PORTË, vend i shenjtë, sipas besimeve të ndryshme...?! Dhe si – Araf, përmendet edhe në Kur’an...?!

Por edhe në kulturën botërore, portalet – pìrgjet, si te albigjinët e zhdukur u bënë dhe janë edhe sot formë e “kultit hyjnor” dhe për këtë punonin edhe në ndërtim të shtëpive - si qemer. Gjithashtu emri i tillë edhe hebraisht, ka kuptimin e kalimit – daljes nga e keqja?! Kujto fjalën për festën: Pashkët - *nga porkë te të krishterët*, në kuptimin e vendit të kalimit - *daljes* së hebrenjve nga diktatura e Faraonit në vendin e premtuar përmes ngushticës së detit?!! Pashkët edhe sot luten në shenjë të ikjes nga e keqja dhe dalja në të mirë...?!

Shih - në të gjitha rastet rrënja del për afërsisht e njëjtë dhe si fat përsëritet

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

në kohë, në kuptimin që “*vjen ndihma nga Zoti*”, (v.j.).

Nëse etnolinguistikës - etimologjisë në këtë rast i vijmë në ndihmë edhe me legjendat e teoritë shkencore dhe me mësimet të shenjta duke e ndërlidhë rrënjën e fjalës – pîrg - burg, që përsëritet në shumë gjuhë, mendojmë se nuk gabojmë në qoftë se vërejmë që fjala është për një formë vendbanimi – ku banojmë si civilizim. Mbase edhe arabishtja me këtë rrënjë - si gjuhë e vjetër po aq sa shqipja, me **berr** del se quan tokën ku ne banojmë (v.j.). Thjeshtë BERR - BANIM. Ndërsa Aref - këtë fjalë e gjen në gegërishten **Bunnos** - qytet ilir, *Bun – Buni (kasolle) bjeshkësh e barinjve; ka të ngjarë që kjo fjalë të ketë dalë nga banoj - shih më lartë përmendëm emrin Bunë, si emër lumi..?! Por shqipja njih fjalën “e bun zagari lepurin” në kuptimin e ndjek deri në vendin ku e gjeti - banoj.*

Po ashtu, me këtë rrënjë si **beit** - te arabët, kish kuptimin e një kasolleje tjetër baritore – shatorr si formë tradicionale e banesës së beduinëve - barinjve arabë të shkretëtirës dhe kështu reflekton lashtësi. **Bushatliq, Ismet: "Nga meloditë Kuranor në muzikë universale", Takvim, Sarajevë, 1978, f. 90-94.** Por po shtojmë se në Anë të Malit e ndeshim edhe si shprehje lokale në kuptimin kur themi se zagari e bun lepurin - e ndjek deri aty te vendi ku banon...?!

HANA:

AN, te sumerët hipër të lashtë del se ishte vetë qielli – shih zoti Anunaki që jetoi me mijëra vjet?! Është edhe kjo fjalë shqipe e cila duket se doli nga vetë procesi meteorologjik në faza ku Hana fillon e Han - e ngrënë nga pak Anën – nga qielli dhe kjo ngrënie vazhdon për gjatë gjithë

cilkit që edhe i dha emrin asaj si Hanë – HAN -gegërisht. Shih emrin Hanë pasi kish ndikim me gravitetin e saj që krijonte të hëngrit e saj kemi edhe shprehjet Hanë e Re ose Hanë Plakë e plotë etj Ku gjuhësisht plot si emër përmbledh në kohë edhe vetë emrin plak si domosdoshmëri..Ndikimi i saj edhe te njeriu është tepër i madh dhe në Anë të Malit ai i cili i ik ndikimit të saj trajtohet si i çmendur dhe thuhet se : E KA LANË HANA...?!Sepse njeriu i gjallë han...?!

Shih, *pirg* - del se është edhe “*i pari*“ – *njëshi - një fron*?!

Me interes nga kjo çështje - gjithnjë duke gjurmuar në historinë e të parëve për Shasin, si një mikrotoponim interesant del të jetë edhe mikrotoponimi i tokave – Parate nga pellazgjishtja, i PARI – fshati Rashtishë Ana e Malit.

Gjuhësisht sipas logjikës - nuk ka sundim pa konceptin e të parit – atij që është Prima(r) - I PARI. E nga ku pastaj kemi: pare – (monedhë italisht) – para (kujto edhe paria, partia?!)

Kjo rrënjë, po duket, ndër shumë gjuhë ka prodhuar një sërë fjalësh si princ, prift, prijës jam (Prijam) te akejtë – nga dinastia frigase ilire që dalin në luftën e Trojës) principatë, etj.

Në mitologjinë greke Paros, shënohet të ketë qenë nimfë - nuse deti. Në mit, thuhet se - kjo u bashkua me Minosin. Bijtë e saj kishin kolonizuar PAROSIN, grekët (shqiptarët e vjetër) e quajtën e lashta – shqip, ajo që krijoi e para apo ”stërgjyshja“. *Aref Matheu, Shqipëria dhe gjuha shqipe... pun. i cituar, f. 355.*

Ndërsa te ilirët – shqiptarët myslimanë edhe sot deri vonë nga nimfa – Minosi del të jetë ruajtur emri Mine. Kurse në Rashtishë – hasim edhe tokat ME EMRIN - PARATE?!

Mbase fjala si e tillë fshehë në vete kuptimin simbolik për Nënë e Madhe - Magnum Mater – Eva (Havaja).

Po përmendim këtu edhe zhargonin popullor - Pari e vendit që është një fjalë e vjetër e cila në Anë të Malit, përdoret për të treguar udhëheqjen – të parët (V.j). Dhe si zakonisht, pasi si racë ishin flokëverdhe – qimekuq, pamë të quheshin edhe Pirro.

Kur jemi këtu për të dëshmuar lashtësinë e këtyre toponimeve shqiptare, por edhe të vetë shqipes e cila në fjalët dyrrokëshe që ruan të paprekura në leksikonin e saj e që përbëjnë belbëzimin e parë të njeriut me fjalë dyrrokëshe – si: ka, ki, pi, hi, si, da, ra etj., që gjuhët tjera në masë të madhe e kanë humbur këtë fjalor të fjalëve, po veçojmë këtu, vetëm mbaresën ilire **ra+ras** dhe **rash** e nga **rashë** - doli edhe emri i mikrotoponimit Rashtishë, pra Rrasht+ishtë, nga rasë+rasa – rashta e kreut, ku rrënja e fjalës rrë+rrasë e të cilën e elaboruam edhe kur folëm për etimologjinë e fjalës *rrënjë*. Po themi se kjo e shpjegon si trajtë

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

ilire emrin Rasë - Rashkë që serbët e marrin për të vetën. Në fakt emri *ras* apo *Rast* njihet si një emër Kalaje në Sanxhak. Mësohet që kjo kala na qenka e mbyllur për vizitorë tash disa vite sepse në te gjenden mbetje të forta ilire. Besohet se rast në fakt është një *ars* – *arsa* që kështu quheshin vetë kështjellat ilire. Ose edhe më qartë Rashka – nuk paska lidhje me serbët si emër, por me emrin e fortesave ilire. Andaj, shih edhe këtë fotografi nga terreni:

Rashtisha

Maja më e lartë e malit të kapur në fotografi del të quhet Maja e Shingëllisë – shungullon - bubullon, që është sinonim i Zeusit?! Sepse këtu, prore vetëton...?!

Mikrotoponim - emër fshati në Anë të Mali. Emri mund të vijë sipas nesh nga verbi: me ra, nga kjo del edhe emërtimi i tokave Rashe që gjendet po në këtë fshat. Kurse për konkordancë përmendim: Rasha - lumë në Istria, pastaj pasojnë hidronimet: Rasina - afloente e Moravës, Rasha - afloente e Ibrit. Për të gjitha hidronimet në fjalë, baza e përbashkët semantike është, *me ra* (derdhja e ujit me kadencë - shkalla). Kurse prapashtesa – *tisha* është me origjinë ilire - kurse si etimon nuk i largohet kuptimit *rrasë* – *rrashtë* dhe *rrënjë*.

Që në këtë fshat të ketë ekzistuar një qytetërim i pakëputur përgjatë historisë, sikur e dëshmon edhe mbiemri *Tula* i fisit që gjendet edhe këtu në Rashtishë, jo larg, buzë lokalitetit të quajtur *Gjytet* ose edhe *gradece*, si diminutiv nga serbishtja *gradić*.

TULAJT

Tjetër - Patronimi *Tula* ndeshet në Rashtishë të Poshtme. Kështu me këtë emër del të quhej vendi ku deponohej malli, në kohën romake. Tulat ishin shumë të përhapura në udhëkryqet e ndryshme tregtare të kësaj kohe me rëndësi strategjike. Ndërsa me këtë emër quhej përgjegjësi i mallit të deponuar në *Tulë*.

Etimologjia e emrit duket se ka shpjegim vetëm me shqipen?! Por, kështu quhen edhe emrat e sundimtarëve antikë, që sunduan Romën e hershme parakristiane. Shih: *Tula Hostelia* dhe *Servia Tulija* shek. VI-VII para Krishtit. Përndryshe emri është i përhapur në disa vende të botës që, me sa duket, zunë e u krijuan si qytete në kohën e përhapjes së tulave të perandorisë Romake...?!!

Për këtë, shih edhe enciklopedinë Wikipedia. Sipas legjendave dhe gojëdhënave të shpeshta popullore të trevës së Anë së Malit - Ushaku, në librin e vet përmend edhe “tullarët e artë të fundosur diku në zall”. Fjala është, sipas tij, për “Mbretëreshën e cila, djalin me djepin e artë, e pat gjuajtur në ujërat e Shtojtit, për të mos i rënë në dorë armikut.” Pra, tulari gjuhësisht ishte djepi - ku ishte fëmija, që në lurtim (përkëdhelje) quhej tuli, kujto edhe sot, në Anë të Malit ekziston shprehja *tuli i nanës* - për fëmijën e porsalindur e ndeshur në tërë basenin etnokulturor të popullsisë poshtë Rumisë. Por me këtë emër u quajtën

edhe shoqëritë sekrete okultiste te nazistët - doemos jo pa një arsye.

Mëhalla e Tulajve në Rashtishë - shtëpitë këtu shihet se janë të grumbulluara të gjitha në një vijë dhe të ngjitura e nga të cilat lirisht mund të eci macja prej pullazit në pullaz. Kjo formë e ndërtimit ishte karakteristike për të gjithë Anën e Malit. Këtë konstatim nxjerr edhe Fadil Salla, në monografinë e tij për Shtodrin e vjetër. Shtojmë se ky model i ndërtimit ishte edhe në Mëhallën e Nikajve në Rashtishë të Sipërme, kurse këto të fundit, në katin e poshtëm ishin të gjitha të lidhura me dalje ekonomike të fshehta. Argumentohet se këto dalje shërbenin për ikje të familjarëve, në rast nevoje, kur ndonjëra rrethohej nga armiq të ndryshëm apo komitët e ndryshëm?! Në shembullin e dhënë do të kishim 3 ekonomi familjare e të lidhura me dalje ekonomike të katit përdhes dhe që me katin lart lidheshin përmes KAPANIT – dërrasa dysHEMEJE fare të pa hetuara që në rast nevoje – kontrolli, ke mundur të gjuheshë poshtë nga një lartësi prej 2 metrave - zakonisht nuk kishin shkallë, mbase për të hutuar ndjekësin.

PERANDORI I DIELLIT- SIPAS MITI - DHE KUSH ËSHTË FENIKSI...?!

Cekim se në Egjiptin e lashtë evidentohet gjithashtu një perandor i cili njihej si perandori ATON, ai shquhej se ishte monoteist - besonte në një zot – zotin Aton - mbase ATIJON, që ishte – sipas tij - vetë Dielli dhe perëndia e tij i kishte ndihmuar të krijojë perandorinë e vet të cilën e konceptonte si të ishte vetë dielli - drita e fillimit.

Ky emër shohim se ruhet –,si Aton ndër shumë popuj dhe kultura, kurse te ne ruhet edhe si At-Ati- Babai, porse me këtë emër njihet edhe vetë kali, si bashkudhëtar i fillimit të njeriut.

Po le të shohim se si bëhet ndërrimi i perandorive sipas besimeve në fetë e diellit – perandorit. Ja një rrëfim, legjendë, që njihet – kapet edhe nga shqipja si mit ”real” i udhëheqjes së prijësit - priftit, kur kryente dy pushtete (tokësorin dhe diellorin), ashtu si vetë njeriu – i cili është në vete organik dhe joorganik (shpirtëror), energji. Pra, një dije që e kemi dhe e zotërojmë, dhe një tjetër që nuk e zotërojmë dhe që po e quajmë shpirt (ndërdije).

Krijimi në mitin ilir gjithashtu na del si bashkim i dy botëve materiales dhe shpirtërores, shih Kadmi - babai i Ilirit del të ishte një fenikas (një zog si diell) - të paktën nga emri me të cilin njiheshin ata (që në emër janë të ngjashëm me zogun feniks – të mitit universal - v.j.).

Zogu Feniks sipas mitit - shkante te qyteti i diellit – Dritës - si popull tejet i lashtë...?! Për të marrë izën - lejen për të riformuar perandorinë e re të dritës - mbase edhe te një popull tjetër qytetërim alien?!

Sipas mitit - Kadmi fenikas, nëse analizoni, e kaloi me trashëgimtar perandorinë diellore te iliri -ilirët që edhe sot e kanë për simbol...?!!

Ky është një Zog mitik - vetë dielli që lind, perëndon apo falët, duke udhëtuar drejtë një vendi të caktuar e do të rilindë sërish duke u ringjallur sërish. Ai lind çdo 500 vjet (zakonisht kaq zgjatë edhe periudha e një perandorie - qiellore në tokë), që lidhet ngushtë me megaorën, Zodiakun...?!

Për këtë edhe na del se te shqiptarët feniksi sikur është një alb – me krahë qiellor. Kurse - Zogu, ndër mite - në përgjithësi është një shpend i shenjtë që identifikohet me vetë shqiptarët.

Andaj ata, po duket se këtij Zogu – dielli, sipas udhëzimit të parë, i luteshin në Tempullin e vetë Kadmit dhe Harmonisë që sot njihen si kishat e Shasit.

Çuditërisht edhe fjala më e re e shkencës, dëshmon se dielli bashkë me sistemin e vet diellor – si një makro botë e ADN-së – zinxhir lëvizë e zgjerohet në kohë, bashkë me gjithë Universin në drejtim të panjohur. Po kush i mësoi shasnjanët për këtë, kur në një vend të caktuar lutjesh përcjellin rrugën e diellit dhe universit si kronos - orë qiellore...?!

Mu për këtë problemin mit do trajtuar nga disa disiplina që zberthejnë ngjashmëritë në mite dhe dallimet e mundshme në mite e në fe – pra, duke mos përjashtuar njëra-tjetrën.

Për të zberthyer kuptueshëm këtë - nga multidisiplina, po themi që - ka

shumë të ngjarë që vetë emri Kad-mi, që ndeshet në mitin pellazg-ilir dhe shqiptar, të ruajë fijen e dijës së parë të shqiptarët e të jetë një emër i trashëgueshëm, nga bota e lashtë të cilën sot njeh njerëzimi, në kuptimin e Kadmit - si Fat (Kadi dhe Kaderi të myslimanët)...?!
Shih: FENIKSI, FEN-FE...(DIJE – BESIM), për një Fund - mund të jetë një fjalë shqipe; një Fe... Fund+Ikës...?!

Andaj në rastin e dhënë edhe po flasim për feniksin – si zog mitologjik që doemos se lidhet si mit edhe me emrin Fenikas - të mbretit Fenikas Kadmit, nga i cili lindi edhe vetë i pari ynë Iliri...?! Feniksi pasi vdes dhe viziton Qytetin e Diellit - HELIOPOLISIN (DRITËS) – DIOKLESE – këtu te ne - Ai merr sërish PREJ DIELLIT pushtet suprem...?!
Ne këtë, të mbretëria shqiptare e shohim te vet emri Dioklea (Dukla), pastaj emri i perandorit Dioklecian etj. Kjo nuk do të thotë se kemi vetëm një qytet të diellit. Dhe shih ata, i bie që shpeshherë të gjenden përgjatë një rripi tokësor që bashkon polet e kontinentit - kujto (piramidat e Egjiptit - Aleksandria – Rrizana dhe Dukla... që janë në një rrip - meridiani?!)

Mendojmë që shqipja arkaike, këtë e ruan në rrënjën e fjalës ZOT - ZEUS. Pastaj edhe ajo që cekëm më herët, shohim të haset - e ndihet në titullarin familjar – si ZOT-NI; ZOG (fëmijë) – i vogli i lindur nga Zot-nia, në të folmen e Anës së Malit.
Ndërsa si emër ZAT - arabisht nënkupton një person - (si zot - person)?!
Kështu - si person e përdor dhe e njeh edhe Hafiz Ali Ulqinaku, kur këndon në Mevlud ardhjen e profetit me fjalët, që janë kështu:

Kur leu ky Zat – fjalë arabe zat, nënkupton një person. Pra, individi del të jetë Zat - ashtu si ishte në përdorim të ilirët, kurse së fundmi ndeshet në përdorim në shqipen e Ulqinit Ehli - por shih për këtë edhe pak më poshtë. Lindjet e heronjve - profetëve, janë të zakonshme e njerëzore dhe jo sipas mitit. E sidomos jo lindje të tilla që ngacmojnë skena erotike - me engjëj si zogj - zota?! Ose "u gjenden pranë në lindje, duke iu hedhur nëpër shtat - me shumë kivet, diku lart, në një shtrat që shtrohet në hava (qiell), për të ndihmuar lindjen".

KRAHASIME SI LINDIN HERONJTË E MITOLOGJISË GREKE (ILIRO-PELLAZGE) DHE: SI LINDI PROFETI MUHAMED a.s. - MEVLUDI?!

(Një shëtitje e shkurtër krahasuese, në mite dhe religjione që ndihmon kuptimin e origjinës hyjnore të hierarkisë familjare shqiptare - SI NJË RAST TEPËR KARAKTERISTIK)?!

Nëse vetëm në mënyrë sipërfaqësore marrim dhe shfletojmë botën e

mitologjisë greke po dhe atë botërore, shohim se perëndive të tyre dhe perëndeshave nuk është se nuk u lejohet të martohen me gra të bukura vdekatarë, dhe nga këto martesë shohim të lindin heronjtë e antikitetit të cilët për nga forca janë perëndi – të fuqishëm, por janë të vdekshëm - vdesin si vetë nënat e veta. Një lindje e tillë ishte edhe ajo e Aleksandrit të Madh nga Dera e Madhe Ilire - Mbretërisë ILIRE që besohet ta kishim trashëgimi?! Supozohet se këto mite nuk lidhen me këtë rasë që ne njohim, por me atë që shkoj, ose siç njihen në besim islam popujt e zhdukur...?!

Sipas mitit - perandori i parë (profeti i parë) i ilirëve si popull ishte Hyllusi. Thuhet se te çdo popull ishin dërguar – lajmëtarë profet. Kur’ani, në kohën e tij, përmend që të jenë dërguar mbi 120 mijë të tillë – nga Koha e Njeriut të parë e deri te ai, të cilit iu shpall Kur’ani?! Pra, edhe Aleksandri - nëse lindi me këto veti, i bie të ishte një lloj profeti – jo vetëm te ilirët, por edhe te popujt tjerë të hapësirës së gjerë përreth. Dhe për këtë, Zoti në islam, po ashtu, njerëzve u dëshmon që ai dërgoi ”krijesa të veta - që miti i njeh si zota”, ndër njerëz - femra të caktuara e të cilat u mbarësuan nga fryma e tyre - që frynë (por jo me organ seksual) - thjeshtë ashtu si ndodhë po themi te bimët, bartja e polenit përmes erës e cila kryen çiftëzimin - çka është një rast për të medituar?! Dhe këtu është dallimi i tij me mitin dhe me shkencën. Në kuptimin që e mohon kontaktin fizik të tyre me femra. Por, në esencë, problemi i ndikimit nga lart nuk përjashtohet në përmbajtje veçse në formë.

Andaj duke i pasur edhe më qartë, punët e Zanave si krijesa mitologjike që në rrënjë themeluan Shasin - matën kohën dhe vunë rendin shoqëror - këtu në vazhdim, duke freskuar memorien - do merremi me lindjen e heronjve dhe të 2 profetëve të fundit, Jezusit dhe Muhamedit a.s., nga këndi interdisiplinar dhe multidisiplinar të disa heronjve tjerë. E nga kjo rezultatin mund ta nxjerrim vetë po të logjikojmë.

Kjo formë e lindjes sipas besimeve të vjetra kishte mision hyjnor me të cilin perënditë – perëndia, u çonte atyre një hero – prijës për të çliruar popullin e vuajtur dhe popujt tjerë të pushtuar nga mbretërit e këqij. Pra, Zoti, paska një mënyrë të vetën për retë, ruajtur rendin dhe qetësinë në tokë. Kështu po duket se edhe ilirët, jo të devotshëm sa duhet në një kohë, u pushtuan nga mbreti maqedonas. Historia e shtetit të Papës tregon se si kjo perandori, ka ditur që një popull të fortë, ka ditur ta luftojë me një popull edhe më të fortë.

Gjithnjë nëse është kështu - me lindjen e Aleksandrit, dhe ardhjen e tij në jetë, me këtë qëllim e pamë që disa edhe e identifikojnë atë me atë që ai ishte një “zot“ i zbritur nga qielli, atëherë kjo edhe merr dimension domethënës dhe ka mbështetje në shkrimin e shenjtë – të fundit për

lajmërimin e heronjve ose të reformatorëve. Në Kur'an – islam, si rast “se kjo ndodh” premtohet, kur predikohet që - në momentin kur Zoti premtonte se Ai - di ta çojë fitoren – fatin – zanën - heroin, nga andej që ju nga nuk e prisni fare...?!

Sepse mësohet nga Kur'ani, që perëndia gjithëherë e lufton padrejtësinë dhe mizoritë në tokë. Me gjithë atë – Kur'ani, siç u potencua, nuk e njeh lindjen e njerëzorëve - ndërzimin e tyre – me jo njerëzor, dhe ky është dallimi i përmendur në mes paganizmit dhe monoteizmit. Ndërsa prej këtu, buron edhe një dallim në vetë besimin monoteist - Krishterim dhe Islam...?! Sepse Krishterimi (me trininë brenda - kryesi), nuk e ka të përpunuar sa duhet - konceptin e heroit. Në të “Heroi” - Krishti, është hero, për sa i përket stoicizmit - duron dhimbjet dhe plagët e marra duke u flijuar dhe jep profeci, që të ngjallet sërish – për të vënë paqe në këtë botë të padrejtë. Në fakt, sipas besimit në të. Ai është i gjallë, sepse gratë e judejve e panë të gjallë edhe pas gozhdimit – vënies në kryq nga pushtetarët e këqij. Kurse islami - Muhamedi a.s. nuk e pranonte të ketë ndodhur gozhdimi, sepse islami – profeti është luftarak dhe u prinë besimtarëve në luftë për të vendosur paqen – ligjin e Zotit në tokë e sidomos është kundër mbretërve zullumqarë. Por ai, me këtë qëndrim “indirekt” del se mohon teorinë kristiane e me të cilën mbretërit edhe sot ia bëjnë disi - sepse të krishterët ia lënë zotit – zgjedhjen e së keqes, kurse islami, si të thuash - po edhe vetë albigjinët ia lënë robët - njeriut që të mbrojë të mirën dhe të luftojë të keqën – bashkë me degjenerimin.

MUHAMET NIKA

DY FJALË RRETH EMRIT OLIMPIA, NËNA E ALEKSANDRIT
TË MADH (II)

2 cm

Shiko sa larg shkohet përmes artit - mitit të lindjes së heronjve, në këto punë të ndërzimit me "zogj nga qielli" – sikur çështja të ndiqet nga linja e besimit të asaj që thotë mitit për dallim të Librit të Fundit...?! Prandaj jo pa arsye krishterimi i hershëm dhe Islami – i mohojnë këto lindje të këtilla të femrave njerëzore me ata të qiellit...?! Artefakt i gjetur në Dardani nga kultura 6 mijë vjeçare e Vinçës në të cilën na jepet një jashtëtokësor (alien) me një femër vdekatare. Kjo kulturë e Vinçës duhet të gjendet edhe në Shas. Por fshihet, sepse, po të konfirmohej, kjo sikur zbulon lidhjen tonë autoktone si shqiptarë me gjakun blu – nga jashtë që e vërteton vetë hierarkia familjare në titujt e saj.

Shih, përse prej këtu në cepin e jugut të kësaj kulture e cila gjendet e dalë në det - Shas - Rrizanë, na del të ruhet në vetë fjalorin lokal e ku një banor i Rrizanës së dikurshme të çiftit të Kadmit dhe Harmonisë në OLKEON (Ulqin) edhe sot, në shenj të këtyre lindjeve, sipas artefaktit të gjetur, shpjegon lindjet e femrave nga ndërzimet me jashtëtokësorët në formën e një shpendi – zogu. Andaj edhe në dialekt ende themi se ky është zogu (fëmija) e filanit ose filanes...?!

Sipas shqipes – vetë emri "OLIMPI-A" nënkupton - ngjashëm: **O e lumtur** – gjithnjë sipas Arefit dhe andaj OLIMPI-a - SI MAL, ishte banesa (sh-PIA) e perëndive fatlume. **Sepse malet janë më lart nga toka dhe më afër qiellit...?!**

Zakonisht në këto mite në prag të lindjes, vërehet një farë drite – "nuri i shenjtë" që vjen nga qielli dhe depërton në barkun e një femre të dalluar - si të ishte "një yll me bisht që i afrohet tokës nga lindja"?!! Me të cilën perëndia - engjëlli, po duket, ishte e dashuruar në te dhe e kishte si më të përzgjedhurën – pra, një ANA-shih zoti Anunu te sumerët e lashtë dhe prej këtu, edhe te malësorët tanë, si duket, në kujtesë të atij të përzgjedhuri të qiellit, në familje i thonë Nuni – trajtë arkaike sumere.

Për komentuesit e këtyre çështjeve mitike - për këta, siç duket, vetë miti dëshmon mitin pagan fillestar i cili me kohë u fut edhe në hebraizëm, krishterim si besim monoteist (ndikim), por pretendon që t'i përshkruhet edhe islamit - përmes shiitëve.

Kurse tashti po veçojmë edhe histori tjera, për të parë ngjashmëritë ndërmjet mitit e deri te ajo e cila pretendohet t'i amputohet edhe vetë profetit Muhamd. a.s. përmes Mevludit të Hafiz Ali Riza Ulqinakut.

Por para se të merremi me skena mevludesh, le të rrefejmë shkurtimisht rreth asaj që thuhet në disa mite – besime të deformuara të praktikuar para shkrimit të shenjtë. Çështjen do trajtuar një çikë më thellë edhe për atë sepse si gjeografi – Ana e Malit (Shasi), lidhet me vetë qytetin e Shkodrës që si emër del të ketë dalë nga etimoni i emrit Aleksandër që dha një *skandër*, *skutari* - e deri

te Shkodra - prandaj multidisiplina të imponohet si e pakalueshme – Shasi doemos që ishte një kështjellë e Shkodrës që shkon në vjetërsi krahas saj – kujto, monumentum Kadmi et Harmonia?!

Mirëpo historikisht emri Shkodra, për herë të parë në faktet historike është dëshmia e Apianit të Aleksandrisë në vitin 100 para Krishtit i cili tregon se si pushtimet e romakëve të lindjes arritën në veri deri te Kodrapolisi (qyteti i kodrës), pasi vërtetë ishte i ngritur mbi kodër.

Aleksandri i Madh II

Nëse fillimisht kërkojmë të mësojmë për zbrërthimin e këtij emri, sipas asaj që përmendëm, emri në gjuhën greke, do të shohim se ka kuptimin: **“Ai që ka lindur për të mbrojtur njerëzit..?!?! E në shqipen popullore, kemi:**

KA- LE –SI – NË –ANDËRR (gegërisht - nga një forcë e cila sjell shpëtimin – një hero), për këtë, në turqisht (persët), patëm ngjashëm emrin Skandër. Në të vërtetë princesha epirote OLIMPIA - *pra pellazgo-ilire, pa në ëndërr, se si një kafshë e çuditshme – dragua, apo gjarpër – me krahë gjigandë zbriti si dritë nga qielli dhe mori formën e një njeriu fantazmë dhe e mbarësoi, pa e pyetur atë. Diçka ngjashëm përmendëm se kemi si skenë edhe në besimin monoteist.*

Mendimi ynë është se në këto situata ngjarja ka mundësi të jetë vetëm si realitet i syrit të tretë – hipofizës, e cila aktivizohet te disa njerëz të zgjedhur që te popujt e lashtë ishte në funksion. Kujto të asaj që vë direkt kontakt me Diellin e Madh Olkinoi - Mbretërinë e Dritës, te të cili udhëton trupi ynë trinitar, si materie, energji dhe përjetësi (Astral)?!

Por kuptohet se interpretimi del i mjegulluar dhe i deformuar nga realiteti i njëmendtë. Po çka thotë islami për këto aftësi të disa njerëzve dhe ai këtë e shpjegon si njëra nga mundësitë profetike të disa njerëzve të veçantë, duke e llogaritur si shenja e 40 e profecisë. Mbase Olimpia ishte një Sibilë..?! Andaj ajo edhe u konsultua me priftërinjtë e Dodonës.

Kjo përsëritej nga mësimet e Thotit pellazg që është vetë Hermes – tris magistras... Me trup fizik, energjetik dhe astral. Që nuk vdes si trup?!

Priftërinjtë e DODONËS - kryeqytet i kultit të shenjtë te pellazgët - **jo te grekët**, këtë ëndërr e interpretuan si më poshtë, duke i thënë: “Fëmija që do të lindësh, do të jetë me prejardhje nga KRYE –ZOTI ZEUS, (E MBARËSUAR NGA ZOTI - KËTU SHOHIM QARTË; SE KU E KA ZANAFILLËN BESIMI - KRYE (KRESHNIK DHE KRAJL), Pastaj nga kjo edhe thënia: ZOTI YN QË JE NË QIELL - kupto: “ATI YNË QË JE NË QIELL... " DHE NE SI BIJ TË TIJ)?!

Puna është shumë e thjeshtë, për t’u shpjeguar Perëndi Thot (Hermesi) ishte vetë dija SEKRETAR I ZOTIT i cili la të shkruar mbi 40 libra në pllakat e smeraldit për njerëzimin si mësim dhe dije për jetën që e pranon edhe Islami

(profeti Idriz a.s.). Mirëpo Mbretërit abuzuan me këto dije sepse dëshironin të kinin monopol. Por me gjithë atë, njerëzimi nuk u braktis nga perëndia dhe si inkarnim i vetë Zeusit Zot, pas përmytjes një pëllumb në formë zogu u ul në Shqipëri – Dodonë, ku u ngrit edhe në foltore e njohur si foltorja e Zeusit apo Orakulli i Zeusit – Dodonës që ishte një fatthënës i cili iu tregonte njerëzve të shkuarën, të tashmen dhe të ardhmen që i pret sepse zotëronte dijet e Zeusit ...Interpretimi bëhej nën një lis, prandaj edhe gjithë heronjtë e antikitetit të cilët bartin kurorë gjethet e lisit, janë të dijës së Zeusit nga origjina Albane..?! Edhe Jul Cezari e njihte këtë kult si mbret, andaj edhe bartte kurorë me gjethe lisi. Por t'i rikëthehem interpretimit të lindjes së heronjve në familjen iliro-pellazge që ruhet si trashëgimi - me shenja dalluese të shenjtërisë...?!

Foshnja e lindur, u tha nga ata se do të shkëlqejë dhe fama do t'i arrijë deri atje ku shtrihen kufijtë e botës. Dhe vërtetë profecia, po duket, ngjau. Shohim që shumë shpejt Aleksandri nisi ekspeditën e tij për të gjurmuar “Vendin e botës së humbur – PARAJSES – XHENETIT - burimit të përjetësisë dhe arit” të mallkuar, duke u nisur drejtë lindjes?!

Në librin e të bëmave të Aleksandrit të Madh - si libër i ndaluar nga mbretërit tokësor për tokësorë - që e pasuan ose erdhën më vonë nuk po ecte në rrjedhat e DUHURA të librit...?! Ai u abuzua - si çdo libër i shenjtë. Dhe ngjau, që Ai që atëherë, si libër i rrallë filloi të bëhej shumë sekret - që ishte në dispozicion vetëm për një kategori të caktuar priftërinjsh të zgjedhur e ku, mu për këtë, keqinterpretimet ishin edhe me të shpeshta. Dhe kështu filluan abuzimet.

Duke mos dashur të ndalemi në këto rrëfime, po veçojmë që Aleksandri i Madh, duke kërkuar “burimin e jetës - parajsën”, arriti në Avkazi - Gjeorgji, dhe atje në një pyll, mbeti në terr...?! Pasi pasoi terri - bota e humbur të cilën ai kërkonte thuhet se u gjet?! Por a mos kishim këtu një ecje, jo nëpër tokë - por drejtë qiellit - përvojat me profetin Muhamed a.s., vërtetojnë se po. Sot vendi, ku krishterimi beson se u gjet – ishte dhe duhet kërkuar Parajsa – mbase është e kundërta - nga këtu filloi ngjitja lart, pasi u kalua nëpër një mjegull - shih udhëtimi i Andreas (ANDËRËSHT) ushtar i Aleksandrit të Madh dhe njëri ndër emrat më të dashur të njerëzimit – më i përhapuri i cili njihet vetëm nga mendja shqiptare – Andërruesi?”

Ishte Parajsa që kërkohet të cilën në gjuhën iraniane e quanin - PAIRDAESA?! Më vonë shohim se si kjo fjalë u vodh nga gjuhët tjera si PARADEIZO. Sot në gjuhën tonë na vjen si parajsë - perde - matanë?!

ALEKSANDIRI YNË DEL TË NJIHEJ TEK ARABËT VETË DHULKARNEJ?!

Duke mos dashur të provokojmë e as intrigojmë për këtë personalitet shtojmë edhe këtë se në librin e të bëmave të Aleksandrit mësohet të ketë edhe fjalë të cilat i përmend madje edhe vet Kur'ani i Shenjtë, që flet për një sundimtar mysliman të kohëve të shkuara të etur për dije dhe pushtet, perandoria e tij shtrihej nga perëndimi e deri në lindje, siç thuhet. Ai në Kur'an quhej Dhulkarnej. Kjo fjalë si e tillë - arabisht, ka kuptimin e dy brirëve të dhisë mbi kokë – pra kupto, “të njeriut i cili mbante përkrenare dhie me dy brirë...” Më vonë bartjen e një përkrenareje të tillë do ta parapëlqejë edhe Aleksandri i Tretë i radhës - Skënderbeu...?! Dhe për këtë, ai kishte njohuri mitike - porosi amaneti nga pinjollit i vet prindor?! Po kush e mësoi atë që ishte nga dera e madhe e mbretërve shqiptarë – profet iliro-pellazg?! Shih vetë Zeusi quhej DHIAS – në kuptimin babai dheu që dha atdheu, po dhe mëmë dheu (mater)...?!

Po përse emri i babait të tij ishte Gjon dhe përse ky emër për shqiptarët është edhe sot i dashur e i cili historikisht na del i gjetur në familjet mbretërore shqiptare – kujto Gjon Kastrioti, Gjon Vlladimiri – i afërt në etimon me këtë në shqip na del të jetë edhe emri Gjergj - po ashtu shumë i shenjtë në familjen mbretërore shqiptare e deri te miti i Gjergj Elez Alisë etj.

Dhe po duket se ndodhë kështu, sepse mbretëria profetike – hyjnore, është e trashëgueshme dhe trashëgimi bartet përmes ruajtjes së origjinës së emrit si dhe duke kërkuar modifikime për të nëse prindi (mbreti) vdes pa lindur fëmija. Kështu – patëm një Gjon - Kastriot, i cili lindi një Gjergj, dhe ky Gjergj lindi përsëri një Gjon. Kjo te familja shqiptare ndodhte kështu, sepse emri nuk duhej harruar - ngase duke e ripërtërirë me etimon (TIMON), njeriu rikujton paraprakun - ky adet edhe sot ruhet në Anë të Malit - pa marrë parasysh konvertimin në fenë e re. Mbisundoi vetëdija e sundimit të parë?!

Nga ky zakon, vërtetojmë se këtë emër shohim që më vonë të mbajnë në mënyrë të veçantë të përsëritur të gjithë – princat e linjës mbretërore iliro-pellazge – pra, edhe vetë Skënderbeu te shqiptarët. (v.j) SKANDER apo ALEK - SANDËR (LEKA I MADH), apo SHANDOR te hungarezët etj. Pa përjashtim, këto kuptojnë linjën e gjakut të pastër hyjnor (gjakut të pastër..., sepse sipas mitit, vdekatarët e tokës janë me gjak të infektuar me substancën e djallit - që ishte në natyrën njerëzore.

Prandaj - sipas mitit dhe besimit – Zoti, zbret në formë drite dhe bën ndërzimin në barkun e femrave të dalluara - si dritë për të shpëtuar e udhëzuar njerëzimin përmes popullit përkatës profetik. Kurse diç i tillë ishte edhe vetë Aleksandri – si lindje e më vonë Krishti, për çka u fol. Kurse më pas – sipas Mevludit, kështu zbriti edhe në barkun e Eminës kur lindi Profeti Muhamed a.s.,

një lloj drite?!?!

Te shqiptarët si popull i linjës që trashëgon simbolet (vulat) e linjës profetike, ardhja e tillë e profetit në jetë “me këtë vulë” u përhap shpejt dhe tejmasë nga se u këndua jo si diçka e re, por si një përvojë e cila në forma tjera mund të jetë kënduar edhe si mbetje nga vetë ndonjë këngë e tillë për lindjen e heronjve e të harruar si këngë, por edhe si përvojë sipas mitit.

Shih lindja e Brankut – djalit të Apollonit që ngjashëm lind përmes një dritë që prekë nënën e tij. Dhe më pas si emër mbijetoi te ilirët që dikush mund të kujtojë se është emër sllavë nga fondi i emrave profetikë e kishtarë. (Prej këtu – është krejt e qartë se gjetja e emrit VUK BRANKOVIQ – UKË BRANKU është me origjinë shqiptare...)?!

Prandaj nga kjo po duket se Mevludi u bë shumë i dashur – folklori shqiptar ruan sa të duash forma dhe frazeologji të tilla të ardhjes në jetë të heronjve e është kështu më shumë një mbetje e përvetësuar nga besimi i vjetër shqiptar se sa një islamizëm i pastër...?!

Ngjashëm vërehet se me këtë legjendë ngatërrohen - ndikohen edhe ardhjet e të tjerëve në jetë. Për shembull, edhe Parisi, i biri i Priamit - mbretit të Trojës, që quhej ndryshe edhe me këtë emër dhe besohet se nëna e tij Hekuba, kur e ndjeu vetën shtatëzënë pa në ëndërr një flakë nga qielli – pishtarë - dritë..., me të cilin mbeti e mbarësuar dhe se si kjo flakë e zbritur nga qielli, më vonë flakëroi dhe përpiu e dogji tërë qytetin e Trojës...?!!

E kështu Hekuba, filloi të mendojë se kjo ishte një prelud i një flake që pritej të përfshinte qytetin e Trojës. Thjeshtë, gjithë heronjtë mitikë pellazgo-ilir e deri te vetë nëna e Skënderbeut ishin të paracaktuar të shpëtojnë nga qielli njerëzimin me mision dhe ishin mbretër të lindur nga femrat e zgjedhura.

Dhe kështu kemi përsëritje në vazhdimësi situatash që të vijnë të gjithë në jetë ngjashëm, disi kështu, derisa nuk u paraqit edhe përvoja e Mevludit që dukshëm krijoi edhe harrimin e mitit pellazg...?! E gjithë kjo që thamë në një farë mënyre tregon që edhe ardhja e vetë profetit Muhamed a.s. në jetë përmes një drite që shpallet në qiell, duhet të jetë një ndikim mitik nga mitet e cekura i cili u bart si ndikim jo islam në dimensione edhe më të gjëra.

Dhe neve, nuk bën të marrim me droje këto përvoja të njerëzimit dhe të besimit të cilit i takojmë, sepse të gjitha ata janë të vjetra sa vetë besimi dhe besimet që identifikohen me një plis profetik dhe që ne e trashëgojmë pa përjashtim mysliman qofshim bektashinj, ortodoks dhe të krishterë - esenca mbetet e njëjtë.

VAZHDOJMË ME LINJËN KRAHASIMTARE TË MITIT SI BESIM I LINDJES SË HERONJVE MITIKË DHE PROFETËRVE...?!

Për këtë shih edhe vargjet e mevludit të Hafiz Ali Riza Ulqinakut, ku ardhja e tij i kumtohet të ëmës së profetit, nga engjëlli gjoja me fjalët, se: *Është një zotni, ka me thirr njerëzit në iman, ky që po vjen t'miren prej të keqes e ndan.*

Ndoshta prireja për t'u popullarizuar dhe familjarizuar në mesin e shqiptarëve kjo rrëfenjë e të ardhurit në jetë e profetit ndër shqiptarët, e sidomos në Ulqin, u bë për vetë faktin e vetë ruajtjes së kujtesës mitike të të ardhurit në jetë më herët si praktikë të heronjve mitikë te familja pellazgo-ilire dhe më pas te familja iliro-arbërore e prijëseve – profetëve - që në vazhdimësi shihet të vijjë përmes do ëndrrave që shohin nënat e zgjedhura të heronjve mitikë me radhë, te Aleksandrave që ndeshim si përvojë dhe shenjë e profecisë te ne si popull.

ÇFARË RRËFEN NËNA E PROFETIT SIPAS MEVLUDIT

Ndërsa për nënën e profetit ajo kishte sqaruar rreth shtatzënisë së saj - lindjes, demek edhe këtë:

”Tha e ama pash një hiqmet atë natë,
por si dielli pash një nur që ndrite fort,
në pa kuptim prej shpije doli një mur,
deri në qiell gjithë dynjaja u mbush me nur (DRITË)
edhe në hava (qiell), u shtru një dyshek
prej mëndafshit ai që e shtroi një melek

.....
Erdh një zog me krah të bardhë ku isha vet,
shpinen time ma shterngoj me shumë kyvet
“U ndryshue jeta, kur leu ai resul,
qiell e tokë mat sahat u mbush me nur”

Për këto skena dijetarët islamë janë të mendimit se nuk kanë të bëjnë me islam, por janë ndikim - paraqesin shirk - besim të shtrembëruar – synitët madje edhe i urrejnë?!

Më poshtë kemi edhe do skena tjera mitike që nuk i shkojnë fundi i fundit një personalitetit historik që e njeh edhe vetë historia. Thjeshtë, nuk hasim asnjë datë të saktë nga transmetuesit e hadithit për lindjen e profetit në këtë mënyrë. Madje edhe vetë emrin profeti e kishte si jetim - i Eminës...?! E jo Muhamed – Lavdim (Lavdëruari) - që ishte emër i shpalljes me të cilin iu drejtua Xhibrili në

Kur'an. Ai nuk e quajti veten kështu dhe as prindërit?! Pra, vetë Zoti e quajti Muhamed duke përmbushur kështu vetë profecinë në librat e mëparshëm të shenjtë për ardhjen e një profeti tjetër, pas atyre që u shpallën tek hebrenjtë – pra, ceket me emër Ahmed...?!

— 14 —

N' muej t' Rebiul-evvelit urdhnoj me natë,
E Hane mbrama isht' e dymbdheta natë.
Tha e âma pash' nji hiqmet atë natë,
Porsi Dielli pash' nji Nûr qi ndritte fort.
Ne pa kujtim prej shpije doli nji Nûr,
Deri n' qiell gjith dynjaja u mbush me Nûr.
Edhe në heva u shtru-e nji dyshek,
Prej mëndafshit, ai qi e shtroi nji Melek.
Erdhën tre bajrak' edhe u ngulën vetë,
Gjith e cili vajt e ndëj në vend të vetë.
Njëni ku lëa, njëni u ngul ku prendon,
Njëni përmbi kulm të Qebes shkoi e ndëj.
Mir' e dita Ai Muhammed Mustafá,
U afrue, për me ardhun në dynja.
Erdhën meieqt prej qiellit sáf-sáf,
Porsi Qaben mue e shpín m' a bân taváf
Edhe mur' i shpín m' a çá, çud' bēna un,
Prej xhenneti trí hyri erdhën ke un.
Rreth e rreth meje u sollën tue thanë,
Myzhde jepshin për Muhammed Mustafanë.
Ky Zotni si djali jot hurit më thanë,
Ndonji nanës Zoti kuj nuk ja ka dhanë.
Ky devletli lumja tine fatëbardhë,
Prej vuxhudit t' and ky Zotni për me ardhë.
Asht nji Zotni ka me thirr njerzit n' imanë,
Ky qi po vjen t' miren prej t' keqje e danë.
Hujet e tija nji ka nji tuj m' i thanë,
Edhe atij Nurit shum ragbet i banë.
Amines vakti j' a rûti e u bâ.
Për me ardhun Ai Muhammed Mustafá.
«U etçova» tha kish hararet m' at zaman,
M' prûn nji masht. plot me shërbet mue m' a dhan,

Pra si duket, ky këndim i ardhjes së Resultit në dynja, sipas nesh, mund ose duhet të lidhet edhe me njërin nga versionet e Dhjatës së Vjetër, në të cilën në mënyrë metaforike, flitej edhe për ardhjen e një profeti. Madje në Torë -

botimi anglez - librin e Musës a.s. të botuar në vitin 1824, shohim të shkruajë: *toka dhe qielli u mbushën dritë dhe zjarr nga ardhja në dynja e profetit që paralajmërohet dhe i cili i fton hebrenjtë në besimin e drejtë duke iu falur mëkatet e shkuara. Sa punë e ngatërruar si konstatim, i cili ndërmjet dy besimeve provokon dallimin parësor të Islamit me Hebraizëm?!*

Këta - sipas kësaj, edhe besojnë se Zoti, do t'i djeg vetëm 40 ditë dhe hiç më tepër?! Por Kurani, cekë të kundërtën...?! Ngjarja e kënduar në Mevlud – pamë të dalë edhe te Iljada e Homerit (nga ana tjetër - kështu si na vjen në Torën (T-orën) - Teuratin e Musës a.s. e cila si ngjarje vendoset diku 700 deri 800 vjet para Krishtit. Por gjithashtu duhet shtuar se mite të këtilla të lindjeve të heronjve - që shoqëron drita nga qielli, ndeshen edhe në mitet e heronjve të Azisë Jugore duke i bërë këto skena akoma edhe më të vjetra. Pra, lindjet e këtilla qenkan të vjetra sa vetë njerëzimi - ashtu si edhe vetë populli shqiptar.

EDHE ORI KISH LINDUR NGJASHËM TE MAURËT

Kujto këtu p.sh. edhe ORIN, djalë i Taaros ku vërejmë ngjarje të çuditshme në të cilat - perënditë e tyre supreme të Maurve, dashurohen në femra të bukura, dhe që si krijesa njerëzore më vonë shohim se vdesin. A mos ka farë lidhjeje emri Ori me shenjën në Orion të Zodiakut. Po nëse kishte si na dalin këto emra kështu dhe kujt i hynin në punë?! Pse emrat – Ori, Zodiak etj. i njeh shqipja si mendim dhe i shpjegon. Pse gjeografia qiellore tingëllon shqip...?!

Shih një legjendë tjetër, të një martese - femre tokësore me një krijesë qiellore - alien?!

Sipas legjendës së maurëve, perëndia vendosi të martohej me një femër të bukur vdekatare – bukuroshen Variamuta, mirëpo nuk i pëlqenin asnjëra derisa arriti në vendin Vaitape. Në atë vend thuhet se pë një femër virgjëreshë duke u larë e cila i pëlqeu tej mase. Më pas u kërkoi të motrave të ndërhyjnë për te. Vajza e njohur me emrin Variamuta, pranoi që të martohej me perëndinë. Kur lindi djali i tyre, i quajtur Hoa Tabu te Rai, atëherë ai, perëndia u ngrit sërish në qiell, në trajtën e një fjetje të Zjarrtë. Më pas heroi - djali bëhet një drejtues i madh i popullit të vet dhe nëna e tij - Variamuta u ngrit në rangun e një perëndeshe. **Barbara Kollano – fjalor mitologjik f. 265.** Pra e shpëtoi popullin vet me një mbretëri të mirë?!

Ngjashëm diç pretendon edhe Mevludi me nënën e profetit Eminën e cila nuk është se e arriti islamit si shpallje...?! Kuptohet se qëllimi i këtij libri nuk është të flasë për jetën e profetit islam – çka është reale dhe çka është mit në te?!

- Që sot vështirëson realitetin historik dhe i vishen atij disa dukuri - duke e ngritur profetin , bile deri në trinitet –si bir i Zotit, duke e deformuar besimin e fesë islame heshtazi. Madje ke të dhëna “që në zemrën e profetit, ndërhyjnë do energji të engjëjve e të cilët bënë operimin e zemrës së Tij nga të këqijat”, pra nga kjo del që zemra e tij nuk ishte ajo e lindura...?!

- Vetëm se tash këtu kalimthi ..., sqarojmë për ata që nuk kanë njohuri se si rast i tillë është edhe bindja e sektit Rufai - kur një Rufai..., mëson pasuesit - se Zoti i Tha Profetit Muhamed a.s. ”Sikur të mos ishte ti, nuk do të krijoha gjithësinë - Universin...”?! Në kuptimin e krijimit të attributeve jo njerëzore të prijësit. ***Hoxhë Genc Pëllumbi - Disa fjalë rreth bindjeve të rufavive - botoi Jehona, f. 3.***

Ngjashëm hasim mendime të këtilla edhe në Mevlud...?!

Nga ana tjetër hyjnizimi i njerëzve (robërve të Allahut) – kjo si teori që dominon sot deri vonë shohim se luftohej edhe në katolicizëm derisa u mund dhe pas konfliktit kishtar që tejzgjati del se megjithatë Jezusi u bë hyjnor – në fakt nga një njeri i zakonshëm. Pra, për pasojë e këtyre kundërthënieve vërejmë se brenda krishterimit - deri vonë ka ekzistuar koha e IKONOKLASTIT – shpërfilljes së fytyrimit të ikonave?! Mendojmë në atë që dikur ishte rreptësishtë e ndaluar paraqitja e Krishtit ose e shenjtorëve në ikona e fotografi - puna shkoi deri aty sa që sot është e pamundur të besohet që krishterimi të jetë pa ikona - fotografi të tilla. Si duket bindja sanksionohej, nga frika e tërheqjes së një paralelizmi ndërmjet vetë Krishtit - me Zotin..., veprim ky që ndodhi me lindjen e ZOTIT NJËRI?!

Por - kur lindi – njeriu, sipas Niçes – vdiq edhe Zoti, sepse lindi i riu dhe kjo atë e shqetëson si filozofi dhe për t’i shpëtuar pjesërisht grackës ai filozofonte se duhet të lind një mbinjeri – supremen, me një supermendje - shqip...?! SUPERMEN (Shqip)...?!

LINDJA E HERONJVE SI MIT DHE SHKRIMI I SHENJTË

Për të ndihmuar konceptin e origjinës së shenjtë të familjes shqiptare në Anë të Malit dhe Ulqin, sipas mitit pellazg, ndoshta duhet shikuar atë në mënyrë komparative (krahasuese) me lindjen e profetëve dhe heronjve të antikitetit dhe lindjes së vetë shqiptarëve. E kjo do të mjaftonte për të kuptuar se si sot te shqiptarët ruhet e fortë origjina profetike e familjes së shenjtë mbretërore shqiptare në hierarkinë e saj që i takon si popull i rrënjës - ilirëve të pastër për të cilët flitet te autorët e antikitetit dhe nga mitet.

Sqarojmë fillimisht punën si mit;

Mitologjia greke (besimi grek), për grekët e lashtë ishte thjeshtë fe, kurse ne e mësojmë si mit - bile u shpik edhe termi paganizëm. Ndërsa në esencë ata janë të një burimi dhe këtu çdo gjë është e qartë. (*AREF MATHEU – Shqipëria - Historia dhe Gjuha – Tiranë, 2000*).

Pra, besoj që pajtohem, kur neve gjatë gjithë kohës cekëm se miti është vetë besimi i vjetër shqiptar e të cilin shihet se e kemi të përbashkët si fe (besim) dhe si – mit (legjendë), me grekët e vjetër –sipas autorëve të antikitetit e morën atë nga vendasit pellazgë. E nga këtu - nuk ka hezitim se ai popull që ka një bindje për trashëgim të dijes – besimit (mitit) të vet - Fallit, është më pak superior sesa ai paraprak që mitin (besimin) e ka të lindur...?!

Por kështu ngjet përgjatë historisë së lindjes dhe trashëgimit të feve. Zakonisht pushtuesit marrin fenë e të pushtuarve duke e përvetësuar atë nëse janë pa botë shpirtërore. Ngjanë shpesh që populli pushtues merr besimin e popullit (mbretërisë) së pushtuar.

Problemi i shtruar kështu - si tani, qëndron në faktin se miti dhe besimi nuk mund të flenë së bashku dhe lëre më të bashkëjetojnë përgjatë historisë. Këto dy gjëra janë “të lindura“ të mohojnë vazhdimisht njëra tjetrën” - e vërteta me të pavërtetën ose gjysmë të vërtetën?!

Ndërsa së fundmi - ajo që po i bashkon këto - po del të jetë vetë shkenca, e cila konsumon të pavërtetën dhe madje shpesh konfirmon edhe një të dhënë fetare për të cilën, si dije, flet mjaftueshëm edhe Kur’ani, duke paralajmëruar se komunikimi me njerëz në kohët që do vijjnë do jetë përmes shpikësve - shkencëtarëve duke na sjellë të vërtetat e vetë ekzistencës sonë, duke bërë realitet do teori e duke hedhur poshtë do tjera?! Ky proces shpesh hetojmë të vërtetohet edhe nga vetë feja – për shembull islami, i cili vërteton dhe dëshmon se nuk jemi qytetërimi i vetëm në planet, etj.

Në hallin tonë të këtyre raporteve - për Shasin - si qendër e dijes ilire – tempullit të mbretit të parë që e banoi qytetin dhe krahinën, shtojmë se arkeologët cekin se qytetin e dominon trashëgimia iliro-pellazge në raport me krishterimin...?! Dhe kjo të hapë dimension edhe si shkencë dhe dije religjioze - islame...?!

Në publikimet e fundit thuhet se qyteti – sipas të dhënave nga gërmimet arkeologjike të kohës, mendohet të jetë themeluar në shekullin e IV para Erës së Re nga fisi ilir i Labeatëve, por kjo duhet të shkojë edhe shumë më tej. Me gjithë atë nuk janë të paktë as ata të cilët mendojnë që Shasi, falë këtij primati, sot do duhej të jetë qendër urbane e Anës së Malit - marrë nga *ALBANIAN TOURISM MAGAZIN, f. 26, 2017*.

DHE TASH: PËR MEVLUDIN – LINDJEN PAK MË SHQIP?!

Po e nisim krahasimin nga fundi - lindja e Muhamedit a.s., për të kuptuar lindjen e të tjerëve dhe kontaktet me mit, në mënyrë që nga trajtimi linear i historive të tyre, të kuptohet esenca.

Fillimisht duhet sqaruar se në gjuhën arabe Mevlud, nënkupton ngjashëm si shqip - ME LE (gegërisht), ose vendin e lindjes së fëmijës geg. me(v)le(rë) - vendin e të lemunit?!

Por në kuptimin semantik edhe të një dëshiroreje urdhërore – LEFTË të mundësisë semantike të shqipes si gjuhë arkaike?! Çuditërisht emri në trajtën dëshirore sikur ndeshet edhe te vetë mbretëresha e Trojës që u quajt LEUDAMIJA, por edhe vetë motra e Aleksandrit të Madh përsëri del se ka marrë (trashëguar) emrin Leudamija...?! Nga këtu – LEUVDAMIJA na paraqitet te familja mbretërore pellazge dhe ruhet si emër edhe në familjen mbretërore të Aleksandrit e cila del të jetë mbretëreshë që sundoi për pak kohë me Ilirinë e Jugu t- poshtë Shasit - Rrizanës (lumi) Buna ...?!

Por shtojmë gjithashtu se përgjatë historisë, edhe pse islami e ndalon festimin e çdo lindjeje – pra edhe në natyrë, atij i imponohet të përllig lindjen e profetit - nga shpikësit "bidatxhinjtë" që duan të kenë ngjashmëri me krahasimet me lindjen e profetit të fundit me atë në kulturat tjera rreth - vërejnë njohësit e kësaj çështjeje në islam. Të lindjes së profetëve, e ky terren u krijua dhe më pas u mirëprit edhe në Anë të Malit. Ndikimi ishte i gjithanshëm dhe shumë segmentesh.

Kjo "festë si e tillë" ka ndikuar fuqishëm edhe në shumë ceremoni familjare në këto anë. Nga kjo sot kemi rastin që mevludi të këndohet jo vetëm ditën kur supozohet se ka lindur profeti i fundit, por puna ekzagjerohet tej mase dhe këndimi i mevludit praktikohet edhe në rastin e lindjes së fëmijëve djem në familje, kur ndodhin gëzime familjare e deri te mbarimi i shtëpive të reja etj.

Si e lindi e Lumtura Mari - Jezusin dhe Amina – profetin? - Krahasime

Për nënën e profetit Muhamed a.s., Aminën dhe ardhjen e profetit në jetë, në islam – flitet shumë pak. Nuk ka të dhëna se ajo e dinte që do lindte një profet, ashtu siç ka të dhëna për nënat e heronjve mitikë e deri te profetët - rasti i Mejremes - Marisë me Jezusin - për të cilin flet Kur'ani - por si lindi Muhamedi – nuk flet.

Nga shkrimet e shumta islame, merret vesh se, Amina – si nënë e profetit që ishte, vdiq shumë herët dhe i binte të mos kishte njohuri për shpalljen islame e as për mrekullitë që do bënte djali i saj - ngjashëm siç

kishin nënat e antikitetit dhe të mitit...?!

Ndërsa për emrin me të cilin sot njihet si profet (MUHAMED) tash dihet se merret vesh që ai si fëmijë nuk e kishte të tillë dhe si bonjakë që ishte, profetin e njihnin – siç thuhet, me emrin, si i Eminës. Në kuptimin: I AMINËS...?! Ndërsa emri Muhamed - shqip Lavdim, vërtetohet se u fitua pas shpalljes. Kurse si emër nuk del të ishte shumë i përhapur në botën arabe - nga se arabët ishin politeistë. Nga kjo merret vesh që emri i tij të jetë një projektion hyjnor sepse ia caktoi vetë Allahu, sipas asaj që ia përmendte gjatë shpalljes kur në Shpellën Hira - Engjëlli Xhibril i komentonte vargjet Kuranore...?! Por, nëse i kthehemi çështjes se çfarë ishte atëherë në besim nëna e profetit e cila nuk e arriti islamin - ajo që duket se dëshmon gjithsesi moralin e Aminës - në suaza monoteiste tradicionalisht, mbase duhet kërkuar në vetë etimologjinë arabe – semite të emrit Amine, i cili në këto gjuhë - ka kuptimin e thirrjes - lutjes së Zotit, në kuptimin, si: Zot, pranoje lutjen..?! Dhe si fjalë – vokacion, është e pa kapërcyeshme në namazin e islamit, pastaj në uratat e krishtera etj?!

Të mos harrojmë gjithashtu që emri Amina, na del të ndeshet në dyert e mëdha të mbretërive të popujve të vjetër. Emri si i tillë ndeshet madje, edhe te emri i mbretit maqedonas – babai i Filipit, AMINTA nga dera e të cilit lindi Aleksandri i Madh.

Po duket, që në këto besime të popujve të vjetër, formula e tillë për lutjen (amin), bartet si shprehje edhe e familjes Al Imran, e cila i lutej Zotit, me dëshirën, që Zotit, të pranojë lutjen e tyre dhe t’u falë një djalë, që do të përkujdesej për tempullin - Shtëpinë e Zotit, pasi vetëdija për përkujdesje në tempull, kishte degjeneruar tej mase dhe familja ishte e shqetësuar se kush tashti në të ardhmen do të kujdesej për tempull – Xhami të Zotit në tokë...?! Besimi i drejtë kishte shkuar në këputje Familja Imranë – pakicë në besim e dinin këtë, andaj edhe luteshin sepse e dinin që zoti në tokë është me pakicën dhe jo me shumicën. Për ta ishte përzgjedhje dhe krenari – mburrje të jesh me pakicën. Kjo normë vlen edhe sot për parimin islam...?! Andaj, pra - familja i lutej zotit t’u çojë një trashëgimtar mashkull vetëm për të administruar e kujdesur për tempull.

Mbase për të hequr dilemën njëherë e përgjithmonë rreth lindjeve të heronjve dhe deformimeve se kush - ke lindi, Kur’ani Famëlartë, duke shtjelluar ngjarjen e vet del se për nënën e Jezusit – Marinë, Mejremen, në Kur’an, Zoti - i kushtoi një kaptinë të tërë - lindjes së Isait a.s. (Jezusit), duke e vërtetuar atë që shkruhet në Ungjill, si një grua e ndershme dhe zonjë e bekuar - e Lumtura...?! Me fjalë tjera Lumturi – ose shqip, nga fondi mitik dhe që nuk do ishte keq të ishte në përdorim sa më masiv, nga kjo do kishim emrat: ZOJA – ORË – FATLUME - ZANË...?!

Pra Zoja Mari dhe kuptohet që edhe shqip do të duhej të thuhej Zoja Mejreme (e jo femër e dalluar) Emrin Zonjë, shqipja e njeh natyrshëm dhe nuk bënë t’i ikët - ky do ishte mendimi i jonë, sepse kështu e përdorim edhe në hierarkinë e familjes shqiptare (profetike - besimtare) - sipas mitit shqiptar. Ja pra si fiton vetvetiu hapësirë për interpretim mitik - dhe zbërthim i emrit të Shasit, kur shqiptohet sipas emrit të parë Rrizanë - sesa kur themi vetëm Shas.

Semantikisht emri Rri Zanë, të kujton emrin RRI+ZOJË (SELINË)?! RRIJNË ZOJAT E TEMPULLIT - ashtu si në praktikën e besimit të shenjtë e që mbase dikush nuk na e pëlqente. Por furtunat e ndryshme për pasojë - preferuan ta fshehin me një emër të ri - F+Shas?! Për sa i përket kësaj - madje në hierarkinë familjare anamalase – brenda familjes – vetë, fëmijët edukoheshin që nuseve të mixhallarëve tu thoshin Zoja...?! Pra, sipas radhës ata i binte që në një familje shqiptare të ishin: Zoja Madhe – Zoja shpisë dhe Zoja vogël etj. dhe deri këtu çdo gjë, sipas mitit, gjen shpjegim në të zbuluar të lidhjeve që ruhen, si dromca të edukimit fetar e kombëtar tonin origjinal ose mirë të përvetësuar – si puna e sektit kataras (albigjin)?!

Mejremja – ZOJA Mari (ose sipas nesh – Zoja Mejreme), sepse emri Zojë askënd nuk futë në katolicizëm - veç se në shqip. Kjo Zojë është njëra ndër 4 zojat e parajsës - Xhenetit. Gjithashtu sikur brenda vetë emrit të familjes Kuranore të intrigon edhe rrënja e familjes së zgjedhur EL IMRANË - që lehtë mund të gjesh EL (zot) dhe IMRAN, sikur është Imer, I MIRI, OI MIRI (Omeri) – Homeri i ILIADËS – pra, gjuhësisht dhe si mit e besim, rrënja IMIR lejon dimension interpretimi shqip. Shih, IMIRI quhej edhe vetë prijësi në besimin albigjin - kataras të cekur...?!

Ndërkaq, duke mos dashur të shkëputemi, duhet veçuar që deri sa Kur’ani në njërën anë, përmend nënën e Jezusit (Isait a.s.) ai gjithmonë, vërejmë se jo pa qëllim, në Kur’an veçon Isain a.s., si “i biri i Mejremes - Të MIRËS - MARËS (MAIRËS)”, dhe flitet gjithashtu edhe për prindërit e Marijes - Familja Imran që ishte një familje e bekuar - të vetmit në qytet që ruanin dhe zbatonin dijen (dini) - besimin e vërtetë. Ndërsa në anën tjetër - vizavi kësaj, Kur’ani, kur përmend Profetin - lë pa përmendë nënën e profetit Muhamed a.s. si femër (zojë) e bekuar...?!

Andaj studiues të ndryshëm - bazuar mbi këtë fakt, mendojnë se Mevludi i bie të jetë një ndikim i huazuar apo i ngjashëm me trininë e krishterë, ku vetë trinia si doktrinë, të cilës i përmbahet Mevludi, u shpik nga hebreu i konvertuar “me hile” në Krishterim, pra, nga Shën Pali (*këtë term e përdorin kundërshtarët e Palit*) dhe që kishte për qëllim të fusë hutinë në besimin e drejtë të Isait a.s. Ai - (PALI), më vonë nuk u pranua

se ishte i saktë, bashkë me Ungjillin e tij që Kisha u distancua...?!!

Lidhur me lindjen e JEZUSIT, ISAIT a.s. Zoti në Kur'an thotë atë që nuk është në Ungjill:

"Dhe trego (o Muhamed) në Libër për Merjemen, kur u tërhoq nga familja e saj në një vend në lindje, duke e fshehur veten nga ata. Ajo jetonte në lindje të Jerusalemit, larg syve të njerëzve. Ajo nuk lejonte askënd ta vizitojë dhe nuk vizitonte askënd. Të afërmit ia dërgonin ushqimin pranë derës dhe ajo e merrte më pas, ashtu siç merrte furnizim edhe nga vetë Zoti. Vetëm Zekeria a.s. kishte të drejtë ta vizitojë. (KËTË TRADITË, SI DUKET, KULTIVOJNË FEMRAT E MBULUARA NË ISLAM).

Në moshën pesëmbëdhjetë vjeçare, asaj i shfaqet Xhibrili a.s. në dhomën ku ishte izoluar dhe adhuronte Zotin - **Ne i dërguam Shpirtin Tonë, i cili iu paraqit asaj si një njeri i plotë** – ishte një njeri i hijshëm dhe pa asnjë të metë. **Ajo i tha: “Unë kërkoj që të më mbrojë i Gjithëmëshirshmi prej teje, nëse i frikësohesh Allahut.** Nëse beson dhe i frikësohesh Zotit, mos më prek me dorë. **Ai tha: “Në të vërtetë, unë jam vetëm një i dërguar i Zotit tënd, që të të dhuroj ty një djalë të pastër.**” **Ajo tha: “Si mund të kem unë djalë, kur asnjë mashkull nuk më ka prekur e nuk jam as e pacipë?!” Iu përgjigj: “Kështu është! Zoti yt ka thënë: ‘Kjo për Mua është e lehtë. Ne do ta bëjmë atë shenjë për njerëzit dhe mëshirë nga ana Jonë’. Dhe kjo është punë e kryer.”** (Merjem, 16-21)

Sipas transmetimeve të sakta, Xhibrili a.s. i fryu Merjemes tek e çara e jakës nga pjesa e kraharorit, frymë e cila i depërtoi brenda dhe në çast ajo mbeti shtatzënë.

"Ajo mbeti me barrë." (Merjem, 22)

A ka edhe ndikimi zjarrputistë në origjinën e Mevludit dhe të para krishterimit si trini?!

Vërtetohet se Zerdushti, u paraqit ”si i dërguar” në shekullin VII- VI, para Krishtit, në Iran dhe propagandonte thirrjen (zërin), në një Zot. Për këtë edhe ndjekësit e tij ishin monoteistë duke besuar zjarrin si mrekulli. Ai – Zoti, sipas këtij besimi, përshkruhej si një plak - Ahura Mazda.

Por ky plak (Zoti plak) ngjashëm ndeshet edhe te ne - në folklorin shqiptarë?!

Kujto këngën e Rozafatit etj. E cekëm këtë sepse përveç feve semite – hebraizmi - krishterimi dhe islami, ekzistojnë edhe fetë iraniane të cilat ishin në ofensivë në raport me tre besimet semite dhe si të tilla kishin ndikim tejet të madh në civilizimet e kohës e, kuptohet, edhe te shqiptarët. Andaj, këto besime shihet të kenë ruajtur një trashëgimi identike në kohë - madje

të pavarur e duke ndikuar si duket edhe në lindjen e Krishtit - si festë po dhe në islam te Mevludi.

Për këto ndikime duhet evidentuar se si filloi e nga kush të shënohej ditëlindja e profetit islam për të arritur deri te ndikimi.

Baza e gjithë kësaj meseleje është ruajtja e mitit të Zjarrit të Përjetshëm – që kurrë nuk fikët...?!

Duke u fokusuar te ardhja e profetit, në islam duhet veçuar të rrëfëhet që sipas prizmit të dijetarëve islamë: “Dinastia e Fatimive”, në shekullin IV hixhri, filloi të organizojë Mevludin si festë për herë të parë - pasi ata i përkisnin sektit të devijuar të quajtur “Fatimijë”, që cilësoheshin si popujt më të degjeneruar e të prishur të kodit të islamit dhe nuk kishin prejardhje të pastër, sepse ishin paraardhës të çifutëve dhe zjarr putistëve. Ndërsa vetë - Dita e Mevludit, për herë të parë u festua në periudhën e Sulltan Muratit të Tretë, më 1574-1575, si sulltani i 12 i radhës nga osmanlinjtë.

Mirëpo ia vlen të shtohet, se po ky sulltan, sipas historianëve specialistë e neutralë, kishte një histori tejet të keqe?! **Sepse ditën kur u inaugurua sulltan, ai vrau 5 vëllezërit e tij...?” - Shih-MANIFESTI i MEVLUDIT NËN THJERZËN DIJETARËVE ISLAM - BOTUES TAHLA KURTISHI - 2011**

Për të zbërthyer çështjen e lindjes, sipas Librit të Shenjtë, Kur’anit – kujtojmë se lindjes si proces, qoftë te njerëzit, qoftë në natyrë, ku të tjerët e ngritin, në festim - islami nuk i kushton ndonjë kujdes të veçantë, pra as për vetë Muhamedin a.s. Nga ana tjetër - shqiptimi i ajeteve Kuranore, del se lindja nuk ka kuptim as për vetë Zotin si diçka e veçantë dhe për këtë na mëson edhe kur thuhet për veten e tij supreme thuaj: ”... Lem je-lid ve lem ju-led...- As s'ka lindur kë, as nuk është i lindur...”?! Që komentuar me rrënjën e dialektit gegë (sipas nesh) – Allahu a.xh. na urdhëron t’i lutemi doemos me fjalët e arabishtes që tingëllojnë edhe si shqip në rrënjë gegërishte “Thuaj: Le - jo... dhe Lem – jo dhe tash krahaso Lem je-lid ve lem ju-led...?! . Edhe Kurani po na del se folka shqip...?!

JA NJË NDIKIM JO ISLAM NË MEVLUD NGA MITET?!

Shih tashti dhe krahaso, a mos ka teprime në këto vargje festive rreth momentit të ardhjes në jetë të profetit, që dihet se nuk i pranon islami, kur cekët: “Sezhde (përluje), bani Qabja u çue në kamb, / hiç ndonjë gur në tokë nuk i ra, / të gjithë e panë, Qabja thirri mat çast: / sonte ka lind dielli i gjithë dynjas.”?! *Vargu nuk duket të jetë një thënie metaforike në kuptimin përmbledhës...?! Kurse, nga ana tjetër deri tash pamë se lindja e profetëve - si të ishin diell shoqëron të gjitha mitet që kanë të bëjnë me lindjen e tyre dhe pas figurës së*

tyre - gjithherë vërehet sfondi i diellit – si ndikim i feve diellore të mëparshme. Shqiptarët, në besimin e vet ishin edhe më origjinal dhe Diellit, pamë se si ata i luten sikur të ish një gjë e gjallë?! Në folklor vetëm ai është kuadër të bartë amanetin (besën) e heronjve dhe të jetë dëshmitar për një ngjarje të trishtë?!

Por – argumenti i parë që sexhdeja (përlulja - temenaja e saj), nuk ka ndodhur, duhet të jetë fakti, se një gjë të tillë të përluljes, Zoti ia ka ndaluar edhe vetës. Duam të themi që Qabeja të përlulej në këtë mënyrë duke qenë krijesë e Allahut si vetë profeti...?!

Por kjo nuk do të thotë se atij prapëseprapë çdo gjë nuk i lutet në mënyrën e vet në Univers. Por që ne këto lutje nuk jemi në gjendje t'i kuptojmë. Por jo kështu siç u tha në Mevlud – pra, kemi të bëjmë me një realitet pak apo aspak të besueshëm?!

Kur leu Ky Zat Ehli-Meqja pa hilafë,
 Qaben at' nat' gjith e pan' tuj bâ tavafë.
 Sexhde bâni Qabeja u çue në kambë,
 Hiç do një gur në tok' nuk i ra, gjith e panë
 Edhe qoshja qoshes i jepte selam,
 Sonte leu e erdh një zotni tue thanë.
 Qabeja thirri e foli m' atë ças.
 Sonte ka lé Dielli i gjith Dynjás.
 Pa fes e pa kpuc! në kamb' vijn sáf sáf,
 Ka me na bâ ymmeti neve tavaf.
 Qi na pastron zemrat t'ona një Resúl,
 Edhe prej anmiqve na pshton Aj Resúl
 Edhe shejtanat të gjith mahzum u-ban.
 Thirri vji zâ prej Qiellit me i përzân.
 Gjith ç'ka qe haps e i lidhun u 'ëshue,
 Zemra gjithkuj gjet rahat e u shendue.
 Katërdhet vjeç Aj Muhammed kur u bâ,
 Taxha Pejgëmbërllëkut Atij j' u dhâ.
 Edhe Kurani me Xhibrillin ke Aj,
 Me j' u ulun ajet ajet j' a filloj.
 Emri Zotit gjith s' i bânte iktiza
 Ndër njizet e tri vjet tamam u bâ.
 Edhe se sa myëxhizate tue bâ
 Ashiqare të gjith alemi ja pá.
 Ijje s' bânte aj mybareq shtat' i Tij
 'tok' s' i binte prej ndricimit Nusi Tij

Dëshmi e kësaj janë ajetet Kuranore, se atij - Allahut a.x.h., i përulet çdo gjë në tokë – çdo ditë dhe duke iu lutur Zotit të vet?!

Qabeja - vlen si Shtëpia e Parë e Zotit në tokë, por me kaq edhe përfundon çështja?!

Tjetër, sikur të ishte puna "të gjithë e panë". Kjo, pa dyshim që do të ishte regjistruar si mrekulli e kohës dhe do kishim të dhëna ashtu siç kemi për shumë gjëra të asaj kohe?! Madje edhe nga vetë Kur'ani, i cili flet edhe për historinë e ndërtimit të saj – se kush e shembi – madje edhe kush do ta shembë deri në fund të jetës - sipas transmetimeve profetike. Sepse Kur'ani ka përmend edhe ngjarje të kohës së para lindjes në Qabe, dhe ashtu si na foli, për mrekullinë e lindjes së Jezusit, mund të kishte folur edhe për lindjen e profetit nëse dihet që flet edhe për shembjen e saj sipas do transmetimeve.

Kjo porosi - kundër kësaj feste - na duket se ndeshet edhe te libri i Gilman Kazazit - Largohuni nga risitë në besim, në të cilën kremtimi "i Natës së Regaibit" - kur nëna e profetit – mbeti shtatzënë, hidhet poshtë, me arsyetimin e imam Nevaviut (vd.676h.) i cili në librin e tij "El Mexhum" (4/56). Thotë: "Nemazi (lutja) e Natës së Regaibit, është nga bidatet - risitë e këqija - fjala është për natën e 15 të muajit Rexhep, sipas të cilit demek mbeti shtatzënë Eminija me profetin e nderuar - dhe kësaj i luten besimtarët – bile edhe në Ulqin"?!

Veprimi i këtillë nuk është transmetuar nga profeti...?! – *Gilman Selim Kazazi – Largohuni nga liritë në besim, Shkodër, 2016, f. 19*

SPROVA TJERA TË NJË LASHTËSIE MITIKE TË LINDJES SË HERONJVE - ZOGUT

Te kultura e Vinçes 6000 vjet e lashtë me një shkrim – alfabetin e saj Kunjiform e cila u vërtetua edhe në Dardaninë Ilire gjejmë edhe nënën hyjneshë si skulpturë në të cilën gjejmë si artefakt kontaktin e saj me një zog nga qielli i cili e mbarson atë?! Kurse në Shas, që duhet të jetë shtrirë në arealin e kësaj kulture edhe sot lindjen me diçka – zog nga qielli e gjejmë në faktin se femra fëmijët e saj i quan zogj – zog etj.

Shikuar nga zanafilla e miteve të shoqërisë gjithë njerëzore që nga mitet babilonase, egjiptiane etj., çdo lindje e heronjve, paralajmërohej nga një zog, andaj kjo gjë më vonë shërbeu nga kisha që me te të niste edhe kuptimi i trinisë në lindje të të dërguarve – si doktrinë (shpikje) njerëzore.

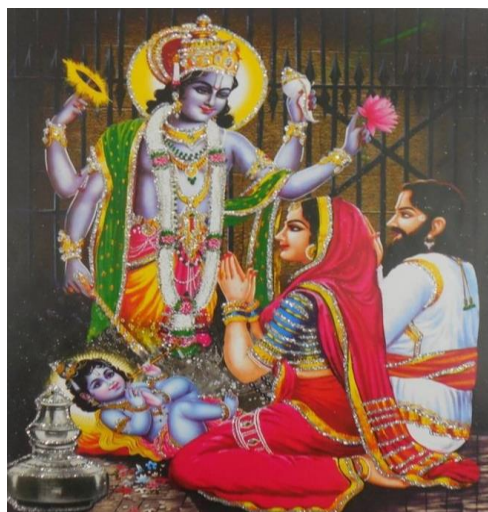
Porse trinia në mit haset që në librat e Totit - mjeshtrit të madh që zotëronte kalimin nga qenia fizike, në atë energjetike dhe astrale – pra kishte fituar përjetësinë...?!

Kurse te shqiptarët në Ulqin, si duket këto lindje të tilla, siç cekëm, ende ruhen në kuptimin e vetë emrit të fëmijës i cili në dialekt pamë të quhet zog – pra, në kuptimin e ka zog të vetin (fëmijë të vetin). Në dialekt, zogu që del të

jetë një diminutiv i Zotit, ka tiparet edhe të heroit – si p.sh. zog me fletë - zog i shqipes, ose kujto në folklor këngën e heroit: “*Dulo Mani - zog sokolit (zog shqiponje), kish zanë priten mas vaporet*”, ose “*zog ma të mirë se bante nana*”, që thamë se është vetëm një kujtesë mitike e lindjes së fëmijëve të kohës kur ata lindnin të nxitur nga jashtë edhe si dragonj?! Në këtë situatë emri hor+us si reminishencë, na duket të ketë dalë nga kuptimi i fjalës – emrit herë (herët-heros) – hero + horus, pra, ndoshta një hero - horus (zog me fat të shkruar që lart nga zoti). Është interesant për nxitje edhe vetë emri HOR-i i shqipes që provokon - mbase kuptimi i fjalës – ngjau të degjenerojë. Këtu do të përmendim disa lindje të tilla ndër popuj të heronjve – prijësve. Dhe ndoshta, për të kuptuar esencën e gjithë kësaj – të lindjeve të hershme dhe të stër-stërllashta në shqipe në kohë, po analizojmë vetëm fotografinë e parë që do japim e në të cilën sipas përshkrimit të mitit Babilonas - (bab jonas shqip) Semiramida lindi zotin. Në anglisht poshtë fotografisë kemi: *Mothër (motër, serb. mater) Got (shqip zot(g). gjermanisht got. Pra, motra e zotit - te ilirët – motra ishte vetë nëna e cila përkujdesej për fëmijën.*

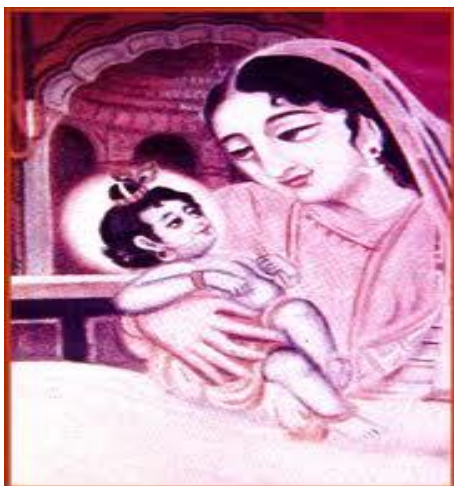
Më gjerësisht për këto shih: *Maku Senad: Trinia - Forumi i të rinjve myslimanë, Prishtinë 2017.*

Ja se si rri puna në këto veprime:

*Perëndesha – Zoja babilonase Semiramis; Zoja indiane Devka me të birin
– Zot - Krishna dhe Zoti i personifikuar në bir*

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

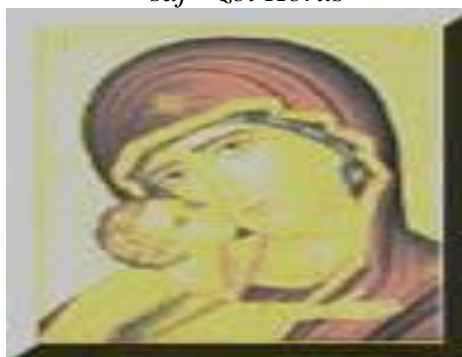
Zoja indiane Isi dhe foshnja zot Ishvara

Zoja egjiptiane Isis dhe djali i saj – zot Horus

Zoja Mari me Jezusin bir - zot

Zoja – nëna e Zotit në Budizëm

(Ky mendim i ilustruar u nxor nga libri i cituar i Senad Makut – Trinia - misterit shekullor i krishterimit)

Po të analizoni me kujdes këtë fotografi të Krishtit, nga këndi i ortodoksizmit (më fanatik në origjinalitet), sikur kemi të bëjmë jo me një shikim foshnje, por “me një foshnje” e cila si mrekulli ka aftësinë e artikulimit me gjuhë - sipas shikimit të saj që jep. Kjo nga shikimi i vetë gjestikulimit etj., del se ka edhe aftësinë e të folurit - duke u përputhur me komentimin në islam që bën Kur’ani se Jezusi - Isai a.s., foli që në djep e që për vete tha se “ai ishte një rob i Allahut” dhe jo bir i zotit...?! Teza, kundërshtohet nga katolicizmi?! Po edhe nga simbolika e kësaj fotografie.

Pra, shikimi i sjellë në fotografi del të jetë emocional dhe jo ai, i një foshnje të zakonshme. Thjeshtë – fotografia sikur komenton islam - mirëpo është paganizëm, për punë të diellit në sfond?!

Ai (Isai në djep) tha: ”Unë jam rob i Allahut. Ai më ka dhënë Librin (Ungjillin), më ka bërë Profet.

Dhe më ka bërë të bekuar kudo që të jem. Ai më ka porositur që të falem e të jap zeqatë (tatim) sa te jem gjallë.

Dhe që të jem i mirë ndaj nënës sime. Dhe nuk më ka bërë të ashpër.
Nga Kur’ani - Surja Merjem: 30: 34

Kujto termin I MIRI ose IMERI, si prijës te katarasit - albigjinë, i cili gjithashtu ka kuptimin (jo i ashpër me nënën...)?! Shih edhe vetë Aleksandri, ishte i butë me nënën (ilire), por i rreptë me babanë Amintët, e me të cilin transmetohet se u përlla në çështje froni. Madje disa e përziejnë edhe në një komplot të vrasjes së tij - për të kaluar mbretëria në dorë të ilirëve, para se të mëkëmbej –vëllai nga babai i tij jo ilir. Për ekuivalencë të këtyre nënave të zgjedhura – zonjave të zgjedhura (shih këtu një mrekulli

gjuhësore të shqipes se si emri zonjë – të korrespondojë me fjalën i zgjedhur...).

Në kuptimin që emri zonjë del të jetë një emër foljor i dalë nga folja zgjedh ose mbiemër foljor i zgjedhur. Zonjë e Zgjedhur e perëndeshave të njerëzimit. Siç u cek edhe më parë - shqipja në etnopsikologjinë dhe kulturën e krahut e njeh fjalën zonjë, po edhe zanë që janë në ekuivalencë dhe Thanë. E THANA (ATHINA).

Këtu, çdo gjë është hyjnore dhe monoteiste...?! Studiuesit pak janë marrë me këtë?! Pra, shqipja në strukturën e vet toroidike që cekëm, doemos se edhe fjalën – Zonjë, del se e ka të lidhur me fjalën Zgjedh - e kjo nga baza Zot. Sepse vetëm një zonjë që lind një zog, është si proces i dalë nga fjala zgjedh – pra, një z është domosdo e nevojshme dhe kuptohet organikisht që përmban emrin në femërore Zonjë.

Shiko për konkretizim, që rrënja zgjedh nuk hynë në punë për të krijuar fjalën Zonjë në leksikon serb dhe kemi, për të njëjtën gjë dy rrënjë krejt të kundërta: Zonja (*Gospa*) – Zgjedhur (*Izabrana*)...?! Kurse Zog (*Ptica*)...?!

Shih shprehjen: Ai ka shumë zogj (fëmijë) – *On ima puno ptica...?!* Serbishtja, e ka të huaj këtë mundësi. Ata atëherë del që nuk e njohin as mitin e cekur të lindjes së heronjve nga lart - si në mitin e popujve, përkundrajt shqiptarëve që këtë e kanë përditshmëri dhe me këtë ata sikur diçka ruajnë si vulë – amanet hyjnor me lindjen e vet - ashtu siç i mësuan nënat ilire – lindjet e fëmijëve të vet si në ëndërr – kujto: Aleksandër?!

Kurse një moment interesant “i zgjedhjes” ishte vetë vetëdija e nënave të miteve shqiptare – për t’i mësuar fëmijët e vet nga e kanë origjinën – kujto kështu Olimpia e mësoi të birin Aleksandrin që ka dajë Akilin etj. E nga kjo që u tha tash mund të themi se po e shohim përse i thanë Shasit – Rrizanë që në vetë kohën epirote të kohës së Pirros dhe Aleksandrit dhe më herët në kohë. Dhe nuk do mend që kjo kulturë e besimit monoteist që mund të quhet misteri i Shasit, nxiti kryqëzatat më të mëdha në luftë ndaj kulturës iliro-pellazge. Qyteti i Zonjave kishte një jetë të vetën kulturore dhe shtetërore e cila, siç u cek, tërbonte popujt përreth më pak të civilizuar.

E sidomos ata që nuk jetonin në meridianin zero - të piramidave të zotit Amon Ra – Rrizanës dhe Duklës (Dioklesë - heliopolisit), nga ku kanë lindur – shumica e heronjve të antikitetit...?! Tjetër, pushteti i zonjave Zana, sipas mitit, del të ishte real dhe i mundshëm sepse sigurohej nga pushteti i dragonjve që në legjendat për Shasin na dalin të pasqyruara edhe si kuçedra. Do veçuar këtu - sidomos kuçedrat e Shasit, që ishin tepër të

përhapura si figura të fuqishme mitike të cilat mbronin qytetin dhe si të tilla i përmend edhe Gj. Fishta, për të portretizuar trimëritë dhe të bëmat e heronjve të vet. Kujto vargun 555 te kënga Lekët e Lahutës, ku një trim shqiptar që lufton në luftë kundër cubave malazezë, për të qenë sa më autentik, dhe që përshkruhet me fjalët “*Si këlshedra në Liqe të Shasit*”...?!

Po pse ta ketë veçuar Fishta – këtë kuçedër, si prift(at) që ish. Çfarë duhej të ruante ajo në Shas, përveç se nëse jo - thesarin e familjes mbretërore të Kastriotëve e më herët etj...?!

Shih gjuhësisht dhe si etnogjenezë e etimologji gjuhësore vetë emri Athina i bie të jetë E THANA – ZANA...?! Zaten edhe banori i parë i Shasit i bie të jetë Kadmi, mbret fenikas i cili u shpërngul në drejtim të Shasit...?!

Shqiponja si simbol është vetë zogu (ZOTI) në diminutiv si emërtim i hierarkisë familjare.

“... Të vdekurit janë zotat e padiskutueshëm të të gjallëve”- Lebon?! - Dhe: “Një popull udhëhiqet nga të vdekurit e tij, më tepër sesa nga të gjallët e tij. Raca e tillë është e derdhur vetëm prej tyre. Shekull pas shekulli ata kanë krijuar idetë dhe ndjesitë tona dhe për pasojë edhe motivet e sjelljes sonë. Brezat e shkuar nuk na imponojnë ne vetëm konstitucionin fizik të tyre. Ata na imponojnë edhe mendimet e tyre?! Të vdekurit janë zotat e padiskutueshëm të të gjallëve. Ne mbajmë peshën e gabimeve të tyre, ne marrim shpërblimin e virtyeteve të tyre”?! - *Gustav Lebon, Psikologjia e Racave, Reklama Tiranë 2001, f. 12.*

E ne kemi të shtojmë, që ne bartim dhe përjetojmë edhe artin e tyre - sepse kemi të njëjtin medaljon muzikor si racë ekzistuese...?! Prandaj nëse na qenkësh kështu, atëherë një simbol i yni – nga jeta na qenka vetë koha e shkuar e jona që përcakton të tashmem.

Shih edhe në folklor muzikor të gjithë popujt e Ballkanit (Ilirisë) - poshtë lumit Sava, e duke zbritur Danubit në të djathtë dhe në të mëngjër kanë të njëjtën vijë muzikore - medaljoni i njohur si vija melodike ballkanike (ilirike) e do kishte qenë më drejtë, pra, të quhet Ilire. Që do të thotë, jo muzikë ballkanike, por ilire.

Ndërsa mbi Savë e deri te Alpet, kemi një mezo zonë ilire (përzierje), para se ajo të shkrihej në një medaljon gjermanistik. Tjetër, mbi Serbi e lart në Rumani e Traki ...kemi legjenda, mite e muzikë fare identike me atë të popullit tonë...?! Doemos se kjo nuk ka të bëjë me turq.

SHQIPONJA – ZOGU (si kult – bëhet) simbol i hierarkisë së shenjtë të familjes, por edhe simbol kombëtar që jetësohet në vetë xhubletën e malësores shqiponjë. Malësorja shihet se është vetë shqiponja një ZOG(T) - ZOJË...?!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Po a mos të jetë pra, vallë – edhe vetë xhubleta shqiptare një ZOG - SHQIPONJË E ZEZË, si simbol në veshje kombëtare sot...?! Duke shikuar fotografitë – imazhi i formuar mbase flet vetë dhe nuk do koment, si në fotografinë e parë?! Kurse në të dytën – dy malësoret në veshje të kujtojnë DY SHQIPONJAT E ZEZA. Andaj, nuk është vështirë për të kuptuar përse te malësorët shqiponja nuk lejohej të vritej...?! Sepse ata edhe në veshje imitojnë një shqiponjë.

Xhubleta hapet si shqiponja - shih dhe bindu nga fotografia më lart?! Ka diçka mahnitëse që e lidhë malësoren me këtë shpend edhe në artin si veshje të saj...?!

Po përse të jetë ky shpend i dashur për ne – që e imitojmë edhe në veshje edhe në lindje, kur të voglit (fëmijës) kur lindë i themi përsëri, po me këtë emër. A mos është edhe kjo – një vulë tjetër karshi plisit, një amanet i mbretërisë së humbur që ruhet nga albanët...dhe jo vetëm kaq, por na del e shtrirë gjithandej si rrënjë në Azi dhe Evropë?!

Jo rastësisht Albanët kishin themeluar dikur edhe vetë Anglinë?!

Nuk ka dyshim se - ky shpend mitik te shqiptarët është simbol i një vetëdijeje të brendshme që thërret në shqip edhe si mendim fillestar i mitologjisë astrale dhe simbol nacional?!

Ndoshta për shqiptarët është kështu - si simbol, edhe në veshjen e xhubletës - nënës malësore edhe për atë që ai si shpend e ka shumë të dalluar sensin e familjes - ashtu si vetë nëna shqiptare...?!

Prandaj, nga të huajt, vendi ynë njihet si Toka e Shqiponjave, kurse banorët e saj, si - bijtë e shqipes...?! Dhe kjo sikur plotësisht e zgjidh idenë se si duhet të zbërthehet një pamje e xhubletës shqiponjë...?!

Flori Bruqi, në librin e tij “Guxim shqiptar” - Printing pres - Prishtinë 2008, f.12, shënon edhe këtë konstatim, citojmë: ”...Pirroja gëzonte nam për besnikërinë dhe trimërinë e tij në beteja. Epirotët e quanin “Shqiponjë”. Sipas një tradite shqiptare, pretendohet se emri “Shqiptar” (Bij të Shqipes) e ka origjinën nga thënia e Pirros. Kur dikush lavdëronte zhdërvjelltësinë e lëvizjes së trupave të tij ,ai i përgjigjej me krenari se një gjë e tillë ishte normale, pasi ushtaret e tij ishin “Bijtë e Shqipes”, kështu që lëvizjet e tyre, natyrisht u shëmbëllenin fluturimeve të madhërishtme të mbretit të shpendëve.”

Por një shqiponjë është edhe një shqiptim - fjalë amanet që sundon Universin?!

Sipas një versioni tjetër, disi të ndryshëm, kur trupat e tij u thurnin lëvdata sulmeve të tij të guximshme e të shpejta, dhe e quanin “Shqiponjë” ai u përgjigjej se ata ishin flatrat e tij, që bënin të mundur fluturimin e shpejtë të shqiponjës. Thuhet se kjo çoi në adoptimin e këtij emri, të cilin populli shqiptar e përdor edhe sot e kësaj dite. Pra, jo “ALBANË”, por “Shqiptarë” ose “Bij të Shqipes”. Albanë (me krahë qiellor - si emër) e

kemi të përbashkët, nga gjuha e përbashkët indoevropiane e popujve të cekur dhe të njohur si kushërinjtë tonë të parë. Por gjuhësisht për vete preferuam të quheshim shqiptarë, nga shqiptarja.

Me gjithë atë, këto konstatime - Eqerem Çabej, në një punim të publikuar në "Shqipëria e Re" - 1972, me titull: Pse bota na quan Albania dhe origjina e emrit Shqipëri, e konteston mundësinë e prejardhjes në këtë mënyrë të fjalës *shqiptar*?!

NGA KANË ARDHUR RACAT NJERËZORE - RACA SHQIPTARE DHE HERONJTË

Origjina hyjnore e hierarkisë familjare anamalase, pak më gjerë.

Nëse ndalemi e vështrojmë me kujdes të kaluarën e qytetit të vdekur të Shasit i cili konkurren si një kryeqendër e Anë së Malit - e më gjerë në aspektin shpirtëror, si mendësi (ide) kolektive e trevës, pa dyshim që aty vërejmë se si imponimi i një ideje të re në shoqërinë ekzistuese brenda etnisë anamalase, mbase me rrethinë e më gjerë, vërehet se ashtu si qytetit të vdekur edhe vetë trevës historikisht iu mohua e drejta e vetë ekzistencës në kontinuitet, duke ia kontestuar tërësinë në dy shtete?!

KRENARIA E HETUESHME

Këtu shohim njerëzit të kapen fort pas një adeti a zakoni të shtëpisë dhe të të vdekurve të vet të cilët ata e trashëgojnë. Fillimisht kjo del të jetë si praktikë zakonore e kufizuar brenda familjes, pastaj të vendit apo qytetit të vdekur ku krijohej edhe nocioni i të ashtuquajturit, atdheut - **qytet e atdhe bashkë. Duke qenë si kategori e njohur e qeverisje ilire?!**

Mendoj se këtu koncepti i qytetit si atdhe, edhe pse i dobët e pa një kontinuitet ushtarak përgjatë historisë është tej mase i avancuar dhe i mjaftueshëm si ide shpirtërore e cila arrin deri në atë shkallë sa që shkrirja shpirtërore për t'u bashkuar e shkrirë me qytete tjera ishte gati e pamundur. Krenaria e origjinës familjare – ruan, si të thuash, vetë kohën kur te ilirët, qyteti ishte shtet...?!

Një praktikë të këtillë e manifeston edhe qyteti shtet – për nga krenaria e Ulqinit – nëse është një bashkëkohënik i Shasit të Vdekur.

Për të rrumbullakuar gjithë këtë - për krahasim, nëse vizitojmë, për shembull, një popull të huaj te i cili vazhdimisht përsëriten tiparet dhe karakteret e ngjashme që bien në sy si identitet domethënës i vargut të paraardhësve, mbase vlen ajo përllogaritje e një ekonomisti të ditur, Z.

Chyson “i cili ka llogaritur, se në Francë, po të marrim tre breza në shekull, secili prej nesh do të ketë në damarët e tij, gjakun e të paktën 20 milionë bashkëkohësve të vet të vitit 1000.” Nga kjo, sikur kuptojmë se - Gjithë banorët e një lokaliteti të një province kanë pasur doemos të njëjtit stërgjyshër, janë mbrytur prej të njëjtës baltë, mbajnë të njëjtën vulë dhe hyjnë pa pushim në tipin mesatar prej atij zinxhiri të gjatë e të rëndë, ku ata janë veçse hallkë e fundit. Ne jemi një herë, bijtë e prindërve tanë dhe të racës sonë.

“Se nuk është vetëm ndjenja, por edhe psikologjia dhe trashëgimia, që na e kthejnë atdheun në një nënë të dytë”.

Lexuam se, një grup ndërkombëtar shkencëtarësh të mbledhur nga UNESCO, sipas *Deklaratës për racën* (Nju-Jork, 1972, bot. III), Ashli Montagu, f. 149, 150 të jetë deklaruar, se:

Me racë nënkuptojmë thjesht një nga grupimet gjenetike pjesërisht të veçuara, në të cilat u ndanë njerëzit gjatë dhe pas shtrirjes së tyre të hershme gjeografike. Duke folur në vija të trasha, në secilën nga pesë zonat e mëdha kontinentale të tokës u zhvillua nga një racë... Faktikisht, gjatë kësaj periudhe të historisë, njerëzimi u degëzua gjenetikisht, dhe ne mund t'i njohim e studiojmë rezultatet e këtij degëzimi falë asaj që ka mbetur deri më sot nga racat e hershme, sipas ndarjeve gjeografike. Për nga kapaciteti kafkor si njëra nga veçoritë e racës ariane – ku futen doemos edhe shqiptarët, po kujtojmë që dihet se arët - arianët – si stërgjyshër, kishin një kapacitet të madh kafkor që sot haset te vetë raca shqiptare.

Misteret e popullsisë shqiptare të besimeve të lashta - fraza e shkrime të gjetura anë e kënd botës, me sadopak legjenda qofshin ata nga baza reale të joshin dhe mahnitin dhe tmerrësisht të bëjnë për vete, andaj ia vlen t'i shqyrtojmë përmes asaj që mohohet – disiplinave shkencore, religjioze dhe paranormale që njihen.

Këtu nuk do flasim për krijimin e racave historike se si janë formuar ato dhe si zhduken racat e dhëna nga natyra - Zoti, e as të përsërisim atë se si e shpjegon islami krijimin e racave njerëzore prej fillimit – gjeneratë pas gjeneratave të cilat në formë të shpirtit (atomit energji) ishin të vendosura në brinjën e Ademit, por po i qasemi shpjegimit të tyre nga këndi i Biblës, duke veçuar disa citate e më pas të përpiqemi të gjejmë nga ky mozaik i lashtë i copëzuar si mit në origjinën hyjnore të familjes shqiptare që duket, por nuk zbulohet lehtë në vështrim të parë.

Kjo që po themi nuk ka fare lidhje me teorinë e Darvinit, bile e përjashton atë.

Zan. 5:1, 2; 1:28: «Ditën kur e krijoi, Perëndia e bëri Adamin në ngjashmëri me të. Ai i krijoi ata mashkull dhe femër. Ditën që i krijoi, i

bekoi dhe u vuri emrin Njeri [ose Njerëzim].» «Perëndia i bekoj dhe u tha: ‘Jini të frytshëm, shumojuni dhe mbusheni tokën.» (Pra, të gjithë njerëzit janë pasardhës të Adamit dhe Evës, çiftit të parë njerëzor.)

Vep. 17:26: «Nga një njeri i vetëm [Adami] ai [Perëndia] bëri të gjitha kombet, që të banojnë mbi tërë faqen e dheut.» (Prandaj, pavarësisht se nga cilat raca përbëhet një komb, ato kanë ardhur të gjitha nga Adami.)

Zan. 9:18, 19: «Bijtë e Noes që dolën nga varka, ishin Semi, Kami dhe Jafeti. Këta të tre ishin bijtë e Noes dhe prej këtyre popullsia e tokës u përhap kudo.» (Pasi Perëndia shfarosi botën e të pazotave me anë të një përmbytjeje globale në ditët e Nojës, popullsia e re e tokës, e përbërë nga të gjitha racat e njohura sot, rrodhi nga pasardhësit e tre bijve të Noes dhe të grave të tyre.)

Ndoshta nga Semi linden edhe popujt semit: arabët dhe çifutet, kurse gjuhësisht vërtetohet se krahas gjuhëve smite, aramenishtes dhe greqishtes së vjetër, edhe shqipja hynë në katër gjuhët më të vjetra të botës. Andaj, këtu edhe do të merremi gjuhësisht me hierarkinë familjare të shqiptarët e cila në esencë dhe në mendësi – etnokulturë, ruan kujtesën e origjinës së vet hyjnore në shoqëri dhe mbi pronën.

Kuptohet se edhe familja shqiptare në shumëçka ruan traditën e organizimit të familjes së shenjtë të Noes dhe ka një hierarki interesante të sajën si race e zgjedhur e cila i shpëtoi përmbytjes. Po nëse Kami, na transmetohet të jetë djalë i Noes, a mos ka lidhje, apo a mund të jetë vetë Ka(d)mi – mbret fenikas i cili iku si mbret me mbretëreshën – nimfën - floçkën e ujit Zanë – Harmonia me të cilën kishte mision të themelonte tempullin e Kadmit dhe të Harmonisë në Rrizanë (Shas) dhe për të lindur kështu një popull fenikas dhe pellazg, njëkohësisht – Ilirin (ilirët), sipas dijes ilire, po. Sot pamë që hierarkia familjare në Anë të Malit na vjen si e tillë.

Është edhe një moment tjetër gjuhësor-mitik i këtyre anëve – si fjalë *etërit* – apo anamalçe *etnit*, në të cilën përmbledhen edhe disa fjalë të ngjashme të të shumë gjuhëve që u përhap të gjithë njerëzimi e që është po ashtu emri *etni- etna - etnitë, etnikum* që bukur mirë shpjegohen përmes shqipes anamalase ETNIT TANË ...? SHIH TITANË, anamalase - të gjithë, dhe shpjegon fjalën *Titanët* nga mitologjia ilire që e injoruan shqiptarët dhe e birësuan grekët.

POZITAT NË KIERARKINË FAMILJARE: ATI – ZOTI I SHPISË

ATI është një ATON te egjiptianët e lashtë. Është i njohur faraoni – monoteist Aton - ky për Aton kishte diellin. Aton quhej Dielli. Më vonë hasim te pellazgët - Ati, që e trashëguam më pas edhe si ilir dhe shqiptarë. E trashëguan edhe “grekët” – si Mali Ato+os,

Kështu quhej kryefamiljari në familjen shqiptare i cili ka pushtetin suprem dhe ai është i thirrur të punojë drejtë sipas porosisë hyjnore dhe për këtë, ai ishte një bartës në familje i vullnetit të Zotit të lartë - sepse pa frymën e tij ai dhe familja as nuk do të ekzistonte dhe ekzistojnë derisa ai do të dëshirojë vetë Zoti - Ati...?!

Ambicia e tij është që të ruajë me drejtësi marrëdhëniet familjare dhe ata farefisnore si dhe ta fuqizojë ekonomikisht atë. Ai përcaktonte fejesat dhe martesat e fëmijëve të vet, kurse përkujdesej që për nuse të zgjedhë ndonjë vajzë nga një derë e mirë, sepse anëtari i ri i familjes, duke qenë urë lidhëse për një miqësi të re - asaj nuses së ardhshme i imponohej – realisht pozita e parë në familje. Kurse preferohej që ajo, përveçse fisnike të ishte edhe e bukur.

Ai njihet edhe me emrin Ati – ati ynë.

- **Pozita I:** Nusja dhe vendi në hierarkinë familjare
- **Pozita II:** Zatni Madhi (Baba – vjehri ose kryeplaku)
- **Pozita III:** Zatinia - bashkëshorti
- **Pozita IV:** Aga - kunati vëllai i burrit
- **Pozita V:** Zogu - fëmija i nuses

Nëse ndalemi dhe analizojmë titujt e hierarkisë familjare shqiptare del që ata të jenë shpikur nga individualiteti dhe institucioni i nuses (NIMFËS - femër gjysmë peshk, gjysmë njeri) sepse i shkojnë natyrshëm vetë fjalorit të saj kur përmendën shkallët e hierarkisë familjare në familjen e re.

Nimfat apo floçkat e ujit, që janë tejet të bukura dhe thuhet, si floçkë uji – gjysmë njeri, gjysmë peshk, si emër dhe si mit reflekton lashtësi dhe deri te një realitet i mundur për komentimin mitik të origjinës sonë në këto hapësira. Kujto, jo larg kësaj gjeografie thuhet se në bjeshkët e Nemuna të ekzistonte një liqe – larg syve të njerëzimit ku laheshin zanat...?!

Pozita I - Nusja Re

Madje për këtë – ajo edhe quhet Reja (E reja), doemos që përfaqëson të renë brenda familjes dhe “I ec fjala”?! Kujto, sipas mitit - Reja ishte bijë e tokës dhe e qiellit dhe nuse e Kronit (kohës), andaj quhej Reja, në kuptimin e të resë – por është edhe vetë reja e shiut – sepse ishte motër e Oqeanit. Thjeshtë, në përditshmëri sikur na e dëshmon mitin pellazg, por

dhe mitin universal mbi racat e zgjedhura nga vetë Zoti me urdhrin e tij për të qenë gjak i pastër blu e për të sunduar me tjerët me drejtësi - sipas mitit. Nga këtu kemi edhe emrin *nereidat*.

Përhëndetja e nuses - si madhërim hyjnor - pasi ishte krijuar nga toka...?!

Nusja në shtëpinë e re, si duket, titujt ajo vet iu vente mbi bazën e pronësisë që ka – kishte familja dhe administrohej prej një familje të madhe - si trashëgimi, punë e cila niste me pasurinë tokësore si bijë e saj. Për tokën – pronën familjare, nga autoriteti i saj, sot në këto anë kemi dy emra, paraprakisht: TEA – TEODOS dhe TEMA...?! Por baza etimologjike mendojmë se rri mbi rrënjën Tea, e që haset si perëndi kryesore pellazge dhe që këtë emër e mban familja pellazge: kujto Tea quhej nëna e Akilit etj.

Sepse prona toka – krahina është vetë temë dhe vetëbesim sepse udhëhiqej nga princi (perandori që sundonte në emër të së drejtës qiellore – Teas - *tesë* apo *fesë* në shqip. Tea është si femër (një Zanë). Nusja autoritetit të familjes -TEAS, në shenjë të pronës - tokës së trashëguar – atyre, doemos që u dhuronte përshëndetje me frikë respekt - dashuri dhe përulje njëkohësisht?! Grupi *Tea* mund të jetë edhe një *sea, tot, thotë* etj.

Ajo fare nuk është “e mbytur“ në ego të vet. Sepse sipas mitit – si fëmijë ishte e braktisur dhe u rrit nga egërsirat e malit, andaj shquhet për një trimëri e

duke mos qenë dosido - një qyqe?! Ata dinë të respektojnë pozitën dhe rendin në shoqëri. Madje edhe sot, plotësojmë se na vjen që në shenj respekti për një pronar - sundimtar, në Ulqin dhe rrethinë, doemos vërejmë se si nusët i ndajnë me respekt një përhëndetje – temena...?! - emri i përhëndetjes duket se ka dalë nga fjala Tema - prona tokësore.

Por që temena, i bëhet për respekt edhe një njeriu të pa pronë që nuk zotëron diç - që nuk është zotëri. Gjithashtu hetohet se pas pushtimit të perandorisë bizantine nga sulltani osman që edhe ky ishte trashëgimtar i gjithë pronës në tokë, si pasuri qiellore - emrat e pronave të sulltanit, vazhduan të quheshin me të njëjtin emër deri me rënien e kësaj perandorie. Çështja vërtetohet nga kadastrat osmanë – turk. Si duket as turqit nuk e ndërruan emrin e pronës – si njësi organizative familjare (shtetërore) të kohëve, kur ilirëve iu dha toka për shfrytëzim nga mbreti i Zotit. TEODOR, pra, të rrënjës Tea, del të ishte edhe vetë perandori.

Për të plotësuar mendimin me literaturë shkencore cekim atë që shkëputëm nga libri i Ali Bardhit – të cituar më lart, f. 14, ku për Anë të Malit thuhet:

“Në periudhën e mesme mesjetare, treva e Anës së Malit bënte pjesë në kuadër të temës bizantine të Durrësit (IX-XII). Prej burimeve historike dëshmohet se në shekullin XI institucionet katolike në trevat nga Tivari në Shkodër, ku bënte pjesë edhe Ana e Malit, organizohen në kuadër të Argjipeshkvisë së Tivarit si rezultat i rrethanave që krijuan Vojesllavleviqët” në këtë territor të temës së Durrësit... Temat bizantine quheshin me emrin e kryeqendrës, apo me emrin e trevës. Kështu, tema e parë mban emrin e kryeqendrës së Durrësit, ku ndodhi edhe qendra administrative e temës dhe e kryepeshkopatës (mitropolisë) ortodokse bizantine e cila kishte në varësi institucionet fetare të kësaj njësie administrative në kuadër të së cilës bënte pjesë Ana e Malit. Nga viti 1160 tema e dytë bizantine mban emrin e trevës së Dalmacisë fillimisht me kryeqendër Shkodrën. ”Në kuadër të këtyre temave bizantine Ana e Malit qëndron deri në momentin e depërtimit të ushtrive serbe të Nemanjiqëve në fund të shekullit XII (1286). Ky moment shënon edhe fundin e organizimit administrativ të Anës së Malit në kuadër të Bizantit.”

Rada

Edhe pse ky emër, në etimologji, mund të duket jo shqiptar (ilir), në esencë është shqiptar dhe jo sllav. Emri Rada, është vetë emri i Resë, para se të bëhej e re – pra, kur ishte vajzë. Ajo ishte një bareshë e dashurisë dhe e preferuar si vajzë për Krishnën, kurse në Ilirik – shumë vende baritore bartnin emrin e kësaj femre - shih si Radusha në Bosnje, Kosovë etj. Ajo ishte personifikim i pasionit të pastër dhe pa interes **B. Colonna, pun. i cit., f. 310.**

Karakteristikë tjetër dalluese e fjalës nuse në shqip, për aq sa u tha, është mbase edhe ngjashmëria e emrit *nuse* me rrënjën e përbashkët gjuhësore të 4 gjuhëve bazë botërore. Me këtë emër përmendet edhe në Kur'anin Famëllartë - arabisht për nuse thuhet – *nisa...*, e ruajtja e ngjashmërisë së cekur sikur tregon vetë rolin totemik të vetë nuses, prandaj edhe emri i saj shohim të mos ketë ndryshuar?! Po pse *Nisa* të mos konkordojë me fjalën shqipe *nisa*, sepse çdo nismë është një *nuse...*?! Një NIS-më është vetë Njishi.

Nusja - gjithashtu, respektohet sepse ka edhe misionin e lindjes së fëmijëve që sigurojnë gjakun blu.

Nuset quheshin edhe burrëresha?!

Tjetër, nusja te shqiptarët i nënshtruhej edhe vullnetit të bashkëshortit i cili po ashtu, duke nënkuptuar maskulitetin që ka doemos superior mbi nusen quhej “Burrë”, por nëse edhe ajo fitonte attribute burrërie – duke çuar në vend fjalën e burrit edhe kur ai mund të mungonte, atëherë fitonte epitetin burrëshë - grua me veçori mashkulli - (ishte trimëreshë), duke u nivelizuar edhe si simbolikë në status të ngjashëm shoqëror. Madje edhe vetë burrit të saj i lejohet që bashkëshorten e vet ta quaj burrëshë.

Besimi ilir edhe pse u mbyt dhe nuk që i zoti të mbijetojë ai po duket se ka lënë si relikte të prezencës së tij një opus fjalësh e të cilat sot ende jetojnë në hierarkinë e vet pushtetit familjar. Andaj nëse te pellazgët sipas mitit kryezoti i gjithë zotave quhej Zeus dhe sipas Porfirrit Zan që na tingëllon shqip (gegërisht), atëherë është krejt e logjikshme që vjehri - nga nusja në familjen albo-ilire të quhej Zat(ni), Zatni Madhi – pra, kështu quhej dhe quhet kryeplaku i familjes albo-ilire shumë anëtarësh e fisnore. Pasi për agën dhe zogun si fëmijë folëm më lart – tashti ka mbetur të sqarohet edhe për

Pozitën e VI në hierarki që është - Nënëmadhja (ajo që në dialekt njihet si nene).

Në dialekt emri **nene**, del të jetë kuptimi i nënës së madhe që mbase ndeshet në mitin e çiftit të parë njerëzor Eva dhe Adami nga të cilët lindën shumë fëmijë. Nëna e madhe ka qenë një figurë e dashur kult për të gjithë popujt dhe si e tillë vazhdon të jetë edhe sot në hierarkinë familjare. Por nëse kishte respekt të veçantë në familje të cilës të gjithë anëtarët e familjes i përulëshin me respekt e fjalë të mira, *bile ajo guxonte të kishte edhe një fond paralel të të ardhurave të cilat i destinonte sipas qëllimit dhe dëshirës së vet, pra duke pasur një kuletë të dytë në familje, te fëmijët gëzonte kërrshërinë dhe edhe më shtonte dashurinë e respektin.*

NJË LEGJENDË INTERESANTE E CILA SHPJEGON SI FORMOHET TROJA

Përsërisim se fjala Trojë në Anë të Malit – ka kuptimin mallkim?!

Disa ikën nga Troja dhe dikush mbeti në Trojë e nuk u shpërngul – sipas urdhrit të orakullit për shpërngulje diku larg. Kjo MËSOHET NGA MITI PELLAZG. Por kjo di edhe të përsëritet si ndodhi dhe kështu, sërish formohen trojet e reja te shqiptarët, ashtu si te ilirët dikur – siç mëson miti pellazg te pellazgët. E keqja nuk ka fund.

Ndërsa edhe besimi i fundit (në normat e tija) - kur diçka nuk shkon dhe fati nuk ec si popull preferon si zgjidhje shpërngulja.

Të provokon këtu, edhe ndonjë tregim ose legjendë e këtyre anëve që marrin në kohë këso emrash - Troje, nga vendbanimet mirë të populluara të kohës para pushtimit turk në hapësirën përreth Shasit që i shkon ngjashëm një urdhri, apo inspirimi nga lart i cili ose nuk mbahet ose thyhet - pa çka se u tha e nga kush u tha. Folklori edhe sot rrëfen për një përvojë të ngjashme e cila përsëritet në këto anë. E ajo po duket që vazhdimisht sikur sërish rrëfen nëmën – Trojën apo mallkimin e Zotit. Legjenda e këtillë e kohëve të vona, thotë se *troja* – mallkimi e arriti popullin e këtyre anëve, të cilët për të mos pranuar pushtetin e armikut turk paskan qenë betuar se të gjithë së bashku do të lëshojnë vendin duke u shpërngulur – mërguar në një vend tjetër, në të njëjtën kohë - ditë e orë të caktuar me marrëveshje paraprake?! Por besa në Zot “për shpërngulje kolektive nuk u mbajt” - u thye dhe Zoti - mbi besëthyerësit çoi mallkimin me kohë te popullsia e mbetur...?! Kështu thuhet se ngjau që disa - nuk u shpërngulën. Ata vendosen dhe e thyen besën e dhënë vëllazërore duke ngelur në shtëpi të veta edhe pse karvani i të emigruarve i priti disa orë t’u bashkoheshin – por më kot. Ata që nuk ikën - doemos se kishin për qëllim edhe lakminë në shtëpitë dhe pasurinë e atyre, që po shpërnguleshin?! Atëherë ata që ikën - të pezmatuar për mashtrim që iu bënë të afërmit e tyre - i truan trojet e veta bashkë me ekzistencën e jetës në pasurinë e lënë në vendlindje - para Zotit me zë. Dhe besohet që zëri kalon 7 fish qiell dhe tokë, duke arritur te Zoti...?! Thuhet që Zoti ta ketë dëgjuar mallkimin e atyre që ikën. Andaj ata që mbetën, thuhet se nuk përparuan më kurrë as vetë.

Pasardhësit e tyre sërish u desh të migronin dhe nga kjo, vendi u shndërrua në troje.

Pra, edhe këtu Mallkimi i trojeve - gjithsesi pas besimit popullor na u lidhka me një mallkim...?!

DISA SHEMBUJ TË KONSPIRACIONIT ANTISHQIPTAR NË SHKALLË EVROPIANE

Mendohet që shkrimtari i parë me famë botërore i cili trajtoi edhe në art komplotin shumëpalësh mbi Ilirinë e cila trashëgonte kulturën e parë të një historie humane e cila vazhdoi edhe sot është vetë dramaturgu Viliam Shekspir i cili edhe për nga emërtimet e kryeveprave të tija del të ndalet në dekonspirimin e tragjedisë komplotiste ndaj këtij populli që sot trashëgojmë ne. Shih për shembull një nga kryeveprat e tija si ajo e Mbretit Lir, ku flitet për mbretin Lir i cili deshë të ndajë në trashëgimi 3 vajzave të tija mbretërinë e ku u mund nga komploti, ndërsa edhe emrat tjerë të veprës shohim se janë personazhe me emra ilirë. Komplotet ndodhën vërtetë në kështjellat që përmend Shekspiri të vetë Danimarkës në det dhe ku potentët e botës së atëhershme mbledheshin në këto kështjella nga viti 1223 vazhdimisht dhe madje nuk mbanin as protokoll ngase ishin sekret.

Ajo që të bie në sy, është fakti se ngjarjet që zhvillohen në skenat e tragjedisë së Shekspirit sikur të kujtojnë praktikën që ndeshet në folklorin shqiptar nga ku vërejmë se si fantazma i tregon atij që rron se si ndodhi likuidimi i fantazmës nga armiqtë e saj dhe amaneti se si të veprohet për të marrë gjakun - në fakt për të ruajtur amanetin e ruajtjes së mbretërisë – kurorës mbretërore të marrë në dorëzim. Edhe këtu – si në folklorin shqiptar fantazma flet nga mjegulla dhe se ekzistonte besimi që kur të vdekurit flasin tregojnë realitetin.

Me gjithë atë, po bëjmë një shkëputje dhe kjo që duam të themi rreth Trojës së parë - luftës së saj, apo trullit që përmend Iliada dhe shpërnguljes së trojanëve, cekim se vërtetohet që sot ata trojanë të cilët ikën dikur nga lufta e Trojës – me propozim të orakullit të Delfit sepse ishin të nëmur, del të jenë sot kombet evropiane të sodit – që themeluan tre qytetet e tre kombeve të reja: Romë – Paris - Londër. Kurse ata që mbeten përreth Trojës e deri në Ballkan na del të jenë pellazgo- ilirët të cilët, pasi nuk emigruan, del të jenë populli vendas më i vjetër i kontinentit të Evropës. E kjo sikur nuk u pëlqen kushërinjve tanë të parë - të kombeve evropiane që u formuan nga të ikurit e saj?!

Problemi, në dukje tepër i thjeshtë, na del të jetë shumë i komplikuar – sepse fatbardhësisht dhe fatkeqësisht njëkohësisht – ne shqiptarëve na takon të jemi i vetmi popull vendas në Evropë që mbijetuan të keqën?! Popujt tjerë në Evropë – nuk e kanë këtë kënaqësi të jenë autoktonë, por ardhacakë - kudo që shkuan. Andaj ata edhe i ndoqi po duket Troja - mallkimi i parë.

Kjo ka bërë që kombet e fuqishme, për shqiptarët të thonë të pavërteta dhe gjysmë të vërteta, duke bërë përpjekje të përvetësojnë edhe vetë kulturën tonë dhe autoktoninë e cila nis me shkronjën shqipe A - që është, siç u tha, një

piramidë – vet njeriu i parë. E një A, është vetë AI+FILLOI - Ajfeli...?!

Punën e gjithë kësaj që ndodhi me vjedhjen e historisë dhe mitit shqiptarë të zanafillës - Shasit, apo të meridianit ZERO – MBASE na e shpjegojnë edhe këto 3 fotografi të prezantuara në vazhdim?!

ARTISTI ZBULON TË VËRTETËN E MITIT TË SHASIT – NGA TROJA E LASHTË KUR PËRQESH KULLËN E AIFELIT...?!

Sot popujt kushërinj tanë të parë - të përparuar pas migrimit - duke qenë kombe të fuqishme – si kushërinjtë tanë të emigruar – bëhen ziliqarë sepse nuk mund të blejnë lashtësinë si vendas në Evropë në raport me ne. Për të arsyetuar këtë, po kujtojmë kohën e romantizmit evropian:

Kur mbretërit e familjeve të pasura gjermane, bavareze etj., pasi mësuuan në kohën e romantizmit të vet për origjinën e tyre nga Troja Aziatike, shkuan atje, për të njohur kushërinjtë e largët që jetonin atje dhe kur në brigjet e saja u njohën me kulturën e grekëve, u kënaqen me ta dhe deshën t'i pranojnë "për daja" të lashtë?! Ata doemos që u mahnitën nga kultura e popullit grek dhe thanë – se nga ky popull e kishin origjinën, por mohuan të kenë origjinën nga raca shqiptare - arvanitasit grekë dhe kjo ndodhte, sepse pasi kontaktuan lypsarët arvanitas, u shprehën që nuk ka mundësi, që pasardhësit e Perikliut dhe Aleksandrit të Madh të kenë degjeneruar në lypsa rrugësh?! Ata edhe sot mund të mendojnë kështu, por nuk mund të hedhin poshtë, se Parisi, nuk ishte grek për nga emri, por shqiptar, bashkë me emrin e Trojës hipotetike dhe as mitologjia greke, nuk është greke e cila merr kuptim vetëm në gjuhën shqipe.

EDHE ZOTI FOLI SHQIP: UNË JAM AI QË JAM

Duke mos dashur të hapë një dimension të ri – tashti nga fundi i librit, kujtoni librin e Gjuzepe Katapanos i cili thotë se, Thoti fliste shqip dhe Moisiu fliste shqip. Tjetër për këtë, madje shih edhe etimologjinë e emrit të Kullës së Ajfelit, në Francë, e cila zbërthehet – Ajfell - *Ai filloi në zero*.

Kujto këtu, bisedën e Moisiut shqiptar, me Zotin (Unë jam ai që jam...). Pra, Zoti tha për vete se është në krye – në fillim dhe mbarim – ishte ai që ishte vetë alfa dhe omega. Thjesht, ishte një Krajl – krye – krua i fillimit dhe mbarimit - Kriti...?!

Ai tha: “Unë jam ai që jam Unë”. Pra, shqip Unë do të thotë një - sepse një është unë. Edhe në arabishte e hebraisht ngjashëm do të thotë – un - me. Italisht Unë – do të thotë Një - Uno, e nga kjo kemi Universi, sepse Universi është Unë(i) - Njësh-i. Thjesht, sikur Zoti, që në bisedën e parë i tha Moisiut se ai është Njëshi. Pra, unë jam unë – është gjuhësisht edhe "njëshi jam - njëshi?!"

Shih sot atë, kur thuhet si kompliment: JE NJËSH - JE NJËRI...?! Je nais (je nisë - njësh. Sepse - naisi është njëshi. E që është edhe një nisje

që kërcen nga zeroja - hiçi...?! Pra - NJË I RI.

Kujto pastaj - kreu si fillim, që rri në krye dhe kreu si proces i mbarimit - fund?!

Besoj që pas kësaj e cila u tha - tashti, është më se e qartë se si, falë statusit tonë kombëtar në kohën kur ndodhën konventat për përcaktimin e meridianit fillestar, përse ndodhi të thuhej se meridiani fillestar (aty ku nis e matej koha në fillim) ishte në Francë e jo në Trojë (Shas...), sepse aty ku nisi koha – diferencimi sipas fatit (kadit dhe kaderit), nis edhe jeta e njeriut në tokë – rënia - rrënja nga qielli - ilir i pastër.

Nga kjo - tashti, falsifikatorët e popujve të fuqishëm të shekullit 19, konstatojnë në marrëveshje se Meridiani ZERO, i cili mendojmë se kalonte nëpër Shas, u bart në Francë me qëllim...?!

Puna është më se e qartë; atë çka nuk mundi ta shkatërrojë lufta dhe natyra, nga trashëgimia jonë e kujtesës pellazge - mbase më mirë se çdokush e bëri bota akademike e të huajve nga dyert e të cilave humbën historitë e popujve të vjetër e të vegjël?!

Nga ana tjetër edhe latinët kurrë nuk heqin dorë se meridiani zero është ai i qytetit zero – Romës romake si në fotografinë e mësipërme. Edhe pse nuk mund t'i ikin kujtesës së autorëve antikë - se atë si qytet e themeluan ilirët e ikur nga meridiani zero.

VLLADAN GJURGJEVIQ – SHQIPTARËT JANË PA HISTORI DHE PA HERONJ

Dhe kështu, duke bërë rekapitullimin në vija të trasha – për ne ilirët – rrizanasit, sikur këtu na ngjau sërish në fund ajo thënia e Hublit - për asimilim të një populli që përmendëm më herët?!

Në situatën tonë, të asimilimit kulturor nga serbët, shohim që një punë të këtillë dimë se e bëri vetë akademia serbe, për shembull, me Vlladan Gjurgjeviqin, i cili shkroi nja 200 e sa faqe, pamflet ku vërtetonte në vitin 1908 se *”shqiptarët nuk kanë një gjuhë të veten, por të stisur, që janë pa histori dhe pa heronj”*...?! Dhe më pas ai, këto mite të rreme - teza, i përktheu e i shpërndau nëpër vendet evropiane për të bindur evropianët (ambasadorët) se për ta do të ishte më largpamëse dhe praktike që serbët si popull i fuqishëm të triumfonin mbi ta - pasi që veç duhet të triumfojnë mbi ta – qoftë edhe me luftë...?!” Kjo vijë e platformës së tij, shpejt u bë edhe politikë e kishës serbe nga e cila shihet që nuk është çuar dorë as sot. Kurse pas kësaj në vazhdim, këtë teori të tijën Vaso Çubrilloviqi e ngriti në elaborat të shfarosjes së shqiptarëve në favor të serbëve. Dhe të cilës i ndenjën besnikë të gjithë udhëheqësit e mbretërisë serbo-kroate dhe sllovene e deri te vetë Josib Broz Tito - kujto deportimet e shqiptarëve në Turqi, mbi bazën e marrëveshjes së Titos me shtetin turk...?!

PSE EVROPIANËVE NUK U PËLQEN QË NE SHQIPTARËT TË JEMI NË ORIGJINË NJËLLOJ SI ATA – THEMELUES TË TROJËS DHE KUSHËRINJ TË LARGËT TË TYRE?!

Rezyme e shkurtër:

Fjala e parë e Iliadës, të gjithë e dimë se është – fjalë shqipe dhe kjo ”mnia”, mëria.

Këndo muzë mninë – mërinë e Akil Hyjnorit – të trumit (truarit) - trojanit...?!!

Dhe për çudi, fjalën “mni”- magji, e gjejmë të ruajtur tash 3000 vjet në Anë të Malit – Rrizanë (Shas), Krajë etj. Edhe sot, në dialekt thuhet se ai ka mni - ban mni – mban mëri etj. Dhe është, po ashtu, interesante se jo gjithkush di të bëjë mni- magji, përveç se disa femra të veçanta e të cilën e bartin atë si dije. Sot mëria, ka kuptimin e një qëllimkeqi e të hidhëruari i cili të hakmerret. E hakmarrja mund të vijë nga forcat e të së keqes. Por edhe si ndëshkim i një dijeje hyjnore - name – mallkimi, apo troje.

Të jetë Helena e Trojës, ajo që i bëri mni (magji) Akilit, për të filluar luftën – nëse mendojmë anamalçe - del se po?! Po edhe Napoleoni, e la një fjalë të urtë – kur dy vetë grindeshin, ai thoshte: *sher she La fa* (sheri she femnen) - pop. anamalçe – ose se bëpi i sherrit është femra?! Të jetë kaq e përfaqshme shqipja me frëngjishten – nuk e dimë, veçse francezët ishin evropianët e parë që folën për çështjen e formimit të shtetit shqiptar. Ai ishte Napoleoni i Madh që mundi botën.

Duke vazhduar me atë që u cek se kush e themeloi Trojën plotësojmë se, ata që me vëmendje lexuan Iliadën dhe Odisenë e Homerit, hetojnë se kjo luftë nuk mund të merret thjeshtë vetëm si një luftë ndërmjet fiseve greke, siç jemi mësuar ta kuptojmë Iliadën e Homerit, ngase fundi i fundit u pa që vetë konstatimi i tillë të fut në një huti dhe konfuzion edhe më të madh kur vërejmë se autorët grekë si puna e Strabonit na jep do koincidenca të çuditshme rreth banorëve që jemi mësuar të jenë të Iliadës. Kjo ndodhë kur autori flet për fise të tëra të Trojanëve që janë në Iliadë – Azi të Vogël në veprën e tij Gjeografia, shohim se ata, sipas tij, jetojnë edhe në Iliri, si për shembull: Dardanët, Frigasit dhe Myzet?! Kjo koincidenca mendimtarë e studiuesve të tërë i ka futur në mendime që mund të jetë plotësisht antishkencore të mendosh se Lufta e Trojës, bënë fjalë vetëm për një luftë të brendshme të fiseve greke e duke anashkaluar paraardhësit e shqiptarëve – pellazgo-ilirët...?! Ose të tjerët. Elena Kocaqi, në librin e saj për Luftën e Trojës, shkon aq larg, saqë konstaton se aty, nuk kishte fare “grekë”, sepse Akejtë – ishin nga fisi i frigasve që janë nga dinastia ilire e jugut dhe të cilët migruan në Trojë. Sipas saj, ajo konstaton se lufta, nuk u zhvillua ndërmjet popullsisë pellazge dhe asaj greke, por u zhvillua ndërmjet vetë fiseve trojane pellazgo-ilire. **Sikur të ishte kështu, atëherë shqiptarët janë njëloj krenarë e më shumë se evropianët në këto hapësira, pasi mbretëritë e para të civilizimit që ne njohim përmes miteve ishin të tyre?! Ja një tezë që mbron prejardhjen ilire të shqiptarëve: “...Shqiptarët i përkasin popujve më të vjetër se vet historia. Dhe gjyshërit e shqiptarëve merrnin pjesë në luftën e Trojës, të udhëhequr nga Akili (në njërin anë) dhe Hektori (në anën tjetër)”. Nga bota. al... *Maurico Druon, sekretar i Akademisë frënge.***

Atëherë, nga ky kënd – mallkimi i Homerit është i kuptueshëm, sepse mallkon të truarin Akil, i cili filloi një luftë brenda një etnie – luftë qytetare dhe kjo për punë të një femre...?! Lufta u bë, Troja po binte dhe filluan migrimet.

Ashtu si në çdo luftë edhe pas Luftës së Trojës, mund të thuhet se ndodhi që jo të gjithë të ikin si popull trojanë. Pati edhe trojanë të mbetur - popull pellazgë që nuk u shpërngul dhe këta mbijetuan në hapësirën ku

supozohej të shtrihej Troja e duke ruajtur autoktoninë e vet. Kurse këta po duket të ishin fiset ilirë që vazhduan të krijonin në kontinuitet mbretëri Ilire deri te ajo e Aleksandrit të Madh e cila shtrihej në të gjithë botën e atëhershme, e duke prekur caqet e saj nga Lindja deri në Perëndim.

Andaj, ata kështu, pasi nuk e braktisën kurrë vendlindjen Trojën - që u mallkua – nga truesi – trojësi (gegërishte i mallkuari, një urdhërore nga dikush lart...) atëherë punët bëhen të qarta, kuptohet nga vetë emri që mori si kuptim në shqip. Po duket se të shpërngulurit evropianë, për arsye të xhelozisë që kishin ndaj fiseve të mbetura iliro-pellazge filluan dhe u bënë tej mase xhelozë – atyre nuk u hynte në punë autoktonia shqiptare me gjenezë trojane, andaj edhe na urrenin kur po viheshin kufijtë e rinj të mbretërive të reja e të paqena më parë mbi mbretërinë tonë ilire të cilën na e mohonin?! Iliria me kalimin e kohëve për ta, në fakt për ne, në shekullin 20 tashmë ishte ajo "Bukuria që vret..."?!

Pa dyshim që dihet se Historia është tepër e mugët për kohën e luftës së Trojës dhe ajo nuk ekziston. Por një gjë dihet:

Nga Iliada, pamë se si në mitin e Iliadës, grekët qahen se si Akili (AQILEHTI) – pellazgu (shqiptari) i kohës pat çuar në Had (Ferr) - sipas tyre, shumë shpirtra dhe atë për këtë e quanin i truari – dreqi - i mallkuari (Trojësi – trojani)?!

Po atëherë, ata që u mundën kush thua ishin dhe nga erdhën paraprakisht? Çfarë kuptimi kishte të lartësohej i truari nga Homeri si poet – mos vallë, për atë që çoi në ferr disa njerëz grekë - nëse Homeri mbante anën e grekëve...?! Dilemat dhe falsifikimet janë të mëdha, sa që këtu, nuk mund të ketë një aminim - pëlqim...?!

Mirëpo me ecjen e shkencës – informatat ndryshojnë për të mirë në favor tonin në shekullin që jemi dhe kjo na jep të drejtën të konkludojmë se - pas leximit të librit *Athina e Zezë*, ku kultura greke del kryekëput aziatike dhe afrikane, e nëse kësaj ia heqim edhe heroikën mitologjike të sajën që gjen shpjegim vetëm me leksikon e shqipes, atëherë pak ose aspak nuk mbetet diçka origjinale në te. Troja dhe mitet (besimi) dalin të jenë tonat.

Doemos që ardhacakët në Peloponez dhe rreth Trojës, nuk ishin evropianë – si vendas. Dhe u cek se ka tepër mundësi që jo ilirët, por vetë grekët, të ishin injorantë në punë besimi e të cilin me urdhër të orakullit (profetit) në Dodonë, pamë se pranuan të merrnin besimin ilir, i cili nuk iu ndaloi të kalonin në fenë e atyre që më parë i kishin luftuar dhe kjo po duket se gjatë ndërrimit të mbretërive është një diçka që vazhdimisht përsëritet. Këtë veprim të tyre shihet se e dëshmojnë edhe vetë historianët "grekë" e

të cilët askund nuk e përmendin emrin grek...?!

Atëherë nëse qëndron ky konstatim i bie që shqiptarët të ishin autoktonë për tërë kohën në vendin ku shtriheshin dhe ku supozohej të ishte Troja. Kupto, autorët e vjetër grekë - ata askund nuk e quajtën veten grekë e nga doli ky emër...?! Po ashtu as serbët, nuk e quajtën vetën e tyre serbë ose servo, e as Serbi, por kështu u quajtën nga ne. Grekë, disa thonë se emri doli nga Gra - grua?! Kurse serbë është sherbë+torë...?!

Tjetër, ka tepër mundësi që në luftën e Trojës në anën e Hektorit të kenë luftuar edhe fiset frigase – dinasti ilire, e kjo është krejtësisht e mundshme edhe për vetë specifikën e Luftës së Trojës e cila u bë për të mbrojtur nderin e një femre dhe jo për territor...?! Sipas Homerit. Kjo është më se e kuptueshme, sepse sipas kanunit të shqiptarëve, u lejohet edhe sot të bëjnë luftë kundër njëri-tjetrit. Te Iliada mësohet që konflikti 10-vjeçar kulminoi, kur kumbara – kumbarës, i rrëmbeu femrën (gruan)?!!

Për këtë edhe kemi situatën të evropianët, ku shqiptarët si trashëgimtarë të popullsisë pellazge sipas tyre, jetonin aty ku nuk do duhej. Dhe ata që e zbuluan të vërtetën – me të drejtë thanë atë që cekëm se **“për shqiptarët nuk është shkruar asnjëherë asgjë e vërtetë”?! Pra, as vetë miti?!**

Tjetër, po qe se mendojmë shqip, për të plotësuar mendimin e parë, po pyesim - përse bëhet një luftë imagjinare – sipas etnopsikologjisë dhe fantazisë së mendjes sonë, mbi bazën e një morali - kodi civil të pashkruar, atëherë ajo sipas bindjeve tona të moralit shqiptar do të duhej të bëhej për këto arsye.

Prekja në nderin e një familjeje duke i grabitur asaj – nderin e krenarisë familjare me grabitjen e një femre.

Ose duke ia marrë atë peng - për punë të mos përmbushjes së do obligimeve që ka dikush ndaj dikujt. Në situatën tonë ishte mos ndërtimi i një muri të kështjellës nga qyteti buzë deti - pastaj

Hakmarrja

Gjakmarrja

Mikpritja

Besa

Mbajtja e armës etj. Gjitha këta, kur nuk respektohen sipas kanunit – kodit civil shqiptar që ia lëmë Lek Dukagjinit – si autor?! Del të jenë një moral popullor i pashkruar, porse i mbledhur disi nga prifti i humbur shqiptar - po themi Shën Jeronimi. Duke na ngjarë me mit, ajo çfarë iu ngjau hebrenjve me Talmudin. Ata mendojnë se Zoti atyre u foli direkt përmes 10 urdhëresave dhe asaj çka u transmetoi të shkruar Moisiu, që është Tora – Teurati - pesë librat e tij dhe fjala e shenjtë, atyre u erdhi edhe

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

e përcjellë si traditë po themi – profetike gojore, përmes Jushës. E cila traditë u mblodh. E te ne shqiptarët - ilirët, ky shkrim popullor gojor u mblodh nga Jeronimi. Nga kjo sot çuditërisht - të gjitha këta që i cekëm se ne, na vijnë të ruajtura në karakterin tonë përmes rregullave të Kanunit të Maleve - Lekës ose të Skënderbeut etj., edhe sot, do të i shihni se i gjejmë të ruajtura direkt nga lufta e Trojës, kurse popujt tjerë përreth nuk i kanë e nëse i kishin, nuk i ruajtën dhe për këtë jemi trashëgimtarë të qytetërimit parahistorik që njihet te normat morale tonat më me saktësi. Pra, edhe sot po të shkelshin ligjet e vëna në psikologjinë tonë kombëtare - doemos se është e kuptueshme që mund fare lehtë që një luftë e tillë të bëhet edhe sot. Si duket Miti i Trojës, është i shpikur nga morali dhe gjykimi i një mendjeje shqiptare e cila i ndodhi si përvojë vetëm atij. Thjeshtë, për të përfunduar mendimin pohojmë se pjesë të kulturës antike trojane i gjen sot vetëm në kulturën shqiptare dhe askund tjetër.

Shih në vazhdim një hartë, ku shtriheshin fiset e Trojës.

Shih për kuriozitet edhe në një dokumentarë ku flitet për Luftën e Trojës dhe përhapjen e fiseve trojane në lindje – perëndim (deri në Azi të Vogël) – u imponua përsëri që meridiani fillestar – që prek Shasin – Iliosin - Lezhën, të vijë i shënuar dy herë radhazi në hartë me dy vija - meridiani që ecin paralel, duke arsyetuar me ta mundësinë e përhapjes së fiseve TROJANE nga Azia e

Vogël e deri në Shas dhe e kundërta?! Pra, të atyre që emigruan dhe të atyre që mbetën. Shasi edhe këtu del të ishte kufi i dy civilizimeve historikisht edhe si mit. Andaj nuk do mend se të jetosh, përgjatë mijëvjeçarëve - si një qytet kufitar, është gati e pamundur në një kontinuitet të vazhdueshëm kohor. Edhe Skënderbeu – Kastrioti, po ashtu thoshte që ishte trojan - i cili i trashëgonte të dy Aleksandrat si mbretër iliro-pellazgë. Dhe athua se rastësisht, edhe ky përzgjedhi të mbajë kuvendin në Lezhë - Ilios - Trojë e të presë edhe vdekjen mu aty?!! Pse e ndiente veten të sigurt në këtë qytet, ku qytetet e mëdha, pranë Lezhës, ishin nën sundimin turk...?! A mos kjo lidhej me emrin e tij si Ilios dhe i pëlqente – të ishte në qytetin e parë. Po pse kishte përzgjedhur që muajin e mjalit ta kalojë në Ulqin.

Po pse edhe afër Apollonit (Apollonisë), sërish na del një qytet i përsëritur me të njëjtën rrënjë – Ilion dhe jo vetëm këtu?!!! Pse sipas legjendës edhe ky përzgjedhi që arin e mbretërisë së tij - ta fsheh në Rrizanë - Lumin Bunë. Pse Fishta nuk e kishte të huaj figurën ”e kuçedrës në Liqe të Shasit...!” kur dihet se në mitologjinë shqiptare ata ruajnë thesarin e një krahine – floririn etj.

Mendojmë se problemi kryesor në këtë aspekt, doemos që është problemi i autoktonisë shqiptare, sepse të gjithë popujt të cilët jetojnë sot në hapësirën ku është Troja, ose supozohet që është, të gjithë ata të cilët, për momentin jetojnë aty, duke përfshi edhe vetë turqit, po edhe e tërë Evropa, nuk mund të thirren në autoktoni, sepse janë të ardhur. Kurse përjashtim bëjnë vetëm shqiptarët – si trashëgimtarë të iliro-pellazgëve?!

ÇFARË DEKLARON JOHAN TUNMAN PËR TË VËRTETËN E SHQIPTARËVE

Dhe nuk e di përse, ose e di përse po më kujtohen ligjëratat në studime, kur atëherë nuk kisha dëgjuar për atë që tha Suedezi Johan Tunman, i cili qysh në vitin 1774, pat nxjerrë tezën e vet e cila e shpjegonte etnogjenezën shqiptare me fjalët: *Unë shoh te populli shqiptar, fqinjët e grekëve të lashtë dhe nënshitetasit e Romës së vjetër*. Askush nuk e mohoi këtë tezë të tijën - ne vetëm se u munduam nga këndi ynë të vërtetojmë me këtë që cekëm.

Nga këto legjenda e mite, për ne shqiptarët, mund të kuptohet edhe vetë rëndësia e Eneidës së Virgjilit - Eneut – luftëtarit të Trojës që themeloi Romën. Këtu –Virgjili - autor i Eneidës, në poemën e tij artistikisht rrëfen se çfarë ndodhi me trojanët pas pushtimit e të cilët me urdhër të orakullit të vet - profetit, u urdhëruan të braktisin Trojën e të shkojnë në perëndim. Ai – orakulli u tregoi fatin – dëshirën dhe urdhrin e Zotit që ishte se ata pas mbarimit të luftës - njëkohësisht u duhej të niseshin në shtegtimin e vet të ri, për të gjetur

një vendbanim – atdhe të ri, si refugjatë..., kur Virgjili, dëshirën e Zotit na e ka përshkruar me fjalët: “Atëherë, babai i Eneos, Ankisë, e interpreton gabim profecinë e orakullit të Delos duke u kërkuar trojanëve që urdhri që u kërkohej ishte që ata të shkonin në Kretë. Ai duke kujtuar heronjtë antikë (përfshi Teukirin), thotë: ”Dëgjoni o drejtues, njihni shpresat tuaja. Gjendet në det, Kreta – ishulli, ku ka lindur Zeusi. Atje është mali Ida, djep i njerëzve tanë. Pra, kurajë dhe shkojmë atje ku urdhrat e zotave na drejtojnë. Shkojmë drejtë mbretërisë në KNOSO. Jo shumë gjatë është distanca. Në agimin e tretë do të gjendet flota në brigjet e Kretës. (Virgjili, “Eneida”, f. 104, 105).

Këtu bëhet fjalë për distancën nga ishulli Delo në Kretë, përfshi ndalesat në ishujt tjerë vërejnë studiuesit...?! Ndërsa interpretimi ishte gabim, sepse ata i kishin ngatërruar punët, sepse urdhri i orakullit kishte qenë që ata nga brigjet e Trojës aziatike, ishte dashur të zbarkojnë jo në Kretë, por më tej në Saturno – Itali, për të themeluar atje Romën e Re...?! Kjo që u cek deri më tash, në këtë libër, sikur me një intuitë tinëzare brenda vetës, të bën që për fund të këtij libri të shtohet edhe të përsëritet me dy fjali ajo që do ishte kjo:

- Sa ishte e fuqishme ndjenja romantike e krenarisë së vet kombëtare te evropianët se kishin origjinë nga grekët e lashtë mund të bindeni, vetëm nëse mund të shihni nga brenda Parlamentin e Vjenës – i cili edhe sot është i pushtuar nga figurat e mitologjisë së heronjve grekë të Luftës së Trojës (shqiptare)?! Pra, mu aty ku u nxorën dy vendime, për të filluar Luftën e Parë dhe të Dytë Botërore, e cila u jepte atyre përparësi për të fituar të drejtën mitike mbi hapësirat tona – të gjeografisë shqiptare - trojane...?! Kuptohet, duke e llogaritur ata veten puro grek. Bile, para kësaj kohe, mbreti i Bavarisë gjermane, kishte urdhëruar që greqishtja e vjetër të bëhej gjuhë studimi në shkolla, duke kujtuar se ajo ishte në kontinuitet – afri gjuhësore me greqishten e re dhe nuk kishin njohuritë e Aeref Matheut që greqishtja e vjetër - si gjuhë e vdekur, kishte më tepër afri me dialektin gegë të shqipes sesa me greqishten e re...?! Dhe për çudi të fatit, indoktrinimi ishte tejet i madh i cili përfundoi në një konflikt të armatosur për jetë a vdekje – për të pushtuar Trojën – ose mbrojtur atë, diku në Azinë e Vogël – Stambollin dhe kështu – fundi i kësaj lufte – sërish ra të përfundojë në Turqi – Trojë - ku u ndeshën aleancat më të mëdha ushtarake që njihite civilizimi i atëhershëm...?! Si dikur në Luftën e Trojës. Sepse Troja, pa një t, është Roja????!!!!!!

Kujto këtu dhe shih për një "fat të caktuar" të Trojës, se edhe Lufta e "ÇENAKALASË", e cila përcaktoi fatin e dy mbretërive të mundura në shkallë botërore: Turqi, Austro-Hungari me 25 mijë shqiptarë të ngjuar në këtë qytet - që humbën jetën si dikur në Trojë, ngjau përsëri si fat në Trojë e cila kësaj here nuk u pushtua – Stambolli, pasi forcave të rrethuara në këtë qytet u erdhën në ndihmë trupat angleze që dhanë fjalën e fundit në këtë sherr?! Pra, ngjarja po ruhet sërish ashtu si në mitin e Iliadës së Homerit - në kohën kur ajo (Troja - Turqia dhe Austria) gati u mund nga rusët aziatikë...?! Dhe po të mos ndërhynin anglezët – Troja sërish dështoi...?!

Parlamenti i Vjenës me stil të Akropolit dhe skulptura e perëndeshës ATHINEA - që në emër është nga mitologjia shqip: Hana - kulti i Hënës, del të jetë në hyrje të parlamentit vjenez...? Për të sqaruar këtu dhe, kuptohet, përfunduar se për kultin e Hënës (shqiptare-pellazgo-ilire) që u fol, se si kulturë është e dëshmuar edhe nga dija islame si besim, për të cilën për ndikimin e mundshëm të saj në besim dhe eventualish rrezikut nga dalja prej tij në ciklet e hënës, besimtarët udhëzohen në lutjen: "Allahu është më i madhi. O Allah! Bëj që dalja e kësaj hëne mbi ne të shoqërohet me siguri, vazhdimësi në iman, shpëtim nga çdo e keqe e dëmtim, ialam (nënshttrim) të vazhdueshëm ndaj

Teje dhe mbarësi për atë që Zoti ynë dhe zoti yt (o Hënë), është Allahu, Tërmidhi dhe Darimiu (Salih Tirmidhi), por pjesa në mes kllapave është e dobët - *Said el Kahtani - MBUROJA E Muslimanit - dhikri i Kur'anit dhe Synetit.*

Athina - sipas mitit, lindi nga koka e çarë e të Atit Zeusit nga Hefesti - kur Zeusi kishte gëlltitur më parë gruan e tij të parë Metin – mençurinë - nëna e Athinës, duke pasur frikë profecinë se mos ajo i lindte një djalë që do t'ia zinte më vonë fronin. Athina, përveç tjerash, ishte perëndi mbrojtëse e shtetit - luftës dhe dijes, si dhe e veprave publike, perëndi e arteve dhe e drejtësisë etj., *Barbara Colonna, pun. i cit., f. 58.*

Cekim se miti i saj ishte i njohur në botën pellazge të Mesdheut, por u përhap edhe më tej deri në Libi e njohur si Atene Tritogjenia. Pasi kishte lindur nga trutë e Zeusit – dija e trurit, kjo sipas nesh shpjegon edhe vetë emrin e saj shqip – Trutë, sepse trutë janë mendja, janë e "e Thëna - pellazgjisht, pra një A THËNA – ATHINA - vetë fjala...?! Por nga kjo kemi të drejtë të besojmë edhe emri *Troja - trutë*?! Pra "le ta shohim, në shqip ne kemi fjalën *trut* që ndodhën brenda kokës, pra Athina rrodhi nga trutë e Zeusit në formën e dijes" – marrë nga *Adrian Lazaj – Athinas (Athena) perëndeshë pellazge - 16 mars 2018, gazeta NJË KOMB?!*

A mos është e gjithë kjo një rast për të medituar për spekulimet që bëhen nga njerëzimi ndaj mijëvjeçarëve, duke bërë ndërrimin e emrave e për të humbur gjurmët e dikujt, po duket se po...?! Kurse vetëm disa nga konstatimet e nxjerra të rreshtave të fundit – ku miti i Athinës greke flet shqip, sikur na bindë në atë që cekëm se emrat ndërrohen, por mendimi - gjuha jo. E nëse për të hetuar çështjen, ne i mbetemi besnik vetëm një mendimi linear, do të shihni që në brigjet e Azisë së Vogël, të kishte qenë një qytetërim tepër i lashtë pellazg dhe ku legjenda e shkatërrimit të të cilit na kujton se si këtu filloi lufta - për moral të një femre - e cila mban për simbol hënën?! Por që arsyet e shpërthimit të luftës, mund të kuptohet vetëm nga mendja që flet shqip. Dhe ky vend që miti e njeh si -Troja ishte diku afër Konstandinopojës - për të (mos) thënë vetë Konstandinopoja e ardhshme. Se nga ky qytet – pas rënies së Trojës, filloi me urdhër të orakullit - migrimi i popullsisë për të ndërtuar Trojën e Dytë (Romën e vjetër). Kurse Roma e Vjetër sërish shkon drejtë Trojës së Parë që njihet pas pushtimit romak si Roma e Re?! Dhe sot është një ngatërrim dhe ende nuk dihet se cila ishte e para, e vjetra apo e reja?!

Për t'ia ndërruar sërish emrin në mënyrë fare enigmatike për historinë duke mos ditur nga kush në - Bizant dhe kur saktësisht bëhet kjo - ashtu ngjashëm siç nuk dihet, po themi as për Shas?!

Atëherë pas ndërrimit të emrit – mbetet vetëm Roma Plakë që është një e Re sipas emrit, e kështu me radhë...?! Prandaj, nga këndi i tanishëm, sot edhe është tepër e vështirë të dihet se cilit popull i takon të jetë trashëgimtarë i vërtetë i Trojës së parë – pastaj Trojës së re, Romës së re dhe më vonë Romës Plakë, apo Bizantit që me Romën, bënë jo një luftë të përgjakshme, por disa kryqëzata dhe ku ne ishim aktorët kryesorë si popull i stër stërlashtë, me Rrizanën (Rrënjën) - Shasin në kufi të lindjes dhe perëndimit. Këtu në këtë mes - po duket, sa vendosëm aq edhe e pësuam?!

Por jo vetëm kaq - emrat e vendeve – qyteteve edhe mund të ndryshojnë për shumë arsye, por siç u cek - “mendjen (gjuhën), askush nuk mund ta marrë e ta ndryshojë si bënë me emrin?! Sepse Ai është që i krijoi të gjitha gjuhët, kurse vetë flet në gjuhën hyjnore dhe se çdo gjë e krijoi nga Fjala – në Fillim: nga E Thana - Trutë – nga ku del fjala si mendim dhe kuptim.

DUKE ANALIZUAR LIBRIN “KISHA E SHERRIT” (NË RUMI) – NGA HAJRUDIN MUJA

Një pjesë të kontributit të teorive të mashtrimeve serbe në këtë aspekt se e kujt është Rumija si mal i shenjtë dhe se a kanë të drejtë serbët të vendosin një kishë në maje të saj – në kohë lufte, po duket se faj ka edhe mendimi intelektual shqiptar që është i injektuar nga atributet e mendimeve komuniste për teorinë e ndërtimit të kombit ateist të cilat nga këndi i vet, duke qenë të dëmshme, bënë përpjekje t’i demaskojë – me argumente edhe autori i përmendur H. Muja.

Sipas nesh - mendimi intelektual shqiptar fillon e del i instrumentalizuar dhe pa vetëdije vihet në shërbim të doktrinave kishtare ortodokse serbe duke dalë kundër vetvetes, që në momentin kur pason shkollën serbe të mashtrimeve e cila, me çdo kusht tenton të gjejë “kokën e turkut” – për fajtoare. Në këtë aspekt ata veçse imitojnë serbët. Vetëm se dallimi është aty se kur shajnë serbët, ata nuk harrojnë të shpallin fajtorë njëkohësisht turqit dhe shqiptarët - për dështimet kolektive serbe, kurse shqiptarët ngjashëm, shajnë vetëm turqit dhe harrojnë të shajnë veten.

Kujtojmë që urrejtja e kishës serbe - mitropolitit, vazhdon edhe sot e kjo shihet kur vërehet se ai ishte i pari i cili operoi në Mal të Zi, me termin “*arnautizacija srpstava* - shqiptarizimi i serbëve”. Ata (shqiptarët) ende, sipas kësaj doktrine, janë fajtorë duke iu qëlluar komshi. E për të qenë sherri edhe më i madh, janë tepër besimtarë – madje të besimit islam?! Duke lënë të kuptohet që besimi i tillë është një prapambeturi për Evropën...?! Dhe harrojnë që vetë emri Evropë lidhet me mitin e shqiptarëve e assesi me të sllavëve - si popuj që sot janë evropian. Termi *arnautizacija* është i qëllimtë, kur thuhet duke lënë përshtypjen që asimilimin e serbëve e bënë falë arnautizimit - përkrahjes turke dhe jo albanizimit - që e bënë vetë - pa përkrahjen e turqve... Këtu, nuk ka asgjë për t’u habitur e mohuar, sepse kështu janë punët për sa u përket përvetësimit të kulturës së dikujt dhe falsifikimit të botës shpirtërore dhe trashëgimisë së një populli.

Kurse për të hyrë në thelb për sa thuhet e flitet që përvetësimi i islamit nga shqiptarët ishte i dhunshëm nga turqit - kjo nga disa thuhet se është pasaktësia më e madhe e historisë. Duke folur për këtë, Arestidh Kola është shprehur: “Ndërrimi i fesë së shqiptarëve me anë të dhunës, është pjellë e fantazisë dhe shpikje e murgjve e nuk është aspak e hijshme që këtë ta pretendojnë historianët... Kjo është vetëm një gënjeshtër qëllimkeqe... *Aristidh Kola: Arvanitët - Athinë, 1986, f. 30.*

Se nuk ka ekzistuar absolutisht asnjë rast kthimi në fe me dhunë nga ana e turqve duke sjellë madje fakte që flasin të kundërtën, është fati me banorët katolikë të Tivarit, ku në libër të H. Mujës, thuhet përveç tjerash edhe kjo:

“Kështu, pra, në shtator të vitit 1571 drejtuesit e Tivarit i kishin dërguar çelësat e qytetit Ahmet Pashës. Të dy biseduesit që venedikasit kishin dërguar në bisedime me osmanët, pranuan islamin dhe me ta edhe shumë familje nga qyteti. Banorët katolikë të qytetit, vazhdonin të mbanin në dorë pasuritë e statuset e tyre të veçanta. Këtë e dëshmojnë regjistrimet e Defterit të Shkodrës - kadastra, të vitit 1582, ku thuhet se Sulltan Selimi i II (1566-1574) e ka lënë Tivarin të lirë në të gjitha çështjet, edhe në çështjen e fesë. Ishte urdhër sulltani që banorët brenda mureve të qytetit të liroheshin prej të gjitha llojeve të taksave, që t’u njëhej e drejta në pasurinë e tyre edhe ata në të gjitha pasuritë material që kishin gëzuar deri atëherë. ***Hajrudin Muja – KISHA E SHERRIT, f. 31.***

Si gabon mendimi intelektual shqiptar në ekzagjerim të barbarizmit turk mbi Shas duke imituar atë sllavo-ortodoks?!

Ashtu siç u cek, praktika është duke e dëshmuar se ky mendim intelektual shqiptar, shpeshherë nuk e kupton se është duke ecur në binarët paralel me atë serbë dhe se rrugës do të shtyhet doemos me te, pasi i takon të ndeshet me argumente të rrejshme që teorinë serbe të përvetësimit të trojeve dhe monumenteve shqiptare e kanë synim të gabuar permanent. E tërë kjo, në rastin konkret, mendimit intelektual komunist i ndodh kur dëshiron që pa argumente të studiuara sa duhet të pohojë se Shasin e dogjën turqit - ashtu siç e kanë ndërtuar serbët, demek, edhe si qytet – me një teori të tillë për qëllime të veta...?!!

Ulqini dhe Tivari, nuk u pushtua nga turqit me luftë, por me marrëveshje, duke u marrë nga sundimi venedikas, dhe bile u cekën edhe kushtet me të cilat ai iu dorëzua turqve - me kusht të parë dhe numër një e që ishte ruajtja e pronës dhe besimit të tyre që cekëm më lart.

Këto të fundit mbi këto baza thurin mitin e shkatërrimit të qytetit nga turqit si mashtrimin më të madh të kohës. Bile-bile ky mendim – si nusprodukt i injektimit të pavetëdijshtëm i mitit serb, mund të haset si fantazi edhe në ndonjë krijim popullor të kohës së vonë. Për këtë punë le të jetë ilustrim, kënga që shënon R. Ushaku në Anë të Malit, p.sh. kënga “*Nat pinxhere n’saraj të Shasit...*”, ku e bija e krajlit mendon për pushtimin turk të qytetit që pritet të ndodhë dhe trimërinë (flijimin) që duhet ta bëjë në prag të pushtimit ...?!!! Kësaj kemi t’i shtojmë edhe një diçka që është keq e stisur për nga aspekti i trimërisë së krajlit të Shasit i cili qan me lot i vënë “*me thupër përpara, me djalin e vet*” i dorëzuar dhe i pushtuar, që del

jashtë moralit luftarak të princërve shqiptarë që vdesin duke i bërë rezistencë turkut, shih dhe krahaso sjelljet e tija me atë të këngës për Betejën e Ksovës, Ka parë ëndërr Sulltan Murati: *Në Prishtinë sulltan është ndalë, / aty ish Milloshi shqiptar. / Ti si m'je o Millosh Kopiliq / a da armët Millosh me i dorëzua, krejt Kosova Millosh ka mbarua, / thotë Milloshi qysh po thoni vllazën, / kjo Kosova vdekjen e ban dasëm...?!*

Edhe pse Ulqini e Tivari, bien nën turqit gati nja 100 vite pas Kosovës, mendoj që ia vlen të veçohet edhe kjo për gjithë këtë që u cek, se si më realit dhe funksionali na duket të jetë mendimi i veçuar nga Milazim Krasniqi, i cili heton “keqkuptimin naiv për Betejën e Kosovës” nga ne shqiptarët dhe deklaroi se “arsyet e serbëve për të vajtuar disfatën e tyre në betejë janë reale, por arsyet e shqiptarëve për të arsyetuar me të njëjtat terma atë betejë nuk janë racionale. Sipas mitologjisë serbe, gjaku i Car Llazarit i cili e ka shenjtëruar tokën serbe të Kosovës, është gjak i cili simbolizon serbizimin e Kosovës dhe prezencën e përhershme të Serbisë në Kosovë. Shqiptarët nuk mund t’u konkurrojnë atyre, serbëve, dhe ata kur flasin për ardhjen e osmanëve në Kosovë duhet ta shikojnë në mënyrë kritike dhe jo romantike. Pas çmontimit të sundimit serb në Kosovë mbaroi procesi i sllavizmit”. Kuptohet, në mënyrë të dhunshme sipas *Zakonikut* të Car Dushanit. **Milazim Krasniqi - E kujt është kjo kulturë – Logos, Shkup, 2015, f. 33.** Thjeshtë, për popullsinë shqiptare, pushtimi ishte çlirim sepse shqiptarët u lanë të lirë në besimin e vet, përkundrajt përndjekjeve që bëri kisha serbe mbi besimin albigjin.

Një gjë është më se e saktë që ashtu si nuk e gjen të shkruar në burimet osmane se si turqit nuk i zhvarrosën eshtrat e Skënderbeut pas pushtimit të Lezhës, edhe pse nuk përtojnë të shkruajnë për tmerret e ushtrisë osmane në tokat e pushtuara, doemos se ata as nuk flasin edhe për atë se si e dogjën Shasin si qytet dhe fortifikatën e Shkodrës. Pra, pse u shpëtoi të mos mburren me këtë akt, pasi e kishin zakon të mburreshin për rastet tjera?!

Me sa duket, kur këtë e thonë burimet serbe, ata sikur me këtë duan të gjejnë si alibi të rastit, se si turqit, jo vetëm eshtrat e Skënderbeut - si princ serb – por i qiten jashtë varrit ngjashëm edhe eshtrat e Shën Savës – trimit serb, duke i djegur ata me urdhër të sulltanit në një vend në Beograd ku u ndërtua më vonë - tempulli më i madh serb, i këtij dragoi që luftoi të pafetë në Ballkan. Por për këtë ngjarje të bërë nga turqit nuk ka shënime të mjaftueshme. Mirëpo edhe nëse u bë, ai besohet se u bë mbi bazën e një marrëveshjeje të fshehtë të Sulltanit me Patriarkun bizantin - që nuk përjashtohet për shkatërrimin e të gjithë objekteve të kultit, që mbaroheshin

për të shenjtët lokalë dhe të cilët shpалleshin shenjtorë pa pëlqimin e Patrikanës së Stambollit.

Me një dekret të vetin, edhe qeveria turke po duket kishte vendosur të shkatërrojë këto ndërtime mbi varre që bëheshin pa kurrfarë kriteri dhe nuk kishte përjashtim, qoftë për myslimanët, qoftë për të krishterët – kështu vlerësohej çështja atëherë...?!

Prandaj, pse duhet të besohet përralla e djegies së Shasit – kur thuhet se turqit e dogjën atë...?!

Por mos të harrojmë edhe praktikën e vetë djegies së qyteteve nga banoret shqiptarë, në prag të pushtimeve si mundësi që bëhej, para se ta dorëzonin atë në hapësirat shqiptare nuk duhet të përjashtohet?!

Një praktikë e tillë e vetë shkatërrimit të qytetit është edhe rasti i ndezjes së vetë qytetit të Lezhës (NJË QYTET I VJETËR SA VETË NJERËZIMI) - dhe që është jo larg Shasit, në vijë ajrore - me ç'rast thuhet se banoret e tij u tërhoqën në një vend tjetër e më të fortifikuar. Kjo bëhej për atë, që mos ta gëzonte armiku. Që edhe kjo është e kuptueshme.

Përkundrazi, dëshmitë nga antikiteti dhe mesjeta tregojnë se në basenin etnokulturor dhe religjioz, pas pushtimit turk në Shesatn, kemi situatën e ndërtimit masiv të kishave gjatë shekujve që pasuan dhe kjo demaskon – gjoja praktikën e djegies në këto anë. Dëshmitë e ndërtimit të kishave edhe në kohën e pushtimit turk janë më se evidente në këto kohë dhe ruhen edhe sot. Për gjurmët e ndërtimit të kishave pas pushtimit turk. Prof. Dr. Luan Përzhita, QSA, Tiranë, sjell edhe këto të dhëna: Më datë 24. 07. 1550 na del në Shestan – Tivar ajo që në literaturë njihet si Kisha e Shën Dimitrit. Në Ljare kisha e Shën Pjetrit e ndërtuar në vitin 1635 dhe rinovuar në shekullin XIX dhe XX. Në fshatin Karanikiq ndodhet kisha më e vjetër e Shën Gjergjit ndërtuar në vitin 1630. Një objekt tjetër ishte gjithashtu kisha e Shën Palit në Shestanin e Sipërm, e cila sipas dokumentacionit mund të jetë një ndërtim i vitit 1635... Me gjithë atë mund të supozohet se kjo kishë ishte ndërtuar edhe më herët, mirëpo gjurmët e tilla të saj, mund të jenë fshirë gjatë meremetimit të saj më 1887.

Kësaj zone i përkasin edhe monumente tjera kishtare të ndërtuara në periudha të ndryshme, siç janë: Kisha e Shën Aleksandrit në Ftjan, e cila sipas gojëdhënës ishte tempulli më i vjetër i krishterë në Krajë, kishë që ishte rinovuar në vitin 1990; kisha e Shën Nikollës në Pinç e cila mendohet se është ndërtuar në vitin 1639, por që përmendet në dokumentacionin historik që në vitin 1703. **Buzuku 66- 2019- 11.**

(II)

(Studiuesi shqiptar vendas, i cili u mor gjerësisht me këto teza të poshtra serbo-shqiptare duke shkruar një libër të njohur me titull: *Kisha e*

Sherrit dhe të botuar nga *Logosi* më 2014, është Hajrudin Muja, nga të cilat duhet veçuar si vijon, këto konstatime të autorit):

* Shasi nuk mundi të shkatërrohet nga turqit, më 1571, siç pohohet, sepse në vitin 1443, Shasi përmendet si katund, sikurse edhe në vitin 1476: “villa de Suazzo”...?! Në Defterin e Kadastrës së Shkodrës (1485), Shasi figuron si fshat vetëm me dy familje të regjistruara, ajo e Stjepan Ermenit dhe e Martin Koronit. Edhe kadiu i Shkodrës, më 1566 e shënon si fshat?!

* Më 1582 (Ifshas), kishte 29 kryefamiljarë (8) të islamizuar. Marino Bolica më 1614 e përshkruan me 120 shtëpi...?!!!

* Ndërtimi i kishës në Rumi e cila u vu atje nën pretekstin se aty na kishte qenë dikur një kishë serbe, kurse ajo u shkatërrua në të njëjtin vit kur edhe Shasi (1571), siç pohojnë burimet serbe nuk qëndron sepse, nga kjo datë e deri në fundin e shekullit 19 kemi mbi dhjetëra mijëra dokumente që vërtetojnë të kundërtën.

* Kjo dëshmohet lehtë nga arkivi i Venedikut, Stambollit, Dubrovnikut, Vjenës, Cetinës, Kotorrit, ku të gjitha këta nuk përmendin as një kishë në Rumi. Por as Marin Bici (1610), e as Marino Bolica (1614), as Pjetër Budi (1621), e Gjergj Bardhi (1637), as Françesko Leonardi (1638), e Gjuzep Bonaldi (1651), as Pjetër Bogdani (1657), e Eulja Çelebiu (1669), as Andrija Zmajeviq (1671), e Nikolla Erico (1692), as Vinçenc Zmajeviq (1702) dhe as të gjithë të tjerët, nuk e thonë se atje kishte një kishë ??!!!

* Argument për këtë, është edhe harta e Venedikut (1571) ku shihet se kishat janë të shënuara poshtë nën malin e Rumisë - në Tivar?!

* Sikur të kishte një shkatërrim të tillë – si puna e Shasit, do ishte regjistruar nga dokumentet e vjetra venedikase, të cilat kanë të dhëna për kohën, edhe nëse dikush dikujt i kishte vjedhur dhinë tjetrit, në Mal të Zi, e jo më të mos ketë për kishën në maje të Rumisë.

* Tjetër, fakti se kur qyteti i Tivarit, ra në dorë të Turqve - dorëzimi u bë me kusht dhe banorët katolikë atje u lanë të lirë në statusin shoqëror dhe fetar. Thjeshtë, konfirmohet se banorët u lanë të lirshëm të rrinin në besimin e vet. Kësaj mund t'i shtohet se si një shqiptari i shkoi për dore që për Argjipeshkvinë e Tivarit të nxirrte një *Virman* nga sulltani në vitin 1609, ku katolikët e Tivarit dhe të Shkodrës liheshin të lirë të ushtronin detyrat e ritit si të dëshironin në fenë e tyre e pa qenë të shqetësuar nga turqit, ngjau edhe e kundërta e saj, ku në vitin 1645, ipeshkvi e Durrësit, Shkodrës dhe Lezhës, të frymëzuar nga ai i Tivarit, ngjallën dyshimin për ndjenjat e tyre kundër Portës së Lartë, - virmani nuk u dha, kurse atëherë filloi goditja ndaj tyre dhe në këtë kohë fillon dalja nga katolicizmi masive

e shqiptarëve duke ndërruar fenë e Krishtit me atë të Muhamedit. Dhe po ashtu për të mos hequr dorë nga feja e vet, më shumë se 3000 veta kaluan në zotërimet e Venedikut. Zhan Klod Faviriell, pun. i cit., f. 356.

* Gjithashtu do përmendur këtu edhe konstatimin e serbit, Dragolub Todoroviq, i cili në librin për Qosiqin pohon se të gjitha objektet e kultit serb u ruajtën më mirë, mu aty ku nuk kishte serbë (kupto ishin shqiptarët)?!! Autori, duke arsyetuar kështu, sjell edhe një dëshmi tjetër se si familja e Isa Boletinit, në fshatin Boletin, kishte ngritur atje madje edhe një kishë serbe për t'u lutur shërbëtorja?!!!

Po çfarë mund të ketë qenë në Rumi – sipas nesh?!

Edhe këtu – te vetë emri i malit, ka diçka të rëndësishëm, për ne si popull, pasi emri i malit Rumija, nuk pamë të ketë ndonjë shpjegim krejt të qartë dhe nga ajo që u tha për emrin Rum i cili i ofrohet fort emrit Rromë si perandori e harruar që u shtri edhe në këto anë. Me gjithë atë emri si i tillë në Iliri është tepër i përhapur në disa vende si Rumia, Romania etj. Kësaj kemi t'i shtojmë se kur janë në pyetje malet e shenjta - sipas traditës, anë e kënd rruzullit tokësor, njerëzit janë të prirë të besojnë se atje lart ndër male qëndron diçka me një forcë mistike.

* Shikuar në thellësi të besimeve, kemi rastin, të besimi hindu - ku besohet se Mali Meru ishte mal kozmik. Ai konsiderohej si pika më e lartë e botës dhe qendra e të gjitha krijesave. Aty sipas tyre jetonte Brahma, babai i gjithë racës njerëzore.

* Sipas mitit të besimit hindu, aty u formuan pastaj edhe të gjitha krijesat si: dielli, hëna dhe gjithë yjet. Andaj vizita e këtyre maleve të larta në ditë të caktuara, konsiderohej si sakrilegj i veçantë kurse ata gjatë ngjijtjes bartnin me vete edhe simbolet e tyre duke menduar se me këtë mund të lanin një mëkat ose shtonin një fat (si një shërim sëmundjeje, berojkat të lindnin fëmijë, të arrihej një fitore lufte etj.).

* Kjo traditë ishte dhe është e përhapur në të gjithë vendet e botës. Në maja pingule malesh, ku nuk kishte mundësi e vend të vendosnin gurët ngrinin muret. Më i famshmi sot nga këto mure gjigande, gjendet në Irlandë.

* Tjetër - shpesh, kur afër nuk kishte maja të larta, njerëzit caktonin një vend ku tubonin gurët dhe me kalimin e kohës, formohej një mal artificial, një pikë më e lartë ku bëheshin lutjet për zotin - diell.

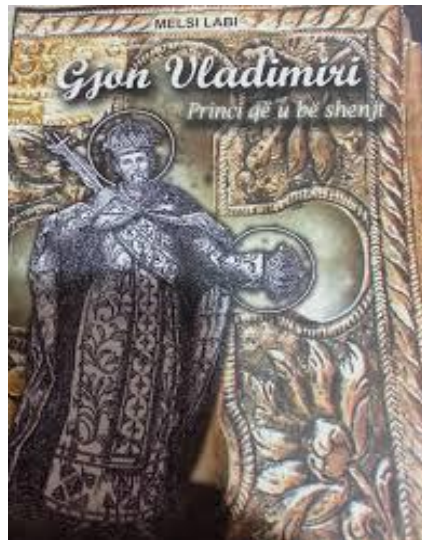
* Jireçek mbron tezën se këta, më pas, mund të shndërroheshin në varreza kolektive – kujto tumbat ilire. Ngjashëm me këtë, po duket, rri puna edhe me Malin e Rumisë dhe krahinat përreth saj si dhe në vetë Krajën, arrin e dëshmon Muja ku gjejmë shumë mikro toponime mogilash...?!!

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

* Shembuj të këtyre gurëve të mbledhur gjinden sa të duash edhe në Anë të Malit. Për njërin prej tyre, do të flasim më poshtë, si puna e mikro toponimit Magila në fshatin Rashtishë, (v.j.).

* Tjetër gjithashtu autori përmend se si Gjuriqi shënon se edhe kranjanët kishin kishën e tyre të Shën Prenës (kishë shumë e përhapur te shqiptarët për mitin e së cilës folëm në një rast tjetër (v.j.), dhe mblidheshin te ajo, njëherë në vit, duke bartur simbolin e vet – kryqin dhe me te ia mësynin majës së malit duke besuar se kjo u sjell fat (si në brahmanizmin hindu)?!! Kurse një veprim të tillë e bëjnë edhe sot...?!?! Të gjitha këto janë fakte kryeneçe që hedhin poshtë teorinë serbe të përvetësimit të etnosit të hapësirës sonë iliro-shqiptare?! Interesant është gjithashtu fakti i emrit të kësaj shenjtoreje që edhe nga emri Shën Prene (prerë), dëshmon sërish mitin e ecjes së njeriut të shenjtë pa krye që edhe në këtë rast të përsëritet si ngjarje me origjinë profetike në mesin e shqiptarëve. Kujto Shën Gjon Pagëzorin, që dëshmoi trimërisht profecinë e Jezusit - pastaj Mitin e Ecjes PA Krye të Shën Gjon Vlladimirit...?!

Kujto edhe Imam Abaz Alia, që iku kokëprerë nga Lufta e Qerbelasë, për t'u varrosur në Tomorr, pastaj shumë emra tokash Kryevaçe që dalin në Drenicë etj., etj.

Edhe Shëna Prenë – paska një kokë nën sqetull?! T'i kemi dhënë njerëzimit ne nga lashtësia jonë edhe mrekullinë e ecjes së shenjtoreve pa kokë si shqiptarë dhe më herët si albo-ilirë..?! Nëse këtë mrekulli të vetën

nuk mund ta shpjegojnë pa mitin pellazg, atëherë shihet se edhe këtë nuk mund ta shpjegojnë pa u lidhë me ne si popull.

Nga kjo që u cek, kemi vetëm t'i shtojmë që sipas nesh kisha serbe - nuk mund të jetë fare e mirëpritur as sot e kësaj dite në kompleksin e Shasit. E sa për kishën në Shas kemi të shtojmë që nga planimetria e vetë kishave tjera, shihet mirëfilli që kjo kishë të jetë e ndërtuar jashtë kompleksit kishtar të kishave. Ajo shihet se, duke qëndruar në Kodër, si e tillë dhe jashtë kompleksit fetar të qytetit – fare e veçantë mbase ishte në funksion të kalimtarëve që vizitonin qytetin e Shasit – si qendër peshkopate, pasi kalonin pjesëtarët e saj me arsye ose kishin rrugë në Shas.

Fakti tjetër që irriton duhet të jetë edhe çështja, që përse pikërisht është mu kjo kishë për të cilën flitet se do të rinovohet si monument kulture e ortodoksisë së qytetit. Ndërsa kjo pse duhet të ndodhë si renovim edhe përkundrejt kishave tjera jo sllave dhe hulumtimeve që nuk po bëhen në zonat më të vjetra të qytetit – ku, si më të vjetra që janë, do duhej të kish qenë edhe vetë selia e Zeusit - Zanave mitike dhe pse jo e Trojës?! Kur thamë se përmbushen të tre kriteret e përshkrimit të vend ndodhjes së Trojës të përshkruar në Iliadë, për çka folëm më lart... Më herët thamë se Troja në etnopsikologjinë shqiptare, sipas dialektit gegë - fillimisht të krijon si emër vendin nga i cili braktiset jeta si fat...?!

Po ku janë kujdestarët e trashëgimisë kulturore të prononcohen për këtë që është duke ndodhur në Shas e Ulqin!

EDHE ADEM ZAHILIQ E CILËSON SHËN SAVËN - BABAIN E URREJTJES SERBE?!

Për pasojat e pariparueshme antinjerëzore dhe civilizuese të Nemaniqëve janë të vetëdijshëm edhe të gjithë ata studiues seriozë që u morën me Shën Savën – të birin e Stefan Nemanjës – një vllaho-ilir që themeloi shtetin e Rashkës dhe që pat djegur Shasin në emër të asgjësimit të të gjithë besimit ndryshe - heretikëve. Këtë problem e arsyeton dhe heton si duhet autori *Zalihiq Adem*, në librin, *Babai i Urrejtjes serbe ndaj Boshnjakëve... Sarajevë, 2017, botoi Arka Press* i cili bëri një punë kolosale në mbledhjen e dëshmimeve në këtë aspekt.

Për anët negative të shpirtit të Savës që trashëgoi babanë e çmendur autori rrëfen se edhe vetë babai i Savës – Stefani, për t'u bërë mbret i Rashkës, duke iu përkëdhelur Romës e jo Konstandinopolit u pagëzua në katolik – romak dhe jo bizantin. Kurse shpalljen për mbret e arriti ta bëjë, pasi u ndesh me ushtrinë e të vëllait të vet Tihomirin - të cilin edhe e vrau duke e detyruar të mbytet në lumin e fryrë të Sitnicës afër Vushtrrisë në

Kosovë. Por edhe më pas, kjo familje “e shenjtë serbe” shohim që për punë froni anonte gjithherë sa në të djathtë po aq në të majtë. Shembull i kësaj është edhe martesë e djalit të Stefanit me mbretëreshën bizantine dhe shihet se si kur e lyp puna për t’iu qasur Romës, ai e poshtëroi gruan e vet – mbretëreshën, duke e zhveshur publikisht për gjoja tradhti bashkëshortore e duke e dëbuar atë për në Konstandinopol...?!?! Nga ana tjetër, studiuesi – analisti fetar Mirko Gjorgjeviq i cili për inkuizicionin anti bogumil të Shën Savës është shprehur kështu: *“Autokrati i vjetër Nemanja, me zjarr e shpatë i ka asgjësuar bogumilët – e ata ishin një pjesë e madhe e shtetit të tij”*.

- Bogumilët (albigjinët QUHESHIN NGA SHQIPTARËT - vërejtja jonë), janë vrarë, djegur në turrë drurësh, janë munduar e dënuar në mënyrën më brutale, iu janë prerë gjuhët dhe pjesët e tjera të trupit, janë vulosur nëpër fytyra dhe ashpërisht janë përzënë. Pasuritë e tyre janë djegur apo u janë marrë. *Përveç pasurisë, janë djegur edhe librat e tyre (“ kujto atë ku thuhet: librat e pandershme të tyre digji”)*, gjë që është dëm në vete - (po atëherë pse të mos ketë pasur libra të albigjinëve në Shas, nga ku më vonë disa thonë të jetë botuar edhe Meshari - v.j.)?! Gjë që është dëm në vete, sepse sot ato do të paraqisnin përmendoret më të vjetra të shkollës së Rashkës e të Maqedonisë. *Pun. i cit., f. 34.*

Pas gjithë kësaj që u cek, ne na mbete të konstatojmë:

Po kush me sy në ballë dhe me mend në kokë nga ne shqiptarët do të dëshironte më – që për të shenjtë të vet të ketë një shenjtor i cili i përngjet këtij monstrumi...?! Autori i këtij libri të cituar me të drejtë konstaton që ky i shenjtë dhe pse jetoi diku rreth 150 vjet para se të paraqiteshin turqit në Ballkan – islami, Sava nuk hezitoi të japë vlerësime sa më negative për këtë religjion dhe vetë profetin Muhamed a.s., ta quante madje paraardhës i Antikrishtit – fundi i botës?!!

Cekim këtu, duke shtuar se në ardhjen e Antikrishtit flasin të tre besimet monoteiste, por jo me kësi urrejtjeje, për ndonjë person apo profet me emër e me mbiemër?! Kësaj mund t’i shtojmë edhe se Savës shpërthimi antifetar i ngjau edhe përkundrejt pritjeve madhështore e dinjitoze që iu bënë atij nga myslimanët që ia shtruan vendet islamike, e të cilat ia bëri, madje edhe vetë sulltani. Ata me siguri që nuk kishin dijeni për shkrimet e tija derisa po qëndronte gjatë rrugëtimit për në Palestinë dhe Azi etj. Për vizitën e tij, nga burimet e kohës merret vesh se u prit me ceremoni e protokoll që i takonte. Ky i shenjtë serb nuk hezitonte që në Zakonikun e tij të tallte dhe përqueshte islamin si fe dhe vetë profetin Muhamed. a.s. E nëse është kështu, pyesim: Athua si ka mundës që popët kur vizitojnë Shasin dhe çojnë liturgji për Savën ..., nuk mallëngjehen dhe nuk

rrëmbehen nga trimëritë e Savës mbi këtë popull i cili as sot e kësaj dite, pasi ia dogjën Shasin arrin dhe ruan botën materiale dhe shpirtërore të vetën – pra, edhe përkundrejt zjarrit të Shën Savës, mbijetuan?! Ne nuk besojmë që kjo nuk u kujton të bëmat antinjerëzore të këtij shenjti dhe kurore të artë që ata i trashëgojnë. Tjetër, për këtë tendencë antiislame të hapur, në Zakonikun e Shën Savës, shohim që nga serbët të cilësohet si Ungjilli i Dytë Serb - pas atij të Jezusit dhe Kushtetutë e shtetit imagjinar kishtar serb. Ndërsa shihet fare qartë se ai është vetëm një pamflet antiislamik e hiç më tepër që edhe sot e kësaj dite reflekton intolerancë e gjenocid të këtyre ditëve.

Ja edhe ca fragmente nga Zakoniku – Ligji i Shën Savës, që serbët me mburrje e marrin për Kushtetutë të Parë të vetën me të cilën sulmohet profeti dhe islami - kapitulli 61:

”...Dhe me justifikimin se i përmbahet besimit në Zot, duke bërë për vete popullin e Sarës, predikonte se Shpallja i ka ardhur nga Zoti prej qiellit deri te ai. Shumë trillime nga kjo Shpallje janë të denja për tallje e përqeshje, për të cilat si arrogant thotë se ka zbritur nga Zoti tek ai, (pohon shenjtori i madh serb) dhe vazhdon:

“...por pyesim - si zbriti libri te profeti juaj?!

Dhe përgjigjen: ”Libri zbriti derisa ky po flinte”. Kurse ne me përqeshje themi se, pasi e ka pranuar librin duke fjetur, ai nuk e ka përjetuar efektin, kështu që mbi te del që u përmbush rrëfimi popullor: Ç’i pëlqeu plakës - atë që e pa në ëndërr... Ai rrenacak, krahas kësaj, ka thënë se për çdo të mirë apo të keqe shkaktar është Zoti dhe çdo gjë që i ndodhë njeriut, qoftë edhe nga sprovat dinake, vijnë nga Zoti. Flet rrejshëm. Edhe disa gjëra tjera i trillojnë duke belbëzuar si të mjerë, e të përjashtuar përgjithmonë nga thesaret e çmuara si vulgarë të pandershëm”, f. 35.

SHËN SAVA ISHTE NJË INJORANT PËRSA I PËRKET NJOHJES SË ISLAMIT...?!!

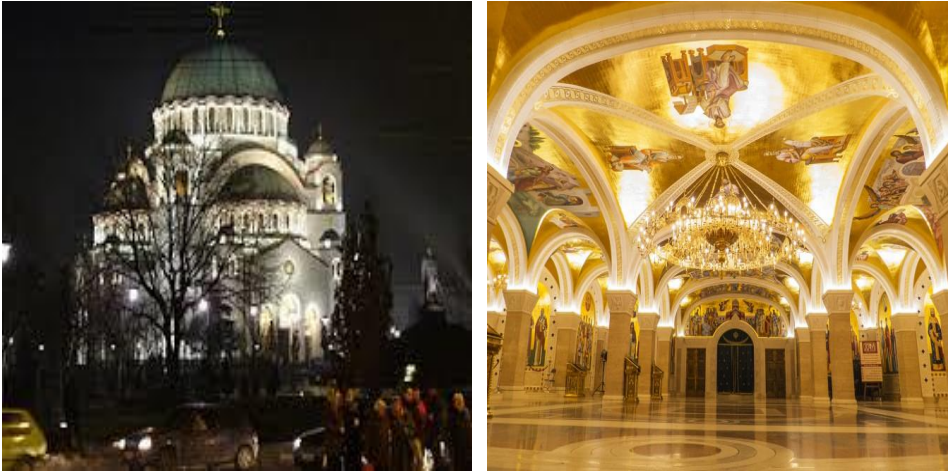
Në fakt, sipas nesh ky tregohet edhe një mos njohës i denjë i origjinës së popullit arabë, dhe e ngatërron atë në origjinë me atë hebraike. Ky konstatim yni, gjithnjë ka për bazë mësimet e predikimeve islame, ku del që myslimanët (Muamedit - siç thotë ai) ish profet i popullit të Sarës - që nuk qëndron?!

Ata, arabët nuk ishin nga Sara hebraike, që ishte gruaja e parë e Abrahamit (Ibrahmit) a.s., por nga Haxherja me origjinë arabe. Ndërsa nga Sara, del se rrodhën hebrenjtë, si popull i Abrahamit. Dhe kështu na del që profeti Muhamed a.s. nuk ishte profet i pranuar nga populli i Sarës

(hebrenjtë) - siç konstaton Sava që ai cekë. Tregohet se Sara, pasi nuk kishte fëmijë, nuk e shikonte Haxherën arabe me sy të mirë dhe ishte tej mase xheloze. Por ky nuk ishte nga shkaqet që përse Haxherja arabe me Ismailin u desh të largohet nga shtëpia me urdhër të Ibrahimit a.s. Urdhri për të larguar gjysmën e familjes në vendin e shenjtë, që fillimisht ishte një shkretëtirë u dha nga Zoti...! Por me gjithë atë, pas emigrimit të Haxherës, nga shtëpia, ajo – Sara edhe pse ishte në moshë të thyer - u gëzua nga Zoti me një fëmijë, i cili për këtë edhe u pagëzua – Isaku (Qesharaku) - sepse lindi nga një plakë...?! E nga kjo lindje e vonuar - Sara (Isaku), më vonë rrodhën hebrenjtë si popull...?! Me gjithë atë në islam nuk mohohet që edhe ata, janë popull i Ibrahimit a.s.?! Por kurrsesi që profeti ishte profet te çifutët, por te arabët.

Por, duke u larguar pakëz nga tema e hapur, ka vend të ceket edhe një mrekulli - pikëtakimi tjetër, ndërmjet mitit shqiptar, fakteve historike dhe religjionit i cili qëndron në faktin se edhe shqiptarët, janë kushërinj të parë të tyre si njëri nga tre popujt e vjetër të botës. Kështu - për çudi vërejmë që edhe vetë udhëpërshkruesi turk Evlia Çelebi - na e thotë këtë, kur pohon në shkrimet e tija, që shqiptarët, janë kushërinj të parë me fisin arab të kurejshëve – nga i cili në kohën e vet, u paraqit profeti Muhamed a.s. Andaj, nga kjo, shqiptarët del të jenë njëri nga popujt më të vjetër që do të përmenden deri në ditën e ringjalljes, si kushërinj (popull) ndjekës i Ibrahimit. Doemos që ia vlen të ceket që përse i përket mitit dhe fesë islame – të pohojmë se në lutjen e fundit, kur myslimanët lëshojnë në varr të vdekurin, udhëzohen, përveç tjerash, se si - që në takimin e parë pas vdekjes, me engjëllin e Zotit, nga prijësi fetar, të thonë - porositen të thonë që ai (i vdekuri) është nga populli i Ibrahimit a.s.?! Kurse udhëzimi – porosia i shqiptohet me zë – shqip, nga hoxha ku besohet që ai i dëgjon...?!

Pra, pas gjithë këtyre fakteve që cekëm, konfirmohet se Sava, kishte pak njohuri për popujt e lashtë të origjinës së Ibrahimit a.s. - Abrahamit dhe u largohet edhe fakteve historike dhe religjioze si injorant e që kjo dëshmohej nga vetë transmetimi i profetit Abraham për të cilin pamë se si Abrahami, shprehet për këtë lindje në moshë të thyer të Isakut - hebre, se vetëm tashti - po i kuptonte fjalët e engjëllit Xhibril, kur i tha se nga Ai (Ibrahimi a.s.) - do të dalin dy popujt të fuqishëm - hebrenjtë nga Sara (Isaku) dhe arabët nga Haxherja (Ismaili – si nip i arabëve – nga nëna).

Ky objekt është më i madhi objekt ortodoks në Ballkan dhe filloi të ndërtohej nga Zoran Gjingjigj e taksat për ndërtimin e tij i paguajnë të gjithë qytetarët e Serbisë - pra edhe myslimanët e Sanxhakut etj.

Duke ndezur qirinj në tempullin e Shën Savës në Beograd – Putin me patriarkun e vet deklaron se ortodoksia ruse do të ndihmojë gjithëherë Serbinë. Shih çfarë respekti i bëjnë këtij të shenjt që shau profetin e islamit.

Po kur flet të vërtetën në këto raste Kirilli rus, kur përkrah në Beograd kishën nacionaliste serbe dhe Savën - me gjithë ekstremitetin e tij dhe kur

harron për pastrimet etnike që bënë popët rusë, apo kur shprehet se turqit gjithëherë kanë pasur e kanë respekt për pakicat e krishtera.

Nëse është kështu, si ndodhen pastrimet etnike të myslimanëve të cilët u mbyten brenda natës. Ja se çfarë thotë ai për tolerancën në islam: “Të marrim për shembull Perandorinë Osmane. Po, kishte pakica të krishtera, por askush nuk i shkatërronte ato. Kishte mirëkuptim ndërmjet komuniteteve fetare. Çelësat e kishës së varrit të shenjtë në Jerusalem (varrit të Jezu Krishtit) - sipas të krishterëve, është në duart e arabëve myslimanë edhe sot... Ja, pra, kjo traditë e mbajtjes së tempujve të krishterë që nga koha e turqve osmanë ka ardhur derti në ditët tona. Me fjalë të tjera, njerëzit jetonin së bashku dhe i kryenin ritet fetare të lirë, po ashtu edhe kishat dhe patrikana i kryenin punët në rehati dhe mund të themi se kishte marrëdhënie të mira në komunitete”. Youtube - Patriku Kirili i kishës ortodokse ruse - tregon se si osmanët i kanë ruajtur kishat The Osmane...?!

Pas gjithë këtyre që veçuam njeriu edhe mund të pyesë: - E si t'i besohet Amfillohjes sot kur ai viziton Shasin dhe deklaron të vërtetën - që nuk e beson - kur beson Savën gjakpirës, por për spekulim të opinionëve me gjithë atë thotë se: “myslimani i vërtetë që beson ditën e gjykimit – nuk guxon të pengojë dike tjetër që t'i lutet zotit në vendin e caktuar “?!

Thjeshtë, ky thotë të vërtetën të cilën as vetë nuk e beson - sepse këto thënie janë nga praktika islame mbi besimet tjera monoteiste.

Libri i Lutjeve i Patrikanës Serbe, apo Libri i Madh i Lutjeve ?!

Për të kuptuar edhe më qartë dallimin dhe intolerancën që mbjell Kanoniku – Zakoniku i Shën Savës, e dëshmon fakti i huazimit të lutjeve nga Libri i Lutjeve i Patrikanës Serbe, apo Libri i Madh i Lutjeve të cilët flasin se si duhet bërë konvertimi i një myslimani në ortodoks - në çka mësonte Sava.

Myslimani për konvertim në ortodoks, publikisht duhej të thoshte: “Unë, filan filani, e thash emrin që sot jam prej saracenëve duke hyrë në fenë e krishterë pa asnjë shtypje apo mjerim, as me tradhti, as me hipokrizi, por me gjithë shpirt e zemër të pastër dhe të sinqertë, duke e dashur Krishtin dhe fenë e tij, po heq dorë nga feja saracine (myslimane, v. jonë) dhe po e mallkoj Moamedin i cili quhet edhe Muhamed, të cilin saracenët e besojnë si apostull i Zotit dhe profet. E mallkoj Alimin (hasreti Aliun, v. jonë), dhëndrin e Moamedit nga vajza dhe Apupikertin dhe Vukikerin dhe Umarin dhe Talbanin dhe Apu Pakrin, Sadikinin dhe Mavinë dhe Zupeirin dhe Avdelanin dhe Zeitin dhe Izitin dhe Saitin dhe Utmanin dhe të gjithë bashkëfetarët dhe bashkëpunëtorët dhe trashëgimtarët tjerë të Moamedit. E mallkoj të ashtuquajturin Kur'an, gjegj. të gjithë librin e Moamedit, i cili

gënjen kur thotë se i ka zbritur engjëlli Gavrill (Xhibrili, v. jonë). Dhe të gjithë mësimet dhe ligjet dhe rrëfimet e fshehura dhe fshehtësitë dhe transmetimet dhe blasfemitë e tija.

I mallkoj mësimet e fshehta të saracnëve dhe premtimet e Moamedit, se siç tha, do të jetë gardian i parajsës dhe se do të fus në te 70 mijë saracënë të drejtë, kurse mëkatarët do t'i gjykojë zoti; në qafat e tyre do të jenë të varura letrat e shkruara, kështu që edhe ata do të hyjnë në parajsë, duke u quajtur si të ndërmjetësuar nga Moamedi. E mallkoj blasfeminë e Moamedit i cili thotë se ke do Zoti e mashtron, e ke do e udhëzon në të mirë dhe se, sikur Zoti të mos dëshironte, njerëzit nuk do të luftonin në mes veti: veçse ai vërtetë bën ç'të dojë dhe është shkak për secilën të keqe e të mirë, dhe se e bartë lumturinë dhe fatin e të gjithëve. E mallkoj mësimin e Moamedit, i cili thotë: Krishti nuk është i biri i zotit, por apostull e profet, sepse Zoti tha se nuk ka shok dhe se të gjithë ata që Krishtin ia bëjnë rival Atij, do të mundohen në zjarrin e Ferrit. E mallkoj edhe vetë Meken dhe rrethinën e saj. Dhe të shtatë gurët të cilat atje saracënë i hodhën mbi të krishterët. Dhe çdo lutje e adhurim e tradita të tyre. I mallkoj urdhrat e pista e të papastra të Moamedit mbi lutjet (namazet) e të cilave ia shton edhe këtë: që nëse nuk gjejnë ujë të thjeshtë të marrin rërë të imtë dhe me te të fërkojnë fytirën dhe duart e tyre. Mbi të gjitha, mallkoj Zotin e Moamedit për të cilin thotë se vetëm Ai është Zot – Një, Zot i vetëm. I cili nuk lind e as ka lindur, e as që është kush i ngjashëm me te.

T'mallkoj, pra, për të gjitha që kam përmendur dhe vetë atë, Moamedin dhe Zotin e tij të vetëm, dhe heq dorë nga ata" *Pun. i cit., f. 36*

Ndërsa si kundër argument të të gjithë kësaj blasfemie që duhet të bëjë eventualisht një mysliman i cili konvertohet në të krishterë – sipas islamit, një ortodoks që dëshiron të konvertohet në mysliman lutjen e ka shumë e shumë më të thjeshtë dhe mjafton të thuhet që e pranoj vetë Zotin si një Zot të vetëm dhe se Muhamedi është i dërguari i tij...?!

FUNDI I ILIRISË DHE VDEKJA E ALEKSANDRIT TË MADH: TESTAMENTI I ALEKSANDRIT TË MADH PËR ILIRINË E VERIUT

Akili ishte i familjes mbretërore pellazge dhe dajë i largët i Aleksandri të Madh?!

Vërtetohet se mbreti më karakteristik – si duket "një alien", i të gjithë mbretërve që njih bota ishte Aleksandri i Madh. Ai vdiq në moshën 33 vjeçare. Dhe besonte që për dajë kish Akilin.

Aleksandri si emër që qëndroi mbi gjithë të tjerët, shohim se u rrit shumë shpejt, në moshën 14 vjeçare u bë luftëtar maqedonas, gjeneral në moshën 18 vjeçare, në moshën 20 vjeçare mbret në krye të një mbretërie që kishte 40 mijë ushtarë, ndërsa pushtimet e tij zgjatën 12 vjet. Këso gradash të larta në moshë të re – kanë pasur vetëm qeveritarët në shtetin islamik të profetit Muhamed a.s. Nga nëna, Olimpia - kishte vetëdijen se për dajë të largët kishte Akilin e Trojës (me gjak hyjnor)?!

Kurse të gjithë mendojnë që me këtë prejardhje - hibride, ai qe rritur tepër shpejt dhe kishte mision si mbret i ilirëve me gjak dhe mision blu - nga vetë Akili, të mbrojë nderin dhe që po ashtu del që të dy ishin të së njëjtës origjinë nga familja mbretërore pellazgo-Ilire. Se çfarë rëndësie ka nderi (erzi -pop.) - Ana e Malit, për moral – fytyrë në besim (kult-urë) - mit, e tregon edhe thënia profetike për ndalesat dhe rëndësinë e moralit: "Nëse nuk keni turp, bëni çfarë të doni". Në kuptimin që turpi dhe besimi janë të lidhura bashkë. Lufta e Trojës, u bë për punë amaneti - prishje të fjalës së dhënë dhe prishjen e nderit të një femre - ekzakt për mentalitetin shqiptar edhe sot...?! Në këtë aspekt, jeta dhe vdekja e Aleksandrit, përputhin mitin me fenë, kujto mësimet në islam e të cilat na mësojnë se "Dëshmori që vdes në moshë të kësaj jete, ai në parajsë do të ngjallet në moshën 33 vjeçare. Në këtë moshë vdiq Aleksandri i Madh dhe Jezusi, kure si numër 33 është i papjesëtueshëm në një dhjetëshe, pas të cilës kemi përsëritje brenda rrethit - zeros...?!

Testamenti i Shkodrës që la Aleksandri dhe pse emri - Gjon, Gjin e Gjergj - Dukagjin, i përkasin familjes mbretërore pellazgo-ilire

Duke parë se si kjo puna e Akil Hyjnorit dhe e emrit të Aleksandrit disa herë na përsëritet dhe trashëgohet në familjen mbretërore albano-ilire dhe më pas shqiptare, vërtetojmë se si ai - Aleksandri i Madh, në prag të vdekjes tha se - pas vdekjes së tij, Ilirikun Verior, jo pa një qëllim, por me të drejtën e trashëgimisë hyjnore, ai si sundimtar, po ua lë në trashëgim qeverisjeje ilirëve - Shkodranëve - Skutarasve?!

Por, gjithnjë duke arsyetuar tezën e trashëgimisë mbretërore, cekim që edhe mbreti i mundur maqedonas Aminta, nuk e akuzoi të shoqen se e tradhtoi për këtë marrëdhënie të sajën, me një jashtëtokësor - engjëll, bile e çmoi tej mase. Ai duke e pranuar si fakt të kryer – po duket, që e kishte kuptuar se "me vullnetin e perëndive" i kishte ardhur fundi i perandorisë së tij maqedonase. Ai - me Aleksandrin, Filipi maqedonas e dinte se kishte mbaruar mbretëria e tij dhe se kishte ardhur koha që mbretërinë,

maqedonasit t'ia kalojnë një popull tjetër - ilirëve, popull i Zeusit - Zanit. Kështu ai, ishte i pajtuar me fatin – sepse edhe emri i babait të tij Aminta - ishte hyjnor, në kuptimin – Zot ma prano lutje?!

Po dhe për mbretin Filip thuhet të jetë edhe vetë nga rrethi i Manastirit dhe në njërin ligj gjaku ishte edhe vet ilir - nga nëna. Pasi mbretëria hyjnore që pushtoi botën me rregullat e veta hyjnore dhe solli prosperitet – brenda 40 viteve nuk dukej që do të ishte afatgjate, sepse atij nga Zoti, iu dha vetëm pushtimi i botës, por jo sundimi?! Vetë Aleksandri i Madh, shohim që - me testament të shkruar, u interesua që pushtetin t'iu kalonte Shkodranëve në Ilirinë e veriut – Dalmacinë – delemajtësave - delmate...?!.

NË TESTAMENT THUHET:

Unë Aleksandri, bir i Filipit, mbretit të maqedonasve: Jam Ilir!...

Studiuesja e shquar italiane Lucia Nadin ka zbuluar një testament të Aleksandrit të Madh në të cilin ai i drejtohet popullit të Shkodrës, duke iu dhënë atyre një territor në administrim si dhe duke iu drejtuar me fjalën se ai është “pinjoll i farës së ilirëve”. Dokumenti është publikuar këto ditë nga studiuesja italiane e cila ka bërë një hulumtim shkencorë për Aleksandrin e Madh.

Alexander the Great Founding Alexandria

Placido Costanzi – shiko

(Italian painter - 1702-1759)

NË LETRËN E DËRGUAR SHKODRANËVE, ALEKSANDRI I MADH SHKRUAN:

“Unë Aleksandri, bir i Filipit, mbretit të maqedonasve, mishërim i monarkisë, krijues i Perandorisë Greke, biri i Zeusit, bashkëbisedues i Brahmanëve dhe i Pemëve, i diellit dhe hënës, triumfues mbi mbretëritë e Persëve e të Majëve, Zoti i Botës prej ku lind dhe ku perëndon dielli, nga Veriu në Jug, pinjoll i farës së shquar të popujve Ilirikë të Dalmacisë dhe Liburnisë dhe të popujve të tjerë të së njëjtës gjuhë që popullojnë Danubin dhe zonën qendrore të Thrakës, u sjell dashurinë, paqen dhe përshëndetjet e mia dhe të të gjithë atyre që ndjekin sundimin e botës. Duke qenë se ju gjithmonë më jeni treguar të besës dhe të fortë e të pathyeshëm në betejat e bëra krah meje, u jap dhe u dorëzojë juve në zotërim të lirë gjithë hapësirën e Akuilonit e deri në skaj të Italisë së Jugut. Askush tjetër, veç

jush, të mos guxojë të vendoset dhe të qëndrojë në ato vende dhe po u gjet ndonjë i huaj, ai do të mund të qëndrojë vetëm si skllavi i juaj, dhe pasardhësit e tij do të jenë skllavër të pasardhësve tuaj.

U shkrua në Kështjellën e qytetit të Aleksandrisë, themeluar prej meje buzë lumit madhështor të Nilit në vitin XII. Me vullnet të perëndive që nderohen në mbretëritë e mia, Zeusit, Marsit, Plutonit dhe Minervës, perëndisë së perëndive. Dëshmitarë të këtij akti janë Atleti, logotheti i im, dhe 11 princa të tjerë, të cilët unë po i emëroj si trashëgimtarë të mi dhe te të gjithë Botës, meqenëse po vdes pa lënë pasardhës”.

(Testamenti është zbuluar dhe përkthyer nga studiuesja italiane Lucia Nadin, të cilin ajo e ka paraqitur në hulumtimin shkencorë, “*Statuti de Scutari, della prima meta del secolo XVI con le addizioni fino al 1469*”, e cura di Lucia Nadin, giugno 2002, Romë).”?!- **“jam ilir”**?!!!

Se Aleksandri i Madh të ishte nga Iliria, kishte cekur edhe vetë Sami Frashëri në Kamusin e tij i cili pohon se edhe vetë qyteti i Shkodrës të ketë marrë emrin Skandëria pasi e kishte themeluar ai vetë dhe nga tre udhëtimet e veta që përmend Kur’ani, për Dybrirëshin (Dhul Karnein - nëse ky ishte Aleksandri, ai kish themeluar 3 Aleksandri?!!!

Është interesant të shtohet këtu për tezën që deri në shekullin 15-19 turqit në dokumentet e veta, vazhdojnë që Shkodrën ta quajnë vazhdimisht qytetin e Skënderit - ARNAUT ISKENDERIJE...?!

Edhe pse Marin Barleti në veprën e vet *Rrethimi i Shkodrës*, f. 37 pohon se turqit këtë qytet e quajtën Skenderije duke kujtuar me këtë që qytetin e kishte themeluar Aleksandri, por që ky e mohon si mundësi...?!

Nëse Aleksandri del të jetë vetë Dhul Karnej - Dybrireshi - sundimtari i drejtë i botës, atëherë pra, edhe vdekja e tij, në moshën 33 vjeçare - mund të shpjegohet ndoshta si mrekulli, sepse ringjallja e botës tjetër - sipas islamit, ndodh në moshën e kësaj bote 33 vjeçare...?! Bazuar në transmetime rreth ringjalljes, atij i është rezervuar që ringjallja t'i mundësohet ashtu – i tëri, dhe i bëri, në kohën e vdekjes së tij - pra në moshën 33-vjeçare - ashtu si vetë Jezusi, që besojnë të krishterët.

Mendojmë se në këtë ngjarje duhet të asocojë sot në të folmen popullore, që flasin për vdekje të njerëzve – para kohe, që janë të mirë dhe të devotshëm për familjen (shoqërinë) dhe që rriten para kohe me vepra të mira e burrërore për moshën që kanë. Pasi për vetë faktin që bëhen tejet të dashur me sjelljet e veta dhe shkathtësitë e Aleksandrit (Akilit) – populli, për të tillët, thotë: “E kem ditë, që diçka e papritur do t'i ndodhë sepse është rritë para vaktit dhe duke u bërë i zoti shumë shpejt në jetë. Të tillët, për të mirat që bëjnë – Zoti i dallon dhe shpejt i merr te vetja - ku jeta nuk është brengë”...?! Po nga e di populli se të mirët shkojnë shpejt në mbretërinë qiellore; kush e mësoi atë, përveçse përvoja e vdekjes së të mirëve...?!

Por mësohet që sipas mitit – besimit ilir, ky ishte një fat i vetë atyre si popull, sepse atë e kishin një fat të cilin i pari e zgjodhi Akili - djali i Peleut (pellazgut) - mbret i mirmidonëve dhe i zonjës Teti, bijë e Oqeanit. Thuhet se nëna e kishte bërë të paprekshëm duke e spërkatur Akilin me ambrozi ditën dhe duke e futur në flakë natën. Më tej e zhyti në ujërat e ferrit të Stigës (shtrigës - shqip), duke e mbajtur për thembre që mbeti e vetmja pikë e dobët e tija sepse nuk u prek nga uji. Edukatori i tij i parë – mjeshtri i madh, ishte Fenikasi, pastaj Kentauri që i mësoi cilësitë antike qëndrueshmërinë ndaj dhimbjeve, përbuzjen e të mirave të kësaj bote – dashurinë për të vërtetën - pra, krejt ashtu siç më vonë besonin albigjinët apo katarasit...?!

Kur fati i ofroi një zgjedhje midis një jete të shkurtër dhe të lavdishme dhe një tjetre të gjatë, por të errët, ai zgjodhi të parën. Nga kjo, shihet se si shqiptarët e dinë që të mirët zgjedhin fatin e Akilit, por edhe Aleksandri si nip i Akilit, ngjashëm jetoi shkurt.

Po duket që nga emri Pirro, të cilin e fitoi ndërsa po rrinte i fshehur nga e ëma, pasi e mbante të fshehur gjersa të mbaronte lufta e Trojës e cila zgjati 10 vjet dhe se e ëma e dinte nga orakulli që ai, i biri – Akili, do të vritej atje dhe gjithashtu se pa u vlarë ai - Troja nuk do të binte...?! Ai jetoi në oborrin e Likomedit – mbret i Skiros, i veshur si grua midis tyre ku edhe mori emrin Pirra (qime kuqe). Qëndrimi i tij këtu zgjati 9 vite...?!

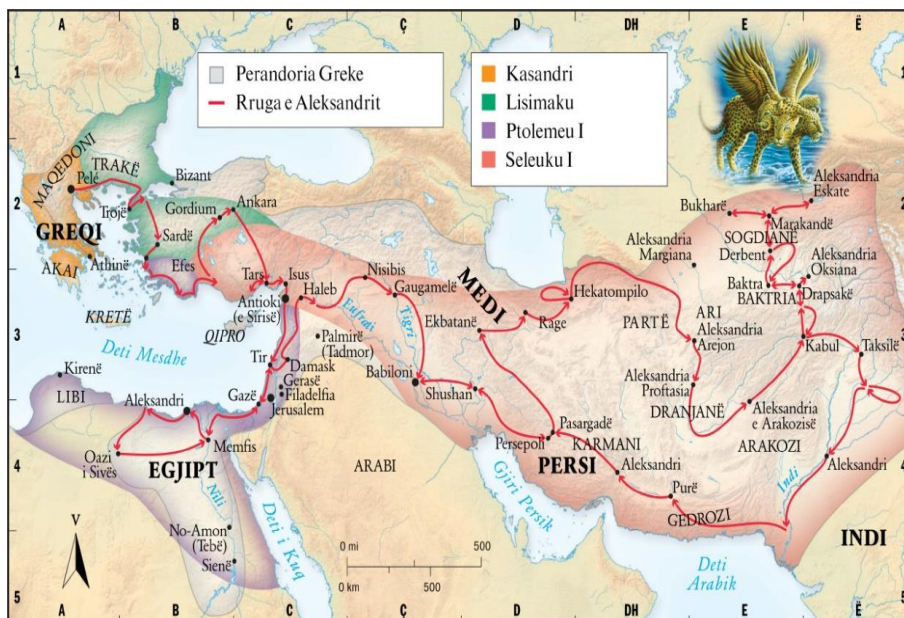
Dhe nga kjo, shohim se si rodi i ilirëve – mbretërve ilirë, të gjithë ishin qimekuq dhe të gjithë u quajtën me emrin Pirro...?! *Barbara Colanno. Pun. i cit., f. 31.*

Edhe kjo tregon kontinuitet racor të racës Ariane të bardhë tonën që dominon te shqiptarët. Dhe na bën kushërinj me qimekuqët gjermanë...?!

Nëse disa në këtë testament zbulojnë falsitetin sepse Aleksandri i Madh nuk qe kurrë në Itali - kjo mbase lidhet me Aleksandrin e Parë që ishte në Itali e njohur si Fitorja e Pirros – pra, në kuptimin, e trashëgueshme. Dhe është një dëshmi tjetër e autorëve antikë të cilët flasin që kur u vra Ai - nga djali i mbretit duke e torturuar kufomën, vetë mbreti e qortoi të birin duke i thënë se veprime shumë keq, sepse ai nuk ishte gjak barbarë?! Pra, e pranonte që kishin një origjinë me te (vërejtja jonë)?

SHQIPTARËT KISHIN PERANDORI EDHE ATY KU HISTORIA FILLON TË JETË MIT

Shih këtë hartë të rrugëtimit të Aleksandrit të Madh dhe do vërejmë që ai gjeografikisht, niste në kufirin ku ndahej Iliria e Veriut me të Jugut – në Shas (SKUTARI)

Ndërsa, në të njëjtën kohë, po të shikoni në hartë - ushtarët e tij kudo që ngulnin, formonin qytetet me emrin Aleksandria ose Albani, në kujtim të mbretit të vet dhe origjinës së vendit të vet – me të cilin edhe sot na njohin të huajt...?! Kjo mjafton për serbët, kur thonë se shqiptarët erdhën në Ballkan me turqit si pushtues nga Kaukazi ...Shqipëria e Kaukazit?

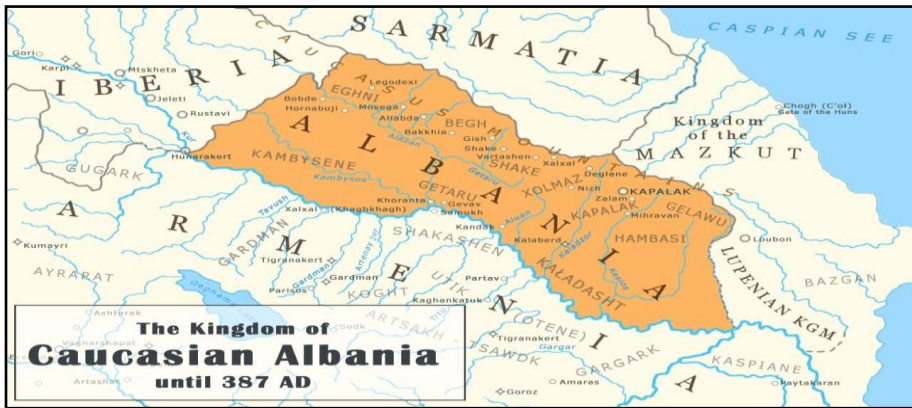
Kjo atyre u pëlqen shumë ta cekin, por pse nuk do duhej të kenë ardhur nga Anglia e vjetër e cila quhej Albion, Skocia është quajtur Albani, ndërsa Alba është quajtur edhe lumi Elba në Gjermani...?! Pra, toponime Alba del se ka në të gjithë Evropën e deri te vetë Alpet shqiptare, pasi ka edhe Alpe tjera.

Shih hartën Shqipëria (Albani Kaukaziane). Ne mendojmë se me këtë Shqipëri – Albani Kaukaziane, duhet të ketë ndodhur si me Francën e galëve që ruajtën shtetin e këtij populli, por se u romanizuan?!

Ndërsa gjithë ashtu - sipas burimeve të kohës së Aleksandrit, për herë të parë nga gjeografi Ptolemeu, përmendet emri Albanoi - si një qytet diku

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

në Shqipëri...?! Kurse, po me emrin albanët – njiheshin edhe banorët e Lacios. Sipas këtyre burimeve edhe banorët e qytetit antik të Latiumit quheshin po ashtu me këtë emër...?!

Gjithashtu një emër i kësaj rrënje - del të jetë ruajtur – si organizim fisnor e shtetëror në harta të vjetra romake – duke u përmendur deri në vitin 754 pas Krishtit?! Shih Alba në hartë quhej e tërë hapësira e Adriatikut - bregdeti verior. Ndërsa rrënja ilire ishte nga grykëderdhja e lumit Bunë – ku fillonte Rubia - kujto këtu edhe shenjtoren e Rubikut...?! Dhe mrekullitë e saj.

Ky shtet i ilirëve të veriut është e vërtetë që quhej nga romakët Regnum Sclavorum - por nga harta shihet qartë që Serbia – Trans Montana ende ishte mbi Rashkë - nëse ishte...?!

Emri *sclavorum*, këtu doemos që nuk ka të bëjë me albanët (ata me krah qiellor e të bardhë), sepse bardhësia qiellore nuk nënkupton – robërinë (si koncept). Madje romakët e dinin këtë, bile me emrin *albania* ata quanin edhe një lule të këtyre anëve - sepse emrin dihet që ia vunë ilirët. Mirëpo ka shumë mundësi që, fundi i fundit, me këtë emër - skllav (shërbëtor) të kenë quajtur të gjithë ata të cilët i pushtuan..., pra edhe ilirët. Ose ky kufi, sikur tregonte për pushtetin e pjesshëm të romakëve në hartën e dhënë.

Ndërkaq, duke dashur të përfundojmë shpejt rrëfimin e nisur për perandorinë e Aleksandrit të Madh e deri te thesari i familjes mbretërore shqiptare i cili po ashtu lidhet me hapësirën ku gjendet Shasi, shtojmë se në riprodhimin e një testamentit tjetër mbretëro ilir - të cekur, atë të Skënderbeut – thuhet edhe kjo: “Atij që shkon sot në Shën Pjetër ia dorëzon dhe ia lë amanet guvernator Skënderbeu, me rastin e humbjes së tij, atë që nuk e fshehu në depo, shkoi në vendin e quajtur Shas, që është aty i fshehur te kisha e Shën Shpëtimtarit: tre kazanë dukat, dy janë plot, kurse i treti në gjysmë dhe i plotësuar me gjerdanë të shenjtë dhe sende tjera antike. Aty janë këto shenja: Prej kishe nga lindja mund të shihen lehtë në shkëmbinj këmba, shuplaka e lopata; prej gurit merr pak nga e majta, aty janë fshehur tre kazanët, të cilët janë të lidhur me zinxhirë, në zinxhir është dryni.

Qemeri rri në këmbë në thellësi prej 9 kutesh. Në gur dy shenja. Rrëzë tij gurgullon uji dhe quhet burimi i surbullit.

Në këto depo vyen të theret një dash i zi – pa shenja, i tredhur. Në qoftë se çohet ndonjë erë askush të mos frikësohet. Atij shokut që nga kjo shoqëri i pari i bie pllakës, ti jepen 100 dukatë më shumë se të tjerëve. Qemerin që është amanet, ta ndajë me perandorin dhe nga 100 dukatë t’i jepen 5. Pengjet e kishës që gjenden aty në kishën siberiane të Shën Gjjonit dhe në të njëjtin vend kishës së Shën Shpëtimtarit, pjesa tjetër t’i ndahet shoqërisë... ”*Koha Javore*” nr. 841.

Ndërsa në libër pamë se si edhe Fishta, në këngët e veta e veçon Kulshedrën e Liqenit të Shasit ndërsa dihet që ata në mitologjinë e trevës, kanë për detyrë (si qenie mitologjike) të mbrojnë pronat dhe thesarin e popullit - floririn, që është një argument më shumë, që përse në Shas – pushteti vendor duhet të vejë dorë sa më parë?!

Si rezyme e kësaj që u cek, po del se, në hapësirën përreth Shasit, të kemi të ruajtur mitin e dy kuçedrave – njëra që përmend Fishta, në Shas dhe e dyta është ajo e cila gjendet në Qafën e Shimrisë (të veçuar në libër) dhe kuptohet jo larg saj mbi fshatin Millë, folëm për Varrin e Bajlozit të Detit – te Maja e Selmanit. Thjeshtë, Ana e Mali, del të ketë pasur dy kuçedra, njëra e mbronte nga Qafa e Shimrisë – vargmali i Rumisë përgjatë gjithë tij e deri sa zbret në Rozafat dhe e dyta që e mbronte nga deti - Liqeni i Shasit...?!

Por le t’i kthehemi Mbretërisë Ilire të Jugut - çfarë ndodhi me fronin e saj pas vdekjes së Aleksandrit.

MBYTJA E MBRETËRESHËS EPIRIOTE – NË ILIRI TË JUGUT DHE MALLKIMI SIPAS JUSTINIANËS

Para se të trajtojmë çështjen, për të kuptuar – mallkimin – *trojën* – nëmën hyjnore që pësuam dhe sot vuajmë në mënyrë kolektive si kujtesë e pavetëdijshme nga një pësim ndëshkues me urdhër “nga lart”, na duket të jetë edhe një traditë shqiptare e brendshme kolektive si popull, në zgjedhje të udhëheqësve. Ku ne (si shqiptarë) - në jetë, më shumë na duket se na fle në hatër, një qeverisje aristokratike – mbretërore sesa një qeverisje demokratike – popullore. Doemos që kjo është karakteristikë e popujve me origjinë të humbur mbretërore ku bëjnë pjesë edhe shqiptarët. Edhe pse, kjo doemos që keqpërdoret nga politika...?! Historikisht është vërtetuar dhe shihet që për arsye të interesit të vet – Perandoria Ilire, ndahej në atë të veriut, që kishte Shkodrën për kryeqytet dhe Iliria e Jugut e cila kish

Pasaronin për kryeqytet, të Epirit – Ilirisë së Jugut - nga fisi i molosëve. Ndërsa në kohën e Aleksandrit të Madh të dy krahët qeveriseshin nga i njëjti mbret që njëkohësisht ishte edhe mbreti i gjithë botës së atëhershme – Aleksandri i Madh.

Kjo ndarje ilire Veri – Jug, që siç duket niste me Shasin, shënonte edhe kufirin e ndarjes globale – Lindje - Perëndim të kontinenteve Evropë – Azi?! Dhe tash, pasi u cek se veriu i Perandorisë Ilire, iu la nën sundim shkodranëve, me testament, atëherë Pasaroni - kryeqytet i Molosisë (prijësve), si mbretëri, Aleksandri ia kaloi kurorën mbretërore motrës së vet - Leodamisë e cila u bë trashëgimtare e vulës mbretërore ilire nga vëllai Aleksandër, por që e mbaroi jetën e saj me një fund tragjik – pasi bashkatdhetarët e saj molosë vendosen t’ia grabisin pushtetin, pasi nuk u pëlqente që të udhëhiqeshin nga një femër, dhe filluan rebelimin, duke ia marrë fronin në emër të qeverisjes kolektive - demokracisë...?! Kjo si praktikë dominonte atëherë në Peloponez të qytetet me shumicë greke...?!

Ja përse në basenin e Rumisë, si pasojë e vetëdijes për këtë ndëshkim të perëndive – mbi mbretërinë e epirotëve që përdhosen pushtetin e fundit me vulë hyjnore – duke vrarë mbretëreshën e vet, ata edhe sot besojnë se kur i godasin fatkeqësi të ndryshme kolektive, si: shterpësitë në lindje të kafshëve dhe të njerëzve, pastaj ngatërresat në mes veti dhe me të huajt të cilat pasohen nga “linja e bardhë” – steriliteti, dhe me vdekshmëri të papritura në masë – komentohen si ndëshkim i perëndisë për një mëkat të trashëguar të bërë kohë më parë. Mbase - pse jo, edhe për largim të mbretëreshës pa të drejtë nga fronti mbretëror hyjnor i trashëguar dhe sot i vethëumbur?! Nga kjo tashti, po shihet se vula mbretërore e perandorisë së botës që trashëguan ilirët, epirotët – shqiptarët, nga Aleksandri i Madh, sipas mitit të cekur, del se u humb, jo në luftëra, dhe nga mospërkrhja e zotit, por nga dëshira e shumë të pushtet, si pasojë e një zbulimi kolektiv, i të mirave që i rrethonin pellazgo-ilirët e kohës i cili i çoi përfundimisht në një venitje dhe në fund në vetëshkatërrim, ngase i zuri edhe mallkimi nga lart...?!

Manastiri – Justiniana e Ohrit, ishte Patrikanë Ilire – karshi Konstandinopojës dhe Romës, viti 535-1767.

ZILLER – RRËNJËT E MANASTIRIT ILIR, TË OHRIT LIDHEN ME APOSTUJT ?!

Burimet e ndryshme historike të shekullit IV (pas Krishtit), flasin për një strukturë të konsoliduar të kishës iliro-arbërore. Ajo ishte e organizuar mbi bazën e provincave administrative të epokës së Dioklecianit. Në qendrën e provincës ndodhej kisha metropolitane dhe selia e kryepeshkopit. Nën juridiksionin e kryepeshkopit ishin peshkopët e dioqezave vartëse (sufragane). Dhe tash, po shkëpusim një studim nga *TOP CHANEL*:

Mema i përgjigjet gazetës "Dnevnik" me më shumë fakte për shqiptarët e Ohrit, 19 shtator, 2016:

"...Zeiller, një nga njohësit më të mirë të fillimeve të krishterimit, i daton rrënjët e Ohrit – manastirit, që në Iliri, që në kohët apostolike. Këtu krishterimi është përqaftuar herët për shkak të rrugës Egnatia, që lidhte Romën dhe Kostandinopojën. Nëpër këtë rrugë kaloi edhe Shën Erazmo, i cili udhëtoi nga Sicilia drejt Ohrit në kërkim të hyjnes në Jerusalem. Ai do të kthehej kohë më pas në qytet ku do të themelonte kishën e parë paleokristiane, nën themelet e fiseve vendase ilire. Shtytjen më të madhe e dha padyshim perandori ilir i Bizantit, Justiniani i parë, i cili, siç pohon edhe profesor Pëllumb Xhufi, i forcoi lidhjet e selive metropolitane shqiptare me Romën.

Por, edhe ky këtë qytet e ndërtoi, pasi kishte rënë në konflikt me një peshkop ilir - ndërsa çfarë bëri peshkopi ilir me ndjekësit e tij sipas nesh, mbetet një enigmë?!

Dyndjet sllave shënuan shkatërrimin e kryepeshkopatës së Justiniana Primas, të themeluar nga perandori Justiniani i Parë. Në shekullin X, Ohri u bë kryeqendër e Perandorisë Bullgare të Samoilit. Kryepeshkopata e Ohrit u themelua në vitin 1019 me në krye Joanin nga Dibra. Ajo kishte juridiksion në viset e Durrësit, Lezhës, Beratit, Korçës, Elbasanit, Dibrës, Krujës dhe Matit. Në vitin 1295, në postin e herarkut në Ohër e rrethina ishte një tjetër shqiptar, Progon Zguri. Këtë të fundit edhe vetë autorët sllavë e identifikonin me termin Arbanas.

Pastaj, po në këtë emision M. Mema vazhdon: Mund të shkojmë edhe më tej... Filipi i dytë ishte djali i Euridikës nga fisi Ilir i Lynkestëve – kështu quhej fisi i Ligenit të Lynkestëve (Ohrit) ilirë - vërejtja jonë.

Vetë Filipi, a nuk mori për bashkëshorte Olimpinë, iliren nga Epiri? Pra, çfarë ishte Aleksandri i Madh, nipi i tre gjyshërve ilirë? Plini, Ptolemeu e Livi, janë referenca të besueshme e të dhënat e tyre kanë hedhur baza në studimet historike. Shihet se pas përmbysjes së pushtetit në

familjen mbretërore ilire-epirote, për Iliri – çdo gjë shkoi ters - Miloni, vrasësi i motrës së Aleksandrit u çmend dhe filloi ajo që cekëm, por vdekjen përfundimtare organizimit fetar ilir – krishterimit të hershëm siç shihet ia shkaktuan avarët - një fis turk, i cili e dogji dhe e shkretoi patrikanën shqiptare të tërën.

Oher Justiniana – ka qenë metropolë e besimit të – krishterimit ilir (riti shqiptar) nga viti 535 deri në vitin 1767. Nisur nga kjo, rilindësit shqiptarë që kishin njohuri për këtë – Noli i madh etj. edhe arritën të bëjnë rimëkëmbjen e saj me shpalljen e kishës së pavarur autoqefale shqiptare, duke i ndalë turrin asimilues kishës bizantine greke e cila pati sukses të bëjë nacionalizimin e ortodoksisë siç e bëri më vonë edhe ortodoksia serbe – në çka shqiptarët, nuk ishin të suksesshëm - pasi nuk i lejuan grekët dhe për të ruajtur gjuhën ata, thamë se u konvertuan?! Nuk ka dyshim që humbja më e madhe me rënien e Ohrit, nën avarët, në këtë mes, ishte shkatërrimi dhe djegia e gjitha arkivave të besimit nga krishterimi i hershëm e me siguri edhe i traditës fetare dhe fakteve të familjes mbretërore ilire, mbase aty gjendej edhe dija e traditës së besimit albigjin - kataras, por që autori i referuar nuk e cekë...?!

Me djegien e Justinianës, Patrikana Ilire kalon në malet shqiptare vëren autori Zhan Klod Faverial, pun. i cit., f. 34-36 dhe pohon se as ai vetë ”nuk kishte llogaritur në vandalizmin e mundur Greko-Bizantin” kur shkruan se: **“Nuk është e pavlerë të theksojmë, gjithashtu, se peng i grindjeve fetare, të dhunshme e shekullore, midis Romës dhe Bizantit, ka qenë vetë Iliria...”** – **Pra, sipas nesh do kishim shtuar edhe faktin që konflikti reflektoi edhe aty ku ishte Shasi...?! Për këtë, kur Shasi e pësonte – organizimi fetar kalonte në qytetin tjetër fqinj shqiptar, Tivarin.**

Nga këtu po del se - ka qenë vetë kjo çështje që në Bizant, si rrallë diku tjetër - kur ndodhnin grindjet fetare, si shkak për të cilin gjithherë bëhej fjalë ishte zotërimi i Ilirisë.

Pra, çështje kryesore e Bizantit ishte që të mbeste zotëruese e Ohrit, dhe të mos lejonte ilirët të krijonin një shtet në vete, siç u formuan në vendet tjera, si dhe të kthente në bizantizëm atë që Roma e kishte romanizuar, e më tej ta zëvendësonte me të folmen greke, në fillim latinishten, e më pas edhe gjuhët vendase, të cilat u bënë krahinore, rurale - VULLGARE, në krahasim me gjuhën zyrtare e të pranuar nga të gjithë.

Dhe tashmë (më tej vazhdon autori), cila do të jetë e ardhmja e këtyre racave të pafat dhe e këtyre vendeve të truara - ne nuk e dimë?! Veç diçka duket e sigurt. Çasti për të krijuar një shtet të madh ka humbur njëherë e përgjithmonë. Duhet shtuar këtu se, sa më tepër grekët do t'i imponojnë vetes sakrifica e sakrifica, herë për të fituar njëherë dhe herë për të fituar

tjetrën pjesë, aq më shumë do të bëhen të urryer”. *Pun. i cit., f. 35.*

Sipas nesh – po duket që mjerisht, në masë të madhe ilirët, dështuan përgjatë mijëvjeçarëve në tërësi me formën e administrimit – mbretëri apo republikë. Dështuan edhe tendencat e Aleksandrit të III - Skënderbeut dhe të IV, Ahmet Zogut, nga familja mbretërore shqiptare – iliro- pellazge e shqiptarëve, që me mbretëri të fuqizohemi duke rimëkëmbur veten si fis – popull e duke humbur energji të panevojshme edhe aty ku nuk nevojitet - si për shembull, rreth përkatësisë fetare të Aleksandrit të III – Skënderbeut, kur thuhet, që jo se paskësh lindur ortodoks, andaj u takon ortodoksëve; që jo se u rrit si mysliman, por u takon katolikëve, pasi u konvertua....., mirëpo, për çudi ai, si mbret i shqiptarëve, vetë kurrë nuk ”e hoqi“ emrin e tij si Skënderbe duke e mbajtur të tërë jetën etj...?! Ai ishte me mision të një populli - kombi dhe jo të një feje. Pra, çdo mbret në qeverisjen e tij e ka jetesën e kësaj bote dhe të botës tjetër të cilat mbretërit i shikojnë si një. Sipas tyre gjithherë është besuar kështu - sepse llogaritë për fe – atë që beson, jepen ose nuk jepen në botën tonë, por pas ringjalljes – ndërsa për atë se si veprojmë në këtë botë, llogaria i jepet Pirros -Pi Rodit - prijësit të një populli.

Atëherë pse duhet të na bezdisë në origjinë emri i të lindurit – pagëzuar dhe ndërrimi i tij - kur e bën një mbret?!

Kujto edhe Alekandri i Madh - ai e dinte përse, pasi pushtoi Persinë veshi edhe teshat –uniformën e mbretit Persian dhe kuptohet që kjo nuk u kishte pëlqyer ilirëve, po ashtu duhej. Kur Skënderbeu, e mori këtë emër, si ofiq dhe nja 300 vite pas tij - shqiptarët absolutisht i përkisnin besimit katolik dhe doemos që kjo e dhënë dëshmon mjaftueshëm që ai këtë nuk e bëri për arsye konvertimi të bashkëkombësve të vet.

Le të marrim si krahasim, punën e kombësisë dhe shtetit (fesë), në mes nesh si popull i vjetër dhe të hebrenjve – si popull po ashtu i vjetër, dhe të cilët, ngjashëm si ne, përgjatë mijëvjeçarëve – patëm çështjen e formimit të shteteve aktuale nacionale si popuj...?!

Po të krahasohemi, atëherë, i vetmi dallim, qëndron në atë, që hebrenjtë, përgjatë shekujve patën sukses të ruajnë besimin e vet dhe shtetin e fituan në bazë të ruajtjes së kujtesës në besimin e vet. Kurse ne atë e humbëm – bashkë me kujtesën që mbytem mbretëreshën ilire Leudaminë?! - Që shikuar si emër (në origjinë) del se është ai i vetë mbretit të parë të Trojës Lamidonit i dhënë në gjininë femërore. Dhe harrojmë se ne shqiptarët – çdo gjë e kemi rastësi – por vënien e emrit assesi jo. Ai është i trashëgueshëm...?! Pra, të mos ishte vetë emri i saj i qëllimshëm dhe i trashëguar si kujtesë e origjinës mbretërore e shtetit-qytet të Trojës - nuk

ka dyshim se po. Ata që i mësuan Aleksandrit dhe Justinianit që janë me gjak trojanë dhe nipat e Akilit, doemos tregojnë se edhe Leudamia, ishte e trashëgueshme si mbretëreshë dhe nuk duhej mbytur.

Praktika e një adeti të tillë, si duket nuk u harrua në veri të Ilirisë. Ashtu, si bie fjala, kur shohim se në Ilirinë e Veriut, pranohej që të udhëhiqeshin nga Zana Teutë...?! Kurse edhe vetë emri i saj Tea - ishte një Teti (deti) – perëndeshë pellazge dhe dikur emri i nënës së vetë Akilit?!

Mbi këto parime edhe Skënderbeu, ndërtoi shtetin e tij - duke u bazuar në origjinën e tij hyjnore.

Gjithashtu si popull, për dallim prej hebrenjve që nuk e harrojnë amanetin se si duhet të qeverisin shtetin mbi bazën e dëshmimeve të mbretërve të vet dhe amaneteve eventuale të tyre - ne harruam krejt amanetin e Aleksandrit të Madh, madje pak kush edhe ka dëgjuar për të...?! Sipas nesh - vetë kujtesa në kulturën e historisë së qeverisjes nga mbreti – profet që ruajnë hebrenjtë i bëri ata, që shtetin ta riformojnë si komb i vjetër disa vite pas nesh, por krahasuar në funksionim shtetin e tyre me të tonin, po del se janë dy botë si model edhe pse të dy si popuj ishim shumë të vjetër. Ajo që i ndihmon ata, për momentin është kujtesa e emrave dhe besimi në ta që ne e kemi humbur për mbretërit.

Instinkti mbrojtës në këtë punë rrallë – tepër rrallë punon, por kur funksionon shpëton kombin. Një instinkt i tillë, si duket, funksionoi edhe në referendumin për tipin e qeverisjes te ne shqiptarët, i cili u organizua në rrethana të jashtëzakonshme – kur sa nuk kishte shpërthyer një luftë qytetare e kur ngjau që kombi, pa e pritur politika – votoi në referendum që Shqipëria të jetë mbretëri. Por klasa politike Berisha – Nano e përgënjeshtroan rezultat...?! Instinkti i mbijetesës që ishte ende i fortë edhe pas 1000 vjetëve mjerim, po duket kishte funksionuar...?!

PËR FUND TË GJITHË KËSAJ RILINDËSIT KOMBËTARË PO DUKET SE ISHIN NË DIJENI TË GJITHË KËSAJ – POR ASKUSH NUK E DESHIFROI...?!

Pasi po shohim se si përfundoi fati i mbretërisë së humbur të familjes iliro-epiriote dhe fati i primatit - Patrikanës Ilire - Shqiptare të Justinianës së Ohrit, një gjë është më se e sigurt të thuhet për fund, që rilindësit shqiptarë ishin vërtetë njerëz të ditur dhe drejtë të informuar. Kjo shihet edhe, kur u përcaktuan që Kongresin e Alfabetit shqiptar ta mbanin në Manastir (Ohër) në Patrikanën e Vjetër Shqiptare, ku patriarku shqiptar – për të ruajtur kombin “shkeli Ungjillin dhe puthi Kur’anin“? Andaj edhe jemi gjallë si komb sot, sepse do kishim qenë të gjithë grekë?!

Thjeshtë, Kongresi kur u mbajt - u mbajt aty - ku ishte selia e botës shpirtërore ilire dhe e mbretërve ilirë. Po pse ky fakt, nuk ceket nga intelektualët shqiptarë...?! Kaq shumë na paska deformuar komunizmi.

Pse nuk ceket që edhe Shën Gjon Vlladimiri – Duka i Termaleve, nuk e pranoi kurorën mbretërore në Manastir në shekullin X, nga nipi i plakut të vet Samuill, i cili kishte marrëveshje me grekët – Mitropolitin grek që Ohrin, t'ia kalojë nën kompetencë atij dhe për këtë pranoi të vritej në dredhi nga i nipi i Samuillit – tinëzisht në Elbasan. Kuptohet, për të mos kaluar mbretërinë nën dredhi - nën grekët...?! Andaj rilindësit, si romantikë doemos që kishin njohuri për këtë, dhe për këtë - po duket nuk e përzgjodhën kot Ohrin si qendër e dijës shqiptare...?!

Ishin të mëdhenj dhe mirë të informuar edhe atëherë kur u përcaktuan që për alfabet të merrej alfabeti Fenikas si popull. Ata kishin njohuri që ne ishim bij të mbretit Fenikas Kadmos i cili qe martuar me një nimfë – zanë (pak peshk e pak femër) që lindi Ilirin e cekur. Këtë e bënë, pasi e kishin hetuar qysh atëherë se vetë mendimi shqip i Kadmit dhe Harmonis – ishte mbjellë në programin e mendjes ilire-shqiptare të kokës sonë, në shqip - si gjuhë e tyre mbretërore dhe e rilindësve – si gjuhë kombëtare. Duke mos llogaritur këtu zbulimet e fundit në gjak, ku ADN-ja fenikase merr pjesë në gjakun tonë në masën prej 19% e ku te sllavët e ardhur nuk ekziston as për be...?! Të kesh këtë gjak, do të thotë të kesh shpikur shkrimin, petkun dhe avancimin e detarisë...?!

Tash, pas këtij konstatimi dhe duke hapur dimension për fund, pohojmë që duke u marrë kalimthi me studimet më të reja të shkencëtarëve të Universitetit të Kalifornisë, Coop dhe Ralph, rreth zbulimeve shkencore të tyre mbi origjinën e përbashkët të popujve evropianë, veçojmë konstatimin e tyre që është rreth origjinës sonë, se: **dy italianë të sodit, kanë më pak kushërinj të lashtë të përbashkët se 2 shqiptarë.**

Dhe se dy shqiptarë të sodit, kanë më shumë farefis të përbashkët në lashtësi se çdo popull tjetër i Evropës.

Kjo doemos që dihej moti, por me sa duket mungonte guximi dhe sinqeriteti për ta pranuar të vërtetën dhe kjo, merret vesh që përfundon në xhelozin nga e cila e pësuam dhe e pësojmë në vazhdimësi e të cilës i mungon edhe kuptimi i vetë mitit dhe i historisë së lindjes së tij në praktikë nga vetë ne si popull.

ADN – kodi gjenetik i fshehur në gjakun tonë zbërthen enigmën e origjinës sonë dhe për fat vërteton vetë mitin e origjinës shqiptare. Realiteti shkencor i arritjeve gjenetike, na bën të besojmë që legjenda e cekur rreth origjinës – prejardhjes së ilirëve të jetë e qartë. Në gjakun tonë, u zbulua se

kishim 30% gjak ilir (nga nëna Harmoni) - një floçkë (sirenë deti) të cilën e martoi mbreti fenikas – Kadmi cili në gjakun tonë del të jetë i trashëguar në masën 19% ?!

Kjo origjinë e jona ka bërë që mbi këtë trashëgimi nga të parët – si ilirë (shqiptarë), nga nëna, të trashëgojmë dijen e sirenës Harmonisë - prirjen për muzikë dhe të gjitha shkathtësive që lidhen me te, kurse nga Kadmi - si mbret te fenikasit, të trashëgojmë shkathtësitë e fenikasve, që janë - dija (shkrim-këndimi) i shpikur nga fenikasit dhe për shkathtësitë tjera që trashëgonin fenikasit: si detaria dhe tregtia. Kurse shkuarja për të jetuar e Kadmit në fiset ilire (Abrejtë - përreth Rrizanës) – ilirët e pastër, trashëguam teknikat e dijeve shpirtërore dhe energjitë alternative - besimin, magjinë, iluzionin etj. Andaj, te ilirët që i përkasin martesës nga sirena e detit – Harmonia me mbretin, tregtarin fenikas, nuk mund të thuhet që ilirët ishin të pakulturar sepse ishin vetë kultura, në çka bëmë përpjekje të argumentojmë - ata, janë vetë sirena (ZANA) muzika dhe janë vetë deti- uji sepse janë të ardhur në jetë nga një krijesë shumë e bukur si peshk me trup njeriu.

Është interesante këtu të ceket edhe një legjendë interesante që sikur tregon përse do fise kanë në vete më shumë gjak ilir (si puna e boshnjakëve 40%) dhe nuk kanë gjak fenikas). Këtu intrigon një legjendë e Ushakut – fati i një femre tmerrësisht të bukur, të cilën bëri ta rrëmbejë me forcë armiku dhe ajo u hodh nga deti duke u shndërruar në peshk i njohur si Bukurinë. Kështu nga legjenda vijmë te lidhja e mitit me realitetin dhe kodin gjenetik, sepse po dëshmohej që pellazgo-ilirët, të kenë pasur në zotërim edhe dijen e transformimit njerëzor në rast rreziku, në qenie tjera, në peshq deti - floçka e sirena – siç ishte vetë Harmonia...?!

Nga libri, u munduam të nxjerrim, konkludimin që ne, në këtë vend ku jemi – për të dëshmuar autoktoninë tonë, nuk na pengon as realiteti, as historia e as miti, po as vetë ADN-ja (kodi gjenetik), e cila përkundrazi konfirmon mitin – dijet dhe legjendat tona - si raca më e vjetër e Evropës dhe si për ne – mbi këto parime duhet të rishkruhet sërish historia jonë si komb...?! Dhe nga kjo na pengon ajo që u konstatua për Shasin e sidomos Ulqinin e ilirët që demok dijen e morën nga grekët, punë që na e propagandon shkenca serbosllave për ilirët, e në rastin tonë për Shasin dhe Ulqinin – bashkë me atë, se kush ishin ilirët.

Mbase këtë më së miri e thotë autori i përmendur francez i cili kur shkroi historinë më të vjetër të shqiptarëve, përzgjedhi ta përfundojë atë me fjalët për spekulimet e veta të origjinës së vet në dëm të shqiptarëve – ilirëve, duke thënë edhe këtë:

”Shqiptarët dhe vllahët, më së fundi, e kuptuan mistifikimin prej të

cilit ata kishin mbetur viktimë. Dhe ata e dinë tashmë se si grekët i vënë emrin punës së tjetrit. Si - dikur në Konstandinopojë, për t'i dhënë peshë vetes, greqizuesit përvetësuan emrin e romakëve, ashtu si helenistët marrin sot emrin e Helenit. Por, një dinakërie të tillë i ka kaluar koha. Kjo ka dalë në shesh dhe silogjet helenizuese, herët a vonë, do të punojnë për këdo tjetër, veçse jo për grekët...?!

Kur ndjek të paudhin - pa udhë mbetesh edhe vetë, në qëllimin e një pune...?! E nga kjo, doemos që një punë “e pa punë”, do të dalë të jetë edhe vetë vizita e Amfillohijes në Shas. Ardhja e tij këtu, si duket është një ballafaqim i mjerë i tij me fundin dështues të platformës dështuese të kishës hegjemoniste ortodokse serbe, në qëllimin e saj për të përvetësuar mbretërinë e kultit të një populli tjetër. E të cilën po shihet se nuk mund ta bëjë sepse është i diktuar dhe se ”i ka dalë vetë hilja për fushe” – si vetë grekëve që përmendëm.

Po përse duhet të nxehemi e të reagojmë atëherë, nëse qenkësh kështu, mund të mendojë ndokush?!

Gjërat janë më se të thjeshta, për punë të mashtrimeve dhe dokrrave të tilla që përfaqëson si prijës shpirtëror Amfillohije, ata në fund të fundit - dihet që janë të vetë Akademisë së Shkencave të Serbisë e cila njëherë e një kohë, ose disa herë me kohë – dokrrat serbe i bëri doktrinë kombëtare në kabinetet e veta të Beogradit. Dhe pasi me këtë doktrinë, pati sukses të indoktrinojë popullin e thjeshtë obligoi kishën serbe që të bëjë zbatimin e projektit nacionalist serb mbi shqiptarët. Nga transi i lumtur që ofronte mitit serb i shpikur më herët nga kisha ruse rreth projektit hegjemonist serbë, duke qitur në krye të vendit kishën agresive serbe, gjërat u përshkallëzuan në të keq. Andaj Amfillohije në këtë politikë edhe kur vjen në Shas i paftuar, ai përndiqet nga hijet e cekura të elitës serbe, prandaj edhe do një kujdes të veçantë dhe seriozisht të trajtohet.

Për fat të keq, pasi që ky projekt i hegjemonisë serbe ishte i bukur, por i pazbatueshëm filloi edhe një luftë qytetare, nga e cila më së shumti e pësuan vetë serbët. Disa edhe u dënuan për krimet e luftës së bërë e disa janë në proces. Mirëpo, si duket askush nuk vuri mend – dhe po duket se fajtori kryesor i krimit - elita serbe e cila i shpiku dokrrat, asnjëherë nuk pamë ta ketë pësuar. Ngase në momentet e fundit, ajo diti të tërheqë prapanicën, pasi gjërave më parë iu kishte futur zjarrin.

Foto. I. Çapuni- meshë e kishtarëve serbë në kala të Ulqinit

E sot sërish, pasi mbeti e pandëshkuar për krimet dhe për të mos mbetur e dështuar dhe pa platformën ekstreme të ortodoksisë nacionaliste serbe, qartas shihet se - Amfillohije del të jetë vetë prushi i saj dhe ai gjithashtu vepron duke imituar “Mjeshttrin e Madh” të Memorandumit SANU, që zbret deri te Car Dushani e Sveti Sava në urrejtje...?!?! Për këtë, kujtohet e vjen kohë pas kohe “si hije” edhe në vetë qytetin e ullirit - diellit (Ulqin) edhe i papritur – më 2019-tën?!

Ndërsa - sjelljet e tija më parë në Shas, irituan edhe kishën katolike.

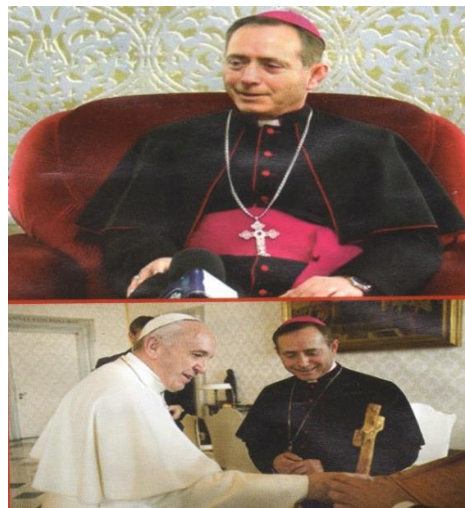
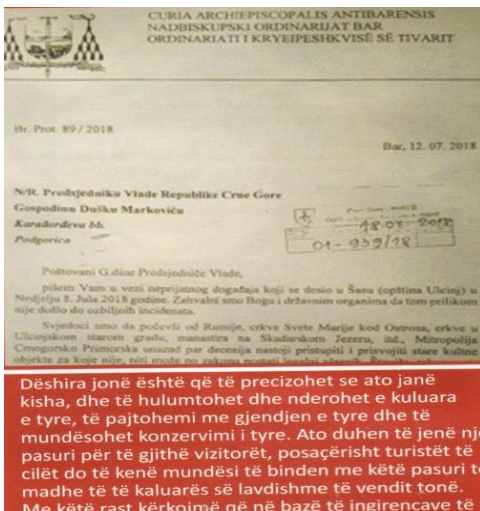
REAGIMI I ARGJIPESHKVISË SË TIVARIT

– Reagimi i Argjipeshkvisë së Tivarit për ngjarjet në Shas në një letër drejtuar kryetarit të qeverisë dhe të përkthyer e publikuar nga revista Buzuku – nr. 65, 2018, kur e lexojmë ndoshta më së miri e tregon statusin se si duhet të përjetohen këto kisha dhe si të sillemi. Reagimi i tillë është:

ORDINARIATI I KRYEIPESHKVISË SË TIVARIT

Kryetarit të Qeverisë së Malit të Zi z. Dushko Marković

Karagjorgje pn. Podgoricë

I nderuari Kryetar i Qeverisë,

Po ju shkruaj në lidhje me një ngjarje jo të lakmueshme që ka ndodhur në Shas (Komuna e Ulqinit), të dielën, më 8. 7. 2018. Falënderojmë Zotin dhe organet shtetërore që me atë rast nuk ka ardhur deri te incidentet serioze.

Jemi dëshmitarë duke filluar prej Rumisë, Kishën e Shën Marisë në Ostros, kishës në Qytetin e Vjetër të Ulqinit, Manastireve në Liqenin e Shkodrës, etj. Mitropolia Malazeze-Bregdetare me disa dekada ka për qëllim të hyjë dhe t'i përvetësojë objektet e vjetra kulturore në të cilat nuk është dhe nuk mundet sipas Ligjit të bëhet pronare ligjore. Po ashtu ajo formë e veprimtarisë së Mitropolisë Bregdetare është me të drejtë e vlerësuar nga ana e banorëve lokalë si një provokim, dhe për këtë arsye ata kanë protestuar, sepse janë trashëgimtarët e atyre fetarëve të cilët në ato kisha janë lutur dhe pranuar

sakramente përpara se kanë kaluar në islamizëm. Duke pasur nderimin ndaj fesë dhe ndaj të kaluarës së banorëve lokalë, ne si kishë katolike nuk kemi reaguar në ato veprime të Mitropolisë Bregdetare, nuk kemi kërkuar të drejtën e përdorimit të atyre kishave, si dhe nuk i kemi shfrytëzuar sa duhet. Mirëpo si kryepeshkvi, nuk kemi çuar dorë kurrë dhe nuk guxojmë të bëjmë një gjë të tillë, sepse trashëgimia jonë me shumë vlerë nga e kaluara për të cilat kemi shumë dokumentacion në arkivat e ndryshme, na imponon. Po ashtu edhe kërkimet e fundit arkeologjike në Shas i kanë vërtetuar mbetjet e artefakteve katolike në atë lokacion. Argjipeshkvia e Shasit në shumë shekuj ka qenë sufragane e kryepeshkopatës së Tivarit. Me këtë rast ne tregojmë gatishmërinë tonë që të bashkëpunojmë me shtetin me qëllim të ruajtjes së marrëdhënieve të mira në mes feve dhe popujve e cila stolisë Malin e Zi. Po ashtu jemi gati që të bashkëpunojmë me shtetin me qëllim të rindërtimit dhe mirëmbajtjes së lokaliteteve të vjetra fetare të cilat janë në trashëgiminë tonë. Mirëpo nuk do të lejojmë uzurpimin e tyre as nga ana e Mitropolisë Malazeze Bregdetare, por as nga organizatat e tjera dhe për çka do të reagojmë me të gjitha mjetet e lejuara juridike dhe do të kërkojmë ndihmë prej Selisë së Shenjtë, duke dërguar të gjithë dokumentacionin që kemi në përdorim. Nuk do të lejojmë as individë pa marrë parasysh funksionin që të vendosë në mënyrë arbitrare, se cili objekt i takon kishës katolike e cili jo, por do t'u lejojmë organeve kompetente të shtetit e sipas nevojës dhe organeve të gjyqit ndërkombëtar.

PO LE TË ZBULOJMË ÇFARË FSHIHET NË SHASIN MITIK NË SHAS EKZISTONTE MONUMENTI I KADMIT DHE I HARMONISË

Tashti ka mbetur të zbulohet dhe të thuhet se ajo çfarë fshihet në Shas, dëshmohej në hartën e dhënë më poshtë të përdorur nga autori Mili Butka – se këtu ishte monumenti - pallati i prindërve të ilirit, Kadmit dhe Harmonisë.

Në hartën e sjellë, duke na folur për Portën e Hyllit (hyllorus portus) të rrumbullakuar në hartë me ngjyrë të verdhë, ai po ashtu - nuk heziton, të tërheqë vërejtjen, që sipër tij, të gjendet i shënuar në një vend - si Monumenti i Kadmit dhe i Harmonisë e të cilët ishin prindërit e vetë Ilirit. Babai - një tokësor, kurse nëna një krijesë nga bota e perëndive.

Këtë mos të presim të na e pranojë dikush tjetër nga të huajt, duhet vetë ta zbërthejmë ...?!

Nëna e Ilirit, Harmonia ishte një zanë nga Shasi, bijë e Afërditës e lindur nga një martesë e paligjshme me Zeusin. Fillimisht qyteti dikur mbase ishte kështjellë bregdetare në gjirin e lumenjve Bunë dhe Dri. Pra, si vetë Troja e Akilit.

Çifti mbretëror i Kadmit dhe Harmonisë ishin banorët e parë të njerëzimit që prekën kontinentin Evropianë.

Andaj - nuk thuhet kot që në këtë gjeografi ekzistonte vendi i 600 zanave - sirenave apo floçkave të ujit – nuseve të Tetit - Detit...?! E gjithë kjo gjendej mbi Portin e Hyllit...?! - Hyllirus portus që është, po duket, rruga më e shpejtë drejtë yjeve qiellore. Njëra nga tetë pikat astromitologjike të planetit si rrugë drejt qiellit.

Porti ilir i shkruar sipas pellazgjishtes nga studiuesi shqiptar Mili Butka - HYLLIRUS PORTUS, Gazeta Ora – 4 shkurt 2019. Kjo që na vjen në këtë hartë të vjetër del të jetë vetë brezi gjeografik - Meridiani Zero, në planetin tokë nga ku u zbulua shenjtëria në meridianin fillestar. Kurse shenjtëria u zbulua nga procesi i të menduarit për konceptin kohë. Sepse pa filluar të mendosh se cili është misioni, qëllimi – punën që duhet kryer në mendim, nuk nis as koncepti kohë...?! Sepse vetëm të menduarit të çon në ekzistimin e Zotit (KOHËS) – KRONOSIT (KROIT) - që vazhdimisht rrjedh...?! Dhe doemos se aty ku zbulohet koha (si mendim) merret se u zbulua Zoti...?! Dhe për nder të saj – aty ngrihet një tempull fillestar i Kadmit dhe Harmonisë e me të cilin fillon ndarja e kohës në 365 ditë, të mjaftueshme për t’u lutur – lutje (faltore – kishë)...?! Dhe vendi i të bijës së Afërditës e martuar për mbretin Kadmos të qytetit të Tebës (mbase tobës) u perfeksionua në 365 kishë – që sot ruhet si legjendë e Shasit...?!

Kuptohet që identifikimi i një porti me emrin pellazgo-ilir në Adriatik, është një mrekulli si argument, për origjinën tonë ilire dhe njëkohësisht pellazge

- mirëpo mrekullia e radhës në këtë hartë, dhe krye mrekullia e gjithë librit, është Kështjella e identifikuar në hartë – si "Kadmi Harmonia Monumentum" dhe e shënuar nga autori i shkrimit me ngjyrë të zezë. E nëse monumenti lidhet me kujtesën e dikujt për dikë – që e trashëgon sepse i takon për nga origjina – atëherë ai i cili do që ti ta harrosh origjinën tënde, ta ndërron atë si emër duke ta fshehur origjinën e mundësisht për ta përvetësuar.

ÇFARË ZBLOJMË NËSE ASTROLOGJINË E LIDHIM ME MAGJINË NË SHAS

U cek më herët se vetë familja shqiptare edhe sot ruan shkallët e hierarkisë hyjnore që përmendëm në libër dhe ndeshet në vetë titujt e gradave familjare e cila nis me vetë të zotin e shtëpisë për çka u fol mjaftueshëm dhe doemos se është një mësim i parë i bartur nga koha e mbretërisë së Kadmit dhe Harmonisë të vendosur në Rrizanë (SHAS)...?!

Ndërsa këtë origjinë të shenjtët familjes mbretërore perllazgo-ilire – shohim se përveç shqiptarëve askush nuk e trashëgon sepse profecia bartet - trashëgohet. Madje ajo sikur është e "çipuar" në kokat e kristalta që u gjetën – ruajtën në familjen anamalase e ku njëra shohim të quhej koka – Janus.

Fatin na e përforcojnë edhe vetë librat e vjetra të fatit të cilat, siç dihet interpretojnë fatin e njerëzve me atë që njihet si harta e yjeve të kësaj gjeografie.

KONSTELACIONET YJORE - FATI YNË I SHKRUAR DHE I RUAJTUR NË SHAS

Sipas hartës së zodiakut (ZOTIHAK – fjalë, po duket, pellazgo-ilire) për konstelacionet yjore në qiell dhe ndikimin e tyre në tokë te njerëzit ashtu si edhe vetë hëna si trup astral, njeriu gjen të shkruar edhe këto konstatime:

Se konstelacionet yjore janë grupe yjesh që bëjnë pjesë në hartën qiellore – mapën qiellore (ME+PA) qiellin ose Ma Pa – Qiellin. Ata përshkruajnë lindjen, jetën dhe vdekjen e secilës qenie njerëzore. Yjet zakonisht nga shumë njerëz konsiderohen si referencë fati sepse datëlindja e jona i përgjigjet shenjës së zodiakut që i përgjigjet asaj date.

Njerëzit e lashtë shikonin yjet e ndryshëm, i bashkonin ata me vija imagjinare dhe, pasi u krijonin pamje të kafshëve i quanin me emrat e tyre. Thuhet se hartat shërbenin për udhëtarë dhe orientim sipas mitit, po për çfarë udhëtimit është fjala në tokë apo drejt tyre NDËRYJORE ËSHTË ÇËSHTJE INTRIGUESE.

Ata – GRUPIMET YJOE ekziston bindja se ata dallojnë për nga energjia që kanë dhe pozita në qiell. Ndër grupimet më të rëndësishme dhe që duket më

qartë është i njohur konstelacioni i shqiponjës-orion.

Në këto situata duke ndjekur legjendat dhe realitetin aktual mitik që përcillet përmes miteve, sikur zbulojmë edhe lidhjet e ngushta që ka astrologjia si shkencë që lidhet po ashtu ngushtë me magjinë. Nga kjo dije, nëse ajo që është lart ndikon edhe në atë që gjendet poshtë, del se dijet e vjetra flasin ose më mirë të thuhet - ata ne na flasin, përmes hartave - mapave yjore, për të cilat thuhet se ekzistojnë grumbuj të ndryshme të yllësve që na vijnë të vizatuara si konstelacione të ndryshme të yjeve të hartave qiellore. Dhe ato përfundojnë me një trajektore në drejtim të një pike tokësore në planet e ku ngrihej një tempull e më vonë një qytet – po të jetë Shasi një i tillë...?!

Besohet në mitologji që ata gjatë një rrotullimi të tyre në lëvizjet prej 360 shkallësh të perimetrit të qiellit përmes energjisë që lirojnë në formë valore, ndikojnë direkt edhe në fatin e njerëzve në tokë.

Kurse një lexim të këtij fati, zakonisht dinin ta bënin vetë Orët - orët e Rrizanës. Ata thoshin se fati i tillë ndikohej nga kjo energji e konstelacionit të ndryshëm të yllësve që njiheshin sipas figurave të cilat merrnin yllësit përmes vijave imagjinare të përmendura dhe ndikimit të valëve në rrethin prej 360 shkallëve të fushës magnetike e cila prek gjallesat në tokë. Zakonisht aty ku prek kjo energji e veçantë quhej edhe me emrin ZONË...?!

Po kush i njihte këto konstelacione të yjeve të kozmosit dhe ndikimit të tyre në tokë. A mos ishte ky një civilizim i hershëm dhe pastaj i humbur – mbase që ishte me dije të jashtme edhe –aliene...?! Po pse gati çdo pushtues i këtyre vendeve (qyteteve) donte t'i trashëgonte qytetet e tilla, duke mohuar popullin paraprak që i ndërtoi (themeloi) ata?!

Kur'ani në disa vargje të tija flet për ekzistencën e këtyre civilizime ndër yjore dhe quhen banorët e qiellit...?! Bile në një vend i paralajmëron besimtarët edhe në një bashkëpunim, për të pushtuar qiellin - kur u tha, parafrazojmë: "O JU Gjind (njerëz) dhe ju Xhind, përpikuni ta pushtoni qiellin por s'do të mundeni..?! E një pikë e tillë duhet të jetë edhe Rrizana, sepse në tempullin e përmendur të Kadmit dhe Harmonisë, del se kemi pikërisht bashkimin e një tokësori, Kadmos dhe një gjallese gjysmë kafshë gjysmë njeri, mbretëreshës Harmoni...?!

Kurse Kur'ani - po ashtu përmend në 1000 vargjet e veta të dedikuara kozmosit se nga 7 qiejt - të parin e kemi mbuluar me yje që nga ndriçimi i tyre të orientoheni?!

Po për çfarë orientimi bëhej fjalë këtu: për orientim të beduinëve në shkretëtirë të atëhershme, apo për orientime në hapësirë ndër yjore ... që mund të jenë bërë, ose që pritet të bëhet, mbetet të shihet...?!

Zaten edhe kur Kur'ani flet për botën e përtejme, Parajsën (xhenetit) në

një vend na mëson se shkallët e tija në thellësitë qiellore janë nga më të ndryshmet duke i krahasuar (ODAT) e tij me yjet në thellësitë e kozmosit. E ku sa më e lartë shkalla - ylli (mbase planeti), ai është më i begatë...?!

HARTA (MAPA) E ZODIAKUT (ASTROMITOLOGJIA)

Nëse për momentin ndaloni dhe shikoni në Mapën e Zodiakut si dhe në shenjën e parë të saj që është Amaltia (DHIJA) – pa hezitim do të zbërtheni se në dialektin shqip të gegërishtes – Dorianëve se çdo gjë flet shqip – sipas mendimit shqip të mitit pellazg.

Po përse arsyetojmë kështu: shumë shkurt?! Vetë emri MAPA – ashtu si edhe në anglisht, na jep mendimin në dialekt (me pa, ose ma pa - fatin), që një fat lidhet shpesh edhe me magji (MAGIE) - shqip, gegërisht u thonë *mni* – ashtu si në vetë ILIADËN e Homerit që edhe ai e shënon në gegërishte ose, siç u cek, në dialektin dorian?! 800 fjalë të Iliadës (Këngës së Zotit) zërthehen përmes shqipes.

Ndërsa emri Zoti u shpjegua mjaftueshëm përse është fjalë shqipe që rrënja e tij të zbret deri te pellazgët... Në kuptimin zë – zo - energji...?! Kurse përbri saj i vihet fjala tejet e vjetër gegërishte - HAK, pra ZOTI+HAK, po ashtu është fjalë, po duket, e vjetër sa vetë mendimi pellazg. Që të cilën e njehtë përsëri shqipja si mendim dhe nis nga verbi HA (hëngër) - han – hak...?! Në gjuhësi cekëm se fjalët njërrrokëshe llogariten belbëzimet e para të njerëzimit.

Cekëm më lart sipas mitit se si trojanët hanë - hëngrën, hakun e muratorëve (alienë -engjëjve) që ndërtuan muret e kalasë së Trojës – mbi bazën e hakut (kontratës) së nënshkruar të mbretit Il të Trojës me perëndinë kryesore e sipas të cilës ai kishte angazhuar Posejdonin me punë të dënueshme (hak) për ndërtim, kundrejt një borxhi ndaj tij si Zot i detit etj. (SHIH TASH PREJ KËTIJ KONSTRUKSIONI SPIRITUAL SIKUR NA DËSHMOHET SE ILIADA ËSHTË KËNGA E HAKUT NDAJ ZOTIT).

E se fjala HA(K) – është fjalë e fjalëve të para njerëzore – si njërrrokëshe e dëshmon edhe emri Hanë – HANA (HËNA) e cila krijohet nga fjala Han - tregon veprimin e hënës si trup astrologjik e cila gjatë ciklit të vet han – anën e saj me errësirë dhe nga kjo dha emrin hanë... ”deri sa hana ban”. Gjithashtu pamë se ka disa fjalë që përdorëm e të cilat janë një mister(mjeshtër)ioze shqipe. Sepse jo gjithkush “ban”. Pra Ban HANA dhe Ban Albani etj. Thjesht sipas kuptimit të mendimit shqip Hëna del të qenka diç e gjallë – që ka ndikim si trup planetar...!

Kurse kjo ”që bën në qiell” dhe lidhet me fatin (e shkruar - shkronjë sekret) njerëzor (kujtojmë këtu se vetë fjala – njerëzor, shohim të jetë një + i ri)

= ZOT I RI.

Në mapën (hartën) e Zodiakut na del edhe një DHI, dhia e egër si figurë?! Pra, na del ajo dhi e cila në hartë quhet me emrin AMALTIA. E në fakt kështu quhej te besimi pellazg dhia e shenjtë – nga ajo kohë të cilën bartte në përkrenare Skënderbeu - Aleksandri i Madh dhe gjithë heronjtë e antikitetit. Shih, sipas nesh, AMALTIA të jetë një gegërishte T(AMAL) T(DH)IA. Ka tepër mundësi që ata të cilët trashëguan zodiakun në gjuhën e vet të vjetër - si popuj, të kenë humbur shkronjën DH (të gjuhës fillestare pellazge-shqipe) duke e këmbyer atë me një T...?! Kurse largimi nga *Dialekti Dorian* – gegë në drejtshkrim në atë *Jonian* – toskërisht të të njëjtit popull atlantidas (te parëve) që mbijetuan përmbytjen sipas disave, bëri që fjala *tamëldhia* të ruhet në qumësht dhie. Por sido kudo legjendat e shumta për dhinë dhe Skënderbeun si dhe gjetja e kësaj fjale në Zodiak flet mjaftueshëm për origjinën e fjalës Zodiak, sepse po e përmbyllim me kuptimin shqip edhe të vetë fjalës ORË – ose ORIGJINË, që po ashtu është me bazë të një yllësi – emër astrologjik, yllësia e ORIONIT etj. Thjeshtë, një O është vetë fillimi – Rrethi apo RROTA aq shumë e dashur te albiginët – katarasit – bogumilët ose babunët që janë të gjithë emra për besimin e vjetër shqiptar i cili u ruajt më shumë përmes gjuhës dhe shkrimit – fjalës e cila ka kuptimin e dijes fillestare si mendim që njohim si fe.

Ka tepër mundësi që po të ishte mbledhur Iliada dhe Odiseja e tëra në gjuhën shqipe, atëherë lirisht ne shqiptarët do të kishim të ruajtur besimin tonë që do të ishte një monoteizëm më i pastër dhe më unik – që do të bashkonte dhe sqaronte të tre besimet monoteiste nëse niseshim nga aspekti i mendimit në fjalën shqipe. ILIADA – KËNGA E ZOTIT është amanet dhe hak i besimit të familjes mbretërore.

Shih nga këtu, përse Svastika (fati) diell në horoskop na del diçka që përsëritet dhe ruhet i paprekur edhe sot në simbolikën e gurvarreve tona në Diokle (mbretërinë e Diellit). Në te besojmë edhe kur vdesim...?! Çuditërisht ne anamalasit jemi nga të rrallët që atë e gdhendim në gurvarr.

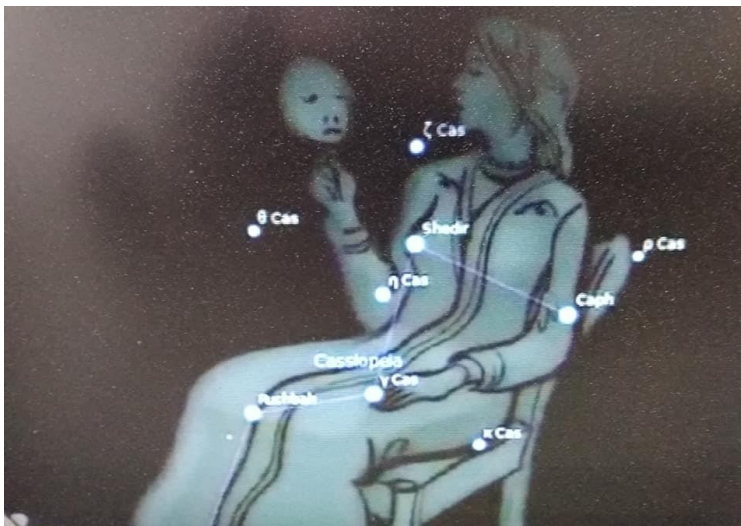
MUHAMET NIKA

VËRE – MAPA YJORE BABILONASE ZBULUAR NË SHEKULLIN XIX DHE ATË ÇFARË TRASHËGOHET TE NE...?!!

Shih më poshtë një mapë – (ME PA) – hartë e vjetër Babilonase (BABËYLLIT) që u zbulua nga civilizimi super i zhvilluar i Babelit?!

Harta shihet se është e mangët në pjesët e saja kurse në rikonstruksionin e saj punoi shkencëtari Zakaria Qiqi, një shkencëtar që me mendimin e tij influencoi që parajsën (xhenetin) e parë ta vendosin në qiell...?!

Ai tha se kësaj i mungon ajo që në te shihet si pozicioni i yjeve gjarpër. Pra, ky është ai konstelacion që cakton fatin e njerëzve në planetin Tokë. Ndërsa edhe besimi në gjarprin parahistorik si një qenie që është me origjinë hyjnore nuk është me të drejtë i pashpjegueshëm dhe i huaj për mitologjinë shqiptare që ndeshet në martesën e Kadmit dhe Harmonisë mbi portin e qiellit - Hyllyrus Portus.

Kurse Orat – Zanat - E THANAT – DIANAT mbi bazën e këtyre dijeve – kapnin imazhin e ngjarjes që na prët rreth një ndodhie...

KRONOSI (KOHA)

U cek se Kronosi është Zoti kryesor – s’ka më të madh se Ai. Ai te njerëzimi i parë, sumerët Babilonas – u quajt KREU (KRIT), po duket, lidhet me shpalljen e parë te njerëzimi të mendimit se diçka ekziston – në kuptimin UNË JAM AI QË JAM. Pra, filloj e mendoj dhe ky mendimi se ekzistoj si dije - në vete me inteligjencën e 3 dimensioneve bazë. Kronosi - koha i mësoi me urdhëresë popujt e lashtë që të ndanin kohën e cila nuk dihet se ekziston pa e ndarë atë. Sepse vetë kur e ndajmë me mendim e shohim se ajo lëvizë, përndryshe nëse nuk e ndajmë nuk vejmë caqe, koha është imagjinare - përjetësi.

Prej këtu – me këtë Zot, nisë edhe vënia e shenjave të kohës dhe e cila ndahet fillimisht në 12 shenjat e kalendarit apo Zodiakut, për t’u gjetur në të me mendim dhe me veprim që përputhen simbolikisht me 12 muajt e vitit, por edhe si numër, pastaj në simbolikë vërejmë që ky numër të përputhet edhe me numrin e 12 apostujve të Krishtit (mësuesve) të dalë nga ai, ashtu si edhe 12 imamët dhe sikur na vjen e thënë si mendim që me 12-tën, përfundon një cikël vjetor prej 365 ditësh. Është interesant se vetë Libri i Shenjtë – Kur’ani, është në mënyrë simbolike matematike vetë koha – pra, një libër i kohës, në të cilin, për shembull, fjala ditë përmendet 365 ose fjala muaj 12. Kjo nënkupton se jo vetëm në mite dhe toponime të ndryshme, por edhe në vetë – si të themi gazetën hyjnore në tokë Kur’anin - koha del e përmbledhur si dije me simbolikë numerike. Kështu nga kjo dije për ndarjen e kohës mbase - në Shas, thuhet se për këtë kishte edhe 365 kishë, aq sa ka motmoti ditë...?!

Është me rëndësi të ceket se lëvizjet e 12 shenjave të Zodiakut që lëvizin si në orë, në orën e madhe të Universit, besohet se lëvizin në cikle të shenjave të Universit. Mbase kjo lëvizje në kohë sikur bëhet mbi bazën e një ere e cila ashtu si nis në formë ciklike - rrote (rrethore), ashtu edhe përfundon si mega rrotë në një pa fund - pa fillim dhe pa mbarim.

Fundi i saj del se quhet ndryshe edhe ERA - kupto, fundi i një ore -

që ka fatin e shkruar dhe nis një *erë e re*.

Prej këtij konstatimi Shasi, pasi quhej me emrin e orëve – zanave – pra, Rrizanë... mund të quhet enigma shqiptare e kohës së shkuar dhe në anën tjetër vetë flladi i erës së re e cila sipas kulturës së ngjashme të majave del të përfundojë më 21. 12. 2012.

Kjo kohë nga kjo datë - mund të quhet edhe koha e re ose siç është bërë zakon ERA E RE. E zanat, sipas mitit, jetonin edhe në qytetin e tempullit te tyre në Rrizanë – Shas para se koha – era të matej kështu. Nga këtu - atë që ruante si dije populli shqiptar në këtë qytet del se ishte një super dije.

Po çka hynte në punë ky orar astronomik mitologjik dhe pse në Shas...?! Sepse Shasi ishte një stacion ndëryjor i planetit tokë dhe ishte mbi portën e yjeve e cila na del në anën jugore të tij.

Legjendat e tilla shqiptare për familjen mbretërore pellazge e cila shtohet dhe popullon gjeografinë e botës së vjetër janë të shumta. Kështu, ngjashëm ashtu si u formua Shasi nga migrimi i një familjeje mbretërore, del se ishte themeluar edhe ATHINA apo E **THANA** që është ngjashëm me ZANA - apo Diana...?! Edhe kjo sipas mitit doli nga vetë koka e perëndisë ...?!

Për çudi vendet e shenjta të Ilirisë të gjitha sikur marrin emrin e këtyre zanave mitologjike që vijnë në jetë në mënyra disi të çuditshme për të shpëtuar llojin e vet njerëzor dhe janë prindërit mbretër ata të cilët i shoqërojnë në një vend të caktuar të Dodonës si rasti i Athinës etj. Por jo vetëm kaq - mrekullitë e tempullit të Rrizanës me 365 kishë janë me dimensione planetare – të një dijeje e përhapur nga një civilizim në botë. Miti i rrizanasve për rolin dhe mënyrën e matjes së kohës në simbolikë del se është e ngjashme me atë të kulturës së kalendarit të ZODIAKUT dhe të civilizimit të popullit të lasht të Majave në Amerikën Latine.

- Qe, për çudi kjo është edhe një e përbashkët tjetër si dije te një civilizim i cili populloi planetin në kohën edhe më të lashtë, duke vënë ura dijesh në mes këtyre dy civilizimeve në fushën e astrologjisë e magjisë.

Si duket, kjo e përbashkët, po themi, kulturë mitike astronomike e kohës me plot simbolikë e dije është përveç se në numrin 365 që përsëritet në piramidën e Majave, është po ashtu edhe vetë emri i tyre "maja" që gjen shpjegim përmes shqipës - në kuptimin e Majave... të *majave* të maleve, ku populli që jeton majave të maleve, quhej maja-ve?! Ashtu diçka si emri *Hiper borea plaksha ...sipër bora plakë*, që quhej vetë Poli i Veriut nga koha pellazge që pamë se e zërthen shqipja si gjuhë e vjetër...

Të ketë qenë dikur shqipja një gjuhë planetare apo gjuhë e mësuar nga ndonjë civilizim tjetër i cili zbriti në tokë mapat yjore dhe atë të

ZODIAKUT si udhëzim për atë që ngjet me tokë? Pra, në kuptimin që kjo poshtë është identike me atë çka është lart. Kuptohet, edhe në një cikël të megaorës së zodiakut prej 72 mijë vjetëve - sa zgjat edhe koha e një rrotullimi të saj si vetë Universi që po ashtu del nga pjesëtimi i numrit 9 me oktava 8...?! Sipas kulturës së Majave ky cikël i binte të kryhej më 21. 12. 2012 për kur u mendua se mund të ishte paralajmëruar edhe fund i botës?! Me gjithë atë – pati keqinterpretim të kësaj dijeje. Sepse Majat – nuk flisnin për fundin e kohës - siç mendojmë ne – çastin – kataklizmin apo kiametin, por për një kohë të re...?!

Shqetësim te këta popuj të vjetër me atë që ata flisnin për fundin e një kohe dhe ardhjen e një kohe të re apo ere të re - të artë e shumë më të avancuar nga ajo që njihnim gjatë 100 viteve të fundit.

Vërtetë arritjet e njerëzimit pas vitit 2012 janë të pa imagjinuara. Ajo që të intrigon në këtë mes përsëri është këtu fjala shqipe e njohur si - *era e re*.

Një fjalë kjo në përdorim të gjerë te njerëzimi, por që kuptohet vetëm nga mendimi i mbjellë në gjuhën shqipe, si një fjalë bazë... që kuptohet së bashku me emrat: dije, kron, orë, masë, mend, muaj, metër, armatë, fat, farë, zanë, erë etj. të cilat janë miqësuar në shumë gjuhë të botës dhe na dalin të leksikut shqip...

Për konkretizim shtojmë këtu se fjala – *erë*, e përdorur për shembull edhe te serbët etj. fare mirë shihet që nuk e ka kuptimin e një ere (energy) që prodhon megalëvizjen e mega orës së Universit, për të cilën u cek që profeti i fundit u shpreh dhe të ketë thënë se Allahu paskësh thënë: më hidhëron shumë i biri i Ademit, kur shanë kohën sepse unë jam vetë koha...? *ERA*...?!

PËRSE PUSHTETI I MBRETËRISË JUGOSLLAVE VENDOS QË TË NDËRROHT EMRI I MALIT TË SUMËS NË MALIN E VLLADIMIRIT

Diku, në fillim të librit, pamë nga disa autor të burimeve serbe të ceket se në këto anë asnjëherë të mos ketë qëndruar këmbë serbi - sllavësh. Kjo zonë vlen, siç u cek, të jetë 100% tokë shqiptare kurrë e pa pushtuar - por nga ky vend në Anë të Malit, vazhdimisht kanë nisur luftërat mbi ardhacakët sllavë.

ÇFARË ËSHTË SUMA?

Fshat në malin me të njëjtin emër dhe shtrihet mbi Brajšhë, fshat jo larg Shasit. Si vendbanim përmendet që më 1355. Emërtimin Suma bashkë me emërtimet: Soça, Shasi, Sutjel, Spiç, I. Popovski i konsideron me origjinë shqipe / *Bahri Brisku, onomastika e Kosovës, Simpozium i mbajtur më 1979, f. 192.*

Në fillim duhet tërhequr vërejtjen që etimologjia e emrit Sumë, si gjymtyrë e vënë, sipas Xhuzepçe Krispit, ndeshet që në gjuhën homerike të Iljadës, kur Homeri përmend dy burime, te të cilët arriti Akili dhe Hektori, ndërsa njëri ndiqte tjetrin... Këto burime nga Homeri quheshin *kruni*, që në gjuhën shqipe do të thotë pikërisht - krua - burim, dhe që më tej Xhuzepe Krispi beson që te fjala krua, gjenden dy fjalë, pra *Krea - Krye*, kokë dhe *uan - ujë*, për të treguar që kemi të bëjmë me një krye uji, pra vendin ku nis të dalë uji.

Fotografi nga S. Flamuri: kroi i Malit të Sumës me mure ilire...?!

E nisëm me këtë shpjegim sepse karakteristikë e këtij fshati (malit të tij), është që ka kroje shumë. *Ngjashëm me këtë, duhet shpjeguar edhe mikrotoponimin Krythë* – fshat që kufizohet me Sumën. Ndërsa, më tej Krispi, po në Iljadë edhe emrin *SUMË* e nxjerr me bazë të Shqipes pellazge që do të thotë *SHUMË*. Në rastin tonë, fshati Sumë emrin e mori nga

burimet e shumta të ujit. Shtojmë që gjymtyra *sumë* te Homeri gjendet, te burimi – lumi. *E kjo, siç u cek, rrjedh nga shqipja SUM - shumë*. Kaq për etimologjinë gjuhësore-mitike. Karakteristikë e këtij mali është vetë pozita e tij e ngritur mbi një fushë dhe kur ngrihet mbi te në një lartësi mbi 300 metra në të 4 faqet e malit shpërthejnë burimet, duke mundësuar shkuarjen deri në Shas edhe me rënie të lirë. Njëri prej tyre, pamë të quhej *Kroni i Shnjanës* i ndërtuar që në lashtësi.

Mali i Sumës:

Shtrihet mbi fshatin Sumë të përmendur më parë e që është me të njëjtin emër. Nga autorët vendas kanë shkruar për të Ushaku, Brisku etj... dhe e nxjerrin me rrënjë shqiptare... Sipas një legjende, ai ka 99 kroje?!! Sipas një legjende të mbledhur nga Ushaku, çdo i ri i kësaj ane, i cili dëshironte të martohet, ai fillimisht duhej të mësonte përmendësh emrat e këtyre krojeve dhe t'ia thotë emrat mbretit për ta lejuar fejesën, përndryshe nëse nuk i dinte, rrezikonte që mbreti t'i priste edhe kokën...?!!!

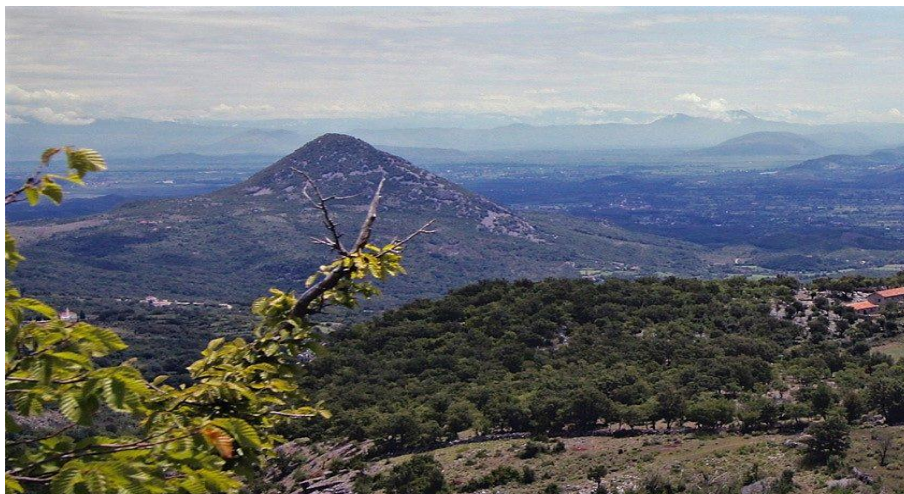
Ky mal është i përsosur dhe këtë e zgjodhi si pushimore jo rastësisht, vetë shenjtë lokal, Shën Gjon Vlladimiri, sipas do të dhënave serbe, por zbulimet e fundit, sikur nuk mund ta vërtetojnë këtë - arkeologjike?!!

Ndërsa, duke lënë anash këtë konkludim shtojmë se një mbiemër njerëzish i cili ndeshet në fshatin Brajshtë i cili shtrihet rrëzë këtij mali nga fotografia, duke formuar edhe një mëhallë, është mbiemri Lika - me origjinë ilire, nga fiset që shtriheshin në Dalmaci - Kroaci në Likë e Kordun. Ky mbiemër ndeshet edhe në qytetin e Ulqinit, por gjurmët e këtij patronimi ruhen edhe në Drenicë. *Nazir Çitaku, Drenica në shekuj - botoi , Asociacioni Ulqini, 2007, f.105.*

Për momentin është me vlerë të përmendet një legjendë e mbledhur nga Mejreme Maraj –punim magjistrature, e cila ka shënuar se te burimet e Malit të Sumës..., brend një qenie e fuqishme mitologjike e njohur si: ”burri i dheut” dhe e cila ”del natën rreth burimeve të Sumës e pi ujë.” Në etnopsikologjinë popullore të krahut rreth kësaj qenie mitologjike bashkohen të tëra vetitë e mira - *Bahri Brisku - Pun. i cit., f. 192.*

Në fund shtojmë se patronimi Suma njihet edhe si njëra nga familjet më bujare e fisnike dhe të pasura të mesjetës. Është i njohur rasti i Dhimitër Sumës, i cili me vojvodë Bogojen (Bogën), në vitin 1332 qëndroi në krye të kryengritjes kundër mbretit Dushan. Këtë emër e ndeshim edhe në Ulqin. Thuhet se kjo familje në Kepin e Sukës, kishte të ngritur një shtëpi të bukur e cila u përvetësua me ardhjen e malazezëve nga Krajl Nikolla. Fjala është për ish hotel “Jadranin”. *Ruzhdi Ushaku, Ulqini në përmasa kërkimi, Fondacioni Lika, Ulqin, 2010, f. 155-163.*

Mali i Sumës - sipas një legjende që shënoi R. Ushaku, vërejmë se në te thuhet “Mali në fjalë njihet me emrin Mali i Sumës (Mali Sum’s), e për këtë mal legjenda mbi Krojet e Sumës dhe sundimtarin i cili vriste çdo të ri i cili nuk mund t’i numëronte saktësisht sa kroje ka rrëzë Malit të Sumës. Këtë legjendë e përjetova në mënyrë të veçantë kur pas zbritjes shumë të vështirë nga ana veriperëndimore arritëm te Kroni i Sumës i cili gjendej afër 3-4 shtëpive të vetmuara..” *Ulqini Online*”, “*Misteret e Malit të Sumës*”. Të ketë qenë edhe Suma një mbret ilir, ndoshta edhe pellazg, për të cilin realiteti heshtë. Një gjë dihet, në mesjetë shohim të na paraqitet një familje bujare e fisnike e cila shporri qafet mbretërinë mesjetare serbe në këto anë ...?!!

Pamje nga Mali i Sumës i cili me leksikun pellazg të Iliadës e vërteton atë si gjeografi shqiptare?!!

Ky ishte një qenie mitike shumë trupmadh. Ai sipas përrallave së zonës, endej natën, nëpër krojet e Malit të Sumës, kurse nga ecja e tij, sikur dridhej toka. Përshkrimi i tij – si qenie prej dheut me përmasa të jashtëzakonshme, sikur ruan kujtesën e njerëzve të parë të brezit të parë të njerëzimit në mit dhe religjion, që u krijuan si jetë në ujë dhe nga dheu. Andaj edhe u quajtën gjigandë – gegë (burri i madh prej dheut)...?! Ndërsa për emrin, Mali i Sumës, vetë mali emrin duket ta ketë marrë nga emri shqiptar Suma (shuma), që ishte një emërtim fisnikësh shqiptarë, gjurmët e të cilit - si familje, zbresin deri te kryengritja shqiptare antiserbe që plasi në Shqipërinë Veri Perëndimore – tërësisht katolike. Por duhet të veçohet se kjo familje për tërë kohën ruajti origjinën fisnike e bujare - duke qenë

prezent që në lashtësi e mesjetë dhe e mëkëmbur deri me kthimin e serishëm të serbosllavëve në këto hapësira pas luftërave ballkanike. Ndërsa me sa duket, pronat e fundit të cilat iu nacionalizuan fisnikëve Suma në këto anë shihet të kenë qenë në Ulqin, ata të Hotelit “Republika” dhe të Hotelit “Jadran” në Kepin e Sukës - Ulqin.

Ja çfarë shënuam nga Gani Karamanaga: “... Në këtë vend më përpara ishte shtëpia e cila fillimisht i takonte *Ismail Pashës*. Pasi ai shkoi me detyrë në Egjipt, shtëpinë e bleu Beqir Suma. Pastaj, në mënyrë të dhunshëm këtë shtëpi e mori mbreti i Malit të Zi *Nikolla i Parë* për rezidencën e tij. *Portal Info Ul*. Nga këtu vazhdon të shihet se serbët e kohës së Mbretërisë Jugosllave doemos që e dinin se pikërisht në Shqipërinë Veri Perëndimore, në mesjetë kishin filluar në këto anë lëvizjet e fuqishme antiserbe e cila faktikisht edhe prishi shtetin mesjetar serbë në këto hapësira. Kurse prijësi i njëjës nga këta lëvizje të fuqishme ishte edhe ajo e një farë fisniku i quajtur Dhimitër Suma. E për çudi, siç pamë në gjeografinë e Shasit, edhe sot gjendet një fshat - buzë malit të njohur me të njëjtin emër – si fshati i Sumës. Por nga kjo, nuk merret vesh kush kujt ia huazoi emrin – mali - fshatit, apo fshati - malit, në kuptimin që Suma, të jetë quajtur fillimisht vetë Mali i Sumës...?! Besoj të pajtohem - që sikur kështu të jetë quajtur vetë mali, atëherë gjërat ndryshojnë dhe kjo – si hipotezë sikur dëshmon, përse Mali i Shenjtë i Sumës me këtë emër, të jetë ai i cili thamë se do të supozohej të ishte mali që shihet si peizazh në pikturën për Shën Jeronimin nga shpella e Malit të Shasit.

Shekujt kalonin, dhe kur me formimin e Mbretërisë Jugosllave e cila përmes kësaj krahine - Shasit, kishte siguruar daljen në det, ajo diku në fillim të viteve 1920, pasi kishte formuar rrëzë Malit të Sumës një njësi administrative krejtësisht të re, u përkujdes që atë ta pagëzojë, jo më në emër të fshatit ekzistues Kadërkollë, por e quajti atë Vlladimir. E me këtë edhe Mali i Sumës u quajt Mali i Vlladimirit - pasi qendra administrative shtrihej rrëzë malit. Ndërsa bëhej kështu, pasi në majën e tij kish pasur selinë - pushimoren, shenjtë Shën Gjon Vlladimiri, me këtë u harrua ajo që quhej nga populli Mali i Sumës sepse e dominoi mikrotoponimi me emrin Mali i Vlladimirit nga vetë qendra e sapo krijuar?! Kështu - asimilimi i toponimisë ka qenë politikë permanente që bënë serbët – e të cilët me ardhjen e tyre, ajo vazhdimisht bëhej që nga mesjeta e këtej mbi shqiptarët.

Në këtë periudhë shquhen përfaqësues të klasës feudale shqiptare si David Arianiti; feudalë kishtarë të peshkopatave katolike shqiptare ë viseve veriore të Tivarit, të Ulqinit, të Shkodrës, të Drishtit, të Shasit dhe të Pultit, të cilët në saje të mbështetjes në popullsinë arbërore, kanë zhvilluar luftë të

pandërprerë për pavarësi kishtare, luftë që ka shërbyer në mënyrë të tërthortë edhe si një mjet mbrojtës kundër presionit asimilues të ortodoksizmit sllav. **M. Shufflay, *Historia e shqiptarëve të Veriut, serbët dhe shqiptarët, Prishtinë, 1968, f. 183.*** Shqiptarët konsideroheshin nga bashkëkohësit si elementi më i predispozuar armiqësisht ndaj serbëve që ishte i gatshëm të ngrihej në çdo moment kundër zgjedhës së tyre. Në kryengritjen antiserbe të vitit 1319, që përfshiu Ballkanin Perëndimor, shqiptarët ishin një faktor aktiv i saj. (*Pun. i cit., M. Shufflai – f. 127, 128, 129*). Në vitin 1332 shpërtheu një lëvizje kryengritëse e re në Shqipërinë Veriore, e cila udhëhiqej nga fisniku Dhimitër Suma (*Konstantin Jeriçek v, cit., f. 274*). Një kryengritje masive përgatitej të shpërthente në vitin 1336, me anën e së cilës fisnikëria shqiptare shpresonte të shkëputej nga sundimi serb. Një tjetër shpërtheu në vitin 1351 në Ulqin. (*Historia e Shqipërisë – f. 215*)

Ja çfarë shtojmë për rastin e asimilimit që u bë e po bëhet në gjeografinë e Shasit – kuptohet, me qëllim të zbehjes së kujtesës rreth shpërthimit të lëvizjes antiserbe të Dhemetër (Dhimitër) Sumës në këto anë:

Krahas kolonizimit, mbretërit serbë, e në veçanti cari Stefan Dushani, zbatuan një politikë që synonte asimilimin e popullsisë shqiptare të viseve të pushtuara. Si më të efektshme në këtë drejtim u zgjodhën represioni dhe persekutimet në lëmin fetar. Kapituj të tërë të Kodit të Stefan Dushanit dhe urdhëresa të veçanta të carit serb parashikonin masa të rrepta, si sekuestrim të pasurisë, damkosje, dëbim e deri dënim me vdekje për të krishterët katolikë e ortodoksë, që nuk pranonin të konvertoheshin në ortodoksinë serbe e nuk ripagëzoheshin duke marrë emra sllavë. Krahas dokumenteve arkivore dëshmitarë të ndryshëm të kohës, si udhëtari anonim i vitit 1308, kryepeshkopi frëng i Tivarit, Guljelm i Adës (1332), kardinali italian Guido da Padova (1350), e nënvizojnë me theks të veçantë këtë aspekt të politikës së mbretërve serbë ndaj popullsisë të pushtuara josllave, e cila ishte e sanksionuar në të drejtën mesjetare serbe, me Kodin e Stefan Dushanit (1349). Masa të tilla goditnin, në radhë të parë popullsitë shqiptare të besimit katolik e të atij ortodokso-bizantin të viseve veriore e verilindore, ku presioni i shtetit serb ishte më i fortë. Ato përcaktuan përhapjen e fenomenit të sllavizmit fetar-onomastik në shtresa të caktuara të popullsisë shqiptare. Kjo është arsyeja që midis shek. XIII-XIV, krahas shqiptarëve gjithsesi të shumtë, që mbanin emra, si Gjin, Dedë, Gjon, Progon, Llesh, gjenden në këto treva, ka edhe shqiptarë të tjerë, të cilësuar nga vetë dokumentacioni si të tillë, që mbanin emra sllavë ose që i ishin përshtatur onomastikës sllave. Emra, si Pribisllav, Radomir, Vladislav apo mbiemrat Vogliç, Kuqeviç, Flokovci, Gjinovci etj.

Gjithë këta - dëshmojnë se në këtë kohë (gjysma e parë e shek. XIV) një pjesë e popullsisë shqiptare të trevave veriore, nën presionin e dhunshëm të pushtuesve serbë, gjendej në një fazë kalimtare të një asimilimi përfundimtar kulturor e fetar. Në mjaft treva ky proces asimilimi u ndërpre në kushtet e reja që u krijuan me shkatërrimin e shtetit serbë dhe arritjen e turqve osmanë (gjysma e dytë e shek. XIV). Pikërisht në këtë kohë vihet re aty një kthim i popullsisë në onomastikën karakteristike shqiptare, krahas dukurisë së re të marrjes së emrave osmanë. Megjithatë, në një pjesë të territoreve në fjalë, sidomos në zona të veçanta të Gentës (Zetës), procesi i sllavizimit vazhdoi edhe pas kësaj duke çuar gradualisht në asimilimin kulturor dhe etnik të bashkësive të tjera shqiptare.

SHKURT PËR NJË PIKËPAMJE INTRIGUESE

Tashti, pasi gjurmuam në këtë sherr të vjetër e të njohur deri tash si sherr kishtar serbo-shqiptar edhe nuk do të ishte e sinqertë të thuhet se sipas disa burimeve të ndryshme, qoftë shqiptare, qoftë të huaja, pohojmë se nuk janë të pakët ata autorë të cilët Nemaniqët thonë se ishin vllhaho-ilirë, pra Nemenjajt përmenden si mbretër shqiptarë të ritit katolik. Kurse mbretit të parë Nemanjës në Hinlandar të Greqisë i shkruan mbi varr latinisht REX MAGNUM Albanian - Mbreti i madh i shqiptarëve i ritit katolik....?!

Dhe nga këtu, mundësia e konfrontimit ndërmjet kishës katolike e cila përfaqësohej nga Nemanjët pro serbë, me besimin Bogumil - të dashurve të Zotit, ose të quajtur ndryshe kataras dhe albigjinë - shqiptarët i cili si besim rrezikonte dominim në Evropë, krijoi këtë katrahurë kombëtare - brenda shqiptare. Dihet se që me aplikimin e trinisë peshkopët ilirë u ndanë nga kisha e Romës me në krye Ariusin etj. Me gjithë atë, në fund të këtij shkrimi po sjellim një hartë të shtrirjes së besimit albigjin - bogumilëve në Evropë e të cilët propagandonin mbajtjen e liturgjive - LITIVE, në gjuhën amtare kishtarë - rasti i Buzukut, pastaj Formula e pagëzimit e Pal Engjëllit etj.

DHIMITËR SUMA

Pushtimi serb i Stefan Dushanit, i ngarkuar me pasoja të rënda ekonomike, shoqërore e etnike, ndeshi në qëndresën e ashpër të popullsisë shqiptare. Që në vitin e parë të sundimit të Stefan Dushanit, në trevat veriperëndimore shpërtheu një kryengritje antiserbe, në krye të së cilës u vu bujari Dhimitër Suma (1332). Zgjerimi i saj e nxiti kryepeshkopin e Tivarit, Guljelmin e Adës, të projektonte organizimin e një kryqëzate të

Perëndimit kundër serbëve, e cila do të mbështetej në kontributin vendimtar të kryengritësve shqiptarë të zonave të veriut. Në letrën që i dërgonte për këtë qëllim dukës së Burgonjës, Filipit VII Valua, prelati frëng pohonte se për organizimin e kësaj kryqëzate antiserbe nuk mund të gjendej vend më i përshtatshëm sesa zonat kryengritëse në fjalë, "... ku populli arbër mund të nxirrte në luftë më se 15 000 kalorës, burra të shëndetshëm, trima e luftëtarë të mirë, të aftë për çdo betejë".

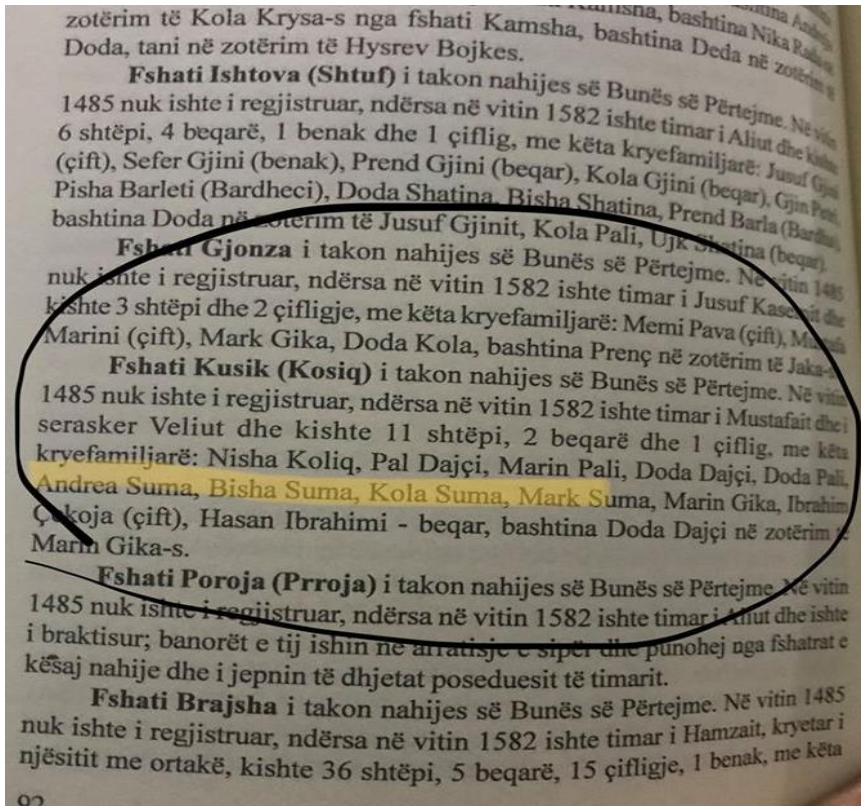
Mirëpo, rrethanat ndryshuan bindshëm, sulmet turke – drejtë tokave të krishtera evropiane aty diku rreth vitit 1444, nxitën Romën dhe Venedikun, që përmes Skënderbeut, të krijohej një koalicion i gjerë i principatave shqiptare dhe atyre malazeze për t'i bërë ballë Turqisë, çka edhe u arrit dhe që funksionoi deri me vdekjen e Skënderbeut, kur Shqipëria dhe e tërë Iliria u pushtua.

Dhimitër Suma – me etimologji shqiptare, del të jetë një DHE MITËR SHUMË (Matës i dheut shumë - sipas mitit pellazg) – në fakt edhe një ruajtës (ushtar) i tij. Andaj ka tepër mundësi që ky emër, bashkë me emrat Aleksandër, Gjon, Gjergj, Gjell, Gjigand ...të jetë edhe ky i trashëguar, ashtu si edhe emrat tjerë, siç është Dhemetra, Molla, Ora, Zana etj., në familjen shqiptare...?!

Pasi po flasim për kohën e ardhjes së turqve osmanë këtu, mbase për fund fare, për të zbardhur enigmën papnore, në raport me fqinjët ortodoksë shqiptarë dhe turq të pa islamizuar, ia vlen të ceket se shkaktari kryesor i sjelljes së turqve me një islam agresiv – i cili në esencë është paqedashës, faktet e kryqëzatave lindje-perëndim sikur flasin edhe për një vizitë të Vatikanit në vitin 1364 që vizitoi Jordanin dhe pas kësaj vizite të suksesshme ai u bë shkaktar për sjelljen në Ilirik të mongolëve për të thyer, ashtu sipas recetës së Herakliut kur solli sllavët për të mbrojtur Romën nga Avarët. Ky i kësaj kohe vendosi që për të thyer aleancën shqiptaro-bizantine ortodokse - turqit, dëshmohej që papa t'i ketë furnizuar mongolët me armë dhe para që të arrinin qëllimin, pushtimin e Turqisë. Pas kësaj përzierje turko-aziatike të cilët për ideologji morën islamin, ngjau ajo që pritej. Roma italike theu Romën Aziatike –Konstandinopojën. Dhe prej këtu, shpejt pason pushtimi i Romës së Parë – Patrikanës së Parë, pasi Patrikana e Dytë, ajo e Ohrit ishte minimizuar së tepërmi, pas djegies së saj në shekullin X nga serbët.

Për fund po cekim se mbiemri Suma na del në kontinuitet edhe pas rënies së zonës nga venedikasit në duart e turqve.

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Konfirmon këtë të dhënë S. Flamuri...

KUSH ISHTE IPESHKVI NGA SUMA – MIHAIL SUMA

Ardhja e Mbretërisë Serbo-Kroate dhe Sllovene, "Jugosllavia e Vjetër", në këto anë vërejmë që përmes ndryshimit të emrave të vendeve dëshironte, po duket, të përçudnonte kujtesën historike të të parëve shqiptarë – fisnikëve shqiptarë të cilët qysh në mesjetën e hershme na dalin si element i rezistencës antiserbe. E me këta lidhet edhe emri i familjes Suma e këtyre anëve me të cilin emër lidhet edhe vetë emri i Malit të Sumës i cili, në kohën e kësaj mbretërie, u ndërrua me emrin e Gjon Vlladimitrit, i cili, demek na qenkësh edhe ky serb dhe se kishte një pushimore në Malin e Sumës dhe për nder të tij u quajt edhe qendra e re administrative Vlladimir...?!

Andaj – pohojmë se, gjithashtu, një ndër personalitetet e dalluara të familjes së shquar fisnike Suma, i cili ndeshet edhe deri në vitet e mëvonshme është po ashtu edhe argjipeshkvi i Shkupit. Ky person vazhdon

traditën e rezistencës së familjes Suma edhe pas, në kohën e luftërave ndaj turqve, ashtu siç bënë ndaj princave serbë nga Ana e Malit.

Po kush ishte Mihail Suma - shih në monografinë e tij (1695-1777), që thuhet se ishte një prift katolik e të cilit i del emri edhe te kelmendasit barinj që u tërhoqën bashkë si popullsi baritore - deri në Vojvodinë, në zonën austriake të cilësuar si njerëz të lidhur me Austrinë e kundër turqve. Dhe kështu, bashkë me kelmendasit u tërhoq edhe ipeshkvi Mihail Suma, sepse turqit e kishin zbuluar bashkëpunimin e tij me Austrinë.

Ai, një kohë shkoi me ushtrinë austriake në Serbi, ku i mbështeti fiset shqiptare katolike, sidomos kelmendasit, që luftonin kundër turqve brenda shtetit serb. Pastaj Mihail Suma - në Vjenë, del se shkoi t'i përfaqësojë shqiptarët.

Ishte ndërmjetësues në bisedimet e peshkopit të Ohrit Joasafit me perandorin austriak. Në fund u vendos në Osjek, te Markez Gvadanja i cili i dha edhe banesën...

Gvadanji ishte i ngarkuar në krye të komandës së përgjithshme në Sllavoni për të zgjidhur problemet e vendosjes së popullatës kelmendase në Srem. *Petrit Imami - serbët dhe shqiptarët ndër shekuj – vëllimi i parë. f.122-123.*

PËR SA I PËRKET EKSPEDITËS SË FUNDIT ARKEOLOGJIKE NË MALIN E SUMËS SHTOJMË:

Për fund - si më realisti për lashtësinë e gjetjeve arkeologjike në këtë mal, nga burimet sllave, e sidomos për sa u përket hulumtimeve arkeologjike gjithsesi mbetet Aleksandër Janinoviç - gazetar nga Ulqini, i cili në skicat e veta gazetareske për ekspeditat në këtë mal, përveç tjerash shkruan: "Gjatë asaj vizite – në mars të këtij viti, u konstatua se në majën e këtij mali shumë të vështirë për t'u kapur, në një lartësi prej 486 m, u gjetën mbetjet nga fortifikimet iliro-romake nga shekulli i parë para erës sonë, përkatësisht nga shekulli i parë i erës sonë. Këtë e vërtetojnë gjetjet e qeramikës që i përkasin kësaj periudhe. Dhe ato në fakt janë mbetjet e amforave tejet të mëdha dhe fragmente të ndryshme që i shkojnë asaj kohe. Mbetjet e mureve shumë keq të ruajtura dhe që tregojnë se bedeni ishte i ndërtuar në mënyrë solide, i ndërtuar me teknikën e murit të thatë me një gjerësi të barazuar prej 80cm. E këto mure, kanë shumë analogji me muret tjera përgjatë Adriatikut.

Nga mbetjet karakteristike të shekullit X përkatësisht XI që është vetë koha e mbretit të Vlladimirit nuk u pa as një fragment nga qeramika ose të ndonjë gjësendi tjetër. E kjo tash për tash e bën të pamundur

ekzistencën e ndonjë pallati nga koha e Shën Gjon Vlladimitrit, të kohës së Duklës.

Ndërsa zbulimi më i rëndësishëm në maje të tij është gjetja e një kishe e rrënuar deri në themele – shtoi Zagaraçanin, që me siguri i kushtoj mbretit Vlladimir, por që është vështirë për të bërë caktimin e datës së saj. Fjala është për një kthinë me një oltar në anën lindore. Është e ndërtuar në mënyrë solide dhe me gurë të latuar.

Balta është mjeti lidhës i gurëve të saj, kurse pjesët përcjellëse të saj janë saranxha, pastaj hambari i drithit që me siguri i takon mesjetës e ku të gjitha janë të mbuluara me gurë.

Sipas mendimeve të këtyre arkeologëve pozita strategjike e këtij vendi të çon në konkludimin që mbreti Vlladimir nga këto pozita mbrohej nga muret iliro-romake bukur mirë të ruajtura. E kjo ka logjikë më të madhe sesa ajo që në këtë maje të ketë ekzistuar ndonjë fortifikatë nga e cila ai bënte rezistencë në shekullin e mesëm... (*Marrë nga libri: Aleksandër Janinoviç – Skica nga Ulqini, Misteret në Malin e Sumës, f. 204- 206*).

Kjo dëshmon që kishte fare pak mundësi që Shën Gjon Vlladimiri të kishte qenë realisht dhe çdo gjë u bë me do hipoteza të cilat është shumë zor të qëndronin. Prej këtu edhe ndërrimi i emrit të këtij mali është i stisur dhe tendencioz sipas programit kishtar serb që nuk duhet pranuar.

RRETH TEORISË SERBE – SHKODRA ËSHTË DJEPI SERBISË?! ÇFARË MË KUJTON “BOZHIQI” PËR TË SHKRUAR...?!

...Serbët, si duket, për këtë me kohë patën shpikur teorinë, se: Shkodra është djep i Serbisë...?!!

Teoria e tillë serbe është nga ata të karakterit demografik dhe arsyeton kështu: duke e ditur se malazetët nuk kanë fushë, me se të ushqehen, u duhet të pushtojnë Shkodrën me fushat përreth...?! Ky veprim si komb do t’u siguronte ekzistencën. Tjetër, duke e ditur që malazetët janë më të vjetër se edhe nga vetë serbët, atëherë i bie që Shkodra të jetë ”SRPSKA KOLIEVKA - DJEP I SERBISË”. Njëri nga zëdhënësit modern të teorisë ishte edhe D. Qosiq?! Por në fillimet e librit përmendëm mjaftueshëm autorët serbë të cilët thonë se serbët, pas shpërnguljes në Ballkan, kurrë nuk u vendosen në Shkodër dhe fushat e saja ndërmjet lumit Buna dhe Drin.

Tjetër, ata nga kjo kohë e varfërisë ekstreme - me siguri kanë trashëguar edhe një betim primitiv, të vetin, që është: “Pasha kërtolen”

(Tako mi krtole)...?!!

Sepse mendojmë, që duke qenë të vendosur në një terren aspak mikpritës malor, e duke qenë historikisht të uritur deri në ekstrem, ndodhi, që prurja e patates, nga Rusia, rreth viteve 1780, nga Petri i Parë, bëri t'i mahnitë për prodhim të bereqetshëm duke iu shuar atyre njëherë edhe urinë ekstreme historike, andaj edhe betimi i tyre është i kuptueshëm... Po shtojmë se për dallim nga ata, shqiptarët kanë betimin tjetër: "Pasha bukën"?! Por që edhe ky betim, për anglezët, fjala bie, që zotëruan drithin, nuk ka domethënie dhe me siguri, do të dukej betim tepër qesharak, njëlloj si puna e patates?!!

Veçojmë këtu, në këto ujëra, se Mirko M. Mijushkoviç, në "Fjala e Popullit", në faqen 293/VI dhe 298/VI, shkruan: "Patatja jepte prodhim edhe në vitet aspak prodhuese. Kur patatja bëhej shumë, në Mal të Zi nuk kishte zi urie".

Nëse këtij problemi i shtojmë edhe mitin e Luftës së Kosovës, ku shohim, sipas tyre, që serbët "nuk u mposhtën në truallin (tokën) shqiptarë?! Kisha e tyre për çudi i mëson se ushtria serbe, falë Zotit, është e pathyeshme?!". Andaj vërejmë se çështja e truallit, me serbët, për ne shqiptarët, emocionalisht del shumë e koklavitur e ku ndërhyjnë edhe miti i patates...?!!

Të mos besosh në të drejtën për truallin serb të Kosovës, për ta, është njëlloj si mos të besosh fare në Zot...?!?! Kjo formë e edukatës religjioze historike (mitike) e përjetimit të çështjes së truallit serb të Kosovës, me siguri e kishte shtyrë edhe Millosheviqin, të pohojë para Hollbrukut, se ai ofron kokën e vet, para se të ofrojë Kosovën...?! Kurse në prag të fillimit të luftës gjatë vitit 1992, ai deklaronte: "Ne jemi të gatshëm të flijojmë mbi 300000 ushtarë serbë për të shkatërruar islamin nga Sarajeva deri në Mekë".

ÇFARË TË KUJTON "BOZHIQI"

Nga shikimi i historisë, vërejmë se mllëfi i serbëve ndaj shqiptarëve, nuk u shua nga viti 1389 e këtej. Vjershëtori serb Mitko Popoviç për shembull, shohim t'i ftojë serbët, të çohen në luftë e të mos ndalen deri në Stamboll. Dhe mohohet se në këtë betejë luftuan edhe princat shqiptarë që njëlloj u vranë.

"...Përpara në punë të përgjakshme vëllezër le të jetë Stambolli Serb". Proklamata e tyre gjatë luftërave në Kosovë, Maqedoni e Shqipëri ishte: "Sa më pak turq e shqiptarë, aq ma e madhe merita e juaj atdhetare...". Andaj, ata edhe ushtruan dhunime të skajshme mbi popullsinë civile,

dogjën plaçkitën dhe i therën me thikë e duke i hedhur në erë me gjithë xhami – rasti i Prizrenit. Ndërsa pas këtij akti, nga viti 1914 u shpërngulën për në Turqi mbi 250 mijë shqiptarë. Kurse pas gjithë kësaj dhune qëndronte pena serbe. Ajo që i pengonte më së shumti serbët ishte përkatësia islame e popullit shqiptar?!!

Çfarë i pengon serbët te shqiptarët?!

Akademiku serb Vlladan Gjuriq - Gjorgjeviq, në shkrimin “Arnauti i Velike sile” fq. 141, shkruan: ”Shqipëria e pavarur do të ishte shtet i ri islamik në Evropë dhe ky do të ishte anakronizëm...”.

Tjetër, ja se çfarë shkruan Vaso Çubrilloviq në elaboratin e tij ”Shpërngulja e arnautëve” rreth metodave që duhet të përdoren gjatë shpërnguljes së shqiptarëve. ”... Duhet t’u shtohen tatimet, të mos u pranohen tapitë e pasurisë së patundshme, duhet t’u rrënohen muret dhe gardhet rreth shtëpive, duhet t’u prishen varret, duhet t’u ndalohen martesat me disa gra, duhet t’u keqtrajtohen hoxhallarët, duhet të burgosen...”. Mirëpo shpërthimi i luftës së parë botërore e ndalon këtë aksion i cili nis më vonë, me vënien e administratës ushtarake në Kosovë për të vazhduar me aksionin famëkeq të grumbullimit të armëve të viteve ‘50... Kësaj më pas i kontribuonte ortodoksia komuniste, që rrafshonte përkatësinë nacionale, në emër të qytetërimit kozmopolit.

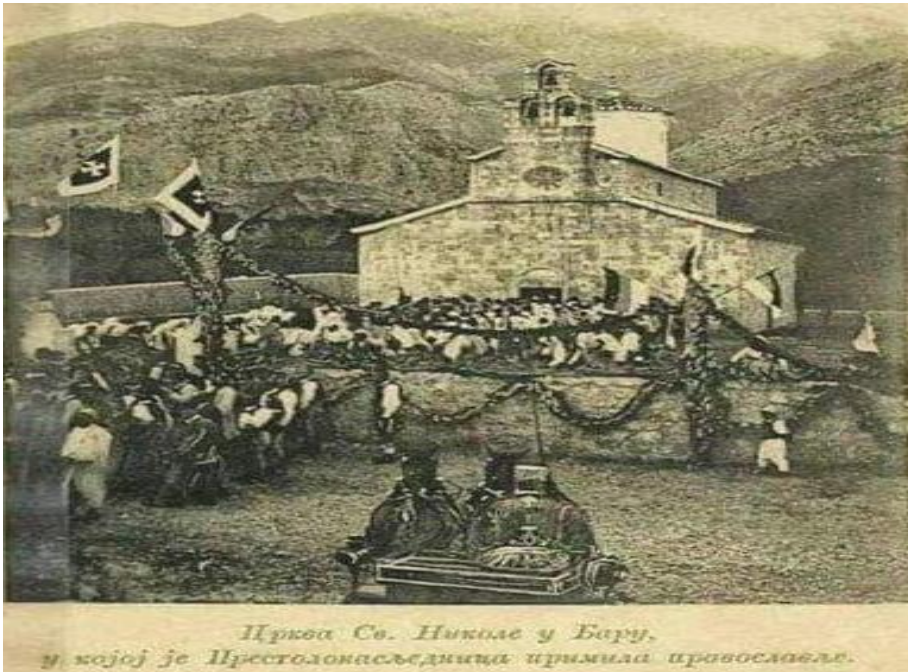
Fatkeqësisht, si rezultat i doktrinës Çubrilloviqiane dhe doktrinës së lisë komuniste edhe sot në jetën politike, hetohen aty këtu, shenjat e lisë..., konkretisht, manifestim i shenjave të lisë..., janë ato, kur disa politikanë tonë, në raport me tjerët mburren se nuk janë nacionalistë. Se në raport me malazetët, janë lojal (kupto, që nuk janë kundra, edhe kur kundërshtojnë), se janë kozmopolitë, se s’i pengon asnjë rasë..., (por duke përjashtuar llagapet shqiptare, të cilat ata për vete preferojnë t’i sllavizojnë - sipas dëshirës së dikurshme të knjazit Danilo?!!).

Po edhe maqedonasit nuk ngelën pas, ata edhe sot klithin në videoklipet e veta: ”... Ju ka ardhur fundi juve, fesë tuaj dhe Zotit tuaj, dhe le të digjet flamuri shqiptar dhe i myslimanëve; të krishterë, bashkohuni..?!?!”

Shtojmë për rastin se Allahu, i porositi myslimanët se: jomyslimanët, shprehin mendjemadhësi për të pranuar islamit në një rën anë, por kanë xhelozitë për myslimanët që kanë këtë fe, andaj Allahu thotë: ”... *shumë nga ihtarët e librit, prej zilisë që kanë në vete, dëshirojnë që juve t’u kthejnë nga besimi në mosbesim, tani që e vërteta është e qartë për ata..., por ju falni ata dhe lërinin derisa të arrijë urdhri prej Allahut, vërtetë Allahu është i plotfuqishëm për çdo gjë*”.

Shih: Popi duke konvertuar për bozhiq shqiptarët myslimanë të Plavës në fotografinë e parë dhe në të dyten ata të Tivarit...?!

Shih ku shkruan: Kisha e Shën Nikollës në Tivar - në të cilën trashëgimtarja e fronit pranoi ortodoksinë. Konvertimi u bë në një ditë festive me flamuj kishtarë shqiptarë nën të cilët janë të veshur me tirq e plisa të bardhë banorët vendas...?!

REZYME PËR AKTUALITETIN

JA PËRSE AMFILLOHIJE “BËN” QË ME “LITITË” KISHTARE SERBE TË VIJË EDHE NË SHAS?!

Këtë duhet ta bëjë për të qetësuar energjinë e zezë të shpirtave shqiptarë besimtarë albigjinë të vrarë në Shas nga Amfillohije i Parë (NEMANJA), diku para 1000 vjetësh. Ai le ta bëjë këtë - nëse në vete dëgjon gjëmën e ndërjegjes kolektive serbe, për të qetësuar të vdekurit e pa fajshëm. Atëherë për ndjesë - me lititë kolektive serbe duhet me lititë-lutjen në moleban të çlirojë shpirtin e keq që kërkon të ndërrojë gurin e kufirit në këto anë për t’u qetësuar ai?! Sepse fjala – LITI, duhet të jetë lutje e fjala MOLEBAMN – do të jetë *mu lut ban* (nga shqipja). Dhe vërtetë shqiptarët duhet që për çdo vit të mblidhen për të kujtuar gjenocidin serb të Srebrenisës së Parë të bërë mbi Shas, edhe me bekimin e Papës, pse të na bjerë ndërmend vetëm kur serbët vijnë në këto anë...?!

Po për çfarë shqetësimi shqiptar është fjala sipas këtij miti...?!

Atëherë dikur para njëmijë vjetëve të përmendura besimtarët me popët serbë të Nemanjiqëve patën mbytur e masakruar për së gjalli nga shenjtori i kishës serbe të Rashkës – Nemanja, abrej të ilirë si popull mrekullibërës. Kuptohet se gjenocidi i asaj kohe u bë me metodat më makabre që deshën – duke ”iu prerë gjuhën“ gjithë priftërinjve të tyre të besimit shqiptar – e të njohur si besimi “albigjinë“ nga Papa - ky besim shtrihej edhe në Itali. Dhe pastaj ata i pat rrjepur edhe për së gjalli e duke i shpuar madje edhe në hu ose duke i vënë direkt në zjarr të lidhur mbi turrë të druve nga paraardhësi i parë i Amfillohijes së sodit i cili tash u prinë litive ”në emër të paqes”, që pat bërë atëherë Srebrenicën e parë serbe, falë asaj kurore që ai bartë në kokë - si meritë nga Papa. Ky besim sot rezulton i zhdukur...?!

Sipas historianëve, likuidimeve të tilla në botën e atëhershme kishtare të cilat u bënë direkt nga Papa në këmbim të kurorëzimit të mbretërve serbë për të shpëtuar Romën nga lindja i patën vazhduar më vonë në kohën e Perikliut vetë serbët me avarët për të mundur bizantinët. Më vonë në mesjetë, kisha sikur filloi të ndërrojë qëndrim dhe mendohet që në vendngjarjet ku ndodhën vrasjet, mbytjet e vdekjet e tmerrshme e të papritura kolektive, nuk bënë të jetohej. Arsyeja – sepse në vendet e tilla mallkimet nga shpirtat e vdekur janë të rënda. Nëma në ta të ndjek pas si magji e zezë - ngase shpirtat e të vdekurve (FRYMA, ENERGJIA E TYRE) qëndron e grumbulluar mbi varret e tyre dhe gjatë kontaktit tonë

me këto zona ndodhë të hyjmë në dimension me njerëzit e varrosur për së gjalli, e nga kontakti i vdekuri nga energjia e mbetur dëshiron të japë amanetin se si ndodhi i gjithë tmerrri... Të vdekurit sikur dëshirojnë të përcjellin me këtë rast energjinë e tmerrshme të stresit të krijuar nga një vend i tillë.

Kështu, në këto vende të mallkuara, për t'u çliruar nga energjia e zezë e mbetur nga shpirtrat që në këtë kohë filluan të praktikoheshin lutjet special masive apo – LITI (fjala vjen nga Lutje në shqip) duke iu hequr brengat dhe rënkimet e shpirtrave të tillë, sepse dheu nuk i lë në dhe përmes MOLEBANËVE që sot bënë Amfilllohije dhe po ashtu kjo del se është fjalë e vjetër pellazgo ilire. Ajo ka kuptimin shqip (MU LUT BAN)?! Sipas priftërinjve me “MU LUT BAN”, mbase vjen nga porosia e të vdekurit që ai, për t'u çliruar nga energjia e mbetur e zezë, në mënyrë që shpirti i tij të kalojë lirisht në dimension tjetër - sikur porositë (MU LUT BAN). Kështu molebani kolektiv, nënkupton nganjëherë edhe një lutje rituale mbi shpirtin e të vdekurit në mënyrë të dhunshme që ai të mund të prehet i qetë. Duke qenë se vendet e tilla ku derdhej gjak i pafajshëm ndodhë të lirohet një energji e frikshme dhe që është gjithmonë e gatshme, shqiptarët sot, ashtu si në kohën e egërsisë së mijëvjeçarëve, vendet e tilla i braktisin tërësisht dhe ata të gjitha njihen me emrin TROJE - që në gegërishte do thotë mallkim...?! Influenca negative e energjive të çliruara në mënyrë të dhunshme shpesh bartë probleme mendore të njerëzit, andaj edhe preferohet ikja nga shtëpia apo qyteti i të parëve, duke krijuar termin, fjalën *troje*. Troja e parë (mallkimi i parë) doemos se ishte ai i Trojës së mbretit ILION...

Me fjalë tjera, duke iu kthyer momentit - të gjitha këto lutje të kishës serbe që sot bëhen në Mal të Zi njihen vetëm nga shqipja dhe do t'u shkojnë në favor të shqiptarëve - Ilirisë së dikurshme të martirizuar, duke e çliruar gjithë energjinë e zezë të grumbulluar gjatë shekujve dhe mijëvjeçarëve në Mal të Zi e më tej

Shejtanët, demonët e tillë shkofshin në Serbi bashkë me gjithë nëmën dhe energjinë e zezë!

Kësaj kemi t'i shtojmë që ajo e cila njihet si formulë rituale - abrakadabra, një sekret magjik pellazgo-ilir, u shkon në favor vetëm shqiptarëve edhe pse shqiptohen nga serbët...?! Ngase Zoti pranon lutjen vetëm në gjuhën që bëhet - thoshte Buzuku?!

KUSH JANË ABREJTË QË DININ ABRAKADABRA?!

A keni menduar ndonjëherë që edhe formula magjike e dëgjuar në praktikat e ndryshme si ABRA KADABRA – të jetë edhe kjo me origjinë të dijeve të humbura për mrekullitë nga Ana e Malit dhe e cila është e fisit të abrejve që jetonin në këto anë e të cilët në gjen i trashëgojmë ne sot...?!

Abrejtë ishin një fis ilir me dijen e magjistarëve të vendosur te taulantët aty diku ku shtrihej Ana e Malit – Shasi - apo Rizana.

ÇFARË ËSHTË FORMULA ABRA KADABRA

Emri ABARI, del të ishte prifti i Apollonit i cili kishte kënduar në vargje udhëtimin e engjëllit (perëndive) nëpër HIPERBOREANËT (SIPËR BOREA - shqip) të hemisferës veriore të planetit?!

Miti thotë se Atij - perëndia, i fali si dhuratë profecinë dhe një shtrojë të thurur ari me të cilën udhëtonte drejtë të sëmurëve mendorë dhe i shëronte ata me fjalët e tij magjike mrekullibërëse abrakadabra dhe nuk kishte nevojë fare të ushqehet, çdo gjë çlirohej nga magjia e zezë. Pra, abrejtë ishin shëruesit e njerëzve nga magjitë e zeza...?! Dhe kjo dije besohet se edhe sot ruhet në këto anë...?! Por ka edhe mendime tjera, përveç këtij pohimi tonin.

Disa tjerë mendojnë se emri, apo fjala - Abri, mbase si rrënjë është me prejardhje të panjohur të fjalës magjibërëse ABRA – KADABRA.

Nga Wikipedia, rreth emrit Abri, shkëputëm edhe këtë: “Abri (Abrei, Abroi) ishin fiset Ilire të kohëve të lashta. Ato që sot njihen si Grekët e lashtë (pas falsifikimit të historisë së Greqisë të bërë në shekullin XIX) i njihnin si njohës të recetës për një pije jo dehëse me bazën mjaltin.

Dhe tash, në fund le të analizojmë mendimet për këtë fjalë magjike ABRA, që ishin, "Unë do të krijoj - BAJ - ashtu siç flas", ose aramaisht "Unë krijoj – Baj si fjala”. Etimologjia e cekur na lidhë me atë se si na njihnin grekët - si abrejë kur na quanin me këtë emër dhe na e pranonin dijen magjike të besimit albigjin. Si fjalë Abri, atëherë për ta kishte kuptimin: *Unë (AI) - krijon (ban ashtu siç flet - shqip).*

Pra, liturgjitë kishtarë të sodit, nëse mundohemi të gjejmë origjinën, themi se nga këto dije duhet të jetë edhe fjala MOLEBAN, që do zërthehej me një kompozitë ME LUT BAN...?! Pra – ban (krijon) duke u lutur (shqip) dhe këto mbretër që trashëgonin këto dije në Iliri te ballkanasit u quajtën Prijës – BANË - BANËT – por sot në Anë të Malit kemi edhe shprehjen te BAMET (ka të “BAME”) - kupto ka të BAME apo magji – mëri (anamalçe – mni) - që bëhej

si një mllef i një personi i shprehur mbi një tjetër – duke shfrytëzuar dije me natyrë të një gjëje që nuk është nga fusha e dijeve njerëzore...

Kujto, nga këto autoritete që kishin pushtet “të jashtëm” në këto anë ishin vetë mbretërit ilirë që quheshin ndryshe – BAN - kurse territori ku ato shtrinin influencën e vet del të ishte BAN – novina / Kështu quheshin dikur krahinat ilire ku, si të thuash, Babai i parë i Amfillohijes me ithtarët e tij, mësuan belbëzimet e para për Krishtin në besim, sepse ishin paganë (të pa fe) - Sklla-llavë dhe ne i quajtëm skja – Shkja nga latinishtja skalavus...?! Sepse S e latinishtes kalon në Sh. Shih kështu edhe Svaç del se dha Shas...?! Me këtë emër - Banët – pamë se u quajtën edhe te bogumilët – patartenët – katarasit dhe albigjinët që përmenden nga besimi i parë albigjin i cili u mund përfundimisht nga Nemanja...?!

Mendojmë se dijet e banëve (prijsëve fetarë – të monakëve) që në lashtësi, do duhej të trashëgohen edhe nga Prerandoria Bizantine si mesazh i fundit hyjnor i cili u ruajt dhe u trashëgua te Perandoria Bizantine e cila çuditërisht, përmes perandorit Ilir - Justinianit, bëri reformën e Perandorisë Romake pa një rrëmujë të madhe e që u ruajt pastaj edhe pas rënies së saj si perandori në një manastir të shenjtë në Malin Atos të Greqisë. Ku mbretërit pellazgo-ilirë flisnin direkt me hyjin...?!

Rregullat e kësaj perandorie në mënyrën e jetesës të vëna nga Justiniani i Shenjtë edhe sot ruhen nga Republika e Monahëve në Malin e Shenjtë e ku është edhe i vetmi manastir ortodoks, ai i Kastriotëve dhe ku po në këtë Mal ishte edhe Varri i MBRETIT TË MADH TË SHQIPTARËVE, STEFAN NEMANJA të përmendur për vënien e zjarrit në Shas...?!

KJO HARTË E SHASIT SI MIT - DUHET TË JETË E LASHTË KATËRMIJË VJEÇARE - PSE?!

SIPAS HISTORIANIT GREK DHIMITËR BETHANIS BANORËT E PARË TË EPIRIT (SHASIT) JANË ILIRËT?!

Duke folur në një emision televiziv për Top Chanel - Marin Mema – Elena Kocaqi, historiani bashkëkohor grek pohon se ilirët janë banorët e parë të Epirit dhe se shqipja është më e lashtë se latinishtja. Duke treguar shkurtimisht historinë e Shqipërisë, pohoi se e gjithë zona që më vonë quhej Iliria e sot quhet Shqipëria, dy deri në tri mijë vjet përpara kishte vetëm një emër - Epir.

Epir është quajtur gjithë kohën e antikitetit dhe se ajo zonë mbaronte diku në veri të Durrësit (SHAS - Vërejta jonë)?! Nga tekstet e lashta nuk mund të mohohet se gjetjet më të lashta janë ata të familjes mbretërore të Kadmit dhe

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Harmonisë apo e mbretit dhe mbretëreshës së Tebës, por të cilët më vonë do të banojnë në Epir. Por gjithashtu duhet ditur se kur një familje mbretërore vendos e shkon për të jetuar diku tjetër, siç vendosen ata do të thotë se edhe disa mijëra njerëz të thjeshtë i kanë ndjekur ata, duke u shpërngulur e shkuar aty. Këta janë banorët e parë në veçanti që kanë edhe emër – janë Kadmi dhe Harmonia.

Po edhe migrimet gjithëherë kanë qenë dhe janë punë e preferuar dhe madje e urdhëruar në Librat e Shenjta dhe qartas të rekomanduara edhe në islam...?!

Referohet se edhe në harta të vjetra që ata kanë, siç pamë edhe monumentin (apo ndoshta varrin - TEMPULL) e njohur si KADMI ET HARMONIA MONUMENTUM pikërisht aty ku sot del se ndodhen gërmadhat e qytetit të Shasit (RRIZANËS).

Tjetër, vazhdon historiani, banorët e dytë të radhës në Epir, ishte Neoptolemi ose Pirroja, vetë djali i Akilit të Trojës të cilin, pas rënies së Trojës së Homerit – Iliada thotë se u nisën po ashtu me disa mijëra veta drejt Epirit.

Referenca e tretë ku përfundimisht futemi në temën e Ilirisë, pa shkëputje të emrit si territor ..., janë shënimet e Tukitidit i cili e thotë qartë se ilirët luftuan përkrah grekëve, duke ndarë mendimin e vet si historian që kuptohet se grekët në asnjë mënyrë nuk do të lejonin të luftonin në anën e grekëve përveç nëse i konsideronin si popull vëllazërie...?!

Thuhet se Aleksandri i Madh kishte dhënë një urdhër që në Aleksandri të mbliidhej e gjithë dija e botës së Vjetër deri te ajo e librave misteriozë dhe të koduara, dhe ashtu u bë ..., por kohët ndryshuan ...dijet e tilla të librave të tillë të lashtë, për momentin u cilësuan si dije të rrezikshme dhe se pjesa dërmuese e tyre u dogjën... Për këtë sot njerëzimi mbetet i cunguar për këta dije dhe efektin e tyre.

Duke mos dashur të merremi me këtë temë e cila do të na vinte larg, po na imponohet që t'i kthehemi shkurt sërish kësaj harte te vjetër të cekur edhe më lart në libër për mitin shqiptar.

Kështu - nëse në hartën e dhënë figuron në vend të Shasit një objekt si Kadmi et Harmonia Monumentum - apo, Varri i Kadmit dhe Harmonisë dhe poshtë tij një shigjetë si Porta e Yjeve - drejtë Dodonës së shenjtë ilire, kjo sikur është edhe një dëshmi më shumë e cila, si botë mitike dhe ngjarje shihet se i ofrohet mitit (epit) të Gilgameshit nga kultura e dijeve të stërvjetra të popujve të vjetër që daton të jetë si ep nja 4 mijë vjet i lashtë...

Dhe gjithashtu vetë ideja që në këto hapësira tonat jo fort larg Shasit, u vërtetua teknika e shkrimit kunjiformë apo kultura e Vinçës deri në Koman që është si një qytetërim mu si në Epin e Gilgameshit te kultura e lashtë sumere, e bënë po ashtu Shasin të jetë i kësaj kohe mitike me dimensione të pa eksploruara deri sot.

Tjetër, vetë ndërtimi mitik i Epit të Gilgameshit, një hero sumer që është me prindër hyjnorë, por është vdekatar, sikur na kujton mbretin fenikas Kadmi që ishte i martuar me një qenie jonjerëzore – Harmoninë, si peshk në trup femre me origjinë hyjnore, ngjason për nga karakteri i personazheve me veprën më të vjetër të shkruar e zbuluar deri sot të njerëzimit, pra Gilgameshin... Të jetë kultura e Shasit e vjetër sa gjithë kultura e njerëzimit doemos se po?!

Andaj kështu, edhe te legjenda e martesës së Kadmit dhe Harmonisë dhe lindja e ilirit si fëmijë i tyre, ballafaqon si në epin e Gilgameshit "tri botët: ajo hyjnore, njerëzore dhe shtazore, duke dëshmuar për një stad të lashtë të ekzistencës...", që në legjendën e familjes hyjnore ilire të Kadmit dhe Harmonisë janë reciprokisht si vetë skenat e Epit të Gilgameshit që ishte po ashtu me gjak hyjnor. Pra, kombinimi i ADN-së mbretërore të Kadmit fenikas dhe Harmonisë hyjnore po binte në jetë një popull të ri ilir.

Cekëm se popullsia e kësaj ane edhe sot i rri besnike këtij kodi gjenetik... ku 19 për qind jemi me gjak fenikas nga prindi KADMOSI fenikas dhe 30 për qind gjak ilir nga nëna Harmonia.

Mos harroni edhe këtë se Harmonia - si emër, është sot vetë shkenca e muzikës, kurse për çudi muzike - tingull apo zë del se është gjithë Universi ynë...?! Kjo teori u cilësua si e tillë edhe nga ai, prifti misterioz i Vatikanit i cili ceku se kishte zbuluar Makinën e Kohës - që rindërton të kaluarën misterioze.

Ja se si përshkruhet në këngën e XI të epit gjaku hyjnor i Mbretit Gilgamesh të qytetit Uruk i Babilonisë (babe yllit): "Fate të ndryshme kanë hyjtë dhe njerëzit /baba dhe nëna te polli si njeri / ndonëse dy të tretat hyjnore i ke të njerëzve/ e ke ti një të tretën që të tërheq nga fati i njeriut"- vetë sintagma "te polli" në ep tregon që Gilgameshi lindi nga kafsha – pra, nga një që Aristoteli e quan ZON – gjallesë - në kuptimin Kafshë?! Pra, një zone i përgjigjet një kafshe, në fakt, në rastin tonë një zogu-shpendi. Andaj edhe është shumë lehtë e kuptueshme që përse një fëmije në Ulqin i thonë edhe zog?! Sepse është një gjallesë, pra një ZON-Ë sipas Aristotelit.

Ngjashëm edhe Iliri i lindur nga Kadmi-njeri dhe nëna Harmoni, një sirenë deti... krijon dramën në të dy rastet. Kurse edhe në njërën edhe në tjetrën situatë kemi momentin e metamorfozës apo të transformimit e cila si në mitin e Gilgameshit, ngjashëm jeton edhe në mitin shqiptar. Për shembull, sipas mitit edhe Kadmi edhe Harmonia, kah fundi i jetës shndërrohen në gjarpërinj për të mbrojtur djalin e lindur, Ilirin. *Epi i Gilgameshit - Rilindja Prishtinë, 1984., f. 5-33.*

Por edhe kësaj kemi t'i shtojmë sipas disave edhe një korigjim, sepse ka mendime që vetë shkrimet e autorëve të antikitetit që sjellin të dhëna për Ilirinë na vijnë të falsifikuara nga vetë autorët gjermanë të cilët, për të formuar tezat e veta për autoktoninë greke në raport me popullsinë shqiptare, duke e nxjerrë për arsye politike qytetërimin grek më të lashtë dhe pasues të pellazgëve kishin falsifikuar mitologjinë dhe historinë greke.

Kujtojmë se emri grek - Greqi, përmendet tepër vonë nga romakët për të identifikuar një fis të panjohur jashtë Athinës si Grekët, - diku rreth vitit 163 para erës sonë dhe hiç më tej.

RËNDËSIA E NJË LEGJENDE PËR AUTOKTONINË E SHASIT NË LASHTËSI

Nëse ndjekim parimin se pas çdo legjende fshihet një e vërtetë atëherë sa për legjendën e pasjes së 365 kishave ne Shas, pastaj statusi i legjendës dhe mitit në raport me matjen e kohës që nga Demetra e këtej, sikur na ofron te ideja e ekzistencës së një observatori stinor të parahistorisë në këtë lokalitet - që në lashtësi i cili vështronte pozicionin e Tokës në raport me lëvizjen e trupave qiellor të cilët kanë ndikim në fatin e njerëzve në tokë që kryesisht lidhej me stinët e bereqetit. Për këtë, siç u cek, përkujdeseshin vetë Orët - Zanat etj. Diçka si një observatori natyror të ngjashëm që hasim edhe në Maqedoni?!

NË SHAS DO DUHEJ TË JETË RUAJTUR EDHE KAFKA E KRISTALTË SHQIPTARE E PERANDORIT ILIR - HYLLORUS

Kafka që quhet: JONUZ

Me enigmën e mistershme të Rrizanës - ne mendojmë se duhet të lidhet edhe vetë misteri i shkencës njerëzore që ka të bëjë me ekzistencën e kafkave të kristalta të gjetura gjithandej rruzullit tokësor si një fenomen i pashpjegueshëm e për të cilat vërtetohet se janë prodhim i një teknologjie shumë të avancuar dhe e cila i thyen ligjet dhe rregullat e fizikës për njeriun. Kuptohet, duke vepruar mbi bazën e një energjie hyjnore që kur bën dhe i prekë njeriu ato sikur të ofrojnë një ndjesi të çuditshme. Thuhet se ata që i prekin kafkat e tilla vetvetiu me të prekur përjetojnë vetitë shëruese të tyre në trup. Tjetër, kafkat janë karakteristike edhe për nga sistemi informativ që kanë ata në vete dhe për atë që janë identike me kafkat tona njerëzore. Kafkat të mahnitin duke vepruar në brendinë e tyre si një kompjuter i cili sikur lidhet përmes një sistemi të internetit, duke këmbyer informata të njeriut me gjithë Universin. Por ky informacion i shkruar brenda kristalit për kohën tonë, deri sa nuk u zbulua laseri para dy dekadash ishte i pashpjegueshëm.

Thuhet se kush i ka këto kafka është më afër Zotit... Sot në botë njihen disa kafka të tilla, por si më e vjetra prej tyre, rreth dymijë vjeçare llogaritet kafka e KRISTALTË ilire e quajtur JONUZ dhe është pronë e një koleksionisteje kanadeze.

A ishte kjo kafka me origjinë nga Shasi si gjeografi...?!

Për të nxjerrë këtë konkludim sikur sot po më intrigon një dëshmi që kurdoherë deri sa flitej për mrekullitë e gurëve të xhevahirit në biseda, thuhej se deri vonë një familje në Anë të Malit e kishte pasur në trashëgimi një të tillë prej andej, dika nga ana e fushës...?!

Fillimisht - duke mos u ndalur në atë se si e ku u gjenden këto kafka mrekullibërëse, po themi se ata janë realitete kudo në botë dhe gjenden në muzetë e Parisit e të Londrës, pastaj në Muzeun Indian të Amerikës Latine të cilat zakonisht u gjeten nën rrënojat e qyteteve të kulturës së vjetër të Majave, pastaj në Kinë, Gjermani etj. Ndërsa, ajo që u tha dhe i bën këto kafka të përafërta me njëra tjetrën është fakti se sot ka edhe koleksionistë të tyre në tërë botën. E njëra prej tyre është Xhoki, një kanadeze e cila ka në pronësi 13 të tilla, ndërsa në mesin e tyre ka edhe kafkën e kristaltë ilire të quajtur JONUZ. Thuhet se ky numër prej 13 kafkash shërben për veprime rituale ku njëra qëndron në mes, kurse 6 prej tyre në të djathtë e 6 në të majtë...

Çfarë thotë miti pellazg për këtë?!

Sipas legjendës, mbreti i Epirit, KADMUSI, i martuar me nimfën Harmoni - bijë e Afërditës dhe Zeusit që kishte tempullin në Shas, pasi migroi në rrethana të panjohura aty - shohim se në harta të vjetra në Rrizanë të kishte ndërtuar tempullin me emrin Kadmi et Harmonia monumentum. Ose ky ishte vetë varri i tij atje mbi Portin e Hyjëve që në hartë i ofrohet Durrësit. Për të tregohet që ishte babai i Evropës dhe bir i Agenorit e nip i Posejdonit. Ai ishte edhe baba i 3 vajzave tjera, por donte të kishte, si gjithë të tjerët, edhe një djalë.

Për këtë ai vendosi të kërkojë fatin dhe shkoi në Delfi të Dodonës i shoqëruar me priftin magjistar të orakullit dhe ku, si mbret iu mundësua të prek kafkën e kristaltë, duke vënë kështu kontakt me vetë të vërtetën sublime – Zotin, për të fituar një djalë për trashëgimtar si mbret. Dhe kështu - ai fitoi djalin e shumëpritur. Ngjarja mrekullibërëse ndodhi mu në ditën e parë të ekuinokit pranveror, duke e quajtur sipas perëndisë Diell - Hyllus, e që për ne është ILIR...

Kadmusi, kur u rrit Iliri ai e njoftoi të birin me thesarin që dispononte e të cilin vetë Iliri e quajti me emrin Unkahtept, ndërsa sipas legjendës, në gjuhën e tij kjo do të thoshte: dija e yjeve ose njohuri që të ngjet lart?!

Çfarë rrëfen koleksionistja e kafkave të kristalta, kanadezja - Xhoki?!

Shtojmë se edhe rrëfimi i koleksonistes Xhoki që sot disponon me 13 kafka të tilla, sikur e lidhë historinë e trashëgimisë së saj me gjeografinë e Shasit. Ajo në rrëfimin e vet cekë se atë e bleu nga një tregtar i kafkave të kristalta në Amerikë në fillim të viteve 1990, dhe tregtari quhej Erik Vinci, por shton se ka informacion të pakët për rrugëtimin e kësaj kafke... Sipas saj, ajo pohon që tregtari amerikan kafkën e kishte blerë nga një grua shqiptare e moshuar, në moshën 86 vjeçare e cila më herët konfirmohej se kishte emigruar me gjithë familjen e saj në Amerikë nga shqiptarët e Malit të Zi ...?! Dhe e cila pastaj, pasi i kishte vdekur burri, duke mos lënë më trashëgimtarë në familje kishte vendosur ta shesë atë dhe cekte se kafka barte emrin Jonus... Mirëpo merrej vesh se nuk dinte ndonjë shpjegim se si ishte ruajtur ky emër, siç thoshte, dorë pas dorë dhe brez pas brezi për rreth 400 vjet...

Mbi bazën e një arsyeje - nëse Kadmi jetoi në Shas dhe nëse dihet që objektet e tilla nuk lëvizin fort, e nëse edhe autorët antikë - ilirët nga grykëderdhja e Bunës e deri te Gjiri i Kotorrit i quanin "ilirët e rrënjës", atëherë, duke i shtuar etimologjinë ilire të fjalës së kafkës të njohur për kafkën si: rrashte, rase, rrase, rres...., pra, të njohur në disa gjuhë me rrënjë identike të ofron tepër mundësi që, pse jo, koka e kristalte ilire të ishte nga Shasi...

Kafkë e kristaltë e gjetur në Gjermani...?!

EDHE STRABONI E TIT LIVI ANTIK FLET PËR RRIZONIN - SHASIN E SODIT

Ky qytet, sot i vdekur, u shua nga luftërat gjatë mijëvjeçarëve të cilave, mjerisht, nuk mundi t'u qëndrojë të gjithave. Pas luftërave me romakët, koha e Gentit, në këtë anë të Ilirisë merret vesh se ky qytet kishte jetë dhe se kishte lidhje me det përmes një gjiri... Ky gji që përmendet nga Straboni, si duket, ekzistoi deri vonë përderisa njeriu nuk ndërroi rrjedhën e lumit Dri të cilin Straboni e quan lumi Dril, (Shih: Ilirët dhe Iliria te Autorët Antikë, botoi Rilindja 1979, f.155) kur deklaroi: "Pas bregdetit të ardianëve dhe plerejve vjen gjiri i Rrizonit dhe qyteti Rrizon dhe qytete tjera të vogla ...Vjen dhe lumi Dril (drile) i cili më thellë nga lindja arrin deri në Dardani... Pas Gjirit të Rrizonit vjen qyteti Lis, Akrolis dhe Epidami i ndërtuar nga kërkyrasit që sot quhet Dyrrah... Vetë fakti që edhe sot Shasi, Lezha e Drini janë me një lidhje organike të vetën, përjashton mundësinë që këtu fjala të jetë për Risanin, siç kamuflohet shpesh, duke ia mohuar primatin Shasit në këtë kohë në raport me Risanikusin - RISANIN...

Pra, ishte koha kur Drini derdhej në bregdetin e Ulqinit. Këtu nuk bën assesi të ndiqet rruga e autorëve serbë të cilët, siç u cek, Rrizonin e Gentit dhe Teutës e lidhin me Risan. Këtë manipulim nuk e lë dëshmia e Tit Livit kur shkruan, citojmë: "Në Iliri l. Anici...nënshtroi Gentin dhe pasi vendosi një roje në Shkodra që ishte kryeqyteti, vuri në krye të saj Gabinin edhe për RRIZONIN (Shasin) e Ulcinin. Sepse jo vetëm që do të ishin të lirë, por

edhe do të përjashtoheshin nga taksat... e ndau Ilirinë në 3 zona... e treta përfshinte banorët e Agronit, Rrizonit dhe Ulcinit (*Ilirët dhe Iliria te Autorët Antikë, botoi Rilindja, 1979, f.131-132.*

**PSE MUND TË THUHET QË GREKËT DHE SERBËT
PERVETËSUAN ORAKUJT ...DHE MË VONË BESIMIN –
TEMPUJT (kishat) SHQIPTARE SIPAS AUTORËVE ANTIKË?!**

Emri kinse del se është fjalë shqipe, e kjo sikur do të thotë se edhe besimi që bëhej me lutje, në të duhet të ketë qenë i mbjellë në kokë para shfaqjes së krishterimit...?!

Nga kjo që u tha, e po themi, do pyetur: A keni menduar ndonjëherë dhe si e shpjegoni rastin që në eksterritorin Serb në Greqi, në Malin e Shenjtë - Hilandari, që e ruan policia kishtarë serbe, si formacion i armatosur, e ku gjendet manastiri i Kastriotëve, rezulton se shqiptarëve nuk u lejohet të shkojnë as si vizitorë dhe madje as si klerikë ortodoksë shqiptarë?! Çfarë fsheh ky Mal i Shenjtë i Dodonës dhe përse mbi varrin e babit të kishës serbe që dimë ne - Stefan Nemanjës, i shkruan: këtu pushon: Reks magnum Albanian... pra, mbreti i Madh i Shqiptarëve - Jo i serbëve...?!

A mos do të thotë kjo që luftërat fetare të Nemanjës të ishin luftëra ideologjike fetare brenda vetë shqiptarëve të kohës ku dominoi opsioni i cili u përkrah nga Kisha Perëndimore kundër besimit të lindjes duke triumfuar mbi pjesën tjetër të kombit në emër të një herezie... për primat fetar të Kishës së Lindjes dhe të Kishës Perëndimore. Dhe cilat janë sot arsyet që me planin Amerikan ..., Patrikana e Pejës dhe Deçani duhet t'u takojnë serbëve si eks territor i ri sepse nuk janë në origjinë shqiptarë...?! Nëse na morën manastirin e Skënderbeut dhe Malin e Shenjtë pa pyetur shqiptarët, shtrohet një pyetje që është: përse duhet të na i marrin përsëri tempujt tanë të kohës ilire?!

Bile mësohet që edhe për Shën Konstandinin e Madh tonin, një Ilir nga Nishi që e përmend edhe Naimi si Konstandini i Madh po duan të xhirojnë edhe një film në Holivud si të tyrin...?! Pse heshtin dy akademitë shqiptare dhe pse politika nuk kërkon para negociatash sërish një mendim shkencor. Qofte historia, qofte miti na e jep këtë të drejtë.

CILAT JANË ARGUMENTET HISTORIKE QË STEFAN NEMANJA TË ISHTE FISNIK SHQIPTAR E JO SERB?!

Duke mos dashur të përsërisim veten këtu në fund - kujtojmë se mbi varr të tijin shkroi: “Këtu, pushon mbreti i madh i shqiptarëve - Stefan Nemanja”, ndërsa Zh. Favier pamë të pohojë se para konvertimit në Shën Simeon, babai i Shën Savës kishte emrin STEFAN NEMANJA?! Pra, pa mbaresën -iq?! Ndërkaq vetë burimet serbe cekin se ai vinte nga Mali i Zi – Dukla, dhe ishte nga prindër katolikë. Këto të dhëna konfirmojnë edhe vetë dëshmitë nga dokumentari i kishës serbe ortodokse që rreth misterit Stevan Nemanja pohojnë se edhe truallin për ndërtim të manastirit, në Malin Atos - Nemanja ilir e kishte fituar nga një pasha i pasur turk. Më tej në dokumentar i cili parapëlqen që babën e Shën Savës ta quajë “SVETI SIMEON”, për mrekullitë e Nemanjës thotë që pasi pashai turk nuk kishte pasur trashëgimtarë dhe pastaj “me ndihmën e shërimit nga hardhia e Nemanjës“ - kishte fituar djalë..., për respekt Pashai turk del t’i kishte falur truallin e Manastirit, atij në Malin e Shenjtë.

Nga këtu, po shihet se Mali i Shenjtë, të ketë qenë trashëgimi i pashallarëve turq të Sulltanit dhe jo të kishës bizantine e cila e kishte atë në shfrytëzim...?!

Pas mrekullisë Stefan Nemanja vendos për të rindërtuar një manastir të ri - mbi gërmadhat e një parapraku shumë më të hershëm...?!

Pastaj nga monarku rus i dokumentarit që ndoqëm për Nemanjën, monarku pamë të veçoi se si ishte interesant fakti që Stefan Nemanja të kishte lindur si katolik në Mal të Zi dhe që më pas të ketë kaluar në një ortodoks, duke u shenjtëruar për meritat e tija në Kryqëzatën e Katërt – duke djegur Shasin??!!!! Dhe pasi ishte bërë një ortodoks i devotshëm, kishte lënë amanet që në Hilandar të ndërtohej një manastir i ritit Bizantin serbë. Kurse për çudi – prona për të ndërtuar këtu kishte lënë edhe familja e Kastriotëve si fisnikë arbëror.

Gjithashtu mësohet se, pa dëshirën e Stefanit - djali i tij i tretë, Shën Sava – kishte ikur nga shtëpia për t’u strehuar në manastir dhe kur Simeoni - me emrin e ri të marrë nga Papa ishte kurorëzuar për prijës, atje në pleqëri, kishte dërguar ca ushtarë për ta kthyer Shën Savën në Rashkë – ky, pasi kishte gostitur ushtarët e ardhur, thuhet t’i kishte gjuajtur teshat e mbretit nga dritarja, duke pohuar se nuk do të kthehet assesi në Serbi. E nëse prindi i tij dëshiron ta shohë djalin e vet para se të vdesë ...atëherë le të dorëzojë fronin e të vijë për ta takuar djalin e tij në manastir dhe ashtu, më vonë shohim se Stefani bëri. Pas një viti – diku aty në vitin 1189 – pra, pas një viti që kishte pushtuar dhe djegur Shasin ...?!

Kështu – ai u kthye në Atos, ku vdiq në praninë e Savës Shenjtor...?!
Nga mbiemri lehtë konstatohet se Stefan Nemanja të ishte shqiptar dhe nga të dy faktet e cekura ai ishte shqiptar i ritit katolik.

ÇFARË THOTË BABAI I HISTORISË...?!

Babai i historisë - Dionisi i Halikarnasit në librin e parë (Historia e Vjetër e Romës) veçon: "Siç thuhet, pellazgu ishte i biri i Zeusit dhe Niobes (nimfës ose siç themi ne, Zanës, v. jonë), që është gruaja e parë vdekatar me të cilën Zeusi u martua. Më vonë, në brezin e gjashtë, pellazgët migruan për në Thesali duke lanë Peloponezin. Në krye të kolonisë ishte Fteja dhe Pellazgu - të bijtë e Larisë dhe Posejdonit (Emri Fteja – Tea, u ruajt për gjithë kohën si kujtesë në këto anë - v. jonë). Duke u shpërndarë gjatë ikjes ... pjesa e tyre më e madhe, duke kaluar Mesdheun, shkoi te të afërmit e tyre që banonin në Dodonë (Shqipëri) kundra të cilëve nuk mendonte të bënte luftë askush sepse ishin të shenjtë.

Pra, nga ky konstatim po del se Dodona pellazge paska qenë për qytetërimin e Botës së Vjetër *City of Good* / Qytete te Zotit. Ngjashëm sikur Izraeli sot, apo Vatikani, dhe pse jo - dikur Rrizana.

Pra, si duket, më herët, në këtë kohë popujt e Evropës shihet që me vetëdije t'i pranonin për mbretër njerëzit të cilët vinin nga Dodona - EPIRI i Shenjtë.

Çështja ishte tepër e thjeshtë te cilën disa e shpjegojnë kështu: Ata e pyesnin dikë nga mesi i tyre, se nga arrite ti këtu në mes nesh - nga vjen kështu? Dhe nëse ai deklaronte që vjen nga Epiri, atëherë i thuhej se ata e respektonin fort atë vend dhe nëse na qenkësh kështu - ti je mbreti jonë...?!

Sepse Evropa e atëhershme ruante nga fillimi e deri në fund, kujtesën për *skiptarin* i cili bartej – prej dorës në dorë tek mbretërit e më vonshëm si shenj i profecisë...?! Kjo që cekin autorët e antikitetit, një element të tillë edhe sot e kemi në Malin Atos - të Dodonës mbi vetë varrin e Stefan Nemanjës. Edhe atij mbi varr i qëndronte *skipetari* (shkopi) i dhënë nga bizantinët, e kjo ishte një rregull për Evropën e asaj kohe?!

Mbase me këtë lloj skepteri lidhet edhe emri i *skiptarëve* si një popull me të cilin na njohin fqinjët serbë pasi kishin përvetësuar vetë *skipëtarin* e Stefan Nemanjës, që kaloi te Shën Sava...?! Tjetër, shtojnë autorët antikë - këtu në Dodonë – banorët e migruar qëndruan pak kohë, sepse, të mërzhitur nga që toka nuk ishte në gjendje t'i ushqente të gjithë e lanë këtë vend duke iu bindur porosisë së orakullit (profetit) të Delfit (Diellit), që të lundronin në Itali e cila atëherë quhej Saturno. Pra, deri këtu - nuk përmendet fare -

Helada (greku) që kishte ardhur më vonë nga Egjipti apo Danua - danajtë?! Pasi për grekët u pa puna që janë më të rinj se ilirët - tash le të shohim: *A ËSHTË EMRI AMFILLOHIJE – NJË EMËR SHQIPTAR APO SERB?! Në aspektin e prejardhjes shpirtërore e gjuhësore të origjinës - serbishtja e ka të huaj – në përdorim emrin Amfillohije, por edhe Paroh - parohi, liti, ban dhe moleban?!*

Në librin STRABONIS GEOGRAPFIKA, libri VII cekë: “... se edhe sot në krahinat anësore të Heladës, viset e sipërme të Akarnanisë dhe Etolisë i kanë thesprotët, kasopët, amfillohët, molosët dhe athamanët - fise Epirote - kupto ilire - v. jonë. Edhe prej këtij autori kuptojmë se këta popuj ishin të shenjtë sepse, siç u cek më herët, emri Epir - ilirisht do të thotë - epër - sipër, apo *toka e sipërme* e quajtur kështu kur, si duket, u pa e para si tokë nga Anija e Nojës (profetit Nuhiu a.s.) e cila legjendat dhe besimet mësojnë se i shpëtoi tufanit. Fjala është për shenjtin e përgjithshëm të njerëzimit të cilin në besimin e vjetër malësor njihet si Shën Ndou...?!

Ekui pazhi i saj si besimtarë shpëtoi pas inspirimit që iu kumtua profetit të popullit të tij jo besimtarë se do të zhduken me tufan dhe për këtë atij iu urdhërua të punojë barkën për largim nga ai vend ku pritej përmytja.

Nga kjo, mund të thuhet se edhe serbët kur erdhën në Ballkan, nuk kishin ende në botën logjike shpirtërore dijen në Zot ashtu si sot që e besojnë. Dhe nuk duan ta pranojnë se dijen e ekzistencës së tij e mësuan nga ne. Ata arritën në Ballkan edhe për nja 3 shekuj pas perandorit dhe reformatorit Konstandinit të Madh bizantin, që ishte një ilir prej Nishit – madje njeri i shenjtë. Po pse është i rëndësishëm ky perandor ilir që reformoi pa trazira Perandorinë Romake të Lindjes... që cekëm më herët?! Për te dihet të ketë hequr në Bizant sistemin skllavopronar – pra, edhe në Epir - Dodonë, kur liroi robërit nga të pasurit (skllavërit) me dekret dhe e futi të dielën si ditë pushimi te njerëzit. Ai në këtë kohë kishte vendosur drejtësi dhe rregull për të shtypurit e perandorisë dhe vinte nga Dodona e shenjtë - Amfilloka Epirote emrin e të cilës sot bartë – pa të drejtë e trashëgon Amfillohije...?! Duke përfunduar kështu tezën e nisur, serbët paganë përvetësuan kështu gjuhën kishtarë dhe besimin e ri si mendim, e më vonë edhe vetë objektet e kultit të ndërhuara e rindërtuara në Dardani. (Marrë nga libri: *Iliret dhe Iliria te Autorët antikë, botoi Rilindja – Prishtinë, 1979, f.157 dhe 166.*

Fjala e tillë thamë se nuk u ka kuptim në gjuhën që flasin dhe shpjegohet vetëm përmes mendimit shqip ashtu si fjalët tjera të leksikut kishtar serb, si LITI – LUTJE - MOLEBAN – MULUTBAN - shqip ...?!

Pra, kjo ishte vetë thënia - që ua tha orakulli helenëve të ardhur në

gadishull në tempullin e Delfit pellazg. E, thënia e tyre drejtuar profetit të Delfit ishte, se a bëjnë barbarët të marrin besimin në Zot nga populli i mundur pellazg – që rrëfejnë autorët e antikitetit. Kurse përgjigja – siç cekëm ishte: bën të pranojnë besimin pellazg, si një popull jo besimtar - grekët e që më vonë kjo përmes shqiptarëve bizantinë u bart te serbët – pasi një pjesë bukur e mirë e shqiptarëve të këtij riti, siç cekëm u asimiluan në gjuhë në favor të besimit.

Pastaj te serbët ngjashëm leksikut kishtar, kemi edhe vetë shprehja BAN - që tregon te ilirët e sllavizuar dhe sllavët vetë prijësin BANIN, por ngjashëm rri puna edhe me Paroh – I PARI – PARIA etj.

Kujto këtu ishullin PAROS - sepse leksiku kishtar i shenjtë ortodoks serb që merret për grek, në fakt është edhe më i lashtë.

Patëm cekur në një vend tjetër se kjo - NË FILLIM është fjalë me të cilën nis Ungjilli - UN(Ë)GJALL – krejt fjalë shqip dhe e kuptueshme vetëm nga Shqipja - mendjen e shqiptarit. E kush u Ngjall ose RINGJALL e Ringjallja janë e njëjta punë.

Dhe kur rastësia përsëritet thotë, Emanuel Kanti - atëherë më nuk mund të flitet për rastësi, por për raport...?” Në situatën tonë, të leksikut kishtar serb me etimologjinë e shenjtë të mitit dhe besimit shqip. Fjala është se tashmë, kemi një raport dhe jo më një rastësi të botës sonë shpirtërore të përvetësuar nga sllavët?!

Shih, për shembull, nëse zoti Tot - na del të jetë një njeri me sqep shqiponje në vizatimet e lashta dhe në kujtim të tij mund të ketë dalë emri Sqepë ose Stjepë te shqiptarët, kjo dëshmon se vetë ky emër gjuhësisht të kujton si Stepë – THOTIN, ose Hermesin 3 magistar... E kur përsëritet te familja mbretërore si Stjepan Nemanja, gjërat janë krejt të qarta. E kësaj i shtojmë edhe atë që u cek se karakteristike e profetëve ishte si simbol Shkopi – Skopi, pra PI SHKOPI – që dha PISHKOPATA – njerëzit që bartin shkop që doemos ka një sqep – prej këtu kemi edhe simbolin e dytë dallues, SQEPTËR apo SKEPTËR. Andaj cekëm se si te varri i Stjepan Nemanjës qëndron edhe *skipetari* (shkop) i trashëguar mbi varr të tijin në Atos. Ishte ky një sqarim shtesë për të konkretizuar edhe këtë në vazhdim, që: Bile ngjashëm edhe te besimi mysliman, ashtu si te serbët mund të hetohet që për hierarki të besimi të ri në këto anë - ngjashëm u morën shprehjet e atyre që kishin besim në Amfillokinë e shenjtë.

Për këtë myslimanët, shumë më vonë, ngjashëm - huazuan emrin tjetër të fisit ilir nga familja e shenjtë e Nuhiut që ishte – Molla nga *mollasit* (molosët)?!

Ky titull vlen për hoxhallarët në kujtim nga emri Molle(a) - si emër

djali i Mbretit ilir Fatjon i cili, siç cekëm, (një besimtar) pati fatin të mbijetojë tufanin dhe zbriti në tokën e Epirit nga barka e Nojes (Nuhiut a.s.).

Kështu mendojmë se rri puna edhe me mesapet ilirë që i par i tyre zbriti në Itali (Japodët) që njih Bibla dhe konfirmon ngjashëm profeti Muhamed a.s. kur ceku në një transmetim se pas përmytjes së madhe – Jafithi, djalë i Nuhiut populloi Evropën e lashtë?!

Shqiptarët nga këto mite e besime trashëgojnë edhe vetë emrin e Zotit Apollon (A Po Luan). Që në mite del shpesh edhe si dy gjinor...?!

Doemos që Apolloni është engjëll – pra, qenie aliene bashkë me tjerët e të cilat nga shkenca nuk njihen sepse u mor për bazë Bibla dhe jo Kur’ani i cili flet edhe për ekzistencën e botëve paralele në çdo fish qiell që konfirmon atë për çka shkenca ende hamendet...?!

Apolloni ishte njohur te pellazgët si Zoti i lojës, haresë etj. të përmendur më lart në libër që kishte kontakt, siç u cek, me mbretin pellazg të vetë Trojës e të njohur me emrin Laudamin – *Vë re Herodoti në librin e sapo cekur, f.524, treguesi i emrave*. Duke mos dashur të përsërisim veten rreth këtij Zoti, po cekim se ky emër ruhet në vetë qytetin Apollonia afër Fierit. *Po aty f.524*. Ndërsa e përmend edhe Tukitidi, Polibi, Straboni...

Ndoshta duhet cekur për momentin se kjo perëndi me këtë emër na vjen edhe në Dhjatën e Vjetër si njëri nga 7 engjëjt kryesorë.

Në te shënohet me dy emra, njëri na vjen me emër çifut dhe ka kuptimin *shkatërruesi* -hebraisht, dhe ka një emër të dytë si Apoluan – interesant, edhe këtu hasim në një emër shqip?!

Që është kështu evidentohet edhe në Biblën e përkthyer serbisht nga Karaxhiqi si emër me të cilin njihet te Grekët...?! Por në fakt emri sot kuptohet vetëm nga miti te shqipja. Dhe duhet të jetë njëri nga engjëjt të cilët shkenca ateiste shqipe i njih me emrin Zota ...?! Gjetja e këtij emri në Bibël me emër shqip... dhe ruajtja e emrit në shpjegim nga shqipja, na jep te drejtë të quhemi popull bibliq ...i hebraizmit ...por edhe i RRËNJËS – RUMISË – ROMËS – RUMELISË – RUMIT etj. – THJESHTË MALIT DHE DRITËS që ne e quam RUMI?! Në Bibël (LIBËR – shqip) APOLLONI del të jetë njëri nga 7 engjëjt të cilët i fryjnë surit me radhë në kohët para Apokalipsit - Kiametit.

Engjëlli Apollon edhe këtu po del se kuptohet si mendim vetëm nga Shqipja.

Kurse rrënjët e këtij engjëlli edhe sot shikuar se kult (besimi) i tij në forma të ndryshme ruhet në mitin pagan të natyrës në Anë të Malit... – shih: *Plini Secundi – "Historia e natyrës" libri XVI*.

PSE NUK DUHET TA KENË DJEGUR TURQIT SHASIN?!

Në fillim cekim se të dhënat e para që Shasin na e japin si toponim fshati, është Defteri i Shkodrës – më 1485 me 3-4 shtëpi, kurse vetë Shkodra ra nën turqit, më 1479. Distanca kohore për degradimin e tij nga qyteti në fshat del të jetë shumë e shkurtër dhe shtrohet pyetja ku shkuan gurët e qytetit antik...?!

Me tri fjali duhet të thuhet se gjurmët e Rrizanës humbin në vitet kur Kryqëzata e Katërt nga Papa u nis drejtë Konstandinopojës dhe hyri duke pushtuar vetë Aja Sofinë e krishterë që ishte një tempull i ndërtuar nga Perandori Konstantin dhe kur, për ta mohuar ritin ortodoks bizantin dhe për ta përdhosur në vetë fronin e patriarkut si seli e shenjtë – fron i shenjtë i krishterë, perëndimorët u kujtuan e vendosën në të një prostitutë të dehur nga ushtarët romakë...?! Nga ana tjetër pamë se kur atë e çliroi Sulltani Osman - Mehmet Fatihu - pushtuesi, ai përkundrazi, nuk hyri kurrë brenda në Aja Sofija si pushtues dhe kishte konsideratën më të madhe madje, pasi ajo trajtohej si pronë e Perandorit Justinian ky vetë atë, pa presion, por me vullnet të parisë bizantine e bleu nga Kisha Ortodokse të cilën ajo e kishte në shfrytëzim, me para të veta, duke e lënë pas vdekjes si pasuri e Vakëfit. Madje, pamë se Perandoria Turke, vetën e trajtonte si vazhdimësi e Perandorisë së Tretë Romake. Ata ishin trashëgimtarë të asaj perandorie qiellore që shpëtoi nga asgjësimi Perandori Kondtandini i Parë, duke bërë reforma në qeverisje të perandorisë e të cilat, më vonë, si koncept i mënyrës bizantine të qeverisjes, kemi nga ajo kohë Malin Atos në Greqi...?!

E duke iu kthyer rastit të marrëveshjeve të arritura me elementet e krishtera në Ballkan deri ku shtrihej Perandoria Bizantine, pamë që tradita e mirë e Sulltan Fatihut u ruajt dhe u zbatua në këto anë deri në vetë kohën e Sulltan Selimit. Perandori ishte gjithë tolerancë fetare nëse besimi i gjetur pranonte Sulltanin, si trashëgimtar të Perandorisë Romake. Pra, nëse toleranca fetare, mirëkuptimi vjen në shprehje edhe me marrëveshjen e sulltanit me të krishterët e Tivarit - atëherë pse duhej të shkatërronte Shasin si qytet Turqia...?! Këtu diçka nuk shkon...?!

FUND

LITERATURA:

- Autorët Antikë –ILIRËT DHE ILIRIA - botoi, Rilindja,1979.
- Abdushi Denis, Pyetje dhe përgjigje ndaj librave - tre parimet dhe argumentet ndaj tyre.Dibër, 2016.
- Adrian Lazaj- Athinas (Atena) perëndeshë pellazge - 16 mars 2018, gazeta NJË KOMB.
- Aktuelna pozicija Srbije na mapi sveta - Milan St. Portić i Džon Bosnić - 3. 8. 2018 - Ballkan In.
- Ali Bardhi – Varrezat në Anë të Malit – Ulqin, botoi Art Club, 2019.
- Ahmeti Nuredin - Hasani Mahir; Historia Islame, pjesa e parë, Prishtinë, 1995.
- Amar Halid - Historia e Profetëve, Furkan, Shkup, 2010 – profeti Salih
- Amfillohije nderoi Vojslav Sheshelin me Urdhrin e Shën Pjetrit! (2015/06/25) youtube.
- Aurela Anastasi, Historia e Institucioneve -Tiranë 2006
- avaz. h++ps:// Bo/globu s/svjet /584022/Aja Sofija –lepotica ballkana.
- Bahri Brisku, Onomastika e Kosovës, Simpozium i mbajtur më 1979.
- Bahri Brisku, Shoqërimet e mia me dom Rrok Mirditën, Buzuku – nr. 60 – 2017.
- Bilal Hasanoviq – ILMUDIN, doracak i mësim - besimit për të rritur, Furkan, Shkup 2000.
- Bruqi Flori, Guximi Shqiptar, Printing Pres, Prishtinë 2008.
- Buzuku – revista, nr. 65-2018.
- Buzuku - 66- 2019.
- Bushatliq Ismet: Nga melodia Kuranore në muzikë universale, Takvim, Sarajevo – 1978.
- Bl. Ozana Kotorska, Hrvatska biskupska konferencija. Pristupljeno 23. 12. 2017.
- Çabej Eqrem, Pse bota na quan alban dhe origjina e emrit Shqipëri; Shqipëria e Re, 1972.
- Decline and Fall of the Roman Empire.
- Enezo Gati: Ilirët Bargjini- 2005.
- Eqrem bej Vlora, ABCJA Shqip - DR. HAHN, 1911.
- E. Çabej te burimet e gjuhës shqipe. Në studime gjuhësore, vll. 4. Prishtinë 1977.
- Ernest H. Gombrih, Histori e shkurtër e kohës.
- Eduard Schneider – Pellazgët dhe paraardhësit e tyre, një racë e harruar – Paris 1894.
- Emisioni Enigma – Top Chanel, sezoni i tretë/ episodi 4/ legjenda e Likanonit- shkrimi i parë.
- Encyclopædia Britannica: një fjalor i arteve, shkencave, literaturës dhe informatave të përgjithshme, Vëllimet 7-8, Edition 13.
- Ebu Emine Bilal – Filips - Feja e vërtetë e Zotit 2010 - islamhouse.com.
- Frederik Ranko: Arhאיčna Šestanska Kuća, Beograd.
- Frrok Kristaj - Në 20 vjetorin e kalimit në amshim të Imzot Nikë Prelës. Buzuku nr. 65.
- Fjalori i Gjuhës së Sotme Shqipe.
- Fermani i Fatih Sulltan Mehmet Hanit – Kisha Françeskane Fojnice – Bosnje.
- Gazeta Ekspres, Shqipëri - Si lindin stinët, 23 shtator 2015.
- Gëzim Hoxha - Tiranë gjurmë të një vendbanimi parahistorik në fshatin Ljare, Shestan, Gogel faqja Ulqini on linë.
- Grup autorësh “Qëmtime nga Historia e Ulqinit” - Fodacioni Lika 2017.
- Gjergj Fishta – Lahuta e Malcisë.
- Gjergj Hasanaj, Malësori Këndon – Cetinë, ”Obod”, 1971.
- Imamoviq Samir: O čemu se razlikuju Šije od ostalih muslimana. Anas graf, Sarajevo ,Bogojno.
- Aleksandar Janinoviç – Ulcinjske Skice – Pobjeda 2017.
- HERODOTI – HISTORIA – LIBRI DY.

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Historia e Shqipërisë.

Hajrudin Muja: Ulqini dhe Tivari ndërmjet Krishterimit dhe Islamit, Logos.

Hajredin Kovaçi - Ecje pa mbarim, botoi Art club 2000.

Historia Islame, Pjesa e parë, Prishtinë 1995.

Hekardi, "Historia dhe përshkrimi i Shqipërisë së Epërme", konsull francez.

Kazazi Gilman: Largohuni nga liritë në besim - Shkodër 2016.

Kryesor. Gilman Kazaz – Udhëzues metodik për mësim të Kur'anit – Shkodër, 2017.

Kur'ani

Koha Javore, nr. 841.

Kurti Tahla: Manifestimi i Mevludit nën thjerrzën e dijes islame, 2011.

Kollano Barbara: Fjalor Mitologjik, Tiranë, 2007.

Kolja Aristidhi: Arvanitët – Athinë, 1986.

Koha javore, nr. 789.

Kristina Pëgjoni, Manastiri i Tivarit - Don Gjon Buzuku - Qendra e Studimeve Albanologjike – Tivari me veçoritë Shestanase në rrjedhën e shekujve – TIVAR, 2018 - Akte të konferencës shkencore.

Koha Javore. Nr.838- Podgoricë – fejtton Fatbardha Demi.

Lebon Gustav: Psikologjia e racave - Reklama, Tiranë 2001.

Lajme nga Ulqini, www.visit – ulcinj.com/blog.

Marin Mema ...Elena Kocaqi emisioni televiziv Top Chanal?!

Marin Mema ...Elena Kocaqi emisioni televiziv Top Chanal..?! Historiani grek: Ilirët janë popull i lashtë – shqipja më e vjetër se latinishtja...

Martin Bernal, Black Athenea - Athina e Zezë - Tiranë 2009, Shtëpia Botuese 55.

Marin Barleti - Rrethimi i Shkodrës.

Matheu Aref: Shqipëria dhe gjuha shqipe, historia e pabesueshme e një populli parahelen, Plejada, Tiranë – 2007.

Maku Senad: Triniteti - botoi, Forumi i të rinjve myslimanë, Prishtinë 2017.

Manastir Hilandari – Sveta Gora Atos – jedanaesti film - dokumentar.

McE Justinian Arthy: Vdekje dhe dëbim, spastrimi etnik i myslimanëve dhe dëbimi osman, 1821- 1922, Botoi, ALSAR - Shoqata Kulturore Arsimore -Tiranë

Muhamed IBIN SIRIN - komentimi i ëndrrave – botoi, Ebuhanife, Shkup 2010.

Mustafa Nano: konvertimi në islam, proçka më e madhe...

Milazim Krasniqi - E kujt është kjo kulturë – Logos Shkup, 2015.

Mehdi Frashëri – Historia e Lashtë e Shqipërisë dhe e Shqiptarëve – botoi Plejada, Tiranë 2012.

Mili Butka - HYLLIRUS PORTUS, Gazeta Ora – 4 shkurt 2019.

Maurice Bukaille –BIBLA, KURANI DHE SHKENCA, Tiranë, 1999.

Mirko M. Mijušković – Narodna reč - 239-6 dhe 298/VI

M. Shufflay, Historia e shqiptarëve të Veriut, serbët dhe shqiptarët, Prishtinë, 1968.

NAIM dhe Sami FLAMURI, Historia e Skënderbeut, Tiranë – 2011.

Nikollas Gjeoffreu Lem Prire Hammand 1967.

Norwich, John Julius "Bizanti, shkëlqimi dhe rënia e një perandorie (330-1453)", Eugen, Tiranë.

Nazir Çitaku, Drenica në shekuj - botoi, Asociacioni Ulqini. 2007.

Në kohë – www.nkoh.....të gjitha lajmet në një vend.

NJËKOMB: ORG/Vazhdimësia e pellazgjishtës në Gjuhën Shqipe...

OJQ ORA - ULQIN 2016, BANESA POPULLORE NË ANË TË MALIT.

- OJQ ORA - ULQIN 2009, Shasi i lashtë, monument i kulturës.
Orhan Mehmet Ali - Osmanski Sultani - Istinite priçe, Botuesi, Medresja „Mehmet Fatiha“
-Podgorica.
Referati i mbajtur në Simpoziumin e IV Ndërkombëtar mbi Pellazgët, Tiranë, 18 nëntor
2016 -Çlirim Hoxha.
TOP CHANEL - Mema i përgjigjet gazetës "Dnevnik" me më shumë fakte për shqiptarët
e Ohrit, Shtator 19, 2016.
The Ka'ba is the center of the World - dar Al – Manarah For translacion: Publishing -
Distribution El anosura – EGYPTT.
Ujedinjene nacije – Program za razvoj, Savezno izvršno vjeće SFRJ, Izvršno vjeće
Republike Crne Gore ...Beograd – Titograd,1984.
Ulqini Gent, Shqipëria dhe shqiptarët - hulumtime nëpër burime historike, Reklama –
Tiranë 2018.
Ulqini on line Imami shqiptar nga Ul –letër e hapur Amfillohijes, Nëntor, 12 - 201 87.
Ushaku Ruzhdi, Në gjurmët e shekujve, Art Club 1991.
Ushaku Ruzhdi , Ulqini në përmasa kërkimi, Fondacioni Lika, Ulqin 2010.
Ushaku Ruzhi – Ndhimesa onomatologjike – Prishtinë 2006
Vidovdan B. Četvrtak, 16. maj 2019. Prosvetitelj na tajnim zadacima.
Vjesti 2005, Nacionalni atlas Crne Gore.
Virgjili „Eneida“.
Veb Faqje: Shoqata Kraja: Boshatisja e Krajës – Hajrudin S.Muja.
Vallter Goxhaj – revista "Unë jam shqiptar- histori", 19 tetor 20017.
Vaso Čubrilović, Isterivanje Arnauta.
Vladan Gjurić – Arnauti i Velike sile.
Sami Fashëri, Enciklopedia Kamus Al Alam.
Studio e Hapur, nga Eni Vasili në News 24, 18 shtator, 2017, në "Debati".
Qafëzezi Arben - Revista Mjekësia veterinare shqiptare – Prill 2011.
Xharra Fahri: Koha Javore, 12 maj 2011.
Xharra Fahri: Rrezana Ilire e harruar nga ne - Zemra Shqiptare.
Qyteti i vdekur – Emisioni televiziv - Gjurmë Shqiptare, nga Marin Mema.
Radovan Popović, Dragan Miranović, Dragoje Gjokiq - Histori për klasën e dytë të
gjimnazit Podgorica 2008.
Revista- Buzuku, Ulqin, janar 2018 - numër 61.
Stanje kulture baštine Crne Gore - Podgorica 2006 – Republika Crna Gora - Ministarstvo
kulture
Studija zaštite spomenika kulture Opštine Ulcinj - Zavod za urbanizam i komunalnu
djelatnost SR Srbije. Beograd 1983- Prostorni plan Republike i Generalni planiovi
gradskih naselja SR Crne Gore – UNCHS Projekt Yug/79/104.
Stephane Zannowic, Le Grand Castriotto d Albanie, Historie – tekst, Shtëpia botuese J.
J. Krsler, Frankfurt,1779.
Pandeli J. V. – Oh Shqipëri, Shqipëria e mjerë – Përkthimi, Shpend Ahmeti - Ferizaj:
Dinograf 2010.
Pëllumbi Genc - hoxhë; Disa fjalë rreth bindjeve të rufavive - botoi Jehona.
Prominent, istria net-org - Hieronymus Stridonensis.
Pro tempore – časopis studenata povjesti – br. 5 god. 2005. Zagreb.
Pavle Mijović - Mirko Kovačević - Gradovi i utvrđenja u Crnoj Gori, Beograd –Ulcinj-
Arheološki institut – Muzej Ulcinj.
Pravoslavni časopis parohije ulcinjske Br.1 - Sveti Jovan Vladimir - 04.

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

- Publikim i gazetës Vjesti - Petrovići vladari i ratnici – Harta e Malit të Zi – viti 1839.
Preloc Margilaj – Ilirët flasin shqip - Shqiptarët flasin ilirisht, Podgoricë 2000.
Petrit Imami - Serbët dhe shqiptarët ndër shekuj – vëllimi i parë – FOND B92.
Thomas Arnold, Povjest islama. Sarajevë, 1989.
Radovan Popoviq, Dragan Miranoviq, Dragoje Gjokiq - Histori për klasën e dytë të gjimnazit: Podgorica 2000.
Simpoziumi shkencor ndërkombëtar – Ulqin - KKSJH 2011- Letërsia gojore identiteti kombëtar shqiptar.
Rrokum Televizion, historiani Nexhmedin Ganiu.
Spiridon Gopçević – Crnogorski turski rat 1877.
Said el Kahtani - Mburoja e Myslimanit - dhikri i Kur'anit dhe Sunetit.
Sahih el Buhari - përmbledhje nga imam Zejnudin Ahmed. Tiranë 2016, botoi Mileniumi i ri.
Shaqir Ismaili – Bojku në Anë të Malit, monografi, botoi Art Club, 2011.
Zhan Klod Faveirial – Historia (më e vjetër) e Shqipërisë - Tiranë, botimi Reklama 2018.
Xhuzije El Kijam, Igathetul-lefan - 1/219.
Xhelilaj Ermal - Universiteti i Vlorës, Arti detar ne lashtësi ilire.
Yotube - Patriku Kirili i kishës ortodokse ruse - tregon se si osmanët i kanë ruajtur kishat, The Osmane...?!
Ytube: Tragovi prošlosti: Iliri na teritoriji Crne Gore: Duklja, Zeta, CrnaGora.
Ytube Në Betejën e Kosovës 1389 Milosh Kopili - Miloš Obilić, serb apo shqiptar?! Dhe pasojat katastrofale The Osmanlit:
Yotube KORISNA NAUKA - IZLAZAK JEDZUDZA I MEDZUDZA
Yotube -Tito je znao... Published on May 26, 2015.
Zeneli Haxhi - Me këngë nga vendlindja në Amertikë – ArtClub – Ulqin 2017,
Zaliliq Adem, Babai i urrejtjes serbe ndaj boshnjakëve... Sarajevë, 2017, botoi Arka Press.
733fatbardha-demi-bibla-11.
“ZUMIRANJE”, Emission televiziv shtetëror malazez, më 12. maj 2020. Slllobodan Bogoçoviq, gazetar, publicist nga opsioni i kishës së pavarur malazeze.

PËRMBAJTJA

Parathënie	5
Sakrifica njerëzore si mit, besim dhe realitet në multidisiplinë nga Lufta e Trojës e këtej	11
Pse ndodhi Lufta e Trojës?	14
Pse iliro-pellazgët – frigasit që luftuan me trojanët ishin i njëjti popull dhe nuk kishin të bënin me egjiptianët?!	14
Si u transformua djalli në trupin njerëzor nga krijimi ynë në parajsë, i gërshetuar sipas mitit dhe besimit?!	17
Miti pellazg	21
A fillon me Mitin pellazg edhe vetë – dija e ustallarëve të muratorëve masonë fenikas të cilët duhet të kishin ndërtuar edhe Tempullin e Shasit?!	22
Çfarë thotë krishtërimi në këtë mes për fljimin	24
Syri i mjeshtrit mitik - mjeshtrit të madh	24
Disa teori etnokulturore rreth miteve të origjinës së popujve dhe racave?! Çfarë thotë Kur’ani për zëvendësimin e një populli me një popull tjetër	30
Çfarë rrëfen dija islame për origjinën e racave njerëzore dhe për popujt që shkuan e do vijnë?!	35
Perendia supreme EL	37
Rruga e Qumshit realitet dhe njëkohësisht - mit (besim) anamalas e pellazgo-ilir?!	46
Qytetërimet e lashta 8000 vjeçare	49
Populli i ndëshkuar dhe i zhdukur i Salihut – apo gjigandët e fundit që përmend Kur’ani - si paraardhës të arabëve, por edhe të gegëve - Gogut biblik	57
Epoka e Artë – periudha mitike	59
Besimi në prarimin e duarve si mit – fuqia e dijes së tyre nëse njerëzit besojnë – njohin dijen e ekzistencës së një Zoti	61
Një studim inter e multi disiplinar në etnokulturë: Pse duhet të kishte ngjarë Lufta e Trojës?!	64
Çfarë mësuam nga Ushaku për ruajtjen e këtij miti në kohë	65
Koha kur nga njeriu shkelet ujdia - besa?!	65
Sakrifica si veprim për të zbutur mërinë mitike	66
Miti i rozafatit është i kësaj kujtese	67
Çështja e krijimit dhe ringjalljes sipas mësimin të shenjtë	69
Çfarë mëson islami për ringjalljen	70
Historiku i komunikimit	71
Identitetet dhe dhuna – teoritë	72
Shqiptarët, sipas të huajve, nuk dinin se çka është shpirti...?!	74
Një mijë vjet: vdekje, mbytje, vrasje, dëbime dhe zhdukje të ilirisë	76
Si qëndron puna me sundimin e Ilirisë së dikurshme?	77
Antropologjia dhe etnologjia heton ndryshime në kafkat e serbëve dhe kulturë - pas përzierjes së tyre me popullsinë vendëse ilire	81
Iliria dhe fiset ilire	82
Realiteti është krejtë ndryshe	85
Pse miti i Kishës Serbe reflekton keq edhe sot në Shas	87
Përse turqit nuk e njihnin veten si pushtues të Ilirikut, por si shpëtimtarë dhe trashëgimtarë të Mbretërisë së Tretë Romake...?!	93
Një hetim në mitin pellazg të gjetur në Shas si amanet?!	95

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Çfarë ishte “post-i artë” – apo post-i fluturues, të cilin e kërkoi sipas mitit edhe Aleksandri i Madh	100
Elitat e popujve të zhvilluar kanë gjurmuar gjithënjë në këto dije...?!	100
Miti i përmbytjes nga miti pellazg dhe ç’është Epiri	101
Fatjoni, profeti i parë të pellazgët?! Emri këtu flet shqip?!	102
Përsëritja e emrave si vulë hyjnore ilire dhe pellazge	104
Kush janë rrizanasit si popull nga historitë më të vjetra për shqiptarët?!	105
Etnonimi - trojan	106
Shasi, vendi ku lidhet historia shqiptare me parahistori?!	107
Koha kur çdo gjë ishte pushtuar nga romakët – përveç rrënjës së pastër ilire të rrizanasve dhe agronasve, romakët na imponuan kusarinë si alibi - për të përligjur pushtimin e vet këtej Adriatikut ilir	108
Ja si albanofobët mundohen të rrënojnë origjinën ilire të Ulqinit?!	112
Misteret e Kishës së Shën Gjonit?!	114
Ja si konkretisht falsifikohet historia e Ulqinit	122
Një legjendë që na hapë portat e mitit evropian që ata duhet ta dinë	127
Edhe pak më shumë nga vjen emri Ulqin?!	129
Shasi fsheh meshën në kultin ilir që mbase bëhej shqip?!	137
Sa falore sipas mitit pellazgjik duhej të kishte Shasi?!	140
Kah po shkon brezi i ri dhe a po i kthehet miti - natyrës?!	141
Zanat – orët në shas “hapnin” portat e qiellit?!!! Dija e Shasit për llogaritje të kohës gjendet edhe në Çikanicë dhe e bën atë dije të mitit universal të rënë në planet nga universi?!	145
Prej këtu çështja bazë - themel i gjithë kësaj është mendimi fillestar që nis në Iliri	147
Intrigat e një konspiracioni të potentëve evropianë vazhdojnë	148
Fakte tjera rreth legjendës së Shasit si qytet i besimit në Diell	156
Si Shasi fiton peshë në përlllogaritjen e dy botëve si legjendë dhe besim	160
Pak simbolike - edhe papa është për njësh dhe shqiponjë...?!	161
Simbolet iliro-rrizanasve, albano-ilire	168
Dhe tashti, si përjetohet në këtë mes Amfillohije gjatë vizitave që bën në Shas?!	169
Çeta ”e profetëve“ tanë?!	172
Shih, pamjet flasin vetë për superioritet në armatim të ilirëve mbi sllavët?!	174
Shtrirja e besimit bogumil - besimit të vjetër shqiptar (ilir)	179
Si ngulën gotët në Ballkan dhe kur?!	181
Doktrina e Ariusit peshkop ilir për trininë?!	183
Krishterimi i vjetër iliro-shqiptar	184
Enigma e historisë malazeze - rasti i Shasit. Pse bëhet zmadhimi i shkatërrimit nga mongolët përkundrejt palës serbe dhe minimizohet nga ata të krishtera?!	189
Një histori me vija të trasha; Shasi pushtohet..., por nuk sundohej – përveç se nga shqiptarët?!	195
Por ja shkurt nga faktet historike se ç’ndodhë me Shqipërinë pas shpërbërjes së Perandorisë Bizantine në këto hapësira ...?!	203
Çfarë kishte mbetur nga Iliria e famshme?	204
E kujt ishte Kisha e Shën Gjonit? - hamendjet ortodokse serbe dhe kundërgargumentet shqiptare	205
Edhe dy fjalë për ndasitë shpirtërore brenda Kishës malazeze - çfarë i shkroi Simo Millutinoviçit për ortodoksinë serbe?!	210
Çfarë i shkroi Njegoshi Simo Millutinoviçit – Sarajlisë, për ortodoksinë serbe	210

Dhe tash - ja se si dokumentat flasin që edhe vetë papa, kishte inspiruar luftën e shenjtë të Shën Savës?! Dhe kuptohet që i druhej Patrikanës së Ohrit - shtetit të Duklës që po forcohej ...?!	211
Koha kur Mbretëria Ilire e Zetës (Ggentës) mundi serbët, Hercegovinën, bullgarët dhe grekët...?!	212
Një fallsifikim i rrezikshëm dhe manipulim tendencioz	217
Skënderbeu, në fjalimin lamtumirës lë amanet për prijësit: kujdes Gjonin tim të vogël dhe papës - mos i besoni se është dinak?!	222
Si humbën ortodoksët në Shas - si besim?!	226
Çfarë thuhet për "ilirian skipetarian race" në dokumentat e gjetura së fundmi?!	227
A e dini se miti 8 mijë vjeçar i krijimit njerëzor - jeton si mit (fall) – besim edhe në Anë të Malit?!	231
Nga na arriti ideja e ruajtjes së mitit të krijimit pellazg në Anë të Malit?!	235
Super miti pellazg - njeriu i parë dhe Bibla?!	237
Lindja e titanëve nga Nëna e Madhe - nëna jonë	242
Një përpjekje për të ritreguar mitin pellazg të krijimit nga baseni i Rumisë - Qafa e Shtegvashës?!	245
Shtegu i Vashës të çelë shtegun e mitit pellazg	246
Ku është Kraliçi...?! – në Krajë	249
Le t'i kthehemi interpretimit të mitit: - çfarë nënkupton: "pars pro toto" – pjesa për tërësinë dhe çfarë ishin amazonat	250
Miti i Zanave (AMAZONAVE) - mbase shqip, E MA ZANË?!	251
Çfarë deklaroi Ibin Sirian, belaja e mbretit të Romës dhe kush ishte Plakonia?!	252
Çfarë thotë Sirian nga prizmi islam për ëndrrat	253
Matja e kohës së parahistorisë në tokat shqiptare niste nga rrënja – Rrizana - Shasi?! ..	257
Emërtim i rrënjës tregon se si edhe vetë Rashka serbe ishte ilire	261
Thirrja - zani i fillimit i mendimit zero – niste në kohë nga Shasi e jo Grenuçi?!	265
Duke iu kthyer "meridianit 0" (zero)	267
Arka e popullit të Nojës që zbriti në Epir duke ndjekur sipas pëllumbit vetë vijat elektromagnetike të "meridianit zero" nga piramidat pranë Nilit	268
Përse ky libër si trokitje në mite	270
Pse në Tivar u nxorr vendimi kundër martesës dhe kundër mbajtjes së mjekrës së priftrinjeve katolikë...?!	273
Pse thua që shqiptarët dalin të kenë pasur mbret të dërguar nga vetë Zoti "si institucion"?! ..	275
Kush ishte perandori Justiniani i Parë?	275
Shasi: një qytet i vdekur – nga Marin Mema në Top Chanel	276
Çudisin edhe marrëzitë tona	277
Besimi shqiptar kataras që dominoi dikur Shasin	281
Bogumilizmi - ALBIGJINËT (manikeizmi) duket të jenë vetë KATARËT	283
Ne fenë e të parëve – për zhdukjen e besimit të vjetër shqiptar?!	284
Kur'ani vërteton ngjarjen që ndodhi në mes të Ungjillit dhe Kur'anit – për të cilat kujtohej se profeti nuk kishte njohuri...?!	287
Çfarë konstaton E. Petroviq?	289
Ja edhe simbolet e sektit shqiptar – katars	290
Për më shumë, çfarë ishte rrota si simbol	292
Cilat ishin fjalët magjike mrekullibërëse katarase?!	296
Abra-kadabra	297
Një shikim i shpejtë në mitin e shqiponjës dhe gjarprit - për plotësim të mitit	300

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Zojë kishte ...?!	309
Të ketë qenë Shasi vendbanim i parë i Medesë mitike dhe kush ishte Medea?	311
Një përpjekje për të depërtuar në parahistori të njerëzimit e deri në kohën tonë për Shasin	314
Shasi – qytet me disa emra?	316
Shasi mund të jetë shkatërruar edhe nga kryqzata – termete dhe shpërnguljet për punë murtaje?!	322
Pse Guri është vetë prijësi dhe çfarë dëgjuam nga Mojkom Zeqo?!	324
Po pse themi që fjala gur – guru – mësues, gjuhësisht janë fjalë aristokratike apo masone	325
Çfarë mund të zbërthejnë librat e shenjtë për masonët dhe ndërtimet e tyre në Iliri - Skodra?!	327
Kontrasti mitik i kulturave lindje-perëndim, derisa Roma ruan kujtesën e adhurimit të besimit në djall	329
Me Romën sundojnë kopilat e perëndisë Mars...?!	330
Dy simbole interesante ilire – bazë, por të pahetueshme	332
Edhe Panteoni ishte dije	334
Çfarë thotë për krimin e serbëve në Shas – autori vendas – Hajrudin Muja?!	337
Edhe furka e leshit në Anë të Malit ruan simbolin e Kalasë së Shasit?!	338
A mos është prijësi i përmendur në Kur'an - Dhul Karnej, vetë Aleksandri i Madh?! ...	343
Dhul Karnej - prijësi me brirë dhie - për nga briri ishte vetë Aleksandri i Madh	345
Pse duhej të ndërtohej diga dhe sa të jetë e vërtetë kjo?!	346
Ç'është toroidi platonik - aparati gojë dhe mendimi i mbjellë nga Zoti te shqipja...?! ...	347
Edhe fenikasit e lashtë kishin njohuri për aparatën gojë – si Platoni	350
Matrikulli i mendjes shqiptare vërteton ekzistencën e parakrijimit shqip të botës që na rrethon dhe dëshmon lashtësinë e shqipes	353
Valë dasi jon - Valdanosi...?!	355
Pse toroidi platonik është simbol i shenjtë për gjermanët – dhe diç për - "Zanën e Kotorrit"?!	357
Çudi tjera të qytetit gërmadhë?!	358
Gjeneza – prejardhja – fara	362
Si ta kuptojmë etimologjinë e emrit “gjiri” si - ginesis?!	365
Për kuptimin e shqipes – V. Pasha udhëzon te fjalori i Homeri	368
Teoria e Frakterit shpjegon mrekullinë e zanave në Shas?!	369
Skodra, Olokenioni dhe Abri në hartën e Epirit dhe kush është “gjaku blu” - kaltër?! ..	370
Teoria e racave të zgjedhura dhe martesat e Halilit	371
Harta e veriut të Epirit - gjakut blu dhe diç më tepër për abrejtë?!	374
Po kush janë abrit si popull?!	375
Emri abri (abroi) lidhet me teknikat e dijes magjike për krijim	377
Si - abrit, zotëronin me ekuacionin e gjumit?!	378
Enigma e mitit të mollës dhe mbiemri Molla	379
Disa dëshmi interesante të përgjithshme që zbulojnë të veçantën e historisë ndryshe të Shasit që manipulojnë sllavët?!	382
Si u imponua sistemi komunist dhe përse shqiptarët përkrahën ateizmin?!	383
Shkurt për Banin – banovinat - gjoja si term sllav?!	384
Kush janë babunët dhe a trashëgojmë si shqiptarë besimin e parë të njeriut?! - ziguratët e babëjonit	387

Smboli i svastikës gjendet edhe në arkitekturën e Shasit...?	390
Lidhjet mitike të kultit me kultura tjera	398
Zënia e diellit që parashikoi Talesi duhet të jetë hetuar edhe në Shas	399
Simboli i diellit dhe hënës në plisin shqiptar	400
Varrezat misterioze të Malësisë (Vuksanlekaj) udhëzojnë në besimin katartas (albigjin)	402
Shkrimet në varret albano-ilire	406
Po çfarë kuptimi ka dhe nga vjen fjala - uroj?!	408
Shprehja anamalase “u bana me hangër veten” - u bëra si gjarpri që ha veten...?! Kuptimin e një fundi mitik në besimin simbolik shqiptar	409
Si në varret e Vuksanlekajve del e skalitur Formula e Ungjillit ...?!	411
Simboli i hënës dhe i yjeve në jetë – ëndrra, mite dhe varre	413
Vula hyjnore si fjalë (amanet- besim) i hierarkisë dhe krenarisë familjare që trashëgohet edhe nga shqiptarët bektashinj	418
Shih - pse ishte hyjnor fisi epiroti i Pirros (epër - prijës - piri - p(ar+ët)?!	419
Një legjendë interesante: Kisha Aja Sofia dhe Tempulli i Perëndeshës Artemidë - që u dogj nga Herostrati?	424
Ja edhe amaneti i Skënderbeut për arbërit	434
Dilema misterioze: përse krishterimi në këto anë nuk u përhap nga Kisha e Romës - por nga Venediku	436
Varri i Bajlozit ndodhet mbi fshatin Millë, te “Maja e Selmanit”?!	440
Pse toponimi Shas mund të jetë me etimologji kishtare të kishës vendase?!	442
Mikrotoponime tjera përreth Shasit	447
Pse romakët ishin xhelozë dhe të frikësuar nga ilirët?!	458
Çfarë është floriri për një prijës?!	459
Disa emra dhe grada hyjnore të familjes pellazgo-ilire shqiptare që ende ruhen në Ulqin	461
Artemisa (priftëreshë ilire) – u gjend edhe në Ulqin	463
Çfarë kuptimi ka emri Ago – Agush apo Agenor dhe Evropa...?!	466
Pse themi se na duket që - ashtu si fara edhe vetë fjala “vicu” është po ashtu shqip?! ..	473
Orët komandojnë edhe me stinët	474
Çfarë është fara - faraoni dhe lidhjet tona me arët?!	476
Din - Dini i Gjonit - z(gjonit) të Rizanës...?!	477
Gustav Lebon - psikologjia e racave	478
Shasit t’i kthehet emri që kishte - me kuvend të Ulqinit?!	480
Rizana dhe miti	481
Qyteti i Rizanës që i shpëtoi asimilimit me këngët e veta	482
Fati për zanat del si diçka i përsëritur	486
Disa mikrotoponime tjera interesante afër Shasit që kërkojnë zbërthim	493
Çfarë thotë ilirologu Enezo Gati për ilirët dhe si e komenton emrin Shas?!	496
Popujt e veriut që ngulën në këto anë	497
Etimologjia e emrit <i>dasë</i> dhe kuptimi etnopsikologjik i tij	497
Dy shprehje shqipe në gurvarre ilire	498
Gjëra tjera që duhet veçuar në Shas	500
Bukëmira e Shasit	501
Illyricu sacrum “Iliria e Shenjtë”	503
Kush ishte Shën Jeronimi dhe Shën Asi	503
Klementinët sipas priftërinjve katolikë banonin edhe Shasin?!	509
Një trokitje në realitetin e Shasit	511

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Kur ndodhën spekulimet në planifikim për Shasin?!	515
Edhe të huajt Shasin e trajtojnë si një katund mesjetar	516
Po kur do t'u thuhet - stop grabitjeve kulturore të Shasit – gjetjeve arkeologjike - pa arkeologë shqiptarë - pse nuk reagon hetuesia? Po pse pasuritë kulturore të Shasit ende të ruhen në Beograd...?!	519
A mund të ishte varri një dëshmi e vijimsisë ilire të qytetit?!	521
Çfarë është kultura e Vinçës dhe ajo e Komanit e cila, mbase, vërtetohet edhe në Shas?!	522
Si duket, dikush përkujdeset (me plan për Shas: thuhet se paska filluar edhe shitja në tregun e huaj) - doemos të zi?!	527
Kuptimi i emrit demetra a duhet të jetë “dija e metres”?	531
Të jetë shtëpia e Hadit diku këtej?	533
Për rëndësinë e qytetit të Lisit, dhe kush duhej të jetë qyteti i Basanies...?!	538
Dhe tash për shitjet e pakontrolluara në Shas?!	539
Mogila në Rashtishë - një dëshmi tjetër e civilizimit 2-3000 vjeçar?!	542
Pse emri Krajë është emër shqip?!	543
Edhe pak fjalë për Krajën e shenjtë albano-ilire?! Kranjanët si kreshnikët e parë të popullit pellazg?!	552
Drama e një martese të dhunshme të Gjonit ngjau – sepse atij nuk i duhej si trashëgim mbretëria e zezë e krajlit të zi - komit...?!	555
Pse mbretëria arbërore e Duklës ishte ilire – për nga aspekti etimologjik gjuhësor shqip?!	559
Mbretëria e Dukles nën drejtimin e Mihailit	560
Pse Roma akuzonte gentët për piratëri	563
Ora në mitologjinë shqiptare është e shkruar nga fati	566
Dhe tash – vëre se si lidhen simbolet shqiptare me lashtësinë e qytetërimit të lashtë?! Pse nga ana tjetër - te shqiptarët ekziston shprehja “është derë e madhe” - ashtu siç quhej në Egjiptin e lashtë dera e faraonëve – dera e bardhë (alba...)?!	570
Teuta, një shembull tjetër i autoktonisë shqiptare nga Risani e deri në Rizanë	571
Deri ku i thoshin Shqipëri Malit të Zi në vitin 1839 dhe pse humbi shqipja në këto anë?!	573
Pse Zeusi ishte shqiptar?	576
A duket që edhe emri Branko (brinka) - bririn ka, të jetë ilir?!	582
A ishte një zanë e Shkodrës (Shasit) edhe vetë kujtesa apo Zoja e Këshillit të Mirë - që përsëritet te shqiptarët?!	583
Kodi i gjarprit të cekur dhe qeleshja – plisi shqiptar	586
Një dimension i interpretimit mitik të emrit vetjak anamalas Pan – me atë të zotit Apollon?!	587
Keqkuptimi më i madh në besim – Krishti bir i Zotit apo krijesë e tij	590
Edhe një dimension i interpretimit mitik të emrit Pan - Apollon?!	591
Dimensione tjera nga miti pellazg që njeh mendja shqiptare	595
Po - a vjen emri “shpi” nga emri “shpella” në shqip?!	598
E përgjithshmeja dhe e veçanta - prej mitit e deri te religjoni në folklor	599
Ja edhe disa rrënjë karakteristike fjalësh pellazge me leksik të shqipes	604
A është ky purgatori	605
Perandori i Diellit - sipas mitit - dhe kush është Feniksi...?!	610
Krahasime si lindin heronjtë e mitologjisë greke (iliro-pellazge) dhe: si lindi Profeti Muhamed a.s. - Mevludi?!	612

Dy fjalë rreth emrit Olimpia, nëna e Aleksandrit të Madh (II)	615
Aleksandri ynë del të njihej tek arabët vetë dhulkarnej?!	619
Vazhdojmë me linjën krahasimtare të mitit si besim i lindjes së heronjve mitikë dhe profetëve	621
Çfarë rrëfen nëna e Profetit sipas Mevludit	621
Edhe Ori kishte lindur ngjashëm te maurët	623
Lindja e heronjve si mit dhe shkrimi i shenjtë	624
Dhe tash: për Mevludin – lindjen pak më shqip?!	626
Ja një ndikim jo islam në Mevlud nga mitet?!	630
Sprova tjera të një lashtësie mitike të lindjes së heronjve – zogut	632
Nga kanë ardhur racat njerëzore - raca shqiptare dhe heronjtë	640
Krenaria e hetueshme	640
Pozitat në kierarkinë familjare: ati – zoti i shpisë	643
Një legjendë interesante e cila shpjegon si formohet Troja	647
Disa shembuj të konspiracionit antishqiptar në shkallë evropiane	648
Artisti zbulon të vërtetën e mitit të Shasit – nga Troja e lashtë kur përqesh Kullën e Aifelit...?!	650
Edhe Zoti foli shqip: unë jam ai që jam	650
Vlladan Gjurgjeviq – shqiptarët janë pa histori dhe pa heronj	652
Pse evropianëve nuk u pëlqen që ne shqiptarët të jemi në origjinë njëlloj si ata – themelues të Trojës dhe kushërinj të largët të tyre?!	652
Çfarë deklaroi Johan Tunman për të vërtetën e shqiptarëve	657
Duke analizuar librin “Kisha e sherrit” (në Rumi) – nga Hajrudin Muja	662
Edhe Adem Zahiliq e cilëson Shën Savën - babain e urrejtjes serbe?!	669
Shën Sava ishte një injorant përse i përket njohjes së islamit...?!	671
Fundi i Ilirisë dhe vdekja e Aleksandrit të Madh	675
Testamenti i Aleksandrit të Madh për Ilirinë e Veriut	675
Shqiptarët kishin perandori edhe aty ku historia fillon të jetë mit	681
Mbytja e mbretëreshës epiriote – në Iliri të Jugut dhe mallkimi sipas Justinianës	684
Ziller – rrënjët e manastirit ilir, të Ohrit lidhen me apostujt?!	686
Për fund të gjithë kësaj, rilindësit kombëtarë po duket se ishin në dijeni të gjithë kësaj – por askush nuk e deshifroi...?!	689
Reagimi i Argjipeshkvisë së Tivarit	694
Po le të zbulojmë çfarë fshihet në Shasin mitik. Në Shas ekzistonte Monumenti i Kadmit dhe i Harmonisë	695
Çfarë zblojmë nëse astrologjinë e lidhim me magjinë në Shas	697
Konstelacionet yjore - fati ynë i shkruar dhe i ruajtur në Shas	697
Harta (mapa) e Zodiakut (astromitologjia)	699
Vëre – Mapa yjore babilonase zbuluar në shekullin XIX dhe atë çfarë trashëgohet te ne...?!	701
Përse pushteti i Mbretërisë Jugosllave vendos që të ndërrohet emri i Malit të Sumës në Malin e Vlladimirit	704
Shkurt për një pikëpamje intriguese	710
Kush ishte ipeshkvi nga Suma – Mihail Suma	712
Rreth teorisë serbe – Shkodra është djepi Serbisë?! Çfarë më kujton “bozhiqi” për të shkruar...?!	714
Çfarë të kujton “bozhiqi”	715
Rezyme për aktualitetin	718

SHASI - E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Ja përse Amfillohije “bën” që me “lititë” kishtarë serbe të vijë edhe në Shas?!	718
Kush janë abrejtë që dinin Abrakadabra?!	720
Çfarë është formula Abrakadabra	720
Kjo hartë e Shasit si mit - duhet të jetë e lashtë katërmijë vjeçare - pse?!	721
Sipas historianit grek Dhimitër Bethanis banorët e parë të Epirit (Shasit) janë ilirët?!	721
Rëndësia e një legjende për autoktoninë e Shasit në lashtësi	724
Në Shas do të duhej të jetë ruajtur edhe kafka e kristaltë shqiptare e perandorit ilir – Hyllorus	725
Edhe Straboni e Tit Livi antik flet për Rrizonin - Shasin e sodit	727
Pse mund të thuhet që grekët dhe serbët përvetësuan orakujt ...dhe më vonë besimin – tempujt (kishat) shqiptare sipas autorëve antikë?!	728
Cilat janë argumentet historike që Stefan Nemanja të ishte fisnik shqiptar e jo serb?! .	729
Çfarë thotë babai i historisë...?!	730
Pse nuk duhet ta kenë djegur turqit Shasin?!	734
Literatura:	735

MUHAMET NIKA

Muhamet Nika
SHASI
E VËRTETA QË NA E FSHEHËN

Boton
Art Club

Tirazhi
200

Shtypi
IVPE – Cetinë

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

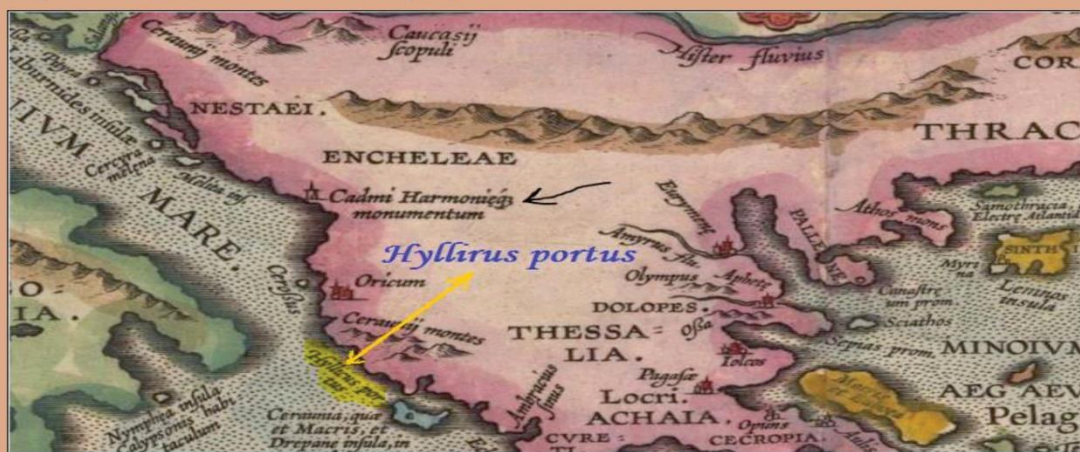
ISBN 978-9940-638-74-0
COBISS.CG-ID 17782020

NË RRIZANË – SHAS ISHTE TEMPULLI I KADMIT DHE HARMONISË

Në Shas, dëshmohet në një hartë të ketë ekzistuar si e dhënë monumenti - Tempulli i Kadmit dhe i Harmonisë i prindërve të Ilirit.

Ndërsa në Krajë - në Kraliç, nimfat (nuset) edhe sot stolisen me gjerdan të dashurisë, ashtu si nimfa Harmonia - gruaja e Kadmit – mbret i Tebës, vajzë e Arestit (djali i Zeusit) dhe perëndi e luftës që ishte vetë bija e Afërditës. Gjithnjë si në mit, Harmonia e Kraliçit – Krajës (kranjania) e stolitur si zanë – mbase si emër “kranjane” fsheh në etimologji vetë rrënjën: A Kreu të epitetit - me të cilin njihej si emër zoti Zeusi.

Vërtetohet që gjuhësisht njëri nga 300 epitetet e Zeusit ishte Akreu (Zot i majave - kreshtave – pra i Krajës).

Kur kultura, tradita dhe bukuria shkëlqejnë në veshje – stoli të Krajës. Dhe quhen stoli, nga vetë stoli, froni (karrige) e Afërditës që mbron të dashëruarit, goftë edhe duke i transformuar në pemë ose lule për të shijuar amshimin e dashurisë si e pa fat.